Bundel - Raadscommissie van 6 november 2012

00 Korte weergave en vastgesteld verslag 6 november 2012

- Korte weergave commissie 6 november 2012.doc
- Vastgesteld verslag raadscommissie 6 november 2012 .pdf

01 Opening en mededelingen

02 Vaststelling agenda

03 Beantwoording vragen vorige vergadering

04 Vaststelling verslag raadscommissie van 3 oktober 2012

- 2012-11-06 04 Verslag raadscommissievan 3 oktober 2012.doc

05 "Insprekers aan het woord"

*Bij dit agendapunt krijgen alle insprekers het woord.

Sprekers die reeds zijn aangemeld:
• Mevrouw Hottentot
• De heer Prins
• 10 voor Texel (deelt alleen foto's uit)
• Niet geheel zeker: de heer Van Egmond.
*

06.a Mededelingen uit het politieoverleg

06.b Mededelingen '5 Eilanderoverleg'

06.c TE BESPREKEN ONDERWERPEN

07 Projectbesluit voor perceel De Zeshonderd 9

Een projectbesluitprocedure te starten voor het peceel De Zeshonderd 9 in Oudeschild, met het doel daarop de vestiging van een mesthandelsbedrijf mogelijk te maken.

- 2012-11-06 07 Advies Projectbesluit De Zeshonderd 9.doc
- 2012-11-06 07 Bijlage 1 Uitspraak Raad van State.pdf
- 2012-11-06 07 Bijlage 2 Brief Gedeputeerde Staten.pdf
- 2012-11-06 07 Bijlage 3 Situatietekening.pdf
- 2012-11-06 07 Bijlage 4 Verzoek aan GS.pdf

08 Verrekenen kosten strandbeheer

in 2010 en 2011 zijn aan de gebruikers van het strand te hoge tarieven doorberekend waardoor een gedeelte terug betaald moet worden. Daarnaast worden afspraken gemaakt voor de jaren 2012 en verder.

- 2012-11-06 08 Advies Verrekenen kosten strandbeheer.doc
- 2012-11-06 08 Bijlage Overzicht kosten.pdf

09 Veilig en verlicht Texel

Het verlichtingbeleid voor de komende jaren om meer veiligheid te creëren in de openbare ruimte met minder geld en minder energie.

- 2012-11-06 09 Advies Veilig en verlicht Texel.doc
- 2012-11-06 09 Bijlage 1 Beleidsplan Openbare Verlichting 2012.doc
- 2012-11-06 09 Bijlage 2 Pilots openbare verlichting.doc
- 2012-11-06 09 Bijlage 3 Financiële overzichten verschillende scenario.doc
- 2012-11-06 09 Bijlage 4 Pay per Lux concept.doc
- 2012-11-06 09 Bijlage 5 Budget 1 12 278dx - scenario 1.pdf
- 2012-11-06 09 Bijlage 5a Budget 1 12 278dx - scenario 2.pdf
- 2012-11-06 09 Bijlage 5b OVL-Plan Budget 1 12 278ex - scenario 3.pdf
- 2012-11-06 09 Bijlage 5c Scenario 4.pdf
- 2012-11-06 09 Bijlage 6 Nota Zicht tijdens duisternis.pdf

10 Jaarverslag Leerplicht

Het verslag van het in de gemeente gevoerde leerplichtbeleid in het schooljaar 2011-2012.

- 2012-11-06 10 Advies Jaarverslag leerplicht.doc
- 2012-11-06 10 Bijlage Jaarverslag Leerplicht 2011-2012.doc

11 Intentieverklaring OSG

*Het college van Burgemeester en Wethouders streeft er naar de instandhouding van de
OSG De Hogeberg per 1 januari 2014 over te dragen aan een op te richten stichting openbaar onderwijs ex artikel 42b van de Wet op het voortgezet onderwijs (WVO).*

2012-11-06 11 Advies Intentiebesluit tot bestuurlijke verzelfstandiging OSG De Hogeberg.doc

12 Beleidsregels en besluit Wmo

De beantwoording van de vragen van de raadscommissie van 5 september 2012 gaan ter kennisname naar de commissie.

2012-11-06 12 Advies Vaststelling beleidsregels en besluit Wmo.doc

2012-11-06 12 Bijlage 1 Beantwoording raadscommissievragen beleidsregels en besluit Wmo september 2012.doc

2012-11-06 12 Bijlage 2 Beleidsregels Wmo gemeente Texel 2012 - afwijkingen VNG model.doc

2012-11-06 12 Bijlage 3 Modelbeleidsregels VNG maatschappelijke ondersteuning.doc

13 Beleidsplan Schuldhulpverlening gemeente Texel 2012-2015

Op 1 juli 2012 is de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening in werking getreden. Deze wet verplicht gemeenten een beleidsplan vast te stellen.

2012-11-06 13 Advies Beleidsplan Schuldhulpverlening gemeente Texel 2012 - 2015.doc

2012-11-06 13 Bijlage 1 - Beleidsplan Schuldhulpverlening gemeente Texel 2012 - 2015.doc

2012-11-06 13 Bijlage 2 Zienswijze kerk en minima.pdf

14 Aanpassen budget logopedie

*Texel heeft een overeenkomst met OBD Noordwest over de uitvoering van de logopedie.
De kosten hiervan zijn meer gestegen dan de gemeentelijke index. Het budget moet dus worden verhoogd.*

2012-11-06 14 Advies Aanpassen budget logopedie.doc

15 Tarieven Omring

De gemeenteraad is verantwoordelijk om tarieven voor de huishoudelijke hulp vast te stellen.

2012-11-06 15 Advies Tarieven Omring.doc

2012-11-06 15 Bijlage 1 advies NIC Tarieven omring.doc

2012-11-06 15 Bijlage 2 basistarieven Tarieven Omring.doc

16 Nagekomen bespreekstukken

17 Brieven aan de raad

2012-11-06 17 Overzicht brieven aaan de raad november 2012.doc

01 2012-09-07 Advies over reikwijdte en detailniveau milieueffectenrapport voor het bestemmingsplan Buitengebied.pdf

02 2012-09-20 X Advies beslissing op bezwaar Krimweg.pdf

03 2012-09-25 X Nogmaals aandacht voor de forensenbelasting.pdf

04 2012-06-24 X WOZ waarden 2011 aanslag 2012 erfpachtwoningen op Texel.pdf

05 2012-09-04 Ledenbrief 12 078 Aangepaste beheerbeleid voor het Digitaal Klant Dossier 2 en de visie op vervolg Mens Centraal.pdf

06 2012-09-04 Ledenbrief 12 080 Wijzigingen CAR-UWO ivm nieuw contact collectieve verzekering.pdf

07 2012-09-06 Ledenbrief 12 081 Gemeentebrede aanpak ICT beveiliging.pdf

08 2012-09-06 Ledenbrief 12 082 Actie vereist in verband met de Wet wederzijdse bijstand in de Europese Unie bij invordering.pdf

09 2012-09-00 Jaarverslag 2011 Stichting Texels Museum.pdf

10 2012-09-10 X Reactie op krantenartikel over de fusie Pharos en SWOT.pdf

11 2012-09-10 X Informatie over ervaringen met ondersteuning vanuit jongerenwerk het afgelopen jaar.pdf

12 2012-09-10 Uitgaande brief WOZ tarief schapenboeten.pdf

13 2012-09-12 X Schoolvakantie aanvragen buiten reguliere vakanties.pdf

14 2012-09-14 Ledenbrief 12 083 Besluitvormingsprocedure Verpakkingenakkoord.pdf

15 2012-09-17 Ledenbrief 12 085 Wijziging doelgroepen Wet kinderopvang en kwaliteit peuterspeelzalen.pdf

16 2012-09-18 Ledenbrief 12 086 Advies Van der Vlist Verpakkingenakkoord.pdf

17 2012-09-19 Ledenbrief 12 087 Gemeentelijke achtervang in de corporatiesector.pdf

18 2012-09-27 Ledenbrief 12 088 VNG reactie op de rijksbegroting 2013.pdf.pdf

19 2012-09-27 Ledenbrief 12 089 Bekendmaking kandidaten bestuurlijke organisatie VNG.pdf

20 2012-09-27 Financiele analyse 2012.pdf

21 2012-10-01 Ledenbrief 12 090 Operatie NUP zet i- ondersteuning in.pdf

22 2012-08-00 Geef boeren eens een schouderklopje in deze moeilijke tijden.pdf

22a 2012-08-00 Antwoordbrief.pdf

18 MOTIES EN INITIATIEFVOORSTELLEN

18.a --Aankondiging motie D66, PvdA, GroenLinks, Texel 2010 en CDA (indiening: Begrotingsraad) ‘Onderzoek naar inzet Starterslening’

2 Motie D66 PvdA GL CDA en Texel 2010 Onderzoek naar inzet Starterslening.pdf

18.b Initiatiefvoorstel PvdA (indiening raad 21 november) 'Een Texelse maat voor zorg, welzijn en sociale dienst'

3 Initiatiefvoorstel PvdA 'Een Texelse maat voor zorg welzijn en sociale dienst'.pdf

4 Toekomstschets inrichting Sociaal Domein.pdf

18.c Aankondiging motie Texel 2010 (indiening raad 21 november) ‘Isola Bella’

5 Motie Texel 2010 - Isola Bella.pdf

6 18 c - 2 memo raad inz motie Texel 2010.doc

7 18c - 3 brief aan Poster.pdf

18.d TER KENNISNAME

19 Raadsinformatiebrief 46 Stand van zaken toekomstvisie onderwijs

Het college heeft een startnotitie vastgesteld.

2012-11-06 19 Raadsinformatiebrief 046 Aanbieden startnotitie voor integrale visie op onderwijs.pdf

2012-11-06 19 046 Bijlage 1 Startnotitie bij RIB toekomstvisie op onderwijs.doc

2012-11-06 19 046 Bijlage 1a Toekomstvisie schoolbesturen.pdf

2012-11-06 19 046 Bijlage 1b Nieuwe ruimtebehoefte 2012 voor startnotitie.xls

20 Raadsinformatiebrief 47 Bestemmingsplan Buitengebied

Periodieke informatie over de voortgang van het project.

2012-11-06 20 Raadsinformatiebrief 047 Bestemmingsplan Buitengebied.pdf

2012-11-06 20 Bijlage 1 Nota vooroverleg.pdf

21 Raadsinformatiebrief 48 Gebiedsontwikkeling Den Burg Centrum

Stand van zaken en planning

2012-11-06 21 Raadsinformatiebrief 048 Gebiedsontwikkeling Den Burg Centrum 25092012.pdf

22 Raadsinformatiebrief 49 Dijkversterking

Voortgang project Versterking Waddenzeedijk Texel.

2012-11-06 22 Raadsinformatiebrief 049 Dijkversterking.pdf

23 Raadsinformatiebrief 50 Renovatie/nieuwbouw openluchtbad en binnensportaccommodaties

Stand van zaken en planning.

2012-11-06 23 Raadsinformatiebrief 050 Renovatie nieuwbouw openluchtbad en binnensportaccommodaties.pdf

24 Raadsinformatiebrief 51 Burgernetwerk AED Texel

Samenvatting voor de raad over de voortgang van het burgernetwerk AED

2012-11-06 24 Raadsinformatiebrief 051 Burgernetwerk AED Texel.pdf

25 Nagekomen stukken ter kennisname

26 Vaststelling "voorstellen naar de raad"

27 Rondvraag

28 Sluiting

Gemeente Texel

.txl

Korte weergave

Raadscommissie

Dinsdag **6 november 2012**

1. Opening en mededelingen

Mevrouw v.d. Wetering is ziek en mevrouw de Groot-Kooi neemt haar voorzitterschap over.

2. Vaststelling agenda

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld

3. Beantwoording vragen vorige vergadering

Het college heeft de raadscommissie een overzicht gegeven van beantwoordde vragen.

4. Vaststelling verslag raadscommissie 3 oktober 2012

Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.

Verslag ongewijzigd vastgesteld.

5. "Insprekers aan het woord"

De volgende personen hebben ingesproken:

- Mevrouw Hottentot (onderwerp: Isola Bella)
- De heer Prins (onderwerp: Isola Bella)
- 10 voor Texel (deelt alleen foto's uit. Onderwerp: perceel De Zeshonderd)

6. a. Mededelingen uit het politieoverleg

In commissie december: adviezen 'politie'; politiechef Texel-Den Helder is dan aanwezig

b. Mededelingen '5 Eilanderoverleg'

In commissie december: pro-formabesluit VAST-Texel

Te bespreken onderwerpen

7. Projectbesluit voor perceel De Zeshonderd 9

Een projectbesluitprocedure te starten voor het perceel De Zeshonderd 9 in Oudeschild, met het doel daarop de vestiging van een mesthandelsbedrijf mogelijk te maken.

Bespreekstuk raad 21 november

8. Verrekenen kosten strandbeheer

In 2010 en 2011 zijn aan de gebruikers van het strand te hoge tarieven doorberekend waardoor een gedeelte terug betaald moet worden. Daarnaast worden afspraken gemaakt voor de jaren 2012 en verder.

Hamerstuk raad 21 november

9. Veilig en verlicht Texel

Het verlichtingbeleid voor de komende jaren om meer veiligheid te creëren in de openbare ruimte met minder geld en minder energie.

Bespreekstuk raad 21 november

Beslispunt 3 moet worden aangepast, aangezien de subsidie nog niet binnen is. De passage 'mee te nemen in de Begrotingsbrief' is daarmee achterhaald.

10. Jaarverslag Leerplicht

Het verslag van het in de gemeente gevoerde leerplichtbeleid in het schooljaar 2011 – 2012.

Hamerstuk raad 21 november

11. Intentieverklaring OSG

Het college van Burgemeester en Wethouders streeft er naar de instandhouding van de OSG De Hogeberg per 1 januari 2014 over te dragen aan een op te richten stichting openbaar onderwijs ex artikel 42b van de Wet op het voortgezet onderwijs (WVO).

Bespreekstuk raad 21 november

12. Beleidsregels en besluit Wmo

De beantwoording van de vragen van de raadscommissie van 5 september 2012 gaan ter kennisname naar de commissie.

Hamerstuk raad 21 november

De vaststelling van de beleidsregels is een bevoegdheid van het college. Het raadsbesluit moet, gehoord de commissie, als volgt worden aangepast:

Besluit:
<u>geen</u> wensen of bedenkingen naar voren te brengen (procedure als bedoeld in artikel 169 lid 4,
Gemeentewet) met betrekking tot de beleidsregels en het besluit WMO

13. Beleidsplan Schuldhulpverlening gemeente Texel 2012-1015

Op 1 juli 2012 is de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening in werking getreden. Deze wet verplicht gemeenten een beleidsplan vast te stellen.

Hamerstuk raad 21 november.

14. Aanpassen budget logopedie

Texel heeft een overeenkomst met OBD Noordwest over de uitvoering van de logopedie. De kosten hiervan zijn meer gestegen dan de gemeentelijke index. Het budget moet dus worden verhoogd.

Hamerstuk raad 21 november.

15. Tarieven Omring

De gemeenteraad is verantwoordelijk om tarieven voor de huishoudelijke hulp vast te stellen.

Bespreekstuk raad 21 november

16. Nagekomen bespreekstukken

Er zijn geen nagekomen bespreekstukken.

17. Brieven aan de raad

De raadscommissie gaat akkoord met de behandelvoorstellen van de griffier.

Afhandeling van de brieven vindt plaats overeenkomstig het advies.

18. Moties en initiatiefvoorstellen

a. Aankondiging motie D66, PvdA, GroenLinks, Texel 2010 en CDA (indiening: Begrotingsraad) 'Onderzoek naar inzet Starterslening'

Naar raad van 21 november 2012

b. Initiatiefvoorstel PvdA (indiening raad 21 november) 'Een Texelse maat voor zorg, welzijn en sociale dienst'

Naar raad van 21 november 2012

c. Aankondiging motie Texel 2010 (indiening raad 21 november) 'Isola Bella'

Geen vervolg; de motie wordt aangehouden.

Ter kennisname

19. **Raadsinformatiebrief 46 Stand van zaken toekomstvisie onderwijs**

Het college heeft een startnotitie vastgesteld. **Voor kennisgeving aangenomen**

20. **Raadsinformatiebrief 47 Bestemmingsplan Buitengebied**

Periodieke informatie over de voortgang van het project. **Voor kennisgeving aangenomen**

21. **Raadsinformatiebrief 48 Gebiedsontwikkeling Den Burg Centrum**

Stand van zaken en planning. **Voor kennisgeving aangenomen**

22. **Raadsinformatiebrief 49 Dijkversterking**

Voortgang project Versterking Waddenzeedijk Texel. **Voor kennisgeving aangenomen**

23. **Raadsinformatiebrief 50 Renovatie/nieuwbouw openluchtbad en binnensportaccommodaties**

Stand van zaken en planning. **Voor kennisgeving aangenomen**

24. **Raadsinformatiebrief 51 Burgernetwerk AED Texel**

Samenvatting voor de raad over de voortgang van het burgernetwerk AED. **Voor kennisgeving aangenomen**

25. **Nagekomen stukken ter kennisname**

Er waren geen nagekomen stukken ter kennisname.

26. **Vaststelling “voorstellen naar de raad”**

Dit is niet tijdens de vergadering gebeurd; de griffier doet voorstel (in deze Korte Weergave)

27. **Rondvraag**

28. **Sluiting**

Verslag

Raadscommissie dinsdag **6 november 2012**

Aanwezig

Voorzitter	Mevrouw M.K. de Groot-Kooi
Raadsleden	De heer A. Schaatsenberg, mevrouw M.H. Hilstra, de heer N. Lely (PvdA), de heer G. Poster (tot 22.40 uur), de heer N. Waerts (Texel2010), de heer J.J. Schuiringa (VVD), de heer B. Zegeren (CDA), de heer W. Vlas (TB), de heer C. Hoogerheide (D66), de heer H. Kieft (GL)
Raadsvolgers	De heer M.D. Kuiper (Texel2010), de heer A. van Gils (TB)
Raadsgriffier	Mevrouw M. de Porto
Verslag	Mevrouw H.D.M. Zandee-van Heerwaarden
College	Burgemeester mevrouw F.C. Giskes, wethouders mevrouw H. Huisman-Peelen, de heren E. Hercules, E.P. Kooiman en F.R. Visman
Ambtelijk	Bij punt 9 de heer S. Kikkert (Gemeentewerken), de heer P. Lijklema (adviseur), de heer P. Morée (Bedrijfsvoering), bij punt 10 mevrouw I. Bos-Brussee(leerplichtambtenaar), bij punt 11 de heer H. de Vries (directeur OSG)
Insprekers	

Afwezig met kennisgeving

Mevrouw A.A.M. van de Wetering, de heer K.J. Veenbaas, mevrouw J.M. Hin-Hin, de heer J. Groeskamp,

1. **Opening en mededelingen**

Mevrouw **VAN DE WETERING** zou de vergadering voorzitten, maar is helaas ziek. De waarnemend voorzitter, mevrouw **DE GROOT**, opent de vergadering en heet allen welkom.

Mededeling burgemeester:
Het college is zeer verheugd dat het Waddenfonds €12,2 miljoen wil uittrekken voor de zandige versterking van de Prins Hendrik dijk.

2. **Vaststelling agenda**

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

3. **Beantwoording vragen vorige vergadering**

De lijst met antwoorden ligt op tafel en is vanmiddag aan de leden gemaild.

4. **Vaststelling verslag raadscommissie van 3 oktober 2012**

Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.

Naar aanleiding van zijn vraag op blz.21, over de gevaarlijke situatie van de Karseboom, vraagt raadslid **HOOGERHEIDE** naar de stand van zaken. *Aangezien deze vraag in de lijst bij agendapunt 3 is beantwoord zal hij dit eerst lezen en er later eventueel op terugkomen.*

5. "Insprekers aan het woord"

5.1 De heer **PRINS** (Isola Bella) vertelt kort de historie. Zij zijn begonnen met principeverzoek voor 2 appartementen. Agrarische bestemming hadden ze al vanaf 1991 niet meer. Er is toen - door de gemeente gedwongen - een woonbestemming op gekomen. Daarna is op ambtelijk aanraden splitsing van de stolp, om in beide delen Bed&Breakfast te kunnen starten, via een principeverzoek aangevraagd. Gezien de positieve houding van de gemeente is toen alvast met de verbouwing begonnen. De bouwvergunning kwam zelfs eerder dan splitsingsvergunning. Voor de eigenaars is het altijd de bedoeling geweest de stolp voor Texel te behouden. Zij zijn altijd eerlijk en open geweest over hun plannen. Tien voor Texel geeft een verkeerde voorstelling van zaken. De eigenaars staan nu met de rug tegen de muur. Ze vragen raad en college met hen mee te denken om tot een oplossing te komen.

5.2 Mevrouw **HOTTENTOT** (Isola Bella) bevestigt en vult aan. Ze hoopt dat ieder de stukken heeft gelezen. Ze benadrukt dat er altijd open en eerlijk overleg is geweest; ze hebben nooit de bedoeling gehad de boel te 'bedonderen'. Vanmiddag was er nog overleg met burgemeester Giskes en de heer Cees Witte. Het blijkt nu dat splitsing tóch aangevraagd mag worden, en zelf verder ingevuld. Het aantal bedden is al danig teruggebracht: er zijn nu in beide huizen elk 5 bedden. De eigenaars hopen wel dat ze niet alles hoeven af te breken. Zij gaan zorgvuldig om met behoud van de cultuurhistorische waarde. Met hun invulling lopen ze **voor** in het verlenen van zorg; de zorgkamers worden het meest gebruikt. Ze promoten het Texels product met samen koken, en ze betrekken zoveel mogelijk Texelse producenten en leveranciers bij de fietsroutes. Tussen verschillende van hen is hierdoor al nauwere samenwerking ontstaan. Ze werken energiebeperkt, worden gesteund door Nationaal Park, en zijn zelfs benaderd door omroep MAX. De eigenaars zoeken nu een oplossing waar iedereen mee kan leven. Mevrouw Hottentot denkt dat het jammer zou zijn voor hen, en zeker ook voor Texel, als ze hun boerderij zouden verliezen.

Vragen Texel2010 / D66

Raadslid **POSTER** vraagt hoe lang duurt het om die splitsing in 2 eenheden te realiseren. Hij denkt dat de enige optie is tweemaal Bed&Breakfast toe te staan. Ook raadslid **HOOGERHEIDE** vraagt naar de termijn.
Mevrouw **HOTTENTOT** antwoordt dat als de gemeente mee wil werken het in principe geen tijd kost, omdat bouwtechnisch de splitsing er al is. Het gaat nu alleen nog om de termijn van het principebesluit.
Raadslid **SCHUIRINGA** ziet graag dat ze door mogen gaan met de exploitatie zolang het principeverzoek loopt. De eigenaars stellen alles in het werk om zicht op legalisatie te krijgen.
De **VOORZITTER** vraagt hier bij behandeling van de motie onder punt 18c op terug te komen.
Raadslid **HOOGERHEIDE** snapt dat de situatie uiterst vervelend is voor deze 2 ondernemers, maar benadrukt dat men zich met elkaar wel aan de regels moet houden.

5.3 De heer **STAM** geeft foto's betreffende agendapunt 7 (projectbesluit De Zeshonderd 9) door; hij verwijst tevens naar de voorafgaande brief van 10 voor Texel.

6a. Mededelingen uit het politieoverleg

Burgemeester **GISKES** meldt dat in de volgende commissieronde (3 december 2012) uitgebreide informatie komt. De politiechef Den Helder/Texel zal aanwezig zijn en uitleggen wat de nieuwe indeling van de politiesterkte gaat betekenen.

Vraag Texel2010

Raadslid **POSTER** vraagt wanneer de toegezegde evaluatie van de maatregelen in De Koog komt. *Burgemeester **GISKES** antwoordt dit heel binnenkort op de planning staat.*

6b. **Mededelingen uit het '5 Eilanderoverleg'**

Burgemeester **GISKES** zegt dat de eilanden druk bezig zijn met evaluatie van het huidige samenwerkingsverband. Ook is er uitvoerig in breder verband gesproken over het bestemmingsplan voor het gehele Waddengebied.

Vraag D66 Raadslid **HOOGERHEIDE** vraag of het lukt het convenant af te sluiten **voor** 1 januari 2013.
*Burgemeester **GISKES** zegt toe dat de raad in december het 'pro forma' besluit krijgt voorgelegd.*

Oproep Texel2010 Raadslid **POSTER** roept de andere fracties op om tijdens de conferentie op Ameland 'open oor' te hebben voor betere samenwerking. De heer **LELY** signaleert dat de fracties verschillend denken over wat die betere samenwerking inhoudt.

TE BESPREKEN ONDERWERPEN

7. **Projectbesluit voor perceel De Zeshonderd 9**

Texel2010 De heer **KUIPER** ondersteunt het collegevoorstel om de vestiging van mesthandel mogelijk te maken, maar de bestemming moet wel agrarisch gerelateerd blijven. Voor dit voortslepende probleem moet nu een keer een oplossing komen.

Voorstel **Wel** moet er iets gebeuren aan de stuk gereden wegkanten. De ondernemer zou eventueel aan de verharding kunnen meebetalen. Texel2010 raadt aan dit aan het projectbesluit te verbinden.

Texels Belang De heer **VAN GILS** merkt op dat Texels Belang al meermalen heeft gewaarschuwd voor de zoveelste legaliseringprocedure. Eigenlijk moet er een principiële discussie gevoerd worden, hoe met dergelijke kwesties om te gaan.

Vraag In dit geval speelt mee dat de mesthandel van belang is voor de Texelse agrariërs. De heer **VAN GILS** is benieuwd welke voorschriften het college wil instellen als dit wordt toegestaan.

D66 Raadslid **HOOGERHEIDE** vindt vreemd overkomen dat de gemeente aan de provincie een verzoek schrijft om de ter visie legging aan te passen(brief 16-1-2012). Er zou 1 vrachtwagen komen te staan, maar er staan er nu vele. Het bedrijf groeit langzaam, maar past daardoor niet meer bij het aangrenzende Hoge Berg gebied. D66 vindt dit een ongewenste situatie in het mooie buitengebied.

CDA Raadslid **ZEGEREN** zegt dat de fractie zich niet kan indenken dat de exploitatie van de mesthandel niet op een andere plaats mogelijk is. De aan- en afvoer is nogal intensief en je wilt continuïteit, maar waarom leg je niet alvast mestzakken neer op de plek waar je het straks **toch** wilt gebruiken? Kan het bedrijf – als het decentraal werkt - dan niet efficiënter op een industrieterrein worden gevestigd?

Voorstel

PvdA Raadslid **LELY** ziet ook dat het succes de functie begint te bijten. Het lijkt hem een goede suggestie van het CDA om meer decentraal te gaan werken. Vraag is welke regelgeving het college erop wil toepassen, aangezien er nu al verschillende problemen worden gesignaleerd.

Vraag

GroenLinks Raadslid **KIEFT** krijgt graag toelichting waarom deze projectbesluit procedure wordt doorgezet. Hij wil weten hoe het past in het nieuwe bestemmingsplan buitengebied – wat zeer terughoudend is over vestiging in het buitengebied. Gezien ook de vele transportbewegingen zou een andere locatie wellicht veel geschikter zijn. Net als 10 voor Texel vreest GroenLinks dat dit plan, met deze smalle juridische basis, geen verstandige koers is. De fractie ziet graag een second opinion.

Vraag

Reacties college

Burgemeester **GISKES** erkent dat dit geen eenvoudige zaak is. Het college worstelt er al een tijd mee, en ook het bedrijf zelf heeft al elders pogingen gedaan. Dat is naar hun zeggen nooit gelukt. Alles afwegende heeft het college de mening dat het op deze plek zou moeten kunnen. Al de nodige juridische procedures zijn gelopen, maar er is eigenlijk nog nooit een inhoudelijke uitspraak gedaan. Kijkend naar de behoefte om ergens deze mest te verzamelen, en kijkend naar de plek, met weinig verkeersbewegingen en aan een doodlopende weg (geen fietsers), is deze locatie in de ogen van het college nog **net** aanvaardbaar. Dit geldt dan **alleen** de mestopslag; voor alle andere activiteiten moet het dan 'einde oefening' zijn. Men moet zich ook exact houden aan de plek op de kaart en mag er geen andere bedrijfsmatige activiteiten ontplooien. Bij provinciale staten loopt het college regelmatig tegen hobbels aan. De suggestie van de heer **ZEGEREN** om met mestopslag op eigen terrein kan de burgemeester niet zo snel beoordelen.
Wethouder **KOOIMAN** beaamt dat het nieuwe bestemmingsplan buitengebied terughoudend is in uitgifte van nieuwe agrarische bouwblokken. Dit blok is nu agrarisch, maar wil het college omzetten naar agrarisch hulp- en toeleveringsbedrijf. De activiteit blijft dus wel agrarisch. Opslag op elk erf wil het college proberen te voorkomen. LTO blijkt heel blij te zijn met deze situatie.

Vervolg D66

Raadslid **HOOGERHEIDE** waarschuwt dat het niet alleen mestopslag is. Het lijkt steeds meer op een transportbedrijf, want er staan soms wel 6 vrachtauto's.

CDA

Raadslid **ZEGEREN** wijst erop dat het straks dus **geen** agrarisch bedrijf meer is. Men moet kunnen blijven ondernemen, maar je moet ook aan de omgeving denken. Decentraal opslaan van mest gebeurt al hier en daar. Het CDA wil toch graag een duidelijker antwoord hebben waarom dit niet handig is.

Vraag

Burgemeester **GISKES** vindt dat het college zich niet in de bedrijfsvoering kan mengen.

Texel2010

De heer **KUIPER** herhaalt dat Texel2010 het college steunt. De eigenaar heeft nu echt een keer recht op zekerheid. Bij verplaatsing van het bedrijf heb je te maken met een flinke kostenpost, maar ook met stank op de nieuwe locatie. Burgemeester **GISKES** noemt 'stankoverlast' een reële overweging.

VVD

Raadslid **SCHUIRINGA** geeft aan dat de fractie denkt mee te werken aan het starten van de projectprocedure. Hij wijst de heer Lely erop dat de 'strontschepen' in Oudeschild door de PvdA-fractie ook niet gewenst waren.

Texels Belang

De heer **VAN GILS** merkt op dat de fractie bezig is een alternatief te onderzoeken. Ze hopen gezamenlijk op korte termijn tot een oplossing te komen.
Burgemeester **GISKES** hoopt dat dit alternatief samen met de ondernemer wordt opgepakt.
De heer **VAN GILS** zegt dat de fractie het eerst uit wil werken, en pas dan wil voorleggen.

GroenLinks

Raadslid **KIEFT** herhaalt zijn vraag om reactie over een second opinion over de juridische kant van de zaak. In zijn ogen begeeft het college zich op 'dun ijs'.
Verder vindt voelt hij aarzeling omdat hier gepoogd wordt iets wat niet legaal is te realiseren. Het geeft een vervelend gevoel als je de ene ondernemer **wel** helpt en een ander niet.
Burgemeester **GISKES** merkt op dat de gemeente voortdurend allerlei verzoeken krijgt. Ze ziet in deze situatie niet echt principiële oneerlijkheid.
Raadslid **KIEFT** houdt – net als Texels Belang - het gevoel dat er objectievere criteria zouden moeten zijn. Het oogt nu als willekeur, terwijl je dat als raad niet kunt toetsen.
Burgemeester **GISKES** begrijpt zijn behoefte aan houvast, maar maakt duidelijk dat je echt niet alle onderwerpen onder 1 noemer kunt scharen. Elke situatie vergt een eigen afweging. De eerste toets is natuurlijk wel in hoeverre het haaks staat op het beoogde beleid, maar een handboek is hier niet voor te maken.
Raadslid **KIEFT** vindt dit antwoord nog niet bevredigend.

Burgemeester **GISKES** antwoordt richting de heer **HOOGERHEIDE** dat valt te bezien in hoeverre je vrachtwagens op eigen terrein mag parkeren. Verder merkt ze op dat er valt te handhaven op alles wat je er niet kunt toestaan.

Conclusie *Dit agendapunt gaat als bespreekpunt naar de raad van 21 november 2012.*

8. Verrekenen kosten strandbeheer

Mededeling college Wethouder **KOOIMAN** kondigt aan dat het college vanaf 2013 naar een vastgestelde pachtprijs op basis van inkomsten en uitgaven van 2012 wil, met vaste indexering.

PvdA Raadslid **LELY** is blij met deze mededeling. De PvdA-fractie vindt dit een goed voorstel.

GroenLinks Raadslid **KIEFT** is uiteraard akkoord met de verrekening over voorgaande jaren. Hij is wel verbaasd dat de gemeente achteraf afrekenen te bewerkelijk vindt. Je zou de kosten daarvan eventueel mee kunnen nemen. GroenLinks pleit ervoor om achteraf altijd de reële kosten te verrekenen.

Voorstel

Texel2010 Raadslid **POSTER** vindt wel terecht dat het teveel terugbetaald wordt, maar noemt het vreemd dat er gelijk al weer een verhoging wordt aangekondigd.

Texels Belang De heer **VAN GILS** vindt ook een beetje vreemd dat achteraf verrekenen wel het meest eerlijk is, maar **toch** niet wordt gedaan. Texels Belang wil zich aan de strandnota houden, en anders moet de nota maar geactualiseerd worden. De fractie is wel akkoord met de verrekening.

D66 Raadslid **HOOGERHEIDE** wijst erop dat verrekenen van de werkelijke kosten conform afspraak is.

VVD Raadslid **SCHUIRINGA** licht toe dat het elk 1/3 verrekenen de strandgebruikers en de gemeente elk jaar ontzettend veel tijd kostte. Daarom is op verzoek van alle strandgebruikers nu de afspraak gemaakt om naar vaste pacht te gaan, en daar 1/3 van te betalen.

College Wethouder **KOOIMAN** beaamt dat het gehanteerde systeem in de praktijk heel bewerkelijk bleek te zijn. Het kostte veel discussie, tijd en energie om te bepalen wat er wel/niet onder valt. Het voorstel met vaste pachtprijs is voor iedereen praktischer, maar wel is daarbij indexering noodzakelijk.

Voorstel

Texel2010 Raadslid **POSTER** is niet voor indexering en vindt dat de heer **SCHUIRINGA** – als belanghebbende – zich niet in de discussie mag mengen.

D66 / Texels Belang / PvdA Raadslid **HOOGERHEIDE** vindt dat de heer **SCHUIRINGA** het volste recht heeft om in te spreken. Raadslid **VLAS** benadrukt dat de gemeentewet hier duidelijk over is: men mag altijd inspreken; alleen bij stemming kan het raadslid zelf aangeven zich daarvan te onthouden om geen schijn van belangenverstrengeling te wekken. De heer **POSTER** ziet het volgens hem dus verkeerd om. Ook raadslid **LELY** vindt het juist goed de commissie te laten informeren door mensen die ergens verstand van hebben. Hij is blij met de gevonden oplossing met vaste pachtprijs.

Toezegging Raadslid **POSTER** is toch van mening dat hier regelmatig de regels worden overtreden, bijvoorbeeld ook als het gaat over onderwijszaken. De betreffende leden zouden zich volgens hem dan niet in de discussie mogen mengen.

De **RAADSGRIFFIER** legt uit dat het meestal bij beraadslagingen geen enkel probleem is dat alle raadsleden daaraan meedoen. *Ze zal de regels hierover nog een keer toesturen.*

GroenLinks Raadslid **KIEFT** is verrast door de positieve reactie van de heer **SCHUIRINGA**. GroenLinks kan meegaan in het voorstel over de vaste pachtprijs.

Texels Belang De heer **VAN GILS** had graag eerder over de interessante informatie beschikt, die nu via de heer **SCHUIRINGA** naar voren komt. Hij herhaalt dat herziening van de strandnota misschien toch wel nodig is. Er zijn namelijk al de nodige discussies over het strandbeleid geweest.

Conclusie *Dit agendapunt gaat als hamerstuk naar de raad van 21 november 2012.*

9. Veilig en verlicht Texel

CDA Raadslid **ZEGEREN** prijst de goede, praktische voorlichting die de raad heeft gehad, met aanvullend commentaar over alternatieve middelen zoals reflectie. Het CDA heeft toch enige bedenkingen, met name over de financiën. Hoewel het in 1x uitrollen wel goede subsidie oplevert, voelt het CDA toch meer voor een gematigder plan met beheersmatige vervanging. Eigenlijk wil de fractie graag **nog** specifiekere financiële onderbouwing.

Vraag Bijvoorbeeld bij LED-verlichting is meer elektronica nodig; en dat is kwetsbaarder. Het is niet duidelijk of met dergelijke zaken in de berekening wel rekening is gehouden.

PvdA Raadslid **LELY** hoopt zeker dat de subsidie binnenkomt, maar zelfs als de gemeente die niet krijgt, en alles wordt in 1x vervangen, dan is Texel nog steeds goedkoper uit. De PvdA vindt het dus verstandig deze weg voort te zetten.

D66 Raadslid **HOOGERHEIDE** vindt dat het niet zo kan zijn dat de achterpaden, bijvoorbeeld in De Mars en bij waterpartijen, niet verlicht zijn. Dit zou volgens D66 nader moeten worden bekeken in gebieden waar ongewenste, onveilige situaties zullen ontstaan als tussen 1 en 5 het licht uit gaat.

Voorstel

Vraag Ook hoort D66 graag de werkelijke technische staat van de palen.

GroenLinks Raadslid **KIEFT** noemt het in hoofdlijnen een prachtig plan: het is energiezuinig en levert besparing, als de cijfers tenminste kloppen. Vraag is of college wel zeker is van de duurzaamheid. GroenLinks zou graag op het gebied van exploitatie, energieopwekking en dergelijke zien waar de risico's liggen, om goed te weten waar de raad over beslist. Is dat mogelijk?

Vraag

Vraag Ten tweede vraagt de heer Kieft hoe de gemeente goede regie denkt te gaan voeren.

Texels Belang Raadslid **VLAS** zegt uitgebreid te zijn geïnformeerd. Achteraf heeft de fractie nog 4 vragen:

4 vragen

1. Pontweg, Akenbuurt, Nieuwlanderweg, Postweg worden als hoofdwegen aangewezen. Is het niet verstandiger ook langs de directe verbindingswegen tussen de dorpen aangepaste verlichting te plaatsen?
2. Klopt de veronderstelling wel dat de formatie van Gemeentewerken met 1 fte vermindert?
3. Wat wordt de vermoedelijke omvang van de zonneakker?
4. Kan STIFT hier nog iets in betekenen? Het plan draagt tenslotte bij aan de kernwaarde 'duisternis'.

VVD Raadslid **SCHUIRINGA** heeft nog vragen over de financiën:

2 vragen

1. Komt het college wel bij de raad terug, als de raad nu wel instemt, maar de medefinanciering niet doorgaat?
2. Is de 8 ton BTW compensabel?

De heer **MORÉE** antwoordt de 2e vraag bevestigend.

Raadslid **SCHUIRINGA** wijst erop dat de bezuiniging van 25% op het energieverbruik van €50.000 zeer gering is ten opzichte van de investering van €1,8 miljoen. Zeker nu er 'zwaar weer' op komst is, denkt hij dat het veiliger is te kiezen voor omzetting in spaarlampen. Dit zal vrijwel hetzelfde opleveren.

VVD Raadslid **SCHUIRINGA** had ook nog gevraagd naar de levensduur van de lantaarnpalen. Wat staat er nog van 50 jaar geleden, en hoe is de staat daarvan?

vraag

Texel2010

Raadslid **WAERTS** zegt dat de fractie eigenlijk ook meer ziet in geleidelijke overgang, maar beseft wel dat je de subsidie dan misloopt. Texel2010 heeft nog enkele vragen:

4 vragen

1. Wat zijn de reële consequenties van Wet Hof?
2. Bij LED-verlichting moet er meer aandacht zijn voor het niet geheel verlichten van de trottoirs; is dan niet een ander type nodig, dat een bredere bundel geeft?
3. Wat is plan b, als we de financiering niet rond krijgen?
4. Hoe gaan we om met verlichting langs 'loop- en slooproutes'? Texel2010 vindt dat je de plekken waar openbare orde in het geding is wel goed moet blijven verlichten.

Reacties college

Wethouder **HERCULES** legt uit dat de basis de zorgplicht van de gemeente over de openbare ruimte is. Mensen moeten zich er veilig voelen. De werkelijke reden van dit plan komt niet vanuit duurzaamheid, maar vanuit het feit dat er eigenlijk nooit planmatig onderhoud is geweest. Tegen de heer **SCHUIRINGA** zegt hij dat er inderdaad weinig inzicht is in wat er 50 jaar geleden stond. Als de raad dit plan vaststelt zal er **wel** structureel beheerd worden en onderhoud worden gepleegd. De grote winst zit niet in de energiebesparing, maar in het planmatig onderhoud. **Ook** als Texel de subsidie niet krijgt.
Tegen de andere vragenstellers zegt de wethouder dat de raad nog zaken kan amenderen als: achterpaden, verbindingswegen, enzovoort. Hij ziet de amendementen graag tegemoet.
De technische vragen onder andere over houdbaarheid aluminium, en lenzen die bij LED kunnen worden toegepast krijgen nog nader antwoord.

Correctie

Als de raad nu 'ja' zegt, is dat op de financiering **en** op het beleidsplan.
Aangezien de subsidie nog niet binnen is, moet het besluit iets worden aangepast: *de tekst dat het wordt meegenomen in de begrotingsbrief (punt 3) vervalt*.
Met betrekking tot energiebesparing merkt de wethouder nog op dat de keuzes tot nu toe relatief theoretisch zijn. In de Nota van Uitgangspunten van bestemmingsplan Buitengebied staat een uitspraak over 10 ha ruimte voor zonneakkers (met uitzondering van het Hoge Berg gebied), maar er wordt geprobeerd oplossingen te zoeken in de vorm van zonnepanelen in de buurt van de lantaarns. Op het moment dat Texel echt volledig duurzaam wil gaan, zal daar nog goed over nagedacht moeten worden.
Tegen de heer **ZEGEREN** zegt wethouder **HERCULES** dat de extra kasten voor LED verlichting in de financiering zijn meegenomen. De heer **VLAS** antwoordt hij dat rekening wordt gehouden met besparing van 1 FTE. Ook de lagere onderhoudskosten bij scenario's 3 en 4 zijn al verwerkt.

Texel2010 Vraag

Raadslid **POSTER** vraagt of wel meerdere offertes zijn gevraagd. Hij ziet al gegadigden in de zaal.

College

Wethouder **HERCULES** antwoordt dat offertes vragen pas kan, als de raad 'akkoord' heeft gegeven. De hier aanwezige heren zijn voor de ambtelijke ondersteuning en advies.
Overigens zijn raads- en commissievergaderingen openbaar; bij de informatiebijeenkomst zaten ook al Texelse installateurs.

Ambtelijk

De heer **KIKKERT** van Gemeentewerken geeft op een aantal vragen nader antwoord:

- Om de bedrijfszekerheid te kunnen waarborgen wordt voor de aluminium palen een levensduur van 40 jaar gehanteerd. Ook onder het maaiveld is 50 jaar het absolute maximum.
- Langs de achterpaden die nu verlicht zijn, zullen de lantaarns door LED-verlichting worden vervangen. Bij andere achterpaden (zoals achter huizen van de Woningstichting) zit geen verlichting in het plan.
- De kosten voor drivers, dimmers en dergelijke zitten in de bedragen voor de armaturen verwerkt.
- Er is gekozen voor lichtmasten langs de hoofdwegen. Insteek is langs de andere wegen te werken met onder andere bermverlichting.
- Met betrekking tot bundeling van verlichting is het aan de gemeente om goed te definiëren waar het voldoende moet zijn voor volledige verlichting (van de trottoirs). De heer **LIJKLEMA** vult aan dat de proef langs enkele straten met een verouderd type is gedaan. Inmiddels kan het licht wel meer verstrooid worden.
- De centra blijven zeker in het weekend voor de volle 100% verlicht.
- Aan zonnepanelen is – met een flinke marge – 1500 m^2 nodig; dit zou nog over een aantal daken verspreid kunnen worden.

De heer **MORÉE** antwoordt de heer **SCHUIRINGA** dat BTW-compensatie op basis van de huidige regelgeving nog mogelijk is. Het nieuwe regeerakkoord moet worden afgewacht. Uiterste consequentie is inderdaad dat compensatie straks niet meer mogelijk is.
Raadslid **SCHUIRINGA** meldt dat er morgen een kort geding dient om alles bekend te maken.
De heer **MORÉE** beaamt dat veel zaken nog uitgewerkt moeten worden. Ook wat betreft Wet Hof, (vraag van de heer **WAERTS**), die inhoudt dat de gemeente niet verder mag gaan met investeringen dan wat beschikbaar is, is er nog onzekerheid. Gedurende het maken van dit plan is veel gaan verschuiven.
Texel heeft wel wat ruimte, maar moet de definitieve regelgeving afwachten. *De heer **MORÉE** nodigt de commissieleden van harte uit langs te komen voor meer onderbouwende berekeningen.*
Over plan b zegt de heer **MORÉE** dat dit nog niet helemaal is uitgewerkt; hij verwacht dat het dicht tegen scenario 3 zal liggen.

VVD / Texels Belang Vervolg vragen

Raadslid **SCHUIRINGA** vraagt of er al ideeën zijn over de techniek van opslag van de zonne-energie.
Raadslid **VLAS** leest in de stukken dat op korte termijn het verouderde deel van de lantaarns moet worden vervangen. Ook heeft hij begrepen dat hier binnen het budget geen ruimte voor is. Vanwege achterstallig onderhoud is de optie om alles in 1x te vervangen in zijn ogen niet haalbaar, maar honorering vanuit het Waddenfonds zal bij gefaseerde uitvoering vrijwel nihil zijn. Bovendien is het rijk voornemens Wet Hof in te voeren; gemeenten mogen dan op kasbasis niet meer uitgeven. De heer Vlas constateert dat optie 4 op exploitatiebasis goedkoper uit zal komen. Mocht deze optie niet doorgaan, dan kun je altijd nog terugvallen op opties 2 of 3.

GroenLinks

Raadslid **KIEFT** is benieuwd naar de financiële afbreukrisico's. *Hij neemt de uitnodiging van de heer **MORÉE** graag aan.*

Vraag

De heer **KIEFT** wil nog graag uitleg hoe de regie goed wordt geregeld.

D66 Vragen

Raadslid **HOOGERHEIDE** merkt op dat je voor subsidie een totaalplan moet kunnen indienen. Hij vraagt welke voorwaarden het Waddenfonds stelt, en of daar ook een gefaseerd plan ingediend mag worden. Hij neemt aan dat het plan terugkomt in de raad, zodra de medefinanciering bekend is.

Vervolg reacties college

Wethouder **HERCULES** antwoordt de heer **SCHUIRINGA** dat over opslag van energie niets is opgenomen in het plan. Dat zou een ander kostenplaatje betekenen, hoewel winst uit energiekosten niet de hoofdmoot vormt. Wel wordt geprobeerd terug te leveren aan het net voor €0,07 (er wordt ook €0,07 betaald). Dat is volgens de wethouder dus een financieel vraagstuk.
Wethouder **HERCULES** is verheugd dat Texels Belang inziet dat nu een besluit moet worden genomen, omdat de grote winst in besparing op exploitatiekosten ligt. Er wordt nu €280.000 per jaar aan uitgegeven, en als je niets doet kom je voor vervanging te staan, en ben je uiteindelijk duurder uit.
Tegen de heer **KIEFT** zegt de wethouder dat het college op het moment dat alles vervangen is duidelijker kaders voor de regievoering heeft.
De heer **HOOGERHEIDE** krijgt als antwoord dat de regels van het Waddenfonds nog niet precies bekend zijn. Groot voordeel is wel dat het college in direct contact staan met de programmaregisseur voor dit onderdeel. Die levert commentaar en er is dialoog over eventuele aanpassingen. Op het moment dat er aanpassing komt, of dat bericht komt dat geen subsidie mogelijk is, dan komt het college ermee naar de raad. Daarnaast kan de raad op het beleidsplan desgewenst amenderen.

Dit agendapunt komt als bespreekstuk in de raad van 21 november 2012; uit punt 3 van het concept raadsbesluit vervalt de zinsnede "mee te nemen in de begrotingsbrief 2013".

10. **Jaarverslag Leerplicht (schooljaar 2011-2012)**

PvdA Vraag

Raadslid **HILSTRA** vraagt hoe Texel ervoor staat ten opzichte van 5 jaar geleden en ten opzichte van het landelijk gemiddelde.

Texels Belang Vraag

De heer **VAN GILS** stelt bij blz.145 de vraag wat er in de dossiers staat, die als het goed heeft begrepen ontstaan als gevolg van verzuim. Hij ziet volgend jaar graag wat meer aandacht voor de oorzaken.
De fractie zou het bovendien prettig vinden als de schrijvers in de tekst de afkortingen verklaren.

Reacties college / ambtelijk

Wethouder **VISMAN** wijst de heer **VAN GILS** op de afkortingenlijst op de laatste bladzijde.
Tegen mevrouw **HILSTRA** zegt hij dat er ten opzichte van 5 jaar geleden nu allerlei mogelijkheden zijn om zelf processen verbaal te maken en dergelijke. Mevrouw **BOS** vult aan dat het verzuim nu veel beter in beeld is, vooral van de jongeren van het vmbo die nog geen startkwalificatie hebben.
Mevrouw **BOS** licht in reactie op de heer **VAN GILS** de werkwijze toe: zodra er een ziekmelding bij haar binnenkomt, neemt ze daar actie op. Als zij daadwerkelijk ongeoorloofd verzuim constateert maakt ze daar een dossier van. *Mevrouw Bos belooft volgend jaar in het jaarverslag meer aandacht te besteden aan de oorzaken.*

Toezegging

Texel2010 Vraag

Raadslid **WAERTS** memoreert dat er na de nieuwbouw van de OSG nogal wat klachten waren. Hij vraagt of zichtbaar is dat hierdoor veel verzuim is ontstaan.
Mevrouw **BOS** kan daar helaas niets over zeggen.

D66

Raadslid **HOOGERHEIDE** geeft complimenten voor het uitgebreide rapport.

Texels Belang

Raadslid **VLAS** zou nog wel wat opbouwende kritiek over de stukken kunnen geven. Met de raadsgriffier ligt er inmiddels de afspraak om na elke vergadering van de planningscommissie over de samenstelling van raadsstukken kan worden gepraat, waarbij de opstellers worden uitgenodigd. *Wethouder **VISMAN** neemt deze opmerking mee. (noot: inmiddels is afgesproken dat dit overleg met ingang van 2013 gaat plaatsvinden)*

Toezegging

PvdA Raadslid **HILSTRA** vindt fijn dat er nu beter inzicht is in het verzuim. Ze begrijpt dat de cijfers met vroeger niet helemaal te vergelijken zijn, maar blijft benieuwd of er verschil is met het landelijk gemiddelde.

Toezegging *Wethouder **VISMAN** geeft aan dat daarvoor de landelijke cijfers opgevraagd moeten worden.*

Conclusie *Dit agendapunt gaat als hamerstuk naar de raad van 21 november 2012*

11. Intentiebesluit tot bestuurlijke verzelfstandiging OSG De Hogeberg

CDA
Vragen Raadslid **ZEGEREN** zegt dat de fractie al schriftelijke vragen heeft gesteld. Wat voorligt, gaat hun achterban wat te snel. Zij vragen zich af hoe te controleren is of het huidige bestuur er goed mee om is gegaan, en hoe je er als raad straks nog greep op houdt. Of kies je ervoor het helemaal los te laten? Ook vraagt de heer **ZEGEREN** waarom niet eerst wordt onderzocht welke bestuursvormen er bestaan. Hij raadt aan dan de stichting en Raad van Toezicht in te richten, zonder meteen bepaalde namen in te vullen.

D66
Vraag Raadslid **HOOGERHEIDE** denkt dat verzelfstandiging prima kan, nu 'het kind volwassen is'. D66 wil weten of de huidige directeur tot 1 januari 2014 in dienst blijft om het traject te begeleiden, en of er daarna een nieuwe directeur komt.

PvdA
Vragen Raadslid **HILSTRA** ziet in aanvulling op de CDA-vragen graag een kwaliteitsprofiel voor het nieuwe bestuur. Ook ziet de PvdA graag een lange termijn horizon voor de school, bijvoorbeeld over samenwerking met scholen aan de overkant.

GroenLinks
Vragen Raadslid **KIEFT** vindt de verzelfstandiging een prima ontwikkeling. Hij heeft 3 vragen:

1. Ligt het traject op schema?
2. Op welke wijze betrekt het college in dit proces 'overkantse' kennis?
3. Hoe kijkt men aan tegen 1 totale organisatie voor al het onderwijs op Texel? GroenLinks ziet verzelfstandiging van de OSG als een tussenstap. Hoe denkt het college daar over?

Texels Belang
Vragen De heer **VAN GILS** geeft namens Texels Belang aanvullende randvoorwaarden mee:

- Streven naar definitieve besluitvorming per 31 mei 2013.
- Er ontbreekt een financiële paragraaf.
- Wat zijn de gevolgen voor fte's?
- In hoeverre blijft de raad de controlerende rol behouden?
- Hoe ziet het met het bouwmeesterschap voor wat betreft de infrastructuur?

Reacties college

Wethouder **VISMAN** brengt in antwoord op de heer **ZEGEREN** in herinnering dat er **voor** de ver-/nieuwbouw van de OSG al sprake was van verzelfstandiging. Natuurlijk komt nog aan de orde hoe je er straks mee om wilt gaan, gevolgd door een raadsbesluit.
Tegen D66 zegt hij dat landelijk het aantal gemeentelijke schoolbesturen al behoorlijk is verminderd. Wat hem betreft is 1 januari 2014 wel de overgangsdatum, maar mocht dat niet gehaald worden, dan is er 'geen man overboord'.
Mevrouw **HILSTRA** krijgt als antwoord over de kwaliteiten van het bestuur, dat je zodra de vorm bekend is je kandidaten kunt uitzoeken met de nodige kennis. Dat is dan wel aan de mensen die ze gaan benoemen. Over een eventuele fusie moet de raad natuurlijk beslissen; voorop staat dat de school blijft bestaan.
Over de planning zegt de wethouder dat het optuigen van de organisatie iets achter loopt.

Directeur Toezegging

Tegen de heer **VAN GILS** merkt de wethouder op dat er wel een begroting is gemaakt. Zolang de school blijft groeien zijn de fte's hard nodig. Het nieuwe bestuur zal verantwoordelijk worden, maar moet verantwoording afleggen aan de gemeenteraad.
De heer **DE VRIES** *zegt toe de schriftelijke vragen van het CDA voor de raad van 21 november 2012 te beantwoorden.*
De heer **DE VRIES** zegt in antwoord op de heer **HOOGERHEIDE** van plan te zijn nog gedurende lange tijd directeur te blijven. Hij beseft wel dat dit niet alleen aan hem is.
Tegen de PvdA wil hij nog kwijt dat ze bezig zijn met de toekomstvisie, waarin het niet alleen over de kwaliteit van het bestuur, maar van de hele organisatie gaat. De raad heeft hierover al een document gekregen. Morgen en eind van de maand is er overleg over het strategisch meerjaren beleidsplan. In hun visie bestaat de school over 5, 10 en 15 jaar nog steeds met een breed aanbod voor alle Texelse leerlingen. Dat zou in hun ogen kunnen binnen een zelfstandige Texelse stichting. De insteek is wel samen te werken met collega's aan de overkant, maar toch zelfstandig te blijven. Een externe adviseur begeleidt het proces van verzelfstandiging.
Tegen de heer **KIEFT** geeft hij aan dat zij **zeker** met het basisonderwijs in gesprek blijven over toekomstvisie, via het OTO.
Over de financiële kant zegt de heer **DE VRIES** dat er een begroting voor 2015 ligt. Ze werken met een lumpsum bedrag; daarmee zijn ze tot nu toe goed uitgekomen. Wel is de aanvullende subsidie stopgezet. Daarom zijn in overleg met het team maatregelen afgesproken, in de verwachting dat in 2015 weer quitte te spelen. De verzelfstandiging heeft volgens hem geen gevolgen voor de fte's, ook niet richting bestuur, maar dat moet de projectgroep nog uitwerken. De directeur gaat er van uit dat gemeente Texel 'bouwheer' blijft, en dat de school erin mag 'blijven wonen'. *Hij neemt deze vraag van Texels Belang wel mee*. Bij grotere organisaties hebben ze vaak het gebouwenbeheer in eigen hand, maar waarschijnlijk is de organisatie hier te klein voor.

Toezegging

CDA vervolg vraag

Raadslid **ZEGEREN** vraagt aanvullend of de nieuwe vorm van onderwijs, per beeldscherm, al kan worden meegenomen. Hiermee zou je een aantal kinderen kunnen faciliteren, bijvoorbeeld om gymnasiumvakken te geven, of andere vakken waar je hier te weinig leerlingen voor hebt.

VVD *vragen*

Raadslid **SCHUIRINGA** had dezelfde vragen als de heer **VAN GILS** over het bouwheerschap en de financiële consequenties van deze afsplitsing.

Texels Belang vraag

De heer **VAN GILS** wil nog graag weten op welke delen beslissingsbevoegdheid bij de raad blijft.

Vervolg college Wethouder **VISMAN** gaat er van uit dat de directeur, de heer De Vries, blijft zitten. Qua gebouwenbeheer komt er financiële afweging, waarover uiteraard de raad beslist.

Directeur De heer **DE VRIES** antwoordt de heer **ZEGEREN** dat in de ouderraad ook de vraag over beeldschermen kwam. De MR onderzoekt dat soort onderwijsvormen. Er wordt dus al over de mogelijkheden gepraat, hoewel dat nog prematuur is. In het verleden is ook al gekeken naar 'leren op afstand'. Er zal ook zeker bij de 'buren' worden bekeken wat de mogelijkheden zijn.

College Burgemeester **GISKES** wijst de heer **VAN GILS** op punt 2 in het plan van aanpak. Daar staat wel iets over de rol van de raad op het gebied van leerplicht, huisvesting e.d. Wellicht worden ook prestatieafspraken geformuleerd, waarop de raad dan weer toezicht houdt. Het is juist wenselijk die taken te blijven scheiden.

Conclusie *Dit agendapunt gaat als bespreekpunt naar de raad van 21 november 2012.*

12. Beleidsregels en besluit Wmo

Punten 12 en 13 zijn al in de commissie geweest, maar worden nogmaals voorgelegd naar aanleiding van de beantwoording.

D66, Texels Belang, PvdA Raadsleden **HOOGERHEIDE** en **VLAS** danken voor de uitstekende beantwoording. De heer Vlas heeft begrepen, na het naast elkaar leggen van de versies, dat gebruik gemaakt gaat worden van de Friese werkwijze.

College Raadslid **HILSTRA** dankt ook voor het accentueren van de aangebrachte wijzigingen. Ze verwijst naar het PvdA-initiatiefvoorstel, waar nog verdere wensen in staan.

Toezegging Wethouder **HUISMAN** *zal de complimenten aan de ambtenaren doorgeven.*

Conclusie *Dit agendapunt kan als hamerstuk naar de raad van 21 november 2012, met de vaststelling dat "de raad geen wensen of bedenkingen heeft".*

13. Beleidsplan Schuldhulpverlening gemeente Texel 2012-2015 *(zie boven).*

Texels Belang Raadslid **VLAS** verwijst naar de commissiebehandeling op 5 september 2012. Namens Kerk en Minima gaf de heer **RAN** toen aan dat er voor jongeren eigenlijk niets was opgenomen. De heer **VLAS** vindt de reactietermijn hier eigenlijk te kort. Nu ligt het beleidsplan ongewijzigd voor. Hij doet de suggestie om de jeugd te vatten onder punt 2.2.2., waar wel bepaalde groepen worden aangegeven.

Voorstel

GroenLinks Vraag Ook raadslid **KIEFT** wijst op de zienswijze van Kerk en Minima. Hij wil graag weten of er contact met hen geweest is over verdere onderbouwing.

Reactie college Wethouder **HUISMAN** antwoordt dat er vooraf contact is geweest met Kerk en Minima. Hun zienswijze kwam na mondelinge toelichting. De Stichting vindt dat vooral de school een rol kan spelen in de voorlichting. Het college vindt dat de school al heel veel 'op het bordje heeft'. De wethouder denkt dat dit onderwerp voldoende doorgesproken is.

Conclusie *Dit agendapunt kan als hamerstuk naar de raad van 21 november 2012, met de vaststelling dat "de raad verder geen wensen of bedenkingen heeft".*

14. Aanpassen budget logopedie

Texels Belang vragen Raadslid **VLAS** vraagt of de index te laag is, of dat de kosten meer gestegen zijn dan redelijk verwacht kon worden.
Ook vraagt hij bij punt 3 “evaluatie” aan te geven binnen hoeveel tijd dat moet gebeuren. Hij ziet dat over de jaren duidelijk sprake is van krimp en vraagt of het dan minder gaat kosten.

College Wethouder **VISMAN** antwoordt dat het budget de afgelopen jaren niet is verhoogd. Je loopt dan achterstand op, want de CAO’s zijn danig opgelopen.

Toezegging *Over een evaluatiemoment gaat hij in gesprek met de OBD.*

Aandachtspunt Met betrekking tot de krimp merkt de wethouder op dat er wel een bepaalde korting is als je er minder gebruik van maakt. Er zit wel een wachtgeldverplichting in. Het budget wordt nu aangepast en het college neemt de tijd om te *kijken of een andere overeenkomst wenselijk is.*

Texel2010 Raadslid **POSTER** geeft aan dat zijn fractie dit besluit van harte ondersteunt.

Conclusie *Dit agendapunt gaat als hamerstuk naar de raad van 21 november 2012.*

15. Tarieven Omring

PvdA Raadslid **HILSTRA** memoreert de eerder door de PvdA geuite stelling dat kwaliteit altijd het uitgangspunt moet zijn. Hun initiatiefvoorstel dringt aan op lokaal organiseren wat lokaal kan. Ze wil weten welke keuze er is we als de raad niet meegaat met dit voorstel.

GroenLinks Ook raadslid **KIEFT** heeft geen flauw idee of zij wel of niet akkoord moeten gaan.

Texels Belang De heer **VAN GILS** begrijpt niet dat Omring, gezien de Europese aanbestedingsregels - zelf mag kiezen wat ze gaan verdienen. Hij is met de heer Kieft eens dat de raad pas een besluit kan nemen als je onder andere weet welk bedrag Omring wil hebben.

Texel2010 Raadslid **POSTER** vindt veel belangrijker feit dat er op het aantal uren huishoudelijke hulp wordt beknibbeld. De zorg lijdt hieronder, terwijl goede zorg er juist moet zijn.

Reacties college Wethouder **HUISMAN** legt uit dat het hier niet om het aantal uren of de kwaliteit gaat, maar om de procedure. Gemeenten waren wettelijk verplicht om dit aanbestedingstraject te doen. Texel doet dat in de regio gezamenlijk met 24 gemeentes. Daarin kan iedereen inschrijven en tonen dat ze aan de eisen voldoen. Daar zit een tarief aan vast. Die procedure is bijna gelopen. Voor 2013 heeft ieder weer gelegenheid in te schrijven. Alle huidige aanbieders zijn akkoord met het tarief, behalve Omring. In de bijlage ziet u de onderbouwing dat het reële tarieven zijn. Een ander punt waar Omring bezwaar tegen maakt is dat het er – nu de nieuwe wet is ingegaan – geen vaststelling van de tarieven door de raad plaatsvindt. Zij hebben gedreigd hiermee naar de rechter te stappen. Er ligt daarom het verzoek voor om in te stemmen met de tarieven.

GroenLinks vervolg Raadslid **KIEFT** herhaalt dat de raad nu echt niet de juiste afweging kan maken. Het is niet zichtbaar of dit de gewenste kwaliteit is. De discussie haakt niet aan bij deze cijfers.

College Wethouder **HUISMAN** maakt duidelijk dat het hier niet om kwaliteit of keuze gaat. Die eisen liggen vast in het aanbestedingsproject. Verschillende aanbieders willen voor deze prijs inschrijven. Met de kwaliteit is op zich niets mis; er zijn geen klachten over. Het gaat er alleen om dat Omring een hogere prijs wil.

Texel2010 / PvdA vervolg

Raadslid **POSTER** vindt de kwaliteit juist niet goed, omdat er te weinig uren aan de mensen worden besteed. Dat vinden zij belangrijk in dit verhaal.
Raadslid **HILSTRA** vraagt wat er gebeurt als de Texelse raad besluit niet mee te gaan in de regionale aanbesteding. Gaat Texel dan zelf onderhandelen met de aanbieders? Ze vindt dat het toch gaat om wat je krijgt voor je geld.

Vervolg college

Wethouder **HUISMAN** vertelt dat er voor Texel €938.000 mee is gemoeid. In de Kop gaat het om €13 miljoen, dus met de 24 gemeentes om een nog veel groter bedrag. Voordeel voor een kleine gemeente als Texel is dat je hierin mee kunt liften. Het aantal uren wordt via een indicatiesysteem vastgesteld. Er zijn elk jaar tevredenheidonderzoeken; Omring krijgt hieruit beoordeling 9.2, dus er is geen probleem met de kwaliteit. Omring zal ook niet beter of slechter werken als Texel meer of minder gaat betalen. Bij zelf onderhandelen, zal Texel zeker duurder uit zijn.

Vervolg PvdA/ GroenLinks / VVD / Texels Belang

Raadslid **HILSTRA** vraagt waar de wethouder dit op baseert. Misschien is Texel wel goedkoper uit als je buiten Omring om gaat.
Raadslid **KIEFT** raadt de wethouder aan toch voortaan de raad eerder bij de beoordeling van de kwaliteit te betrekken, zodat de raad hier iets van kan vinden en richtlijnen kan meegeven.
Raadslid **SCHUIRINGA** merkt op dat het hier alleen om de procedure gaat. Omring heeft hierin een gaatje gevonden. Als gemeenten iets over de kwaliteit willen zeggen gaat dat via een andere weg. Hij acht het verstandig nu de procedure door te laten lopen, zodat ieder er aan mee kan doen.
Raadsvolger **VAN GILS** wil toch nog weten of Omring niet meer meedoet, als zij het bij de rechter zouden verliezen.

Vervolg college

Wethouder **HUISMAN** zegt tegen mevrouw **HILSTRA** dat een lager tarief voor Texel apart zeker niet voor de hand ligt.
Ze bevestigt de opmerking van de heer **SCHUIRINGA** dat Omring hier inderdaad een gaatje heeft gevonden om er een hoger tarief uit te slepen. Dat heeft in haar ogen niets met kwaliteitseisen te maken, maar met de procedure.
In antwoord op de heer **VAN GILS** zegt ze zich niet te kunnen voorstellen dat Omring dan in de hele regio niet meer zou gaan werken. Als Omring van de rechter gelijk krijgt moeten de tarieven worden bijgesteld.

Vervolg Texels Belang / CDA

De heer **VAN GILS** blijft zijn bedenkingen houden, als Omring niet voor dat bedrag kan presteren, en toch wordt aangenomen.
Ook raadslid **ZEGEREN** zit met dit dilemma. Hij voelt toch de pijn dat je controle op de kosten in de zorg mist. Hij zou de situatie willen omdraaien: als er volgens de wethouder geen klachten zijn, dan zou je minder moeten gaan betalen totdat er klachten komen. Je weet dan precies waar het bedrag zit wat eerlijk is.

Conclusie

Dit agendapunt gaat als hamerstuk naar de raad van 21 november 2012.

16. Nagekomen bespreekstukken

Geen.

17. Brieven aan de raad

De raad stemt in met het behandelingsvoorstel van de raadsgriffier.

MOTIES EN INITIATIEFVOORSTELLEN

18a. **Aankondiging motie voor de begrotingsraad van D66, PvdA, GroenLinks, Texel 2010 en CDA: 'Onderzoek naar inzet Starterslening'**

Reacties

Raadslid **SCHUIRINGA** meldt dat ook de VVD akkoord is met deze motie.
Raadsvolger **VAN GILS** vindt de motie heel sympathiek, maar wijst erop dat de gemeente geen bank van lening is. Ook is er in den lande al genoeg ellende met woningcorporaties die financieel ten gronde gaan. Hij dacht bovendien dat starterleningen met ingang van 1-1-2013 niet meer mogen worden toegekend.
Dit is volgens raadslid **LELY** nog maar een voornemen. Het zou onderzocht moeten worden, want het kan ook met de hypotheekrenteaftrek verband hebben. Al eerder heeft de PvdA dit onderzoek naar starterleningen voorgedragen.

College

Wethouder **HERCULES** legt nog uit dat de PvdA met deze motie wil proberen voor starters de mogelijkheid om een huis te kopen zo groot mogelijk te maken. De laatste informatie uit het regeerakkoord is inderdaad dat deze leningen niet meer mogen worden verstrekt.

18b. **Aankondiging initiatiefvoorstel van PvdA voor de raad van 21 november 2012: 'Een Texelse maat voor zorg, welzijn en sociale dienst'**

Toelichting indieners

Raadslid **HILSTRA** licht toe dat de PvdA constateert dat het regionaliseringtraject in volle gang is. Er wordt zonder meer aangenomen dat Texel als onderdeel van 24 gemeenten dingen gezamenlijk wil doen. De PvdA wil graag onderzoek naar de behoeften op WMO-gebied, omdat die nog niet precies in kaart zijn gebracht. De raad wil kunnen sturen op budget en kwaliteit, en tegelijkertijd de Texelse werkgelegenheid bevorderen.

Reacties

Raadslid **POSTER** zegt hier niets voor te voelen; Texel 2010 beraadt zich nog.
Raadsvolger **VAN GILS** vindt het voorstel sympathiek.
Raadslid **SCHUIRINGA** noemt het ook sympathiek, maar zet ook hier vraagtekens bij wat de rijksoverheid gaat doen en wat de consequenties van het nieuwe beleid zijn. Hij vindt dat de PvdA met dit voorstel te snel is; straks is het onderzoek misschien totaal niet relevant.
Raadslid **HOOGERHEIDE** is wel positief. Hij vraagt of de wethouder dit kan steunen.
Raadslid **KIEFT** vraagt wat dit verschilt van wat er al in programma 6 staat. Hij denkt dat dit voorstel in dezelfde lijn ligt, met een paar accenten. Bij beluistert dat de regionalisering beter even op 'hold' gezet kan worden. Hij vraagt of de wethouder vindt dat ze hier al mee bezig is.

Reacties college

Wethouder **HUISMAN** zit inderdaad met smart te wachten op de nadere uitwerking van het regeerakkoord. Regionalisering moet niet zonder enige reden worden ingezet, maar juist kwaliteit en kwetsbaarheid zijn goede redenen hiervoor. Meer onderzoek doen naar de Texelse situatie vergt meer capaciteit dan de wethouder kan bieden, want ook de regionale benadering vergt al veel onderzoek. Ze zou het voorstel overigens wel omarmen, omdat ze weet dat ze middelen krijgt.

Vervolg indieners/ Overige fracties

Raadslid **HILSTRA** zegt in reactie op de heer **SCHUIRINGA** dat juist met het inzicht in wat op Texel nodig is, straks goed kan worden ingespeeld op de behoeften.
Raadslid **SCHUIRINGA** vindt dat niet zinloos moet worden gezocht.
Raadslid **HILSTRA** denkt feitelijke gegevens nodig te hebben. Ze vindt dat dit niets met de spelregels te maken heeft.

18c. **Aankondiging motie Texel2010 voor de raad van 21 november 2012: 'Isola Bella'**

Toelichting indieners Raadslid **POSTER** signaleert dat deze kwestie al erg lang loopt, ook met rechtszaken enzovoort. Hij verwijst naar hetgeen de heer Prins en mevrouw Hottentot hebben verteld. Het gaat hem erom dat de mensen bedreigd worden in hun bestaan. Een opening is misschien ze te bieden dat ze hun bedrijf met 2x5 slaapplaatsen logies&ontbijt kunnen voortzetten, door de stolp te splitsen in 2 wooneenheden. De burgemeester heeft de fractie per brief gevraagd de motie in te trekken. Texel2010 wil dan wel de keiharde toezegging dat het college volledig aan deze oplossing meewerkt, en dat de mensen voldoende tijd krijgen om dit te realiseren.

Reacties PvdA Raadslid **LELY** verwijst naar de bijlage. De motie lijdt tot een illegale situatie, dus heeft naar zijn mening voor betrokkenen absoluut geen voordelen. Hij pleit ervoor dat het college er volgens de wet mee omgaat en niet gaat proberen een illegale situatie . Een consequente lijn dient gevolgd te worden, anders is het niet eerlijk tegenover ieder ander.

Reactie indieners Raadslid **POSTER** zegt dat het verleden nu niet aan de orde is. Hij verwijst naar de legale oplossing onder punt 2. Hij heeft begrepen dat de aanvraag voor splitsing is nu ingediend. Daar vragen we medewerking voor van het college.

Reacties CDA Raadslid **ZEGEREN** heeft van het college begrepen dat al samen welwillend naar helderheid wordt gezocht. De motie is dan volgens hem eigenlijk overbodig.

D66 Ook raadslid **HOOGERHEIDE** acht het verhelderende antwoord van het college voldoende, en dus de motie achterhaald.

GroenLinks Raadslid **KIEFT** denkt er hetzelfde over.

Texels Belang Raadsvolger **VAN GILS** sluit zich namens Texels Belang bij hen aan.

Voorstel Hij bepleit wel – net als bij het dossier De Zeshonderd 9 - om toch nog een keer serieus te bekijken hoe vaak de raad nog wordt gevraagd om een illegale situatie te legaliseren.

VVD vraag Raadslid **SCHUIRINGA** kan zich helemaal in de motie vinden. Hij legt zich neer bij intrekken van de motie, maar vraagt het college wel de verdere gang van zaken nog even nader toe te lichten.

College Burgemeester **GISKES** zegt in reactie op Texels Belang dat het college niet vooraf een boekje over illegale situaties kan maken. Ze legt uit dat het altijd gaat om afweging van belangen. Ze wil de indruk wegnemen dat hier wordt gevraagd een illegale situatie te legaliseren. De situatie van de mooie stolp en het kennelijk goed in staat zijn om aangenaam verblijf te organiseren staat niet ter discussie. Het gaat erom wat hier niet aan de regels voldoet. Het splitsingsvoorstel is ook niet nieuw; dat is van meet af aan al aangeboden. Vanmiddag is met de familie besproken hoe ze met een plan kunnen komen dat wel aan de regels kunnen voldoen. Dat gaan ze binnen de 2 maanden realiseren. Ook proberen ze aanspraak te maken op 'zorgbedden'. De conclusie kan inderdaad zijn dat de motie overbodig is.

VVD vraag Raadslid **SCHUIRINGA** vraagt of de einddatum van 26 november 2012 dan nog geldt.

College toezegging Burgemeester **GISKES** antwoordt dat deze datum in principe blijft staan. Hier valt wel over te praten als er reële voorstellen zijn die wat meer tijd vergen om te realiseren.

Texel 2010 Raadslid **POSTER** zegt de *motie aan te houden* in afwachting van wat het college gaat doen.

PvdA Raadslid **LELY** is zeer blij met de uitleg van de burgemeester. Het beste is inderdaad met elkaar te kijken of je binnen de regels oplossingen kunt vinden. Dan willen wij daar best aan meewerken. Het is absoluut de bedoeling niet mensen dwars te zitten.

CDA Raadslid **ZEGEREN** heeft het gevoel dat de raad steeds achter de feiten aan loopt. In huis zou een aanvrager niet de indruk moeten worden meegegeven dat alles mag waarover je zou kunnen meedenken. Eigenlijk zou de duidelijke boodschap meegegeven moeten worden dat alles wat besproken wordt geen garantie voor vergunningverlening betekent.

Reactie college Burgemeester **GISKES** noemt communicatie een moeilijk vak. Ze is wel eens met de heer **ZEGEREN** dat het voor een deel ligt aan hoe iets gezegd wordt, maar het is natuurlijk een wisselwerking; het scheelt ook wat men wil horen. De burgemeester weet zeker dat medewerkers niet beloven dat een plan geheid goed komt. In dit geval **mocht** men 2 maal Bed&Breakfast inrichten, maar het is net iets **meer** en anders geworden. Dat wordt ook niet echt ontkend. Als gemeente ben je toch gehouden eerlijk te blijven ten opzichte van anderen die ook iets meer zouden willen. Daar zit altijd een zekere spanning. *Het college gaat proberen hier met de mensen goed uit te komen.*

Toezegging

Reacties VVD / CDA Raadslid **SCHUIRINGA** wil tegen de heer **ZEGEREN** nog kwijt dat het juist fantastisch is dat medewerkers van de gemeente meedenken in oplossingen en niet in problemen ('dimmers in plaats van dippers' – *denken in mogelijkheden in plaats van denken in problemen*). Hij wil niet dat angst regeert, want dan gebeurt er niets.
Raadslid **ZEGEREN** heeft bedoeld dat men wel vrijuit kan spreken, maar zich bewust moet zijn dat meedenken vanuit de gemeente **geen** garantie voor toestemming is. De **een** pakt dat makkelijker op dan de ander.

Conclusie *Texel 2010 houdt de motie aan. De heer **POSTER** verlaat hierna de vergadering.*

TER KENNISNAME

19. **Raadsinformatiebrief 46 Stand van zaken toekomstvisie onderwijs**

PvdA vraag Raadslid **LELY** vraagt of het hier nu om een startnotitie, of een visie gaat.

College Wethouder **VISMAN** antwoordt dat hier de stand van zaken met de startnotitie wordt aangeboden. Over enkele weken komt de visie op tafel, en wordt daarna met vele inbreng verder uitgewerkt.
Verder voor kennisgeving aangenomen.

20. **Raadsinformatiebrief 47 Bestemmingsplan Buitengebied**
Voor kennisgeving aangenomen.

21. **Raadsinformatiebrief 48 Gebiedsontwikkeling Den Burg Centrum**
Voor kennisgeving aangenomen.

22. **Raadsinformatiebrief 49 Dijkversterking**
Voor kennisgeving aangenomen.

23. **Raadsinformatiebrief 50 renovatie/nieuwbouw openluchtbad en binnensportaccommodaties**
Voor kennisgeving aangenomen.

24. **Raadsinformatiebrief 51 Burgernetwerk AED Texel**
Voor kennisgeving aangenomen.

25. **Nagekomen stukken ter kennisname**
-

26. **Vaststelling "voorstellen naar de raad"**
Als hamerstukken gaan naar de raad van 21 november 2012:
8. Verrekenen kosten strandbeheer,
10. Jaarverslag leerplicht,
11. Intentieverklaring OSG,
12. 'Geen wensen en bedenkingen' beleidsregels en besluit WMO,
13. 'Geen wensen en bedenkingen' beleidsplan Schuldhulpverlening Texel 2012-2015,
14. Aanpassen budget logopedie,
15. Tarieven Omring

En als bespreekpunten:
7. Projectbesluit voor perceel De Zeshonderd 9,
9. Veilig en verlicht Texel.

27. **Rondvraag**

27.1 oproep Raadslid **HILSTRA** roept vrouwen op, naar aanleiding van het levendige debat bij Klif van Vrouwen van een Eiland, afgelopen weekend over de rol van de vrouwen, volgende keer als gast van de raad naar het gemeentehuis te komen.

27.2 vraag Raadslid **HOOGERHEIDE** signaleert dat veel loopstallen in het buitengebied een ware 'lichtinvasie' leveren. Hij vraagt of die uitstraling op basis van de omgevingsvergunning kan verminderen.
Wethouder **KOOIMAN** antwoordt dat dit lastig is omdat die vergunningen al lang geleden zijn afgegeven; neem aan dat daar de lichtsterkte niet in meegenomen is. In de toekomst zal het bij de verduurzaming waarschijnlijk wel aan de orde komen. Raadslid
Aandachtspunt **HOOGERHEIDE** raadt aan dan iets aan te passen in de verordening.

27.3 vraag De heer **VAN GILS** vraagt naar de stand van zaken met betrekking tot de brief van de heer A. Lap.
Burgemeester **GISKES** noemt dit ook een boeiend dossier. Ze deelt mee dat er uitvoerige communicatie met hem is geweest. Mediation aanbieden over het onderwerp
Aandachtspunt dat bij de rechter ligt vinden beide partijen niet zinvol. Er is wel regelmatig overleg over wat in bestemmingsplan Den Hoorn meegenomen zou moeten worden.

27.4 vraag Raadslid **VLAS** herinnert zich dat 50 jaar geleden de gevaarlijke gietijzeren voeten van lantaarnpalen werden vervangen door aluminium palen, omdat die afbreken als je er tegenaan rijdt. Tegenover de kapsalon in de Wilhelminalaan blijkt echter nog zo'n onveilige ijzeren voet te staan. Deze dient alsnog te worden vervangen.
Toezegging Wethouder **KOOIMAN** *neemt dit mee.*

27.5 Raadslid **SCHUIRINGA** ziet dat – mede door het natte weer - veel bermen 'verrot' gereden worden. Hij vraagt wat hier in de toekomst aan gaat gebeuren.

Aandachtspunt Wethouder **KOOIMAN** antwoordt dat ze proberen de kapotte bermen met zand/steenslag op te vullen. Dit probleem heeft de aandacht van het college. De gemeenteraad heeft zelf invloed op de fasering in het graskeien-programma.

Voorstel De heer **KUIPER** had eenzelfde opmerking over de bermen. Hij verwijst ook naar de Texelse Courant van vandaag en naar het schoonhouden van de wegen in samenwerking met de boeren. Langs de Oostkaap zijn volgens hem graskeien gewenst.

27.6 Raadslid **WAERTS** is benieuwd hoe ver het met het project voor de WKO-installatie staat.

Toezegging *Wethouder **KOOIMAN** belooft dat er binnenkort een voorstel komt.*

27.7 Raadslid **WAERTS** merkt in aanvulling op vraag 27.5 op dat door het afsluiten van de Redoute veel bermen in het Hoge Berggebied behoorlijk kapot worden gereden, ook door zwaar verkeer. Hij denkt dat hier wellicht tijdelijk iets met rijplaten – zoals ook voor omleiding van de busroute via Den Hoorn gebeurde - kan worden gedaan.

Toezegging Wethouder **KOOIMAN** *gaat hier met Gemeentewerken goed aandacht aan besteden.*

28. **Sluiting**

De **VOORZITTER** dankt ieder voor de inbreng en sluit de vergadering om 22.54 uur.

Afkortingen:

AED = automatische externe defibrillatie,
FTE = full time equivalent,
wet HOF = wet houdbaarheid overheidsfinanciën,
OBD = onderwijsbegeleidingsdienst,
OTO = overleg Texels onderwijs,
STIFT = stichting toeristisch investeringsfonds Texel,
WKO = warmtekoude opslag

Gemeente Texel

.txl

Verslag

Raadscommissie woensdag **3 oktober 2012**

Aanwezig

Voorzitter	De heer K.J. Veenbaas
Raadsleden	De heer A. Schaatsenberg , mevrouw M.H. Hilstra (vanaf punt 11 vervangen door mevrouw Y. Legierse-Daalder), de heer N. Lelij (PvdA), de heer G. Poster (tot punt 11), de heer N. Waerts (Texel2010), mevrouw M.K. de Groot-Kooi (vanaf 19.30 uur), de heer J.J. Schuiringa (VVD), de heer B. Zegeren (CDA), de heer J. Groeskamp, de heer W. Vlas (TB), de heer C. Hoogerheide, mevrouw A.A.M. v.d. Wetering (vanaf 19.30 uur) (D66), de heer H. Kieft (GL)
Raadsvolgers	--
Raadsgriffier	Mevrouw M. de Porto
Verslag	Mevrouw H.D.M. Zandee-van Heerwaarden
College	Burgemeester mevrouw F.C. Giskes, wethouders mevrouw H. Huisman-Peelen, de heren E. Hercules, E.P. Kooiman en F.R. Visman
Ambtelijk	De heer D. Hendriks
Insprekers	De heer A. Cremers bij punt 7, de heer Koeman bij punt 9, de heer M. Frantzen bij punten 10 en 12, mevrouw N. de Vries bij punt 10, de heer H. Mensink bij punt 12
Gast	--

Afwezig met kennisgeving

--

1. **Opening en mededelingen**

De **VOORZITTER** opent de vergadering om 19.00 uur.

Mededeling Toezegging

Wethouder **HUISMAN** deelt mee dat het overleg met Pharos/SWOT over de fusie en het Jeugd- en Jongerenwerk goed loopt. *Ze belooft de raad op de hoogte te houden.*
Wel wil ze een uitspraak van haar in de Texelse Courant nuanceren: heel duidelijk stelt de **WETHOUDER**, dat ze verantwoordelijk is voor, en zich ook verantwoordelijk voelt over, de gang van zaken.

7.

Presentatie inzake "Sociaal Domein"
Hierna kondigt de **WETHOUDER** de presentatie van de heer **CREMERS** aan. Hij is directeur van Hollands Kroon en tevens projectleider in Noord-Holland Noord voor het transitieproces in het kader van de bestuursopdracht Sociaal Domein. De heer **CREMERS** verontschuldigt zich dat op het voorblad alle 6 logo's (straks 4) hadden moeten staan van de gemeenten die gezamenlijk hieraan meedoen. Nu er een nieuw kabinet aankomt zal een aantal belangrijke keuzes moeten worden gemaakt, die heel bepalend zullen zijn voor de gemeenschappen.
Onder het kopje 'Maatschappelijke ontwikkelingen' noemt hij het feit dat met name in de Noordkop de vergrijzing sterker is dan elders. Rekening dient te worden gehouden met de demografische leeftijdsopbouw en de economische groeiverwachting, maar ook met de veranderende arbeidsmarkt, de ingrijpende bezuinigingen en de hogere eisen aan de dienstverlening: overheden moeten zich heel bewust zijn dat door de burgers snelheid op een hoger plan wordt verwacht.
Op de gemeenten komen 3 decentralisaties af:

1. Wet werken naar vermogen (WWnV);
   Dit komt volledig in handen van de gemeenten; Wahjong komt erbij;
2. Jeugdzorg;

Repressieve zowel als preventieve taken gaan door naar de gemeenten;

3. Overheveling AWBZ naar Wmo;
Het is afwachten wat er uit de gaande onderhandelingen komt. Ook voor WWnV is het trouwens nog koffiedik kijken.
Het blijkt dat de kwetsbare doelgroepen in de ene regeling vaak dezelfde zijn als die in andere regelingen zitten; de regelingen komen heel dicht bij elkaar:
   a. Eerst kwetsbaren zijn soms ook gezinnen in problemen, met een uitkering, met problemen in jeugdzorg; ze maken van meerdere voorzieningen gebruik.
   b. Overlap in uitvoering; overheid geeft er te weinig geld bij; er zullen slimme oplossingen moeten worden gezocht; voor WWnV zullen de problemen heel groot worden; bij de Wmo wordt nog volop gerekend, maar zeker is dat slimme oplossingen en het zoeken naar goede combinaties, zoals bijvoorbeeld qua dagbesteding en vervoersvoorzieningen, nodig zullen zijn.
   c. Andere beleidsterreinen zullen nog verder moeten worden verkend.

Vraag VVD

Raadslid **SCHUIRINGA** vraagt wanneer de 'rekensommetjes' klaar zullen zijn.
De heer **CREMERS** antwoordt dat ze hier ambtelijk nog volop mee bezig zijn. Ook is het afhankelijk van de uitkomsten van de kabinetsonderhandelingen.

Op het gebied van Jeugdzorg en met name Wmo werkt Texel al heel nauw samen. Wethouder **HUISMAN** is lid van de stuurgroep. Advies van BMC kwam in het najaar. Er liggen ook doorkijkjes naar de verschillende domeinen en hoe goede vormen van samenwerking kunnen worden gevonden. Uit het overleg kwam een aantal modellen met meer of minder samenwerking.
In maart 2012 kwam uit het Texelberaad de keus om samen te werken in een integrale aanpak. Het is nu een kwestie van doorpakken.

Oproep

Toezegging

De raad wordt daarom om richtinggevende uitspraken gevraagd. Zij zijn nu duidelijk aan zet om een visie te formuleren voor de 165.000 inwoners van de Noordkop. Dit onderdeel van de bestuursopdracht is nu in voorbereiding en zal begin 2013 naar de raad toekomen.

Vraag D66

Raadslid **HOOGERHEIDE** vraag wat de heer **CREMERS** concreet bedoelt met samendoen. Is het de bedoeling de sociale werkplaats De Bolder samen te voegen met Noorderkwartier?
De heer **CREMERS** licht toe dat dit 1 van de onderdelen is die ze nu onderzoeken. Het is een verkenning wat er gebeurt als je in de uitvoering van taken zou gaan samenwerken.

Vraag GroenLinks

Raadslid **KIEFT** vraagt wat de relatie is met agendapunt 8, 'regionale visie transitie begeleiding AWBZ naar Wmo'. De heer **CREMERS** zegt dat uit hun eerste analyse blijkt dat het redelijk goed bij elkaar past. Alleen zijn in de voorbereiding de visiedocumenten nog niet goed op elkaar afgestemd. De regiostukken over de 3 decentralisaties komen hier achteraan. De verschillende projectleiders zitten nu om tafel om te zorgen dat alles in het regionale visiedocument bij elkaar komt. Zij zijn druk bezig met de verkenningen en maken de rekensommetjes wat het betekent als ze de uitvoering van Sociale Zaken bij elkaar brengen, maar ook over samenwerking bij de Wmo frontoffice en backoffice en over Jeugdzorg. De stuurgroep, waar de wethouders in zitten, neemt de besluiten.

Vraag VVD

Raadslid **SCHUIRINGA** proeft 2 mogelijkheden:
centrale aansturing met lokale uitvoering of centrale aansturing **en** centrale uitvoering.
De heer **CREMERS** beaamt dit. Het is uitdrukkelijk een bestuurlijke discussie.
De stuurgroep benadert heel goed wat je aan frontoffice kunt houden in de gemeentes en in de kernen.
Aan een eigen loket in iedere gemeente hangt natuurlijk een prijskaartje. In de komende

discussies zijn de besturen aan zet.
In het 3e spoor zie je werkende weg al samenwerking ontstaan.
Door de stuurgroep tot nu toe meegegeven uitgangspunten voor implementatie, die in het najaar terugkomen bij het visiedocument, zijn:

1. eigen kracht/zelfredzaamheid inwoners versterken;
2. participatie burgers staat centraal (in de geest van de Wmo, WWnV en Jeugdzorg);
3. niet meer vanuit specifieke wetgeving denken, maar vanuit de klant die de overheid nodig heeft, en kijken hoe je slimme combinaties kunt maken tussen klant en financieringsstroom;

Vraag GroenLinks Raadslid **KIEFT** constateert: als het geld op is kan de klant niet meer krijgen wat hij/zij nodig heeft. Hij wil weten of het straks ook mogelijk is de financieringsstromen integraal in te zetten. De heer **CREMERS** weet dat je een heel eind komt met de ontschotting op een aantal gebieden. Er zijn nog wel verkenningen bezig op bijvoorbeeld 'beschermd werken'. Gedachte is om vanuit de geest van de wetgeving concreet een slimme uitwerking te maken.

- goed kijken naar lokaal maatwerk.

De stuurgroep (met wethouders Sociale Zaken, maar ook Jeugdzorg en Welzijn) komt elke maand bijeen om te kunnen sturen op samenhang. Ook proberen zij zoveel mogelijk de aanwezige 'kokers' te slechten. Zij zijn alvast aan de slag met de voorbereidingen, voordat het besluit over fusie (in voorjaar 2013) wordt genomen.

Vraag D66 Raadslid **HOOGERHEIDE** vraagt of je de inbreng van de raad richtinggevend of richtingbepalend kan noemen. De heer **CREMERS** antwoordt: "u bent aan zet".

Vraag D66 Raadslid **HOOGERHEIDE** merkt op dat de heer **CREMERS** front- en backoffice duidelijk scheidt. Hij vraagt of dit niet een eenheid kan blijven. De heer **CREMERS** maakt duidelijk dat je met veel minder geld toch de dienstverlening moet borgen. Als ervoor is gekozen mee te doen, dan kun je lokaal maatwerk kiezen. Als je bijvoorbeeld lokaal armoedebeleid of een frontoffice wilt, dan kan dat, maar dat kost wel geld.
De heer **CREMERS** probeert zo zuiver mogelijk aan te geven dat de raad de zeggenschap hierin moet hebben, maar er wel goed rekening mee moet houden dat het geld 'op' is.

Vraag GroenLinks Raadslid **KIEFT** zag in dit soort samenwerkingsverbanden vaak dat de raad een compleet stuk krijgt, dat tegelijkertijd in alle raden voorligt, zodat er vaak weinig mogelijkheid tot amendering door de afzonderlijke raden meer is. Hij ziet daarom graag een kaderstellend moment in het proces.
De heer **CREMERS** antwoordt dat de stuurgroep dit ook duidelijk heeft uitgesproken: "kwaliteit gaat vóór planning"; als je 2014 niet redt wordt het 2015. De raad moet die uitspraken zeker kunnen doen. Er moet worden voorkomen dat de raden alleen maar 'ja en amen' kunnen zeggen. De projectgroep probeert daarom zoveel mogelijk met het visiedocument over de cliënt in de Noordkop en een aantal richtinggevende uitspraken te werken.

Vraag VVD Raadslid **SCHUIRINGA** vraagt naar de planning. De heer **CREMERS** verwacht dat de 2 mensen die nu bezig zijn met uitlijnen van de globale visie voor de jaarwisseling klaar zijn. Het visiedocument zal dan begin 2013 komen. Raadslid **SCHUIRINGA** herhaalt dat Texel niet pas het document wil ontvangen als de andere 5 gemeenten al akkoord zijn gegaan.

Raadslid **VAN DE WETERING** *komt binnen (19.30 uur).*

Toezegging *De raadsgriffier zegt toe de presentatie van de heer Cremers door te sturen.*
Even later arriveert ook raadslid De Groot.

2. **Vaststelling agenda**

Punt 9 wordt naar voren gehaald in verband met een inspreker.

3. **Beantwoording vragen vorige vergaderingen – ligt op tafel**

Vraag D66 Raadslid **HOOGERHEIDE** heeft de antwoorden nog niet kunnen lezen, maar merkt op dat er nog een vraag van hem open staat over precariorecht (zie bladzijde 14 van het commissiestuk).

Toezegging *Burgemeester **GISKES** belooft dat de organisatie hard werkt om de antwoorden op tijd bij de commissie te krijgen. De vraag van D66 zal zo spoedig mogelijk worden beantwoord.*

4. **Vaststelling verslag raadscommissies van 4, 5 en 6 september 2012**

Correctie Bij de aanwezigen op 4 september 2012 achter de naam van de heer Zegeren "(CDA)" vermelden.

Het verslag wordt hierna vastgesteld.

5. **Rondvraag publiek**

--

6a. **Mededelingen uit het politieoverleg**

- Burgemeester **GISKES** verwijst naar punt 9 over 'Burgernet'.
- Op maandag 8 oktober 2012 is er een bewonersbijeenkomst over het evaluatierapport van de Veiligheidsregio betreffende de brand in De Jelleboog.

Vraag D66 Raadslid **VAN DE WETERING** heeft vernomen dat er 's nachts op Texel geen agenten paraat zouden zijn. Burgemeester **GISKES** zegt dit foutieve antwoord aan iemand inmiddels te hebben rechtgezet. Het kan wel eens voorkomen, maar is zeker niet structureel het geval. Het is natuurlijk wel zo goed mogelijk schipperen met de beschikbare bezetting. De **BURGEMEESTER** benadrukt dat er altijd als er iets is politie kán en zal komen.

Vraag Texel2010
Toezegging Raadslid **POSTER** wil graag weten wanneer evaluatie van de openbare orde maatregelen in De Koog plaatsvindt. Burgemeester **GISKES** zegt dat ze na de vakanties zeker gaan evalueren. Ze verwacht dat ze de bevindingen voor het eind van het jaar op een rijtje hebben.

Vraag Texel2010 Raadslid **POSTER** vindt het uitschakelen van straatverlichting niet zo goed voor de veiligheid van mensen. Hij hoort hierover graag de mening van het college. Burgemeester **GISKES** merkt op dat strijdige belangen natuurlijk altijd lastig zijn: enerzijds wil je zo goed mogelijk energie besparen, nachtelijke duisternis is ook een kernwaarde, maar anderzijds moet je goed op de veiligheid letten. Ze denkt dat dit wel een verantwoorde gok is. Raadslid **HERCULES** vult aan dat er in alle dorpen proeven zijn geweest met eerder doven of meer dimmen van de straatverlichting. Uit de reacties van de dorpscommissies en uit enquêtes kwam dat 75% positief was. Raadslid **POSTER** blijft het strijdig vinden met de veiligheid.

6b. Mededelingen uit het '5 Eilanderoverleg'

Oproep

Burgemeester **GISKES** roept de raad op deel te nemen aan de evaluatiebijeenkomst op 11 oktober 2012. Er is dan gelegenheid om met de collega's van de andere eilanden te praten over de ervaringen met VAST+Texel. Er zal dan een voorstel liggen om serieuze afwegingen te kunnen maken.
Voor de nieuwe openstelling van het Waddenfonds proberen de eilanden gezamenlijk een duurzaamheidvoorstel in te dienen.

Voorstel Texel2010 CDA

Raadslid **POSTER** vindt discussie op 11 oktober 2012 tussen de Texelse vertegenwoordigers in het bijzijn van de andere eilanden niet verstandig. Het had volgens hem beter geweest vooraf een Texels standpunt te formuleren.

Vraag D66

Raadslid **ZEGEREN** deelt de zorg van Texel2010 over onderlinge discussie in Harlingen. Hij denkt dat Texel meer beslagen ten ijs komt als eerst met elkaar over de stellingen is gepraat.
Raadslid **HOOGERHEIDE** vraagt naar de enquête over de deelname van Texel die de heer **POSTER** op alle eilanden zou houden. Volgens de heer **POSTER** "wachten ze Texel met open armen op".
Burgemeester **GISKES** licht toe dat deze raadsledenbijeenkomst een stap is in de opbouw van het evaluatiedocument. Het gaat nu om inventarisatie wat de raadsleden ervaren en ervan vinden, en dus (nog) niet over de mening van Texel. Als Texel word je er dus niet aan opgehangen als 1 of 2 mensen daar iets verkondigen. De **BURGEMEESTER** hoopt wél op een grote opkomst.

VVD

Raadslid **DE GROOT** meldt dat de VVD-fractie niet mee kan op deze datum. Wellicht lukt het de fractie nog iets mee te kunnen geven. De VVD is blij met de gezamenlijke invulling van het duurzaamheidprogramma.

Vraag Texel2010

Raadslid **POSTER** vraagt of er ook andere geïnteresseerde Texelaars mee naar toe mogen.

Vraag GroenLinks

Burgemeester **GISKES** geeft aan dat deze bijeenkomst daar niet voor bedoeld is. Je kunt dan beter de Eilanderraad afwachten, waar mogelijkheid is voor mensen op de publieke tribune.
Raadslid **KIEFT** vraagt naar de status van het evaluatiedocument dat bij de uitnodiging zat.
Burgemeester **GISKES** verzekert de commissie ervan dat dit nog **geen** evaluatiedocument is, maar een lijst van wat tot nu toe is geïnventariseerd. De evaluatie komt pas na deze ronde.

8. Regionale visie transitie begeleiding AWBZ naar de Wmo

Vragen **PvdA**

Raadslid **HILSTRA** wil nog inbrengen:

1. Ze begrijpen negatief advies SER; maar wellicht is er wat druk van de ketel nu er ook nog een visiedocument achteraan blijkt te komen.
2. Blijven zorg houden dat je als kleine gemeente weinig greep houdt;
3. Zorgvraag op Texel graag nadrukkelijker in beeld brengen; zie ook het aandachtspunt van de Wmo-adviesraad, met name over de kanteling die nog niet helemaal gerealiseerd is;

Texels Belang

4. Stel dat we straks uit kostenbesparing gaan samenwerken; wat gebeurt er als er 1 gemeente uit gaat stappen? Zie bijvoorbeeld Kopgroep Bibliotheken, waar Anna Paulowna uitstapt.

Raadslid **VLAS** vraagt:

1. in hoeverre is bij de opstelling van dit stuk al rekening gehouden met het door de heer Cremers gepresenteerde?
2. ze hadden begrepen dat samenwerking van regeringswege verplicht is, maar horen

nu dat het mogelijk zou zijn dat een gemeente uitstapt.

GroenLinks

Raadslid **KIEFT** brengt naar voren:

1. het is een lastig document; ze kunnen zich de praktische effecten zo moeilijk voorstellen en zijn daarom erg aarzelend met instappen; in de visie die de heer **CREMERS** presenteerde stonden meer SMART geformuleerde uitspraken; eigenlijk wil Texel hetzelfde ambitieniveau behouden of zelfs **meer** nastreven; het geld zou juist niet dominant moeten zijn, maar de zorgvraag.
2. Wat moet de raad zich voorstellen bij het al eerder door het college toegezegde handhaven van het niveau onder bepaalde voorwaarden? Kunnen mensen hun PGB behouden?
3. Stuk is ambtelijk opgesteld in heel veel overleg, maar niet met de cliëntenorganisaties, terwijl hun visie uitgangspunt zou moeten zijn. Klanttevredenheidsonderzoeken zijn meestal positief, maar ook daar zijn de cliëntenorganisaties zelden bij betrokken. GroenLinks zou dit graag sterk als kader willen meegeven, omdat daar de ervaringsdeskundigen zitten.
4. Welke discussiepunten heeft de **WETHOUDER** ingebracht en wat heeft ze er voor Texel uit gesleept?

D66

Raadslid **VAN DE WETERING**:

1. Ze heeft al jaren met cliënten te maken; en is het eens met GroenLinks, ze hoort alarmbellen gaan, dat het vooral met zorgverzekeraars is samengesteld. De ‘kan’-bepalingen zijn voor D66 beangstigend en te vaag gesteld. Heel veel is op vrijwilligers gebaseerd, maar dat wordt erg beladen. Financiën lijken eerste zorg te zijn, terwijl dat juist volgend zou moeten zijn.
2. Ook de Wmo-adviesraad wil het Texelse behouden. Hoe wil de wethouder daar mee omgaan? Ze zou wel bij alle overleggen aanwezig moeten zijn; wat is de reden dat niet te doen?

VVD

Raadslid **DE GROOT**:

1. De VVD deelt de geuite zorgen en is benieuwd naar de antwoorden. Evident is dat financiën leidend zijn, en dat is ook hun zorg.
2. In Hoofdstuk 5 staat dat burgers rechten verliezen. Er moet ontzettend goed over worden nagedacht hoe deze pijnpunten aan te pakken zijn zonder dat mensen pijn lijden.
3. Het stuk is nog wel heel abstract. Bij de VVD leven nog veel vragen. Misschien komen cliëntenorganisaties op een later plan in beeld, maar wanneer is dat dan? En hoe wordt alles geïntegreerd?
4. Over de mooie PGB-regeling: in 2005/2006 werd gedacht dat het een goedkopere oplossing zou zijn, maar het is juist duurder gebleken dan verstrekking in natura. 40% van de Texelaars maakt er gebruik van, dus dan moet je toch de regeling zien te behouden, vindt de VVD. Het past goed bij de Texelse, vrije, levenshouding, en het beslissen over je eigen leven. Texel zal hier op een andere manier mee om moeten gaan.

Reacties college

Wethouder **HUISMAN** begrijpt dat er nog veel onduidelijk is. Zoals het beeld er nu ligt heb je te maken met een aantal transities die door het rijk vorig jaar al zijn ingezet, onder veel tijdsdruk. Je ziet nu gebeuren dat de organisatie aan de slag is gegaan met de informatie die er was. Daarin is meegenomen wat er bekend was over hoe de raad erin staat. De invoering van de wet over de samenwerking is inmiddels echter controversieel geworden. Het is koffiedik kijken of het wel doorgaat, maar als gemeenten op 1

september 2013 geen plan hebben liggen voor samenwerking komt er een aanwijzing. Heel veel is inderdaad nog onbekend, maar wel dat de functie begeleiding van AWBZ naar Wmo overgaat. De gemeenten moeten zorgen dat mensen met beperkingen ondersteuning krijgen. Onder AWBZ was dat een recht, maar onder de Wmo wordt het een compensatieplicht voor de gemeente. Geld klinkt overal in door, omdat de gemeenten de uitdaging krijgen alles te verzorgen wat de mensen nodig hebben, maar wel met minder geld. Dat verschil moet uit een andere aanpak komen. Dit betekent dat je, met nog te bedenken slimmere oplossingen, en rekening houdend met wat bij Texel past, heel goed moet kijken hoe je met minder geld zoveel mogelijk kunt organiseren. De beste manier is volgens de **WETHOUDER** in ieder geval het met elkaar op te pakken. Ze erkent dat dit een zeker risico inhoudt. Zeker op Texel is sprake van grotere vergrijzing, dus het wordt een aardige klus.

Uitspraken/ vragen GroenLinks

Raadslid **KIEFT** leest die redenering ook in het stuk, maar benadrukt dat de fractie goede kwaliteit van de zorg voorop wil zetten, desnoods met andere bronnen.
Wethouder **HUISMAN** vraagt hem naar ideeën.
Raadslid **KIEFT** noemt als voorbeeld dat je een discussie zou moeten voeren of je er belastingverhogingen voor over hebt. Natuurlijk moet het slimmer, maar de opening van eigen geld erbij doen moet je volgens GroenLinks desnoods open houden.
Wethouder **HUISMAN** antwoordt dat buiten kijf staat dat die opening er altijd is. Ze heeft echter nog helemaal geen zicht op wat er komt. Die opening zou dus pas naderhand moeten worden bekeken. Ze kan dan het plaatje neerleggen en vragen of de raad dat voldoende vindt.

Texels Belang D66

Raadslid **KIEFT** vindt dat het voorop stellen van de zorgvraag als kaderstellende opmerking moet worden meegenomen. Raadslid **VLAS** vult aan dat het Texels Belang inderdaad ook gaat om een heel andere opstelling ten opzichte van het Sociaal Domein.

Texels Belang PvdA

Raadslid **VAN DE WETERING** wijst er nog op dat cliënten in de AWBZ heel vaak in complexe situaties zitten, waar eigenlijk al niets meer te 'halen' is. Met veel dingen kún je niet achteruit in de bijdragen, dus je moet je afvragen wat dan 'kwaliteit' nog inhoudt. Ze vindt het daarom lastig om met cijfers te werken. Verder merkt mevrouw **VAN DE WETERING** op dat het traject zoals de heer **KIEFT** voorstelt wel geld kost, maar wellicht niet voor niets is, omdat de zaken toch nog controversieel zijn.
Raadslid **VLAS** waarschuwt dat AWBZ klanten al gedeeltelijk de regie over hun leven kwijt zijn. Je zit om tafel met vertegenwoordigers, dus je moet hier heel voorzichtig mee omgaan.
Raadslid **HILSTRA** stelt dat de PvdA als uitgangspunt 'zorg dicht bij huis' heeft. Borging van kwaliteit moet er volgens hen zijn. Ook de PvdA vindt de extra vergrijzing op Texel belangrijk, maar zij zien graag **eerst** de totale vraag op Texel beter in beeld, om dan te bekijken hoe je die wilt gaan bedienen.

Reacties college

Wethouder **HUISMAN** is met de commissie eens dat je de vraag eerst goed in beeld moet hebben, met de opdracht waar de gemeente voor staat. Er moet dus wel met cijfers worden gewerkt. Dit neemt niet weg dat het gaat om mensen die hulp nodig hebben. Die willen de colleges ook bieden; het is volgens de **WETHOUDER** nog helemaal niet te zeggen of de kwaliteit minder gaat worden. Ze noemt een voorbeeld: in plaats van ieder kilometervergoeding te verstrekken kun je misschien met een vervoerssysteem geld besparen. Pas later in het proces kom je in haar ogen toe aan 'hoe komt de kwaliteit er straks uit te zien' en 'hoeveel geld is daarvoor nodig'.

Uitspraken/

Raadslid **DE GROOT** heeft nog geen duidelijk beeld bij de stappen. Dat 2 van de 3

Vragen VVD

transities controversieel zijn verklaard, maakt het lastig. Het voorliggende 'klinische' stuk gaat inderdaad over mensen, maar je moet wel naar percentages kunnen kijken om de juiste dingen te doen. De VVD-fractie vindt het onderliggend stuk wel goed op een aantal punten als basis: - versobering op de hele breedte; - en groter beroep op eigen verantwoordelijkheid.
Er dient in hun ogen wel een goed vangnet gegarandeerd worden voor mensen die dat niet kunnen.
Mevrouw **DE GROOT** hoort nog graag antwoord waarom Texel niet aanwezig was bij alle werkgroepen en bijeenkomsten. De VVD acht dit van wezenlijk belang om de vinger aan de pols te kunnen houden.

Vervolg college

Wethouder **HUISMAN** erkent dat een chaotische toestand is ontstaan doordat er eerst 3 transities zouden komen, waarvan er nu 2 controversieel zijn. Het voorliggende document is al vrij oud, maar geeft een beetje aan welke kant het op gaat. Het visiedocument dient straks als basis, waarop uiteindelijk een integraal regionaal document ontstaat.
De stuurgroep is op dit moment aan het bijsturen, van teveel werkgroepjes naar 1.
Op de vraag over het PGB antwoord de **WETHOUDER** dat dit voorlopig gewoon gehandhaafd blijft, tenzij de overheid het afschaft. Hier is nog steeds geen 'ei' over gelegd. Als Texel dit zelf wil blijven aanbieden, zal dit wel onder voorwaarden zijn. De **WETHOUDER** verwijst hierbij naar de aanbevelingen van de Rekenkamercommissie in hun rapport over de Wmo uit 2010: het was niet duidelijk of het geld daar terecht komt waar het moet. Het bleek nodig te zijn dat mensen er een aparte rekening voor openen en facturen kunnen overleggen.
In de stuurgroep heeft wethouder **HUISMAN** onder andere ingebracht: 'wat lokaal kan moet ook lokaal', 'alle raden moeten in het traject goed betrokken worden en niet aan het eind pas een document voorgelegd krijgen', 'kwaliteit is belangrijker dan snelheid' (er mogen geen mensen tussen wal en schip vallen).
De projectorganisatie gaat onderzoeken of er 1 centrale Regionale uitvoeringsdienst moet komen.
De **WETHOUDER** heeft ingebracht dat de belangrijkste vraag is wat er nodig is om de gevraagde kwaliteit te leveren. Dan kan worden bekeken hoe dat lokaal te leveren is. Ze beaamt dat het niet zo moet zijn dat nu al uit kostenoverweging wordt gezegd: 'doe maar centraal'. De gemeenteraden moeten kaders kunnen stellen en mee kunnen praten.

Met betrekking tot Wmo verwacht de **WETHOUDER** dat realisatie van de Kanteling ook pas over enkele jaren rond is. Ook in dat verband moet je kijken wat er anders te regelen is dan alles wat men aanvraagt te verstrekken. Daarmee willen ze niet zeggen dat alles maar door buren en familie moet worden opgevangen, maar op Texel heb je wel het geluk dat mensen uit zichzelf al heel veel hulp bieden. Het vangnet van de overheid moet er wel altijd zijn. De **WETHOUDER** schat in dat de langzame overgang een proces van jaren zal worden.
Op de vraag over het uitstappen van 1 gemeente zullen verderop in het traject nog afspraken gemaakt moeten worden. Ze denkt dat voor goede sturing alles zoveel mogelijk in eigen hand moet blijven.
De **WETHOUDER** erkent dat het een lastig document is. Het vraagt een start maken, terwijl heel veel nog onduidelijk is. De mensen uit het veld (op Texel) zijn nodig om samen met u het traject handen en voeten te gaan geven. *(noot: het aanbod van dr. Pam - die **wel** kinderpsychiater is - neemt de wethouder graag aan).*

Vervolg vragen

Raadslid **VLAS** meent dat Texel wel eens als eerste zou willen uitstappen. Als het niet

Texels Belang

dwingend verplicht is om mee te doen luistert hij met heel andere oren naar de presentatie van de heer **CREMERS**. Hij wil graag weten wat nu werkelijk verplicht is. Over het voorbeeld van de kilometervergoeding merkt hij op dat dit uit de Wmo komt. In zijn ogen ligt het grootste probleem bij de, minder mondige, zorgvragers uit de AWBZ; daar kun je niet voorzichtig genoeg mee omgaan.
Met betrekking tot de in gang zijnde fusie wil de heer **VLAS** graag weten of de opmerkingen die vandaag over tafel zijn gekomen daarin worden meegenomen.

Voorstel

Texels Belang vraagt zich af of je op dit moment wel met het stuk akkoord kunt gaan. Het is misschien beter het nu voor kennisgeving aan te nemen, en dan in een speciale bijeenkomst richtinggevende inbreng te leveren.

D66

Raadslid **VAN DE WETERING** is het helemaal eens met het betoog en het voorstel van de heer **VLAS**.

GroenLinks

Raadslid **KIEFT** benadrukt de belangrijke richtinggevende uitspraak dat voor behoud van het hoge(re) kwaliteitsniveau de raad eventueel bereid is er meer geld in te steken.
Over het gemiddeld betere buurtcontact op Texel geeft de heer **KIEFT** mee dat er een middel gevonden zou moeten worden om de waarde van dat sociale netwerk te vertalen in de extra kwaliteit. Hij vreest dat Texel anders dubbel gepakt wordt. Die waarde mag niet afgevlakt worden.

Reactie VVD

Raadslid **DE GROOT** merkt op dat deze mening van GroenLinks eigenlijk wel in paragraaf 4.8 over eigen beleidsruimte staat. Ze is het er helemaal mee eens, en is blij dat het al in het visiedocument is opgenomen.

Vervolg reacties college

Wethouder **HUISMAN** benadrukt dat de wettelijke verplichting voor Jeugdzorg er in ieder geval **wel** ligt. Voor WWnV geldt dat het nu controversieel is verklaard, maar deskundigen verwachten dat deze transitie wel doorgaat. Het is dan heel goed mogelijk dat samenwerking verplicht gesteld wordt. Alle 3 trajecten moet je toch in samenhang van het visiedocument bekijken. De **WETHOUDER** is met de raadsleden eens dat het eerst in beeld krijgen van de zorgvraag AWBZ het belangrijkste is. Als dat zo goed mogelijk is geformuleerd kun je kijken hoe dit zo goed mogelijk te ondersteunen is. De gedachte in de stuurgroep is dat je het slimmer en goedkoper moet gaan organiseren, met behoud van kwaliteit en niveau van zorg. Dit zouden gemeenten beter moeten kunnen organiseren. De nieuwe welzijnsorganisatie gaat zo meteen de Kanteling van de Wmo voor de gemeente doen.
*De **WETHOUDER** belooft hen goed bij alle ontwikkelingen te houden.*
In antwoord op mevrouw **VAN DE WETERING** zegt de **WETHOUDER** dat er nu, naast de kosten voor het BMC-rapport, beperkt geld in het traject gaat. De **WETHOUDER** benadrukt wel dat er absoluut geen sprake van uitstel kan zijn, omdat de transities door zullen gaan en in 2014 geregeld moeten zijn. Ze wil toch proberen nu plannen te bedenken om samen dat pad op te gaan. In afwachting van het regionale visiedocument met alle 3 transities kan het voorliggende stuk inderdaad voor kennisgeving worden aangenomen.
Wethouder **HUISMAN** wil over de benadering van de heer **KIEFT**, om het sociale netwerk in waarde uit te drukken nog kwijt dat zij het anders ziet: álle gemeentes moeten zorgen voor het sociale netwerk. Texel heeft het geluk dat hier een goed netwerk is. Andere gemeenten zullen er een groter probleem mee hebben.

Raadslid **KIEFT** legt de suggestie van de heer Vlas, om een keer een kaderstellende avond te organiseren om de discussie verder te voeren, voor aan de andere fracties.

Toezegging

Wethouder **HUISMAN** zegt dat de stuurgroep dit eigenlijk al heeft afgesproken. *Een dergelijke zitting lijkt haar een heel goed plan.* Ze vraagt of het met alle 4 gemeentes/raden tegelijk moet gebeuren, of alleen met de Texelse raad.

Aandachtspunten Raadslid **VLAS** vindt een bijeenkomst met alle raden ‘een deur te ver’. Hij beseft dat de lokale raden hun nek moeten uitsteken, om hun mening aan het Sociaal Domein voor te leggen.

Conclusies Raadslid **VAN DE WETERING** benadrukt dat de raden ook niet alle knowhow in huis hebben. Het is dus essentieel de ‘leverancierskant’, het werkveld, er nauw bij te betrekken.

De **VOORZITTER** *concludeert dat het stuk ter kennisname wordt aangenomen*. De fracties van GroenLinks, D66, PvdA, Texel2010 en de VVD gaan mee in het voorstel van Texels Belang om vanuit de Texelse situatie een avond te organiseren voor het formuleren van de kaders die de raad wil meegeven. Raadsgriffier **DE PORTO** *vraagt suggesties over de invulling van deze Texelse avond alvast in te dienen.*

9. Burgernet Texel

Inspreker De heer **KOEMAN** van politie Noord-Holland Noord is projectleider Burgernet in de regio. Stand van zaken is dat 16 van de 21 gemeenten operationeel zijn; de laatste 2 gemeenten zijn Hollands Kroon en Texel. Ze zitten rond 31.000 deelnemers, dat is 5,34%. Dit is al boven het streefgetal van minimaal 5%. In 2011 is het versneld ingevoerd in Bergen in verband met de duinbranden. Vanaf januari 2012 zijn er rond de 165 burgernet-acties geweest. Het grootste deel betrof vermissing. De rest van de zaken had te maken met een misdrijf. Ruim 1 op de 5 opgeloste acties kwamen vanuit burgernet. Voorbeelden: iemand die een afscheidsbrief schreef en zelfmoord wilde plegen werd op tijd gevonden; een vluchtende inbreker kon worden aangehouden op aanwijzing van burgers. Burgernet werkt met spraak, sms en e-mail, maar spraak heeft de voorkeur omdat je dan ook mensen met een vaste lijn bereikt (10%). Met sms moet men nog verder leren omgaan. Landelijk loopt het aantal deelnemers al richting 1 miljoen. Verwachting is dat uitrol over het hele land eind dit jaar rond is.

Vragen Texel2010 Raadslid **WAERTS** vraagt of je hier alleen meldingen over Texel krijgt of over de hele regio. Kan iemand ook zelf telefonisch een rechtstreekse melding maken, of is dat een langduriger traject via de meldkamer? Zit hier ook een koppeling met het AED-net in?
De heer **KOEMAN** zegt dat Burgernet zit geïntegreerd in het huidige meldkamersysteem met Noord-Holland als kaart. Het werkt met een stip op de kaart met een grotere of kleinere cirkel eromheen, afhankelijk van de melding. Het systeem herkent automatisch de adressen die binnen de cirkel vallen en kijkt dus niet naar gemeentegrenzen. Texel zal in de praktijk vaak alleen betrokken zijn, maar het kan bijvoorbeeld ook om 1 dorp gaan. Het systeem wordt door de meldkamer geactiveerd; via een speciaal nummer van Burgernet kan contact worden opgenomen door de deelnemers, en via 112 kan natuurlijk ook altijd. Hoe groter de dichtheid aan deelnemers, hoe beter het werkt. De meldkamer stuurt aan en is leidend in de communicatie.
Met het AED-net, dat al goed werkt, heeft het op zich niets te maken. Dat zit bij de ambulancezorg geïntegreerd, terwijl Burgernet bij de politie zit. Koppeling is een lastig fenomeen al bijt het elkaar niet.

Texel2010 Raadslid **POSTER** kent uit Amerika het begrip ‘neighbourwatch’. Dan gaat men in groepjes patrouilleren. Hij vindt dat goed werken en vraagt of dat hier ook de bedoeling is. Burgernet lijkt hem te vrijblijvend.
De heer **KOEMAN** antwoordt dat dit actief toezicht houden en meldingen doen eigenlijk niets met Burgernet te maken heeft. Burgernet kan wel worden ingeschakeld naar aanleiding van een melding.

CDA Raadslid **ZEGEREN** vraagt of je bij de aanmeldingen uitgaat van zo goed mogelijke spreiding, bijvoorbeeld via dorpscommissies.
De heer **KOEMAN** antwoordt dat ieder adres een brief krijgt met het verzoek je aan te melden. Hierbij zit een brief van de burgemeester die wijst op het belang. Daarnaast is het de bedoeling ook ondernemers bewust te betrekken. De campagne zijn ze samen met de gemeente aan het voorbereiden.

D66 Raadslid **VAN DE WETERING** vraagt of er een evaluatiemoment komt met terugkoppeling hoe het op Texel verloopt.
De heer **KOEMAN** licht toe dat ze wel alle acties bijhouden, maar helaas geen managementrapportage uit het systeem kunnen halen. Er wordt op dit moment wel iets ontwikkeld om een keer in de zoveel tijd melding te doen.

PvdA Raadslid **HILSTRA** is benieuwd of er ook wel eens iets mis gaat bij een signaal via Burgernet. Ze denkt dan bijvoorbeeld aan het spelen van eigen rechter of het aanhouden van een verkeerde verdachte van diefstal.
De heer **KOEMAN** merkt op dat Burgernet niet vraagt zelf actief te zijn. De boodschap is 'kijken en de politie waarschuwen'. Het komt bijvoorbeeld wel voor dat mensen de straat op gaan als een kind vermist wordt.
De heer **KOEMAN** kent geen voorbeelden van foute acties.

D66 Raadslid **VAN DE WETERING** had begrepen dat alle dorpscommissies benaderd zouden worden, maar hier staat 'dorpscommissie'.

Toezegging Burgemeester **GISKES** zegt dat tot nu toe alleen dorpscommissie Den Burg is gevraagd als een soort test. Het is natuurlijk de bedoeling alle dorpscommissies in te schakelen als Texel hier mee doorgaat.

Texels Belang Raadslid **VLAS** leest dat er structureel dekking van € 1.400 wordt gevraagd voor de administratieve ondersteuning en het op peil houden van het deelnemersbestand. Ligt hier niet een automatische koppeling met de gemeentelijke basisadministratie?

Toezegging Burgemeester **GISKES** belooft zo goed mogelijk gebruik te maken van de bestaande administraties.

Conclusie *Dit stuk gaat als hamerstuk naar de raad van 17 oktober 2012.*

10. Nieuwe beslissingen op bezwaar inzake Krimweg 44

Inspreker De heer **FRANTZEN** heeft ruim 4 jaar geleden al vurig gepleit niet mee te gaan in deze bedrijfsbestemming achter Krimweg 44. Het is een uiterst kwetsbare locatie in de natuur (uitsluitinggebied, tegen Nationaal Park, tegen gebied Ecologische Hoofdstructuur). Wat is er nodig om **wel** medewerking te verlenen? Voor het weekend is het stuk rondgestuurd. De heer **FRANTZEN** schetst wat daarin van belang is. Hij wijst erop dat de raad niet alleen nog maar een formeel besluit over de procedure hoeft te nemen, maar ook inhoudelijk moet beslissen, en verwijst hierbij naar de uitspraak van de rechtbank. Er wordt in dit dossier al jarenlang gesproken over de noodzaak van huisvesting van personeel voor paviljoen 28 (en 32). Er is al eerder meegegeven hoe de gemeente onderzoek zou moeten doen, maar in de afgelopen 10 jaar is de noodzaak nooit onderzocht. De heer **FRANTZEN** raadt aan te besluiten naar de omstandigheden van dit moment, dus kijken of er noodzaak is voor opslag ten behoeve van paal 28. Volgens hem is die noodzaak er niet, want onder het paviljoen is een kelder deels voor opslag en deels voor personeel. In 1992 is aan de bouw van deze kelder medewerking verleend.

Ook elders op het terrein is ruimte. Achter Krimweg 44 gebeurt momenteel helemaal geen opslag. Ook wijst de heer **FRANTZEN** op het feit dat aan de vorige eigenaar, de heer Zijm, medewerking is verleend om een groter huis te bouwen, met 6 slaapkamers voor huisvesting van personeel. Er is bovendien nog een recreatief opstal op het terrein. Nu wil het college een compleet nieuwe grote bedrijfsbestemming in het buitengebied toestaan. Het gemeentebestuur weet toch dat je hier voorzichtig mee moet zijn. De heer **FRANTZEN** verwijst naar de oproep van de voormalige burgemeester en commandant brandweer, om geen mensen te huisvesten boven opslag. Het gaat in dit geval bovendien voornamelijk om minderjarigen. De heer **FRANTZEN** dringt aan eerst de noodzaak aan te tonen, en dan eerst te kijken naar de mogelijkheden van huisvesting in het woonhuis en de recreatieve opstal, en gebruik van de bestaande stenen schuur voor opslag.

Vragen PvdA

Raadslid **LELY** neemt aan dat de heer **FRANTZEN** de situatie op het strand goed kent. Hij vraagt of de advocaat er geweest is, en hoe hij aan de conclusie komt dat je in de kelder van het paviljoen personeel kunt huisvesten. De heer **FRANTZEN** heeft alle bouwvergunningen opgevraagd; de verleende bouwvergunning is een feit en de onderzoeksplicht rust op de gemeente.

CDA

Raadslid **ZEGEREN** vraagt of de heer **FRANTZEN** ook heeft belicht of de gemeente met precedentwerking te maken zou kunnen krijgen. Er wordt hier toch een schuur gesloopt en er iets anders voor terug gezet?
De heer **FRANTZEN** denkt dat dit een unieke situatie is waar je iets creëert wat juist precedentwerking oplevert. Er liggen namelijk al bouwvergunningen fase 1 en 2.

D66

Raadslid **HOOGERHEIDE** vraagt of de heer **FRANTZEN** namens cliënt na de gerechtelijke uitspraak ooit een keer beroep en/of hoger beroep heeft ingesteld. De heer **FRANTZEN** zegt dat er al veel uitspraken zijn gedaan, ook over handhavingverzoeken van cliënten. De heer Lemonakis (ex-partner van mevrouw Boom) had bijvoorbeeld 27 caravans geplaatst. Ook is de kwestie al een aantal keren bij de Raad van State geweest.
De heer **FRANTZEN** denkt dat het voorstel van het college weer tot een herhaling van zetten zal leiden. Waarschijnlijk lopen zij weer tegen vernietiging aan. Er is dus zowel beroep als hoger beroep ingesteld.

Texel2010

Raadslid **POSTER** vraagt of de gemeente ter plekke is wezen kijken. De heer **FRANTZEN** antwoordt dat de gemeente zich tot nu toe ertoe heeft beperkt te kijken naar de opslag in de stenen schuur. Verder is nooit onderzocht of de caravans worden gebruikt voor personeel voor paal 28 en of voor dat personeel gebruik gemaakt wordt van de extra slaapkamers in het woonhuis of in de recreatieve opstal.
Raadslid **POSTER** roept op voor eens en voor altijd een oplossing te zoeken die rust geeft. Hij wil dit dossier niet meer terugzien in de raad.

Inspreker

Mevrouw **DE VRIES** voegt aan het betoog van de heer **FRANTZEN** nog toe dat zij al meer dan 30 jaar op nummer 56 woont. Zij en haar buurvrouw ondervinden heel veel overlast omdat er bij Krimweg 44 eigenlijk alles gebeurt wat niet mag. Het is tenslotte agrarische grond, **zonder** bouwvlak. Er staat een agrarische betonnen bollenschuur uit de jaren ’70. In 1992 is de buren gegarandeerd dat het terrein agrarisch zou blijven. Een oud houten kippenhok dat er stond is door mevrouw Boom gesloopt. De vorige eigenaar Piet Zijm bracht zijn personeel onder in de schuur.
De 27 caravans en portacabin mochten niet blijven staan. Hiertegen is echter geen enkele handhavingactie gedaan tot er rechterlijke dwang kwam. Nu zijn er diverse caravans waarin allerlei seizoensjeugd zat, met alle overlast van dien. Zij hebben in de loop van de jaren ook nog 3 à 4 ingangen gemaakt. Zelfs prikkeldraad van Staatsbosbeheer kon dat niet voorkomen.

In de tijd van de vorige eigenaar, de heer Zijm, waren er behoorlijke afspraken. Na de bouw van de nieuwe woning was er geen overlast meer. Het 'gedonder' begon na de overname door mevrouw Boom in 1989.
De heer alle Lemonakis heeft alle hoge waterkerende duinen afgevlakt. De buren kijken erop, ze grenzen eraan en zien allerlei vervoer langs een clandestiene weg. De rechter heeft altijd gezegd dat dit niet kan, er mag alleen agrarisch gebruik van het terrein gemaakt worden. De buren hebben echter dag en nacht overlast door het permanente afwijkende gebruik.

Texels Belang Raadslid **GROESKAMP** merkt op dat handhaving dus heel belangrijk is. Wat hen betreft gaat de essentie van het advies over de bestemming. Al eerder is dit uitvoerig besproken. Indertijd was Texels Belang voor het toenmalige raadsbesluit. Kennelijk is nu een nieuw besluit nodig. Texels Belang wil ook dit volgen, ook als dit betekent dat er weer een ronde volgt.

PvdA Raadslid **SCHAATSENBERG** deelt de mening van Texels Belang. Deze kwestie heeft al meermalen voorgelegen en herhaalt zich. Ook de PvdA zal het college volgen, dus er zal waarschijnlijk weer geprocedeerd moeten worden.

VVD Raadslid **SCHUIRINGA** denkt er net zo over, maar noemt nog enkele bijkomende puntjes. Om iets te doen aan de overlast door de uitgebate caravans zou misschien kunnen worden teruggegrepen op de afspraak dat de caravans zouden worden opgeruimd als de bouwvergunning wordt verleend. Daarmee kan misschien nu ook worden gerealiseerd dat de overlast wordt beperkt. Ook wijst de heer **SCHUIRINGA** erop dat bij een strandpaviljoen maximaal 50 m^2 bestemd mag zijn voor hoogst noodzakelijke overnachting in het kader van bewaking van het paviljoen. Alle strandondernemers zijn zeer dankbaar voor deze mogelijkheid in de strandnota, maar deze ruimte is niet geschikt voor huisvesting personeel.
Op bladzijde 99 leest de heer **SCHUIRINGA** dat voor 30 augustus 2012 een nieuwe beslissing op het bezwaar noodzakelijk is. Die datum is echter al voorbij.

GroenLinks Raadslid **KIEFT** begint zich af te vragen of de raad wel moet willen dat de gemeente gewoon weer 'nat gaat'. Het gaat er volgens hem om nu de verantwoordelijke bestuurder aan te spreken op verbetering van de aanpak van deze situatie. Burgemeester **GISKES** wijst erop dat dit deels een ruimtelijke en deels een juridische kant heeft.

CDA Ook raadslid **ZEGEREN** vindt dat je dit besluit niet moet willen. Dat levert alleen maar verliezers op. Ook vindt hij vervelend dat er steeds weer nieuwe informatie naar voren komt. De heer **ZEGEREN** raadt het college aan nog een keer als mediator op te treden en bijvoorbeeld te kijken of er aansluiting bij een camping mogelijk is. Ook is er misschien een uitsterf regeling te maken. De koppeling van de schuur aan het paviljoen dient tevens te worden onderzocht, want bij verkoop moet die koppeling weer vervallen.

Texel2010 Raadslid **WAERTS** neemt dit mee terug in de fractie voor nader beraad. Er zijn inmiddels al veel dossiers over de kwestie. De signalen over gebrek aan handhaving stuiten hem tegen de borst. Hier moet meer aandacht aan besteed worden. Texel2010 komt in de raad met een voorstel.

VVD Raadslid **SCHUIRINGA** vindt het een goed plan van GroenLinks om de organisatie de uitdaging aan te laten gaan nu een keer met een goede oplossing te komen. Er is in zijn ogen iedere keer 'prutswerk' geleverd, dus het is zaak hier topprioriteit aan te geven.

D66 Raadslid **HOOGERHEIDE** brengt het raadsbesluit van 8 juli 2008 in herinnering. Hij leest daarin over opsplitsing en over delegatiebesluit. Vraag is waarom het nu weer terugkomt in de raad. Bij eventuele verkoop van het paviljoen door mevrouw Boom zal de koppeling met Krimweg 44 problemen kunnen geven. Die slaapplaatsen horen juridisch gezien bij 1 eigenaar.

De heer **HOOGERHEIDE** had ook de vraag over 30 augustus 2012.

PvdA/TB

Raadslid **SCHAATSENBERG** wijst erop dat het hier niet over recreatieve, maar over personeelsslaapplaatsen gaat. Raadslid **GROESKAMP** vult aan dat die bedrijfsgebonden zijn.

Reacties college

Over het passeren van de datum 30 augustus 2012 legt burgemeester **GISKES** uit dat toen wel de beslissing op het bezwaar is genomen. Deze gang via commissie en raad hoort daar nog bij. De rechter heeft helaas vorige ronde niet in het voordeel van de gemeente besloten, omdat de vrijstelling niet paste in het delegatiebesluit. Burgemeester **GISKES** is met de commissie eens dat er voor eens en voor altijd een afdoende oplossing moet komen. Het is wel een taai proces, waarin je te maken hebt met partijen die niet van zins zijn ook maar een strobreed op te schuiven. De gemeente probeert hier zo goed mogelijk mee om te gaan. Sommige argumenten, zoals over het natuurgebied, vindt ze niet helemaal correct. Ook heeft ze gezien dat de ruimte onder het paviljoen niet geschikt is om personeel te huisvesten. Mevrouw **DE VRIES** heeft natuurlijk wel het recht bezwaar te maken, maar krijgt mee dat soms een nieuwe oplossing de situatie juist kan verergeren. Als dit ene object bestemming personeelsverblijf krijgt lijkt de koppeling met het bedrijf het meest logisch, niet met de woning. Er kan in ieder geval niet zomaar een vakantiewoning van gemaakt worden. Het is een herhaling van zetten, maar inhoudelijk heeft de rechter nooit gezegd dat personeelsverblijven op die plek geen goed idee zijn. Het verzoek klinkt op zich reëel, maar er gaat steeds iets fout op procedurele zaken. Burgemeester **GISKES** wijst er ook nog op dat de gemeente er geen eigen belang in heeft. Over het begrip handhaving, dat op veel dingen toepasbaar is, kan de burgemeester zich wel voorstellen dat in een dergelijke langlopende procedure, waarin allerlei noodverbanden zijn aangelegd, dit niet voorop gelegen zal hebben. Ze geeft de insprekers ook de garantie dat een voor ieder bevredigende oplossing nooit helemaal zal lukken.

Vervolg vraag D66

Raadslid **HOOGERHEIDE** hoort graag voor de raad van 17 oktober 2012 hoe het zit met de personeelsverblijven bij verkoop van het paviljoen, of verkoop van Krimweg 44.
Raadslid **SCHUIRINGA** wijst op de vastgestelde Nota Personeelsverblijven. Die slaapplaatsen mogen alleen gebruikt worden voor seizoenswerkers. Het zijn **geen** recreatieve bedden.

Toezegging

*Burgemeester **GISKES** zegt beantwoording van de nog openstaande vragen toe **voor** de raad van*
17 oktober 2012.

Conclusie

Dit agendapunt gaat als bespreekpunt naar de raad van 17 oktober 2012.
*Tijdens een korte pauze heeft raadslid **Poste**r de vergadering verlaten (22.00 uur) en is raadslid **Hilstra** vervangen door raadsvolger **Legierse**.*

11. Kadernotitie aanpak jeugd, alcohol en drugs 2012-2015

Voorstel GroenLinks

Raadslid **KIEFT** merkt op dat het stuk nauwelijks over drugs gaat. GroenLinks wil veel explicieter beleid voor terugdringing drugsgebruik onder 23 jaar.

Vragen D66

Raadslid **VAN DE WETERING** constateert dat het stuk regioaanpak biedt. Ze wil graag weten of het project 'Helder in de Kop' nog terugkomt op Texel. Verder leest ze veel over handhaving; ze vraagt hoe Texel in dit project zit. Ze vindt ook niet helder naar voren komen dat drugsgebruik in de regio als een probleem wordt ervaren.

PvdA

Ook raadslid **LELY** vindt dat het drugsprobleem onderbelicht blijft. Hij vraagt hoe de opstellers eraan komen dat de resultaten bemoedigend zijn. Bij bladzijde 119 uit de PvdA-vertegenwoordiger sterke twijfels, kijkend naar het drugsbeleid en de bestrijding van drugshandel in de afgelopen 30 jaar. Voor de recherchering is op het eiland niet of nauwelijks geld beschikbaar. Een aantal panden waar gedeald wordt is eenvoudig aan te wijzen. Met enig onderzoek kan volgens de heer **LELY** eenvoudig worden aangetoond dat daar iets aan de hand is. Hij begrijpt niet dat hier niet keihard tegen wordt opgetreden.

Texel2010

Raadslid **WAERTS** is eens met GroenLinks en de andere fracties dat van het drugsprobleem meer een speerpunt zou moeten worden gemaakt. Verder vindt de fractie het een goed advies.

VVD

Raadslid **SCHUIRINGA** vindt vreemd dat op bladzijde 111 staat dat meer inzet voor toezicht en handhaving nodig is. Hij krijgt de indruk dat de GGD extra budget vraagt, maar waarvoor is hem niet duidelijk, omdat er niet zoveel verandert. Over de onduidelijke verantwoordelijkheid is hij het eens met de heer **LELY**.

Reacties/ toezegging college

Wethouder **HUISMAN** *noemt een terechte opmerking dat meer aandacht voor drugs nodig is. Ze neemt dit mee in de stuurgroep. Binnenkort heeft ze hierover ook een afspraak met de wijkagent en de Brijderstichting.*

Aan 'Helder in de Kop' doet Texel mee: de handen worden ineen geslagen om gezamenlijk de problemen terug te dringen. Hiermee wordt ook ingespeeld op de nieuwe Drank- en Horecawet, die allerlei nieuwe maatregelen mogelijk maakt. Naast de regionale aanpak is er tevens lokaal zoveel mogelijk inzet op terugdringing. In dit plan werken onder andere politie, Brijderstichting, scholen, horeca, sportkantines samen - ieder vanuit eigen invalshoek. Ook wordt meer ingezet op bewustwording bij de ouders van de schadelijkheid.

De uitspraak over bemoedigende resultaten komt vooral vanuit hetgeen toch wel bereikt is sinds deelname aan 'Helder in de Kop', en met het organiseren van onder andere 'frisfeesten'.

Dit project zit niet in de gemeenschappelijke regeling; het is een extra taak waar de GGD wordt ingehuurd.

Burgemeester **GISKES** reageert op de vraag of voor toezicht en handhaving meer capaciteit nodig is. Texel doet nu 3 jaar mee aan de pilot. Inmiddels is overleg gaande over het instellen van een poule van drank- en horecacontroleurs om afwisselend in te zetten. In tegenstelling tot vroeger is er niet meer een specifiek Texelse rechercheur. Er is nu wel geregeld recherche-inzet. *De burgemeester hoopt dat er wel weer wat meer politiecapaciteit beschikbaar komt.*

Aandachts-punt

Vervolg PvdA

Raadslid **LELY** vindt een eigen rechercheur ook niet verstandig. Het gaat de fractie meer om het 'inwonertal' in de zomer. De uitgaansfrequentie ligt hier veel hoger dan elders, gepaard gaande met drugs en alcohol. Verhoudingsgewijs is het probleem hier al jaren veel groter dan in Den Helder. Hier ligt dus ook de grootste kans voor gerichte inzet. De insteek op het weren van coffeeshops (bladzijde 121) is in de ogen van de heer **LELY** ook verkeert, want juist in de thuisverkoop gebeurt het. Zijn vraag is dan ook hoeveel recherchecapaciteit in het seizoen op Texel wordt ingezet.

Vraag

GroenLinks Voorstel

Raadslid **KIEFT** stelt voor dat de **WETHOUDER** als doelstelling meeneemt dat de startleeftijd van het gebruik 2 jaar omhoog gaat. Dit telt tevens als richtinggevende opmerking voor wat betreft alcoholgebruik.

Raadslid **VAN DE WETERING** concludeert dat Texel in de regio niet als probleem wordt ervaren.
Burgemeester **GISKES** vraagt waar ze dat uit afleidt.

D66 Vraag

Raadslid **VAN DE WETERING** denkt dat de politie toch best een keer kan ingrijpen, als bekend is waar de dealer zit. Ze vraagt meer aandacht voor 'uittrekken van het onkruid'.

Toezegging college

Wethouder **HUISMAN** maakt nogmaals duidelijk dat dit stuk van de regionale stuurgroep komt, maar dat Texel ook wel degelijk een eigen aanpak heeft. *Ze zegt toe de gestelde kaders mee te nemen.*
Burgemeester **GISKES** benadrukt dat in de regio wel duidelijk is dat de regio slecht scoort, en dat Texel daarin nóg slechter uitkomt. In tegenstelling tot wat de heer **LELY** en mevrouw **VAN DE WETERING** aangeven gaat het dan juist om de eigen bevolking en niet alleen in de zomer. Dit kwam ook duidelijk tijdens de dorpenronde naar voren, bij de presentatie van de heer **DIJKSTRA** over 'Helder in de Kop'. Over de opmerking dat meestal wel bekend is waar het gebeurt, merkt de burgemeester op dat het vaak akelig stil blijft na *oproepen om melding te doen*. Met komst van een wijkagent lukt het langzamerhand wel steeds beter dergelijke netwerken op te rollen.

Oproep

Conclusie

*Vaststelling van de kadernotitie gaat als **bespreekpunt** naar de raad van 17 oktober 2012.*

12. Coördinatiebesluit bouw Welkoop-winkel, full-service supermarkt, 21 woningen, (gebouwde) parkeervoorzieningen en bijkomende werken op het perceel Waalderstraat 53, Den Burg

Inspreker

De heer **FRANTZEN** vraagt aandacht namens **GARAGE GRISNIGT**, die al herhaaldelijk hun grote zorg hebben kenbaar gemaakt over de verkeerscirculatie rond het plan. Het gaat nu om de volledige omvang van het plan, fase 1 plus fase 2, dus de vraag is om de regie nog even aan de raad te houden. Hij verwijst hierbij naar het VNG-rapport over stappen en valkuilen rond coördinatiebesluiten. Cliënten zijn van mening dat **eerst** een goed en volledig verkeersonderzoek dient te worden uitgevoerd, voordat je met de uitvoeringsfase start.
Volgens VVN is verkeerscirculatie en verkeersveiligheid vaak een ondergeschoven kindje, waaraan pas te laat aandacht wordt besteed.
Namens de heer **LANGEVELD** wijst de heer **FRANTZEN** op de veel verstrekkender gevolgen nu ook fase 2 van het plan voorligt, door de verplaatsing van AH buiten het kernwinkelgebied. Hij kan geen rapportages vinden die hierin duidelijk inzicht verschaffen, in samenhang met de ontwikkelingen binnen dat gebied (alleen nog kortdurende verhuur en meer leegstand). Zonder dit duidelijk inzicht raadt de heer **FRANTZEN** af nu al dit coördinatiebesluit te nemen. Er dient volgens hem eerst een nieuw dpo te worden gedaan.

Vraag Texels Belang

Raadslid **GROESKAMP** merkt op dat er toch een redelijk recent dpo ligt, dat basis is voor dit plan. Hij heeft begrepen dat de coördinatieregeling is bedoeld om de doorlooptijd van alle afzonderlijke procedures te verkorten. Ook weet hij dat het besluit om op deze locatie te bouwen tenslotte al genomen is.

Inspreker

De heer **MENSINK** spreekt namens de buurt uit dat ze geen problemen hebben met de bouw van de Welkoop.

In de eerste tekening staat daarbij ook woningbouw ingetekend. Zij zouden graag dat plan terug willen zien in plaats van het integrale plan inclusief AH. In tegenstelling tot wat de heer **LELY** in de vorige commissie zei dat het wel meeviel met de drukte kwam het volgens de verkeersdeskundige op 157.000 auto's met een piek van 6.000 in mei en juni; dit was nog buiten het seizoen.
Ook wijst de heer **MENSINK** erop dat het bouwplan nog steeds boven de toegestane 9 meter uit komt.

Reactie PvdA Raadslid **LELY** vindt jammer dat de heer **MENSINK** zijn opmerking zo heeft opgevat. Hij heeft gezegd dat hij de *vele vrachtwagens* die naar Aldi en AH gaan kon horen, maar dat mee vond vallen. Dat ging beslist niet over de autobewegingen.

Vragen GroenLinks Texels Belang, VVD Raadslid **KIEFT** hoort net als Texels Belang graag antwoord van de heer **FRANTZEN** of het dpo wat er ligt niet voldoende is. De heer **FRANTZEN** heeft dat rapport niet gevonden op de gemeentelijke site, dus hij kan niet ingaan op de vraag of dat de lading dekt. De heer **GROESKAMP** geeft aan dat het 'toekomstvisie voorzieningenstructuur' heet. De heer **SCHUIRINGA** licht toe dat dit dpo was gemaakt in opdracht van gemeente Texel om de herinrichting van de Groeneplaats goed op de rit te krijgen. Hij wijst erop dat er toen nog sprake was van hoogconjunctuur, maar dat de tijden nu compleet zijn veranderd.

VVD Raadslid **SCHUIRINGA** ziet graag schriftelijk de eisen die de gemeente aan de aanvrager stelt in het kader van onder andere milieu, lucht, geluid, verkeer, enzovoort. In het advies wordt namelijk gesproken over integrale afweging van al deze aspecten. Hij is benieuwd wanneer het plan nog een keer terugkomt in de raad om erover te beslissen.

D66 Raadslid **HOOGERHEIDE** is eens met de heer **SCHUIRINGA** dat het terug moet komen in de raad. Allen die een zienswijze hebben ingediend zouden opnieuw die kans moeten krijgen, omdat nu fasen 1 en 2 gekoppeld zijn. D66 is overigens wel blij met deze koppeling, omdat er nu 1 beeldkwaliteitplan komt.

Texels Belang Raadslid **GROESKAMP** vraagt wat er uit het gesprek met de vertegenwoordiger van VVN is gekomen. Hij is ook benieuwd naar de gevolgen van de verkorte coördinatieprocedure voor het verkeerscirculatieplan. Hij beaamt dat het dpo van vóór de crisis is, maar wethouder **HERCULES** heeft, op een vraag naar de gevolgen voor de leegstand elders in Den Burg, wél gezegd dat er niet direct een nieuw onderzoek nodig was. De leegstand blijkt hier in vergelijking met de rest van het land erg mee te vallen. De heer **GROESKAMP** wijst de andere commissieleden erop dat het nu in feite gaat om keus tussen de oude of de coördinatieprocedure.

Reacties college Wethouder **KOOIMAN** benadrukt dat de raad met dit besluit nog steeds de regie in handen houdt. Op het moment dat de aanvraag is ingediend komt het weer hier op tafel en is er ook weer gelegenheid voor het indienen van zienswijzen. Hij bevestigt de uitspraak van de heer **GROESKAMP** dat het grote voordeel van de coördinatieprocedure de kortere proceduretijd is.
De vraag van de heer **SCHUIRINGA** om het hele eisenpakket in detail te verstrekken vindt de **WETHOUDER** te ver gaan. De VVN-deskundige heeft alles geïnventariseerd en met de heer Dennenberg besproken.
Binnen enkele weken ontvangt het college de conclusies. *Daarnaast wil het college nog een gedegen verkeersonderzoek doen. Dit valt buiten de bouwvergunning, maar zal deel uitmaken van het totale plan.*

Toezegging

Vervolg VVN Raadslid **SCHUIRINGA** herhaalt de eis van een uitgebreid verkeersonderzoek. Het gaat om de consequenties van de bouwaanvraag op de totale infrastructuur voor de burgers. De aanvrager hoort te weten dat dit bij de aanvraag hoort. De raad heeft de bouwkavel wel goedgekeurd, maar nu gaat het erom of geluidsbelasting, verkeerssituatie en dergelijke wel als eisen worden meegegeven.

D66 Raadslid **HOOGERHEIDE** hoopt goed te hebben begrepen dat alle indieners een schriftelijke uitnodiging krijgen om opnieuw zienswijzen te kunnen indienen.
Ook hoort hij graag wie het onderzoek en alle voorzieningen die daaruit volgen betaalt.

Vervolg college Wethouder **KOOIMAN** legt nogmaals uit dat nu de enige vraag is of ze de coördinatieprocedure kunnen volgen. Verder is het niet zinvol vooruit te lopen op alle zaken, waarop hij pas op termijn kan ingaan.
Tegen de heer **SCHUIRINGA** zegt hij dat het verkeersonderzoek deel uitmaakt van de partiële bestemmingswijziging. JS: graag schriftelijk de eis die u aan de aanvrager stelt; de koppeling aan de aanvraag.

Vervolg VVD Raadslid **SCHUIRINGA** ontvang toch graag schriftelijk de eis die het college aan de aanvrager stelt, gekoppeld aan de aanvraag.

Conclusie *Dit coördinatiebesluit gaat als **bespreekpunt** naar de raad van 17 oktober 2012.*

13. Vergaderschema 2013

Voorstel PvdA Raadslid **LELY** hoopt dat alle fracties gaan proberen meer raadvolgers en steunfractieleden aan tafel te halen en aan het woord te laten komen.

Conclusie *Er zijn geen opmerkingen op het vergaderschema 2013; **hamerstuk** in de raad van 17 oktober 2012.*

14. Halfjaarrapportage 2012

Vragen D66 Raadslid **HOOGERHEIDE** vraagt bij programma 8 naar de stand van zaken van uitgifte van bouwgrond in De Koog.
Bij paragraaf B vraagt hij waarom het beleidskader gebouwenbeheer pas in het eerste kwartaal 2013 komt, terwijl het concept gereed is.
Naar aanleiding van het gasverbruik Gemeentewerken wil hij weten hoe het bedrag met terugwerkende kracht is berekend, terwijl er geen historische gegevens waren. Hij vraagt ook of NUON niet zelf verantwoordelijk is voor het niet werken van de meter.

Texels Belang Raadslid **VLAS** ontvangt graag een analyse van de stijging van het ziekteverzuim.
Ook vraagt hij toelichting op de alinea over de personele bezuinigingen en taakstelling verhoogd met € 80.000.

VVD Raadslid **SCHUIRINGA** heeft de volgende vragen:
Programma 1 – Hoeveel omgevingsvergunningen zijn aangevraagd?
Programma 2 – Geldt het in eenmaal uitbesteden van wegenonderhoud alleen voor het buitengebied?
Er staat rapportage aan de raad 1e kwartaal *2012!*
Programma 3 – Upgrading Niozhaven 2012, 2013 graag verduidelijken
Programma 6 - Gezondheidsbeleid; wat wordt bedoeld met “vanuit het rijk wordt hier ook ouderengezondheidsbeleid ondergebracht”?
Programma 7 – “Subsidieaanvraag led verlichting kan niet worden ingediend”. Wat gaat er nu gebeuren met het verlichtingsplan van wethouder Hercules (€2,7 miljoen)?
Programma 8 - Wanneer gaat de eerste schop in de grond? Dit betreft zowel ’t Zouteland als Koogerhoop.
Paragraaf B – Is het budget voor speeltoestellen opgebruikt?
Paragraaf C – VVD is bezorgd over vertraging van de afwikkeling van de bv/cv constructie Centrumplan

Paragraaf D – Voor aanbevelingen over telefonische bereikbaarheid is geen werkgroep nodig.
Paragraaf D – Bezwaarschriften; zijn er nu wel verklaringen te geven voor de hoge aantallen gegronde bezwaren en beroepszaken?
Paragraaf F – Financiering; wordt dus gewoon een kasgeldconstructie gebruikt? En hoe zit het dan met geld wegzetten op de Streekrekening?
Hoe denkt Texel over de schatkistregeling en scheelt het Texel ook rente-inkomsten?
Wordt de begroting nog via de oude regeling gemaakt of moet het al via de nieuwe (wet HOF)?
Blz.198 - Omzetting papieren abonnementen team WIZ naar digitaal; het is onlogisch dat de kosten daardoor hoger worden.
Blz.199 – Hoe ver lopen legesinkomsten bestemmingsplannen nu achter?
Blz.201 – Het bedrag voor afkoop garantiestelling versterking Prins Hendrikdijk zouden we toch pas overmaken als er een besluit komt over de zandige oplossing? En was dit bedrag niet voor risico op onderhoudskosten voor de komende 50 jaar in plaats van 20 jaar?

Aandachts-punt Raadsleden **SCHAATSENBERG** en **VAN DE WETERING** dringen aan dit soort detailvragen voortaan schriftelijk te stellen en schriftelijk te laten beantwoorden. De raadsgriffier merkt op dat dit niet alleen winst in vergadertijd oplevert, maar ook kwalitatief betere beantwoording. *Fracties kunnen hun vragen evengoed ook doorgeven aan de media.*

Correctie Wethouder **VISMAN** geeft door: in het advies staat onder 3b dat de financiële vertaling van de voorstellen voorlopig uitkomt op ruim € 900.000 maar dat is inclusief interne uren. Het bedrag moet *€ 400.000* worden.

Conclusie/ toezegging *De leden worden opgeroepen nadere vragen zo snel mogelijk schriftelijk in te dienen, zodat het college ze **voor** de raad van 17 oktober 2012 kan beantwoorden. Fracties kunnen desgewenst hun vragen ook doorgeven aan de media. Het agendapunt gaat als **bespreekpunt** naar deze raad.*

15. Nagekomen bespreekstukken

--

16. Brieven aan de raad

Aandachts-punt Texels Belang Raadslid **VLAS** spreekt zorg uit over onbeantwoord blijven van meerdere brieven over handhaving; hij hoopt dat de RKC prioriteit wil geven aan rapportage over dit onderwerp.

Vraag D66 Raadslid **HOOGERHEIDE** vraagt naar aanleiding van brief nummer 3 wat de status/bevoegdheid is van de strandbewaking.

D66 Raadslid **HOOGERHEIDE** dringt aan op opknappen van De Karseboom; de erker begint gevaarlijk te worden.

Toezegging Hij vindt dat het openbaar toilet in stand moet blijven. *Wethouder **KOOIMAN** zal bekijken of situatie gevaar oplevert.*

Vraag D66 Raadslid **HOOGERHEIDE** vraagt waarom in een openbare brief een deel zwart is gemaakt. Raadsgriffier **DE PORTO** legt uit dat dit gebeurt bij brieven waarop verscherpte privacyregeling van toepassing is. Ze kunnen door de raadsleden worden opgevraagd.

17. **Moties en initiatiefvoorstellen**

17.1 **Motie D66: "Energiezuinig vervoer voor de parkeerwacht"**

Toelichting Raadslid **HOOGERHEIDE** licht toe dat ze een berekening vragen wat goedkoper is. Hij heeft namelijk vernomen dat de parkeerwachters best veel kilometers maken. Aanschaf van een kleine energiezuinige of een elektrische auto zou voordeliger kunnen zijn. D66 wil deze motie in de raad van 17 oktober 2012 indienen.

Reactie college Wethouder **KOOIMAN** zegt dat er al een advies hiervoor in voorbereiding is. *Hij zegt toe de gevraagde financiële afweging te maken. D66 kan overwegen de motie niet in te dienen.*

TER KENNISNAME

18. **RIB 42: Stand van zaken uitvraag WKO** – *voor kennisgeving aangenomen.*

19. **RIB 43: jaarlijkse bijdrage aan De Lieuw** – *voor kennisgeving aangenomen.*

20. **RIB 44: bestemmingsplan buitengebied** – *voor kennisgeving aangenomen.*

21. **Nagekomen stukken ter kennisname**

--

22. **Vaststelling "voorstellen naar de raad"**

Agendapunt 8 is ter kennisname.
Nummers 9 en 13 worden hamerstukken.
Nummers 10, 11, 12 en 14 worden bespreekpunten in de raad van 17 oktober 2012.

23. **Rondvraag**

23.1 Mevrouw **LEGIERSE** complimenteert mevrouw Huisman met het volbrengen van de 21 km loop.

23.2 **Vraag D66** Raadslid **VAN DE WETERING** hoort graag verslag vanuit jeugd-dorpenronde.

23.3 **Vraag Texels Belang** Raadslid **VLAS** leest in het verslag van de jaarvergadering van TexelEnergie (Texelse Courant 21 september 2012) over plaatsing van een grote biovergisting-installatie. Hij is benieuwd of het college hier iets van weet, en wat de stand van zaken is.
Wethouder **HERCULES** brengt in herinnering dat de raad de mogelijkheden voor biovergisting heeft verruimd. Dit is een project dat in dit kader wordt ingediend. Het lijkt groot, maar er 1 kunnen zijn van de 3,5 die op Texel mogelijk zijn.

24. **Sluiting**

De **VOORZITTER** dankt ieder voor de inbreng en sluit de vergadering om 23.05 uur.

Afkortingen:

Dpo = distributieplanologisch onderzoek, PGB = persoonsgebonden budget, RIB = raadsinformatiebrief, VNG = vereniging van Nederlandse gemeenten, VVN = veilig verkeer Nederland, Wmo = wet maatschappelijke ondersteuning, WWnV = wet werken naar vermogen,

Gemeente Texel

.txl

Advies

Nummer 07

Behandelschema

B&W	21-08-2012
Raadscommissie	06-11-2012
Gemeenteraad	21-11-2012

Programma/paragraaf

8 ruimtelijke ontwikkeling& volkshuisvesting

Portefeuillehouder	F.C. Giskes
Afdeling	Ondersteuning
Contactpersoon	C.H. Witte

Inspraak (extern)	☐ Ja	☑ Nee
OR	☐ Ja	☑ Nee

Consequenties

Financieel	☐ Ja	☑ Nee
Personeel/Organisatorisch	☐ Ja	☑ Nee
Juridisch	☑ Ja	☐ Nee
Beleid	☐ Ja	☑ Nee
Deregulering	☐ Ja	☑ Nee
Communicatie	☐ Ja	☑ Nee

Bijlagen ter inzage op de website

1. Uitspraak Raad van State van 4 januari 2012
2. Brief Gedeputeerde Staten van 17 december 2012
3. Situatietekening
4. Brief college van B en W aan GS

Projectbesluit voor perceel De Zeshonderd 9

Een projectbesluitprocedure te starten voor het perceel De Zeshonderd 9 in Oudeschild, met het doel daarop de vestiging van een mesthandelsbedrijf mogelijk te maken.

Raadsvoorstel:

1. een projectbesluitprocedure te starten voor het perceel De Zeshonderd 9 in Oudeschild, met het doel daarop de vestiging van een mesthandelsbedrijf mogelijk te maken
2. de afhandeling van de procedure en de bevoegdheid om op het verzoek te beslissen te delegeren aan het college van Burgemeester en Wethouders

Toelichting

Het college van Burgemeester en Wethouders stelt de raad voor om een projectbesluitprocedure te starten voor het perceel De Zeshonderd 9 in Oudeschild, met het doel daarop de vestiging van een mesthandelsbedrijf mogelijk te maken.

Projectbesluit voor perceel De Zeshonderd 9

Samenvatting

Het college van Burgemeester en Wethouders stelt de raad voor om een projectbesluitprocedure te starten voor het perceel De Zeshonderd 9 in Oudeschild, met het doel daarop de vestiging van een mesthandelsbedrijf mogelijk te maken.

Op 23 november 2011 heeft het college besloten een wijzigingsplan vast te stellen voor het perceel De Zeshonderd 9 in Oudeschild. Het plan behelsde de omzetting van het ter plaatse aanwezige agrarische bedrijf (A) naar een agrarisch hulp- en toeleveringsbedrijf (Aht). De bedoeling was om het mesthandelsbedrijf dat op het perceel was gevestigd te legaliseren.
Door de vereniging “10 voor Texel” werd beroep ingesteld tegen het wijzigingsplan.
In haar uitspraak van 4 januari 2012 verklaarde de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State dit beroep om formele redenen gegrond. Het wijzigingsplan werd vernietigd. Het college dient derhalve opnieuw te beslissen op het verzoek om bouwvergunning voor de mestzak, dat door de ondernemer was ingediend.
Informatie van Gedeputeerde Staten over de werkingssfeer van de Provinciale Ruimtelijke Verordening Structuurvisie maakt duidelijk dat legalisering van het mesthandelsbedrijf mogelijk is met toepassing van artikel 17 van de verordening.

Aanleiding, voorgeschiedenis en eerdere besluiten

1. Vernietiging wijzigingsplan door Raad van State

Op 23 november 2011 besloot het college van Burgemeester en Wethouders een wijzigingsplan vast te stellen voor het perceel De Zeshonderd 9 in Oudeschild. Het plan behelsde de omzetting van het ter plaatse aanwezige agrarische bedrijf (A) naar een agrarisch hulp- en toeleveringsbedrijf (Aht). De bedoeling was om het mesthandelsbedrijf dat door de heer A. van Zuilen op het perceel was gevestigd te legaliseren.
Door de vereniging “10 voor Texel” werd beroep ingesteld tegen het wijzigingsplan.
In haar uitspraak van 4 januari 2012 verklaarde de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State dit beroep gegrond.

Het gevolg van deze uitspraak is dat het college gehouden is om opnieuw te beslissen op het verzoek om bouwvergunning voor een mestzak, dat door de ondernemer was ingediend.
De gegrondverklaring was gebaseerd op het feit dat door de nieuwe provinciale ruimtelijke verordening structuurvisie (PRVS), die van kracht werd enkele weken voor de vaststelling van het wijzigingsplan, wordt gezegd dat een bestemmingsplan "niet mag voorzien in bestemmingen en regels ten behoeve van niet-grondgebonden agrarische bedrijven".

2. Reactie van de provincie

Na de uitspraak heeft het college bij brief van 16 januari 2012 aan GS gevraagd om aanpassing van de PVRS. Na telefonisch en schriftelijk rappel heeft GS uiteindelijk bij brief van 17 juli 2012 gereageerd op dit verzoek. De provincie meent dat de Raad van State bij de interpretatie van de PRVS ten onrechte aansluiting heeft gezocht bij de begripsbepalingen van het gemeentelijke plan Buitengebied. Gelet op de begripsbepalingen van de PRVS had de Raad van State tot de conclusie moeten komen dat artikel 28 in het geheel niet op het wijzigingsplan van toepassing was.
De provincie geeft aan dat aangesloten zou moeten worden bij het bepaalde in artikel 17 van de PRVS, dat betrekking heeft op verbrede landbouwfuncties en functiewijziging van agrarische bouwpercelen.
Artikel 17 luidt, voor zover relevant, als volgt:
Verbrede landbouwfuncties op of functiewijzigingen van agrarische bouwpercelen

1. *Een bestemmingsplan voorziet slechts in de mogelijkheid dat agrarische gebouwen inclusief de agrarische bedrijfswoning(en) en uitgezonderd kassen, al dan niet als nevenfunctie, op het bouwperceel worden gebruikt voor kleinschalige vormen van (bijzondere) huisvesting, werken, recreatie en zorgfuncties indien:*
   a. *de nieuwe functie(s) de bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van omringende agrarische bedrijven en de woonfunctie van omringende woningen niet wordt beperkt;*
   b. *de mogelijkheid van buitenopslag in relatie tot niet-agrarisch gebruik wordt geregeld in het bestemmingsplan.*
   c. *de nieuwe functie aantoonbaar geen onevenredige verkeersaantrekkende werking heeft en dat er sprake is van een acceptabele verkeerssituatie;*
   d. *eventuele extra parkeerplaatsen op het eigen bouwperceel worden gerealiseerd;*
   e. *(…) enzovoort.*

Uit de toelichting citeren wij het volgende.
Artikel 17
De mogelijkheden van niet-agrarische functies, als nevenfunctie danwel als algehele vervanging van een agrarische functie, zijn wat verruimd ten opzichte van de huidige regeling. Niet alleen vrijkomende (bestaande) bebouwing maar ook nieuwbouw mag worden gebruikt voor niet-agrarische functies van ondergeschikte aard onder de voorwaarden, zoals genoemd in het eerste lid.

GS zien derhalve geen aanleiding om de PRVS aan te passen zoals gevraagd.

3. Beroep bij de rechtbank

Intussen was bij de rechtbank aanhangig het beroep dat door "10 voor Texel" was ingediend tegen de afwijzing van hun verzoek om handhavend op te treden tegen de mestopslag op het perceel. Daarvoor is een behandeling ter zitting geweest in december 2011, vlak voordat de Afdeling haar uitspraak deed.
Op 13 juni 2012 vond de vervolgbehandeling van het beroep plaats.
De uitspraak houdt in dat het beroep van “10 voor Texel” gegrond wordt verklaard.
De rechtbank vindt het niet onredelijk dat het college op 3 augustus 2010, toen de beslissing op bezwaar werd genomen waartegen het beroep van “10 voor Texel” zich formeel richtte, besloot om het handhavingsverzoek af te wijzen omdat er op dat moment concreet zicht was op legalisatie.
Het wijzigingsplan was op dat moment immers in ontwerp vastgesteld en lag ter visie.
Maar omdat het bebouwingsvlak, dat op de bij het wijzigingsplan behorende kaart was ingetekend, zich niet uitstrekte over de gehele mestzak, maar slechts een gedeelte ervan, vond de rechter toch dat er voor wat betreft het gedeelte van de mestzak dat zich buiten het bouwvlak bevond onvoldoende concreet zicht was op legalisatie.
Het probleem van de gedeeltelijke overschrijding van het bebouwingsvlak door de mestzak was eerder geconstateerd, maar verondersteld werd dat daarvoor een oplossing voorhanden was in de vorm van een binnenplanse ontheffing. In de procedure bij de rechtbank bleek die oplossing evenwel niet bruikbaar.

Probleemstelling

Er dient een besluit te worden genomen op de aanvraag om vergunning/vrijstelling van Van Zuilen.

Doelstellingen

Gestreefd wordt naar een goede ruimtelijke ordening en het nemen van weloverwogen besluiten, die de rechterlijke toetsing kunnen doorstaan. Voor de concrete casus betekent dit het nemen van een besluit waarin rekening wordt gehouden met de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak en de informatie van de provincie.

Mogelijke oplossingen

Wij menen dat het aanbeveling verdient om te kiezen voor een projectbesluit- c.q. planafwijkingsprocedure. Dit is in lijn met de tot nu toe beproefde pogingen tot legalisering, waarbij het belang van een goede mestdistributie op het eiland een belangrijke rol speelt.

De aanvraag om bouwvergunning is op 6 januari 2009 ingekomen. Ingevolge het bepaalde in artikel 46, lid 3, aanhef en sub b, van de Woningwet, zoals dit gold ten tijde van de indiening van de bouwaanvraag, wordt de aanvraag om bouwvergunning tevens aangemerkt als een aanvraag om een projectbesluit als bedoeld in artikel 3.10 van de Wet ruimtelijke ordening.
Gelet op het feit dat de nota “Uitgangspunten” voor het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied geen concrete aanknopingspunten biedt voor de behandeling van de aanvraag verdient het aanbeveling om de aanvraag aan de raad voor te leggen, met daarbij het voorstel om de afhandeling aan het college te delegeren.

Consequenties van die oplossingen

- **Financieel**
  Niet van toepassing.

X **Juridisch**
  De projectbesluitprocedure voorziet in de mogelijkheid voor belanghebbenden om zienswijzen en bedenkingen in te dienen. Tegen het uiteindelijk te nemen besluit staat beroep open bij de rechtbank.
  Een risico schuilt in het toepassingsbereik van het hierboven geciteerde artikel 17 van de PRVS.
  Het overleg met de provincie zal moeten uitwijzen of deze zich kan verenigen met de gekozen oplossing.
  En dan nog bestaat het risico dat de rechter zich op het standpunt stelt dat artikel 17 niet geschreven is voor de onderhavige situatie.

In dat geval dient alsnog te worden gekozen voor de weg van artikel 14 van de PRVS. Dit houdt in dat aan GS alsnog een ontheffing zal moeten worden gevraagd voor de vestiging van het bedrijf.
Dit risico wordt niet hoog ingeschat.

- **Personeel / Organisatorisch**
  Niet van toepassing.

X **Beleid**
In het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied zal voor mestdistributie-bedrijven (en andere agrarische hulp- en toeleveringsbedrijven die niet mede zijn gericht op het houden van vee of het telen van gewassen) de bestemming Bedrijven worden opgenomen. Dit is een verandering ten opzichte van het nu geldende bestemmingsplan Buitengebied, waarin deze bedrijven in het algemeen een agrarische aanduiding hebben gekregen.

- **Deregulering**
  Niet van toepassing.

Communicatie
Niet van toepassing.

Afwijkende standpunten
Niet van toepassing.

Relevante wet- en regelgeving & jurisprudentie
Algemene wet bestuursrecht

Gemeente Texel

(Concept / Voorgenomen)

Raadsbesluit

Nummer [nr]

Genomen op **21-11-2012**

Behandelschema

B&W	21 en 28-08-2012
Commissie	06-11-2012
Raad	21-11-2012

Programma/paragraaf

8. Ruimtelijke ontwikkeling

Portefeuillehouder	Edo Kooiman
Afdeling	Ondersteuning

Bijlagen

1.	Uitspraak Raad van State van4 januari 2012
2.	Brief Gedeputeerde Staten van 17 december 2012
3.	Situatietekening

Projectbesluitprocedure voor De Zeshonderd 9 in Oudeschild

Een projectbesluitprocedure te starten voor het perceel De Zeshonderd 9 in Oudeschild, met het doel daarop de vestiging van een mesthandelsbedrijf mogelijk te maken.

De raad van de gemeente Texel:

gelezen het advies van Burgemeester en Wethouders;

Gelet op

- Artikel 3.10 van de Wet ruimtelijke ordening;

gehoord de raadscommissie;

Overwegende

- dat op 6 januari 2009 een bouwaanvraag is ingediend voor het plaatsen van een mestzak op het perceel De Zeshonderd 9 in Oudeschild.
- dat de aanvraag in strijd is met het bestemmingsplan Buitengebied, nu zij voorziet in bebouwing ten dienste van een agrarisch hulp- en toeleveringsbedrijf (mesthandel) en de vigerende bestemming alleen een agrarisch bedrijf toelaat;
- dat door het college van Burgemeester en Wethouders een wijzigingsplan is vastgesteld voor het perceel, dat door de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State om formele redenen is vernietigd, zodat opnieuw op de bouwaanvraag moet worden beslist;
- dat er, gelet op de overgelegde ruimtelijke onderbouwing, reden is om een projectbesluitprocedure als bedoeld in artikel 3.10 van de Wet ruimtelijke ordening (oud) te voeren.

Besluit

1. Een projectbesluitprocedure te starten voor de vestiging van een mesthandels- en distributiebedrijf op het perceel De Zeshonderd 9 in Oudeschild.
2. De bevoegdheid om in dit geval het projectbesluit te nemen en daaraan voorschriften en beperkingen te verbinden te delegeren aan het college van Burgemeester en Wethouders.

Besloten/vastgesteld in de openbare vergadering van 21-11-2012,

De griffier,

De voorzitter,

Raad van State

Afdeling bestuursrechtspraak

Gemeente Texel
INGEKOMEN
-5. 01. 2012
Corresp. nr:

College van burgemeester en wethouders van Texel
Postbus 200
1790 AE DEN BURG

Datum	Ons nummer	Uw kenmerk
4 januari 2012	201100570/1/R1	

Onderwerp	Behandelend ambtenaar
Texel Wijzigingsbesluit 'De Zeshonderd 9 te Oudeschild'	H.J. Briedé-Elferink 070-4264694

In de bovenvermelde zaak is uitspraak gedaan. Een afschrift van deze uitspraak treft u hierbij aan.

Hoogachtend,

de secretaris van de Raad van State,

mr. H.H.C. Visser

2076874(CA0)

Raad van State

201100570/1/R1.
Datum uitspraak: 4 januari 2012

AFDELING
BESTUURSRECHTSPRAAK

Uitspraak in het geding tussen:

de vereniging Vereniging Tien voor Texel, gevestigd te Den Burg, gemeente Texel, en anderen,
appellanten,

en

het college van burgemeester en wethouders van Texel,
verweerder.

1. Procesverloop

Bij besluit van 23 november 2010, kenmerk 10.UP5861, heeft het college van burgemeester en wethouders het wijzigingsplan "Buitengebied Texel, De Zeshonderd 9" (hierna: het wijzigingsplan) vastgesteld.

Tegen dit besluit hebben de vereniging Tien voor Texel en anderen bij brief, bij de Raad van State ingekomen op 13 januari 2011, beroep ingesteld. De gronden van het beroep zijn aangevuld bij brief van 8 februari 2011.

Het college van burgemeester en wethouders heeft een verweerschrift ingediend.

De zaak is door een meervoudige kamer van de Afdeling verwezen naar een enkelvoudige.

De Afdeling heeft de zaak ter zitting behandeld op 18 november 2011, waar de vereniging Tien voor Texel en anderen, vertegenwoordigd door mr. A.H. Jonkhoff, advocaat te Haarlem, D.M. Alderlieste, penningmeester van de vereniging Tien voor Texel, en dr. G.C. Cadée, voorzitter van de vereniging Landschapszorg Texel, en het college van burgemeester en wethouders, vertegenwoordigd door mr. C.H. Witte, werkzaam bij de gemeente, zijn verschenen.

2. Overwegingen

2.1. Het wijzigingsplan ziet op gronden aan De Zeshonderd 9 te Oudeschild. Met het plan wordt beoogd de vestiging van een mesthandel ter plaatse mogelijk te maken.

2.2. Ingevolge artikel 9.1.5., tweede lid, van de Invoeringswet Wet ruimtelijke ordening, voor zover hier van belang, blijft het recht zoals dat gold vóór het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet (1 juli 2008) van toepassing ten aanzien van een wijzigingsplan waarvan het ontwerp binnen een jaar na dat tijdstip ter inzage is gelegd.

Het ontwerpwijzigingsplan heeft met ingang van 12 oktober 2009 ter inzage gelegen, zodat gelet op het bepaalde in artikel 9.1.5. van de Invoeringswet Wro de Wet ruimtelijke ordening (hierna: Wro) op de totstandkoming van het wijzigingsplan van toepassing is.

2.3. Ingevolge artikel 8.2, eerste lid, aanhef en onder c, van de Wro, voor zover hier van belang, kan een belanghebbende bij de Afdeling beroep instellen tegen een besluit omtrent wijziging van een bestemmingsplan overeenkomstig artikel 3.6, eerste lid, van de Wro.

Ingevolge artikel 1:2, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: de Awb), wordt onder belanghebbende verstaan degene wiens belang rechtstreeks bij een besluit is betrokken.

2.3.1. C.F. Zeijlstra woont op een afstand van ongeveer 360 m van het plangebied. Mede gelet op de aard en omvang van de ruimtelijke ontwikkelingen die met het mede door hem bestreden wijzigingsplan

mogelijk worden gemaakt is deze afstand naar het oordeel van de Afdeling te groot om een rechtstreeks bij het bestreden besluit betrokken belang te kunnen aannemen. Voorts heeft hij geen feiten of omstandigheden aangevoerd in verband waarmee zou moeten worden geoordeeld dat ondanks deze afstand een objectief en persoonlijk belang van hem rechtstreeks door het besluit zou worden geraakt. Een louter subjectief gevoel van betrokkenheid bij een besluit, hoe sterk dat gevoel ook is, is daarvoor niet voldoende.
De conclusie is dat Zeijlstra geen belanghebbende is bij het bestreden besluit als bedoeld in artikel 1:2, eerste lid, van de Awb en dat hij daartegen ingevolge artikel 8.2, eerste lid, van de Wro, geen beroep kan instellen.
Het beroep van de vereniging Tien voor Texel en anderen, voor zover ingesteld door Zeijlstra, is niet-ontvankelijk.

2.4. De vereniging Tien voor Texel en anderen kunnen zich niet verenigen met het wijzigingsplan. Zij voeren onder meer aan dat het wijzigingsplan in strijd is met artikel 28, tweede lid, van de Provinciale ruimtelijke verordening structuurvisie van Noord-Holland (hierna: de verordening), waarin is bepaald dat een bestemmingsplan niet mag voorzien in bestemmingen en regels voor niet-grondgebonden agrarische bedrijven.

2.5. Het college van burgemeester en wethouders stelt zich op het standpunt dat de verordening niet van toepassing is op de onderhavige situatie, nu de aanvraag die hieraan ten grondslag ligt van vóór 1 november 2010 dateert.

2.6. In het bestemmingsplan "Buitengebied Texel" (hierna: het bestemmingsplan) dat de raad van de gemeente Texel bij besluit van 9 juli 1996 heeft vastgesteld, is aan de in geding zijnde gronden een bouwvlak toegekend met de bestemming "Agrarisch gebied, categorie 3, klasse a".
Ingevolge artikel 3, eerste lid, van de voorschriften behorende bij het bestemmingsplan zijn de op de plankaart voor "Agrarisch gebied, categorie 3" aangewezen gronden met landschappelijke, natuurlijke en cultuurhistorische waarden bestemd voor agrarische bedrijfsvoering.
Ingevolge het tweede lid mogen de gronden uitsluitend worden gebruikt en ingericht voor agrarische doeleinden, met de daarbij behorende bebouwing:
in de klasse a: bedrijfsgebouwen, dienstwoningen en bijgebouwen;
(...)
in de klasse h: bedrijfsgebouwen, dienstwoningen en bijgebouwen, welke mede als agrarisch hulp- en toeleveringsbedrijf worden gebruikt, met in alle klassen de daarbij behorende andere bouwwerken en andere werken, alsmede voor de instandhouding, het herstel en de uitbouw van de aan die gronden eigen eerder genoemde waarden. (...) De bedrijfsgebouwen mogen uitsluitend worden gebruikt ten behoeve van de agrarische bedrijfsvoering.
Ingevolge het vijfde lid mogen de gebouwen uitsluitend binnen de op de plankaart aangegeven bebouwingsvlakken klassen a, b of h worden opgericht. Ten aanzien van de bebouwing gelden de volgende voorschriften:
a. de goot- respectievelijk nokhoogte mag niet meer bedragen dan:

in de categorieën 1, 2 en 3: 4,5 m respectievelijk 10 meter.
in categorie 4: 3 m respectievelijk 10 meter.
(...)

Ingevolge het zesde lid mogen op of in de in het eerste lid genoemde gronden uitsluitend andere bouwwerken worden opgericht, welke noodzakelijk zijn voor, of direct verband houden met de in lid 1 en 2 omschreven bestemming, met dien verstande, dat:
a. de hoogte binnen de bebouwingsvlakken niet meer dan 10 meter bedraagt;
b. de hoogte buiten de bebouwingsvlakken niet meer dan 1 meter bedraagt;
(...)

Ingevolge artikel 1, aanhef en onder au, wordt onder een agrarisch hulp- en toeleveringsbedrijf verstaan een loonwerkbedrijf, (kunst)mestverzamel- en distributiebedrijf, of veevoederbedrijf en veeverzorgingsbedrijf.
Het college van gedeputeerde staten van Noord-Holland heeft het desbetreffende plandeel goedgekeurd bij besluit van 27 februari 2007, met uitzondering van - voor zover hier van belang - de woorden "en 3" in artikel 3, vijfde lid, onder a, en het afwegingskader voor de vrijstellingsregeling en de wijzigingsbevoegdheid opgenomen in het achtste onderscheidenlijk het negende lid van de planvoorschriften.

2.6.1. Bij besluit van 14 juli 1998 heeft de raad de herziening vastgesteld, die mede is opgesteld om te voldoen aan artikel 30, eerste lid, van de Wet op de Ruimtelijke Ordening. Bij de herziening is onder meer het vijfde lid, onder a, van artikel 3 van de voorschriften van het bestemmingsplan gewijzigd. Verder is in het achtste lid niet langer het afwegingskader voor de vrijstellingsregeling opgenomen, maar een aangepaste wijzigingsbevoegdheid.
Ingevolge artikel 3, vijfde lid, onder a, van de voorschriften van het bestemmingsplan zoals deze luiden na herziening mag de goot- respectievelijk nokhoogte niet meer bedragen dan:
in de categorieën 1 en 2: 4,5 meter respectievelijk 10 meter;
in de categorieën 3 en 4: 3 meter respectievelijk 10 meter.
Ingevolge het achtste lid, aanhef en onder d, van de voorschriften van het bestemmingsplan zoals deze luiden na herziening kan het college van burgemeester en wethouders het plan wijzigen door in de categorieën 1, 2 en 3 van deze bestemming een bestaand bebouwingsvlak te wijzigen in de klasse a of h, indien aangetoond wordt dat dat agrarisch respectievelijk bedrijfsmatig noodzakelijk is en dat het om een volwaardig bedrijf gaat. De criteria die hierbij gehanteerd worden zijn:
- hoofdberoep;
- omvang bedrijf;
- continuïteit;
- toezichtvereisend karakter;
bij de wijziging naar een bebouwingsvlak van de klasse h wordt de mate van inbreuk op het landschap door opslag van machines en materialen op het erf, buiten de bebouwing, meegewogen.
Het college van gedeputeerde staten heeft de herziening in zoverre bij besluit van 16 februari 1999 goedgekeurd.

2.6.2. In het wijzigingsplan is aan de in geding zijnde gronden de bestemming "Agrarische doeleinden, categorie 3, klasse h" toegekend. Ingevolge de regels behorende bij het wijzigingsplan zijn de regels die deel uitmaken van het bestemmingsplan en de herziening op het wijzigingsplan van toepassing. Aanvullend is de volgende regel van toepassing: "Ten behoeve van de mesthandel mag op het perceel maximaal een mestzak van 2500 m³ worden gerealiseerd met een maximale hoogte van 2,5 m".

2.7. Ingevolge artikel 4.1, eerste lid, van de Wro - voor zover hier van belang - kunnen indien provinciale belangen dat met het oog op een goede ruimtelijke ordening noodzakelijk maken, bij of krachtens provinciale verordening regels worden gesteld omtrent de inhoud van bestemmingsplannen. Zoals de Afdeling heeft overwogen bij uitspraak van 26 oktober 2011 in zaak nr. 200909916/1/R1 (www.raadvanstate.nl) brengt een redelijke uitleg van artikel 4.1, eerste lid, van de Wro met zich dat regels uit een Verordening, als bedoeld in artikel 4.1, eerste lid, van de Wro, die betrekking hebben op de inhoud van een bestemmingsplan, ook betrekking hebben op de inhoud van een wijzigingsplan als bedoeld in artikel 3.6, eerste lid, onder a, van de Wro.

2.7.1. Provinciale Staten hebben op 21 juni 2010 de verordening vastgesteld. Op 1 november 2010 is de verordening in werking getreden. In artikel 2 van de verordening is bepaald dat de verordening zich onder meer richt op wijzigingsplannen als bedoeld in artikel 3.6, eerste lid, onder a, van de Wro. In de verordening is geen uitzonderingsbepaling opgenomen voor wijzigingsplannen waaraan een aanvraag ten grondslag ligt die dateert van voor de inwerkingtreding van de verordening. Gelet op het voorgaande en nu de verordening ten tijde van het nemen van het besluit tot vaststelling van het wijzigingsplan in werking was, is het standpunt van het college van burgemeester en wethouders dat de verordening niet van toepassing is op de onderhavige situatie onjuist.

2.7.2. Ingevolge artikel 28, eerste lid, van de regels van de verordening maakt een bestemmingsplan dat betrekking heeft op het gebied buiten de in artikel 26, eerste lid, bedoelde gebieden, de zogenoemde gebieden voor grootschalige landbouw, geen agrarische bouwpercelen mogelijk, groter dan 1,5 ha.
In het tweede lid is bepaald dat in aanvulling op het eerste lid het bestemmingsplan niet voorziet in bestemmingen en regels ten behoeve van niet-grondgebonden agrarische bedrijven.
Op kaart 6 behorende bij de verordening is Texel niet aangeduid als gebied voor grootschalige landbouw. Het standpunt van de vereniging Tien voor Texel en anderen dat het wijzigingsplan regels bevat inzake een niet-grondgebonden agrarisch bedrijf is juist. Gezien het vorenstaande ziet de Afdeling in hetgeen de vereniging Tien voor Texel en anderen hebben aangevoerd aanleiding voor het oordeel dat het wijzigingsplan is vastgesteld in strijd met artikel 28 van de verordening. Het beroep, voor zover ontvankelijk, is gegrond, zodat het bestreden besluit dient te worden vernietigd.
Gelet hierop behoeft het beroep voor het overige geen bespreking meer.

2.8. Het college van burgemeester en wethouders dient op na te melden wijze tot vergoeding van de proceskosten te worden veroordeeld.

3. Beslissing

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State

Recht doende in naam der Koningin:

I. verklaart het beroep voor zover ingesteld door C.F. Zeijlstra niet-ontvankelijk;

II. verklaart het beroep voor het overige gegrond;

III. vernietigt het besluit van het college van burgemeester en wethouders van Texel van 23 november 2010, kenmerk 10.UP5861, tot vaststelling van het wijzigingsplan "Buitengebied Texel, De Zeshonderd 9";

IV. veroordeelt het college van burgemeester en wethouders van Texel tot vergoeding van bij de vereniging Vereniging Tien voor Texel en anderen in verband met de behandeling van het beroep opgekomen proceskosten tot een bedrag van € 912,71 (zegge: negenhonderdtwaalf euro en eenenzeventig cent), waarvan € 874,00 is toe te rekenen aan door een derde beroepsmatig verleende rechtsbijstand, met dien verstande dat betaling aan een van hen bevrijdend werkt ten opzichte van de anderen;

V. gelast dat het college van burgemeester en wethouders van Texel aan de vereniging Vereniging Tien voor Texel en anderen het door hen voor de behandeling van het beroep betaalde griffierecht ten bedrage van € 298,00 (zegge: tweehonderdachtennegentig euro) vergoedt, met dien verstande dat betaling aan een van hen bevrijdend werkt ten opzichte van de anderen.

Aldus vastgesteld door mr. P.B.M.J. van der Beek-Gillessen, lid van de enkelvoudige kamer, in tegenwoordigheid van mr. S. Bechinka, ambtenaar van staat.

w.g. Van der Beek-Gillessen	w.g. Bechinka
lid van de enkelvoudige kamer	ambtenaar van staat

Uitgesproken in het openbaar op 4 januari 2012

466.
Verzonden: 4 januari 2012

Voor eensluidend afschrift,
de secretaris van de Raad van State,

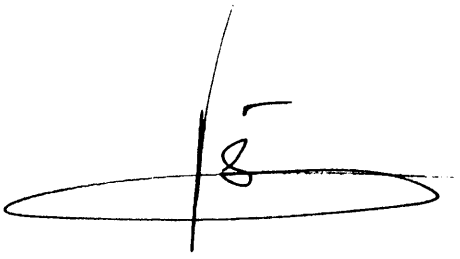

mr. H.H.C. Visser

Provincie Noord-Holland

Gemeente Texel
INGEKOMEN
19. 07. 2012
Corresp. nr:

POSTBUS 123 2000 MD HAARLEM

Burgemeester en Wethouders Texel
Postbus 200
1790 AE DEN BURG

Gedeputeerde Staten
Uw contactpersoon
M.K. van der Klugt-van Asperen
BEL/RI

Doorkiesnummer (023) 514 3391
asperenm@noord-holland.nl

Betreft: uw verzoek tot aanpassing van de PRVS

Verzenddatum 17 JULI 2012

Kenmerk
64965/64965

Uw kenmerk
12.UP00294 en 12.UP06671

Geacht College,

In uw brief van 16 januari 2012 (kenmerk 12.UP00294) verzoekt u ons er zorg voor te dragen dat de Provinciale Ruimtelijke Verordening Structuurvisie wordt aangepast. Het gaat dan om de redactie van artikel 2 (toepasselijkheid) en mogelijk artikel 28 (gebied voor gecombineerde landbouw). Dit naar aanleiding van een uitspraak van de Raad van State[1]. Vervolgens heeft u op 19 april 2012 een brief gestuurd met een verzoek om antwoord. Met dit schrijven beantwoorden wij uw verzoek.

In uw schrijven van 16 januari 2012 stelt u twee zaken aan de orde die in de uitspraak van de Raad van State van 4 januari 2012 inzake het Wijzigingsplan "Buitengebied Texel, de Zeshonderd 9" geleid hebben tot vernietiging van het besluit tot vaststelling van dit wijzigingsplan. Met dit wijzigingsplan werd beoogd om de vestiging van een agrarisch loon- of hulpbedrijf(mesthandel) mogelijk te maken.
De betreffende wijzigingsbevoegdheid maakte onderdeel uit van het bestemmingsplan Buitengebied Texel dat wij hebben goedgekeurd op 16 februari 1996.

Allereerst stelt u dat de Raad van State constateert dat in onze Provinciale Ruimtelijke Verordening Structuurvisie (hierna te noemen PRVS) geen uitzonderingsbepaling is opgenomen voor wijzigingsplannen waaraan een aanvraag ten grondslag ligt die dateert van vòòr inwerkingtreding van die verordening.
Voorts meent u dat, met de uitspraak van de Raad van State, artikel 28 van de PRVS tot gevolg heeft dat, vanwege een onzorgvuldige redactie van dit artikel, er toe leidt dat "relatief onschuldige en voor de agrarische branche bijzonder functionele omzettingen van agrarische

[1] Zaaknr 201100570/1/R1

Postbus 123
2000 MD Haarlem
Telefoon (023) 514 3143
Fax (023) 514 4040

Dreef 1
Haarlem [2012 HR]
www.noord-holland.nl

bedrijven naar agrarische hulp- en toeleveringsbedrijven onmogelijk worden gemaakt."

In het navolgende zullen wij aangeven op welke wijze de uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak naar onze mening geïnterpreteerd dient te worden.
Allereerst constateren wij mèt u dat de redactie van artikel 2 van de PRVS geen ruimte biedt om onderscheid te maken tussen planologische regelingen die tot stand zijn gekomen vòòr de inwerkingtreding van de PRVS en de regelingen van latere datum.
Voor de specifieke casus die u voorlegt betekent dit dat in de afweging tot het opstellen van het wijzigingsplan ook rekening diende te worden gehouden met de regels van de PRVS. Een wijzigingsbevoegdheid vraagt immers altijd een bestuurlijke afweging en wordt niet altijd verzilverd. Uw wijzigingsplan komt voort uit een bestemmingsplan van 1996. Het provinciaal beleid is ten opzichte van de goedkeuring van het plan destijds gewijzigd. Gelet hierop zien wij geen aanleiding provinciale staten voor te stellen artikel 2 te wijzigen.

Ten aanzien van het tweede onderdeel van uw brief, de beoordeling van de uitspraak en de daaraan door ons te verbinden consequenties, merken wij het volgende op.
In de uitspraak van de Raad van State is bij de interpretatie van de PRVS (ten onrechte) aansluiting gezocht bij het bestemmingsplan Buitengebied van de gemeente Texel en niet bij de begripsbepaling in onze PRVS. De begripsbepaling van "agrarisch bouwperceel" in combinatie met "agrarisch bedrijf" zoals die in onze PRVS zijn vastgelegd in artikel 1 moet tot de conclusie leiden dat een bestemming als met dit wijzigingsplan beoogd, dus een loon- of hulpbedrijf, niet valt onder artikel 28; een loon- of hulpbedrijf is immers niet gericht op het telen van gewassen of het houden van dieren.
Voor ruimtelijke ontwikkelingen als de onderhavige dient er naar ons oordeel te worden aangesloten bij artikel 17 of artikel 14 van de PRVS. Artikel 17 betreft verbrede landbouwfuncties of functiewijziging van agrarische bouwpercelen. Indien voldaan wordt aan de in artikel 17 gestelde regels dan is het wijzigingsplan conform de PRVS.
In geval niet voldaan kan worden aan de regels van artikel 17 van de PRVS, is artikel 14 van toepassing. Dit artikel betreft overige vormen van verstedelijking.
De uitspraak van de Raad van State geeft onzes inziens zodoende geen aanleiding provinciale staten voor te stellen artikel 28 op dit punt te wijzigen.

Tot slot geven wij u het volgende mee. De uitspraak van de Raad van State heeft geleid tot vernietiging van uw besluit tot vaststelling van het wijzigingsplan. Wanneer u voornemens bent om weer gebruik te maken van deze bevoegdheid dan raden wij u aan, ten behoeve van de een juiste interpretatie van de PRVS, het wettelijk vooroverleg (ex artikel 3.1.1. Bro) met ons te voeren.

Wij vertrouwen erop u met dit schrijven voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris
G.E.A. van Craaikamp

voorzitter
E. Post

Deze beslissing is namens gedeputeerde staten genomen door het lid van het college dat met dit onderwerp is belast.

Situatieschets De Zeshonderd 9

Gemeente Texel .txl

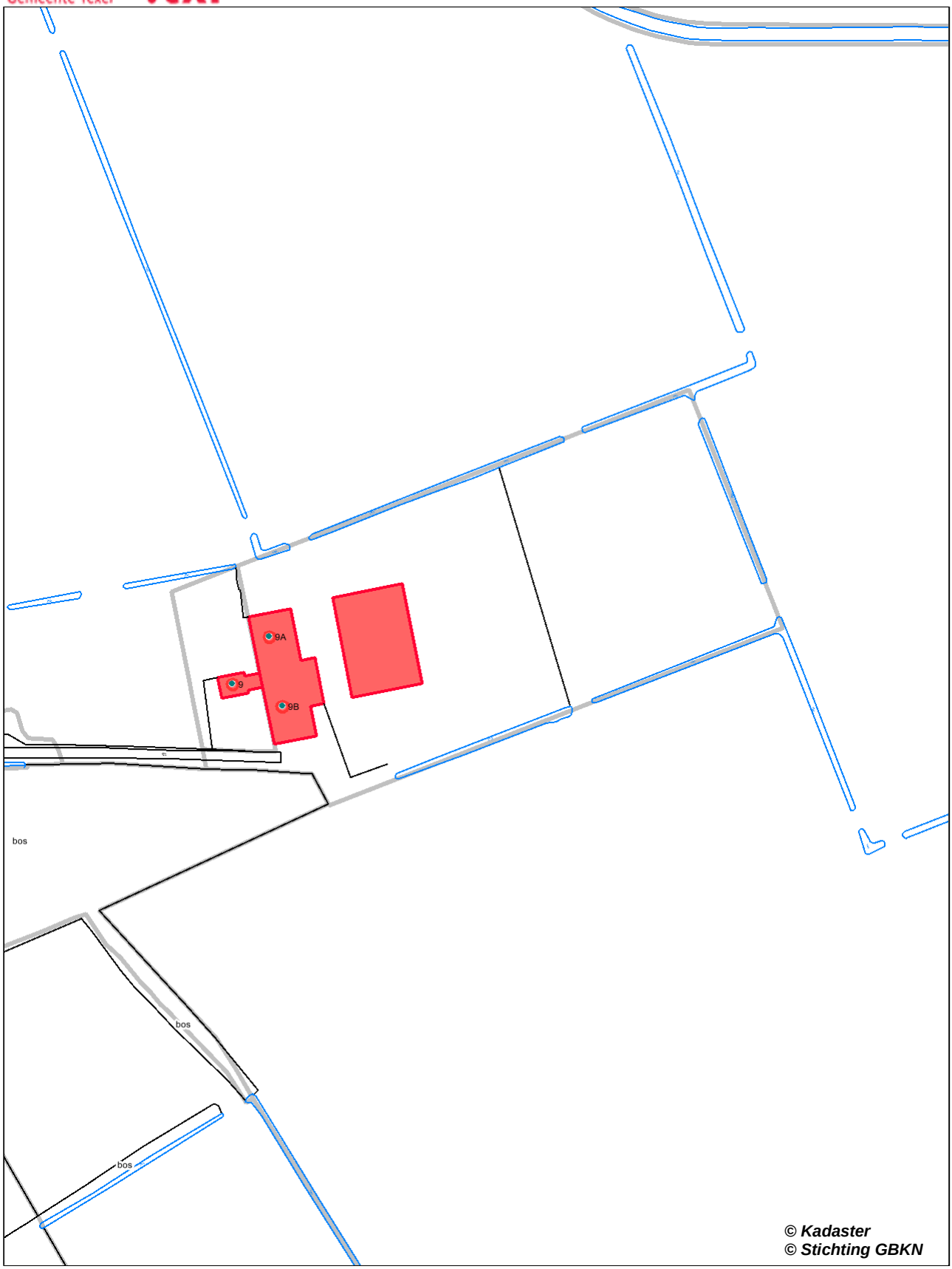

Disclaimer tekst

behoort bij raadsbesluit
van 21 november 2012

Schaal 1:2000

0 20 40 60m

27 September 2012

Kopie aan:
Cees Witte
Eveline Lindenbergh
Jan Veltkamp

Postadres
Postbus 200
1790 AE Den Burg

Bezoekadres
Emmalaan 15
1791 AT Den Burg

T 14 0222
F 0222 - 362287
E gemeente@texel.nl
www.texel.nl

Het college van Gedeputeerde Staten van
Noord-Holland
Postbus 123
2000 MD HAARLEM

Uw brief van	--	Contactpersoon	Dhr C.H. Witte
Uw kenmerk	--	Telefoonnummer	0222 - 362282
Ons nummer	12.UP00294	r/t	cw/km

Onderwerp Consequenties PRVS

Datum 16 JAN. 2012

Geacht college,

Bij deze brief voegen wij een recente uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.
Daaruit blijkt het volgende.

Op 16 februari 1999 is (de herziening van) het bestemmingsplan Buitengebied Texel door u goedgekeurd.
In bedoeld bestemmingsplan buitengebied is aan ons een wijzigingsbevoegdheid toegekend voor het omzetten van een agrarisch bouwblok naar een bouwblok voor een agrarisch loon- of hulpbedrijf.

Door Provinciale Staten is - conform uw voorstel - op 21 juni 2010 de Ruimtelijke Verordening Structuurvisie vastgesteld. De verordening is in werking getreden op 1 november 2010. Ingevolge artikel 2 van de verordening geldt deze ook voor wijzigingsplannen als bedoeld in artikel 3.6, lid 1 Wro.
In de bijgevoegde uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van 4 januari 2012, nummer 201100570, wordt geconstateerd dat in de verordening geen uitzonderingsbepaling is opgenomen voor wijzigingsplannen waaraan een aanvraag ten grondslag ligt die dateert van voor de inwerkingtreding van de verordening.

Ingevolge artikel 28, lid 2 van de verordening voorzien een bestemmingsplan (en volgens vaste jurisprudentie daarmee ook een wijzigingsplan als bedoeld in artikel 3.6, eerste lid van de Wro) niet in bestemmingen en regels ten behoeve van niet-grondgebonden agrarische bedrijven.
Een agrarisch loon- of hulpbedrijf wordt door de Afdeling - logischerwijze- beschouwd als een niet-grondgebonden agrarisch bedrijf.
De Afdeling acht ons wijzigingsplan strijdig met artikel 28 van de Verordening. Zij heeft daarom - tot onze ontsteltenis - het wijzigingsplan vernietigd.

Wij constateren dat artikel 28 - naar onze stellige overtuiging onbedoeld - effectueert in het achteraf ongedaan maken van een eerder door u goedgekeurde wijzigingsbevoegdheid. Het komt

Bijlagen Uitspraak Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 4 januari 2012, nr. 201100570/1/R1

ons voor dat de uitsluiting van niet-grondgebonden agrarische bedrijven bedoeld is om intensieve veehouderijen te weren uit de gebieden die niet bedoeld zijn voor grootschalige landbouw. Door de onzorgvuldige redactie van het artikel blijkt nu dat relatief onschuldige en voor de agrarische branche bijzonder functionele omzettingen van agrarische bedrijven naar agrarische hulp- en toeleveringsbedrijven onmogelijk worden gemaakt.

Wij verzoeken u ervoor zorg te dragen dat zo spoedig mogelijk - doch in ieder geval bij de eerstvolgende herziening van de Verordening - de redactie van artikel 2 c.q. artikel 28 van de verordening wordt aangepast, zodat wij weer gebruik kunnen maken van de in ons bestemmingsplan Buitengebied (en in de bestemmingsplannen landelijk gebied van meer gemeenten....) opgenomen wijzigingsbevoegdheid.

Wij vertrouwen erop u aldus voldoende te hebben geïnformeerd. Uw spoedige reactie zien wij met belangstelling en vertrouwen tegemoet.

Hoogachtend,

Burgemeester & Wethouders van Texel,
De secretaris, De burgemeester,

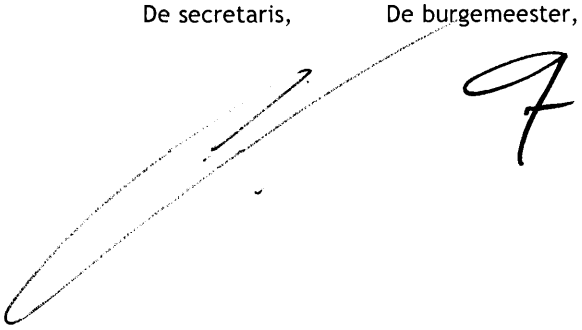

Gemeente Texel

.txl

Advies

Nummer 08

Verrekenen kosten strandbeheer.

In 2010 en 2011 zijn aan de gebruikers van het strand te hoge tarieven doorberekend waardoor een gedeelte terug betaald moet worden. Daarnaast worden afspraken gemaakt voor de jaren 2012 en verder.

Raadsvoorstel

1. Het teveel in rekening gebrachte tarief aan strandgebruikers over de jaren 2010 en 2011 terug te betalen.
2. De financiële consequenties van deze terugbetaling van € 50.424 mee te nemen in de jaarrekening 2012.
3. Vanaf 2012 de tarieven voor de gebruikers van het strand te bepalen aan de hand van het begrote bedrag, waarbij achteraf geen verrekening plaatsvindt.

Behandelschema

B&W	28-08-2012
Raadscommissie	06-11-2012
Gemeenteraad	21-11-2012

Programma/paragraaf

9 Landschap, natuur & recreatie

Portefeuillehouder	E.P. Kooiman
Afdeling	Bedrijfsvoering
Contactpersoon	P. Bolier

Inspraak (extern)	☐ Ja	☑ Nee
OR	☐ Ja	☑ Nee

Consequenties

Financieel	☑ Ja	☐ Nee
Personeel/Organisatorisch	☐ Ja	☑ Nee
Juridisch	☐ Ja	☑ Nee
Beleid	☐ Ja	☑ Nee
Deregulering	☐ Ja	☑ Nee
Communicatie	☐ Ja	☑ Nee

Bijlagen ter inzage op de website

Overzicht kosten strand 2009 - 2011

Verrekenen kosten strandbeheer.

Samenvatting

In 2010 en 2011 zijn op basis van voorcalculaties te hoge tarieven bij de gebruikers van het strand in rekening gebracht. Het college gaat aan de raad voorstellen de teveel in rekening gebrachte bedragen aan de gebruikers terug te betalen. Voor 2010 gaat het om een bedrag van € 19.099. Over 2011 wordt een bedrag van € 31.325 terugbetaald. Dit betekent dat 10% over de betaalde kosten over 2010 en 16% over de betaalde kosten van 2011 aan de gebruikers wordt terugbetaald.

De terugbetaling vindt plaats omdat achteraf is gebleken dat aan de gebruikers teveel in rekening is gebracht. In december 2007 heeft de gemeenteraad de strandnota vastgesteld. In de strandnota is onder meer besloten dat de kosten van het strand op basis van de verdeelsleutel 2/3 door de gemeente en voor 1/3 door de gebruikers van het strand worden betaald. Bij de evaluatie over 2010 en 2011 is gebleken dat de werkelijke inkomsten structureel hoger zijn dan geraamd.

Vanaf 2012 worden de tarieven voor de gebruikers van het strand bepaald op basis van de begroting. Indien maatregelen op het strand meer (of minder) geld gaan kosten wordt dit eerst besproken met vertegenwoordigers van de gebruikers. De tarieven voor de gebruikers van het strand zijn over 2012 al met 16% verlaagd.

Aanleiding & Voorgeschiedenis & Eerdere besluiten

Op 11 december 2007 heeft de gemeenteraad de standnota vastgesteld. In de strandnota zijn onder meer afspraken gemaakt over de verdeling van de kosten van het strand. De gemeente neemt 2/3 van de kosten van het strand voor haar rekening, te weten 1/3 te dekken uit de toeristenbelasting en 1/3 uit de "algemene middelen". De gebruikers (strandexploitanten en gebruikers van strandhuisjes) nemen eveneens 1/3 van de kosten voor hun rekening. Volgens de besluitvorming van december 2007 zou deze kostenverdeling ingaan per 1 januari 2009. Dit is later door de raad uitgesteld naar 1 januari 2010.
Met de strandexploitanten is afgesproken dat de kosten en opbrengsten van het strand worden geëvalueerd. Deze evaluatie heeft inmiddels plaatsgevonden. Gebleken is dat de gebruikers van het strand naar verhouding in 2010 en 2011 teveel hebben betaald. Dit komt deels door kostenbesparingen (onder meer het vervallen van de blauwe vlag), deels door lagere kosten dan geraamd (strandreiniging) en deels doordat de opbrengsten structureel hoger waren dan waarmee bij de strandnota is gerekend.

Er moet over 2010 en 2011 nog met de gebruikers worden afgerekend.

De gemeenteraad heeft op 18 april 2012 al besloten om op basis van de bekende informatie over 2010 en 2011 de tarieven voor 2012 met 16% te verlagen.

Probleemstelling

1. Op grond van de besluitvorming van de strandnota van 11 december 2007 hebben de gebruikers van het strand over 2010 en 2011 te veel betaald.
2. Er moeten praktische werkafspraken worden gemaakt met de gebruikers over hoe gehandeld wordt in de toekomst.

Doelstellingen

Conform besluitvorming strandnota van 11 december 2007, 1/3 van de kosten van het strand bij de gebruikers in rekening brengen en werkafspraken maken met de gebruikers om tijdrovende onderlinge verrekeningen achteraf te voorkomen.

Mogelijke oplossingen

1. **Terugbetalen teveel in rekening gebrachte bedragen aan de gebruikers.**
   a. *Niet overgaan tot teruggave te veel betaalde huurtarieven*.
      In dat geval wordt afgeweken van het raadsbesluit van 11 december 2007. Deze oplossing wordt niet geadviseerd.
   b. *De te veel betaalde bedragen terug betalen*.
      Dat betekent dat er een totaalbedrag van € 50.424 aan de gebruikers terug wordt betaald. Daarmee wordt voldaan aan de besluitvorming over de strandnota.

Voorgesteld wordt om de teveel in rekening gebrachte bedragen met de gebruikers van het strand te verrekenen tot een totaalbedrag van € 50.424. Dit betekent een restitutie van 10% over de in rekening gebrachte bedragen van 2010. De restitutie over 2011 is 16%.

De tarieven voor 2012 zijn bij raadsbesluit van 18 april 2012 inmiddels met 16% verlaagd.

2. Praktische werkafspraken voor de toekomst.

a. *Verrekening van werkelijke kosten met de gebruikers achteraf.*
Het verrekenen van de werkelijke kosten met de gebruikers achteraf is het meest eerlijk. Het is echter niet praktisch en leidt tot ongewenste discussies achteraf.
Bovendien is dit bewerkelijk omdat de meer/minder kosten met alle huurders inclusief de individuele huisjeshuurders verrekend moeten worden.
Deze oplossing wordt niet geadviseerd.

b. *Verrekening op basis van de begrote kosten.*
Indien verrekend wordt op basis van de begrote kosten weten de gebruikers waar ze aan toe zijn. Verrekeningen achteraf zijn niet meer aan de orde. Dit betekent wel dat kostenstijgingen (of dalingen) door nieuwe maatregelen of beleidswijzigingen eerst met de gebruikers moeten worden afgestemd.

Voorgesteld wordt, om met ingang van 2012 de kosten van het strand te verrekenen op begrotingsbasis. Dit is met terugwerkende kracht mogelijk, omdat de raad op 18 april 2012 al heeft besloten de tarieven voor 2012 met 16% te verlagen.
Jaarlijks wordt achteraf vastgesteld in hoeverre de kosten en opbrengsten zich ontwikkelen volgens de in de strandnota vastgestelde verhoudingen. Eventuele aanpassingen worden niet met terugwerkende kracht verrekend, maar doorgevoerd in het eerstvolgende begrotingsjaar.

Consequenties van die oplossingen

X **Financieel**

Totale kosten	☐ Eenmalig		€ 50.424
	☐ Jaarlijks		€
Dekking eenmalige kosten (investeringen)	☐ T.l.v. exploitatie		€
	☐ T.l.v. reserve		€
	☐ Investeringsplan		€
	☐ Bijdrage derden		€
Dekking jaarlijkse kosten (exploitatiekosten)	☐ Binnen afdeling / programma		€
	☐ Onvoorzien		€
	☐ Bijdrage derden		€
Geen dekking	☐ Voorjaarsnota	☐ Najaarsnota	x Loopt weg in jaarrekening 2012
Begrotingswijziging	☐ Ja	☐ Nee	☐ Nr :

Toelichting

Achteraf is gebleken dat, in aanmerking genomen de besluitvorming omtrent de kostenverdeling van het strand, teveel in rekening is gebracht bij de gebruikers.
Uit onderstaand overzicht blijkt dat in totaal € 19.099 over 2010 en € 31.325 over 2011 aan de gebruikers moet worden terugbetaald. In totaal gaat het om een bedrag van € 50.424. Dit bedrag zal worden meegenomen in de jaarrekening 2012.

Verrekening te hoge inkomsten strand	2010	2011
Werkelijke kosten	514.080	483.732
Opbrengsten:		
Werkelijke opbrengsten (A)	**-190.998**	**-195.352**
Terugbetaling aan:		
Bedrijfsmatig	13.942	22.580
Strandhuisjes	5.157	8.745
Totaal terug te betalen (B)	**19.099**	**31.325**
Werkelijke opbrengsten na terugbetaling (A-B)	**-171.899**	**-164.027**
% kosten voor gebruikers	33,4%	33,9%
% kosten voor gemeente	66,6%	66,1%

- **Juridisch**
  Niet van toepassing.

- **Personeel / Organisatorisch**
  Niet van toepassing.

- **Beleid**
  Niet van toepassing.

- **Deregulering**
  Niet van toepassing.

Communicatie
Niet van toepassing.

Afwijkende standpunten
Niet van toepassing.

Relevante wet- en regelgeving & jurisprudentie
Niet van toepassing.

Gemeente Texel

.txl

(Concept / Voorgenomen)

Raadsbesluit

Nummer [nr]

Genomen op **21-11-2012**

Behandelschema

B&W	28-08-2012
Commissie	06-11-2012
Raad	21-11-2012

Programma/paragraaf

9 Landschap, natuur & recreatie

Portefeuillehouder	E.P. Kooiman
Afdeling	Gemeentewerken

Bijlagen

Ter inzage op www.texel.nl: volg de Gemeente > politiek > Agenda's en verslagen
Overzicht kosten strand 2009 - 2011

Verrekenen kosten strandbeheer

In 2010 en 2011 zijn aan de gebruikers van het strand te hoge tarieven doorberekend waardoor een gedeelte terug betaald moet worden. Daarnaast worden afspraken gemaakt voor de jaren 2012 en verder.

De raad van de gemeente Texel:

gelezen het advies van Burgemeester en Wethouders;

Gelet op

- de afspraken die binnen de strandnota zijn vastgelegd over het verrekenen van de kosten voor het strandbeheer met de strandgebruikers;

gehoord de raadscommissie;

Overwegende

- dat op basis van nacalculatie blijkt dat in 2010 en 2011 te hoge kosten in rekening zijn gebracht bij de strandgebruikers;
- dat in de strandnota afspraken zijn vastgelegd over het verrekenen van de kosten voor strandbeheer met gebruikers;
- dat verrekening achteraf leidt tot discussies en onnodige administratieve handelingen.

Besluit

1. Het teveel in rekening gebrachte tarief aan strandgebruikers over de jaren 2010 en 2011 terug te betalen.
2. De financiële consequenties van deze terugbetaling van € 50.424 mee te nemen in de jaarrekening 2012.
3. Vanaf 2012 de tarieven voor de gebruikers van het strand te bepalen aan de hand van het begrote bedrag, waarbij achteraf geen verrekening plaatsvindt.

Besloten/vastgesteld in de openbare vergadering van 21-11-2012,

De griffier,

De voorzitter,

Overzicht strand 2009 - 2011

Kostenplaats	Grootboek	Begroting 2009	Rekening 2009	Begroting 2010	Rekening 2010	Begroting 2011	Rekening 2011	Begroting 2012
656400 bewakingskosten noordzeestrand		198.006,00	201.863,87	221.254,00	197.898,26	203.615,00	200.990,97	138.812,00
656401 materiaal noordzeestrand		74.492,00	59.010,56	89.673,00	66.414,52	69.831,00	54.538,60	63.480,00
656402 badtenten		42.022,50	54.437,43	43.869,14	59.820,45	41.883,00	40.458,03	40.237,50
656403 onderhoud reddingboten		43.439,50	50.668,14	47.183,56	56.276,37	42.463,00	46.832,52	44.835,00
656404 onderhoud heiningen / afrit		37.700,00	37.539,67	38.393,00	35.540,49	39.109,00	30.401,78	37.200,00
656405 nutsvoorzieningen noordzeestrand		3.124,00	2.950,18	3.124,00	1.411,04	3.155,00	1.934,40	3.155,00
656406 onderhoud rolmatten invaliden		7.132,50	14.340,40	7.943,00	10.179,77	7.429,00	12.941,65	9.552,00
656407 onderhoud parkeerterreinen strandafslag		5.977,50	4.982,31	2.750,00	4.983,24	3.257,00	5.952,55	5.895,00
656408 onderhoud strandrolstoelen		2.890,00	2.653,20	2.000,00	1.771,63	2.255,00	3.786,77	2.460,00
656409 mensuren strand		49.811,00	51.425,25	5.226,00	19.368,75	9.042,00	25.850,10	13.650,00
656410 recognities / zakelijke lasten strand		2.152,00	1.192,92	1.652,00	1.722,64	1.415,00	1.237,19	1.415,00
656411 vuilafvoer noordzeestrand		15.285,00	2.068,33	15.632,00	15.886,13	15.914,00	14.336,71	15.306,00
656412 strandreiniging		48.676,00	27.022,94	29.104,00	18.116,17	34.566,00	21.551,09	29.052,50
656413 kosten blauwe vlag		38.620,00	9.664,90	5.500,00	3.075,68	5.504,00	6.028,20	4.040,00
656414 huuropbrengsten noordzeestrand		-152.526,00	-131.966,83	-172.052,00	-190.997,94	-173.773,00	-195.352,10	-177.683,00
656415 consigantiedienst rijkswaterstaatstaken		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-744,12	-3.000,00
656416 noordzeestrand overeenkomst exploitatie		3.625,00	10.281,41	3.750,00	6.956,25	0,00	7.271,80	8.450,00
656417 noordzeestrand overeenk. strandhuisjes		7.250,00	12.125,73	6.000,00	14.658,75	0,00	9.619,25	3.250,00
	Totaal	427.677,00	410.260,41	351.001,70	323.082,20	305.665,00	287.635,39	240.107,00
	Totale inkomsten	-152.526,00	-131.966,83	-172.052,00	-190.997,94	-173.773,00	-195.352,10	-177.683,00
	Totale uitgaven	580.203,00	542.227,24	523.053,70	514.080,14	479.438,00	483.731,61	417.790,00
	Saldo	427.677,00	410.260,41	351.001,70	323.082,20	305.665,00	288.379,51	240.107,00
	% voor gemeente	73,7%	75,7%	67,1%	62,8%	63,8%	59,6%	57,5%

Overzicht 2008 t/m 2011	2008	2009	2010	2010 na tb	2011 begr	2011 na tb	2012	2012 na aanp	2012 incl > uren
Begrote kosten	522.425,00	580.203,00	523.053,70	523.053,70	479.438,00	479.438,00	417.790,00	417.790,00	483.790,00
Begrote opbrengsten	-121.319,00	-152.526,00	-172.052,00	-172.052,00	-173.773,00	-173.773,00	-177.683,00	-168.491,19	-168.491,19
Saldo	401.106,00	410.260,41	351.001,70	351.001,70	305.665,00	305.665,00	240.107,00	249.298,81	315.298,81
Werkelijke kosten	513.231,64	542.227,24	514.080,14	514.080,14	483.731,61	483.731,61			
Werkelijke opbrengsten	-121.176,90	-131.966,83	-190.997,94	-171.898,90	-195.352,10	-164.027,56			
Saldo	392.054,74	410.260,41	323.082,20	342.181,24	288.379,51	319.704,05			
% voor gemeente begroot	76,8%	73,7%	67,1%	67,1%	63,8%	63,8%	57,5%	59,7%	65,2%
% voor gemeente werkelijk	76,4%	75,7%	62,8%	66,6%	59,6%	66,1%			

Op basis van de begrote uitgaven van 2011 en de werkelijke inkomsten van 2011 zouden de tarieven voor alle gebruikers van het strand met 16% kunnen dalen.

Inclusief bijplussen lager geraamde uren 2012 € 66.000

Controle		
Oude opbrengst	-195.352,10	100,0%
Verlaging tarief	31.256,34	-16,0%
Nieuwe opbrengst	-164.095,76	84,0%

Gemeente Texel

.txl

Advies

Nummer 09

Behandelschema

B&W	09-10-2012
Raadscommissie	06-11-2012
Gemeenteraad	21-11-2012

Programma/paragraaf

2 verkeer, vervoer & water

Portefeuillehouder	E. Hercules
Afdeling	Gemeentewerken
Contactpersoon	B.F. Dennenberg

Inspraak (extern)	☐ Ja	☑ Nee
OR	☐ Ja	☑ Nee

Consequenties

Financieel	☑ Ja	☐ Nee
Personeel/Organisatorisch	☑ Ja	☐ Nee
Juridisch	☑ Ja	☐ Nee
Beleid	☑ Ja	☐ Nee
Deregulering	☐ Ja	☑ Nee
Communicatie	☑ Ja	☐ Nee

Bijlagen

1. Beleidsplan Duurzame Openbare Verlichting Texel 2012
2. Pilots openbare verlichting
3. Financiële consequenties diverse scenario's **TER INZAGE**
4. Pay-per-Lux concept
5. Rekenbladen scenario's 1 t/m 4 **TER INZAGE**
6. Nota "Zicht tijdens duisternis via energie-nul systeem"

Veilig en verlicht Texel

Het verlichtingbeleid voor de komende jaren om meer veiligheid te creëren in de openbare ruimte met minder geld en minder energie.

Raadsvoorstel:

Het college besluit de gemeenteraad via de raadscommissie te verzoeken om:

1. het Beleidsplan Duurzame Openbare Verlichting Texel 2012 vast te stellen;
2. om voor de uitvoering € 3.561.696 exclusief BTW ter beschikking te stellen, mits er medefinanciering plaatsvindt vanuit het Waddenfonds (40%) €1.424.678 en de provincie Noord-Holland € 300.000;
3. de financiële consequenties van de investering en de veranderde werkwijze volgens het beleidsplan duurzame openbare verlichting:
   a. voor 2013 (t.o.v. 2012) van € 101.536 voordelig
   b. voor 2014 (t.o.v. 2013) van € 60.128 nadelig
   c. voor 2015 (t.o.v. 2014) van € 2.663 nadelig
   d. voor 2016 (t.o.v. 2015) van € 11.057 voordelig;

   mee te nemen in de begrotingsbrief 2013;
4. indien er onverhoopt geen medefinanciering plaatsvindt, zal nader aan de raad worden geadviseerd over een alternatieve wijze van uitvoering van het verlichtingsplan;
5. in afwijking van het bestaande beleid voor de berekening van de kapitaallasten uit te gaan van een annuïteit, waarbij de verlichting wordt afgeschreven in 25 jaar tegen een rente van 4%;
6. kennis te nemen dat als gevolg van een andere bedrijfsvoering op basis van dit plan de personeelsformatie van gemeentewerken met 1 fte vermindert.

Veilig en verlicht Texel

Samenvatting

De gemeente lanceert een ambitieus en uniek verlichtingsplan. In 2013 wordt geheel Texel voorzien van compleet nieuwe openbare verlichting uitgevoerd met duurzame en energiezuinige verlichting. Daarnaast wil de gemeente, dat de verlichting alleen brandt als de situatie erom vraagt, op die plekken waar het nodig en wanneer het nodig is. Dit betekent een flinke besparing van de energie. De gemeente wil het opwekken van de energie verduurzamen door hiervoor zonnepanelen toe te passen, die de energiebehoefte volledig dekt. Het is voor het eerst dat dit gehele concept in Nederland wordt toegepast.

Openbare verlichting is een zorgplicht van de gemeente. Er moet voldoende licht zijn voor veilig verkeer en voor een algemeen gevoel van veiligheid. Concreet betekent dit dat de gemeente zorgt voor voldoende lantarenpalen en andere verlichting. Dit plan stelt een structurele aanpak voor waardoor de verlichting goedkoper en energiezuiniger wordt en veiligheid in de openbare ruimte wordt geborgd.

Zoals in de meeste gemeenten is er op Texel sprake van een langzaam gegroeide situatie van openbare verlichting. Bij de aanleg van wegen en de bouw van wijken zijn lantarenpalen en andere verlichting geplaatst. Tot nu toe is er echter geen planning voor het structureel vervangen van verlichting. Lichtmasten, armaturen en lampen worden ad hoc vervangen. Dit verlichtingsplan wil deze situatie veranderen.

Er is een dringende reden om dit plan nu uit te voeren. Een groot deel van de lichtmasten is meer dan 50 jaar geleden geplaatst. Deze moeten uit het oogpunt van veiligheid op korte termijn worden vervangen. Deze vervanging past niet in het huidige budget voor openbare verlichting. Dit plan combineert bovengenoemd nadeel met een voordeel: een omslag naar energiezuinige verlichting. De totale kosten van het plan bedragen ruim € 3.5 miljoen, per saldo een fors bedrag.

In de financiering dienen zich echter kansen aan. Uit de TwinH regeling Energie voor Texel en bij het Waddenfonds kan bijna de helft van de kosten worden gedekt, als er ook gebruik wordt gemaakt van groene energie. Deze subsidies zijn nu nog niet zeker, eerst moet medefinanciering worden zeker gesteld alvorens de subsidies kunnen worden aangevraagd. Als de in het plan verwachte subsidies daadwerkelijk worden toegekend leidt het plan meteen tot lagere exploitatielasten.

Het plan past binnen het beleid van de kernwaarden van Texel en de energieambitie: duisternis waar mogelijk en verlichten waar nodig en energiezuinige verlichting.

Hoofdzaak is dat wij zo, gepland en structureel, voor de komende decennia veiligheid borgen op wegen en pleinen, in dorpen en wijken, voor wonen, werken en toerisme.

Vanaf de start zijn de verschillende dorpscommissies nauw betrokken bij de totstandkoming van dit plan. In overleg met hen zijn de afgelopen jaren een aantal proeven met andere verlichtingsvormen uitgevoerd. Onder andere betreft dit de verlichting bij diverse rotondes op Texel en in verschillende dorpskernen. Verder zijn er in diverse dorpen proeven uitgevoerd met het doven van verlichting. Onder de bewoners is door middel van enquêtes hun mening gepeild. De uitkomst ervan was dat ongeveer 75% deze proeven als geslaagd beschouwt. Deze uitkomst was een belangrijke impuls voor het verder ontwikkelen van het verlichtingsplan.

De uitvoering is gepland voor eind 2013.

Aanleiding & Voorgeschiedenis & Eerdere besluiten

Aanleiding

Openbare verlichting is een zorgplicht van de gemeente. Voor veilig verkeer en voor een algemeen gevoel van veiligheid moet er voldoende licht zijn. Concreet betekent dit, dat de gemeente zorgt voor een voldoende mate van verlichting in de openbare ruimte en deze ook onderhoud.
De openbare verlichtingssituatie is een gegroeide situatie. Bij de aanleg van wegen en de bouw van woonwijken is verlichting geplaatst. Het onderhoud gebeurt tot nog toe ad hoc op basis van binnengekomen meldingen. Van planmatig onderhoud is geen sprake. Lange termijn planningen en het hierop afstemmen van de benodigde onderhoudsgelden is hierdoor onmogelijk.
Er is een dringende reden om dit te veranderen. Een groot gedeelte van de lichtmasten is meer dan 50 jaar geleden geplaatst. Deze moeten uit het oogpunt van veiligheid op korte termijn vervangen worden. Hiervoor is binnen het huidige budget geen ruimte.

Besluitvorming in de afgelopen jaren

1. Op 7 mei 2008 heeft de gemeenteraad het rapport “Energievisie Texel” vastgesteld. Dit rapport beschrijft de ambitie van de gemeente Texel om in 2020 als gemeente duurzaam in de eigen energiebehoefte te kunnen voorzien.
2. Op 2 december 2008 heeft het CDA een initiatiefvoorstel “Reductie openbare verlichting” ingediend. Hierin wordt voorgesteld om het aantal lichtpunten te verminderen en onder andere LED verlichting toe te gaan passen.
3. Op 3 maart 2009 is de structuurvisie 2020 “Texel op Koers” door de gemeenteraad vastgesteld. Deze visie geeft onder meer “duisternis” aan als kernkwaliteit van Texel.

Op 1 december 2009 besluit de gemeenteraad om een beleidsplan Duurzame Verlichting op te stellen, plus het uitvoeren van een aantal pilots.

Probleemstelling

De gemeenteraad verzoekt om een beleidsplan duurzame verlichting. In dit plan wordt onder meer aandacht besteed aan de energieambitie van de gemeente en het versterken van de nachtelijke duisternis waar mogelijk. Het ad hoc beheren van de openbare verlichting is inefficiënt, plus dat hierdoor geen doorkijk mogelijk is naar de benodigde onderhoudsgelden op lange termijn. Op korte termijn moet een fors gedeelte van de lichtmasten, dat ouder is dan 50 jaar vervangen worden, terwijl hiervoor binnen het huidige budget geen ruimte voor is.

Doelstellingen

De veiligheid in de openbare ruimte tijdens duisternis borgen door middel van een adequaat werkende openbare verlichting. Dit houdt in:

a. efficiënt en planmatig beheer
b. duurzame en energiezuinige verlichting
c. duurzame opwekking van de benodigde energie
d. versterking van de nachtelijke duisternis.

Mogelijke oplossingen

Beleidsplan openbare verlichting

In 2010 is gestart met het opstellen van het beleidsplan. Het plan voorziet in verlichting op maat op basis van verkeers- en sociale veiligheid. Daarnaast is de leefbaarheid een belangrijk aspect. Het plan past binnen het beleid van de kernwaarden van Texel en de energieambitie; duisternis waar het kan en verlichten waar het moet met energiezuinige verlichting, waarvan de energie duurzaam wordt opgewekt.

Vanwege het karakter van het plan dienen zich ook financieringskansen aan, want de kosten van dit plan zijn fors. Uit de Twin-H regeling "Energie voor Texel" en bij het Waddenfonds kan bijna de helft van de kosten worden gedekt. De resterende kosten worden op termijn terugverdiend. Hoofdzaak is dat met de uitvoering van het plan de veiligheid voor de komende decennia geborgd is op wegen en pleinen, in dorpen en wijken, voor wonen, werken en toerisme.

Het beleidsplan, waarin alle aspecten verwoord zijn, is als bijlage bijgevoegd. Daarnaast de nota "Zicht tijdens duisternis via energie-nul systeem de groen-zwarte oplossing" als onderlegger bijgevoegd.
Dit plan is mede gefinancierd door de Europese Unie in het kader van het project Cradle to Cradle Islands (C2CI). Dit is een gezamenlijk project van een aantal eilanden gelegen rondom de Noordzee op het gebied van duurzaamheid. In dit project (2009 – 2012) zijn diverse onderzoeken gedaan en plannen opgesteld op het gebied van water, energie en materialen. De gemeente Texel heeft hierin geparticipeerd op het gebied van energie in het kader van de openbare verlichting.

Uitgangspunt van het beleidsplan is dat het breed gedragen moet worden door de bevolking. Van meet af aan zijn de dorpscommissies hierbij nauw betrokken, zowel in het proces als in de technische uitvoeringsmogelijkheden. In overleg met hen zijn een aantal pilots opgezet om ervaring op te doen met andere vormen van verlichting. Een belangrijk onderdeel hierin is het doven van de openbare verlichting.
Op de bijlage "Pilots openbare verlichting" is dit verder aangegeven.
De uitkomst van de pilots na enquêtering is, dat het overgrote deel van de respondenten instemt met het doven van de verlichting. De politie voorziet geen problemen met het doven in het kader van openbare orde en veiligheid.

Financieel

Huidige situatie.

In de huidige situatie wordt op begrotingsbasis in 2012 ongeveer € 277.500 uitgegeven aan het beheren en onderhouden van de openbare verlichting. Onderhoud vindt plaats op basis van meldingen, waardoor er geen gestructureerd onderhoud plaatsvindt. Dit werkt inefficiëntie in de hand. Hierdoor heeft de inzet van zowel personeel als materieel een laag rendement. Verder dient rekening gehouden te worden met sterk stijgende energiekosten en met de versnelde vervanging van de masten.
Gemiddeld over de komende 25 jaar bedragen de totale exploitatielasten ongeveer **€ 436.000** per jaar.

OVL-Beleidsplan

Het nieuwe beleidsplan voldoet aan de hiervoor gestelde doelstellingen. Dit betekent het toepassen van energiezuinige en duurzame verlichting, inclusief dimmen en doven. Daarnaast wordt de nachtelijke duisternis versterkt door het verwijderen van overtollige verlichting in het buitengebied en het doven van de verlichting tijdens de middernachtelijke uren. Verder is het gericht op de Texelse energieambitie om in 2020 energieneutraal te zijn. Vanwege deze beide aspecten is externe medefinanciering mogelijk via het Waddenfonds en via de provinciale TWINH-gelden.

De uitvoering van dit plan vraagt een investering van		€ 3.561.696 excl. BTW
Vanuit het Waddenfonds is een bijdrage van 40% mogelijk	€ 1.424.678	
Door de provincie is een bijdrage toegezegd vanuit de Twin-H gelden	€ 300.000	
Totale externe bijdrage		€ 1.724.678
Bij honorering van de aanvraag bedraagt de netto investering		€ 1.837.018 excl. BTW

De totale exploitatielasten bedragen gemiddeld over de komende 25 jaren ongeveer **€ 252.000** (dit is zelfs lager dan de huidige jaarlast voor de openbare verlichting, inclusief rente en afschrijving).

Bedrijfsvoering

De uitvoering van dit beleidsplan en het overgaan naar planmatig onderhoud heeft consequenties in de huidige bedrijfsvoering bij Gemeentewerken. Het huidige onderhoud vindt in eigen beheer plaats.
De uitvoering van het beleidsplan wordt extern weggezet. In de uitvoering wordt een meerjarig onderhoudscontract opgenomen. Dit past ook bij een regiegemeente in het streven naar ontzorging.

Concreet houdt dit in dat binnen de formatie van Gemeentewerken waar 1 fte belast is met de daadwerkelijke onderhoudswerkzaamheden, deze niet meer hiervoor ingezet wordt.

Uitvoering opties
De uitvoering van het verlichtingsplan verwezenlijkt de hiervoor opgesomde doelstellingen, is financieel voordelig en sluit aan bij de gedachte van een regiegemeente. Het valt of staat echter met de financiële bijdragen vanuit het Waddenfonds en van de provincie. Indien deze bijdragen onverhoopt wegvallen zal gekeken moeten worden naar andere uitvoeringsmogelijkheden. Deze zijn onder andere:
1. Gefaseerde uitvoering
2. Beheer conform "Pay-per-Lux"

Ad 1 Gefaseerde uitvoering
Gefaseerde uitvoering houdt in dat over meerdere jaren het verlichtingsplan gerealiseerd wordt (Vanuit het Waddenfonds is honorering bij gefaseerde uitvoering praktisch nihil). Qua verlichtingsbeeld voor het verkeer en de beleving van de openbare ruimte is consistentie een belangrijke factor. Bij een uitvoering in fasen is dit een lastig punt. Overwogen kan worden om de armaturen en masten gefaseerd te vervangen, maar om het doven van de verlichting pas na de laatste fase in te voeren. Dit brengt wel extra kosten met zich mee.

Indien er niet geïnvesteerd kan worden, is het huidige budget maatgevend voor de fasering. Dit bedraagt momenteel in totaliteit ongeveer € 280.000. Binnen dit bedrag (geïndexeerd met inflatie over de komende jaren) dient dan de gehele uitvoering gerealiseerd te worden. Op jaarbasis worden via bij planmatig onderhoud ongeveer 120 armaturen vervangen. Dit houdt in dat het gehele gemeentelijke areaal pas over 25 jaar vervangen is. Een uitvoering in kortere tijd houdt in dat er extra geïnvesteerd moet worden.

1. Uitvoering in 10 jaar. Jaarlijks 180 armaturen extra vervangen. Per jaar extra investering van ongeveer € 115.000.
2. Uitvoering in 8 jaar (2020 energieneutraal). Per jaar 255 armaturen extra vervangen. Per jaar extra investering van ongeveer € 165.000.
3. Uitvoering in 4 jaar. Per jaar 630 armaturen extra vervangen. Per jaar extra investering van ongeveer € 410.000.

De financiële consequenties van gefaseerde uitvoering zal nader worden uitgewerkt als blijkt dat de nu in het plan meegenomen subsidies niet worden toegekend.

Ad 2 Beheer conform "Pay-per-Lux"
Het Pay per Lux concept houdt in grote lijnen in het leasen van licht in plaats van het kopen en het onderhouden van allerlei verlichtingsmaterialen. De eindgebruiker(de gemeente) wenst in de openbare ruimte een hoeveelheid licht. De leverancier verzorgt en onderhoudt dit, waartegenover een afgesproken periodiek bedrag staat. Dit betekent ontzorging voor de gemeente voor het beheer en onderhoud van de openbare verlichting.
Deze vorm van "inkopen" is nieuw in Nederland. Op het gebied van openbare verlichting is er nog geen ervaring meer opgedaan, plus dat de marktwerking van dit concept nog zeer gering is. Om die reden is dit scenario niet nader uitgewerkt. Verdere informatie is opgenomen in de bijlage "Pay-per-Lux concept".

Planning
De planning na goedkeuring van de gemeenteraad van het verlichtingsplan, het beschikbaar stellen van de financiële middelen en het verkrijgen van aanvullende financiering door het Waddenfonds en de provincie Noord-Holland is:
1. winter/voorjaar 2012/2013 Uitwerking verlichtingsplan, bestek en tekeningen en afronding subsidieaanvragen
2. aanbesteding zomer 2013
3. uitvoering start najaar 2013.

Consequenties van die oplossingen

X Financieel

Totale kosten	☐ Eenmalig		€ 3.561.696
	☐ Jaarlijks		€
Dekking eenmalige kosten (investeringen)	☐ T.l.v. exploitatie		€
	☐ T.l.v. reserve		€
	☐ Investeringsplan		€ 3.561.696
	☐ Bijdrage derden		€ 1.724.678
Dekking jaarlijkse kosten (exploitatiekosten)	☐ Binnen afdeling / programma		€
	☐ Onvoorzien		€
	☐ Bijdrage derden		€
Geen dekking	☐ Voorjaarsnota	☐ Najaarsnota	☐ Loopt weg in jaarrekening
Begrotingswijziging	☐ Ja	☐ Nee	☐ Nr :

Toelichting

Investering

Voor de uitvoering van het openbare verlichtingsplan moet eenmalig een bedrag ter beschikking worden gesteld van € 3.561.696. Voorgesteld wordt om dit bedrag extra op te nemen op het investeringsplan 2013. In het plan is gerekend met een subsidie van 40% via het Waddenfonds op de totale investering (€ 1.424.678) en een subsidie van € 300.000 via TWIN-H.

Structurele gevolgen

De financiële gevolgen van de uitvoering van het verlichtingsplan zijn:

Soort kosten	**Begroot**	**Werkelijk**	**Begroot**	**Benodigd**	**Benodigd**
	2011	**2011**	**2012**	**2013**	**2014.**
Energie	48.893	51.704	48.893	47.155	37.193
Vervangen en plaatsen armaturen					9.855
Vervangen en plaatsen masten	234.713	269.401	230.542	24.276	24.762
Overige kosten	[1]	[1]	[1]	47.672	48.626
Kapitaallasten (2013 de helft)	[1]	[1]	[1]	58.796	117.591
Totaal budget	**283.606**	**321.105**	**279.435**	**177.899**	**238.027**
Mutatie 2013 resp. 2014 voor meerjarenbegroting				V 101.536	N 60.128

Voor 2015 en 2016 zijn de consequenties resp. € 2.663 nadelig en € 11.057 voordelig.

Invoering Wet HOF (Houdbare overheidsfinanciën).

Het rijk is voornemens om per 1 januari 2013 de Wet Hof in te voeren. Deze wet beperkt de gemeentelijke vrijheid om te investeren omdat de gemeente *op kasbasis* niet meer mag uitgeven dan er ontvangen wordt, ook als de gemeente wel over deze middelen beschikt. Op dit moment is niet duidelijk of de wet per 1 januari 2013 wordt ingevoerd en welke voorwaarden er precies zullen gelden. Mogelijk vormt de invoering van deze wet een belemmering om deze (netto-) investering te kunnen doen. Mocht dit gevolgen hebben voor deze investering zal hierover nader worden geadviseerd.

X Juridisch

Het verlichtingsplan is rationeel onderbouwd en door de gemeenteraad vastgesteld en is daardoor juridisch een goede basis voor de gemeentelijke uitvoeringspraktijk ten aanzien van de openbare verlichting. Het plan dient te worden gepubliceerd om externe werking te kunnen hebben.

[1] Over 2011 en 2012 is geen specificatie voorhanden, het totaal van de kosten lichtmasten is weergegeven.

X **Personeel / Organisatorisch**
Het nieuwe verlichtingsplan leidt tot een verminderde inzet van zowel personeel als materieel. Het gaat hierbij om 1 fte. De financiële consequenties van de verminderde personeelsinzet zijn meegenomen in dit voorstel.

X **Beleid**
Het betreft nieuw beleid dat door de gemeenteraad vastgesteld moet worden.

- **Deregulering**
  Niet van toepassing.

Communicatie
Via de gebruikelijke kanalen zal dit gecommuniceerd worden.

Overlegd met dorpscommissie? ☒ Ja

Afwijkende standpunten
Niet van toepassing.

Relevante wet- en regelgeving & jurisprudentie
Burgerlijk Wetboek

Gemeente Texel

(Concept / Voorgenomen)

Raadsbesluit

Nummer [nr]

Genomen op **21-11-2012**

Behandelschema

B&W	09-11-2012
Commissie	06-11-2012
Raad	21-11-2012

Programma/paragraaf

Programma 2 –Verkeer, vervoer en water

Portefeuillehouder	E. Hercules
Afdeling	Gemeentewerken

Bijlagen

1. Beleidsplan Duurzame Openbare Verlichting Texel 2012
2. Pilots openbare verlichting
3. Financiële consequenties diverse scenario's
4. Pay-per-lux concept
5. Rekenbladen scenario's 1 t/m 4
TER INZAGE
6. Nota "Zicht tijdens duisternis via energie-nul systeem"

Besloten/vastgesteld in de openbare vergadering van 21-11-2012,

De griffier,

De voorzitter,

Veilig en verlicht Texel

Het verlichtingsbeleid voor de komende jaren om meer veiligheid te creëren in de openbare ruimte met minder geld en minder energie.

De raad van de gemeente Texel:

gelezen het advies van Burgemeester en Wethouders;

Gelet op

- het Burgerlijke Wetboek;

gehoord de raadscommissie;

Overwegende

- dat de gemeente een wettelijke zorgplicht heeft voor het goed beheren en onderhouden van de openbare ruimte in het kader van de veiligheid;
- dat de openbare verlichting een onderdeel is van de openbare ruimte;
- dat het huidige onderhoud ad hoc is;
- dat een groot gedeelte van het areaal masten dringend vervangen moet worden;
- dat er al geruime tijd vanuit de gemeente de wens bestaat om een beleidsplan Duurzame Verlichting op te stellen.

Besluit

1. Het beleidsplan Duurzame Openbare Verlichting Texel 2012 vast te stellen.
2. Om voor de uitvoering € 3.561.696 exclusief BTW ter beschikking te stellen, mits er medefinanciering plaatsvindt vanuit het Waddenfonds (40%) € 1.424.678 en de provincie Noord-Holland € 300.000.
3. De financiële consequenties van de investering en de veranderde werkwijze volgens het beleidsplan duurzame openbare verlichting:
   a. voor 2013 (t.o.v. 2012) van € 101.536 voordelig
   b. voor 2014 (t.o.v. 2013) van € 60.128 nadelig
   c. voor 2015 (t.o.v. 2014) van € 2.663 nadelig
   d. voor 2016 (t.o.v. 2015) van € 11.057 voordelig

   mee te nemen in de begrotingsbrief 2013.
4. Indien er onverhoopt geen medefinanciering plaatsvindt, zal nader aan de raad worden geadviseerd over een alternatieve wijze van uitvoering van het verlichtingsplan.

5. In afwijking van het bestaande beleid voor de berekening van de kapitaallasten uit te gaan van een annuïteit, waarbij de verlichting wordt afgeschreven in 25 jaar tegen een rente van 4%.
6. Kennis te nemen dat als gevolg van een andere bedrijfsvoering op basis van dit plan de personeelsformatie van gemeentewerken met 1 fte vermindert.

Gemeente Texel

.txl

Beleidsplan Duurzame Openbare Verlichting 2012

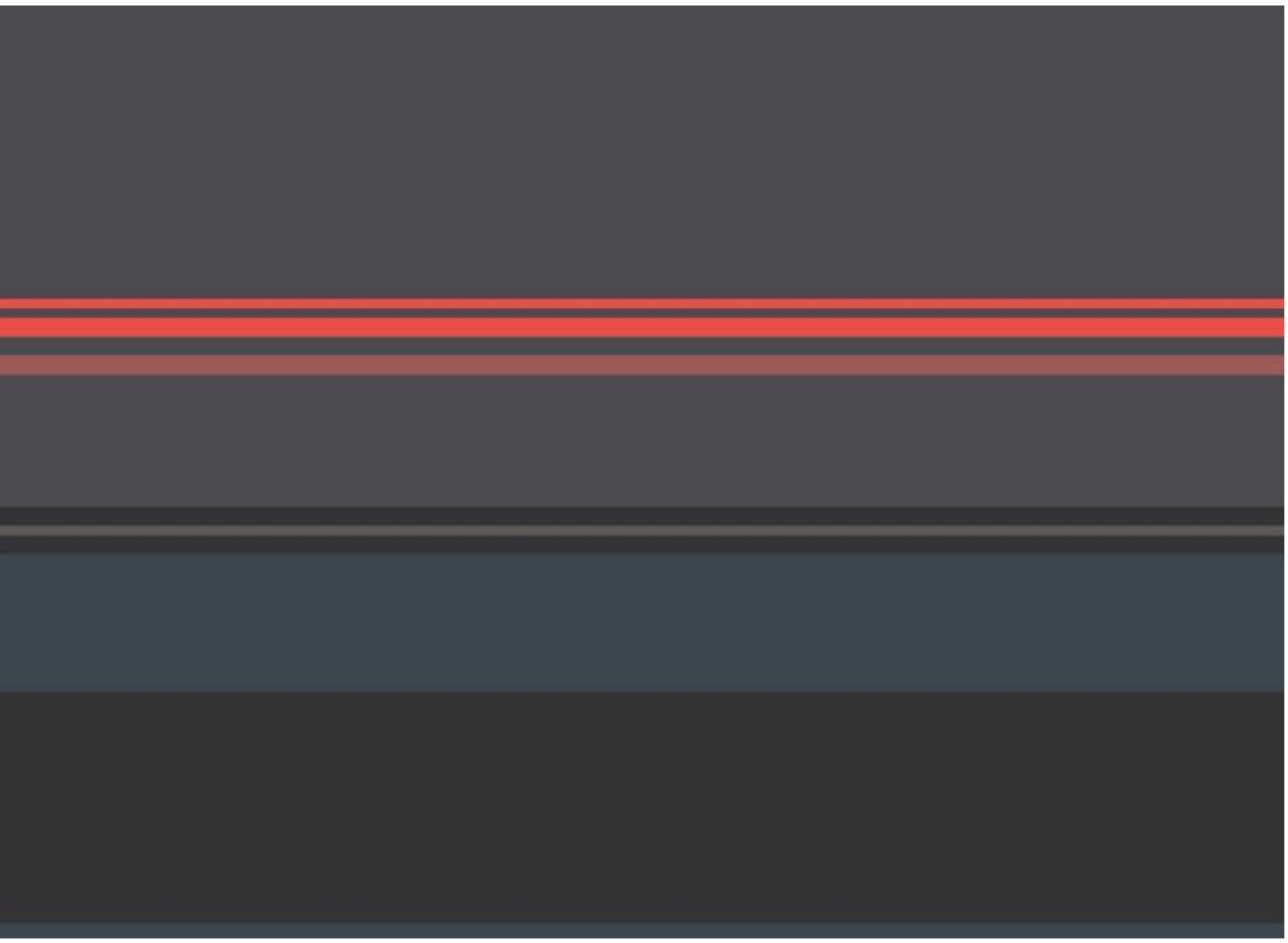

Oktober 2012

Inhoudsopgave

1. Functies openbare verlichting 5
2. Huidige situatie openbare verlichting 5
3. Inventarisatie huidige openbare verlichting 5
4. Bestaande onderzoeken 5
5. Wetgeving, normen en richtlijnen 6
6. Mogelijkheden duurzaamheid & innovatie 6
7. Licht op Maat 7
8. Visievorming 7
9. Kaderstelling en einddoelen 8
10. Hoofdkenmerken per functionele eenheid 8
11. Texelse praktijk richtlijnen 9
12. Texelse verlichtingsnormen 12
13. Bijzondere situaties 13
14. Afwijkende situaties en bijzondere gevallen 13

Beleidsplan Duurzame Openbare Verlichting 2012

1. Functies openbare verlichting

Openbare verlichting heeft 3 hoofdfuncties. Dit zijn: verkeersveiligheid, sociale veiligheid en leefbaarheid.

1. Verkeersveiligheid wordt bepaald door de mate waarin weggebruikers (bestuurders en voetgangers) tijdens duisternis inzicht krijgen in de wegsituatie, het verder verloop van de weg en de medeweggebruikers.
2. Sociale veiligheid is de veiligheid van mensen binnen openbare ruimte in het kader van openbare orde en veiligheid. Openbare verlichting kan het zicht van mensen tijdens duisternis vergroten en op die manier de sociale controle versterken die nodig is voor de sociale veiligheid.
3. Leefbaarheid is de mate van kwaliteit waarin mens en natuur kunnen leven in de openbare ruimte. Het gaat hierbij voornamelijk om de esthetische sfeer van de omgeving en het comfort dat de mensen ervaren, maar ook in hoeverre de natuur niet verstoord wordt gedurende de nacht.

2. Huidige situatie openbare verlichting

De gemeente Texel heeft geen vastgesteld beleid omtrent openbare verlichting. Daarnaast is er ook geen beheersplan. Beheer en onderhoud vinden plaats op basis van binnengekomen meldingen over verlichting die niet brandt. Het huidige budget is gebaseerd op ervaringscijfers over de afgelopen jaren.
Dit brengt met zich mee dat er geen planmatig onderhoud plaatsvindt, plus dat hierdoor ook niet voorzien wordt in de te verwachten onderhoudskosten en de hiermee samenhangende budgetten. Daarnaast is zonder specifiek beleid het moeilijk om de verlichting op een consistente en georganiseerde manier aan te pakken.

Buiten de gemeente Texel zijn nog 4 andere partijen die ook openbare verlichting beheren.
Dit zijn:

1. Rijkswaterstaat – Veerhaven ’t Horntje
2. Provincie Noord-Holland – Pontweg, gedeelte veerhaven tot rotonde Akenbuurt
3. Bedrijven – Vakantieparken, eigen terrein
4. Bewoners – eigen erf

3. Inventarisatie huidige openbare verlichting

De gemeente Texel heeft diverse soorten masten, armaturen en lampen langs haar wegen staan, met de daarbij behorende kasten en bekabeling. Qua aantallen betreft de openbare verlichting in totaal ongeveer 3.100 lichtpunten. Het jaarlijkse energieverbruik is ongeveer 544 MWH. De CO2 uitstoot voor de hiervoor benodigde energie bedraagt 326 ton.
Financieel geeft de gemeente jaarlijks ongeveer € 280.000 uit aan het beheer en onderhoud, waarvan ruim € 50.000 aan energiekosten.

Een onderdeel van de openbare verlichting zijn de lichtmasten. Een gedeelte van de deze masten zijn in de 50-er en 60-er jaren geplaatst. Deze masten zijn aan het einde van hun technische levensduur, wat inhoudt dat in de komende jaren deze vervangen moeten worden. Dit betekent derhalve flink hogere onderhoudskosten voor de komende jaren.
Een deel van de verlichting stamt uit de 70-er en 80-er jaren. Dit betreft met name de oranje schijnende SOX-verlichting. Dit is ook de oudste verlichting qua armaturen en is inmiddels flink gedateerd. De andere verlichting is relatief modern. De laatste jaren is ook op Texel de LED verlichting geïntroduceerd. Zie de hiervoor beschreven pilots.

4. Bestaande onderzoeken

In maart 2007 is onderzocht de nachtelijke hemelhelderheid op Texel. Gekeken is hierbij naar de mate van lichtvervuiling op Texel. Naar voren kwam dat in het algemeen op Texel de nachtelijke duisternis groter is dan de gemiddelde natuurlijke duisternis in de rest van Nederland. Dit kan nog versterkt worden door meer verlichting op maat toe te passen en armaturen te gebruiken die minder strooilicht geven. Qua locaties worden specifiek genoemd: veerhaven, haven Oudeschild (deze verlichting is inmiddels in 2012 vervangen), De Koog, kustpark Texel en De Krim.

De potentiële besparingen op energieverbruik, plus de mate van efficiëntie van de huidige openbare verlichting (mate van verlichting versus de hiervoor benodigde energie), zijn in 2009 onderzocht.
Qua energie kan door het toepassen van energiezuinige armaturen ca. 25% bespaard worden. Qua efficiëntie scoorde de gemeente gemiddeld het energielabel D op een range van A (goed) – G (slecht).

5. Wetgeving, normen en richtlijnen

Wetgeving
Volgens artikel 174 van het Burgerlijke Wetboek, deel 6, is een gemeente aansprakelijk voor het beheer van de weg en de bijbehorende openbare verlichting. De gemeente moet bij een verkeersongeval kunnen aantonen dat de toestand van de weg (met de bijbehorende verlichting) voldoet aan de eisen die men daaraan gegeven de omstandigheden mag stellen en geen gevaar oplevert voor de verkeersveiligheid. Als de gemeente dit niet kan aantonen, dan is zij risicoaansprakelijk. Hoewel er geen bindende regels zijn opgesteld voor de kwaliteit van de openbare verlichting, zal in de praktijk een rechter de richtlijnen van de NSVV (Nederlandse Stichting voor Verlichtingskunde) hanteren, tenzij de gemeente zelf een afwijkend verlichtingsbeleid voert. Dit beleid moet rationeel onderbouwd en door de gemeenteraad vastgesteld zijn.

Normen
Qua materialen gelden er Europese normen voor de openbare verlichting.

Richtlijnen
De Nederlandse Stichting Voor Verlichtingskunde (NSVV) heeft richtlijnen uitgegeven in de Richtlijnen Openbare Verlichting (ROVL) 2011. In de praktijk volgt de gemeente Texel deze richtlijnen. Maar zoals eerder vermeld, mag worden afgeweken van deze richtlijnen, zeker als daar goede aanleiding voor is. Binnen de gemeente Texel kunnen bijvoorbeeld lokale omstandigheden (natuurgebieden, zeer gering verkeer in de nacht), maar ook ambities voor het versterken van de nachtelijke duisternis aanleiding zijn om af te wijken van de richtlijnen. Een vastgesteld beleidsplan kan hierbij helpen om een consistent beleid te voeren.

De politie heeft het Politiekeurmerk Veilig Wonen uitgegeven. Dit richt zich met name op de openbare orde en veiligheid in de openbare ruimte. Hierin is veel overlap met de ROVL 2011.

Het Agentschap NL heeft een labelsysteem ontwikkeld voor de efficiëntie van het energieverbruik van openbare verlichting.

6. Mogelijkheden duurzaamheid & innovatie

De ontwikkelingen op het gebied van duurzame openbare verlichting, plus innovaties gaan zeer snel. Belangrijk hierbij is dat zij geen concessies mogen doen aan de oorspronkelijke functies van openbare verlichting.
Een grote stap in de ontwikkeling van openbare verlichting is de invoering van de led-lamp. Een zeer belangrijk aspect hierin is het hoge aantal branduren (50- tot 100.000 branduren, oftewel 12 tot 24 jaar).
Ontwikkelingen in de led lamp verder zijn verbetering van de technische prestaties. Dit zijn onder andere verhoging van de efficiëntie (de hoeveelheid licht per watt), plus verbetering van de kleureigenschappen.

Een ontwikkeling van de laatste jaren is het toepassen van een type lamp die gebruik maakt van de hoge lichtgevoelige eigenschappen van het deel van het menselijk oog dat gebruikt wordt tijdens het zien in de duisternis (mesopisch licht). Bij lage energieniveaus kan al een hoge mate van zichtbaarheid bereikt worden.

Genoemd kunnen ook worden de verschillende dimtechnieken en slimme aan- en uitschakelaars die reageren op de aanwezigheid van verkeer.

Een nieuwe toepassing is contourverlichting. Dit wordt ook wel actieve markering genoemd. Door middel van lichtstippen (studs) kan de contour van de weg aangegeven worden. Met name voor hoofdrijbanen met gemotoriseerd verkeer kan dit een uitstekend alternatief zijn voor “normale” openbare verlichting. Een grote energiereductie is hierdoor mogelijk. Ook voor fietspaden is deze vorm van verlichting mogelijk.

Een andere nog te noemen toepassing is reflecterend wegmeubilair (borden, schrikhekken, bermpalen en dergelijke). Dit wordt ook wel passieve markering genoemd. Met name voor het buitengebied is deze toepassing belangrijk. Kruispunten, splitsingen, bochten en andere bijzondere wegsituaties kunnen hiermee in het donker door de verlichting van het verkeer gelokaliseerd worden. Tevens werkt het attentieverhogend.

7. Licht op Maat

De huidige praktijk op Texel is dat binnen de bebouwde kom openbare verlichting wordt toegepast. Buiten de bebouwde kom alleen op de hoofdwegen ter plaatse van kruispunten en rotondes. In het licht van het versterken van de nachtelijke duisternis, maar ook om energie te besparen, kan het toepassen van openbare verlichting genuanceerd worden. Een begrip hierin is: “Licht op maat”. Dit wil zeggen: alleen verlichten als de situatie er om vraagt, op die plekken waar het nodig is en wanneer het nodig is.

In de praktijk betekent dit ten aanzien van elke situatie de keuze gemaakt wordt uit: niet verlichten, passief markeren, actief markeren of wel verlichten.

Indien de keuze valt op “wel verlichting” worden alleen de oppervlaktes verlicht die verlicht moeten worden. Derhalve geen overmatige verlichting en zeker geen strooilicht naar de omgeving toe.
Verder wordt de verlichting verkeersgerelateerd (dynamisch) toegepast. Dit betekent dat de verlichting alleen maar brandt als er verkeer is of op tijden dat de openbare orde en veiligheid hierom vraagt. Dit is echter een complexe en kostbare uitvoering. In de praktijk is het handiger dat er vaste tijden zijn dat de verlichting volledig brandt, bijvoorbeeld tijdens de avond- en de ochtenduren. Tijdens de andere nachtelijke uren wordt ervoor gekozen om de verlichting te dimmen of afhankelijk van de situatie te doven.

8. Visievorming

Gezien de ambities van de gemeente Texel op het gebied van duurzaamheid (energieneutraal in 2020) en het versterken van de nachtelijke duisternis is het van belang om een visie te hebben ten aanzien van openbare verlichting. Daarnaast is het van belang om deze visie in kader van wet- en regelgeving ook vast te leggen en vast te stellen. In deze visie speelt het financieel op orde hebben van de voor de openbare verlichting noodzakelijke onderhoudsbudgetten ook een belangrijke rol. Wat hierin meespeelt zijn mogelijke subsidies in het kader van duurzaamheid.

De visie van de gemeente Texel ten aanzien van openbare verlichting is:
1. “licht op maat” principe;
2. energiezuinige en duurzame verlichting;
3. duurzame opwekking van de benodigde energie;
4. kostenreductie in beheer en onderhoud.

Op termijn is het verduurzamen van het opwekken van de nog benodigde energie in het kader van een energieneutraal Texel onontbeerlijk.

Dit geeft de volgende hoofdlijnen van beleid.
1. Als boegbeeld optreden van de filosofie “Licht op maat”
2. Duisternis concreet uitdragen als kernwaarde
3. Modellen en stappenplannen ontwikkelen voor de implementatie ervan
4. Praktische onderhoud- en beheergereedschappen ontwikkelen voor het handhaven van het beleid
5. Gebruik maken van de allernieuwste technieken en innovaties
6. Duurzaam opwekken door middel van zonne-energie
7. Toepassen van Cradle to Cradle® principe (recyclen van materialen)

Dit beleid dient in samenwerking met sterke partners (andere overheden, bedrijven en organisaties) handen en voeten gegeven te worden.

9. Kaderstelling en einddoelen

Voor het uitwerken van de hoofdlijnen van beleid is het noodzakelijk om, zo mogelijk, ook cijfermatig doelen te stellen. Hiermee kan ook nagegaan worden of het gewenste beleid succes heeft. Het beleid zal in ieder geval op het gebied van de volgend criteria in 2015 succes moeten boeken ten opzichte van 2009.

2011	Doel	2015
	Verkeersveiligheid	
12 (2010)	Minder slachtoffers per jaar tijdens de nachtelijke uren	8
	Sociale veiligheid	
	Minder criminaliteit & vandalisme	
	Handhaving van het huidige gevoel van veiligheid	
	Leefbaarheid	
	Betere sfeer en kwaliteit van de omgeving	
5	Minder klachten over lichthinder	2
	Duurzaam	
544 MWH/jaar	100% minder energieverbruik	0 MWH/jaar
326 ton/jaar	100% minder CO2 uitstoot	0 ton/jaar
	Hogere ecologische effecten	
1,63 (max CD/m2)	Minder lichtvervuiling/lagere hemelhelderheid	0,8 (max CD/m2)
	Onafhankelijk	
60%	Meer OVL-energienetten in eigen beheer	70%
53 st	Meer OVL-kasten in eigen beheer	62
	Financieel aantrekkelijk	
€ 280.000	Lagere jaarlijkse beheerskosten	€ 140.000
	Innovatief	
	Een nieuwe manier van denken t.a.v. openbare verlichting	
	Inspirerend	
	Navolging bij burgers, bedrijven en organisaties; voorbeeldfunctie qua duurzaamheid.	

10. Hoofdkenmerken per functionele eenheid

Dorpscentra

Leefbaarheid en sociale veiligheid zijn hier de belangrijkste aspecten. Een goede kleurweergave is noodzakelijk om gezichten te herkennen. Derhalve wit licht. Het dimmen van verlichting is mogelijk. In het kader van openbare orde en veiligheid wordt de verlichting in uitgaansgebieden in dorpscentra niet gedoofd. Specifieke bebouwing kan op bijzondere wijze verlicht worden.

Woonwijken

In deze straten zijn verkeersveiligheid, sociale veiligheid en leefbaarheid van belang. Ook hierin is een goede kleurweergave noodzakelijk; dus wit licht. De verlichting brandt verkeersgerelateerd. In de late avonduren wordt deze gedimd. In de middernachtelijke uren (van 01.00 tot 05.00 uur) wordt de verlichting gedoofd.

Ontsluitingswegen binnen de bebouwde kom

Op deze wegen is de verkeersveiligheid het belangrijkste aspect. Dimmen wordt toegepast. Doven niet. Vanwege de voetgangers op dit type wegen wordt wit licht toegepast.

Bedrijventerreinen
De sociale veiligheid is in deze gebieden belangrijk. Derhalve wordt wit licht toegepast. Afhankelijk van het verkeer kan de verlichting gedimd worden. Doven behoort tot de mogelijkheden.

Hoofdwegen buiten de bebouwde kom
Dit betreffen de Pontweg, Akenbuurt, Kogerweg, Nieuwlanderweg en de Postweg. Verkeersveiligheid is hier het belangrijkste aspect. Belangrijke kruispunten worden verlicht. Daarnaast kan actieve markering toegepast worden. Bij minder belangrijke kruispunten wordt passieve markering toegepast. Zolang sociale veiligheid geen rol speelt, hoeft geen wit licht te worden gebruikt.
Afhankelijk van de hoeveelheid verkeer wordt de verlichting gedimd. Op locaties waar natuurwaarden een rol spelen kan overwogen worden om bij geen verkeer de verlichting in zijn geheel te doven.

Overige wegen in het buitengebied
Deze wegen worden in principe niet verlicht. Passieve markering kan afhankelijk van de verkeerssituatie toegepast worden.

Fiets- en voetpaden in het buitengebied
Het gaat hierbij om verkeersveiligheid en sociale veiligheid. Waar deze langs hoofdwegen liggen, worden ter plaatse van kruispunten de fiets- en voetpaden meeverlicht. Op wegvakken wordt geen verlichting geplaatst, behoudens in bijzondere omstandigheden. Bij aparte oversteken wordt in principe geen verlichting toegepast. Afwijkingen hierop zijn in bijzondere omstandigheden mogelijk.

11. Texelse praktijk richtlijnen
Voor de goede uitvoering in de praktijk is eenduidigheid in de openbare verlichting noodzakelijk. Dit vergroot de herkenbaarheid van de gebieden, waarmee tevens de verkeersveiligheid gediend is. De gemeente Texel hanteert hierbij de ROVL 2011. De ROVL 2011 biedt ruimte voor het dimmen en doven van de openbare verlichting, plus het toepassen van actieve markering. Ze geeft echter niet aan onder welke omstandigheden de verschillende verlichtingsmogelijkheden van toepassing zijn. Voor de praktijk is dit echter wel van belang. Daarom zijn voor dit beleidsplan gericht op de Texelse situatie specifieke richtlijnen ontwikkeld. Zie het stroomschema hierna.

De Texelse praktijk richtlijnen bepalen via 8 variabelen welke manier van verlichting toegepast wordt: niet verlichten, passieve markering, actieve markering, verlichten.
De 8 variabelen zijn:

1. Buiten of binnen de bebouwde kom?
Binnen de bebouwde kom altijd verlichting toepassen. Buiten de bebouwde kom afhankelijk van ondermeer sociale controle.

2. Sociale controle aanwezig?
Verlichting met sociale controle is een uitstekende combinatie. Bij geen sociale controle kan verlichting juist averechts werken. Verlichting wordt dan afhankelijk van de aanwezigheid van voetgangers en van de kans op criminaliteit of vandalisme.

3. Kans dat er voetgangers oversteken?
De aanwezigheid van voetgangers vraagt extra oplettendheid van het verkeer, waardoor verlichting noodzakelijk is.

4. Kruisend verkeer, rotonde, scherpe bocht of andere bijzondere (conflict)situatie
De kans op conflicterend verkeer vraagt dat het verkeer extra alert is. Druk verkeer of een bijzondere manoeuvre kan de oorzaak zijn dat er of markering of verlichting aangebracht moet worden.

5. Druk verkeer of complexe navigatie?

De aanwezigheid hiervan vraagt voldoende zicht. Afhankelijk hiervan dient er markering of verlichting aangebracht te worden.

6. Belangrijke hoofdweg?

Een hoofdweg vraagt vanwege het intensieve gebruik om een hierop gerichte inrichting van de weg.
Door markering van de kruising valt het ’s nachts goed op, zodat het verkeer goed op de nadering van de kruising kan anticiperen.

7. Kans op criminaliteit of vandalisme?

Mits er sociale controle is, is in het kader van openbare orde en veiligheid verlichting noodzakelijk.

8. Moet de omgeving verlicht worden?

Speciale gebieden dienen vanuit hun functie op basis van verkeers- of sociale veiligheid of vanuit leefbaarheid verlicht te worden. Gebieden op korte afstand gelegen tussen 2 verlichte locaties dienen verlicht te worden. Hierdoor ontstaat er een gelijk verlichtingsniveau, waardoor het oog niet telkens op een veranderend verlichtingsomgeving moet reageren.

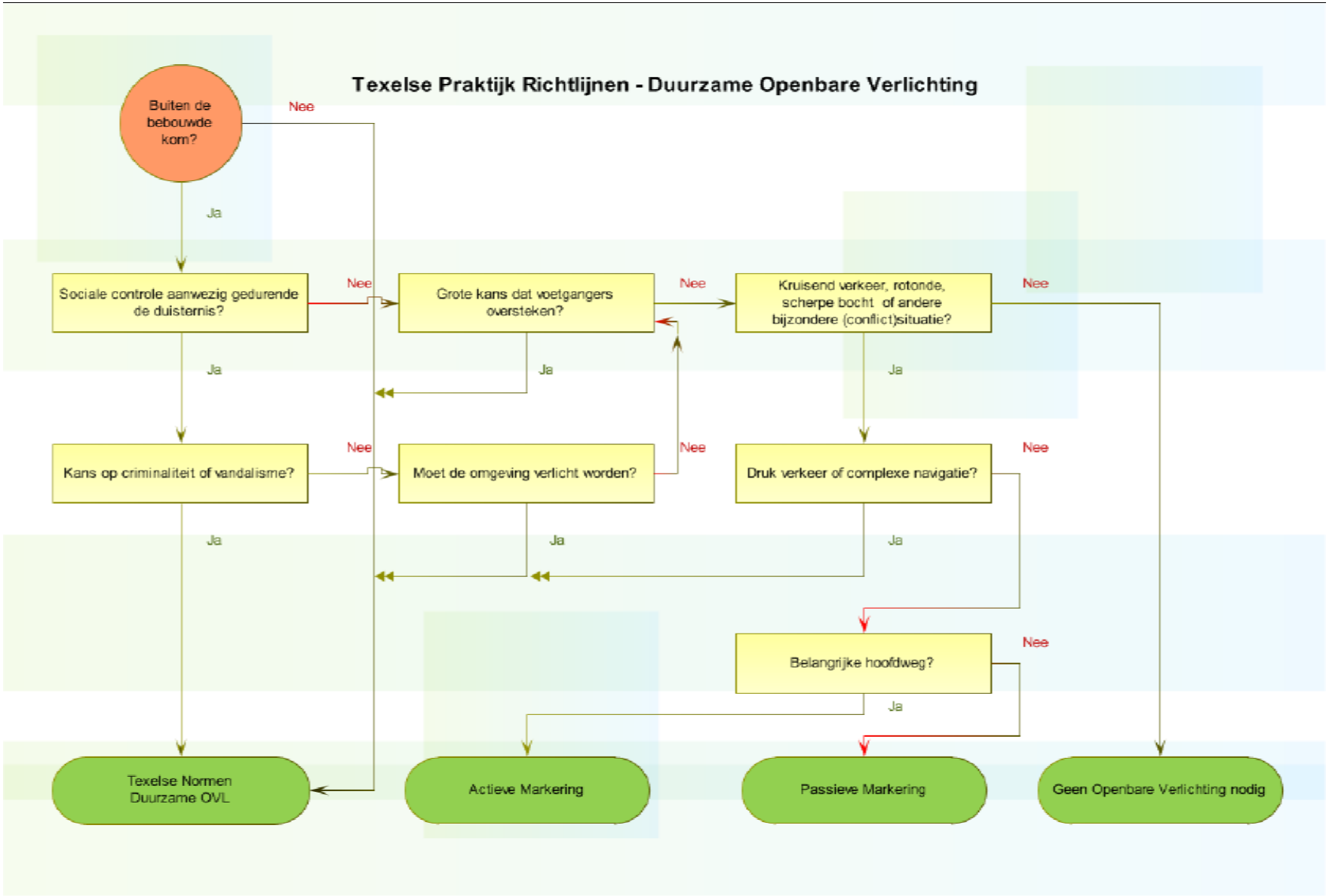
Texelse Praktijk Richtlijnen - Duurzame Openbare Verlichting
Buiten de bebouwde kom?
Nee
Ja
Sociale controle aanwezig gedurende de duisternis?
Nee
Ja
Grote kans dat voetgangers oversteken?
Nee
Ja
Kruisend verkeer, rotonde, scherpe bocht of andere bijzondere (conflict)situatie?
Nee
Ja
Kans op criminaliteit of vandalisme?
Nee
Ja
Moet de omgeving verlicht worden?
Nee
Ja
Druk verkeer of complexe navigatie?
Nee
Ja
Belangrijke hoofdweg?
Nee
Ja
Texelse Normen Duurzame OVL
Actieve Markering
Passieve Markering
Geen Openbare Verlichting nodig

12. Texelse verlichtingsnormen

Als de uitkomst op basis van het schema onder punt 11 is dat er openbare verlichting aangebracht moet worden, hanteert de gemeente Texel de ROVL 2011. De ROVL 2011 biedt mogelijkheden voor dimmen en doven. Dit is mogelijk als er een lage verkeersintensiteit is. In de ROVL wordt dit echter niet gekwantificeerd. Voor de praktijk is het toch gewenst dat er hieromtrent richtlijnen zijn.
Voor de Texelse praktijk wordt de verkeersintensiteit gerelateerd aan de boottijden. In de huidige situatie is de verkeersintensiteit op Texel buiten de vaartijden van de veerboten in de nacht zeer laag. Gekozen wordt dan ook om tussen 23.00 uur en 05.00 uur de verlichting te dimmen naar 50%. Daarbovenop wordt de verlichting in woonkernen tussen 01.00 uur en 05.00 uur gedoofd, omdat het verkeer daar nagenoeg nihil is. Zie verder de onderstaande tabel.
Hiermee wordt enorm veel bespaard op het energieverbruik, plus dat het de nachtelijke duisternis op Texel versterkt.

Tabel Texelse normen verlichting

Regel & schakelschema Wanneer dimmen en doven	Tijdstip A vanaf 5:00 tot zonsopkomst & zonsondergang tot 23:00 Niveau	Tijdstip B 23:00-1:00 Niveau	Tijdstip C 1:00-5:00 Weekend Niveau	Tijdstip D 1:00-5:00 Rest vd week Niveau
Straten in dorpscentra				
Dorpskernstraten (Rood)	100%	50%	100%	50%
Rest van de centra	100%	50%	0%	0%
Straten in woonwijken	100%	50%	0%	0%
Wijkontsluitingswegen				
Belangrijke ontsluitingswegen (Rood)	100%	50%	50%	50%
Rest	100%	50%	0%	0%
Bedrijventerreinen	100%	50%	0%	0%
Wegen buiten de bebouwde kom				
Hoofdwegen > 60 km/u (Rood)	100%	50%	50%	50%

Voor de exacte verlichtingsklasses voor iedere type weg, zie ROVL 2011 van de NSVV.

NB: De verlichtingsniveaus voor buiten de bebouwde gebied alleen voor de bijzondere situaties!

(zie Richtlijnen Duurzame Openbare Verlichting Texel om te raadplegen wanneer gedoofd of gemarkeerd mag worden)

13. Bijzondere situaties

1. Natuurgebieden

Veel van het Texelse buitengebied kan beschouwd worden als natuurgebied. Daarbij valt een groot deel ervan binnen de EHS. Vanwege deze bijzondere gebieden vraagt dit speciale aandacht ten aanzien van het versterken van de nachtelijke duisternis. Primair betekent dit geen verlichting in het buitengebied in het algemeen en in de EHS in het bijzonder, met uitzondering van de hoofdwegen: Pontweg, Akenbuurt, Kogerweg, Nieuwlanderweg en de Postweg. Indien vanwege verkeersveiligheid of sociale veiligheid ook andere gebieden in het buitengebied of binnen de EHS verlicht moet worden, wordt in eerste instantie gekeken of volstaan kan worden met passieve of actieve markering. Eventuele noodzakelijke verlichting dient bij voorkeur te bestaan uit verlichting op basis van mesopisch licht.

2. Bushaltes en stadsplattegronden

Bushaltes en stadsplattegrond binnen de bebouwde kom worden verlicht synchroon met de openbare verlichting. Buiten de bebouwde kom kunnen bushaltes verlicht worden. Bij voorkeur wordt er alleen verlicht bij aanwezigheid van passagiers.
Plattegronden buiten de bebouwde kom worden alleen verlicht bij de aanwezigheid van mensen.

3. *Achterpaden*

Achterpaden in beheer en onderhoud bij de gemeente worden niet verlicht.

4. Terreinen van derden

Dit betreft gebieden cq wegen, die in beheer en onderhoud zijn bij een andere overheid (RWS, Hoogheemraadschap, SBB) of bij bedrijven en particulieren (vakantieparken, campings en dergelijke). Hoewel de gemeente hier niet verantwoordelijk voor is, kan zij toch een belangrijke rol vervullen voor deze terreinen. Dit bestaat uit het uitdragen van het gemeentelijk beleid in het kader van het versterken van de nachtelijke duisternis en het toepassen van duurzame verlichting.

5. Monumentale gebouwen

Vanwege het karakter van bijzondere gebouwen kan het gewenst zijn om deze te verlichten. Dit loopt synchroon met de openbare verlichting, inclusief dimmen en doven.

14. Afwijkende situaties en bijzondere gevallen

In afwijkende situaties en in bijzondere gevallen beslist het college van Burgemeester en Wethouders over het toepassen van verlichting, plus de daaraan gestelde eisen.

Bijlage Pilots openbare verlichting

De uitgevoerde pilots in overleg met de dorpscommissies zijn:

1. Aanbrengen LED-verlichting rotonde Sommeltjesweg bij De Waal.
   Resultaat: Optisch – goed. Technisch – goed.
2. Aanbrengen contourverlichting op de binnenrand van de rotondes Sommeltjesweg, Akenbuurt en Ruigendijk.
   Resultaat: Optisch – goed. Technisch – kwetsbaar, verbeteringen zijn haalbaar.
3. Aanbrengen contourverlichting entree De Koog – Dorpsstraat.
   Resultaat: Optisch – goed. Technisch – kwetsbaar, verbeteringen zijn haalbaar.
4. Aanbrengen Led-verlichting dorpskern Oosterend.
   Resultaat: Optisch – te hoge lichtopbrengst. Technisch - Lagere wattages zijn mogelijk.
5. Aanbrengen Led-verlichting busstation Elemert.
   Resultaat: Optisch – goed. Technisch – goed.
6. Verwijderen verlichting hoofdrijbaan en aanbrengen Led-verlichting (inclusief dimmen) langs het fietspad Akenbuurt.
   Resultaat: Optisch – goed. Technisch goed.
7. Dimmen verlichting parkeerterrein Stappeland met 50% tussen 23:00 uur en 5:00 uur.
   Resultaat: Optisch - goed. Technisch – goed.
8. Op afstand instelbare dimbare verlichting langs de Dorpstraat (voetgangersgebied) in De Koog.
   Optisch – goed. Technisch – besturing nog niet volledig operationeel.

In 2011 zijn in overleg met de dorpscommissies verschillende pilots uitgevoerd met het doven van de verlichting tussen 01.00 uur en 05.00 uur. Deze pilots zijn uitgevoerd op de volgende locaties.

1. Den Burg – gehele wijk Volmolen
2. Den Hoorn – Klif
3. De Waal – het gehele dorp
4. De Cocksdorp – Buijsstraat en Keidelplein
5. Oosterend – centrum
6. Oudeschild – Commandeursingel

De bewoners van deze wijken en straten zijn geënquêteerd. Hierbij is gevraagd hoe zij het doven ervaren hebben en wat hun mening erover is. De uitslag ervan was dat 75% de proef als geslaagd beschouwt. Elementen die belangrijk geacht worden, zijn: energiebesparing, verlichting op maat. De samenvatting van deze enquête is op de volgende pagina verwoord.

Op 17 januari 2012 is deze uitslag met de dorpscommissies besproken en werd deze door de dorpscommissies onderschreven.

Op 2 april 2012 zijn de bovenstaande pilots geëvalueerd met de politie. De uitkomst ervan was, dat het doven van de openbare verlichting in het kader van openbare orde en veiligheid door de politie als niet-problematisch ervaren wordt.

Samenvatting resultaten enquêtes - pilots openbare verlichting 2011

Respons		**DB**	**DH**	**DW**	**DC**	**OO**	**OU**	**Gem**
Aantal verzonden enquêtes 373	Terug ontvangen 117	21%	38%	26%	34%	36%	53%	**31%**
Vraag 1		**DB**	**DH**	**DW**	**DC**	**OO**	**OU**	**Gem**
Van te voren op de hoogte	Ja	88%	73%	79%	90%	70%	96%	**84%**
	Nee	12%	27%	21%	10%	30%	4%	**16%**
Vraag 2		**DB**	**DH**	**DW**	**DC**	**OO**	**OU**	**Gem**
Opgevallen verlichting uit	Ja	65%	67%	53%	90%	65%	93%	**72%**
	Nee	35%	33%	47%	10%	35%	7%	**28%**
Vraag 3a		**DB**	**DH**	**DW**	**DC**	**OO**	**OU**	**Gem**
Punten beter	Energiebesparing	85%	80%	58%	60%	50%	63%	**67%**
	Duisternis	4%	7%	26%	0%	10%	33%	**15%**
	Geen licht in huis	27%	7%	5%	10%	10%	41%	**20%**
Vraag 3b		**DB**	**DH**	**DW**	**DC**	**OO**	**OU**	**Gem**
Punten slechter	Verkeersonveilig	15%	40%	0%	30%	25%	37%	**24%**
	Onveiliger in huis	15%	40%	16%	30%	40%	22%	**26%**
	Donker op straat	31%	33%	26%	50%	40%	33%	**34%**
Vraag 4		**DB**	**DH**	**DW**	**DC**	**OO**	**OU**	**Gem**
Proef voortzetten	Nee	12%	33%	11%	20%	15%	15%	**16%**
	Ja	35%	20%	32%	30%	30%	26%	**29%**
	Ja, met andere lampen	12%	30%	11%	30%	10%	19%	**17%**
	Ja, met andere tijden	15%	0%	16%	0%	0%	11%	**8%**
	Ja, met minder gedoofde lampen	38%	53%	26%	20%	30%	37%	**35%**
Vraag 5		**DB**	**DH**	**DW**	**DC**	**OO**	**OU**	**Gem**
Functies verlichting	Verkeersveiligheid	81%	67%	47%	50%	55%	63%	**62%**
	Sociale veiligheid	50%	80%	68%	70%	75%	74%	**68%**
	Borden zichtbaar	19%	20%	32%	20%	15%	11%	**19%**
	Licht in woonomgeving	12%	47%	26%	20%	35%	26%	**27%**
Vraag 6		**DB**	**DH**	**DW**	**DC**	**OO**	**OU**	**Gem**
Belangrijk bij licht	Fel licht in omgeving	8%	0%	0%	0%	5%	4%	**4%**
	Fel licht op de weg	19%	0%	5%	0%	10%	4%	**8%**
	Zacht licht in omg	42%	47%	47%	40%	45%	48%	**45%**
	Zacht licht op de weg	42%	33%	47%	40%	70%	48%	**48%**
	Gericht licht	23%	13%	21%	10%	0%	0%	**11%**
	Brede bundel	0%	7%	0%	10%	0%	11%	**4%**
	Kleur	0%	0%	5%	0%	35%	7%	**8%**
Vraag 7		**DB**	**DH**	**DW**	**DC**	**OO**	**OU**	**Gem**
Belangrijk bij keuze mast en armatuur	Vorm	27%	53%	47%	30%	55%	30%	**61%**
	Energieverbruik	100%	53%	79%	80%	80%	81%	**81%**
	Hoogte mast	15%	13%	21%	0%	10%	11%	**13%**
	Kleur mast	8%	7%	16%	0%	25%	4%	10%

Financiële overzichten verschillende scenario's

De volgende scenario's qua uitvoering en beheer van de openbare verlichting zijn opgesteld om de consequenties ervan inzichtelijk te maken.

1. Scenario 1 – Doorgaan met de huidige vorm van beheer en onderhoud met conventionele verlichting
2. Scenario 2 – Planmatig onderhoud (remplace) met conventionele verlichting
3. Scenario 3 – OVL beleidsplan, zonder verduurzamen opwekken energie
4. Scenario 4 – OVL beleidsplan, inclusief verduurzamen opwekking energie

Huidige situatie.
In de huidige situatie wordt er jaarlijks ongeveer € 277.500 uitgegeven aan het beheren en onderhouden van de openbare verlichting. Qua grootheden bestaat dit uit de volgende onderdelen.

Energiekosten	€ 56.000
Vervanging lampen	€ 139.500
Vervanging armaturen	€ 41.500
Vervanging masten	€ 12.000
Overige kosten (kasten en netten, gebouw en terrein en uren Infra & Bouw)	€ 28.500
Totaal	€ 277.500

Van deze onderdelen vindt de vervanging van de lampen en van de armaturen plaats op basis van meldingen. Lampen worden hierin ongeveer 1x per 3 à 4 jaren vervangen en de armaturen 1x per 25 jaar. Hiervoor is in het budget ook structureel geld opgenomen.

Vervangen lichtmasten; geen structureel budget
Verder moet opgemerkt worden, dat ongeacht welk scenario dan ook, er qua financiën ruimte komt om de masten planmatig te vervangen. Op basis van het huidige areaal moet de komende jaren 870 masten vervangen worden. Bij een inhaalslag voor de jaren 2013 tot en met 2019 waarin per jaar 120 masten vervangen worden is een extra budget nodig van ca. € 60.000 voor de scenario's 1 en 2. Vanaf 2020 kan overgegaan worden tot een structurele jaarlijkse vervanging van 60 lichtmasten. Bij de grootschalige vervanging van armaturen conform de scenario's 3 en 4 is het efficiënter om op dat moment ook de masten te vervangen.

Ad 1 - Huidig beheer met conventionele verlichting
Dit scenario is het meest ongunstige scenario. Onderhoud vindt plaats op basis van meldingen, waardoor er geen gestructureerd onderhoud plaatsvindt. Dit werkt inefficiëntie in de hand. Hierdoor heeft de inzet van zowel personeel als materieel een laag rendement. In dit scenario dient rekening gehouden te worden met sterk stijgende energiekosten. Daarnaast is in dit scenario rekening gehouden met de versnelde vervanging van de masten.
De totale exploitatielasten van dit scenario stijgen in de komende 25 jaar van ongeveer € 277.500 tot ongeveer € 547.000. Gemiddeld over 25 jaren bedragen de totale exploitatielasten ongeveer € 436.000.

Ad2 – Planmatig beheer (remplace) met conventionele verlichting
In dit scenario wordt van incidenteel beheer naar planmatig beheer overgegaan. In dit beheerssysteem wordt jaarlijks een aantal lampen, armaturen en masten planmatig vervangen. Dit houdt in onderhoud per wijk in plaats van over het gehele eiland. Hierdoor vindt er een flinke efficiëntieslag plaats in de benutting van mensuren en materieel, omdat de verschillende werkzaamheden qua locatie gebundeld en in 1 arbeidsgang worden uitgevoerd. Om de overgang technisch goed te laten plaatsvinden is in de eerste jaren rekening gehouden met locale incidentele vervanging.
Ook in dit scenario blijven de energiekosten sterk stijgen, plus dat ook hierin de versnelde vervanging van de masten is meegenomen.
Qua exploitatie is dit scenario gunstiger ten opzichte van scenario 1. De exploitatielasten verlopen over de komende 25 jaren van € 277.500 naar € 504.000. Gemiddeld bedragen ze € 404.000.

Ad 3 - OVL-Beleidsplan - planmatig beheer zonder verduurzamen opwekking energie
Deze uitvoering is gebaseerd op het nieuwe beleidsplan. Dit betekent energiezuinig door het toepassen van duurzame verlichting, inclusief dimmen en doven. Daarnaast betekent het versterken van de nachtelijke duisternis door het verwijderen van overtollige verlichting in het buitengebied en uiteraard het doven van de verlichting tijdens de middernachtelijke uren.
De keuze hiervoor leidt tot een eenmalige investering van € 2.961.696 exclusief BTW voor de complete uitvoering van het verlichtingsplan. Externe medefinanciering vanuit het Waddenfonds voor dit scenario is mogelijk, maar lastig. Een duurzame factor zit uiteraard wel in dit scenario, maar het is maar de vraag of dit bij een aanvraag vanuit het Waddenfonds gehonoreerd zal worden. Voor dit moment wordt ervan uitgegaan, dat de kans hierop fifty/fifty is. Voor dit moment wordt ervan uitgegaan dat de aanvraag positief gehonoreerd wordt.
De exploitatielasten verlopen over de komende 25 jaren van € 277.400 naar € 315.000. Gemiddeld bedragen ze € 267.000.
Hierbij is in afwijking van het beleid gerekend met een rente van 4%. Normaal gesproken wordt aan investeringen een rente van 6% toegerekend. Gezien de huidige marktrente enerzijds en het vergelijk dat wordt gemaakt met de huidige exploitatiekosten anderzijds is gerekend met de lagere rente.

Ad 4 - OVL-Beleidsplan, inclusief het verduurzamen opwekking energie
Dit scenario past geheel in de geest van het versterken van de nachtelijke duisternis, plus dat het gericht is op Texel Energie neutraal in 2020. Vanwege deze beide aspecten is externe medefinanciering mogelijk via het Waddenfonds en via de provinciale TWINH-gelden. Vanuit het Waddenfonds wordt gerekend op een bijdrage van 40%. Voor de TWIN-H € 300.000.
De keuze voor dit scenario vereist een investering van bruto € 3.561.696 exclusief BTW. Bij honorering van de aanvragen bedraagt de netto investering € 1.837.017. De exploitatielasten van dit scenario worden daarmee het voordeligst ten opzichte van de andere scenario's. De exploitatielasten verlopen over de komende 25 jaren van € 277.400 naar € 287.000. Gemiddeld bedragen ze € 252.000 (dit is zelfs lager dan de huidige jaarlast voor de openbare verlichting).

Resumé
In de onderstaande tabel zijn de 4 scenario's financieel vertaald. In de financiële bijlage is het tot in detail weergegeven.

Let op: onderstaand zijn de gemiddelde kosten over de komende 25 jaar aangegeven, dus inclusief de aangenomen inflatie. Voor energie is rekening gehouden met een gemiddelde prijsstijging van 4%, voor de overige kosten is gerekend met een inflatie van 2%. De vergelijking met de huidige begroting en de consequenties voor de jaren vanaf 2013 worden uitgewerkt bij de financiële consequenties.

Scenario Gemiddelde jaarlijkse kosten de komende 25 jaar	**Totale Energiekosten (Euro)**	**Totale lampkosten (Euro)**	**Totale Armatuurkosten (Euro)**	**Totale kosten Masten (Euro)**	**Overige kosten (Euro)**	**Afschrijving met rente (Euro)**	**Totaal kosten inclusief Afschrijving (Euro)**
1 Conventioneel, geen remplace	€ 87.543	€ 182.254	€ 77.234	€ 51.512	€ 37.142	€ 0	€ 435.684
2 Conventioneel, remplace	€ 87.543	€ 137.693	€ 66.481	€ 51.512	€ 61.078	€ 0	€ 404.307
3 OVL-Plan zonder opwekken	€ 51.561	€ 0	€ 11.992	€ 31.103	€ 61.078	€ 111.475	€ 267.209
4 OVL-Plan met opwekken	€ 32.678	€ 0	€ 11.992	€ 31.103	€ 61.078	€ 115.239	€ 252.090

Openbare verlichting – Pay per Lux concept

Het Pay per Lux concept houdt in grote lijnen in het leasen van licht in plaats van het kopen en het onderhouden van allerlei verlichtingsmaterialen. De eindgebruiker (de gemeente) wenst in de openbare ruimte een hoeveelheid licht. De leverancier verzorgt en onderhoud dit, waartegenover een afgesproken periodiek bedrag staat, wat de eindgebruiker betaalt. Dit betekent ontzorging voor de gemeente voor het beheer en onderhoud van de openbare verlichting.

Het Pay per Lux concept is een nieuwe vorm van “inkopen” op het gebied van de openbare verlichting. Via een meerjarig contract wordt beheer en onderhoud ervan geregeld. De gemeente bepaalt hierin hoeveel licht zij wil (verlichtingssterkte, kleur, verlichtingstijd, dimmen en doven) en waar zij dit wil. De leverancier bepaalt welke producten er komen en onderhoud dit voor de afgesproken tijd.

De aanleiding voor deze nieuwe vorm van “inkopen” is divers.

1. Wijze van inkopen. Bij grootschalige vervangingen hoeft de gemeente niet meer expliciet te investeren. Dit doet de leverancier. Uiteraard is via een contract de periodieke betalingen geregeld.
2. Ontzorging. De leverancier beheert en onderhoud de installatie op basis van vooraf gemaakte afspraken.
3. Duurzaamheid. In het contract kunnen duurzaamheidambities vastgelegd worden, bijvoorbeeld in het verminderen van het energieverbruik. Tevens kan het recyclen van producten erin opgenomen worden.

Deze vorm van “inkopen” is nieuw in Nederland. Op het gebied van openbare verlichting is er nog geen ervaring mee opgedaan.

De mate van impact van Pay per Lux is sterk afhankelijk van de invulling van het contract. De complete openbare verlichtingsinstallatie bestaat uit lampen, armaturen, masten, grondkabels en verlichtingskasten. De meest vergaande vorm is de complete installatie er in op te nemen. Het compleet uitbesteden ervan aan 1 marktpartij is ongunstig. Elk bedrijf heeft zijn eigen specialiteit, waarin ook tevens zijn kracht zit.
Aan minder bekende terreinen kleven meer risico’s. In die zin zou de verlichtingsinstallatie opgeknipt moeten worden.
Daarbij speelt mee, dat masten, grondkabels en kasten een levensduur hebben in de range van 50 tot 100 jaar. Voor deze onderdelen ligt het derhalve veel meer voor de hand om hiervoor een eenmalige investering te doen. Van continu onderhoud is voor deze onderdelen geen sprake.
Voor armaturen speelt dit ook zij het in ietwat mindere mate. Armaturen gaan 20 tot 25 jaar mee. Bij een verspreid over meerdere jaren cyclische vervanging genereert dit per jaar een dosis werk. Bij een totale vervanging in 1 keer mag er van uitgegaan worden dat er in de eerste 20 jaar geen onderhoud zal zijn.

Het onderdeel met een korte levensduur zijn de traditionele lampen (3 à 4 jaar). Dit levert qua onderhoud ook het meeste werk op. Qua duurzaamheid (energieverbruik) is dit onderdeel ook het meest belangrijk. De huidige led-lampen hebben al een levensduur van 50.000 branduren (wat overeenkomst met 12 jaar). Dit leidt überhaupt tot een flinke besparing op vervangingskosten, maar ook op het inzetten van menskracht en materiaal. Vanwege de ontwikkeling van deze type lampen in steeds zuiniger generaties, maakt het lastig om hierin als opdrachtgever te investeren. De lamp, die vandaag wordt opgehangen is over 5 jaar qua energieverbruik al weer achterhaald, zij het dat uiteraard op termijn ook dit product uitontwikkeld is.
In economische zin is de verwachting, dat elke 10 jaar de led-lampen vervangen moeten worden (re-ledden). Om de leverancier te stimuleren om te blijven ontwikkelen in nieuwe led-technologie kan in het contract een prestatie eis opgenomen worden (bijvoorbeeld elke 10 jaar 50% energie zuiniger lampen). Ook kan gedacht worden om de leverancier de energiekosten te laten betalen, terwijl de opdrachtgever een vast bedrag betaald. Bij oplopende energiekosten stimuleert dit de leverancier tot het ontwikkelen van meer energiezuiniger lampen.
Vanwege de duurzaamheidaspecten en de relatief korte levensduur van lampen en armaturen komen voor het Pay per Lux systeem deze onderdelen het meest in aanmerking.

Qua lengte van het contract spelen een aantal zaken mee. Dit zijn onder andere de hoogte van de investering en de eisen over het moment van het vervangen van de led-lampen (re-ledden), plus de eisen dit hieraan gesteld worden. Op basis hiervan moet gedacht worden aan een contractlengte van 20 jaar. Bij een kortere looptijd zal de jaarlast erg hoog worden.

Op dit moment is het nog zeer lastig om een jaarlast aan te geven. Ook de range van het Pay-per-Lux systeem is zeer wijd. Gedacht moet worden aan een jaarlast tussen € 125.000 bij alleen het vervangen van de armaturen en € 400.000 bij de complete installatie, inclusief energiekosten.

Qua type inkopen is Pay-per-Lux een “levering en dienst”. Bij een contract van boven de € 200.000 (wat dit is) dient dit Europees aanbesteed te worden.

Puntsgewijs staan hieronder nog een keer de verschillen tussen Pay per Lux en het investeren door de gemeente in openbare verlichting.

Pay per Lux	**Investeren door de gemeente**
Investering ligt bij de leverancier.	Investering ligt bij de opdrachtgever
Reële kans dat Pay per Lux duurder is. De leverancier zal de risico’s zoveel mogelijk willen beperken, wat financiële consequenties heeft voor de opdrachtgever.	Waarschijnlijk goedkoper. De overheid kan tegen een lager percentage lenen dan het bedrijfsleven.
Een vast bedrag aan energiekosten in het contract geeft de opdrachtgever minder risico.	Sterke stijging van energiekosten komen voor rekening van de opdrachtgever.
Als inkoopsvorm nog amper marktwerking. Dit maakt het aanbesteden lastig. Het gemeentelijk inkoop en aanbestedingsbeleid voor diensten geeft aan dat Europees moet worden aanbesteed).	Sterke marktwerking.
Het maken van een contract voor Pay per Lux is nog niet gedaan door een gemeente.	Reguliere onderhoudscontracten zijn gangbare contracten.
De leverancier bepaalt de keuze van de producten.	De opdrachtgever bepaalt de keuze van de producten.
Pay per Lux concept ontzorgt de opdrachtgever.	Ontzorging kan in reguliere onderhoudscontracten geborgd worden.
Anticipatie op veranderingen in de markt en innovaties liggen bij de leverancier.	Op veranderingen in de markt en innovaties kan de opdrachtgever zelf anticiperen.
Kans op verarming van kennis bij opdrachtgever.	Een must om kennis op peil te houden.

Scenario 1

Jaar	Energie verbruik (MWh)	Energie tarief (Euro/kWh)	Energie kosten (Euro)	Netbeheer kosten (Euro)	**Totale Energiekosten (Euro)**	Aanschaf lampen (Euro)	Aanschaf VSA (Euro)	Plaatsing lampen (Euro)	**Totale lampkosten (Euro)**	Aanschaf Armaturen (Euro)	Plaatsing Armaturen (Euro)	**Totale Armatuurkosten (Euro)**	Aanschaf Masten (Euro)	Plaatsing Masten (Euro)	**Totale kosten Masten**	OVL Netten en Kasten (Euro)	Diverse opbrengsten (Euro)	Gebouw en terreinkosen (Euro)	Infra & bouw uurkosten (Euro)	Kapitaallasten (Euro)	**Overige kosten (Euro)**	**Totaal kosten (Euro)**	Som Totaal (Euro)
2012	544	€ 0,0603	€ 32.804	€ 23.500	**€ 56.304**	€ 16.392	€ 43.500	€ 79.570	**€ 139.462**	€ 20.150	€ 21.220	**€ 41.370**	€ 6.700	€ 5.200	**€ 11.900**	€ 10.311	-€ 5.374	€ 4.269	€ 17.550	€ 1.665	**€ 28.421**	**€ 277.457**	€ 277.457
2013	544	€ 0,0627	€ 34.116	€ 23.970	**€ 58.086**	€ 16.720	€ 44.370	€ 81.161	**€ 142.251**	€ 37.649	€ 22.633	**€ 60.282**	€ 41.004	€ 31.824	**€ 72.828**	€ 10.517	-€ 5.481	€ 4.354	€ 17.901	€ 1.698	**€ 28.989**	**€ 362.437**	€ 639.894
2014	544	€ 0,0652	€ 35.481	€ 24.449	**€ 59.930**	€ 17.054	€ 45.257	€ 82.785	**€ 145.097**	€ 38.402	€ 23.085	**€ 61.487**	€ 41.824	€ 32.460	**€ 74.285**	€ 10.728	-€ 5.591	€ 4.441	€ 18.259	€ 1.732	**€ 29.569**	**€ 370.368**	€ 1.010.263
2015	544	€ 0,0678	€ 36.900	€ 24.938	**€ 61.839**	€ 17.396	€ 46.163	€ 84.440	**€ 147.998**	€ 39.170	€ 23.547	**€ 62.717**	€ 42.661	€ 33.110	**€ 75.770**	€ 10.942	-€ 5.703	€ 4.530	€ 18.624	€ 1.767	**€ 30.161**	**€ 378.485**	€ 1.388.748
2016	544	€ 0,0705	€ 38.376	€ 25.437	**€ 63.813**	€ 17.743	€ 47.086	€ 86.129	**€ 150.958**	€ 39.953	€ 24.018	**€ 63.972**	€ 43.514	€ 33.772	**€ 77.286**	€ 11.161	-€ 5.817	€ 4.621	€ 18.997	€ 1.802	**€ 30.764**	**€ 386.793**	€ 1.775.540
2017	544	€ 0,0733	€ 39.911	€ 25.946	**€ 65.857**	€ 18.098	€ 48.028	€ 87.852	**€ 153.978**	€ 40.752	€ 24.498	**€ 65.251**	€ 44.384	€ 34.447	**€ 78.831**	€ 11.384	-€ 5.933	€ 4.713	€ 19.377	€ 1.838	**€ 31.379**	**€ 395.296**	€ 2.170.837
2018	544	€ 0,0763	€ 41.508	€ 26.465	**€ 67.973**	€ 18.460	€ 48.988	€ 89.609	**€ 157.057**	€ 41.567	€ 24.988	**€ 66.556**	€ 45.272	€ 35.136	**€ 80.408**	€ 11.612	-€ 6.052	€ 4.808	€ 19.764	€ 1.875	**€ 32.007**	**€ 404.000**	€ 2.574.837
2019	544	€ 0,0793	€ 43.168	€ 26.994	**€ 70.162**	€ 18.830	€ 49.968	€ 91.401	**€ 160.198**	€ 42.399	€ 25.488	**€ 67.887**	€ 46.177	€ 35.839	**€ 82.016**	€ 11.844	-€ 6.173	€ 4.904	€ 20.159	€ 1.913	**€ 32.647**	**€ 412.910**	€ 2.987.747
2020	544	€ 0,0825	€ 44.895	€ 27.534	**€ 72.429**	€ 19.206	€ 50.967	€ 93.229	**€ 163.402**	€ 43.247	€ 25.998	**€ 69.245**	€ 19.625	€ 15.232	**€ 34.857**	€ 12.081	-€ 6.296	€ 5.002	€ 20.563	€ 1.951	**€ 33.300**	**€ 373.232**	€ 3.360.980
2021	544	€ 0,0858	€ 46.691	€ 28.085	**€ 74.775**	€ 19.590	€ 51.987	€ 95.094	**€ 166.670**	€ 44.112	€ 26.518	**€ 70.630**	€ 20.018	€ 15.536	**€ 35.554**	€ 12.323	-€ 6.422	€ 5.102	€ 20.974	€ 1.990	**€ 33.966**	**€ 381.595**	€ 3.742.575
2022	544	€ 0,0892	€ 48.558	€ 28.646	**€ 77.205**	€ 19.982	€ 53.026	€ 96.995	**€ 170.004**	€ 44.994	€ 27.048	**€ 72.042**	€ 20.418	€ 15.847	**€ 36.265**	€ 12.569	-€ 6.551	€ 5.204	€ 21.393	€ 2.030	**€ 34.645**	**€ 390.161**	€ 4.132.735
2023	544	€ 0,0928	€ 50.500	€ 29.219	**€ 79.720**	€ 20.382	€ 54.087	€ 98.935	**€ 173.404**	€ 45.894	€ 27.589	**€ 73.483**	€ 20.827	€ 16.164	**€ 36.990**	€ 12.820	-€ 6.682	€ 5.308	€ 21.821	€ 2.070	**€ 35.338**	**€ 398.935**	€ 4.531.670
2024	544	€ 0,0965	€ 52.521	€ 29.804	**€ 82.324**	€ 20.789	€ 55.169	€ 100.914	**€ 176.872**	€ 46.812	€ 28.141	**€ 74.953**	€ 21.243	€ 16.487	**€ 37.730**	€ 13.077	-€ 6.816	€ 5.414	€ 22.258	€ 2.112	**€ 36.045**	**€ 407.924**	€ 4.939.594
2025	544	€ 0,1004	€ 54.621	€ 30.400	**€ 85.021**	€ 21.205	€ 56.272	€ 102.932	**€ 180.409**	€ 47.748	€ 28.704	**€ 76.452**	€ 21.668	€ 16.817	**€ 38.485**	€ 13.338	-€ 6.952	€ 5.522	€ 22.703	€ 2.154	**€ 36.766**	**€ 417.133**	€ 5.356.727
2026	544	€ 0,1044	€ 56.806	€ 31.008	**€ 87.814**	€ 21.629	€ 57.397	€ 104.991	**€ 184.017**	€ 48.703	€ 29.278	**€ 77.981**	€ 22.101	€ 17.153	**€ 39.254**	€ 13.605	-€ 7.091	€ 5.633	€ 23.157	€ 2.197	**€ 37.501**	**€ 426.568**	€ 5.783.295
2027	544	€ 0,1086	€ 59.078	€ 31.628	**€ 90.706**	€ 22.062	€ 58.545	€ 107.091	**€ 187.698**	€ 49.677	€ 29.864	**€ 79.541**	€ 22.543	€ 17.496	**€ 40.040**	€ 13.877	-€ 7.233	€ 5.746	€ 23.620	€ 2.241	**€ 38.251**	**€ 436.235**	€ 6.219.530
2028	544	€ 0,1129	€ 61.442	€ 32.260	**€ 93.702**	€ 22.503	€ 59.716	€ 109.233	**€ 191.452**	€ 50.671	€ 30.461	**€ 81.131**	€ 22.994	€ 17.846	**€ 40.840**	€ 14.155	-€ 7.377	€ 5.860	€ 24.092	€ 2.286	**€ 39.016**	**€ 446.141**	€ 6.665.671
2029	544	€ 0,1174	€ 63.899	€ 32.906	**€ 96.805**	€ 22.953	€ 60.911	€ 111.417	**€ 195.281**	€ 51.684	€ 31.070	**€ 82.754**	€ 23.454	€ 18.203	**€ 41.657**	€ 14.438	-€ 7.525	€ 5.978	€ 24.574	€ 2.331	**€ 39.796**	**€ 456.293**	€ 7.121.964
2030	544	€ 0,1221	€ 66.455	€ 33.564	**€ 100.019**	€ 23.412	€ 62.129	€ 113.646	**€ 199.186**	€ 52.718	€ 31.691	**€ 84.409**	€ 23.923	€ 18.567	**€ 42.490**	€ 14.727	-€ 7.675	€ 6.097	€ 25.066	€ 2.378	**€ 40.592**	**€ 466.697**	€ 7.588.661
2031	544	€ 0,1270	€ 69.113	€ 34.235	**€ 103.348**	€ 23.880	€ 63.371	€ 115.918	**€ 203.170**	€ 53.772	€ 32.325	**€ 86.097**	€ 24.402	€ 18.939	**€ 43.340**	€ 15.021	-€ 7.829	€ 6.219	€ 25.567	€ 2.426	**€ 41.404**	**€ 477.360**	€ 8.066.021
2032	544	€ 0,1321	€ 71.878	€ 34.920	**€ 106.798**	€ 24.358	€ 64.639	€ 118.237	**€ 207.234**	€ 54.847	€ 32.972	**€ 87.819**	€ 24.890	€ 19.317	**€ 44.207**	€ 15.322	-€ 7.985	€ 6.344	€ 26.078	€ 2.474	**€ 42.232**	**€ 488.290**	€ 8.554.311
2033	544	€ 0,1374	€ 74.753	€ 35.618	**€ 110.371**	€ 24.845	€ 65.931	€ 120.602	**€ 211.378**	€ 55.944	€ 33.631	**€ 89.576**	€ 25.387	€ 19.704	**€ 45.091**	€ 15.628	-€ 8.145	€ 6.470	€ 26.600	€ 2.524	**€ 43.077**	**€ 499.493**	€ 9.053.804
2034	544	€ 0,1429	€ 77.743	€ 36.331	**€ 114.074**	€ 25.342	€ 67.250	€ 123.014	**€ 215.606**	€ 57.063	€ 34.304	**€ 91.367**	€ 25.895	€ 20.098	**€ 45.993**	€ 15.941	-€ 8.308	€ 6.600	€ 27.132	€ 2.574	**€ 43.938**	**€ 510.978**	€ 9.564.782
2035	544	€ 0,1486	€ 80.853	€ 37.057	**€ 117.910**	€ 25.849	€ 68.595	€ 125.474	**€ 219.918**	€ 58.205	€ 34.990	**€ 93.194**	€ 26.413	€ 20.500	**€ 46.913**	€ 16.259	-€ 8.474	€ 6.732	€ 27.675	€ 2.626	**€ 44.817**	**€ 522.752**	€ 10.087.534
2036	544	€ 0,1545	€ 84.087	€ 37.798	**€ 121.885**	€ 26.366	€ 69.967	€ 127.983	**€ 224.316**	€ 59.369	€ 35.690	**€ 95.058**	€ 26.941	€ 20.910	**€ 47.851**	€ 16.585	-€ 8.644	€ 6.866	€ 28.228	€ 2.678	**€ 45.713**	**€ 534.824**	€ 10.622.358
2037	544	€ 0,1607	€ 87.451	€ 38.554	**€ 126.005**	€ 26.893	€ 71.366	€ 130.543	**€ 228.803**	€ 60.556	€ 36.403	**€ 96.959**	€ 27.480	€ 21.328	**€ 48.808**	€ 16.916	-€ 8.817	€ 7.004	€ 28.793	€ 2.732	**€ 46.628**	**€ 547.203**	€ 11.169.561
Totaal					€ 2.244.876				€ 4.695.820			€ 1.972.214			€ 1.299.690						€ 956.961	€ 11.169.561	
Gemiddeld			€ 56.832	€ 30.711	€ 87.543	€ 21.422	€ 56.847	€ 103.985	€ 182.254	€ 48.236	€ 28.997	€ 77.234	€ 29.002	€ 22.509	€ 51.512	€ 13.475	-€ 7.023	€ 5.579	€ 22.935	€ 2.176	€ 37.142	€ 435.684	
Deel					20%				42%			18%			12%						9%	100%	

Scenario 1: **Conventioneel verlichten zonder remplace, 4100 uur per jaar**

Aannames:
Onderhoud en exploitatie van de openbare verlichting blijft zoals het is.
Geen remplace (piep-systeem vervanging)
Materiaal alleen vervangen na schade
Materiaal individueel vervangen
Mast apart vervangen ten opzichte van armatuur
Conventionele verlichtingsarmaturen
4100 uur per jaar branden (niet dimmen of doven)
Geen extra budget voor aankopen eigen lichtnet
Energie niet zelf opwekken
Gemiddelde jaarlijkse energieprijsstijging: 4%
Gemiddelde jaarlijkse prijsstijging (rest): 2%
Levensduur lamp: 3 jaar
Levensduur armatuur: 25 jaar
Levensduur mast: 50 jaar

2012 Vervanging lampen 1000 st/jaar (3 jaar per lamp)
Vervanging armaturen 80 st/jaar (37,5 jaar/armatuur)
Vervanging masten 20 st/jaar

2013 Vervanging lampen 1000 st/jaar (3 jaar per lamp)
Vervanging armaturen 143 st/jaar (25 jaar per armatuur)
Eenmalige vervanging masten 120 st/jaar (inhaalslag van 2013 t/m 2019)
Kabelnetten en kasten blijft het reguliere bedrag begroting 2012

2020 Vervanging lampen 1000 st/jaar (3 jaar per lamp)
Vervanging armaturen 143 st/jaar (25 jaar per armatuur)
Vervanging masten 50 st/jaar (50 jaar per mast)
Kabelnetten en kasten blijft het reguliere bedrag begroting 2012

Scenario 2

Jaar	Energie verbruik (MWh)	Energie tarief (Euro/kWh)	Energie kosten (Euro)	Netbeheer kosten (Euro)	**Totale Energiekosten (Euro)**	Aanschaf lampen (Euro)	Aanschaf VSA (Euro)	Plaatsing lampen (Euro)	Incidentele vervanging (Euro)	**Totale lampkosten (Euro)**	Aanschaf Armaturen (Euro)	Plaatsing Armaturen (Euro)	**Totale Armatuurkosten (Euro)**	Aanschaf Masten (Euro)	Plaatsing Masten (Euro)	**Totale kosten Masten (Euro)**	OVL Netten en Kasten (Euro)	Diverse opbrengsten (Euro)	Gebouw en terreinkosen (Euro)	Infra & bouw uurkosten (Euro)	Kapitaallasten (Euro)	**Overige kosten (Euro)**	**Totaal kosten (Euro)**	Som Totaal (Euro)
2012	544	€ 0,0603	€ 32.804	€ 23.500	**€ 56.304**	€ 16.392	€ 43.500	€ 79.570		**€ 139.462**	€ 20.150	€ 21.220	**€ 41.370**	€ 6.700	€ 5.200	**€ 11.900**	€ 10.311	-€ 5.374	€ 4.269	€ 17.550	€ 1.665	**€ 28.421**	**€ 277.457**	€ 277.457
2013	544	€ 0,0627	€ 34.116	€ 23.970	**€ 58.086**	€ 16.720	€ 44.370	€ 44.433	€ 20.384	**€ 125.908**	€ 37.649	€ 14.240	**€ 51.889**	€ 41.004	€ 31.824	**€ 72.828**	€ 29.200	-€ 5.481	€ 4.354	€ 17.901	€ 1.698	**€ 47.672**	**€ 356.384**	€ 633.841
2014	544	€ 0,0652	€ 35.481	€ 24.449	**€ 59.930**	€ 17.054	€ 45.257	€ 45.322	€ 20.792	**€ 128.426**	€ 38.402	€ 14.525	**€ 52.927**	€ 41.824	€ 32.460	**€ 74.285**	€ 29.784	-€ 5.591	€ 4.441	€ 18.259	€ 1.732	**€ 48.626**	**€ 364.193**	€ 998.034
2015	544	€ 0,0678	€ 36.900	€ 24.938	**€ 61.839**	€ 17.396	€ 46.163	€ 46.228	€ 21.208	**€ 130.995**	€ 39.170	€ 14.815	**€ 53.985**	€ 42.661	€ 33.110	**€ 75.770**	€ 30.380	-€ 5.703	€ 4.530	€ 18.624	€ 1.767	**€ 49.598**	**€ 372.187**	€ 1.370.221
2016	544	€ 0,0705	€ 38.376	€ 25.437	**€ 63.813**	€ 17.743	€ 47.086	€ 47.153		**€ 111.982**	€ 39.953	€ 15.112	**€ 55.065**	€ 43.514	€ 33.772	**€ 77.286**	€ 30.987	-€ 5.817	€ 4.621	€ 18.997	€ 1.802	**€ 50.590**	**€ 358.737**	€ 1.728.958
2017	544	€ 0,0733	€ 39.911	€ 25.946	**€ 65.857**	€ 18.098	€ 48.028	€ 48.096		**€ 114.222**	€ 40.752	€ 15.414	**€ 56.166**	€ 44.384	€ 34.447	**€ 78.831**	€ 31.607	-€ 5.933	€ 4.713	€ 19.377	€ 1.838	**€ 51.602**	**€ 366.679**	€ 2.095.637
2018	544	€ 0,0763	€ 41.508	€ 26.465	**€ 67.973**	€ 18.460	€ 48.988	€ 49.058		**€ 116.506**	€ 41.567	€ 15.722	**€ 57.290**	€ 45.272	€ 35.136	**€ 80.408**	€ 32.239	-€ 6.052	€ 4.808	€ 19.764	€ 1.875	**€ 52.634**	**€ 374.811**	€ 2.470.447
2019	544	€ 0,0793	€ 43.168	€ 26.994	**€ 70.162**	€ 18.830	€ 49.968	€ 50.039		**€ 118.837**	€ 42.399	€ 16.037	**€ 58.436**	€ 46.177	€ 35.839	**€ 82.016**	€ 32.884	-€ 6.173	€ 4.904	€ 20.159	€ 1.913	**€ 53.687**	**€ 383.137**	€ 2.853.584
2020	544	€ 0,0825	€ 44.895	€ 27.534	**€ 72.429**	€ 19.206	€ 50.967	€ 51.040		**€ 121.213**	€ 43.247	€ 16.357	**€ 59.604**	€ 19.625	€ 15.232	**€ 34.857**	€ 33.542	-€ 6.296	€ 5.002	€ 20.563	€ 1.951	**€ 54.760**	**€ 342.863**	€ 3.196.448
2021	544	€ 0,0858	€ 46.691	€ 28.085	**€ 74.775**	€ 19.590	€ 51.987	€ 52.061		**€ 123.638**	€ 44.112	€ 16.685	**€ 60.796**	€ 20.018	€ 15.536	**€ 35.554**	€ 34.212	-€ 6.422	€ 5.102	€ 20.974	€ 1.990	**€ 55.856**	**€ 350.619**	€ 3.547.067
2022	544	€ 0,0892	€ 48.558	€ 28.646	**€ 77.205**	€ 19.982	€ 53.026	€ 53.102		**€ 126.110**	€ 44.994	€ 17.018	**€ 62.012**	€ 20.418	€ 15.847	**€ 36.265**	€ 34.897	-€ 6.551	€ 5.204	€ 21.393	€ 2.030	**€ 56.973**	**€ 358.565**	€ 3.905.631
2023	544	€ 0,0928	€ 50.500	€ 29.219	**€ 79.720**	€ 20.382	€ 54.087	€ 54.164		**€ 128.632**	€ 45.894	€ 17.359	**€ 63.252**	€ 20.827	€ 16.164	**€ 36.990**	€ 35.595	-€ 6.682	€ 5.308	€ 21.821	€ 2.070	**€ 58.112**	**€ 366.707**	€ 4.272.339
2024	544	€ 0,0965	€ 52.521	€ 29.804	**€ 82.324**	€ 20.789	€ 55.169	€ 55.247		**€ 131.205**	€ 46.812	€ 17.706	**€ 64.518**	€ 21.243	€ 16.487	**€ 37.730**	€ 36.307	-€ 6.816	€ 5.414	€ 22.258	€ 2.112	**€ 59.274**	**€ 375.051**	€ 4.647.390
2025	544	€ 0,1004	€ 54.621	€ 30.400	**€ 85.021**	€ 21.205	€ 56.272	€ 56.352		**€ 133.829**	€ 47.748	€ 18.060	**€ 65.808**	€ 21.668	€ 16.817	**€ 38.485**	€ 37.033	-€ 6.952	€ 5.522	€ 22.703	€ 2.154	**€ 60.460**	**€ 383.603**	€ 5.030.993
2026	544	€ 0,1044	€ 56.806	€ 31.008	**€ 87.814**	€ 21.629	€ 57.397	€ 57.479		**€ 136.506**	€ 48.703	€ 18.421	**€ 67.124**	€ 22.101	€ 17.153	**€ 39.254**	€ 37.773	-€ 7.091	€ 5.633	€ 23.157	€ 2.197	**€ 61.669**	**€ 392.367**	€ 5.423.360
2027	544	€ 0,1086	€ 59.078	€ 31.628	**€ 90.706**	€ 22.062	€ 58.545	€ 58.629		**€ 139.236**	€ 49.677	€ 18.790	**€ 68.467**	€ 22.543	€ 17.496	**€ 40.040**	€ 38.529	-€ 7.233	€ 5.746	€ 23.620	€ 2.241	**€ 62.902**	**€ 401.351**	€ 5.824.711
2028	544	€ 0,1129	€ 61.442	€ 32.260	**€ 93.702**	€ 22.503	€ 59.716	€ 59.801		**€ 142.021**	€ 50.671	€ 19.165	**€ 69.836**	€ 22.994	€ 17.846	**€ 40.840**	€ 39.299	-€ 7.377	€ 5.860	€ 24.092	€ 2.286	**€ 64.161**	**€ 410.559**	€ 6.235.271
2029	544	€ 0,1174	€ 63.899	€ 32.906	**€ 96.805**	€ 22.953	€ 60.911	€ 60.997		**€ 144.861**	€ 51.684	€ 19.549	**€ 71.233**	€ 23.454	€ 18.203	**€ 41.657**	€ 40.085	-€ 7.525	€ 5.978	€ 24.574	€ 2.331	**€ 65.444**	**€ 419.999**	€ 6.655.270
2030	544	€ 0,1221	€ 66.455	€ 33.564	**€ 100.019**	€ 23.412	€ 62.129	€ 62.217		**€ 147.758**	€ 52.718	€ 19.940	**€ 72.657**	€ 23.923	€ 18.567	**€ 42.490**	€ 40.887	-€ 7.675	€ 6.097	€ 25.066	€ 2.378	**€ 66.753**	**€ 429.677**	€ 7.084.947
2031	544	€ 0,1270	€ 69.113	€ 34.235	**€ 103.348**	€ 23.880	€ 63.371	€ 63.462		**€ 150.713**	€ 53.772	€ 20.338	**€ 74.110**	€ 24.402	€ 18.939	**€ 43.340**	€ 41.705	-€ 7.829	€ 6.219	€ 25.567	€ 2.426	**€ 68.088**	**€ 439.600**	€ 7.524.547
2032	544	€ 0,1321	€ 71.878	€ 34.920	**€ 106.798**	€ 24.358	€ 64.639	€ 64.731		**€ 153.728**	€ 54.847	€ 20.745	**€ 75.593**	€ 24.890	€ 19.317	**€ 44.207**	€ 42.539	-€ 7.985	€ 6.344	€ 26.078	€ 2.474	**€ 69.449**	**€ 449.774**	€ 7.974.322
2033	544	€ 0,1374	€ 74.753	€ 35.618	**€ 110.371**	€ 24.845	€ 65.931	€ 66.026		**€ 156.802**	€ 55.944	€ 21.160	**€ 77.104**	€ 25.387	€ 19.704	**€ 45.091**	€ 43.390	-€ 8.145	€ 6.470	€ 26.600	€ 2.524	**€ 70.838**	**€ 460.207**	€ 8.434.529
2034	544	€ 0,1429	€ 77.743	€ 36.331	**€ 114.074**	€ 25.342	€ 67.250	€ 67.346		**€ 159.938**	€ 57.063	€ 21.583	**€ 78.647**	€ 25.895	€ 20.098	**€ 45.993**	€ 44.257	-€ 8.308	€ 6.600	€ 27.132	€ 2.574	**€ 72.255**	**€ 470.907**	€ 8.905.436
2035	544	€ 0,1486	€ 80.853	€ 37.057	**€ 117.910**	€ 25.849	€ 68.595	€ 68.693		**€ 163.137**	€ 58.205	€ 22.015	**€ 80.219**	€ 26.413	€ 20.500	**€ 46.913**	€ 45.143	-€ 8.474	€ 6.732	€ 27.675	€ 2.626	**€ 73.700**	**€ 481.880**	€ 9.387.315
2036	544	€ 0,1545	€ 84.087	€ 37.798	**€ 121.885**	€ 26.366	€ 69.967	€ 70.067		**€ 166.400**	€ 59.369	€ 22.455	**€ 81.824**	€ 26.941	€ 20.910	**€ 47.851**	€ 46.045	-€ 8.644	€ 6.866	€ 28.228	€ 2.678	**€ 75.174**	**€ 493.134**	€ 9.880.450
2037	544	€ 0,1607	€ 87.451	€ 38.554	**€ 126.005**	€ 26.893	€ 71.366	€ 71.468		**€ 169.728**	€ 60.556	€ 22.904	**€ 83.460**	€ 27.480	€ 21.328	**€ 48.808**	€ 46.966	-€ 8.817	€ 7.004	€ 28.793	€ 2.732	**€ 76.678**	**€ 504.679**	€ 10.385.128
Totaal					€ 2.244.876					€ 3.581.794			€ 1.703.393			€ 1.299.690						€ 1.555.376	€ 10.385.128	
Gemiddeld			€ 56.832	€ 30.711	€ 87.543	€ 21.422	€ 56.847	€ 56.929	€ 20.795	€ 137.693	€ 48.236	€ 18.245	€ 66.481	€ 29.002	€ 22.509	€ 51.512	€ 37.411	-€ 7.023	€ 5.579	€ 22.935	€ 2.176	€ 61.078	€ 404.307	
Deel					22%					34%			16%			13%						15%	100%	

Scenario 2: Conventioneel verlichten met remplace, 4100 uur per jaar

Aannames:
- Onderhoud en exploitatie van de openbare verlichting op basis van remplace
- Gestructureerd vervangen
- Materiaal voor de afschrijvingsdatum preventief vervangen
- Meteriaal per straat tegelijk vervangen
- Mast en armatuur indien mogelijk tegelijk vervangen
- Conventionele verlichtingsarmaturen
- 4100 uur per jaar branden (niet dimmen of doven)
- Extra budget voor aankopen eigen lichtnet
- Energie niet zelf opwekken
- Gemiddelde jaarlijkse energieprijsstijging: 4%
- Gemiddelde jaarlijkse prijsstijging (rest): 2%
- Levensduur lamp: 3 jaar
- Levensduur armatuur: 25 jaar
- Levensduur mast: 50 jaar

2012 Vervanging lampen 1000 st/jaar (3 jaar per lamp)
Vervanging armaturen 80 st/jaar (37,5 jaar/armatuur)
Vervanging masten 20 st/jaar

2013 Vervanging lampen 1000 st/jaar (3 jaar per lamp)
Vervanging armaturen 143 st/jaar (25 jaar per armatuur)
Eenmalige vervanging masten 120 st/jaar (inhaalslag van 2013 t/m 2019)
Extra budget voor nieuwe kabels en kasten (eigen beheer)

2013-2015 Eenmalige lampvervanging tbv overgang naar remplace. Geschat 1/3 extra is 330 lampen per jaar

2020 Vervanging lampen 1000 st/jaar (3 jaar per lamp)
Vervanging armaturen 143 st/jaar (25 jaar per armatuur)
Vervanging masten 50 st/jaar (50 jaar per mast)
Extra budget voor nieuwe kabels en kasten (eigen beheer)

Scenario 3

Jaar	Energie verbruik (MWh)	Energie tarief (Euro/kWh)	Energie kosten (Euro)	Netbeheer kosten (Euro)	**Totale Energiekosten (Euro)**	Aanschaf lampen (Euro)	Aanschaf VSA (Euro)	Plaatsing lampen (Euro)	**Totale lampkosten (Euro)**	Aanschaf Armaturen (Euro)	Plaatsing Armaturen (Euro)	**Totale Armatuurkosten (Euro)**	Aanschaf Masten (Euro)	Plaatsing Masten (Euro)	**Totale kosten Masten (Euro)**	Onderhoud actieve markering (Euro)	OVL Netten en Kasten (Euro)	Diverse opbrengsten (Euro)	Gebouw en terreinkosen (Euro)	Infra & bouw uurkosten (Euro)	Kapitaallasten (Euro)	**Overige kosten (Euro)**	**Totaal kosten (Euro)**	**Afschrijving met rente (Euro)**	**Totaal kosten incl. Afschrijving (Euro)**	Som Totaal (Euro)	**Totaal kosten incl. investering (Euro)**	Som Totaal
2012	544	€ 0,0603	€ 32.804	€ 23.500	**€ 56.304**	€ 16.392	€ 43.500	€ 79.570	**€ 139.462**	€ 20.150	€ 21.220	**€ 41.370**	€ 6.700	€ 5.200	**€ 11.900**	€ 0	€ 10.311	-€ 5.374	€ 4.269	€ 17.550	€ 1.665	**€ 28.421**	**€ 277.457**	€ 0	**€ 277.457**	€ 277.457	**€ 277.457**	€ 277.457
2013	370	€ 0,0627	€ 23.185	€ 23.970	**€ 47.155**	€ 0	€ 0	€ 0	**€ 0**	€ 0	€ 0	**€ 0**	€ 13.668	€ 10.608	**€ 24.276**	€ 0	€ 29.200	-€ 5.481	€ 4.354	€ 17.901	€ 1.698	**€ 47.672**	**€ 119.103**	€ 56.875	**€ 175.978**	€ 455.436	**€ 1.896.121**	€ 2.173.578
2014	195	€ 0,0652	€ 12.744	€ 24.449	**€ 37.193**	€ 0	€ 0	€ 0	**€ 0**	€ 8.988	€ 867	**€ 9.855**	€ 13.941	€ 10.820	**€ 24.762**	€ 5.600	€ 29.784	-€ 5.591	€ 4.441	€ 18.259	€ 1.732	**€ 48.626**	**€ 120.435**	€ 113.750	**€ 234.186**	€ 687.621	**€ 160.143**	€ 2.333.722
2015	195	€ 0,0678	€ 13.254	€ 24.938	**€ 38.192**	€ 0	€ 0	€ 0	**€ 0**	€ 9.168	€ 884	**€ 10.052**	€ 14.220	€ 11.037	**€ 25.257**	€ 5.712	€ 30.380	-€ 5.703	€ 4.530	€ 18.624	€ 1.767	**€ 49.598**	**€ 123.099**	€ 113.750	**€ 236.849**	€ 924.471	**€ 162.807**	€ 2.496.528
2016	195	€ 0,0705	€ 13.784	€ 25.437	**€ 39.221**	€ 0	€ 0	€ 0	**€ 0**	€ 9.351	€ 902	**€ 10.253**	€ 14.505	€ 11.257	**€ 25.762**	€ 5.826	€ 30.987	-€ 5.817	€ 4.621	€ 18.997	€ 1.802	**€ 50.590**	**€ 125.826**	€ 113.750	**€ 239.576**	€ 1.164.047	**€ 165.534**	€ 2.662.062
2017	195	€ 0,0733	€ 14.335	€ 25.946	**€ 40.281**	€ 0	€ 0	€ 0	**€ 0**	€ 9.538	€ 920	**€ 10.458**	€ 14.795	€ 11.482	**€ 26.277**	€ 5.943	€ 31.607	-€ 5.933	€ 4.713	€ 19.377	€ 1.838	**€ 51.602**	**€ 128.618**	€ 113.750	**€ 242.368**	€ 1.406.415	**€ 168.326**	€ 2.830.388
2018	195	€ 0,0763	€ 14.909	€ 26.465	**€ 41.374**	€ 0	€ 0	€ 0	**€ 0**	€ 9.729	€ 938	**€ 10.667**	€ 15.091	€ 11.712	**€ 26.803**	€ 6.062	€ 32.239	-€ 6.052	€ 4.808	€ 19.764	€ 1.875	**€ 52.634**	**€ 131.477**	€ 113.750	**€ 245.227**	€ 1.651.643	**€ 171.185**	€ 3.001.573
2019	195	€ 0,0793	€ 15.505	€ 26.994	**€ 42.499**	€ 0	€ 0	€ 0	**€ 0**	€ 9.923	€ 957	**€ 10.880**	€ 15.392	€ 11.946	**€ 27.339**	€ 6.183	€ 32.884	-€ 6.173	€ 4.904	€ 20.159	€ 1.913	**€ 53.687**	**€ 134.405**	€ 113.750	**€ 248.155**	€ 1.899.798	**€ 174.113**	€ 3.175.686
2020	195	€ 0,0825	€ 16.125	€ 27.534	**€ 43.659**	€ 0	€ 0	€ 0	**€ 0**	€ 10.122	€ 976	**€ 11.098**	€ 15.700	€ 12.185	**€ 27.885**	€ 6.307	€ 33.542	-€ 6.296	€ 5.002	€ 20.563	€ 1.951	**€ 54.760**	**€ 137.403**	€ 113.750	**€ 251.153**	€ 2.150.951	**€ 177.111**	€ 3.352.797
2021	195	€ 0,0858	€ 16.770	€ 28.085	**€ 44.855**	€ 0	€ 0	€ 0	**€ 0**	€ 10.324	€ 996	**€ 11.320**	€ 16.014	€ 12.429	**€ 28.443**	€ 6.433	€ 34.212	-€ 6.422	€ 5.102	€ 20.974	€ 1.990	**€ 55.856**	**€ 140.474**	€ 113.750	**€ 254.224**	€ 2.405.175	**€ 180.182**	€ 3.532.979
2022	195	€ 0,0892	€ 17.441	€ 28.646	**€ 46.087**	€ 0	€ 0	€ 0	**€ 0**	€ 10.531	€ 1.015	**€ 11.546**	€ 16.335	€ 12.678	**€ 29.012**	€ 6.561	€ 34.897	-€ 6.551	€ 5.204	€ 21.393	€ 2.030	**€ 56.973**	**€ 143.618**	€ 113.750	**€ 257.369**	€ 2.662.544	**€ 183.326**	€ 3.716.305
2023	195	€ 0,0928	€ 18.139	€ 29.219	**€ 47.358**	€ 0	€ 0	€ 0	**€ 0**	€ 10.741	€ 1.036	**€ 11.777**	€ 16.661	€ 12.931	**€ 29.592**	€ 6.693	€ 35.595	-€ 6.682	€ 5.308	€ 21.821	€ 2.070	**€ 58.112**	**€ 146.840**	€ 113.750	**€ 260.590**	€ 2.923.134	**€ 186.548**	€ 3.902.853
2024	195	€ 0,0965	€ 18.864	€ 29.804	**€ 48.668**	€ 0	€ 0	€ 0	**€ 0**	€ 10.956	€ 1.056	**€ 12.013**	€ 16.994	€ 13.190	**€ 30.184**	€ 6.826	€ 36.307	-€ 6.816	€ 5.414	€ 22.258	€ 2.112	**€ 59.274**	**€ 150.139**	€ 113.750	**€ 263.890**	€ 3.187.024	**€ 189.847**	€ 4.092.700
2025	195	€ 0,1004	€ 19.619	€ 30.400	**€ 50.019**	€ 0	€ 0	€ 0	**€ 0**	€ 11.175	€ 1.078	**€ 12.253**	€ 17.334	€ 13.454	**€ 30.788**	€ 6.963	€ 37.033	-€ 6.952	€ 5.522	€ 22.703	€ 2.154	**€ 60.460**	**€ 153.519**	€ 113.750	**€ 267.270**	€ 3.454.293	**€ 193.227**	€ 4.285.927
2026	195	€ 0,1044	€ 20.404	€ 31.008	**€ 51.411**	€ 0	€ 0	€ 0	**€ 0**	€ 11.399	€ 1.099	**€ 12.498**	€ 17.681	€ 13.723	**€ 31.404**	€ 7.102	€ 37.773	-€ 7.091	€ 5.633	€ 23.157	€ 2.197	**€ 61.669**	**€ 156.982**	€ 113.750	**€ 270.732**	€ 3.725.026	**€ 196.690**	€ 4.482.617
2027	195	€ 0,1086	€ 21.220	€ 31.628	**€ 52.848**	€ 0	€ 0	€ 0	**€ 0**	€ 11.627	€ 1.121	**€ 12.748**	€ 18.035	€ 13.997	**€ 32.032**	€ 7.244	€ 38.529	-€ 7.233	€ 5.746	€ 23.620	€ 2.241	**€ 62.902**	**€ 160.530**	€ 113.750	**€ 274.280**	€ 3.999.306	**€ 200.238**	€ 4.682.855
2028	195	€ 0,1129	€ 22.069	€ 32.260	**€ 54.329**	€ 0	€ 0	€ 0	**€ 0**	€ 11.859	€ 1.144	**€ 13.003**	€ 18.395	€ 14.277	**€ 32.672**	€ 7.389	€ 39.299	-€ 7.377	€ 5.860	€ 24.092	€ 2.286	**€ 64.161**	**€ 164.165**	€ 113.750	**€ 277.915**	€ 4.277.221	**€ 203.873**	€ 4.886.728
2029	195	€ 0,1174	€ 22.951	€ 32.906	**€ 55.857**	€ 0	€ 0	€ 0	**€ 0**	€ 12.097	€ 1.166	**€ 13.263**	€ 18.763	€ 14.563	**€ 33.326**	€ 7.537	€ 40.085	-€ 7.525	€ 5.978	€ 24.574	€ 2.331	**€ 65.444**	**€ 167.889**	€ 113.750	**€ 281.640**	€ 4.558.861	**€ 207.597**	€ 5.094.325
2030	195	€ 0,1221	€ 23.869	€ 33.564	**€ 57.433**	€ 0	€ 0	€ 0	**€ 0**	€ 12.339	€ 1.190	**€ 13.528**	€ 19.138	€ 14.854	**€ 33.992**	€ 7.688	€ 40.887	-€ 7.675	€ 6.097	€ 25.066	€ 2.378	**€ 66.753**	**€ 171.706**	€ 113.750	**€ 285.457**	€ 4.844.318	**€ 211.414**	€ 5.305.739
2031	195	€ 0,1270	€ 24.824	€ 34.235	**€ 59.059**	€ 0	€ 0	€ 0	**€ 0**	€ 12.585	€ 1.214	**€ 13.799**	€ 19.521	€ 15.151	**€ 34.672**	€ 7.841	€ 41.705	-€ 7.829	€ 6.219	€ 25.567	€ 2.426	**€ 68.088**	**€ 175.618**	€ 113.750	**€ 289.368**	€ 5.133.686	**€ 215.326**	€ 5.521.065
2032	195	€ 0,1321	€ 25.817	€ 34.920	**€ 60.737**	€ 0	€ 0	€ 0	**€ 0**	€ 12.837	€ 1.238	**€ 14.075**	€ 19.912	€ 15.454	**€ 35.366**	€ 7.998	€ 42.539	-€ 7.985	€ 6.344	€ 26.078	€ 2.474	**€ 69.449**	**€ 179.627**	€ 113.750	**€ 293.377**	€ 5.427.063	**€ 219.335**	€ 5.740.400
2033	195	€ 0,1374	€ 26.850	€ 35.618	**€ 62.468**	€ 0	€ 0	€ 0	**€ 0**	€ 13.094	€ 1.263	**€ 14.356**	€ 20.310	€ 15.763	**€ 36.073**	€ 8.158	€ 43.390	-€ 8.145	€ 6.470	€ 26.600	€ 2.524	**€ 70.838**	**€ 183.735**	€ 113.750	**€ 297.486**	€ 5.724.548	**€ 223.443**	€ 5.963.843
2034	195	€ 0,1429	€ 27.924	€ 36.331	**€ 64.254**	€ 0	€ 0	€ 0	**€ 0**	€ 13.356	€ 1.288	**€ 14.643**	€ 20.716	€ 16.078	**€ 36.794**	€ 8.321	€ 44.257	-€ 8.308	€ 6.600	€ 27.132	€ 2.574	**€ 72.255**	**€ 187.947**	€ 113.750	**€ 301.698**	€ 6.026.246	**€ 227.655**	€ 6.191.498
2035	195	€ 0,1486	€ 29.041	€ 37.057	**€ 66.098**	€ 0	€ 0	€ 0	**€ 0**	€ 13.623	€ 1.314	**€ 14.936**	€ 21.130	€ 16.400	**€ 37.530**	€ 8.488	€ 45.143	-€ 8.474	€ 6.732	€ 27.675	€ 2.626	**€ 73.700**	**€ 192.265**	€ 113.750	**€ 306.015**	€ 6.332.261	**€ 231.973**	€ 6.423.471
2036	195	€ 0,1545	€ 30.202	€ 37.798	**€ 68.001**	€ 0	€ 0	€ 0	**€ 0**	€ 13.895	€ 1.340	**€ 15.235**	€ 21.553	€ 16.728	**€ 38.281**	€ 8.657	€ 46.045	-€ 8.644	€ 6.866	€ 28.228	€ 2.678	**€ 75.174**	**€ 196.691**	€ 113.750	**€ 310.441**	€ 6.642.702	**€ 236.399**	€ 6.659.869
2037	195	€ 0,1607	€ 31.410	€ 38.554	**€ 69.965**	€ 0	€ 0	€ 0	**€ 0**	€ 14.173	€ 1.367	**€ 15.540**	€ 21.984	€ 17.062	**€ 39.046**	€ 8.831	€ 46.966	-€ 8.817	€ 7.004	€ 28.793	€ 2.732	**€ 76.678**	**€ 201.229**	€ 113.750	**€ 314.979**	€ 6.957.681	**€ 240.937**	€ 6.900.806
	Totaal				€ 1.345.325				€ 139.462			€ 341.166			€ 789.468							€ 1.555.376	€ 4.170.796		€ 6.957.681			
	Gemiddeld	€ 20.850	€ 30.711		€ 51.561	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 10.937	€ 1.055	€ 11.992	€ 17.512	€ 13.591	€ 31.103	€ 6.814	€ 37.411	-€ 7.023	€ 5.579	€ 22.935	€ 2.176	€ 61.078	€ 155.734	€ 111.475	€ 267.209			
	Deel				32%				3%			8%			19%							37%	100%					
	Gem. Incl. Afs.	€ 20.850	€ 30.711		€ 51.561	€ 9.602	€ 22.283	€ 0	€ 31.884	€ 102.314	€ 17.928	€ 120.242	€ 55.833	€ 13.591	€ 69.424	€ 6.814	€ 37.411	-€ 7.023	€ 5.579	€ 22.935	€ 2.176	€ 64.919	€ 155.734	€ 35.642	€ 267.209			

Jaar				Uitbesteding uitwerking (Euro)	**Totale kosten uitwerking (Euro)**	Actieve markering (Euro)	Schakelen & regelen (Euro)	Plaatsing lampen (Euro)	**Totale lampkosten (Euro)**	Aanschaf Armaturen (Euro)	Plaatsing Armaturen (Euro)	**Totale Armatuurkosten (Euro)**	Aanschaf Masten (6, 8 & 9m) (Euro)	Plaatsing + verwijdering Masten (Euro)	**Totale kosten Masten (Euro)**							**Totaal kosten (Euro)**	Eventuele subsidie WF/ Provincie (euro)	**Totaal rekening gemeente (Euro)**	Annuïteit (Euro)	Jaarlijks gemiddelde te betalen rente (Euro)
													Investeringen													
2012					**€ 0**				**€ 0**			**€ 0**			**€ 0**								€ 0		€ 0	
2013				€ 60.000	**€ 60.000**	€ 150.000	€ 348.100		**€ 498.100**	€ 1.427.500	€ 263.597	**€ 1.691.097**	€ 598.655	€ 113.844	**€ 712.499**							**€ 2.961.696**	-€ 1.184.679	€ 1.777.018	€ 113.750	€ 39.708
2014					**€ 0**				**€ 0**			**€ 0**			**€ 0**									€ 0		2,2%

Scenario 3: **Verlichten met LED incl. regelen en schakelen, 2600 uur per jaar (volgens beleidsplan) met subsidie**

Aannames:
Onderhoud en exploitatie van de openbare verlichting op basis van remplace
Gestructureerd vervangen
Materiaal voor de afschrijvingsdatum preventief vervangen
Meteriaal per straat tegelijk vervangen
Mast en armatuur indien mogelijk tegelijk vervangen
LED verlichtingsarmaturen & actieve markering
2600 uur per jaar branden (dimmen en doven)
Extra budget voor aankopen eigen lichtnet
Energie niet zelf opwekken
Gemiddelde jaarlijkse energieprijsstijging: 4%
Gemiddelde jaarlijkse prijsstijging (rest): 2%
Levensduur lamp: 25 jaar
Levensduur armatuur: 25 jaar
Levensduur mast: 50 jaar
Afschrijving: 25 jaar
Marktrente van afschrijving: 4%

2012 Vervanging lampen 1000 st/jaar (3 jaar per lamp)
Vervanging armaturen 80 st/jaar (37,5 jaar/armatuur)
Vervanging masten 20 st/jaar

2013 <u>Eenmalige grote investering voor vervanging lampen & armaturen door LED</u>
<u>Eenmalige vervanging masten 830 stuks (inhaalslag 2013)</u>
Extra budget voor nieuwe kabels en kasten (eigen beheer)

2014 Vervanging lampen vervalt
Vervanging armaturen 17 st/jaar door bliksem, schade, uitval, etc (15% na 25 jaar van het totaal)
Vervanging masten 40 st/jaar (50 jaar per mast)
Vervanging actieve markering 4% per jaar (25 jaar per stud)

Scenario 4

Jaar	Energie verbruik (MWh)	Energie tarief (Euro/kWh)	Energie kosten (Euro)	Netbeheer kosten (Euro)	**Totale Energiekosten (Euro)**	Aanschaf lampen (Euro)	Aanschaf VSA (Euro)	Plaatsing lampen (Euro)	**Totale lampkosten (Euro)**	Aanschaf Armaturen (Euro)	Plaatsing Armaturen (Euro)	**Totale Armatuurkosten (Euro)**	Aanschaf Masten (Euro)	Plaatsing Masten (Euro)	**Totale kosten Masten (Euro)**	Onderhoud actieve markering (Euro)	OVL Netten en Kasten (Euro)	Diverse opbrengsten (Euro)	Gebouw en terreinkosen (Euro)	Infra & bouw uurkosten (Euro)	Kapitaallasten (Euro)	**Overige kosten (Euro)**	**Totaal kosten (Euro)**	**Afschrijving met rente (Euro)**	**Totaal kosten incl. Afschrijving (Euro)**	Som Totaal (Euro)	**Totaal kosten incl. investering (Euro)**	Som Totaal
2012	544	€ 0,0603	€ 32.804	€ 23.500	**€ 56.304**	€ 16.392	€ 43.500	€ 79.570	**€ 139.462**	€ 20.150	€ 21.220	**€ 41.370**	€ 6.700	€ 5.200	**€ 11.900**	€ 0	€ 10.311	-€ 5.374	€ 4.269	€ 17.550	€ 1.665	**€ 28.421**	**€ 277.457**	€ 0	**€ 277.457**	€ 277.457	**€ 277.457**	€ 277.457
2013	370	€ 0,0627	€ 23.185	€ 23.970	**€ 47.155**	€ 0	€ 0	€ 0	**€ 0**	€ 0	€ 0	**€ 0**	€ 13.668	€ 10.608	**€ 24.276**	€ 0	€ 29.200	-€ 5.481	€ 4.354	€ 17.901	€ 1.698	**€ 47.672**	**€ 119.103**	€ 58.796	**€ 177.899**	€ 455.356	**€ 1.656.121**	€ 1.933.578
2014	195	€ 0,0652	€ 12.744	€ 24.449	**€ 37.193**	€ 0	€ 0	€ 0	**€ 0**	€ 8.988	€ 867	**€ 9.855**	€ 13.941	€ 10.820	**€ 24.762**	€ 5.600	€ 29.784	-€ 5.591	€ 4.441	€ 18.259	€ 1.732	**€ 48.626**	**€ 120.435**	€ 117.591	**€ 238.026**	€ 693.383	**€ 761.484**	€ 2.695.062
2015	195	€ 0,0678	€ 13.254	€ 24.938	**€ 38.192**	€ 0	€ 0	€ 0	**€ 0**	€ 9.168	€ 884	**€ 10.052**	€ 14.220	€ 11.037	**€ 25.257**	€ 5.712	€ 30.380	-€ 5.703	€ 4.530	€ 18.624	€ 1.767	**€ 49.598**	**€ 123.099**	€ 117.591	**€ 240.690**	€ 934.072	**€ 164.147**	€ 2.859.210
2016	0	€ 0,0705	€ 0	€ 25.437	**€ 25.437**	€ 0	€ 0	€ 0	**€ 0**	€ 9.351	€ 902	**€ 10.253**	€ 14.505	€ 11.257	**€ 25.762**	€ 5.826	€ 30.987	-€ 5.817	€ 4.621	€ 18.997	€ 1.802	**€ 50.590**	**€ 112.042**	€ 117.591	**€ 229.633**	€ 1.163.705	**€ 153.091**	€ 3.012.300
2017	0	€ 0,0733	€ 0	€ 25.946	**€ 25.946**	€ 0	€ 0	€ 0	**€ 0**	€ 9.538	€ 920	**€ 10.458**	€ 14.795	€ 11.482	**€ 26.277**	€ 5.943	€ 31.607	-€ 5.933	€ 4.713	€ 19.377	€ 1.838	**€ 51.602**	**€ 114.283**	€ 117.591	**€ 231.874**	€ 1.395.579	**€ 155.331**	€ 3.167.632
2018	0	€ 0,0763	€ 0	€ 26.465	**€ 26.465**	€ 0	€ 0	€ 0	**€ 0**	€ 9.729	€ 938	**€ 10.667**	€ 15.091	€ 11.712	**€ 26.803**	€ 6.062	€ 32.239	-€ 6.052	€ 4.808	€ 19.764	€ 1.875	**€ 52.634**	**€ 116.568**	€ 117.591	**€ 234.160**	€ 1.629.739	**€ 157.617**	€ 3.325.249
2019	0	€ 0,0793	€ 0	€ 26.994	**€ 26.994**	€ 0	€ 0	€ 0	**€ 0**	€ 9.923	€ 957	**€ 10.880**	€ 15.392	€ 11.946	**€ 27.339**	€ 6.183	€ 32.884	-€ 6.173	€ 4.904	€ 20.159	€ 1.913	**€ 53.687**	**€ 118.900**	€ 117.591	**€ 236.491**	€ 1.866.230	**€ 159.948**	€ 3.485.197
2020	0	€ 0,0825	€ 0	€ 27.534	**€ 27.534**	€ 0	€ 0	€ 0	**€ 0**	€ 10.122	€ 976	**€ 11.098**	€ 15.700	€ 12.185	**€ 27.885**	€ 6.307	€ 33.542	-€ 6.296	€ 5.002	€ 20.563	€ 1.951	**€ 54.760**	**€ 121.278**	€ 117.591	**€ 238.869**	€ 2.105.099	**€ 162.326**	€ 3.647.524
2021	0	€ 0,0858	€ 0	€ 28.085	**€ 28.085**	€ 0	€ 0	€ 0	**€ 0**	€ 10.324	€ 996	**€ 11.320**	€ 16.014	€ 12.429	**€ 28.443**	€ 6.433	€ 34.212	-€ 6.422	€ 5.102	€ 20.974	€ 1.990	**€ 55.856**	**€ 123.703**	€ 117.591	**€ 241.294**	€ 2.346.393	**€ 164.752**	€ 3.812.276
2022	0	€ 0,0892	€ 0	€ 28.646	**€ 28.646**	€ 0	€ 0	€ 0	**€ 0**	€ 10.531	€ 1.015	**€ 11.546**	€ 16.335	€ 12.678	**€ 29.012**	€ 6.561	€ 34.897	-€ 6.551	€ 5.204	€ 21.393	€ 2.030	**€ 56.973**	**€ 126.177**	€ 117.591	**€ 243.768**	€ 2.590.161	**€ 167.226**	€ 3.979.502
2023	0	€ 0,0928	€ 0	€ 29.219	**€ 29.219**	€ 0	€ 0	€ 0	**€ 0**	€ 10.741	€ 1.036	**€ 11.777**	€ 16.661	€ 12.931	**€ 29.592**	€ 6.693	€ 35.595	-€ 6.682	€ 5.308	€ 21.821	€ 2.070	**€ 58.112**	**€ 128.701**	€ 117.591	**€ 246.292**	€ 2.836.454	**€ 169.750**	€ 4.149.252
2024	0	€ 0,0965	€ 0	€ 29.804	**€ 29.804**	€ 0	€ 0	€ 0	**€ 0**	€ 10.956	€ 1.056	**€ 12.013**	€ 16.994	€ 13.190	**€ 30.184**	€ 6.826	€ 36.307	-€ 6.816	€ 5.414	€ 22.258	€ 2.112	**€ 59.274**	**€ 131.275**	€ 117.591	**€ 248.866**	€ 3.085.320	**€ 172.324**	€ 4.321.575
2025	0	€ 0,1004	€ 0	€ 30.400	**€ 30.400**	€ 0	€ 0	€ 0	**€ 0**	€ 11.175	€ 1.078	**€ 12.253**	€ 17.334	€ 13.454	**€ 30.788**	€ 6.963	€ 37.033	-€ 6.952	€ 5.522	€ 22.703	€ 2.154	**€ 60.460**	**€ 133.900**	€ 117.591	**€ 251.492**	€ 3.336.811	**€ 174.949**	€ 4.496.524
2026	0	€ 0,1044	€ 0	€ 31.008	**€ 31.008**	€ 0	€ 0	€ 0	**€ 0**	€ 11.399	€ 1.099	**€ 12.498**	€ 17.681	€ 13.723	**€ 31.404**	€ 7.102	€ 37.773	-€ 7.091	€ 5.633	€ 23.157	€ 2.197	**€ 61.669**	**€ 136.578**	€ 117.591	**€ 254.170**	€ 3.590.981	**€ 177.627**	€ 4.674.152
2027	0	€ 0,1086	€ 0	€ 31.628	**€ 31.628**	€ 0	€ 0	€ 0	**€ 0**	€ 11.627	€ 1.121	**€ 12.748**	€ 18.035	€ 13.997	**€ 32.032**	€ 7.244	€ 38.529	-€ 7.233	€ 5.746	€ 23.620	€ 2.241	**€ 62.902**	**€ 139.310**	€ 117.591	**€ 256.901**	€ 3.847.882	**€ 180.359**	€ 4.854.510
2028	0	€ 0,1129	€ 0	€ 32.260	**€ 32.260**	€ 0	€ 0	€ 0	**€ 0**	€ 11.859	€ 1.144	**€ 13.003**	€ 18.395	€ 14.277	**€ 32.672**	€ 7.389	€ 39.299	-€ 7.377	€ 5.860	€ 24.092	€ 2.286	**€ 64.161**	**€ 142.096**	€ 117.591	**€ 259.687**	€ 4.107.569	**€ 183.145**	€ 5.037.655
2029	0	€ 0,1174	€ 0	€ 32.906	**€ 32.906**	€ 0	€ 0	€ 0	**€ 0**	€ 12.097	€ 1.166	**€ 13.263**	€ 18.763	€ 14.563	**€ 33.326**	€ 7.537	€ 40.085	-€ 7.525	€ 5.978	€ 24.574	€ 2.331	**€ 65.444**	**€ 144.938**	€ 117.591	**€ 262.529**	€ 4.370.098	**€ 185.987**	€ 5.223.642
2030	0	€ 0,1221	€ 0	€ 33.564	**€ 33.564**	€ 0	€ 0	€ 0	**€ 0**	€ 12.339	€ 1.190	**€ 13.528**	€ 19.138	€ 14.854	**€ 33.992**	€ 7.688	€ 40.887	-€ 7.675	€ 6.097	€ 25.066	€ 2.378	**€ 66.753**	**€ 147.837**	€ 117.591	**€ 265.428**	€ 4.635.526	**€ 188.886**	€ 5.412.528
2031	0	€ 0,1270	€ 0	€ 34.235	**€ 34.235**	€ 0	€ 0	€ 0	**€ 0**	€ 12.585	€ 1.214	**€ 13.799**	€ 19.521	€ 15.151	**€ 34.672**	€ 7.841	€ 41.705	-€ 7.829	€ 6.219	€ 25.567	€ 2.426	**€ 68.088**	**€ 150.794**	€ 117.591	**€ 268.385**	€ 4.903.911	**€ 191.842**	€ 5.604.370
2032	0	€ 0,1321	€ 0	€ 34.920	**€ 34.920**	€ 0	€ 0	€ 0	**€ 0**	€ 12.837	€ 1.238	**€ 14.075**	€ 19.912	€ 15.454	**€ 35.366**	€ 7.998	€ 42.539	-€ 7.985	€ 6.344	€ 26.078	€ 2.474	**€ 69.449**	**€ 153.810**	€ 117.591	**€ 271.401**	€ 5.175.312	**€ 194.858**	€ 5.799.228
2033	0	€ 0,1374	€ 0	€ 35.618	**€ 35.618**	€ 0	€ 0	€ 0	**€ 0**	€ 13.094	€ 1.263	**€ 14.356**	€ 20.310	€ 15.763	**€ 36.073**	€ 8.158	€ 43.390	-€ 8.145	€ 6.470	€ 26.600	€ 2.524	**€ 70.838**	**€ 156.886**	€ 117.591	**€ 274.477**	€ 5.449.789	**€ 197.934**	€ 5.997.163
2034	0	€ 0,1429	€ 0	€ 36.331	**€ 36.331**	€ 0	€ 0	€ 0	**€ 0**	€ 13.356	€ 1.288	**€ 14.643**	€ 20.716	€ 16.078	**€ 36.794**	€ 8.321	€ 44.257	-€ 8.308	€ 6.600	€ 27.132	€ 2.574	**€ 72.255**	**€ 160.023**	€ 117.591	**€ 277.615**	€ 5.727.403	**€ 201.072**	€ 6.198.235
2035	0	€ 0,1486	€ 0	€ 37.057	**€ 37.057**	€ 0	€ 0	€ 0	**€ 0**	€ 13.623	€ 1.314	**€ 14.936**	€ 21.130	€ 16.400	**€ 37.530**	€ 8.488	€ 45.143	-€ 8.474	€ 6.732	€ 27.675	€ 2.626	**€ 73.700**	**€ 163.224**	€ 117.591	**€ 280.815**	€ 6.008.218	**€ 204.273**	€ 6.402.507
2036	0	€ 0,1545	€ 0	€ 37.798	**€ 37.798**	€ 0	€ 0	€ 0	**€ 0**	€ 13.895	€ 1.340	**€ 15.235**	€ 21.553	€ 16.728	**€ 38.281**	€ 8.657	€ 46.045	-€ 8.644	€ 6.866	€ 28.228	€ 2.678	**€ 75.174**	**€ 166.488**	€ 117.591	**€ 284.079**	€ 6.292.298	**€ 207.537**	€ 6.610.044
2037	0	€ 0,1607	€ 0	€ 38.554	**€ 38.554**	€ 0	€ 0	€ 0	**€ 0**	€ 14.173	€ 1.367	**€ 15.540**	€ 21.984	€ 17.062	**€ 39.046**	€ 8.831	€ 46.966	-€ 8.817	€ 7.004	€ 28.793	€ 2.732	**€ 76.678**	**€ 169.818**	€ 117.591	**€ 287.409**	€ 6.579.707	**€ 210.867**	€ 6.820.911
	Totaal				€ 873.253				€ 139.462			€ 341.166			€ 789.468							€ 1.555.376	€ 3.698.725		€ 5.175.312			
	Gemiddeld	€ 1.967	€ 30.711		€ 32.678	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 10.937	€ 1.055	€ 11.992	€ 17.512	€ 13.591	€ 31.103	€ 6.814	€ 37.411	-€ 7.023	€ 5.579	€ 22.935	€ 2.176	€ 61.078	€ 136.851	€ 115.239	€ 252.090			
	Deel				24%				4%			9%			21%							42%	100%					
	Gem. Incl. Afs.	€ 1.967	€ 30.711		€ 32.678	€ 9.602	€ 22.283	€ 0	€ 31.884	€ 102.314	€ 17.928	€ 120.242	€ 55.833	€ 13.591	€ 69.424	€ 6.814	€ 37.411	-€ 7.023	€ 5.579	€ 22.935	€ 2.176	€ 98.613	€ 136.851	€ 115.239	€ 252.090			

Jaar			PV kosten (Euro)	Uitbesteding uitwerking (Euro)	**Totale kosten energie & uitwerking (Euro)**	Actieve markering (Euro)	Schakelen & regelen		**Totale lampkosten (Euro)**	Aanschaf Armaturen (Euro)	Plaatsing Armaturen (Euro)	**Totale Armatuurkosten (Euro)**	Aanschaf Masten (6, 8 & 9m) (Euro)	Plaatsing + verwijdering Masten (Euro)	**Totale kosten Masten (Euro)**	**Totaal kosten (Euro)**	Eventuele subsidie WF/ Provincie (Euro)	**Totaal rekening gemeente (Euro)**	Annuiteit (Euro)	Jaarlijks gemiddelde te betalen rente (Euro)
									Investeringen											
2012					**€ 0**				**€ 0**			**€ 0**			**€ 0**	**€ 0**		**€ 0**		
2013				€ 60.000	**€ 60.000**	€ 150.000	€ 348.100		**€ 498.100**	€ 1.427.500	€ 263.597	**€ 1.691.097**	€ 598.655	€ 113.844	**€ 712.499**	**€ 2.961.696**	-€ 1.424.679	**€ 1.537.018**	€ 117.591	€ 41.049
2014			€ 600.000		**€ 600.000**				**€ 0**			**€ 0**			**€ 0**	**€ 600.000**	-€ 300.000	**€ 300.000**		2,2%

Scenario 4: **Verlichten met LED incl. regelen en schakelen, 2600 uur per jaar, zelf duurzaam opwekken met subsidie**

Aannames:
Onderhoud en exploitatie van de openbare verlichting op basis van remplace
Gestructureerd vervangen
Materiaal voor de afschrijvingsdatum preventief vervangen
Meteriaal per straat tegelijk vervangen
Mast en armatuur indien mogelijk tegelijk vervangen
LED verlichtingsarmaturen & actieve markering
2600 uur per jaar branden (dimmen en doven)
Extra budget voor aankopen eigen lichtnet
Energie zelf duurzaam opwekken via PV
Gemiddelde jaarlijkse energieprijsstijging: 4%
Gemiddelde jaarlijkse prijsstijging (rest): 2%
Levensduur lamp: 25 jaar
Levensduur armatuur: 25 jaar
Levensduur mast: 50 jaar
Levensduur PV: 25 jaar
Subsidie Provincie NHL: 300.000 euro
Subsidie Waddenfonds: 40% van de investering
Afschrijving: 25 jaar
Marktrente van afschrijving: 4%
Extra benodigde subsidie voor PV: 300.000 euro

2012 Vervanging lampen 1000 st/jaar (3 jaar per lamp)
Vervanging armaturen 80 st/jaar (37,5 jaar/armatuur)
Vervanging masten 20 st/jaar

2013 Eenmalige grote investering voor vervanging lampen & armaturen door LED
Eenmalige vervanging masten 830 stuks (inhaalslag 2013)
Extra budget voor nieuwe kabels en kasten (eigen beheer)

2014 Eenmalige grote investering voor PV installatie met 200 kWh/jaar (1500 m^2)
Vervanging lampen vervalt
Vervanging armaturen 17 st/jaar door bliksem, schade, uitval, etc (15% na 25 jaar van het totaal)
Vervanging masten 40 st/jaar (50 jaar per mast)
Vervanging actieve markering 4% per jaar (25 jaar per stud)

ZICHT TIJDENS DUISTERNIS VIA ENERGIE-NUL SYSTEEM

DE GROEN-ZWARTE OPLOSSING

BELEIDSPLAN GEMEENTE TEXEL 2011
DUURZAME OPENBARE VERLICHTING

The Interreg IVB North Sea Region Programme

Vigor Novus

.txl

Zicht tijdens duisternis
via energie-nul systeem
De groen-zwarte oplossing

Beleidsplan gemeente Texel 2012-2020

Duurzame openbare verlichting

COLOFON

Opdrachtgever: Gemeente Texel in samenwerking met Interreg IVB

Contactpersoon: ing. B.F. Dennenberg

Opdrachtnemer: Vigor Novus

Contactpersoon: ir. P.O. Lijklema

Telefoon: 06 - 51 45 72 78

Email: info@vigornovus.com

Afbeeldingen: ir. P.O. Lijklema & J.S. Lijklema (tenzij anders aangegeven)

Versie: 2.12.277 (derde druk)

Datum: Maart 2012

© Vigor Novus 2012: Dit werk is auteursrechtelijk beschermd

“If stars are best seen in a dark night,

then why light the whole planet in order to see each other?

If by reflection the moon can light half a planet,

then why burn our last fossil oils to create some sight?”

Bron: Sustainable Public Lighting based on LED technology, 2008

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING

1. SAMENVATTING 7

2. INLEIDING 9

3. FUNCTIES VAN OPENBARE VERLICHTING 11

ANALYSE

4. HUIDIGE VERLICHTING OP TEXEL 13

5. INVENTARISATIE 15

6. BESTAANDE ONDERZOEKEN 17

7. WET- EN REGELGEVING 19

8. MOGELIJKHEDEN DUURZAAMHEID & INNOVATIE 21

9. ENERGIE BESPAREN 23

10. VISIEVORMING 25

11. KADERSTELLING & EINDDOELEN 27

BELEID

12. HOOFDKENMERKEN PER FUNCTIONELE EENHEID 29

13. TEXELSE PRAKTIJK RICHTLIJNEN 31

14. TEXELSE NORMEN 33

15. BIJZONDERE SITUATIES 35

16. PRODUCTINSTALLATIE 39

17. ENERGIE NUL-SYSTEEM 41

IMPLEMENTATIE

18. UITVOERINGSMAATREGELEN 43

19. FINANCIEEL 47

20. BETROKKEN PARTIJEN & COMMUNICATIE 51

21. SLOTWOORD 53

APPENDIX

22. BEGRIPPEN EN DEFINITIES 55

23. LITERATUURONDERZOEKEN 57

24. BRONNEN 59

VIGOR NOVUS, BURGWAL 15C, 1791 AH DEN BURG, T +316 51 45 72 78, INFO@VIGORNOVUS.COM

6 *Nederland geeft ‘s nachts veel lichtvervuiling ten opzichte van de rest van de wereld. Bron: shadedrelief.com*

1. SAMENVATTING

"Zicht tijdens duisternis" beschrijft het ambitieuze beleidsplan van de gemeente Texel voor openbare verlichting. Naar aanleiding van het doel van Texel om in 2020 duurzaam in haar eigen energiebehoefte te voorzien en om duisternis op nemen als kernkwaliteit van de gemeente, is gekozen om met een structureel verlichtingsbeleid te komen dat daarbij aansluit.

De visie voor 2015 ten aanzien van openbare verlichting op Texel is, dat de gemeente overdag gemiddeld evenveel energie duurzaam opwekt, als dat 's nachts nodig is. Middels de meeste duurzame en innovatieve verlichtingsproducten zal Texel hierbij het voorbeeld geven aan de rest van Nederland. Omdat Texel voor ongeveer 80% indirect financieel afhankelijk is van recreatie, is Texel bij uitstek een gemeente die duurzaam beleid positieve promotie kan geven.

Er zijn de afgelopen jaren een aantal onderzoeken op Texel gedaan naar de openbare verlichting. Deze onderzoeken geven onder andere inzicht in hoeverre een beleidsplan kan helpen om lichthinder en energieverbruik te reduceren. Op het gebied van regelgeving is vooral de wettelijke aansprakelijkheid van belang. De gemeente is verplicht de verlichting zodanig te onderhouden dat deze voor de weg geen verkeersonveilige situatie kan opleveren. Daarnaast zijn er richtlijnen die bindend kunnen worden bij een ongeval door gebrekkige verlichting, tenzij de gemeente zelf onderbouwde verlichtingsniveaus heeft vastgesteld in haar beleid.

Om energie te kunnen besparen ten aanzien van de openbare verlichting, zijn er verschillende manieren denkbaar. Belangrijk is dat er alleen verlicht wordt, waar en wanneer het daadwerkelijk nodig is. Ook kan er door middel van het regelen van de verlichting bespaard worden door niet meer te verlichten op een bepaald tijdstip dan nodig is. Tenslotte kan veel energie bespaard worden door gebruik te maken van de nieuwste verlichtingstechnieken. Hierdoor moet het mogelijk zijn om in 2015 in totaal bijna 2/3 van de energie te besparen ten opzichte van 2010. De resterende benodigde energie kan duurzaam worden opgewekt. Voor het duurzaam opwekken kan gekozen worden voor de installatie van bijvoorbeeld zonnepanelen of windturbines op een centrale plek.

Voor dit beleidsplan zijn richtlijnen en normen ontworpen, zodat de uitvoering, het beheer en onderhoud op een gestructureerde manier kan plaatsvinden. Ook is er een uitgebreide inventarisatie gemaakt van de huidige verlichting in een database. Wanneer de database goed beheerd wordt, kan ook in de toekomst nauwkeurig worden voorspeld wanneer welke investeringen voor vervanging nodig zijn. Voor de uitvoering wordt onderscheid gemaakt in hoeverre maatregelen veel besparing leveren op financieel gebied en ten aanzien van energiegebruik en lichthinder.

Op financieel gebied is er onderscheid gemaakt tussen vier verschillende scenario's. Hieruit blijkt dat omschakelen naar LED-armaturen in combinatie met het schakelen en regelen van de verlichting weliswaar hoge investeringen vereist, maar op termijn alsnog goedkoper is door veel lagere energie- en onderhoudskosten. Het zelf duurzaam opwekken vereist nog grotere investeringen, maar kan net als innovatieve LED-armaturen waarschijnlijk voor een groot deel uit daarvoor bestemde subsidies betaald worden.

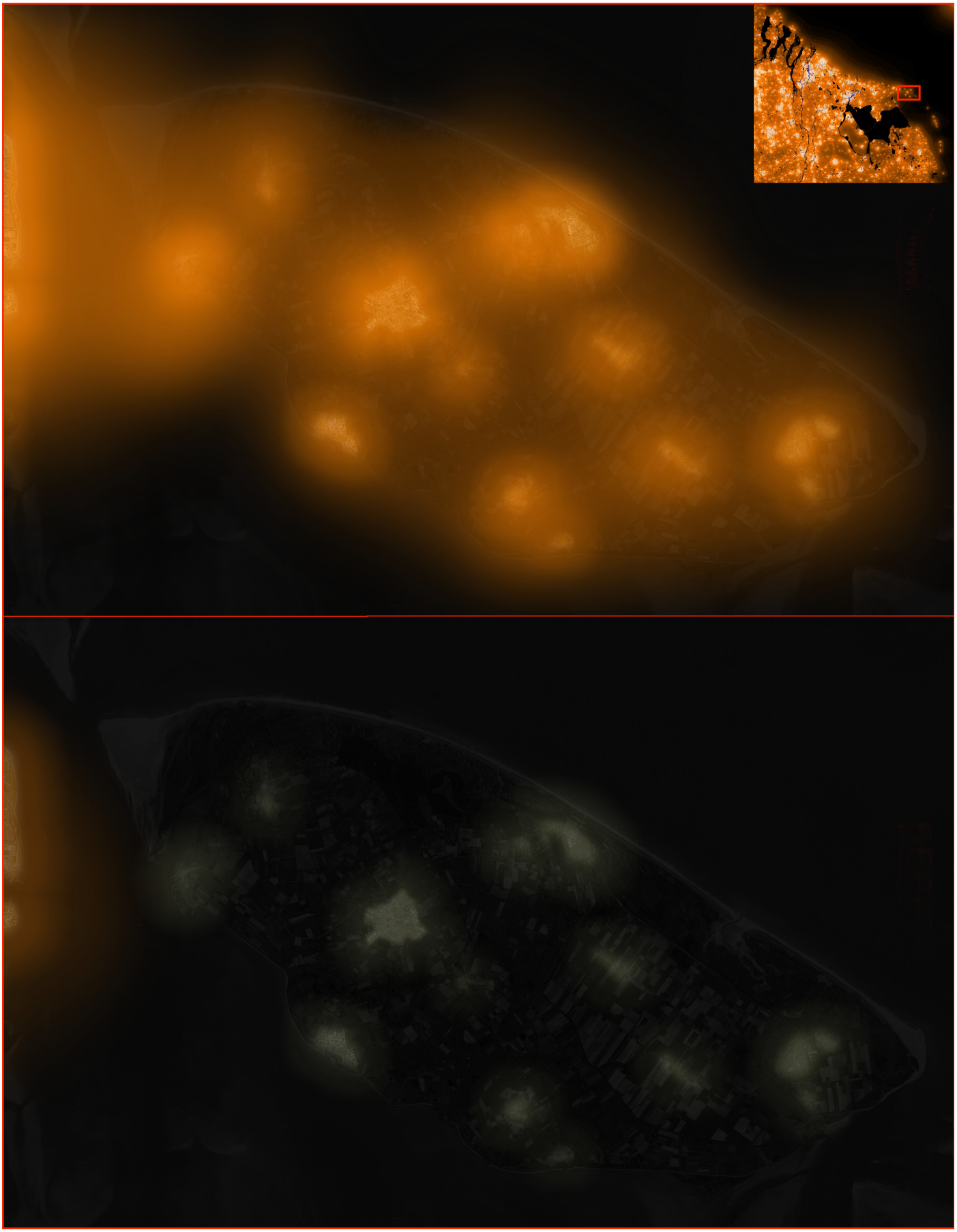

Impressiekaarten van Texel gedurende de avond in het jaar 2010 en 2015.

2. INLEIDING

2.1 Aanleiding

De structuurvisie 2020 "Texel op Koers" (van 3 maart 2009) en het rapport "Energievisie Texel" (van 7 mei 2008) vormen de eerste aanleiding van dit beleidsplan. "Texel op Koers" voert "nachtelijke duisternis" aan als kernkwaliteit van de gemeente Texel. "Energievisie Texel" beschrijft de mogelijkheden van de ambitie om in 2020 als gemeente duurzaam in de eigen energiebehoefte te kunnen voorzien. Op 2 december 2008 heeft het CDA de motie "reductie van openbare verlichting" ingediend. Het beleidsplan dat voor u ligt is een nadere invulling van de structuurvisie en de energievisie.

2.2 Metadoelen

Dit beleidsplan beschrijft de mogelijkheden op het gebied van lichtreductie en energiereductie van openbare verlichting voor de gemeente Texel. Iedere gemeente is wettelijk aansprakelijk voor de verkeersveiligheidsaspecten van de openbare verlichting. Het beleid dient daarom in eerste instantie als onderbouwing, maar het dient ook als structuur en houvast hoe op een consistente manier verlicht kan worden binnen de gemeente.

2.3 Andere doelen

De gemeente Texel gebruikt het beleidsplan voor duurzame openbare verlichting voor de volgende andere drie doeleinden:

1. Innovatie en duurzaamheid geven een positieve profiel aan de gemeente.
2. De leefbaarheid voor inwoners en bezoekers van de gemeente wordt versterkt.
3. Beheer en onderhoud worden beter gestructureerd en onderhoudskosten verlaagd.

ZICHT TIJDENS DUISTERNIS VIA ENERGIE-NUL SYSTEEM: DE GROEN-ZWARTE OPLOSSING
VIGOR NOVUS, BURGWAL 15C, 1791 AH DEN BURG, T +316 51 45 72 78, INFO@VIGORNOVUS.COM

Verkeersveiligheid

Sociale veiligheid

Leefbaarheid

3. FUNCTIES VAN OPENBARE VERLICHTING

Een belangrijke maatschappelijke functie van openbare verlichting is het zo goed mogelijk laten functioneren van het openbare leven tijdens de duisternis (48% van de tijd op jaarbasis). Er zijn drie hoofdfuncties van openbare verlichting: Verkeersveiligheid, sociale veiligheid en leefbaarheid. Voor iedere unieke situatie binnen de gemeente Texel zal het belang van één of meerdere van deze functies anders zijn. Zo zal in de dorpscentra bijvoorbeeld sociale veiligheid en leefbaarheid belangrijk zijn, terwijl op hoofdwegen de verkeersveiligheid het belangrijkste zal zijn.

3.1 Verkeersveiligheid

Verkeersveiligheid wordt bepaald door de mate waarin weggebruikers (voetgangers en bestuurders) inzicht krijgen in de wegsituatie, het verdere verloop van de weg en de medewegebruikers. Binnen de verkeersveiligheid wordt onderscheid gemaakt tussen actieve en passieve veiligheid. Actieve veiligheid kan worden vergroot door de kans op ongelukken zo klein mogelijk te houden, terwijl passieve veiligheid kan worden vergroot door de gevolgen van een eventueel ongeluk zo klein mogelijk te houden.

Bij eenvoudige verkeerssituaties kan de eigen verlichting van voertuigen soms voldoende zijn. Bij complexe verkeerssituaties is het belangrijk dat de weggebruiker in een zo vroeg mogelijk stadium de situatie zo duidelijk mogelijk kan overzien. Verlichtingsniveau ten opzichte van de omgeving speelt hierbij een grote rol, terwijl (in tegenstelling tot de sociale veiligheid) kleurweergave van de verlichting nauwelijks een rol speelt. Bij te weinig verlichting ziet men obstakels te laat, terwijl bij te veel verlichting verblinding kan optreden. Soms kan ook door middel van markering of contourverlichting (bestaande uit kleine lichtpunten in het wegdek) duidelijk worden gemaakt aan de weggebruiker wat het verdere verloop van de weg is zonder dat de hele weg verlicht hoeft te worden. Voor de passieve verkeersveiligheid zijn de plaatsing en materiaalkeuze van lichtmasten erg belangrijk.

3.2 Sociale veiligheid

Sociale veiligheid is de veiligheid van mensen binnen openbare ruimtes. Deze veiligheid is op te delen in de daadwerkelijk (objectieve) veiligheid en de ervaren (subjectieve) veiligheid. Openbare verlichting kan het zicht van mensen tijdens duisternis vergroten en op die manier de sociale controle versterken die nodig is voor sociale veiligheid. Schijnveiligheid kan ontstaan wanneer mensen zich dankzij openbare verlichting veilig voelen, terwijl door de afwezigheid van sociale controle eigenlijk sprake is van een onveilige situatie.

Er zal idealiter dan ook een goede balans moeten worden gevonden tussen de objectieve en subjectieve veiligheid. Voor een goede objectieve veiligheid is het noodzakelijk dat er voldoende toezicht is. Wanneer dat toezicht aanwezig is, kan een goede kleurweergave en gelijkmatigheid van het licht mensen de mogelijkheid geven om gezichten te herkennen. Dit kan zowel het gevoel van veiligheid als de daadwerkelijke veiligheid versterken.

3.3 Leefbaarheid

De leefbaarheid is de mate van kwaliteit waarin mens en natuur kunnen leven in een openbare ruimte. Het gaat hierbij voornamelijk om de esthetische sfeer van de omgeving en het comfort dat de mensen ervaren, maar ook in hoeverre de natuur ongestoord zijn loop kan gaan. De vormgeving, kleur en materiaal van de lichtbronnen en kleur en richting van het licht zijn hierbij belangrijke middelen. Bij een te veel aan licht of bij een verkeerde richting van het licht kan echter ook lichthinder optreden, met name in de natuurgebieden. Duisternis kan op die manier ook een belangrijke bijdrage leveren aan de kwaliteit van een openbare ruimte.

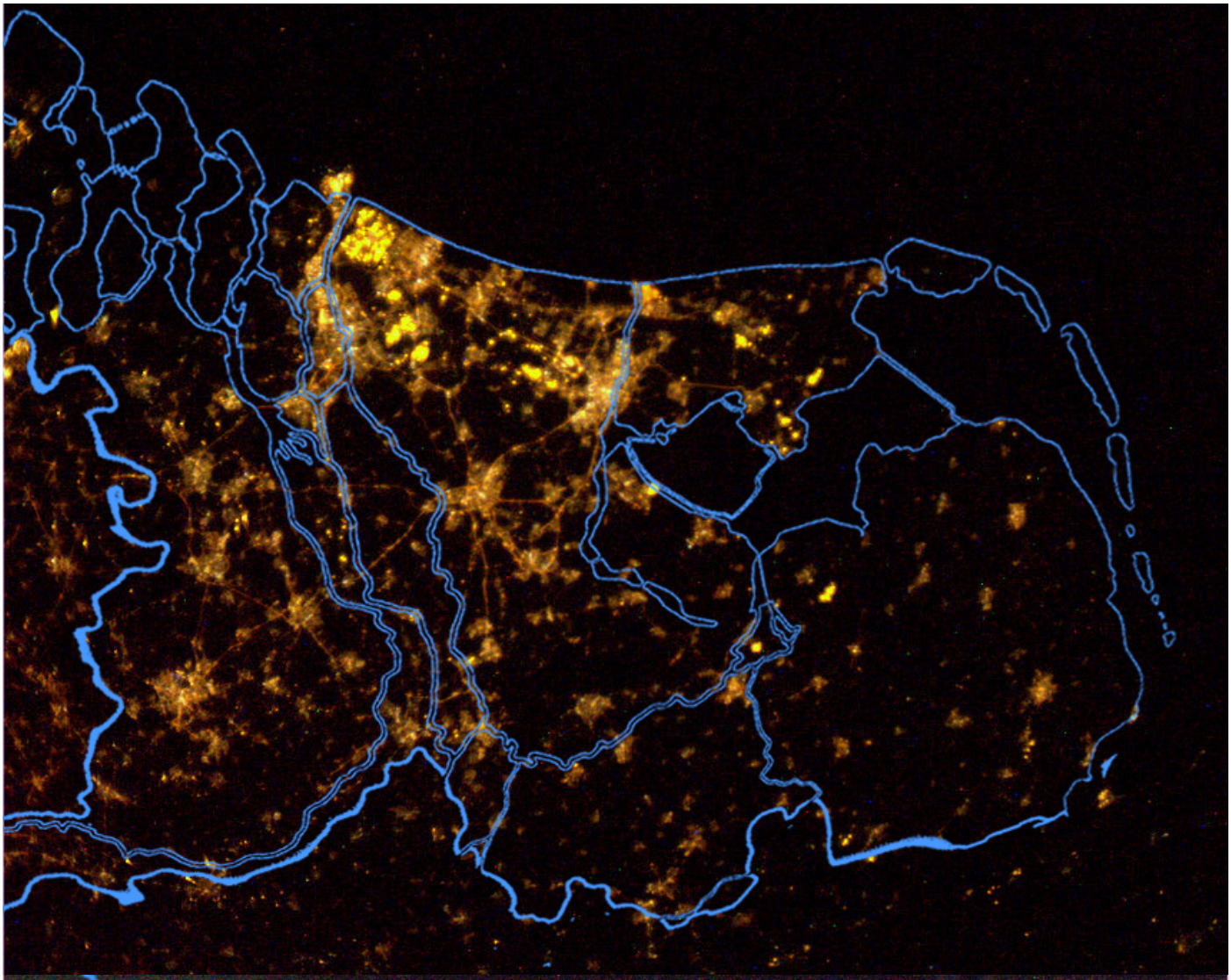

“Het is wel duidelijk waar je wel en geen mooie sterrenhemel kunt zien...”
Foto’s en quote van André Kuipers, ESA/NASA

ANALYSE

4. HUIDIGE VERLICHTING OP TEXEL

Texel heeft net als veel andere overheden in Nederland geen vastgesteld beleid voor openbare buitenverlichting. Openbare verlichting maakt nu nog onderdeel uit van het algemene beleid voor openbare werken. Dit brengt twee grote nadelen met zich mee. Allereerst is het daardoor moeilijk te voorspellen wanneer er groot onderhoud nodig is en er dus extra budget gereserveerd moet worden. Daarnaast is het zonder specifiek beleid moeilijk om de verlichting op een consistente en georganiseerde manier aan te pakken.

In de praktijk betekende dit vaak dat het lichtontwerp een sluitpost was bij bijvoorbeeld nieuwbouw. Bij het beheer leidt het vaak tot een ad hoc aanpak, waarbij armaturen en lampen individueel vervangen worden wanneer er melding gemaakt wordt van een storing.

Om meer kennis en ervaring op te doen met de huidige moderne verlichtingstechnieken heeft de gemeente ongeveer 10 pilotprojecten op het eiland gedaan. Zo zijn op verschillende rotondes LED-markeringen aangebracht. Daarnaast heeft de gemeente in de meeste dorpen in 2011 gedurende twee weken op een aantal straten tussen 1 en 5 uur 's nachts volledig gedoofd. Er zijn bovendien de afgelopen jaren van verschillende merken LED-armaturen geplaatst. In een buitengebied is een lichtmast met groene verlichting aangebracht. Ook is er geëxperimenteerd met het dimmen van de verlichting op een parkeerterrein. Tot slot zijn op één rotonde armaturen aangebracht met zonnepanelen en op een andere rotonde is energie opgewekt via een kleine windturbine.

Er zijn buiten de gemeente Texel nog 4 andere partijen die ieder verantwoordelijk zijn voor een deel van verlichting op Texel:
1. Rijkswaterstaat is verantwoordelijk voor de openbare verlichting op de TESO-veerhaven.
2. De Provincie Noord-Holland is verantwoordelijk voor alle openbare verlichting op de weg tussen de veerhaven en de rotonde Akenbuurt (Pontweg).
3. Bedrijven (zoals vakantieparken, winkels en kantoren) die eigen terrein, gevels en reclameborden verlichten.
4. Bewoners die hun eigen terrein en delen van hun tuin en oprit verlichten.

Toch kan ook in deze gebieden de gemeente Texel een belangrijke bijdrage leveren in de kwaliteit van de verlichting, het besparen van energie en het terugdringen van lichthinder. Dit kan de gemeente doen door zelf het goede voorbeeld te geven, door informatie te verstrekken aan de andere partijen en door eventueel zelfs richtlijnen hiervoor op te stellen. Daarnaast kan is het van belang om de kleur en het niveau van de verlichting goed op elkaar af te stemmen.

Overzicht huidige armatuurtypen Gemeente Texel

5. INVENTARISATIE

Voor dit beleid is een uitgebreide inventarisatie gedaan van alle openbare verlichting van de gemeente Texel. Hieruit kwamen de volgende gegevens:

Gemeente Texel Algemene OVL Data		
Aantal masten	2.999	
Aantal armaturen	3.093	
Aantal lampen	3.134	
OVL kasten in beheer	53	
OVL kasten Liander	30	
Totale weglengte	284	(km)
Totaal vermogen	132.716	(W)
Aantal branduren	4.100	(uur / jaar)
Energie verbuik	544	(MWh)
CO_2 uitstoot voor opwekking	326	(ton / jaar)
Netbeheerkosten Liander	21.900	(Euro / jaar)
Energiekosten HVC	31.500	(Euro / jaar)

Type	Verbruik per jaar (kWh)	Percentage
HPLN	88.130	16,2%
PLC	17.528	3,2%
PLL	249.797	45,9%
TLD	32.929	6,1%
CMD-T	14.260	2,6%
SOX	123.697	22,7%
SON	13.825	2,5%
LED	3.969	0,7%

Merk	Model	Aantal	Type	Vermogen (W)	Verbruik per jaar (kWh)
2K	Nimritz	41	PLL	24	8.069
2K	Schwaben X	16	CMD-T	45	4.854
3E International	Harmony	11	CMD-T	70	3.337
Bega	9199.8	42	HPLN	15 / 50	6.786
Bega	9886.8	5	PLC	15	308
Indal	270	299	TLD	18	32.486
Indal	2010	175	PLL	24 / 36	22.960
Indal	2500	542	PLL	24	71.110
Indal	Aurora	27	SON	70	7.749
Indal	Libra	56	PLL	24	7.347
Indal	Osiris	72	PLL	24	7.085
Indal	Stela	10	LED	24	984
Innolumis	Lumis	0	LED	24	0
Lightronics	Hogro GAM	19	PLL	24	1.870
Lightronics	Hogro HHW	8	PLL	24	787
Lightronics	KBM	558	PLL	24	54.907
Lightronics	OGR	280	PLC	15	17.220
Louis Poulson	Nyhavn	20	CMD-T	70	6.068
Onbekend	"Prisma"	6	TLD	18	443
Philips	"Bol"	208	HPLN	50 / 80	76.752
Philips	CDS	20	HPLN	50	4.592
Philips	FGS103	2	PLL	24	213
Philips	FGS104	47	PLL	36	7.323
Philips	FGS105	268	PLL	55	68.126
Philips	SGS305	13	SON	100	6.076
Philips	SRM	204	SOX	90	74.538
Philips	SRS201	109	SOX	66 / 90	49.159
RuudLighting	LEDWay Str.	4	LED	20	443
TellCo	TE-RT720LD	31	LED	20	2.542

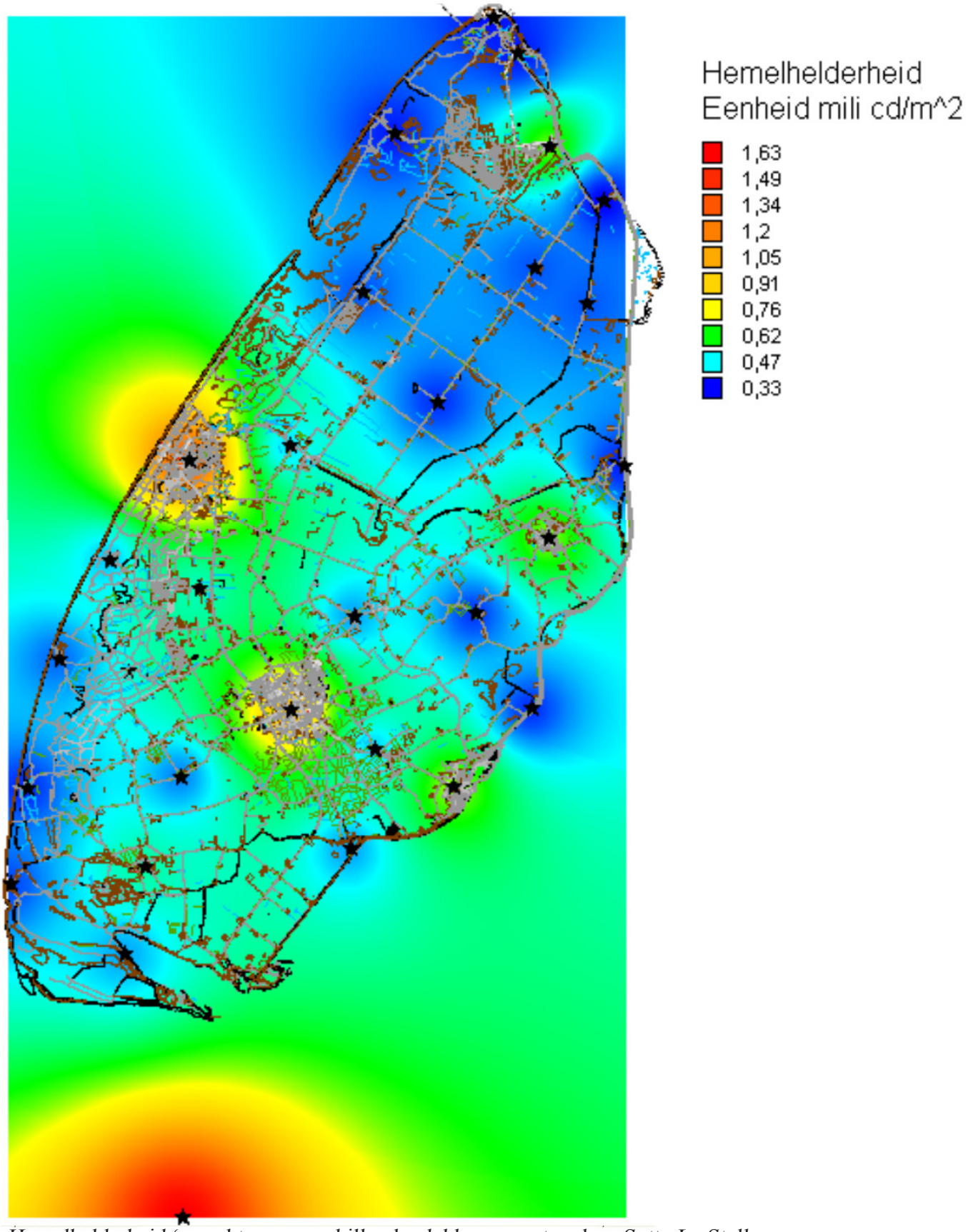

Hemelhelderheid 's nachts op verschillende plekken gemeten door Sotto Le Stelle
Bron: Sotto Le Stelle, 2007

6. BESTAANDE ONDERZOEKEN

De afgelopen jaren zijn er verschillende onderzoeken gedaan op het gebied van openbare verlichting van de gemeente Texel.

6.1 "Lichtonderzoek Texel" door Sotto Le Stelle

In maart 2007 heeft Sotto Le Stelle onderzoek gedaan naar licht en donker in de gemeente Texel. Op 29 punten op het eiland zijn 's nachts metingen naar hemelhelderheid gedaan. Plaatsen met heel veel verlichting zijn volgens het onderzoek: De Koog, Kustpark Texel, de Krim, de haven van Oudeschild en de Teso Veerhaven. Niettemin stelt Sotto Le Stelle dat Texel het grootst aaneengesloten gemeten gebied is met een kunstmatige hemelhelderheid lager dan de natuurlijke hemelhelderheid.

Het rapport adviseert een beleidsplan voor openbare verlichting op te stellen op het moment dat besloten wordt bepaalde delen minder te gaan verlichten. Daarnaast wordt gebruik van actieve markering (zoals bij de rotonde in De Waal) aanbevolen. Tenslotte adviseert Sotte Le Stelle de verlichting in beide havens te verminderen in overleg met Rijkswaterstaat, de Provincie en Teso. De gemeente heeft in de haven van Oudeschild moderne LED-verlichting aangebracht, waardoor lichthinder is teruggedrongen.

6.2 "Sustainable Public Lighting for Texel based on LED: LED's change industry lighting into industrial enlightenment" door Pepijn Lijklema

In de eerste helft van 2008 heeft Pepijn Lijklema (ondergetekende) als afstudeeropdracht voor de studie "Strategic Product Design" van de TUDelft onderzoek gedaan naar de duurzame mogelijkheden voor openbare verlichting op Texel. Na een uitgebreide analyse van de mogelijkheden op het gebied van duurzame openbare verlichting en naar wat wensenlijk is voor de gemeente Texel, komt het rapport met een aantal strategische productoplossingen (met name voor de Teso veerhaven). Hierbij staat centraal dat het zicht tijdens de nacht verbeterd wordt en er alleen verlicht wordt op plaatsen en tijden dat het echt nodig is. Hierdoor kan lichthinder en energie worden bespaard. Daarnaast zijn er een aantal belangrijke aanbevelingen voor de gemeente Texel:

Ontwikkel een beleidsplan, probeer openbare verlichting in een vroeg stadium te betrekken in een infrastructuur ontwerp, bereken de totale levensduurkosten (in plaats van aanschafkosten) en betrek andere beleidsafdelingen en gebruikers (met name inwoners) in een vroeg stadium bij de ontwerpen.

6.3 "Huidige situatie openbare verlichting: Zicht Op Licht-scan" door Liandyn

Begin 2009 heeft Liandyn in opdracht van de gemeente Texel onderzocht wat het theoretisch energiebesparingspotentieel is voor de openbare verlichting. Het rapport gaat hierbij uit van het bestaande lichtniveau, alleen met andere soorten lampen. Aan de hand daarvan is berekend dat 24% van de huidige energie kan worden bespaard. Er worden aanbevelingen gedaan welk type lampen hierbij kunnen helpen.

6.4 "Huidige situatie openbare verlichting: Energie Prestatie Openbare Verlichting" door Liandyn

In dezelfde periode heeft Liandyn de verlichtingsefficiëntie onderzocht (verlichtingskwaliteit in verhouding tot de benodigde hoeveelheid energie per oppervlak die nodig is). Zoals eerder genoemd kreeg Texel het label D ("acceptabel maar kan beter"). Met name de "bedrijventerreinen" en "centra" scoorden hierbij slecht (beide kregen het laagste label G), respectievelijk door een gebrek aan licht en een overmaat aan licht. "Straten in woonwijken" en "wijkontsluitingswegen" scoorden respectievelijk label D (acceptabel) en label B (goed). Er wordt hierbij sterk aanbevolen om gebieden waar bewust minder verlicht wordt dan de richtlijnen (zoals bedrijventerreinen en woonwijken), op te nemen in een beleidsplan. In het centrum kan met de huidige richtlijnen volgens het rapport ook al minder worden verlicht.

VIGOR NOVUS, BURGWAL 15C, 1791 AH DEN BURG, T +316 51 45 72 78, INFO@VIGORNOVUS.COM

Samentvatting Artikel 174 Burgelijk Wetboek 6

1 De bezitter van een opstal die niet voldoet aan de eisen die men daaraan in de gegeven omstandigheden mag stellen, en daardoor gevaar voor personen of zaken oplevert, is, wanneer dit gevaar zich verwezenlijkt, aansprakelijk, tenzij aansprakelijkheid op grond van de vorige afdeling zou hebben ontbroken indien hij dit gevaar op het tijdstip van het ontstaan ervan zou hebben gekend.

2 Bij erfpacht rust de aansprakelijkheid op de bezitter van het erfpachtsrecht. Bij openbare wegen rust zij op het overheidslichaam dat moet zorgen dat de weg in goede staat verkeert, bij kabels en leidingen op de kabel- en leidingbeheerder, behalve voor zover de kabel of leiding zich bevindt in een gebouw of werk en strekt tot toevoer of afvoer ten behoeve van dat gebouw of werk.

3 Bij ondergrondse werken rust de aansprakelijkheid op degene die op het moment van het bekend worden van de schade het werk in de uitoefening van zijn bedrijf gebruikt. Indien na het bekend worden van de schade een ander gebruiker wordt, blijft de aansprakelijkheid rusten op degene die ten tijde van dit bekend worden gebruiker was. Indien de schade is bekend geworden na beëindiging van het gebruik van het ondergrondse werk, rust de aansprakelijkheid op degene die de laatste gebruiker was.

4 Onder opstal in dit artikel worden verstaan gebouwen en werken, die duurzaam met de grond zijn verenigd, hetzij rechtstreeks, hetzij door vereniging met andere gebouwen of werken.

5 Degene die in de openbare registers als eigenaar van de opstal of van de grond staat ingeschreven, wordt vermoed de bezitter van de opstal te zijn.

6 Voor de toepassing van dit artikel wordt onder openbare weg mede begrepen het weglichaam, alsmede de weguitrusting.

7. WET- EN REGELGEVING

Op het gebied van regelgeving en richtlijnen voor openbare verlichting zijn een aantal aspecten te onderscheiden:

1. Wettelijke aansprakelijkheid voor het beheer van OVL voor verkeersveiligheid (burgerlijk wetboek)
2. Nationale en Europese normen (NNI, NEN-EN en CEN)
3. Richtlijnen voor verlichtingskwaliteit bij verschillende verkeerssituaties (ROVL van de NSVV)
4. Politiekeurmerk voor de sociale veiligheid binnen openbare ruimtes (politiekeurmerk "veilig wonen")
5. Energielabels voor verschillende energieklassen (Agentschap NL)

7.1 Wettelijke aansprakelijkheid

Volgens artikel 174 van burgerlijk wetboek 6 is een gemeente aansprakelijk voor het beheer van de weg en de bijbehorende openbare verlichting. De gemeente moet bij een verkeersongeval kunnen aantonen dat de toestand van de weg (met de bijbehorende verlichting) voldoet aan de eisen die men daaraan gegeven de omstandigheden mag stellen en geen gevaar oplevert voor de verkeersveiligheid. Als de gemeente dit niet kan aantonen, dan is zij risicoaansprakelijk. Hoewel er geen directe eisen zijn opgesteld voor de kwaliteit van de openbare verlichting, zal in praktijk een rechter de richtlijnen van de NSVV (Nederlandse Stichting Verkeersverlichtingskunde) hanteren, tenzij de gemeente zelf een afwijkend OVL beleid voert. Dit OVL beleid moet schriftelijk vastliggen, rationeel onderbouwd zijn en door de gemeenteraad zijn vastgesteld.

7.2 Europese normen

De Europese normen (EN) stellen wettelijke eisen aan de afmetingen, belastingen, beproevingen, sterktes, en materialen (NEN-EN 40). Daarnaast zijn er eisen voor coatingen (NEN-EN-ISO 1461) en voor de veiligheid van de constructies (NEN-EN 12767) van lichtmasten.

7.3 Richtlijnen voor verlichtingskwaliteit

De NSVV stelt richtlijnen voor de verlichtingskwaliteit in de Richtlijnen voor Openbare Verlichting (ROVL). In de praktijk volgt de gemeente Texel (net als de meeste andere gemeenten) vaak deze aanbevelingen, omdat zij werkbaar houvast bieden. Maar zoals eerder vermeld, mag worden afgeweken van de richtlijnen, zeker als daar goede aanleiding voor is. Binnen de gemeente Texel kunnen bijvoorbeeld natuurgebieden en de behoefte aan duisternis redenen zijn om bewust af te wijken van de richtlijnen. Een OVL beleidsplan kan hierbij helpen om evengoed een consistent beleid te voeren.

7.4 Politiekeurmerk Veilig Wonen

Dit politiekeurmerk is bedoeld als keurmerk voor de sociale veiligheid voor nieuwe woonwijken. Een deel hiervan beschrijft mimimumeisen voor OVL. Hierbij is veel overlap met de bovengenoemde ROVL 2011 van de NSVV.

7.5 Energielabels

Agentschap NL heeft in samenwerking met andere verlichtingsorganisaties in 2008 een labelsysteem ontwikkeld voor het energiegebruik van OVL. Dit systeem is vergelijkbaar met dat van de energielabels voor elektrische apparatuur, auto's en woningen. Het rangschikt de verlichtingsoplossingen met het laagste energiegebruik met een A en die met het hoogste energiegebruik met G. In 2008 heeft Liandyn door middel van een Energie Prestatie Openbare Verlichting (EPOV) scan op die manier Texel in kaart gebracht. Daarbij kreeg Texel het label D ("acceptabel maar kan beter") en werden verschillende aanbevelingen gedaan om dit te verbeteren.

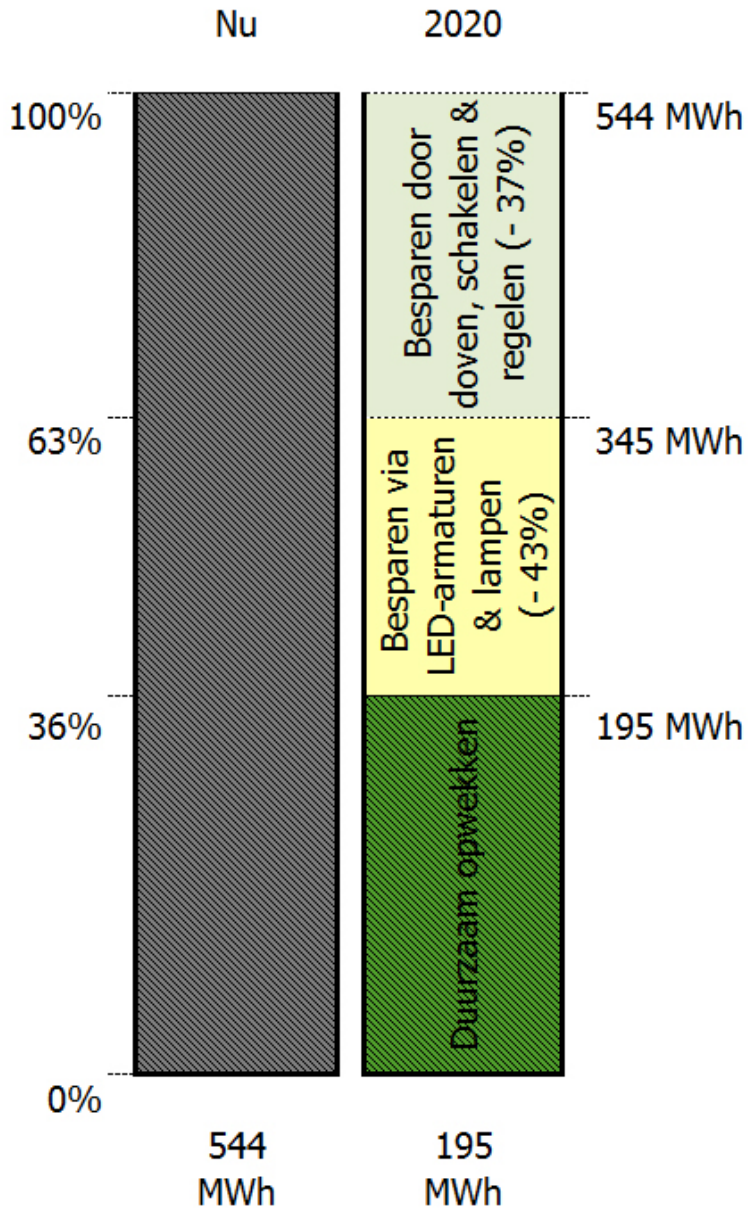

Van energie inkopen nu tot besparen en de resterende energie zelf opwekken voor een energie nul-systeem in de toekomst.

8. MOGELIJKHEDEN DUURZAAMHEID & INNOVATIE

8.1 Duurzame technieken en innovaties

De ontwikkelingen op het gebied van innovatieve oplossingen om 's nachts beter zicht te hebben gaan erg snel. Met name binnen Nederland is erg veel kennis en belangstelling op dit gebied. Gemeenten en andere overheidsinstanties die spectaculaire vooruitgang wisten te laten zien met duurzame oplossingen voor openbare verlichting, konden rekenen op veel publiciteit.

8.2 Algemene eisen aan innovatieve oplossingen

Belangrijk bij alle innovaties is dat zij geen concessies mogen doen aan de oorspronkelijke functies van openbare verlichting: verkeersveiligheid, sociale veiligheid en leefbaarheid. Daarnaast moeten de oplossingen natuurlijk financieel haalbaar zijn. Tenslotte moeten ze een bijdrage kunnen leveren aan het voorkomen van een aantal typische knelpunten:

1. Licht op tijden dat het niet nodig is of op plaatsen waar het niet nodig is
2. Verstoring van de natuur of van het aanzicht (straatbeeld)
3. Veel onderhoud of hoge energiekosten
4. Verblinding

De technologische innovaties zijn onder te verdelen in een aantal categorieën:

8.2.1 Energie efficiëntere verlichting

LED speelt hierbij de belangrijkste rol, omdat het de enige verlichting is die sterk in aanschafkosten daalt (ongeveer 90% per 10 jaar voor dezelfde hoeveelheid lumen, zie pagina 52). Bovendien is LED erg goed te combineren met andere innovaties. De energiekosten zijn relatief laag en de lampen kunnen vaak 20 jaar meegaan zonder groot onderhoud.

8.2.2 Verlichting efficiënter gebruiken

Door de verlichting alleen te gebruiken op de momenten en de plaatsen dat het echt nodig is, kan veel energie en lichthinder bespaard worden. Lichtsensoren kunnen meten wanneer het donker wordt. Lussen in de weg kunnen meten wanneer er verkeersactiviteit is. Door deze technieken te combineren met dimschakelaars en intelligente aan/uit schakelaars, kan verlichting op maat geleverd worden.

8.2.3 Alternatieve methoden van zichtbaarheid creëren

In sommige situaties kan gekozen worden om helemaal niet te verlichten of om slechts de contouren van de weg of rotonde te verlichten (zoals nu bij de Sommeltjesweg, Akenbuurt en Ruigendijk gebeurt). Met name in situaties waar geen voetgangers zijn en alleen navigatie voor verkeersveiligheid een rol speelt, kan men dan volstaan met kleine studs (LED's in het wegdek) of met reflecterende glasbollen. Oplossingen met studs kunnen soms wel 95% energie besparen ten opzichte van conventionele lichtmastoplossingen.

8.2.4 Energie zelf duurzaam opwekken

Er bestaan steeds meer mogelijkheden om de benodigde energie centraal of zelfs per lichtmast apart zelf op te wekken via duurzame oplossingen zoals zonnepanelen of kleine windturbines. Hierdoor is een overheid niet langer afhankelijk van energiemaatschappijen en eventueel stijgende energiekosten en kan bovendien de CO_2 uitstoot aanzienlijk gereduceerd worden.

VIGOR NOVUS, BURGWAL 15C, 1791 AH DEN BURG, T +316 51 45 72 78, INFO@VIGORNOVUS.COM

1. Alleen verlichten indien er geen alternatief is

5. Efficiënte armaturen en lampen

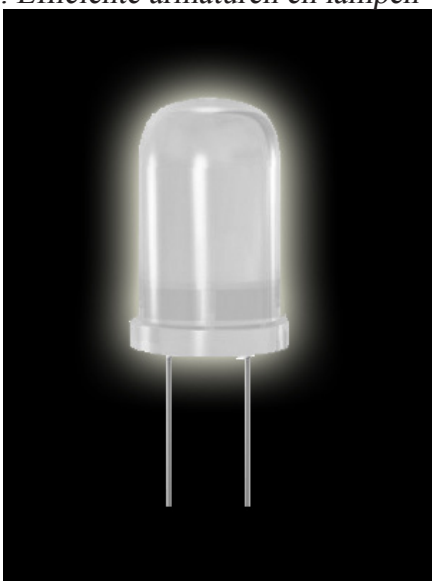

2. Alleen verlichten waar nodig is

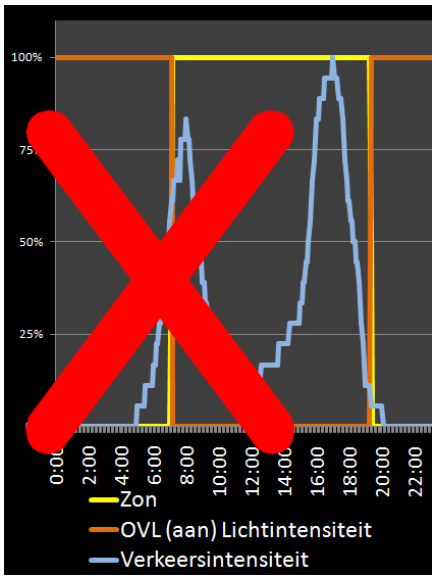

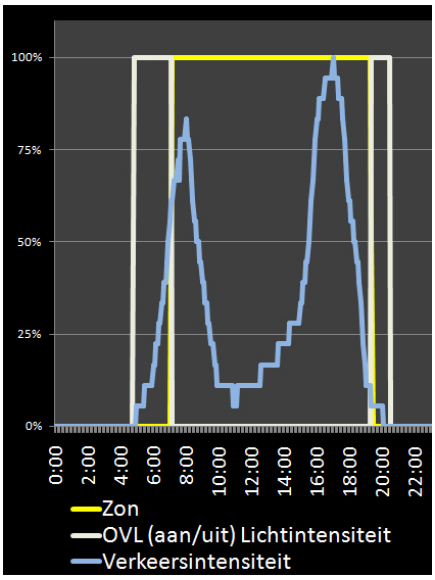

3. Alleen verlichten wanneer nodig is

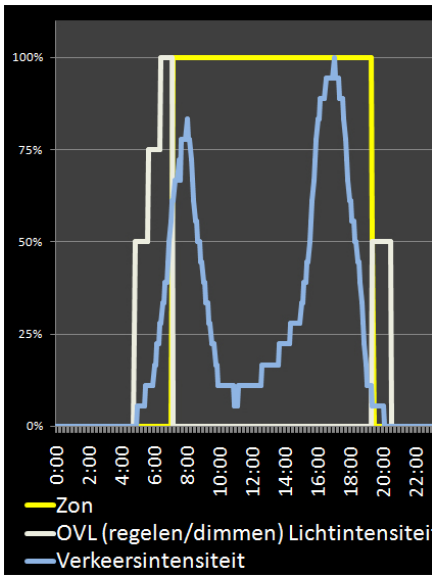

4. Niet meer licht dan nodig

9. ENERGIE BESPAREN

Idealiter moet eerst maximale hoeveelheid energie bespaard worden, zodat zo min mogelijk energie opgewekt hoeft te worden. Dit besparen kan op verschillende niveaus.

9.1 Alleen verlichten indien er geen alternatief is

Dat betekent dat wanneer er oplossingen mogelijk zijn, waarbij openbare verlichting helemaal niet nodig is, die de voorkeur genieten. Zo kan in een vroeg stadium bij het aanleggen van een nieuwe verkeersituatie rekening gehouden worden hoe zonder verlichting de situatie al zo duidelijk en veilig mogelijk is. Bij bestaande verkeerssituaties kan altijd gekeken worden in hoeverre men de bestaande verlichting helemaal uit kan doen of kan vervangen door alternatieven van verlichten zoals (actieve) markering.

9.2 Alleen verlichten waar nodig is

Al het licht dat omhoog gestraald wordt of in de slaapkamers van burgers terecht komt is niet alleen hinderlijk, maar ook verspilling van energie. Door het licht precies te richten op de plaatsen waar het echt nodig is, kan veel energie bespaard worden.

9.3 Alleen verlichten wanneer nodig is

De meeste energie kan bespaard worden door verlichting uit te doen op het moment dat er geen gebruik van wordt gemaakt. Dit kan gebeuren door tijdschakelaars te gebruiken die de openbare verlichting na bijvoorbeeld 23:00 uur doven. In sommige situaties is het echter zo moeilijk vooraf te voorspellen op welke tijdstippen activiteit is, dat gekozen kan worden voor detectiesensoren zoals lussen in de weg.

9.4 Niet meer verlichten dan nodig is

Het is hierbij noodzakelijk dat eerst per situatie heel nauwkeurig wordt gekeken hoeveel verlichting noodzakelijk is. Naarmate minder mensen gebruik maken van een bepaalde weg, is vaak ook minder licht nodig. Ook de omgevingsverlichting kan sterk verwisselen afhankelijk van het moment en vereist soms andere hoeveelheden licht. Het regelen (dimmen en versterken) van de verlichting kan op die manier veel energie besparen.

9.5 Zo efficiënt mogelijke armaturen en lampen gebruiken

De ontwikkeling van armaturen en lampen gaat bijzonder snel. De LED-armaturen worden iedere 10 jaar ongeveer 10 keer efficiënter (zie hoofdstuk 22.3). Dat is ongeveer 26% per jaar). Dat betekent dat ieder jaar opnieuw gekeken moet worden welke producten op dat moment de meest energie-efficiënte oplossing bieden op een bepaald oppervlakte weg en bekeken over een periode van 20 jaar. Vaak zijn armaturen slechts geschikt voor één type lamp. De armaturen kunnen later wel worden opgebouwd voor een andere type lamp (zoals LED), maar zijn dan vaak minder efficiënt dan armaturen die speciaal zijn ontworpen voor die type lamp. Omdat armaturen meestal veel langer meegaan dan de lampen, betekent dat bij de aanschaf van alle armaturen rekening gehouden moet worden met de technologische verwachting van de bijbehorende lampen. Zelfs wanneer bepaalde LED armaturen dus nu nog misschien iets minder efficiënt zouden zijn dan bepaalde alternatieve armaturen, is het misschien toch verstandiger voor LED armaturen te kiezen. Het armatuur moet immers ook geschikt zijn voor de toekomstige lampen.

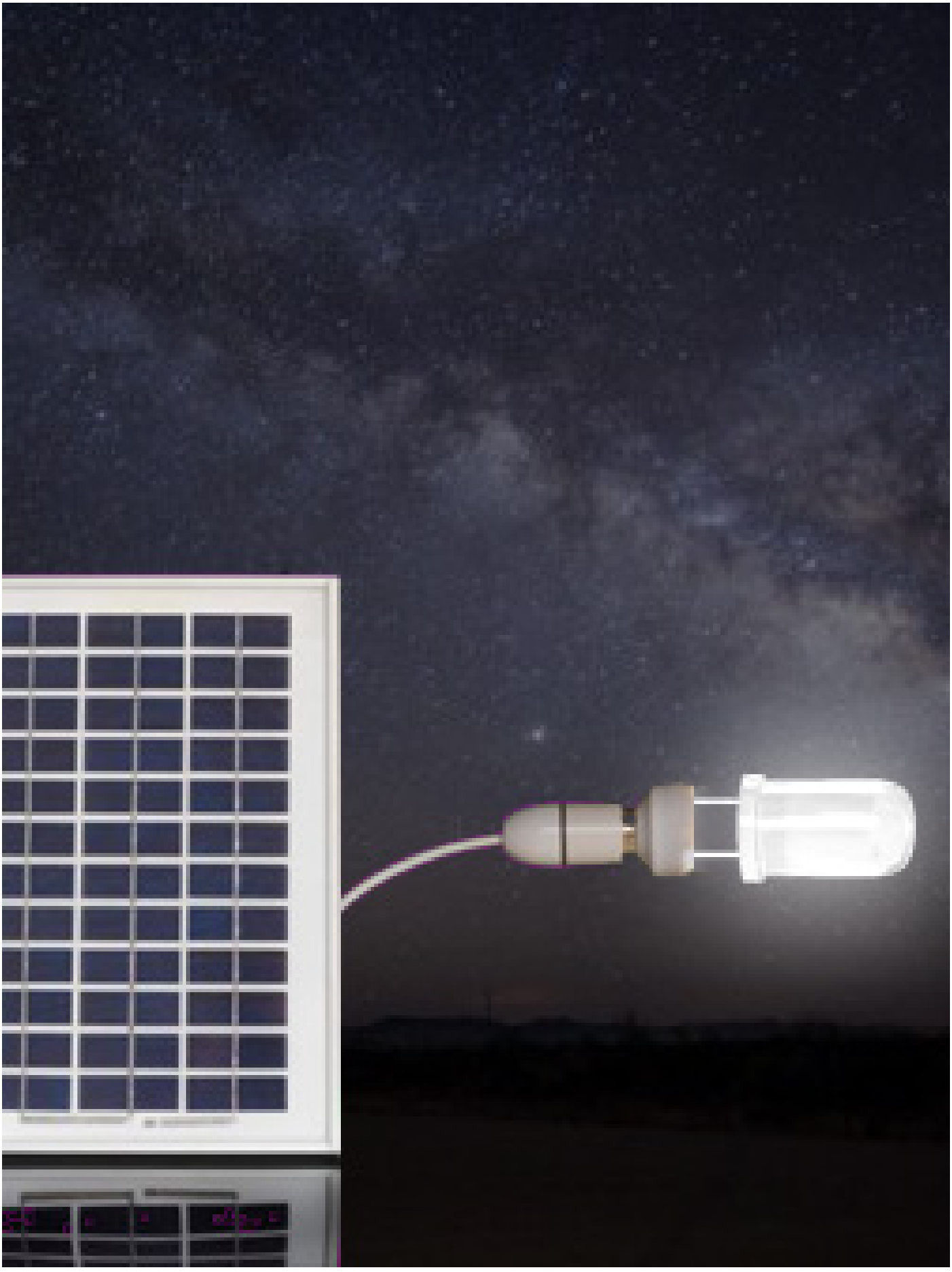

10. VISIEVORMING

10.1 Visieontwikkeling

Gezien de ambities van de gemeente Texel op het gebied van duurzaamheid en het versterken van de nachtelijke duisternis is het van belang om een visie te hebben ten aanzien van openbare verlichting. Daarnaast is het van belang om ook in het kader van wet en regelgeving deze visie vast te leggen. Tevens kan aan deze visie een hierop afgestemd financieel beleid worden toegevoegd. Om in aanmerking te komen voor subsidies, is het belangrijk dat er snel resultaten geboekt worden. Op die manier kan de opgeleverde kennis immers ook elders nog van nut zijn. Daarom is gekozen om de visie en uitvoering voor het jaar 2015 te beschrijven. De doelen zoals die in de inleiding zijn beschreven vormen de basis voor een sterke visie ten aanzien van de openbare verlichting.

10.2 Visie openbare verlichting 2015

In 2015 zal de openbare verlichting gebruik maken van de meest innovatieve mogelijkheden. Texel is in 2015 de eerste gemeente met een verlichtingssysteem dat overdag evenveel energie oplevert via zonnepanelen als dat het 's nachts gebruikt voor openbare verlichting (een zogeheten energie-nul systeem). Hierdoor is de gemeente onafhankelijk van energiebedrijven en eventuele stijgende energiekosten. Daarnaast maakt de gemeente gebruik van moderne efficiënte LED verlichting die alleen aangaat wanneer er activiteit is. Deze armaturen vereisen daarnaast vrijwel geen enkel onderhoud. Texel zal dankzij deze innovaties en dankzij het duurzame beleid als belangrijk voorbeeld en kenniscentrum gelden voor verlichtingsexperts en overheden binnen Nederland of zelfs daarbuiten.

De uitzonderlijke natuurlijke duisternis in de natuurgebieden zal een belangrijke economische trekker blijken te zijn, daar natuurliefhebbers en andere recreanten hier zeker voor zullen kiezen. Door nauwe betrokkenheid van de inwoners en dorpscommissies sluit de verlichting aan op de lokale behoefte. Hierdoor zullen per regio en per situatie andere eisen gesteld worden en andere manieren van verlichten gebruikt worden, waardoor maatwerk geleverd kan worden. Een gestructureerd onderhoudsplan maakt tenslotte de jaarlijkse afschrijving en onderhoudskosten inzichtelijk en voorspelbaar.

10.3 Hoofdlijnen beleid

Belangrijk voor het realiseren van deze visie, is dat de gemeente voldoende draagvlak, support en publiciteit krijgt. Publiciteit helpt niet alleen recreatie, het helpt ook om de benodigde subsidies te krijgen van instanties. Hiervoor is het noodzakelijk dat de gemeente Texel zich enigszins onderscheidt van andere gemeenten. Middelen die daarbij kunnen helpen, zijn:

1. Als eerste gemeente een energie-nul systeem te ontwikkelen voor openbare verlichting.
2. Gebruik te maken van de allernieuwste technieken & innovaties (zoals LED, dimmen, etc).
3. Samen te werken met sterke partners (andere overheden, bedrijven en organisaties).
4. Visuele modellen en stappenplannen ontwikkelen als voorbeeldrecept voor andere gemeenten.
5. Praktische onderhoud- en beheergereedschappen ontwikkelen voor het handhaven van beleid.
6. Als eerste gemeente duisternis concreet uit te dragen als kernwaarde.
7. Als boegbeeld optreden van de filosofie "verlichten op maat".
8. Een financieel aantrekkelijk alternatief tonen ten opzichte van conventioneel verlichten.
9. Een "Cradle to Cradle" (C2C) aanpak te gebruiken bij het ontwerp, de installatie en het onderhoud.

VIGOR NOVUS, BURGWAL 15C, 1791 AH DEN BURG, T +316 51 45 72 78, INFO@VIGORNOVUS.COM

Oranje lichtkoepels boven Den Burg. Foto genomen vanaf ‘t Horntje.

Relatief grote oranje lichtkoepel boven ‘t Horntje. Foto genomen vanaf Den Burg.

11. KADERSTELLING & EINDDOELEN

Probleemstelling:

Hoe kan de gemeente Texel voldoende verkeersveiligheid, sociale veiligheid en leefbaarheid creëren tijdens duisternis, zonder gebruik te maken van fossiele brandstoffen, zonder CO_2 uitstoot, zonder licht-vervuiling met een zo groot mogelijke kans op navolging van burgers en ander organisaties voor zo min mogelijk totale kosten over een periode van 25 jaar?

Door vooraf te meten en gegevens te vergelijken met resultaten na de invoering van het beleid, kan een eerlijke vergelijking gemaakt worden over het behaalde succes. Het beleid zal in ieder geval op het gebied van de volgende criteria in 2015 al succes moeten boeken ten op zichte van 2012.

2011	Doel	2015
	Verkeersveilig	
12	Minder verkeersslachtoffers per jaar (duisternis)	8
	Sociaal veilig	
	Minder criminialiteit & vandalisme	
	Handhaving van het huidige gevoel van veiligheid	
	Leefbaar	
	Betere sfeer en kwaliteit van de omgeving	
	Minder klachten over lichthinder	
	Duurzaam	
544 (MWh/jaar)	64% Minder energieverbruik	195 (MWh/jaar)
0,5 (MWh/jaar)	Energie nul-systeem / rest. energie duurzaam opwekken	195 (MWh/jaar)
326 (ton/jaar)	Geen CO2 uitstoot voor opwekking	0 (ton/jaar)
	Lagere belasting van het milieu	
	Minder negatieve ecologische effecten	
1,63 (max. CD/m^2)	Minder lichtvervuiling / lagere hemelhelderheid 's nachts	0,8 (max. CD/m^2)
	Onafhankelijk	
60 %	Meer OVL-energienet in eigen beheer	70 %
53 stuks	Meer OVL-energiekasten in eigen beheer	62 stuks
	Financiëel aantrekkelijk	
280.000 (Euro)	Lagere jaarlijkse onderhoudskosten op langere termijn	140.000 (Euro)
	Innovatief	
	Oproepen tot een nieuwe manier van denken t.a.v. OVL	
	Inspirerende impact	
	Oproepen tot navolging bij burgers & organisaties	

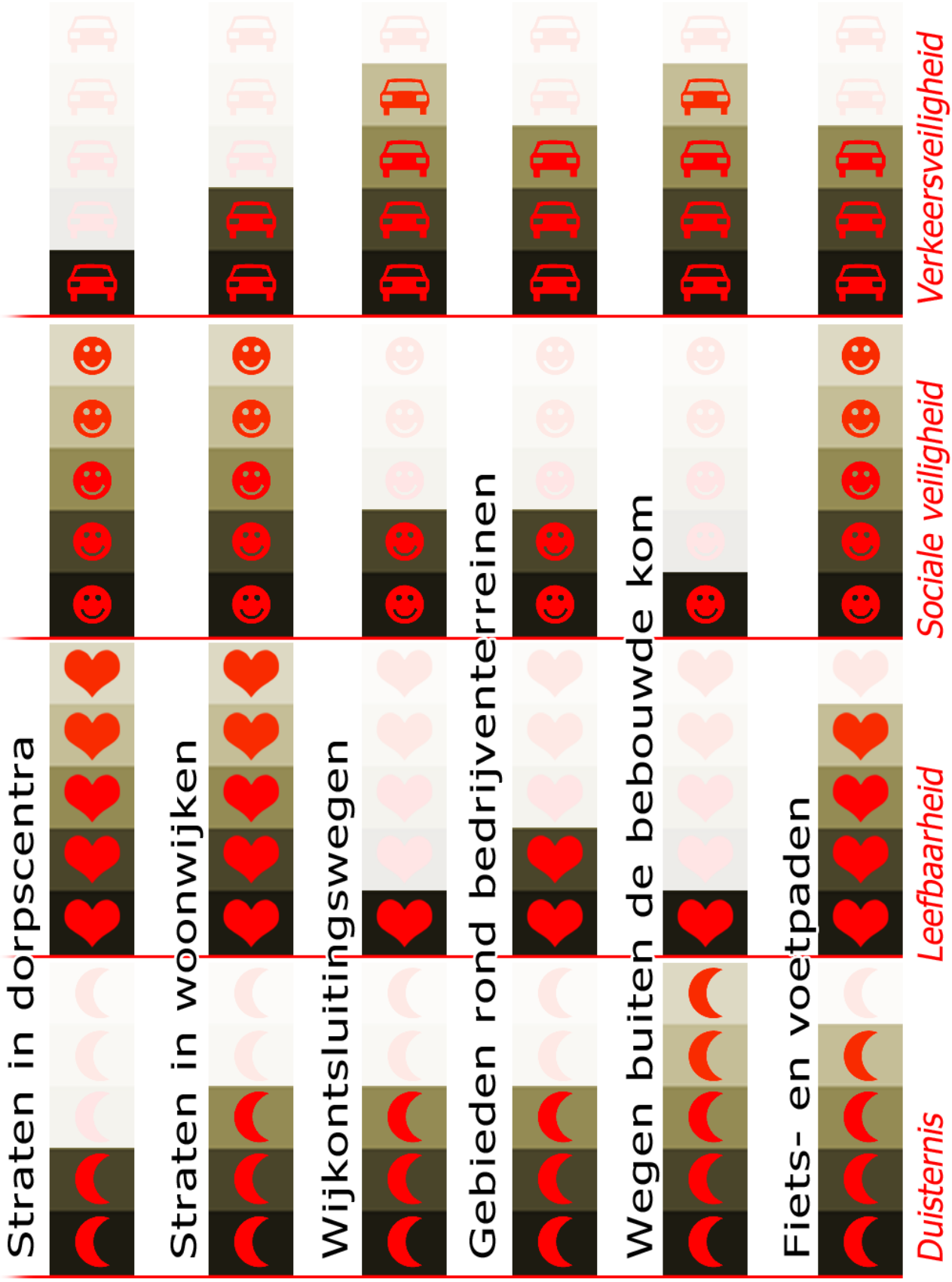

Visuele weergave van de prioriteiten voor de 4 belangrijkste kenmerken per functionele eenheid: Verkeers-veiligheid, sociale veiligheid, leefbaarheid en duisternis.

BELEID

12. HOOFDKENMERKEN PER FUNCTIONELE EENHEID

12.1 Straten in de dorpscentra

Leefbaarheid en sociale veiligheid zijn hier het belangrijkste. Er kan gekozen worden voor hoge kwaliteit witte verlichting met traditionale armaturen die alleen branden tijdens openingstijden. Daarnaast kunnen mooie monumentale gebouwen met speciale spotlampen extra mooi belicht worden om de sfeer van een dorp te versterken. Belangrijk is hier ook dat er rekening wordt gehouden met de verschillende karakters en functies van de desbetreffende dorpscentra.

12.2 Straten in woonwijken

Ook hier zijn sociale veiligheid en leefbaarheid erg belangrijk. Daarnaast moet hier rekening gehouden worden met de verkeersveiligheid. Hoge kwaliteit witte verlichting die brandt op tijdstippen dat er nog activiteit is in deze woonwijken zorgen voor een goede balans tussen veiligheid, sfeer en nachtelijke duisternis. Wanneer er veel verkeer is kan extra worden verlicht en wanneer er nauwelijks verkeer is, kan de verlichtingssterkte worden verlaagd via een regelsysteem.

12.3 Wijkontsluitingswegen

Het draait hier met name om verkeersveiligheid. Contourverlichting kan gebruikt worden bij bochten en rotondes. Op plaatsen waar ook onverlicht verkeer (voetgangers) komt en op plekken met ingewikkelde navigatie is verlichting nodig. Zolang sociale veiligheid geen rol speelt, hoeft dit geen wit licht te zijn.

12.4 Gebieden rond bedrijventerreinen

Hier is sociale veiligheid erg belangrijk. Voor sociale veiligheid is het belangrijk dat de kleurweergave van de verlichting goed is (zodat men gezichten kan herkennen). Een goede oplossing is dan ook om witte verlichting te gebruiken zodra er activiteit is (schakelingsysteem via bewegingsensoren).

12.5 Wegen buiten de bebouwde kom

Zowel de duisternis als de verkeersveiligheid spelen hier een belangrijke rol. Geleidingsverlichting (verlichting dat uitsluitend als doel heeft verkeer over de weg te geleiden) heeft de voorkeur boven detectieverlichting (verlichting dat als doel heeft andere verkeersdelenemers beter zichtbaar te maken). Contourverlichting bij bochten en rotondes en slechts sobere verlichting bij ingewikkelde situaties en situaties met onverlicht verkeer (voetgangers) zijn hier goede oplossingen. 's Nachts na 12 uur als er geen veerboten meer aanmeren weinig verkeer zijn in de buitengebieden. Op dat moment kan overwogen worden om de verlichting helemaal uit te doen op plaatsen waar geen verkeer meer is.

12.6 Aparte fiets- en voetpaden

Hier gaat het zowel om verkeersveiligheid als sociale veiligheid. Bij gevaarlijke kruisingen en oversteekplaatsen kan gekozen worden voor verlichting die aangaat nog voordat er verkeer nadert. Plaatsen zonder sociale controle in de omgeving kunnen echter beter zoveel mogelijk donker gelaten worden. Voor de navigatie kan in zo'n situatie gekozen worden voor speciale reflectoren of verlichting laag bij de grond, zodat alleen de weg verlicht wordt (en niet zozeer de weggebruiker).

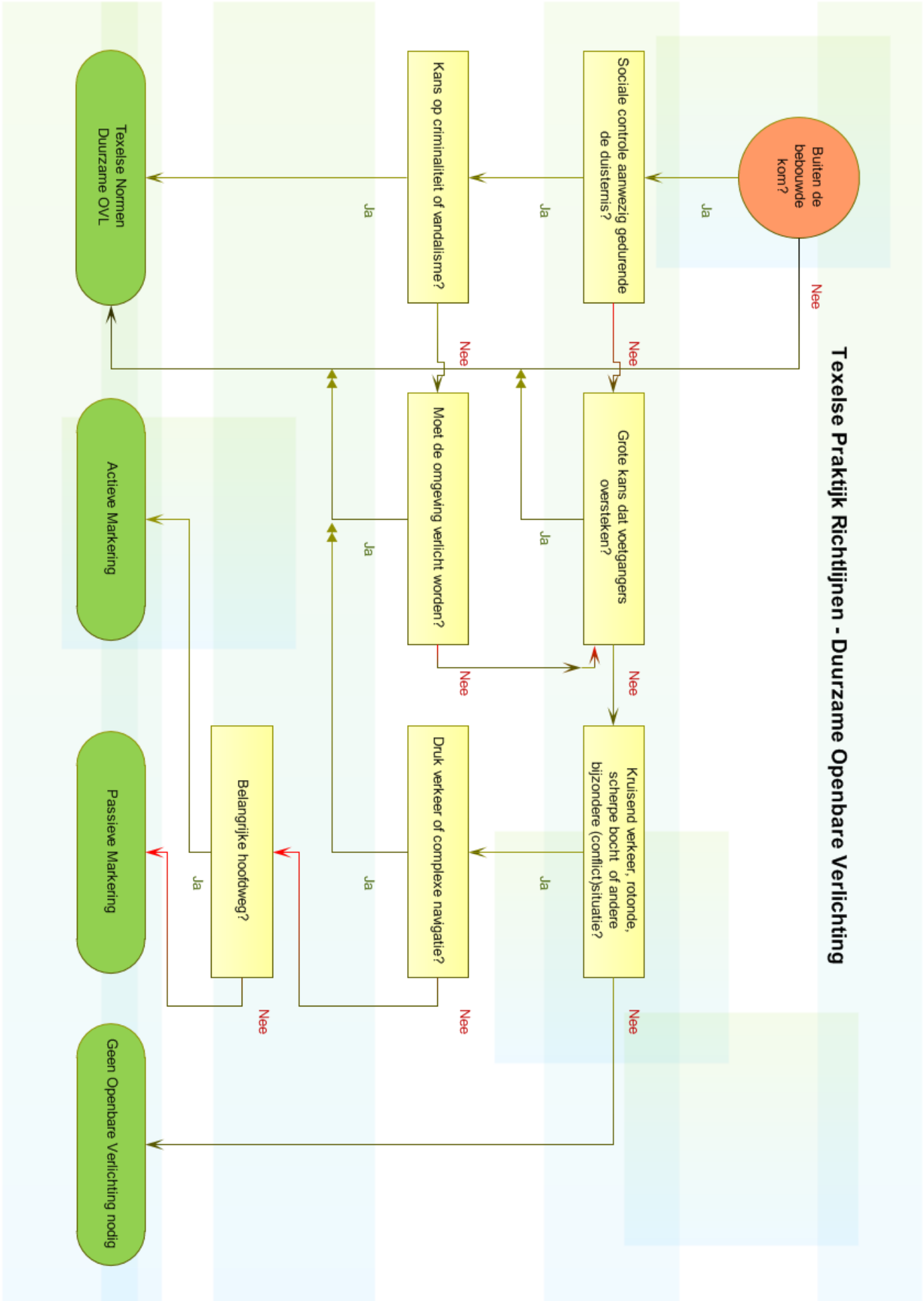

Schema "Texelse Praktijk Richtlijnen duurzame openbare verlichting (TPR)"

13. TEXELSE PRAKTIJK RICHTLIJNEN

Om in de openbare ruimte een eenduidig verlichtingsbeeld te hebben, zijn handzame richtlijnen nodig. Deze richtlijnen moeten op eenvoudige wijze antwoord geven over onder welke omstandigheden verlicht moet worden en hoeveel er verlicht moet worden. De bestaande ROVL van de NSVV geven wel aan hoeveel licht er nodig is wanneer er besloten wordt te verlichten. Echter zij geven niet aan in hoeverre er gedimd kan worden op bepaalde tijden of wanneer men zelfs helemaal niet hoeft te verlichten.

Om die reden bevat dit beleidsplan een richtlijn die speciaal is ontworpen voor de Gemeente Texel en bovendien antwoord geeft op de vragen wanneer er niet verlicht hoeft te worden of wanneer actieve markering gebruikt kan worden. Deze richtlijn zorgt er met name buiten de bebouwde kom voor dat het verlichtingsniveau minimaal is om duisternis te waarborgen. Locale situaties moeten afhankelijk van de situatie ruimte bieden voor eigen interpretatie van de beheerder om deze naar eigen inzicht in te richten. Zo kan op een aantal plaatsen bijvoorbeeld worden uitgegaan van de gemiddelde verkeersintensiteit in plaats van het maximale verkeer.

De Texelse Praktijk Richtlijnen Duurzame Openbare Verlichting (TPR) bepalen via acht variabelen wat de oplossing is: "Verlichten", "Actieve Markering", "Passieve Markering" of "Niet verlichten".

1. Buiten of binnen de bebouwde kom?

   Buiten de bebouwde kom speelt sociale veiligheid vaak een minder grote rol en is zelden sociale controle.

2. Sociale controle aanwezig gedurende de duisternis?

   Is er geen sociale controle dan werkt verlichting averechts op de daadwerkelijke sociale veiligheid.

3. Kans dat voetgangers oversteken?

   Om voetgangers tijdig te kunnen detecteren bij het oversteken is verlichting nodig.

4. Kruisend verkeer, rotonde, scherpe bocht of andere bijzondere (conflict)situatie?

   Conflictzones vereisen extra aandacht.

5. Druk verkeer of complexe situatie?

   Grote verkeersintensiteit of complexe navigatie vereist extra zicht.

6. Kans op criminaliteit of vandalisme?

   Mits er sociale controle is, dan moet er voldoende verlichting aanwezig zijn om criminaliteit of vandalisme te kunnen detecteren.

7. Moet de omgeving verlicht worden?

   Speciale gebieden vereisen soms verlichting voor bijvoorbeeld comfort of estethiek. Ook gebieden tussen twee verlichte conflictzones die dicht naast elkaar liggen kunnen soms beter verlicht worden (als oogadaptie teveel tijd kost).

8. Belangrijke hoofdweg?

   De twee hoofdwegen tussen 't Horntje en De Koog via Den Burg en tussen Den burg en De Cocksdorp worden dusdanig intensief gebruikt dat deze extra aandacht verdienen.

VIGOR NOVUS, BURGWAL 15C, 1791 AH DEN BURG, T +316 51 45 72 78, INFO@VIGORNOVUS.COM

Regel & schakelschema Wanneer dimmen en doven	**Tijdstip A** vanaf 5:00 tot zonsopkomst & zonsondergang tot 23:00 Niveau	**Tijdstip B** 23:00-1:00 Niveau	**Tijdstip C** 1:00-5:00 Weekend Niveau	**Tijdstip D** 1:00-5:00 Rest vd week Niveau
Straten in dorpscentra				
Dorpskernstraten (Rood)	100%	50%	100%	50%
Rest van de centra	100%	50%	0%	0%
Straten in woonwijken	100%	50%	0%	0%
Wijkontsluitingswegen				
Belangrijke ontsluitingswegen (Rood)	100%	50%	50%	50%
Rest	100%	50%	0%	0%
Bedrijventerreinen	100%	50%	0%	0%
Wegen buiten de bebouwde kom				
Hoofdwegen > 60 km/u (Rood)	100%	50%	50%	50%

Tabel met de Texelse Normen voor regelen en schakelen

Voor de exacte verlichtingsklasses voor iedere type weg, zie ROVL 2011 van de NSVV.

NB: De verlichtingsniveaus voor buiten de bebouwde gelden alleen voor de bijzondere situaties!

(zie Richtlijnen Duurzame Openbare Verlichting Texel om te raadplegen wanneer gedoofd of gemarkeerd mag worden)

14. TEXELSE NORMEN

Wanneer de Texelse Richtlijnen Duurzame Openbare Verlichting via het schema bepalen dat de Texelse Normen voor OVL gebruikt moeten worden, dan moet volgens de tabel worden verlicht. Deze Texelse normen zijn gebaseerd op de ROVL-2011 van de NSVV, de plaatselijke verkeersomstandigheden en de prioriteiten per functionele eenheid (zie hoofdstuk 12).

Om 10 uur 's avonds komt de laatste veerboot aan op Texel. Daardoor is er na 11 uur 's avonds op Texel aanzienlijk minder verkeer dan aan het begin van de avond. Er kan vanaf dat moment op bijna alle wegen gedimd worden. Na 1 uur 's nachts is er op de meeste wegen zelfs helemaal geen verkeer meer op Texel. De belangrijkste uitzonderingen daarop zijn een aantal ontsluitingswegen binnen de bebouwde kom, een aantal belangrijke wegen buiten de bebouwde kom en uitgaanscentra (met name tijdens het weekend). In alle andere gevallen kan tussen 1 en 5 uur 's nachts de openbare verlichting gedoofd worden. Met het regelen (dimmen) en schakelen (doven), kan in totaal bijna 40% energie bespaard worden op jaarbasis. Bovendien zal de lichtvervuiling en lichthinder 's nachts tot een minimum beperkt kunnen worden.

De wegen van boven de 60 km/u buiten de bebouwde kom zijn in 2 categorieën verdeeld om onderscheid in prioriteit te maken. De witte wegen zijn de hoofdwegen. Deze wegen blijven ook tussen 1:00 en 5:00 verlicht (50% gedimd).

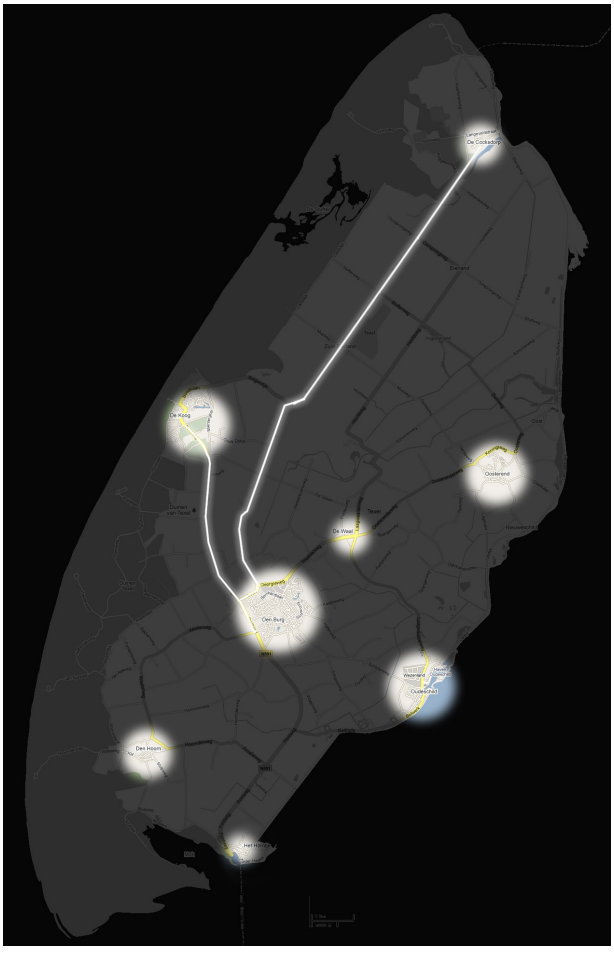

Rotonde Akenbuurt-Pontweg (Den Burg) verlicht door conventionele Natriumlampen (SOX).

Rotonde Sommeltjesweg-Oosterenderweg (De Waal) met LED -studs, LED-armaturen en windturbine is sinds 2008 de eerste energie-nul rotonde van Nederland.

15. BIJZONDERE SITUATIES

15.1 Natuurgebieden

Veel van de buitengebieden op Texel kunnen beschouwd worden als natuurgebied. Veel van deze gebieden vallen in de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Dat zijn netwerken van natuurgebieden die extra beschermd worden. Enerzijds moet hier geprobeerd worden om lichthinder voor de natuur en voor de toeristen tot een minimum te beperken. Anderzijds kan het op de hoofdwegen van belang zijn toch te verlichten. Daar waar mogelijk kan op rustige kruisingen passief of actief gemarkeerd worden, zodat niet verlicht hoeft te worden. Indien hier toch verlicht moet worden, kan men kiezen voor licht met extra groen spectrum (zoals "moonlight"). Bij dit groene licht kan men veel zicht creëren zonder dat veel energie nodig is. Groen licht geeft bovendien minder overlast aan bijvoorbeeld de navigatie van vogels. Het nadeel van dit licht is dat kleurherkenning en daardoor gezichtsherkenning lager is. Maar dit speelt geen grote rol in natuurgebieden.

15.2 Kruisingen en rotondes

Belangrijk hierbij is dat het verkeer direct kan inschatten wat de verkeerssituatie is en wat de positie en richting is van eventuele andere weggebruikers. Met name onverlichte verkeerdeelnemers (voetgangers) moeten tijdig gezien kunnen worden als deze willen oversteken. Binnen de bebouwde kom kan dit worden opgelost door middel van openbare verlichting, eventueel in combinatie met LED-studs op oversteekplaatsen, zodat duidelijk is wanneer iemand oversteekt. Buiten de bebouwde kom zijn er veel kruisingen en rotondes waar 's avonds geen voetgangers komen. In die specifieke gevallen is er alleen zelfverlicht verkeer en gaat het op de kruisingen uitsluitend om het inschatten hoe de wegen precies lopen. Daarom kan in zulke situaties worden volstaan met reflectorpalen en/of contourverlichting. Mocht er veel fietsverkeer zijn, dan kan een combinatie van openbare verlichting en contourverlichting worden gebruikt.

15.3 Pleinen

Op pleinen is het voor de sfeer belangrijk dat er hoge kwaliteit licht is. Hierbij geven veel mensen aan de voorkeur te geven aan goudgeel licht. Voor de sociale veiligheid is het daarnaast belangrijk dat gezichten herkend worden en dat kan het beste onder wit licht. Er zal dus een compromis in kleur moeten worden gekozen. De hoeveelheid licht hangt sterk af van de hoeveelheid aanwezigen. Zonder sociale controle kan verlichting immers bijdragen aan onveiligheid. Het ligt dus voor de hand om de hoeveelheid licht van moment tot moment af te stemmen op de hoeveelheid mensen.

15.4 Openbare gebouwen

Bij openbare gebouwen gaat het buiten vooral om functioneel licht. In en uitgangen moeten duidelijk worden verlicht op momenten dat het gebouw gebruikt wordt. Binnenin de gebouwen, is het ook belangrijk dat mensen zich op hun gemak voelen en mensen gemotiveerd kunnen werken. Veel energie kan worden bespaard door overdag zoveel mogelijk gebruik te maken van natuurlijk zonlicht en tijdens duisternis kan via lichtregelaars op maat licht worden gegeneerd. Hoe dat het beste gedaan kan worden valt echter buiten dit beleid (dat gericht is op buitenverlichting). Door gebruik te maken van efficiënte windturbines en zonnepanelen op daken kan men deze energie zelf duurzaam opwekken. Dat laatste kan bovendien een positief motiverend effect geven aan burgers om voor soortgelijke duurzame en energie-nul systemen te kiezen.

IJsdijk (Oudeschild) verlicht door conventionele verlichting (SOX 90 Watt). Foto door Bert Dennenberg.

IJsdijk (Oudeschild) inmiddels verlicht door LED-verlichting (24 Watt?). Foto door Bert Dennenberg.

15.5 Kerken

Kerken geven karakter en sfeer aan de dorpen. Om de klassieke en authentieke sfeer van de dorpen te versterken kan daarom bij de aanstraling van de kerken worden gekozen voor lampen die de oorspronkelijke kleuren van de kerken versterken. Om lichtvervuiling te voorkomen, kan men van boven naar onder schijnen op de kerk. Hier en daar kunnen accenten van de kerken worden versterkt door hele kleine leds op de kerken zelf te plaatsen.

15.6 Oversteekplaatsen

In plaats van wegen extra te verlichten in de buurt van oversteekplaatsen (zoals zebrapaden), kan ook worden gekozen om kleine studs te plaatsen. Het is dan van grote afstand duidelijk voor automoblisten dat er een speciale verkeerssituatie is. Op het moment dat iemand oversteekt wordt het patroon van deze kleine LED's onderbroken en is het meteen duidelijk dat iemand oversteekt. Het is hierbij wel belangrijk dat de studs aan beide kanten van de zebra worden geplaatst, zodat niet alleen duidelijk is dat het patroon wordt onderbroken, maar ook dat de benen nog duidelijk worden aangestraald.

15.7 Bungalowparken

Hoewel de gemeente hier niet veranwoordelijk voor is, kan zij toch een belangrijke rol vervullen op deze plekken. Zo kan de gemeente afspraken maken en richtlijnen aanrijken voor goede kwaliteit verlichting op een duurzame manier, waarbij het energiegebruik beperkt blijft. De gemeente kan hier haar eigen beleid op het gebied van pleinen, parkeerterreinen en buitengebieden uitdragen.

15.8 Winkelgevels

Er is een trend waarbij winkels steeds meer verlichting aan de gevel en aan reclameborden hangen om op die manier net wat meer op te vallen dan de rest van winkelstraat. Ook hier kan de gemeente richtlijnen opstellen voor bijvoobeeld maximale lichtvervuiling. Daarnaast kan de gemeente winkels informeren over het effectief gebruiken van LED-techniek. Zo kunnen borden en gevels worden gemarkeerd met LED zonder dat er grote schijnwerpers nodig zijn.

15.9 Bushaltes & stadsplattegronden

Verlichte bushaltes in buitengebieden zorgen vaak voor heel veel lichtvervuiling en zijn vaak van grote afstand al te zien. Wanneer een bushalte geheel onverlicht is in een buitengebied is het soms moeilijk voor een buschauffeur om op tijd te zien of er iemand bij de halte staat. Daarom is het verstandig om bijvoorbeeld een laag paaltje met een lamp te plaatsen die wachtende mensen zelf kunnen aanzetten. De lamp moet net voldoende licht geven om een kaart te kunnen lezen en er kan een timer worden ingebouwd die automatisch na 15 minuten uitgaat. Bij stadsplattegronden kan de contour van de kaart worden verlicht met een LED'jes die naar de kaart schijnen in plaats van naar buiten.

15.10 Woningen

Het kan zijn dat in een woonstraat ten gevolge van nieuw gemeentelijk beleid minder verlicht wordt. In zo'n geval moet worden voorkomen dat bij het terugdringen van lichthinder en energiegebruik bewoners dit vervolgens zelf teniet gaan doen door zelf meer te verlichten. Daarom is het belangrijk dat de gemeente voldoende informatie geeft over hoe achterpaden, tuinen, opritten en buitendeuren het beste zichtbaar gemaakt kunnen worden. De meest efficiënte oplossing is dat mensen hierbij gebruik maken van sensorverlichting met zuinige lampen. Dit is verlichting die automatisch aanspringt wanneer er voldoende beweging is tijdens de donkere uren. Eventuele inbrekers vallen daarbij meer op dan bij continue verlichting. Bovendien wordt eventuele lichthinder en energiegebruik tot een minimum beperkt.

VIGOR NOVUS, BURGWAL 15C, 1791 AH DEN BURG, T +316 51 45 72 78, INFO@VIGORNOVUS.COM

Overzicht van belangrijke LED-producten

16. PRODUCTINSTALLATIE

Zodra bepaald is aan de hand van het beleid of en zo ja hoe er verlicht moet worden binnen een gegeven verkeerssituatie, kan contact worden gezocht met verlichtingsbedrijven. Bij de keuze op productniveau zijn een aantal zaken belangrijk.

16.1 Efficiëntie

Vaak worden armaturen vergeleken op basis van de lumen/watt verhouding. Deze waarde geeft weliswaar aan hoeveel energie in licht wordt omgezet, maar geeft geen volledig beeld. De hoeveelheid licht die daarvan namelijk ook daadwerkelijk de weg bereikt (en dus niet in het armatuur blijft of de hemel in schijnt) is minstens zo belangrijk. Bovendien kan de aanbevolen mastafstand fors verschillen bij verschillende armaturen. Het is daarom beter om een vergelijking te maken op basis van de hoeveelheid energie die nodig is om een vaste afstand weg (bijvoorbeeld 100 meter) te verlichten volgens een bepaald verlichtingsniveau (bijvoorbeeld 2 Lux). Dit wordt de functionele eenheid genoemd (zie ook hoofdstuk 11).

16.2 Andere criteria

Naast efficiëntie spelen ook de andere criteria (zie hoofdstuk 10) een rol bij de afweging, zoals het bijdragen aan de sfeer en het voorkomen van lichthinder. Uiteraard moet worden voldaan aan de wettelijke normen die zijn gesteld aan het product, zoals voor blindstroom (cosinus phi). Voor een goede kostenvergelijking moet niet zozeer naar de aanschafkosten worden gekeken, maar liever naar de totale kosten voor een periode van 20 jaar voor een weg van bijvoorbeeld 100 meter. Die totale kosten bestaan dan vooral uit installatiekosten, aanschafkosten, energiekosten en onderhoudskosten.

16.3 Speciale LED-producten

Naast de bekende LED-aramturen, zijn er ook speciale LED-producten. Zo zijn er road studs voor contourverlichting die hun energie via een ingebouwde zonnecel en accu kunnen leveren. Hiermee kan met weinig energie de richting van de weg worden verduidelijkt. Een andere manier van actieve markeren is om via een lage paal, zoals de Smart Bollard van grote afstand duidelijk te maken dat daar een kleine kruising is. Op die manier hoeft in veel geveallen buiten de bebouwde kom niet de hele kruising verlicht te worden. In sommige gevallen kan ook passief worden gemarkeerd (reflectorpalen of glasbollen). Ook op het gebied van spots om gebouwen aan te stralen zijn er LED-armaturen.

16.4 Ombouwen naar LED

Met de Fortimo kunnen veel bestaande conventionele armaturen worden omgebouwd tot LED-armatuur. Een groot nadeel van het ombouwen is dat de koeling vaak onvolledig is. Dit heeft een lagere levensduur tot gevolg. Bovendien geven de armaturen die niet ontwikkeld zijn voor LED vaak extra lichtverlies door het extra glas. Een reden om desondanks toch soms voor zo'n oplossing te kiezen, is dat bijna alle LED-armaturen een zeer modern stedelijke vormgeving hebben. In de oude dorpskernen van Texel past echter een traditionele vorm van aan lantaarn (zoals de huidige OGR). In zulke gevallen kan de Fortimo uitkomst bieden. Omdat het centraal opwekken van energie veel efficiënter is dan armaturen met ingebouwde zonnepaneel, zijn die producten hier buiten beschouwing gelaten. Ook het regelen van het verlichtingsniveau (dimmen) kan het beste centraal gebeuren.

16.5 Beperkt aantal modellen

Om het onderhoud te vereenvoudigen en reserve voorraden zo laag mogelijk te houden, kan het aantal verschillende modellen van armaturen sterk terug worden teruggedrongen van 28 (zie pagina 14) naar circa 6.

VIGOR NOVUS, BURGWAL 15C, 1791 AH DEN BURG, T +316 51 45 72 78, INFO@VIGORNOVUS.COM

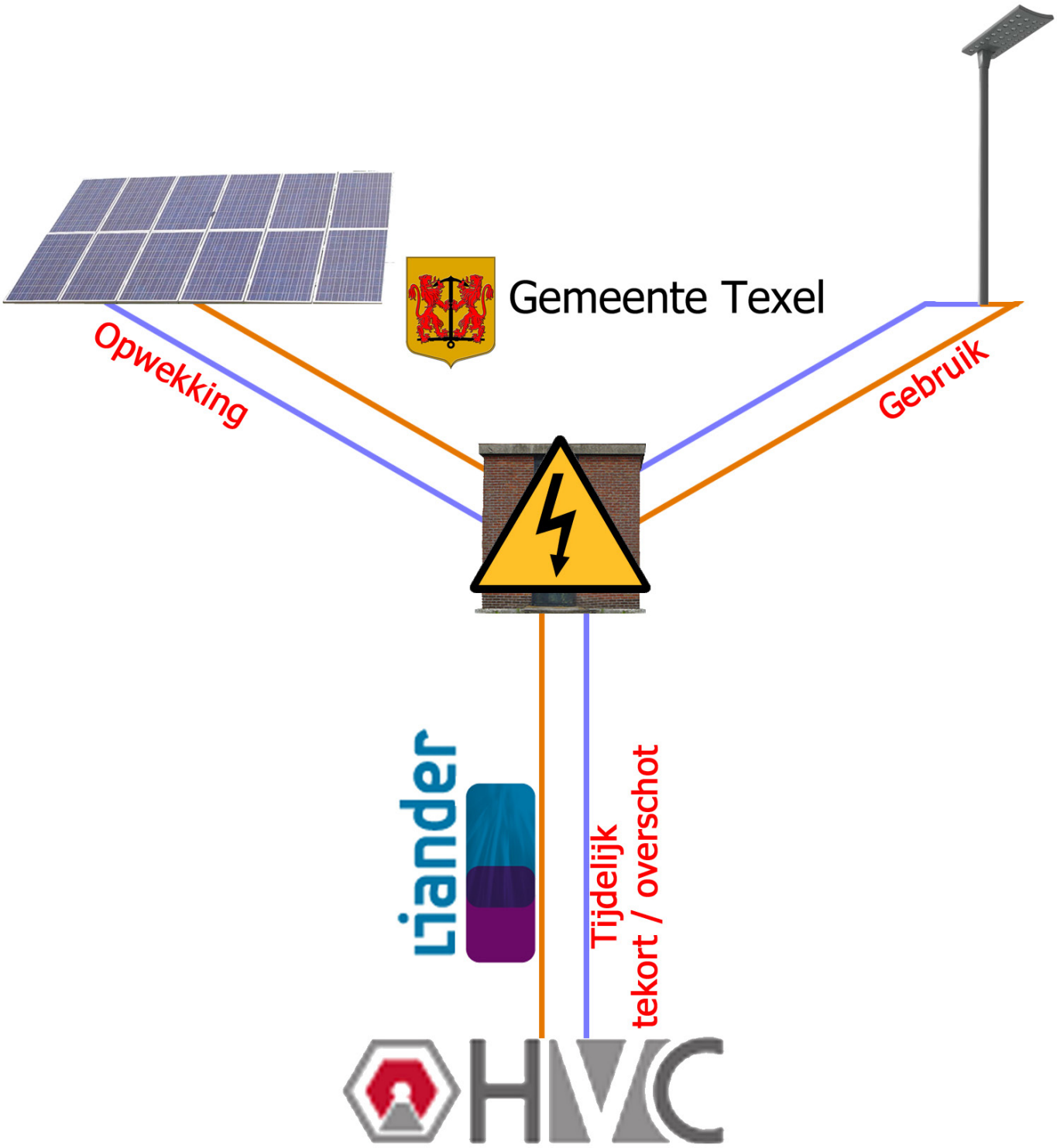

Schema van de elektrische voeding van de duurzame opwekking (zonnepanelen) via een elektrisch netwerk naar een centrale kast. Van de kast naar de lokale lichtmasten. Eventuele tijdelijke energieoverschotten of tekorten worden opgevangen via de HVC waarvan Liander het energietransport faciliteert.

17. ENERGIE-NUL SYSTEEM

De kern van een energie-nul oplossing is dat een systeem evenveel energie opwekt als dat het gebruikt. Het verschil met een zogeheten zelfvoorzienend systeem is, dat een zelfvoorzienend systeem ook onafhankelijk is van andere energiesystemen. Bij een energie-nul systeem kunnen tijdelijke energie overschotten worden afgestaan aan andere energiesystemen (bijvoorbeeld plaatselijke energiebeheerders) en kunnen tijdelijke tekorten worden opgevangen. Het voordeel van een energie-nul systeem ten opzichte van zelfvoorzienend systeem, is dat een tijdelijk overschot niet hoeft worden opgeslagen in bijvoorbeeld batterijen. De meeste batterijen gaan namelijk niet lang mee en zijn een zware belasting op het milieu bij de productie en afbraak en zijn daardoor in beginsel niet erg duurzaam. Mocht op den duur een systeem meer energie opleveren dan dat het gebruikt, dan is het een energie-plus systeem en kan de extra energie worden verkocht.

Voor de opwekking geldt in het algemeen: Hoe groter de schaal, hoe efficiënter. Hierdoor is centraal opwekken vaak efficiënter dan op iedere plaats apart opwekken, mits het transport van elektrische energie niet te veel extra energie vereist. Voor de opwekking zijn verschillende mogelijkheden. Als er voldoende geld via subsidies is, kan op korte termijn geïnvesteerd worden in windturbines en/of zonnepanelen.

17.1 Windturbines

Windturbines leveren per grondoppervlakte veel energie ten opzichte van alternatieve duurzame opwekking. De gemiddelde (groot formaat) windturbine in Nederland levert 2,2 GWh per jaar en gaat 15 tot 20 jaar mee. Een nadeel van windturbines is dat de wieken slecht te recyclen zijn (combinatie van polyester en polyurethaan). Ook het geluid en het aanzicht wordt door omwonenden vaak als storend ervaren.

17.2 Zonnepanelen

Zonnepanelen, ook wel Photo-Voltaic (PV), genoemd leveren in Nederland ongeveer 50 kWh per vierkante meter paneel. Een oppervlakte van 22 bij 20 meter zonnepaneel levert dus ongeveer evenveel energie als een groot formaat windturbine. Het voordeel van zonnepanelen is dat ze vaak makkelijk te plaatsen zijn op bestaande daken en daardoor geen extra ruimte of zicht innemen. De nadelen van zonnepanelen is dat ze in verhouding kostbaar zijn en dat bij de productie giftige en corrosieve stoffen gebruikt worden die speciale recycling vereisen. Een berekening via www.zonnepanelen-info.nl laat zien dat de terugverdientijd voor de Gemeente Texel momenteel onder de 10 jaar ligt.

17.3 Biomassa

Biomassa bestaat uit dierlijk en/of plantaardig materiaal. Biomassa wordt onder duurzame opwekking gerekend, omdat het CO_2 dat vrijkomt bij de verbranding ervan daarvoor eerst is opgenomen (bij het groeien van de planten). Omdat er binnen zo'n kringloop dus geen extra CO_2 in de lucht komt, is het CO_2 neutraal. Een groot nadeel van biomassa is dat het grote oppervlakte landbouw vereist. Zo is eerder berekend dat om de Texelse veerboot van Teso volledig op biomassa te laten varen, half Texel koolzaadakker zou moeten produceren. Een ander nadeel is dat wanneer biomassa speciaal verbouwd wordt (bijvoorbeeld in de vorm van koolzaad), het gebruik van kunstmest alsnog schadelijk is voor het milieu (de N_2O uitstoot daarbij is 310 keer schadelijker dan CO_2). Restafval als biomassa heeft dus de voorkeur.

17.4 Geothermie

Ecofys heeft onlangs onderzoek gedaan daar de warmwaterbron onder het eiland Texel. Het gaat hierbij om water van 200 graden dat onder hoge druk ligt opgeslagen en gebruikt kan worden om energie op te wekken door stoomturbines aan te draaien. Door de grote diepte (ongeveer 5 km) zijn echter de opstartkosten hoog (rond de 20 miljoen euro) en afhankelijk van subsidies.

VIGOR NOVUS, BURGWAL 15C, 1791 AH DEN BURG, T +316 51 45 72 78, INFO@VIGORNOVUS.COM

Lichtmast bij Hoofdweg-Hollandseweg (omgeving De Cocksdorp).
Bron: Google Maps Streetview

IMPLEMENTATIE

18. UITVOERINGSMAATREGELEN

18.1 Vertaling Texelse Praktijk Richtlijnen

De hele gemeente Texel zal conform het schema van de Texelse Praktijk Richtlijnen (pagina 28) opgedeeld moeten worden voor de invulling van de openbare verlichting. In de praktijk zullen niet alle locaties eenduidig ingedeeld kunnen worden. Daarom zal naast het hanteren van het schema ook met gezond verstand de situatie beoordeeld moeten worden. In de praktijk kan het ook voorkomen dat de uitkomst een combinatie is van twee mogelijkheden.

De eerste vertaalslag van de TPR levert de volgende resultaten op:

1. Gebieden waar de verlichting verwijderd kan worden
2. Locaties waar actieve markering toegepast kan worden
3. Gebieden waar volgens de nieuwe richtlijnen moet worden verlicht.

18.2 Gebieden waar de verlichting verwijderd kan worden

In grote lijnen bevinden zich de gebieden waar de verlichting verwijderd kan worden (daar waar geen verlichting wordt toegepast) buiten de bebouwde kom, met weinig sociale controle en weinig voetgangers, en zonder gecompliceerde verkeersbewegingen. Voor Texel zijn dit de plattelandswegen in het buitengebied. Het verwijderen van de verlichting in deze gebieden kan als eerste uitgevoerd worden.

18.3 Locaties waar actieve markering toegepast kan worden

Dit betreft locaties buiten de bebouwde kom, zonder voetgangers, maar vanwege de vormgeving rijtechnisch gecompliceerd is. Voor Texel zijn dit onder andere de rotondes buiten de bebouwde kom en hoofdwegen met bochtige wegvakken. Het verwijderen of aanpassen van de openbare verlichting is één van de eerste acties die uitgevoerd kan worden.

18.4 Gebieden waar verlicht gaat worden volgende de nieuwe richtlijnen

Dit betreft in hoofdzaak gebieden binnen de bebouwde kom en locaties buiten de bebouwde kom met sociale controle en kans op criminaliteit of vandalisme. Daarnaast zijn er buiten de bebouwde kom specifieke plekken met veel voetgangers of bijzonder complexe situaties die verlichting vereisen. Tenslotte kunnen ook fietspaden met veel voetgangers in aanmerking komen voor openbare verlichting.

18.5 Vaststellen beleidsplan en uitvoeringsplan

De eerste stap is het vaststellen van het beleidsplan openbare verlichting door de gemeenteraad in het najaar van 2011. Vervolgens kan in het eerste kwartaal van 2012 een uitvoerings- en beheersplan gemaakt worden. Dit plan bevat onder andere een uitgebreide financiële paragraaf met de kosten en de verwachte besparingen ten gevolge van de uitvoering, plus de toekomstige beheerskosten. De gemeenteraad geeft uiteindelijk haar fiat voor de uitvoering ervan.

VIGOR NOVUS, BURGWAL 15C, 1791 AH DEN BURG, T +316 51 45 72 78, INFO@VIGORNOVUS.COM

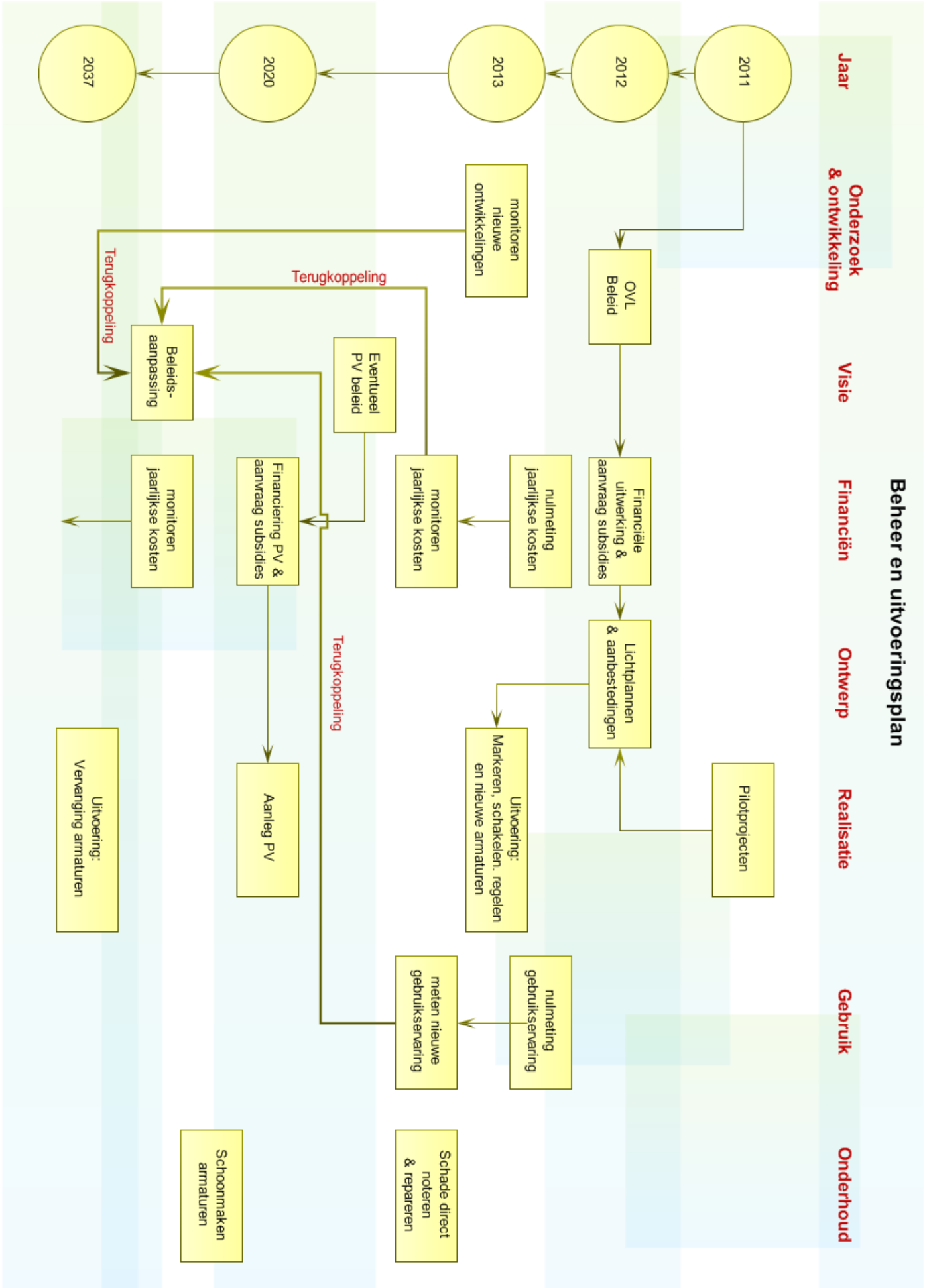

Het uitvoeringsplan van het beleid verdeeld over drie belangrijke fasen.

18.6 Uitvoering

Na vaststelling van het uitvoeringsplan door de gemeenteraad kan uiteindelijk begonnen worden met de daadwerkelijke uitvoering. Deze bestaat uit drie stappen:

1. Verlichting verwijderen in gebieden waar deze niet thuis hoort;
2. Actieve markering aanbrengen op daarvoor geschikte locaties;
3. Gebieden inrichten volgens de nieuwe Texelse Praktijk Richtlijnen.

Intussen kan gekeken worden naar technische mogelijkheden om de resterende benodigde energie duurzaam op te wekken. Externe financiering dient hiervoor nader onderzocht te worden.

18.7 Pilotprojecten

Gelijkertijd kunnen pilotprojecten worden gelanceerd. Bij deze pilotprojecten kan de gemeente Texel dorpscommissies betrekken om op die manier het draagvlak onder de bevolking te vergroten, de kennis uit te wisselen en de plaatselijke behoefte in kaart te brengen. De ervaring kan worden gebruikt alvorens op grote schaal bepaalde oplossingen te gaan toepassen en kan de gemeente een positieve uitstraling geven.

18.8 Beheer & onderhoud

Voor dit beleid is een uitgebreide inventarisatie gemaakt van alle componenten van openbare verlichting. Door bij iedere nieuwe installatie nauwkeurig bij te houden in een grote database wanneer welke armaturen op welke plaats zijn neergezet, kan voortaan precies berekend worden wanneer deze afgeschreven zijn en vervangen moeten worden. Voorheen was het gebruikelijk om armaturen en lampen pas te vervangen op het moment dat ze stuk waren. Met de nieuwe database kunnen masten, armaturen en lampen aan het einde van hun afschrijvingsperiode preventief vervangen worden. De database biedt de volgende voordelen:

1. Efficiëntie doordat alle masten, armaturen of lampen in een straat tegelijk kunnen worden vervangen.
2. Energiebesparing doordat verouderde armaturen die veel energie en onderhoud vereisen niet onnodig lang blijven staan.
3. Nauwkeurigere voorspellingen over welke budgetten nodig zullen zijn voor komende jaren.
4. Betere vergelijkingsmodellen om de criteria te blijven toetsen.

Dit betekent echter wel dat de database structureel moet worden beheerd.

Eenzelfde database kan worden opgesteld voor de rest van het onderhoud, zodat ook vooraf inzichtelijk wordt wanneer masten geschilderd moeten worden of wanneer het glas van de armaturen moet worden schoongemaakt. Tenslotte kunnen de gegevens van het elektriciteitsnet voor openbare verlichting dat de gemeente Texel in eigen beheer heeft ook worden opgenomen in de database.

VIGOR NOVUS, BURGWAL 15C, 1791 AH DEN BURG, T +316 51 45 72 78, INFO@VIGORNOVUS.COM

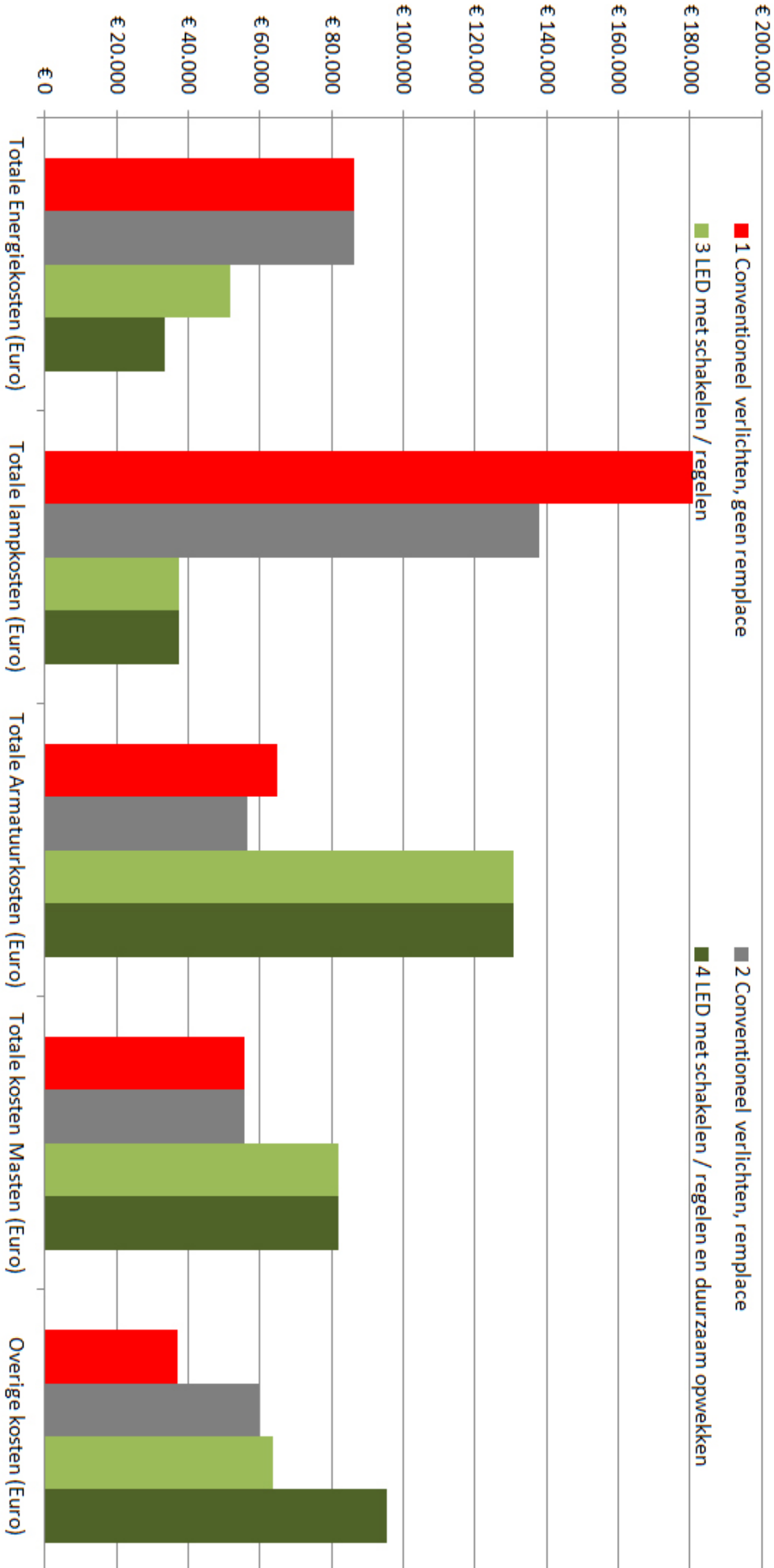

Schatting van de gemiddelde jaarlijkse kosten (inclusief eventuele eenmalige investeringen) voor de komende 25 jaar per onderdeel voor vier verschillende scenario's

19. FINANCIEEL

Het uitvoeren van de voorgestelde maatregelen vraagt grote investeringen, maar leidt op termijn tot fors lagere onderhoud- en energiekosten. Daarbij komt dat voor die onderdelen welke leiden tot energiereductie grote financiële bijdragen mogelijk zijn van andere overheden.

Regulier onderhoud blijft uiteraard voor rekening van de gemeente Texel. Daarbij moet opgemerkt worden dat ook voor het opwekken van duurzame energie weer subsidies te verkrijgen zijn. Hiermee kan een deel van de reguliere kosten, wat gemoeid is met het opwekken van duurzame energie, weer gecompenseerd worden.

19.1 Vergelijking verschillende scenario's

Om een vergelijking te maken in kosten, zijn van vier verschillende scenario's globaal de kosten onderzocht. Dit kan afwijken van de uiteindelijke kosten die pas kunnen worden berekend bij een gedetailleerd lichtplan op straatniveau. Dit zijn de vier verschillende scenario's:

1. Conventioneel verlichten zonder remplace (Huidige beheer en onderhoud)
2. Conventioneel verlichten met remplace (Regulier beheer en onderhoud)
3. LED-armaturen, schakelen en regelen (Invoeren Texelse Praktijk Richtlijn)
4. LED-armaturen, schakelen en regelen met centrale duurzame opwekking (Invoeren Texelse Praktijk Richtlijn inclusief duurzaam energie opwekken)

1. Bij het eerste scenario is er alleen geld gereserveerd voor energie, netbeheer en lamponderhoudskosten. Er wordt in dat geval geen geld gereserveerd voor de toekomstige vervanging van masten en armaturen. Hierdoor zullen er uiteindelijk onverwacht hoge uitgaven zijn door achterstallig onderhoud. Er was afgelopen jaar € 56.000 voor energie & netbeheer en €193.000 voor onderhoud gereserveerd (€ 277.000 in totaal). Dit totaal zal met dit beleid in 2037 kunnen oplopen tot ongeveer € 543.000 per jaar.

2. Het tweede scenario lijkt op scenario 1, maar gaat uit van het collectief preventief vervangen van lampen en armaturen (remplace). Dit zijn de minimale kosten om de huidige manier van verlichting in de toekomst voort te kunnen zetten. Het collectief vervangen van lampen en armaturen bespaart tijd en is daarom efficiënter dan het exemplarisch vervangen zoals in scenario 1. Gemiddeld (over de komende 25 jaar) komt dit neer op ongeveer € 396.000 per jaar (zie pagina 46 en 48).

3. Het derde scenario gaat uit van het schakelen en regelen van licht. Hierbij worden de armaturen vervangen door moderne LED-armaturen (zoals is beschreven in het uitvoeringsplan op pagina 44). Om maximale hoeveelheid energie te besparen wordt er in dit scenario geregeld en geschakeld volgens de OVL Normen Gemeente Texel (zoals beschreven op pagina 32). Daarnaast worden de meest efficiënte LED-armaturen gebruikt afhankelijk van de functionele eenheid. Indien het Waddenfonds bereid is 40% van de investering te subsidiëren, dan zal het jaarlijkse budget voor de Gemeente Texel gemiddeld uitkomen op ongeveer € 267.000 per jaar. Dit bedrag is inclusief rente en afboeking voor de totale investering van ongeveer € 3.000.000.

4. Het vierde scenario gaat uit van exact dezelfde voorwaarden als bij het derde scenario plus het duurzaam opwekken van energie. Bij dit scenario zouden bijvoorbeeld zonnepanelen (PV) geplaatst kunnen worden. De energie die deze zonnepanelen gemiddeld per jaar opleveren, zal dan precies evenveel zijn als de energie die nodig is voor alle openbare buitenverlichting van de gemeente. Bij een aanvullende eenmalige subsidie van het Waddenfonds (40% van de totale investering) en een subsidie van de Provincie Noord-Holland komt dit ook neer op ongeveer € 252.000 per jaar (inclusief rente voor investeringen, zie pagina 46). De verwerkte investering voor dit scenario is ongeveer € 3.600.000.

Geschatte jaarlijkse kosten voor de komende 25 jaar voor vier verschillende scenario's (inclusief eventuele jaarlijkse rente en aflossing van de investering).

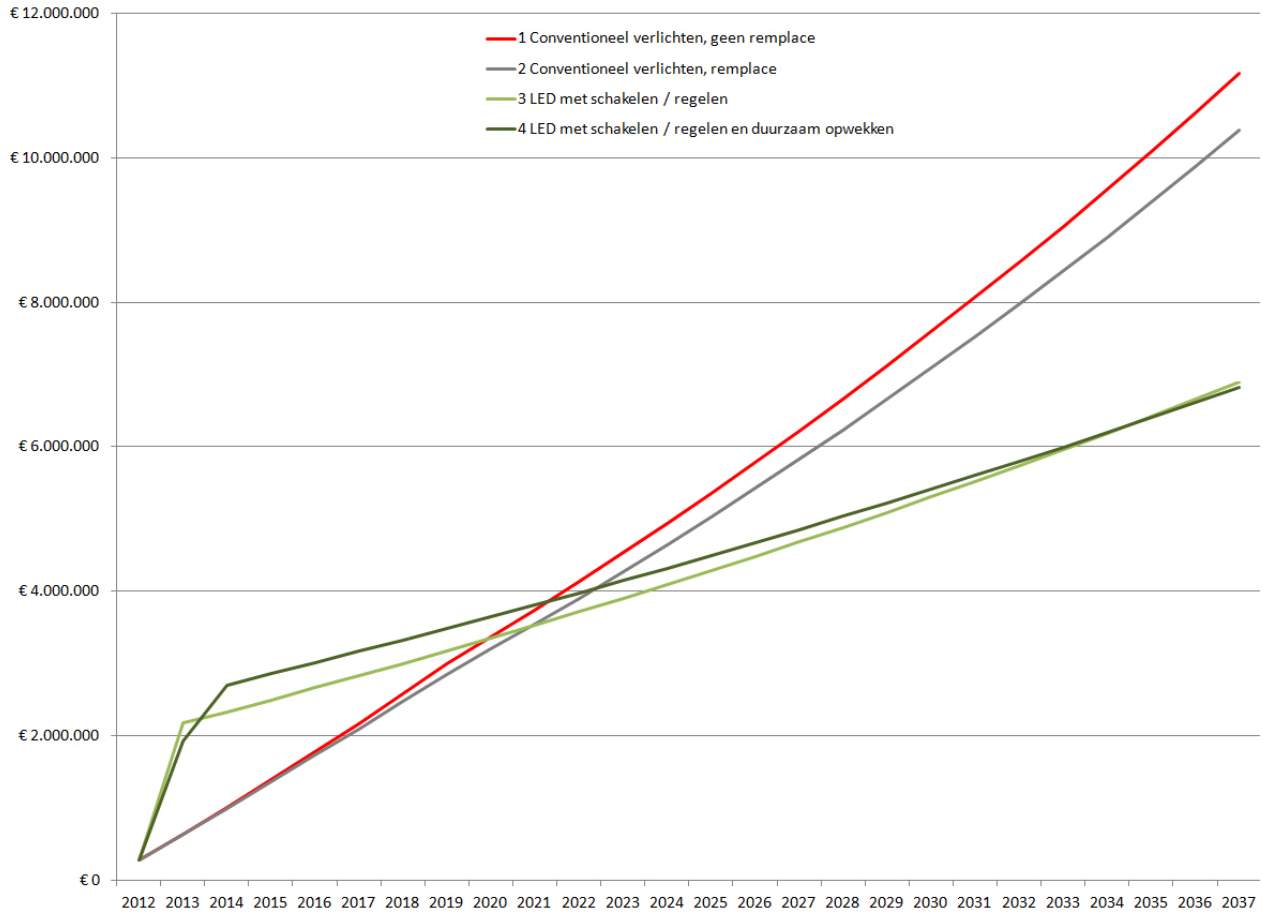

Totale opgetelde uitgaven voor de komende 25 jaar voor vier verschillende scenario's.

19.2 Subsidies

Er zijn verschillende instanties die mogelijk subsidies kunnen leveren voor het uitvoeren van duurzame openbare verlichting. Het Waddenfonds, het ministerie van VROM, de Provincie Noord-Holland en de Europese Unie leveren in principe allemaal subsidies voor dergelijke projecten. Belangrijke voorwaarden voor het verkrijgen van subsidies zijn vaak dat het pionierend, uniek, experimenteel, innovatief, duurzaam, eenvoudig elders kopieerbaar en goed uitgewerkt is. De aanschaf van moderne LED-armaturen en zonnepanelen of windturbines zouden op die manier bijvoorbeeld voor een groot deel vergoed kunnen worden uit dergelijke subsidies, waardoor de jaarlijkse kosten voor de gemeente Texel aanzienlijk lager zullen zijn. Snel handelen is echter wel een vereiste bij het aanvragen van subsidies, omdat alleen pionierende projecten recht op subsidie hebben.

19.3 Conclusie

Het eerste scenario (conventioneel verlichten zonder remplace) is op lange termijn door het oplopend achterstallig onderhoud niet houdbaar. Uit de inventarisatie die vooraf gemaakt is, blijkt dat 81% van de huidige masten en 78% van de huidige armaturen van de gemeente binnen 5 jaar is afgeschreven en vervangen zal moeten worden. Daarom is dit op termijn geen reëel scenario.

Het tweede scenario (conventioneel verlichten met remplace) vereist een forse verhoging van het jaarlijkse budget om de grote hoeveelheid afgeschreven armaturen en masten te kunnen vervangen en de stijgende energiekosten op lange termijn te kunnen betalen. Dit scenario zal bovendien geen enkele bijdrage kunnen leveren aan het doel om duisternis als kernwaarde te hanteren en om Texel in 2020 energie-nul te maken.

Het derde scenario (LED-armaturen schakelen en regelen) zal enerzijds een grote investering vereisen en anderzijds veel kosten op lange termijn besparen door een lager energiegebruik en lagere onderhoudskosten dankzij het regelen, schakelen en gebruik van LED-armaturen. De combinatie van regelen, schakelen en moderne LED-armaturen verhoogt bovendien de mate van nachtelijke duisternis. Eventuele subsidies kunnen een belangrijk deel van de investeringskosten vergoeden, maar zijn niet noodzakelijk. Dit maakt het derde scenario niet alleen duurzamer dan het tweede scenario, maar ook financieel meer aantrekkelijk.

Het vierde scenario (LED-armaturen schakelen en regelen met centrale duurzame opwekking) zal nog meer investering vereisen dan het derde scenario. Echter het omschakelen naar een volledig energie-nul openbaar verlichtingsysteem op deze schaal zou zo uniek zijn in Nederland en waarschijnlijk zelfs binnen heel Europa, dat de kans op subsidies veel groter is. Indien de extra kosten voor het duurzaam opwekken door subsidies kan worden betaald, zullen de totale lasten voor de gemeente Texel voor de komende 25 jaar ongeveer gelijk zijn ten op zichte van het derde scenario. Bovendien zal met de duurzame opwekking een grote stap voorwaarts gemaakt worden in de richting van de ambitie om in 2020 als gemeente duurzaam in haar eigen behoefte te voorzien.

Burgwal (Den Burg) om half 3 ‘s nachts. Het gebrek aan sporen in de sneeuw laat zien hoe verlaten de straten op Texel midden in de nacht zijn.

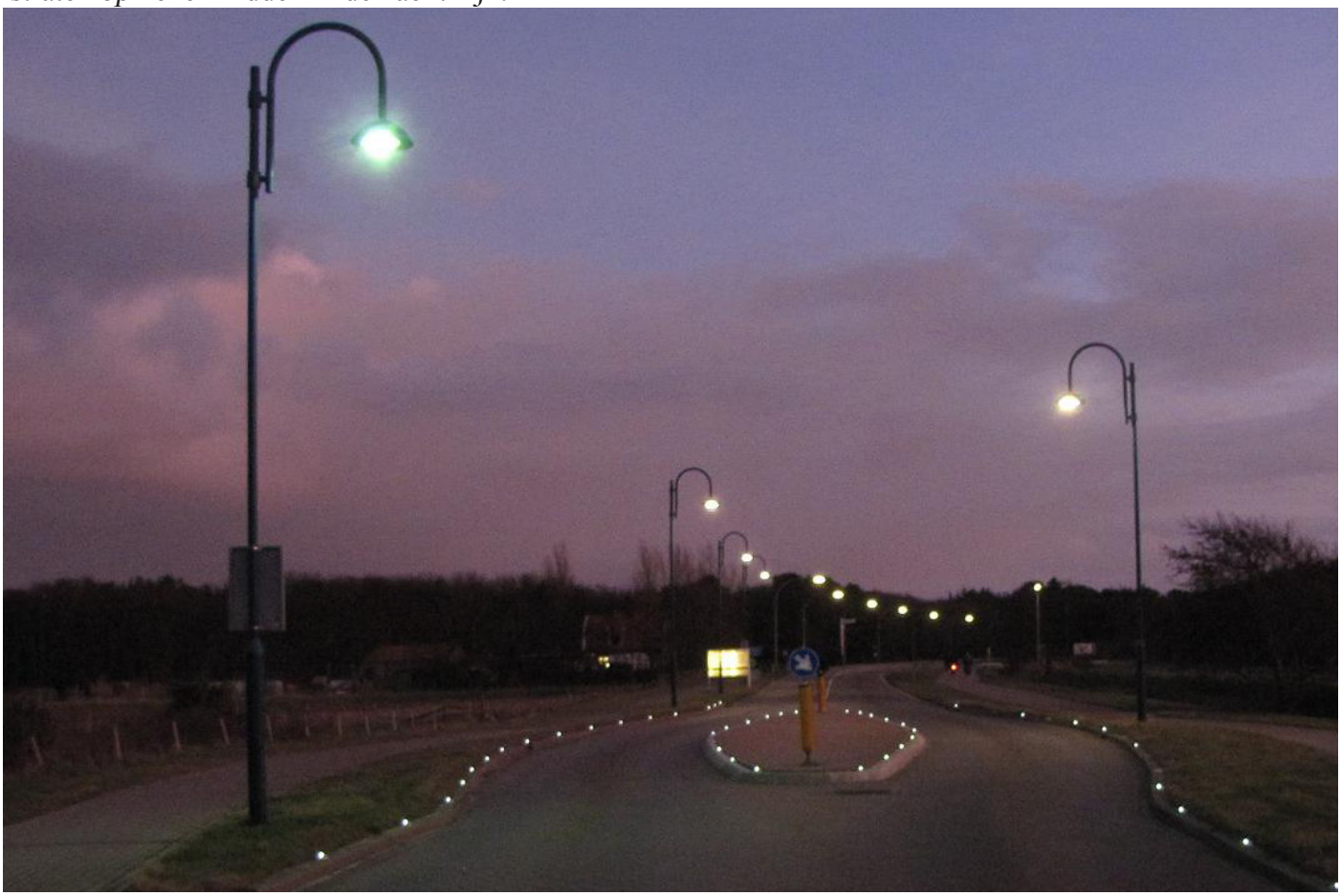

Dorpstraat (De Koog) met contourverlichting. Foto door Bert Dennenberg.

20. BETROKKEN PARTIJEN & COMMUNICATIE

20.1 Werkgroepen

Veel van deze aspecten hangen direct samen met ander beleid. Het ligt daarom voor de hand om een nauwe samenwerking aan te gaan en eventueel een werkgroep op te richten met daarin vertegenwoordigers uit de belangrijkste betrokken afdelingen. Op die manier kunnen eventuele knelpunten met ander beleid in een vroeg stadium worden opgelost en het verhoogt de betrokkenheid van verschillende partijen. Ook versterkt een interdisciplinaire werkgroep de totale kennis en mogelijkheden. Dergelijke werkgroepen kunnen gebruikt worden voor de uitvoering.

20.2 Raakvlakken met andere partijen

Ook buiten de gemeente kunnen partners gezocht worden. Op nationaal niveau zijn er verschillende doelstellingen en wetten opgesteld ter bevordering van een duurzaam beleid. Zo wordt de installatie van kwiklampen volgend jaar verboden (later volgt ook een verbod op andere type lampen). De Provincie Noord-Holland heeft ook uitgebreide ambities op het gebied van energiebesparing en beleid voor duurzame openbare verlichting. Op gemeentelijk niveau zijn er afspraken dat gemeenten 15% energie zouden moeten besparen in 2011 ten opzichte van 2006 en zelfs 30% in 2020. Bovendien zijn er richtlijnen voor gemeenten om 75% duurzaam in te kopen in 2010 en 100% in 2015. Op het gebied van informatie en advies over technische en financiële aspecten zijn er verschillende organisaties die kunnen helpen (zoals Agentschap NL en Taskforce Verlichting). Ook bedrijven werken graag mee aan innovatieve verlichtingsprojecten, omdat zij daarmee veel publiciteit kunnen genereren.

20.3 Bewoners

Tenslotte kunnen ook bewoners via dorpscommissies in een vroeg stadium betrokken worden om het draagvlak en het lokaal inzicht te vergroten. Bovendien fungeert de gemeente als voorbeeld ten aanzien van duurzame verlichting naar de burgers en kan daarmee burgers en lokale bedrijven inspireren tot een duurzaam beleid.

20.4 Communicatie

Een goede communicatie binnen de gemeenteafdelingen is van groot belang voor een goede organisatie van het beleidsplan. Daarnaast is een goede communicatie naar de bewoners noodzakelijk, omdat deze dagelijks te maken krijgen met de consequenties (de uitvoeringswerkzaamheden en de verlichting zelf).

LED-armaturen van TellCo aan de Bernhardlaan (Den Burg).

LED-armaturen van Indal Industria (Stela) aan de Duykerdam (Den Burg).

21. SLOTWOORD

"Groen-Zwart, Texel in 't hart" is de wapenspreuk van Texel. De oplossingen in dit beleid, die zowel duurzaamheid (groen) als duisternis (zwart) stimuleren, sluiten daarbij perfect aan. Als eiland dat financieel sterk afhankelijk is van recreatie, kan Texel het voortouw nemen en tonen hoe duurzaam kan worden omgegaan met oude natuurgebieden. Er ligt voor de gemeente Texel een belangrijke kans als eerste gemeente in Nederland in 2013 bijna tweederde van de energie voor openbare verlichting te besparen ten opzichte van 2011 en de resterende energie zelf duurzaam op te wekken.

Het doel van de gemeente Texel om in 2020 duurzaam in haar eigen energiebehoefte te voorzien en daarnaast duisternis op te nemen als kernkwaliteit sluit aan bij de huidige tijdgeest. Zoals in dit beleid is beschreven, kan duurzame openbare verlichting een belangrijke bijdrage leveren aan dit doel. Dit beleid is niet alleen bedoeld om de aanpak te structuren, maar ook als eerste stap om de volgende generatie te inspireren om met een duurzame kijk naar verlichting te kijken.

Robert Frost schreef ooit "He moves in darkness as it seems to me, not of woods only and the shade of trees. He will not go behind his father's saying" (Mending Wall, 1914). Om de problemen van het heden op te kunnen lossen voor een duurzamere toekomst, is het belangrijk dat men vragen blijft stellen zonder opvattingen uit het verleden gedachteloos over te nemen. Zo is licht niet altijd de oplossing voor een duurzaam nachtleven en soms is het zelfs onderdeel van het probleem. Hoewel duurzame verlichting een grote bijdrage kan leveren aan het oplossen van energieschaarste, CO_2-uitstoot en lichthinder, is de figuurlijke "verlichting", de andere manier van kijken naar met name de lange termijn, misschien dan ook nog wel belangrijker. Het beleidsplan "Zicht tijdens duisternis via energie-nul systeem" wil hierbij een belangrijke eerste aanzet geven.

Masten	Scenario 1	Scenario 2	Scenario 3	Scenario 4
2013 t/m 2050	2990	2990	2830	2830

In scenario 3 & 4 wordt 2/3 van de 460 masten in buitengebied verwijderd. Er blijven ongeveer 3000 - 300 over.

Jaar	Scenario 1	Scenario 2	Scenario 3	Scenario 4
2012	20	20	20	20
2013	120	120	870	870
2014	120	120	40	40
2015	120	120	40	40
2016	120	120	40	40
2017	120	120	40	40
2018	120	120	40	40
2019	120	120	40	40
2020	50	50	40	40
2021	50	50	40	40
2022	50	50	40	40
2023	50	50	40	40
2024	50	50	40	40
2025	50	50	40	40
2026	50	50	40	40
2027	50	50	40	40
2028	50	50	40	40
2029	50	50	40	40
2030	50	50	40	40
2031	50	50	40	40
2032	50	50	40	40
2033	50	50	40	40
2034	50	50	40	40
2035	50	50	40	40
2036	50	50	40	40
2037	50	50	40	40

Armaturen	Scenario 1	Scenario 2	Scenario 3	Scenario 4
2013 t/m 2037	3575	3575	3108	3108

In scenario 3 & 4 wordt 2/3 van de 480 armaturen in buitengebied verwijderd. Er blijven ongeveer 3100 - 320 over. Vanwege bliksem en andere natuurschade moet ongeveer 15% voorgtijdig vervangen worden (ongeveer 460 stuks).

Jaar	Scenario 1	Scenario 2	Scenario 3	Scenario 4
2012	80	80	80	80
2013	143	143	2700	2700
2014	143	143	17	17
2015	143	143	17	17
2016	143	143	17	17
2017	143	143	17	17
2018	143	143	17	17
2019	143	143	17	17
2020	143	143	17	17
2021	143	143	17	17
2022	143	143	17	17
2023	143	143	17	17
2024	143	143	17	17
2025	143	143	17	17
2026	143	143	17	17
2027	143	143	17	17
2028	143	143	17	17
2029	143	143	17	17
2030	143	143	17	17
2031	143	143	17	17
2032	143	143	17	17
2033	143	143	17	17
2034	143	143	17	17
2035	143	143	17	17
2036	143	143	17	17
2037	143	143	17	17

Het aantal masten en armaturen dat per jaar vervangen zal worden voor de komende 25 jaar voor de vier verschillende scenario's.

APPENDIX

22. BEGRIPPEN & DEFINITIES

22.1 Openbare verlichting

Openbare verlichting (OVL) is de buitenverlichting in openbare of semi-openbare ruimtes die in beheer is bij de overheid en tot doel heeft het openbare leven bij duisternis zo veilig en leefbaar mogelijk te maken. Bij openbare verlichting wordt onderscheid gemaakt tussen 6 verschillende onderdelen:

1. Masten (of lichtmasten)
2. Armaturen
3. Voorschakel apparaten (VSA) / driver
4. Lampen
5. Elektrisch kabelnet
6. Voeding (zoals voedingskasten)

22.2 Duurzaamheid

Duurzaam betekent in de context van openbare verlichting:

Zo min mogelijk conventioneel (fossiele brandstoffen) energieverbruik,
zo min mogelijke belasting voor het milieu tijdens productie, onderrhoud, gebruik en afdanking,
zo min mogelijk lichtvervuiling 's nachts,
zo min mogelijk negatieve effect op flora en fauna,
zo min mogelijk onderhoud en
zo min mogelijke kosten over de lange termijn (20 jaar).

22.3 Functionele eenheid

Het functioneel verlichten van een nader te specificeren openbare weg (bijvoorbeeld een woonstraat, straat of fietspad) over 100 meter lengte gedurende 20 jaar.

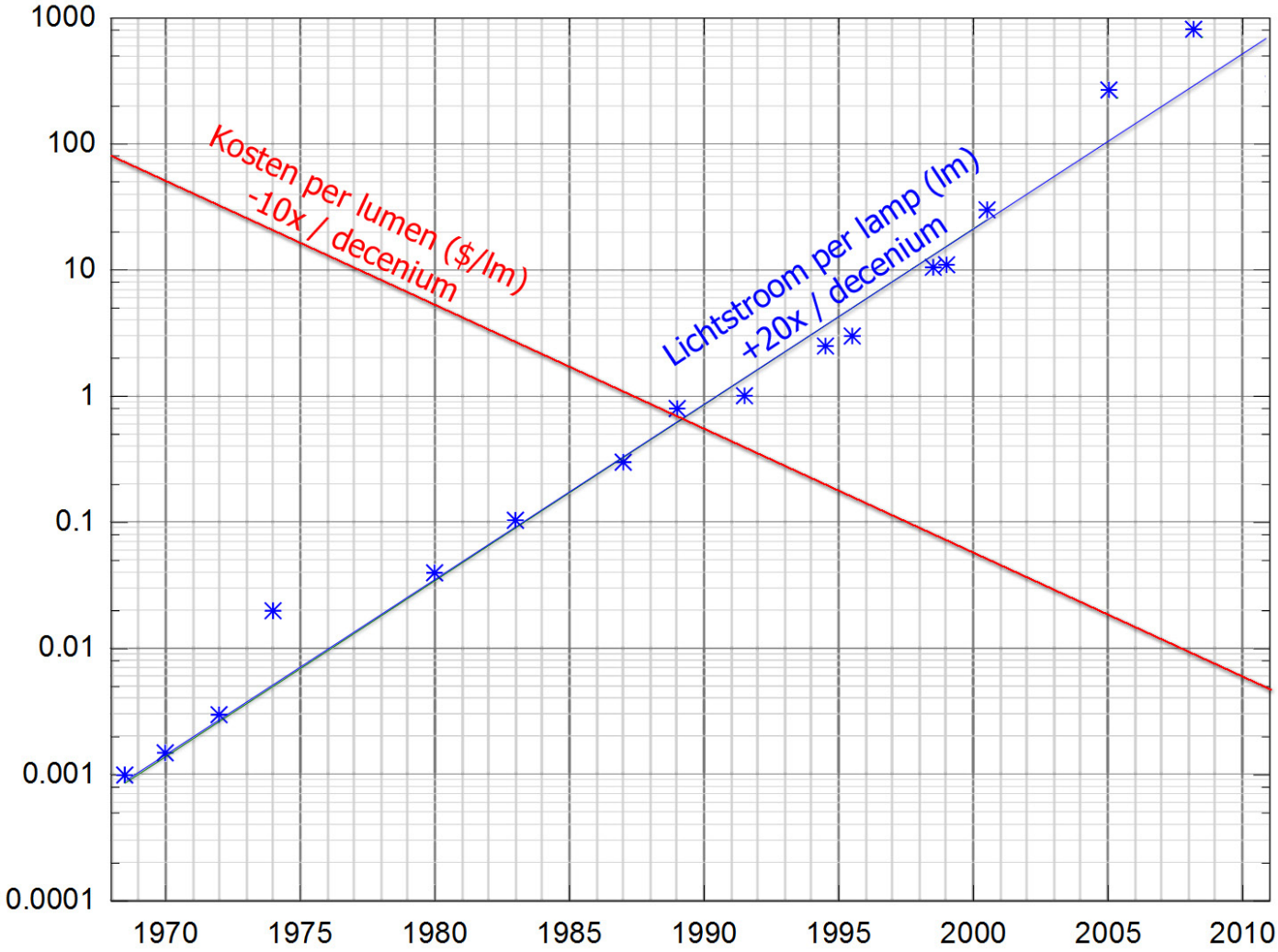

Wet van Haitz: exponentiële stijging lichtopbrengst & exponentiële daling in kosten voor LED-armaturen.

	Type lamp	Vermogen (W)	Mastafstand (m)	Verl.sterkte (lux)	Elektr. energie volgens Norm (kWh_e)	Besparing t.o.v conventioneel	Elektr. energie volgens Mesopisch (kWh_e)	Besparing t.o.v conventioneel
Fietspad								
Indal/Industria Stela square 10	LED	14	28	2	4100	40%	3306	43%
Philips Urban line BPP406 6	LED	18	31	3	4761	31%	4368	24%
Schreder Altra 16	LED	22	34	3	5306	23%	4385	24%
Innolumis Lemnis Eco White 16	LED	20	29	2	5655	18%	4098	29%
Lioris Aduro 20	LED	22	29	3	6221	10%	4977	14%
Ruud Lighting Ledway Str. TS20	LED	28	35	3	6560	5%	5165	11%
Zuinigste conventionele armatuur	PLL	26	32	2	6877	nvt	5779	nvt
Woonstraat								
Indal/Industria Stela square 10	LED	14	22	3	5218	34%	4422	34%
Indal/Industria Stela square 14	LED	22	32	2	5636	29%	4659	31%
Zuinigste conventionele armatuur	PLL	26	27	2	7896	nvt	6749	nvt
Schreder Altra 16	LED	32	31	3	8465	-7%	7173	-6%
Innolumis Lemnis Eco White 24	LED	30	25	3	9840	-25%	7398	-10%
Philips CitySpirit Cone 22	LED	25	22	3	9318	-18%	8628	-28%
Erftoegangsweg								
Ruud Lighting Ledway Str. 40 LED	LED	55	49	5	9204	38%	7544	43%
Lioris Aduro 52	LED	58,5	42	5	11480	23%	9567	27%
Indal/Industria Stela Wide 36	LED	52	33	5	12921	13%	11044	16%
Zuinigste conventionele armatuur	PLL	58	32	5	14863	nvt	13153	nvt
Philips Urban line BPP406 24	LED	69	33	5	17145	-15%	16024	-22%
Bedrijven/industrieterrein								
Ruud Lighting Ledway Str. 40	LED	55	48	5	9396	9%	7702	33%
Zuinigste conventionele armatuur	SON	59,5	47	5	10381	nvt	11534	nvt
Lioris Aduro 52	LED	58,8	40	5	12054	-16%	10045	13%
Indal/Industria Stela Wide 36	LED	52	35	5	12183	-17%	10413	10%
Philips Urban line BPP406 24	LED	69	36	5	15717	-51%	14688	-27%
Gebiedsontsluitingsweg								
Ruud Lighting Ledway Str. TSB 60	LED	79	35	10	18509	0%	15171	26%
Zuinigste conventionele armatuur	SON	80	35,5	10	18479	nvt	20532	nvt
Indal/Industria Stela Wide 52	LED	70	23	10	24957	-35%	21330	-4%

 Resultaten op basis van het RIVM rapport: Elektr. verbruik per functionele eenheid (20j. & 100m)

23. LITERATUURONDERZOEKEN

23.1 Verkeersveiligheid

Er zijn verschillende studies gedaan naar het effect van openbare verlichting op de verkeersveiligheid. Daarbij wordt vaak uitgegaan van een viertal aannames:

1. Het aantal ongelukken is groter en de ernst zwaarder 's nachts dan overdag
2. Verminderde visuele prestaties door een lagere hoeveelheid licht zou daarvan de hoofdoorzaak zijn.
3. Afname in ongelukken vindt vaak plaats na de installatie van extra verlichting.
4. Een derde van de ongevallen 's nachts had voorkomen kunnen worden door verlichting.

Een onderzoek van Clark laat echter zien, waarom deze argumenten een vertekend beeld zouden kunnen geven:

1. Meer licht moedigt aan om sneller te rijden.
2. Er zijn meer verschillen tussen overdag en 's nacht dan alleen verlichting (vaker is er sprake van drugs, alcohol, slaperigheid, etc).
3. Bestaande onderzoeken zijn vaak niet goed genoeg uitgevoerd om te kunnen bewijzen dat resultaten van verlichting significante invloed hadden.
4. Veel bestaande onderzoeken zijn niet onafhankelijk uitgevoerd.
5. Onderzoeken van de auto-industrie claimen dat volledig donker getinte voorruiten geen invloed hebben op de verkeersveiligheid.
6. Verblinding veroorzaakt door openbare verlichting kan ook onveiligheid veroorzaken.
7. Bij een groot percentage van de dodelijke ongelukken is iemand tegen een lichtmast aangereden.

23.2 Sociale veiligheid

Uit ander onderzoek van Clark blijkt dat, hoewel het gevoel van veiligheid vaak wel versterkt wordt door verlichting, openbare verlichting ook averechts kan werken:

1. Uit veldonderzoeken blijkt dat openbare verlichting meestal nauwelijks effect op de daadwerkelijke sociale veiligheid heeft.
2. Excessesief gebruik van verlichting faciliteert zelfs sociale factoren die leiden tot criminaliteit.

23.3 LED-onderzoeken

In 2009 heeft het RIVM een onderzoek gedaan om te kijken in hoeverre LED-armaturen zuiniger en milieuvriendelijker zijn dan conventionele armaturen. Er is ook onderzocht in hoeverre LED-verlichting meer zicht oplevert dan conventionele verlichting met dezelfde hoeveelheid licht door een verschil in spectrum. Omdat het menselijk oog 's nachts meer gebruik maakt van de staafjes (mesopisch zicht) dan overdag, is 's nachts het oog gevoeliger voor groen licht dan overdag. In de huidige NPR is nog geen rekening gehouden met dit verschil.

De conclusie van het RIVM was dat LED-armaturen in bijna alle gevallen zuiniger zijn dan conventionele lampen en zeker wanneer rekening wordt gehouden met een mesopische correctie. Het verschil bij de lampen met hoge vermogens (Natrium hoge druk of SON) was het kleinst. Inmiddels is ook op dit gebied grote vooruitgang geboekt bij fabrikanten. Veel van de huidige LED-armaturen met hoog vermogen zijn dan ook nog niet opgenomen in dit onderzoek. Ook niet opgenomen in dit onderzoek is, dat LED-armaturen vaak veel efficiënter gedimd kunnen worden dan conventionele armaturen.

VIGOR NOVUS, BURGWAL 15C, 1791 AH DEN BURG, T +316 51 45 72 78, INFO@VIGORNOVUS.COM

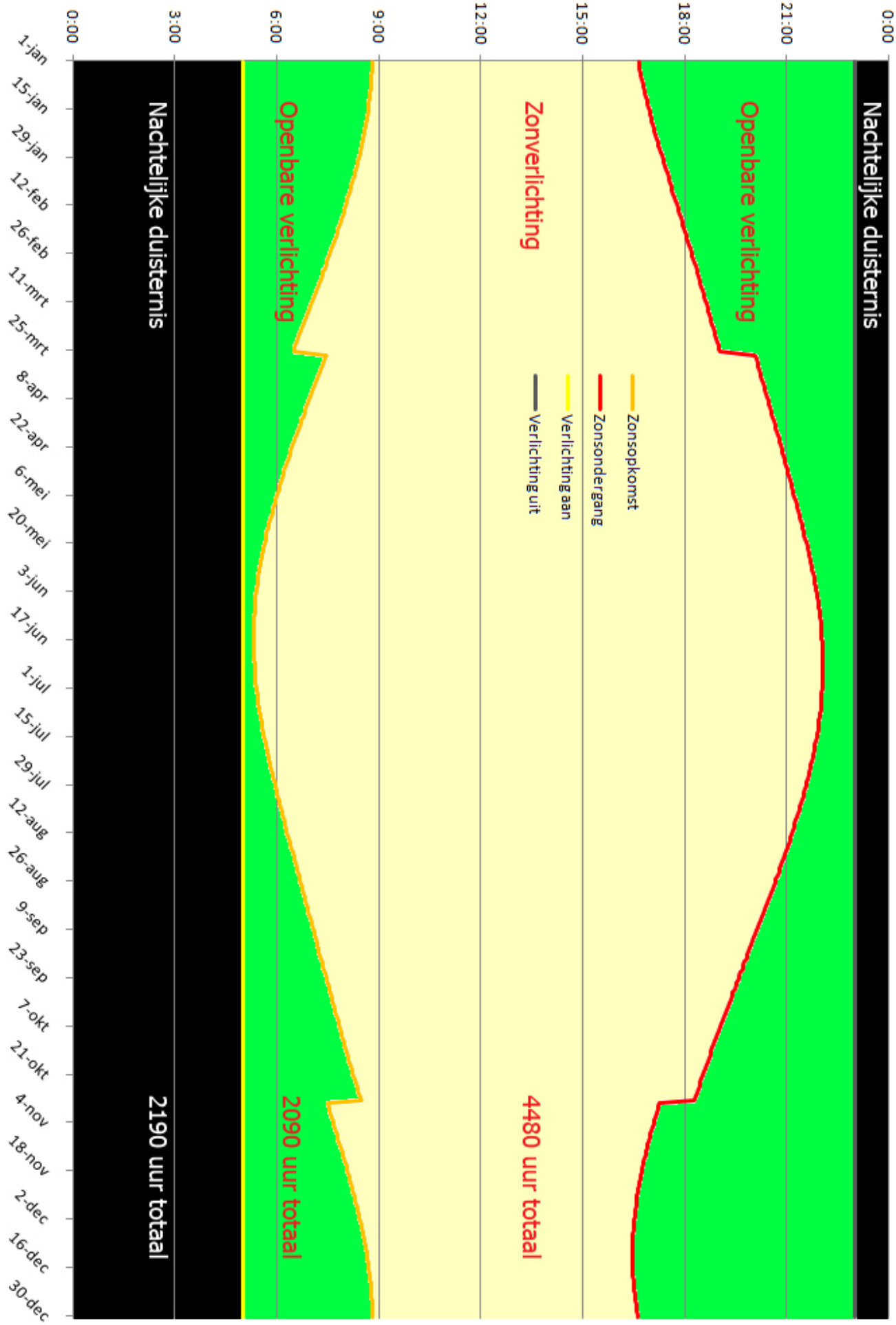

Aan- / uitschakeltijden voor de openbare verlichting gedurende het jaar aangepast aan de zonsopkomst en zonsondergang.

24. BRONNEN

Burgelijk Wetboek, 2008

Clark, B.A.J., 2002. Outdoor lighting and crime, part 1: Little or no benefit, *Astronomical Society of Victoria, Inc.,* Australia.

Clark, B.A.J., 2003. Outdoor lighting and crime, part 2: Coupled Growth, *Astronomical Society of Victoria, Inc.,* Australia.

CROW, 2005. Handboek lichtmasten. *CROW*

Herweyer, M., 2008. Huidige situatie Openbare Verlichting: EPOV. *Liandyn*

Herweyer, M., 2008. Huidige situatie Openbare Verlichting: Verbeteradviezen. *Liandyn*

Herweyer, M., 2008. Energiebesparing Openbare Verlichting Texel. *Dynamicon*

Leguijt, C., Benner, J.H.B. & Struick, R.J., 2008. Energievisie Texel en uitvoeringsplan 2008 - 2011. *Gemeente Texel*

Lijklema, P.O., 2008. Sustainable Public Lighting based on LED technology. *Technical University Delft,* Delft.

Nicolay, M. & Lindenbergh, E., 2009. Texel op koers: Structuurvisie 2020. *Gemeente Texel*

NSVV & Novem, Openbare verlichting: Model Beleidsplan. *Lakerveld BV*

NSVV, 2002. Richtlijnen voor openbare verlichting: Nederlandse praktijkrichtlijn NPR 13202-1. *NSVV*

NSVV, 2011. De Richtlijn voor Openbare Verlichting 2011. *NSVV*

Politiekeurmerk Veilig Wonen, 2005. Jaarboek Nieuwbouw, Openbare Ruimte

Provincie Noord-Holland, 2003. Anders verlichten, goed voor veiligheid en milieu Proefproject levert alternatief voor wegverlichting. *Provincie Noord-Holland,* Haarlem

Provincie Noord-Holland, 2005. Recommendation for use of Active Marking. *Provincie Noord-Holland,* Haarlem.

Ramsay, M. & Newton, R. 1991. The effect of better street lighting on crime and fear: A review. London.

Sotto Le Stelle, 2007. Lichtonderzoek Texel: Onderzoek en advies lichthinder. *Sotto Le Stelle*

Struijs, J. et al, 2009. Leds of conventionele openbare verlichting? Energie-efficiëntie en milieueffecten vergeleken. *RIVM.*

Veltman, M.J., 2007. Korte notitie over "stand van zaken van de techniek van LED verlichting." *SenterNovem*

co2minderen.be
http://www.co2minderen.be/UW_CO2-PROFIEL/uw_co2-profiel.htm

kennisbankopenbareverlichting.nl
http://www.kennisbankopenbareverlichting.nl/nieuws/energielabel-voor-openbare-verlichting

ledverlichting-apeldoorn.nl
http://www.ledverlichting-apeldoorn.nl/Home/tabid/36/Default.aspx

http://www.lichtnet.net/
http://www.lichtnet.net/lichttechniek.htm

meteopagina.nl
http://home.hccnet.nl/v.d.horn/weersverwachting/zonsopkomst_zonsondergang.htm

platformlichthinder.nl
http://www.platformlichthinder.nl

shadedrelief.com
http://www.shadedrelief.com/natural3/pages/gallery.html

sotto.nl
http://www.sotto.nl/nlbijnacht-kaarten.html

zonnepanelen-info.nl
http://www.zonnepanelen-info.nl/zonnepanelen/rekenhulp-terugverdientijd/

Gemeente Texel

.txl

Advies

Nummer 10

Behandelschema

B&W	02-10-2012
Raadscommissie	06-11-2012
Gemeenteraad	21-11-2012

Programma/paragraaf

4 Onderwijs

Portefeuillehouder	F.R. Visman
Afdeling	Publiekszaken
Contactpersoon	I. Bos-Brussee

Inspraak (extern)	☐ Ja	☑ Nee
OR	☐ Ja	☑ Nee

Consequenties

Financieel	☐ Ja	☑ Nee
Personeel/Organisatorisch	☐ Ja	☑ Nee
Juridisch	☐ Ja	☑ Nee
Beleid	☐ Ja	☑ Nee
Deregulering	☐ Ja	☑ Nee
Communicatie	☑ Ja	☐ Nee

Bijlagen

Jaarverslag Leerplicht 2011 - 2012

Jaarverslag Leerplicht

Het verslag van het in de gemeente gevoerde leerplichtbeleid in het schooljaar 2011 - 2012.

Raadsvoorstel:

Het college besluit in te stemmen met het jaarverslag Leerplicht 2011 - 2012 en deze ter vaststelling voor te leggen aan de raad.

Jaarverslag Leerplicht

Samenvatting

Het college heeft besloten met het jaarverslag 2011/2012 in te stemmen en dit ter vaststelling voor te leggen aan de raad.
In het jaarverslag worden de cijfers van het schooljaar 2011/2012 vermeld. Er is een daling te zien van het aantal verzuimgevallen. Deze daling wordt gedeeltelijk veroorzaakt doordat er minder meldingen van luxeverzuim ten gevolge van de “vakantieacties” zijn geweest. Het aantal ziekmeldingen op de vrijdag voor de herfst- en kerstvakantie van jongeren op OSG De Hogeberg is gedaald ten opzichte van het schooljaar 2010/2011. Er is helaas een stijging van ziekmeldingen voorafgaand aan de voorjaarsvakantie te zien. De leerplichtambtenaar gaat in overleg met OSG De Hogeberg om te proberen ook het ziekteverzuim voorafgaand aan de voorjaarsvakantie omlaag te brengen. Het aantal contacten dat de leerplichtambtenaar met jongeren, ouders en instanties heeft gehad is toegenomen ten opzichte van het schooljaar 2010/2011. De dossiers worden complexer en langduriger.
In het jaarverslag is het gevoerde leerplichtbeleid in het schooljaar 2011/2012 geëvalueerd en is vastgesteld wat de doelstellingen voor het schooljaar 2012/2013 zijn. Het ingezette beleid wordt op grote lijnen voortgezet. De samenwerking met instanties wordt waar nodig geïntensiveerd. De bestrijding van het luxeverzuim wordt gehandhaafd, ook in het schooljaar 2012/2013 zullen de kinderen die aansluitend aan de vakanties zijn ziek gemeld thuis worden bezocht. Door de samenvoeging van de Wet WIJ (Wet investeren in Jongeren) en de Wet Werk en bijstand zal voor de vaststelling van het recht op een uitkering bij jongeren bepaald moeten worden of een jongere terug naar school kan of niet. De leerplichtambtenaar gaat deze scholingsadviezen geven. Ook zal de leerplichtambtenaar maandelijks een spreekuur houden op het ROC Kop van Noord-Holland. Door de gemeente Den Helder is een verzuimconsulent aangesteld voor Den Helder en Texel. De leerplichtambtenaar zal gaan samenwerken met deze verzuimconsulent.
In de leerplichtwet is vastgesteld dat er jaarlijks verslag moet worden uitgebracht van het leerplichtbeleid dat in een gemeente is gevoerd en dat dit aan de raad moet worden voorgelegd.
In de leerplichtwet 1969 is vastgelegd dat ieder kind naar school moet. De gemeente heeft als taak om de leerplichtwet te handhaven. Deze taak ligt in handen van de leerplichtambtenaar. De taak van de leerplichtambtenaar behelst echter meer. Naast de controlerende taak heeft de leerplichtambtenaar een zorgfunctie naar de Texelse jeugd. Tevens behandelt zij de verzoeken van vrijstellingen van de leerplicht en aanvragen vervangende leerplichtwet. Ook heeft zij een adviserende rol richting de directeuren van de scholen.

Aanleiding & Voorgeschiedenis & Eerdere besluiten

Artikel 25, lid 1 van de Leerplichtwet 1969 bepaalt dat jaarlijks verslag uitgebracht dient te worden aan de raad over het in de gemeente gevoerde leerplichtbeleid in het laatst afgesloten schooljaar. Het vorige jaarverslag is in februari 2012 door de raad vastgesteld.

Probleemstelling

Het is noodzakelijk dat er door het college jaarlijks verslag wordt uitgebracht aan de raad over het gevoerde leerplichtbeleid van het afgelopen schooljaar.

Doelstellingen

- Het afgelopen schooljaar is er een beleid gevoerd om in samenwerking met de verschillende scholen zo vroeg mogelijk het verzuim bij de leerplichtambtenaar in beeld te brengen en in samenwerking met deze scholen, de ouders en instanties het verzuim terug te dringen. Het ingezette beleid wordt op grote lijnen voortgezet.
- De samenwerking met instanties wordt waar nodig geïntensiveerd.
- De bestrijding van het luxeverzuim wordt gehandhaafd.
- Door de samenvoeging van de wet WIJ en de Wet Werk en Bijstand, zal voor de vaststelling van het recht op uitkering bepaald moeten worden of een jongere terug kan naar school. De leerplichtambtenaar gaat deze scholingsadviezen geven.
- Samen met de leerplichtambtenaren in de kop van Noord-Holland wordt een leerplichtspreekuur op de locaties van het ROC Kop van Noord-Holland gehouden. De leerplichtambtenaar van Texel zal maandelijks een spreekuur op zich nemen.
- Gemeente Den Helder heeft een verzuimconsulent aangesteld. De leerplichtambtenaar zal met name met betrekking tot het verzuim op het ROC Kop van Noord-Holland met deze verzuimconsulent gaan samenwerken.

Mogelijke oplossingen

Instemmen met het jaarverslag en met de actiepunten voor komend schooljaar, zoals in het jaarverslag aangegeven is.
Er zullen meer rondetafelgesprekken worden georganiseerd rond jongeren, waardoor de samenwerking met andere instanties beter op elkaar wordt afgestemd. Met betrekking tot de bestrijding van het luxeverzuim zullen de “vakantieacties” ook komend schooljaar worden gehouden. Hiervoor worden opnieuw afspraken gemaakt met de teamleiders van OSG De Hogeberg. Voor een jongere die een bijstandsuitkering aanvraagt bij de gemeente moet worden bepaald of deze weer terug kan naar het regulier onderwijs. Dit scholingsadvies zal in samenspraak met de leerplichtambtenaar worden gegeven, die hiervoor uit het informatiesysteem onderwijs gegevens kan halen. Ook kan zij informatie opvragen bij de school waar deze jongeren in het verleden ingeschreven zijn geweest. De leerplichtambtenaar kan ondersteunen in het terugbegeleiden van een jongere naar het regulier onderwijs. Om de spreekuren op het ROC Kop van Noord-Holland tot een succes te maken, zal er meer bekendheid aan het spreekuur worden gegeven. De leerplichtambtenaren zullen voorlichting geven aan de coaches door tijdens informatierondes iets over het spreekuur te vertellen. Tevens gaan ze afspraken inplannen met de opleidingscoördinatoren om één op één door te spreken wat het spreekuur voor hen kan betekenen.

Consequenties van die oplossingen

- **Financieel**
  Niet van toepassing.

- **Juridisch**
  Niet van toepassing.

- **Personeel / Organisatorisch**
  Niet van toepassing.

- **Beleid**
  Niet van toepassing.

- **Deregulering**
  Niet van toepassing.

Communicatie

Het besluit kan direct openbaar gemaakt worden via de gebruikelijke kanalen en kan op reguliere wijze met de pers besproken worden.

Overlegd met dorpscommissie? Niet van toepassing

Afwijkende standpunten

Niet van toepassing.

Relevante wet- en regelgeving & jurisprudentie

Leerplichtwet 1969
Wet werk en bijstand

Gemeente Texel

.txl

(Concept / Voorgenomen)

Raadsbesluit

Nummer [nr]

Genomen op **21-11-2012**

Behandelschema

B&W	02-10-2012
Commissie	06-11-2012
Raad	21-11-2012

Programma/paragraaf

[Programma/paragraaf]

Portefeuillehouder	F.R. Visman
Afdeling	Publiekszaken

Bijlagen

Jaarverslag Leerplicht 2011 - 2012

Jaarverslag Leerplicht

Het verslag van het in de gemeente gevoerde leerplichtbeleid in het schooljaar 2011 - 2012

De raad van de gemeente Texel:

gelezen het advies van Burgemeester en Wethouders;

Gelet op

- Leerplichtwet 1969, artikel 25, lid 1

gehoord de raadscommissie;

Overwegende

- dat het college van Burgemeester en Wethouders jaarlijks verslag uit dient te brengen aan de raad, over het in het laatst afgesloten school- of cursusjaar in de gemeente gevoerde leerplichtbeleid

Besluit

De raad stelt het jaarverslag Leerplicht 2011 – 2012 vast.

Besloten/vastgesteld in de openbare vergadering van 21-11-2012,

De griffier,

De voorzitter,

Jaarverslag Leerplicht

Schooljaar 2011/2012

I.G. Bos - Brussee

29 augustus 2012

Inhoudsopgave

Voorwoord 4
Inleiding 5
1. Beleidsnotitie 5
1.1 Inleiding 5
1.2 Digitaal verzuimloket 5
1.3 Verzuim eerder melden 6
1.4 ZAT-overleggen 6
1.5 Aanpak luxe verzuim 6
1.6 Samenwerking SVB 6
1.7 Overleg OM 6
1.8 RMC en uitvoering trajectbegeleiding 7
1.9 Voorlichting en communicatie 7
1.10 CJG 7
1.11 Passend onderwijs 7
1.12 ELKK 7
1.13 Spreekuur ROC 8
2. De Cijfers 9
2.1 Inleiding 9
2.2 Onderscheid leerplicht en kwalificatieplicht 10
2.3 Onderscheid naar scholen 10
2.4 Soort melding 11
2.5 Meldingen via het verzuimloket 12
2.6 Ziekmeldingen voorafgaand aan een vakantie 13
3. RMC en uitvoering trajectbegeleiding 15
3.1 Inleiding 15
3.2 RMC cijfers 2011/2012 15
4. Plannen voor het komend schooljaar 17
Slotwoord 18
Afkortingenlijst 19
Bijlage 1 20

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag leerplicht over het schooljaar 2011/2012. Hiermee wordt u de gelegenheid geboden om even terug te kijken op de werkzaamheden van de leerplichtambtenaar gedurende het vorige schooljaar. Het was een intensief jaar, waarin de leerplichtambtenaar samen met de scholen en hulpverleningsinstanties heeft geprobeerd om het schoolverzuim terug te dringen, waarbij het accent heeft gelegen op de zorg voor leerplichtige jongeren die dreigen buiten de boot te vallen.

Inleiding

De Nederlandse overheid heeft in de Leerplichtwet 1969 vastgesteld dat ieder kind naar school moet. De gemeente heeft de wettelijke taak om te controleren of kinderen ook echt naar school gaan. Leerlingen zijn volledig leerplichtig vanaf de 1e schooldag van de maand na hun 5e verjaardag. De leerplicht duurt tot het eind van het schooljaar waarin de leerling 16 jaar wordt of tot het einde van het 12e volledig gevolgde schooljaar. De kwalificatieplicht volgt op de leerplicht en geldt voor jongeren tot 18 jaar die nog geen startkwalificatie hebben behaald: een mbo-diploma niveau 2, een havo- of vwo-diploma. Zij zijn tot hun 18e verjaardag kwalificatieplichtig. Dat betekent dat deze jongeren een onderwijsprogramma moeten volgen dat is gericht op het behalen van een startkwalificatie.
Bij de gemeente Texel is 1 leerplichtambtenaar werkzaam, die verantwoordelijk is voor de handhaving van de leerplicht en de kwalificatieplicht.
Naast de controlerende rol heeft de leerplichtambtenaar ook zorg voor het welzijn van kinderen op Texel. Spijbelgedrag is vaak een signaal voor onderliggende problematiek. De leerplichtambtenaar probeert door gesprekken, verwijzen en samenwerking met andere instanties en scholen ervoor te zorgen dat een leerling weer een school kan bezoeken, kan meekomen met het aangeboden lesprogramma en bovenal dat een kind zich prettig voelt op school.
Tevens is de leerplichtambtenaar werkzaam als RMC-medewerkster. De RMC-wetgeving is een aanvulling op de leerplichtwet. Vanaf het 18e tot het 23e levensjaar worden jongeren in het kader van de RMC gevolgd zolang zij niet in het bezit zijn van een startkwalificatie. De RMC-wetgeving verplicht gemeenten alle voortijdig schoolverlaters te registreren. Naast de registratie probeert de gemeente Texel voortijdig schoolverlaten te voorkomen en deze jongeren te helpen bij het alsnog behalen van een startkwalificatie. De begeleiding van deze groep jongeren is op vrijwillige basis.

In dit jaarverslag leest u wat de werkzaamheden van de leerplichtambtenaar inhouden. In hoofdstuk 1 wordt het gevoerde beleid besproken. In hoofdstuk 2 kunt u de inspanningen en resultaten van de leerplichtambtenaar in cijfers terugzien. Hoofdstuk 3 laat de cijfers en resultaten van de RMC-functie en trajectbegeleiding zien. Ten slotte wordt in hoofdstuk 4 de plannen voor het komend schooljaar besproken. Voor de uitleg van het wettelijk kader waarin de leerplichtambtenaar werkt verwijs ik graag naar bijlage 1.

1. Beleidsnotitie

1.1 Inleiding

In mei 2011 is het beleid met betrekking tot de uitvoering van de leerplichtwet door de raad van gemeente Texel vastgesteld. Het is van belang om jaarlijks te bekijken of dit beleid nog steeds voldoet en of er een aanpassing nodig is.

1.2 Digitaal verzuimloket

Met ingang van 1 augustus 2009 zijn alle scholen voor voortgezet onderwijs en de instellingen voor beroepsonderwijs verplicht om de verzuimmeldingen via het verzuimloket van de DUO te doen.
De basisscholen en scholen voor speciaal onderwijs kunnen nog niet via het verzuimloket melden en doen dit rechtstreeks bij de leerplichtambtenaar van hun gemeente. In de beginperiode bleek dat scholen deze nieuwe manier van melden niet altijd deden. Er is daarom voor gekozen om extra aandacht te besteden aan de verzuimmeldingen met als streven om de meldingen die ten onrechte niet via het verzuimloket worden gedaan terug te brengen naar 0.
In schooljaar 2010/2011 bleek het aantal meldingen die ten onrechte niet via het verzuimloket zijn gemeld te zijn teruggedrongen tot 2. De leerplichtambtenaar heeft bij iedere melding die niet via het verzuimloket van DUO werd gedaan de school verzocht om deze alsnog via het verzuimloket te doen. Afgelopen schooljaar blijkt het om slechts 1 verkeerde melding te gaan. De leerplichtambtenaar heeft wel meerdere keren moeten verzoeken of de verzuimmelding via het verzuimloket werd gedaan. Er is nog steeds extra aandacht op dit punt nodig.

1.3 Verzuim eerder melden

In de beleidsnotitie is als doelstelling genoemd: meer aandacht voor verzuim en stimuleren van verzuimmelding in vroeger stadium. Verzuim is vaak een signaal voor problematiek bij een jongere.
In sommige gevallen is melding bij verzuim boven de wettelijke norm van 16 uur per 4 weken te laat.
In 1e instantie is er geprobeerd om vaste afspraken te maken met OSG De Hogeberg, om het verzuim in een eerder stadium te melden. Nadat het CJG van start is gegaan op Texel, is het meer voor de hand liggend om de CJG-medewerkster, tevens schoolmaatschappelijk werkster bij OSG De Hogeberg, een signalerende rol te laten spelen. Ook moet er bij OSG De Hogeberg de noodzaak worden ingezien dat het van belang is om tijdig in te grijpen als het niet goed gaat met een jongere. De leerplichtambtenaar heeft daarom vooral veel overlegd met de teamleiders en met de CJG-medewerkster. Doordat er een goede relatie is met de contactpersonen bij OSG De Hogeberg en hierdoor het verzuim goed onder de aandacht ligt, is het maken van vaste afspraken niet nodig.

1.4 ZAT-overleggen

De leerplichtambtenaar neemt aan 2 ZAT-overleggen deel, 1 op OSG De Hogeberg en 1 bij ROC Kop van Noord – Holland.
Met name de deelname aan de ZAT-overleggen op OSG De Hogeberg is in het afgelopen schooljaar heel zinvol gebleken. Aan een ZAT-overleg op OSG De Hogeberg nemen de volgende partijen deel: de teamleiders van OSG De Hogeberg; de conrector van OSG De Hogeberg; de intern begeleidster bij OSG De Hogeberg; de GGD-arts; schoolmaatschappelijk werk, politie Texel en leerplicht Texel. Indien dit wenselijk is schuift de ambulant begeleider van het REC of hulpverleners aan bij het overleg. Gebleken is, dat er tijdens een ZAT-overleg duidelijke en werkbare afspraken gemaakt worden. De acties van verschillende partijen kunnen direct op elkaar worden afgestemd. Tijdens de ZAT-overleggen op OSG De Hogeberg worden alleen Texelse leerlingen besproken, aangezien er nauwelijks niet-Texelse leerlingen op deze school zitten.
Tijdens het ZAT-overleg op ROC Kop van Noord-Holland waaraan de leerplichtambtenaar ook deelneemt, wordt slechts in een enkel geval een Texelse leerling besproken, aangezien er percentueel veel meer niet-Texelse leerlingen op deze instelling zitten. Toch blijft het belangrijk om ook aan deze overleggen deel te nemen, omdat er belangrijke informatie tijdens deze overleggen wordt uitgewisseld.

1.5 Aanpak luxe verzuim

Vanuit OSG De Hogeberg is er een signaal geweest dat er opvallend veel ziekmeldingen voorafgaand aan de schoolvakanties worden gedaan. Het vermoeden bestond dat deze ziek gemelde leerlingen niet ziek thuis waren, maar dat zij met hun ouders mee op vakantie waren. Daarom is er voor gekozen om de ziek gemelde kinderen thuis te bezoeken en op deze manier een controle uit te voeren of zij daadwerkelijk ziek thuis lagen.
Ook afgelopen schooljaar heeft de leerplichtambtenaar bij OSG De Hogeberg gevraagd of zij de ziekmeldingen aan haar wilden doorgeven. Ten opzichte van vorig schooljaar zijn er opvallend minder meldingen gedaan bij de leerplichtambtenaar. Of dit betekent of er ook daadwerkelijk minder ziekteverzuim was kunt u lezen in hoofdstuk 3.6 van dit jaarverslag.

1.6 Samenwerking SVB

Er is een overeenkomst afgesloten met de SVB, waardoor het mogelijk is om bij hardnekkig schoolverzuim de kinderbijslag te laten stopzetten. Dit is een mogelijke aanvullende maatregel die kan worden gebruikt als ouders weigeren mee te werken aan het terugdringen van het verzuim bij een jongere. Er is in het afgelopen schooljaar geen sprake geweest van ouders die weigeren mee te werken. Er wordt geprobeerd om samen tot een oplossing te komen om de jongere weer terug naar school te krijgen. De maatregel tot stopzetten van de kinderbijslag zal dan ook alleen in hele uitzonderlijke gevallen worden aangewend.

1.7 Overleg OM

De leerplichtambtenaar participeert 2 maal per jaar in het regionaal arrondissementsoverleg van het OM. Tevens worden er intervisiebijeenkomsten georganiseerd. Zij heeft het afgelopen schooljaar 1 keer deelgenomen aan een dergelijk intervisiebijeenkomst. Tijdens een dergelijke bijeenkomst wordt informatie over een bepaald onderwerp uitgewisseld. Ook worden er casussen besproken met betrekking tot handhaving van de leerplichtwet. Bij deze overleggen zijn leerplichtambtenaren aanwezig van gemeenten die onder de

arrondissementsrechtbank Alkmaar vallen. Het OM is eveneens vertegenwoordigd. Op deze manier wordt de werkwijze van de verschillende gemeenten op elkaar afgestemd.

1.8 RMC en uitvoering trajectbegeleiding

Vanuit de RMC-functie worden voortijdig schoolverlaters van 18 tot 23 jaar geregistreerd en kunnen zij worden begeleid naar school of werk. Deze begeleiding is op vrijwillige basis. Jongeren reageren vaak niet op een brief van de RMC-medewerkster. Zij zijn veelal aan het werk en hebben geen behoefte aan een gesprek met een gemeenteambtenaar. Toch zijn er afgelopen jaar 2 jongeren begeleid door de leerplichtambtenaar, zoals afgesproken is in de beleidsnotitie leerplicht. Voor de cijfers en resultaten verwijs ik naar hoofdstuk 4 van dit jaarverslag.

1.9 Voorlichting en communicatie

In oktober 2011 is de nieuwe folder “Vrij van School” onder de directeuren van de scholen op Texel verspreid. Ook dit jaar zal de leerplichtambtenaar een bezoek brengen aan de directeuren van de Texelse scholen.
De inhoud van de “Wie-wat-waar”-gids die op Texel wordt verspreid zal kritisch worden bekeken en zo nodig worden aangepast.

1.10 CJG

Met de CJG-medewerkster vindt periodiek overleg plaats. Tijdens dit overleg worden de leerlingen die in beeld zijn bij de leerplichtambtenaar besproken. Indien er sprake is van verzuim of dreigend verzuim van school, worden betreffende leerlingen door de CJG-medewerkster voorgelegd aan de leerplichtambtenaar. Afstemming met andere betrokken partijen gebeurt door de CJG-medewerkster.
Steeds vaker wordt met verschillende partijen een ronde-tafel-gesprek georganiseerd, waarbij alle betrokken partijen aanwezig zijn. De meerwaarde van een dergelijke manier van overleggen is dat direct onduidelijkheden kunnen worden besproken en uit de weg geruimd. Tevens kunnen vervolgafspraken op elkaar worden afgestemd. Doordat alle partijen aanwezig zijn, kan er veel sneller worden gehandeld.
Vanuit het CJG wordt de werkwijze: “1 gezin, 1 plan” geïntroduceerd. Bij deze manier van werken worden ook ronde-tafel-gesprekken georganiseerd. Door het gezin zelf wordt een regisseur aangewezen. Deze werkwijze zal waar mogelijk ook door de leerplichtambtenaar worden toegepast.

1.11 Passend onderwijs

De plannen van het kabinet om het stelsel “passend onderwijs” aan te passen en hiermee bezuinigingen in het onderwijs door te voeren gaan niet door. Momenteel is niet duidelijk of en per wanneer er zal worden bezuinigd op het onderwijs.

1.12 ELKK

Door verschillende scholen voor voortgezet onderwijs en instellingen voor beroepsonderwijs in de kop van Noord-Holland wordt sinds vorig schooljaar het automatiseringssysteem ELKK gebruikt. Door gebruik van dit systeem wordt snel duidelijk welke kwalificatieplichtige leerlingen na het behalen van een vmbo-diploma, maar daarmee nog niet in het bezit van een startkwalificatie, nog niet zijn ingeschreven op een vervolgopleiding. Omdat een leerling ervoor moet zorgen zich tijdig in te schrijven op een vervolgopleiding, is het van belang dat de leerplichtambtenaar zo snel mogelijk op de hoogte is, wanneer de vervolgopleiding nog niet is geregeld.
Vorig schooljaar is er helaas nog niet voldoende gebruik gemaakt van de mogelijkheden van ELKK. Er vinden nog steeds periodiek overleggen plaats over de invulling van het systeem. Ook vanuit de gemeente Texel is er een vertegenwoordiger aanwezig. Wij hopen dat dit schooljaar beter gebruik wordt gemaakt van het systeem.
Vorig schooljaar heeft de decaan van OSG De Hogeberg ervoor gezorgd dat de leerplichtambtenaar over de benodigde informatie beschikte. Ook nu houdt hij de leerplichtambtenaar op de hoogte en vindt er onderling afstemming plaats.

1.13 Spreekuur ROC

Het afgelopen schooljaar heeft het spreekuur op het ROC Kop van Noord-Holland volop gedraaid. Helaas zijn er naar de mening van de deelnemende leerplichtambtenaren onvoldoende aanmeldingen voor het spreekuur geweest. De bedoeling van het spreekuur is dat deze preventief werkt. De leerlingen die spijbelen of veelvuldig te laat komen, maar nog niet aan de wettelijke norm van 16 uur per 4 weken komen, kunnen worden aangemeld voor het spreekuur.
Er heeft een evaluatie plaats gevonden met onder andere de medewerkers van ROC Kop van Noord-Holland. Er zijn voor komend schooljaar nieuwe afspraken gemaakt om meer aandacht voor het spreekuur te krijgen. De leerplichtambtenaren zullen een voorlichting geven aan de coaches op ROC Kop van Noord-Holland. Tevens worden er overleggen gepland met de opleidingscoördinatoren. Deze coördinatoren sturen de coaches aan, die de leerlingen voor het spreekuur moeten aanmelden. Op deze manier hopen de leerplichtambtenaren meer aanmeldingen voor het spreekuur te krijgen. In januari 2013 zal een tussentijdse evaluatie worden gepland.

2. De Cijfers

2.1 Inleiding

In het schooljaar 2011/2012 woonden er in totaal 2.258 leerplichtige leerlingen op Texel. Hiervan waren er 1.125 van het mannelijke geslacht en 1.133 van het vrouwelijke geslacht.
De leerlingen zitten verspreid over verschillende scholen op Texel en daarbuiten, voornamelijk in de Kop van Noord-Holland.

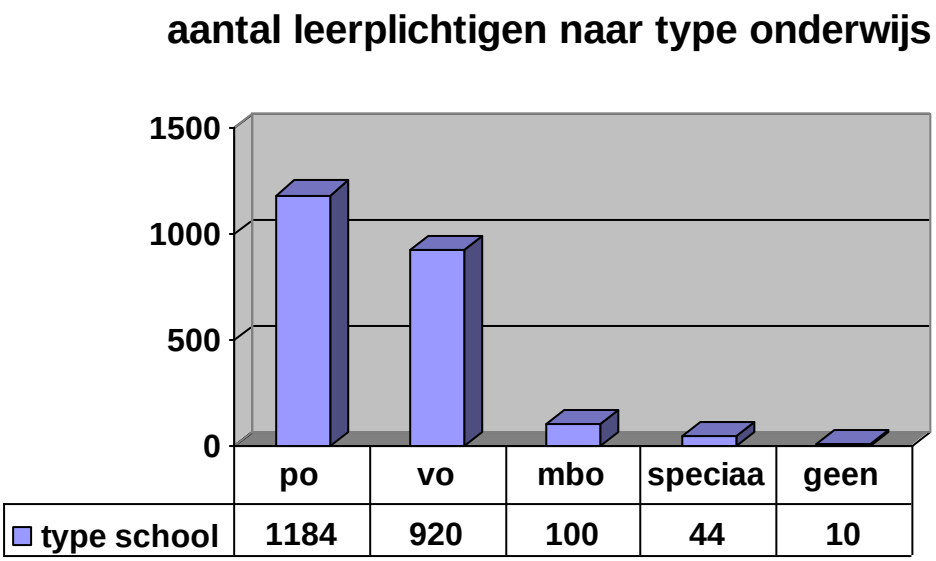

De leerplichtambtenaar heeft met 92 leerlingen bemoeienis gehad, een daling ten opzicht van het vorig schooljaar. Hiermee zijn de dossiers ten gevolge van de “vakantieacties” ook meegerekend.
De oorzaak van de sterke daling van het aantal dossiers in vorig schooljaar is, dat er vanuit de vakantieacties slechts 3 dossiers zijn voortgekomen. Vorig jaar zijn er 16 dossiers voortgekomen uit deze acties. Zie hiervoor hoofdstuk 3.6.

Er zijn net als het schooljaar 2010/2011 iets meer jongens dan meisjes in beeld geweest bij de leerplichtambtenaar. Hier kunnen verder geen conclusies aan worden verbonden en wordt in dit jaarverslag verder buiten beschouwing gelaten.

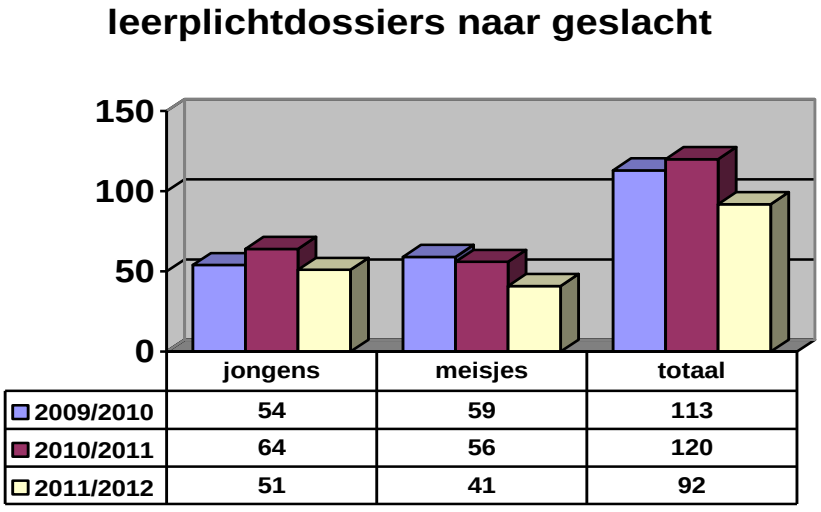

2.2 Onderscheid leerplicht en kwalificatieplicht.

Kinderen zijn vanaf hun 5e leertijd leerplichtig. Dit betekent dat ouders ervoor moeten zorgen dat hun kinderen bij een school staan ingeschreven en deze school volgens het lesrooster bezoeken. Vanaf hun 12e zijn de jongeren zelf medeverantwoordelijk voor het bezoeken van de school waar zij staan ingeschreven. De verantwoording voor de inschrijving blijft uitsluitend bij de ouders liggen.
De leerplicht duurt tot en met het schooljaar dat een jongere 16 jaar wordt. Daarna geldt tot hun 18e een kwalificatieplicht. Dit houdt in dat zij verplicht zijn naar school te gaan totdat zij in het bezit zijn van een startkwalificatie. Een startkwalificatie is minimaal een havo- of een mbo-diploma op niveau 2.
Deze kwalificatieplicht is voor de partiële leerplicht in de plaats gekomen die vanaf 16 tot 18 jaar gold.

Het aantal dossiers van zowel de leerplichtige leerlingen als die van de kwalificatieplichtigen is licht gedaald. Bij beide is het aantal met 14 gedaald ten opzichte van schooljaar 2010/2011.

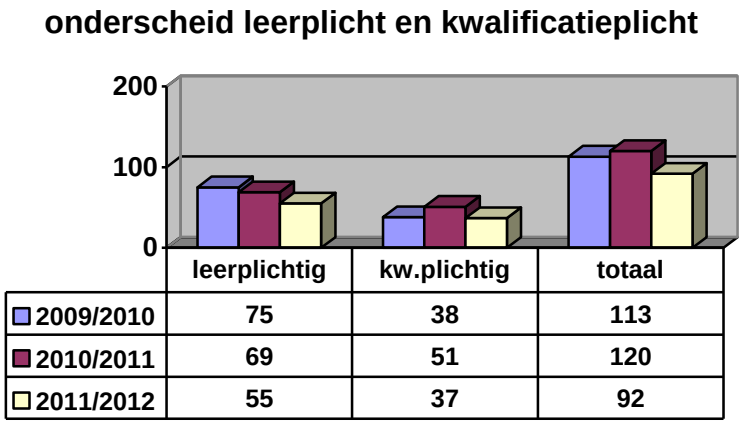

	leerplichtig	kw.plichtig	totaal
2009/2010	75	38	113
2010/2011	69	51	120
2011/2012	55	37	92

2.3 Onderscheid naar scholen

Aangezien de leerplichtambtenaren met alle leerplichtige leerlingen in de leeftijd van 5 tot 18 jaar te maken heeft, kunnen deze leerlingen op verschillende scholen zitten.

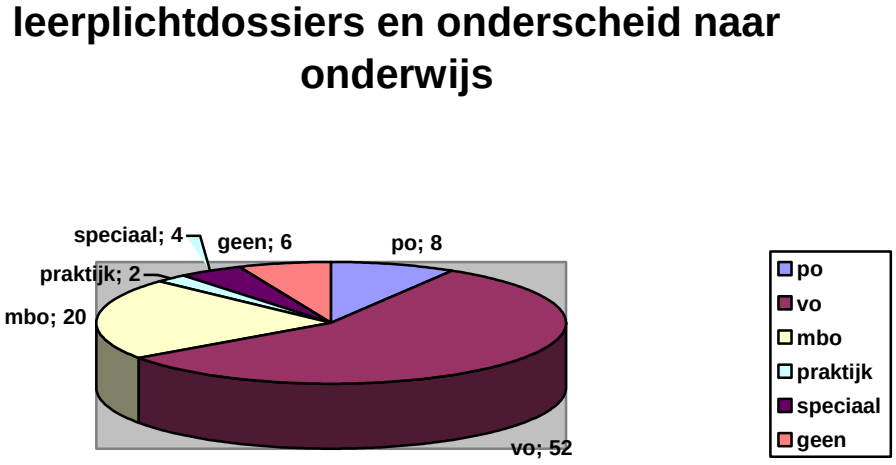

Net als voorgaande schooljaren is het grootst aantal dossiers van leerlingen in het voortgezet onderwijs, meer dan de helft. De oorzaak hiervan moet worden gezocht in de leeftijd van de jongeren in het voortgezet onderwijs, aangezien het hier om jongeren in de puberteit gaat.

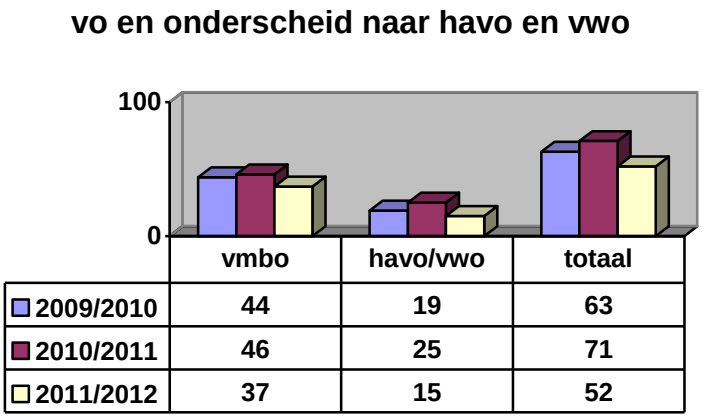

Ook afgelopen schooljaar is het aantal meldingen in het vmbo hoger dan bij havo/vwo. Het aantal leerlingen dat naar het vmbo gaat is echter niet veel hoger dan de havo/vwo. Dit betekent dat er verhoudingsgewijs meer leerlingen vanuit het vmbo in beeld komen bij de leerplichtambtenaar. Een van de redenen hiervan is dat leerlingen die een vmbo-diploma hebben behaald nog niet over een startkwalificatie beschikken.
Zij zullen er daarom voor moeten zorgen dat zij voor het volgend schooljaar bij een vervolgschool ingeschreven staan. De keuze van deze vervolgopleiding levert in sommige gevallen problemen op.
Dit is bij 8 van het totaal aantal dossiers het geval. Wat de oorzaak is van het overige verschil van 14 is niet duidelijk. Als per teamleider van OSG De Hogeberg wordt bekeken hoeveel meldingen er zijn gedaan bij de leerplichtambtenaar, blijkt dat hier geen grote verschillen in zijn. Elke teamleider doet meldingen bij de leerplichtambtenaar. De oorzaak kan er dus niet in worden gezocht dat een bepaalde teamleider niet of minder zou melden.

2.4 Soort melding

De leerplichtambtenaar heeft als hoofdtaak ervoor te zorgen dat leer- en kwalificatieplichtige leerlingen de school volgens het vastgestelde lesrooster bezoeken. Hier vloeien verschillende werkzaamheden uit voort, zoals het bestrijden van verzuim, het verlenen van vrijstellingen van de leer- of kwalificatieplicht en extra verlof. In onderstaand schema is te zien welke meldingen het afgelopen schooljaar bij de leerplichtambtenaar zijn binnengekomen.

Soort melding	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Relatief verzuim, signaal	45	47	42
Relatief verzuim, luxe	25	26	13
Absoluut verzuim	3	12	4
Verlofaanvragen	11	2	4
Vrijstellingen	12	9	10
Schorsingen	8	9	7
Anders	9	13	12
Totaal	**113**	**120**	**92**

Met name in het aantal meldingen luxeverzuim is een daling te zien. De oorzaak hiervan is, dat vanuit de “vakantieacties” minder dossiers zijn voortgekomen.

Nadat er een melding binnen is gekomen, beoordeelt de leerplichtambtenaar welke actie moet worden ondernomen. In de meeste gevallen zal er een persoonlijk gesprek worden gepland. Omdat er meestal meerdere mensen betrokken zijn bij een jongere, wordt steeds vaker een ronde tafel gesprek gepland. In 8 van de dossiers hebben 1 of meerdere ronde-tafel-gesprekken plaatsgevonden.

Interventies	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Brieven	112	115	96
Waarschuwingen	22	52	19
Beschikkingen	10	14	11
Tel/mail	459	574	796
Gesprekken	109	95	105
Waarvan ronde tafel	0	0	20
Huisbezoeken	1	0	7
Verwijzingen	3	4	5
Overleg netwerk	16	27	31
Pv	8	7	9
Haltafdoening	1	0	0

Ook al is het aantal dossiers afgenomen ten opzichte van voorgaand schooljaar, het aantal contacten is toegenomen. De zaken die de leerplichtambtenaar in behandeling had waren veelal intensiever en langduriger. Nadat de leerplichtambtenaar een jongere heeft verwezen naar de hulpverlening of bijvoorbeeld een proces-verbaal heeft opgemaakt, eindigt haar bemoeienis vaak niet. In samenwerking met de hulpverlening of jeugdreclassering blijft zij een signalerende en begeleidende rol behouden daar waar het gaat om verzuim van school.

Resultaten	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Blijft op school	83	87	58
Andere school	15	14	18
Project (rebound, enz.)	2	3	4
Hulpverlening	5	7	4
Werk	4	1	1
Werken/leren	2	4	1
Overige	2	4	6
Totaal	**113**	**120**	**92**

2.5 Meldingen via het verzuimloket

Sinds de invoering van het verzuimloket, een website van DUO waar scholen voor voortgezet onderwijs en scholen voor beroepsonderwijs de verzuimgevallen moeten melden, blijkt dat het voor scholen niet vanzelfsprekend is om de meldingen langs deze weg te doen. Ondanks het feit dat het voor deze scholen een wettelijke verplichting is om het verzuim boven de 16 uur per 4 weken langs deze weg te doen, heeft de leerplichtambtenaar ook tijdens het schooljaar 2011/2012 de scholen erop moeten wijzen het verzuim bij het verzuimloket te melden.

Type onderwijs	Mbo	Vo	So/pro	Po	Totaal
A. via loket, wel verplicht	15	10	0	0	**25**
B. via loket, niet verplicht	0	0	0	0	**0**
C. niet via loket, wel verplicht	1	0	0	0	**1**
D. niet via loket, niet verplicht	3	10	5	4	**22**
E. geen verzuimmelding	6	33	1	4	**44**
Totaal	**25**	**53**	**6**	**8**	**92**

Slechts een klein gedeelte van het aantal dossiers zijn ontstaan na een verzuimmelding via het verzuimloket. Overige meldingen zijn rechtstreeks bij de leerplichtambtenaar gemeld. Slechts 1 verzuimmelding is ten onrechte niet via het verzuimloket gemeld, het betreft enkele leerlingen die het mbo onderwijs volgde. De leerplichtambtenaar heeft bij de betreffende coach aangegeven dat deze melding via het verzuimloket moet worden gedaan, hier is echter geen gehoor aan gegeven. Door het voortgezet onderwijs zijn alle meldingen die via het verzuimloket moesten worden gedaan ook als zodanig gemeld. De leerplichtambtenaar heeft nog wel in 5 gevallen moeten vragen aan de teamleider of hij/zij de melding alsnog ook via het verzuimloket wilde doen.

In het onderstaande tabel wordt inzichtelijk gemaakt wat de niet via het verzuimloket gedane meldingen inhouden en waarom deze niet verplicht via het verzuimloket gemeld hoeven worden of waarom het geen verzuim betreft. Kolom D. betreft de meldingen die niet via het loket zijn gemeld, waar dit niet verplicht was. Kolom E. betreft geen verzuimmeldingen.

Type onderwijs	Mbo	Vo	So/pro	Po	Totaal
D.					
Verzuim beneden wettelijke norm	2	11	0	0	**13**
School kan niet melden via verzuimportaal	0	0	5	4	**9**
E.					
Geen school van inschrijving	1	3	0	1	**5**
Aanvraag verlof	0	1	0	3	**4**
Aanvraag vrijstelling	1	9	0	0	**10**
Schorsingen	2	8	1	0	**11**
Anders	6	8	0	0	**14**

2.6 Ziekmeldingen voorafgaand aan een vakantie

Evenals het vorig schooljaar is aan de teamleiders van OSG De Hogeberg gevraagd of zij de ziekmeldingen op de vrijdag voorafgaand aan de vakanties aan de leerplichtambtenaar wilden doorgeven.
De leerplichtambtenaar heeft een huisbezoek afgelegd bij deze ziekgemelde jongeren. De reden van deze actie is, dat er op OSG De Hogeberg sterk de indruk bestond dat jongeren ten onrechte ziek werden gemeld door hun ouders, om op deze manier eerder op vakantie te kunnen. Het doel van de actie is om het aantal ziekmeldingen omlaag te brengen.
Werkwijze: OSG De Hogeberg geeft de namen van de ziek gemelde kinderen door aan de leerplichtambtenaar. Zij gaat de adressen van deze jongeren langs. Indien er niet wordt opengedaan, laat de leerplichtambtenaar een brief achter met hierin een afspraak met de leerplichtambtenaar. Ouders worden in de gelegenheid gesteld om diezelfde dag nog contact op te nemen met de leerplichtambtenaar, aangezien rekening moet worden gehouden met bijvoorbeeld een doktersbezoek. Om te kunnen beoordelen of de acties resultaat opleveren, worden de cijfers van dit jaar vergeleken met die van vorig jaar. Hiervoor zijn zowel vorig jaar als dit jaar alle ziekmeldingen van betreffende vrijdagen opgevraagd bij OSG De Hogeberg.

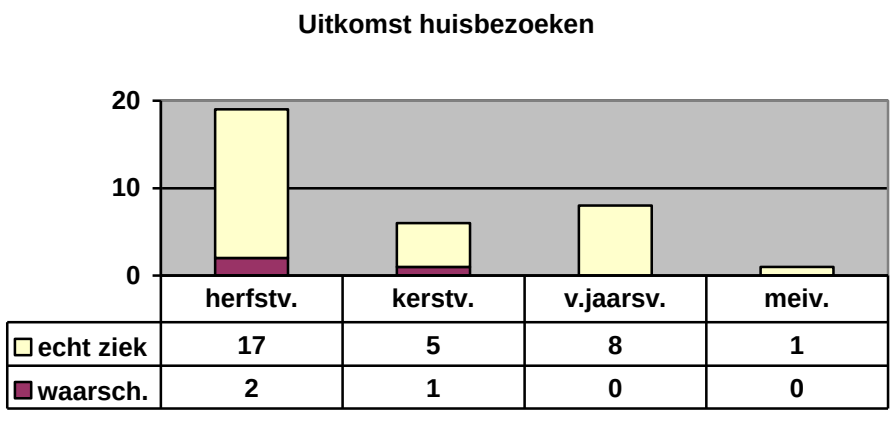

Uit de huisbezoeken is gebleken dat de meeste kinderen daadwerkelijk ziek thuis waren. Er zijn slechts 3 jongeren niet thuis aangetroffen. De ouders zijn bij de leerplichtambtenaar op gesprek en hebben een schriftelijke waarschuwing ontvangen.
Vanuit het OM is aangegeven dat ook bij onterechte ziekmeldingen direct bij een 1e keer een proces-verbaal kan worden opgemaakt. Dit betekent dat bij eventuele volgende acties niet eerst een schriftelijke waarschuwing wordt gegeven. Het OM zal van te voren op de hoogte worden gebracht van een dergelijke actie, zodat zij weten dat er mogelijk een aantal processen-verbaal tegelijk worden ingestuurd.

Om te beoordelen of de acties effect hebben worden het totaal aantal ziekmeldingen van het schooljaar 2011/2012 vergeleken met die van het schooljaar 2010/2011.

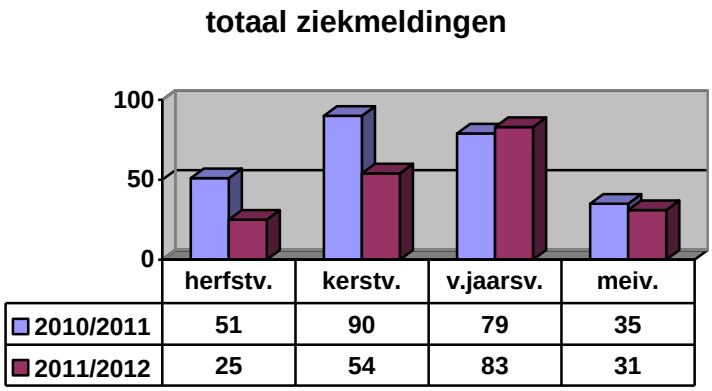

	herfstv.	kerstv.	v.jaarsv.	meiv.
2010/2011	51	90	79	35
2011/2012	25	54	83	31

Bij de herfstvakantie en kerstvakantie is een duidelijke afname van het totaal aantal ziekmeldingen te zien. Bij de voorjaarsvakantie is helaas een lichte stijging te zien. Hoewel er in totaal 83 ziekmeldingen waren, zijn er slechts 8 aan de leerplichtambtenaar doorgegeven.
Uit de lijst met ziekmeldingen blijkt dat er in een aantal gevallen uit 1 gezin meerdere kinderen zijn ziek gemeld. Hoewel hierbij vraagtekens rijzen is dit niet aan de leerplichtambtenaar doorgegeven. Dit is heel jammer. Juist op de vrijdag voorafgaand aan de voorjaarsvakantie worden jongeren veelal ten onrechte ziek gemeld, terwijl hiervan maar slechts 8 gevallen aan de leerplichtambtenaar zijn doorgegeven. Om de actie goed te kunnen uitvoeren en het ongeoorloofd verzuim rondom de vakanties terug te dringen, heeft de leerplichtambtenaar de medewerking van OSG De Hogeberg nodig. De leerplichtambtenaar zal in september 2012 om tafel gaan met de teamleiders van OSG De Hogeberg om te kijken of er een werkbare oplossing kan worden gevonden.

3. RMC en uitvoering trajectbegeleiding

3.1 Inleiding

Zodra een jongere de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt is hij/zij niet langer kwalificatieplichtig.
De gemeente probeert om deze jongeren alsnog hun startkwalificatie te laten behalen. Tevens worden voortijdig schoolverlaters tussen de 18 en 23 jaar door de gemeente Texel in beeld gebracht.
Gemeente Den Helder is contactgemeente voor de gemeenten in de Kop van Noord-Holland en is verantwoordelijk voor de registratie. De uitvoering van de trajectbegeleiding van de Texelse schoolverlaters wordt door de leerplichtambtenaar, tevens RMC-trajectbegeleider Texel uitgevoerd. Een jongere is echter niet verplicht om te reageren op een oproep van de RMC-trajectbegeleider.

3.2 RMC cijfers 2011/2012

Jaarlijks komen een aantal nieuwe schoolverlaters onder de aandacht van de RMC-trajectbegeleider.
Een aantal leerlingen worden door school gemeld, omdat zij zich uitschrijven van school of meer dan 4 weken niet meer op school zijn verschenen. Er zijn ook leerlingen die in de gemeente komen wonen, waarvan blijkt dat zij nog geen startkwalificatie hebben en niet naar school gaan. In totaal zijn er 40 nieuwe voortijdig schoolverlaters bij de RMC-trajectbegeleider gemeld.

Voortijdige schoolverlaters 2011/2012	
Melding vanuit school/instantie	28
Zelf gemeld	1
Vanuit GBA	10
Overdracht dossier 2010/2011	1
Totaal	**40**

Er zijn 25 jongeren aangeschreven, waarvan meer dan de helft heeft gereageerd. Bij de selectie welke jongeren wel of niet worden aangeschreven, is gekeken of jongeren aan het werk zijn. Jongeren waarvan niet bekend is of zij een dagbesteding hebben, hebben voorrang gekregen.

Totaal aangeschreven	**25**
Wel respons	14
Geen respons	11

De RMC-trajectbegeleider heeft met 14 jongeren contact gehad, telefonisch of schriftelijk. Een aantal jongeren hebben een gesprek gehad op het gemeentehuis.
De begeleiding van deze jongeren vindt op vrijwillige basis plaats. De RMC-trajectbegeleider probeert de jongere te wijzen op mogelijkheden waar deze nog niet aan heeft gedacht, zoals bijvoorbeeld het behalen van een startkwalificatie via een BBL-opleiding. Zij probeert de jongere te begeleiden in het onderzoeken van hun interesses en mogelijkheden en helpt ze bij het overstappen naar een andere opleiding. Indien een jongere een baan heeft en het naar de zin heeft bij de werkgever, zal zij de jongere niet pushen om terug naar school te gaan.
Er zijn dit jaar 2 jongeren geweest waar de RMC-trajectbegeleider begeleidingsgesprekken mee heeft gehad. 1 van deze jongeren is aan het werk gegaan, daarnaast probeert hij een eigen onderneming op te zetten. De andere jongere zal in september 2012 een andere opleiding gaan doen en heeft in de tussentijd een baan in de horeca gehad.

Resultaten	
Terug naar school	3
Andere school	11
Werk	13
Werkervaringsplaats	0
Re-integratie	0
Zorg	2
Overige/onbekend	11
Totaal	**40**

Helaas is van 2 jongeren bekend dat zij momenteel wegens psychische of lichamelijke klachten niet in staat zijn om naar school te gaan of om te werken. 1 van deze jongere zit momenteel in het medische circuit en zal, zodra zij weer aan de beterende hand is, gaan kijken of zij alsnog terug naar school gaat. De andere jongere heeft momenteel dagbesteding bij een zorgboerderij.

4. Plannen voor het komend schooljaar

Ook komend schooljaar zullen er geen ingrijpende wijzigingen plaatsvinden in de werkwijze van de leerplichtambtenaar. De samenwerking met andere instanties zal daar waar mogelijk worden geïntensiveerd en er worden meer ronde-tafel-gesprekken gepland in die gevallen dat er meerdere instanties met een jongere bezig zijn. Het periodieke overleg met de CJG-medewerkster, tevens schoolmaatschappelijk werkster op OSG De Hogeberg zal worden voortgezet. Ook zal de leerplichtambtenaar regelmatig overleg hebben met leerplicht Den Helder en RBL Schagen. Daar waar mogelijkheden hiervoor liggen, zal de leerplichtambtenaar de samenwerking aangaan. Dit zal zeker gebeuren bij de organisatie van het leerplichtspreekuur op ROC Kop van Noord-Holland en met de organisatie van de dag van de leerplicht.

De samenwerking tussen de scholen op Texel en de leerplichtambtenaar verloopt goed. Toch is het zinvol om in het begin van het schooljaar de onderlinge afspraken opnieuw onder de aandacht te brengen en indien nodig aan te scherpen of aan te passen. In september 2012 staat daarom een afspraak ingepland met de teamleiders van OSG De Hogeberg. Tijdens dit overleg zal gesproken worden over de afspraken rond de verzuimmeldingen en notoire telaatkomers. Ook wordt tijdens dit overleg gesproken over de ziekmeldingen rond de schoolvakanties. Afhankelijk van de uitkomst van dit gesprek wordt besloten of ook dit jaar de leerplichtambtenaar op dezelfde wijze de “vakantie”acties gaat uitvoeren, hiervoor is ten slotte de medewerking van OSG De Hogeberg nodig. Ook zal de leerplichtambtenaar de directeuren van de scholen voor PO bezoeken.

De wet WIJ is inmiddels afgeschaft en samengevoegd met de aangescherpte WWB. 1 van de wijzigingen voor jongeren is dat jongeren tot 27 jaar in principe terug naar school moeten. Indien een jongere over een startkwalificatie beschikt, maar het volgen van een opleiding verbetert zijn of haar positie op de arbeidsmarkt aanzienlijk, dan zal deze ook weer naar school terugmoeten. Alleen wanneer een jongere niet in staat wordt geacht om een opleiding met goed gevolg af te ronden kan een jongere toch in aanmerking komen voor een WWB-uitkering.
Voor de beoordeling of een jongere terug naar school kan, zullen de klantmanagers advies inwinnen bij de leerplichtambtenaar. Tevens zal de leerplichtambtenaar adviseren en ondersteuning bieden in het terugkeren van een jongere in het onderwijs.

Met ingang van 1 september 2012 is er een verzuimconsulent aangesteld voor de gemeente Den Helder en Texel. De insteek is, dat deze verzuimconsulent het 1^{e} contact met de jongere gaat leggen wanneer deze heeft verzuimd, als het school niet lukt om dit contact te maken. De verzuimconsulent zal voornamelijk een rol spelen bij de verzuimmeldingen op de ROC’s, maar kan ook bij verzuimmeldingen van jongeren in het voortgezet onderwijs worden ingeschakeld. Hoe de werkwijze gaat worden is nog niet helemaal duidelijk. De leerplichtambtenaar zal een rol spelen in het maken van de werkafspraken. Een nauwe samenwerking tussen de leerplichtambtenaar en de verzuimconsulent is erg belangrijk.

Slotwoord

Leerplicht Texel werkt zeer nauw samen met de scholen en hulpverlenende instanties op Texel.
Het merendeel van de Texelse leerplichtige leerlingen gaat op het eiland naar school. De afstand tussen de gemeente en leerlingen, instanties en ouders is klein en de drempel is daarom laag om contact op te nemen met de leerplichtambtenaar. De leerplichtambtenaar heeft in de afgelopen jaren een vaste plek verworden in het netwerk op Texel.

Afkortingenlijst

CJG	Centrum Jeugd en Gezin
DUO	Dienst Uitvoering Onderwijs (Voormalig informatie Beheergroep)
ELKK	Elektronisch Loket Kernprocedure en Keuzegids
HALT	Het Alternatief
havo	hoger algemeen voortgezet onderwijs
mbo	middelbaar beroepsonderwijs
OM	Openbaar Ministerie
OSG	openbare scholengemeenschap
po	primair onderwijs
pro	praktijkonderwijs
p-v	proces-verbaal
RBL	Regionaal Bureau Leerlingenzorg
RMC	Regionaal Meld- en Coördinatiepunt
REC	Regionaal Expertise Centrum (speciaal onderwijs)
ROC	Regionaal Opleidingscentrum
so	speciaal onderwijs
SVB	Sociale Verzekeringsbank
vmbo	voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs
vo	voortgezet onderwijs
vwo	voorbereidend wetenschappelijk onderwijs
WIJ	Wet investeren in Jongeren
WWB	Wet Werk en Bijstand
ZAT	Zorg Advies Team

Bijlage 1

Wettelijk kader, kerntaken en formatie

1.1 Wettelijk kader

De gemeente heeft de verantwoordelijkheid voor het toezicht op de naleving van de Leerplichtwet en moet er voor zorgen dat alle leerplichtigen en kwalificatieplichtigen, woonachtig in de gemeente, ook daadwerkelijk aan het onderwijs deelnemen. De Leerplichtwet biedt het kader en verschillende instrumenten voor de bewaking en bescherming van het recht op onderwijs dat voor elk kind geldt.
Om het toezicht op de naleving van de Leerplichtwet te versterken wordt duidelijk in deze wet aangegeven welke betrokkenen een verantwoordelijkheid hebben naar de jongere toe. Dit zijn de ouders, de jongere (vanaf de leeftijd van 12 jaar), de schooldirecteuren en de gemeente.

1.2 Kerntaken leerplichtambtenaar

Doelstelling is dat door de werkzaamheden van de leerplichtambtenaar de leerplichtwet en de regelgeving wordt nagekomen, waarbij ook de preventie van ongeoorloofd schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten een grote rol spelen. Om dit te realiseren houdt de leerplichtambtenaar zich voornamelijk bezig met het behandelen van allerlei verzuimmeldingen, aanvragen voor vrijstellingen en vervangende leerplicht, verlofaanvragen, het opmaken van processen-verbaal, het onderhouden van contacten met scholen, welzijn- en hulpverleningsinstellingen en justitie.
De kerntaken van de leerplichtambtenaar zijn:

1. controlerende taak (handhaving);
2. maatschappelijke zorgfunctie en coördinerende taak (preventie);
3. behandelen van verzoeken voor vrijstelling/vervangende leerplicht en vrijstelling van schoolbezoek meer dan 10 schooldagen.

1.3 Organisatie en formatie leerplicht

De formatie leerplicht in de gemeente Texel is 28 uur per week, waaronder 8 uur voor leerlingenadministratie. Daarnaast is er nog 4 uur per week formatie voor trajectbegeleiding voortijdige schoolverlaters. Dat zijn jongeren van 18 tot 23 jaar die zonder startkwalificatie de school verlaten.
De leerplichtambtenaar valt organisatorisch onder de verantwoordelijkheid van de afdeling publiekszaken en behoort bij team Werk, Inkomen en Zorg.

1.4 Uitvoering van de leerplichttaken

Op grond van artikel 16, lid 4 Leerplichtwet stelt het college van Burgemeester en Wethouders een instructie vast voor de leerplichtambtenaar. In deze ambtsinstructie wordt aangegeven op welke wijze de uitvoering van de leerplichttaken moet worden vervuld, zoals de manier waarop verzuim wordt behandeld, overleg wordt gevoerd en er wordt samengewerkt met regiogemeenten en andere instellingen. Voor de gemeente Texel is deze instructie in september 2006 vastgesteld. De ambtsinstructie zal dit jaar onder de loep worden genomen. Er dient in ieder geval een wijziging worden doorgevoerd met betrekking tot de samenwerking met de Sociale verzekeringsbank. Mogelijk zijn er meer aanpassingen noodzakelijk.

1.5 Schoolverzuim

Scholen zijn op grond van de leerplichtwet verplicht (vermoedelijk) ongeoorloofd schoolverzuim te melden, wanneer de jongere over een periode van 4 weken 16 schooluren heeft verzuimd.
De Leerplichtwet onderscheidt schematisch weergegeven de volgende soorten verzuim:

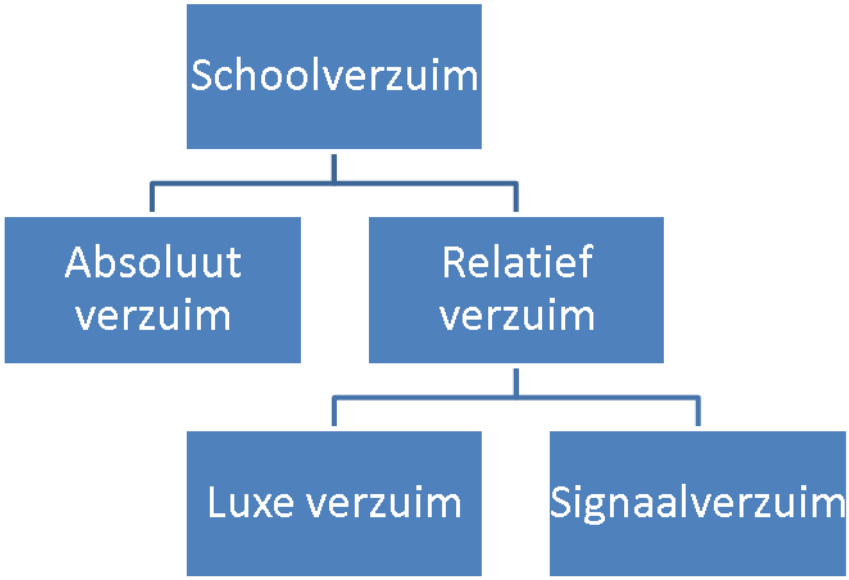

1.5.1 Absoluut verzuim

Er is sprake van absoluut verzuim, wanneer een leerplichtige jongere niet staat ingeschreven op een school of onderwijsinstelling zonder dat daarvoor op grond van de leerplichtwet 1969 toestemming is verleend.
De controle van absoluut verzuim is in eerste instantie vooral een administratieve check van de leerplichtadministratie.
Sinds augustus 2009 komen de inschrijvingsgegevens van jongeren via een applicatie van Civision Onderwijs binnen. De inschrijvingsgegevens worden via DUO aangeleverd. Hierdoor hoeven er geen gegevens meer te worden opgevraagd bij de jongere zelf. Het is van het grootste belang dat de gegevens tijdig door de scholen worden doorgegeven aan DUO, dat DUO de gegevens ook weer tijdig aan de gemeente aanlevert en deze aangeleverde bestanden tijdig in Civision worden ingelezen. Vooral bij de overstap van het vmbo naar een mbo-opleiding is het van belang dat de leerplichtambtenaar op tijd weet welke leerlingen dreigen uit te vallen. Indien een jongere na 1 oktober van het komende schooljaar zich inschrijft bij een mbo-opleiding, zal de school de leerling meestal niet meer toelaten. Hierdoor dreigt een jongere tijdelijk niet naar school te kunnen. Daarom is er gezamenlijk door de gemeentes, vo-scholen en ROC's een automatiseringssysteem (ELKK) aangeschaft waardoor de leerlingen die dreigen uit te vallen eerder in beeld komen.
Nadat de leerplichtadministratie de gegevens heeft gecontroleerd, wordt er een lijst met jongeren waarbij mogelijk sprake is van absoluut verzuim aangeleverd bij de leerplichtambtenaar. Deze stelt een onderzoek in. Als uit dit onderzoek blijkt dat het absoluut verzuim onwettig is wordt er tegen de ouders een proces-verbaal opgemaakt.
Het is, zoals gezegd, noodzakelijk dat voor 1 oktober van elk jaar duidelijk is welke jongeren nog niet staan ingeschreven op een school, in verband met de toelating tot de instellingen voor beroepsonderwijs.
Als jongeren na 1 oktober nog niet staan ingeschreven bij een school, zijn er maar weinig opties voor deze jongeren over. Vaak zal de leerplichtambtenaar dan geen andere keuze hebben dan tot het overgaan van verlenen van een vrijstelling. De leerplichtambtenaar zal erop toezien en waar nodig inspanningen leveren dat de jongeren in deze gevallen een andere zinvolle dagbesteding hebben

1.5.2 Relatief verzuim

Indien wordt verzuimd zonder geldige reden is er sprake van ongeoorloofd schoolverzuim. Dit kan signaal- of luxeverzuim betreffen.

1.5.3 Luxeverzuim

Luxeverzuim is ongeoorloofde afwezigheid, meestal veroorzaakt door ouders, doordat de jongere buiten de schoolvakanties om op vakantie is. Scholen melden dit verzuim aan de leerplichtambtenaar. De scholen voor voortgezet onderwijs en instellingen voor mbo-onderwijs melden dit verzuim via het digitale verzuimloket van de DUO. De overige scholen melden dit direct aan de leerplichtambtenaar bij de woongemeente.
Indien er na onderzoek inderdaad sprake is van luxeverzuim zal in een aantal gevallen proces-verbaal worden opgemaakt. Het Openbaar Ministerie heeft regels opgesteld met betrekking tot de processen-verbaal bij luxeverzuim. De gemeente Texel conformeert zich aan deze regels en stuurt in de gevallen dat het Openbaar Ministerie geen maatregel oplegt slechts een officiële waarschuwingsbrief. Bij herhaald luxeverzuim wordt wel een proces-verbaal opgemaakt, waarbij melding wordt gemaakt van het eerdere luxeverzuim.

1.5.4 Signaalverzuim

Signaalverzuim is ongeoorloofde afwezigheid waarbij het spijbelgedrag van de jongere een uiting is van een onderliggend probleem. De meest voorkomende oorzaken van verzuim en schooluitval zijn gedragsproblematiek, psychische problemen, problemen in de gezinssituatie, gepest worden, conflicten op school, verkeerde schoolkeuze, leerproblemen of een combinatie van de genoemde problematiek.

1.6 Leerplichtadministratie

Een correcte en volledige leerplichtadministratie is noodzakelijk voor een goed overzicht van in- en uitschrijvingen en verzuimmeldingen en is de basis voor een integrale aanpak van het schoolverzuim.
De leerplichtadministratie heeft tot taak het verzamelen, registreren en muteren van de gegevens van alle leerplichtigen, het verrichten van administratieve werkzaamheden voor de leerplichtambtenaar en de eerste correspondentie met ouders over absoluut verzuim. Er wordt gebruik gemaakt van het registratiesysteem “Civision”. Dit systeem is gekoppeld aan de gemeentelijke basisadministratie.
Voor de leerplichtadministratie is 8 uur per week beschikbaar.

Gemeente Texel

.txl

Advies

Nummer 11

Intentiebesluit tot bestuurlijke verzelfstandiging OSG De Hogeberg

Het College van Burgemeester en Wethouders streeft er naar de instandhouding van de OSG De Hogeberg per 1 januari 2014 over te dragen aan een op te richten stichting openbaar onderwijs ex artikel 42b van de Wet op het voortgezet onderwijs (WVO).

Raadsvoorstel:

Het college stelt de raad voor te besluiten:

1. de intentie uitspreken te streven naar de overdracht van de instandhouding van de OSG De Hogeberg per 1 januari 2014 aan een op te richten stichting openbaar onderwijs, zoals bedoeld in artikel 42b van de Wet op het voortgezet onderwijs;
2. de besluitvorming over deze beoogde bestuurlijke overdracht voor te bereiden overeenkomstig hetgeen is vastgelegd in het "plan van aanpak", dat als bijlage integraal deel uitmaakt van dit intentiebesluit;
3. te streven naar definitieve besluitvorming over de beoogde bestuurlijke overdracht door de gemeenteraad van Texel in de loop van de maand mei 2013;

Behandelschema

B&W	16-10-2012
Raadscommissie	06-11-2012
Gemeenteraad	21-11-2012

Programma/paragraaf

D Bedrijfsvoering

Portefeuillehouder	F.R. Visman
Afdeling	Voortgezet onderwijs
Contactpersoon	H. de Vries

Inspraak (extern)	☐ Ja	☑ Nee
OR	☐ Ja	☑ Nee

Consequenties

Financieel	☑ Ja	☐ Nee
Personeel/Organisatorisch	☐ Ja	☑ Nee
Juridisch	☐ Ja	☑ Nee
Beleid	☐ Ja	☑ Nee
Deregulering	☐ Ja	☑ Nee
Communicatie	☐ Ja	☑ Nee

Bijlagen in dit advies opgenomen

1. Intentiebesluit tot bestuurlijke verzelfstandiging OSG De Hogeberg
2. Plan van aanpak

Intentiebesluit tot bestuurlijke verzelfstandiging OSG De Hogeberg

Samenvatting

In de toekomstvisie van de OSG De Hogeberg wordt beschreven, dat ten behoeve van zoveel mogelijk Texelse leerlingen *en* in de volle breedte (vmbo tot en met vwo) voortgezet onderwijs aangeboden moet worden op Texel.

Door de omvangrijke decentralisatie van bestuurlijke taken en bevoegdheden van het Rijk naar de schoolbesturen, zoals die de afgelopen periode vorm heeft gekregen is het passend een bestuur te realiseren dat over voldoende tijd en expertise beschikt om de OSG De Hogeberg adequaat te besturen. Daarmee is het mogelijk de scholengemeenschap effectief en efficiënt te besturen en het (financiële) beheer door de ontkoppeling van de gemeentelijke organisatie te vereenvoudigen. Indien de OSG De Hogeberg geleid wordt door bestuurders die bewust kiezen voor deze functie en beschikken over de noodzakelijke en specifieke kennis over het voortgezet onderwijs, komt dit ten goede aan de kwaliteit van het bestuur, de directievoering en de organisatie.

Gelet op de doorlooptijd van het proces is het van belang dat het plan van aanpak plus het intentiebesluit als voorgenomen besluit van het bestuur vastgesteld wordt. Daarna kan het concept intentiebesluit aan de medezeggenschapsraad van de OSG De Hogeberg ter instemming worden voorgelegd.

Aanleiding & Voorgeschiedenis & Eerdere besluiten

Het bestuur, de directie en het personeel van de OSG de Hogeberg beraden zich over de positie van het voortgezet onderwijs op Texel in de nabije toekomst. Dit gebeurt aan de hand van een door de directie opgesteld discussiestuk: de toekomstvisie van OSG De Hogeberg.
Het bestuur vindt de overwegingen uit deze toekomstvisie van belang en wil graag dat deze betrokken worden bij de besluitvorming over verzelfstandiging van het Texelse voortgezet onderwijs.
Breed voortgezet onderwijs is uitermate belangrijk voor het eiland, belangrijk voor de scholing van onze Texelse kinderen, maar ook voor de economie van het eiland. Gezinnen verhuizen niet naar Texel als er geen school zou staan. Ouders willen dat hun kinderen opgroeien en zo lang mogelijk onderwijs volgen op het eiland Texel.
De missie van de OSG is al jaren lang: *Onze school is voor zoveel mogelijk leerlingen op Texel een geschikte school. We bieden zoveel mogelijk Texelse leerlingen de kans zich optimaal te ontwikkelen.*

Visie vertaald in een vergezicht over 10 jaar:
Kenmerkend voor onze school in 2022 is dat onze docenten het maximale uit de leerlingen weten te halen. De OSG De Hogeberg staat landelijk bekend als een zeer goede school. Op de OSG De Hogeberg is op een creatieve wijze gewerkt aan het realiseren van goed onderwijs, waar talenten uitgedaagd worden en alle leerlingen die zich aanmelden met een ruim voldoende eindexamen hun opleiding kunnen afronden. Onze docenten hebben geen negen tot vijf baan. Ons beroep brengt met zich mee dat we onze leerlingen zoveel mogelijk 'meenemen' en samen met de leerlingen op zoek gaat naar de grenzen van hun talenten. Een goed pedagogisch klimaat is gewoon bij ons op school. Leerlingen ervaren de school als een veilige leeromgeving en hun leertaak als waardevol en betekenisvol. Het leerklimaat draagt er mede toe bij dat de leerlingen geloof hebben in eigen kunnen en met plezier naar school gaan. Onze leerlingen kunnen op onze school de kennis en vaardigheden verwerven die nodig zijn om goed te kunnen functioneren in het vervolgonderwijs en het bedrijfsleven.
De OSG de Hogeberg biedt dus ten behoeve van zoveel mogelijk Texelse leerlingen en in de volle breedte (vmbo tot en met vwo) voortgezet onderwijs aan op Texel.
Het bestuur van de school is een zelfstandige Texelse stichting. Het bestuur en de directie van de school zien in dat er door bovenstaande missie en visie veel gevraagd wordt van de organisatie. Dit betekent dat het alleen gerealiseerd kan worden in overleg met regionale samenwerkingsverbanden en met steun en hulp van de Texelse gemeenschap.

Relatie met de visie van het basisonderwijs
De schoolbesturen van het Texelse basisonderwijs beschrijven in hun visie dat ze intensief samen willen werken, onder meer om het passend onderwijs gestalte te geven. Door intensief samen te werken kunnen kinderen met een ondersteuningsvraag geholpen worden. In de eigen school, of bij een samenwerkingspartner. Dat biedt een versterking van het aanbod voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben, aan de 'onderkant' maar ook voor 'meerkunners'. Dit sluit aan bij de toekomstvisie van de OSG De Hogeberg en zal tijdens de reguliere overlegmomenten zoals het OLO, BOOK en OTO verder uitgewerkt worden.

Argumenten voor verzelfstandiging
Er is in het verleden al eerder nagedacht over een verzelfstandiging van het Texelse onderwijs. Daaruit is per 1 januari 2009 de stichting Schooltij ontstaan. Het college en de gemeenteraad hebben voor wat betreft het voortgezet onderwijs gekozen voor een continuering van een integraal bestuur. Gelet op de omvangrijke decentralisatie van bestuurlijke taken en bevoegdheden van het Rijk naar de schoolbesturen, zoals die de afgelopen periode vorm heeft gekregen is het passend ten behoeve van de OSG De Hogeberg een bestuur te realiseren dat over voldoende tijd en expertise beschikt om de OSG De Hogeberg adequaat te besturen.

Bovendien is het wenselijk ten behoeve van de OSG De Hogeberg een bestuursvorm te realiseren, die het mogelijk maakt de scholengemeenschap effectief en efficiënt te besturen en het (financiële) beheer door de ontkoppeling van de gemeentelijke organisatie te vereenvoudigen.

Argumenten van het bestuur voor de verzelfstandiging van het bestuur van de OSG De Hogeberg:

1. Mede doordat in het voorgezet onderwijs sprake is deregulering, autonomievergroting, schaalvergroting en gewijzigde financieringsstromen, neemt het belang van goed intern toezicht toe. Bovendien moet het bestuur van de OSG De Hogeberg voldoen aan de *code en de wet Goed onderwijs, Goed bestuur*,waarin expliciet is opgenomen dat de scheiding tussen toezicht en bestuur statutair geregeld moet zijn. Dit kan het beste gebeuren door een bestuur van een zelfstandige stichting. Schoolbestuurders. En schoolleiders zijn, als gevolg van de grotere beleidsruimte en bestedingsvrijheid die is ontstaan, meer op elkaar aangewezen en moeten hun interne 'checks and balances' op orde hebben. Bij de verzelfstandiging van het openbaar onderwijs kan een "eigen" schoolbestuur worden benoemd, dat zich maar op 1 taak hoeft te richten: Te weten het besturen van de openbare school. Bovendien kunnen belanghebbenden, zoals ouders en vertegenwoordigers van het Texelse bedrijfsleven, dan participeren in het bestuur van de openbare school. Indien de OSG De Hogeberg geleid wordt door bestuurders die bewust gekozen hebben voor deze functie en beschikken over de hierboven beschreven noodzakelijke en specifieke kennis over het voortgezet onderwijs, komt dit ten goede aan de kwaliteit van het bestuur, de directievoering en de organisatie. Het bestuur moet de strategische richting voor de toekomst van de organisatie op lange termijn formuleren en zorg dragen voor de uitvoering hiervan. Omzetting naar een zelfstandig bestuur biedt de mogelijkheid om tegemoet te komen aan de wettelijke eis om ook gericht toezicht te kunnen houden op de prestaties van het bestuur.
2. Het gemeentebestuur heeft met betrekking tot het onderwijs een dubbele taak. Het functioneren als bevoegd gezag van het openbaar onderwijs en het uitvoeren van het aantal gemeentelijk taken met betrekking tot het gehele onderwijs onder andere leerplicht, onderwijshuisvesting en de lokale educatieve agenda. Het kan zijn dat deze taken lastig te scheiden zijn en belangen verstrengeld raken. Dit is een argument om deze 2 rollen uit elkaar te halen en het bestuur van het openbaar onderwijs over te dragen aan een nieuw in te stellen rechtspersoon.
3. De gemeenteraad en het college van Burgemeester en Wethouders zijn politieke bestuursorganen. Die hebben de mogelijkheid om bij het besturen van de openbare school de politiek een rol te laten spelen. Het streven is om niet afhankelijk te zijn van (wisselende) politieke invloed op het bestuur van de openbare school.
4. Wet- en regelgeving kennen voor de gemeente en het onderwijs soms verschillende administratieve regels. Dat betekent voor de gemeente en voor school extra werk, extra tijd en dus ook extra kosten. Verzelfstandigd openbaar onderwijs kan eigen (snellere) procedures vaststellen en heeft slechts te maken met 1 regiem aan administratieve regels, namelijk die door het ministerie van OC en W zijn vastgesteld.
5. Een zelfstandige bestuurlijke status van de OSG De Hogeberg biedt de ruimte om in de toekomst mogelijkheden tot samenwerking nader te verkennen en zo nodig op termijn te realiseren. Het doel zal te allen tijden zijn: het waarborgen van de continuïteit van het voortgezet onderwijs op Texel.

Probleemstelling

De omvangrijke decentralisatie van bestuurlijke taken en bevoegdheden van het Rijk naar de schoolbesturen.

Doelstelling.

Een andere bestuursvorm vinden die past bij de omvangrijke decentralisatie van taken aan de schoolbesturen.

Oplossing

De intentie uit te spreken te streven naar de overdracht van het bestuur van de OSG De Hogeberg aan een op te richten stichting.

Stand van zaken

Intentiebesluit tot bestuurlijke verzelfstandiging OSG De Hogeberg

Gelet op de doorlooptijd van het proces is het belang dat het plan van aanpak plus het intentiebesluit als voorgenomen besluit van het bestuur vastgesteld wordt. Daarna kan het concept intentiebesluit aan de medezeggenschapsraad van de OSG De Hogeberg ter instemming worden voorgelegd. De MR weet van de intentieverklaring en wacht op een reactie van het bestuur en de gemeenteraad. In het managementstatuut van de OSG De Hogeberg is de besluitvorming inzake de bestuurlijke overdracht voorbehouden aan het bevoegd gezag te weten het college van Burgemeester en Wethouders van Texel. Het intentiebesluit en het Plan van Aanpak zijn inmiddels besproken met de wethouder en beide documenten worden via dit advies doorgeleid aan het bestuur.

X **Financieel**

Totale kosten / proceskosten	▫ Eenmalig		€ 15.000
	☐ Jaarlijks		€
Dekking eenmalige kosten (investeringen)	☐ T.g.v. exploitatie)		€
	▫ T.l.v. reserve OSG De Hogeberg		€ 15.000
	☐ Investeringsplan		€
	☐ Bijdrage derden		€
Dekking jaarlijkse kosten (exploitatiekosten)	☐ Binnen afdeling / programma		€
	☐ Onvoorzien		€
	☐ Bijdrage derden		€
Geen dekking	☐ Voorjaarsnota	☐ Najaarsnota	☐ Loopt weg in jaarrekening
Begrotingswijziging	☐ Ja	▫☐ Nee	☐ Nr :

- **Juridisch**
  Niet van toepassing.

X **Personeel / Organisatorisch**
Er moet een draagvlak zijn voor verzelfstandiging. Daarom zal de directie regelmatig het team van de OSG De Hogeberg informeren over de stand van zaken en wordt het team in de gelegenheid gesteld, kennis te nemen van de besluitvorming en hierover mee te praten. De medezeggenschapsraad van OSG De Hogeberg beschikt over het instemmingsrecht met betrekking tot de bestuurlijke overdracht. Dit instemmingsrecht heeft betrekking op zowel de bestuurlijke overdracht als op de te regelen gevolgen. Indien er sprake is van rechtspositionele gevolgen dan moet er volgens de CAO-VO ook overleg plaatsvinden met de Centrales

- **Beleid**
  Niet van toepassing.

- **Deregulering**
  Niet van toepassing.

Communicatie

Op de gebruikelijke wijze.

Afwijkende standpunten

Niet van toepassing.

Relevante wetgeving

Wet op het voortgezet onderwijs

INTENTIEBESLUIT TOT BESTUURLIJKE VERZELFSTANDIGING OSG DE HOGEBERG

Het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Texel

overwegende dat

- gelet op de omvangrijke decentralisatie van bestuurlijke taken en bevoegdheden van het Rijk naar de schoolbesturen, zoals die de afgelopen jaren vorm heeft gekregen, het passend is ten behoeve van de OSG De Hogeberg een bestuur te realiseren dat over voldoende tijd en expertise beschikt om de OSG De Hogeberg adequaat te besturen;

- het wenselijk is ten behoeve van de OSG De Hogeberg een bestuursvorm te realiseren, die het mogelijk maakt de scholengemeenschap effectief en efficiënt te besturen en het (financiële) beheer door de ontkoppeling van de gemeentelijke organisatie te vereenvoudigen;

- een zelfstandige bestuurlijke status van de OSG De Hogeberg de ruimte biedt om in de toekomst mogelijkheden tot samenwerking – ter waarborging van de continuïteit zowel in kwantitatieve als kwalitatieve zin van OSG De Hogeberg – nader te verkennen en zo nodig op termijn te realiseren;

spreekt de intentie uit

a. te streven naar de overdracht van de instandhouding van de OSG De Hogeberg per 1 januari 2014 aan een op te richten stichting openbaar onderwijs, zoals bedoeld in artikel 42b van de Wet op het voortgezet onderwijs;

b. de besluitvorming over deze beoogde bestuurlijke overdracht voor te bereiden overeenkomstig hetgeen is vastgelegd in het “plan van aanpak”, dat als bijlage integraal deel uitmaakt van dit intentiebesluit;

c. te streven naar definitieve besluitvorming over de beoogde bestuurlijke overdracht door de gemeenteraad van Texel in de loop van de maand mei 2013.

d. omtrent de keuze voor een model ter uitvoering van de wettelijke verplichting om binnen de nieuwe stichting de functies van bestuur en intern toezicht te scheiden medio november 2012 – nadat de MR daarover heeft geadviseerd - een richtinggevend uitspraak te doen.

Besloten/vastgesteld op 2012 in Den Burg

Burgemeester & Wethouders van Texel,
De secretaris, De burgemeester,

O.J. Werkman (wnd.) F.C. Giskes

Plan van aanpak

1. Verzelfstandiging bestuur OSG De Hogeberg

Het streven is erop gericht de instandhouding van de OSG De Hogeberg per 1 januari 2014 over te dragen aan een op te richten stichting openbaar onderwijs ex artikel 42b van de Wet op het voortgezet onderwijs (WVO).

Het te volgen traject wordt opgesplitst in de volgende 4 blokken:

1.	Uitwerking plannen	(oktober 2012 – januari 2013)
2.	Medezeggenschapstraject	(februari 2013 – maart 2013)
3.	Besluitvorming gemeenteraad	(april 2013 – mei 2013)
4.	Implementatie	(juni 2013 – december 2013)

2. Betrokken actoren

Gemeenteraad
De gemeenteraad beslist in zijn hoedanigheid als lokale overheid over de overdracht van de instandhouding van de OSG De Hogeberg. Daarbij gaat het om zaken als de bestuurlijke overdracht als zodanig, de keuze van de bestuursvorm, de inhoud van de statuten, de benoeming van bestuursleden, de financiële ontvlechting.

Raadscommissie
De raadscommissie adviseert de gemeenteraad over de te nemen besluiten.

College van Burgemeester en Wethouders
Het college van Burgemeester en Wethouders stelt in zijn hoedanigheid als bevoegd gezag van de scholengemeenschap het voorgenomen besluit tot bestuurlijke overdracht inclusief de te regelen gevolgen vast.[1]

Schoolleiding
In opdracht van het college van Burgemeester en Wethouders bereidt de schoolleiding alle plannen voor en voert namens het bevoegd gezag overleg met de MR.

Medezeggenschapsraad (MR)
De MR beschikt over het instemmingsrecht met betrekking tot een bestuurlijke overdracht (artikel 10h van de Wet medezeggenschap op scholen (WMS)). Dit instemmingsrecht heeft betrekking op zowel de bestuurlijke overdracht als zodanig als op de te regelen gevolgen.

Centrales
Artikel 20.1, tweede lid van de CAO-VO bepaalt onder meer dat het bevoegd gezag gehouden is overleg te voeren met de Centrales[1] over de rechtspositionele gevolgen van onder meer (besturen)fusies. De bestuurlijke overdracht van een school van rechtspersoon A (=gemeente Texel) naar rechtspersoon B (= de op te richten stichting) is formeel in de zin van de wet een bestuurlijke fusie. Is er sprake van te regelen rechtspositionele gevolgen dan moet daarover overleg plaatsvinden met de genoemde Centrales.

[1] Het betreft de personeelsvakorganisaties, die de CAO-VO met de VO-Raad hebben afgesloten.

Fusietoets
De bestuurlijke overdracht is in de zin van de wet een bestuurlijke fusie, die valt onder de werking van de Wet fusietoets in het onderwijs. Artikel 53d, tweede lid WVO bepaalt echter dat de overdracht van een openbare school aan een stichting openbaar onderwijs niet onder de werking van de fusietoets valt. Dit houdt in dat voor deze bestuurlijke overdracht de goedkeuring van de minister van OCW niet vereist is.

3. Overzicht werkzaamheden

Op hoofdlijnen is hieronder een schets gegeven van de te verrichten werkzaamheden per blok.

1. *Planontwikkeling*
   a. Keuze en uitwerking model scheiding bestuur en intern toezicht:
      - Raad van toezichtmodel;
      - Model algemeen bestuur (=intern toezichthouder) en dagelijks bestuur (=bestuur); of
      - Mandaat-/delegatiemodel: bestuur (=intern toezichthouder) en rector (=gemandateerd bestuurder)
   b. Opstellen statuten
   c. Opstellen profielschets intern toezichthouders
   d. Regeling werving en selectie bestuursleden
   e. Opstellen managementstatuut
   f. Regeling financiële ontvlechting
   g. Regeling bestaande contracten
   h. Inventarisatie mogelijke rechtspositionele gevolgen
   i. Opstellen rapportage m.b.t. bovenstaande elementen

2. *Medezeggenschapstraject*
   a. Vaststellen rapportage/voorgenomen besluit door college van Burgemeester en Wethouders
   b. Voorgenomen besluit ter instemming naar MR
   c. Overleg met de MR (schoolleiding)
   d. Definitieve instemming MR
   e. Zo nodig overleg met Centrales (schoolleiding)

3. *Besluitvorming*
   a. Na afronding medezeggenschapstraject vaststelling raadsvoorstellen door college van Burgemeester en Wethouders
   b. Behandeling raadsvoorstellen door raadscommissie
   c. Definitieve besluitvorming gemeenteraad

4. *Implementatie*
   a. Werving en selectie bestuursleden[2]
   b. Oprichting stichting/passeren statuten door notaris
   c. Opstellen/passeren notariële akte ex artikel 42c WVO door notaris (overdracht instandhouding, personeel, grond, gebouwen)
   d. Aanpassing contracten
   e. Ontslag personeel onder gelijktijdige aanstelling in gelijke betrekking bij de stichting
   f. Melding bij DUO/OCW (uiterlijk medio oktober 2013) en andere instanties

[2] Afhankelijk van keuze model scheiding bestuur- intern toezicht kan het ook gaan om leden van de raad van toezicht.

4. Projectteam

Het verdient aanbeveling een projectteam in te stellen, dat zorg draagt voor:

a. het opstellen van de rapportage, zoals genoemd onder het blok “planontwikkeling”;
b. de afstemming tussen de gemeentelijke organisatie en de schoolorganisatie;
c. het bewaken van de voortgang van het gehele proces en het tijdpad;
d. het informeren van de betrokken geledingen over de voortgang van het proces.

Het projectteam kent de volgende samenstelling:

- wethouder van onderwijs (voorzitter)
- rector OSG De Hogeberg
- medewerker gemeente Texel
- lid van de MR en
- extern adviseur

Het projectteam kan werkgroepen instellen, bestaande uit medewerkers van de gemeente en/of de scholengemeenschap om bepaalde concrete opdrachten uit te werken (denk bijvoorbeeld aan de financiële ontvlechting, inventarisatie contracten).

5. Start van het project

De start van het project omvat de volgende stappen:

a. Vaststelling van het onderhavige plan van aanpak inclusief een intentiebesluit door het college van Burgemeester en Wethouders (medio juli 2012).
b. Toezending intentiebesluit + plan van aanpak ter instemming naar de MR (medio juli 2012).
c. Overleg schoolleiding – MR.
d. Instemming MR (medio september 2012).
e. Instelling projectteam plus start planontwikkeling (2e helft september 2012).

6. Tijdpad

Start	juli 2012 ↕ september 2012	Vaststelling plan van aanpak en intentiebesluit door college Burgemeester en Wethouders	Medio juli 2012
		Intentiebesluit ter instemming naar MR	Medio juli 2012
		Overleg schoolleiding - MR	Juli - september 2012
		Instemming MR	Medio september 2012
		Instelling projectteam	2e helft september 2012
Planontwikkeling	oktober 2012 ↕ januari 2013	Start projectteam	Begin oktober 2012
		Keuze model scheiding bestuur - intern toezicht terugkoppelen naar college van Burgemeester en Wethouders en MR	Begin november 2012
		Standpunt college van Burgemeester en Wethouders inzake model scheiding bestuur - intern toezicht	1e helft november 2012
		Nadere uitwerking rapportage	November 2012 - januari 2013
		Vaststelling rapportage door projectteam	2e helft januari 2013
		Toezending rapportage aan college van B&W	Eind januari 2013
Medezeggenschap	februari 2013 ↕ maart 2013	Vaststellen rapportage/voorgenomen besluit door college van Burgemeester en Wethouders	Begin februari 2013
		Voorstel ter instemming naar MR	Medio februari 2013
		Overleg schoolleiding - MR	Februari-maart 2013
		Instemming MR	Eind maart 2013
		Zo nodig overleg met Centrales	Februari-maart 2013
Besluitvorming	april 2013 ↕ mei 2013	Vaststellen raadsvoorstellen door college van Burgemeester en Wethouders	1e helft april 2013
		Advies raadscommissie	mei 2013
		Besluit gemeenteraad	mei 2013
Implementatie	juni 2013 ↕ december 2013	Nader in te vullen op later tijdstip	

Het tijdpad kan na de start van het project - afhankelijk van de voortgang - nader en concreter worden ingevuld.

22 juni 2012/ 4 september 2012

Raadsbesluit

Nummer [nr]

Genomen op **21-11-2012**

Behandelschema

B&W	16-10-2012
Commissie	06-11-2012
Raad	21-11-2012

Programma/paragraaf

D Bedrijfsvoering

Portefeuillehouder	F.R. Visman
Afdeling	Voortgezet onderwijs

Bijlagen

Intentiebesluit

Intentiebesluit tot bestuurlijke verzelfstandiging OSG De Hogeberg

Het College van B&W streeft er naar de instandhouding van de OSG De Hogeberg per 1 januari 2014 over te dragen aan een op te richten stichting openbaar onderwijs ex artikel 42b van de Wet op het voortgezet onderwijs (WVO).

De raad van de gemeente Texel:

gelezen het advies van Burgemeester en Wethouders;

Gelet op

- de Wet op het voortgezet onderwijs;

gehoord de raadscommissie;

Overwegende dat

- gelet op de omvangrijke decentralisatie van bestuurlijke taken en bevoegdheden van het Rijk naar de schoolbesturen, zoals die de afgelopen vorm heeft gekregen, het passend is ten behoeve van de OSG De Hogeberg een bestuur te realiseren dat over voldoende tijd en expertise beschikt om de OSG De Hogeberg adequaat te besturen;
- het wenselijk is ten behoeve van de OSG De Hogeberg een bestuursvorm te realiseren, die het mogelijk maakt de scholengemeenschap effectief en efficiënt te besturen en het (financiële)beheer door de ontkoppeling van de gemeentelijke organisatie te vereenvoudigen;
- een zelfstandige bestuurlijke status van de OSG De Hogeberg de ruimte biedt om in de toekomst mogelijkheden tot samenwerking - ter waarborging van de continuïteit zowel in kwantitatieve als kwalitatieve zin van OSG De Hogeberg - nader te verkennen en zo nodig op termijn te realiseren;

Besluit

1. De intentie uitspreken te streven naar de overdracht van de instandhouding van OSG De Hogeberg per 1 januari 2014 aan een op te richten stichting openbaar onderwijs, zoals bedoeld in artikel 42b van de Wet op het voortgezet onderwijs;
2. de besluitvorming over deze beoogde bestuurlijke overdracht voor te bereiden overeenkomstig hetgeen is vastgelegd in het “plan van aanpak”, dat als bijlage integraal deel uitmaakt van dit intentiebesluit;
3. te streven naar definitieve besluitvorming over de beoogde bestuurlijke overdracht door de gemeenteraad van Texel in de loop van de maand mei 2013;

Besloten/vastgesteld in de openbare vergadering van 21-11-2012,

De griffier,

Besloten/vastgesteld in de openbare vergadering van 21-11-2012,

De griffier,

Advies

Nummer 12

Behandelschema

B&W	24-07-2012
Raadscommissie	06-11-2012
Gemeenteraad	21-11-2012

Programma/paragraaf

6 Sociale voorzieningen & maatschappelijke dienstverlening

Portefeuillehouder	H. Huisman-Peelen
Afdeling	Ontwikkeling
Contactpersoon	M.I van Nierop

Inspraak (extern)	☐ Ja	☑ Nee
OR	☐ Ja	☑ Nee

Consequenties

Financieel	☐ Ja	☑ Nee
Personeel/Organisatorisch	☐ Ja	☑ Nee
Juridisch	☐ Ja	☑ Nee
Beleid	☐ Ja	☑ Nee
Deregulering	☐ Ja	☑ Nee
Communicatie	☐ Ja	☑ Nee

Bijlagen

1. Beantwoording raadscommissievragen beleidsregels en besluit Wmo september 2012
2. Beleidsregels Wmo gemeente Texel 2012 - afwijkingen VNG model
3. Modelbeleidsregels VNG maatschappelijke ondersteuning

Beleidsregels en besluit Wmo

De beantwoording van de vragen van de raadscommissie van 5 september 2012 gaan ter kennisname naar de commissie.

Raadsvoorstel:

Het college van Burgemeester & Wethouders vraagt de raad kennis te nemen van de beleidsregels en het besluit Wmo, met inachtneming van de beantwoording van de vragen en de opmerkingen uit de raadscommissie van 5 september 2012.

Toelichting

De beleidsregels en het besluit Wmo zijn, op verzoek van de raad, in de raadscommissie van 5 september 2012 besproken. De vragen en beantwoording staan opgenomen in bijlage 1 bij dit advies.
De reacties hebben niet geleid tot wijzigingsvoorstellen van de tekst zelf van de beleidsregels en het besluit Wmo. Voor de tekst van de beleidsregels, het besluit Wmo en het advies van de Wmo adviesraad wordt verwezen naar de stukken van de raadscommissie van 5 september 2012. Deze zijn tevens terug te vinden op de website van de gemeente.

Beleidsregels en besluit Wmo

Samenvatting

De raadscommissie heeft op 5 september 2012 vragen gesteld en opmerkingen gemaakt over de beleidsregels en het besluit Wmo. De meesten hadden betrekking op de beleidsregels. Het merendeel daarvan sloeg op:
1. Wonen in een geschikt huis. Andere vragen/opmerkingen die gemaakt zijn gingen over:
2. de procedure van raadsadvisering over dit onderwerp;
3. de verschillen tussen het VNG-model en de Texelse nota's;
4. behouden van het Texelse bij regionalisering;
5. de elektrische fiets;
6. gebruikelijke zorg door jongeren;
7. toetsingscriteria bij de afwegingen;
8. reikwijdte van de 1-loket gedachte;
9. persoonsgebonden budget als recht en uitzonderingen daarop.

De vragen en opmerkingen zijn schriftelijk beantwoord en hebben niet geleid tot tekstuele aanpassingen van de beleidsregels en het besluit Wmo zelf.

Bij de bespreking van de verordening Wmo door de raad heeft zij aangegeven het college te willen adviseren over de beleidsregels en het besluit Wmo. Vandaar dat beleidsregels en besluit vóór vaststelling door het college door de raadscommissie besproken zijn.

De raad heeft eerder al besloten om een nieuwe, gekantelde werkwijze in te voeren voor de Wmo.
De Kanteling staat voor een nieuwe manier van denken en werken. Het gaat om een verandering van het verstrekken van voorzieningen (oude situatie) naar het compenseren van beperkingen zodat burgers kunnen meedoen in de maatschappij (nieuwe situatie). Landelijke en lokale overheden willen de nadruk leggen op de eigen kracht van burgers. De raad heeft besloten om de werkwijze van stichting Mienskipssoarch als basis te gebruiken voor de invulling van de Kanteling Wmo.

Voor de gekantelde werkwijze was een nieuwe verordening Wmo met beleidsregels en besluit nodig.
Een belangrijk onderdeel van de nieuwe verordening is 'het gesprek', een open gesprek waarin samen met de cliënt een zo volledig mogelijke inventarisatie gemaakt wordt van de situatie, eigen (on)mogelijkheden, wensen enzovoorts. Met de cliënt wordt bekeken welke mogelijkheden er zijn om compensatie van de beperking te bereiken, zoals eigen mogelijkheden, mogelijkheden van het sociale netwerk, vrijwilligers, (wettelijk) voorliggende voorzieningen, collectieve of individuele voorzieningen. De verordening Wmo is uitgewerkt in beleidsregels en een besluit Wmo.

De beleidsregels Wmo zijn afgeleid van de modelbeleidsregels van de VNG. Ze zijn aangepast aan de Texelse verordening Wmo.

Aanleiding & Voorgeschiedenis & Eerdere besluiten

Medio 2010 heeft de gemeenteraad besloten om een nieuwe, gekantelde werkwijze in te voeren voor de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). De Kanteling staat voor een nieuwe manier van denken en werken. Het gaat om een verandering van het verstrekken van voorzieningen (oude situatie) naar het compenseren van beperkingen zodat burgers kunnen meedoen in de maatschappij (nieuwe situatie). Landelijke en lokale overheden willen de nadruk leggen op de eigen kracht van burgers.

Medio 2011 heeft de gemeenteraad besloten om de werkwijze van stichting Mienskipssoarch als basis te gebruiken voor de invulling van de Kanteling Wmo. Met Pharos en SWOT is afgesproken dat zij de gekantelde werkwijze samen met de gemeente gaan uitvoeren, maar door de reorganisatie van SWOT en Pharos heeft dit vertraging opgelopen. Zoals het er nu uitziet, fuseren Pharos en SWOT per 1 januari 2013.
De gemeentelijke Wmo-consulenten geven overigens al wel zoveel mogelijk invulling aan deze nieuwe werkwijze.

Voor de gekantelde werkwijze was een nieuwe verordening Wmo nodig. Deze is 21 maart 2012 vastgesteld. De beleidsregels en het besluit worden nu pas voorgelegd omdat er in de regio gesproken werd over het gezamenlijk opstellen van verordening, beleidsregels en besluit Wmo. Door de fusie van verschillende gemeenten is dat er echter niet van gekomen. Voor de toekomst is die intentie er overigens wel.

Een belangrijk onderdeel van de nieuwe verordening is ‘het gesprek’, een open gesprek waarin samen met de cliënt een zo volledig mogelijke inventarisatie gemaakt wordt van de situatie, eigen (on)mogelijkheden, wensen enzovoorts. Met de cliënt wordt bekeken welke mogelijkheden er zijn om compensatie van de beperking te bereiken, zoals eigen mogelijkheden, mogelijkheden van het sociale netwerk, vrijwilligers, (wettelijk) voorliggende voorzieningen, collectieve of individuele voorzieningen. De verordening Wmo is uitgewerkt in beleidsregels en een besluit Wmo.

De beleidsregels Wmo zijn afgeleid van de modelbeleidsregels van de VNG. Ze zijn aangepast aan de Texelse verordening Wmo. De beleidsregels en het besluit Wmo moeten nog vastgesteld worden door het college.
De raad heeft echter bij de vaststelling van de verordening aangegeven het college te willen adviseren over de beleidsregels en het besluit. Deze advisering heeft plaatsgevonden in de raadscommissievergadering van 5 september 2012. Vragen en opmerkingen met beantwoording zijn opgenomen in bijlage 1.

Advisering door de raad

De raadscommissie heeft op 5 september 2012 vragen gesteld en opmerkingen gemaakt over de beleidsregels en het besluit Wmo. De meesten hadden betrekking op de beleidsregels. Het merendeel daarvan sloeg op:

1. Wonen in een geschikt huis. Andere vragen/opmerkingen die gemaakt zijn gingen over:
2. de procedure van raadsadvisering over dit onderwerp;
3. de verschillen tussen het VNG-model en de Texelse nota’s;
4. behouden van het Texelse bij regionalisering;
5. de elektrische fiets;
6. gebruikelijke zorg door jongeren;
7. toetsingscriteria bij de afwegingen;
8. reikwijdte van de 1-loket gedachte;
9. persoonsgebonden budget als recht en uitzonderingen daarop.

De advisering heeft niet geleid tot tekstuele aanpassingen van de beleidsregels en het besluit Wmo zelf.

Opmerkingen naar aanleiding van het advies van de Wmo-adviesraad

1. *Keukentafelgesprek*
   De visie van de gemeente is ook dat er altijd een keukentafelgesprek moet plaatsvinden. In de praktijk gebeurt dat vrijwel altijd en deze visie zal ook zeker uitgedragen worden. Mensen mogen echter (wettelijk) nog altijd een aanvraag voor een individuele voorziening indienen zonder dat er een gesprek heeft plaatsgevonden.

2. *Verplicht anticiperen op het ouder worden*
   Hierbij gaat het om 2 zaken. Aan de ene kant zal de gemeente mensen moeten stimuleren om te kiezen voor een passende woning, hun huis aan te passen aan veranderende omstandigheden enzovoort (bijvoorbeeld door een bijdrage te leveren aan de beurs Langer zelfstandig wonen). Aan de andere kant heeft de gemeente in ieder individueel geval compensatieplicht. In ieder individueel geval zal ook bekeken moeten worden wat er mogelijk is. Het gaat om maatwerk.
3. *Gebruikelijke zorg*
   In de meeste gevallen kunnen jongeren van 18 jaar en ouder prima een handje meehelpen in het huishouden, maar ook hier geldt dat de gemeente maatwerk moet leveren en moet vaststellen of het in ieder individueel geval mogelijk is.
4. *Verhogen hypotheek*
   Deze mogelijkheid kan in een gesprek aan de orde komen, maar ook hier geldt dat de gemeente maatwerk moet leveren. Als deze optie niet haalbaar is voor mensen, moet er een andere oplossing komen.
5. *Kinderopvang*
   Eventuele inzet van kinderopvang als voorliggende voorziening is afhankelijk van de beschikbaarheid en de financiële mogelijkheden van de aanvrager van hulp.
6. *Elektrische fiets*
   De elektrische fiets wordt niet vanuit de Wmo verstrekt. Een elektrische fiets is namelijk 'algemeen gebruikelijk'. Algemeen gebruikelijk houdt in dat iets in de reguliere handel verkrijgbaar is, niet speciaal voor gehandicapten bedoeld is en niet aanzienlijk duurder is dan vergelijkbare producten met hetzelfde doel (je hebt al een elektrische fiets voor € 700). Wij kunnen ervan uitgaan dat de meeste mensen een elektrische fiets zelf aan kunnen schaffen.
   Er moet echter wel bekeken worden of een elektrische fiets ook voor de persoon in kwestie algemeen gebruikelijk is. Als iemand een laag inkomen heeft en onvoldoende eigen vermogen, is de elektrische fiets voor die persoon mogelijk niet algemeen gebruikelijk en kan er bijzondere bijstand aangevraagd worden, mits er sprake is van bijzondere omstandigheden. Als de aanvrager zich kan verplaatsen zonder elektrische fiets wordt er geen bijzondere bijstand verstrekt. Er moet dus sprake zijn van een door een deskundige vastgesteld vervoersprobleem.

Probleemstelling

De verordening Wmo is vastgesteld door de raad, maar zonder beleidsregels en besluit kan deze verordening niet in werking treden.

Doelstellingen

Bijdragen aan een goede uitwerking van de verordening Wmo.

Mogelijke oplossingen

De raad neemt kennis van de beleidsregels en het besluit Wmo, gezien de vragen van de raadscommissie over dit onderwerp en de beantwoording hiervan.

Consequenties van die oplossingen

☐ **Financieel**

Niet van toepassing.

☐ **Juridisch**

Niet van toepassing.

☐ **Personeel / Organisatorisch**

Niet van toepassing.

☐ **Beleid**

Niet van toepassing.

☐ **Deregulering**

Niet van toepassing.

Communicatie

Niet van toepassing.

Afwijkende standpunten

Niet van toepassing.

Relevante wet- en regelgeving & jurisprudentie

Wet maatschappelijke ondersteuning
Artikel 169 gemeentewet

Gemeente Texel

.txl

(Concept / Voorgenomen)

Raadsbesluit

Nummer [nr]

Genomen op **21-11-2012**

Behandelschema

B&W	24-07-2012
Commissie	06-11-2012
Raad	21-11-2012

Programma/paragraaf

6 Sociale voorzieningen & maatschappelijke dienstverlening

Portefeuillehouder	H. Huisman-Peelen
Afdeling	Ontwikkeling en Projecten

Bijlagen

1. Beantwoording raadscommissievragen beleidsregels en besluit Wmo september 2012
2. Beleidsregels Wmo gemeente Texel 2012 - afwijkingen VNG model
3. Modelbeleidsregels VNG maatschappelijke ondersteuning

Beleidsregels en besluit Wmo

Nadat de beleidsregels en het besluit Wmo in de raadscommissie zijn besproken op 5 september, worden deze nu, inclusief de beantwoording en vragen van de raadscommissie, aan de raad ter kennisname voorgelegd.

De raad van de gemeente Texel:

gelezen het advies van Burgemeester & Wethouders;

Gelet op

- De Wet maatschappelijke ondersteuning.
- Artikel 169 gemeentewet.
- Het verzoek om de tekst van de beleidsregels, het besluit Wmo en het advies van de Wmo adviesraad niet weer mee te sturen wordt er voor deze teksten verwezen naar de raadsstukken van 5 september 2012 en de website van de gemeente Texel.

gehoord de raadscommissie;

Besluit

Het college van Burgemeester en Wethouders vraagt de raad kennis te nemen van de beleidsregels en het besluit Wmo, met inachtneming van de beantwoording en de vragen en opmerkingen van de raadscommissie van 5 september 2012.

Besloten/vastgesteld in de openbare vergadering van 21-11-2012,

De griffier,

De voorzitter,

Beantwoording vragen en opmerkingen raad beleidsregels en besluit Wmo, 5 september 2012

Vragen Texels Belang

1. Raadslid VLAS heeft kennis genomen van brief van de WMO-adviesraad. Zij vinden het onverantwoord dat ouderen zouden moeten sparen voor het ouder worden, zoals op bladzijde 133 staat. Dat staat haaks op de compensatieplicht die de gemeente heeft. Op bladzijde 101, punt 2 constateert het college dat moet worden bekeken wat nodig is. Texels Belang wil (1) weten hoe ver de gemeente terug in de tijd bij het maatwerk […].

   Reactie
   De Wmo-adviesraad stelt dat het haaks op de compensatieplicht van de gemeente staat om burgers te **verplichten** te anticiperen op het ouder worden. Dit is ook niet het geval, er is geen sprake van mensen ergens toe te verplichten. De gemeente kan mensen wel **stimuleren** om te anticiperen op ouder worden, bijvoorbeeld door het faciliteren van de beurs Langer zelfstandig wonen. Het college deelt dat standpunt. Het college wil dat er een gesprek gevoerd wordt waarin over en weer mogelijkheden en verwachtingen worden doorgesproken. Het college heeft ook als uitgangspunt dat er een oplossing gevonden wordt waarin beide partijen zich kunnen vinden.

2. [Texels Belang wil weten] of de aloude vermogenstoets terug komt.

   Reactie
   Recentelijk is nog door de rechter uitgesproken dat het gemeenten niet is toegestaan om inkomensgrenzen en vermogenstoetsen te hanteren.

3. Op bladzijde112, resultaat 2, 4^{e} regel van onderen, leest de heer Vlas dat iedere burger zelf voor een woning dient te zorgen. Dat betekent dat met bekende beperkingen rekening wordt gehouden, ook voor de toekomst. Het raadslid merkt op dat je bij afhankelijkheid van een huurwoning hierin geen keus hebt. En als ervaringsdeskundige kan hij erover meepraten dat niemand kan inschatten wat komende beperkingen zijn. Texels Belang wil deze beide beweringen dan ook uit de beleidsregels schrappen.

   Reactie
   Als iemand afhankelijk is van een huurwoning kan iemand ook kiezen voor een geschikte huurwoning. Er zijn op het eiland aangepaste huurwoningen. Het college is van mening dat iemand voor een geschikte huurwoning moet kiezen als die beschikbaar is. Als een dergelijke woning niet beschikbaar is, is de situatie natuurlijk anders.
   Als iemand beperkingen heeft, is het iemands eigen verantwoordelijkheid om daarmee rekening te houden bij de keuze van een woning. Mensen kunnen inderdaad niet inschatten of zij in de toekomst een beperking zullen krijgen. Daarom staat in de beleidsregels ook alleen dat mensen rekening moeten houden met bekende beperkingen.

4. Verder uit de heer Vlas dat de omvangrijke tekst weinig handvatten biedt voor het ‘gesprek aan de keukentafel’.

   Reactie
   De beleidsregels bevatten inderdaad weinig handvatten voor het keukentafelgesprek. De consequentie van de Kanteling is dat regels veel meer losgelaten worden.

Vraag VVD en D66

1. Raadslid De Groot wil bij het conceptbesluit op bladzijde103 eerst weten hoe ze dit moet opvatten. Het college vraagt de raad namelijk om een advies. Raadslid Van de Wetering heeft dezelfde vraag.

   Reactie
   Deze vraag is beantwoord door raadslid Kieft. Hij geeft aan dat de raad zelf heeft gevraagd om te mogen meewerken aan opstelling van de beleidsregels.

Vraag PvdA

1. Raadslid Hilstra vraagt waar de beleidsregels, die zijn afgeleid van het VNG-model, zijn aangepast aan de Texelse situatie.

   Reactie
   In het bijgevoegde document zijn de wijzigingen gearceerd. De modelbeleidsregels VNG zijn ook bijgevoegd.

Vraag CDA

1. Raadslid Zegeren zegt over de mogelijkheid van aanbouw aan huis op bladzijde114 dat dit veel mensen gaat kosten. Hij verwacht dat er van het controleren en handhaven in de praktijk niets terecht komt. Graag een reactie.

   Reactie
   In de beleidsregels staat verwoord hoe het op dit moment ook al gaat. Als het nodig is, wordt er gehandhaafd. De gemeente betaalt de taxatiekosten.

Vragen D'66

1. Raadslid Van de Wetering hoort graag (1) hoe de wethouder het regionaal gezamenlijk opstellen van verordening, beleidsregels en besluit WMO ziet. Ze heeft begrepen dat het dan vaak gaat over specifieke voorzieningen die Texel niet heeft en is bang dat je dan de Texelse maat uit handen geeft. Er zou juist moeten worden gewaakt dat de unieke situatie niet kwijt raakt.

   Reactie
   In de meeste gemeenten in de Kop wordt op dit moment ook gewerkt aan een gekantelde verordening, beleidsregels en besluit Wmo. Deze komen nu al in grote lijnen overeen omdat ze allemaal zijn gebaseerd op de VNG-modellen. Als verordening, beleidsregels en besluit Wmo gezamenlijk opgesteld worden, wil dat niet zeggen dat ze er ook allemaal hetzelfde uit moeten zien. Elke gemeente kan in principe voor een eigen invulling kiezen. In het kader van de regionale samenwerking op het sociale domein (samenwerking in verband met de totstandkoming van een regionale sociale dienst en samenwerking op het gebied van de transities AWBZ, Wet werken naar vermogen en Jeugdzorg) is het overigens ook wenselijk dat er gezocht wordt naar gezamenlijkheid in verordeningen en beleidsregels.

2. Het valt mevrouw Van de Wetering (2) op dat op bladzijde102 de elektrische fiets wordt uitgesloten, terwijl in het afwegingskader wel over fietsen in bijzondere uitvoering wordt gesproken.

   Reactie
   Dat klopt, maar onder een fiets in een bijzondere uitvoering wordt iets anders verstaan dan een elektrische fiets. Een fiets in een bijzondere uitvoering gaat om een aangepaste fiets.

3. Verder merkt ze (3) op dat de situatie van bezoekbaar maken van een woonruimte toch ook een wasgelegenheid of douche vergt (bladzijde114).

   Reactie
   'Bezoekbaar maken' van een woning heeft echt alleen betrekking op de mogelijkheid om bezoek te kunnen ontvangen. Hiervoor hoeft geen douche- of wasgelegenheid aanwezig te zijn.

4. Mevrouw van de Wetering vindt belangrijk jongeren tot 18 jaar te wijzen op de gebruikelijke zorg die wordt verwacht van een huisgenoot. Ze hoort graag of op studerende jongeren ook de Texelse maat van toepassing is.

   Reactie
   Het is inderdaad belangrijk dat betrokkenen hiervan op de hoogte zijn. Deze kennis kan uitgewisseld worden via het keukentafelgesprek. Deze regel is ook op studerende jongeren van toepassing als deze thuis woont. De toets hierbij is waar de jongere staat ingeschreven.

Vragen GroenLinks

1. De tekst spreekt steeds over zorgvuldige afweging, maar daar horen volgens hem wel criteria bij. De persoon moet competenties op niveau hebben, waar dit ook gaat gebeuren. Hij vraagt hoe je toetst en of de criteria zich in de praktijk moeten ontwikkelen.

   Reactie
   De toetsing vindt plaats op basis van de beleidsregels. De criteria zijn hierin opgenomen. Het is waar dat de personen die werken met de beleidsregels competenties op niveau moeten hebben, of zij nu het keukentafelgesprek voeren of gevallen behandelen waarbij partijen er in het keukentafelgesprek niet uit zijn gekomen.

2. Verder valt hem op dat steeds is gesproken over 1 loket voor welzijnsvoorzieningen, maar deze regels raken ook aan bestemmingsplantechnische zaken, dus hij wil graag weten (2) hoe ver de 1-loketgedachte strekt. GroenLinks pleit er wel voor dit bijeen te houden, zodat de cliënt niet zelf op zoek hoeft.

   Reactie
   Het komt niet dagelijks voor maar als er sprake is van gecombineerde thematiek zoeken het gemeentelijk team Vergunningen en team Werk Inkomen en Zorg elkaar al op. In de toekomst blijven gemeenten en uitvoerende maatschappelijke organisaties elkaar ook opzoeken als dat nodig is zodat de burger goed geholpen wordt. In de nieuwe gemeentelijke organisatiestructuur komt er speciale aandacht voor deze thematiek in de gemeentewinkel.

3. De heer Kieft gaat er van uit dat het persoonsgebonden budget een recht is, waarvan het college in een paar uitzonderingsgevallen kan afwijken?

   Reactie
   Het is inderdaad zo dat het persoongebonden budget een recht is. In artikel 1.4 van het Besluit Wmo staan de uitzonderingsgevallen vermeld:
   1. als na eerdere toekenning van een persoonsgebonden budget is gebleken dat niet aan de verplichtingen wordt voldaan;
   2. als de aanvrager schulden heeft;
   3. als het om kortdurende hulp gaat (maximaal 3 maanden);
   4. als er sprake is van een kindvoorziening of progressief ziektebeeld, waardoor de aanvrager waarschijnlijk op korte termijn een andere voorziening nodig heeft;
   5. als er sprake is van een zeer complexe voorziening waarvan de prijs niet op voorhand objectief is vast te stellen;
   6. bij spoed, bijvoorbeeld kortdurende hulp na ontslag uit ziekenhuis, en kortdurend incidenteel gebruik van een voorziening.

Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning

Oktober 2012

Inhoudsopgave

VOORWOORD .....
Inleiding 5
Eigen verantwoordelijkheid 5
Mantelzorgers en vrijwilligers 6
Nieuwe wetgeving 6
HOOFDSTUK 1. BEOORDELING VAN DE TE BEREIKEN RESULTATEN 7
Resultaat 1: een schoon en leefbaar huis 7
Inleiding 7
Afwegingskader 7
Resultaat 2: wonen in een geschikt huis 8
Inleiding 8
Afwegingskader 8
Resultaat 3: goederen voor primaire levensbehoeften 10
Inleiding 10
Afwegingskader 10
Resultaat 4: beschikken over schone, draagbare en doelmatige kleding 11
Inleiding 11
Afwegingskader 11
Resultaat 5: het thuis zorgen voor kinderen die tot het gezin behoren 12
Inleiding 12
Afwegingskader 12
Resultaat 6: verplaatsen in en om de woning 13
Inleiding 13
Afwegingskader 13
Resultaat 7: lokaal verplaatsen per vervoermiddel 13
Inleiding 13
Afwegingskader 14
Resultaat 8: hebben van contacten en deelname recreatieve, maatschappelijke en religieuze activiteiten 14
Inleiding 14
HOOFDSTUK 2. VERSTREKKING IN NATURA, ALS PERSOONSGEBONDEN BUDGET EN ALS FINANCIËLE TEGEMOETKOMING. EIGEN BIJDRAGE EN EIGEN AANDEEL. 16
Inleiding 16
Afwegingskader 17
1. Een persoonsgebonden budget. 17
2. De financiële tegemoetkoming en het eigen aandeel. 19
3. De voorziening in natura. 19
HOOFDSTUK 3. PROCEDURELE BEPALINGEN ROND ONDERZOEK, ADVIES, BESLUITVORMING, INTREKKING EN TERUGVORDERING 20
Inleiding 20
Criteria: 20
Alternatieven voor bezwaar 20

Voorwoord

Inleiding

Deze nieuwe beleidsregels vormen met de nieuwe Verordening Wet maatschappelijke ondersteuning een trendbreuk met de oude regels (ooit verstrekkingenboek geheten), zoals die gehanteerd werden onder de Wet voorzieningen gehandicapten (Wvg) en sinds 2007 onder de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Was onder de Wvg sprake van een zorgplicht en tamelijk nauwkeurig omschreven voorzieningen, de compensatieplicht van de Wmo vraagt om een andere aanpak. Kernbegrippen zijn nu het leveren van maatwerk, uitgaan van te bereiken resultaten en eigen verantwoordelijkheid. Tijdens het gesprek voorafgaand aan een eventuele aanvraag, wordt eerst de vraag verhelderd. Dan wordt besproken welk resultaat bereikt moet worden en daarna passeren de verschillende oplossingen de revue, en niet alleen de individuele op indicatie. Omdat maatwerk nodig is, vindt een uitgebreid gesprek plaats ter verkenning van de mogelijkheden, ook de eigen.

In de allereerste richtingbepalende uitspraak van 10 december 2008[2] heeft de Centrale Raad van Beroep helder uiteengezet hoe zij aankijkt tegen de compensatieplicht en wat van de gemeente bij de uitvoering mag worden verwacht. Kenmerkend is daarbij de grote invloed van de persoonskenmerken en behoeften van de aanvrager op het gemeentelijk onderzoek. De latere jurisprudentie laat voortdurend zien dat er door gemeenten te weinig onderzoek wordt gedaan, zodat zij geen of onvoldoende kennis hebben van de persoonskenmerken en behoeften en daar dan ook niet of te weinig rekening mee houden.

Te bereiken resultaten en maatwerk

Artikel 4 van de Wmo geeft allereerst aan op welke terreinen resultaten bereikt dienen te worden. Dit artikel verplicht het college van Burgemeester en Wethouders om burgers met een beperking te compenseren op de volgende 4 domeinen.

1. Een huishouden kunnen voeren.
2. Zich lokaal kunnen verplaatsen in en om het huis.
3. Zich lokaal kunnen verplaatsen per vervoermiddel.
4. Medemensen kunnen ontmoeten en op basis hiervan sociale verbanden kunnen aangaan.

In de wet staat niet hoe de ondersteuning er uit moet zien. Daardoor hebben gemeenten de vrijheid om zelf keuzes te maken over de manier waarop zij (individuele) burgers ondersteunen bij hun deelname aan de samenleving. Wat telt is het resultaat dat bereikt wordt. Deze resultaten zijn uitgewerkt in de verordening Wmo en in deze beleidsregels.

Artikel 4 van de Wmo geeft vervolgens aan dat het in de Wmo gaat om maatwerk.[3] Daar was onder de Wvg veel minder sprake van. De nadruk moet nu veel meer liggen op zorgvuldig onderzoek van het individuele geval. Om bij het bepalen van de voorzieningen rekening te kunnen houden met de persoonskenmerken en behoeften van de burger, moeten burgers de kans krijgen hun verhaal te vertellen voor er oplossingen aangedragen worden. Daarom wordt tijdens een gesprek eerst de vraag verhelderd. Vervolgens worden eigen mogelijkheden en verantwoordelijkheden verkend en benoemd. Ook worden de mogelijkheden van mantelzorg, vrijwilligershulp en het sociale netwerk van de cliënt verkend en wordt bekeken of een collectieve of een individuele voorziening kan bijdragen aan de oplossing. Samen wordt bekeken wat er in die specifieke situatie passend en nodig is om de beperking te compenseren.

Eigen verantwoordelijkheid

De Wmo gaat uit van de eigen kracht en verantwoordelijkheid van de burger zelf. De burger brengt tijdens een gesprek samen met de gemeente in kaart wat zijn mogelijkheden en belemmeringen zijn en met welke oplossingen hij (zo nodig) kan worden ondersteund.

[2] Zie LJN BG6612.
[3] Artikel 4 lid 2 Wmo: Bij het bepalen van de voorzieningen houdt het college van burgemeester en wethouders rekening met de persoonskenmerken en behoeften van de aanvrager van de voorzieningen, waaronder verandering van woning in verband met wijziging van leefsituatie, alsmede met de capaciteit van de aanvrager om uit een oogpunt van kosten zelf in maatregelen te voorzien.

Een oplossing van problemen kan bijvoorbeeld al aanwezig zijn in die zin dat deze feitelijk al jaren behoort tot iemands normale levenspatroon. Bij problemen met het schoonhouden van het huis zijn er talloze mensen die gewend zijn daar iemand voor in te huren, zoals tweeverdieners of mensen met voldoende inkomen. In deze situatie hoeft niets te veranderen als men op basis van leeftijd of een ongeval beperkingen krijgt. Door voort te zetten wat men had, ontstaat er geen probleem dat om een oplossing vraagt. Dat zou anders kunnen zijn als door het ontstaan van de beperking het inkomen daalt. Het kan dan zijn dat iemand de eerder ingehuurde schoonmaakhulp niet meer kan betalen. Dat zou aanleiding kunnen zijn wel te compenseren. Daarvoor zal een zorgvuldig onderzoek verricht moeten worden, met name naar de eerdere situatie, zowel wat betreft hulp als wat betreft inkomen, en de veranderde situatie.

Het kan ook zijn dat er (veel) meer hulp in de huishouding nodig is. Dan zou het kunnen zijn dat er wel sprake is van meerkosten en dat er daardoor gecompenseerd moet worden. Eigen verantwoordelijkheid betekent daarnaast bijvoorbeeld ook de aanschaf en het gebruik van zoveel mogelijk strijkvrije kleding om onnodig beroep op een hulp te voorkomen.

Een ander voorbeeld is het vervoer. Heel veel mensen zijn op dit moment gewend al bijna hun hele leven gebruik te maken van een auto. Als zij een beperking krijgen, bijvoorbeeld door leeftijd of door een ongeval, hoeft er in feite niets te veranderen als zij met diezelfde auto in staat blijven hun verplaatsingen te maken. Er hoeft dan niet gecompenseerd te worden. Dat zou anders kunnen zijn als zij door hun beperking veel meer verplaatsingen moeten gaan maken, of als de auto voor hun handicap aangepast zou moeten worden. In het 1e geval kan onderzoek verricht worden naar de aard van de extra ritten en de kosten daarvan, in relatie tot het eerdere verplaatsingspatroon en zou compensatie mogelijk zijn als blijkt dat er sprake is van meerkosten. In het 2e geval, waarin sprake is van noodzakelijke autoaanpassingen, is er sprake van meerkosten: zonder beperking waren de autoaanpassingen niet nodig geweest.

Mantelzorgers en vrijwilligers

Een bijzondere groep onder de Wmo vormen de mantelzorgers en vrijwilligers. Zij vallen onder de werking van prestatieveld 6. Mantelzorgers kunnen afgeleid aanspraak maken op de Wmo. De persoon waarvoor de mantelzorger zorgt en de mantelzorger kunnen op naam van deze persoon aanspraak maken op individuele voorzieningen. Nadrukkelijk moet een gemeente immers rekening houden met de belangen van de mantelzorger en diens dreigende overbelasting. Beschikkingen zullen dan ook op naam staan en gericht zijn tot degene die de mantelzorg ontvangt. Bij de verschillende onderdelen komt dit aan de orde.

Ten geleide

De modelbeleidsregels volgen de modelverordening qua volgorde van de te behandelen onderdelen.
Dat betekent dat de te bereiken resultaten uitgangspunt zijn.

Deze beleidsregels moeten bevorderen dat de doelstellingen van de compensatieplicht zoals die door de wetgever in de Wmo geformuleerd zijn, te weten zelfredzaamheid en participatie door burgers met beperkingen, ook daadwerkelijk gerealiseerd worden. Een goed gesprek, heldere resultaten en oplossingen op maat zijn daartoe nodig.

Hoofdstuk 1. Beoordeling van de te bereiken resultaten

Resultaat 1: een schoon en leefbaar huis

Inleiding

Tot een schoon en leefbaar huis behoort het zwaar en licht huishoudelijk werk, zoals voor 2007 benoemd onder de AWBZ. Het gaat daarbij concreet om het stofzuigen van de woning, het soppen van badkamer, keuken, toilet, het dweilen van vloeren en het overigens schoonhouden van de ruimten die onder de compensatieplicht vallen.
Deze ruimten zijn die ruimten die, op het niveau sociale woningbouw, voor dagelijks gebruik noodzakelijk zijn. Niveau sociale woningbouw betekent dat dit niveau als uitgangspunt wordt genomen. Daarbij kunnen persoonskenmerken en behoeften het noodzakelijk maken hiervan af te wijken.

Afwegingskader

1. Het gaat om alle activiteiten teneinde het huis, exclusief de tuin, maar inclusief balkon en berging, schoon en leefbaar te houden.

2. Allereerst beoordeelt het college of in het gesprek alle voorliggende en algemeen gebruikelijke voorzieningen meegenomen zijn.
   Hierbij valt te denken aan bijvoorbeeld het gebruik van de glazenwasser voor het reinigen van de ramen aan de buitenkant.

3. Vervolgens beoordeelt het college of er andere eigen mogelijkheden zijn.
   Hierbij kan gedacht worden aan de situatie waarin men al jaren op eigen kosten iemand voor deze werkzaamheden inhuurt. Als tegelijk met het optreden van de beperking geen inkomenswijziging heeft plaatsgevonden en er geen aantoonbare meerkosten zijn in relatie tot de handicap, is het oordeel in zijn algemeenheid dat er geen compensatie nodig is omdat het probleem al opgelost is. Dit is uiteraard anders als aangetoond kan worden dat er zodanige wijzigingen zijn dat het niet meer mogelijk is deze hulp zelf te betalen.

4. Daarna beoordeelt het college of er sprake is van gebruikelijke zorg.
   Van gebruikelijke zorg is sprake indien er een huisgenoot aanwezig is die in staat kan worden geacht het huishoudelijk werk over te nemen. Onder huisgenoot wordt verstaan: een persoon die - ofwel op basis van een familieband, ofwel op basis van een bewuste keuze - één huishouden vormt met de persoon die beperkingen ondervindt. Een huisgenoot is bijvoorbeeld een inwonend kind, maar zijn ook inwonende ouders. Of er sprake is van inwonendheid wordt naar de concrete feitelijke situatie beoordeeld. Daarbij staat inwonend tegenover het hebben van een volledig eigen en zelfstandige huishouding, waarbij er geen zaken zoals huisnummer, kosten nutsvoorzieningen, voordeur e.d. door elkaar lopen. Bij gebruikelijke zorg wordt rekening gehouden met de leeftijd van de huisgenoot. Tot 18 jaar wordt van huisgenoten verwacht dat zij hun bijdragen leveren bijvoorbeeld door hun eigen kamer schoon te houden en/of door hand- en spandiensten te verrichten, zoals het doen van (kleine) boodschappen, het helpen bij de afwas, enz. Bij gebruikelijke zorg wordt uitgegaan van de mogelijkheid om naast een volledige baan een huishouden te kunnen runnen. Alleen bij daadwerkelijke afwezigheid van de huisgenoot gedurende een aantal dagen en nachten zullen de niet-uitstelbare taken overgenomen kunnen worden. Bij het zwaar en licht huishoudelijk werk gaat het veelal om uitstelbare taken. Alleen als schoonmaken niet kan blijven liggen (regelmatig geknoeide vloeistoffen en eten) zal dat direct moeten gebeuren. Hier zal dan ondanks de gedeeltelijk gebruikelijke zorg wel voor geïndiceerd worden.

5. Als al het voorafgaande niet geleid heeft tot een oplossing van het probleem, zal het college compenseren in de vorm van een individuele voorziening. Bij dit compenseren wordt als norm aangehouden de systematiek zoals die tot 2007 ook onder de AWBZ werd gehanteerd. Deze systematiek bestaat uit normen uitgedrukt in uren en is indertijd tot stand gekomen in overleg met de toenmalige koepel van zorgaanbieders en is door de Centrale Raad van Beroep als niet-onredelijk aangemerkt.

6. De hulp kan door het college worden toegekend in natura of in de vorm van een persoonsgebonden budget.

Bij een persoonsgebonden budget wordt het bedrag van dit pgb afgegeven als tegenwaarde van de hulp in natura. Daarbij worden 2 tarieven gehanteerd voor twee verschillende situaties (zie verderop). Ook hier is een andere vorm van toekennen mogelijk, bijvoorbeeld met speciale hulpmiddelen. Daarbij moet altijd vast staan dat het te bereiken resultaat gerealiseerd zal worden, zodat er sprake is van compensatie.

7. Bij huishoudelijke hulp in natura kent het college hulp toe in uren.

8. Ook bij mantelzorgers kan sprake zijn van problemen met een schoon huis. Dit is een afgeleid recht van de verzorgde, zodat geen zelfstandig recht ontstaat. Dit kan in twee situaties het geval zijn. Bij de eerste situatie komt de mantelzorger aantoonbaar niet toe aan een bijdrage tot een schoon en leefbaar huis van de verzorgde. Dat zou kunnen als gevolg van (dreigende) overbelasting. Dan kan op naam van de verzorgde hulp plaats vinden. De tweede situatie betreft het niet toekomen aan het schoonmaken van het eigen huis. Dan zou de verzorgde i.p.v. naturahulp een pgb kunnen aanvragen en dat kunnen gebruiken om de mantelzorger te betalen, die op zijn beurt met dat geld hulp in eigen huis kan bekostigen.

Resultaat 2: wonen in een geschikt huis

Inleiding

In de Wmo is in artikel 4, lid 1 geen duidelijk onderscheid gemaakt tussen resultaten die bereikt moeten worden op het huishoudelijke vlak en resultaten voor wat betreft een voor de persoon en zijn kenmerken geschikte woning. De term ‘voeren van een huishouden’ geeft daar geen duidelijkheid over. Er is wel een belangrijke voorwaarde voordat er gecompenseerd kan worden: er moet een woning zijn. Als er geen woning is, is het niet de taak van de gemeente om voor een woning te zorgen. Iedere Nederlandse burger dient zelf voor een woning te zorgen. Bij de keus van een woning wordt uiteraard rekening gehouden met de eigen situatie. Dat betekent ook dat er met bestaande of bekende komende beperkingen rekening wordt gehouden. Als de woning dan nog niet geschikt is kan het college compenseren.

Afwegingskader

1. Uitgangspunt is dat iedereen eerst zelf zorg dient te dragen voor een woning. Daarbij mag ervan uit worden gegaan dat rekening wordt gehouden met bekende beperkingen, ook wat betreft de toekomst. Een eigen woning kan zowel een gekochte woning zijn als een huurwoning. Ook bij afwijkende situaties, zoals een (woon)boot of een woonwagen met vaste standplaats wordt in principe gesproken van woning. Woonsituaties die niet zijn gericht op een permanent zelfstandig hoofdverblijf zijn uitgesloten. Hierbij gaat het om hotels, pensions, trekkerswoonwagens, kloosters, tweede woningen, vakantiewoningen, recreatiewoningen en kamerverhuur.

2. Het college beoordeelt allereerst of het resultaat ‘wonen in een geschikt huis’ te bereiken is via een verhuizing indien de aanpassing van de woning het bedrag te boven gaat dat in artikel 10 lid 3 van de verordening genoemd is. Hierbij zullen alle aspecten worden meegewogen: financiële consequenties van de verhuizing, de termijn waarop een woning beschikbaar komt (in verband met de medisch verantwoorde termijn), de argumenten pro en contra verhuizing ten aanzien van de betrokkene en argumenten op basis van eventueel aanwezige mantelzorg. Een zeer zorgvuldige afweging van alle argumenten zal aan het besluit ten grondslag worden gelegd.

3. Als sprake is van een aanvraag van een mantelzorgwoning gaat het college ook daarbij uit van de eigen verantwoordelijkheid voor het hebben van een woning. Dit kan door zelf een woning te bouwen (en te bekostigen) of te huren die op het terrein nabij de woning van de mantelzorgers kan worden geplaatst, onder voorbehoud van de mogelijkheden in het bestemmingsplan en de benodigde vergunningverlening. Daarbij is uitgangspunt dat de uitgaven die de verzorgde(n) had(den) voor de situatie van de mantelzorg in de mantelzorgwoning aan het wonen in deze woning besteed kunnen worden. Daarbij kan gedacht worden aan huur, kosten van nutsvoorzieningen, verzekeringen enz. Met die middelen zou een mantelzorgwoning gehuurd kunnen worden.

Ook zouden deze middelen besteed kunnen worden aan een lening of hypotheek om een mantelzorgwoning (deels) van te betalen. De gemeente kan adviseren en ondersteunen als het gaat om de nodige vergunningen op het gebied van de ruimtelijke ordening.

4. Als voor het bereiken van het resultaat noodzakelijk is dat er een aanbouw geplaatst wordt, besluit het college vanwege financieel-economische argumenten alleen tot een aanbouw als tevoren vaststaat dat de aanbouw hergebruikt kan worden, zoals bij huurwoningen van woningcorporaties. Bij eigen woningen zal de kans op hergebruik miniem zijn. Daarom kiest het college bij eigen woningen als het maar enigszins kan voor het plaatsen van een herbruikbare losse woonunit, onder voorbehoud van de mogelijkheden in het bestemmingsplan en de benodigde vergunningverlening.

5. Als het gaat om een aanbouw bij een eigen woning zal het college allereerst beoordelen wat iemands mogelijkheden zijn om uit een oogpunt van kosten zelf in de compenserende voorziening te voorzien. Als het mogelijk is deze aanbouw zelf te financieren, bijvoorbeeld door een hypotheek op de woning te vestigen, zal eerst naar deze mogelijkheid gekeken worden.

6. Als een inpandige aanpassing mogelijk is, bijvoorbeeld in de situatie van een ruime benedenverdieping, zal het college die situatie beoordelen voordat uitbreiding van de woning aan de orde komt.

7. Bij aanpassingen aan gemeenschappelijke ruimten zal het college ook beoordelen of het verantwoord is voorzieningen als trapliften op een voor eenieder bereikbare plaats te zetten. Ook kijkt het college naar zaken als slijtage door weer en wind.
Hierbij zijn uitgesloten specifiek op gehandicapten en ouderen gerichte woongebouwen voor wat betreft voorzieningen in gemeenschappelijke ruimten of voorzieningen die bij nieuwbouw of renovatie zonder noemenswaardige meerkosten meegenomen kunnen worden. Gezien de aard van het soort gebouw mag verondersteld worden dat bepaalde voorzieningen standaard aanwezig zijn.

8. Bij grotere bouwkundige aanpassingen aan de woning werkt het college altijd eerst met een programma van eisen, waarmee offertes opgevraagd worden.

9. Het aanpassen van doelgroepengebouwen zal gebeuren conform de afspraken zoals die door het college gemaakt zijn of worden met de (toekomstige) eigenaar van deze woningen.

10. Een bouwkundige aanpassing aan een woning wordt ingevolge artikel 7 lid 2 Wmo door het college uitbetaald aan de eigenaar van de woning, als financiële tegemoetkoming. De beschikking wordt verstuurd aan de aanvrager/belanghebbende met een afschrift aan de eigenaar.

11. Een niet-bouwkundige aanpassing aan de woning kan door het college in natura en als persoonsgebonden budget worden verstrekt aan de aanvrager/belanghebbende.

12. Bij het bepalen van al dan niet bouwkundige woonvoorzieningen houdt het college rekening met de belangen van mantelzorgers, zoals bij tilliften en andere hulpmiddelen die door mantelzorgers bediend moeten worden.

13. Indien er sprake is van plotseling optredende situatie en het noodzakelijk is om te verhuizen naar bijvoorbeeld een aangepaste woning, kan de gemeente een verhuiskostenvergoeding verstrekken. Als de verhuizing te verwachten of te voorspellen was, wordt in principe geen verhuiskostenvergoeding toegekend.
Wanneer iemand al langer ziek of gehandicapt is en de verhuizing te verwachten was, dan wordt er vanuit gegaan dat diegene zelf heeft gereserveerd voor zijn verhuizing. Daarnaast is het moment van verhuizen van belang. Als op basis van leeftijd, gezinssituatie of woonsituatie te verwachten was dat de verhuizing noodzakelijk is en er geen sprake is van een onverwacht optredende noodzakelijkheid, dan is er geen tegemoetkoming mogelijk.

14. Voor verbouwingen van of aan de woning en/of het plaatsen van mantelzorgunits zijn ruimtelijkeordeningsregels van toepassing. Deze staan (o.a.) in het bestemmingsplan. Vaak zal een omgevingsvergunning nodig zijn, met een afwijking van de bouwregels. Wat in een specifieke situatie nodig is, kan in een gesprek met de gemeente besproken worden.

15. De eigenaar-bewoner, die een woonvoorziening ontvangt bestaande uit een aanbouw die leidt tot waardestijging van de woning, dient bij verkoop van deze woning binnen een periode van 10 jaar na gereedmelding van de voorziening, deze verkoop van de woning onverwijld aan het college te melden. Een makelaar bepaalt de waardestijging door de waarde van de woning voor en na de verbouwing te bepalen. De meerwaarde van de woning dient volgens het volgende afschrijvingsschema te worden terugbetaald:

a. Voor het 1e jaar 100 % van de meerwaarde;
b. Voor het 2e jaar 90 % van de meerwaarde;
c. Voor het 3e jaar 80 % van de meerwaarde;
d. Voor het 4e jaar 70 % van de meerwaarde;
e. Voor het 5e jaar 60 % van de meerwaarde;
f. Voor het 6e jaar 50 % van de meerwaarde;
g. Voor het 7e jaar 40 % van de meerwaarde;
h. Voor het 8e jaar 30 % van de meerwaarde;
i. Voor het 9e jaar 20 % van de meerwaarde;
j. Voor het 10e jaar 10 % van de meerwaarde.

16. Er kan een woonvoorziening getroffen worden voor het bezoekbaar maken van 1 woonruimte indien de aanvrager zijn hoofdverblijf heeft in een AWBZ-instelling. Onder bezoekbaar maken wordt uitsluitend verstaan dat de aanvrager de woonruimte, de woonkamer en een toilet kan bereiken. De aanvraag voor het bezoekbaar maken moet ingediend worden in de gemeente waar de aan te passen woning staat. In Besluit maatschappelijke ondersteuning gemeente Texel is een maximumbedrag vastgesteld.

Resultaat 3: goederen voor primaire levensbehoeften

Inleiding

In elk huishouden zijn boodschappen voor de dagelijkse activiteiten nodig. De compensatieplicht is beperkt tot de levensmiddelen en schoonmaakmiddelen, zaken die dagelijks/wekelijks gebruikt worden in elk huishouden. Niet hieronder vallen de grotere inkopen zoals kleding en duurzame goederen zoals apparaten. Het is normaal dat mensen deze boodschappen geclusterd doen door eenmaal per week de grote voorraad in huis te halen. Indien mogelijk wordt daarbij gebruik gemaakt van boodschappendiensten, bijvoorbeeld van een supermarkt of van een vrijwilligersorganisatie. Een boodschappendienst wordt volgens de jurisprudentie aanvaardbaar geacht als er niet al te hoge kosten aan verbonden zijn.
Ook het bereiden van maaltijden valt onder dit resultaat. In sommige situaties kan van een maaltijdservice gebruik worden gemaakt. Ook zijn er kant-en-klaarmaaltijden te koop in de supermarkt die soms (tijdelijk) een oplossing kunnen bieden.

Afwegingskader

1. Onder dit resultaat worden gerekend de boodschappen inzake levens- en schoonmaakmiddelen die dagelijks nodig zijn en zo nodig de bereiding van maaltijden.

2. Allereerst beoordeelt het college of in het gesprek alle voorliggende en algemeen gebruikelijke voorzieningen meegenomen zijn.
   Hierbij valt te denken aan het gebruik van een boodschappenservice. Als het gaat om het bereiden van maaltijden kan bekeken worden of vormen van maaltijdvoorziening of het gebruik maken van kant-en-klaarmaaltijden mogelijk en bruikbaar zijn.

3. Vervolgens zal het college beoordelen of er andere eigen mogelijkheden zijn.
   Hierbij kan gedacht worden aan de situatie dat in de omgeving wonende bekenden en/of kinderen gewend of bereid zijn deze boodschappen te doen.

4. Daarna beoordeelt het college of er sprake is van gebruikelijke zorg.
Van gebruikelijke zorg is sprake indien er een huisgenoot aanwezig is die in staat kan worden geacht het huishoudelijk werk over te nemen. Onder huisgenoot wordt verstaan: een persoon die - ofwel op basis van een familieband, ofwel op basis van een bewuste keuze - één huishouden vormt met de persoon die beperkingen ondervindt. Een huisgenoot is een inwonend kind, maar zijn ook inwonende ouders. Of er sprake is van inwonendheid zal naar de concrete feiten beoordeeld moeten worden. Daarbij staat inwonend tegenover het hebben van een volledig eigen en zelfstandige huishouding, waarbij er geen zaken zoals huisnummer, kosten nutsvoorzieningen, voordeur e.d. door elkaar lopen. Daarbij wordt rekening gehouden met de leeftijd van de huisgenoot. Tot 18 jaar wordt van huisgenoten verwacht dat zij hun bijdragen leveren bijvoorbeeld door hun eigen kamer schoon te houden en/of door hand- en spandiensten te verrichten, zoals het doen van (kleine) boodschappen, het helpen bij de afwas, enzovoort. Bij gebruikelijke zorg wordt uitgegaan van de mogelijkheid om naast een volledige baan een huishouden te runnen. Alleen bij daadwerkelijke afwezigheid van de huisgenoot gedurende een aantal dagen en nachten zullen de niet-uitstelbare taken overgenomen kunnen worden. Bij het zwaar en licht huishoudelijk werk gaat het veelal om uitstelbare taken. Het doen van boodschappen is uitstelbare hulp, het bereiden van maaltijden is niet-uitstelbare hulp. Hier kan wel voor geïndiceerd worden.

5. Als al het voorafgaande niet geleid heeft tot een oplossing van het probleem zal het college compenseren met een individuele voorziening.

6. Bij boodschappen is het uitgangspunt: eenmaal in de week boodschappen doen. Een uitzondering wordt door het college alleen gemaakt als volstrekt helder is dat dit niet voldoet.

7. De normtijden hiervoor zijn weer de normen zoals voorheen onder de AWBZ gehanteerd, tenzij de feitelijke situatie tot een andere norm leidt.

8. Deze normen worden uitgedrukt in uren.

9. Het resultaat ‘beschikken over goederen voor primaire levensbehoeften’ als individuele voorziening, kan door het college door middel van een voorziening in natura en door middel van een persoonsgebonden budget bereikt worden.

10. Het college houdt rekening met de belangen van mantelzorgers. Zo kan in geval van (dreigende) overbelasting een individuele voorziening aan de verzorgde worden toegekend. Deze voorziening kan dan niet – als het een pgb betreft - door de mantelzorger worden ingevuld: het gaat immers om diens (dreigende) overbelasting. Ook hier gaat het om een afgeleid recht. Het college kan ook op voorhand rekening houden met periodes van afwezigheid van de mantelzorger voor vakantie of anderszins.

Resultaat 4: beschikken over schone, draagbare en doelmatige kleding

Inleiding

De dagelijkse kleding moet met enige regelmaat schoongemaakt worden. Dit betekent het wassen, drogen en in bepaalde situaties strijken van kleding. En soms gaat het om een los naadje of knoopje. Wij spreken hier uitsluitend over normale kleding voor alledag. Daarbij is het uitgangspunt dat zo min mogelijk kleding gestreken hoeft te worden. Met het kopen van kleding kan hier rekening mee worden gehouden. Bij het wassen en drogen van kleding is het normaal gebruik te maken van de beschikbare, algemeen gebruikelijke, moderne hulpmiddelen, zoals een wasmachine en een droger.

Afwegingskader

1. Allereerst beoordeelt het college of in het gesprek alle voorliggende en algemeen gebruikelijke voorzieningen meegenomen zijn.

2. Vervolgens zal het college beoordelen of er andere eigen mogelijkheden zijn die benut kunnen worden.

3. Daarna beoordeelt het college of er sprake is van gebruikelijke zorg.

Van gebruikelijke zorg is sprake indien er een huisgenoot aanwezig is die in staat kan worden geacht het huishoudelijk werk over te nemen. Onder huisgenoot wordt verstaan: een persoon die - ofwel op basis van een familieband, ofwel op basis van een bewuste keuze - één huishouden vormt met de persoon die beperkingen ondervindt. Een huisgenoot is een inwonend kind, maar zijn ook inwonende ouders. Of sprake van inwonendheid zal naar de concrete feiten beoordeeld moeten worden. Daarbij staat inwonend tegenover het hebben van een volledig eigen en zelfstandige huishouding, waarbij er geen zaken zoals huisnummer, kosten nutsvoorzieningen, voordeur e.d. door elkaar lopen. Daarbij wordt rekening gehouden met de leeftijd van de huisgenoot. Tot 18 jaar wordt van huisgenoten verwacht dat zij hun bijdragen leveren bijvoorbeeld door hun eigen kamer schoon te houden en/of door hand- en spandiensten te verrichten, zoals het doen van (kleine) boodschappen, het helpen bij de afwas, enz. Bij gebruikelijke zorg wordt uitgegaan van de mogelijkheid om naast een volledige baan een huishouden te kunnen runnen. Alleen bij daadwerkelijke afwezigheid van de huisgenoot gedurende een aantal dagen en nachten zullen de niet-uitstelbare taken overgenomen kunnen worden. Bij beschikken over schone, draagbare en doelmatige kleding zal het over het algemeen gaan om uitstelbare taken. Alleen als de was niet kan blijven liggen zal dat direct moeten gebeuren. Hier zal dan ondanks de gedeeltelijke gebruikelijke zorg wel voor geïndiceerd kunnen worden.

4. Als al het voorafgaande niet geleid heeft tot een oplossing van het probleem zal het college compenseren met een individuele voorziening.

5. De inhoud van het resultaat schone en doelmatige kleding bestaat uit het wassen en drogen daarvan en eventueel licht verstelwerk, zoals het vastzetten van een naadje of het aanzetten van een knoop.

6. Wat betreft het strijken van kleding worden er geen lakens, theedoeken, zakdoeken, ondergoed etc. gestreken. Wat betreft de kleding wordt uitgegaan van een eigen verantwoordelijkheid ten aanzien van de keuze van kleding, die in principe niet hoeft te worden gestreken.[4]

7. Er zal met de mantelzorger rekening worden gehouden met het oog op (dreigende) overbelasting. Als er een indicatie wordt gesteld, gebeurt dat als afgeleide van de verzorgde op zijn of haar naam.

Resultaat 5: het thuis zorgen voor kinderen die tot het gezin behoren

Inleiding

De zorg voor kinderen die tot het huishouden behoren is in eerste instantie een taak van de ouders. Zo moeten werkende ouders er zorg voor dragen dat er op tijden dat zij beide werken opvang voor de kinderen is. Dat kan op de manier waarop zij dat willen (oppasoma, kinderopvang), maar het is een eigen verantwoordelijkheid. Dat is niet anders in de situatie dat beide ouders mede door beperkingen niet in staat zijn hun kinderen op te vangen. In die situatie zal men een permanente oplossing moeten zoeken.
De Wmo heeft vooral een taak om tijdelijk in te springen zodat de ruimte ontstaat om een al dan niet tijdelijke oplossing te zoeken. Dat wil zeggen: de acute problemen worden opgelost zodat er gezocht kan worden naar een permanente oplossing.

Afwegingskader

1. Allereerst beoordeelt het college of in het gesprek alle voorliggende en algemeen gebruikelijke voorzieningen meegenomen zijn. Hierbij valt te denken aan bijvoorbeeld voorschoolse, tussenschoolse en naschoolse opvang, kinderopvang, opvang door grootouders enz.

2. Ook beoordeelt het college de mogelijkheden van ouderschapsverlof.

3. Als al het voorafgaande niet geleid heeft tot een oplossing van het probleem zal het college compenseren met een individuele voorziening.

4. Bij tijdelijke opvang gaat het om die tijden dat de partner vanwege werkzaamheden niet thuis is. Dat kan dus gaan om maximaal 40 uur bij een 40-urige werkweek, plus de noodzakelijke reistijden.

[4] De gemeente heeft een taak in het voorlichten van de burgers op deze onderdelen. Men moet kunnen weten wat verwacht wordt als men ooit een beroep op dit resultaat binnen de Wmo wil gaan doen.

5. Bij de toekenning stelt het college bij beschikking vast om welke tijdelijke periode het gaat en op welke wijze gezocht dient te worden naar een definitieve oplossing.

6. Ten aanzien van mantelzorgers zal door het college rekening worden gehouden met hun belangen als het gaat om het thuis zorgen voor kinderen die tot het gezin behoren.

Resultaat 6: verplaatsen in en om de woning

Inleiding

Verplaatsing in en om de woning werd onder de Wvg aangeduid als de rolstoel. Onder de Wvg werd met de rolstoel aanvankelijk bedoeld de rolstoel die iemand nodig heeft voor dagelijks zittend gebruik. Zo was het ook in de gemeentelijke verordeningen geformuleerd. Daarnaast werd een sportrolstoel als, bovenwettelijke, voorziening verstrekt, over het algemeen in de vorm van een bedrag ineens. De rolstoel voor incidenteel gebruik, uiteindelijk onder de Wvg de meest verstrekte rolstoel, had eigenlijk geen plaats.
Onder de Wmo is er een andere omschrijving. Het gaat dan om het zich verplaatsen in en om de woning.
Dat sluit op zich de rolstoel voor incidenteel gebruik bijna altijd uit, omdat die nu juist daar niet voor bedoeld is, maar voor verplaatsingen over langere afstanden elders, tijdens uitstapjes.

Afwegingskader

1. Het gaat om het zich verplaatsen in en om de woning. Dat betekent dat het om verplaatsingen gaat die direct vanuit de woning worden gedaan. Daarom gaat het hier om belanghebbenden die voor het dagelijks zittend verplaatsen zijn aangewezen op een rolstoel.

2. De sportrolstoel wordt niet gerekend tot een rolstoel voor het verplaatsen in en rond de woning.

3. Als er noodzaak bestaat voor een rolstoel voor dagelijks zittend gebruik, zal via een medisch en al dan niet ergotherapeutisch advies door het college een programma van eisen worden opgesteld.

4. Een rolstoel kan door het college verstrekt worden in natura of in de vorm van een persoonsgebonden budget.

5. Bij verstrekking in natura vallen alle kosten van onderhoud en verzekering onder de verstrekking.

6. Bij een verstrekking als persoonsgebonden budget wordt de rolstoel die betrokkene zou hebben gekregen als voorziening in natura als uitgangspunt genomen. Zou betrokkene een geschikte, gebruikte rolstoel ontvangen hebben, dan zal het te verstrekken bedrag gebaseerd zijn op deze rolstoel, qua prijs maar ook qua beperkte levensduur vanwege het al afgeschreven deel.

7. Ten aanzien van mantelzorgers zal door het college rekening worden gehouden met hun belangen. Dat kan bijvoorbeeld betekenen dat als de cliënt zich niet zelf kan voortbewegen in de rolstoel en de mantelzorger niet in staat is de rolstoel in alle omstandigheden te duwen, er een ondersteunende motorvoorziening verschaft kan worden.

Resultaat 7: lokaal verplaatsen per vervoermiddel

Inleiding

Het lokaal verplaatsen per vervoermiddel is de mogelijkheid om in de eigen woon- en leefomgeving te gaan en staan waar men wil. Er wordt gesproken over lokaal verplaatsen, waarbij gedacht moet worden aan verplaatsingen binnen 5 openbaar-vervoerzones. Buiten dit gebied kan gebruik worden gemaakt van de mogelijkheden van het bovenregionale vervoer, dat Valys in opdracht van het ministerie van VWS verricht.
Er wordt geen onbeperkte kostenloze vervoermogelijkheid aangeboden. Net als voor personen zonder beperkingen geldt, dient men voor het vervoer een bijdrage te betalen al dan niet in de vorm van een tarief.

Als er na het optreden van beperkingen geen sprake is van een andere situatie op vervoersgebied dan daarvoor (men heeft al 40 jaar een auto en is gewend daar alles mee te doen) zal er geen noodzaak zijn te compenseren omdat er geen probleem is of omdat men het zelf kan oplossen. Dat kan anders zijn indien door het optreden van de beperkingen ook het inkomen daalt.

Afwegingskader

1. Om voor een individuele voorziening in aanmerking te komen zal het college eerst nagaan of in het gesprek alle mogelijke alternatieven al zijn beoordeeld. Dat kunnen ook fietsen in bijzondere uitvoering zijn.

2. Als het college dient te compenseren zal allereerst gekeken worden waar de vervoersbehoefte van de aanvrager/betrokkene uit bestaat.

3. Met een voorziening dient tenminste een afstand van 1500 - 2000 km per jaar te kunnen worden afgelegd. Indien daar aanleiding voor is, kan het college dit aantal ophogen.
4. Bij dit aantal kilometers kan het gebruik van een andere verstrekte voorziening, zoals een scootmobiel, meegenomen worden, hetgeen invloed kan hebben op het aantal kilometers.

5. Bij personen met een loopafstand van minder dan 100 meter zal het college beoordelen of naast een voorziening als collectief vervoer ook nog een voorziening verstrekt moet worden voor de zeer korte afstand.

6. Ook bij personen met een loopafstand van meer dan 100 meter, maar minder dan 800 meter, zal het college beoordelen of een voorziening voor de zeer korte afstand noodzakelijk is.

7. Indien collectief vervoer niet mogelijk of niet beschikbaar is, kan het college een individuele voorziening in de vorm van een voorziening in natura of een persoonsgebonden budget te besteden aan vervoer verstrekken.

8. Bij het verstrekken van voorzieningen die af te leiden zijn van de auto, beoordeelt het college of er sprake is van meerkosten ten opzichte van de periode voordat de beperkingen ontstonden. Alleen dan komt men in aanmerking voor een individuele voorziening.

9. Voorzieningen kunnen door het college verstrekt worden in natura of in de vorm van een persoonsgebonden budget.

10. Bij een persoonsgebonden budget is de voorziening die de aanvrager/betrokkene als voorziening in natura zou ontvangen voor het college uitgangspunt voor de hoogte van het bedrag. Zou er in natura een voorziening vanuit het depot verstrekt worden, omdat er een geschikte voorziening aanwezig is, dan zal het bedrag van het persoonsgebonden budget op deze depotvoorziening gebaseerd worden. Daarbij wordt rekening gehouden met de nog resterende afschrijvingsperiode bij het bepalen van de hoogte van het bedrag.

11. Met de positie van mantelzorgers kan rekening worden gehouden bij het bepalen van de vervoersvoorziening. Zo kan het noodzakelijk zijn dat de mantelzorger mee wordt vervoerd (bijvoorbeeld vanwege de noodzaak tijdens het vervoer in te grijpen) zodat het vervoer van de mantelzorger als noodzakelijke begeleider gratis plaats vindt.

Resultaat 8: hebben van contacten en deelname recreatieve, maatschappelijke en religieuze activiteiten

Inleiding

Het laatste op grond van artikel 4, lid 1 Wmo genoemde resultaat is een heel algemene. Het gaat daarbij om de mogelijkheid deel te nemen aan recreatieve, maatschappelijke en religieuze activiteiten, dat wil zeggen deel te kunnen nemen aan het leven van alledag. Een belangrijke voorwaarde hiervoor zit in een ander te bereiken resultaat: het zich lokaal verplaatsen per vervoermiddel.

Afwegingskader

1. Het college beoordeelt altijd eerst of andere, algemeen gebruikelijke, voorliggende en andere gemakkelijk zelf te realiseren voorzieningen mogelijk zijn.

2. Als het gaat om een vervoerprobleem zal het college eerst beoordelen of dit via het zevende resultaat opgelost kan worden.

3. Sportvoorzieningen kunnen onder de compensatieplicht vallen als het beoefenen van sport in het individuele geval beschouwd kan worden als een activiteit die valt onder artikel 4 lid 1 van de wet. Het college zal beoordelen of sporten het zelfstandig functioneren en de deelname aan het maatschappelijk verkeer van een persoon met een beperking bevordert.
Topsport zal net als bij niet-gehandicapten, vaak hoge uitgaven vergen voor sporthulpmiddelen. Deze regeling is daar niet voor bedoeld. Topsport zal vaak een beroep op sponsoring noodzakelijk maken.

Hoofdstuk 2. Verstrekking in natura, als persoonsgebonden budget en als financiële tegemoetkoming. Eigen bijdrage en eigen aandeel.

Inleiding

Artikel 6 van de Wmo bepaalt in lid 1 het volgende:
"Het college van Burgemeester en Wethouders biedt personen die aanspraak hebben op een individuele voorziening de keuze tussen het ontvangen van een voorziening in natura of het ontvangen van een hiermee vergelijkbaar en toereikend persoonsgebonden budget, waaronder de vergoeding voor een arbeidsverhouding als bedoeld in artikel 5, eerste lid, van de Wet op de loonbelasting 1964, tenzij hiertegen overwegende bezwaren bestaan."

Door deze bepaling zijn er in de Wmo 3 vormen van verstrekking mogelijk om het resultaat dat bereikt moet worden (het compenseren van problemen die een aanvrager ondervindt) te bereiken.

De 1e mogelijkheid is de voorziening in natura. Daarmee wordt bedoeld dat de gemeente de aanvrager een voorziening verstrekt, die hij of zij kant en klaar krijgt. En met de voorziening die betrokkene in natura krijgt, moet het probleem voldoende gecompenseerd zijn.

De 2e mogelijkheid is de in artikel 6 Wmo verplicht gestelde mogelijkheid een alternatief te ontvangen in de vorm van een persoonsgebonden budget. Na een wetswijziging die sinds 1 januari 2010 van kracht is, zijn er voor het persoonsgebonden budget als het gaat om hulp bij het huishouden 2 mogelijkheden om dit in te vullen.

De 3e mogelijkheid van verstrekking is de financiële tegemoetkoming, zo blijkt uit artikel 7, lid 2 Wmo:
"Een persoonsgebonden budget en een financiële tegemoetkoming voor een bouwkundige of woontechnische ingreep in of aan een woonruimte wordt verleend aan de eigenaar van de woonruimte. Artikel 6 is van overeenkomstige toepassing."

Als het gaat om bouwkundige woonvoorzieningen is de gemeente verplicht om een financiële tegemoetkoming uit te betalen aan de eigenaar van de woning. Een dergelijke financiële tegemoetkoming kan alleen al om die reden in sommige situaties geen persoonsgebonden budget zijn. Dat gaat immers rechtstreeks naar de aanvrager. Ook is soms sprake van een financiële tegemoetkoming bij een taxi- of rolstoeltaxikosten-vergoeding op declaratiebasis.

Gemeenten kunnen ook andere systemen opzetten, mits die niet in plaats van maar naast het persoonsgebonden budget komen. Dat geldt bijvoorbeeld voor vouchers of cheques, als wie iets dergelijks niet wil maar gewoon een persoonsgebonden budget kan krijgen.

Het onderscheid tussen de begrippen financiële tegemoetkoming en persoonsgebonden budget is niet altijd even duidelijk. Dat wordt nog ingewikkelder gemaakt doordat soms een financiële tegemoetkoming als forfaitaire financiële tegemoetkoming verstrekt wordt. De verschillen tussen een financiële tegemoetkoming, een forfaitaire financiële tegemoetkoming en een persoonsgebonden budget zijn het beste als volgt aan te geven.

Een financiële tegemoetkoming is een bedrag bedoeld om een individuele voorziening mee te realiseren. Het begrip financiële tegemoetkoming wordt in de wet gebruikt in artikel 7, lid 2 waar gesproken wordt over een financiële tegemoetkoming voor een bouwkundige of woontechnische ingreep in of aan een woonruimte. Een financiële tegemoetkoming kan afhankelijk worden gesteld van het inkomen van de aanvrager. De aanvrager betaalt dan mee en dat wordt een eigen aandeel genoemd. Samen met dit eigen aandeel zal een financiële tegemoetkoming kostendekkend zijn.

Een forfaitaire financiële tegemoetkoming is een bedrag dat los van de werkelijke kosten en meestal los van het inkomen wordt vastgesteld. Het is dus geen kostendekkend bedrag en zal meestal niet op het inkomen van de aanvrager worden afgestemd. Te denken valt aan een verhuiskostenvergoeding of een auto- of taxikostenvergoeding.

Afwegingskader

1. Een persoonsgebonden budget.

1. Een persoonsgebonden budget is een geldbedrag bedoeld om zelf hulp bij het huishouden of een voorziening mee aan te schaffen of te betalen. Het college bepaalt of een persoonsgebonden budget wordt toegekend. Op dit persoonsgebonden budget kan een eigen bijdrage in mindering worden gebracht, tenzij het om een rolstoel gaat. Het verschil tussen een persoonsgebonden budget en een financiële tegemoetkoming is klein. Helder is wel dat bij een bouwkundige woningaanpassing niet gesproken kan worden van een persoonsgebonden budget, omdat die aan de eigenaar moet worden uitbetaald.

2. In de parlementaire behandeling van de Wmo is aangegeven dat er uitzonderingen mogelijk zijn op deze keuzevrijheid, met name als het gaat om personen waarvan verwacht kan worden dat zij niet met het beschikbare geld kunnen omgaan. Het college heeft de volgende uitzonderingen vastgesteld:
   a. als na eerdere toekenning van een persoonsgebonden budget is gebleken dat niet aan de verplichtingen wordt voldaan;
   b. als de aanvrager schulden heeft;
   c. als het om kortdurende hulp gaat (maximaal 3 maanden);
   d. als er sprake is van een kindvoorziening of progressief ziektebeeld, waardoor de aanvrager waarschijnlijk op korte termijn een andere voorziening nodig heeft;
   e. als er sprake is van een zeer complexe voorziening waarvan de prijs niet op voorhand objectief is vast te stellen;
   f. bij spoed, bijvoorbeeld kortdurende hulp na ontslag uit ziekenhuis, en kortdurend incidenteel gebruik van een voorziening.

   De Centrale Raad van Beroep heeft inmiddels bepaald dat collectief vervoer een individuele voorziening is (als de gebruiker een indicatie nodig heeft), waarvoor in principe het verplichte alternatief van een persoonsgebonden budget bestaat. Daar mag in individuele gevallen vanaf worden geweken als duidelijk is dat het collectief vervoer ook in de situatie van betrokkene leidt tot een adequate compensatie. Ook aantoonbare efficiencyoverwegingen mogen een rol spelen. De afweging of daar sprake van is zal altijd gemaakt moeten worden.

3. Het college verstrekt een persoonsgebonden budget alleen ten aanzien van individuele voorzieningen. Dat betekent dat bij algemene voorzieningen geen persoonsgebonden budget verstrekt wordt.
   De Centrale Raad van Beroep onderschrijft dit in diverse uitspraken. Voor deze voorzieningen geldt ook de eigen-bijdragensystematiek niet. Daarbij is er een alternatieve mogelijkheid: indien de aanvrager van mening is dat de algemene voorziening zijn problemen niet voldoende compenseert en daarom een persoonsgebonden budget verstrekt moet worden, kan hij een aanvraag indienen die volgens de reguliere regels van de Algemene wet bestuursrecht wordt afgehandeld.

4. Het college bepaalt de omvang van het persoonsgebonden budget.
   Hierbij dienen twee mogelijkheden te worden onderscheiden: enerzijds het persoonsgebonden budget voor hulp bij het huishouden, anderzijds het persoonsgebonden budget voor voorzieningen, zoals hulpmiddelen, woonvoorzieningen, vervoersvoorzieningen en rolstoelen. Bij diensten gaat het om de betaling van tijd aan dienstverleners. De uitbetaling zal dan ook plaats vinden per uur of een gedeelte daarvan. Het uurbedrag wordt door het college van burgemeester en wethouders vastgesteld en zal elk jaar aangepast worden aan de economische ontwikkelingen. Het bedrag wordt vastgelegd in het gemeentelijke besluit maatschappelijke ondersteuning. Bepaald is in artikel 6, lid 1 Wmo dat het uurbedrag vergelijkbaar met zorg in natura moet zijn en bovendien toereikend. Dat betekent dat het bedrag tenminste het minimumloonbedrag zal moeten zijn. Er zijn twee mogelijkheden: het gaat om een arbeidsovereenkomst of om een overeenkomst opdrachtgever-opdrachtnemer. In het eerste geval ontstaan er weer twee situaties: betrokkene werkt op minder dan 3 dagen of betrokkene werkt op meer dan 3 dagen bij dezelfde persoon. Als het minder dan 3 dagen zijn, mag bruto uitbetaald worden en zorgt iemand zelf voor eventuele betaling van belastingen en verzekeringen. Werkt iemand meer dan 3 dagen in de week dan is de werkgever verantwoordelijk voor de afdracht van belastingen en verplichte premies voor diverse verzekeringen. In deze beide situaties moet het minimum(jeugd)loon in ieder geval betaald worden. Is sprake van een overeenkomst opdrachtgever-opdrachtnemer dan zal het veelal gaan om een zzp-er, een zelfstandige zonder personeel, en is men niet gebonden aan het minimum(jeugd)loon en hoeft geen afdracht plaats te vinden door de opdrachtgever.

Het college heeft daarom gekozen voor 2 verschillende basistarieven voor het pgb HH, al naar gelang het beoogde gebruik. Voor de zwaardere hulp worden deze bedragen opgehoogd.

5. Wat betreft de voorzieningen maakt het college per toekenning een berekening. Daarbij moet het bedrag voldoende zijn om de voorziening aan te schaffen en dus de bestaande problemen voldoende te compenseren.
De kosten van de voorziening als de voorziening in natura zou worden verstrekt zijn daarbij uitgangspunt. Dat kan afgeleid worden van bijvoorbeeld een offerte. Daarbij kunnen bedragen geteld worden voor het onderhoud en de reparaties van de voorziening, voor zover daar sprake van kan zijn. Deze bedragen zijn ofwel bij verstrekking in eigen beheer bekend vanuit het verleden, ofwel kunnen bij verstrekking via een leverancier bij de leverancier worden opgevraagd. Bij het bepalen van het bedrag van de voorziening wordt uitgegaan van het bedrag dat de voorziening bij verstrekking in natura zou kosten. Daarbij zal veelal sprake zijn van kortingen, omdat via een contract met een leverancier een grote hoeveelheid voorzieningen afgenomen wordt. Deze korting wordt doorberekend naar het persoonsgebonden budget. Het is immers niet de bedoeling dat een persoonsgebonden budget meer geld gaat kosten dan verstrekking in natura. Over het algemeen zal er van uitgegaan kunnen worden dat ook met een persoonsgebonden budget een voorziening met korting zal kunnen worden aangeschaft. Is dat niet het geval dan zal beoordeeld moeten worden of niet het volledige bedrag zonder korting vergoed zal moeten worden omdat anders het te bereiken resultaat onbereikbaar wordt. Verder zal worden uitgegaan van de situatie die er zou zijn als de voorziening in natura zou worden verstrekt. Of dat een nieuwe voorziening zou zijn of een voorziening die verstrekt zou worden uit depot, heeft consequenties voor het pgb. In de eerste situatie wordt het bedrag bepaald op een nieuwe voorziening, met korting. In het tweede geval wordt het bedrag bepaald op het bedrag dat het zou kosten om de voorziening uit depot aan te schaffen.

6. Uitbetaling persoonsgebonden budget. Bij beschikking maakt het college zijn besluit aan de aanvrager bekend. In deze beschikking vermeldt het college wat de omvang van het persoonsgebonden budget is en voor hoeveel jaar het persoonsgebonden budget bedoeld is. Om volstrekt duidelijk te laten zijn wat met het persoonsgebonden budget dient te worden aangeschaft en meer precies aan welke vereisten de aan te schaffen voorziening dient te voldoen, wordt een zo nauwkeurig mogelijk omschreven programma van eisen bij de beschikking gevoegd.
Hierdoor kan voorkomen worden dat door onduidelijkheid omtrent de eisen die aan de voorziening gesteld moeten worden een verkeerde voorziening wordt aangeschaft. Dat wil zeggen een voorziening waarmee het beoogde resultaat niet bereikt kan worden. Dat zou tot inadequate voorzieningen kunnen leiden, waardoor het te bereiken resultaat, het compenseren van problemen, niet bereikt wordt, wat op zich weer tot nieuwe aanvragen aanleiding zou kunnen zijn. Dit is uitsluitend te voorkomen door een programma van eisen onderdeel uit te laten maken van de beschikking. Wordt dan toch een voorziening aangeschaft die niet aan dat program van eisen voldoet, dan is gehandeld in strijd met de beschikking.

7. Het college neemt in de beschikking ook op dat er een eigen bijdrage/eigen aandeel in de kosten verschuldigd is.
Omdat die eigen bijdrage vastgesteld en geïnd zal worden door het CAK, zal in de meeste gevallen uitsluitend een aankondiging opgenomen kunnen worden.

8. Zodra de beschikking door het college is verzonden, wordt het persoonsgebonden budget beschikbaar gesteld.
Dat kan in 1 keer, indien daar aanleiding voor is (een aan te schaffen voorziening zal ook in 1 keer betaald moeten worden), maar zou ook in termijnen kunnen, bijvoorbeeld bij een persoonsgebonden budget voor hulp bij het huishouden. Om de betaling overzichtelijk te houden is het mogelijk dit persoonsgebonden budget per kwartaal of per half jaar beschikbaar te stellen. Daarbij wordt er rekening mee gehouden dat bij betaling over een lange periode uitsluitend betaling achteraf problemen kan opleveren. Betaling per voorschot, of aan het begin van de periode, ligt dan voor de hand.

9. De controle van het persoonsgebonden budget vindt als volgt plaats. Iedere budgethouder dient de volgende stukken te bewaren: de nota/factuur van de aangeschafte voorziening; een betalingsbewijs van aanschaf van de voorziening of een overzicht van de salarisadministratie met bewijsmiddelen. Via een steekproef zal het college bepalen bij welke budgethouders deze stukken zullen worden opgevraagd om te controleren of het persoonsgebonden budget besteed is aan het doel waarvoor het verstrekt is.

10. Is dat het geval, dan hoeft er verder niets te gebeuren. Is het persoonsgebonden budget anders besteed dan bedoeld, dan kan het college overwegen het persoonsgebonden budget geheel of gedeeltelijk terug te vorderen. Daarbij zal leidend zijn of er opzet in het spel is geweest, of dat sprake is geweest van onwetendheid. In die laatste situatie kan overlegd worden dat deze situatie in de toekomst vermeden dient te worden.

11. De verordening regelt wanneer bij een persoonsgebonden budget een eigen bijdrage verschuldigd is. Deze eigen bijdrage wordt berekend door het Centraal Administratie Kantoor (CAK). Het CAK werkt met verzamelinkomens vanuit een peiljaar, welk jaar twee jaar voor het lopende jaar ligt. Dit is noodzakelijk om over de verzamelinkomens, die afkomstig zijn van de belastingdienst, te kunnen beschikken. In 2010 doet men aangifte over 2009, dus dat jaar is nog niet bekend. Vandaar dat het verzamelinkomen over 2008 in 2010 gebruikt wordt. Dit betekent dat er soms een voorlopige vaststelling zal plaatsvinden en achteraf een definitieve vaststelling. Het in mindering brengen van eigen bijdragen of een eigen aandeel zal daardoor vaak niet mogelijk zijn. Al deze activiteiten zullen door het CAK worden uitgevoerd. Een eigen bijdrage voor een persoonsgebonden budget (of een financiële tegemoetkoming met een eigen aandeel) mag elke 4 weken gevraagd worden, maar mag nooit de grens die in het besluit is vastgelegd, te boven gaan. Ook mag een eigen bijdrage de kostprijs van de voorziening niet te boven gaan. Wordt een persoonsgebonden budget (of een financiële tegemoetkoming met een eigen aandeel) verstrekt voor een voorziening die in eigendom van de aanvrager wordt verstrekt, dan mag de eigen bijdrage niet meer dan 39 perioden van 4 weken worden gevraagd. Gaat het om een pgb voor een doorlopende zaak die niet in eigendom wordt verstrekt, dan mag de eigen bijdrage worden gevraagd zo lang als de voorziening wordt gebruikt.

2. De financiële tegemoetkoming en het eigen aandeel.

Naast het persoonsgebonden budget kan ook een financiële tegemoetkoming worden toegekend.
Het aantal mogelijkheden voor een financiële tegemoetkoming is beperkt: het zal gaan om een bouwkundige woonvoorziening, uit te betalen aan de eigenaar van de woning, een verhuiskostenvergoeding, of een financiële tegemoetkoming voor gebruik van een taxi of een rolstoeltaxi. De financiële tegemoetkoming zal zo groot zijn dat de aan te schaffen voorziening hiermee aangeschaft kan worden. Dit kan onder aftrek van een zogenaamd eigen aandeel, te vergelijken met de eigen bijdrage. Ook bij een financiële tegemoetkoming zal de beschikking waarin dit bedrag wordt toegekend voorwaarden kunnen bevatten over de besteding van de financiële tegemoetkoming. En ook bij een financiële tegemoetkoming moet verantwoording afgelegd worden over de besteding van de tegemoetkoming, tenzij het om een forfaitair bedrag gaat: een forfaitair bedrag voor een verhuizing kan vrij worden besteed, mits er daadwerkelijk verhuisd wordt.

3. De voorziening in natura.

Bij een voorziening in natura verstrekt het college deze.
De toekenning van een voorziening in natura vindt bij beschikking plaats. In de beschikking worden de voorwaarden opgenomen waaronder verstrekking plaatsvindt. Bij een voorziening in natura mag een eigen bijdrage worden gevraagd, net als bij een persoonsgebonden budget. Ook nu geldt dat een eventueel te betalen eigen bijdrage door de gemeente meestal slechts aangekondigd kan worden aangezien berekening en inning plaats zal vinden door het CAK.

Hoofdstuk 3. Procedurele bepalingen rond onderzoek, advies, besluitvorming, intrekking en terugvordering

Inleiding

Bij toekenning van voorzieningen op grond van de Wvg of bij indicatiestelling ten behoeve van de functie Huishoudelijke Verzorging AWBZ was het begrip 'medische noodzaak' doorslaggevend. Uit de jurisprudentie van de Centrale Raad van Beroep op beide terreinen blijkt dat die medische noodzaak in de ogen van de Raad aanwezig moet zijn om voorzieningen te verstrekken. Dit heeft tot gevolg dat een medisch advies van een onafhankelijk sociaal medisch adviseur, in bepaalde gevallen van cruciaal belang is.
Onder de Wmo, waar het ook kan gaan om psychische of psychosociale problemen, kan een advies van een andere deskundige dan een medicus noodzakelijk zijn. Dit gold onder de Wvg al bij de 'uitraasruimte' waar soms het advies van een psycholoog of (ortho)pedagoog werd gevraagd. Onder de Wmo zal dit vaker nodig kunnen zijn. Maar of het nu een medicus of een andere deskundige is, het deskundigenadvies is in bepaalde situaties van groot belang. Daarom is hierover een apart onderdeel opgenomen.

Criteria
Lid 1 van artikel 25 van de verordening biedt de basis voor een zorgvuldig onderzoek om te bepalen of er al dan niet sprake is van medische noodzaak.
Uit de jurisprudentie blijkt dat indien een aanvrager geen medewerking verleent de aanvraag afgewezen mag worden op grond van de onmogelijkheid voldoende onderzoek te doen, mits het inderdaad zo is dat zonder dit onderzoek de medische noodzaak niet vast te stellen is. Er zal dus altijd beoordeeld moeten worden of op een andere wijze de medische noodzaak vastgesteld kan worden.

In lid 2 van dit artikel wordt genoemd dat het college om advies vraagt aan een door hem aangewezen adviesinstantie indien het college dat gewenst vindt. Het college kan bijvoorbeeld advies aanvragen als het om een progressief ziektebeeld of een medisch moeilijk te objectiveren aandoening gaat of als te verwachten is dat een aanvraag om medische reden zal worden afgewezen.

Het college beoordeelt het medisch advies en besluit tot (gedeeltelijke) toekenning of afwijzing van de aangevraagde compensatie/voorziening.

Alternatieven voor bezwaar

1. Iedere aanvrager heeft het recht als hij het met een beschikking niet eens is, in bezwaar te gaan.

2. Als de vertegenwoordiger van het college en betrokkene het niet eens worden over de oplossing die tot het te bereiken resultaat moet leiden, vindt er een tweede gesprek plaats: een second opinion.
   Dit gesprek wordt gevoerd met betrokkene en een andere vertegenwoordiger van het college. Ook kan er voor worden gekozen om dit gesprek uit te besteden aan een bureau dat complexe indicaties verzorgt voor het college. Met deze second opinion is de kans groot dat eventuele, door de gemeente gemaakte fouten hersteld kunnen worden.

MODELBELEIDSREGELS MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING

VOORWOORD....2
Inleiding....2
Eigen verantwoordelijkheid....3
Mantelzorgers en vrijwilligers....4
Nieuwe wetgeving....4
HOOFDSTUK 1. BEOORDELING VAN DE TE BEREIKEN RESULTATEN....5
Resultaat 1: een schoon en leefbaar huis....5
Inleiding....5
Afwegingskader....5
Resultaat 2: wonen in een geschikt huis....7
Inleiding....7
Afwegingskader....7
Resultaat 3: goederen voor primaire levensbehoeften....8
Inleiding....8
Afwegingskader....9
Resultaat 4: beschikken over schone, draagbare en doelmatige kleding....10
Inleiding....10
Afwegingskader....10
Resultaat 5: het thuis zorgen voor kinderen die tot het gezin behoren....11
Inleiding....11
Afwegingskader....11
Resultaat 6: verplaatsen in en om de woning....11
Inleiding....11
Afwegingskader....12
Resultaat 7: lokaal verplaatsen per vervoermiddel....13
Inleiding....13
Afwegingskader....13
Resultaat 8: hebben van contacten en deelname recreatieve, maatschappelijke en religieuze activiteiten....14
Inleiding....14
HOOFDSTUK 2. VERSTREKKING IN NATURA, ALS PERSOONSGEBONDEN BUDGET EN ALS FINANCIËLE TEGEMOETKOMING. EIGEN BIJDRAGE EN EIGEN AANDEEL....14
Inleiding....14
Afwegingskader....15
1. Een persoonsgebonden budget....15
2. De financiële tegemoetkoming en het eigen aandeel....18
3. De voorziening in natura....19
HOOFDSTUK 3. PROCEDURELE BEPALINGEN ROND ONDERZOEK, ADVIES, BESLUITVORMING, INTREKKING EN TERUGVORDERING....19
Inleiding....19
Criteria:....19
Alternatieven voor bezwaar....21

Bijlage: Het Gesprek: deel 1: bouwsteen voor een nieuwe modelverordening Wmo

VOORWOORD

Inleiding
Deze nieuwe modelbeleidsregels vormen met de nieuwe modelverordening een trendbreuk met de oude regels (ooit verstrekkingenboek geheten), zoals die gehanteerd werden onder de Wet voorzieningen gehandicapten (Wvg) en sinds 2007 onder de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Was onder de Wvg sprake van een zorgplicht en tamelijk nauwkeurig omschreven voorzieningen, de compensatieplicht van de Wmo vraagt om een andere aanpak. Die andere werkwijze heeft de VNG samen met CG-Raad en CSO ontwikkeld. Kernbegrippen zijn nu het leveren van maatwerk, uitgaan van te bereiken resultaten en eigen verantwoordelijkheid. Bij de beoordeling van een aanvraag, of al tijdens het gesprek voorafgaand aan de aanvraag, komt eerst het resultaat dat bereikt moet worden aan de orde, daarna passeren de verschillende oplossingen de revue, en niet alleen de individuele op indicatie. Omdat maatwerk nodig is vindt een uitgebreid gesprek plaats ter verkenning van de mogelijkheden, ook de eigen.

In de allereerste richtingbepalende uitspraak van 10 december 2008[1] heeft de Centrale Raad van Beroep helder uiteengezet hoe zij aankijkt tegen de compensatieplicht en wat van de gemeente bij de uitvoering mag worden verwacht. Kenmerkend is daarbij de grote invloed van de persoonskenmerken en behoeften van de aanvrager op het gemeentelijk onderzoek. De latere jurisprudentie laat voortdurend zien dat er door gemeenten te weinig onderzoek wordt gedaan, zodat zij geen of onvoldoende kennis hebben van de persoonskenmerken en behoeften en daar dan ook niet of te weinig rekening mee houden.

Art 4 van de Wmo geeft allereerst aan op welke terreinen resultaten bereikt dienen te worden. Daarnaast geeft dit artikel aan dat het in de Wmo gaat om maatwerk. Daar was onder de Wvg veel minder sprake van. Het meest duidelijke voorbeeld is gelegen in het collectieve vraagafhankelijke vervoer (cvv). Onder de Wvg hadden verreweg de meeste gemeenten het primaat van het cvv in hun verordening opgenomen. Daar kon onder de Wvg redelijk consequent mee worden omgegaan, zo leerde de jurisprudentie van de Centrale Raad van Beroep. Als er geen medische noodzaak bestond voor een andere vervoersvoorziening kon de gemeente dat cvv toekennen en werd het adequaat geacht, zelfs goedkoopst-adequaat. De Wmo-jurisprudentie van de Centrale Raad heeft inmiddels duidelijk gemaakt, dat het primaat van het collectief vervoer weliswaar gehanteerd mag worden, maar dat dit niet zo consequent meer kan als vroeger. Er moet altijd beoordeeld worden of er aanleiding is af te wijken. Allereerst kan dat het geval zijn als iemand een persoonsgebonden budget vraagt. Dat mag niet categorisch worden afgewezen: daar moet individueel onderzoek naar worden gedaan. En die afwijking van de hoofdregel moet in ieder geval als er sprake is van twee voorzieningen: een voor het vervoer over de korte afstand en een over de langere afstand. Maar ook als er sprake is van maar één voorziening moet die individuele beoordeling plaats vinden. Gebeurt dat niet, zo leert de jurisprudentie, dan is de kans heel groot dat de rechter het besluit hierop zal vernietigen[2].
De aanleiding kan ook zijn dat het cvv in het individuele geval niet als goedkoopst-compenserend betiteld kan worden. Bijvoorbeeld omdat het concreet in deze situatie onpraktisch is.

Dit voorbeeld van het cvv maakt duidelijk dat de Wmo andere eisen stelt aan een besluit dan de Wvg deed. De nadruk zal nu veel meer moeten liggen op zorgvuldig onderzoek van het individuele geval. En ook al is het eindresultaat gelijk aan dat wat het onder de Wvg geweest zou zijn: de onderbouwing en motivering moeten er geheel anders uit zien. En aan die onderbouwing toetst de rechter het besluit.

[1] Zie LJN BG6612.
[2] Zie LJN BK2500, BK2502, BK2504.

Eigen verantwoordelijkheid
De Wmo is uitsluitend bedoeld om mogelijkheden te bieden door middel van voorzieningen als het niet in iemands eigen vermogen ligt het probleem op te lossen. Ook die eigen verantwoordelijkheid komt tijdens het gesprek aan de orde.

Een oplossing van problemen kan bijvoorbeeld al aanwezig zijn in die zin dat deze feitelijk al jaren behoort tot iemands normale levenspatroon. Bij problemen met het schoonhouden van het huis zijn er talloze mensen die gewend zijn daar iemand voor in te huren, zoals tweeverdieners of mensen met voldoende inkomen. In deze situatie hoeft niets te veranderen, als men op basis van leeftijd of een ongeval beperkingen krijgt. Door voort te zetten wat men had ontstaat er geen probleem dat om een oplossing vraagt. Dat zou anders kunnen zijn als door het ontstaan van de beperking het inkomen daalt. Het kan dan zijn dat iemand de eerder ingehuurde schoonmaakhulp niet meer kan betalen. Dat zou aanleiding kunnen zijn wel te compenseren. Daarvoor zal een zorgvuldig onderzoek verricht moeten worden, met name naar de eerdere situatie, zowel wat betreft hulp als wat betreft inkomen, en de veranderde situatie.

Het kan ook zijn dat er (veel) meer hulp in de huishouding nodig is. Dan zou het kunnen zijn dat er wel sprake is van meerkosten en dat er daardoor gecompenseerd moet worden. Eigen verantwoordelijkheid betekent daarnaast bijvoorbeeld ook de aanschaf en het gebruik van zoveel mogelijk strijkvrije kleding om onnodig beroep op een hulp te voorkomen. Ook nieuwe technische mogelijkheden, zoals een robotstofzuiger, kunnen bekeken worden. Mogelijk is dat een hulpmiddel waardoor iemand meer zelf kan gaan doen in huis.

Een ander voorbeeld is het vervoer. Heel veel mensen zijn op dit moment gewend al bijna hun hele leven gebruik te maken van een auto. Als zij een beperking krijgen, door leeftijd of door een ongeval, hoeft er in feite niets te veranderen, als zij met diezelfde auto in staat blijven hun verplaatsingen te maken. Er hoeft dan niet gecompenseerd te worden. Dat zou anders kunnen zijn als zij door hun beperking veel meer verplaatsingen moeten gaan maken, of als de auto voor hun handicap aangepast zou moeten worden. In het eerste geval kan onderzoek verricht worden naar de aard van de extra ritten en de kosten daarvan, in relatie tot het eerdere verplaatsingspatroon en zou compensatie mogelijk zijn als er blijkt dat er sprake is van meerkosten. In het tweede geval, waarin sprake is van noodzakelijke autoaanpassingen, is er sprake van meerkosten: zonder beperking waren de autoaanpassingen niet nodig geweest.

Ook bij woonvoorzieningen speelt de eigen verantwoordelijkheid een grote rol. Als iemand 65 is en zijn badkamer gaat renoveren mag een gemeente veronderstellen dat hij - ook al zijn er nog geen beperkingen - rekening houdt met het gegeven dat hij een dagje ouder wordt. Dat betekent dat de persoon in kwestie aan een douche moet denken in plaats van uitsluitend een bad. Daar spelen allerlei individuele factoren natuurlijk in mee, zoals: is er plaats voor, wat is de rol van het bad voor therapie e.d. Er speelt ook nog iets anders mee: weten mensen wel dat van hen verwacht wordt dat ze via het denken aan dit soort dingen anticiperen op mogelijk komende problemen? Een gemeente zal ook daarover voorlichting moeten geven, duidelijk moeten maken waar verwachtingen mogen beginnen maar ook kunnen ophouden wat betreft de inzet van gemeenten in het geschikt maken van woningen.

In art 4 lid 2 van de Wmo is bepaald dat gemeenten rekening houden met de mogelijkheden die iemand heeft om zelf in financiële zin kosten van een voorziening geheel of gedeeltelijk voor eigen rekening te nemen. Dat is wat anders dan de eigen bijdrage regeling. Die speelt een rol nadat een voorziening is verstrekt. Feitelijk zegt de gemeente bij toepassing van dit artikel: als gemeente hoeven we niets te doen want u kunt het zelf betalen, compensatieplicht is niet aan de orde. De discussie loopt of gemeenten op basis van dit artikel ook rekening mogen houden met het vermogen van iemand. Dus niet alleen met het inkomen uit vermogen. Mag je van iemand met een redelijk vermogen, met geld op de bank

of aandelen of een eigen huis met overwaarde verlangen dat hij dat gebruikt om een noodzakelijke woningaanpassing te financieren? Mag je van iemand in dergelijke omstandigheden verlangen dat hij zelf zijn eigen vervoer bekostigt, en zijn eigen hulp in huis betaalt? En welke grenzen zouden dan gehanteerd kunnen worden? Juist omdat hierover geen jurisprudentie is, is het lastig hierin te adviseren. Veel gemeenten vinden het onbevredigend dat juist bij dure woningaanpassingen bij eigen woningen slechts drie jaar een eigen bijdrage gevraagd mag worden, die de kosten bij lange na niet dekt. Het wachten is op de eerste gemeente die dit gaat toepassen.

Mantelzorgers en vrijwilligers
Een bijzondere groep onder de Wmo vormen de mantelzorgers en vrijwilligers. Zij vallen onder de werking van prestatieveld 6. De vraag is of dat leidt tot 'eigen' aanspraken van mantelzorgers in het kader van dit prestatieveld, of dat het gaat om afgeleide aanspraken, omdat er een persoon is waarvoor de mantelzorger zorgt en ook de mantelzorger op naam van deze persoon aanspraak kan maken op individuele voorzieningen. Nadrukkelijk moet een gemeente immers rekening houden met de belangen van de mantelzorger en diens dreigende overbelasting. Bij de verschillende onderdelen komt dit aan de orde. Het gaat hierbij overigens om een principieel verschil van inzicht, waarover de jurisprudentie tot op heden nog geen uitsluitsel heeft gegeven[3]. Tot dat gebeurt wordt er door de VNG voor gekozen, vooral uit uitvoeringstechnisch oogpunt, uit te gaan van een afgeleid recht op voorzieningen. Beschikkingen zullen dan ook op naam staan en gericht zijn tot degene die de mantelzorg ontvangt.

Nieuwe wetgeving
In deze modelbeleidsregels laten we de nieuwe plannen rond de functie begeleiding uit de AWBZ, zoals aangekondigd in het regeerakkoord van VVD en CDA, buiten beschouwing.
Ten geleide
De modelbeleidsregels volgen de modelverordening qua volgorde van de te behandelen onderdelen. Dat betekent dat de te bereiken resultaten uitgangspunt zijn. De omschrijving van deze resultaten komt overeen met de nieuwe modelverordening, die wat dit betreft weer geënt is op de zogenaamde 'bouwstenen' van de VNG. Ter toelichting is de VNG bouwsteen 'Het Gesprek: bouwsteen voor de nieuwe modelverordening Wmo', die tot stand is gekomen na uitvoerig overleg en met instemming van de CG-Raad en de CSO, als bijlage bij deze modelregels opgenomen.

De VNG is echter teruggekomen op de oorspronkelijke tekst voor wat betreft de verslaglegging van het Gesprek. Zie hiervoor de modelverordening en de toelichting daarop. Gemeenten kunnen het afwegingskader, zoals hieronder per hoofdstuk uitgewerkt, in grote lijnen in hun eigen beleidsregels overnemen. De inleidingen zijn met name voor de gemeente zelf bedoeld. *Cursief gedrukt is de toelichting bij de beleidsregel.*

Het gesprek is in feite een onderdeel van het onderzoek, maar het heeft de voorkeur dit gesprek naar voren en uit de aanvraagprocedure te halen. De verwachting is immers dat het gesprek, zeker als een gemeente werk maakt van het opzetten van meer algemene voorzieningen in een (groot) aantal gevallen niet meer hoeft te leiden tot een aanvraag. In een open gesprek komen alle mogelijkheden om een gewenst resultaat te bereiken, ook die van de persoon zelf en zijn omgeving, aan de orde.
Waarom burgers dan tot een aanvraag leiden als die uiteindelijk niet nodig blijkt? Er zijn gemeenten die er voor kiezen dit uitgebreide gesprek juist in de procedure na de aanvraag te

[3] Bij uitspraak van 22 september 2010 heeft de Centrale Raad, omdat de aanvraag was gedaan door de persoon met een handicap en niet door de mantelzorgers, geen oordeel gegeven over de mogelijkheid een huis van ouders aan te passen (bezoekbaar te maken) terwijl hun dochter het hoofdverblijf in een andere plaats heeft. Dit zou een rechtstreeks recht op individuele voorzieningen voor mantelzorgers zijn geweest. (LJN BO0285)

situeren. Dat kan, als de kern van de gemeentelijke compensatieplicht met zijn maatwerk maar overeind blijft.

'De Kanteling' is geen statisch gebeuren. Onder invloed van de praktijk ontstaat er nieuwe jurisprudentie en die zal weer zijn plaats moeten krijgen in - met name - de modelbeleidsregels. Daardoor winnen deze regels aan invloed. Beleidsregels vinden hun basis in de Algemene wet bestuursrecht en zijn voor gemeenten evenzeer bindend als de verordening. Bij de beoordeling van geschillen is het ook de rechter die toetst of de gemeente de eigen regels, zoals neergelegd in verordening en beleidsregels wel correct heeft gehanteerd

De modelbeleidsregels die er nu liggen moeten bevorderen dat de doelstellingen van de compensatieplicht, zoals die door de wetgever in de Wmo geformuleerd zijn, te weten zelfredzaamheid en participatie door burgers met beperkingen, ook daadwerkelijk gerealiseerd wordt. Een goed gesprek, heldere resultaten en oplossingen op maat zijn daartoe nodig.

HOOFDSTUK 1. BEOORDELING VAN DE TE BEREIKEN RESULTATEN

Resultaat 1: een schoon en leefbaar huis

Inleiding

Tot een schoon en leefbaar huis behoort het zwaar en licht huishoudelijk werk, zoals voor 2007 benoemd onder de AWBZ. Het gaat daarbij concreet om het stofzuigen van de woning, het soppen van badkamer, keuken, toilet, het dweilen van vloeren en het overigens schoonhouden van de ruimten die onder de compensatieplicht vallen.
Deze ruimten zijn die ruimten die - op het niveau sociale woningbouw - voor dagelijks gebruik noodzakelijk zijn. Niveau sociale woningbouw betekent dat dit niveau als uitgangspunt wordt genomen. Daarbij kunnen persoonskenmerken en behoeften het noodzakelijk maken hiervan af te wijken.

Afwegingskader

- Het gaat om alle activiteiten teneinde het huis, exclusief de tuin, maar inclusief balkon en berging, schoon en leefbaar te houden.

- Allereerst beoordeelt het college of in het gesprek, als dat heeft plaatsgevonden, alle voorliggende en algemeen gebruikelijke voorzieningen meegenomen zijn.
  Hierbij valt te denken aan bijvoorbeeld het gebruik van de glazenwasser voor het reinigen van de ramen aan de buitenkant.

- Vervolgens beoordeelt het college of er andere eigen mogelijkheden zijn.
  Hierbij kan gedacht worden aan de situatie waarin men al jaren op eigen kosten iemand voor deze werkzaamheden inhuurt. Als tegelijk met het optreden van de beperking geen inkomenswijziging heeft plaatsgevonden en er geen aantoonbare meerkosten zijn in relatie tot de handicap, is het oordeel in zijn algemeenheid dat er geen compensatie nodig is, omdat het probleem al opgelost is. Dit is uiteraard anders als aangetoond kan worden dat er zodanige wijzigingen zijn dat het niet meer mogelijk is deze hulp zelf te betalen. Is sprake van een latrelatie, dan zal de gemeente nagaan of en in hoeverre de partner bij kan dragen aan het huishouden.

- Daarna beoordeelt het college of er sprake is van gebruikelijke zorg.
  Van gebruikelijke zorg is sprake indien er een huisgenoot aanwezig is, die in staat kan worden geacht het huishoudelijk werk over te nemen. Onder huisgenoot wordt verstaan: een persoon die - ofwel op basis van een familieband, ofwel op basis van een bewuste keuze - één huishouden vormt met de persoon die beperkingen ondervindt. Een huisgenoot is bijvoorbeeld een inwonend kind, maar zijn ook inwonende ouders. Of

sprake van inwonendheid wordt naar de concrete feitelijke situatie beoordeeld. Daarbij staat inwonend tegenover het hebben van een volledig eigen en zelfstandige huishouding, waarbij er geen zaken zoals huisnummer, kosten nutsvoorzieningen, voordeur e.d. door elkaar lopen. Bij gebruikelijke zorg wordt rekening gehouden met de leeftijd van de huisgenoot. Tot 18 jaar wordt van huisgenoten verwacht dat zij hun bijdragen leveren bijvoorbeeld door hun eigen kamer schoon te houden en/of door hand- en spandiensten te verrichten, zoals het doen van (kleine) boodschappen, het helpen bij de afwas, enz. Bij gebruikelijke zorg wordt uitgegaan van de mogelijkheid om naast een volledige baan een huishouden te kunnen runnen. Alleen bij daadwerkelijke afwezigheid van de huisgenoot gedurende een aantal dagen en nachten zullen de niet-uitstelbare taken overgenomen kunnen worden. Bij het zwaar en licht huishoudelijk werk gaat het veelal om uitstelbare taken. Alleen als schoonmaken niet kan blijven liggen (regelmatig geknoeide vloeistoffen en eten) zal dat direct moeten gebeuren. Hier zal dan ondanks de gedeeltelijk gebruikelijke zorg wel voor geïndiceerd worden.

- Als al het voorafgaande niet geleid heeft tot een oplossing van het probleem, zal het college compenseren. Bij dit compenseren wordt als norm aangehouden de systematiek zoals die tot 2007 ook onder de AWBZ werd gehanteerd. Deze systematiek bestaat uit normen uitgedrukt in uren en is indertijd tot stand gekomen in overleg met de toenmalige koepel van zorgaanbieders en is door de Centrale Raad van Beroep als niet-onredelijk aangemerkt.[4]

- De hulp kan door het college worden toegekend in natura of in de vorm van een persoonsgebonden budget.
  Bij een persoonsgebonden budget wordt het bedrag van dit pgb afgegeven als tegenwaarde van de hulp in natura. Daarbij worden drie tarieven gehanteerd voor drie verschillende situaties(zie verderop). Ook hier is een andere vorm van toekennen mogelijk, bijvoorbeeld met speciale hulpmiddelen. Daarbij moet altijd vast staan dat het te bereiken resultaat gerealiseerd zal worden, zodat er sprake is van compensatie.

- Bij huishoudelijke hulp in natura kent het college hulp toe in uren.
  Ook hier zou een andere vorm van toekennen mogelijk zijn. Daarbij moet altijd vast staan dat het te bereiken resultaat bereikt zal worden, zodat er sprake is van compensatie.

- Ook bij mantelzorgers kan sprake zijn van problemen met een schoon huis. Dit is een afgeleid recht van de verzorgde, zodat geen zelfstandig recht ontstaat.
  Dit kan in twee situaties het geval zijn. Bij de eerste situatie komt de mantelzorger aantoonbaar niet toe aan een bijdrage tot een schoon en leefbaar huis van de verzorgde. Dat zou kunnen als gevolg van (dreigende) overbelasting. Dan kan op naam van de verzorgde hulp plaats vinden. De tweede situatie betreft het niet toekomen aan het schoonmaken van het eigen huis. Dan zou de verzorgde i.p.v. naturahulp een pgb kunnen aanvragen en dat kunnen gebruiken om de mantelzorger te betalen, die op zijn beurt met dat geld hulp in eigen huis kan bekostigen.

[4] Uiteraard is het ook mogelijk een ander normensysteem op te nemen. Op dit terrein worden allerlei ontwikkelingen in gang gezet. Van groot belang is bij een nieuw normensysteem dat onderbouwd kan worden dat met dit systeem het te bereiken resultaat: een schoon en leefbaar huis, bereikt kan worden. Het alternatief zal vaak het resultaat zijn van een gesprek tussen de aanbieder en de gemeente. Verder kan ook nog opgemerkt worden dat het resultaat ook - wellicht deels - bereikt zou kunnen worden met behulp van hulpmiddelen. Denk aan de robotstofzuiger als hulpmiddel voor het stofzuigen van de vloer. Het is aan de gemeente een afweging te maken op welke manier er gecompenseerd zal worden.

Resultaat 2: wonen in een geschikt huis
Inleiding
In de Wmo is in artikel 4 lid 1 geen duidelijk onderscheid gemaakt tussen resultaten die bereikt moeten worden op het huishoudelijke vlak en resultaten voor wat betreft een voor de persoon en zijn kenmerken geschikte woning. De term 'voeren van een huishouden' geeft daar geen duidelijkheid over. Daarbij is er één belangrijke voorwaarde voordat er gecompenseerd kan worden: er moet een woning zijn. Als er geen woning is, is het niet de taak van de gemeente om voor een woning te zorgen. Iedere Nederlandse burger dient zelf voor een woning te zorgen. Bij de keus van een woning wordt uiteraard rekening gehouden met de eigen situatie. Dat betekent ook dat er met bestaande of bekende komende beperkingen rekening wordt gehouden. Als de woning dan nog niet geschikt is kan het college compenseren.

Afwegingskader
- Uitgangspunt is dat iedereen eerst zelf zorg dient te dragen voor een woning. Daarbij mag er van uit worden gegaan dat rekening wordt gehouden met bekende beperkingen, ook wat betreft de toekomst.
  Een eigen woning kan zowel een gekochte woning zijn als een huurwoning. Ook bij afwijkende situaties, zoals een (woon)boot of een woonwagen met vaste standplaats wordt in principe gesproken van woning.

- Het college beoordeelt allereerst of het resultaat: wonen in een geschikt huis, ook te bereiken is via een verhuizing.
  Hierbij zullen alle aspecten worden meegewogen: financiële consequenties van de verhuizing, de termijn waarop een woning beschikbaar komt (in verband met de medische verantwoorde termijn), de argumenten pro en contra verhuizing ten aanzien van de betrokkene en argumenten op basis van eventueel aanwezige mantelzorg. Een zeer zorgvuldige afweging van alle argumenten zal aan het besluit ten grondslag worden gelegd.

- Als sprake is van een aanvraag van een mantelzorgwoning gaat het college ook daarbij uit van de eigen verantwoordelijkheid voor hebben van een woning.
  Dit kan door zelf een woning te bouwen of te huren die op het terrein nabij de woning van de mantelzorgers kan worden geplaatst. Daarbij is uitgangspunt dat de uitgaven die de verzorgde(n) had(den) voor de situatie van de mantelzorg in de mantelzorgwoning, aan het wonen in deze woning besteed kunnen worden. Daarbij kan gedacht worden aan huur, kosten nutsvoorzieningen, verzekeringen enz. Met die middelen zou een mantelzorgwoning gehuurd kunnen worden. Ook zouden deze middelen besteed kunnen worden aan een lening of hypotheek om een mantelzorgwoning (deels) van te betalen.[5] *De gemeente kan adviseren en ondersteunen als het gaat om de nodige vergunningen op het gebied van de ruimtelijke ordening.*

- Als voor het bereiken van het resultaat noodzakelijk is dat er een aanbouw geplaatst wordt besluit het college vanwege financieel-economische argumenten alleen tot een aanbouw als tevoren vast staat dat de aanbouw hergebruikt kan worden, zoals bij huurwoningen van woningcorporaties. Bij eigen woningen zal de kans op hergebruik miniem zijn. Daarom kiest het college bij eigen woningen als het maar enigszins kan voor het plaatsen van een herbruikbare losse woonunit en heeft aandacht voor de RO-vergunning.

[5] Een gemeente kan in overleg treden met woningcorporaties om hen te stimuleren mantelzorgwoningen te huur aan te bieden. Een gemeente kan er ook toe besluiten woningcorporaties subsidie te geven als bijdrage in de stichtingskosten van mantelzorgwoningen, die daarna te huur aangeboden worden, inclusief (tijdelijke) plaatsing.

- Als het gaat om een aanbouw bij een eigen woning zal het college allereerst beoordelen wat iemands mogelijkheden zijn om uit een oogpunt van kosten zelf in de compenserende voorziening te voorzien.
  Als het mogelijk is deze aanbouw zelf te financieren, bijvoorbeeld door een hypotheek op de woning te vestigen waarvan niet wordt afgelost, zodat de kosten beperkt blijven tot de rentekosten, waarop bij belastingaangifte renteaftrek mogelijk is, zal eerst naar deze mogelijkheid gekeken worden.

- Als een inpandige aanpassing mogelijk is, bijvoorbeeld in de situatie van een ruime benedenverdieping, zal het college allereerst die situatie beoordelen, voordat uitbreiding van de woning aan de orde komt.

- Bij aanpassingen aan gemeenschappelijke ruimten zal het college ook beoordelen of het verantwoord is voorzieningen als trapliften op een voor eenieder bereikbare plaats te zetten. Ook kijkt het college naar zaken als slijtage door weer en wind.

- Bij grotere bouwkundige aanpassingen aan de woning werkt het college altijd eerst met een programma van eisen, waarmee zo nodig meerdere offertes opgevraagd kunnen worden.

- Het aanpassen van doelgroepengebouwen zal gebeuren conform de afspraken zoals die door het college gemaakt zijn of worden met de (toekomstige) eigenaar van deze woningen.

- Een bouwkundige aanpassing aan een woning wordt ingevolge artikel 7 lid 2 Wmo door het college uitbetaald aan de eigenaar van de woning, als financiële tegemoetkoming. De beschikking wordt verstuurd aan de aanvrager/belanghebbende met een afschrift aan de eigenaar.

- Een niet-bouwkundige aanpassing aan de woning kan door het college in natura en als persoonsgebonden budget worden verstrekt aan de aanvrager/belanghebbende.

- Bij het bepalen van al dan niet bouwkundige woonvoorzieningen houdt het college rekening met de belangen van mantelzorgers, zoals bij tilliften en andere hulpmiddelen die door mantelzorgers bediend moeten worden.

- Bij het verstrekken van een verhuiskostenvergoeding houdt het college rekening met de mate waarin de verhuizing te verwachten of te voorspellen was. Bij een te verwachten of voorspelbare verhuizing wordt in principe geen verhuiskostenvergoeding toegekend.

Resultaat 3: goederen voor primaire levensbehoeften
Inleiding
In elk huishouden zijn boodschappen voor de dagelijkse activiteiten nodig. De compensatieplicht is beperkt tot de levensmiddelen en schoonmaakmiddelen, zaken die dagelijks/wekelijks gebruikt worden in elk huishouden. Niet hieronder vallen de grotere inkopen zoals kleding en duurzame goederen, zoals apparaten.
Het is heel normaal dat mensen deze boodschappen geclusterd doen door één maal per week de grote voorraad in huis te halen. Daar kan de Wmo bij aansluiten door uit te gaan van één maal per week boodschappen. Indien mogelijk wordt daarbij gebruik gemaakt van boodschappendiensten. Soms hebben supermarkten een dergelijke service. Het is ook mogelijk dat vanuit de gemeente een boodschappendienst wordt opgezet. Een boodschappendienst wordt volgens de jurisprudentie aanvaardbaar geacht als er niet al te hoge kosten aan verbonden zijn.

Ook het bereiden van maaltijden valt onder dit resultaat. In sommige situaties kan van een maaltijdservice gebruik worden gemaakt. Ook zijn er kant- en klaar maaltijden te koop in de supermarkt die soms (tijdelijk) een oplossing kunnen bieden.

Afwegingskader

- Onder dit resultaat worden gerekend de boodschappen inzake levens- en schoonmaakmiddelen die dagelijks nodig zijn en zo nodig de bereiding van maaltijden.

- Allereerst beoordeelt het college of in het gesprek, als dat heeft plaatsgevonden, alle voorliggende en algemeen gebruikelijke voorzieningen meegenomen zijn.
  Hierbij valt te denken aan het gebruik van een boodschappenservice, zowel die beschikbaar gesteld zijn door supermarkten, als die zijn opgezet door de gemeente of door vrijwilligersorganisaties. Als het gaat om het bereiden van maaltijden kan bekeken worden of vormen van maaltijdvoorziening of het gebruik maken van kant en klare maaltijden mogelijk en bruikbaar zijn.

- Vervolgens zal het college beoordelen of er andere eigen mogelijkheden zijn.
  Hierbij kan gedacht worden aan de situatie dat in de omgeving wonende bekenden en/of kinderen gewend of bereid zijn deze boodschappen te doen.

- Daarna beoordeelt het college of er sprake is van gebruikelijke zorg.
  Van gebruikelijke zorg is sprake indien er een huisgenoot aanwezig is die in staat kan worden geacht het huishoudelijk werk over te nemen. Onder huisgenoot wordt verstaan: een persoon die - ofwel op basis van een familieband, ofwel op basis van een bewuste keuze - één huishouden vormt met de persoon die beperkingen ondervindt. Een huisgenoot is een inwonend kind, maar zijn ook inwonende ouders. Of sprake van inwonendheid zal naar de concrete feiten beoordeeld moeten worden. Daarbij staat inwonend tegenover het hebben van een volledig eigen en zelfstandige huishouding, waarbij er geen zaken zoals huisnummer, kosten nutsvoorzieningen, voordeur e.d. door elkaar lopen. Daarbij wordt rekening gehouden met de leeftijd van de huisgenoot. Tot 18 jaar wordt van huisgenoten verwacht dat zij hun bijdragen leveren bijvoorbeeld door hun eigen kamer schoon te houden en/of door hand- en spandiensten te verrichten, zoals het doen van (kleine) boodschappen, het helpen bij de afwas, enz. Bij gebruikelijke zorg wordt uitgegaan van de mogelijkheid om naast een volledige baan een huishouden te runnen. Alleen bij daadwerkelijke afwezigheid van de huisgenoot gedurende een aantal dagen en nachten zullen de niet-uitstelbare taken overgenomen kunnen worden. Bij het zwaar en licht huishoudelijk werk gaat het veelal om uitstelbare taken. Het doen van boodschappen is uitstelbare hulp, het bereiden van maaltijden is niet-uitstelbare hulp. Hier kan wel voor geïndiceerd kunnen worden.

- Als al het voorafgaande niet geleid heeft tot een oplossing van het probleem zal het college compenseren met een individuele voorziening.

- Bij boodschappen is het uitgangspunt: één maal in de week boodschappen doen. Een uitzondering wordt door het college alleen gemaakt als volstrekt helder is dat dit niet in één maal per week mogelijk is.

- De normtijden hiervoor zijn weer de normen zoals voorheen onder de AWBZ gehanteerd, tenzij de feitelijke situatie tot een andere norm leidt.

- Deze normen worden uitgedrukt in uren.

- Het resultaat: beschikken over goederen voor primaire levensbehoeften, als individuele voorziening, kan door het college in natura als ook via een persoonsgebonden budget bereikt worden.

- Het college houdt rekening met de belangen van mantelzorgers. Zo kan in geval van dreigende overbelasting een individuele voorziening aan de verzorgde worden toegekend. Deze voorziening kan dan niet – als het een pgb betreft - door de mantelzorger worden ingevuld: het gaat immers om diens (dreigende) overbelasting Ook hier gaat het om een afgeleid recht. Het college kan ook op voorhand rekening houden met periodes van afwezigheid van de mantelzorger voor vakantie of anderszins.

Resultaat 4: beschikken over schone, draagbare en doelmatige kleding
Inleiding
De dagelijkse kleding moet met enige regelmaat schoongemaakt worden. Dit betekent het wassen, drogen en in bepaalde situaties strijken van kleding. En soms gaat het om een los naadje of knoopje. We spreken hier uitsluitend over normale kleding voor alledag. Daarbij is het uitgangspunt dat zo min mogelijk kleding gestreken hoeft te worden. Met het kopen van kleding kan hier rekening mee worden gehouden. Bij het wassen en drogen van kleding is het normaal gebruik te maken van de beschikbare - algemeen gebruikelijke - moderne hulpmiddelen, zoals een wasmachine en een droger.

Afwegingskader
- Allereerst beoordeelt het college of in het gesprek, als dat heeft plaatsgevonden, alle voorliggende en algemeen gebruikelijke voorzieningen meegenomen zijn.
  Hierbij valt te denken aan het gebruik van een wasserij als dat in de lijn ligt.

- Vervolgens zal het college beoordelen of er andere eigen mogelijkheden zijn die benut kunnen worden.
  Hierbij kan gedacht worden aan de aanschaf door betrokkene van een wasmachine en/of droger.

- Daarna beoordeelt het college of er sprake is van gebruikelijke zorg.
  Van gebruikelijke zorg is sprake indien er een huisgenoot aanwezig is die in staat kan worden geacht het huishoudelijk werk over te nemen. Onder huisgenoot wordt verstaan: een persoon die - ofwel op basis van een familieband, ofwel op basis van een bewuste keuze - één huishouden vormt met de persoon die beperkingen ondervindt. Een huisgenoot is een inwonend kind, maar zijn ook inwonende ouders. Of sprake van inwonendheid zal naar de concrete feiten beoordeeld moeten worden. Daarbij staat inwonend tegenover het hebben van een volledig eigen en zelfstandige huishouding, waarbij er geen zaken zoals huisnummer, kosten nutsvoorzieningen, voordeur e.d. door elkaar lopen. Daarbij wordt rekening gehouden met de leeftijd van de huisgenoot. Tot 18 jaar wordt van huisgenoten verwacht dat zij hun bijdragen leveren bijvoorbeeld door hun eigen kamer schoon te houden en/of door hand- en spandiensten te verrichten, zoals het doen van (kleine) boodschappen, het helpen bij de afwas, enz. Bij gebruikelijke zorg wordt uitgegaan van de mogelijkheid om naast een volledige baan een huishouden te kunnen runnen. Alleen bij daadwerkelijke afwezigheid van de huisgenoot gedurende een aantal dagen en nachten zullen de niet-uitstelbare taken overgenomen kunnen worden. Bij beschikken over schone, draagbare en doelmatige kleding zal het over het algemeen gaan om uitstelbare taken. Alleen als de was niet kan blijven liggen zal dat direct moeten gebeuren. Hier zal dan ondanks de gedeeltelijke gebruikelijke zorg wel voor geïndiceerd kunnen worden.

- Als al het voorafgaande niet geleid heeft tot een oplossing van het probleem zal het college compenseren met een individuele voorziening.

- De inhoud van het resultaat schone en doelmatige kleding bestaat uit het wassen en drogen daarvan en eventueel licht verstelwerk, zoals het vastzetten van een naadje of het aanzetten van een knoop.

- Wat betreft het strijken van kleding worden er geen lakens, theedoeken, zakdoeken en ondergoed etc. gestreken. Wat betreft de kleding wordt uitgegaan van een eigen verantwoordelijkheid ten aanzien van de keuze van kleding, die in principe niet hoeft te worden gestreken.[6]

- Er zal met de mantelzorger rekening worden gehouden met het oog op dreigende overbelasting. Als er een indicatie wordt gesteld, gebeurt dat als afgeleide van de verzorgde op zijn of haar naam.

Resultaat 5: het thuis zorgen voor kinderen die tot het gezin behoren
Inleiding
De zorg voor kinderen die tot het huishouden behoren is in eerste instantie een taak van de ouders. Zo moeten werkende ouders er zorg voor dragen dat er op tijden dat zij beide werken opvang voor de kinderen is. Dat kan op de manier waarop zij dat willen (oppasoma, kinderopvang), maar het is een eigen verantwoordelijkheid. Dat is niet anders in de situatie dat beide ouders mede door beperkingen niet in staat zijn hun kinderen op te vangen. In die situatie zal men een permanente oplossing moeten zoeken.
De Wmo heeft vooral een taak om tijdelijk in te springen zodat de ruimte ontstaat om een al dan niet tijdelijke oplossing te zoeken. Dat wil zeggen: de acute problemen worden opgelost zodat er gezocht kan worden naar een permanente oplossing.

Afwegingskader
- Allereerst beoordeelt het college of in het gesprek, als dat heeft plaatsgevonden, alle voorliggende en algemeen gebruikelijke voorzieningen meegenomen zijn.
  Hierbij valt te denken aan bijvoorbeeld voorschoolse, tussenschoolse en naschoolse opvang, kinderopvang, opvang door grootouders enz.

- Ook beoordeelt het college de mogelijkheden van ouderschapsverlof.

- Als al het voorafgaande niet geleid heeft tot een oplossing van het probleem zal het college compenseren met een individuele voorziening.

- Bij tijdelijke opvang gaat het om die tijden dat de partner vanwege werkzaamheden niet thuis is.
  Dat kan dus gaan om maximaal 40 uur, bij een 40-urige werkweek, plus de noodzakelijke reistijden.

- Bij de toekenning stelt door het college bij beschikking vast om welke tijdelijke periode het gaat en op welke wijze gezocht dient te worden naar een definitieve oplossing.

- Ten aanzien van mantelzorgers zal door het college rekening worden gehouden met hun belangen als het gaat om het thuis zorgen voor kinderen die tot het gezin behoren.

Resultaat 6: verplaatsen in en om de woning
Inleiding
Verplaatsing in en om de woning werd onder de Wvg aangeduid als: de rolstoel. Onder de Wvg werd met de rolstoel aanvankelijk bedoeld: de rolstoel die iemand nodig heeft voor dagelijks zittend gebruik. Zo was het ook in de gemeentelijke verordeningen geformuleerd. Daarnaast werd een sportrolstoel als - bovenwettelijke - voorziening verstrekt, over het

[6] De gemeente heeft een taak in het voorlichten van de burgers op deze onderdelen. Men moet kunnen weten wat verwacht wordt als men ooit een beroep op dit resultaat binnen de Wmo wil gaan doen.

algemeen in de vorm van een bedrag ineens. De rolstoel voor incidenteel gebruik, uiteindelijk onder de Wvg de meest verstrekte rolstoel, had eigenlijk geen plaats.

Onder de Wmo is er een andere omschrijving. Het gaat dan om het zich verplaatsen in en om de woning. Dat sluit op zich de rolstoel voor incidenteel gebruik bijna altijd uit, omdat die nu juist daar niet voor bedoeld is, maar voor verplaatsingen over langere afstanden elders, tijdens uitstapjes. Deze rolstoel past daarmee meer onder resultaat 8 en kan ook als algemene voorziening verstrekt worden.

Afwegingskader

- Het gaat om het zich verplaatsen in en om de woning. Dat betekent dat het om verplaatsingen gaat die direct vanuit de woning worden gedaan. Daarom gaat het hier om belanghebbenden die voor het dagelijks zittend verplaatsen zijn aangewezen op een rolstoel.

- Rolstoelen voor het zogenaamde 'incidentele' gebruik, waarbij de rolstoel in de auto wordt meegenomen om elders, bij het winkelen of bij uitstapjes, te gebruiken, vallen niet onder dit te bereiken resultaat en zullen dan ook ter beschikking kunnen komen via een algemene voorziening in de vorm van een rolstoelpool.[7]

- De sportrolstoel wordt niet gerekend tot een rolstoel voor het verplaatsen in en rond de woning.[8]

- Als er noodzaak bestaat voor een rolstoel voor dagelijks zittend gebruik, zal via een medisch en al dan niet ergotherapeutisch advies door het college een programma van eisen worden opgesteld.

- Een rolstoel kan door het college verstrekt worden in natura of in de vorm van een persoonsgebonden budget.

- Bij verstrekking in natura vallen alle kosten van onderhoud en verzekering onder de verstrekking.

- Bij een verstrekking als persoonsgebonden budget wordt de rolstoel die betrokkene zou hebben gekregen als voorziening in natura als uitgangspunt genomen.
  Zou betrokkene een geschikte, gebruikte rolstoel ontvangen hebben, dan zal het te verstrekken bedrag gebaseerd zijn op deze rolstoel, qua prijs maar ook qua beperkte levensduur vanwege het al afgeschreven deel.

- Ten aanzien van mantelzorgers zal door het college rekening worden gehouden met hun belangen.
  Dat kan bijvoorbeeld betekenen dat als de mantelzorger niet in staat is de rolstoel in alle omstandigheden te duwen, er een ondersteunende motorvoorziening verschaft kan worden.

[7] Indien een gemeente niet over een rolstoelpool beschikt zal beoordeeld moeten worden of de rolstoel voor incidenteel gebruik wel al dan niet verstrekt wordt. Vraag is of dit onder de te compenseren resultaten behoort, waarbij tevens de vraag is of niet veel mensen in staat zijn om een tweedehands een eenvoudige rolstoel aan te schaffen.

[8] Indien een gemeente er voor kiest sportrolstoelen te verstrekken zouden deze onder het achtste resultaat geschaard kunnen worden.

Resultaat 7: lokaal verplaatsen per vervoermiddel
Inleiding
Het lokaal verplaatsen per vervoermiddel is de mogelijkheid om in de eigen woon- en leefomgeving te gaan en staan waar men wil. Er wordt gesproken over lokaal verplaatsen, waarbij gedacht moet worden aan verplaatsingen in een straal van 15 tot 20 kilometer rond de woning. Buiten dit gebied kan gebruik worden gemaakt van de mogelijkheden van het boven-regionale vervoer, dat Valys in opdracht van het ministerie van VWS verricht.
Een collectief vervoersysteem kan de prioriteit hebben, zodat de keuze voor een persoonsgebonden budget beperkt kan worden, mits men rekening houdt met de persoonskenmerken en behoeften van de aanvrager.
Er wordt geen onbeperkte kostenloze vervoermogelijkheid aangeboden. Net als voor personen zonder beperkingen geldt, dient men voor het vervoer een bijdrage te betalen al dan niet in de vorm van een tarief.
Als er na het optreden van beperkingen geen sprake is van een andere situatie op vervoersgebied dan daarvoor (men heeft al 40 jaar een auto en is gewend daar alles mee te doen) zal er geen noodzaak zijn te compenseren omdat er geen probleem is of omdat men het zelf kan oplossen. Dat kan anders zijn indien door het optreden van de beperkingen ook het inkomen daalt.

Afwegingskader
- Om voor een individuele voorziening in aanmerking te komen zal het college eerst nagaan of in het gesprek alle mogelijke alternatieven al zijn beoordeeld.
  Dat kunnen ook fietsen in bijzondere uitvoering zijn, zoals fietsen met trapondersteuning en dergelijke.

- Als het college dient te compenseren zal allereerst gekeken worden waar de vervoersbehoefte van de aanvrager/betrokkene uit bestaat.

- Aan de hand van deze vervoersbehoefte zal het college beoordelen of deze behoefte bij een persoon met een maximale loopafstand van 800 meter ingevuld kan worden met een systeem van collectief vraagafhankelijk vervoer. Hierbij houdt het college rekening met de persoonskenmerken en behoeften van de aanvrager/betrokkene.[9]

- Met een systeem voor collectief vervoer of met een andere individuele voorziening dient tenminste een afstand van 1500 - 2000 km per jaar te kunnen worden afgelegd. Indien daar aanleiding voor is kan het college dit aantal ophogen.
  Bij dit aantal kilometers kan het gebruik van een andere, verstrekte, voorziening zoals een scootmobiel, meegenomen worden hetgeen invloed kan hebben op het aantal kilometers.

- Bij personen met een loopafstand van minder dan 100 meter zal het college beoordelen of naast een voorziening als collectief vervoer ook nog een voorziening verstrekt moet worden voor de zeer korte afstand.

- Ook bij personen met een loopafstand van meer dan 100 meter, maar minder dan 800 meter, zal het college beoordelen of een voorziening voor de zeer korte afstand noodzakelijk is.

- Indien collectief vervoer niet mogelijk of niet beschikbaar is, kan het college een individuele voorziening in de vorm van een voorziening in natura (taxipas, rolstoeltaxipas) of een persoonsgebonden budget te besteden aan vervoer verstrekken.

[9] Indien een gemeente niet beschikt over een systeem voor collectief vervoer zal een andere individuele voorziening vertrekt kunnen worden.

- Bij het verstrekken van voorzieningen die af te leiden zijn van de auto, beoordeelt het college of er sprake is van meerkosten ten opzichte van de periode voordat de beperkingen ontstonden. Alleen dan komt men in aanmerking voor een individuele voorziening.

- Voorzieningen kunnen door het college verstrekt worden in natura of in de vorm van een persoonsgebonden budget.

- Bij een persoonsgebonden budget is de voorziening die de aanvrager/betrokkene als voorziening in natura zou ontvangen voor het college uitgangspunt voor de hoogte van het bedrag.
  Zou er in natura een voorziening vanuit het depot verstrekt worden, omdat er een geschikte voorziening aanwezig is, dan zal het bedrag van het persoonsgebonden budget op deze depotvoorziening gebaseerd worden. Daarbij wordt rekening gehouden met de nog resterende afschrijvingsperiode bij het bepalen van de hoogte van het bedrag.

- Met de positie van mantelzorgers kan rekening worden gehouden bij het bepalen van de vervoersvoorziening.
  Zo kan het noodzakelijk zijn dat de mantelzorger mee wordt vervoerd (vanwege de noodzaak tijdens het vervoer in te grijpen) zodat het vervoer van de mantelzorger als noodzakelijke begeleider gratis plaats vindt.

Resultaat 8: hebben van contacten en deelname recreatieve, maatschappelijke en religieuze activiteiten

Inleiding

Het laatste op grond van artikel 4 lid 1 Wmo genoemde resultaat is een heel algemene. Het gaat daarbij om de mogelijkheid deel te nemen aan recreatieve, maatschappelijke en religieuze activiteiten, dat wil zeggen deel te kunnen nemen aan het leven van alledag. Een belangrijke voorwaarde hiervoor zit in een ander te bereiken resultaat: het zich lokaal verplaatsen per vervoermiddel.

Afwegingskader

- Het college beoordeelt altijd eerst of andere, algemeen gebruikelijke, voorliggende en andere gemakkelijk zelf te realiseren voorzieningen mogelijk zijn.

- Als het gaat om een vervoerprobleem zal het college eerst beoordelen of dit via het zevende resultaat opgelost kan worden.

HOOFDSTUK 2. VERSTREKKING IN NATURA, ALS PERSOONSGEBONDEN BUDGET EN ALS FINANCIËLE TEGEMOETKOMING. EIGEN BIJDRAGE EN EIGEN AANDEEL.

Inleiding

Artikel 6 van de Wmo bepaalt in lid 1 het volgende:
"Het college van burgemeester en wethouders biedt personen die aanspraak hebben op een individuele voorziening de keuze tussen het ontvangen van een voorziening in natura of het ontvangen van een hiermee vergelijkbaar en toereikend persoonsgebonden budget, waaronder de vergoeding voor een arbeidsverhouding als bedoeld in artikel 5, eerste lid, van de Wet op de loonbelasting 1964, tenzij hiertegen overwegende bezwaren bestaan."

Door deze bepaling zijn er in de Wmo drie vormen van verstrekking mogelijk om het resultaat dat bereikt moet worden: het compenseren van problemen die een aanvrager ondervindt, te bereiken.
De eerste mogelijkheid is de voorziening in natura. Daarmee wordt bedoeld dat de gemeente de aanvrager een voorziening verstrekt, die hij of zij kant en klaar krijgt. En met de

voorziening die betrokkene in natura krijgt moet het probleem voldoende gecompenseerd zijn.

De tweede mogelijkheid is de in artikel 6 Wmo verplicht gestelde mogelijkheid een alternatief te ontvangen in de vorm van een persoonsgebonden budget. Na een wetswijziging die sinds 1 januari 2010 van kracht is, zijn er voor het persoonsgebonden budget als het gaat om hulp bij het huishouden twee mogelijkheden om dit in te vullen. De derde mogelijkheid van verstrekking is de financiële tegemoetkoming, zo blijkt uit artikel 7, lid 2 Wmo:

'Een persoonsgebonden budget en een financiële tegemoetkoming voor een bouwkundige of woontechnische ingreep in of aan een woonruimte wordt verleend aan de eigenaar van de woonruimte. Artikel 6 is van overeenkomstige toepassing'.

Als het gaat om bouwkundige woonvoorzieningen is de gemeente verplicht om een financiële tegemoetkoming uit te betalen aan de eigenaar van de woning. Een dergelijke financiële tegemoetkoming kan alleen al om die reden in sommige situaties geen persoonsgebonden budget zijn. Dat gaat immers rechtstreeks naar de aanvrager.
Ook is soms sprake van een financiële tegemoetkoming bij een taxi- of rolstoeltaxikostenvergoeding op declaratiebasis.

Gemeenten kunnen ook andere systemen opzetten, mits die niet in plaats van maar naast het persoonsgebonden budget komen. Dat geldt bijvoorbeeld voor vouchers of cheques, als wie iets dergelijks niet wil maar gewoon een persoonsgebonden budget kan krijgen.

Het onderscheid tussen de begrippen financiële tegemoetkoming en persoonsgebonden budget is niet altijd even duidelijk. Dat wordt nog ingewikkelder gemaakt, doordat soms een financiële tegemoetkoming als forfaitaire financiële tegemoetkoming verstrekt wordt. De verschillen tussen een financiële tegemoetkoming, een forfaitaire financiële tegemoetkoming en een persoonsgebonden budget zijn het beste als volgt aan te geven.

Een financiële tegemoetkoming is een bedrag bedoeld om een individuele voorziening mee te realiseren. Het begrip financiële tegemoetkoming wordt in de wet gebruikt in artikel 7 lid 2 waar gesproken wordt over een financiële tegemoetkoming voor een bouwkundige of woontechnische ingreep in of aan een woonruimte. Een financiële tegemoetkoming kan afhankelijk worden gesteld van het inkomen van de aanvrager. De aanvrager betaalt dan mee en dat wordt een eigen aandeel genoemd. Samen met dit eigen aandeel zal een financiële tegemoetkoming kostendekkend zijn, tenzij er nog een algemeen gebruikelijk deel in het bedrag zit. Dat kan, als dit in deze beleidsregels is geregeld, in mindering worden gebracht, ook naast een eigen aandeel.

Een forfaitaire financiële tegemoetkoming is een bedrag dat los van de werkelijke kosten en meestal los van het inkomen wordt vastgesteld. Het is dus geen kostendekkend bedrag en zal meestal niet op het inkomen van de aanvrager worden afgestemd. Te denken valt aan een verhuiskostenvergoeding of een auto- of taxikostenvergoeding. Ook hier kan eventueel wel rekening worden gehouden met een algemeen gebruikelijk deel, zoals bijvoorbeeld het tarief van het collectief vervoer.

Afwegingskader
1. Een persoonsgebonden budget.

- Een persoonsgebonden budget is een geldbedrag bedoeld om zelf hulp bij het huishouden of een voorziening mee aan te schaffen of te betalen. Het college bepaalt of een persoonsgebonden budget wordt toegekend.
  Op dit persoonsgebonden budget kan een eigen bijdrage in mindering worden gebracht, tenzij het om een rolstoel gaat. Ook kan eventueel met een algemeen gebruikelijk deel rekening worden gehouden, eveneens met uitzondering van de rolstoel. Het verschil

tussen een persoonsgebonden budget en een financiële tegemoetkoming is klein. Helder is wel dat bij een bouwkundige woningaanpassing niet gesproken kan worden van een persoonsgebonden budget, omdat die aan de eigenaar moet worden uitbetaald.

- In de parlementaire behandeling van de Wmo is aangegeven dat er uitzonderingen mogelijk zijn op deze keuzevrijheid, met name als het gaat om personen waarvan verwacht kan worden dat zij niet met het beschikbare geld kunnen omgaan. Het college heeft de volgende uitzonderingen vastgesteld.....
  De Centrale Raad van Beroep heeft inmiddels bepaald dat collectief vervoer een individuele voorziening is (als de gebruiker een indicatie nodig heeft), waarvoor in principe het verplichte alternatief van een persoonsgebonden budget bestaat. Daar mag in individuele gevallen vanaf worden geweken als duidelijk is dat het collectief vervoer ook in de situatie van betrokkene leidt tot een adequate compensatie. Ook aantoonbare efficiencyoverwegingen mogen een rol spelen. De afweging of daar sprake van is zal altijd gemaakt moeten worden.

- Naast deze uitzonderingen komt het voor dat bij een aanvrager met een zeer progressief ziektebeeld al op voorhand vast staat dat binnen korte tijd vervanging van de voorziening nodig is, wellicht daarna weer. Het is dan ook de vraag of deze situatie zich wel leent voor een persoonsgebonden budget. Het college heeft hierover het volgende besloten:....
  Of er andere redenen zijn waarom het toekennen van een persoonsgebonden budget geweigerd kan worden is nog niet helder. De CR heeft zich hierover nog niet uitgelaten.

- Het college verstrekt een persoonsgebonden budget alleen ten aanzien van individuele voorzieningen.
  Dat betekent dat bij algemene voorzieningen geen persoonsgebonden budget verstrekt wordt. De Centrale Raad van Beroep onderschrijft dit in diverse uitspraken. Voor deze voorzieningen geldt ook de eigen bijdragen systematiek niet. Daarbij is er een alternatieve mogelijkheid: indien de aanvrager van mening is dat de algemene voorziening zijn problemen niet voldoende compenseert en daarom een persoonsgebonden budget verstrekt moet worden, dan kan hij een aanvraag indienen, die volgens de reguliere regels van de Algemene wet bestuursrecht wordt afgehandeld.

- Het college bepaalt de omvang van het persoonsgebonden budget.
  Hierbij dienen twee mogelijkheden te worden onderscheiden: enerzijds het persoonsgebonden budget voor hulp bij het huishouden, anderzijds het persoonsgebonden budget voor voorzieningen, zoals hulpmiddelen, woonvoorzieningen, vervoersvoorzieningen en rolstoelen. Bij diensten gaat het om de betaling van tijd aan dienstverleners. De uitbetaling zal dan ook plaats vinden per uur of een gedeelte daarvan. Het uurbedrag wordt door het college van burgemeester en wethouders vastgesteld en zal elk jaar aangepast worden aan de economische ontwikkelingen. Het bedrag wordt vastgelegd in het besluit maatschappelijke ondersteuning. Bepaald is in artikel 6 lid 1 Wmo dat het uurbedrag vergelijkbaar met zorg in natura moet zijn en bovendien toereikend. Dat betekent dat het bedrag tenminste het minimumloonbedrag zal moeten zijn. Er zijn twee mogelijkheden: het gaat om een arbeidsovereenkomst of om een overeenkomst opdrachtgever-opdrachtnemer. In het eerste geval ontstaan er weer twee situaties: betrokkene werkt op minder dan 3 dagen of betrokkene werkt op meer dan 3 dagen bij dezelfde persoon. Als het minder dan 3 dagen zijn mag bruto uitbetaald worden en zorgt iemand zelf voor eventuele betaling van belastingen en verzekeringen. Werkt iemand meer dan 3 dagen in de week dan is de werkgever verantwoordelijk voor de afdracht van belastingen en verplichte premies voor diverse verzekeringen. In deze beide situaties moet het minimum (jeugd)loon in ieder geval betaald worden. Is sprake van een overeenkomst opdrachtgever-opdrachtnemer dan zal het veelal gaan om een zzp-er, een zelfstandige zonder personeel en is men niet gebonden aan het minimum

(jeugd)loon en hoeft geen afdracht plaats te vinden door de opdrachtgever. Het college heeft daarom gekozen voor drie verschillende basistarieven voor het pgb HH, al naar gelang het beoogde gebruik. Voor de zwaardere hulp worden deze bedragen opgehoogd.

- Wat betreft de voorzieningen maakt het college per toekenning een berekening. Daarbij moet het bedrag voldoende zijn om de voorziening aan te schaffen en dus de bestaande problemen voldoende te compenseren.
  De kosten van de voorziening als de voorziening in natura zou worden verstrekt zijn daarbij uitgangspunt. Dat kan afgeleid worden van bijvoorbeeld een offerte. Daarbij kunnen bedragen geteld worden voor het onderhoud en de reparaties van de voorziening, voor zover daar sprake van kan zijn. Deze bedragen zijn ofwel bij verstrekking in eigen beheer bekend vanuit het verleden, ofwel kunnen bij verstrekking via een leverancier bij de leverancier worden opgevraagd. Bij het bepalen van het bedrag van de voorziening wordt uitgegaan van het bedrag dat de voorziening bij verstrekking in natura zou kosten. Daarbij zal veelal sprake zijn van kortingen, omdat via een contract met een leverancier een grote hoeveelheid voorzieningen afgenomen wordt. Deze korting wordt doorberekend naar het persoonsgebonden budget. Het is immers niet de bedoeling dat een persoonsgebonden budget meer geld gaat kosten dan verstrekking in natura. Over het algemeen zal er van uitgegaan kunnen worden dat ook met een persoonsgebonden budget een voorziening met korting zal kunnen worden aangeschaft. Is dat niet het geval dan zal beoordeeld moeten worden of niet het volledige bedrag zonder korting vergoed zal moeten worden omdat anders het te bereiken resultaat onbereikbaar wordt. Verder zal worden uitgegaan van de situatie die er zou zijn als de voorziening in natura zou worden verstrekt. Zou dat een nieuwe voorziening zijn of een voorziening die verstrekt zou worden uit depot. In de eerste situatie wordt het bedrag bepaald op een nieuwe voorziening, met korting. In het tweede geval wordt het bedrag bepaald op het bedrag dat het zou kosten om de voorziening uit depot aan te schaffen.

- Uitbetaling persoonsgebonden budget. Bij beschikking maakt het college zijn besluit aan de aanvrager bekend. In deze beschikking vermeldt het college wat de omvang van het persoonsgebonden budget is en voor hoeveel jaar het persoonsgebonden budget bedoeld is. Om volstrekt duidelijk te laten zijn wat met het persoonsgebonden budget dient te worden aangeschaft en meer precies: aan welke vereisten de aan te schaffen voorziening dient te voldoen, wordt een zo nauwkeurig mogelijk omschreven programma van eisen bij de beschikking gevoegd.
  Hierdoor kan voorkomen worden dat door onduidelijkheid omtrent de eisen die aan de voorziening gesteld moeten worden een verkeerde voorziening wordt aangeschaft. Dat wil zeggen een voorziening waarmee het beoogde resultaat niet bereikt kan worden. Dat zou tot inadequate voorzieningen kunnen leiden, waardoor het te bereiken resultaat, het compenseren van problemen, niet bereikt wordt, wat op zich weer tot nieuwe aanvragen aanleiding zou kunnen zijn. Dit is uitsluitend te voorkomen door een programma van eisen onderdeel uit te laten maken van de beschikking. Wordt dan toch een voorziening aangeschaft die niet aan dat program van eisen voldoet, dan is gehandeld in strijd met de beschikking.

- Het college neemt in de beschikking ook op dat er een eigen bijdrage/eigen aandeel in de kosten verschuldigd is.
  Omdat die eigen bijdrage vastgesteld en geïnd zal worden door het CAK, zal in de meeste gevallen uitsluitend een aankondiging opgenomen kunnen worden.

- Zodra de beschikking door het college is verzonden, wordt het persoonsgebonden budget beschikbaar gesteld.
  Dat kan in één keer, indien daar aanleiding voor is (een aan te schaffen voorziening zal ook in één keer betaald moeten worden), maar zou ook in termijnen kunnen, bijvoorbeeld bij een persoonsgebonden budget voor hulp bij het huishouden. Om de betaling

overzichtelijk te houden is het mogelijk dit persoonsgebonden budget per kwartaal of per half jaar beschikbaar te stellen. Daarbij wordt er rekening mee gehouden dat bij betaling over een lange perioden uitsluitend betaling achteraf problemen kan opleveren. Betaling per voorschot, of aan het begin van de periode, ligt dan voor de hand.

- Als de betaling via een serviceorganisatie gaat (de thuiszorg of een andere organisatie) zal het college alleen op basis van daadwerkelijke uitgaven het persoonsgebonden budget over te maken.
  Het college stort dan op uitdrukkelijk verzoek van de cliënt het geld op rekening van de serviceorganisatie, die tot betaling van de hulp overgaat na ontvangst van een werkbriefje van de cliënt. Het college betaalt dan niet te veel en de cliënt hoeft niets terug te betalen. Namens de cliënt verzorgt de serviceorganisatie ook de verantwoording.

- De controle van het persoonsgebonden budget vindt als volgt plaats. Iedere budgethouder dient de volgende stukken te bewaren: de nota/factuur van de aangeschafte voorziening; een betalingsbewijs van aanschaf van de voorziening of een overzicht van de salarisadministratie met bewijsmiddelen. Via een beperkte steekproef zal het college bepalen bij welke budgethouders deze stukken zullen worden opgevraagd om te controleren of het persoonsgebonden budget besteed is aan het doel waarvoor het verstrekt is.
  Is dat het geval, dan hoeft er verder niets te gebeuren. Is het persoonsgebonden budget anders besteed dan bedoeld, dan kan het college overwegen het persoonsgebonden budget geheel of gedeeltelijk terug te vorderen. Daarbij zal leidend zijn of er opzet in het spel is geweest, of dat sprake is geweest van onwetendheid. In die laatste situatie kan overlegd worden dat deze situatie in de toekomst vermeden dient te worden. Bij opzet moet afgewogen worden of terugvordering in verhouding staat tot wat er bewust onjuist is gedaan.

- De verordening regelt wanneer bij een persoonsgebonden budget een eigen bijdrage verschuldigd is.
  Deze eigen bijdrage wordt berekend door het Centraal Administratie Kantoor (CAK). Het CAK werkt met verzamelinkomens vanuit een peiljaar, welk jaar twee jaar voor het lopende jaar ligt. Dit is noodzakelijk om over de verzamelinkomens, die afkomstig zijn van de belastingdienst, te kunnen beschikken. In 2010 doet men aangifte over 2009, dus dat jaar is nog niet bekend. Vandaar dat het verzamelinkomen over 2008 in 2010 gebruikt wordt. Dit betekent dat er soms een voorlopige vaststelling zal plaatsvinden en achteraf een definitieve vaststelling. Het in mindering brengen van eigen bijdragen of een eigen aandeel zal daardoor vaak niet mogelijk zijn. Al deze activiteiten zullen door het CAK worden uitgevoerd. Een eigen bijdrage voor een persoonsgebonden budget (of een financiële tegemoetkoming met een eigen aandeel) mag elke 4 weken gevraagd worden, maar mag nooit de grens die in het besluit is vastgelegd, te boven gaan. Ook mag een eigen bijdrage de kostprijs van de voorziening niet te boven gaan. Wordt een persoonsgebonden budget (of een financiële tegemoetkoming met een eigen aandeel) verstrekt voor een voorziening die in eigendom van de aanvrager wordt verstrekt, dan mag de eigen bijdrage niet meer dan 39 perioden van 4 weken worden gevraagd. Gaat het om een pgb voor een doorlopende zaak die niet in eigendom wordt verstrekt, dan mag de eigen bijdrage worden gevraagd zo lang als de voorziening wordt gebruikt.

2. De financiële tegemoetkoming en het eigen aandeel.

- Naast het persoonsgebonden budget kan ook een financiële tegemoetkoming worden toegekend.
  Het aantal mogelijkheden voor een financiële tegemoetkoming is beperkt: het zal gaan om een bouwkundige woonvoorziening, uit te betalen aan de eigenaar van de woning, een verhuiskostenvergoeding, of een financiële tegemoetkoming voor gebruik van een taxi of een rolstoeltaxi. De financiële tegemoetkoming zal zo groot zijn dat de aan te

schaffen voorziening hiermee aangeschaft kan worden. Dit kan onder aftrek van een zogenaamd eigen aandeel, te vergelijken met de eigen bijdrage. Ook bij een financiële tegemoetkoming zal de beschikking waarin dit bedrag wordt toegekend voorwaarden kunnen bevatten over de besteding van de financiële tegemoetkoming. En ook bij een financiële tegemoetkoming moet verantwoording afgelegd worden over de besteding van de tegemoetkoming, tenzij het om een forfaitair bedrag gaat: een forfaitair bedrag voor een verhuizing kan vrij worden besteed, mits er daadwerkelijk verhuisd wordt.

3. De voorziening in natura.

- Bij een voorziening in natura verstrekt het college deze.
  Wordt een voorziening niet als persoonsgebonden budget verstrekt, maar in natura, dan zal toekenning ook bij beschikking plaatsvinden. In de beschikking worden de voorwaarden opgenomen waaronder verstrekking plaatsvindt. Bij een voorziening in natura mag een eigen bijdrage worden gevraagd, net als bij een persoonsgebonden budget. Ook nu geldt dat een eventueel te betalen eigen bijdrage door de gemeente meestal slechts aangekondigd kan worden aangezien berekening en inning plaats zal vinden door het CAK.

HOOFDSTUK 3. PROCEDURELE BEPALINGEN ROND ONDERZOEK, ADVIES, BESLUITVORMING, INTREKKING EN TERUGVORDERING

Inleiding

Bij toekenning van voorzieningen op grond van de Wvg of bij indicatiestelling ten behoeve van de functie Huishoudelijke Verzorging AWBZ was het begrip ‘medische noodzaak’ doorslaggevend. Uit de jurisprudentie van de Centrale Raad van Beroep op beide terreinen blijkt dat die medische noodzaak in de ogen van de Raad aanwezig moet zijn om voorzieningen te verstrekken. Dit heeft – als dit uitgangspunt ook onder de Wmo geldt - tot gevolg dat een medisch advies van een onafhankelijk sociaal medisch adviseur, van cruciaal belang is.
Onder de Wmo, waar het ook kan gaan om psychische of psychosociale problemen, kan een advies van een andere deskundige dan een medicus noodzakelijk zijn. Dit gold onder de Wvg al bij de “uitraasruimte” waar soms het advies van een psycholoog of (ortho)pedagoog werd gevraagd. Onder de Wmo zal dit vaker nodig kunnen zijn. Maar of het nu een medicus of een andere deskundige is, het deskundigenadvies is in bepaalde situaties van groot belang.
Daarom is hierover een apart onderdeel opgenomen.

Criteria:

- Lid 1 van artikel 25 van de modelverordening biedt de basis voor een zorgvuldig onderzoek om te bepalen of er al dan niet sprake is van medische noodzaak.
  Uit de jurisprudentie blijkt dat indien een aanvrager geen medewerking verleent de aanvraag afgewezen mag worden op grond van de onmogelijkheid voldoende onderzoek te doen, mits het inderdaad zo is dat zonder dit onderzoek de medische noodzaak niet vast te stellen is. Er zal dus altijd beoordeeld moeten worden of op een andere wijze de medische noodzaak vastgesteld kan worden.

- In lid 2 van dit artikel wordt een aantal situaties genoemd waarin het college de door haar aangewezen adviesinstantie om advies kan vragen, met andere woorden wanneer vraagt de gemeente medisch advies.
  De eerste situatie betreft een aanvrager die nog niet eerder een aanvraag heeft ingediend, dus niet bekend is bij het college, én die een voorziening aanvraagt die een bepaald bedrag te boven gaat. Het belang van deze regel is dat er voor het college een uitgangssituatie geschapen wordt, waarin medisch geobjectiveerd is vastgesteld wat er met de aanvrager (medisch) aan de hand is, welke problemen ervaren worden en wat de prognose is. Met deze vaststelling is een kader geschapen vanuit welk kader een

verantwoorde compensatie van beperkingen plaats kan vinden. Het bedrag waarvan sprake is dat door het college is te bepalen, is niet al te hoog vastgesteld. Het verstrekken van voorzieningen zonder een medische scan van de huidige (uitgangs-)situatie houdt het risico in dat in situaties waarbij vanuit medisch oogpunt beter geen compensatie plaats had kunnen vinden (bijvoorbeeld omdat compensatie anti-revaliderend werkt, of zelfs afhankelijk maakt) toch compenserende voorzieningen worden verstrekt. Om die reden is het bedrag vastgesteld op € …….. Boven dit bedrag zal bij nieuwe aanvragers altijd medisch advies worden gevraagd. Het gaat hier om een aanschafbedrag van een voorziening en/of een geschat bedrag dat de gemeente denkt per jaar kwijt te zijn aan hulp bij het huishouden. Daarnaast wordt steeds als te verwachten is dat een aanvraag om medische reden zal worden afgewezen de medisch adviseur om een advies gevraagd. Zonder een medisch advies is in deze situatie het besluit onvoldoende gemotiveerd. De rechter kan een dergelijk besluit vernietigen als onvoldoende gemotiveerd. Tot slot kan het college altijd aanleiding zien om medisch advies te vragen. Dan zal bijvoorbeeld plaatsvinden bij een progressief ziektebeeld, maar zeker ook bij medisch moeilijk te objectiveren aandoeningen. Per situatie zal dit beoordeeld worden. Bij twijfel wordt altijd een medisch advies gevraagd.

- Op grond van lid 3 van dit artikel moet belanghebbende die gegevens die noodzakelijk zijn voor het beoordelen van de aanvraag aan het college verschaffen.
  Hierbij kan gedacht worden aan medische, maar ook aan financiële gegevens of aan medische indicatiegegevens op grond van de AWBZ. Bij medische gegevens komt het frequent voor dat informatie van de behandelende sector noodzakelijk is. Dit kan – zeker als dit schriftelijk moet - geruime tijd in beslag nemen. Dat werkt vertragend op de doorlooptermijn van de aanvraag. Ook in dit soort situaties kan met inschakeling van de aanvrager vaak sneller over de benodigde gegevens beschikt worden, met name indien de aanvrager aangeeft welk (grote) belang hij heeft bij het verstrekken van de gevraagde informatie aan de medische adviseur. Overigens mag het opvragen van medische gegevens bij de behandelende sector uitsluitend plaatsvinden met toestemming van de aanvrager. Daarbij dient in de verklaring opgenomen te worden welke adviserende arts de gegevens opvraagt, bij welke behandelaren de gegevens opgevraagd worden, om welke gegevens het gaat en met welk doel.

- Lid 4 bepaalt dat bij de medische advisering de systematiek zoals neergelegd in de International Classification of Functions, Disabilities and Impairments, de zogenaamde ICF classificatie, gebruikt moet worden.
  De ICF is een classificatie van het menselijk functioneren. De classificatie is systematisch geordend in gezondheidsdomeinen en met de gezondheid verband houdende domeinen. Op elk niveau zijn de domeinen verder gegroepeerd op grond van gemeenschappelijke kenmerken, en in een zinvolle ordening geplaatst. [10]Van de zeer uitgebreide ICF[11] zijn met name de lijsten met 'functies' en 'activiteiten en participatie' van belang. De adviseur dient van de ICF gebruik te maken op de volgende wijze. Door de adviseur wordt allereerst aangegeven om welke stoornissen het bij de aanvrager gaat (de ICF is gericht op functiestoornissen). Het gaat daarbij met name om de zogenaamde classificatie op het tweede niveau, en dan met name in de vorm van de op het tweede niveau aangegeven functies. Hierbij dienen alleen die functies genoemd te worden die relevant zijn voor de aanvraag, omdat een volledig overzicht geen meerwaarde heeft. Indien dat wel het geval is moeten ook niet direct relevante functies worden aangegeven. Problemen met functies leiden tot stoornissen bij activiteiten en participatie. Het is op dit niveau dat de compensatie op basis van de Wmo plaats zal moeten vinden. Ook bij de

[10] Uit Nederlandse vertaling van de 'International Classification of Functioning, Disability and Health Compilatie, blz. 22, dit is een toelichting op de ICF, zie http://www.rivm.nl/who-fic/in/ICFwebuitgave.pdf
[11] http://www.rivm.nl/who-fic/ICD-O-3.htm

vermelding van deze stoornissen in 'activiteiten en participatie' zal gebruik gemaakt worden van het begrippenkader van de ICF. Samengevat betekent dit dat de medisch adviseur in het licht van de aanvraag de stoornis en de daaruit volgende beperkingen evenals de mate van die beperkingen dient te vermelden, gerelateerd aan de mogelijke compensatie of de te verstrekken voorzieningen, waarbij het vocabulaire van de ICF wordt gebruikt.

- Het college beoordeelt het medisch advies en besluit tot (gedeeltelijke) toekenning of afwijzing van de aangevraagde compensatie/voorziening.

Alternatieven voor bezwaar

- Iedere aanvrager heeft het recht als hij het met een beschikking niet eens is, in bezwaar te gaan.

- De gemeente streeft ernaar, voordat een negatief of afwijkend besluit valt, betrokkene in de gelegenheid te stellen hierop te reageren, zodat de kans groot is dat door de gemeente gemaakte eventuele fouten hersteld kunnen worden. Bij een negatieve of afwijkende beschikking geeft het college, bijvoorbeeld door de beschikking langs te brengen en uitleg te geven een extra contactmoment. Bij het in bezwaar gaan bestaat de mogelijkheid samen nog eens naar het probleem te kijken. Tot slot bestaat nog enigerlei vorm van mediation, indien het college dat opportuun acht.

Advies

Nummer 13

Behandelschema

B&W	24-07-2012
Raadscommissie	06-11-2012
Gemeenteraad	21-11-2012

Programma/paragraaf

6 Sociale voorzieningen & maatschappelijke dienstverlening

Portefeuillehouder	H. Huisman-Peelen
Afdeling	Ontwikkeling
Contactpersoon	M. Bakker

Inspraak (extern)	☐ Ja	☑ Nee
OR	☐ Ja	☑ Nee

Consequenties

Financieel	☐ Ja	☑ Nee
Personeel/Organisatorisch	☐ Ja	☑ Nee
Juridisch	☐ Ja	☑ Nee
Beleid	☐ Ja	☑ Nee
Deregulering	☐ Ja	☑ Nee
Communicatie	☐ Ja	☑ Nee

Bijlagen

1. Beleidsplan Schuldhulpverlening gemeente Texel 2012-2015
2. Zienswijze kerk en minima

Beleidsplan Schuldhulpverlening gemeente Texel 2012 - 2015

Op 1 juli 2012 is de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening in werking getreden. Deze wet verplicht gemeenten een beleidsplan vast te stellen.

Raadsvoorstel:

Het Beleidsplan schuldhulpverlening gemeente Texel 2012-2015 vast te stellen.

Toelichting

Op 1 juli 2012 is de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) in werking getreden. Deze wet bepaalt dat gemeenten een zorgplicht krijgen op het terrein van schuldhulpverlening. Gemeenten krijgen door de komst van de Wgs uitdrukkelijk de taak om regie te voeren en integraal beleid te ontwikkelen. Er wordt gewerkt aan het oplossen of hanteerbaar maken van het schuldenprobleem. Tegelijkertijd wordt de oorzaak in beeld gebracht en deze wordt, in samenhang met eventuele andere problemen opgelost.

Beleidsplan Schuldhulpverlening gemeente Texel 2012 - 2015

Samenvatting

De gemeenteraad heeft het Beleidsplan Schuldhulpverlening gemeente Texel 2012-2015 vastgesteld.

Op 1 juli 2012 is de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) in werking getreden. Deze wet bepaalt dat gemeenten een zorgplicht krijgen op het terrein van schuldhulpverlening. Gemeenten krijgen door de komst van de Wgs uitdrukkelijk de taak om regie te voeren en integraal beleid te ontwikkelen. Niet alleen moet worden gewerkt aan het oplossen of hanteerbaar maken van het schuldenprobleem, maar tegelijkertijd moet de oorzaak in beeld worden gebracht en deze moet, in samenhang met eventuele andere problemen, worden opgelost.

Het Rijk beoogt met de invoering van de Wgs een bodem in de gemeentelijke schuldhulpverlening te leggen. Het gaat dan om:
1. het realiseren van een brede toegankelijkheid;
2. het beperken van wacht- en doorlooptijden;
3. het realiseren van integrale schuldhulpverlening;
4. het geven van regie aan de gemeente en
5. het op de politieke agenda zetten van de gemeentelijke schuldhulpverlening.

Gemeenten moeten beleid gaan ontwikkelen op het gebied van schuldenpreventie. De nazorg op de schuldhulpverlening wordt ook bij de gemeente neergelegd. Budgetbeheer kan daar een centrale rol in spelen. In de wet zijn termijnen opgenomen over de behandeling van aanvragen voor schuldhulpverlening.

Gemeente Texel voert al meerdere jaren schuldhulpverlening uit. De nieuwe wet betekent voor de huidige praktijk geen grote wijzigingen. De belangrijkste wijzigingen zijn dat er sterker op preventie moet worden ingezet en dat er een beleidsplan moet komen. De wet verplicht de gemeenteraad elke 4 jaar een beleidsplan integrale schuldhulpverlening vast te stellen. In het beleidsplan is aandacht voor preventie, nazorg en het integrale karakter van de hulpverlening.

Reacties bij ter inzage leggen
Dit voorstel is besproken in de raadscommissie van 5 september 2012. Daarbij heeft de heer H. Ran, namens de Stichting Kerk en Minima Texel, ingesproken. Hij heeft daarbij terecht opgemerkt dat het beleidsplan nog ter inzage lag bij de behandeling door de raadscommissie. Daardoor is de zienswijze van Kerk en Minima niet verwerkt in het commissievoorstel van 5 september 2012. De zienswijze van Kerk en Minima is nu alsnog verwerkt in het voorstel.

Er zijn geen andere zienswijzen ingediend.

Aanleiding & Voorgeschiedenis & Eerdere besluiten

Op 1 juli 2012 is de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) in werking getreden. Deze wet bepaalt dat gemeenten een zorgplicht krijgen op het terrein van schuldhulpverlening. Gemeenten krijgen door de komst van de Wgs uitdrukkelijk de taak om regie te voeren en integraal beleid te ontwikkelen. Niet alleen moet worden gewerkt aan het oplossen of hanteerbaar maken van het schuldenprobleem, maar tegelijkertijd moet de oorzaak in beeld worden gebracht en deze moet, in samenhang met eventuele andere problemen, worden opgelost.

Het Rijk beoogt met de invoering van de Wgs een bodem in de gemeentelijke schuldhulpverlening te leggen. Het gaat dan om:

1. het realiseren van een brede toegankelijkheid;
2. het beperken van wacht- en doorlooptijden;
3. het realiseren van integrale schuldhulpverlening;
4. het geven van regie aan de gemeente en
5. het op de politieke agenda zetten van de gemeentelijke schuldhulpverlening.

Gemeenten moeten beleid gaan ontwikkelen op het gebied van schuldenpreventie. De nazorg op de schuldhulpverlening wordt ook bij de gemeente neergelegd. Budgetbeheer kan daar een centrale rol in spelen. In de wet zijn termijnen opgenomen over de behandeling van aanvragen voor schuldhulpverlening.

Gemeente Texel voert al meerdere jaren schuldhulpverlening uit. De nieuwe wet betekent voor de huidige praktijk geen grote wijzigingen. De belangrijkste wijzigingen zijn dat er sterker op preventie moet worden ingezet en dat er een beleidsplan moet komen. De wet verplicht de gemeenteraad elke 4 jaar een beleidsplan integrale schuldhulpverlening vast te stellen. In het beleidsplan is aandacht voor preventie, nazorg en het integrale karakter van de hulpverlening.

Zienswijze Kerk en Minima Texel

In de bijgevoegde zienswijze van Kerk en Minima wordt gesteld dat de gemeente bij de invoering van de WMO minder aandacht schenkt aan armoede/minimabeleid. Dat is niet correct. Er is ook in de afgelopen jaren regelmatig via de lokale media aandacht geschonken aan de betreffende doelgroep. Daarbij is er ook aandacht voor de jongeren. Regelmatig wordt de publiciteit gezocht met advertenties en interviews.
Dit blijft ook in de komende jaren een aandachtspunt.

Probleemstelling

De Wet gemeentelijke schuldhulpverlening verplicht gemeenten een beleidsplan schuldhulpverlening op te stellen. Dit beleidsplan is opgesteld, maar moet nog vastgesteld worden.

Doelstellingen

De wet gemeentelijke schuldhulpverlening correct uitvoeren.

Mogelijke oplossingen

1. Het Beleidsplan Schuldhulpverlening gemeente Texel 2012-2015 vaststellen.
2. Het Beleidsplan Schuldhulpverlening gemeente Texel 2012-2015 niet vaststellen, maar opdracht geven om het beleidsplan aan te passen of een nieuw beleidsplan op te laten stellen.

Advies: akkoord gaan met oplossing 1.

Consequenties van die oplossingen

☐ **Financieel**
Niet van toepassing.

☐ **Juridisch**
Niet van toepassing.

☐ **Personeel / Organisatorisch**
Niet van toepassing.

☐ **Beleid**
Niet van toepassing.

☐ **Deregulering**
Niet van toepassing.

Communicatie
Niet van toepassing.

Afwijkende standpunten
Niet van toepassing.

Relevante wet- en regelgeving & jurisprudentie
Wet gemeentelijke schuldhulpverlening

Gemeente Texel

.txl

(Concept / Voorgenomen)

Raadsbesluit

Nummer [nr]

Genomen op **21-11-2012**

Behandelschema

B&W	24-07-2012
Commissie	05-09- 2012
Raad	21-11-2012

Programma/paragraaf

6 Sociale voorzieningen & maatschappelijke dienstverlening

Portefeuillehouder	H. Huisman-Peelen
Afdeling	Ontwikkeling en Projecten

Bijlagen

1. Beleidsplan Schuldhulpverlening gemeente Texel 2012-2015
2. Zienswijze kerk en minima

Beleidsplan Schuldhulpverlening gemeente Texel 2012 - 2015

Op 1 juli 2012 is de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening in werking getreden. Deze wet verplicht gemeenten een beleidsplan vast te stellen.

De raad van de gemeente Texel:

gelezen het advies van Burgemeester en Wethouders;

Gelet op

- de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening.

Gehoord de raadscommissie;

Overwegende

- de wettelijke verplichting om een beleidsplan schuldhulpverlening vast te stellen.

Besluit

1. Het Beleidsplan schuldhulpverlening gemeente Texel 2012-2015 vast te stellen.

Besloten/vastgesteld in de openbare vergadering van 21-11-2012,

De griffier,

De voorzitter,

Beleidsplan Schuldhulpverlening gemeente

Texel 2012 - 2015

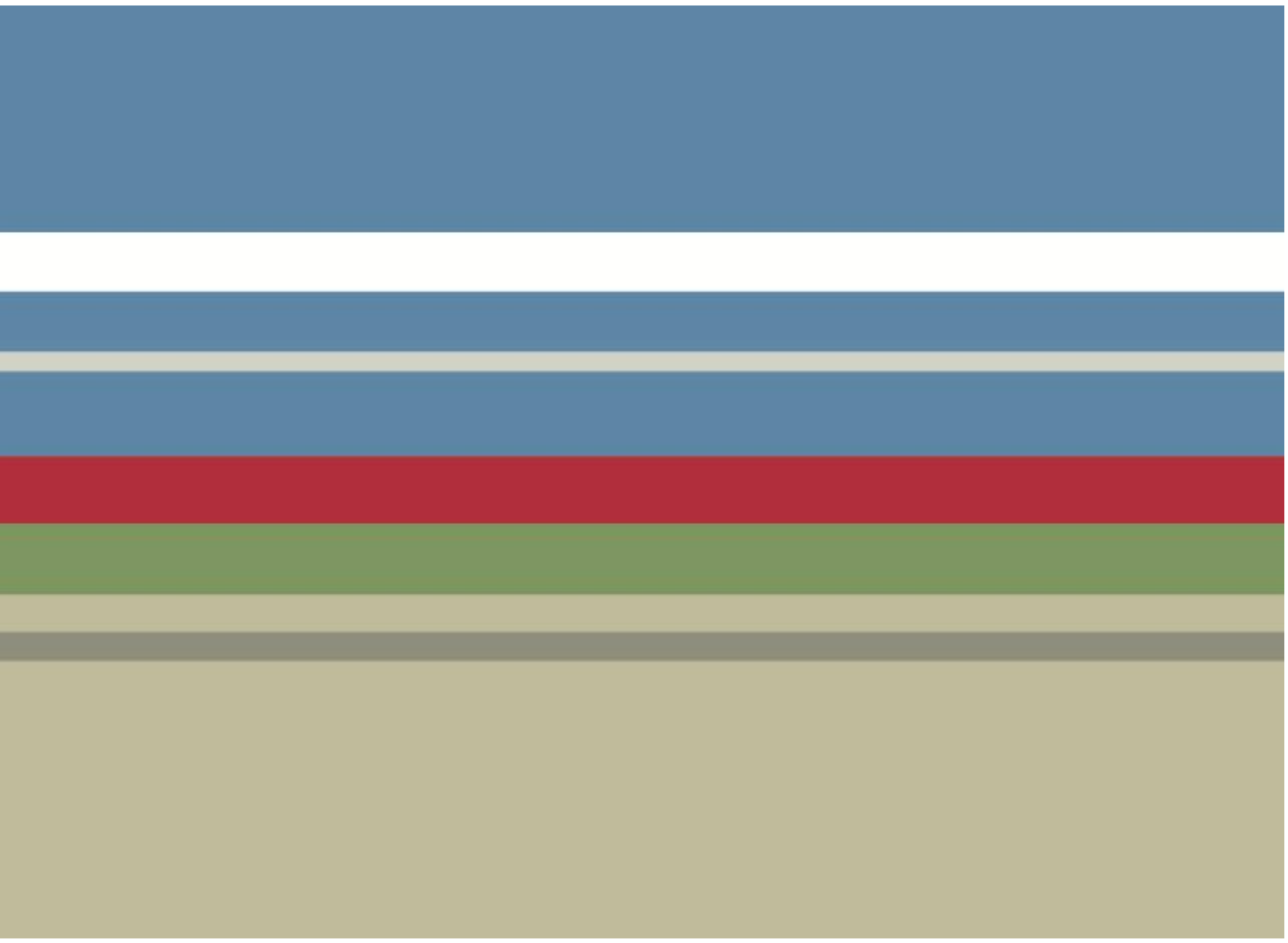

Afdeling Ontwikkeling en Projecten

Augustus 2012

Voorwoord

Het voorkomen en wegnemen van drempels die de maatschappelijke participatie van burgers belemmeren is een speerpunt van ons beleid. De gemeente heeft geïnvesteerd in maatregelen die de maatschappelijke participatie van burgers vergroot. Het bevorderen van de arbeidsparticipatie staat daarbij voorop.

Financiële problematiek is een grote belemmering voor maatschappelijke participatie. Mensen met schulden leven van dag tot dag, waardoor de energie om andere problemen aan te pakken zeer beperkt is. Een instabiele financiële huishouding is daarbij vaak de basis van meervoudige problematiek binnen een gezin. Verzuim op het werk, psychische problemen en spanningen binnen de relatie gaan vaak samen met financiële problemen. De impact op kinderen in een gezin is daarbij groot, schooluitval en geringe deelname aan sport- of culturele activiteiten vaak het gevolg.

Per 1 juli 2012 is de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) van kracht. Hierdoor ontstaat een wettelijk recht op integrale schuldhulpverlening. De gemeente is verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wgs. Vooruitlopend op deze wet is schuldhulpverlening binnen onze gemeente al jarenlang een onderdeel van de gemeentelijke dienstverlening.

De wet verplicht de gemeente ondermeer dat zij een beleidsplan opstelt dat richting geeft aan de integrale schuldhulpverlening aan haar bewoners. In dit beleidsplan geven wij onze visie op het uitvoeren van deze wet en welke doelen we daarbij willen behalen. Hierbij staat zelfsturing van onze burgers centraal en richten wij ons op het bevorderen van een zo groot mogelijke financiële zelfredzaamheid.

Hoogachtend,

Wethouder Maatschappij,

mevrouw H. Huisman-Peelen

Inhoudsopgave

Voorwoord **3**

Samenvatting **7**

1. Aanleiding **9**
1.1 Wet gemeentelijke schuldhulpverlening 9
1.2 Opgaven 9
1.3 Uitgangspunten 10

2. De gemeentelijke doelstelling **11**
2.1 e sociale opgave 12
2.1.1 Materiële schuldhulpverlening 12
2.1.2 mmateriële hulpverlening 13
2.1.3 reventie 13
2.2 Regie- en sturingsopgave 14
2.2.2 Rollen en verantwoordelijkheden 15
2.3 Financiële opgave 16
2.3.1 Schuldhulpverlening loont 16
2.3.2 Financiële sturing door regie op de uitvoering 16
2.3.3 Investeren in preventie 16

3. Doelgroepen gedifferentieerd **17**
3.1 Hoofddoelgroepen gebaseerd op de problematiek 17
3.1.1. Enkelvoudige problematiek 17
3.1.2 Overlevingsproblematiek 17
3.1.3 Meervoudige, complexe problematiek in de situatie 17
3.1.4 Complexe persoonlijkheidsproblematiek 17
3.2. Subdoelgroepen 17
3.2.1 Zelfstandigen en (ex) ondernemers 18
3.2.2 Situatie met kinderen 18
3.2.3 Onduidelijke financiële situatie 18
3.2.4 Recidivisten 18

4. De uitvoering **21**
4.1. Uitsluitingsgronden 21
4.2. Bezwaar & beroep 21
4.3. Wachttijd en doorlooptijd schuldhulpverlening 21
4.4. Bedreigende situatie 21

5. Kwaliteit, termijnen en wachtlijstenbeheer **23**
5.1 Kwaliteit 23
5.2 Termijnen 23
5.3 Verantwoording 23

6. Financiën **25**
6.1 Gemeentelijke middelen 25
6.2 Begroting 25

Bijlage A Productenboek Kredietbank Nederland **27**

Bijlage B osten en baten van schuldhulpverlening **29**

Samenvatting

Door de komst van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) krijgen gemeenten een zorgplicht op het gebied van integrale schuldhulpverlening. De Nederlandse Vereniging Van Kredietbanken (NVVK), de brancheorganisatie voor schuldhulpverlening en sociaal bankieren, definieert integrale schuldhulpverlening als volgt:

"Integrale schuldhulpverlening is het actief ondersteunen van een inwoner bij het vinden van een oplossing voor zijn/haar financiële problemen, maar ook bij het vinden van een oplossing voor de eventuele oorzaken hiervan of voor omstandigheden die verhinderen dat de financiële problemen kunnen worden opgelost. Integrale schuldhulpverlening houdt daarnaast in dat zoveel mogelijk voorkomen wordt dat problematische schulden ontstaan"

Hoe gemeente Texel invulling geeft aan de integrale schuldhulpverlening, is verwoord in dit beleidsplan.

Gemeenten staan met de komst van de nieuwe wet voor een 3-tal opgaven:
1. Sociale opgave: wat willen we gaan doen, voor wie en wat moet de uitkomst zijn?
2. Regie- en sturingsopgave: hoe gaan we de doelstellingen vanuit de sociale opgave verwezenlijken en wie heeft daarin welke verantwoordelijkheid?
3. Financiële opgave: wat zijn de financiële kaders waarbinnen de uitvoering van het beleid dient plaats te vinden?

Sociale opgave

Het bevorderen van participatie is een van de voornaamste opgaven in het sociale domein van de gemeente. Eén van de belemmeringen die onze inwoners bij het meedoen kunnen ervaren, is schuldenproblematiek.

De sociale opgave vanuit de Wgs is het verbeteren van de positie en vaardigheiden van personen die problematische schulden hebben. Het doel hierbij is dat men financieel zelfredzaam wordt. Van enkele inwoners is het aannemelijke dat zij niet financieel zelfredzaam zullen worden. Deze inwoners worden zodanig ondersteund dat de eerste levensbehoeften gewaarborgd blijven.

Regie- en sturingsopgave

Er is voor gekozen om waar mogelijk aan te sluiten bij de huidige uitvoeringspraktijk. Binnen gemeente Texel wordt de schuldhulpverlening namelijk al langere tijd goed uitgevoerd. In de huidige situatie bestaan er 3 kernpartijen: de gemeenteraad, het college van B&W en de uitvoeringsorganisaties.

De gemeenteraad is verantwoordelijk voor het strategische beleid. De gemeenteraad stelt de beleidskaders vast en stelt middelen beschikbaar voor de uitvoering.

Het college van B&W is verantwoordelijk voor het tactische beleid. Binnen de door de raad vastgestelde beleidskaders en beschikbaar gestelde middelen, sluit het college van B&W dienstverleningsovereenkomsten met de uitvoeringsorganisaties. In deze dienstverleningsovereenkomsten worden afspraken gemaakt over de dienstverlening, de financiering en de verantwoording.

De uitvoeringsorganisaties verantwoorden zich over de door hun behaalde resultaten aan het college. De uitvoeringsorganisaties ontwikkelen diensten die zij aan onze inwoners aanbieden. Deze diensten moeten voldoen aan de beleidskaders en de kosten mogen de ter beschikking gestelde middelen niet overschrijden. De materiële schuldhulpverlening wordt belegd bij Kredietbank Nederland. De immateriële hulpverlening wordt belegd bij instellingen als de Wering (Algemeen maatschappelijk werk), Brijder (verslavingszorg), GGZ (Geestelijke Gezondheidszorg), etc.

Financiële opgave

De gemeente ontvangt met de komst van de Wgs geen extra middelen van het Rijk. Om de financiële risico's zoveel mogelijk te beperken, maakt de gemeente duidelijke afspraken met de uitvoeringsorganisaties over de financiering van integrale schuldhulpverlening. Ook wordt er geïnvesteerd in preventie, ter voorkoming van problematische schuldsituaties.

Schuldhulpverlening loont

Door het uitvoeren van schuldhulpverlening worden hoge kosten op andere terreinen vermeden. Elke euro die wordt besteed aan schuldhulpverlening, leidt tot gemiddeld 2 euro aan kostenbesparing op andere plekken. Dit blijkt uit onderzoek dat het lectoraat Rechten van Hogeschool Utrecht (HU) en onderzoeksbureau Regioplan (Amsterdam) samen hebben uitgevoerd naar de kosten en baten van schuldhulpverlening. Het hoge rendement van effectieve schuldhulpverlening wordt vooral gerealiseerd doordat de kans op een domino-effect in de meervoudige problematiek een halt wordt toegeroepen.[2]

[2] Zie voor meer informatie bijlage B.

1. Aanleiding

Op 21 januari 2010 is het wetsvoorstel gemeentelijke schuldhulpverlening aan de Tweede Kamer aangeboden. Deze wet bepaalt dat gemeenten een zorgplicht krijgen op het terrein van schuldhulpverlening. De behandeling van de wet in de Tweede Kamer is inmiddels afgerond. Op 26 maart 2012 is de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) door de Eerste kamer aangenomen. De Wgs is per 1 juli 2012 in werking getreden.

1.1 Wet gemeentelijke schuldhulpverlening

Het Rijk beoogt met de invoering van de Wgs een bodem in de gemeentelijke schuldhulpverlening te leggen. Het gaat dan om:

- het realiseren van een brede toegankelijkheid
- het beperken van wacht- en doorlooptijden
- het realiseren van integrale schuldhulpverlening
- het geven van regie aan de gemeente en
- het op de politieke agenda zetten van de gemeentelijke schuldhulpverlening

Gemeenten krijgen door de komst van de Wgs uitdrukkelijk de taak om regie te voeren en integraal beleid te ontwikkelen. Niet alleen moet worden gewerkt aan het oplossen of hanteerbaar maken van het schuldenprobleem, maar tegelijkertijd moet de oorzaak in beeld worden gebracht en deze moet, in samenhang met eventuele andere problemen, worden opgelost.

Gemeenten moeten ook beleid gaan ontwikkelen op het gebied van schuldenpreventie. Ook de nazorg op de schuldhulpverlening wordt bij de gemeente neergelegd. Budgetbeheer kan daar een centrale rol in spelen. In het beleidsplan zal nadrukkelijk aandacht zijn voor preventie, nazorg en het integrale karakter van de hulpverlening.

In de wet zijn termijnen opgenomen over de behandeling van aanvragen voor schuldhulpverlening.

- De wachttijd tussen aanvraag en eerste gesprek (intake) is maximaal 4 weken;
- In het geval van bedreigende schulden op de eerste levensbehoeften is de wachttijd maximaal 3 werkdagen;
- De gemeente moet de aanvrager informeren over de verwachte doorlooptijd (de tijd tot duidelijk is of een regeling kan worden getroffen).

Met de komst van de Wgs krijgen gemeenten een aantal extra wettelijke taken toebedeeld. De gemeenten krijgen echter geen extra rijksmiddelen voor de uitvoering van deze wet.

1.2 Opgaven

Met de komst van de Wgs staat gemeente Texel, in de kern van de zaak, voor 3 opgaven.

1. De sociale opgave

Binnen de sociale opgave wordt aangegeven wat de gemeente wil bereiken met het beleid. Hierbij is het mogelijk om onderscheid te maken tussen verschillende doelgroepen. Kortweg: wat willen we gaan doen, voor wie en wat moet de uitkomst zijn?

2. De regie- en sturingsopgave

Door middel van de Wgs krijgt de gemeente een duidelijke regierol op het gebied van integrale schuldhulpverlening. In deze opgave zal duidelijk worden gemaakt hoe wij de doelstellingen vanuit de sociale opgave willen verwezenlijken en wie daarin welke verantwoordelijkheid heeft.

3. De financiële opgave

In de financiële opgave staan we stil bij de financiële kaders waarbinnen het beleid kan plaatsvinden.

Deze opgaven zullen uitgebreider worden behandeld in hoofdstuk 3.

1.3 Uitgangspunten

Om het beleidsplan richting te geven zijn enkele uitgangspunten geformuleerd:

1. Beleidsplan voor 4 jaar

Het beleidsplan zal gelden voor een periode van 4 jaar. In het beleidsplan zal een duidelijk beeld worden geschetst waaraan de gemeente samen met haar partners en uitvoeringsorganisaties kan werken. Door te kiezen voor een periode van 4 jaar verstrekken wij duidelijkheid aan onze inwoners en uitvoeringsorganisaties.

2. Aansluiten bij de wet en de huidige uitvoeringspraktijk

In dit beleidsplan staat de Wgs centraal. Daarnaast zal zo veel mogelijk aansluiting worden gezocht bij de bestaande uitvoeringspraktijk.

3. Financiële zelfredzaamheid

Door middel van integrale schuldhulpverlening wil de gemeente de positie en de vaardigheden verbeteren van inwoners die problematische schulden hebben. Het doel van de inzet van de producten en/of financiële middelen is het vergroten van de financiële zelfredzaamheid van onze inwoners waardoor men ook de regie op andere leefgebieden makkelijker kan oppakken.

2. De gemeentelijke doelstelling

De opgaven zoals weergegeven in paragraaf 1.3. worden hier vertaald in de doelstellingen van gemeente Texel. Daarbij wordt na formulering van de algemene doestelling verder ingegaan op de te onderscheiden opgaven.

De gemeentelijke doelstelling is het bevorderen van maatschappelijke participatie. De gemeente wil dat haar inwoners optimaal kunnen participeren in het maatschappelijk verkeer. Het zelfstandig verwerven van inkomen door arbeid is de meest optimale vorm van participatie. Financiële problemen zijn vaak een belemmering voor (arbeids)participatie of brengen deze in gevaar.

In de basis is het doel van schuldhulpverlening het voorkomen van problematische schuldsituaties. Wanneer de schuldensituatie als problematisch wordt ervaren door de inwoner, wordt deze begeleid naar een leven waarin de financiële situatie geen belemmeringen meer hoeft te vormen voor vormen van maatschappelijke participatie, bij voorkeur in de vorm van deelname aan het arbeidsproces.

De gemeente wil met de uitvoering van de Wgs een belangrijke bijdrage leveren aan het wegnemen en voorkomen van financiële belemmeringen. Daarbij wordt de ambitie uitgesproken om haar bewoners optimaal te ondersteunen bij het behalen van een maximaal haalbare financiële zelfredzaamheid (in figuur I weergegeven als trede 5).

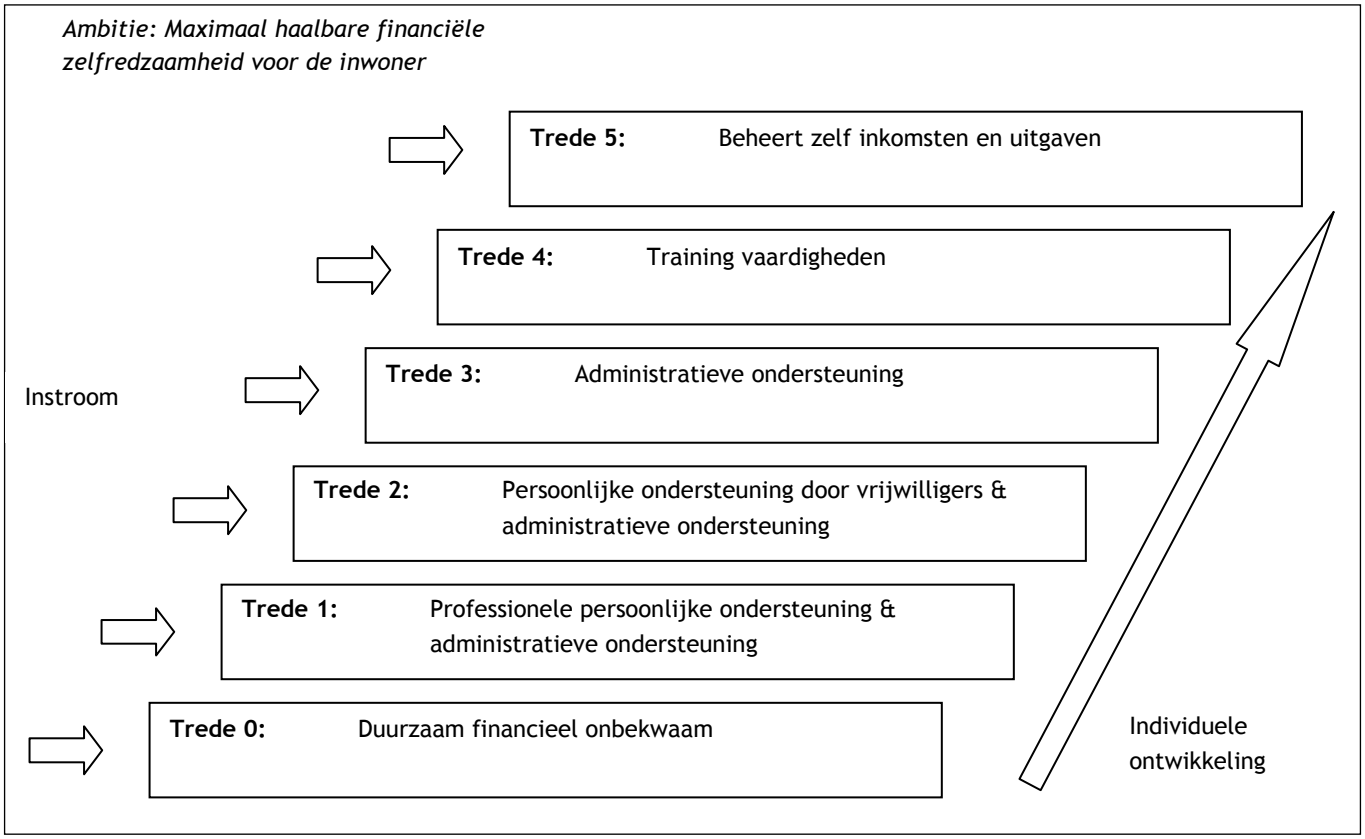

Figuur I: De ladder van schuldhulpverlening

2.1. De sociale opgave

Het doel van de inzet van producten en/of financiële middelen is het streven naar financiële zelfredzaamheid voor onze inwoners. Dit draagt bij aan de positieverbetering van mensen met problematische schulden. Hoe hoger de inwoner klimt op de ladder van schuldhulpverlening (figuur I), des te zelfstandiger en meer zelfredzaam de inwoner kan participeren in de samenleving. Financiële zelfredzaamheid draagt bij aan de emancipatie en participatie van de inwoner. Financiële zelfredzaamheid kan worden gedefinieerd als het verantwoord besteden en beheren van inkomen (uit werk of uitkering) zodat problematische schulden worden voorkomen.

Integrale schuldhulpverlening wordt ingezet als instrument om inwoners te laten klimmen op de ladder van schuldhulpverlening. De Wgs schrijft niet voor wat wordt verstaan onder integrale schuldhulpverlening. Wij hebben ervoor gekozen om aan te sluiten bij de definitie van de NVVK, de brancheorganisatie voor schuldhulpverlening en sociaal bankieren.

"Integrale schuldhulpverlening is het actief ondersteunen van een inwoner bij het vinden van een oplossing voor zijn/haar financiële problemen, maar ook bij het vinden van een oplossing voor de eventuele oorzaken hiervan of voor omstandigheden die verhinderen dat de financiële problemen kunnen worden opgelost. Integrale schuldhulpverlening houdt daarnaast in dat zoveel mogelijk voorkomen wordt dat problematische schulden ontstaan".[3]

Uit bovenstaande definitie komt naar voren dat integrale schuldhulpverlening uit de volgende 3 met elkaar samenhangende onderdelen bestaat:

1. materiële schuldhulpverlening;
2. immateriële hulpverlening en
3. preventie.

Deze onderdelen worden besproken in de hierna volgende paragrafen.

2.1.1. Materiële schuldhulpverlening

Over materiële schuldhulpverlening wordt gesproken als er sprake is van een financiële hulpvraag. Deze hulpvragen lopen sterk uiteen. Het kan hierbij gaan om het helpen met het in kaart brengen van schulden, het treffen van een schuldenregeling, het beheren van budgetten, het afgeven van verklaringen op grond van de faillissementswet, etc.

De uitvoering voor dit type hulpvragen van inwoners van Texel wordt verzorgd door Kredietbank Nederland. Aanmelding bij de Kredietbank wordt door de gemeente (WIZ-loket) gedaan. De gemeente vervult naar de hulpvrager een adviserende en/of verwijzende rol.
Maatschappelijke organisaties verwijzen personen met problematische schulden naar de gemeente.

Doelstelling van dit type hulpverlening is ten eerste het creëren van financiële stabiliteit en rust. Er moet worden voorkomen dat schulden escaleren tot een crisissituatie als huisuitzetting of afsluiting van energie- of watervoorziening.

Nadat financiële stabiliteit en rust is behaald (indien nodig met behulp van immateriële hulpverlening), kan worden gewerkt aan het oplossen van de schulden. Uitgangspunt is dat schulden volledig betaald worden. Indien dat niet mogelijk is en er sprake is van een zogenaamde problematische schuldsituatie wordt een schuldenregeling tot stand gebracht waarbij het doel is om binnen maximaal 36 maanden een schuldenvrije situatie te realiseren. In een aantal situaties is een schuldenvrije toekomst niet haalbaar en is het doel het bereiken van een situatie waarin de schuld beheersbaar is en er geen verdere verslechtering van de situatie optreedt.

[3] Bron: NVVK, Leidraad Wet gemeentelijke schuldhulpverlening, mei 2010

De Kredietbank Nederland brengt in kaart wat er nodig is om de situatie in eerste instantie stabiel te krijgen en op termijn op te lossen. Er wordt een plan van aanpak opgesteld waarin de afspraken tussen de inwoner en de Kredietbank worden vastgelegd.

Onderstaand processchema geeft in het kort de werkwijze van de Kredietbank weer.

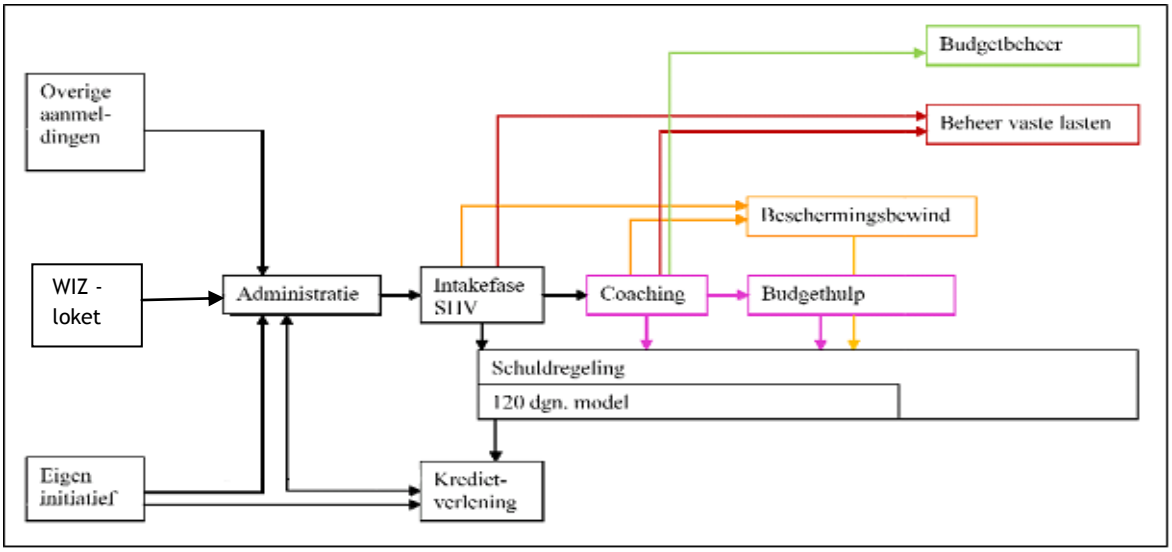

Figuur II: Processchema kredietbank

2.1.2. Immateriële hulpverlening

Een onderdeel van het hierboven genoemde plan van aanpak kan zijn dat er naast de aanpak van schulden ook moet worden gewerkt aan de omstandigheden die een oplossing voor de schuldenproblematiek in de weg staan. In dit kader wordt gesproken van immateriële hulpverlening.

De uitvoering voor dit type hulpvragen ligt over het algemeen bij organisaties zoals het algemeen maatschappelijk werk (AMW), Brijder verslavingszorg, GGZ, etc. Deze instellingen begeleiden inwoners bij onder andere psychosociale problematiek, motivatie, gedragsverandering en ondersteuning op verschillende leefterreinen. De Kredietbank werkt nauw samen met deze instellingen, waarmee aan de integrale benadering invulling wordt gegeven.

2.1.3. Preventie

Een belangrijk onderdeel van schuldhulpverlening is preventie: het voorkomen dat inwoners (weer) problematische schulden krijgen. Met de komst van de Wgs zijn gemeenten verplicht beleid en maatregelen te formuleren die kunnen helpen voorkomen dat inwoners schulden aangaan die ze niet kunnen betalen. Daarnaast wordt vroeg signaleren van schulden steeds belangrijker. Het is effectiever (en goedkoper) iemand te helpen wanneer de schulden niet problematisch zijn. Niet-problematische schulden groeien steeds vaker uit tot problematische schulden.

De definitie van schuldpreventie luidt:
Schuldpreventie is een mix van maatregelen, activiteiten en voorzieningen die er op gericht is deelnemers dusdanig financieel vaardig te krijgen dat zij hun financiën op orde kunnen houden.[4]

[4] NVVK

Voorlichting

Voor de inwoners van gemeente Texel moet het bekend zijn waar zij terecht kunnen op het gebied van schuldhulpverlening. Daarnaast moeten ook de stappen bekend zijn die mensen zelf kunnen zetten wanneer zij schulden hebben. Het Nibud en de NVVK hebben hiervoor een website ter beschikking gesteld, www.zelfjeschuldenregelen.nl. Op deze website kunnen mensen inzicht krijgen in hun situatie en hoe zij financiële problemen op kunnen lossen met behulp van een (persoonlijk) stappenplan.

Netwerkpartners

Een deel van de aanmeldingen komt binnen via de netwerkpartners. Het is van belang dat de netwerkpartners weten wat de gemeente kan doen in het kader van schuldhulpverlening. Daarnaast dient er sprake te zijn van korte lijnen, zeker in verband met de integrale aanpak. Daarom bespreekt de gemeente regelmatig de integrale aanpak met de netwerkpartners.
Netwerkpartners geven ook signalen, bijvoorbeeld over betalingsachterstanden, door aan de gemeente. Deze signalen pakt de gemeente zorgvuldig op.
Stichting Pharos Texel heeft vrijwilligers die kunnen helpen bij persoonlijke administratie. Sommige mensen hebben hulp nodig hebben bij het doornemen van hun post. Anderen hebben hulp nodig bij de financiële administratie. Ook zijn er mensen die de Nederlandse taal onvoldoende machtig zijn en die om die reden hulp bij de post kunnen gebruiken. Deze vrijwilligers dragen op een belangrijke manier bij aan schuldenpreventie.

Inwoners

Het is belangrijk dat bewoners weten waar ze terecht kunnen op het gebied van schuldhulpverlening en dat de drempel tot hulp zo laag mogelijk is. Schaamte bij betrokkenen speelt een grote rol binnen de schuldhulpverlening en is vaak een belemmerende factor om hulp te vragen. Ten minste eenmaal per kwartaal wordt er informatie over schuldhulpverlening gepubliceerd via de website en/of de gemeentepagina in de kranten.

Nazorg

Goede nazorg is een essentieel onderdeel van de schuldhulpverlening. Betrokkenen zitten tijdens de schuldhulp bemiddelingsfase voor een langere periode in een strak financieel regime. Wanneer een traject succesvol is afgerond, krijgt men ineens veel vrijheid terug. Het is daarom noodzakelijk dat er tijdens de bemiddelingsfase al aandacht is voor budgetbeheer en het monitoren van de financiële situatie. Als dat niet voldoende is, kan men na afronding van een schuldhulpverleningstraject in aanmerking komen voor nazorg. Deze nazorg is ook gericht op budgetbeheer en/of het monitoren van de financiële situatie.

2.2. Regie- en sturingsopgave

Gemeente Texel vervulde ook voor de invoering van de Wsg een regierol die werd gekenmerkt door korte communicatielijnen met de uitvoeringsinstellingen. Met de invoering van de Wgs is de regierol op het gebied van integrale schuldhulpverlening wettelijk vastgelegd. De gemeente dient zich richting het Rijk te verantwoorden over de uitvoering.

Om invulling te geven aan de rol van regisseur is het van belang aan te geven wat gemeente Texel wil bereiken en wie de uitvoeringspartner(s) hiervoor zijn. Met deze partner(s) dienen vervolgens duidelijke kwantitatieve en kwalitatieve afspraken te worden gemaakt. In deze paragraaf wordt stil gestaan bij de rollen en verantwoordelijkheden van de gemeente en de verschillende uitvoeringsorganisaties die het beleid moeten vormgeven. Daarnaast wordt stilgestaan bij de wijze van sturing door de gemeente.

In het openbaar bestuur is regie de wijze van uitvoeren van publieke taken onder toezicht en voor rekening van de opdrachtgever. Regie kan worden omschreven als het zodanig sturen, faciliteren en stimuleren van de uitvoerende organisatie(s) dat zij optimaal presteren:

- Sturen in de zin van een duidelijke opdracht en een duidelijk verantwoordingskader;
- Faciliteren door middel van het beschikbaar stellen van de noodzakelijke middelen;

- Stimuleren door verantwoordelijkheid te delen, door ruimte te geven aan de professionaliteit en creativiteit.

2.2.2. Rollen en verantwoordelijkheden

Regie kan worden gevoerd op verschillende niveaus. De volgende verantwoordelijkheden zijn te onderscheiden:

1. Strategisch; gericht op de langere termijn, waarin de sociale opgave centraal staat.
2. Tactisch; gericht op doelgroepen, speerpunten en een kortere termijn. Uitwerking van het tactisch beleid vindt plaats in begrotingen, jaarrekeningen en jaarverslagen.
3. Uitvoering; gericht op het individu. In een dienstverleningsconcept tussen de gemeente en de uitvoeringsorganisaties worden afspraken gemaakt over het aanbod.

Om regie te kunnen voeren is het van belang dat er duidelijke afspraken worden gemaakt over de beoogde resultaten en wie waarvoor verantwoordelijk is. In de huidige situatie gaat het om:

- de gemeenteraad
- het college van B&W;
- de uitvoeringsorganisaties.

De gemeenteraad

De gemeenteraad voert regie op het strategische beleid. De gemeenteraad vult deze rol in door het vaststellen van dit beleidsplan. In dit beleidsplan stelt de raad het beleid vast met betrekking tot:

- het doel (de sociale opgave);
- de toelatingscriteria;
- de wachttijden;
- de doorstroom (de duur van de schuldhulpverlening).

College van B&W

Het college voert regie op het tactische beleid. De beleidsdoelen die door de raad zijn vastgesteld, worden vertaald in concrete uitvoeringsafspraken zodat er gericht sturing kan worden gegeven op de resultaten van de uitvoeringsorganisaties. In de huidige situatie zijn er verschillende uitvoeringsorganisaties actief op het gebied van integrale schuldhulpverlening. Omdat er sprake dient te zijn van integraal beleid, maakt de gemeente (als regievoerder, beleidsverantwoordelijke en financier) afspraken met de uitvoeringsorganisaties over wie, voor welk onderdeel, verantwoordelijk is en hoe er samen moet worden gewerkt.
Het college heeft het initiatief bij het opstellen van deze contracten. De afspraken zoals vastgelegd in de contracten worden minimaal 1 maal per jaar geëvalueerd. Mocht hiertoe aanleiding zijn (bij bijvoorbeeld een grote toeloop op de schuldhulpverlening of het niet behalen van bepaalde afspraken), zal het college de raad informeren.

Uitvoeringsorganisaties

De uitvoeringsorganisaties kunnen worden beschouwd als resultaatverantwoordelijken. Zij voeren de regie op het uitvoeringsbeleid. Het is aan hen om beleid, werkwijzen en methoden te ontwikkelen die gericht zijn op het individu, de doelgroep of subdoelgroep. De resultaten staan daarbij centraal. De uitvoeringsorganisaties bepalen hoe de in de contracten vastgelegde afspraken worden gehaald en zijn verantwoordelijk voor het behalen van de in de contracten vastgestelde doelen.

Het psychosociale onderdeel binnen de integrale schuldhulpverlening (immateriële hulpverlening) wordt belegd bij instellingen zoals Brijder verslavingszorg, GGZ, etc. Deze instellingen zijn, in de hulpverlening, al jarenlang een partner van de gemeente. Ook voor deze instellingen geldt dat binnen het verlenen van hulpverlening bij schuldenproblematiek een “opdrachtgever- en opdrachtnemer relatie” bestaat.

2.3. Financiële opgave

Naast de sociale opgave en de regieopgave ligt er een financiële opgave voor de gemeente. De financiële opgave is gericht op het behalen van de sociale ambities binnen de door de gemeenteraad beschikbaar gestelde financiële middelen. De financiële sturing op de integrale schuldhulpverlening is daarmee een middel dat moet bijdragen aan het realiseren van de sociale opgave.

De zorgplicht binnen de Wgs zorgt er voor dat integrale schuldhulpverlening verandert van een dienst die geboden kan worden naar een plicht waarop de inwoner recht heeft. Daarnaast is de gemeente verplicht om preventie een plaats te geven binnen het gemeentelijke beleid op de schuldhulpverlening. De komst van de Wgs heeft het Rijk er echter niet toe bewogen om meer geld beschikbaar te stellen voor de uitvoering van de wet.
Om de financiële risico's zoveel als mogelijk te beperken, dient de gemeente duidelijke afspraken te maken met de uitvoeringsorganisaties over de financiering van de integrale schuldhulpverlening.

De financiële opgave wordt beschreven langs de volgende lijnen:

- De opbrengsten van schuldhulpverlening;
- Financiële sturing, door regievoering, op de uitvoering;
- Investeren in preventie.

2.3.1. Schuldhulpverlening loont

Hogeschool Utrecht en onderzoeksbureau Regioplan hebben samen onderzoek gedaan naar de kosten en baten van schuldhulpverlening. Het onderzoek 'Schuldhulpverlening loont' toont aan dat de baten van schuldhulpverlening ruim 2 keer zo hoog zijn als de bedragen die de betreffende gemeenten daar aan uitgeven.
Door het uitvoeren van schuldhulpverlening voorkomt de gemeente dus kosten op andere terreinen. Gemeente Texel staat dan ook voor een zo breed mogelijke toegankelijkheid van de integrale schuldhulpverlening (zie ook paragraaf 2.1.4.). Ook in economisch slechte tijden. Dit betekent overigens niet dat een financieel risico daarbij voor lief genomen moet worden.

2.3.2 Financiële sturing door regie op de uitvoering

In de contracten met de uitvoeringsorganisaties worden naast kwantitatieve en kwalitatieve afspraken ook financiële afspraken gemaakt over de tarieven die gerekend mogen worden.
De gemeenteraad stelt jaarlijks in de gemeentelijke begroting het budget voor integrale schuldhulpverlening vast. Door het op een juiste manier vervullen van de rol van opdrachtgever en opdrachtnemer worden de financiële risico's zoveel mogelijk beperkt.

De materiële schuldhulpverlening is belegd bij de Kredietbank. Doordat de Kredietbank geen eigendom is van de gemeente, kan de gemeente duidelijke kwantitatieve en kwalitatieve afspraken maken met deze uitvoeringsorganisatie zonder dat de gemeente financieel verantwoordelijk wordt gehouden voor eventuele tekorten door het niet behalen van de afspraken (zoals bij een gemeenschappelijke regeling het geval zou zijn). Hierdoor ontstaat een zuivere opdrachtgever (het college van B&W die hiertoe is gemandateerd door de gemeenteraad) en opdrachtnemer (de Kredietbank) relatie en worden de financiële risico's voor de gemeente beperkt.

2.3.3. Investeren in preventie

In paragraaf 2.1.3. wordt besproken dat preventie een belangrijk onderdeel is van integrale schuldhulpverlening. Door te investeren in preventie willen gemeenten de toeloop op de materiële en immateriële schuldhulpverlening in de toekomst laten afnemen. Het spreekt voor zich dat de resultaten van preventie niet van het ene op het andere jaar zijn te meten. Investeren in preventie is investeren in de toekomst.

3. Doelgroepen gedifferentieerd

Binnen de schuldhulpverlening wordt onderscheid gemaakt tussen 4 doelgroepen. Deze doelgroepen eisen een andere aanpak. Niet iedereen is in staat zijn verantwoordelijkheid te nemen of te dragen. Niet elk traject is geschikt voor iedere doelgroep.

3.1 Hoofddoelgroepen gebaseerd op de problematiek

1. Enkelvoudige problematiek
2. Overlevingsproblematiek
3. Meervoudige, complexe problematiek in de situatie
4. Complexe persoonlijkheidsproblematiek

3.1.1. Enkelvoudige problematiek

Mensen in deze doelgroep hebben dusdanige financiële problemen dat zij de stap nemen om hulp te zoeken. Hoe lager de drempel, hoe eerder deze doelgroep zich zal aanmelden. Over het algemeen zijn de problemen bij deze mensen ontstaan door een combinatie van aanpassing- en overbestedingschulden. Men is niet in staat gebleken om tijdig het bestedingspatroon aan de nieuwe situatie aan te passen. Dit kan bijvoorbeeld gebeuren als iemand in de WW terecht komt of wanneer 2-verdieners een inkomen kwijtraken.

3.1.2 Overlevingsproblematiek

De mensen in deze doelgroep leven langdurig op het sociale minimum. Door tegenslagen wordt een neerwaartse spiraal ingezet, waardoor zij niet meer financieel zelfstandig verder kunnen. In sommige gevallen zijn zij niet in staat een weg te vinden in de ‘wereld’ van de uitkeringen en inkomensvoorzieningen. Het inkomen is vaak een uitkering op het minimum en men mist soms het inzicht in toeslagen, kwijtschelding of subsidie- en/of kortingsmogelijkheden. Bij deze doelgroep speelt ook vaak het vraagstuk rondom re-integratie.

3.1.3 Meervoudige, complexe problematiek in de situatie

Bij deze doelgroep zijn de financiële problemen slechts een deel van de problematiek. Er kan ook sprake zijn van problemen in bijvoorbeeld de huiselijke sfeer, rondom relaties en niet-gediagnosticeerde persoonlijkheid- en/of verslavingsproblematiek. Voor deze doelgroep kan met schuldhulpverlening veel worden gedaan door middel van inkomensbeheer en tijdelijke afspraken met schuldeisers. Voor een structurele oplossing moet worden samengewerkt met netwerkpartners zoals het AMW, GGZ, verslavingszorg, etc.

3.1.4 Complexe persoonlijkheidsproblematiek

Deze doelgroep zal in eerste instantie ofwel psychiatrische hulp, verslavingszorg of ondersteuning van de Stichting MEE (nodig) hebben. Voor deze categorie kan de gemeente in samenwerking met de hulpverleners van de netwerkpartner(s) de technische ondersteuning verzorgen. De begeleiding van de betrokkenen blijft echter bij de netwerkpartner/primaire hulpverlenende instellingen. Dit omdat de begeleiding van psychiatrische, verslaafde en/of verstandelijk gehandicapten een specialisme is. De algemene begeleiding staat hierbij voorop. Schuldhulpverlening is daar een onderdeel van.

3.2. Subdoelgroepen

1. Zelfstandigen en (ex-) ondernemers;
2. Gezinnen/alleenstaanden met minderjarige kinderen;
3. Recidivisten.

Alle subdoelgroepen passen binnen een van de problematiekdoelgroepen, maar hebben extra aandacht nodig omdat de werkwijze of benadering specifiek is.

3.2.1 Zelfstandigen en (ex) ondernemers

Schuldhulpverlening voor zelfstandigen en (ex-)ondernemers is een onderdeel apart. De schuldenproblematiek is meer complex en bij ex-ondernemers is de boekhouding vaak niet afgerond. Zelfstandige ondernemers vallen in eerste instantie onder het Bijstandsbesluit zelfstandigen 2004 (Bbz2004). Bbz2004 is een kredietregeling voor personen die vanuit een uitkeringspositie een bedrijf willen starten en hiervoor de financiering niet rond kunnen krijgen. Ook gevestigde zelfstandige ondernemers die tijdelijk niet beschikken over voldoende middelen om in hun bestaan te voorzien en/of behoefte hebben aan bedrijfskapitaal, maar hiervoor geen financiering kunnen krijgen, kunnen een beroep doen op deze regeling. Als blijkt dat de onderneming niet levensvatbaar is, dient de zelfstandige zijn onderneming te beëindigen voordat hij in aanmerking komt voor schuldhulpverlening. De Bbz-uitvoering valt onder verantwoordelijkheid van de gemeente.

3.2.2. Situatie met kinderen

De impact van schuldenproblematiek en schuldhulpverlening op aanwezige kinderen in een gezin is groot. Het is niet wenselijk dat kinderen de dupe worden van het onvermogen van de ouders de schuldenproblematiek het hoofd te bieden. Daarom blijft de gemeente bij schrijnende gevallen ondersteuning bieden, bijvoorbeeld in het betalen van vaste lasten als huur, gas, water en ziektekostenverzekering. Hiermee wordt voorkomen dat kinderen opgroeien in een instabiele woonsituatie en niet verzekerd zijn tegen ziektekosten uit het basispakket.
Zonder enige medewerking van de ouders is het niet mogelijk om ondersteuning te bieden. Als daarmee de stabiliteit voor kinderen in gevaar is, worden stappen genomen die gericht zijn op bescherming van de kinderen (zoals een melding naar het CJG).

3.2.3. Onduidelijke financiële situatie

Bij een onduidelijke financiële situatie is het niet mogelijk om hulp te bieden. Er kan niet gestabiliseerd worden of een schuldregeling gestart worden wanneer inkomsten, uitgaven en verplichtingen niet duidelijk zijn. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn bij lopende scheidingen. De schuldhulpverlening is er dan op gericht zo spoedig mogelijk de noodzakelijke duidelijkheid te verkrijgen en het plegen van interventies om een bedreigende situatie te voorkomen (door bijvoorbeeld overleg met schuldeisers). Pas als de financiële situatie duidelijk is, kan integrale schuldhulpverlening aangeboden worden.

3.2.4. Recidivisten

Het komt met enige regelmaat voor dat personen die eerder in de schuldhulpverlening hebben gezeten zich opnieuw melden voor schuldhulpverlening. Voor personen die de afgelopen 10 jaar niet in de Wet schuldsanering natuurlijke personen (Wsnp[5]) hebben gezeten geldt het volgende:

2e melding: Wanneer iemand zich een 2e keer meldt voor schuldhulpverlening wordt deze ook geholpen. Uiteraard wordt kritisch bekeken waardoor iemand opnieuw in de schulden is gekomen en of onder bewindstelling noodzakelijk is.

3e melding: Wanneer iemand zich voor de 3e keer meldt, krijgt deze een wachttijd mee van 2 maanden. Andere cliënten gaan voor. De geloofwaardigheid bij de schuldeisers is immers weg, daarom komen deze cliënten niet langer in aanmerking voor schuldbemiddeling.
Gemeente Texel kan ten hoogste regelen dat de vaste lasten (gas, water, licht, ziektekosten en huur) worden doorbetaald, op voorwaarde dat men hieraan meewerkt. Crisisinterventie wordt alleen gedaan wanneer er minderjarige kinderen in het gezin aanwezig zijn.

Wanneer iemand de afgelopen 10 jaar in de Wsnp heeft gezeten of er sprake is van fraudevorderingen is het Wsnp-traject wettelijk niet mogelijk[6], voor sommige gevallen is schuldbemiddeling nog wel mogelijk. Wanneer schuldbemiddeling niet mogelijk is, kan de gemeente ten hoogste regelen dat de vaste lasten

[5] Als het niet lukt om met integrale schuldhulpverlening tot een oplossing te komen met schuldeisers, dan wordt de rechter gevraagd om een oplossing: het wettelijke traject via de Wet schuldsanering natuurlijke personen (Wsnp).
[6] Er mag voor een belanghebbende slechts eenmaal per 10 jaar een Wsnp-traject worden ingezet.

worden doorbetaald (technisch stabiliseren), mits de cliënt meewerkt. Er wordt gekeken of beschermingsbewind noodzakelijk is.
In geval van gezinnen met kinderen is de stabiliteit van de woonsituatie en het voorkomen of opheffen van een bedreigende situatie van groot belang. Waar mogelijk zal dan ondersteuning worden geboden.

4. De uitvoering

4.1. Uitsluitingsgronden

Met de Wgs ontstaat een recht op integrale schuldhulpverlening. De wetgever heeft gemeenten ruimte geboden om uitsluitinggronden vast te stellen. Gemeente Texel kiest ervoor om gebruik te maken van deze mogelijkheid. Het gaat om de volgende uitsluitingsgronden:

- gebrek aan medewerking
- het ontbreken van enige inkomsten

Hierdoor kunnen praktische problemen ontstaan waardoor (integrale) schuldhulpverlening niet of slechts in beperkte mate mogelijk is.

4.2. Bezwaar & beroep

Een inwoner die aanspraak maakt op integrale schuldhulpverlening maar een negatieve beschikking ontvangt, kan in bezwaar gaan tegen deze beschikking.

Wanneer een belanghebbende aanspraak maakt op schuldhulpverlening maar wel financieel zelfredzaam is, zal dit met hem besproken worden. Tijdens dit gesprek worden zijn situatie en omstandigheden besproken. Belanghebbende wordt gewezen op bestaande inkomensondersteunende maatregelen (langdurigheidtoeslag, bijzondere bijstand, toeslagen en eventuele kwijtscheldingsmogelijkheden). Ook dit is een vorm van integrale schuldhulpverlening.

4.3. Wachttijd en doorlooptijd schuldhulpverlening

In artikel 4 van de Wgs is opgenomen dat als een belanghebbende zich tot de gemeente wendt voor schuldhulpverlening, er binnen 4 weken een eerste gesprek dient plaats te vinden waarin de hulpvraag wordt vastgesteld. De wet legt geen sanctie op het niet behalen van deze termijn. Daarnaast is in de Wgs opgenomen dat de belanghebbenden inzicht krijgen in het aantal weken tussen het eerste gesprek waarin de hulpvraag wordt vastgesteld en het bereiken van het resultaat (doorlooptijd). De doorlooptijd is onder andere afhankelijk van de problematiek, de inzet van de cliënt en de inzet van schuldeisers. Daardoor is het niet altijd eenvoudig om de doorlooptijd vast te stellen.

Gemeente Texel wil geen wachtlijst binnen de integrale schuldhulpverlening. Hiervoor is de doelgroep te kwetsbaar. De gemeente stelt zich tot doel dat de beoordeling van de schuldenproblematiek zo snel mogelijk plaatsvindt. Dit sluit aan bij het huidige beleid van de gemeente om vragen met betrekking tot schuldenproblematiek zo snel mogelijk af te handelen. De gemeente voldoet hiermee ook aan de Wet dwangsom.[7]

4.4. Bedreigende situatie

Voor belanghebbenden die zich in een bedreigende situatie (crisis) bevinden is in de Wgs opgenomen dat die binnen 3 werkdagen een eerste gesprek moeten hebben waarin de hulpvraag wordt vastgesteld. Bij een aanmelding moet dus snel worden vastgesteld of er mogelijk sprake is van een bedreigende situatie. De wetgever stelt geen sanctie op het niet behalen van deze termijn van 3 dagen.

In de wet wordt onder bedreigende situatie een gedwongen woningontruiming, beëindiging van de levering van gas, elektra of water of opzegging dan wel ontbinding van de zorgverzekering verstaan. Aan deze definitie voegen wij toe dat er in al deze genoemde situatie sprake moet zijn van een aangezegde datum van ontruiming, stopzetting of ontbinding.

[7] De dwangsomregeling is opgenomen in artikel 4:17 van de Algemene Wet bestuursrecht. Deze regeling beoogt burgers een effectief rechtsmiddel te geven tegen trage besluitvorming van bestuursorganen.

Het college krijgt de mogelijkheid om bij de rechtbank een moratorium aan te vragen. De verwachting is dat de mogelijkheid tot het instellen van een moratorium op 1 januari 2013 in de wet zal zijn vastgelegd.
Bij een moratorium wordt het crediteuren voor een bepaalde tijd onmogelijk gemaakt om, ten behoeve van de betaling van schulden, zich te verhalen op het vermogen van de debiteur.
Indien noodzakelijk zal dit middel ingezet kunnen worden ter voorkoming of afwenden van bedreigende situaties vanaf het moment dat deze mogelijkheid in de wet is opgenomen.

5. Kwaliteit, termijnen en wachtlijstenbeheer

5.1 Kwaliteit

Kwaliteit is een belangrijk onderdeel van de schuldhulpverlening. Kwaliteit leveren en borgen is een voorwaarde bij het aanbieden van schuldhulpverlening. Op de processen worden steekproefsgewijs controles gehouden door team Werk, Inkomen en Zorg.

De NVVK, de brancheverenigingen van schuldhulpverlenende instanties in Nederland, heeft gedragsregels ontwikkeld waarin richtlijnen zijn opgenomen voor goede schuldhulpverlening. De Kredietbank is actief lid van de NVVK. Het werken volgens deze gedragscodes levert een goede bijdrage aan de kwaliteit. De gemeente stelt bij de uitbesteding van (materiële) schuldhulpverlening lidmaatschap van een brancheverenigingen als eis voor de schuldbemiddelaar. Verder is het van essentieel belang dat alle partijen die betrokken zijn bij de schuldhulpverlening aantoonbaar beschikken over voldoende capaciteit en deskundigheid.

Met alle betrokken partijen worden duidelijke afspraken gemaakt over de te behalen resultaten. De partijen rapporteren over deze resultaten. Op basis van de rapportages vindt waar nodig bijsturing plaats.

Een kritische succesfactor op het gebied van kwaliteit is de samenwerking tussen betrokken partijen. Samenwerking tussen schuldenbemiddelaar, het algemeen maatschappelijk werk en andere zorgpartners is een belangrijke voorwaarde voor integrale schuldhulpverlening. De gemeente monitort de samenwerking en de resultaten en bespreekt dit jaarlijks met de betrokken partijen. Waar nodig zullen er afspraken worden gemaakt die tot verbetering van de integrale samenwerking leiden.

Om kwaliteit te kunnen leveren wordt er ook inspanning van de belanghebbenden verwacht. Het is niet mogelijk een goede dienstverlening te verzorgen wanneer de belanghebbende niet volledig meewerkt. Vanaf het eerste intakegesprek wordt duidelijk gemaakt wat er van hem/haar verlangd wordt en wat de gemeente kan betekenen. De inlichtingenplicht is hierbij essentieel. Dit houdt in dat de cliënt verplicht is alle inlichtingen te verstrekken die van belang zijn voor de schuldhulpverlening. De inlichtingenplicht geldt zowel gevraagd, op verzoek van de gemeente of een netwerkpartner, als ongevraagd, op veranderde omstandigheden van belanghebbende die van invloed kunnen zijn op de schuldhulpverlening.
Daarnaast heeft men een medewerkingsplicht. De belanghebbende is verplicht mee te werken aan de voorwaarden die de gemeente stelt, komt op tijd bij een afspraak en houdt zich aan afspraken. Wanneer belanghebbende zich niet aan de verplichtingen houdt, volgt de eerste keer een (schriftelijke) waarschuwing en vindt hierover een gesprek plaats. Indien de cliënt zich voor de 2de keer niet aan de voorwaarden houdt, wordt de schuldhulpverlening beëindigd of beperkt.

5.2 Termijnen

De Kredietbank is er verantwoordelijk voor dat de termijnen niet overschreden worden. Bewaking van kwaliteit en kwantiteit vind plaats binnen het contractbeheer door Team WIZ. Momenteel (juni 2012) zijn er geen wachtlijsten bij de schuldhulpverlening. Er is ruim voldoende capaciteit om de huidige instroom van de schuldhulpverlening op te vangen binnen de samenwerkingsafspraken met de Kredietbank. Indien de instroom sterk stijgt en er wachtlijsten voor het intakegesprek dreigen te ontstaan, zullen passende maatregelen worden genomen.

5.3 Verantwoording

Conform de Wgs wordt de gemeenteraad jaarlijks geïnformeerd over de resultaten van de schuldhulpverlening. Indien daar aanleiding toe is, wordt op dat moment ook dit beleidsplan bijgesteld.

6. Financiën

Door het rijk worden met de invoering van de nieuwe wet geen extra structurele middelen ter beschikking gesteld. Bovendien is in het nieuwe regeer- en gedoogakkoord 'Vrijheid en Verantwoordelijkheid' per 2012 een structurele bezuiniging van € 20 miljoen ingeboekt op schuldhulpverlening. In 2012 wordt de schuldhulpverlening binnen gemeente Texel gefinancierd uit een aantal budgetten: gemeentelijke middelen, rijksmiddelen en het participatiebudget.

6.1 Gemeentelijke middelen

Gemeenten hebben bij schuldhulpverlening de regie. Zij kunnen zelf prioriteiten stellen en kiezen hoe zij de schuldhulpverlening willen organiseren. Gemeenten kunnen eigen middelen inzetten, bijvoorbeeld in de vorm van subsidies.
Jaarlijks legt het college in de Jaarrekening verantwoording af aan de gemeenteraad over de uitvoering van dit door de gemeenteraad vastgestelde plan met betrekking tot integrale schuldhulpverlening. De bespreking van de Jaarrekening in de gemeenteraad kan aanleiding zijn om het beleid en de uitvoering van de integrale schuldhulpverlening bij te stellen.

6.2 Begroting

De maatregelen in deze nota hebben geen budgettaire consequenties voor de gemeentebegroting. Uitgangspunt voor de meerjarenbegroting is het budget van 2012. Voor 2013 tot en met 2015 is een voorlopige begroting weergegeven. De definitieve vaststelling is afhankelijk van besluiten van rijkswege en van het aantal inwoners dat een beroep doet op schuldhulpverlening en de inzet van producten.

2012	2013	2014	2015
€ 65.000	€ 65.000	€ 65.000	€ 65.000

In onderstaande tabel staan de werkelijke uitgaven aan schuldhulpverlening van de afgelopen 2 jaar weergegeven.

2010	2011
€ 42.803	€ 83.351

Vastgesteld in de openbare vergadering van 19 september 2012,

De griffier, De voorzitter,

Bijlage A. Productenboek Kredietbank Nederland

Stabiliseren

Financiële stabiliteit biedt de meeste kans op een geslaagde schuldregeling en op een structurele oplossing van de financiële problemen. Bij het bereiken van die stabiliteit komen de volgende onderwerpen aan de orde.

- Crisisinterventie in verband met bedreigende schulden (in overleg met belanghebbende wordt per situatie beoordeeld wie actie moet ondernemen)
- Toelichting werkwijze Kredietbank, doorlopen van gegevens, achtergronden en ontstaan schulden
- Budgetanalyse, doorspreken financiële situatie en te maken keuzes om tot een sluitend budget te komen
- Orde en rust brengen in de financiële situatie
- Ontvangen van inkomen
- Betalen vaste lasten (huur, energie e.d.)
- Periodiek uitbetalen huishoudgeld
- Indien nodig het openen van een nieuwe bankrekening (convenant NVB)
- Voorbereiding treffen voor het opzetten van de financiële administratie
- Indien verwijzen naar hulpverlenende instellingen
- Afstemmen met hulpverlenende instellingen
- Met schuldeisers zal, waar mogelijk en noodzakelijk, in een vroeg stadium van de stabilisatieperiode worden samengewerkt (voorkoming uitzetting en afsluiting)
- Opstellen plan van aanpak
- Opstarten van Budgetcoaching

Budgetcoaching

- Het, in eerste instantie, volledig overnemen van de administratie
- Ontvangen van inkomen en (op basis van het vastgestelde budget)
- Betalen vaste lasten
- Reserveren voor diverse nota’s
- Periodiek uitbetalen huishoudgeld
- Bestaand uitgavenpatroon in kaart brengen en beoordelen op mogelijkheden om het inkomen te verhogen (aanspraken financiële tegemoetkomingen) en uitgaven te beperken
- Opstellen jaarbegroting
- Opstellen maandbegroting (eventueel)
- In overleg met cliënt opstellen van uitgavenplan voor de komende periode(s)
- In maandelijkse gesprekken samen de administratie doen
- Bespreken uitgavenplan van de afgelopen maand(en)
- Doornemen met cliënt van verrichte betalingen
- Hulpmiddelen aanreiken om het budget onder controle te houden
- Aanreiken hulpmiddelen om op lange termijn overzicht te houden over financiën en gevolgen van keuzes in bestedingspatroon
- Bespreken hoe om te gaan met “onverwachte” uitgaven
- Begeleide afbouw naar zelfstandig financieel beheer
- De Kredietbank zorgt voor betaling als het inkomen daadwerkelijk binnenkomt, en signaleert tijdig als er geen betaling mogelijk is.

Schuldregeling

- Completeren van het dossier (is alle informatie beschikbaar?)
- Opvragen ontbrekende informatie
- Beoordeling aanvraag op mogelijkheden schuldregeling
- Berekening vrij te laten deel van het inkomen
- Beoordeling financiële ruimte voor het aflossen van de schulden
- Beoordeling vermogenssituatie
- Vaststelling aard schuldsituatie
- Contact met cliënt naar aanleiding van het aanvraagformulier
- Verslaglegging bevindingen dossieronderzoek
- Opstellen van een schuldregelingsovereenkomst bij problematische schulden

Bij problematische schuldensituaties zonder problematische schulden (voor zover cliënt niet in staat is dit zelf te regelen)

- Aanschrijven schuldeisers
- Maken schuldoverzicht
- Betaalplan maken voor schuldeisers
- Voorstel tot betalingsregeling of herfinanciering verzenden
- Eventueel schriftelijke aanvraag borgstelling
- Onderhandelen met schuldeisers

Bij akkoord schuldeisers

- Herfinanciering: voorbereiding kredietverlening en uitbetaling aan schuldeisers
- Betalingsregeling: doorbetaling aan schuldeisers
- Opstellen en laten tekenen van een schuldregelingsovereenkomst
- Indien er geen akkoord met alle schuldeisers wordt bereikt, is er automatisch sprake van problematische schulden.

Bij problematische schulden, conform de gedragscode schuldregeling

- - Aanschrijven schuldeisers
- - Maken schuldoverzicht
- - Betaalplan maken voor schuldeisers
- - Voorstel tot bemiddeling of sanering verzenden
- - Eventueel schriftelijke aanvraag borgstelling
- - Onderhandelen met schuldeisers
- - Eventueel via advocaat een onderhands akkoord trachten af te dwingen

Bij akkoord schuldeisers

- - Sanering: voorbereiding kredietverlening en uitbetaling aan schuldeisers
- - Bemiddeling: doorbetaling aan schuldeisers na vastgestelde periodes

Verzoekschrift

Indien geen akkoord met alle schuldeisers wordt bereikt, wordt op verzoek het verzoekschrift en de daarbij verplichte verklaring voor aanvraag toepassing wettelijke schuldsanering (Wsnp) verzorgd.

Bijlage B. Kosten en baten van schuldhulpverlening

Uit onderzoek dat het lectoraat Rechten van Hogeschool Utrecht (HU) en onderzoeksbureau Regioplan (Amsterdam) samen hebben uitgevoerd naar de kosten en baten van schuldhulpverlening blijkt dat schuldhulpverlening loont.

Een grote besparingen wordt gerealiseerd door een kortere uitkeringsduur, vooral bij de gemeentelijke sociale dienst. Een andere substantiële besparing is het voorkomen van huisuitzettingen van de schuldenaren. Het gaat daarbij om kosten die woningcorporaties maken bij huisuitzettingen en kosten voor het organiseren van maatschappelijke opvang. Ook worden er kosten bespaard bij de verslavingszorg en de GGZ.

Het hoge rendement van effectieve schuldhulpverlening wordt vooral gerealiseerd doordat de kans op een domino-effect in de meervoudige problematiek een halt wordt toegeroepen.

Het onderzoek gebeurde in opdracht van elf organisaties op dit vakgebied. Het volledige onderzoeksrapport is te lezen op:
http://www.socialeinnovatie.onderzoek.hu.nl/Data/News/~/media/KENNISCENTRA/Documents/FMR/2011%20kba%20shv%20Rapport%20Schuldhulpverlening%20loont.ashx

Overzicht kosten en baten van schuldhulpverlening in euro's per 100.000 inwoners waarbij, ten aanzien van het gemiddelde, de batenplaatsen in aflopende bedragen zijn geplaatst:

	Gemiddeld	Minimaal	Maximaal
Kosten	**1.405.000**	**1.169.000**	**1.591.000**
Baten	**3.260.000**	**2.727.000**	**3.864.000**
Bespaarde kosten Wwb	1.442000	1.133.000	1.886.000
Bespaarde kosten WW	586.000	434.000	664.000
Bespaarde kosten dakloosheid (zorg en veiligheid)	509.000	279.000	913.000
Bespaarde kosten huisuitzettingen	396.000	215.000	811.000
Bespaarde kosten Maatschappelijke opvang	169.000	92.000	317.000
Bespaarde kosten afsluiten gas water licht	94.000	47.000	179.000
Bespaarde kosten maatschappelijk werk	31.000	18.000	47.000
Bespaarde kosten GGZ	24.000	15.000	39.000
Bespaarde kosten betalingsregelingen Woningcorporaties	9.000	5.000	12.000

Beleidsplan schuldhulpverlening gemeente Texel 2012-201

Opmerking vooraf
Dit plan staat vandaag 5 september op de agenda van de Raadscommissie en, volgens het behandelschema, wordt er op 19 september al een raadsbesluit over genomen. Dit verbaast me zeer omdat de nota tot 12 september ter inzage ligt en er kan dus nog een week een zienswijze ingediend worden of een mening gegeven. Hoe kunnen die zo nodig nog in het raadsbesluit opgenomen worden? En de correcties in de tekst die nog aangebracht dienen te worden?

Als voorzitter van de Stichting Kerk en Minima Texel, welke stichting nu bijna 15 jaar probeert om Texelaars in financiële nood te helpen, wil ik het volgende over het beleidsplan opmerken.
De schuldenproblematiek is al lang een gegeven en op Texel speelt met name hierbij ook het relatief lage inkomen een rol.

Begin 2006 is door de kerken een manifest “Armoede op Texel” op papier gezet en bij de gemeenteraad neergelegd, toen is ook de Voedselbank opgericht. In juni 2007 is er een Startnotitie Armoedebeleid door de gemeente opgesteld waarna in april 2008 de notitie voor minimabeleid door de raad is vastgesteld. Hierin was o.a. als doelstelling opgenomen het verminderen van het aantal mensen met schulden. Door samenwerking van alle organisaties en instanties die contacten hebben met burgers kunnen problemen worden gesignaleerd en mogelijk door gebruik van bijzondere bijstand opgelost.

Door de komst van de Wmo is er echter sindsdien minder aandacht geschonken aan het armoede/minimabeleid en hier ligt toch voor een groot gedeelte de basis voor de schuldenproblematiek.

In het huidige beleidsplan worden 4 doelgroepen genoemd maar wat me opvalt is dat aan de jeugd vanaf 18 jaar/starters geen specifieke aandacht wordt besteed. Voor hen zou preventie in een zo vroeg mogelijk stadium, bijvoorbeeld door informatie hierover op school, van groot belang kunnen zijn om het idee/de gedachte te voorkomen dat schuld hebben niet zo erg is. (Je schrikt ervan als je hoort bij hoeveel jongeren loonbeslag moet worden ingehouden.)

Er moet m.i. meer aandacht/publiciteit komen voor het (helpen) oplossen van schuldhulpverlening teneinde de drempel zo te verlagen dat men zo snel mogelijk naar de gemeente stapt of anderen die daarbij kunnen helpen.

Bij onze stichting van de samenwerkende kerken doopgezind, protestant en katholiek, ligt de drempel misschien al lager want in de loop van 15 jaar hebben wij voor € 175.000,-- leningen verstrekt en € 60.000,-- aan giften in een 200 gevallen. Dit om te voorkomen dat mensen in de schuldbemiddeling of sanering trecht komen. Helaas is dat lang niet altijd gelukt en wat niet in onze mogelijkheden ligt verwijzen we overigens altijd door naar de gemeente/Kredietbank in de hoop dat het beleidsplan tot ieders tevredenheid wordt uitgevoerd.

Gemeente Texel

.txl

Advies

Nummer 14

Behandelschema

B&W	02-10-2012
Raadscommissie	06-11-2012
Gemeenteraad	21-11-2012

Programma/paragraaf

4 Onderwijs

Portefeuillehouder	F.R. Visman
Afdeling	Ontwikkeling
Contactpersoon	L. de Boer

Inspraak (extern)	☐ Ja	☑ Nee
OR	☐ Ja	☑ Nee

Consequenties

Financieel	☑ Ja	☐ Nee
Personeel/Organisatorisch	☐ Ja	☑ Nee
Juridisch	☐ Ja	☑ Nee
Beleid	☐ Ja	☑ Nee
Deregulering	☐ Ja	☑ Nee
Communicatie	☑ Ja	☐ Nee

Bijlagen

--

Aanpassen budget logopedie

Texel heeft een overeenkomst met OBD Noordwest over de uitvoering van de logopedie. De kosten hiervan zijn meer gestegen dan de gemeentelijke index. Het budget moet dus worden verhoogd.

Raadsvoorstel:

Te besluiten:

1. het budget voor logopedie in 2012 met een bedrag van € 5.549,00 te verhogen tot € 27.976,00 en dit bedrag te dekken uit de algemene reserve;
2. het budget voor logopedie in 2013 en verder met een bedrag van 5.549,00 te verhogen tot € 27.976,00 en de dekking van dit bedrag op te nemen in de begrotingsbrief 2013;
3. akkoord te gaan met het evalueren van de logopedie op Texel.

Aanpassen budget logopedie

Samenvatting

De gemeente Texel stelt preventieve logopedie beschikbaar voor leerlingen op de basisscholen. De gemeente Texel heeft voor het uitvoeren van de logopedie een overeenkomst gesloten met de OBD Noordwest.
Het begrote gemeentelijke budget voor logopedie is de afgelopen jaren nauwelijks verhoogd. De kosten voor OBD Noordwest zijn in de afgelopen jaren door de CAO veel sterker gestegen. Het college van Burgemeester en Wethouders heeft besloten de raad voor te stellen het beschikbare budget in 2012 en 2013 te verhogen van € 22.427,00 naar € 27.976,00.

Aanleiding & Voorgeschiedenis & Eerdere besluiten

De gemeente Texel stelt preventieve logopedie beschikbaar voor leerlingen op de basisscholen. Die preventieve logopedie bestaat uit: een screening van alle 5-jarigen, controles als vervolg op de screening en verwijzingen naar de huisarts voor curatieve logopedie. De gemeente vindt dit een, voor de ontwikkeling van basisschoolleerlingen, belangrijke ondersteuning in het basisonderwijs.
De gemeente Texel heeft voor het uitvoeren van de logopedie een overeenkomst gesloten met de OBD Noordwest. In de overeenkomst is in artikel 4 opgenomen dat de kosten jaarlijks verhoogd worden met de stijging van de personeelslasten als gevolg van de van toepassing zijnde CAO. OBD Noordwest heeft deze hogere kosten conform de overeenkomst gefactureerd, maar het gemeentelijke budget voor logopedie is de afgelopen jaren niet aangepast aan de gestegen kosten. Er is daardoor een verschil ontstaan tussen de begrote kosten en de werkelijke kosten.

Probleemstelling

In de lopende begroting en in de begroting voor 2013 is voor de uitvoering van de logopedie een bedrag opgenomen van € 22.427,00. De werkelijke kosten bedroegen in 2011 € 27.976,00. Daarnaast is er op dit moment geen systematiek om in de jaren daarna de begroting in de pas te laten lopen met de stijging van de kosten als gevolg van de arbeidsvoorwaarden in de sector.

Doelstellingen

Het beschikbare budget voor 2012 en 2013 aanpassen aan de werkelijke kosten in 2011 van € 27.976,00. Het hanteren van systematiek om in de jaren na 2013 de begroting in de pas te laten lopen met de stijging van de kosten.

Mogelijke oplossingen

Het gemeentelijke budget in de begroting van 2012 en de begroting voor 2013 van € 22.427,00 met € 5.549,00 aanpassen tot de werkelijke kosten in 2011. Daarnaast voor de jaren na 2013 in overleg met OBD Noordwest voortaan te werken met een begroting vooraf die voor 1 juni wordt ingeleverd.

Consequenties van die oplossingen

X Financieel

Totale kosten	X Eenmalig		€ 5.549,00 (2012)
	X Jaarlijks		€ 5.549,00 (2013)
Dekking eenmalige kosten (investeringen)	☐ T.l.v. exploitatie		€
	☐ T.l.v. reserve		€
	☐ Investeringsplan		€
	☐ Bijdrage derden		€
Dekking jaarlijkse kosten (exploitatiekosten)	☐ Binnen afdeling / programma		€
	☐ Onvoorzien		€
	☐ Bijdrage derden		€
Geen dekking	☐ Voorjaarsnota	☐ Najaarsnota	☐ Loopt weg in jaarrekening
Begrotingswijziging	☐ Ja	☐ Nee	☐ Nr :

Op grond van de met OBD Noordwest afgesloten overeenkomst zijn de aangegeven meerkosten onvermijdelijk. De kosten voor 2012 incidenteel dekken uit de algemene reserve. De structurele kosten vanaf 2013 meenemen in de begrotingsbrief 2013.
Na 2013 worden de kosten op basis van een door de OBD Noordwest voor 1 juni in te dienen begroting meegenomen in de gemeenten begroting voor het jaar daarna.

- **Juridisch**
  Niet van toepassing.

- **Personeel / Organisatorisch**
  Niet van toepassing.

- **Beleid**
  Niet van toepassing.

- **Deregulering**
  Niet van toepassing.

Communicatie

Dit is een openbaar stuk dat op de reguliere wijze aan de pers kan worden meegedeeld.

Overlegd met dorpscommissie? X Niet van toepassing

Afwijkende standpunten

Niet van toepassing.

Relevante wet- en regelgeving & jurisprudentie

Gemeente Texel

.txl

(Concept / Voorgenomen)

Raadsbesluit

Nummer [nr]

Genomen op **21-11-2012**

Behandelschema

B&W	02-10-2012
Commissie	06-11-2012
Raad	21-11-2012

Programma/paragraaf

4 Onderwijs

Portefeuillehouder	F.R. Visman
Afdeling	Ontwikkeling

Bijlagen

--

Aanpassen budget logopedie

Texel heeft een overeenkomst met OBD Noordwest over de uitvoering van de logopedie. De kosten hiervan zijn meer gestegen dan de gemeentelijke index. Het budget moet dus worden verhoogd

De raad van de gemeente Texel:

gelezen het advies van Burgemeester en Wethouders;

Gelet op

- De Overeenkomst betreffende de logopedische zorg op scholen" tussen de gemeente Texel en de Onderwijsbegeleidingsdienst Noordwest van 15 december 1998;

gehoord de raadscommissie;

Overwegende

- dat in de lopende begroting en in de begroting voor 2013 voor de uitvoering van de logopedie een bedrag is opgenomen van € 22.427,00, terwijl de werkelijke kosten in 2011 € 27.976,00 bedroegen.

Besluit

1. Het budget voor logopedie in 2012 met een bedrag van € 5.549,00 te verhogen tot € 27.976,00 en dit bedrag te dekken uit de algemene reserve.
2. Het budget voor logopedie in 2013 en verder met een bedrag van 5.549,00 te verhogen tot € 27.976,00 en de dekking van dit bedrag op te nemen in de begrotingsbrief 2013.
3. Akkoord te gaan met het evalueren van de logopedie op Texel.

Besloten/vastgesteld in de openbare vergadering van 21-11-2012,

De griffier,

De voorzitter,

Advies

Nummer 15

Behandelschema

B&W	16-10-2012
Raadscommissie	06-11-2012
Gemeenteraad	21-11-2012

Programma/paragraaf

6 Sociale voorzieningen & maatchappelijke dienstverlening

Portefeuillehouder	H. Huisman-Peelen
Afdeling	Ontwikkeling
Contactpersoon	M.I van Nierop

Inspraak (extern)	☐ Ja	☑ Nee
OR	☐ Ja	☑ Nee

Consequenties

Financieel	☑ Ja	☐ Nee
Personeel/Organisatorisch	☐ Ja	☑ Nee
Juridisch	☐ Ja	☑ Nee
Beleid	☐ Ja	☑ Nee
Deregulering	☐ Ja	☑ Nee
Communicatie	☑ Ja	☐ Nee

Bijlagen

1. Advies NIC aan gemeente Hollands Kroon
2. Berekening basistarief huishoudelijke hulp per 1 januari 2013

Tarieven Omring

De gemeenteraad is verantwoordelijk om tarieven voor de huishoudelijke hulp vast te stellen.

Raadsvoorstel:

Akkoord te gaan met:

1. het tijdelijk stilzetten van de aanbestedingsprocedure hulp bij het huishouden en deze te vervolgen nadat de gemeenteraad conform de Wet Leijten, de basistarieven heeft vastgesteld;
2. de basistarieven voor de jaren 2013 tot en met 2016 als volgt vast te stellen:
   - Tarief HH1, € 21,00 per uur;
   - Tarief HH2, € 25,20 per uur.

Toelichting

Omring, de organisatie die thuiszorg levert, heeft een rechtszaak aangekondigd omdat zij de tarieven te laag vindt. De gezamenlijke aanbestedingsprocedure (regionaal) loopt echter al. Als de aanbestedingsprocedure nu tijdelijk wordt stopgezet en eerst de tarieven worden aangepast worden de risico's beperkt.

Tarieven Omring

Samenvatting

De lopende aanbesteding hulp bij het huishouden 2013 tot en met 2016 (12 juli 2012 gepubliceerd) loopt mogelijk een vertraging op in verband met de vraag of de deelnemende gemeenten (regio's Kop van Noord-Holland, Noord Kennemerland en West Friesland) de wet op de Basistarieven Hulp bij het Huishouden wel of niet terecht niet hebben moeten naleven bij deze aanbesteding. Eén zorgaanbieder heeft een gerechtelijke procedure aangekondigd, wanneer de gemeenteraden niet alsnog toestemming gevraagd wordt conform de wet Leijten. In dit advies worden 2 opties voorgelegd: alsnog de basistarieven door de gemeenteraad laten vastleggen of de gemeenteraad middels een informatiebrief in te lichten.

Aanleiding & Voorgeschiedenis & Eerdere besluiten

Alle gemeenten in Noord-Holland Noord hebben via een collegebesluit begin 2012 aangegeven de samenwerking op het terrein van de Huishoudelijke hulp voor de periode 2013 tot en met 2016 te willen continueren.
De aanbesteding wordt uitgevoerd conform de Europese aanbestedingsregels, uitgaande van het 'Zeeuwse model'. Dit model houdt in dat de aanbestedende gemeenten vooraf de tarieven vaststellen.
Vanaf de start van de Wet maatschappelijke ondersteuning wordt deze methodiek naar alle tevredenheid, zowel bij gemeenten in de regio's Alkmaar, West-Friesland en Kop van Noord-Holland als bij zorgaanbieders toegepast. De klanten zijn in grote mate tevreden over de uitvoering van de huishoudelijke hulp.

Voor het afsluiten van nieuwe contracten Hulp bij het huishouden is op 12 juli 2012 de offerteaanvraag op de Europese aanbestedingskalender geplaatst. De aanbesteding wordt uitgevoerd door de bovenregionale projectgroep Hulp bij het huishouden (vertegenwoordigers: gemeenten Den Helder, Heerhugowaard, Opmeer, Hollands Kroon, Hoorn en Alkmaar; de gemeente Alkmaar is de aanbestedende dienst.)
Gemiddeld 2 keer per jaar vindt er een bestuurlijk overleg plaats over de ontwikkelingen/voortgang. Wethouders Wmo van de bovengenoemde gemeenten hebben zitting in de stuurgroep, de wethouder WMO van de gemeente Alkmaar is voorzitter van de stuurgroep.

In het kader van deze aanbesteding is 1 van de potentiële gegadigden (Omring) van mening dat de vastgestelde tarieven te laag zijn en dat de gemeenteraden, in het kader van de Wet Leijten, de basistarieven voor de periode 2013 tot en met 2016 hadden moeten vaststellen. Deze gegadigde heeft alle colleges een brief gestuurd en heeft hiertoe een conceptdagvaarding opgesteld. De wet geeft aan dat alle na 1 september 2012 af te sluiten contracten moeten voldoen aan de nieuwe wettelijke eisen.

Op 28 september 2012 heeft de stuurgroep overleg gevoerd over deze kwestie. Wat betreft de tarieven is de stuurgroep unaniem van mening dat de gehanteerde tarieven reëel zijn. In de berekening zoals die in bijlage 2 is opgenomen, is uitgegaan van een kostprijs waarbinnen alle kostencomponenten zijn opgenomen die minimaal noodzakelijk zijn voor het vaststellen van een basistarief per 1 januari 2013.
Ten aanzien van de vraag of de huidige aanbesteding onder de nieuwe wet valt, heeft de stuurgroep geen eenduidig standpunt. De stuurgroep wil daarom van alle colleges een standpunt ontvangen, op basis waarvan het vervolgtraject van de aanbesteding bepaald kan worden.

Omring is stellig van mening dat de aanbesteding huishoudelijke hulp Noord Holland procedureel valt onder de nieuwe Wet Basistarieven. Direct gevolg hiervan is dat het basistarief HH1 (eenvoudige huishoudelijke hulp) en HH2 (huishoudelijke hulp met ondersteuning) door de 19 gemeenteraden dienen te worden vastgesteld.
De Wet Basistarieven beoogt dat zorgaanbieders niet kunnen inschrijven onder de reële kostprijs.
Bij het vaststellen van de reële kostprijzen moet de gemeenteraad volgens de wet uitgaan van inzet van personeel door de aanbieder tegen arbeidsvoorwaarden die passen bij de vereiste vaardigheden benodigd voor het leveren van huishoudelijke verzorging.
De wetswijziging van 21 mei 2012 is gepubliceerd in Staatsblad 2012, 226 van 1 juni 2012. In de ledenbrief nr. 12/055 van de VNG van 20 juni 2012, kenmerk BAOZW/U201200947 (verder te noemen ledenbrief) wordt nader ingegaan op deze wetswijziging en in het bijzonder op de ingangsdatum van de nieuwe wet en de overgangstermijn:
'De wet heeft alleen gevolgen voor nieuwe aanbestedingen. Gemeenten met lopende contracten HH hoeven dus nog geen basistarieven vast te stellen. Dat hoeft pas op het moment dat de contracten zijn afgelopen. Drie maanden na de publicatiedatum van de wet in het Staatsblad moeten gemeenten die vanaf dat moment van plan zijn een aanbesteding aan te kondigen of potentiële inschrijvers uit te nodigen voor een offerte, rekening houden met deze wet.'

Daar de projectgroep er belang aan hecht om de aanbestedingsprocedure goed te doorlopen, is besloten om aanvullend advies in te winnen bij de VNG. Naar aanleiding van onze vraag heeft de VNG als volgt gereageerd:
'De bedoeling van deze tekst is dat gemeenten die al voor september een aanbesteding hadden lopen (bestek gepubliceerd, aanbieders uitgenodigd enzovoort) niet gedwongen worden dit proces stil te leggen/over te doen vanwege de Wet basistarieven. Het laten vaststellen van basistarieven door de Raad kost de nodige tijd. Maar als u al begonnen was met een aanbesteding en het vaststellen van de basistarieven is nog wel in te passen in de procedure dan is het uiteraard een goed uitgangspunt om wel rekening te houden met de wet. Die keuze maakt u zelf'.
Mede op basis van het gestelde in de ledenbrief en de reactie van de VNG heeft de projectgroep aanvankelijk besloten om de basistarieven niet door de gemeenteraden te laten vaststellen.

Vanwege de conceptdagvaarding heeft het bureau Aelmo, ingehuurd voor begeleiding bij de aanbesteding, op 17 september 2012 opnieuw contact gehad met de VNG en is de lopende case nogmaals besproken. Naar aanleiding van dit telefoongesprek is de reactie van de VNG (na overleg met VWS), per e-mail, als volgt:
'Wij komen tot de conclusie dat wij geen juridische onderbouwing kunnen geven waarmee wij uw gemeenten kunnen garanderen dat u in het gelijk gesteld wordt als de aanbieder een juridische procedure begint.
De Wet Basistarieven spreekt over rekening houden met het basistarief bij het aangaan van een overeenkomst. Er is nog geen jurisprudentie hoe de rechter aankijkt tegen een eventuele overgangstermijn. Uit het telefonisch overleg heb ik begrepen dat in het bestek een goed onderbouwd tarief is neergelegd. Dit tarief zou u met een versnelde procedure ter vaststelling kunnen voorleggen aan de raden of via een mandaatconstructie laten vaststellen door de colleges. Daarmee voldoet u aan de Wet Basistarieven en behoeft de aanbestedingsprocedure niet voor langere tijd stil te liggen'.

In bijlage 1 is het advies van het bureau NIC opgenomen; dit advies is opgesteld voor de gemeente Hollands Kroon. Kern van dit advies is dat wanneer partijen zich er op beroepen dat de gunning onrechtmatig zou zijn, dat dit een kans van slagen heeft.

Resumé, het juridisch onderbouwen of de nieuwe Wet Basistarieven wel of niet van toepassing is op de al lopende aanbesteding, is niet eenvoudig te beantwoorden.

Probleemstelling

De deelnemende gemeenten in de stuurgroep zijn niet unaniem in hun standpunt. De meerderheid van de gemeenten is van mening dat de gemeenteraad alsnog de basistarieven moet vaststellen. De kans is namelijk groot dat bij een kort geding de eisende partij (Omring) hierin gelijk gaat krijgen en Colleges alsnog naar de gemeenteraad moeten. De gemeenten die de gemeenteraad willen informeren middels een brief vertrouwen erop, dat de gemeenteraad de brief accepteert. Wanneer de gemeenteraad echter vragen stelt dienen deze eerst voldoende beantwoord en onderbouwd te worden. Tevens kan een informatiebrief leiden tot veel ruis naar het college toe. Immers de gemeenteraad is "gepasseerd" bij het vaststellen van de tarieven.
De colleges hebben een bevoegdheid naar zich toegetrokken, die zij niet hebben.

Wanneer gemeenten blijven afwijken van het algemeen standpunt om de gemeenteraden alsnog de basistarieven te laten vaststellen, zullen deze afwijkende gemeenten de aanbesteding hulp bij het huishouden zelfstandig moeten voortzetten.
De tarieven die in de aanbesteding worden genoemd zijn zeer goed onderbouwd. Landelijk gezien zijn de tarieven ruim naar boven vastgesteld. De mogelijkheid is wel aanwezig, dat de genoemde tarieven door de gemeenteraad niet worden gevolgd.

Doelstellingen

Met het verstrekken van hulp bij het huishouden worden burgers in staat gesteld langer zelfstandig te blijven wonen/functioneren. Dit is één van de uitgangspunten van de Wmo.

Mogelijke oplossingen

Optie 1: Informatieve brief naar gemeenteraden.
Gemeenten die voor deze optie kiezen gaan voort op de weg die bij aanvang is gekozen. Dat wil zeggen: de aanbestedingsprocedure wordt gecontinueerd. Uitgangspunt is dat de tarieven goed zijn en dat het juridisch, vanwege de overgangsperiode, niet nodig is om de tarieven door de raad te laten vaststellen. Mocht een aanbieder een rechtszaak starten, dan wordt de uitkomst van deze rechtszaak in alle vertrouwen tegemoet gezien.
Wel is het wenselijk om gemeenteraden te informeren over hoe wordt omgegaan met de (concept)dagvaarding van Omring. Dit in het kader van de transparantie naar de gemeenteraad.
Mogelijk gevolg
Indien de gemeenten besluiten om het aanbestedingstraject onveranderd voort te zetten, dan is er gerede kans dat Omring gerechtelijke stappen onderneemt; in de pers zal hier de nodige aandacht aan gegeven worden. Mocht de rechter de eventuele eiser in het gelijk stellen, dan moet alsnog het basistarief conform de wet worden vastgesteld door de deelnemende gemeenten. Dit betekent een forse vertraging omdat de aanbesteding alsnog stil gezet moet worden. Stelt de rechter de gemeenten in het gelijk, dan kan de aanbesteding afgerond worden.
Grootste risico bij deze optie is dat gemeenteraden op basis van de informatieve brief alsnog eisen dat de tarieven door de raden worden vastgesteld. Dit risico is vooraf niet te beheersen.

Optie 2: de tarieven laten vaststellen door de gemeenteraad.
Wanneer partijen zich er op beroepen dat de gunning onrechtmatig zou zijn, dat wil zeggen er wordt gegund zonder dat dit op basis is van door de gemeenteraad gestelde basistarieven, dan is er een mogelijkheid dat het beroep kans van slagen maakt.
Om de zorg weg te nemen dat de lopende aanbesteding niet conform het gestelde in de nieuwe wet plaatsvindt en dus flinke vertraging oploopt, wordt de gemeenteraden gevraagd alsnog in te stemmen met de voorgestelde basistarieven.
Mogelijk gevolg
Omdat de besluitvorming over de tarieven door de gemeenteraad minimaal 2/3 maanden vergt, zal de aanbesteding gedurende deze periode stil gelegd worden. Aan de huidige aanbieders zal voorgesteld worden om de lopende contracten 2012 met enkele maanden te verlengen.
Grootste risico is dat de gemeenteraden niet instemmen met de voorgestelde tarieven waardoor de samenwerking tussen de 19 gemeenten problematisch kan worden.
Met de onderbouwing van de tarieven, zoals weergegeven in bijlage 2, lijkt dit risico beheersbaar.

Consequenties van die oplossingen

☐ **Financieel**

De gemeente zal bij een kort geding de gerechtskosten moeten betalen, indien de gemeenten in het ongelijk worden gesteld.

☐ **Juridisch**

Niet van toepassing.

☐ **Organisatorisch**

De stuurgroep zal, op basis van de kenbaar gemaakte standpunten, een nader besluit voorbereiden over het vervolgtraject van de aanbesteding

☐ **Beleid**

Niet van toepassing.

☐ **Deregulering**

Niet van toepassing.

Communicatie

Het stuk is niet openbaar. Geen persbericht.

Overlegd met dorpscommissie? ☐ Ja ☐ Nee ☒ Niet van toepassing

Afwijkende standpunten

Niet van toepassing.

Relevante wet- en regelgeving & jurisprudentie

Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo).

Gemeente Texel

.txl

(Concept / Voorgenomen)

Raadsbesluit

Nummer [nr]

Genomen op **21-11-2012**

Behandelschema

B&W	16-10-2012
Commissie	06-11-2012
Raad	21-11-2012

Programma/paragraaf

6 Sociale voorzieningen en maatschappelijke dientverlening

Portefeuillehouder	H. Huisman-Peelen
Afdeling	Ontwikkeling

Bijlagen

1. Advies NIC aan gemeente Hollands Kroon
2. Berekening basistarief huishoudelijke hulp per 1 januari 2012

Besloten/vastgesteld in de openbare vergadering van 21-11-2012,

De griffier,

De voorzitter,

Tarieven Omring

De gemeenteraad is verantwoordelijk om tarieven voor de huishoudelijke hulp vast te stellen.

De raad van de gemeente Texel:

gelezen het advies van Burgemeester en Wethouders;

Gelet op

- de Wet maatschappelijke ondersteuning;

gehoord de raadscommissie;

Overwegende

Conform de Wet Leijten de basistarieven voor de huishoudelijke hulp (door Omring) eerst vast te stellen en daarna de aanbestedingsprocedure te vervolgen. De meerderheid van de gemeenten is van mening dat de gemeenteraad alsnog de basistarieven moet vaststellen. De kans is namelijk groot dat bij een kort geding de eisende partij (Omring) hierin gelijk gaat krijgen en colleges alsnog naar de gemeenteraad moeten. De gemeenten die de gemeenteraad willen informeren middels een brief vertrouwen erop, dat de gemeenteraad de brief accepteert. Wanneer de gemeenteraad echter vragen stelt dienen deze eerst voldoende beantwoord en onderbouwd te worden. Tevens kan een informatiebrief leiden tot veel ruis naar het college toe. Immers de gemeenteraad is “gepasseerd” bij het vaststellen van de tarieven. De colleges hebben een bevoegdheid naar zich toegetrokken, die zij niet hebben.

Besluit

De gemeenteraad besluit de aanbestedingsprocedure tijdelijk stil te zetten en te vervolgen nadat de gemeenteraad, conform de Wet Leijten, de basistarieven heeft vastgesteld.

Bijlage 1: Advies NIC aan gemeente Hollands Kroon

Van: Meulenkamp, Jakob [mailto:Jakob.Meulenkamp@hetnic.nl]
Verzonden: dinsdag 25 september 2012 14:56
Onderwerp: Vraag naar aanleiding van de aanbesteding hulp bij het huishouden in relatie tot de wet Leijten

Wij hebben van u de volgende vraag ontvangen:
Op 24 april 2012 is in het kader van de Wmo besloten de hulp bij het huishouden regionaal aan te besteden.
Op 11 juli 2012 zijn de aanbestedingsdocumenten openbaar gemaakt. Gekozen is voor het Zeeuws model.
1 september 2012 is de Wet Leijten ingegaan. Enkele marktpartijen claimen op basis van de Wet Leyten dat de gemeenteraad/gemeenteraden de tarieven voor de aanbesteding moe(s)t vaststellen, terwijl dat nu door de colleges is gebeurd. Wij, de gemeenten, betwijfelen dat. Wat is het risico voor de gemeenten bij een gerechtelijke procedure om dit geschil te winnen.

Onze inschatting is dat wanneer u tot gunning over zou gaan, u een reëel risico loopt een gerechtelijke procedure omtrent dit geschil niet te winnen. En dat er een uitspraak volgt niet te gunnen, wanneer de tarieven niet door de gemeenteraad zijn vastgesteld.

Op 1 juni 2012 is de door u bedoelde Wet Leijten gepubliceerd (Staatsblad 2012 226), volgens artikel III treedt de wet inwerking op 1 september 2012.
Gelet op het gestelde in artikel 21a lid 3 lijkt het noodzakelijk zijn dat de gemeenteraad de tarieven vaststelt. Dit artikel stelt immers dat er enkel overeenkomsten kunnen worden aangegaan op basis van de door de gemeenteraad vastgestelde tarieven. Aangezien de overeenkomsten zullen worden aangegaan na 1 september 2012, zal dit artikel van toepassing zijn.

In uw nota van inlichtingen bij vraag 2 verwijst u naar een publicatie van de VNG en heel expliciet naar onderwerp 6 uit die brief. Daar staat “nog geen basistarieven vast te stellen. Dat hoeft pas op het moment dat de contracten zijn afgelopen”. Dit lijkt in lijn met het gestelde in de tweede alinea.

De mogelijke uitleg, dat hiermee zou zijn bedoeld dat al opgestarte aanbestedingen niet onderhevig zijn aan deze wet, is naar onze mening voor de rechtmatigheid van de uiteindelijke gunning enkel van toepassing wanneer gunning voor 1 september plaatsvindt.
Anderzijds zal, naar onze mening, het de gemeente niet zijn te verwijten, voor de inwerkingtreding van de wet, een aanbesteding te hebben opgestart met tarieven die (nog) niet (formeel) door de gemeenteraad zijn vastgesteld. Het ligt immers voor de hand, dat een deel van de interne analyse zich ook heeft gericht op de politieke haalbaarheid.

Wanneer partijen zich er op beroepen dat de gunning onrechtmatig zou zijn, wanneer er is gegund zonder dat dit is op basis van door de gemeenteraad gestelde basistarieven heeft plaatsgevonden, heeft dat naar onze mening een kans van slagen.

Hartelijke groet,
Jakob E. Meulenkamp
Manager Kwaliteitontwikkeling

Bijlage 2: Berekening basistarieven huishoudelijke hulp per 1 januari 2013

In de offerteaanvraag is een tarief opgenomen waarvoor de zorgaanbieders huishoudelijke hulp mogen gaan leveren, dit is in lijn met het zogenaamde 'Zeeuwse model.' De in de offerteaanvraag opgenomen tarieven zijn tot stand gekomen naar aanleiding van een zorgvuldige berekening van de basistarieven HH1 en HH2 en de huidige geldende tarieven 2012.

Berekening basistarief HH1 en HH2
Binnen de wet Basistarieven wordt niet gedefinieerd wat onder 'reële kostprijs' wordt verstaan. Binnen de berekening zoals wij die aan u voorleggen, zijn wij uitgegaan van een kostprijs waarbinnen alle kostencomponenten zijn opgenomen die minimaal noodzakelijk zijn voor het vaststellen van een basistarief per 1 januari 2013.

Uitgangspunten:
1. bruto uurloon gebaseerd op de CAO voor Verpleeg- en Verzorgingshuizen en Thuiszorg per 1-6-2012, geldend vanaf 1 januari 2013.
   a Voor het HH1-tarief is uitgegaan bij FWG 10 periodiek 1 t/m 4, van periodiek 3.
   b Voor het HH2-tarief is uitgegaan bij FWG 15 periodiek 1 t/m 8, van periodiek 6.
   (Gelet op de 8 periodieken in FWG 15 vinden wij max-1 geen reëel uitgangspunt)
2. Vakantiegeld, rekening houdende met het minimum.
3. Eindejaarsuitkering, 5,5%
4. Pensioen op basis van afspraken per 2013
5. Sociale lasten inclusief zvw
6. Opleiding, reistijd, reiskosten, 5%
7. Vakantie uren, PLB uren, feestdagen en ziekteverzuim
8. Overhead en marge voor de aanbieder (20%)

Op basis van de bovengenoemde uitgangspunten hebben wij een 'minimum' basistarief vastgesteld van:
- Basistarief HH1, € 19,91 per uur
- Basistarief HH2, € 23.98 per uur

Te hanteren tarieven HH1 en HH2
Gezien de positieve resultaten met de tarieven die afgelopen 4 jaren zijn gehanteerd (namelijk:HH1, € 20,95 per uur en HH2, € 25,14 per uur) zijn de nieuwe tarieven voor de jaren 2013 tot en met 2016 als volgt vastgesteld:
- Tarief HH1, € 21,00 per uur
- Tarief HH2, € 25,20 per uur

In de tarieven is rekening gehouden met een ruime marge die toereikend moet zijn om voor 2014 de tarieven niet te indexeren. Hiermee wordt ook tegemoet gekomen aan de wens van colleges om de uitgaven, als gevolg van toenemende bezuinigingen, te beperken. Eventuele Cao-aanpassingen zijn met de gehanteerde tarieven op te vangen.
Na 2 jaar wordt bezien of, bij contractverlenging, indexatie wenselijk/noodzakelijk is.

Berekening Basistarief Hulp bij het huishouden per 1 januari 2013				
Netto werkbare uren per jaar 1567,80				

FWG 10				
Basissalaris op basis van max. periodiek -1		**€**	**18.195,84**	bedrag op jaarbasis
Vakantiegeld	9,67%	€	1.758,72	bedrag op jaarbasis
Eindejaarsuitkering	5,50%	€	1.097,50	bedrag op jaarbasis
Pensioen, op basis van 2013	7,16%	€	1.106,14	bedrag op jaarbasis
sociale lasten + zvw		€	2.617,74	bedrag op jaarbasis
opleiding, reistijd/kosten	5,00%	€	1.238,80	bedrag op jaarbasis
Totaal kosten 1 fte HH1		**€**	**26.014,74**	kosten op jaarbasis
werkbaren uren per jaar	1567,80	**€**	**16,59**	Kosten per uur
Overhead en marge voor de aanbieder	20,00%	€	3,32	
Basistarief HH1 per uur		**€**	**19,91**	bedrag op uurbasis

FWG 15				
Basissalaris op basis van max. periodiek -2		**€**	**21.996,00**	bedrag op jaarbasis
Vakantiegeld	8,00%	€	1.759,68	bedrag op jaarbasis
Eindejaarsuitkering	5,50%	€	1.306,56	bedrag op jaarbasis
Pensioen, op basis van 2013	7,16%	€	1.608,90	bedrag op jaarbasis
sociale lasten + zvw		€	3.167,16	bedrag op jaarbasis
opleiding, reistijd/kosten	5,00%	€	1.491,92	bedrag op jaarbasis
Totaal kosten 1 fte HH2		**€**	**31.330,22**	kosten op jaarbasis
werkbaren uren per jaar	1567,80	**€**	**19,98**	Kosten per uur
Overhead en marge voor de aanbieder	20,00%	€	4,00	
Basistarief HH2 per uur		**€**	**23,98**	bedrag op uurbasis

Hoe komt het aantal werkbare uren van 1567,80 tot stand?		
Maximaal aantal te werken uren op jaarbasis:	1878,00	uren
vakantie uren	224,00	-/- uur
PLB uren	7,00	-/- uur
uren feestdagen	43,20	-/- uur
ziekte uren	36,00	-/- uur
Netto werkbare uren per jaar	**1567,80**	uren

Advies

Nummer

Brieven aan de raad voor de raadscommissie november 2012

(Deze brieven zijn te raadplegen via *www.texel.nl* en IBabs en liggen ter inzage in de fractiekamer)

1. Ingekomen brieven gericht aan de raad

De griffie zou graag een indicatie voor beantwoording ontvangen van de raad:

Nr.	Datum	Onderwerp	Korte omschrijving	Voorstel Griffier VKA, behandelen door B&W of door Griffie
1.	07-09-2012	Bestemmingsplanwijzigingen	Advies over reikwijdte en detailniveau milieueffectenrapport voor het bestemmingsplan buitengebied	VKA
2.	20-09-2012	Vergunningen	Brief belanghebbende inzake beslissing op bezwaar Krimweg 44	Al in commissie 3/10/12 aan de orde geweest; VKA nu
3.	25-09-2012	Forensenbelastingen	Nogmaals aandacht voor de forensenbelasting	VKA

2. Ingekomen brieven gericht aan het college en de raad

Nr.	Datum	Onderwerp	Korte omschrijving	Voorstel Griffier VKA, behandelen door B&W of door Griffie
4.	24-06-2012	WOZ-objecten	WOZ waarden 2011 aanslag 2012 erfpachtwoningen	Laten afhandelen door b & w
5.	04-09-2012	Werk, inkomen en zorg	Ledenbrief VNG 12 078 Aangepaste beheerbeleid voor het Digitaal Klant Dossier 2 en de visie op vervolg Mens Centraal	VKA
6.	05-09-2012	Personeelsbeleid	Ledenbrief VNG 12 080 Wijzigingen CAR-UWO ivm nieuw contact collectieve verzekering	VKA
7.	06-09-2012	Automatisering	Ledenbrief VNG 12 081 Gemeentebrede aanpak ICT beveiliging	VKA
8.	06-09-2012	Werk, inkomen en zorg	Ledenbrief VNG 12 082 Actie vereist in verband met de Wet wederzijdse bijstand in de Europese Unie bij invordering	VKA
9.	06-09-2012	Jaarverslagen	Jaarverslag 2011 Stichting Texels Museum	VKA
10.	10-09-2012	Welzijn	Reactie op krantenartikel over de fusie Pharos en SWOT	VKA
11.	10-09-2012	Welzijn	Informatie over ervaringen met ondersteuning vanuit jongerenwerk het afgelopen jaar	VKA
12.	2012-09-10	WOZ-objecten	WOZ tarief schapenboeten en antwoord brief	Is al afgehandeld door het college
13.	12-09-2012	Leerplichtwet toezicht	Schoolvakantie aanvragen buiten reguliere vakanties	Laten afhandelen door b & w

14.	14-09-2012	Afval	Ledenbrief VNG 12 083 Besluitvormingsprocedure Verpakkingenakkoord (afschaffen statiegeld)	VKA
15.	18-09-2012	Kindercentrum/gastouderbureau registraties	Ledenbrief VNG 12 085 Wijziging doelgroepen Wet kinderopvang en kwaliteit peuterspeelzalen	VKA
16.	18-09-2012	Afval	Ledenbrief VNG 12 086 Advies Van der Vlist Verpakkingenakkoord (afschaffen statiegeld)	VKA
17.	19-09-2012	Woningbouw	Ledenbrief VNG 12 087 Gemeentelijke achtervang in de corporatiesector	VKA
18.	28-09-2012	Financiën	Ledenbrief VNG 12 088 VNG reactie op de rijksbegroting 2013	VKA
19.	27-09-2012	Organisatie	Ledenbrief VNG 12 089 Bekendmaking kandidaten bestuurlijke organisatie VNG	VKA
20.	27-09-2012	Financiën	Financiële analyse van 2012. Kwalificatie door provincie NH: 'Goed'	VKA
21.	03-10-2012	Informatievoorziening	Ledenbrief VNG 12 090 Operatie NUP zet i- ondersteuning in	VKA

3. Uitgaande brieven namens raad en/of college

Nr.	Datum	Onderwerp	Korte omschrijving	
22.	02-10-2012	"Geef boeren eens een schouderklopje in deze moeilijke tijden"	Brief van en reactie op deze brief van een bezorgde inwoner	VKA

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Gemeente Texel
Gemeenteraad
Postbus 200
1790 AE Den Burg

Gemeente Texel
INGEKOMEN
10. 09. 2012
Corresp. nr:

uw kenmerk
12.UP09009
uw brief
14 juni 2012
ons kenmerk
2699-26/Ho/jr
behandeld door
mr.drs. G.A.J.M. Hoevenaars
doorkiesnummer
(030) 234 76 66

Datum: *7 september 2012*
Onderwerp: *Advies reikwijdte en detailniveau MER*
Bestemmingsplan buitengebied Texel

Geachte raad,

U heeft de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) verzocht een advies uit te brengen over de reikwijdte en het detailniveau van het milieueffectrapport (MER) "Bestemmingsplan buitengebied Texel".
Hierbij bied ik u het advies van de Commissie aan.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de besluitvorming. Zij verneemt graag hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen.

Hoogachtend,

dr. D.K.J. Tommel
Voorzitter van de werkgroep m.e.r.
Bestemmingsplan buitengebied Texel

BEZOEKADRES
Arthur van Schendelstraat 800
3511 ML Utrecht

POSTADRES
Postbus 2345
3500 GH Utrecht

T 030 - 234 76 66
F 030 - 233 12 95
E mer@eia.nl
W www.commissiemer.nl

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Bestemmingsplan buitengebied Texel

Advies over reikwijdte en detailniveau van het milieueffectrapport

7 september 2012 / rapportnummer 2699-24

1. Hoofdpunten van het MER

De gemeente Texel heeft het voornemen om het bestaande bestemmingsplan buitengebied te herzien. Aanleiding hiervoor is de wettelijke actualisatieplicht. Omdat het voorgenomen bestemmingsplan het kader zal bieden voor mogelijke m.e.r.-(beoordelings)plichtige activiteiten en significante gevolgen voor nabijgelegen Natura 2000-gebieden[1] niet op voorhand kunnen worden uitgesloten, wordt de plan-m.e.r.-procedure doorlopen. De gemeenteraad is het bevoegde gezag voor de m.e.r.-procedure.

De Commissie voor de m.e.r. (hierna 'de Commissie')[2] beschouwt de volgende punten als essentiële informatie in het milieueffectrapport (MER). Dat wil zeggen dat voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming het MER in ieder geval onderstaande informatie moet bevatten:

- een onderbouwing van de totstandkoming van de alternatieven, waaronder een alternatief dat de gemeentelijke duurzaamheidsdoelstellingen ruimtelijk uitwerkt;
- de 'milieugebruiksruimte' in het gebied, die mede bepaald wordt door te behouden waarden voor natuur, landschap en cultuurhistorie (waaronder archeologie) en hinder- en drukfactoren (waaronder licht en geluid);
- een omschrijving en onderbouwing van de gehanteerde referentiesituatie;
- de maximaal mogelijke effecten van het voornemen op natuur, door o.a. depositie van verzurende/vermestende stoffen op de Natura 2000-gebieden. Neem een Passende beoordeling in het MER op wanneer significante negatieve gevolgen voor Natura 2000-gebieden niet zijn uit te sluiten;
- de positieve of negatieve effecten van het plan op de ontwikkeling van de ruimtelijke kwaliteit, het landschap en de cultuurhistorische/archeologische waarden;
- een beschrijving van de mate waarin de voor Texel kenmerkende landschapstypen sturend zijn voor toekomstige ontwikkelingen;[3]
- een zelfstandig leesbare samenvatting, met voldoende onderbouwend kaartmateriaal.[4]

De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en insprekers. Daarom verdient dit onderdeel bijzondere aandacht. De samenvatting moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling vormen van de inhoud van het MER.

In de volgende hoofdstukken beschrijft de Commissie meer in detail welke informatie in het MER moet worden opgenomen. De Commissie bouwt in haar advies voort op het 'Startdocument planm.e.r. bestemmingsplan Buitengebied' en de 'Nota van uitgangspunten bestemmingsplan Buitengebied'.

---

1 Het gaat om de volgende gebieden: Duinen en Lage Land Texel, de Waddenzee en de Noordzeekustzone.

2 De samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. Projectgegevens en bijbehorende stukken, voor zover digitaal beschikbaar, zijn ook te vinden via www.commissiemer.nl onder 'Advisering' of door in het zoekvak het projectnummer in te geven.

3 Zie Beeld van Texel, blz. 28: 'De eigenheid van de landschapstypen moet de ontwikkeling van Texel sturen.'

4 Voorzien van duidelijke schaal en legenda.

Dat wil zeggen dat ze in dit advies niet ingaat op de punten die naar haar mening in deze documenten voldoende aan de orde komen.

2. Achtergrond en besluitvorming

2.1 Achtergrond, probleemstelling en doel

Volgens de Nota van uitgangspunten wordt nieuw beleid en regelgeving op allerlei gebieden verwerkt in het bestemmingsplan buitengebied. Presenteer in het MER aan de hand van dit beleid een beknopte integrale visie op de ontwikkeling van het buitengebied voor onder andere (intensieve) veehouderij, verblijfsrecreatie, natuur en landschap.
De Commissie adviseert om vanuit deze visie de doelen en ambities vast te stellen. Deze kunnen vervolgens uitgewerkt worden in zo kwantitatief mogelijke criteria die als toetsingskader voor de beoordeling van de effecten van het voornemen en de alternatieven kunnen dienen.
Gelet op de ambitie van de gemeente om in 2020 als eiland duurzaam zelf te voorzien in de energiebehoefte[5] vraagt de Commissie specifiek aandacht voor de mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt om deze ambitie te verwezenlijken.

2.2 Beleidskader

De beleidsmogelijkheden in het bestemmingsplan worden deels bepaald door de bovenlokale context, zoals provinciaal en landelijk beleid en regelgeving en ontwikkelingen daarin. Neem in het MER een overzicht op van de relevante kaders en benoem de eisen en randvoorwaarden voor het voornemen die daaruit voortkomen.

Gemeentelijke visie en beleidsvoornemens

Naast de bovenlokale context is sprake van gemeentelijk beleid, zoals een gemeentelijke visie over landschap. Ga in op de rol die de gemeente kan spelen bij:

- het in stand houden en ontwikkelen van waardevolle natuur waaronder het halen van de geformuleerde doelen voor het Natura 2000-gebied Duinen en Lage Land Texel;
- het in stand houden en ontwikkelen van de bijzondere landschapswaarden op Texel;
- het faciliteren van een milieutechnisch gezonde veehouderijsector.

Maak hiervoor in het MER inzichtelijk welke maatregelen door middel van gemeentelijk beleid mogelijk zijn. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het faciliteren van bedrijfsverplaatsingen, saneren van niet gebruikte milieuvergunningen en herbestemmen al dan niet in combinatie met saneren van niet meer in agrarisch gebruik zijnde locaties. Geef aan welke eisen de gemeente stelt aan de inrichting van nieuwe bedrijfslocaties en de maatvoering en vormgeving van bedrijfsgebouwen.

---

[5] Nota van uitgangspunten, blz. 25.

3. Voorgenomen activiteit en alternatieven

3.1 Algemeen

Het bestemmingsplan buitengebied van de gemeente Texel gaat het kader vormen voor een aantal m.e.r.-(beoordelings)plichtige activiteiten.
In het Startdocument worden de uitbreidingsmogelijkheden van bouwpercelen van agrarische bedrijven genoemd. Beschrijf in het MER hoeveel ontwikkelruimte het bestemmingsplan maximaal kan bieden aan activiteiten die aanzienlijke milieugevolgen kunnen hebben, al dan niet in cumulatie. Ga daarbij ook in op de locaties of gebieden waar deze activiteiten beoogd worden. De mogelijkheden voor ontwikkelingen die wijzigingsbevoegdheden, ontheffingen en vrijstellingen bieden, moeten ook worden meegenomen bij de beschrijving van de voorgenomen activiteit.
Beschrijf hoe de gestelde doelen de keuze en de afbakening van de alternatieven hebben bepaald.

Voor bestemmingsplannen buitengebied is het soms lastig om te bepalen welke elementen behoren tot het voornemen en welke tot de referentiesituatie (zie paragraaf 3.3 van dit advies). De Commissie hanteert hierin de basisregel dat alles waarover (opnieuw) een besluit kan worden genomen, onderdeel is van het voornemen. Zo horen "illegale" situaties die worden gelegaliseerd, tot het voornemen.

3.2 Alternatieven en milieugebruiksruimte

Alternatieven
De Startnotitie geeft aan dat het MER voor veehouderijbedrijven en voor verblijfsrecreatie de maximale ontwikkelruimte (het 'worst case' scenario) zal beschouwen. Dit kan gevolgen hebben voor de natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden. De Commissie adviseert om via alternatieven de hoeken van het speelveld in beeld te brengen, ook rekening houdend met de milieugebruiksruimte (zie hierna).
Gelet op de kenmerken van de veehouderijsector op het eiland lijkt er weinig ruimte te zijn voor verdergaande emissiereductietechnieken. Bij het in beeld brengen van het 'best case' scenario kan gedacht worden aan quotering al dan niet in combinatie met fysieke zonering van uitbreidingen. Beschrijf in voorkomend geval een dergelijk alternatief.

Uit de Structuurvisie 'Texel op koers' blijkt dat de gemeente de ambitie heeft om in 2020 de eerste gemeente in Nederland te zijn waar alle energie duurzaam wordt opgewekt. De ruimtelijke uitwerking van deze ambitie valt binnen de looptijd van het voorgenomen bestemmingsplan buitengebied. Ook zullen de ruimtelijke gevolgen van deze ambitie voor een groot deel binnen dit plangebied worden gerealiseerd. Wat voor mogelijkheden moet het bestemmingsplan buitengebied bieden om deze ambitie te verwezenlijken? En wat zijn hiervan de ruimtelijke gevolgen? Om antwoord op deze vragen te kunnen geven, adviseert de Commissie

in een alternatief te beschrijven welke mogelijkheden het bestemmingsplan moet bieden om de gemeentelijke duurzaamheidsdoelstellingen te behalen.

Recreatieterreinen

De huidige tentplaatsen zijn zonder meer te wijzigen in meer permanente recreatiewoningen. Geef aan hoe dit zich verhoudt tot de gemeentelijke beleidsdoelstellingen. Laat in een worst case scenario zien wat gebeurt als alle slaapplekken worden opgevuld. Beschrijf de landschappelijke en ruimtelijke gevolgen alsmede de gevolgen voor het verkeer.

Milieugebruiksruimte

Door zijn ligging nabij beschermde natuurgebieden en het gemeentelijke landschapsbeleid is de ontwikkelruimte voor veehouderijen (en mogelijk ook voor andere functies) op het eiland beperkt. Het is daarom van belang om de haalbaarheid en eventueel benodigde randvoorwaarden voor het plan in beeld te brengen. Voor het bepalen van de ontwikkelingsmogelijkheden voor het bestemmingsplan binnen de wettelijke en beleidskaders raadt de Commissie aan de milieugebruiksruimte te bepalen aan de hand van de volgende systematiek:

1) Breng de (potentiële) drukfactoren (milieubelasting) in beeld.
2) Geef de omvang aan van de ruimte die er is voor een toename van de milieubelasting. Deze wordt bepaald door de wet- en regelgeving en gemeentelijk beleid voor natuur, geur, luchtkwaliteit, geluid en door de heersende milieubelasting.
3) Breng de behoefte aan uitbreiding, hervestiging en nieuwvestiging van activiteiten met milieueffecten zoals intensieve veehouderij, rundveehouderij, schapenhouderij, bollenteelt, en niet-agrarische activiteiten in beeld.
4) Bepaal aan de hand hiervan de verwachte toe- en/of afname van de emissie van stikstofverbindingen, geur en fijn stof als de gewenste uitbreidingen of vestigingen gerealiseerd zouden worden.
5) Geef aan welke ruimte de gemeente aan (nieuwe) initiatieven wil en kan geven in het op te stellen bestemmingsplan, op basis van de beschikbare ruimte, de reële behoefte en de toe- en afname in milieubelasting.
6) Wanneer blijkt dat de milieugebruiksruimte onvoldoende is om te voorzien in de ontwikkelbehoefte, maak dan inzichtelijk welke (mitigerende) maatregelen genomen kunnen worden, of als dat niet of onvoldoende mogelijk blijkt, welke prioriteiten of voorwaarden worden gesteld.

De milieugebruiksruimte is ook van belang voor toekomstige bestemmingsplanuitwerkingen: nieuwe ontwikkelingen kunnen dan individueel getoetst worden aan de voor dit bestemmingsplan reeds in beeld gebrachte milieugebruiksruimte. Besteed bij het bepalen van de milieugebruiksruimte in ieder geval aandacht aan:

- vermestende en verzurende stoffen vanuit de veehouderij en de mestverwerking en -bewerking;
- verstoringgevoeligheid van natuur in het studiegebied;
- de huidige of gewenste landschappelijke en ruimtelijke kwaliteiten en de bestaande cultuurhistorische waarden;
- de randvoorwaarden door geur- of geluidsgevoelige objecten;
- de ontwikkeling en verspreiding in de recreatiedruk in het gebied.

Ook het vliegveld op het grondgebied kan vanwege de externe veiligheid gevolgen hebben voor ontwikkelingsmogelijkheden in het buitengebied. Geef aan welke beperkingen als ge-

volg van het vliegveld invloed hebben op de ontwikkelingen in het buitengebied. Laat zien hoe de inpassing en de eventuele uitbreidingsruimte zich verhoudt tot de landschappelijke doelstellingen voor de Polder Eierland.

3.3 Referentie

Het Startdocument geeft een juiste beschrijving van de referentiesituatie. Het is belangrijk om een goed beeld te krijgen van de referentiesituatie: hierdoor wordt bepaald welke milieuruimte er nog is voor verdere ontwikkelingen.
Beargumenteer waarom ontwikkelingen wel of niet zijn meegenomen en waarom ze gezien worden als huidige situatie, autonome ontwikkeling of onderdeel van het voornemen.

Beschrijving milieusituatie in de referentiesituatie
Beschrijf in ieder geval de volgende milieuaspecten van de referentiesituatie:

- een beschrijving van de ontwikkelingen in de grondgebonden en intensieve veehouderij in en rond het plangebied als gevolg van het Besluit huisvesting en het Actieplan Ammoniak en Veehouderij (alleen intensieve veehouderij), omdat deze gezamenlijk de ontwikkelruimte bepalen;
- de ontwikkeling van de achtergronddepositie van verzurende en vermestende stoffen;
- de emissie van verzurende/vermestende stoffen in het plangebied zelf en de hieruit voortvloeiende depositie op kwetsbare natuur, waaronder Natura 2000-gebieden en de (provinciale) Ecologische Hoofdstructuur.

4. Bestaande milieusituatie en milieugevolgen

4.1 Algemeen

Het MER moet de gevolgen beschrijven van alle relevante ontwikkelingen met mogelijk aanzienlijke milieueffecten, die het bestemmingsplan mogelijk maakt. Ook eventuele functiewijzigingen in het plangebied op basis van wijzigingsbevoegdheden, ontheffingen en vrijstellingen kunnen van belang zijn voor de bepaling van de milieugevolgen van het voornemen: hiervoor moeten de worst case effecten in het MER beschreven worden.
De omvang van het studiegebied wordt bepaald door de reikwijdte van milieugevolgen en kan per milieuaspect verschillen. Beschrijf en motiveer per milieuaspect de omvang van het studiegebied. Breng bij de beschrijving van milieugevolgen de effecten -waar relevant- ook cumulatief in beeld.
De effectbeschrijving dient een detailniveau te hebben dat voldoende is voor de besluitvorming.
Beschrijf bij (mogelijke) knelpunten de effecten kwantitatief. Voor milieuaspecten waarvan de gevolgen naar verwachting ver onder de grenswaarden blijven, is een globale en kwalitatieve effectbeschrijving voldoende.

4.2 Natuur

Het MER moet duidelijk maken welke gevolgen het plan kan hebben voor de natuur. De Commissie adviseert om ook (niet beschermde) natuurwaarden binnen het plangebied in beeld te brengen. Geef van zowel de natuurwaarden binnen als buiten het plangebied de status aan (in ieder geval Natura 2000-gebieden, Beschermde natuurmonumenten, Wav-gebied, Ecologische Hoofdstructuur en leefgebieden weidevogels die beschermd zijn op grond van de Provinciale Ruimtelijke Verordening Structuurvisie (PRVS)). Geef aan of het plan naast mogelijke natuureffecten door verzurende en vermestende emissies[6] ook andere natuureffecten kan hebben, zoals verstoring of verdroging.

4.2.1 Natura 2000-gebieden

De in het MER te beschrijven gevolgen voor Natura 2000-gebieden kunnen gecombineerd worden met de Passende beoordeling. In het Startdocument is al aangegeven dat deze wordt opgesteld. Een Passende beoordeling moet gemaakt worden als significante gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden (in cumulatie met andere plannen of projecten) niet kunnen worden uitgesloten. De Passende beoordeling moet herkenbaar worden opgenomen in het plan-MER. Uit de Natuurbeschermingswet 1998 volgt dat een plan alleen mag worden vastgesteld, als uit de Passende beoordeling blijkt dat de natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden niet worden aangetast, of als de zogenaamde ADC-toets[7] met succes wordt doorlopen.

Stikstofdepositie

In het MER moet aangegeven worden waar voor vermesting en verzuring gevoelige gebieden liggen ten opzichte van het plangebied. Ga na of behalve Duinen en Lage Land Texel ook andere gebieden (bijvoorbeeld Duinen Vlieland) beïnvloed kunnen worden. Gebruik daarvoor duidelijk kaartmateriaal. Geef per relevant gebied aan:

- de (instandhoudings)doelstellingen;
- de kritische depositiewaarden van voor depositie gevoelige habitattypen en relevante leefgebieden van soorten;
- de heersende achtergrondconcentratie van verzurende en vermestende stoffen;
- de deposities die optreden op de verschillende gebieden (en indien relevant de locaties van gevoelige habitattypen en leefgebieden van soorten) als de maximale mogelijkheden benut zouden worden;
- de gevolgen van de vermestende en verzurende deposities voor de instandhoudingsdoelstellingen.

---

6 De belangrijkste verzurende en vermestende stoffen zijn ammoniak (NH_3), stikstofoxiden (NO_x) en zwaveldioxide (SO_2). Stikstofverbindingen hebben een vermestende werking. Voor verzuring geldt dat 1 mol zwaveldioxide 2 mol zuur levert en 1 mol stikstofoxiden of ammoniak 1 mol zuur levert.

7 Dit houdt op grond van art. 19g en 19h van de Natuurbeschermingswet 1998 respectievelijk in:
- A: zijn er Alternatieve oplossingen voor een project of handeling? Inclusief locatiealternatieven.
- D: zijn er Dwingende redenen van groot openbaar belang waarom het project toch gerealiseerd moet worden?
- C: welke Compenserende maatregelen worden getroffen om te waarborgen dat de algehele samenhang van Natura 2000 bewaard blijft?

Geef aan of er, in cumulatie met andere plannen of activiteiten buiten het plangebied, een (verdere) overschrijding ontstaat van de kritische depositiewaarden door de mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt. Ga in op welke locaties sprake is van een toename en op welke locaties een afname plaatsvindt in vergelijking met de huidige situatie. Daarmee kan worden afgewogen of een zonering van activiteiten in nabijheid van natuurgebieden gewenst is.

Geef aan welke emissie- en depositiebeperkende maatregelen genomen kunnen worden. Ga eventueel ook in op effectgerichte maatregelen, voortbordurend op de (in ontwikkeling zijnde) beheerplannen voor de verschillende Natura 2000-gebieden.

Overige gevolgen

Beschrijf de mogelijke gevolgen van uitbreiding van recreatiemogelijkheden voor het Natura 2000-gebied Duinen en Lage Land Texel en, indien van toepassing, Noordzeekustzone en Waddenzee. Daarbij kan worden gedacht aan verstoring door licht, geluid, beweging (recreatie in relatie tot hoogwatervluchtplaatsen bijvoorbeeld) en betreding van voor erosie gevoelige vegetaties.

4.2.2 Beschermde natuurmonumenten

Beschrijf het natuurschoon, de natuurwetenschappelijke betekenis van de beschermde natuurmonumenten en de daarin aanwezige waardevolle flora en fauna. Geef aan welke gevolgen de activiteiten die het nieuwe bestemmingsplan mogelijk maakt hiervoor kunnen hebben. Beoordeel de gevolgen en betrek hier indien nodig en mogelijk ook bron- en effectgerichte maatregelen bij.

4.2.3 Provinciale ecologische hoofdstructuur (PEHS)

Bepaal voor de (P)EHS wat de 'wezenlijke kenmerken en waarden' zijn. Onderzoek welke gevolgen het initiatief op deze actuele en potentiële kenmerken en waarden heeft. Voor de EHS geldt volgens de Structuurvisie Ruimte en Infrastructuur een 'nee-tenzij' regime, uitgewerkt in de PRVS. Ga in op deze uitwerking van het 'nee-tenzij' regime. Beschrijf bij eventuele gevolgen welke mitigerende maatregelen genomen kunnen worden. Betrek bij de beschrijving en beoordeling ook de zeer kwetsbare gebieden die zijn aangewezen op grond van de Wet ammoniak en veehouderij (Wav).

4.2.4 Bescherming van (leefgebieden van) soorten

Beschrijf de negatieve en positieve gevolgen van het bestemmingsplan voor de leefgebieden van weidevogels zoals beschermd op grond van de PRVS. Houd daarbij onder andere rekening met (tijdelijke) veranderingen in de grondwaterstand, perceelgrootte, verstoring door licht en geluid en veranderingen in de openheid van het landschap.

Breng op hoofdlijnen de verspreiding van beschermde soorten in het plangebied in beeld, bijvoorbeeld aan de hand van leefgebieden. Beschrijf de meest waardevolle/kwetsbare soorten, waar zij voorkomen en welk beschermingsregime voor de betreffende soort geldt. [8] Ga in op de mogelijke gevolgen van het voornemen voor relevante soorten[9] en bepaal het risico op overtreding van verbodsbepalingen, zoals het verbod op het verstoren van een vaste rust- of verblijfplaats[10]. Ga, voor zover relevant, in op de gevolgen van de activiteiten die het bestemmingsplan mogelijk maakt voor de staat van instandhouding van de betreffende soort. Beschrijf mitigerende en/of compenserende maatregelen die eventuele aantasting kunnen beperken of voorkomen. Ga specifiek in op een mogelijke toename van lichthinder (onder andere vanuit de melkrundveehouderij) op de beschermde soorten.

4.3 Landschap en cultuurhistorie

Het Startdocument wijst op de rijke cultuurhistorische geschiedenis van Texel. De Commissie adviseert om de aanwezige landschappelijke, cultuurhistorische en archeologische waarden te beschrijven. Ga in op de in 'Beeld van Texel' beschreven landschapstypen:

- Oude land
- Strandpolders
- Zeepolders
- Binnenduinrand
- Zeereep
- Duinen

Ga daarnaast in op de samenhang tussen deze afzonderlijke waarden binnen het plangebied. Voor Texel is een heldere gemeentelijke visie in drie delen geformuleerd. De landschappelijke identiteit moet volgens de gemeentelijke visie sturend zijn voor alle ruimtelijke ontwikkelingen. Laat zien waar de bijzondere landschapswaarden in tact kunnen worden gehouden en waar ontwikkelingskansen zich voordoen. Maak hierbij gebruik van de Structuurvisie 2020 'Texel op koers', van de ruimtelijke analyse 'Beeld van Texel' en vooral van het beeldkwaliteitsplan 'Texel in ontwikkeling' (concept juli 2012). Destilleer uit het gemeentelijk beleid de voor het MER relevante randvoorwaarden. Maak hierbij gebruik van de uitgewerkte inrichtingsprincipes, zoals de 'groene voet' of 'korrel' van de bebouwing en beplanting in het buitengebied. Laat zien hoe het voornemen zich verhoudt tot deze principes. Geef een waardering van deze karakteristieke elementen en geef aan welke gevolgen het plan op de aanwezige waarden heeft. Ga in op mogelijkheden voor mitigerende maatregelen. Geef aan hoe regels voor de inpassing van bouwmogelijkheden de beleving van het landschap verbeteren en de kwaliteit verhogen.

---

[8] Op grond van de Flora- en faunawet en de daarop gebaseerde algemene maatregelen van bestuur en ministeriële regelingen bestaan er vier verschillende beschermingsregimes. Welk regime van toepassing is, is afhankelijk van de groep waartoe de soort behoort. Er wordt onderscheid gemaakt tussen de volgende categorieën: tabel 1 (algemene soorten), tabel 2 (overige soorten), tabel 3 (Bijlage IV Habitatrichtlijn-/ bijlage 1 AMvB-soorten) en vogels. Houd er rekening mee dat de nesten van vijftien vogelsoorten (met name roofvogels en uilen) jaarrond beschermd zijn waardoor een ontheffingsverplichting aan de orde kan zijn.

[9] Bij de inventarisatie van de beschermde soorten kan onder andere gebruik worden gemaakt van gegevens van het Natuurloket: www.natuurloket.nl en protocollen van de Gegevensautoriteit Natuur: www.gegevensautoriteitnatuur.nl.

[10] De verbodsbepalingen zijn opgenomen in art. 8 (planten) en 9 - 12 (dieren) van de Flora- en faunawet.

Ga daarbij in op:

- mogelijk negatieve effecten op bestaande landschappen en hoe deze effecten te mitigeren[11], zoals de aantasting van bestaande tuinwallen en andere waardevolle landschapselementen door vergroting van agrarische percelen. Maak hierbij gebruik van het (concept-)beeldkwaliteitsplan;
- de kansen om landschapskwaliteiten te verhogen of nieuwe toe te voegen[12].

Daarnaast is het van belang dat landschapseffecten en de wijze van inpassing van nieuwe bebouwing en verkeersroutes op een inzichtelijke wijze gevisualiseerd worden. Geef inzicht met behulp van kaartmateriaal.

4.4 Bodem en water

Het Startdocument geeft aan dat Texel een kwetsbaar watersysteem kent. Geef in het MER aan welke gebieden bekend zijn als bodembeschermingsgebied, grondwaterbeschermingsgebied, hydrologisch aandachtsgebied en verdroogd gebied en welke gevolgen de status van deze gebieden heeft voor de planonderdelen en vice versa. Beschrijf in het MER de mogelijke effecten van alle relevante activiteiten op de bodemkwaliteit, geomorfologie, oppervlakte- en grondwaterkwantiteit en -kwaliteit.

De Commissie adviseert de voor de m.e.r. relevante resultaten van de watertoets in het MER op te nemen. Geef aan in hoe afstemming met de waterbeheerder heeft plaatsgevonden.

4.5 Woon en leefmilieu

Beschrijf in het MER de effecten op de leefomgeving door het plan.

4.5.1 Verkeer

Geef de mogelijke effecten van het plan op de verkeersveiligheid op smalle buitenwegen als gevolg van meer bewoning en recreatieverkeer. Laat zien hoe de ontwikkeling past in het gemeentelijke beleid dat uitgaat van de 'shared space'-gedachte.

---

[11] Als voorbeeld voor het eerste kunnen aandachtspunten zijn voor de bepaling van effecten: omvang, hoogte, geleding en oriëntatie van gebouwen en een passend gebruik van (nieuwe) landschapselementen als bosjes, singels en wallen om grootschalige bebouwing in te passen in het bestaande landschap.

[12] Bijvoorbeeld gebruik makend van bestaande en/of nieuwe landschapselementen (beplante zandwegen, waterlopen, bosjes en singels etc.) kan een nieuw groen raamwerk worden gemaakt (mede t.b.v. recreanten en bewoners) waarbinnen de nieuwe ontwikkelingen (gebouwen, verkeer) kunnen worden ingepast. Een beeldkwaliteitplan kan hierbij behulpzaam zijn.

4.5.2 Luchtkwaliteit

Om de alternatieven onderling en met de referentiesituatie te kunnen vergelijken is het noodzakelijk om de effecten op de luchtconcentraties van fijn stof (PM_{10} en $PM_{2,5}$) en NO_x te beschrijven. Geef aan of op verblijfslocaties in het plangebied een overschrijding van de grenswaarden kan optreden.

4.5.3 Geur

De Commissie adviseert inzicht te geven in de (cumulatie van) geurbelasting, het aantal geurbelaste gevoelige bestemmingen en de geurhinder.

4.5.4 Geluid

Maak inzichtelijk in hoeverre de alternatieven kunnen leiden tot toename van geluid. Ga in op de ligging van geluidsgevoelige bestemmingen en mogelijke knelpunten met wet- en regelgeving of lokaal geluidsbeleid. Om inzichtelijk te maken of er sprake is van toe- of afname van geluidshinder, adviseert de Commissie de geluidbelasting als gevolg van verkeer en bedrijven(terreinen) in het gebied weer te geven in 5 dB-klassen en het aantal woningen in de verschillende geluidklassen te bepalen.

5. Overige aspecten

Voor de onderdelen 'vergelijking van alternatieven', 'leemten in milieuinformatie' en 'samenvatting van het MER' heeft de Commissie geen aanbevelingen naast de wettelijke voorschriften.

5.1 Kaart- en ander beeldmateriaal

Gebruik in het MER recent kaartmateriaal (met legenda), dat de teksten inzichtelijk maakt en verduidelijkt. Neem in ieder geval kaarten op met daarop:

- de ligging en omvang van de bestaande bedrijven, in het bijzonder de recreatie- en veehouderijbedrijven in het buitengebied;
- de ligging van Natura 2000-gebieden en andere (zeer) kwetsbare natuur in de nabijheid van het plangebied;
- de situering en status van landschappelijk en cultuurhistorisch waardevolle gebieden en elementen.

Neem in ieder geval één kaart op met daarop aangegeven alle gebruikte topografische aanduidingen en relevante deelgebieden.

BIJLAGE 1: Projectgegevens reikwijdte en detailniveau MER

Initiatiefnemer: college van burgemeester en wethouders Texel

Bevoegd gezag: gemeenteraad Texel

Besluit: bestemmingsplan buitengebied

Categorie Besluit m.e.r.:
plan-m.e.r. vanwege kaderstelling voor categorie D14 en Passende beoordeling

Activiteit:
De gemeente Texel is bezig het bestemmingsplan buitengebied te actualiseren.

Procedurele gegevens:
aankondiging start procedure: 6 juli 2012
ter inzage legging van de informatie over het voornemen: 9 juli 2012 tot 6 augustus 2012
adviesaanvraag bij de Commissie m.e.r.: 14 juni 2012
advies reikwijdte en detailniveau uitgebracht: 7 september 2012

Samenstelling van de werkgroep:
Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, eèn voorzitter en een werkgroepsecretaris. Bij dit project bestaat de werkgroep uit:
ir. S. Bokma
ing. J.M. van der Grift
mr.drs. G.A.J.M. Hoevenaars (werkgroepsecretaris)
dr. D.K.J. Tommel (voorzitter)
ing. R.L. Vogel

Werkwijze Commissie bij advies reikwijdte en detailniveau:
In dit advies geeft de Commissie aan welke onderwerpen naar haar mening behandeld dienen te worden in het MER en met welke diepgang. De Commissie heeft de hierna genoemde informatie van het bevoegde gezag ontvangen. Deze informatie vormt het uitgangspunt van haar advies.
Om zich goed op de hoogte te stellen van de situatie heeft de Commissie een locatiebezoek afgelegd.
Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie *www.commissiemer.nl* op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:
De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advies:

- Texel / Startdocument planm.e.r. bestemmingsplan buitengebied, Tauw B.V., 28 juni 2012
- Nota van uitgangspunten bestemmingsplan buitengebied, gemeente Texel, 14 december 2010, met aanpassing biomassa-energie, 14 december 2011

- 'Texel op koers', Structuurvisie 2020, Ruimte voor ontwikkeling, samen zorgen voor de toekomst, gemeente Texel, 3 maart 2009
- 'Beeld van Texel', Ruimtelijke analyse in het project Ruimte voor ontwikkeling, samen zorgen voor de toekomst, la4sale en gemeente Texel, 27 augustus 2007
- Beeldkwaliteitsplan 'Texel in ontwikkeling', concept juli 2012.

De Commissie heeft kennis genomen van 7 zienswijzen en adviezen, die zij tot en met 9 augustus 2012 van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Zij heeft deze, voor zover relevant voor m.e.r., in haar advies verwerkt.

Advies over reikwijdte en detailniveau van het milieueffectrapport
Bestemmingsplan buitengebied Texel

ISBN: 978-90-421-3598-7

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht
T 030 - 234 76 66
F 030 - 233 12 95
E mer@eia.nl
W www.commissiemer.nl

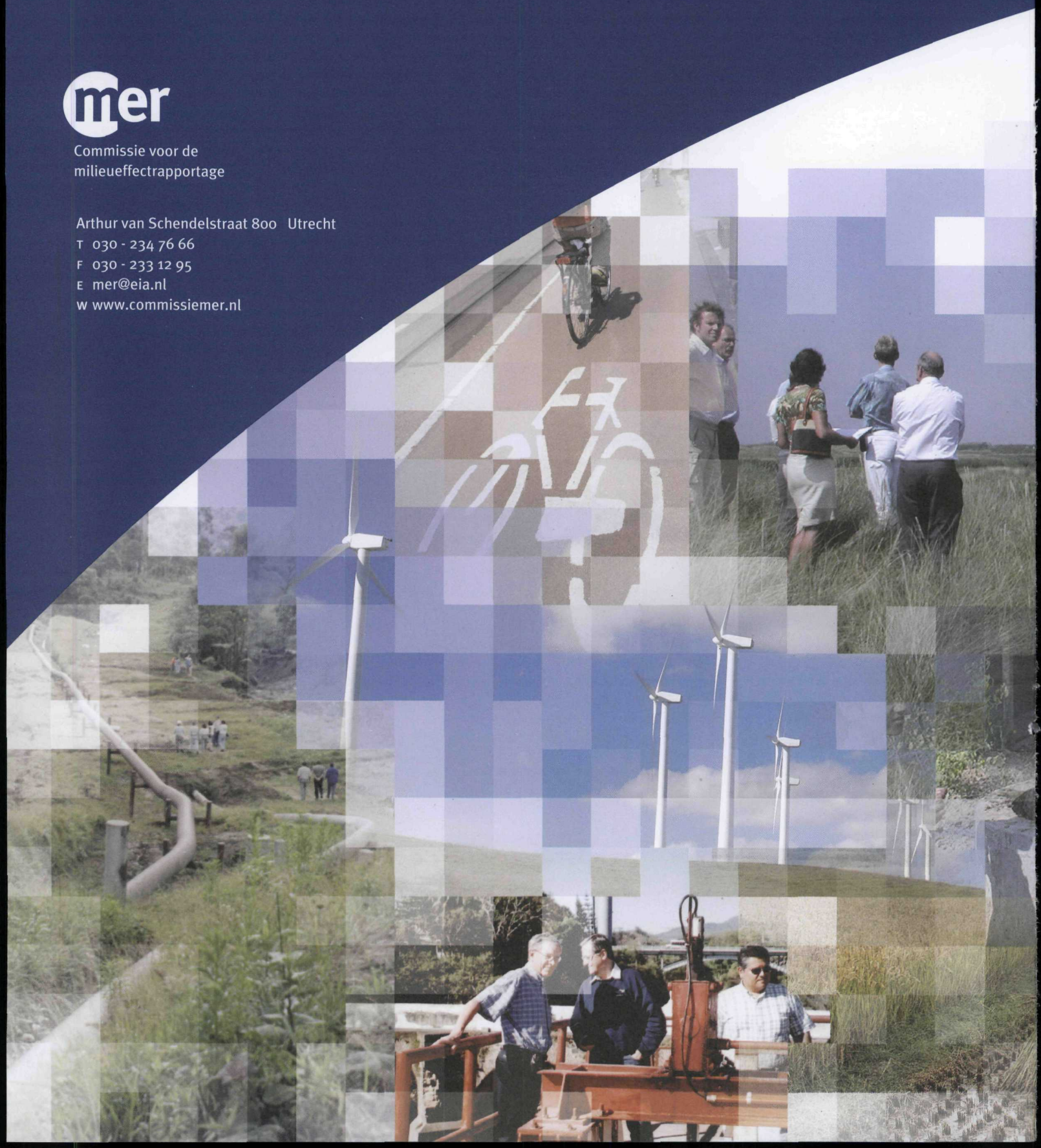

bijlagen: 3 stuks

N. de Vries
Krimweg 56
1795 LR DE COCKSDORP
Tel.:0222-316536
(lang aanhouden s.v.p.)

De Cocksdorp, 20 September 2012

Betreft:
Advies beslissing op bezwaar Krimweg 44.

Geachte Raadsleden,

Wij, Mevrouw N. de Vries en Mevrouw M. Vlaming, willen U de volgende feiten en omstandigheden betreffende het onroerend goed Krimweg 44, zoals het zich thans voordoet, onder Uw aandacht brengen.

Dit aangezien U als Raad onderzoek dient te doen naar alle relevante feiten en omstandigheden, en af te wegen belangen van dit moment, omdat die de grondslag vormen voor het door U thans te nemen besluit.

Krimweg 44 is géén bedrijfswoning.

De woning heeft een woonbestemming (W- bestemming, met 40 x40 m. bouwblok).

Om en nabij de woning liggen agrarisch bestemde gronden.

Op deze agrarisch bestemde gronden staan thans slechts de volgende gebouwen:

1. de betonnen bollenschuur 20 x 20 m., 6,5 m. hoog, apart agrarisch bestemd bij de omzetting van bedrijfswoning naar woonhuis in 1992, en als zodanig opgenomen in het thans nog vigerende bestemmingsplan Buitengebied Texel (1998);

2. rekreatief opstal 45 m^2.

De om en nabijgelegen agrarisch bestemde gronden hebben de volgende bestemming:

"Agrarische doeleinden, categorie 1, klasse b."

Deze agrarisch bestemde gronden grenzen aan:

1. Onze percelen (nl. ZW.- en W.-grens); langs onze huizen zomerhuizen en terrassen tesamen gom.
2. Nationaal Park Duinen van Texel (volledige N.-grens, 290 m.)

Bovenstaand onroerend goed is in bezit van Mevrouw I. Boom.

Mevrouw Boom woont thans alleen in haar woonhuis.
Haar huwelijk met S. Lemonakis is ten einde.

In 1992 is de oude, kleinere bedrijfswoning vervangen door een zéér grote nieuwe woning.

Deze woning bestaat eigenlijk uit 2 onafhankelijke delen, en door de vorige eigenaar en rechtsvoorganger Piet Zijm met name zó gebouwd, om ook seizoenspersoneel in onder te brengen.

In 1998 is de woonbestemming definitief geworden in het thans vigerende bestemmingsplan "Buitengebied Texel".

In 1992 is ons zowel mondeling als schriftelijk toegezegd, dat wij konden toestemmen in deze omzetting, omdat op de agrarisch bestemde gronden geen rekreatieve of andere ontwikkelingen zouden mogen plaatsvinden.

Binnen nog geen 2 jaar na het vigerende bestemmingsplan "Buitengebied Texel" (1998) is aangenomen, komt de Gemeente deze belofte niet na.

De Gemeente Texel toont zich daarmee een zéér onbetrouwbare overheid!!!

Dit klemt des te meer, daar er thans een bedrijfsbestemming, plus een woonbestemming (véélmeer dan 5000 m^2) op deze agrarisch bestemde gronden wordt gelegd. (Volgens de ingetrokken vrijstelling).

Bovendien wordt er een bedrijfsloods (20 x 30 m.,9,10m. hoog)op deze agrarisch bestemde gronden gebouwd.

En dit alles zonder dat er enig onderzoek gedaan is,naar de noodzaak van opslag tbv. Paviljoen Paal 28, en onderkomens voor seizoenspersoneel op deze agrarisch bestemde gronden.

U als Raad heeft de wettelijke verplichting, om deze zaak zorgvuldig en goed te onderzoeken.
Bij uitspraak van 23 Mei 2008 heeft de Rechtbank Alkmaar gesteld, dat er onderzoek naar de behoefte van seizoenspersoneel moet komen.

Wat er nu ligt,is volslagen onvoldoende. Nimmer vanaf 2000 tot nu heeft de Gemeente enig onderzoek ter plaatse op de agrarisch bestemde gronden en (sta)caravans controle uitgevoerd. Evenmin bij het het Paviljoen Paal 28 zelf, dus vanaf 2002 tot nu, 2012.

Dit klemt des te meer, omdat de Gemeente vanaf 2003 de afspraken over handhaving niet nakomt.!!!
Bovendien wordt er na telefonische en/of schriftelijke vragen om handhaving door de Gemeente nimmer gereageerd.!!!

Wij moesten niet alleen naar de Rechtbank, maar tot aan de Raad van State. En dit zelfs tot 2 keer toe, en zijn daarbij in ons gelijk gesteld.

Wederom vermeld de Heer Witte onwaarheden in de gedoogbeschikking (12.UP10921), die Mevrouw Boom heeft aangevraagd op 13 September 2012.

De grond is niet perceel Krimweg 44. De gronden zijn agrarisch bestemd (géén erf zijnde, ook nooit geweest!). Agrarisch gebied, categorie 1, klasse a is het ook niet, maar agrarisch bestemde grond, klasse b, categorie 1.

Het bij de controle in de schuur aangetroffen materieel was niet uit het paviljoen Paal 28 afkomstig.

Het was afkomstig van de stacaravans (10 stuks), die Boom grotendeels gratis had verzameld. het betreft trapopstapjes, matrasjes en plastic stoeltjes e.d. Ter zitting van de Rechtbank Alkmaar d.d. 27 April 2012, heeft Boom verklaard, dat dit inmiddels weg was gehaald.

De 10 stacaravans staan er sinds 16 Oktober 2010. zie bijlage Daar is ook reeds een gedoogbeschikking voor afgegeven (tot 2014).

De Gemeente heeft een vrijstelling ex. art. 19,lid 1 WRO (oud) afgegeven.
Die is thans ingetrokken, omdat het Raadsbesluit genegeerd is.
Maar de vrijstelling artikel 19 is op oneigenlijke gronden afgegeven, en de gehele procedure deugde niet.

De Gemeente wil nog steeds een nieuwe vrijstelling artikel 19 afgeven, om een bedrijfsloods voor opslag en seizoenspersoneelsverblijven te realiseren op een groot bedrijfsterrein, en méér dan 5000 m^2 W-bestemming toelaten.

II De Gemeente kan in dit onderhavige geval géén artikel 19 voeren:

1. Dit volgens Uw Notitie Bedrijfswoningen en Personeelsverblijven van 19 December 2006, pagina 12 onderaan,4.2.1., Uitgangspunten algemeen, en pagina 13, 4.2.2., Criteria seizoenwerkers in kampeermiddelen, en 4.2.3., Criteria inpandige personeelsverblijven.

   Krimweg 44 heeft nl. een W-bestemming gekregen, en heeft géén bedrijfsbestemming meer.

   Na omzetting mogen géén seizoenspersoneelsverblijven gerealiseerd worden (zie pagina 12, onderaan : Uitgangspunten algemeen).

2.Boom bezit en exploiteert slechts:

Paviljoen Paal 28. Dit is:

-een vast paviljoen;
-jaarrond geopend (behalve weken in Januari);
-op de duinreep staande;
-met verschillende bewoonbare kelderruimtes (met ramen),
reeds door vorige eigenaar Piet Zijm gerealiseerd.

Dit paviljoen bezit tevens een zéér grote, gedeeltelijk overdekte buitenruimte (zie foto). nº 2

Alle mogelijke opslag vindt daar plaats, en kan aldaar plaatsvinden.

NB. ook tijdens de gesloten weken in Januari blijft alles in en bij het paviljoen staan, ook tafeltjes en stoelen buiten, alles afgesloten. zie foto 1

Boom bezit en exploiteert niets op het strand, niet bij Paal 28, of elders.

Op het strand bij Paal 28 zit Nico de Graaf, met shop, kiosk, paviljoen, strandhuisjes enz.

Boom bezit en exploiteert géén andere paviljoens.

NB. Sinds eind 2004 bezit zij géén ander paviljoen meer.

De strandnota is aangenomen.

Alle paviljoens, die in aanmerking zouden komen, hebben en/of nieuwe eigenaren cq. exploitanten.

Conclusie:

Het is dus aannemelijk, dat de komende jaren er bij Boom het slechts bij Paviljoen P.28 blijft. Gezien het bovenstaande is er tbv. Paviljoen P.28 geen enkele vorm van opslag nodig! Thans, noch in het verleden vond dit soort opslag in de betonnen schuur plaats!

Vervolg conclusie

Om een bedrijfsloods met 600 + 84,9 = ± 685 m^2 bedrijfsruimte te realiseren, is volkomen belachelijk.

En waarom is er een grote bedrijfsbestemming (door Uw Raad op 8 Juli 2008 aangenomen), als er nooit buitenopslag mag plaatsvinden?

De grote deuren, gesitueerd aan de W.-zijde van de bedrijfsloods zijn niet eens te bereiken over de bedrijfsbestemming!

Gezien de officiële toegangsweg door Boom in 2005 is verlegd, en omzoomd door bomen, en er een haakse bocht in is gelegd, kan elke auto met aanhanger, vrachtauto, of trekker met oplegger geen gebruik maken van de officiële toegangsweg!

3. Evenmin mag deze vrijstelling artikel 19,lid 1 WRO (oud) gevoerd worden, omdat de situering bij Boom zodanig is, dat:
   -europese;
   -landelijke;
   -provinciale;
   -lokale (Texelse)

wetgeving dit belemmert!

De Gemeente moet van de Rechtbank Alkmaar, bij uitspraak van 7 Juni 2012 (zaaknr. AWB 11/3286 N. de Vries) nadere (planologische argumenten aandragen, die deze afwijking van het bestaande planologische regime rechtvaardigen. Zie verder rechtsoverweging 10 van deze uitspraak, en tevens rechtsoverweging 9.2,nl. in artikel 3:2 Algemene wet bestuursrecht, dat eist, dat het bestuursorgaan bij de voorbereiding van het besluit de nodige kennis vergaart omtrent de relevante feiten, alsmede met 7:12, eerste lid van die wet,dat eist dat een besluit berust op een deugdelijke motivering.
Dit bovenstaande heeft tot nu toe niet plaatsgevonden!

Behalve dat Boom's seizoenspersoneel ondergebracht kan worden in het aparte deel van haar woonhuis, haar zomerhuis, en paviljoen, en op de naastgelegen campings met 3500 kampeerplaatsen, is er tevens de mogelijkheid, om ze net als vroeger op het strand onder te brengen.

Nú zijn er brandveilige oplossingen, nl. containers, demontabele zomerhuisjes, in tegenstelling tot vroeger.

Wegens brandgevaar mocht het niet meer. Er is bluswater genoeg, plus toezicht door Boom mogelijk, in tegenstelling tot Krimweg 44!!!

Met vriendelijke groet,

N. de Vries
Krimweg 56
L795 LR DE COCKSDORP
Tel.:0222-316536
(lang aanhouden s.v.p.)

M.Vlaming
Krimweg 66
1795 LR DE COCKSDORP
Tel.:0222-316703

paviljoen paal 28

Zondag 11 januari 2009
was een maand dicht!!

vanaf Krimweg gezien

1e paviljoen paal 28
Krimweg 660
1795 MC De Cocksdorp

paviljoen was een maand dicht. Bok laen bleef alles buiten staan

stoelen en tafels niet opgeslagen tijdens winterperiode dus geen opslag van dezezaken

Zondag 11 januari 2009

bijlage 2

paviljoen „paal 28"

ook „picknick" meubulair blijft buiten staan

afsluitbare buiten ruimte volle lengte paviljoen

bijlage 3

SITUATIE 27-04-20012

schaal 1:1000

gem. TEXEL, ged. De Cocksdorp sectie A 18

Noord

3000 perceel Vlaming 66,68,70

3001 peceel de Vries 56,58,60,62

44 woonhuis Boom (W best.erf 40x40m)

54g2 oude bollenschuur (agr. bestemd)

50 recreatief opstal v. Boom

san. sanitaire unit

4800m² in gebruik t.b.v stacaravans

onroerend goed Boom

De diverse bestem

mingen m.b.t het

onroerend goed Boom

igeren sinds

ggd De agr. best.

gronden hebben

le bestemming:

at. 1 klasse b

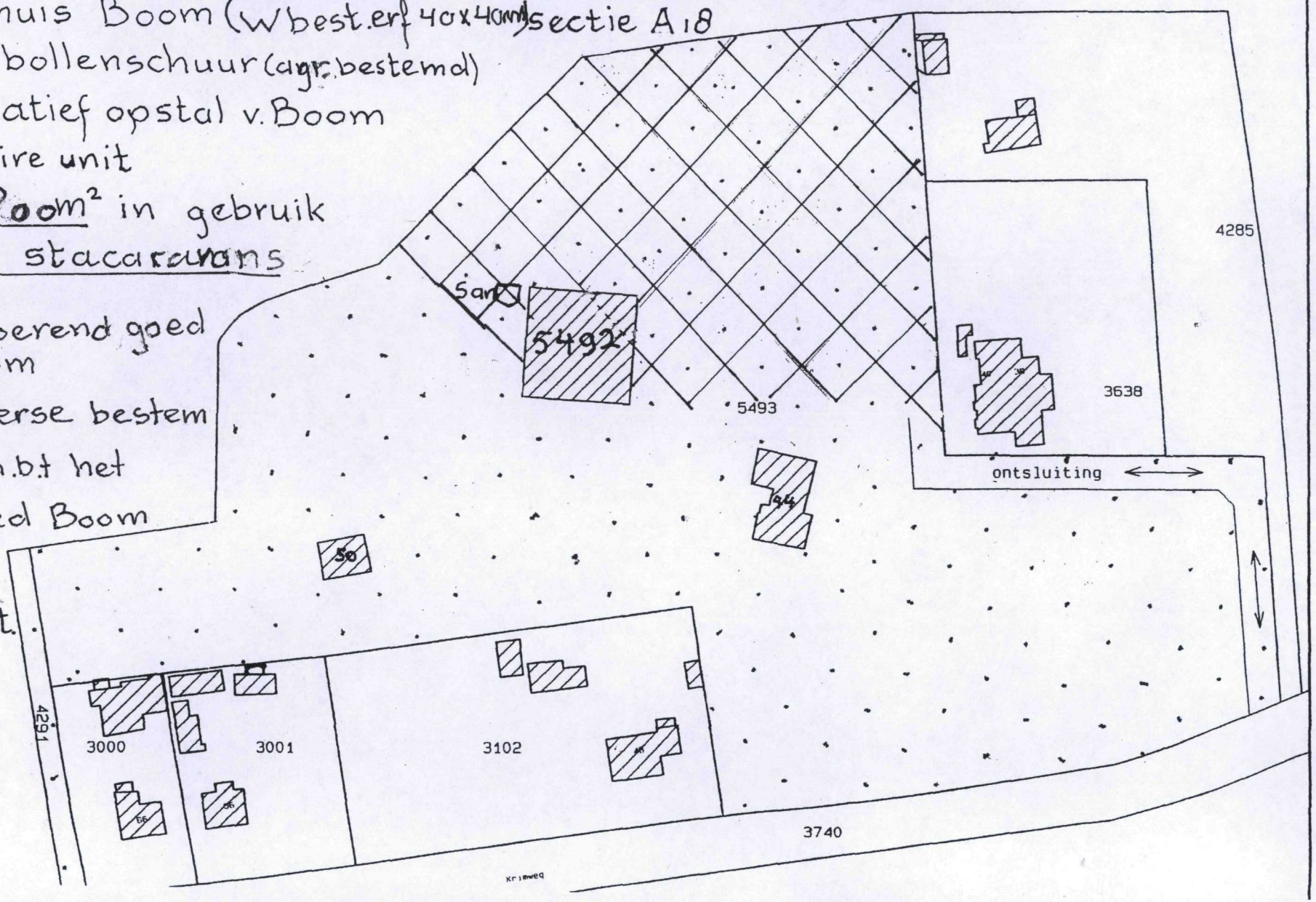

Gemeente Texel

.txl

BEWIJS VAN AFGIFTE

Op : 26 09 2012 is een brief ontvangen van

Naam : De Vries

Adres :

Postcode en plaats : Cocksdorp

Betreft : Marit de Porto

(heeft reeds kopie van de brief opgehaald).

GEMEENTE TEXEL

Verzonden: dinsdag 25 september 2012 12:01
Aan: Marit de Porto
Onderwerp:

Geachte Mevrouw,

Bijgaand doe ik u een email van vorig jaar toekomen betreffende de forensenbelasting.
Deze email heb ik gezonden naar de gemeenteraad en alle fracties. Jammer genoeg heb ik hierop geen enkele reactie gehad (op 1 fractie na).
Helaas moet ik constateren dat er niets is veranderd, ergo de belasting is zelfs weer verhoogd.
U kunt mijn visie in de bijlage lezen, ik voel mij wederom een beetje genomen.
Met dank voor uw aandacht.

Met vriendelijke groet,

Aan de raadsleden gemeente Texel

10 oktober 2011

Betreft: Forensenbelasting

Geachte dames/heren,

Mijn man en ik hebben een recreatiebungalow op ……. en dat bevalt ons uitstekend. Onlangs kregen we weer een aanslag forensenbelasting en daar hebben we wat moeite mee. We zijn van mening dat we net als alle toeristen belasting moeten betalen, maar het verschil tussen de forensen- en de toeristenbelasting is wel erg groot.

Wij worden aangeslagen (met een WOZ-waarde van €155.000 tot €205.000)voor €771,56. Het volgende tarief (vanaf €205.000) bedraagt € 857,23. Het verschil is **€ 85,67**. Een wel erg klein verschil als je een huis hebt van meer dan € 300.000 en die zijn er voldoende op Texel. Dat is ons eerste bezwaar.

Het volgende punt is het verschil tussen toeristen- en forensenbelasting. Wij zijn veel op het eiland, ongeveer de helft van het jaar. Wij maken ong. 12x per jaar de overtocht, dus zijn wij meestal 2of 3 aaneengesloten weken in de Koog. Als vakantieganger betaal je per ver blijf niet meer dan € 10,50. In ons geval komt dat uit op 2x(12x10.50)= €252,00.
Onze dochter komt 3x per jaar met 4 personen, is 3x(10,50x4)= 126,00
Onze zoon komt 2x per jaar met 2 personen, is 2x(10,50x2)= 42,00.
Twee keer per jaar ontvangen wij vaste gasten voor 1 nacht, is 4x 10,75 42,00

Samen maakt dat **462,00**

Dat scheelt dus € 309,56 met de forensenbelasting

Wij hopen dat u aan deze scheve toestand iets kunt veranderen. Wij betrekken alles op het eiland, van aannemer tot supermarkt, betalen mee aan alle gemeentelijke belastingen, dus voelen wij ons op het punt van de forensenbelasting een beetje “genomen”, netjes uitgedrukt. Wij hebben begrepen dat deze belasting in november in de raad wordt behandeld, dus wij bevelen onze brief in uw aandacht aan en hopen dat u het meeneemt in uw beslissingen.

Met vriendelijke groet,

Stichting Erfpachters Texel

Burgemeester en Wethouders van Texel
en leden van de Raad
Postbus 200
1790 AE Den Burg-Texel

De Koog, 24 juni 2012

Betreft : WOZ waarden 2011 aanslag 2012 erfpachtwoningen op Texel.

Geacht College en leden van de Raad,

Als belangenbehartiger van de eigenaren van erfpachtwoningen SBB op Texel brengen wij volgend onderwerp onder uw aandacht.

Bij de laatste WOZ taxatie 2012 peildatum 1 januari 2011 zijn alle waarden van de erfpachtwoningen en percelen van SBB met percentages tussen de 10 en 20% verhoogd.
Terwijl daar bij de taxatie van peildatum 1 januari 2010 geen sprake van was.
Er was daarbij slechts de inflatiecorrectie toegepast.

Bij het aantekenen van bezwaar is mondeling aangegeven door een betrokken ambtenaar, dat de percelen in het Nationale Park “de Duinen van Texel” liggen en daarom standaard een 15% hogere waarde hebben gekregen.

Wij achten dit vreemd omdat, dat ook op de peildatum 1 januari 2010 het geval was. En er ook woningen op erfpacht SBB liggen die niet in het Nationale Park “de Duinen van Texel” gesitueerd zijn. Daarnaast is juist sprake van landelijke tendens die verlagingen van WOZ waarden vertoont

Is hier soms sprake van “détournement de pouvoir” nu wij het recht hebben om het bloot eigendom van de grond van SBB te kopen.

Wij zijn daarover in onderhandeling met SBB die voorshands een eenzijdige taxatie-instructie heeft opgedragen aan de overheidstaxateur RVOB (Rijksvastgoed- en ontwikkelingsbedrijf) van het ministerie van Financiën. Dit traject is reeds opgestart en zal over niet al te lange tijd een uitkomst aangeven.

Het komt het RVOB en daarmee SBB kennelijk goed uit dat er sprake is van een hogere WOZ waarde van de woningen en ondergrond, omdat zij bij de taxatie o.a. uitgaan van de WOZ waarde en daarop de residuele grondwaarde berekening toepassen.

Het zou zuur zijn als er straks sprake is van een dergelijk hoge prijs voor het bloot eigendom van de grond, dat de meerderheid van de bewoners dit niet kunnen betalen en met de verfoeilijke erfpacht blijven geconfronteerd en dan tegen aanzienlijk hogere canon volgens de nieuwe SBB voorwaarden. Dan is sprake van een Pyrrus overwinning in het erfpacht dossier van SBB op Texel.

Wij vragen u om uw afdeling Financiën op dit punt van verhoging WOZ waarde voor erfpachtwoningen te corrigeren, mede omdat alle andere woningen op Texel met een lagere waarden worden aangeslagen, hetgeen terecht is gezien de algehele malaise op de woningmarkt.

In afwachting van uw spoedige reactie opdat wij RVOB de juiste WOZ waarden kunnen mededelen.

Hoogachtend,

Namens bestuur

Harry P. Wuis
voorzitter

Stichting Erfpachters Texel
Ruijslaan 16, 1796 AD De Koog – Texel
Telefoon 06.15274538 e-mail wuis@coeghe.nl
RABO Bank nummer 01475.56.732
Kvk H547292620000

Brief aan de leden
T.a.v. het college en de raad

informatiecentrum tel.	uw kenmerk	bijlage(n)
(070) 373 8393		1
betreft	**ons kenmerk**	**datum**
Financiering beheer DKD2 en MensCentraal	BABVI/U201201309 Lbr. 12/078	4 september 2012

Samenvatting

Op 23 december 2010 heeft de VNG u geïnformeerd over het Digitaal Klant Dossier fase 2 (DKD2) en MensCentraal (lbr. 10/120, kenmerk BAWI/U201002598). In die brief is toegelicht hoe het beheer is gefinancierd en hoe de doorontwikkeling van het DKD2 en MensCentraal waren voorzien. De afgelopen anderhalf jaar heeft KING, in opdracht van de VNG, uitvoering gegeven aan de in de ledenbrief beschreven afspraken. Op onderdelen heeft dit geleid tot aanpassingen in het DKD2-beheerbeleid. Dit heeft ook gevolgen voor de voorziening MensCentraal. In deze brief informeren wij u over het aangepaste beheerbeleid voor het DKD2, en de visie van de VNG op het vervolg van MensCentraal.

De huidige structurele bijdrage vanuit het Gemeentefonds ten behoeve van het beheer van de DKD2-componenten is €1,355 miljoen. Deze bijdrage wordt in 2013 verlaagd naar € 830.000, in 2014 naar € 680.000 en vanaf 1 januari 2015 zal de bijdrage structureel € 505.000 bedragen. (Alle bedragen exclusief BTW). De vrijvallende bedragen vloeien terug naar het Gemeentefonds.

Het programma DKD (fase 1 en 2) is destijds ontwikkeld vanuit het CP-ICT (Coördinatiepunt ICT Gemeenten). Bij de afronding van het CP-ICT is een tekort gebleken in het programmabudget. Dit tekort staat op de balans bij Divosa. Vanuit Divosa heeft u of zult u binnenkort een brief ontvangen waarin het ontstaan van dit tekort wordt toegelicht, en waarin een dringend beroep op de gemeenten wordt gedaan om bij te dragen aan het oplossen van dit tekort. Wij adviseren u om de vrijvallende beheerbudgetten voor DKD2 aan te wenden voor het voldoen aan het verzoek van Divosa om bij te dragen aan het oplossen van het tekort.

Aan de leden

informatiecentrum tel.	uw kenmerk	bijlage(n)
(070) 373 8393		1
betreft	**ons kenmerk**	**datum**
Financiering beheer DKD2 en MensCentraal	BABVI/U201201309 Lbr. 12/078	4 september 2012

Geacht college en gemeenteraad,

Op 23 december 2010 heeft de VNG u geïnformeerd over het Digitaal Klant Dossier fase 2 (DKD2) en MensCentraal (lbr. 10/120, kenmerk BAWI/U201002598)[1]. In deze brief is toegelicht hoe het beheer is gefinancierd en hoe de doorontwikkeling van het DKD2 en MensCentraal waren voorzien.

De afgelopen anderhalf jaar heeft KING, in opdracht van de VNG, uitvoering gegeven aan de in de ledenbrief beschreven afspraken. Op onderdelen heeft dit geleid tot aanpassingen in het DKD2-beheerbeleid. Dit heeft ook gevolgen voor de voorziening MensCentraal. In deze brief informeren wij u over het aangepaste beheerbeleid voor het DKD2, en de visie van de VNG op het vervolg van MensCentraal.

Digitaal Klantdossier
Het beheer van 6 DKD2-componenten wordt gefinancierd met een structurele uitname uit het Gemeentefonds van € 1,355 miljoen (exclusief BTW). Een toelichting op het DKD2, de beheerde componenten en het beheerbudget kunt u vinden in de genoemde ledenbrief van december 2010.

De 6 DKD2-componenten zijn vanaf 1 januari 2011 in tijdelijk beheer bij KING. De afgelopen anderhalf jaar heeft KING, in opdracht van de VNG, in kaart gebracht hoe de verschillende componenten in de gemeentelijke praktijk worden gebruikt, welke acties voor doorontwikkeling nog nodig zijn en welke partij het best het structureel beheer van de componenten op zich kan nemen. De conclusie van deze acties is dat voor 5 van de 6 beheerde DKD2-componenten een andere vorm van beheer én daarmee van financiering van beheer gewenst is. Dit heeft gevolgen voor de budgetten, die vanuit het gemeentefonds beschikbaar zijn gesteld voor het beheer.

Deze conclusies zijn in de Stuurgroep Beheer DKD2 vastgesteld en op 28 juni j.l. door het VNG-bestuur bekrachtigd. De financiering van het beheer is hierbij getoetst aan het algemene beleid

[1] Zie http://www.vng.nl/eCache/DEF/1/02/578.html

voor financiering van collectieve ICT-voorzieningen vanuit het Gemeentefonds.
Dat beleid stelt dat centrale financiering alleen te rechtvaardigen is als het merendeel van de gemeenten gebruik maakt van de voorziening, als het gebruik objectiveerbaar (financiële) meerwaarde biedt voor de gemeenten en als er vanuit de markt niet een redelijk alternatief beschikbaar is.

De gevolgen voor de 6 DKD2-componenten zijn in de bijlage beschreven.

De huidige structurele bijdrage vanuit het Gemeentefonds ten behoeve van het beheer van de DKD2-componenten is €1,355 miljoen. Deze bijdrage wordt in 2013 verlaagd naar € 830.000, in 2014 naar € 680.000 en vanaf 1 januari 2015 zal de bijdrage structureel € 505.000 bedragen. Al deze bedragen zijn exclusief BTW. De precieze bedragen inclusief BTW zullen worden gepubliceerd in de Voorjaarscirculaire Gemeentefonds 2013.

MensCentraal
De herziening van dit beheerbeleid voor DKD2 heeft gevolgen voor MensCentraal. De gevolgen voor MensCentraal, en de visie van de VNG op de toepassing van het model achter MensCentraal zijn beschreven in de bijlage.

Afronding CP-ICT
Het programma DKD (fase 1 en 2) is destijds ontwikkeld vanuit het CP-ICT (Coördinatiepunt ICT Gemeenten). Het CP-ICT was een initiatief van VNG en Divosa, en organisatorisch een onderdeel van Divosa. Het CP-ICT heeft diverse projecten gedaan op het gebied van ICT en gegevens-uitwisseling in de SUWI-keten. Van deze projecten is het DKD met afstand het grootste project geweest. Bij de afronding van het CP-ICT is een tekort gebleken in het programmabudget. Dit tekort staat op dit moment op de balans bij Divosa.

Vanuit Divosa heeft u - of zult u binnenkort -een brief ontvangen, waarin het ontstaan van dit tekort wordt toegelicht, en waarin een dringend beroep op de gemeenten wordt gedaan om bij te dragen aan het oplossen van dit tekort.

Zoals hierboven aangegeven zal er als gevolg van de herziening van het beheerbeleid DKD2, budget terugvloeien naar het Gemeentefonds. Wij adviseren u om deze vrijvallende budgetten aan te wenden voor het voldoen aan het verzoek van Divosa.

Hoogachtend,

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

mr. R.J.J.M. Pans
voorzitter directieraad

Deze ledenbrief staat ook op www.vng.nl onder brieven.

Bijlage 1.

Samenvattend
De structurele bijdrage van €1,355 miljoen vanuit het Gemeentefonds ten behoeve van het beheer van de DKD2-componenten in 2013 wordt verlaagd naar € 0,830 miljoen, in 2014 naar € 0,680 miljoen en vanaf 1 januari 2015 € 0,505 miljoen bedragen. (Alle bedragen exclusief BTW).

Component	2012	2013	2014	2015 e.v.
Digitale formulieren	€ 470.000	€ 150.000	€ 0	€ 0
EROW/ Intakemodules	€ 505.000	€ 505.000	€ 505.000	€ 505.000
Antwoordgenerator	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 0
Signalenservice	€ 75.000	€ 75.000	€ 75.000	€ 0
Uitwisselingsmechanisme	€ 165.000	€ 0	€ 0	€ 0
Antwoord voor Werkpleinen	€ 40.000	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal voor beheer excl. BTW	**€ 1.355.000**	**€ 830.000**	**€ 680.000**	**€ 505.000**
Uit Gemeentefonds incl. 19% BTW *	€ 1.612.450	€ 987.700	€ 809.200	€ 600.950

* De precieze bedragen inclusief BTW zullen nog wijzigen als gevolg van de nieuwe BTW-regels op 1 oktober a.s., waarmee de BTW wordt verhoogd naar 21%. De precieze gevolgen voor het Gemeentefonds zullen in de Voorjaarsnota Gemeentefonds 2013 worden gepubliceerd.

Toelichting per component:

1. Digitale formulieren
Deze voorziening wordt door circa 30 gemeenten gebruikt. Voor de Digitale Formulieren zijn in de markt (commerciële) alternatieven voorhanden. Hiermee past het beheer van de Digitale Formulieren niet binnen het beleid dat voor de financiering vanuit het Gemeentefonds is vastgesteld. Besloten is dat KING de Digitale Formulieren (dit is een open-source voorziening) overdraagt aan de markt. De gemeenten die de digitale formulieren vanuit het DKD gebruiken zijn of worden op korte termijn door KING hierover nader geïnformeerd. Om de overdracht naar de markt soepel te laten verlopen is in 2013 eenmalig € 150.000 vanuit het beheerbudget beschikbaar. De rest van het centrale beheerbudget komt per 1 januari 2013 te vervallen en vloeit terug naar het Gemeentefonds.

2. en 3. Antwoordgenerator en Signalenservice
Deze componenten zijn een essentieel onderdeel van de functionaliteit van MensCentraal. Zonder de Antwoordgenerator en Signalenservice kunnen gemeenten MensCentraal niet gebruiken. Gebleken is dat naast MensCentraal er geen gemeenten zijn die deze componenten gebruiken.

Daarom is besloten dat KING de beide componenten overdraagt aan de beheerder van MensCentraal en dat de componenten integraal onderdeel worden van de applicatie MensCentraal. De visie van de VNG op het vervolg van MensCentraal is hieronder nader toegelicht.
MensCentraal heeft op dit moment geen dekkende exploitatie. Het VNG bestuur heeft besloten dat het de continuïteit van de dienstverlening voor de gebruikende gemeenten niet in gevaar wil brengen. Daarom wordt het jaarlijks beheerbudget van € 175.000 in 2013 en 2014 ter beschikking gesteld aan de gemeenten die MensCentraal gebruiken. Hiermee krijgen de gemeenten de tijd om tot een dekkende exploitatie te komen. Na 2014 vervalt voor deze twee componenten de financiering vanuit het Gemeentefonds.

4. Suwi uitwisselingsmechanisme
Het Inlichtingenbureau voert momenteel een modernisering van haar primaire systemen uit. De functionaliteit van het SUWI Uitwisselingsmechanisme wordt onderdeel van de generieke voorzieningen (samenloop en berichten) van het Inlichtingenbureau. Voor het beheer van de component is vervolgens binnen het algemene beheerbudget van het Inlichtingenbureau geen aanvullende financiering nodig. De huidige financiering vanuit het Gemeentefonds kan dan vervallen.

5. Content Antwoord© voor Werkpleinen
Voor de contentvoorziening zijn alternatieven voorhanden vanuit de eigen websites van de gemeenten en het UWV. De centrale contentvoorziening blijkt onvoldoende te worden gebruikt om financiering vanuit het Gemeentefonds te kunnen rechtvaardigen. De financiering van het beheer van het Gemeentefonds zal daarom per 1 januari 2013 worden gestopt.

6. Intakemodules / EROW (Eenmalige Registratie op Werkpleinen)
Voor deze voorziening is er geen verandering van het beleid ten opzichte van de afspraken in december 2010. Het beheerbudget voor de Intakemodules blijft intact en blijft vanuit het Gemeentefonds beschikbaar.

Toelichting op vervolg MensCentraal
De achtergrond van MensCentraal en de relatie met de DKD2-componenten is toegelicht in de ledenbrief van december 2010. Toen is besloten dat het beheer van MensCentraal wordt betaald door de gemeenten die de applicatie gebruiken. Voor de financiering van beheer en door-ontwikkeling wordt er géén budget vanuit het Gemeentefonds gebruikt. Eind 2010 is de oplossing MensCentraal losgekoppeld van het DKD en overgedragen aan de ontwikkelaar en de gebruikende gemeenten. De betrokkenheid van de VNG bij MensCentraal is toen gestopt.

Het VNG bestuur heeft destijds aangegeven het model achter MensCentraal een waardevol en beproefd concept te vinden. Dit geldt nog steeds: het model biedt volop kansen en mogelijkheden in het licht van de verwachtte decentralisaties en de ambities van de gemeenten en VNG op het sociale domein. Het VNG bestuur is van mening dat de ontwerpsystematiek achter het model, en de al ontwikkelde kennisregels een goede basis vormen om de ontwikkeling van integrale dienstverlening in het sociale domein op te baseren.

Voor het vervolg van MensCentraal is het nodig onderscheid te maken tussen het model en de ICT-systeem.

Ten aanzien van het *ICT-systeem* geldt dat voor het beheer en de doorontwikkeling daarvan een rol vanuit de VNG niet gewenst is, in lijn met het bestuursbesluit van december 2010.

De herziening van het beheerbeleid heeft wel gevolgen voor het systeem MensCentraal. De huidige gebruikers van het systeem MensCentraal hebben bij de VNG aangegeven dat het stopzetten van de centrale financiering van het beheer van de DKD-componenten Antwoord-generator en Signalenservice direct gevolgen heeft voor de exploitatie en de continuïteit van het systeem MensCentraal. Daarmee is ook de toekomstvastheid van het model in het geding.

De VNG zal daarom met de leverancier van MensCentraal en de gebruikende gemeenten afspreken dat voor een periode van maximaal 2 jaar de centrale financiering van het beheer van Antwoordgenerator en Signalenservice in stand blijft, zodat de leverancier en de gemeenten in de tussentijd tot een dekkende exploitatie van MensCentraal kunnen komen.

Ten aanzien van het *model* achter MensCentraal is afgesproken dat op korte termijn de ontwikkelaar het intellectueel eigendom en gebruiksrecht op het model aan de VNG zal overdragen. De VNG is voornemens het model achter MensCentraal vervolgens als open-source te publiceren. Daarmee wordt een situatie gecreëerd waarmee de VNG, KING en de gemeenten het model achter MensCentraal vrij kunnen gebruiken binnen de komende decentralisaties en de ontwikkelingen in het sociale domein. De VNG is van mening dat het model achter MensCentraal nauw aansluit bij de ideeën van gemeenten ten aanzien van geïntegreerde dienstverlening, ketensamenwerking en frontlijnsturing.

Voor de gemeenten die op dit moment al gebruik maken van het ICT-systeem MensCentraal – ofwel het gebruik van de oplossing overwegen - biedt deze ontwikkeling het perspectief dat zij een oplossing gebruiken die alvast is voorbereid op de nieuwe werkwijze in de decentralisaties en het sociale domein.

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Wijzigingen CAR-UWO ivm nieuw contract collectieve zorgverzekering

Ledenbrief, 5 september 2012

- Wijzigingen CAR-UWO ivm nieuw contract collectieve zorgverzekering (volledige brief)
- Bijlage 1

Samenvatting

Met deze brief brengen wij u op de hoogte van een aantal wijzigingen in de CAR-UWO. Het gaat om wijzigingen met betrekking tot het vastleggen van de nieuwe collectieve zorgverzekering voor gemeenteambtenaren. De wijzigingen gaan in per 1 januari 2013.

VNG Postbus 30435 2500 GK Den Haag | 070-373 83 93

College voor
Arbeidszaken/VNG

ABVAKABO
FNV

CNV
Publieke zaak

CMHF

LOGA

Landelijk Overleg
Gemeentelijke
Arbeidsvoorwaarden

Brief aan de leden
T.a.v. het college en de raad

informatiecentrum tel.	uw kenmerk	bijlage(n)
(070) 373 8393		1
betreft	**ons kenmerk**	**datum**
wijzigingen CAR-UWO ivm nieuw contract collectieve zorgverzekering	ECCVA/U201201328 Lbr: 12/080 LOGA/ECCVA 12/13	04 september 2012

Samenvatting
Met deze brief brengen wij u op de hoogte van een aantal wijzigingen in de CAR-UWO. Het gaat om wijzigingen met betrekking tot het vastleggen van de nieuwe collectieve zorgverzekering voor gemeenteambtenaren.

De wijzigingen gaan in per 1 januari 2013.

VNG Postbus 30435, 2500 GK Den Haag Tel 070-373 83 93 www.vng.nl
E-mail: CVA@VNG.NL

College voor
Arbeidszaken/VNG
ABVAKABO
FNV
CNV
Publieke zaak
CMHF

LOGA
Landelijk Overleg
Gemeentelijke
Arbeidsvoorwaarden

Aan de leden

informatiecentrum tel.	uw kenmerk	bijlage(n)
(070) 373 8393		1
betreft	**ons kenmerk**	**datum**
wijzigingen CAR-UWO ivm nieuw contract collectieve zorgverzekering	ECCVA/U201201328 Lbr: 12/080 LOGA/ECCVA 12/13	04 september 2012

Geacht college en gemeenteraad,

Op 1 januari 2013 gaat de nieuwe collectieve zorgverzekering voor gemeenteambtenaren in. De collectieve zorgverzekering loopt van 1 januari 2013 tot 1 januari 2016, met de mogelijkheid om drie maal met telkens één jaar te verlengen. De belangrijkste verandering vanaf 2013 is dat de collectieve zorgverzekering met twee partijen is: Zorgverzekeraar IZA NV en Zilveren Kruis Achmea. Dit betekent dat ook de grondslag voor de tegemoetkoming in de ziektekosten verandert. In deze brief staan de veranderingen in de CAR-UWO. Deze wijzigingen gaan in per 1 januari 2013.

Voor meer informatie over de collectieve zorgverzekering verwijzen wij u naar de ledenbrief (ECCVA/U201201239) van 14 augustus 2012.

De wijzigingen in de collectieve zorgverzekering en de tegemoetkoming in de ziektekosten
In artikel 7:24 van de CAR-UWO is vastgelegd dat de VNG namens de gemeenten een collectieve zorgverzekering sluit. Tot 1 januari 2013 is deze collectieve zorgverzekering alleen met IZA. Vanaf 1 januari 2013 is deze collectieve zorgverzekering met IZA en Achmea. Hiertoe wordt artikel 7:24 aangepast. Om dit artikel toekomstproof te maken wordt hier niet langer verwezen naar de partij met wie het contract is afgesloten, maar slechts naar het artikel in de Zorgverzekeringswet dat de wettelijk mogelijkheid schept. Ook de toelichting op dit artikel wordt

overeenkomstig aangepast.

In artikel 7:24a, lid 1 is geregeld welke aanvullende verzekering medewerkers moeten hebben om recht te hebben op een tegemoetkoming in de ziektekosten. Als gevolg van het nieuwe contract moet deze bepaling dus wijzigen. Medewerkers hebben vanaf 1 januari 2013 recht op de tegemoetkoming in de ziektekosten, als zij een aanvullende verzekering bij IZA of Achmea sluiten, die van eenzelfde niveau is als de oude Classic verzekering. Medewerkers met de aanvullende verzekeringen Extra Zorg 3 of Extra Zorg 4 van IZA of Mijn Keuze 3 of Mijn Keuze 4 van Zilveren Kruis Achmea hebben vanaf 1 januari 2013 recht op een tegemoetkoming in de ziektekosten. Ook de toelichting op dit artikel wordt overeenkomstig aangepast.

De aanvullende verzekeringen die tot 1 januari 2013 recht geven op een tegemoetkoming in de ziektekosten, Classic en Perfect, zijn verzekeringen inclusief tandartsverzekeringen. De aanvullende verzekeringen die vanaf 1 januari 2013 recht geven op een tegemoetkoming in de ziektekosten, zijn aanvullende verzekeringen zonder tandartsdekking. IZA en Achmea bieden aparte aanvullende tandartsdekkingen aan. Een medewerker hoeft niet een aanvullende tandartsdekking te nemen om in aanmerking te komen voor een tegemoetkoming in de ziektekosten.

Rechtskracht

Op grond van de statuten van de VNG en het reglement van het CvA zijn de gemeenten gebonden aan de in het LOGA overeengekomen CAR-bepalingen en de wijzigingen daarin. Voor gemeenten die bij de UWO zijn aangesloten, geldt dat eveneens voor de zogenoemde UWO artikelen.

De CAR en de UWO hebben echter niet de status van een Cao omdat het LOGA geen verordenende bevoegdheid heeft in gemeenten. Deze wijzigingen werken dan ook niet rechtstreeks door in de gemeenten. Lokale vaststelling van (wijzigingen in) de CAR-UWO is dan ook noodzakelijk. Op grond van artikel 160 van de Gemeentewet is het college bevoegd de arbeidsvoorwaardenregelingen voor het gemeentepersoneel vast te stellen. Op grond van artikel 107e heeft de raad deze bevoegdheid voor de griffie.

De gemeentelijke rechtspositieregeling is een algemeen verbindend voorschrift. Artikel 139 van de Gemeentewet bepaalt dat besluiten, die algemeen verbindende voorschriften inhouden, pas verbinden, wanneer zij op de juiste manier zijn bekendgemaakt. De bekendmaking geschiedt door plaatsing in het op een algemeen toegankelijke wijze uit te geven gemeenteblad.

Bij gebreke van een gemeenteblad vindt bekendmaking plaats door ter inzage legging voor de tijd van twaalf weken op de gemeentesecretarie of op een andere door het college te bepalen plaats en door het doen van mededeling daarvan in een plaatselijk verschijnend dag-, nieuws- of huis-aan-huisblad. Het gemeenteblad kan op grond van artikel 139, derde lid, elektronisch worden uitgegeven. Elektronische bekendmaking is aan regels gebonden.

Landelijk Overleg Gemeentelijke Arbeidsvoorwaarden

Mw. mr. S. Pijpstra
secretaris

Deze ledenbrief staat ook op www.vng.nl onder brieven.

Bijlage 1 bij ledenbrief CvA/U201201240

CAR-wijzigingen

A Artikel 7:24 wordt gewijzigd en komt als volgt te luiden:

Artikel 7:24
De VNG sluit voor de zorgverzekering van gemeenteambtenaren, postactieven en inactieven een overeenkomst als bedoeld in artikel 18 van de Zorgverzekeringswet.

De toelichting op artikel 7:24 wordt gewijzigd en komt als volgt te luiden:

Toelichting
De VNG heeft een contract met IZA Zorgverzekeraar NV en Zilveren Kruis Achmea voor de periode 1 januari 2013 tot 1 januari 2016, dat optioneel 3 keer met 1 jaar verlengd kan worden. Het contract is een exclusief collectief zorgverzekeringscontract voor gemeenteambtenaren, postactieven en inactieven. De definitie van postactieven en inactieven staat in artikel 7:1, eerste lid.

B Artikel 7:24a wordt gewijzigd en komt als volgt te luiden:

Artikel 7:24a
1. De ambtenaar, die een aanvullende verzekering Extra Zorg 3 of Extra Zorg 4 bij IZA Zorgverzekeraar NV, of Mijn Keuze 3 of Mijn Keuze 4 bij Zilveren Kruis Achmea heeft, heeft recht op een tegemoetkoming in zijn ziektekosten.
2. De tegemoetkoming in de ziektekosten wordt eenmaal per kalenderjaar in de maand december uitbetaald.
3. Bij indiensttreding op of na 1 januari van een kalenderjaar heeft de ambtenaar naar evenredigheid recht op een tegemoetkoming in de ziektekosten.

De toelichting op artikel 7:24a wordt gewijzigd en komt als volgt te luiden:

Toelichting:
Lid 1
De tegemoetkoming in de ziektekosten is een onkostenvergoeding en maakt daarom geen onderdeel uit van de bezoldiging.
De ambtenaar die zowel zijn basisverzekering als zijn aanvullende verzekering met de naam Extra Zorg 3, Extra Zorg 4 (IZA) of Mijn Keuze 3, Mijn Keuze 4 (Zilveren Kruis Achmea) heeft afgesloten binnen het collectieve contract heeft recht op de tegemoetkoming. Wettelijk gezien mag dit bij twee verschillende verzekeringspartijen zijn. In de praktijk zal dit nauwelijks voorkomen. Omdat de basisverzekering wettelijk verplicht is wordt hier in het artikel omwille van de leesbaarheid niet meer naar verwezen.

Finjella van der Veen

Van: VNG <VNG@VNG.NL>
Verzonden: donderdag 6 september 2012 16:15
Aan: Gemeente
Onderwerp: Ledenbrief 12/081: Stand van zaken informatiebeveiliging

informatiecentrum tel.	uw kenmerk	bijlage(n)
(070) 373 8393		Geen
betreft	**ons kenmerk**	**datum**
Ledenbrief stand van zaken informatiebeveiliging	BABVI/U201201301 Ledenbrief 12/081	6 september 2012

Geachte heer Werkman,

Op 7 februari jongstleden informeerden wij u via een ledenbrief (kenmerk: BABVI/U201200230) over de aangescherpte beveiligingseisen DigiD en de ondersteuning van VNG en KING. Het onderwerp informatiebeveiliging werd recent opnieuw actueel toen het Dorifel/Citadel virus toesloeg, ook bij een aantal gemeenten.

De onderzoeken op het gebied van informatiebeveiliging die wij aankondigden zijn opgeleverd. Het betreft het onderzoek van de Onderzoeksraad voor Veiligheid “Het DigiNotarincident”, de gemeentebrede aanpak ICT beveiliging en de impactanalyse ICT beveiligingsassessments DigiD. Deze brief informeert u over de uitkomsten en vervolgstappen.

De aanbevelingen van 7 februari, blijven onverminderd van kracht. Inmiddels heeft u, rondom de ICT beveiligingsassessments DigiD, ook een nadere brief van de Minister van BZK ontvangen (gedateerd 26 juni 2012) waarin zij de urgentie voor gemeenten om te handelen, nogmaals onderstreept. De Minister van BZK roept specifiek op om zoveel mogelijk stappen van het stappenplan van Logius al in 2012 af te ronden. Hiermee toont de Minister begrip voor het feit dat niet alle gemeenten het ICT beveiligingsassessment in 2012 volledig kunnen afronden, en deelt de Minister tegelijkertijd de urgentie die de Tweede Kamer met de Minister op dit onderwerp voelt.

De VNG deelt dit gevoel voor urgentie en sluit zich bij deze oproep aan. De VNG is echter van mening dat, vanuit de verantwoordelijkheid van de gemeenten, er meer nodig is dan alleen het ICT beveiligingsassessment DigiD om te komen tot een adequate informatiebeveiliging. Denk hierbij ook aan de brief die u ontving van de staatsecretaris SZW over de informatiebeveiliging in het SZW domein. Mede daarom vragen wij u uw alertheid op dit onderwerp en uw medewerking en steun voor de gezamenlijke initiatieven die voortvloeien uit de onderzoeken.

Klik op, of kopieer onderstaande link voor de ledenbrief en of eventuele bijlagen
http://www.vng.nl/eCache/DEF/1/17/060.html

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Stand van zaken informatiebeveiliging

Ledenbrief, 6 september 2012

- Stand van zaken informatiebeveiliging (volledige brief)

Samenvatting
Op 7 februari jongstleden informeerden wij u via een ledenbrief (kenmerk: BABVI/U201200230) over de aangescherpte beveiligingseisen DigiD en de ondersteuning van VNG en KING. Het onderwerp informatiebeveiliging werd recent opnieuw actueel toen het Dorifel/Citadel virus toesloeg, ook bij een aantal gemeenten.

De onderzoeken op het gebied van informatiebeveiliging die wij aankondigden zijn opgeleverd. Het betreft het onderzoek van de Onderzoeksraad voor Veiligheid “Het DigiNotarincident”, de gemeentebrede aanpak ICT beveiliging en de impactanalyse ICT beveiligingsassessments DigiD. Deze brief informeert u over de uitkomsten en vervolgstappen.

De aanbevelingen van 7 februari, blijven onverminderd van kracht. Inmiddels heeft u, rondom de ICT beveiligingsassessments DigiD, ook een nadere brief van de Minister van BZK ontvangen (gedateerd 26 juni 2012) waarin zij de urgentie voor gemeenten om te handelen, nogmaals onderstreept. De Minister van BZK roept specifiek op om zoveel mogelijk stappen van het stappenplan van Logius al in 2012 af te ronden. Hiermee toont de Minister begrip voor het feit dat niet alle gemeenten het ICT beveiligingsassessment in 2012 volledig kunnen afronden, en deelt de Minister tegelijkertijd de urgentie die de Tweede Kamer met de Minister op dit onderwerp voelt.

De VNG deelt dit gevoel voor urgentie en sluit zich bij deze oproep aan. De VNG is echter van mening dat, vanuit de verantwoordelijkheid van de gemeenten, er meer nodig is dan alleen het ICT beveiligingsassessment DigiD om te komen tot een adequate informatiebeveiliging. Denk hierbij ook aan de brief die u ontving van de staatsecretaris SZW over de informatiebeveiliging in het SZW domein. Mede daarom vragen wij u uw alertheid op dit onderwerp en uw medewerking en steun voor de gezamenlijke initiatieven die voortvloeien uit de onderzoeken.

VNG Postbus 30435 2500 GK Den Haag | 070-373 83 93

Brief aan de leden
T.a.v. het college en de raad

informatiecentrum tel.	uw kenmerk	bijlage(n)
(070) 373 8393		
betreft	**ons kenmerk**	**datum**
Ledenbrief stand van zaken informatiebeveiliging	BABVI/U201201301 Lbr. 12/081	6 september 2012

Samenvatting

Op 7 februari jongstleden informeerden wij u via een ledenbrief (kenmerk: BABVI/U201200230) over de aangescherpte beveiligingseisen DigiD en de ondersteuning van VNG en KING. Het onderwerp informatiebeveiliging werd recent opnieuw actueel toen het Dorifel/Citadel virus toesloeg, ook bij een aantal gemeenten.

De onderzoeken op het gebied van informatiebeveiliging die wij aankondigden zijn opgeleverd. Het betreft het onderzoek van de Onderzoeksraad voor Veiligheid “Het DigiNotarincident”, de gemeentebrede aanpak ICT beveiliging en de impactanalyse ICT beveiligingsassessments DigiD. Deze brief informeert u over de uitkomsten en vervolgstappen.

De aanbevelingen van 7 februari, blijven onverminderd van kracht. Inmiddels heeft u, rondom de ICT beveiligingsassessments DigiD, ook een nadere brief van de Minister van BZK ontvangen (gedateerd 26 juni 2012) waarin zij de urgentie voor gemeenten om te handelen, nogmaals onderstreept. De Minister van BZK roept specifiek op om zoveel mogelijk stappen van het stappenplan van Logius al in 2012 af te ronden. Hiermee toont de Minister begrip voor het feit dat niet alle gemeenten het ICT beveiligingsassessment in 2012 volledig kunnen afronden, en deelt de Minister tegelijkertijd de urgentie die de Tweede Kamer met de Minister op dit onderwerp voelt.

De VNG deelt dit gevoel voor urgentie en sluit zich bij deze oproep aan. De VNG is echter van mening dat, vanuit de verantwoordelijkheid van de gemeenten, er meer nodig is dan alleen het ICT beveiligingsassessment DigiD om te komen tot een adequate informatiebeveiliging. Denk hierbij ook aan de brief die u ontving van de staatsecretaris SZW over de informatiebeveiliging in het SZW domein. Mede daarom vragen wij u uw alertheid op dit onderwerp en uw medewerking en steun voor de gezamenlijke initiatieven die voortvloeien uit de onderzoeken.

Aan de leden

informatiecentrum tel.	uw kenmerk	bijlage(n)
(070) 373 8393		
betreft	**ons kenmerk**	**datum**
Ledenbrief stand van zaken informatiebeveiliging	BABVI/U201201301 Lbr. 12/081	6 september 2012

Geacht college en gemeenteraad,

DigiNotar, Lektober en recent het Dorifel/Citadel incident hebben laten zien dat gemeenten kwetsbaar zijn in hun informatiebeveiliging. Continuïteit van dienstverlening, de bescherming van (persoonsgegevens van) burgers en het imago van gemeenten zijn in het geding. Het recente rapport over het DigiNotarincident van de Onderzoeksraad voor Veiligheid schetst, onder andere, de situatie bij gemeenten en analyseert de aard van het probleem. Het worden toegerust op het nemen van verantwoordelijkheid, en de voorwaarden scheppen om digitale veiligheid te kunnen beheersen, staan centraal. Dit sluit aan bij onze ambities zoals geformuleerd in “@genda 2015: slimme verbindingen gemeentelijke agenda informatiebeleid”.

In verschillende domeinen staat informatiebeveiliging hoog op de agenda. Dit raakt gemeenten. De GBA audits, maar ook op het gebied van Sociale Zaken en het ICT-beveiligingsassessment DigiD is sprake van toegenomen aandacht voor dit dossier. Ook de brief van (demissionair) staatssecretaris De Krom van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW), van 8 juni jl., die gemeenten oproept kritisch te kijken naar de beveiliging van persoonsgegevens sociale zekerheid bij gebruik Suwinet, getuigt hiervan. Trendrapporten, de Nationale Cyber Security strategie, en de voorziene meldplicht bij datalekken leiden tot de verwachting dat het dossier nog volop ontwikkelt.

Onderzoeksraad voor de Veiligheid: “Het DigiNotarincident”
Het DigiNotar incident is onderwerp van onderzoek geweest van de Onderzoeksraad voor Veiligheid. In juni 2012 presenteerde de Onderzoeksraad zijn advies. Onderdeel van de onderliggende analyse is onderzoek onder gemeenten. Het beeld dat wordt geschetst, wordt herkend door de VNG en sluit aan bij de bevindingen uit onderzoeken van de VNG zelf.

De Onderzoeksraad komt tot een drietal aanbevelingen:

1) “*Aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK)* : Zorg dat bestuurders van alle overheidsorganisaties hun verantwoordelijkheid nemen voor het beheersen van digitale veiligheid” (p.86);
   Hierbij gaat het vooral om: het doordringen van het belang van digitale veiligheid en hiertoe het verwerven van voldoende inzicht en vaardigheden om actief sturing te kunnen

geven aan de beheersing van digitale veiligheid in hun organisatie; en het afleggen van verantwoordelijkheid.

2) *"Aan de minister van BZK en de minister van Veiligheid en Justitie (VenJ)*: Schep voorwaarden zodat overheidsorganisaties hun digitale veiligheid systematisch beheersen" (p.86);
Betreft het naleven van normen die gezamenlijk een kader bieden voor systematische digitale veiligheidszorg en daarnaast het besteden van aandacht aan het voorbereid zijn op, en het herstellen van schade van, digitale incidenten.

3) "*Aan de minister van BZK, minister van EL&I*: Realiseer een veiliger uitgifte en gebruik van digitale certificaten". (p.87)
Betreft wijzigingen in de rol van OPTA en Logius en een cultuuromslag in de certificaatdienstverlening.

Gemeentebrede aanpak ICT beveiliging: de gemeentelijke Informatiebeveiligingsdienst
Onderzoek van VNG en KING, in de vorm van een gatewayreview en in samenwerking met gemeenten, landelijke overheid en diverse experts, geeft aan dat haast gemaakt dient te worden met het opzetten van een structurele ondersteuning van gemeenten bij hun informatiebeveiliging. Het onderzoek suggereert ondersteuning in de vorm van een (gemeentelijke) Informatiebeveiligingsdienst.

VNG en KING hebben op basis van dit onderzoek, samen met gemeenten, een propositie opgesteld voor een gemeentelijke Informatiebeveiligingsdienst (IBD). Het bestuur van de VNG heeft op basis van deze propositie op 28 juni jl. besloten tot het starten van een kwartiermakerfase voor de oprichting van de IBD die alle gemeenten generiek ondersteunt. Deze fase loopt tot eind 2012. Uitgangspunt is dat alle gemeenten gebruik (kunnen) maken van de IBD. De dienstverlening is generiek van aard. De IBD ondersteunt individuele gemeenten en daarmee ook een collectief belang, namelijk de slagvaardigheid waarmee gemeenten werken aan informatiebeveiliging. Dit borgt het imago van gemeenten.

De IBD, onder opdrachtgeverschap van de VNG en voorzien als een functie van KING, ondersteunt gemeenten in het nemen van hun verantwoordelijkheid op het gebied van informatiebeveiliging. De IBD doet dit zonder deze verantwoordelijkheid over te nemen. De IBD heeft als missie om IT & informatie gerelateerde veiligheidsincidenten die kunnen optreden bij gemeenten in samenwerking met haar deelnemers, partners en leveranciers, te bestrijden en waar mogelijk te voorkomen.

De IBD werkt daartoe langs een drietal lijnen, daarbij bestaande kennis en ervaring steeds aanvullend vanuit het gemeenteperspectief, te weten: detectie en coördinatie bij het oplossen van incidenten; preventie en; kennisdeling/expertise. De IBD dupliceert geen taken, maakt optimaal gebruik van bestaande kennis, en is 'lean en mean' ingericht. Een belangrijke (kennis)partner van de IBD zal het Nationaal Cyber Security Centrum (NCSC) zijn.

Onderdeel van de kwartiermakerfase is besluitvorming over de wijze van structurele financiering. Het VNG bestuur legt dit onderwerp voor aan de Buitengewone Algemene Ledenvergadering van de VNG in oktober 2012.

Uitgelicht: beveiligingsassessments DigiD

Naast deze algemene ontwikkelingen vraagt op dit moment specifiek de beveiliging van DigiD aandacht. Ook de minister van BZK en de Tweede Kamer hebben aangedrongen de kwaliteit van de ICT-beveiliging van DigiD gebruikende organisaties een impuls te geven. De minister van BZK heeft concrete maatregelen aangekondigd om de kwaliteit te verbeteren. Hierover heeft zij u een brief gestuurd (gedateerd 26 juni 2012). Alle DigiD-gebruikende organisaties dienen een ICT-beveiligingsassessment DigiD uit te voeren. Deze moeten voldoen aan de norm die hiervoor is opgesteld door Logius, de beheerder van DigiD, en die is gebaseerd op de beveiligingsrichtlijn webapplicaties van het NCSC.

KING is in opdracht van BZK en VNG eind maart jl. gestart met een analyse om de impact van deze ICT-beveiligingsassessments voor gemeenten in kaart te brengen en een ondersteuningsaanpak voor gemeenten op te stellen. Deze impactanalyse is afgerond. Negen gemeenten, te weten Apeldoorn, Doetinchem, Eindhoven, Heerhugowaard, Lisse, Nieuwegein, Zuidplas, Zutphen en Zwolle, hun leveranciers, een aantal geselecteerde audit- en pentestorganisaties en andere betrokken partijen zoals BZK/Logius, de beroepsorganisatie van IT-auditors (NOREA), en NCSC, hebben eensgezind samengewerkt om op basis van de aanwezige informatie de impact van de ICT-beveiligingsassessment DigiD op gemeenten te onderzoeken.

De impact van de voorgeschreven ICT-beveiligingsassessments DigiD op gemeenten is fors. Zowel wat betreft voorbereiding, uitvoering en nazorg. Het gemeentelijke applicatielandschap is complex en moet in kaart worden gebracht. Bij het uitvoeren van de assessments zijn veel partijen betrokken, waaronder de gemeente zelf, maar ook haar leveranciers, en de audit- en pentestpartijen. Het begeleiden en opdrachtgeverschap en de voorbereiding vraagt het nodige in deze fase evenals het afhandelen van benodigde formele goedkeuringen. Het is goed mogelijk dat de assessments leiden tot aanvullende werkzaamheden/ wijzigingen aan de bestaande ICT omgeving. De gemeente zal moeten investeren in eigen activiteiten bij het uitvoeren van de voorbereidingen. Ook het inhuren van auditors, het laten uitvoeren van een pentest, en het oplossen van de bevindingen uit de assessments, zal investeringen vragen.

Uit de impactanalyse is gebleken dat een gestandaardiseerde centrale ondersteuningsaanpak voordelen biedt. Bundeling van werkzaamheden bij gemeenten en leveranciers is mogelijk, wat geld en tijd bespaart. Dit ondersteuningsaanbod is nader uitgewerkt en inmiddels zijn de voorbereidende werkzaamheden gestart. Nadere informatie treft u aan op de website van VNG en KING.

Tot slot
Graag maken wij u attent op de volgende initiatieven:

- Dit najaar organiseert de VNG eAwarenessdiners. Deze bijeenkomsten vinden plaats om u te informeren over hoe u informatiebeleid kunt vormgeven en kunt aanwenden voor de realisatie van uw beleidsdoelstellingen. U ontvangt voor deze diners een uitnodiging. U bent van harte uitgenodigd zich aan te melden, informatiebeveiliging is één van de onderwerpen die aan de orde komt.
- Vraag en Antwoord Informatiebeveiliging – VNG en KING hebben de belangrijkste *Frequently Asked Questions* gebundeld op een website: http://www.kinggemeenten.nl/king-kwaliteitsinstituut-nederlandse-gemeenten/informatiebeveiliging/vraag-en-antwoord.

Als u vragen heeft naar aanleiding van deze brief kunt contact opnemen met het VNG informatiecentrum via informatiecentrum@vng.nl of telefonisch op 070 – 3738393.

Links:
Het DigiNotarincident, Onderzoeksraad voor Veiligheid:
http://www.onderzoeksraad.nl/docs/rapporten/Rapport_Diginotar_NL_web_def_20062012.pdf
Gemeentelijke Informatiebeveiligingsdienst:
http://www.vng.nl/eCache/DEF/1/16/504.html
Impactanalyse ICT-assessments DigiD:
http://www.vng.nl/eCache/DEF/1/16/680.html

Hoogachtend,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

mr. R.J.J.M. Pans
voorzitter directieraad

Deze ledenbrief staat ook op www.vng.nl onder brieven.

informatiecentrum tel.	uw kenmerk	bijlage(n)
(070) 373 8393		
betreft	**ons kenmerk**	**datum**
Actie vereist in verband met de Wet wederzijdse bijstand bij invordering	ECGF/U201201280 Ledenbrief 12/082	5 september 2012

Geachte heer Werkman,

Op 1 januari 2012 is de Wet wederzijdse bijstand in de Europese Unie bij de invordering van belastingschulden en enkele andere schuldvorderingen 2012 in werking getreden. Deze wet biedt een grondslag om op Europees niveau verzoeken om bijstand bij de invordering van belastingschulden te vragen. Gemeenten moeten toegerust zijn om in ieder geval verzoeken uit het buitenland te kunnen ontvangen.

De Belastingdienst/Central liaisons office (CLO) in Almelo treedt op als intermediair tussen de gemeente en het buitenland. Het CLO stuurt de binnengekomen buitenlandse verzoeken door naar de individuele gemeenten; verzoeken die de gemeenten willen doen aan een andere EU lidstaat, of het antwoord op vragen van een andere EU lidstaat, worden ook door tussenkomst van het CLO aan het buitenland gezonden. Om dit te kunnen doen:

1. is een beveiligde verbinding tussen de e-mailservers van de lokale overheden en die van de Belastingdienst vereist, en
2. moeten gemeenten gebruikmaken van de door de EU ontwikkelde applicatie voor het doen en ontvangen van elektronische verzoeken.

In deze ledenbrief staat welke de acties de gemeente moet ondernemen om verzoeken om bijstand bij de invordering te kunnen ontvangen en doen. De brief is daarom vooral bedoeld voor belastingambtenaren en de ICT-medewerker die wijzigingen kan aanbrengen in de mailserver van de gemeente. Wij verzoeken u deze brief aan de juiste perso(o)n(en) te doen toekomen.

Na het lezen van deze brief:

- weet u welke vormen van bijstand bij de invordering de gemeente kan ontvangen en doen
- weet u welke acties de gemeente moet ondernemen om verzoeken om bijstand bij de invordering te kunnen ontvangen en doen.

Klik op, of kopieer onderstaande link voor de ledenbrief en of eventuele bijlagen
http://www.vng.nl/eCache/DEF/1/17/058.html

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Actie vereist in verband met de Wet wederzijdse bijstand bij invordering

Ledenbrief, 6 september 2012

- Actie vereist in verband met de Wet wederzijdse bijstand bij invordering (volledige brief)

Samenvatting
Op 1 januari 2012 is de Wet wederzijdse bijstand in de Europese Unie bij de invordering van belastingschulden en enkele andere schuldvorderingen 2012 in werking getreden. Deze wet biedt een grondslag om op Europees niveau verzoeken om bijstand bij de invordering van belastingschulden te vragen. Gemeenten moeten toegerust zijn om in ieder geval verzoeken uit het buitenland te kunnen ontvangen.

De Belastingdienst/Central liaisons office (CLO) in Almelo treedt op als intermediair tussen de gemeente en het buitenland. Het CLO stuurt de binnengekomen buitenlandse verzoeken door naar de individuele gemeenten; verzoeken die de gemeenten willen doen aan een andere EU lidstaat, of het antwoord op vragen van een andere EU lidstaat worden ook door tussenkomst van het CLO aan het buitenland gezonden. Om dit te kunnen doen:
1. is een beveiligde verbinding tussen de e-mailservers van de lokale overheden en die van de Belastingdienst vereist, en
2. moeten gemeenten gebruikmaken van de door de EU ontwikkelde applicatie voor het doen en ontvangen van elektronische verzoeken.

In deze ledenbrief staat welke de acties de gemeente moet ondernemen om verzoeken om bijstand bij de invordering te kunnen ontvangen en doen. De brief is daarom vooral bedoeld voor belastingambtenaren en de ICT-medewerker die wijzigingen kan aanbrengen in de mailserver van de gemeente. Wij verzoeken u deze brief aan de juiste persoon(en) te doen toekomen.

Na het lezen van deze brief:
- weet u welke vormen van bijstand bij de invordering de gemeente kan ontvangen en doen
- weet u welke acties de gemeente moet ondernemen om verzoeken om bijstand bij de invordering te kunnen ontvangen en doen.

VNG Postbus 30435 2500 GK Den Haag | 070-373 83 93

Brief aan de leden
T.a.v. het college en de raad

informatiecentrum tel.	uw kenmerk	bijlage(n)
(070) 373 8393		
betreft	**ons kenmerk**	**datum**
Actie vereist in verband met de Wet wederzijdse bijstand bij invordering	ECGF/U201201280 Lbr. 12/082	6 september 2012

Samenvatting
Op 1 januari 2012 is de Wet wederzijdse bijstand in de Europese Unie bij de invordering van belastingschulden en enkele andere schuldvorderingen 2012 in werking getreden. Deze wet biedt een grondslag om op Europees niveau verzoeken om bijstand bij de invordering van belastingschulden te vragen. Gemeenten moeten toegerust zijn om in ieder geval verzoeken uit het buitenland te kunnen ontvangen.

De Belastingdienst/Central liaisons office (CLO) in Almelo treedt op als intermediair tussen de gemeente en het buitenland. Het CLO stuurt de binnengekomen buitenlandse verzoeken door naar de individuele gemeenten; verzoeken die de gemeenten willen doen aan een andere EU lidstaat, of het antwoord op vragen van een andere EU lidstaat, worden ook door tussenkomst van het CLO aan het buitenland gezonden. Om dit te kunnen doen:

1. is een beveiligde verbinding tussen de e-mailservers van de lokale overheden en die van de Belastingdienst vereist, en
2. moeten gemeenten gebruikmaken van de door de EU ontwikkelde applicatie voor het doen en ontvangen van elektronische verzoeken.

In deze leden brief staat welke de acties de gemeente moet ondernemen om verzoeken om bijstand bij de invordering te kunnen ontvangen en doen. De brief is daarom vooral bedoeld voor belastingambtenaren en de ICT-medewerker die wijzigingen kan aanbrengen in de mailserver van de gemeente. Wij verzoeken u deze brief aan de juiste perso(o)n(en) te doen toekomen.

Na het lezen van deze brief:

- weet u welke vormen van bijstand bij de invordering de gemeente kan ontvangen en doen
- weet u welke acties de gemeente moet ondernemen om verzoeken om bijstand bij de invordering te kunnen ontvangen en doen.

Aan de leden

informatiecentrum tel.	uw kenmerk	bijlage(n)
(070) 373 8393		
betreft	**ons kenmerk**	**datum**
Actie vereist i.v.m. de Wet wederzijdse bijstand bij invordering	ECGF/U201201280 Lbr. 12/082	6 september 2012

Geacht college en gemeenteraad,

Op 1 januari 2012 is de Wet wederzijdse bijstand in de Europese Unie bij de invordering van belastingschulden en enkele andere schuldvorderingen 2012 in werking getreden. De wet vormt de uitwerking van (invorderings-)Richtlijn 2010/24/EU van de Europese Unie en regelt verschillende vormen van bijstand bij de invordering binnen de Europese Unie.
Uit de wet vloeit voort dat gemeenten toegerust moeten zijn om in ieder geval verzoeken uit het buitenland te kunnen ontvangen. Wat de gemeente daarvoor moet doen leest u hieronder.

Om wat voor vormen van bijstand bij de invordering gaat het?
Het kan hierbij gaan om verzoeken om:

- informatie die nodig is voor de invordering van belastingschulden;
- het notificeren (betekenen) van documenten in het kader van de invordering van belastingschulden;
- het nemen van conservatoire (bewarende) maatregelen; en
- het daadwerkelijk invorderen van belastingschulden.

Al deze vormen van wederzijdse bijstand moeten voldoen aan de in de invorderingsrichtlijn gestelde voorwaarden en procedures, waaronder het gebruik van elektronische standaardformulieren.

Bijstand bij (daadwerkelijke) invordering of het nemen van conservatoire maatregelen kan gevraagd worden voor een belastingschuld vanaf € 1.500. De grens van € 1.500 is niet beperkt tot een belastingsoort, maar tot één belastingschuldige. Het drempelbedrag geldt *niet* voor verzoeken om inlichtingen (bijvoorbeeld verzoeken om naam-, adres- en woonplaatsgegevens van buitenlandse parkeerders in verband met niet betaalde parkeerbelasting) of notificatie.

Belastingdienst als intermediair
In de uitvoering van de wet treedt de Belastingdienst/Central liaisons office (CLO) in Almelo op als intermediair voor verzoeken om informatie, notificatie en bijstand door en aan de lokale overheden (gemeenten, waterschappen en provincies). Dit vraagt om:

3. een beveiligde verbinding tussen de e-mailservers van de lokale overheden en die van de Belastingdienst, en
4. het gebruik van de door de EU ontwikkelde applicatie voor het doen en ontvangen van elektronische verzoeken.

Het CLO stuurt de binnengekomen buitenlandse informatieverzoeken door naar de individuele gemeenten, die vervolgens zelf zorgen voor het verstrekken van informatie, de notificatie of de daadwerkelijke invordering. Verzoeken die de gemeenten willen doen aan een andere EU lidstaat, of het antwoord op vragen van een andere EU lidstaat, worden ook door tussenkomst van het CLO aan het buitenland gezonden.

Wat moet de gemeente doen?
De gegevens tussen de gemeenten en het CLO moeten digitaal, per e-mail worden verzonden, omdat de communicatie tussen de diverse lidstaten ook volledig digitaal verloopt. Om de veiligheid van die gegevens te waarborgen, moet u gebruikmaken van een standaardvoorziening bij e-mail, de zogeheten TLS-SMTP methode (beveiligde e-mail). Door TLS-SMTP wordt de verbinding tussen de twee mailservers versleuteld. Het gaat hier dus om versleuteling van het transportkanaal en niet van het bericht. De gemeenten en de Belastingdienst moeten daarvoor de domeinnamen met elkaar afstemmen en moeten het vinkje "beveiligd e-mailverkeer" op de server aanvinken bij de betreffende domeinnaam, om beveiligd e-mail verkeer mogelijk te maken. De gemeenten worden verzocht om de domeinnamen aan te leveren aan de contactpersoon van de Belastingdienst:

Belastingdienst/CIE
Tjeerd Kloostra
e-mail: tw.kloostra@belastingdienst.nl
telefoon: 055 528 4494
Onder vermelding van "impuls 375".

Dit moet gebeuren door ICT medewerkers die wijzigingen kunnen aanbrengen in de mailserver van de gemeente. De heer Kloostra zal eventuele verdere vragen hierover beantwoorden.

Elektronische formulieren
De verschillende verzoeken moeten worden opgemaakt in een door de Europese Unie ontwikkelde applicatie. Deze applicatie zet de inhoud van de verzoeken om in XML-berichten. Deze XML-berichten moeten per e-mail via de beveiligde e-mailverbinding aan het CLO worden gezonden. Als u een verzoek uit een andere lidstaat ontvangt, ontvangt u via het CLO ook een XML-bericht dat vervolgens kan worden geopend en bewerkt in de EU applicatie.

De EU applicatie met bijhorende handleidingen kunt u downloaden via http://db.tt/e23AqhDg.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met de sectie Belastingen via belastingen@vng.nl.

Hoogachtend,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

mr. R.J.J.M. Pans
voorzitter directieraad

Deze ledenbrief staat ook op www.vng.nl onder brieven.

Gemeente Texel
INGEKOMEN
-7. 09. 2012
Corresp. nr:

De Koog
September 2012

Jaarverslag 2011

Geachte relatie,

Met plezier sturen wij u een exemplaar toe van het jaarverslag van de Stichting Texels Museum.

2011 was voor de Stichting Texels Museum een jaar vol dynamiek.
Twee grote vernieuwingsprojecten bij Ecomare en bij het Maritiem & Jutters Museum bevonden zich in de cruciale fase en konden tegen het einde van het jaar worden afgerond. Als gevolg van de verbouwingen bezochten dit jaar minder mensen de vier musea Ecomare, Maritiem & Jutters Museum, de Vuurtoren en de Oudheidkamer. Toch kwamen in totaal ca. 420.000 bezoekers naar ons toe.

Opmerkelijk is ook dat de opvang van zeehonden veel publiciteit trok. Ecomare zwengelde binnen Nederland de discussie aan over het opvangbeleid. Het gaat goed met de zeehondenpopulatie in de Noordzee en de Waddenzee. Dat roept de vraag op of het opvangen van huilers en zieke dieren onder alle omstandigheden verantwoord is. Dit heeft ertoe geleid dat in 2012 onder leiding van het ministerie van Economische Zaken, landbouw en Innovatie het opvangbeleid opnieuw tegen het licht wordt gehouden.

Inmiddels is alweer het volgende jaar 2012 in volle gang en plukken wij de vruchten van alle investeringen die in de afgelopen jaren zijn gedaan. Onze rol van centrum voor informatie en educatie blijven we met verve vervullen. Wij nodigen u van harte uit om naar Texle te komen en onze musea te bezoeken en zo ons werk te blijven volgen.

Voor reacties en suggesties op ons werk houden we ons van harte aanbevolen.

Met vriendelijke groet,

Anton Hurkens
Waarnemend directeur in 2011

Stichting Texels Museum

Stichting Texels Museum
Ruijslaan 92
1796 AZ De Koog, Texel

jaarverslag 2011

Inhoud

1. over de Stichting Texels Museum	4
2. activiteiten in 2011	8
3. begroting 2012	14
4. jaarrekening 2011	15
5. grondslagen waardering van activa en passiva	16
6. grondslagen voor bepaling van het resultaat	17
7. balans per 31 december 2011	19
8. staat van baten en lasten over 2011	20
9. kasstroomoverzicht 2011	21
10. toelichting op de balans	22
11. toelichting lastenverdeling naar bestemming	27
12. toelichting op de staat van baten en lasten 2011	28
13. bezoldiging directie	30
14. overige gegevens	31

1. over de Stichting Texels Museum

1.1. missie en doelstelling

De Stichting stelt zich ten doel een bijdrage te leveren aan de instandhouding en waar mogelijk het herstel van natuur- en cultuurwaarden in het waddengebied en de Noordzee (met daarbij speciale aandacht voor natuur en cultuur op Texel). De stichting tracht dit doel te bereiken door:

- Uitoefening van een opvangcentrum met als doel bescherming inheemse dieren die door ziekte, verwoning of verwezing, door directe of indirect menselijk handelen of nalaten tijdelijk niet zelfstandig in de vrije natuur kunnen overleven, tijdelijk op te vangen, te verzorgen en te revalideren. De opvang is gericht op een zo spoedig mogelijke terugkeer van de dieren naar de natuur. Daarbij wordt zoveel mogelijk voorkomen dat dieren onnodige stress ervaren of letsel oplopen. De opvang is zodanig dat een dier zoveel mogelijk zijn soorteigen gedrag kan blijven vertonen na terugkeer in de natuur.
- Waar mogelijk voorlichting te geven over de wilde flora en fauna en dit actief uit te dragen, in het bijzonder aan personen die een dier ter opvang aanbrengen als hierboven bedoeld en dat de wilde inheemse flora en fauna en de natuurlijke processen die daarbij horen, niet verstoord mogen worden.
- het oprichten en exploiteren van musea en informatie- en educatieve centra
- door het geven van voorlichting en informatie over het waddengebied en de Noordzee en over de natuur en cultuur op en rondom Texel
- het in stand houden en verder uitbouwen van collecties, objecten en het opbouwen van een informatiebank op bovengenoemd werkterrein die als basis kan dienen voor een verantwoorde en pakkende informatieverstrekking.
- Diverse activiteiten te ontwikkelen die passen binnen de doelstelling.

Binnen de stichting wordt gewerkt volgens meerjaren beleidsplannen en jaarplannen. De exploitatie van de vier museumlocaties vormt de basis voor de realisering van de doelstellingen. De verschillende afdelingen financiën, personeel en organisatie, technische staf, ICT, en de afdelingen dierverzorging, educatie, voorlichting, expositie, receptie, restaurant, marketing en communicatie vormen de organisatorische grondslag. Binnen de organisatie wordt naast deze lijnstructuur ook projectmatige gewerkt. De grote vernieuwingsprojecten kennen een projectstructuur die onder leiding van de directeur verantwoordelijk zijn voor de realisering hiervan. De vernieuwing van het buitenterrein met de bassins bij Ecomare, de uitbreiding van het maritieme museum met een nieuw hoofdgebouw en de aanpassingen aan de vuurtoren van Texel vormden het hart van de grootschalige upgrading van de stichting en legt de basis voor het exploiteren van de musea in de komende 7 – 10 jaar.

2. besteding van middelen

Het is belangrijk dat elke ontvangen euro goed besteed wordt en dat het Texels museum zich inspant voor een effectieve en doelmatige realisering van haar doelstellingen. Enerzijds zijn er uitgaven voor de doelstelling en anderzijds voor de organisatie (beheer en administratiekosten) en wervingskosten. Naast de opvang van zeehonden en vogels, zijn de activiteiten op het gebied van voorlichting en educatie rond de natuur en cultuur van het waddengebied en de Noordzee, de belangrijkste manieren voor de stichting om haar doelstellingen te bereiken. Daarvoor zijn voor elk onderdeel van de stichting aparte meerjarenplannen opgesteld, waaruit de specifieke jaarplannen gedestilleerd worden. in 2012 zal een integraal beleidsplan voor de stichting worden opgesteld

Zo'n 80% van onze baten werd in 2011 besteed aan voorlichting en educatie. Daarnaast besteedden we 11,7% van onze totale lasten aan beheer en administratie. Het percentage kosten van eigen fondsenwerving ten opzichte van de baten eigenfondsenwerving bedroeg in 2011 20,8%.

financiële ratio's	werkelijk 2011	begroot 2011	werkelijk 2010
bestedingen doelstelling/lasten	84,5%	84,4%%	84,5%
bestedingen doelstelling/baten	80,0%	90,1%	56,6%
Beheer en administratie/lasten	11,7%	11,3%	11,6%
Wervingskosten/baten	3,8%	4,6%	2,7%
Kosten/baten eigen fondsenwerving (CBF ratio)	20,8%	21,0%	17,3%

1.3. bezoekers

Het totaal aantal bezoekers in 2011 voor de hele stichting bedroeg 419.948 mensen. Ecomare trok dit jaar 260.723 bezoekers, een daling van ruim 12.000 bezoekers ten opzichte van 2012 en opnieuw minder dan het jaar ervoor. Dit was vooral het gevolg van de ingrijpende vernieuwing van de zeehondenbassins en het buitenterrein, die door sommige bezoekers werd ervaren als een bouwplaats. Met een keur aan belevingsactiviteiten zoals poppenkastvoorstellingen, het zeelaboratorium en verhalen van educatief suppoosten en met diverse kortingacties kon de terugval nog enigszins worden tegengegaan. Minder bezoekers betekende ook minder omzet voor restaurant en winkel.

Bij het Maritiem & Jutters Museum kwamen er 54.758 bezoekers, een daling ten opzichte van 2010. De terugloop is mogelijk het gevolg van de aangekondigde opening van het nieuwe museumgebouw in combinatie met de economische laagconjunctuur.

Bij de Oudheidkamer daalden de bezoekersaantallen licht tot 7.922 De oorzaak hiervan is niet duidelijk vast te stellen; het is onduidelijk of hierbij de crisis een factor is of slechts marginaal van betekenis.

De vuurtoren trok met 94.681 circa 10% minder bezoekers. De explosie van de bezoekersaantallen van de eerste anderhalf jaar lijkt voorbij en het aantal bezoekers tendeert naar een meer stabiel aantal op jaarbasis.

Bezoekers	2011	2010	2009	2008
Ecomare	260.723	273.349	295.367	304.697
M.J.M.	54.758	58.169	54.462	56.795
Oudheidkamer	7.922	8.475	5.180	3.727
Vuurtoren	96.545	108.198	71.013	-
Totaal	419.948	448.191	426.022	365.219

De bezoekers vormen ook de financiële basis van de stichting. Via een permanent bezoekersonderzoek bleven we op de hoogte van hun oordeel over de kwaliteit van de tentoonstellingen. Zo werd duidelijk dat bezoekers in 2011 duidelijk last hebben gehad van de grote verbouwingen, met name bij Ecomare.

Virtuele bezoekers worden geïnformeerd via de website; in 2011 bezochten 400.000 unieke bezoekers de website.

Een belangrijk deel van de bezoekers zijn de donateurs, de vrienden en adoptanten van Ecomare. Om hen te informeren en betrokken te houden bij de ontwikkelingen kregen ze maandelijks een email nieuwsbrief, twee keer per jaar het 'Ecomare bericht' toegestuurd en werd de jaarlijkse 'vriendendag' georganiseerd.

1.4. omgang met belanghebbenden

De Stichting Texels Museum is voor het bereiken van haar doelstellingen afhankelijk van alle betrokkenen.. Dit betreft allereerst de bezoekers van Ecomare, Maritiem & Jutters Museum, Oudheidkamer en Vuurtoren.

Natuurlijk werkten we samen met diverse organisaties om onze doelen te bereiken, zoals de Waddenvereniging, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, stichting de Noordzee, IVN, de RCE, de onderzoeksinstituten NIOZ en Imares en de gemeente Texel. Daarnaast hebben we contact met heel veel verschillende scholen in heel Nederland. Verder is onder meer samengewerkt met de Noordwester op Vlieland, centrum voor Natuur en Landschap op Terschelling, Natuurmuseum Ameland, bezoekerscentrum Schiermonnikoog, Animo Alkmaar, Aqua Terra, BBZ (bruine vloot), Duinbehoud, Duurzaam Texel, de Helderse Valei,, International Wadden Sea School, Joost Dourlein kazerne, Kustvereniging, de Lieuw, Museaal Historisch Perspectief Noord-Holland, NP Oosterschelde, NP Lauwersmeer, Naturalis, Noorderhaven, Olievogelopvang Nederland, Pro Sea, StayOkay, NET, Veldstudie Hei- en Boeicop, Veldwerk Nederland, Welzijn Ouderen Texel, TEMA, TexelTox, Texelse basisscholen, TX10, Vogelbescherming, VVV en WILDzoekers.

Het belang van al deze samenwerkingsverbanden ligt in de kwaliteit en het bereik van de informatie die de STM verstrekt. Bovendien zorgen ze, samen met de opmerkingen van de bezoekers, voor een continue stroom van ideeën, wensen en suggesties.

1.5. medewerkers

In 2011 hebben in totaal 110 medewerkers en 30 vrijwilligers zich met hart en ziel ingezet voor de Stichting Texels Museum. Zij vormen de sleutel voor het succes van de stichting.

Medewerkers (fte)	2011	2010	2009	2008
Ecomare	49,0	48,8	47,1	49,0
M.J.M.	8,4	8,9	8,9	9,0
Oudheidkamer	0,1	0,1	0,1	0,1
Vuurtoren	2,7	2,3	1.6	-
Totaal	60,2	60,1	57.7	58.1

1.6. vrijwilligers

Binnen de stichting zijn in toenemende mate ook vrijwilligers actief. De Oudheidkamer wordt sinds jaar en dag grotendeels door vrijwilligers gedragen. Ook bij Maritiem & Jutters Museum zijn meerdere vrijwilligers actief zoals visrokers, touwslagers en verhalenvertellers. De betrokkenheid bij de historie van natuur en cultuur op Texel is groot waardoor het vinden van voldoende vrijwilligers succesvol blijft.

1.7. verantwoordingsverklaring

Ecomare onderschrijft de drie algemene principes van de Code Goed Bestuur in het Reglement CBFKeur en streeft naar een zo goed mogelijke invulling ervan. De principes zijn: het toezicht houden; besturen en uitvoeren; de optimale besteding van middelen; de omgang met belanghebbenden. Deze principes hebben betrekking op de wijze waarop goede doelenorganisaties inhoud geven aan het interne toezicht, de effectiviteit en efficiency van bestedingen en de relatie met belangrijke stakeholders.

1.8. de organisatie

De Stichting Texels Museum wordt gevormd door Ecomare in De Koog, Maritiem & Jutters Museum in Oudeschild, de Oudheidkamer in Den Burg en de Texelse vuurtoren bij De Cocksdorp.

Binnen de stichting is de algemeen directeur verantwoordelijk voor de hele organisatie. Samen met de locatiedirecteur van Maritiem & Jutters Museum, met de coördinator van de vuurtoren en met de afdelingshoofden worden de verschillende activiteiten aangestuurd.

1.9. directie

De directie en bestuur van de Stichting Texels Museum werden in de eerste twee kwartalen van 2011 gevoerd door de heer J.P.G. van den Broek. Na zijn vertrek werd hij vervangen door de heer A.G.J. Hurkens. De taken en bevoegdheden van de directeur zijn vastgelegd in de statuten van de stichting en in het directiereglement. De salariskosten van de directeur J.P.G. van den Broek bedroegen in 2011 in totaal €112.222. Nevenfuncties: secretaris stichting Waddencentra, bestuurslid stichting Pro Sea, bestuurslid stichting Duurzaam Texel, bestuurslid stichting ZeeInZicht, bestuurslid stichting Fort van de Verbeelding, voorzitter vereniging Toeters en Bellen. De salariskosten van de heer A.G.J. Hurkens bedroegen in 2011 in totaal € 57.588. Nevenfuncties: bestuurslid ZeeInZicht, adviseur studievereniging Marco Polo.

1.10. raad van toezicht

De raad van toezicht houdt integraal toezicht op het functioneren en het beleid van de directie en benoemt, schorst en ontslaat de leden van de directie. De raad van toezicht houdt ook toezicht op de algemene gang van zaken van de stichting en stelt begroting, jaarrekening en beleidsplannen van de stichting vast. De leden van de raad van toezicht hebben inzicht en ervaring op bestuurlijk, organisatorisch, financieel, wetenschappelijk en/of toeristisch gebied voor hun toezichthoudende taak en om als klankbord voor de directie te kunnen dienen. De leden kunnen zich onvoorwaardelijk en geloofwaardig achter de doelstelling van de stichting scharen en beoefenen geen andere functies die als belangenverstrengeling kunnen worden aangemerkt. Daarnaast is van belang dat zij goed geïntegreerd zijn in de Texelse samenleving en draagvlak hebben bij relevante Texelse groeperingen. In 2011 heeft de raad van toezicht elke twee maanden vergaderd met de directeur van de stichting en de directeur van het Maritiem & Jutters Museum en Oudheidkamer. In elke bijeenkomst werd de financiële stand van zaken besproken in aanwezigheid van het hoofd administratie en de voortgang van grote vernieuwingsprojecten en andere zaken die het beleid en de continuïteit van de stichting kunnen beïnvloeden. De managementletter van accountantsbureau PWC werd besproken en de jaarrekening

2010 en de begroting 2012 werden goedgekeurd. Ook werd een gesprek gevoerd met de ondernemingsraad. De samenstelling van de raad van toezicht was tot eind 2011:
H.G. Wierenga (voorzitter), benoemd tot 30 november 2015, J. Beijert, benoemd tot 1 november 2015, H. Ridderinkhof, benoemd tot 1 april 2013, adjunct directeur van het Nederlands Instituut voor Onderzoek der Zee (NIOZ).

1.11. raad van advies

Naast de raad van toezicht kent de stichting een raad van advies. De leden van de raad van advies worden gekozen op basis van hun specifieke expertise, ervaring en netwerk van belang voor het functioneren van de stichting. De raad van advies adviseert directie en raad van toezicht met betrekking tot beleid, strategie, netwerk en diverse relevante ontwikkelingen. Dat kan betrekking hebben op verschillende terreinen zoals museale kennis, educatieve en voorlichtende activiteiten, fondsenwerving, politiek, natuur, milieu, cultuur of maritieme historie. In 2011 vond een bijeenkomst plaats met als thema het tentoonstellingsbeleid. Hoe kunnen de tentoonstellingen op de meest effectieve wijze bijdragen aan de doelstellingen en op welke doelgroepen richt de stichting zich. De samenstelling van de raad van advies was eind 2011: dhr. H. Dessens, dhr. H. Hilstra, Mw. I. Hin, Mw. J. Geldorp, Mw. E.M. Jacobs, dhr. W. de Waal, dhr. D. Samsom, dhr H. Westra

De leden van de raad van toezicht krijgen een onkostenvergoeding van € 1.500 per jaar. De leden van de raad van advies verrichten hun werkzaamheden belangeloos De bestuurskosten die in de staat van baten en lasten zijn verantwoord betreffen naast een onkostenvergoeding voor de leden van de RvT de onkosten voor een bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering, reiskosten, een diner en de abonnementskosten van de Texelse Courant ten behoeve van niet-Texelse leden van de raad van advies. Er zijn geen leningen, voorschotten of garanties verstrekt aan de toezichthouders.

2. activiteiten in 2011

2.1 verbouwing en vernieuwing

2011 was een bewogen jaar. Bij Ecomare en Maritiem & Jutters Museum werden grote vernieuwingsprojecten goeddeels afgerond: bij Ecomare werd de vernieuwing van het buitenterrein voltooid, in Oudeschild werd het nieuwe hoofdgebouw voltooid en kreeg het museum een nieuwe naam: Kaap Skil, verwijzend naar de baken die Oudeschild (Skil) vormt aan de Oostkant van Texel.

2.2 werelderfgoed Waddenzee

Sinds 2009 is het internationale waddengebied (de Nederlandse Waddenzee, het Duitse waddengebied en waarschijnlijk binnen afzienbare tijd ook de Deense wadden) door de UNESCO uitgeroepen tot werelderfgoed. De geomorfologie en de stromingen, de ecologie en de speciale soorten maken het waddengebied tot een van de (kust)gebieden van mondiaal belang voor de natuur. Deze wereldwijde erkenning en aandacht voor het waddengebied betekent dat de voorlichting en educatie in en over het gebied, onze kerntaak, nog belangrijker is geworden.

Het vijfjarenplan 2007 – 2012 nadert zijn voltooiing. Meerjarenplannen hebben het lot om gaandeweg af te wijken van de werkelijkheid. Toch heeft het meerjarenplan richting gegeven aan de werkzaamheden in de afgelopen jaren. In 2012 zal een nieuw plan voor de gehele stichting opgesteld worden om de veranderende tijden tegemoet te kunnen treden. Hieronder vindt u een weergave van de hoofdactiviteiten in 2011.

2.3 ecomare

Met 300.000 bezoekers per jaar staat Ecomare in de museum top-10 van Nederland. De niet geholpen landelijke bekendheid van Ecomare stijgt naar 20%, de geholpen bekendheid 65%. Het aantal vrienden en adoptanten stijgt van 8.000 naar 23.000.

In 2011 kwamen er als gevolg van de recessie en de nog steeds voortgaande verbouwing van het buitenterrein minder dan de gewenste 300.000 bezoekers. Ter compensatie van de bouwoverlast werden er veel extra (educatieve) activiteiten georganiseerd. Bij veel overlast werden gratis consumpties uitgedeeld. Eind 2011 is het aantal actieve toezeggingen 8.379 donateurs (verdeeld over 5630 adopties en 2749 vrienden) met een opbrengst van ruim € 321.000. Na enkele jaren gewerkt te hebben met face-to-face werving bij Ecomare, lag in 2011 de focus op het in huis werven met een incentive (knuffelzeehond). Voor de vrienden is de jaarlijkse Vriendendag georganiseerd. Ook ontvingen zij twee keer 'Ecomare bericht' en een de maandelijkse e-mail nieuwsbrief. De promotie is vooral gericht op bezoekers die op Texel zijn. Advertenties in de Vakantiekrant, TexelNU krant, Texel dit Weekend en een weblog in de TexelditWeekend. Eind juni is er ca. 3 weken een intensieve reclamecampagne op TV en radio geweest. Hiervoor zijn nieuwe commercials gemaakt. Er is promotie gemaakt via (abri-)posters en folders en er reed een connexxionbus op Texel met Ecomare en MJM stickers.
De 37 persberichten en enkele artikelen voor het magazine Natuureiland Texel leidden tot veel vrije publiciteit, met name in de lokale media (Texelse Courant, TexelditWeekend, kabelkrant, Noord-Hollands Dagblad, RTVNH).
Er zijn advertenties geplaatst (o.a. voor scholenprogramma's) en stopperadvertenties aangeboden, die geleid hebben tot gratis plaatsing in onder andere de Telegraaf.
Free publicity op TV: Sesamstraat (3 filmpjes), Klokhuis (2 afleveringen: zeehondenopvang en Noordzee), Kids for Animals (Nickelodeon), KRO Jeugd filmpje (Talia)
Tenslotte zijn tientallen lezersacties georganiseerd onder andere in de Postcode Loterij Voordeelagenda, Libelle, Veronica Magazine, Kidsweek,WNF Rangers, BabyDump magazine, ASN Spaardersmotief).
Ecomare was onderdeel van een groot aantal arrangementen van Texelse logiesverstrekkers.
Samen met de VVV organiseerden we een voordeelactie, Sanoma-redactieronde, publicaties in de VVV nieuwsbrief en een vroegboekactie. Ook zijn er diverse journalisten via de VVV bij Ecomare geweest.
Er is een opening georganiseerd voor de tijdelijke expo Nacht op Texel en de fototentoonstelling van Wiepke Toxopeus
Er is een Halloween avondopenstelling geweest op maandag 31 oktober. Met speciale aankleding en

aangepaste activiteiten (skelettentocht, griezellab, spannend voorleesverhaal, lezing over Halloween). In de Herfstvakantie en Kerstvakantie vonden extra kinderactiviteiten plaats.
In december vond een Werelderfgoed-conferentie plaats voor bestuurlijke en publieksgerichte organisaties.

Ecomare is (inter)nationaal een van de belangrijkste leveranciers van digitale publieksinformatie over de natuur van wadden en Noordzee. Het jaarlijkse aantal bezoekers van www.ecomare.nl stijgt naar 300.000.
De website van Ecomare heeft in 2011 in totaal 348.019 bezoekers gehad. Deze bezoekers hebben 83.048 keer een nieuwsbericht gelezen ofwel 24% van de websitebezoekers. In 2011 zijn 327 nieuwsberichten gepubliceerd. Gemiddeld waren er 254 lezers per bericht. Het aantal nieuwslezers was in 2011 36% hoger dan het jaar daarvoor. Vooral de nieuwsvoorziening en het bijhouden en vernieuwen van de goed toegankelijke informatie dragen bij aan het bezoek. Het boeken van excursies via de site is in 2011 toegenomen; deelnemers ervaren dit als een goede service.

Aansluitend aan de informatie in de Vleet wordt ook de site van Zeeinzicht door Ecomare voorzien van actuele informatie over de zee. Verder verzorgt de redactie de rubrieken Blogs, Nieuws en Foto van de Maand en het bijbehorende Twitter-account.
Samen met ZeeinZicht werkte Ecomare ook in 2011 voor het ministerie van EL&I aan een site over de NATURA-2000 gebieden in de Noordzee.

Meer interactie en beleving bij vernieuwde exposities: buitengebied (zee en klimaat) en restaurant, Leven op een Eiland en Zicht op Zee.
In 2011 werd de verbouwing van het buitenterrein afgerond. De officiële opening vindt in 2012 plaats.
Met drie bassins voor de vaste groep zeehonden en en bassin voor de bruinvissen én drie kleinere buitenbassins voor de opvangzeehonden is de basis gelegd voor een voorziening voor de komende vijfentwinting jaar. Een noodzakelijke voorziening voor de opvang van de allerjongste en meest verzwakte dieren zal in een latere fase worden gerealiseerd.
Niet allen de bassins zijn vernieuwd, ook het plein heeft een nieuw uiterlijk gekregen. Enigszins glooiend en met het patroon van de vloedlijnen aan de zee verwijst het geheel naar de nabijgelegen kustlijnen van de Noordzee.
Ook werd het pad in het Duinpark vernieuwd. Tenslotte is er gewerkt aan de plannen voor educatieve objecten langs dit pad, aan het ontwerp van een themaspeeltuin en de bouw van een permanente sterrenwacht.
Diverse andere aanpassingen aan de tentoonstellingen werden eveneens uitgevoerd: een tijdelijke expositie over de nacht op Texel,
Het skelet van de in 2010 in Den Helder aangespoelde lederschildpad is gerestaureerd en gecompleteerd en in 2011 tentoongesteld in de expositiezaal 'Zich op Zee'
De potvis die tientallen jaren het buitenterrein sierde is ontmanteld. Het skelet is geplaatst voor de entree van Ecomare
Voor de toekomst zullen de binnenexposities van Ecomare vernieuwd worden. Er is een eerste ontwerp en bidbook gemaakt waarin alle plannen op illustratieve manier zichtbaar zijn gemaakt.

Op het gebied van verduurzaming van de bedrijfsvoering werd in 2011 een wko-installatie aangelegd voor de verwarming en koeling van Ecomare.

Ecomare ontwikkelt een netwerk van PDA/GPS zwerftochten en natuurexcursies per schip op de Waddenzee samen met een van de recreatieschepen van Texel. Naast 15.000 scholieren nemen 45.000 andere mensen deel aan een excursie via Ecomare.
In 2011 zijn 1741 programma's verzorgd. Dit zijn inleidingen, buitenprogramma's, projectactiviteiten en educatieve activiteiten in het museum. In 2010 waren dit nog 1905 programma's. Het totaal aantal deelnemers was ca. 40.000. Deze excursies werden verzorgd door Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, IVN, Waddenvereniging en door Ecomare zelf.
Voor scholen uit het basis- en voortgezet onderwijs zijn 342 inleidingen (een gratis introductie op het museumbezoek) verzorgd voor 10.050 leerlingen. Dit is vergelijkbaar met vorig jaar.
In totaal hebben totaal 12.297 leerlingen aan 510 buitenprogramma's van Ecomare deelgenomen (in 2010 12.498 leerlingen met 526 programma's).
Het aantal programma's is voor het basisonderwijs is gedaald. Het aantal programma's voor het voortgezet onderwijs is juist gestegen, vooral het wadpracticum in de Slinger wordt steeds populairder

In 2011 werd tweederde van de excursies geboekt via de website, dat percentage zal in 2012 naar verwachting nog verder toenemen.

Elke leerling in Nederland volgt tenminste één keer in zijn schoolloopbaan een waddenprogramma, op school en/of in het waddengebied. Ecomare profileert zich (inter)nationaal als toonaangevend nmecentrum en ontwikkelt programma's voor diverse nieuwe doelgroepen zoals de bruine vloot, de baggeren offshorewereld en allochtonen.

In 2011 bezochten ruim 20.000 scholieren Ecomare in schoolverband. In samenwerking met de waddencentra op Vlieland, Terschelling, Ameland en Schiermonnikoog bouwde Ecomare verder aan de waddenzeeschool.nl. Het voor de MBO ontwikkelde lesprogramma is in praktijk gebracht. Het progamma voor de basisschool staat op de website en is overgedragen aan de waddencentra. De Waddenzeeschool was met een stand aanwezig op de jaarlijkse onderwijsbeurs de NOT.

Samen met stichting De Noordzee werd het Coastwatch programma verbeterd en uitgebreid tot een vakoverstijgend schoolbreed lespakket.

Het project duurzaam onderwijs op Texel, een duurzame leerlijn voor het basisonderwijs rond de thema's natuur, energie en water is gerealiseerd. Als basis voor duurzaam onderwijs op Texel is een volledige leerlijn opgezet voor de groepen 1 tot en met 8 Ook is een duurzame kalender opgezet. Het project is opgezet door Ecomare en de stichting Kopwerk in nauw overleg met een klankbordgroep van instanties die op Texel met duurzaamheid te maken hebben.

Voor de bezoekers van het nationaal park Duinen van Texel werden diverse educatieve activiteiten georganiseerd. Het bostheater 'Bomen of bezems' bracht meer dan 300 mensen bijeen. Voor de logiesverstrekkers in het nationaal park werd een cursus 'gastheerschap in het nationaal park' gehouden voor 20 deelnemers. Daarnaast volgden de schippers van de bruine vloot (BBZ) en de Wadvaarders bij Ecomare cursussen over de ecologie van het waddengebied.

In het kader van de Internationale Waddenzeeschool (IWSS) zijn er in dit jaar 2 bijeenkomsten geweest om ervaringen en lesmaterialen uit te wisselen tussen de Nederlandse, Duitse en Deense waddencentra. Een delegatie van Zuid-Koreanen is ontvangen en een meerdaags programma geboden.

In december heeft Ecomare een conferentie georganiseerd over Waddenzee Werelderfgoed. Met 80 genodigden van bestuurders, ondernemers en bezoekerscentra is verkend hoe het werelderfgoed kan leiden tot meer en duurzaam toerisme.

Het hele proces van zeehonden- en vogelopvang wordt nog zichtbaarder voor het publiek. Ecomare draagt bij aan het zeehonden- en zeevogelonderzoek van IMARES en NIOZ.

Dit jaar werden er een recordaantal van 77 zeehonden opgevangen; 58 gewone zeehonden en 19 grijze zeehonden. Daarvan kwamen 48 dieren van Texel en 29 van de overkant. Opvallend was net als vorig jaar het grote aantal longwormpatiënten in de opvang in de winterperiode van 2011. Het betreft gewone zeehonden die in de zomer zijn geboren en in behoorlijk slechte conditie binnenkomen. In voorgaande jaren kwam het sporadisch voor dat er in de winter gewone zeehonden werden opgevangen.

Ook in 2011 duur de verbouwing van het buitenterrein nog voort. De vaste groep van 16 zeehonden werd grotendeels ondergebracht in bassins bij het NIOZ, Om het publiek zoveel mogelijk te kunnen bieden in deze omstandigheden werden voerpraatjes diverse malen aangepast en werden er meer kijkjes achter de schermen geboden.

Met het SOS Dolfijn en het Dolfinarium is afgesproken om bij Ecomare ook opgevangen bruinvissen te gaan houden. Een van de nieuwe bassins is hiervoor ingericht en begin 2012 zullen de eerste bruinvissen er zwemmen.

Behalve levende dieren werd er dit jaar door de dierverzorgers ook kadavers van de Texelse kust gehaald: 88 dode bruinvissen en 34 dode zeehonden. Deze werden met tag + registratieformulier overgedragen aan Imares voor onderzoek.

Opvallend was dit jaar het hoge aantal dode bruinvissen gestrand op de gehele Nederlandse kust: 860! Nog onduidelijk is wat hiervan de oorzaak is geweest.

In totaal werden er 257 vogels opgevangen. Daarvan stierven er 188 en werden 53 vogels uitgezet. De overige dieren werden overgedragen aan Vogelasiel De Paddenstoel of Eureka [v.a. september 2011]

In totaal werden er 75 zeevogels opgevangen: o.a. Zeekoeten [51 stuks], Alk, Drieteenmeeuw, Eidereend, Grote jager, Grote stern, Jan van Gent, Noorse stormvogel, zwarte zee-eend.
Tevens opgevangen: 14 egels, 1 konijn, 1 parkiet en 1 roodwangschildpad (beide retour eigenaar).
Omdat er de afgelopen jaren steeds vaker dieren werden binnengebracht die zeer intensieve zorg vragen, zoals zogende konijnen, egels en jonge vogels (bv. jonge zwaluwen die uit het nest zijn gevallen en iedere paar minuten een insect aangeboden moeten krijgen) is er besloten het opvangbeleid voor deze diersoorten aan te passen. Ecomare gaat zich volledig richten op de opvang van zeevogels en olieslachtoffers.
Onder de opgevangen vogels waren zestien olieslachtoffers. Ecomare is een van de vijf deelnemende kustasielen in de Stichting Olievogelopvang Nederland. De vijf deelnemende kustasielen in de SON hebben een samenwerkingsregeling met Rijkswaterstaat afgesloten, om het hoofd te kunnen bieden bij een oliecalamiteit.
De cursus 'Verzorging van olievogels' die in 2009 door Ecomare is ontwikkeld, is dit jaar in de kustasielen van Middelburg, Moddergat, Rotterdam en Haarlem verschillende keren gehouden ter instructie van vrijwilligers en dierverzorgers.
Naast de werkzaamheden ten behoeve van het opvangen van dieren is er ook de zorg voor de mierenkolonie in het bezoekerscentrum van het Nationaal Park en de vissen en de kwallen in het zeeaquarium. Helaas is het niet gelukt de kwallen te behouden; zij verschrompelden en uiteindelijk stierven ze.

Ecomare heeft een uniek zee en wadden restaurant wat betreft menu, uitstraling en sfeer. In verhaal en boodschap is er geen scheiding tussen de expositiezalen en het restaurant; het gaat om communicatie, service, inkomsten en educatie.
Het restaurant had dit jaar opnieuw last van de vernieuwing van het buitenterrein. Toch bleef de omzet, ondanks het gedaalde aantal bezoekers, ongeveer gelijk: € 427.692 (in 2010: € 422.316).
Eind 2011 kwam het nieuwe terras van het restaurant, grenzend aan een van de nieuwe zeehondenbassins gereed. Het effect daarvan wordt in 2012 zichtbaar. De binnenkant van het restaurant heeft een bescheiden facelift gekregen. Als onderdeel van het plan voor de vernieuwing van de tentoonstellingen wordt ook de gewenste vernieuwing van het restaurant uitgewerkt.

De winkel verkoopt meer producten die gerelateerd zijn aan een aspect van de exposities. Op zoveel mogelijk producten staat de naam Ecomare/ECOMARE, om zo onze bekendheid verder uit te dragen.
De winkel van Ecomare is vrij toegankelijk, trekt een veelzijdig publiek en is vaak het laatste onderdeel dat men bezoekt bij Ecomare. Daarom is het belangrijk dat de bezoeker er een goed gevoel, een goede herinnering, aan over houdt. De winkel verkocht veel pluche dieren, shirts en ander textiel, boeken, ansichten en diverse artikelen die allemaal een relatie hebben met de zee, Texel of Ecomare. De winkel werkte ook mee aan de naamsbekendheid door Ecomare-labels aan de producten en op de papieren verpakkingszakken. De omzet van de producten pluche was € 108.102 terwijl de kleine artikelen (armbandjes, pennen, stuiterballen, enzovoort) in totaal zorgden voor een omzet van € 141.906 daarop vlogen textiel en boeken en ansichtkaarten.

In 2012 werkt 10% van de medewerkers op projectbasis (gemiddelde duur 3 - 7 jaar) en besteedt elke medewerker 2% van haar/zijn werktijd aan deskundigheidsbevordering. Ecomare is klimaatneutraal en heeft de gouden milieubarometer.
In 2011 werkte een kleine minderheid van de medewerker op projectbasis. Ca. 20% van de medewerkers werkt op basis van een oproepcontract met een minimumgarantie van 3 uur per week. Hierdoor is de arbeidsinzet flexibel en kan er worden ingespeeld op de seizoensinvloeden.
Ecomare behield in 2011 de gouden standaard voor de Green Key, keurmerk van duurzame bedrijfsvoering. Met duidelijke spelregels voor energiegebruik, afval, gebruikte materiaal en informatievoorzieningen met betrekking tot duurzaamheid.

Een uitgekiende combinatie van gelden uit entree, fondsen, sponsors en vrienden maakt onze plannen voor de komende 5 jaar financieel mogelijk.
De vernieuwing van het buitenterrein wordt uitgevoerd met leningen van de ASN-Bank en de Rabobank. Daarnaast waren er, naast het eigen spaargeld,

al financiële toezeggingen van de provincie Noord Holland, het Prins Bernard Cultuur Fonds en het kfHein fonds en de Gravin van Beilandstichting. Eind 2010 werd ook de gevraagde bijdrage van het Waddenfonds toegekend, een bijdrage voor de voorlichting en educatie op en rond het vernieuwde buitenterrein, de WKO installatie, de aanleg van een permanente sterrenwacht en voor de ontwikkeling van een plan voor de vernieuwing van de tentoonstellingen in Ecomare. Ook STIFTexel zegde een bijdrage toe voor de permanente sterrenwacht en een educatief pad door het Duinpark, een afgesloten deel van het nationaal park Duinen van Texel, alleen toegankelijk via het buitenterrein van Ecomare. In 2011 zijn deze plannen deels uitgevoerd, deels nog in voorbereiding.

2.4 maritiem & jutters museum

Het belangrijkste doel in 2011 was het voltooien van 'De Gouden Driehoek', het project om bezoekers te interesseren voor de (inter-)nationale waarde van de geschiedenis van de Rede van Texel. Het project verbindt de onderwaterarcheologie, 's werelds grootste maritieme maquette en de cultuurhistorische landschapselementen in het gebied tussen de Hoge Berg, fort De Schans en het nieuwe museumgebouw voor het Maritiem & Jutters Museum/ Kaap Skil.
In 2011 is het nieuwe entreegebouw geplaatst. De inrichting ervan is gestart en wordt begin 2012 afgerond. De derde fase wordt na 2011 aangepakt: de vernieuwing van de cultuurhistorische landschapselementen in het gebied rond Oudeschild.
De bouwkundige oplevering (inclusief elektra en werktuigbouwkundige installaties heeft op 30 september 2011 plaatsgevonden, tijdens een bezoek van de gedeputeerde, Elvira Sweet, van de provincie Noord-Holland. Bureau Kossmann.dejong heeft medio 2011 het tentoonstellingsontwerp afgerond. Hierna is de Europese aanbesteding van software, multimedia en hardware in gang gezet en later afgerond. Daarna is begonnen met de uitvoering van de inrichting.
Voor fase 3 van de 'Gouden Driehoek', het herstel en de vernieuwing van de cultuurhistorische landschapselementen in het 'Gouden Driehoek' gebied, is in 2010 door de gemeente Texel een projectleider aangesteld die de betrokken partijen bij elkaar brengt en de verschillende onderdelen van het plan realiseert. Hiertoe is een uitvoeringsplan gemaakt. Een van de eerste onderdelen die in de Gouden Driehoek in oktober 2011 gerealiseerd zijn, zijn 100 QR-code's die met behulp van een smartphone wetenswaardigheden verschaffen over de geschiedenis van die plek. Elke QR-code verwijst naar verhalen, foto's en filmpjes op de website van Oneindig Noord-Holland.
De QR-route is gemaakt in samenwerking met het Maritiem & Jutters Museum, Natuurmonumenten en Oneindig Noord-Holland. De Texelse QR-route sluit aan bij de vijf Napoleon-routes die door Oneindig Noord-Holland in de provincie zijn uitgestippeld langs de belangrijkste historische plekken uit de Napoleontische tijd.
In 2012 moeten gebouw, inrichting en de nieuwe exposities gereed komen, evenals het plan voor het herstel en vernieuwing van de cultuurhistorische landschapselementen rond Oudeschild.

2.5 oudheidkamer

In een van de oudste huizen (1599) in het centrum van Den Burg, het kleinste museum van de Stichting Texels Museum, worden objecten van Texelse families verzameld en tentoongesteld. 'Aan mijn Waarde Lieve man' is de permanente expositie die samengesteld is rond de brieven van Aagje Luytsen, de vrouw van een Texelse VOC kapitein. Deze brieven geven op een zeer persoonlijke manier inzicht in het leven van de thuisblijvers in de VOC-tijd. Ook de stadswandelingen rond het thema Aagje Luytsen liepen goed.
In 2011 zijn er een aantal maatregelen genomen om de Oudheidkamer aantrekkelijk te maken voor toeristen en Texelaars: het lanceren van een website en een nieuwe folder. Daarnaast bleven maatregelen die in 2010 genomen werden gehandhaafd. Zoals de combi-kaart en het organiseren van twee open dagen in april en tijdens de landelijke monumentendag in september. Ook waren er speciale avondopenstellingen van de kruidentuin.

2.6 de Texelse vuurtoren

2011 was het tweede volle jaar van de openstelling van de vuurtoren.. Met ruim 96.500 bezoekers lag het aantal lager dan het jaar ervoor. Het werk wordt uitgevoerd met zeven medewerkers waarbij er in twee diensten wordt gewerkt. In drukke tijden werd er met twee 'vuurtorenwachters' tegelijk gewerkt.

De reactie van de bezoekers is erg positief; met de vuurtoren heeft Texel er een attractie van formaat bij gekregen die bovendien goed aansluit bij het Texelgevoel van ruimte, strand en licht.

Ten behoeve van de omwonenden werden in 2011 enkele aanpassingen uitgevoerd gericht op de rust en privacy. Dit betrof onder andere het plaatsen van rubberen matten op de omloop, de uitbreiding van het camerabewakingssysteem en het aanbrengen van lamellen die het zicht op de woningen beperkt.

In 2011 zijn er arrangementen samengesteld in overleg met logiesverstrekkers. Ook is in de winterperiode de vuurtoren in het pakket van de combikaart van de Texelse Musea gezet. De kleine winkel van de vuurtoren voorziet in de behoefte van toeristen om een aandenken mee te nemen. Met een omzet van ruim € 26.000 draagt dit ook bij aan de exploitatie van de toren.

3. begroting 2012

Stichting Texels Museum

baten	begroot 2012	begroot 2011
baten uit eigen fondsenwerving	890.000	1.003.000
entreegelden	2.633.000	2.640.000
activiteiten	433.000	451.000
baten uit acties van derden	4.000	4.000
subsidies van overheden	271.000	303.000
baten uit beleggingen (rente)	0	0
overige baten	176.000	217.000
totaal baten	**4.407.000**	**4.618.000**

lasten

besteed aan doelstellingen		
voorlichting en educatie	4.273.000	4.160.000
werving baten		
kosten eigen fondsenwerving	189.000	211.000
beheer en administratie		
Kosten beheer en administratie	547.000	558.000
totaal lasten	**5.009.000**	**4.929.000**
resultaat	**-602.000**	**-311.000**

resultaatbestemming (toegevoegd aan + /onttrokken aan -)

bestemmingsfondsen en -reserves	-448.000	-161.000
continuïteitsreserve	-154.000	-150.000
totaal toevoegingen/onttrekkingen	**-602.000**	**-311.000**

jaarrekening
2011

4. grondslagen voor waardering van activa en passiva

algemeen

De jaarrekening is opgesteld conform de Richtlijn 650 "Fondsenwervende instellingen". De jaarrekening is opgesteld in euro's en wordt vergeleken met de door de raad van toezicht vastgestelde begroting 2011 en de realisatie 2010.

Activa en passiva worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar.

materiële vaste activa

Bedrijfsgebouwen en -terreinen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten of vervaardigingsprijs onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de geschatte economische levensduur. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht.

Overige vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur, of lagere bedrijfswaarde. De vervaardigingsprijs bestaat uit de aanschaffingskosten van grond- en hulpstoffen en kosten die rechtstreeks toerekenbaar zijn aan de vervaardiging inclusief installatiekosten.

Indien voor te vervaardigen materiële vaste activa noodzakelijkerwijs een aanmerkelijke hoeveelheid tijd nodig is om deze gebruiksklaar te maken, worden de rentekosten opgenomen in de vervaardigingsprijs.

bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

De Stichting Texels Museum beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde.

De opbrengstwaarde is bepaald met behulp van de actieve markt. Wanneer de boekwaarde van een actief hoger is dan de geschatte toekomstige kasstroom wordt een bedrag voor bijzondere waardevermindering ten laste van het resultaat geboekt voor het verschil tussen de boekwaarde en de reële waarde van het actief.

Indien wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgenomen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord.

voorraden

De voorraden zijn gewaardeerd op de verkrijgingsprijzen met inachtneming van de minimum waarderingsregeling. De voorraden zijn noodzakelijk voor de bedrijfsvoering.

vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Handelsvorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter

dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden.

reserves en fondsen
Het eigen vermogen van de Stichting Texels Museum is ingedeeld in reserves en fondsen.

continuïteitsreserve
Een continuïteitsreserve wordt gevormd voor de dekking van risico's op korte termijn en om zeker te stellen dat de fondsenwervende instelling ook in de toekomst aan haar verplichtingen kan voldoen. Conform de richtlijn van de commissie Herkströter hanteert de directie hiervoor een bovengrens van 1,5 maal de jaarkosten van de werkorganisatie. De ondergrens wordt gesteld op 0,5 maal de jaarkosten. De continuïteitsreserve wordt gemuteerd met overschotten c.q. tekorten uit de exploitatie, na aftrek van subsidiebestedingen en donaties aan de voorzieningen.

bestemmingsreserves
De directie van de Stichting Texels Museum heeft een deel van de reserves afgezonderd voor een specifiek doel.

bestemmingsfondsen
Door derden is aan een deel van de middelen een specifieke besteding is gegeven.

voorzieningen
Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.
De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen.

voorziening jubileumuitkeringen
De voorziening jubileumuitkeringen wordt opgenomen voor verwachte lasten gedurende het dienstverband.

overige voorzieningen
De overige voorzieningen worden opgenomen tegen nominale waarde.

langlopende schulden
Langlopende schulden worden bij de eerste waardering gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten.
Het verschil tussen de bepaalde boekwaarde en de uiteindelijke aflossingswaarde wordt samen met de verschuldigde rentevergoeding zodanig bepaald dat de effectieve rente gedurende de looptijd van de schulden in de winst-en-verliesrekening wordt verwerkt.

5. Grondslagen voor bepaling van het resultaat

algemeen
Ontvangsten en uitgaven worden in de staat van baten en lasten toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben. Bij de toerekening wordt een bestendige gedragslijn gevolgd. Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen baten en lasten over het jaar. De resultaten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd; verliezen moeten gerealiseerd worden zodra zij voorzienbaar zijn.

nalatenschappen
De opbrengsten van nalatenschappen worden verantwoord in het boekjaar waarin de omvang van deze baten betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Voorlopige uitbetalingen in de vorm van voorschotten worden in het boekjaar waarin ze worden ontvangen verantwoord als baten uit nalatenschappen, voor zover deze niet reeds in een voorgaand boekjaar zijn verantwoord. Verkrijgingen belast met vruchtgebruik worden alleen in de toelichting vermeld. Zij worden pas in de staat van baten en lasten verantwoord bij het einde van het vruchtgebruik of bij eerdere verkoop van de blote eigendom.

baten uit gezamenlijke acties
De baten uit gezamenlijke acties worden verantwoord in het jaar waarin de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld, met dien verstande dat ontvangen voorschotten worden verantwoord in het jaar waarin ze zijn ontvangen.

overheidssubsidies
Exploitatiesubsidies worden als bate verantwoord in de winst-en-verliesrekening in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen en de Stichting Texels Museum de condities voor ontvangst kan aantonen.
Projectbijdragen en giften worden verantwoord in het jaar waarin de toezegging heeft plaatsgevonden. Overheidssubsidies in contanten worden verantwoord na toekenning. Ontvangen projectbijdragen en giften die nog niet aan doelbesteding zijn vastgelegd, worden via resultaatbestemming in de balans opgenomen onder een bestemmingsreserve. Een overheidssubsidie wordt verantwoord na besteding.

giften in natura
De Stichting Texels Museum heeft in het verslagjaar de volgende gift in natura ontvangen:
- Gebruik van administratieve software Unit 4 multivers (waarde € 2.490).

Deze gift van een zaak in natura wordt gewaardeerd tegen de reële waarde in Nederland. Giften bestaande uit diensten worden in het algemeen niet financieel verantwoord, tenzij dit op geld waardeerbare diensten van bedrijven betreft.
De niet-financiële bijdrage die door vrijwilligers wordt geleverd, wordt niet in de staat van baten en lasten verantwoord.

afschrijvingen op materiële vaste activa
Materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen en vastgoedbeleggingen wordt niet afgeschreven. Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de economische levensduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.
Boekwinsten en -verliezen bij verkoop van materiële vaste activa zijn verwerkt in de afschrijvingen.

personeelsbeloningen
Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst-en-verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

financiële baten en lasten
Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

7. balans per 31 december 2011 (na resultaatbestemming)

activa (€)	31 december 2011	31 december 2010
materiële vaste activa	13.565.999	8.210.632
voorraden	110.671	172.868
vorderingen en overlopende activa	461.667	411.980
liquide middelen	1.130.469	6.256.920
totaal activa	15.268.806	15.052.399

passiva (€)	31 december 2011	31 december 2010
reserves en fondsen		
- continuïteitsreserve	699.117	919.917
- bestemmingsreserves	3.582.039	3.621.230
- bestemmingsfondsen	6.969.169	6.455.660
	11.250.326	10.996.807
voorzieningen	58.169	61.059
langlopende schulden	2.791.513	2.960.865
kortlopende schulden	1.168.799	1.033.668
totaal passiva	15.268.806	15.052.399

8. staat van baten en lasten over 2011

baten	werkelijk 2011	begroot 2011	werkelijk 2010
baten uit eigen fondsenwerving	854.341	1.003.000	966.461
entreegelden	2.209.879	2.640.000	2.327.663
baten uit activiteiten	459.431	451.000	411.800
baten uit acties van derden	3.744	4.000	703.952
subsidies van overheden	759.459	303.000	1.574.704
baten uit beleggingen (rente)	54.493	0	82.974
overige baten	361.548	217.000	247.795
totaal baten	**4.702.895**	**4.618.000**	**6.315.350**

lasten

besteed aan doelstellingen			
voorlichting en educatie	3.733.036	4.159.940	3.575.843
werving baten			
kosten eigen fondsenwerving	172.875	211.000	167.404
beheer- en administratie			
kosten beheer en administratie	522.465	558.060	489.321
totaal lasten	**4.448.376**	**4.929.000**	**4.232.568**
resultaat	**253.519**	**-311.000**	**2.082.782**

resultaatbestemming (toegevoegd aan + /onttrokken aan -)

bestemmingsfondsen en -reserves	474.319	-161.000	1.992.500
continuïteitsreserve	-220.800	-150.000	90.282
totaal toevoegingen/onttrekkingen	**253.519**	**-311.000**	**2.082.782**

9. kasstroomoverzicht 2011

Het kasstroomoverzicht geeft weer welke geldstromen beschikbaar zijn gekomen en hoe we gebruik hebben gemaakt van deze geldmiddelen. Het kasstroomoverzicht over 2011 is opgesteld volgens de indirecte methode. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.
Het saldo van de liquide middelen daalde in het jaar 2011 van € 6.257.000 naar een bedrag van € 1.130.000

		2011		2010
saldo van baten en lasten (resultaat)	**254.000**		**2.083.000**	
aanpassingen voor:				
- afschrijvingen op materiële vaste activa	387.000		498.000	
- mutatie in voorzieningen	-3.000		2.000	
verandering in werkkapitaal:				
- voorraden	62.000		7.000	
- vorderingen	-50.000		50.000	
- kortlopende schulden	135.000		394.000	
kasstroom uit operationele activiteiten (a)		**785.000**		**3.034.000**
investeringen in materiële vaste activa	-5.742.000		-2.858.000	
kasstroom uit investeringsactiviteiten (b)		**-5.742.000**		**-2.858.000**
mutatie langlopende schulden	-169.000		2.446.000	
kasstroom uit financieringsactiviteiten (c)		**-169.000**		**2.446.000**
mutatie liquide middelen (a + b + c)		**-5.126.000**		**2.622.000**
Liquide middelen per 1 januari	6.257.000		3.634.000	
Liquide middelen per 31 december	1.130.000		6.257.000	
mutatie liquide middelen		**-5.126.000**		**2.622.000**

10.1 Materiële vaste activa

In 2012 steeg de waarde van de materiële activa fors door investeringen in het nieuwe buitenterrein van Ecomare en inversteringen in de bouw en inrichting van de nieuwe museumgebouw van het Maritiem & Juttersmuseum.
Verder zijn de pompinstallaties voor de zeehondenbassins vernieuwd en werd een warmte-koude opslag gerealiseerd bij Ecomare.

	gebouwen en terreinen	installaties	inrichting ten-toonstellingen	inventaris	computer-apparatuur	totaal
stand per 1 januari 2011						
aanschafwaarden	8.582.156	652.840	3.016.350	1.077.096	404.541	13.732.983
cumulatieve afschrijvingen	-1.429.013	-377.933	-2.498.978	-865.905	-350.522	-5.522.351
boekwaarden 1-1-2011	7.153.143	274.907	517.372	211.191	54.019	8.210.632
mutaties in de boekwaarden						
investeringen	3.730.476	543.777	1.423.810	40.227	3.635	5.741.925
desinvesteringen	0	0	0	0	0	0
afschrijvingen	-97.929	-69.865	-144.158	-59.250	-15.356	-386.558
saldo	3.632.547	473.912	1.279.652	-19.023	-11.721	5.355.367
stand per 31 december 2011						
aanschafwaarden	12.312.632	1.196.617	4.440.160	1.117.323	408.176	19.474.908
cumulatieve afschrijvingen	-1.526.942	-447.798	-2.643.136	-925.155	-365.878	-5.908.909
boekwaarden 31-12-2011	10.785.690	748.819	1.797.024	192.168	42.298	13.565.999
afschrijvingspercentages	2,5%	10%	10%	20%	33%	

10.2 Voorraden

De voorraden betreffen winkelartikelen en consumptie-artikelen en zijn noodzakelijk voor de bedrijfsvoering. Per 31 december 2011 is een overzicht opgesteld met incourante winkelartikelen met een totaalbedrag van €71.619.
Door de directie is besloten om deze voorraad artikelen af te boeken en te gebruiken voor voorlichting en voor onze educatieve activiteiten.

	31 december 2011	31 december 2010
- voorraad consumptieartikelen Ecomare	4.581	7.286
- winkelvoorraad Ecomare	82.737	131.603
- winkelvoorraad Maritiem & Jutters Museum	12.180	9.376
- winkelvoorraad Vuurtoren	11.173	4.604
Totaal voorraden	110.671	172.868

10.3 Vorderingen en overlopende activa

	31 december 2011	31 december 2010
- diverse debiteuren	13.168	32.175
- subsidie debiteuren	57.589	130.837
- te vorderen omzetbelasting	158.797	76.900
- nog te ontvangen bedragen	174.648	135.405
- vooruitbetaalde bedragen	41.761	25.975
- vorderingen op personeel (fietsenplan)	5.292	4.057
- overige vorderingen	10.312	2.611
Totaal vorderingen	461.667	411.080

Onder de post subsidiedebiteuren staan de bedragen die nog ontvangen moeten worden van subsidiegevers.

10.4 Liquide middelen

	31 december 2011	31 december 2010
- kasgelden	26.324	20.601
- bankrekeningen	1.104.145	6.236.318
Totaal liquide middelen	1.130.469	6.256.920

10.5 Reserves en fondsen

In plaats van over eigen vermogen spreken we in de jaarrekening van de Stichting Texels Museum over reserves en fondsen. De reserves en fondsen mogen slechts worden aangewend in overeenstemming met de doelstelling waartoe ze in leven zijn geroepen. De continuïteitsreserve is gevormd als buffer voor risico's die op de korte termijn kunnen optreden. Het beleid van onze stichting is om deze buffer niet groter te laten worden dan maximaal de helft van de jaarlijkse exploitatielasten (voor 2011 geldt een maximumbedrag €2.225.000).
Er zijn door de directie een aantal bestemmingsreserves gevormd die hieronder afzonderlijk worden toegelicht.
De vijf bestemmingsfondsen bestaan uit bijdragen van derden met een specifieke bestemming.

10.5.1 Continuïteitsreserve

	2011	2010
Stand per 1 januari	919.917	829.633
Ontrekking/Toevoeging	-220.800	90.284
Stand per 31 december	699.117	919.917

10.5.2 Bestemmingsreserves

Het volgende overzicht geeft het verloop in het boekjaar van de bestemmingsreserves:

10.5.2.1 vernieuwing expositie Ecomare

Deze reserve is gevormd voor de vernieuwing van het buitengebied en de vernieuwingen van de verschillende expositiezalen binnen Ecomare. De investeringen in een vernieuwd buitenterrein inclusief een warmte/koude opslag is geraamd op een bedrag van €4.090.000. Deze investering wordt met €2.700.000 aan bankleningen gefinancierd. Deze reserve zal vanaf 2012 vrijvallen om de afschrijvingen op het buitenterrein te dekken.

	2011	2010
Stand per 1 januari	1.984.000	1.390.000
Toevoeging	122.000	594.000
Stand per 31 december	2.106.000	1.984.000

10.5.2.2 zuiveringsinstallatie Ecomare

Deze reserve is gevormd om de vervanging van de pompen en filters van de zeehondenbassins te kunnen financieren.
Dit bedrag zal vanaf 2012 vrijvallen ten gunste van de afschrijvingen op de installatie van het buitenterrein.

	2011	2010
Stand per 1 januari boekjaar	250.000	250.000
Toevoeging		
Stand per 31 december boekjaar	250.000	250.000

10.5.2.3 egalisatie onderhoudskosten
Deze reserve is gevormd om de kosten uit het nog te maken onderhoudsplan te financieren, zodat de jaarlijkse onderhoudskosten aan het gebouw een gelijkmatiger beeld vertonen.

	2011	2010
Stand per 1 januari boekjaar	130.000	50.000
Toevoeging	-	80.000
Stand per 31 december boekjaar	130.000	130.000

10.5.2.4 vernieuwing Maritiem & Jutters Museum
Deze reserve is tien jaar geleden gevormd om een aantal vernieuwingen binnen het Maritiem & Jutters Museum ter realiseren. Met de onttrekking worden de jaarlijkse afschrijvingskosten gedekt.

	2011	2010
Stand per 1 januari boekjaar	47.579	60.929
Onttrekking	-13.350	-13.350
Stand per 31 december boekjaar	34.229	47.579

10.5.2.5 bestemmingsreserve financiering activa
Ten behoeve van de bedrijfsvoering en voor de realisatie van onze doelstelling wordt een reserve financiering activa aangehouden. Deze reserve is gevormd na de stelselwijziging per 1-1-2008 uit de investeringsbijdragen uit voorgaande jaren. Jaarlijks wordt een bedrag onttrokken aan de reserve te grootte van de afschrijving van het gesubsidieerde activum.

	2011	2010
Stand per 1 januari boekjaar	1.209.651	1.357.503
Onttrekking	-147.840	-147.852
Stand per 31 december boekjaar	1.061.811	1.209.651

Totaal bestemmingsreserves	3.582.039	3.621.230

10.5.3 Bestemmingsfondsen
In het volgende overzicht staan de drie in 2008 gevormde bestemmingsfondsen:

10.5.3.1 bestemmingsfonds 'Ecomare Bankgiro loterij'
De bankgiroloterij heeft €600.000 beschikbaar gesteld voor de herinrichting van het buitenterrein/buitententoonstelling. Dit bedrag zal vanaf 2012 vrijvallen ten gunste van de afschrijvingen op het buitenterrein.

	2011	2010
Stand per 1 januari boekjaar	600.000	600.000
Toevoeging	-	-
Stand per 31 december boekjaar	600.000	600.000

10.5.3.2 bestemmingsfonds 'Gouden Driehoek'
De totale kosten voor het project 'De Gouden Driehoek' bedragen €7.800.000. Hiervoor hebben het waddenfonds, de gemeente Texel en Leader+, Bankgiroloterij, VSBfonds geld beschikbaar gesteld. In 2011 is een bedrag van €90.000 toegevoegd aan dit bestemmingsfonds dankzij bijdragen van STIFTexel en ontvangen rente op onze spaarrekening. De bedragen uit dit fonds zullen vanaf 2012 vrijvallen ten gunste van de afschrijvingen op de Gouden Driehoek.

	2011	2010
Stand per 1 januari boekjaar	5.828.260	4.347.260
Toevoeging	90.000	1.481.000
Stand per 31 december boekjaar	5.918.260	5.828.260

10.5.3.3 bestemmingsfonds 'MJM VOC maquette'

In 2008 is een overeenkomst opgesteld tussen de stichting VOC fonds en het Maritiem en Juttersmuseum waarbij een bedrag van €30.000 beschikbaar is gesteld voor het klein onderhoud aan de VOC-maquette tot 31 december 2031 Vanaf 2009 ontrekken we jaarlijks €1.300 aan dit fonds om het klein onderhoud te bekostigen.

	2011	2010
Stand per 1 januari boekjaar	27.400	30.000
Onttrekking	-1.300	-2.600
Stand per 31 december boekjaar	26.100	27.400

10.5.3.4 bestemmingsfonds 'Westelijke waddenpoort'

Van het Waddenfonds en van diverse andere subsidiegevers zijn bijdragen ontvangen om Ecomare qua voorlichting en educatie op een hoger plan te tillen. De ontvangen bedragen zijn aan dit bestemmingsfonds worden toegevoegd.

	2011	2010
Stand per 1 januari boekjaar	0	0
Toevoeging	403.809	0
Stand per 31 december boekjaar	403.809	0

10.5.3.5 bestemmingsfonds 'Vissen rond Texel

Van STIFTexel is een bedrag ontvangen op de visserijtentoonstelling bij het Maritiem & Juttersmuseum in te richten.

	2011	2010
Stand per 1 januari boekjaar	0	0
Toevoeging	21.000	0
Stand per 31 december boekjaar	21.000	0

Totaal bestemmingsfondsen	6.969.169	6.455.660
Totaal reserves en fondsen	11.250.326	10.996.807

10.6 Voorzieningen

De voorziening voor de verwachte jubileumuitkeringen aan het personeel is in 2008 gevormd in het kader van de RJ 271. Aan de hand van de datum van indiensttreding, salaris(stijgingen) en de blijfkans is het bedrag voor deze voorziening bepaald. In juni 2009 is door de firma De Haan uit Almere een kassasysteem geleverd om de toegangscontrole voor de vuurtoren te faciliteren. Dit nieuwe systeem heeft vanaf het begin gebrekkig gefunctioneerd, waardoor onenigheid is ontstaan over de kosten. Firma de Haan claimde oorspronkelijk een bedrag van €26.000 van de Stichting Texels Museum. In 2012 heeft de rechtbank in Alkmaar hierover een uitspraak gedaan. Ecomare is gevonnisd om in 2012 een bedrag van €18.169 te voldoen.

	31 december 2011	31 december 2010
Voorziening jubileumuitkeringen Ecomare	34.000	30.000
Voorziening jubileumuitkeringen MJM	6.000	5.000
Voorziening De Haan kassaleverancier	18.169	26.059
Totaal voorziening	58.169	61.059

10.7 Langlopende schulden

In 2010 is een aantal nieuwe langlopende leningen afgesloten voor de financiering van het buitenterrein van Ecomare: € 500.000 bij de Rabobank en € 2.200.000 bij de ASN-bank.
Het restant af te lossen langlopende schulden bedraagt over vijf jaar: €2.041.411. Het kortlopende deel (korter dan een jaar) van € 201.933 is als 'aflossingsverplichting leningen volgend jaar' opgenomen onder de kortlopende schulden.
De rentepercentages van de langlopende schulden lopen uiteen van 3,9% tot 6%. De gemeente Texel heeft zich garant gesteld voor openstaande schulden tot een bedrag van €166.991. Als zekerheid voor een een hypothecaire lening van de Rabohypotheekbank N.V., oorspronkelijk groot € 320.000, en het rekening-courantkrediet van maximaal € 300.000 van de Coöperatieve Rabobank Texel U.A. zijn de percelen Heemskerckstraat 11, Barentszstraat 13, 15, 19 en 21, Kogerstraat 1 en 3, allen op Texel, met hypotheek bezwaard. Als zekerheid voor een hypothecaire lening van de ASN-bank zijn de gebouwen van Ecomare, Ruijslaan 92, met hypotheek bezwaard.
Bij de Rabobank is een kredietfaciliteit aanwezig tot maximaal €300.000.

	rente	31 december 2011	31 december 2010
stichting pensioenfonds De Schelde	6,00%	17.244	37.218
ASN bank (afgelost in 2011)	3,89%	-	68.716
stichting pensioenfonds Forbo	5,80%	84.880	98.704
stichting pensioenfonds Forbo	5,00%	68.067	81.680
Rabobank	4,80%	215.000	245.000
Rabobank	4,20%	485.429	500.000
ASN bank	5,05%	1.796.047	1.850.000
ASN bank	5,16%	89.570	95.000
ASN bank (groenfonds)	4,16%	240.424	255.000
verstrekkingen boekjaar	-	-	-
Totaal ultimo boekjaar		2.993.446	3.234.908
aflossingsverplichting leningen volgend jaar		-201.933	-254.043
Totaal schulden op lange termijn		2.791.513	2.980.865

10.8 Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)

	31 december 2011	31 december 2010
- diverse crediteuren	604.012	550.652
- te betalen loonheffing	73.576	80.467
- te betalen pensioenpremies	12.478	3.465
- saldo verlofdagen medewerkers	218.726	188.264
- reservering vakantiegeld	85.188	86.687
- vooruitontvangen bijdragen	6.450	1.000
- nog te betalen bedragen	84.885	41.850
- renteschuld geldleningen	5.142	9.439
- aflossingsverplichting leningen volgend jaar	201.933	254.043
- overige schulden	76.409	2.426
Totaal kortlopende schulden	1.168.799	939.333

10.9 Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Meerjarige financiele verplichtingen: voor de grond waarop Ecomare staat en het duinpark is in 1973 een erfpacht-contract met Staatsbosbeheer afgesloten. Dit contract loopt tot 2042. De jaarlijkse te betalen canon bedraagt €1.750 ultimo 2011. Met de gemeente Texel is halverwege 2009 een vijfjarig huurcontract afgesloten voor de onderhuur van de Vuurtoren. De huur voor de Vuurtoren bedraagt €25.300 per jaar en wordt jaarlijks geïndexeerd.

11. toelichting lastenverdeling naar bestemming

Stichting Texels Museum

De totale lasten van de Stichting Texels Museum zijn verdeeld naar drie bestemmingen: 'doelstelling voorlichting en educatie', 'werving baten' en 'beheer en administratie'. Bij de toerekening van de lasten hebben we de 'Aanbeveling kostentoerekening beheer & administratie' van de VFI gevolgd. In 2011 komen de kosten van beheer en administratie in 2011 uit op een percentage van 12% van de totale lasten. Hiermee blijven deze kosten onder onze eigen norm van 15% De kosten van eigen fondsenwerving gedeeld door de baten uit eigen fondsenwerving blijft met 21% onder de norm van 25% die het Centraal Bureau Fondsenwerving hiervoor heeft gesteld.

	bestemming					
	besteed aan doelstelling: voorlichting en educatie	werving baten: eigen fondsen-werving	beheer en administratie	werkelijk 2011	begroot 2011	werkelijk 2010
lasten						
publiciteit en communicatie	351.573	18.633	2.070	372.276	469.000	294.468
personeelskosten	2.282.657	114.178	426.544	2.823.379	2.858.000	2.751.650
huisvestingskosten	554.910	20.437	21.523	596.870	517.000	491.334
kantoor- en algemene kosten	115.706	5.386	41.806	162.898	173.500	144.782
afschrijving en rente	454.191	19.241	20.522	493.954	911.500	550.336
totaal	3.759.037	177.875	512.465	4.449.376	4.929.000	4.232.569

12. Toelichting op de staat van baten en lasten 2011 Stichting Texels Museum

baten uit eigen fondsenwerving
Sinds enkele jaren doen we extra inspanningen om meer donateurs te werven voor Ecomare. Dit blijkt in de praktijk steeds lastiger te worden. De komende jaren zullen we steeds meer de nadruk leggen op het behouden van onze donateurs. In 2011 zagen we een afname van het aantal donaties met zo'n €30.000 ten opzichte van 2010.
De baten uit onze winkels en restaurants bleven ver achter bij de begroting. Deze terugval wijten we aan onze verbouwingsactiviteiten en aan de algehele economische teruggang.

	werkelijk 2011	begroot 2011	werkelijk 2010
donaties	324.484	385.000	356.662
giften van organisaties	12.724	2.000	30.991
sponsoring	9.745	13.000	11.145
nalatenschappen	0	0	61.187
netto omzet museumwinkels	404.911	488.000	428.216
kostprijs	-195.450	-253.000	-225.748
bruto winst museumwinkels	209.461	235.000	202.467
netto omzet museumrestaurants	460.933	560.000	459.601
kostprijs	-163.006	-192.000	-155.593
bruto winst museumrestaurants	297.927	368.000	304.008
totaal	**854.341**	**1.003.000**	**966.461**

entreegelden
Bij Ecomare en het Maritiem & Jutters Museum kwamen in 2011 flink minder bezoekers dan begroot voor 2011. Gelukkig ontvingen de Oudheidkamer en de Vuurtoren wel meer bezoekers dan begroot.

subsidies van overheden
Naast de jaarlijkse budgetsubsidie van de gemeente Texel (€297.651) zijn bedragen ontvangen van STIFTexel (€53.000), van het Waddenfonds (€403.809) en de provincie Noord Holland (€5.000).

baten uit beleggingen (rente)
De vooruitontvangen subsidies van overheden zijn tijdelijk op spaarrekeningen gezet. De ontvangen rente op deze spaarrekeningen wordt verantwoord onder 'baten uit beleggingen'.

overige baten
Onder overige baten worden de bijdragen verantwoord die ontvangen zijn van Staatsbosbeheer en natuurmonumenten. Verder staan hier de huuropbrengsten van de drie woningen.

wervingskosten
Voor het werven van nieuwe donateurs en het behouden van bestaande donateurs worden wervingskosten gemaakt. In voorgaande jaren werd een deel van deze wervingskosten uitbesteed aan professionele wervingsbureau's. Vanaf 2011 is besloten om de fondsenwerving weer helemaal in eigen handen te nemen.

	2011	2010	2009	2008
totaal kosten eigen fondsenwerving	€ 177.875	€ 167.404	€ 178.390	€ 238.655
baten eigen fondsenwerving	€ 854.341	€ 966.461	€ 898.292	€ 996.571
wervingskosten/baten fondsenwerving (CBF-norm: minder dan 25%)	21%	17%	20%	24%

personeelskosten

Hieronder worden de personeelskosten gespecificeerd van de 111 medewerkers die in 2011 in dienst waren bij de Stichting Texels Museum. De diverse personeelskosten waren hoger dan begroot wegens een ontslagvergoeding van zo'n € 64.000. De pensioenkosten bleven achter bij de begroting onder meer doordat een ANW-hiaat-verzekering uit de pensioenregeling is gehaald.

	werkelijk 2011	begroot 2011	werkelijk 2010
salarissen en sociale lasten	2.521.448	2.569.000	2.483.275
pensioenlasten	180.511	218.000	201.905
opleiding en ontwikkeling	20.790	22.000	22.260
diverse personeelskosten	95.881	46.000	39.264
reis- en verblijfkosten	4.749	5.000	4.945
totaal	**2.823.379**	**2.860.000**	**2.751.650**

13. Bezoldiging directie

Stichting Texels Museum

De raad van toezicht van de Stichting Texels Museum heeft het bezoldigingsbeleid, de hoogte van de directiebeloning en de hoogte van andere bezoldigingscomponenten vastgesteld. Het bezoldigingsbeleid wordt periodiek geactualiseerd. De laatste evaluatie was in 2011 tijdens de benoemingsprocedure voor een nieuwe directeur van de stichting.
Bij de bepaling van het bezoldigingsbeleid en de vaststelling van de beloning volgt de stichting de CAO van de Vereniging van Rijksmusea (VRM).

	J.P.G van den Broek algemeen directeur	**A.G.J. Hurkens** waarnemend algemeen directeur
Dienstverband		
aard	onbepaald	onbepaald
uren (voltijds werkweek)	36	36
parttime percentage	100%	100%
periode	1 januari - 30 juni 2011	1 maart - 31 dec 2011
Bezoldiging (in euro's)		
bruto loon	€ 29.045	€ 48.210
vakantiegeld	€ 5.577	€ 3.857
eindejaarsuitkering	€ 654	€ 1.085
variabel jaarinkomen	€ 600	€ 500
totaal jaarinkomen	€ 35.876	€ 53.652
SV lasten (werkgeversdeel)	€ 2.119	€ 4.237
belastbare vergoedingen/bijtellingen	€ -	€ -
pensioenlasten (werkgeversdeel)	€ 10.193	€ 14.097
overige beloningen op termijn	€ -	€ -
uitkeringen beëindiging dienstverband	€ 64.035	€ -
totaal overige lasten en vergoedingen	€ 76.347	€ 18.334
totaal bezoldiging 2011	€ 112.223	€ 71.986

14. Overige gegevens

vaststelling
De raad van toezicht van de stichting texels museum heeft het jaarverslag en de jaarrekening 2011 vastgesteld op 9 juni 2012.
H.G. Wierenga - voorzitter van de raad van toezicht
A.G.J. Hurkens - adjunct directeur stichting texels museum

resultaatverdeling
De raad van toezicht heeft de in de jaarrekening 2011 opgenomen resultaatverdeling vastgesteld.

gebeurtenissen na balansdatum
Er hebben zich geen gebeurtenissen na balansdatum voorgedaan die hier vermeld moeten worden.

controleverklaring

pwc

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het Raad van Toezicht en directie van Stichting Texels Museum

Wij hebben de in dit verslag opgenomen jaarrekening 2011 van Stichting Texels Museum te De Koog gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2011 en de staat van baten en lasten over 2011 en de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van de directie

De directie van de stichting is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven in overeenstemming met Richtlijn 650 voor fondsenwervende instellingen van de Nederlandse Raad voor de Jaarverslaggeving. De directie is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door de directie van de stichting gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Thomas R. Malthusstraat 5, 1066 JR Amsterdam, Postbus 90357, 1006 BJ Amsterdam
T: 088 792 00 20, F: 088 792 96 40, www.pwc.nl
'PwC' is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414406), PricewaterhouseCoopers Pensions, Actuarial & Insurance Services B.V. (KvK 54226368), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op deze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidsvoorwaarden zijn opgenomen. Op leveringen aan deze vennootschappen zijn algemene inkoopvoorwaarden van toepassing. Op www.pwc.nl treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene (inkoop)voorwaarden die ook zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

pwc

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Texels Museum per 31 december 2011 en van het resultaat over 2011 in overeenstemming met Richtlijn 650 voor fondsenwervende instellingen van de Nederlandse Raad voor de Jaarverslaggeving.

Amsterdam, 21 augustus 2012
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel getekend door H.A. Wink RA MBA

Gemeente Texel
INGEKOMEN
10. 09. 2012
Corresp. nr:

Den Burg, 10.09.2012

Beste burgemeester en leden van de raad,

Naar aanleiding van het artikel in de TC over de fusie van Pharos en SWOT en het wegvallen van het jongerenwerk daarin heb ik een ingezonden brief verstuurd naar de TC. Hierin komt de verkorte versie te staan welke u morgenavond ongetwijfeld zult lezen. Ik wil u mijn hele relaas op dit onderwerp graag kenbaar maken en daarom stuur ik u dit persoonlijk toe.
Indien u wenst te reageren kunt u dat per post of per mail doen op sjakjus@hotmail.com.
Verder wens ik u een wijs besluit te nemen in deze zaak.

Met vriendelijke groeten, Sjakkeliene Klaassen
Haffelderweg 16
1791 AS Den Burg

Stinkend spelletje belemmerd fusie

Graag zou ik willen reageren op het stuk in de krant over de fusie tussen Pharos en SWOT. Ik hoop dat ik wat meer nuance kan brengen over deze kwestie en dat ik het voor de gewone burger en vooral ook voor de raad kan verduidelijken wat hier gaande is.
Ik ben misschien 'gekleurd' omdat ik de partner ben van degene die het jongerenwerk uitvoert, maar omdat ik zo betrokken ben voel ik me genoodzaakt melding te maken van het onrecht dat hier verschillende personen wordt aangedaan.
Allereerst vind ik het erg slordig en oneerlijk dat er alleen maar kwaad word gesproken over het jeugd- en jongerenwerk terwijl dit juist uitstekend wordt uitgevoerd, wat beaamd wordt door de verschillende samenwerkende instanties zoals politie, Brijder Stichting etc. Het is een klap in het gezicht van de jongerenwerker die hier al acht jaar zijn werk met veel passie doet. Een van de weinigen die het zo lang heeft volgehouden naast zijn voorganger Carla Schrama. Maar dat is dan ook een dame met haar op de tanden geweest en bovendien is zij destijds ook niet vrijwillig uit het jongerenwerk gestapt, dit ter zijde. De huidige jongerenwerker is locatiegebonden, dit betekent dat hij zijn taken voornamelijk in Den Burg uit voert. Naar mijn weten, én dat van de jongerenwerker én dat van Pharos wordt dit ook prima uitgevoerd. Het zou de wethouder sieren indien zij zich hierover dan ook positief zou uitspreken.
Dan wil ik nu graag ingaan op de fusie van Pharos en SWOT die dreigt te mislukken door het wegvallen van het Jeugd- en jongerenwerk en de WMO. De gemeente heeft drie jaar geleden aangegeven graag een nieuwe welzijnsstichting te zien met één loket waar iedereen terecht kan op het gebied van zorg en welzijn. Mw. Hollands, directeur van de SWOT is daar al die tijd mee bezig geweest en is ondertussen tot een sluitende begroting gekomen. Dit mag gerust worden gezien als een knap kunstwerk want een heleboel ingewikkelde zaken moeten hier bijeen komen. Ik betuig oprecht mijn spijt tot mw. Hollands nu dit project vanuit het niets van tafel wordt geveegd door wethouder Huisman. Hoe is dit nu zover gekomen? Ook de raad vroeg dit zich af.
In de krant staat dat wat betreft het wegvallen van de WMO dit inderdaad uit de lucht is komen vallen maar dat er over het JJW (jeugd- en jongerenwerk) langer bekend was dat dit beter moest. Wat beter moest bij het JJW beslaat slechts een klein stukje, en dat is het ambulante werk (de buitendorpen). Hierover spreekt mw. Van Beek zich tijdens de raadsvergadering nogal snerend uit. "Het is eigenlijk de afgelopen 20 jaar dat ik hier het jeugdwerk doe nooit iets geweest", zegt zei. Ik kan me nog herinneren, toen ik ooit zelf als invaller voor Carla werkte dat ze toen inderdaad ook altijd wat te zeiken had. Misschien moet mw. Van Beek de hand eens in eigen boezem steken en zaken die zij geregeld wil zien bij de juiste instantie aanvragen (lees gemeente). Misschien moet mw. van Beek het stokje eens doorgeven aan iemand die iets dichter bij de jeugd staat. Zij zegt ook namens 'de buitendorpen' te spreken. Er zijn echter sprekers van de buitendorpen die aangeven juist

zeer tevreden te zijn met de huidige samenwerking en hebben haar dat desgevraagd ook gezegd. In Den Hoorn bijvoorbeeld is een prachtige jongerenvoorziening van de grond gekomen door de desbetreffende jeugdwerker. Zij spreekt hier dus geen waarheid.
De laatste ambulant jongerenwerker is begin 2012 vertrokken. Er is toen gekozen het werk uit te voeren zonder deze functie. Het zal een geldkwestie zijn geweest (zie de bezuiniging van 10% en het uitblijven van indexering). Dit leidde uiteindelijk toch niet tot ieders tevredenheid. De gemeente heeft toen aangegeven dat deze functie terug moest komen. Daar zijn afspraken over gemaakt en dat is ook gebeurd per juni van dit jaar. Dat is dus nog maar een korte periode maar de aangestelde ambulant jongerenwerker heeft al wel heel veel werk verricht.
Bij het invullen van deze functie is het misgegaan. En nu ga ik misschien uit de school klappen met dingen die ik weet doordat ik dicht bij het vuur zit maar ik ben nu eenmaal voor gerechtigheid en eerlijkheid. Ik hoop dat ik hier niemand mee schaad. Overigens zijn het gewoon feiten.
Opeens is er een tweede partij die een aanvraag heeft ingediend voor subsidie om het jeugd- en jongerenwerk uit te voeren. Bij niemand is bekend dat deze partij er is en ook de aanvraag en het bijbehorende beleidsstuk ligt niet ter inzage. Deze 'aanbiedster' waarover wethouder Huisman spreekt krijgt ook meteen deze subsidie toegekend. "Kan dit zomaar?", vraagt iemand van De Raad zich af. Blijkbaar wel. En het kan waarschijnlijk niet zonder bijkomende kosten worden terug gedraaid en daarom is dit ook geen optie. Deze aanbiedster echter, is een dame die het afgelopen jaar invalwerk heeft gedaan op de afdeling Jeugdbeleid. Zij is ook mee geweest tijdens de gehouden dorpenronde waarin de buitendorpen mochten aangeven wat zij graag zouden willen. Bovendien is er door een stagiaire nog een scriptie gemaakt over 'jongeren en drugs'. Deze mevrouw weet dus precies alle 'ins en outs' wat betreft de tekortkomingen van het huidige jeugd- en jongerenwerk. Hoe moeilijk kan het zijn om hier een perfect passend beleid op te schrijven en vervolgens hiervoor subsidie aan te vragen? Bovendien heeft deze dame meegedaan aan de sollicitatie ronde van Pharos voor de in juni jl. vervulde vacature van ambulant jongerenwerker. Zij wilde echter op management niveau aan de slag en niet werkzaam zijn op de werkvloer. Hier kon Pharos uiteraard niet mee uit de voeten (management plekken kosten teveel geld, dat is een algemeen probleem in de zorg) en heeft iemand anders aangesteld. Mw. Huisman zegt dat zij een optie aan Pharos hebben aangeboden maar dat zij deze niet heeft aangepakt en dat het nu dus de schuld van Pharos zelf is dat hen het jeugd- en jongerenwerk wordt afgenomen. Maar een opgedrongen invulling door een persoon die een andere functie wil bekleden dan die die beschikbaar is, is volgens mij geen eerlijke optie.
Omdat dit besluit, van de toegekende subsidie, niet terug gedraaid kan worden zit die dame toch maar mooi op de plaats waar ze wilde zitten. Misschien is het de moeite waard om een sommetje te maken wat de hoogte van deze boete betreft tegenover de invulling van de kosten van de vergeven subsidie aan de nieuwe 'aanbiedster'. Zou zij geen naam hebben? Overigens zegt mw. Huisman met deze keuze nu voor kwaliteit te kiezen. Dat is ook weer zo'n lekkere sneer naar de huidige uitvoering van het jongerenwerk. Stress is de meest voorkomende ziektefactor, die kweek je als je zo met je medewerkers omgaat mw. Huisman, begrijpt u dat misschien? En wie bepaalt of het ook kwaliteit is? Heeft mw. Huisman dit op eigen houtje besloten? Niemand heeft de aanvraag kunnen inzien dus wie bepaalt de mate van kwaliteit?
De gemeente heeft in mei door een extern bedrijf een 'quick scan' laten maken met daarin aanbevelingen voor verbeteringen voor het jeugd- en jongerenwerk. Hierin staan een aantal dingen t.a.v. het jongerenwerk die misschien inderdaad voor verbetering vatbaar zijn. Dat kan ook niet anders, alles kan beter, daarom blijf je ook ontwikkelen als het goed is. Maar er staat ook duidelijk in dat het beleid van de gemeente ten opzichte van het JJW onduidelijk is. En ook dat er geen hoge verwachtingen mogen worden gevraagd als de uitvoering wordt gedaan door slechts één persoon. Dit bedrijf spreekt dan ook de hoop uit dat deze vacature snel vervuld zal worden. Deze aanbeveling is geschreven in mei van dit jaar. Per juni is de nieuwe ambulant jongerenwerker van start gegaan. En al in augustus 2012, slechts drie maanden later wordt de subsidie verzegd aan de nieuwe aanbiedster. Pharos heeft dus wel erg weinig kans gekregen het ambulante werk te verbeteren.
In augustus 2012 staat er ook al meteen een (nieuw, aan de hand van de uitkomsten van de 'quick scan' verbetert) concept beleidsnotitie 'Visie Jeugd- en Jongerenwerk' op de site van de gemeente.

Het is mooi dat ze nu eens snel werk leveren, maar het is toch wel zeer vreemd dat Pharos niet de ruimte krijgt hiermee aan de slag te gaan? Sterker nog, de gemeente heeft nog niet eens de moeite genomen dit concept met Pharos/jongerenwerkers te bespreken laat staan dat zij op- of aanmerkingen hebben kunnen geven. Iets wat mij dan wel weer zinvol lijkt.

In dit concept staan overigens enkele suggesties waarvan ik niets begrijp. Zo zou bouwdorp beter voor een groot deel begeleidt moeten worden door ouders of pedagogen. Veel ouders zijn blij dat ze hun kind daar naartoe kunnen brengen omdat ze keihard moeten werken in het seizoen. En weet u wat voor prijskaartje er hangt aan de inzet van pedagogen mw. Huisman? Bouwdorp is de afgelopen jaren super voor elkaar met toneelstukjes en liedjes, super enthousiaste kinderen én vrijwilligers die beiden ieder jaar weer graag terug willen komen omdat de sfeer zo geweldig is.
Ook staat er dat het voor jongeren belangrijk is om in aanraking te komen met kunst en cultuur welke vooral verzorgd wordt door Artex. Bij deze instantie hebben ze ook maximaal bezuinigd waardoor het juist níet meer voor iedereen haalbaar is de zo belangrijke kunst en cultuur in de opvoeding te laten integreren.

Ik zal u verder niet lastig vallen met mijn opmerkingen wat betreft deze concept visie. Deze ligt wél ter inzage en u kunt uw eigen mening geven.
De lezer mag denken wat hij/zij ervan vindt maar ik vind het stinken, aan alle kanten.
Ik nodig u daarom van harte uit uw mening te laten horen over deze hele kwestie. Moge het helpen de raad een juiste beslissing te nemen in deze zaak.

aan Burgemeester en
Wethouders

Gemeente Texel
INGEKOMEN
11. 09. 2012
Corresp. nr.

Aan: de raadsgriffier van de gemeente Texel
Van: DC Oosterend.

LS,

hierbij vraagt de dorpscommissie van Oosterend bijgaande brief aan de voorzitters van de raadsfracties te overhandigen.

Met vriendelijke groet namens de DC,

T. Visser, vz.

Oosterend, 10-09-2012

Van: Dorpscommissie Oosterend.
Aan: De raadsfracties van de gemeenteraad Texel

cc: Mevrouw H. Huisman, wethouder van de gemeente Texel
Secretariaat van de dorpscommissies van De Koog, Den Hoorn, Eierland, De Waal, Den Burg.

Geachte leden van de Texelse gemeenteraad,

op basis van de berichtgeving in de TC van vrijdag 7 september jl. en onze contacten met het jongerenwerk menen wij uw te moeten informeren over onze ervaringen met ondersteuning vanuit genoemd jongerenwerk.

In het najaar van 2011 heeft de DC Oosterend intensiever contact gezocht en gehad met het jongerenwerk. Dit werd met name ingegeven door de overlast van een groepje jongeren in het dorp. Naast contact met het jongerenwerk is ook het college op de hoogte gesteld.

De inzet vanuit het jongerenwerk is na een wat stroef begin vanuit de DC Oosterend als positief ervaren. Vanuit de DC is er een aanspreekpersoon en de contacten met in eerste instantie de heer J. Segerink en vanaf het voorjaar met mevrouw M Schoo verlopen goed. De contacten zijn ondersteunend en resultaatgericht.
Beiden zijn goed aanspreekbaar, komen gemaakte afspraken na en nemen waar nodig eigen initiatieven.
Voor Oosterend heeft dat betekend dat Woontij ingeschakeld is geweest, er directere lijnen zijn naar de politie, er contacten zijn van de jongerenwerker met genoemde groep en er ondersteuning is voor de DC.
Er zijn natuurlijk zaken voor verbetering vatbaar.
Waarom daar een nieuwe organisatie en mogelijk andere bemensing voor moet komen is voor de DC Oosterend volstrekt onduidelijk. Garanties voor verbetering lijken daarmee niet gegeven.
De DC is dan ook uitermate verrast door deze wending en aangekondigde verandering.

De DC Oosterend hoopt dat u als raad uw beslissing in deze neemt op grond van de goede en brede informatie.

Namens DC Oosterend,

T. Visser, vz

J. Overmaat, contactpersoon jongeren

Kopie aan:
L. Houben
J. de Boer
F. Visman

Postadres
Postbus 200
1790 AE Den Burg

Bezoekadres
Emmalaan 15
1791 AT Den Burg

T 14 0222
F 0222 - 362287
E gemeente@texel.nl
www.texel.nl

Stichting Dorpsherstel Texel
T.a.v. de heer G. Nieuwland
Zeebries 6
1791 HL DEN BURG

Uw brief van	10 september 2012	Contactpersoon	Mw E. Houben-Hartman
Uw kenmerk	--	Telefoonnummer	0222 - 362131
Ons nummer	12.UP11007	r/t	lh/edp

Onderwerp Tarief WOZ schapenboeten

Datum 21 SEP. 2012

Geachte heer Nieuwland,

Op 10 september 2012 heb ik van u een brief ontvangen waarin u vraagt om de Onroerende Zaakbelastingen voor schapenboeten te verlagen tot een symbolisch bedrag. U heeft hiervoor een aantal redenen aangegeven waaronder de druk van economische factoren. Ook schrijft u dat het aantal schapenboeten op Texel nog steeds afneemt en dat voor de resterende boeten soms oneigenlijke functies worden gezocht, die de cultuurhistorische waarde van die boet en de directe omgeving aantasten.

Ik heb uw brief uitvoerig gelezen en besproken in het team belastingen. Ik begrijp uw betrokkenheid en ik heb gekeken naar de juridische mogelijkheden.

De belastingverordening OZB 2012 kent geen vrijstelling voor schapenboeten. Op basis van de regels in de Wet WOZ moet er een waarde worden bepaald. Voor de Wet WOZ moet de volledigheid van alle gemeentelijke objecten (percelen) worden gewaarborgd.
De gemeente waardeert alle objecten in de gemeente en deze waarde wordt verstrekt aan de wettelijke afnemers. Deze afnemers zijn de Rijksbelastingdienst en het Waterschap. In de belastingverordening OZB 2012 is geen vrijstelling opgenomen voor schapenboeten.
Een schapenboet valt hier niet onder.

In een belastingverordening zijn onder andere de tarieven opgenomen voor een bepaald jaar. Deze belastingverordeningen worden jaarlijks door de gemeenteraad vastgesteld en de heffingsambtenaar dient de wet- en regelgeving na te leven. Hier kan niet zomaar van worden afgeweken. Dit is dan ook de reden dat niet kan worden overgaan tot het verlagen van een tarief voor schapenboeten.

Ik hoop u met deze argumentatie voldoende op de hoogte te hebben gebracht.

Hoogachtend,

de heffingsambtenaar van gemeente Texel,
mevrouw E. Houben-Hartman,
team Belastingen & Vastgoed

T.O.P.
Texels Ondernemers Platform

INGEKOMEN
13. 09 2012
Corresp. nr.

Aan College Burgemeester en Wethouders
Gemeente Texel
Postbus 200
1790 AE DEN BURG

cc. raadsfracties

Texel, 12 september 2012

Geacht College,

Via onze leden krijgen wij klachten en opmerkingen over het aanvragen van verlof voor gezinnen met schoolgaande kinderen buiten de reguliere schoolvakanties. Veel ondernemers en hun personeelsleden met schoolgaande kinderen ondervinden dat, wanneer zij afhankelijk zijn van de bestaande verlofregeling, er grote onduidelijkheid is wat de regels zijn en hoe ze moeten worden nageleefd. Dat verstoort het plezier en de rust die de vakantie zou moeten geven, voor de beroepsgroep die werkzaam is in de sectoren die een piekdrukte kent tijdens de normale schoolvakanties, en op Texel is dit een grote beroepsgroep.

De regels die door de gemeente Texel zijn opgesteld wijken naar onze mening af van de landelijke regels. Daarnaast hebben we begrepen dat de regels door de diverse scholen soms verschillend worden uitgelegd.
De landelijke regels zoals vermeld op de site van de Rijksoverheid zijn (kort weergegeven):

Voorwaarden verlof voor vakantie buiten de schoolvakantie:

- het gaat om een gezinsvakantie
- de vakantie kan niet plaatsvinden in de vastgestelde schoolvakanties vanwege het beroep van u of uw partner.
- Het verlof valt niet in de eerste 2 weken na de zomervakantie.

Duur en frequentie vakantie buiten schoolvakantie:

U kunt uw kind maximaal 1 keer per jaar buiten de schoolvakanties meenemen op vakantie. U moet dan wel aan alle voorwaarden voor vrijstelling en toestemming

Postbus 155, 1790 AD Den Burg – Texel website: www.top-texel.nl
Fusiemanager: Michel Gregoire, tel. 06-83252960 e-mail michelgregoire@top-texel.nl
Secretariaat: Clara Jonker, tel. 0222-365845 e-mail clarajonker@top-texel.nl
RABO Bank rek. nr. 36.25.82300 IBAN: NL20 RABO 0362582300 KvK 54075661 BTW nr. NL 851148244B01

hebben van de directeur van de school. De vakantie mag niet langer dan 10 schooldagen duren.

In de bijlage "Werkgeversverklaring –Verlof buiten de schoolvakantie-" zoals die verstrekt wordt door de Gemeente Texel staan deze regels in hoofdlijnen hetzelfde maar net iets anders uitgelegd. De belangrijkste afwijking is dat gesteld wordt dat een gezinsvakantie maximaal 14 dagen mag duren. In de landelijke regels is dit niet terug te vinden. De regel is dat de vakantie niet langer dan 10 schooldagen mag duren en niet in de eerste 2 weken na de zomervakantie mag plaatsvinden. Een gezin kan volgens de landelijke regels dus 3 weken of in het geval van een kerstvakantie vier weken op vakantie gaan, niet maar 14 dagen.

In de praktijk wordt verlof dat is aangevraagd aansluitend aan een schoolvakantie door de meeste Texelse scholen afgewezen. Dat is onterecht volgens de landelijke geldende regels. Ook wordt door de school bepaald of een werkgeversverklaring terecht of onterecht is afgegeven. Het mag duidelijk zijn dat, ondersteund door wetsartikel 225 de verklaring bewust wordt ingevuld.

Wij vragen van u als college dat we op Texel, waar de personele bezetting in een aantal sectoren in de schoolvakanties het zwaarst moet zijn, er door de betreffende gezinnen gebruik kan worden gemaakt van de mogelijkheden zoals die door de landelijk geldende regels worden geboden. Daarbij vinden wij het heel belangrijk dat deze regels op een eenduidige manier worden uitgelegd en worden nageleefd door alle scholen op Texel. Daartegenover staat dat wij als TOP onze leden vragen om de mogelijkheden die worden geboden, te koesteren in de wetenschap dat er op de regels gehandhaafd wordt.

Met vriendelijke groet,

Iwan Groothuis
Voorzitter Bestuur Texels Ondernemers Platform

Postbus 155, 1790 AD Den Burg – Texel website: www.top-texel.nl
Fusiemanager: Michel Gregoire, tel. 06-83252960 e-mail michelgregoire@top-texel.nl
Secretariaat: Clara Jonker, tel. 0222-365845 e-mail clarajonker@top-texel.nl
RABO Bank rek. nr. 36.25.82300 IBAN: NL20 RABO 0362582300 KvK 54075661 BTW nr. NL 851148244B01

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Besluitvormingsprocedure verpakkingenakkoord

Ledenbrief, 14 september 2012

- Besluitvormingsprocedure verpakkingenakkoord (volledige brief)

Samenvatting

In deze ledenbrief informeren wij u over de voorgenomen besluitvormingsprocedure voor de totstandkoming van een nieuw Verpakkingenakkoord. Tijdens de ledenvergadering op 5 juni jl. heeft het bestuur aangekondigd deze zomer onderzoek te laten doen door een onafhankelijke commissie van deskundigen naar de verdere verduurzaming van verpakkingen en aansluitend bestuurlijke ledenbijeenkomsten te organiseren om dit advies toe te lichten. In de week van 17 september wordt het advies van de commissie Van der Vlist opgeleverd. Via een bijzondere ledenbrief wordt u geïnformeerd over de bevindingen. Aansluitend komt de VNG commissie Milieu en Mobiliteit bijeen om op grond van de bestuurlijke ledenbijeenkomsten in het land het VNG bestuur te adviseren. Op 11 oktober neemt het bestuur een standpunt in over de aanbevelingen van de Commissie Van der Vlist, rekening houdend met de discussie in de ledenbijeenkomsten. Vervolgens wordt een ledenraadpleging gehouden.

VNG Postbus 30435 2500 GK Den Haag | 070-373 83 93

VERZENDFORMULIER

concept d.d.	opsteller R. Anema	toestel	afdeling FLO
datum brief 14 september 2012	ons kenmerk FLO/U201201363	uw kenmerk	Bijlage(n):

bestandsnaam
U201201363

betreft
Besluitvormingsproces verpakkingen

- ☒ **Alle portefeuilles**
- ☐ Belastingen
- ☐ Bestuurlijke & Juridische Zaken
- ☐ Communicatie & Voorlichting
- ☐ Dienstverlening & Burgerzaken
- ☐ Financiële en Economische Zake
- ☐ Informatiebeleid & ICT
- ☐ Intergemeentelijke en Regionale samenwerking
- ☐ Internationale Zaken & Europa
- ☐ Jeugd
- ☐ Milieu
- ☐ Onderwijs
- ☐ Openbare Orde & Veiligheid
- ☐ Personeelszaken
- ☐ Recreatie, Cultuur & Sport
- ☐ Ruimtelijke Ordening & Wonen
- ☐ Sociale Zaken & Werkgelegenheid
- ☐ Verkeer & Vervoer
- ☐ Vreemdelingenzaken & Integratie
- ☐ Zorg & Welzijn

Afschrift aan:

publicatie op intranet
beleidsterrein:
datum :

Niet invullen

paraaf afdelingshoofd	sectordirecteur	medeparafen		

Brief aan de leden
T.a.v. het college en de raad

informatiecentrum tel.	uw kenmerk	bijlage(n)
(070) 373 8393		
betreft	**ons kenmerk**	**datum**
Besluitvormingsprocedure	FLO/U201201363	14 september 2012
Verpakkingenakkoord	Lbr. 12/083	

Samenvatting

In deze ledenbrief informeren wij u over de voorgenomen besluitvormingsprocedure voor de totstandkoming van een nieuw Verpakkingenakkoord. Tijdens de ledenvergadering op 6 juni jl. heeft het bestuur aangekondigd deze zomer onderzoek te laten doen door een onafhankelijke commissie van deskundigen naar de verdere verduurzaming van verpakkingen en aansluitend bestuurlijke ledenbijeenkomsten te organiseren om dit advies toe te lichten. In de week van 17 september wordt het advies van de commissie Van der Vlist opgeleverd. Via een bijzondere ledenbrief wordt u geïnformeerd over de bevindingen. Aansluitend komt de VNG commissie Milieu en Mobiliteit bijeen om op grond van de bestuurlijke ledenbijeenkomsten in het land het VNG bestuur te adviseren. Op 11 oktober neemt het bestuur een standpunt in over de aanbevelingen van de Commissie Van der Vlist, rekening houdend met de discussie in de ledenbijeenkomsten. Vervolgens wordt een ledenraadpleging gehouden.

Aan de leden

informatiecentrum tel.	uw kenmerk	bijlage(n)
(070) 373 8393		
betreft	**ons kenmerk**	**datum**
Besluitvormingsprocedure Verpakkingenakkoord	FLO/U201201363 Lbr. 12/083	14 september 2012

Geacht college en gemeenteraad,

In deze ledenbrief informeren wij u over de voorgenomen besluitvormingsprocedure voor de totstandkoming van een nieuw Verpakkingenakkoord.

Het Verpakkingenakkoord is door de Rijksoverheid en het bedrijfsleven ondertekend, maar nog niet door de derde, onmisbare partij: de VNG namens de gemeenten. Gemeenten hebben grote met het besluit van de Tweede Kamer om het statiegeld op grote PET-flessen af te schaffen. Tijdens de ledenvergadering van 6 juni jl. heeft het bestuur aangekondigd deze zomer onderzoek te laten doen door een onafhankelijke commissie van deskundigen, onder leiding van Hans van der Vlist (voormalig SG VROM), naar de verdere verduurzaming van verpakkingen en aansluitend bestuurlijke ledenbijeenkomsten te organiseren.

Deze bestuurlijke bijeenkomsten vinden plaats op:
- 19 september in Assen (in het stadhuis aan de Noordersingel 33)
- 20 september in Breda (in het stadhuis aan de Claudius Prinsenlaan 10)
- 24 september in Den Haag (VNG, Nassaulaan 12)

(U heeft hiervoor een uitnodiging ontvangen)

In de week van 17 september wordt het advies van de commissie Van der Vlist opgeleverd. Via een bijzondere ledenbrief wordt u geïnformeerd over de bevindingen.
Aansluitend komt de VNG commissie Milieu en Mobiliteit bijeen om op grond van de bestuurlijke bijeenkomsten in het land het VNG bestuur te adviseren. Op 11 oktober neemt het bestuur een standpunt in over de aanbevelingen van de Commissie Van der Vlist, rekening houdend met de discussie in de ledenbijeenkomsten. Vervolgens wordt een ledenraadpleging gehouden.

Hoogachtend,

r. R.J.J.M. Pans
voorzitter directieraad

Deze ledenbrief staat ook op www.vng.nl onder brieven.

Brief aan de leden
T.a.v. het college en de raad

informatiecentrum tel.	uw kenmerk	bijlage(n)
(070) 373 8393		
betreft	**ons kenmerk**	**datum**
Wijziging doelgroepen Wet kinderopvang en kwaliteit peuterspeelzalen	BAOZW/U201201311 Lbr. 12/085	17 september 2012

Samenvatting

Ingaande 2013 heeft het Kabinet een aantal bezuinigingsmaatregelen genomen ten aanzien van de kinderopvangtoeslag voor doelgroepouders. De maatregelen hebben gevolgen voor de huidige gemeentelijke taak voor de doelgroepen in de Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen (verder de Wet kinderopvang). De wijziging van de wet is onlangs in de Staatscourant gepubliceerd.

De belangrijkste wijziging is dat de taak die gemeenten sinds 2005 hebben om het werkgeversdeel van de kinderopvangtoeslag voor gemeentelijke doelgroepen uit te keren vanaf 2013 wordt overgedragen aan de Belastingdienst/Toeslagen. De middelen die voor deze taak in het gemeentefonds zijn gestort worden per 1 januari 2013 uit het gemeentefonds gehaald.

In deze ledenbrief informeren wij gemeenten over de wetswijziging en de gevolgen voor de taak van gemeenten.

Aan de leden

informatiecentrum tel.	uw kenmerk	bijlage(n)
(070) 373 8393		
betreft	**ons kenmerk**	**datum**
Wijziging doelgroepen Wet kinderopvang en kwaliteit peuterspeelzalen	BAOZW/U201201311 Lbr. 12/085	17 september 2012

Geacht college en gemeenteraad,

Ingaande 2013 heeft het Kabinet een aantal maatregelen genomen ten aanzien van de kinderopvangtoeslag voor doelgroepouders. De maatregelen hebben gevolgen voor de huidige gemeentelijke taak voor de doelgroepen in de Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen (verder de Wet kinderopvang). De wijziging van de wet is onlangs in de Staatscourant gepubliceerd. In deze ledenbrief informeren wij gemeenten over de wetswijziging en de gevolgen voor de taak van gemeenten.

Inleiding

Doelgroepouders zijn ouders die niet werken, doch aanspraak maken op kinderopvangtoeslag omdat zij deelnemen aan een traject naar werk, een studie volgen of als verplichte inburgeraar een inburgeringscursus volgen bij een geregistreerde instelling. Deze doelgroepouders ontvangen op dit moment een deel van de kinderopvangtoeslag, de zogenoemde vaste voet, van de gemeente of het UWV. De Belastingdienst/Toeslagen keert deze vaste voet uit voor werknemers en zelfstandigen. De uitkering van het zogenaamde rijksdeel van de kinderopvangtoeslag vindt sinds de invoering van de Wet kinderopvang in 2005 plaats door de Belastingdienst/Toeslagen.
In het kader van de bezuinigingsmaatregelen van het Kabinet voor de kinderopvang wordt vanaf 2013 de vaste voet in de kinderopvangtoeslagentabel voor het eerste kind inkomensafhankelijk en bouwt af naar een toeslag van 0% voor de inkomens vanaf 118.000 euro.

Gevolgen wetswijziging

Aangezien het UWV en de gemeenten niet beschikken over de vereiste inkomensgegevens, wordt de uitbetaling van de volledige toeslag voor doelgroepouders vanaf 2013 door de Belastingdienst/Toeslagen gedaan. De Belastingdienst/Toeslagen zal dus vanaf januari 2013 de gehele toeslag uitkeren voor zowel werkende als doelgroepouders. Het budget voor de uitkeringslasten wordt uit het gemeentefonds gehaald.

Voor werkende ouders geldt sinds 2012 dat het recht op kinderopvangtoeslag is gekoppeld aan de gewerkte uren.
Voor doelgroepouders is in de gewijzigde wet een grondslag opgenomen om de koppeling kinderopvangtoeslag – aantal trajecturen mogelijk te maken. Vanwege de ingrijpende consequenties voor de uitvoeringssystematiek zal de urenkoppeling gefaseerd worden ingevoerd. De eerste stap is dat vanaf 2013 de duur van het recht op kinderopvangtoeslag voor doelgroepouders wordt beperkt tot de maanden waarin de doelgroepouder daadwerkelijk een traject naar werk, een studie of verplicht een inburgeringscursus volgt. In de trajectmaanden bouwt een doelgroepouder per maand, ongeacht het gebruik van kinderopvang, 230 uur aan toeslagrechten op. Dat betekent dat een ouder die minder dan het maximale aantal uren kinderopvang per maand gebruikt een buffer opbouwt voor de maanden na afloop van het traject. De opgebouwde rechten zijn overigens uitsluitend in hetzelfde jaar te gebruiken. In volgende jaren is het mogelijk dat via een Algemene Maatregel van Bestuur de urenkoppeling alsnog wordt ingevoerd.
In opdracht van de minister van SZW heeft het Kwaliteits Instituut Nederlandse Gemeenten (KING) een impactanalyse gemaakt met betrekking tot de ICT en procesgevolgen van het wetsvoorstel voor gemeenten. Lees verder het rapport ….
De wijziging van de Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen is in de Staatscourant gepubliceerd, zie http://www.vng.nl/eCache/DEF/1/16/597.html

Nieuwe taken gemeente

Informatieplicht aan de Belastingdienst

Voor de vaststelling van de volledige toeslag door de Belastingdienst/Toeslagen dienen gemeenten, UWV en DUO te melden wie doelgroepouder is en welke periode deze ouder deel neemt aan een traject naar werk.
Het gaat om de volgende gegevens:

1. Gemeentecode: het 4-cijferige gemeentenummer is gebaseerd op de CBS-codelijst Nederlandse Gemeenten en bevat de code van de gemeente die het re-integratietraject bekostigt en uitvoert dan wel uitbesteedt.
2. BSN van de doelgroepouder.
3. Registratienummer van het traject, het unieke nummer dat door de gemeente aan één traject wordt toegekend. Eén BSN kan meerdere trajecten hebben die elk afzonderlijk kenbaar gemaakt worden.
4. Datum aanvang traject: de datum per wanneer de eerste voorziening gericht op arbeidsinschakeling binnen een traject, wordt ingezet.
5. Datum einde traject: de datum per wanneer de gemeente alle re-integratieactiviteiten voor de klant besluit te beëindigen. Optioneel, dit veld kan leeg zijn wat betekent dat het traject nog loopt.

Voor gemeenten is het Inlichtingenbureau ingeschakeld om alle gegevens te verzamelen in één bestand. Iedere gemeente dient de informatie periodiek, per kwartaal aan het Inlichtingenbureau te verstrekken, die het vervolgens tot één overzicht comprimeert en aan de Belastingdienst/Toeslagen verstuurt.

KING heeft met de softwareleveranciers besproken dat zij tijdig zorg dragen voor een voorziening in de softwarepakketten waarmee gemeenten de informatiebestanden kunnen aanleveren aan het Inlichtingbureau.
In de voorziening worden naast bovenstaande gegevens optioneel de registratie mogelijkheden voor de eventueel toekomstige urenkoppeling opgenomen.
De kosten van de nieuwe voorziening in de softwarepakketten zullen naar verwachting door de leveranciers bij de gemeente in rekening worden gebracht.
De gemeente levert het bestand aan het Inlichtingbureau in een bericht gebaseerd op Stuf 3.10. Dit is de gemeentelijke standaard berichtvoering. KING is, als beheerder van de standaard, verantwoordelijk voor het opstellen van het bericht.
De bestanden moeten 4 x per jaar via het Inlichtingbureau bij de Belastingdienst worden aangeleverd, te weten op:
1 januari – 1 april – 1 juli – 1 oktober.
De eerste aanlevering vindt plaats op 1 januari 2013 van de op die datum lopende trajecten. Het bestand dat de gemeente vervolgens per de 1e van elk volgend kwartaal aanlevert bevat de gegevens van de doelgroepouders die in de afgelopen 3 maanden een traject volgden.
De softwareleveranciers zullen zorg dragen voor instructies voor het maken van de kwartaalbestanden.

Wij vragen gemeenten uitdrukkelijk aandacht voor het grondig inregelen van het proces van het correct en actueel registreren van de gegevens van de doelgroepouders. Voor de juiste uitbetaling van de kinderopvangtoeslag is de Belastingdienst/Toeslagen afhankelijk van de informatievoorziening van de gemeente. Het niet correct en actueel registreren van de informatie kan doelgroepouders voor financiële problemen plaatsen.
Gemeenten zijn zelf verantwoordelijk voor het tijdig aanleveren van de bestanden bij het Inlichtingenbureau. Het Inlichtingbureau zal dit niet bij gemeenten afdwingen.
Het vraagt van gemeenten ook alertheid om cliënten in een re-integratietraject te wijzen op de mogelijkheden van het (tijdig) aanvragen van een kinderopvangtoeslag. De aanvraag moet bij de Belastingdienst/Toeslagen worden ingediend vóór de maand of uiterlijk in de maand waarop het recht op kinderopvangtoeslag bestaat. De Belastingdienst kent géén terugwerkende kracht meer voor de toeslagaanvragen. Ook bij beëindiging van het traject moet de gemeente erop toezien dat de doelgroepouder de Belastingdienst hierover informeert.

Wij adviseren gemeenten:

- Intern een verantwoordelijke aan te wijzen voor de tijdige aanlevering van de registratiebestanden aan het Inlichtingbureau
- In de registratie zoveel mogelijk de start- èn de einddatum van het traject op te nemen. Met een open einddatum spreidt de Belastingdienst de betaling van de kinderopvangtoeslag namelijk over het hele jaar.

Verklaring doelgroepouder
De doelgroepouder dient een verklaring als bewijsstuk voor de Belastingdienst/Toeslagen te ontvangen waarin is aangegeven welke maanden men deelneemt aan een traject naar werk.

Deze verklaring dient de gemeente af te geven voor de doelgroepouder die aan een traject naar werk van de gemeente deelneemt.
In de verklaring dienen de volgende gegevens te worden opgenomen:

- BSN
- Startdatum re-integratietraject
- Einddatum re-integratietraject

De VNG maakt hiervoor geen modelverklaring.
Indien er tussentijds iets wijzigt in de duur van het traject moet de verklaring worden ingetrokken en dient de doelgroepouder een nieuwe verklaring te ontvangen.

Aanvullende compensatie doelgroepouders (KOA-kopje)
Het uitkeren van de aanvullende compensatie van de eigen bijdrage voor doelgroepouders (KOA kopje) blijft een taak voor de gemeente. Gemeenten hebben, anders dan nu, de vrijheid om de compensatie al dan niet te verlenen en kunnen zelf de omvang daarvan bepalen. Er worden dus geen wettelijke compensatiepercentages meer vastgelegd. De middelen voor het KOA kopje blijven in het Gemeentefonds, ca. 4,8 miljoen.

Sociaal medische indicatie
De uitvoering van de niet-wettelijke SMI regeling blijft ook na 2012 ongewijzigd. De gemeente kan hier eigen beleid op blijven voeren. Voor de uitvoering zit ca. 28 miljoen in het Gemeentefonds.
Overigens is de VNG met het ministerie van SZW in overleg om de huidige uitwerking van de SMI regelingen in gemeenten tegen het licht te houden. Dit heeft te maken met Kamervragen aan de minister, maar ook met signalen die de VNG bereikten over knelpunten van gemeenten bij de uitvoering van de regeling. Wij informeren u binnenkort verder via www.vng.nl

Voor uitvoering van de doelgroepfinanciering van de Wet kinderopvang hebben wij indertijd een VNG modelverordening gemaakt. De artikelen die betrekking hebben op de wettelijke doelgroepen vervallen bij inwerkingtreding van de wetswijziging op 1 januari 2013 van rechtswege. Voor de SMI artikelen kunt u de verordening in stand houden.

Financiën

In 2005 is er bij de invoering van de Wet kinderopvang een budget van € 24,3 mln. toegevoegd voor de uitbetaling van de vaste voet voor doelgroepouders. Inmiddels is dit bedrag inclusief latere toevoegingen en accres gegroeid tot € 40 mln. Dit budget wordt met ingang van 2013 uit het gemeentefonds gehaald. De uitname wordt in de septembercirculaire van het Ministerie van BZK opgenomen en toegelicht.
De middelen voor het KOA kopje blijven in het Gemeentefonds, ca. 4,8 miljoen.
Hetzelfde geldt voor de ca. 28 miljoen voor de uitvoering van SMI.

Communicatie

Het ministerie van SZW en de Belastingdienst zullen ouders via verschillende media informeren over de wetswijziging. O.a. op www.rijksoverheid.nl en www.belastingdienst.nl verschijnt binnenkort publieks informatie. De huidige doelgroepuders ontvangen van het ministerie ook een factsheet. De Belastingdienst/Toeslagen stuurt de ouders in december a.s. de voorlopige beschikking voor de kinderopvangtoeslag 2013 met een wijzigingswijzer.

De kinderopvangondernemers worden via de brancheorganisaties geïnformeerd. Voor zover uw gemeente in de huidige situatie voor doelgroepouders plaatsen inkoopt bij kinderopvangondernemers dient u de inkooprelatie per 1-1-2013 stop te zetten.

Het ministerie van SZW informeert gemeenten verder via de verzamelbrief die over enkele weken wordt verstuurd. Verder wordt op www.gemeenteloket.nl een factsheet van het ministerie geplaatst. Gemeenten wordt gevraagd de doelgroepouders ook zelf te informeren over de wetswijziging. Wij raden daarbij aan om de ouders erop te wijzen dat zij de beschikking van de Belastingdienst/Toeslagen voor 2013 checken op correctheid voor de situatie in 2013.

Hoogachtend,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

mr. R.J.J.M. Pans
voorzitter directieraad

Deze ledenbrief staat ook op www.vng.nl onder brieven.

Brief aan de leden
T.a.v. het college en de raad

informatiecentrum tel.	uw kenmerk	bijlage(n)
(070) 373 8393		2
betreft	**ons kenmerk**	**datum**
advies Van der Vlist Verpakkingenakkoord	FLO/U201201388 Lbr. 12/086	18 september 2012

Samenvatting

In deze brief informeren wij u over de resultaten van een onafhankelijk onderzoek naar de mogelijkheden om de verpakkingsketen te verduurzamen. De aanleiding voor dit onderzoek is de discussie over de afschaffing van het statiegeld. Het VNG-bestuur kon en wilde niet voorbij gaan aan de zorgen die leven binnen de achterban. De VNG heeft daarom besloten onafhankelijk onderzoek te laten doen naar verduurzaming van de verpakkingsketen. Dit onderzoek is afgelopen zomer uitgevoerd door onderzoeksbureau Drift, verbonden aan de Erasmus Universiteit Rotterdam. Op basis van dit onderzoek heeft een onafhankelijke commissie, onder leiding van Hans van der Vlist (voormalig SG VROM), een advies uitgebracht aan het bestuur en de leden van de VNG.

Aan de leden

informatiecentrum tel.	**uw kenmerk**	**bijlage(n)**
(070) 373 8393		2
betreft	**ons kenmerk**	**datum**
advies Van der Vlist Verpakkingenakkoord	FLO/U201201388 Lbr. 12/086	18 september 2012

Geacht college en gemeenteraad,

Met deze brief informeren wij u over de resultaten van een onafhankelijk onderzoek naar de mogelijkheden om de verpakkingsketen te verduurzamen. De aanleiding van dit onderzoek is de discussie over de afschaffing van statiegeld, waarmee de Tweede Kamer inmiddels, onder voorwaarden, mee heeft ingestemd.

Een groot deel van de gemeenten heeft hier grote moeite mee en maakt zich zorgen over de gevolgen voor het milieu en heeft daarom via een informele ledenpeiling van afgelopen voorjaar of op een andere manier laten weten niet te kunnen instemmen met afschaffing van het statiegeld. Onder het door de Rijksoverheid en bedrijfsleven ondertekende Verpakkingenakkoord ontbreekt dan ook nog een derde, onmisbare partij: de VNG namens de gemeenten. Dit was aanleiding voor het bestuur om een onafhankelijke commissie onder leiding van Hans van der Vlist (voormalig SG VROM) advies te vragen over de betekenis en mogelijke verbeteringen van het Verpakkingenakkoord. Onafhankelijk betekent in dit geval dat de commissie los van de VNG heeft kunnen werken. De commissie is ondersteund door een voorstudie van het onderzoeksinstituut Drift van de Erasmus Universiteit Rotterdam.

De 'Commissie Van der Vlist' heeft deze week haar advies opgeleverd en oordeelt over het algemeen dat het Verpakkingenakkoord een goede basis biedt, maar doet concrete aanbevelingen, zodat het akkoord een acceptabele verduurzamingsagenda biedt, als tegenwicht tegen de voorgenomen afschaffing van de verplichting tot statiegeld op grote PET-flessen. De commissie doet belangrijke aanbevelingen ter aanvulling, aanpassing en/of verduidelijking om (1) meer garanties te bieden op financiering en monitoring; (2) de visie, verduurzamingsagenda en het kennisinstituut te versterken; en (3) harde kwaliteitsdoelen te bieden. In de bijlage tref u de voorstudie en het advies.

Voordat het bestuur een standpunt inneemt over de aanbevelingen, willen wij graag eerst uw mening hierover horen tijdens een van de bestuurlijke ledenbijeenkomsten op 19, 20 en 24 september. Uw input op deze bijeenkomsten is van grote waarde voor de VNG commissie Milieu en Mobiliteit die mede op grond hiervan het bestuur zal adviseren over het Verpakkingenakkoord in relatie tot het advies Van der Vlist. Op 11 oktober neemt het bestuur een standpunt in over de aanbevelingen, rekening houdend met de discussie in de ledenbijeenkomsten. Vervolgens wordt een ledenraadpleging gehouden.

Hoogachtend,

mr. M.J.J.R. Pans
voorzitter directieraad

Deze ledenbrief staat ook op www.vng.nl onder brieven.

Voorwoord

Het Verpakkingenakkoord is door de Rijksoverheid en het bedrijfsleven ondertekend, maar nog niet door de derde, onmisbare partij: de VNG namens de gemeenten.

De VNG heeft een onafhankelijke commissie onder leiding van Hans van der Vlist gevraagd hen te adviseren over de betekenis en mogelijke verbeteringen van het Verpakkingenakkoord. Onafhankelijk betekent in dit geval dat de commissie los van de VNG heeft kunnen werken. Deze commissie is samengesteld uit twee duurzaamheidswetenschappers (prof. Rotmans en prof. Worrell) en personen die op persoonlijke titel participeren, maar wel eerder betrokken zijn geweest bij onderhandelingen over het akkoord (of eerdere akkoorden) (Van Huffelen en Seegers). Deze laatsten hebben vanuit hun betrokkenheid inhoudelijke kennis, maar ook gevoel voor de politiek-bestuurlijke verhoudingen bij deze kwestie.

Gezien de korte zomerperiode die voor het opstellen van het advies beschikbaar was, bleek het niet mogelijk een uitgebreide feitelijke studie te doen naar economische en milieutechnische effecten. Desalniettemin onderschrijft de commissie de noodzaak van objectief, wetenschappelijk onderzoek naar – en vaststelling van – de kwaliteit en kwantiteit van kunststof- en andere materiaalstromen gerelateerd aan verpakkingen.

De commissie heeft zich in haar analyse erop gericht om het akkoord vanuit alle verschillende posities op de verduurzaming van de levenscyclus van verpakkingen (in het bijzonder kunststofverpakkingen) aanvaardbaar te maken en de gedeelde waarden onder de verschillende posities te vinden. Zij heeft dus de effecten van het akkoord op milieu en kosten wel beschouwd, maar niet berekend of anderszins objectief vastgesteld.

De commissie is ondersteund door een voorstudie door het onderzoeksinstituut DRIFT van de Erasmus Universiteit Rotterdam. Zij hebben voor de commissie de diverse visies van betrokkenen op het verpakkingenakkoord in kaart gebracht, geanalyseerd en suggesties voor verduidelijkingen en/of aanpassingen van het akkoord gedaan.

Alexandra van Huffelen (wethouder gemeente Rotterdam[1])
Jan Rotmans (hoogleraar duurzaamheid en transities, Erasmus Universiteit[1])
Robert Seegers (directeur Public Affairs & Communications Benelux, Coca-Cola Enterprises[1])
Ernst Worrell (hoogleraar, Copernicus Instituut, Universiteit Utrecht[1])
Hans van der Vlist (voorzitter; voormalig gedeputeerde en voormalig directeur-generaal Milieu)

[1] Alle commissieleden nemen op persoonlijke titel deel aan de commissie

1. Context van het advies en verpakkingenakkoord

De maatschappelijke en politieke discussie over het akkoord richt zich vooral op de overeengekomen vrijheid voor het verpakkend bedrijfsleven om geen statiegeld meer op grote PET-flessen te heffen. Het argument hiervoor is dat het bedrijfsleven vrijheid van middelen wenst om de haar opgelegde doelen te halen. Zij denkt dat deze doelen het meest effectief en efficiënt behaald kunnen worden door de investeringen en communicatie naar burgers te richten op één systeem namelijk bronscheiding; of, waar gemeenten dit wenselijk en haalbaar achten, nascheiding. Tegenover de afschaffing van statiegeld op grote PET-flessen staan legitieme bezwaren. Het statiegeldsysteem is een vertrouwd, kwalitatief hoogwaardig systeem en levert onbetwist uitstekende milieuprestaties. De kringloop van statiegeld PET is een belangrijke stroom binnen het recyclen van huishoudelijke kunststofverpakkingen. Daarnaast is er de vrees dat zonder statiegeld grote PET flessen vaker als zwerfafval op straat en in de berm zullen belanden; en ook statiegeld op bijv. bierflesjes zal verdwijnen.

Dat de 'statiegeldparagraaf' veel aandacht heeft gekregen, is dus begrijpelijk. Echter, om het laten opgaan van de PET-statiegeldstroom in het bronscheidingssysteem te beoordelen, is een bredere beschouwing dan statiegeld alleen nodig. Ook bij voorstanders van het statiegeldsysteem blijkt de kritiek op het akkoord vaak veel genuanceerder en dieper te liggen. Bovendien zijn er behalve statiegeld (en huishoudelijke bronscheiding), ook andere stromen van kunststofinzameling en –recycling en omvat het akkoord alle verpakkingsmateriaalsoorten. De commissie heeft zich dan ook de vraag gesteld: is het akkoord als geheel in balans voor de verschillende partijen en hun economische en ecologische belangen en zo nee, welke aanpassingen en/of aanvullingen zijn noodzakelijk?

Historisch gezien is de transitie van ons afvalsysteem 'van storten naar verbranden' en hergebruik van bepaalde stromen voltooid. Bij sommige stromen (glas, papier, sommige bedrijfsstromen) is de kringloop nagenoeg gesloten, mede omdat deze economisch rendabel zijn. Een aantal stromen wordt niet gerecycled, waaronder drankkartons. Ook kunststoffen – waaronder kunststofverpakkingen – zijn altijd een uitdagende stroom gebleken. Toch zal binnen een decennium het punt bereikt zijn dat meer kunststofverpakkingen worden gerecycled dan verbrand; onder meer door het bestaande statiegeldsysteem, de in korte tijd uitgerolde lokale inzamelingsinfrastructuur en de minder zichtbare recycling van bedrijfsafval. Het huidige systeem, gebaseerd op economische principes, schaalvergroting, hergebruik en verbranden, wordt in deze zin verder geoptimaliseerd. Tegelijk is dit systeem vanuit grondstoffenperspectief onduurzaam: het functioneert alleen bij de aanwezigheid van (continu groeiende hoeveelheden) afval.

De commissie constateert hiernaast dat er de afgelopen jaren een sterke toename van de mogelijkheden, innovaties en politieke en maatschappelijke aandacht voor grondstoffen en een circulaire economie is. Idealiter willen en moeten we als samenleving op de langere termijn naar een situatie waarin grondstoffen worden hergebruikt zonder kwaliteitsverlies, geen (schadelijk) afval wordt geproduceerd en kringlopen economisch effectief worden gesloten. Een dergelijke transitie impliceert een wereld waarin preventie, het anders ontwerpen van verpakkingen en producten (*design for re-use and recycling*) en een goed functionerende inzameling centraal staan. Vanuit deze context, waarin er vanuit het bestaande systeem stappen voorwaarts moeten worden gezet, maar tegelijk maximaal ruimte en richting moet worden gegeven aan de volgende afvaltransitie, heeft de commissie zich de vraag gesteld hoe het voorliggende akkoord hier beter aan tegemoet zou kunnen komen.

Het is echter in het belang van alle partijen om te komen tot een akkoord voordat het huidige akkoord eind dit jaar afloopt: voor de gemeenten om vergoeding voor het inzamelen van afval te behouden, voor de Rijksoverheid om invulling te geven aan nationale milieudoelstellingen en voor het bedrijfsleven om hun producentenverantwoordelijkheid effectief in te kunnen vullen.

Die ruimte en richting worden dus niet in een vacuüm gezocht: uiteindelijk zullen alle drie partijen hun handtekening moeten zetten. Zo zet de Rijksoverheid in op doelen en markten en minder op

voorschriften en middelen. Zij heeft niet langer de ambitie om koste-wat-**kost 'het beste jongetje van de klas' te zijn.** Ook de derde benodigde partij, het verpakkend bedrijfsleven, heeft haar eigen wensen en doelen, bijv. vrijheid in hoe ze haar producten vormgeeft en in de markt zet. Overkoepelend leven alle partijen in een tijd waarbij duurzaamheid ook over economische duurzaamheid gaat. Het advies van de commissie is dan ook gericht op de wensen en belangen van de gemeenten, maar zou ook voor de beide andere partijen acceptabel moeten zijn.

2. Leidende principes op de lange termijn

Het voorliggende akkoord is vooral een serie afspraken tussen direct betrokken partijen. Afspraken waar de meningen vaak behoorlijk over verschillen, zowel tussen bedrijfsleven, overheid en gemeenten als soms ook tussen gemeenten onderling. Daardoor blijft onderbelicht dat er op de lange termijn wel degelijk consensus lijkt te zijn over de fundamenten van een nieuw systeem. Het akkoord is in grote lijnen dan ook positief te waarderen: de partijen hebben een gezamenlijke intentie en belang eruit te komen. Deze vatten we samen in onderstaande principes die leidend zouden moeten zijn voor de verduurzaming in de komende tien jaar en verder.

Proces

1. **Ieder op zijn eigen tempo en op zijn eigen manier.** Er is vrijheid voor gemeenten en bedrijven voor eigen invulling van de afspraken en om zelf een hoger ambitieniveau te formuleren.
2. **En als geheel vooruit:** die vrijheid wordt wel begrensd door de collectieve garantie dat het milieurendement in ieder geval significant blijft toenemen.

Kwaliteit

3. **De toekomst ligt in gesloten kringlopen van materiaal en/of verpakkingen,** in combinatie met preventie en aangevuld door nuttige toepassing voor energie waar dat zonder meer betere milieuprestaties oplevert.
4. **Streven naar minimaal kwaliteits- en energieverlies in die kringlopen is cruciaal**, dat begint bij 'ecodesign' en eindigt bij een zo hoog mogelijke zuiverheid van recycling en zo hoogwaardig mogelijke toepassing. Omdat elke kringloop uiteindelijk altijd energie zal blijven kosten is het ook van belang de totale massa van verpakkingen te verminderen.

Rollen

5. **Gemeenten zijn beleidspartner van rijksoverheid en lokale beleidsautoriteit**: zij reguleren de lokale publieke ruimte, zijn dé opsteller en eventueel uitvoerder van lokaal milieubeleid, waaronder afvalinzameling en reiniging. Vanuit die rol zijn ze gesprekspartner voor de rijksoverheid in het vaststellen van nationaal beleid.
6. Gemeenten zijn ook **uitvoeringspartner van het verpakkend bedrijfsleven**: behalve dat gemeenten in de lokale context bedrijven reguleren, zijn gemeenten ook partner van het verpakkend bedrijfsleven om voor hen uitvoering aan hun producentenverantwoordelijkheid te geven.

Economie en financiering

7. **Uiteindelijk komt er een economisch renderend systeem van kunststofkringlopen** in een circulaire economie. Binnen de periode van dit akkoord moeten en kunnen belangrijke stappen in deze richting genomen worden.

8. **Tot die tijd financiert het bedrijfsleven de gemeente in zijn uitvoeringstaak** op een manier die voldoende zekerheid voor investeringen geeft, maar waarbij ook gestreefd wordt naar een kostenefficiënt systeem om de maatschappelijke kosten beperkt te houden.

Deze onderliggende principes zijn de toetssteen voor een akkoord: brengt het akkoord ons voldoende in de richting van deze principes of is het juist een blokkade?

3. Verschillende perspectieven op de middellange termijn

In de veelheid van belangen en wensen vanuit gemeenten, bedrijfsleven, Rijk en overige betrokkenen komen twee terugkerende dimensies naar voren, die voor de Commissie een basis vormen om het verpakkingenakkoord te evalueren en aan te scherpen.

Eerst kwaliteit of eerst kwantiteit

Personen en partijen die de cyclus vanuit een totale visie en een hoog ambitieniveau beschouwen, zoeken de oplossingen vaak in een focus op kwaliteit van de verschillende kunststofstromen. De nadruk ligt hierbij op de totale milieueffecten van cycli, wat leidt tot een onderscheid tussen hoog- en laagwaardige toepassingen van recyclaat en veel aandacht voor preventie en ontwerp van verpakkingen.

Andere personen en partijen denken minder vanuit een langetermijnvisie, maar zoeken naar de volgende flinke stap vooruit. Dit pragmatisme maakt ook dat men liever op hoog niveau doelstellingen overeenkomt dan precieze middelen met elkaar afspreekt; dit uit zich in de voorkeur voor één, hoog overkoepelend recyclingspercentage. Kwaliteit is daarbij een belangrijke randvoorwaarde of secundair doel, maar uiteindelijk telt vanuit dit perspectief elk hergebruik. Bovendien ziet men vaak kwaliteit uit kwantiteit volgen: met grotere stromen is in deze visie ook meer kwaliteit mogelijk[2].

Onderhandelen of samenwerking

De tweede dimensie waarin partijen op de middellange termijn van mening verschillen, richt zich op samenwerking en financiering. Partijen die uitgaan van een *samenwerkingsperspectief,* menen dat er op dit moment ten onrechte het beeld van wantrouwen en onbegrip tussen partijen is. Men stelt dat er in het verleden ook tussen partijen positief en goed is samengewerkt. Vanuit die observatie ziet men ook naar de toekomst het samen werken aan oplossingen en innovaties als de manier om weer vertrouwen tussen partijen te winnen. Vanuit dit perspectief is het logisch en goed dat het akkoord vooral de principes vastlegt en bijv. nog niet de precieze vergoedingen. Tien jaar is immers een lange periode, waarin veel kan veranderen en het niet onredelijk is te veronderstellen dat bijvoorbeeld kosten zullen veranderen door grotere volumes en meer ervaring met het systeem. Waar men een positievere houding heeft naar samenwerking, zal men ook op **andere punten minder de behoefte hebben het akkoord 'dicht te timmeren'.** Deze partijen gaan dus sterk uit van **co-creatie**.

Het *onderhandelingsperspectief* ziet het akkoord als een compromis en uitruil tussen belangen. Vaak spelen ervaringen met de uitwerking en uitvoering van eerdere overeenkomsten een rol bij deze positie. Drie cruciale vragen vanuit een dergelijk perspectief zijn: is de voorziene uitkomst acceptabel? Is te controleren of partijen zich aan hun toezeggingen houden? Is er voldoende aanspreekbaarheid of afdwingbaarheid bij partijen om te kunnen vertrouwen op nakoming? Vanuit dit perspectief wil men meer zekerheid over financiën, bij voorkeur in de vorm van concrete bedragen. Dit heeft deels te maken met onderhandelings-**technische argumenten ('niet statiegeld weggeven voor we een goede regeling in handen hebben'), maar deels ook met de behoefte om te investeren in een** permanente infrastructuur, bijv. ondergrondse containers of containers met pers, waarvoor men over langere termijn financiële zekerheid wil.

[2] Prof. Worrell merkt hierbij op dat hij geen wetenschappelijke basis voor deze stelling.

Perspectieven respecteren

De commissie denkt dat het mogelijk zal zijn om het akkoord zo aan te passen, aan te vullen en/of te verduidelijken, dat het akkoord vanuit de verschillende perspectieven acceptabel is. Het akkoord zal dus elk perspectief op het bereiken van de leidende principes voldoende tegemoet moeten komen en een zekere balans moeten vinden tussen de perspectieven. Hierbij is met name aandacht voor de wensen vanuit gemeenten en anderen die vertrekken vanuit een onderhandelingsperspectief; zeker waar zij ook een focus op kwaliteit van de kunststofstromen hebben. Onderstaande figuur illustreert waar de onbalans tussen de verschillende middellangetermijnperspectieven zich bevindt.

	Kwantiteit eerst	Kwaliteit eerst
Co-creatie	Akkoord grotendeels acceptabel. 1	Meer aandacht voor visie, duurzaamheidsagenda en kennisinstituut nodig. 2
Onderhandeling	Meer aandacht voor garanties financiering en monitoring. 3	Akkoord is op belangrijke punten onvolledig. Meer aandacht voor harde kwaliteitsdoelen nodig. 4

Voor degenen die uitgaan van één kwantitatieve doelstelling die vanuit een co-creatie relatie bereikt wordt [1], is het akkoord over het algemeen positief. Het belangrijkste zal hier vooral zijn dat er snel een akkoord komt en dat er niet alsnog allerlei detailregelingen ontstaan als resultaat van de huidige perikelen. Voor degenen die uitgaan van co-creatie richting een agenda die zich op kwaliteit richt [2], biedt het akkoord een goede basis. Het voornaamste aandachtspunt is hier dat het onafhankelijke kennisinstituut voldoende momentum krijgt en een gezamenlijke visie en duurzaamheidsagenda wordt als belangrijk gezien. Het grootste probleem zit echter bij degenen die vanuit een onderhandelingshouding streven naar kwaliteitsfocus [4]. Voor hen zijn er weinig harde resultaten en zijn er te weinig harde garanties op kwaliteit, financiering en op naleving, terwijl juist in dit perspectief het afschaffen van statiegeld inhoudelijk en strategisch het meeste pijn doet. Ook vanuit een kwantiteitsfocus en onderhandelingshouding zijn er problemen [3], deze richten zich vooral op de monitoring, en **het gevoelsmatig 'te vroeg uit handen geven' van statiegeld op PET** flessen, vooral in relatie tot de ruimte voor interpretatie in de financiering.

4. Belangrijkste punten ter aanvulling, aanpassing en/of verduidelijking

De commissie is van mening dat het akkoord een goede basis biedt en beoordeelt de grote lijn alsmede de bredere afspraken als positief[3]. Vanuit de eerder genoemde tegenstellingen ziet ze echter de noodzaak om (1) meer garanties te bieden op financiering en monitoring voor degenen die vanuit een onderhandelingsperspectief denken; (2) de visie, verduurzamingsagenda en kennisinstituut te versterken voor degenen die denken in samenwerkingen op kwaliteit; en (3) harde kwaliteitsdoelen te bieden aan betrokkenen die willen onderhandelen op kwaliteit (zie figuur 1). Een belangrijke randvoorwaarde voor verschillende aanbevelingen is dat er tenminste bij het ijkmoment in 2014 overeenstemming is over de

[3] Prof. Worrell is van mening dat het akkoord weliswaar een bruikbare basis biedt, maar dat het voorliggende akkoord ook op hoofdlijnen nog aanpassing behoeft en zijn inziens heronderhandeling in lijn met alle aanbevelingen dus noodzakelijk is.

monitoringsgegevens en methoden. Dit vertalen we in de volgende aanbevolen aanvullingen, aanpassingen en/of verduidelijkingen

Om het conceptakkoord aan te vullen zodat het een acceptabele verduurzamingsagenda biedt als tegenwicht tegen de voorgenomen afschaffing van de verplichting tot statiegeld op grote PET-flessen, beveelt de commissie aan te overwegen om...

Visie en kwaliteit

... de leidende principes en een expliciete ambitie voor de transitie naar een gesloten kunststoffenkringloop toe te voegen.

... een aparte absolute preventiedoelstelling op te nemen. Deze bestaat bijvoorbeeld uit een absoluut plafond van de totaal op de markt gebrachte hoeveelheid kunststof verpakkingen in 2014, dat tot 2022 met 2% per jaar wordt verlaagd*.

... de streefdoelstellingen en de bindende hergebruiksdoelstelling te verhogen van de huidige 52% naar 65% in 2022. Gezien de onzekerheden in het huidige percentage zal tenminste voor het ijkmoment duidelijkheid moeten zijn over het percentage in 2012, vastgesteld door het kennisinstituut[4] [5].

... artikel 11.6.c te schrappen zodat aparte inzamelkanalen voor PET – onder gemeentelijke regie – mogelijk blijven.

... gedifferentieerde zuiverheidsnormen te gaan introduceren voor 2014. In lijn met de aangenomen Motie Van der Werf (30872-116) moeten percentages of absolute hoeveelheden van een hoge kwaliteit verplicht gesteld worden als voorwaarde voor het afschaffen van het verplichte statiegeldsysteem.

... op te nemen dat voor het ijkmoment aannemelijk zal zijn gemaakt dat recycling van grote PET flessen door bron- en nascheiding van voldoende kwaliteit zal zijn in vergelijking met het huidige statiegeldsysteem. Specifiek zal in ieder geval bewezen zijn dat het recyclaat van grote PET flessen ingezameld via bronscheiding technisch en economisch gezien in nieuwe 'foodgrade' PET flessen verwerkt kunnen en zullen gaan worden (bijv. tot een verhouding van 25% bronscheidingsrecyclaat en 75% nieuw PET).

... artikel 3.2.b de toevoeging '(re-use)' te vervangen door '(re-cycling)' en in dit artikel een extra lid toe te voegen dat daadwerkelijk hergebruik van verpakkingsproducten (re-use) betreft[6]

Financiering[7]

... de gemeenten zekerheid te bieden met betrekking tot de te maken investeringen, door de uitkomsten van de kostenstudies te beperken door een bandbreedte (zoals een minimum inzamelingsvergoeding van bijv. 300€/ton) of een maximaal jaarlijkse afname van de vergoeding (bijv. 5% per jaar).

... in de financiële vergoeding de zuiverheid van het ingezamelde materiaal tot uitdrukking te laten komen in het voorziene bonus/malus systeem. Vanaf 2014 zou een differentiatie kunnen worden aangebracht in de vergoeding op basis van dan vastgestelde kwaliteitsnormen. De basisvergoeding

[4] Dhr. Seegers tekent bij de aanbevelingen over een absolute preventiedoelstelling en verhoging van de hergebruiksdoelstellingen aan dat hij de ambities begrijpt, maar dat verhoogde cijfermatige doelstellingen een significante breuk zou inhouden met de reeds gesloten overeenkomst. Naar zijn inschatting zal dit voor het verpakkend bedrijfsleven niet aanvaardbaar zijn. Zie ook de algemene verklaring van dhr. Seegers aan de einde van dit document.

[5] Prof. Worrell ziet het ook als noodzakelijk om in dit akkoord nauwkeuriger te specificeren aan welke normen voldaan moet worden (i.p.v. dat alleen naar ongespecificeerde DKR-normen wordt verwezen).

[6] Om de definities in overeenstemming te brengen met Europese definities, zie bijvoorbeeld: The director-general of the DG Environment of the European Commission, June 2012, Guidance on the interpretation of key provisions of Directive 2008/98/EC on waste, par. 1.4.3 en 1.4.6 vanaf p. 30.

[7] Prof. Worrell maakt de aanbeveling dat er onderzoek noodzakelijk is of de voorziene verhoging van de bijdrage voor zwerfafval afdoende zal zijn om de aanvullende kosten door het vrijlaten van het statiegeld te dekken.

voor gemeenten wordt dan verhoogd naar rato van de aantoonbaar hogere marktprijs voor kwalitatief hoogwaardige stromen.

... te verduidelijken in de financiële paragraaf dat voor alle gemeenten eenzelfde prijs per ton zal worden gehanteerd. Gemeenten worden ongelimiteerd vergoed voor hun inzameling, ook boven de streefdoelstelling.

Monitoring

... de onafhankelijkheid en kwaliteit van de monitoring te garanderen door de structuur van het kennisinstituut (zie onder), de Inspectie en/of een review door onafhankelijke wetenschappelijke experts. Onderdeel hiervan is de beschikbaarheid van voldoende middelen om een betrouwbare monitoring te produceren en waar nodig diepgaand aanvullend onderzoek te doen. Deze onafhankelijke monitoring kan gebruik maken van de bestaande registraties van Nedvang.

... uit te gaan van resultaten die bewezen worden op basis van onafhankelijke monitoring. Het niet kunnen bewijzen van resultaten wordt als in gebreke blijven beschouwd voor wat betreft die resultaten.

... huishoudelijk afval dat via gemeentelijke stromen loopt in de afspraken eventueel los te koppelen van bedrijfsafval dat via commerciële stromen loopt. Specifieke doelpercentages voor deze stroom zijn beter te controleren.

... de collectieve uitvoeringsorganisaties van het verpakkend bedrijfsleven, gemeenten en ministerie hun cijfers over productie, import, inzameling en kosten openbaar te laten maken, voor zover andere belangen (privacy, mededingingsrechtelijk, concurrentie) niet zwaarder wegen en deze belangen niet met bijv. anonimisering te waarborgen zijn.

... het meetpunt voor het vaststellen van hergebruikspercentages op te schuiven van ingezameld en/of uitgesorteerd materiaal naar daadwerkelijk gemeten hergebruik.

Kennisinstituut

... als eerste opdracht, tot begin 2014 de grootste onzekerheden te reduceren en een feitelijke kwantitatieve basis te leggen onder deze discussie om een goede afweging bij het ijkmoment mogelijk te maken.

... het bedrijfsleven zich financieel aan het kennisinstituut te laten committeren voor de hele periode, bijv. door een gegarandeerd budget van ten minste 2 miljoen Euro per jaar.

... de ondersteuningsrol van het instituut in het generen van kennis voor de gemeenten voor de uitvoering in hun regierol (waaronder sortering en vermarkting) expliciet te maken.

... het kennisinstituut een multi-disciplinair karakter te geven en zich op de gehele verpakkingencyclus te laten richten, waarbij ook in het akkoord niet-vertegenwoordigde partijen (zoals inzamelaars, sorteerders, recyclers, kunststof- en verpakkingsproducten; en mogelijk ook maatschappelijke organisaties) worden betrokken.

... het instituut verbonden te laten zijn aan meerdere Nederlandse universiteiten.

... het instituut een onafhankelijke voorzitter en directeur te geven.

Overig

... de gemeenten de vrijheid te geven zich meer te organiseren met betrekking tot het voorop lopen in de gewenste lange termijnverduurzaming, bijvoorbeeld door koplopergroepen te formeren, ondersteund door het kennisinstituut.

... de pilot met drankkartons, indien deze op basis van wetenschappelijke analyse technisch en economisch succesvol blijkt, breed in te voeren voor het ijkmoment in 2014. Daarnaast eenzelfde pilot op te zetten voor blik waarvan bij gebleken succes tot brede implementatie overgegaan wordt.

... de doelstelling op te nemen dat gratis plastic draagtasjes in alle winkels zullen zijn uitgefaseerd in 2014. In concreto: artikel 11.1.e wordt aangepast zodat dit artikel betrekking heeft op alle winkels (niet alleen supermarkten) en daarmee in lijn komt met artikel 3.5.

... gemeenten samen met hun inwoners zich te laten inspannen om de duurzaamheid van de afvalinzameling en verwerking binnen de gemeente naar een hoger niveau te tillen. Zij zijn zo mede-verantwoordelijk voor het realiseren van de ambities van de overeenkomst.

... te zorgen dat wanneer het statiegeldsysteem wordt afgeschaft, gemeenten in overleg met Rijk en bedrijfsleven zorgen voor een duidelijke overgang op een systeem van inzameling en communicatie hierover naar burgers.

... een onafhankelijke partij aan te wijzen in de rol van arbiter, die bemiddelt bij conflicten tussen de partijen.

... de criteria voor afschaffen van de statiegeldverplichting eenduidig en scherp te formuleren (zie bijlage).

5.Conclusie

De hoofdlijnen en structuur van het akkoord bieden – ook gegeven dat uiteindelijk drie partijen het met elkaar eens moeten worden – een basis voor de ambities van gemeenten onder de verschillende perspectieven. De oorspronkelijke aanleiding van de blokkade – het statiegeld op grote PET flessen – is niet onoverkomelijk: vrijwel alle critici zien statiegeld niet als een principiële zaak of ultiem doel, maar als een belangrijk middel om dieperliggende doelen te behalen. Die doelen zijn mogelijk ook zonder het statiegeldsysteem te behalen, maar dat vraagt wel bovengenoemde verbeteringen in het akkoord. Die verbeteringen zorgen er ook voor dat op het 'ijkmoment' eenduidige informatie beschikbaar is over het al dan niet gehaald zijn van de criteria.

Verklaring dhr Seegers

Na de ondertekening van de Raamovereenkomst door Rijksoverheid en bedrijfsleven, zou het in het belang van alle betrokken partijen zijn wanneer de laatste bedenkingen aan de kant van gemeenten kunnen worden weggenomen.

Ik zie het als belangrijkste taak van deze Commissie een bijdrage te leveren aan dat proces, zodat uiteindelijk een zodanige basis ontstaat dat alle partijen voor lange termijn gezamenlijk kunnen werken aan de uitvoering van deze overeenkomst. Dat is voor mij ook de reden geweest actief aan deze Commissie deel te nemen.

In het akkoord staan naar mijn mening tal van waardevolle afspraken, wat ons in de Europese context werkelijk tot een koploperpositie brengt. Deze afspraken zijn tot stand gekomen na een lang en soms moeizaam proces, maar naar mijn overtuiging ligt er nu een overeenkomst met goede afspraken voor de lange termijn.

Het advies dat nu voor ligt bevat een analyse van de situatie die de Commissie aantrof. Daarnaast bevat het advies een aantal concrete handreikingen richting VNG, om op basis daarvan in overleg te treden met de partijen die reeds getekend hebben. Zo zijn er naar mijn overtuiging goede nadere afspraken te maken over de rol van het Kennisinstituut Verpakkingen en over een structurele dialoog tussen overheid en bedrijfsleven over verdere verduurzaming van verpakkingen. Ook de financiële paragraaf zou in een nader gesprek op te lossen moeten zijn door het formuleren van duidelijke uitgangspunten. Daarnaast is gebleken dat over de Raamovereenkomst tal van onduidelijkheden en misverstanden bestaan. Een heldere uitleg van de gemaakte afspraken zou behulpzaam kunnen zijn in het proces van de komende weken.

Een aantal van de aanbevelingen zie ik als minder realistisch, omdat zij impliciet of expliciet veronderstellen dat over de Raamovereenkomst nog heronderhandeld kan worden.

Voor de Commissie is steeds uitgangspunt geweest dat de Raamovereenkomst een gegeven is, maar ook dat deze op punten zodanig verder kan worden uitgewerkt of aangevuld dat ook de Nederlandse gemeenten voldoende vertrouwen hebben in een gedegen uitwerking van de gemaakte afspraken en hun positie hierin.

Ik hoop dat het advies van de Commissie zal leiden tot een aanvullende dialoog en uiteindelijk tot de ondertekening van de overeenkomst.

Bijlage 1: Resulterende nieuwe voorwaarden ijkmoment

1) Groei van zo hoogwaardig mogelijk hergebruik van huishoudelijk kunststofafval naar 90 kton, exclusief de statiegeldstroom.
2) Plaatsing van een inzamelingsbak bij alle supermarkten in Nederland, in overleg met de gemeenten
3) Gebruik van minimaal 25% recyclaat in nieuwe PET frisdrankflessen.
4) Einde van gebruik van PVC als verpakkingsmateriaal in supermarkten, tenzij niet anders mogelijk is.
5) Afschaffing van alle gratis plastic draagtassen in alle winkels, of vervanging door een duurzaam alternatief.
6) Een pilot voor de inzameling en hergebruik van drankenkartons en blik is uitgevoerd en onafhankelijk geëvalueerd. Indien de evaluatie concludeert dat hergebruik van drankenkartons economisch en technisch haalbaar is, zal de brede uitrol in heel Nederland van inzameling en hergebruik van drankenkartons begonnen zijn.
7) De fysieke massastromen van kunststofverpakkingen zullen met terugwerkende kracht tot 2012 op een wetenschappelijk valide, onafhankelijke en betrouwbare manier zijn vastgesteld (waarbij telkens naar de hoeveelheid 'schoon' kunststof wordt gekeken):
    a) De totale hoeveelheid op de markt gebrachte verpakkingen (voor alle benoemde materiaalsoorten, met prioriteit voor kunststof).
    b) De plastic verpakkingen aanwezig in het restafval van bedrijfsafvalstromen.
    c) De plastic verpakkingen aanwezig in het restafval van huishoudens, voor zover blijkt dat bestaande sorteeranalyses van Agentschap.NL twijfel over bijvoorbeeld vervuiling van de gewogen fracties toelaten.
    d) De voornaamste, daadwerkelijke toepassingen van recyclaat uit huishoudelijke bron- en nascheiding, voor zover nodig naar rato toegerekend aan het Nederlandse bron- en/of nascheidingssysteem waar stromen bij sorteerders, opwerkers, verwerkers en anderen vermengd raken en de verhouding tussen deze toepassingen (naar massa).
    e) Een inschatting, voor zover nodig op basis empirisch onderzoek ter plaatse, van de daadwerkelijke productie en toepassing van recylaat van bedrijfsmatig afval, inclusief een inschatting van de nadelige gezondheids- en milieugevolgen ter plaatse van de sortering en opwerking.
    f) Een reflectie op de definitie van verpakkingen, en zo nodig een heroverweging van deze definitie.
8) Op basis van onderzoek zal door het kennisinstituut aannemelijk zijn gemaakt dat door bron- en nascheiding voldoende kwaliteit wordt behaald in vergelijking met het huidige statiegeldsysteem. Specifiek zal in ieder geval bewezen zijn dat het recyclaat van grote PET flessen ingezameld via bronscheiding technisch en economisch gezien in nieuwe 'foodgrade' PET flessen verwerkt kunnen en zullen gaan worden (bijv. tot een verhouding van 25% bronscheidingsrecyclaat en 75% nieuw PET).
9) Het behalen van de voorgaande voorwaarden zal onafhankelijk en wetenschappelijk door het kennisinstituut zijn vastgesteld.

Bijlage 2: samenvatting huidig conceptakkoord in 10 punten

1. Het voorliggende akkoord bevat geen grote veranderingen voor de meeste materialen t.o.v. het vorige akkoord en nu geldend beleid en regelgeving. Voor hout worden de hergebruikspercentages verhoogd (van 25% naar 29% in 2013 oplopend tot 45% in 2017). Voor drankenkartons is een pilot in een aantal gemeenten voorzien. Voor kunststoffen zijn er wel grote wijzigingen t.o.v. 2007.
2. Gemeenten gaan een groter deel van de keten van kunststofverpakkingenafval beheren. Behalve inzamelen gaan zij vanaf 2015 ook zorgen voor het sorteren en, als ze willen, het 'vermarkten'.
3. De doelstelling voor kunststofverpakkingenrecycling (inclusief bedrijfsafvalstromen) wordt verhoogd van het huidige doel van 42% met 1 procentpunt per jaar naar uiteindelijk 52% in 2022. Dit betreft het percentage kunststof dat aan DKR-normen voldoet of een 'vergelijkbare norm' (nader uit te werken in een werkgroep). Nieuwe PET flessen bevatten minimaal 23%-28% gerecycled PET in 2018.
4. De vergoeding van zwerfafval aan gemeenten via het fonds wordt verhoogd van 5,5 miljoen naar 20 miljoen per jaar. De campagne 'Nederland Schoon' wordt gecontinueerd.
5. Het principe blijft dat het bedrijfsleven betaalt voor het inzamelen door gemeenten (en vanaf 2015 voor sorteren). Voor 2012 en 2013 zullen de gemiddelde werkelijke kosten per ton materiaal dat aan DKR normen (of vergelijkbaar) voldoet, vergoed worden.
6. Voor de periode daarna zal er kritisch gekeken worden naar de kostprijs. Voor 2018 (en opnieuw voor 2022) zal een mogelijke lagere prijs per ton worden vastgesteld. Dit zal gebeuren op basis van een kostenvergelijking (o.a. met internationaal vergelijken met commerciële aanbesteding). Het tarief zal in ieder geval niet – behoudens inflatie – stijgen.
7. Nascheiding wordt vergoed – mits de (DKR) normen gehaald worden – tegen het tarief van voorscheiden. Wanneer gemeenten overgaan op nascheiden, moeten zij minstens zoveel inzamelen als in 2012. Daarnaast laat het akkoord de ruimte om – ongeacht voor- of nascheiden – de prijs per ton voor individuele gemeenten met een bonus/malus systeem aan te passen aan de kwaliteit van inzameling.
8. Het statiegeld op grote PET flessen wordt afgeschaft en de 'slapende' bepalingen over statiegeld in het Besluit vervallen. PET flessen zullen via de gescheiden kunststofinzameling of via nascheiding door gemeenten worden verwerkt. Een apart inzamelingskanaal wordt zo veel mogelijk voorkomen. Gemeenten worden tot 2022 gecompenseerd voor extra kosten voor restafval, zwerfafval en afval in straatbakken.
9. In lijn met de motie Van de Werf biedt het akkoord een aantal garanties om te voorkomen dat afschaffing van statiegeld leidt tot slechtere prestaties van het afvalsysteem. Voordat het statiegeld definitief wordt afgeschaft moet in 2014 o.a. (1) minimaal 90 Kton via voor- en nascheiding worden hergebruikt; (2) 25% PET in frisdrankflessen zitten; (3) de pilot met drankenkartons zijn uitgevoerd; (4) bij alle supermarkten een inzamelingscontainer zijn en (5) het kennisinstituut aan de slag zijn.
10. Er komt een kennisinstituut duurzame verpakkingen. Dit instituut zal een duurzaamheidsagenda voor verpakkingen opstellen, inclusief bindende, tussentijdse doelstellingen voor het 'hoogst haalbare' in 2013 en 2018. In het instituut nemen wetenschappers en vertegenwoordigers van gemeenten, verpakkend bedrijfsleven en rijksoverheid plaats. Daarnaast zal het kennisinstituut ook concrete projecten (zoals onderzoeken en pilots) ondernemen op het gebied van terugdringen van PVC-verpakkingen, materiaalreductie van kunststofverpakkingen en het verlagen van milieudruk van metalen verpakkingen. Een belangrijk project wordt een pilot naar de inzameling en recycling van drankkartons die in een aantal gemeenten zal worden uitgevoerd.

Dutch Research Institute for Transitions

Perspectieven uit de Verpakkingen

Voorstudie VNG Commissie Verpakkingenakkoord

17 september 2012

Auteurs:
Roel van Raak (DRIFT)
Mattijs Taanman (IMI)
Derk Loorbach (DRIFT)

Met medewerking van:
Katinka Wijsman (DRIFT)
Philine Krosse (DRIFT)
Marleen Lodder (DRIFT)

Dutch Research Institute For Transitions (DRIFT)
Erasmus Universiteit Rotterdam
Kamer M5-33
Postbus 1738
3000 DR Rotterdam
tel.: +31 (0)10 408 8775
Mail: drift@fsw.eur.nl

Inhoud

Vooraf ____ iii

1. Inleiding ____ 1

1.1 Huidige cyclus/keten van kunststofverpakkingen ____ 1

1.2 Transitie van de afvalketen ____ 3

1.3 Concept-akkoord ____ 4

1.4 Europese context ____ 6

2. Perspectieven ____ 7

2.1 Perspectieven op ambitieniveau ____ 9

2.2 Perspectieven op sluiten kringloop ____ 10

2.3 Perspectieven op samenwerking ____ 13

2.4 Perspectieven op financiering ____ 16

3. Synthese van perspectieven en gedeelde lange termijn principes ____ 19

3.1 Synthese van perspectieven ____ 19

3.2 Gedeelde principes ____ 21

4. Rol verduurzamingsagenda en kennisinstituut ____ 22

5. Conclusie: cruciale vragen voor gemeenten ____ 24

6. Geraadpleegde literatuur ____ 26

Bijlage 1. Indicatief overzicht onzekerheden ____ 28

Bijlage 2 Toelichting bij de massastromen ____ 30

Bijlage 3.Interviews en literatuur ____ 32

Vooraf

Deze voorstudie ondersteunt de commissie 'Duurzaamheid Verpakkingen' van de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG). Deze commissie adviseert de VNG, en in het bijzonder haar commissie Milieu en Mobiliteit, over het 'concept verpakkingenakkoord'. Zij stelt zich de vragen: (1) of er voldoende maatregelen zijn genomen in het verpakkingenakkoord om nadelige gevolgen van de in dat akkoord voorziene afschaffing van statiegeld op grote PET-flessen te compenseren; (2) welke aanvullende maatregelen opgenomen zouden moeten worden; (3) en hoe een langetermijnperspectief op forse verduurzaming van de verpakkingsketen, inclusief acties op de korte en middellange termijn, eruit ziet en stappen ondernomen kunnen worden. Ter ondersteuning heeft DRIFT deze voorstudie verricht waarin wordt gekeken hoe vanuit verschillende duurzaamheidsperspectieven (inclusief duurzame financiering) het akkoord gewaardeerd kan worden en welke aanpassingen van het akkoord en aandachtspunten in de uitwerking ervan de congruentie met die perspectieven kan vergroten.

Hoewel het concept verpakkingenakkoord op alle materiaalsoorten betrekking heeft, richt deze voorstudie zich op kunststof verpakkingen, omdat hier de grootste wijzigingen t.o.v. het vorige akkoord voorzien worden. Waar nodig stippen we ook (het vermeende gebrek aan) afspraken op andere terreinen aan. Er is bewust gekozen om *niet* de posities van partijen, maar de verschillende perspectieven op verduurzaming centraal te stellen. In interviews hebben sommige betrokkenen gesteld dat achter duurzaamheidsargumenten vaak belangen schuil gaan. Wij merken hierover op dat idealen – visies op het gezamenlijk belang – en eigen belangen altijd enige verstrengeling hebben. Onzer inziens is dat pas problematisch zodra er onderling niet langer het vertrouwen is dat partijen in hun standpunten en acties consistent zullen kunnen blijven. Deze vertrouwenskwestie komt in dit rapport ook aan de orde.

Veel van de controverse rond dit akkoord en de hierin voorgenomen afschaffing van het statiegeld is gebaseerd op het ontbreken van dit vertrouwen, maar er zijn ook diepe verschillen van inzicht over de feiten. Gegeven de complexiteit van dit onderwerp, het vrijwel ontbreken van onomstreden basisstatistiek en de korte termijn waarbinnen deze voorstudie tot stand moest komen was het niet mogelijk de feitelijke basis puur objectief vast te stellen. Zo doet dit rapport geen uitspraak over de kosten en milieu-effecten van verschillende ketens en daarmee dus ook geen objectieve uitspraak over de financiële en milieueffecten van het afschaffen van statiegeld voor verschillende partijen.

Tegelijk lijkt ons dat hier wel degelijk de komende jaren op ingezet moet worden: het zoveel mogelijk reduceren van die onzekerheden **en risico's** die reduceerbaar zijn ten einde een solide basis onder de maatregelen van dit akkoord te leggen en van het ijkmoment in 2014 ook echt een afrekenmoment te maken. Een moment waarop zo objectief mogelijk wordt vastgesteld of de voorgenomen ambities zijn gehaald en de afspraken zijn nagekomen. De gevonden perspectieven bevatten ook ideologie en waarden, daarom zal onzekerheidsreductie het denken vanuit perspectieven niet overbodig maken.

In Bijlage 1 is een overzicht opgenomen van de belangrijkste onzekerheden in de discussie en onze inschatting van de mate waarin deze gereduceerd kunnen worden. Zeker vanuit het perspectief van de gemeenten lijkt een reductie van deze onzekerheden als basis voor uitvoering en naleving van dit akkoord cruciaal. Te zeer lijkt er nu een situatie te zijn ontstaan waarin het uitgangspunt van het akkoord, de eisen aan kwaliteit, de hoeveelheid hergebruik en de verdeling van de hieraan verbonden kosten gebaseerd zijn op betwiste gronden en daardoor in de nabije toekomst voor conflicten kunnen zorgen. Tegelijkertijd is het in het belang van alle partijen om tot de genoemde eenduidigheid en objectiviteit te komen: alle partijen streven uiteindelijk naar maximale duurzaamheid op de meest (kosten)effectieve wijze.

Deze voorstudie trekt geen conclusies over de 'ondertekenen of heronderhandelen' vraag vanwege: (1) de genoemde onzekerheden; (2) de vloeiende overgang tussen onder**handelingen over 'aanvullingen'/'uitwerkingen' en 'heronderhandeling'; (3) de** inherente normatieve, politiek-ideologische aspecten van het vraagstuk; en (4) dat de status van het akkoord; of de *defacto* en *de jure* mogelijkheden van gemeenten zich tegen het voorliggende akkoord te verzetten, geen onderwerp van deze studie is.

1. Inleiding

In deze inleiding schetsen we kort de cyclus van kunststofverpakkingen (1.1) en plaatsen de huidige veranderingen in de context van transities van de afvalketen (1.2), hierna behandelen we de hoofdpunten van het concept akkoord (1.3) en de Europese context (1.4).

1.1 Huidige cyclus/keten van kunststofverpakkingen

In Europa wordt 39% van het kunststof ingezet voor verpakkingen. Vanwege de hoge eisen die aan kunststof voedselverpakkingen worden gesteld, kan deze materiaalstroom gezien worden als één van de meest hoogwaardige kunststoftoepassingen. Verpakkingen zijn de grootste markt voor kunststoffen, voornamelijk voor de kunststofgroepen PET, PE en PP. In andere markten worden veelal andere soorten kunststof gebruikt.

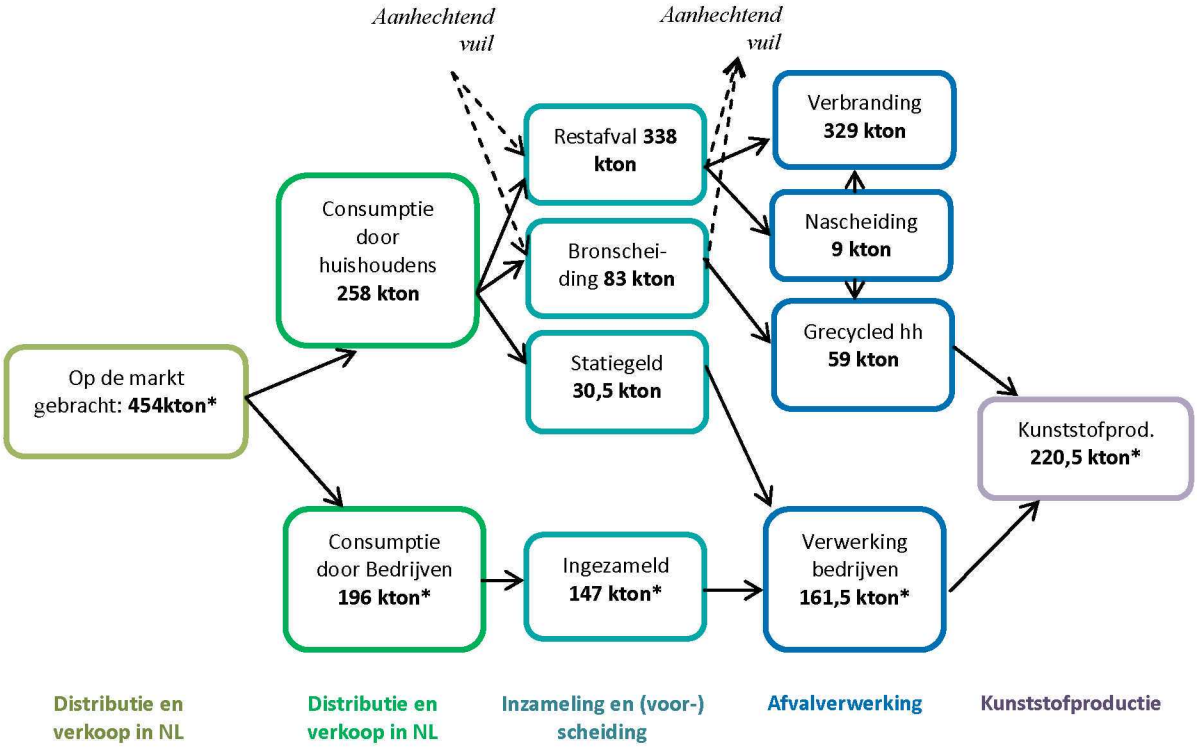

*Figuur 1 Massastromen rond kunststof verpakkingen gebaseerd op diverse bronnen. De stromen met een * zijn onzeker. Bij de stromen restafval, bronscheiding, ingezameld bedrijfsafval, verbranding en nascheiding is ook het aanhechtende vuil meegenomen. Hierdoor zijn de getallen voor Consumptie door huishoudens en verwerking door bedrijven niet direct te reproduceren door de getallen in de figuur op te tellen. Zie bijlage 2 voor de onderbouwing.*

Figuur 1 toont de massastromen voor kunststof verpakkingen in Nederland in 2010, voor zover die uit verschillende bronnen achterhaald kunnen worden. Hoewel inzameling van kunststof verpakkingen toeneemt, eindigt de grootste stroom via huishoudens in het restvuil en de afvalverbrandingsinstallatie.

In Nederland verloopt inzameling van kunststof van huishoudens, het bedrijfsleven en (nu nog) statiegeldflessen nu in drie gescheiden systemen. Kunststof procesafval en kunststof-verpakkingen van het bedrijfsleven worden vaak gemengd. Voor een klein deel worden deze stromen in Nederland verwerkt, maar het overgrote deel wordt geëxporteerd, voornamelijk

naar China. Er is maar beperkt inzicht hoe en hoeveel van deze stromen nu daadwerkelijk gerecycled wordt en dus 'virgin' kunststof vervangt.

Hoewel de gemeenten verantwoordelijk zijn voor de inzameling van kunststof verpakkingen van huishoudens, ligt de regie bij Nedvang (in naam van het bedrijfsleven). Deze stroom (PET, PE, PP, gemengd kunststof en folie) wordt voornamelijk in Nederland en Duitsland gesorteerd en verwerkt. Bronscheiding levert de grootste stroom kunststof op. Nascheiding is volop in ontwikkeling en moet de komende jaren nog aantonen dat het een kwalitatief gelijkwaardige stroom oplevert. Omdat bij bronscheiding, maar vooral bij nascheiding veel soorten afval samenkomen, raken de kunststofstromen vervuild. Hierdoor is het met de huidige technieken maar beperkt mogelijk om de stromen zo te verwerken dat ze aan de hoge esthetische en overige eisen voor bijvoorbeeld voedselverpakkingen voldoen. In het bijzonder PVC kan de kunststofstromen ernstig verontreinigen. Als nascheiding goed blijkt te werken, zal een apart inzamelingskanaal voor het verzamelen van kunststof verpakkingen overbodig worden.

Het recyclingpercentage staat centraal in het verpakkingenakkoord. Dit percentage wordt berekend door de hoeveelheid gerecycled kunststofverpakkingsafval van huishoudens en bedrijven bij elkaar op te tellen en te delen door de totale hoeveelheid kunststof verpakkingen die op de markt zijn gebracht in Nederland. Nedvang regisseert namens het bedrijfsleven de gescheiden inzameling en hergebruik van verpakkingsafval en rapporteert voor 2010 een recyclingpercentage van 48%.

De Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) (toezichthouder van het verpakkingenbesluit) heeft de kwaliteit van deze gegevens beoordeeld. Zij concludeert dat **"de gegevens (...) geen accuraat beeld geven en daarom niet bruikbaar zijn om voldoende representatieve hergebruikspercentages voor kunststof te berekenen". Het gaat met name** om (1) de vermoedelijke onderschatting van de totale hoeveelheid op de markt gebrachte kunststofverpakkingen en (2) de overschatting van de hoeveelheid door het bedrijfsleven hergebruikte kunststof verpakkingen. Over de recyclingpercentages bij huishoudens is meer zekerheid. Daarnaast merken een aantal geïnterviewden op dat er niet gemonitord wordt tot aan de daadwerkelijke inzet in nieuwe kunststoffen. Zo wordt een deel van het kunststof afgezet bij Duitse verwerkers die aangeven ook kunststof te verwerken voor verbranding.

Door de gebrekkige kwaliteit van belangrijke monitoringgegevens valt niet te zeggen of eerdere doelen uit het verpakkingenbesluit behaald zijn. Ook is niet goed te beoordelen hoe ambitieus nieuwe recyclingdoelen zijn in vergelijking met de bestaande Nederlandse situatie. Vooral het ontbreken van een betrouwbaar cijfer over de huidige en historische gescheiden recyclingpercentages is een factor die lijkt bij te dragen aan het wantrouwen en de stroefheid in dit dossier. Juist omdat het akkoord erg doelgericht werkt, is het moeilijk om een toekomstig percentage te bepalen zonder zekerheid wat de huidige recycleprestatie is. Bovendien erodeert het vertrouwen dat in een nieuw akkoord door goede monitoring een vinger aan de pols gehouden kan worden. Overigens heeft Nedvang een nieuwe certificeringsrichtlijn verpakkingsafval geïntroduceerd die volgens ILT (bij krachtige en snelle implementatie) goede mogelijkheden biedt voor verbetering van de monitoringsgegevens.

Tussen 2008 en 2011 hebben gemeenten een snel groeiende hoeveelheid kunststof verpakkingen opgehaald bij huishoudens. In totaal groeide deze stroom van 8 naar 97 kton (CBS, statline). Er bestaan verschillende manieren om kunststof apart in te zamelen en gemeenten hebben dit op verschillende manieren georganiseerd. Een onderzoek van PWC

(2011) naar de inzamelingskosten in opdracht van Nedvang en VNG berekent dat de gemiddelde kosten per ton in 2009 tussen de 470 en 580 euro lagen. In gemeenten met Diftar lag de hoeveelheid ingezameld kunststof (kg/aansluiting/jaar) 2,5 tot 3 keer zo hoog als in gemeenten zonder Diftar[1], maar zijn de kosten vergelijkbaar. Volgens PWC nemen de gemiddelde kosten per ton lineair en continu af als er meer kunststof wordt opgehaald. Ook dit cijfer is niet geheel onomstreden. De arbeidskosten vormen een groot deel van de totale kosten. De NVRD benchmark toont juist een licht *af*nemende arbeidsproductiviteit bij een hogere respons. Daarnaast komt de vraag op of de afnemende kosten ook zullen gelden bij hoge scheidingspercentages. Wanneer de kosten vanaf een bepaald scheidingspercentage toenemen, vormt een vaste prijs voor het kunststof een 'disincentive' om meer kunststof in te zamelen.

1.2 Transitie van de afvalketen

Historisch gezien is de transitie van ons afvalsysteem van een nadruk op storten naar verbranden voltooid. Van bepaalde stromen (glas, papier, sommige bedrijfsstromen) is de kringloop nagenoeg gesloten, mede omdat deze economisch rendabel zijn. Een aantal stromen wordt niet gerecycled, waaronder drankkartons. Ook kunststoffen – waaronder kunststofverpakkingen – zijn altijd een uitdagende stroom gebleken. Toch zal binnen een decennium het punt bereikt zijn dat meer kunststofverpakkingen worden gerecycled dan verbrand; onder meer door de in korte tijd uitgerolde lokale inzamelingsinfrastructuur en de minder zichtbare recycling van bedrijfsafval. Het huidige systeem, gebaseerd op economische principes, schaalvergroting, hergebruik en verbranden, wordt in deze zin verder geoptimaliseerd. Tegelijk dit functioneert dit systeem slechts bij de aanwezigheid van (continu groeiende hoeveelheden) afval.

Dit zogenaamde regime kan vanuit transitieperspectief gekenmerkt worden door een grote mate van lock-in. Door alle investeringen in infrastructuren, opgebouwde regelgeving en instituties, gevestigde belangen en ingesleten praktijken is een systeem ontstaan waarin de ruimte voor verandering beperkt is. Vanuit de bestaande situatie is verbetering in kleine stapjes dan ook het hoogst haalbare. Tegelijk zorgt deze lock-in voor een rigiditeit van het systeem die op de langere-termijn zeer ongewenst is. Als we kijken naar bredere maatschappelijke ontwikkelingen (in transitiestudies noemt men dit landschap) dan is het huidige systeem onmogelijk volhoudbaar of duurzaam. De beschikbaarheid en betaalbaarheid van grondstoffen, de ecologische en economische crisis, veranderende geo-politieke verhoudingen en de mondiale zoektocht naar duurzaamheid die hiermee samenhangt (en zich tenminste vertaald in strengere Europese regelgeving) stellen in toenemende mate eisen aan het huidige systeem die moeilijk vervuld kunnen worden.

Hiernaast is er de afgelopen jaren een sterke toename van allerlei alternatieven of niches: de mogelijkheden, innovaties en politieke en maatschappelijke aandacht voor grondstoffen en een circulaire economie. Al jaren geleden begonnen experts en koplopers zich zorgen te maken over bovengeschetste problematiek en op zoek te gaan naar alternatieve technologie, praktijken en oplossingen. Van biobased materialen, cradle-to-cradle design, landfill mining tot low-impact lifestyles. Tal van alternatieve praktijken die lange tijd nodig hebben zich te ontwikkelen en bewijzen, maar die tegelijk fundamenteel afwijken van het bestaande dominante regime: gebaseerd op kringlopen en het minimaliseren van afval/grondstofgebruik, voorin het proces gericht, uitgaand van diversiteit

[1] tariefdifferentiatie op afvalaanbod, systemen waarbij de burger die meer restafval aanbiedt, meer betaalt.

en specifieke oplossingen en directe relatie tussen consument en producent. De afgelopen jaren worden deze niches langzaam sterker, financieel en technisch haalbaarder en daarmee zowel beloftevoller als bedreigender voor het regime.

Idealiter, zo geeft ook deze voorstudie aan, willen zo goed als alle partijen op de langere termijn naar een situatie waarin grondstoffen worden hergebruikt zonder kwaliteitsverlies, geen (schadelijk) afval wordt geproduceerd en kringlopen economisch effectief worden gesloten. Een dergelijke transitie impliceert echter een wereld waarin preventie, het anders ontwerpen van verpakkingen en producten (design for re-use and recycling) en een goed functionerende inzameling centraal staan. Het begrip transitie gebruiken we hier niet voor niets: het gaat om een fundamentele wijziging van de wijze waarop we in onze samenleving met grondstoffen en in dit geval verpakkingen omgaan. Transities worden om deze reden ook wel omschreven als machtswisseling: bestaande belangen, structuren en praktijken verschuiven fundamenteel en zoals dat genoemd wordt: niet-lineair. Vaak gaat dit gepaard met grote of kleine crises, spanningen en snel toenemende onzekerheden. Het is voorstelbaar dat ook op het gebied van grondstoffen in de komende periode, zoals nu ook in het energiesysteem gebeurt, een dergelijke spanning en dynamiek gaat optreden. Bijvoorbeeld door stijgende grondstoffenprijzen, doorbraken op het gebied van ontwerp en hergebruik, het (verplicht) sluiten van afvalverbranding of een combinatie van factoren.

Vanuit het perspectief van transitiemanagement is het zaak hier vroegtijdig en systematisch op te anticiperen. Tegelijkertijd moet dan worden ingezet op het laten meebewegen van het regime en het verzachten en verdelen van de (maatschappelijke) kosten en schade die gepaard gaan met de transitie, en aan de andere kant het gericht en in samenhang stimuleren, verbinden en institutionaliseren van niches. Het lijkt er echter op dat dit in Nederland tot nu toe nog lastig is. Op nationaal niveau is het beleid sterk verbonden met het marktgeoriënteerde, centraal georganiseerde en op verbranding gebaseerde systeem. Sturing vindt plaats op basis van doelen en niet van middelen, waarbij de oorspronkelijke doelstelling van preventie vanwege de complexiteit ervan nauwelijks ingevuld wordt. Tegelijk laten voorbeelden uit Duitsland en België zien dat het wel degelijk mogelijk is om via regelgeving (verplichte terugname, Grüne Punkt) of innovatieve sturingsprocessen gericht op visie- en netwerkvorming, experimenteren en strategische beleidsbeïnvloeding (www.plan-c.eu) de transitie richting te geven en te versnellen.

In deze context, waarin er een toenemende dwang is om te verduurzamen, maar tegelijk deze dwang de reflex versterkt het bestaande systeem zo winstgevend mogelijk verder te exploiteren, ligt een versterkte lock-in op de loer. In potentie is dit het recept voor groter verlies van investeringen, maatschappelijke schade en crises op de middellange- en lange-termijn. De kunst is om het huidige momentum aan te grijpen om beide te doen zonder dat de een de ander uitsluit: verbeteren én vernieuwen. Het zou idealiter zelfs zo moeten zijn dat vernieuwing en verbetering elkaar versterken. Waar het concept-akkoord nog teveel het verbeterspoor en dus optimalisatie van het huidige regime leek te versterken, geven de in de aanbevelingen geschetste leidende principes en gewenste aanscherpingen van het akkoord het vernieuwingsspoor tenminste evenveel kans. Vanuit dit perspectief kan het akkoord mogelijk een versnelling van de transitie inzetten.

1.3 Concept-akkoord

Het huidige concept akkoord zal vertaald worden in een Algemene Maatregel van Bestuur

(de staatssecretaris heeft hier een inspanningsverplichting voor). We vatten hier het akkoord in de tien belangrijkste punten samen:

1. Het voorliggende akkoord bevat geen grote veranderingen voor de meeste materialen t.o.v. het vorige akkoord en nu geldend beleid en regelgeving. Voor hout worden de hergebruikspercentages verhoogd (van 25% naar 29% in 2013 oplopend tot 45% in 2017). Voor drankenkartons is een pilot in een aantal gemeenten voorzien. Voor kunststoffen zijn er wel grote wijzigingen t.o.v. 2007.
2. Gemeenten gaan een groter deel van de keten van kunststofverpakkingenafval beheren. Behalve inzamelen gaan zij vanaf 2015 ook zorgen voor het sorteren en, als ze willen, het **'vermarkten'.**
3. De doelstelling voor kunststofverpakkingenrecycling (inclusief bedrijfsafvalstromen) wordt verhoogd van het huidige doel van 42% met 1 procentpunt per jaar naar uiteindelijk 52% in 2022. Dit betreft het percentage kunststof dat aan DKR-normen **voldoet of een 'vergelijkbare norm' (nader uit te werken in een werkgroep). Nieuwe PET** flessen bevatten minimaal 23%-28% gerecycled PET in 2018.
4. De vergoeding van zwerfafval aan gemeenten via het fonds wordt verhoogd van 5,5 miljoen naar **20 miljoen per jaar. De campagne 'Nederland Schoon' wordt gecontinueerd.**
5. Het principe blijft dat het bedrijfsleven betaalt voor het inzamelen door gemeenten (en vanaf 2015 voor sorteren). Voor 2012 en 2013 zullen de gemiddelde werkelijke kosten per ton materiaal dat aan DKR normen (of vergelijkbaar) voldoet, vergoed worden.
6. Voor de periode daarna zal er kritisch gekeken worden naar de kostprijs. Voor 2018 (en opnieuw voor 2022) zal een mogelijke lagere prijs per ton worden vastgesteld. Dit zal gebeuren op basis van een kostenvergelijking (o.a. met internationaal vergelijken met commerciële aanbesteding). Het tarief zal in ieder geval niet – behoudens inflatie – stijgen.
7. Nascheiding wordt vergoed – mits de (DKR) normen gehaald worden – tegen het tarief van voorscheiden. Wanneer gemeenten overgaan op nascheiden, moeten zij minstens zoveel inzamelen als in 2012. Daarnaast laat het akkoord de ruimte om – ongeacht voor- of nascheiden – de prijs per ton voor individuele gemeenten met een bonus/malus systeem aan te passen aan de kwaliteit van inzameling.
8. **Het statiegeld op grote PET flessen wordt afgeschaft en de 'slapende' bepalingen over** statiegeld in het Besluit vervallen. PET flessen zullen via de gescheiden kunststofinzameling of via nascheiding door gemeenten worden verwerkt. Een apart inzamelingskanaal wordt zo veel mogelijk voorkomen. Gemeenten worden tot 2022 gecompenseerd voor extra kosten voor restafval, zwerfafval en afval in straatbakken.
9. In lijn met de motie Van de Werf, biedt het akkoord een aantal garanties om te voorkomen dat afschaffing van statiegeld leidt tot slechtere prestaties van het afvalsysteem. Voordat het statiegeld definitief wordt afgeschaft moet in 2014 o.a. (1) minimaal 90 Kton via voor- en nascheiding worden hergebruikt; (2) 25% PET in frisdrankflessen zitten; (3) de pilot met drankenkartons zijn uitgevoerd; (4) bij alle supermarkten een inzamelingscontainer zijn en (5) het kennisinstituut aan de slag zijn.
10. Er komt een kennisinstituut duurzame verpakkingen. Dit instituut zal een duurzaamheidsagenda voor verpakkingen opstellen, inclusief bindende, tussentijdse doelstellingen voor het 'hoogst haalbare' in 2013 en 2018. In het instituut nemen wetenschappers en vertegenwoordigers van gemeenten, verpakkend bedrijfsleven en rijksoverheid plaats. Daarnaast zal het kennisinstituut ook concrete projecten (zoals onderzoeken en pilots) ondernemen op het gebied van terugdringen van PVC-

verpakkingen; materiaalreductie van kunststofverpakkingen; en het verlagen van milieudruk van metalen verpakkingen. Een belangrijk project wordt een pilot naar de inzameling en recycling van drankkartons die in een aantal gemeenten zal worden uitgevoerd.

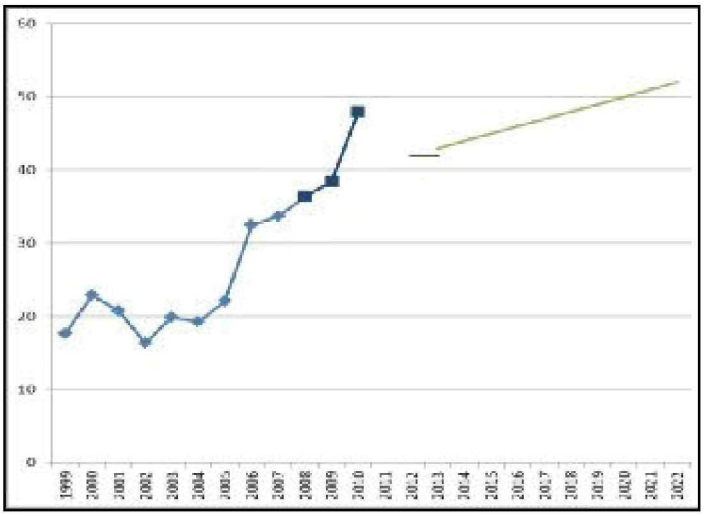

Figuur 2 Doelstellingen in groen (oud en nieuw) en gerapporteerde realisatie

1.4 Europese context

De Europese context kent twee aspecten: EU-regelgeving (en -beleid) en een vergelijking ten opzichte van andere nationale maatregelen. Geen van de betrokkenen twijfelt eraan dat Nederland ruim aan geldende EU-normen voldoet (behoudens de voor-/nascheiden discussie). De figuren hierna tonen de Nederlandse positie t.o.v. alle Europese landen en t.o.v. onze buurlanden en het EU-gemiddelde[2]. Zelfs gegeven de onzekerheid over de Nedvang rapportages, is het onwaarschijnlijk dat Nederland minder dan de verplichte 22,5% van zijn kunststofverpakkingenafval hergebruikt.

Binnen Europa behoort Nederland tot de landen waar het meeste kunststof gerecycled wordt en/of als brandstof voor energieproductie wordt gebruikt. Als het gaat om het recyclingpercentage van kunststof verpakkingsafval, loopt Nederland voor op het gemiddelde, maar achter op landen als België en Duitsland[3]. Een hoog percentage recycling heeft een gunstig effect op klimaatverandering en uitputting van fossiele brandstoffen, hoewel de wijze waarop gerecycled wordt ook grote invloed heeft. Het getal zegt echter niets over andere milieueffecten van kunststoffen zoals het mogelijke effect van weglekkende toxische stoffen in zowel nieuw als hergebruikt (verpakkings-) materiaal of zwerfafval.

Elk land heeft een aanzienlijke vrijheid in de implementatie van de Europese regelgeving en hoewel Europese regelgeving geen ernstige verstoring van de interne markt duldt, is er ook ruimte voor eigen beleid. Hierdoor hebben landen andere keuzes gemaakt:

---

[2] *Er zijn wel vraagtekens zijn te zetten bij de betrouwbaarheid van de Nederlandse cijfers en het ook niet valt uit te sluiten dat er methodische verschillen tussen de andere landen bestaan .*

[3] *Europen European and National Legislation on Packaging and the Environment, gebaseerd op Eurostat / nationale rapportages. Overigens, de variatie in definities en methodologie tussen landen zijn waarschijnlijk aanzienlijk.*

- **Publiek versus privaat** De meeste landen hebben een meer private implementatie door één of meer 'take back' organisaties, vaak gebaseerd op het Duitse Grüne Punkt systeem. Een minderheid van landen waaronder Nederland heeft een sterker publiek systeem in financiering en uitvoering.
- **Doel versus middelen voorschrijven** Het al dan niet inzetten van specifieke middelvoorschriften, zoals statiegeld, het (ook) aanbieden van meermalige verpakkingen, of verbod op plastic tassen.
- **Verpakkingsbelasting** Het al dan niet toepassen van verpakkingsbelastingen, waarbij vaak statiegeld of andere milieuvriendelijke systemen (gedeeltelijk) zijn vrijgesteld.
- **Nationale doelstellingen** Het al dan niet inzetten van doelstellingen bovenop de EU doelstelling als verplichtend of motiverend instrument. Doelstellingen hebben vrijwel altijd op het heden of de middellange termijn betrekking. Voor zover ons bekend heeft alleen Turkije ook een 10-jaars doelstelling (60% kunststofverpakkingenrecycling in 2020).

In dit spectrum heeft Nederland gekozen – en het akkoord versterkt dit - voor een publieke uitvoering op basis van een breed, lange termijndoel. Dit lange termijndoel ligt veel hoger dan de meeste korte termijn doelen van andere landen; voor zover landen al doelstellingen boven de minimum doelstellingen van de richtlijn formuleren.

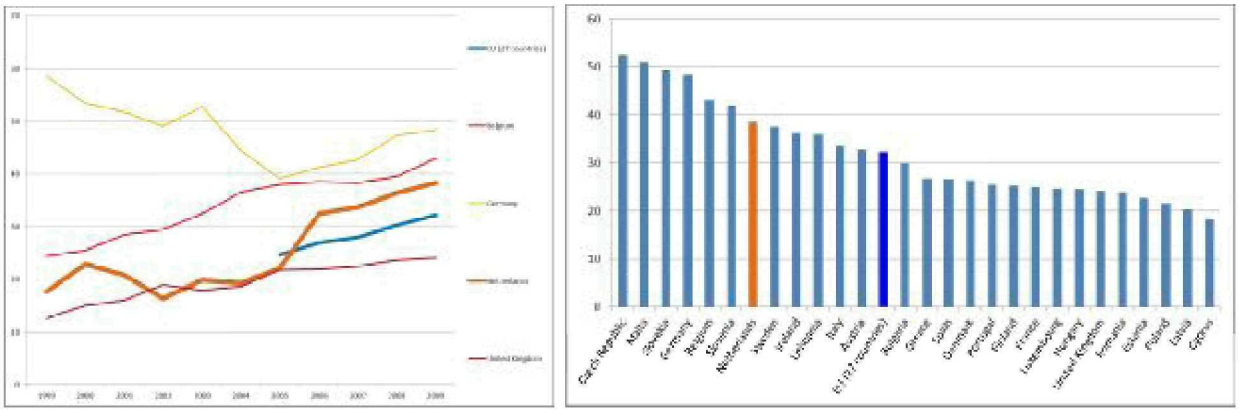

Figuur 3 Percentage hergebruik plastic verpakkingen. Eurostat, cijfers over / tot en met 2009 (gebaseerd op nationale rapportages aan EU, de Nederlandse cijfers zijn onomstreden).

2. Perspectieven

Zoals in de inleiding gemotiveerd, is het vertrekpunt in deze studie om vanuit een systematisch inzicht in de verschillende perspectieven op de (onzekerheden rond de) verpakkingenproblematiek en de hieruit volgende houdingen ten opzichte hiervan (en dus ook het voorliggende akkoord) de basis te bieden voor een constructieve dialoog en aanpak. Deze perspectieven zijn ontleend aan inzichten opgedaan in interviews (zie bijlage 3), openbare rapportages en discussies in de media en Tweede Kamer.

In het hoofdstuk zal voor een aantal aspecten telkens de belangrijkste perspectieven worden beschreven. Voor elk perspectief beschrijven we eerst de uitgangspunten van het perspectief, dan de verhouding van het perspectief tot het akkoord en tot slot een mogelijke wijze om het akkoord – binnen de hoofdlijnen van het akkoord - beter in overeenstemming te brengen met het perspectief. **Dit leidt tot een 'groslijst' aan suggesties voor aanpassing. In** hoofdstuk 3 pogen we tot de kern van de tegenstellingen te komen en zo prioriteiten in aanpassingen te vinden.

We bekijken de perspectieven vanuit verschillende categorieën: posities over het ambitieniveau en (impliciete) methode om doelen te bepalen (2.1); over het sluiten van de cyclus en het bereiken van de doelen (2.2); over samenwerking (2.3); en over de financiering (2.4). De meningen in elke categorie zijn samengevat in de twee belangrijkste perspectieven. Echter, bij de meeste categorieën waren niet alle meningen in slechts twee groepen onder te brengen. We geven deze minder dominante perspectieven telkens kort weer aan het einde van de paragraaf. Figuur 4 geeft een overzicht van de categorieën en gevonden perspectieven.

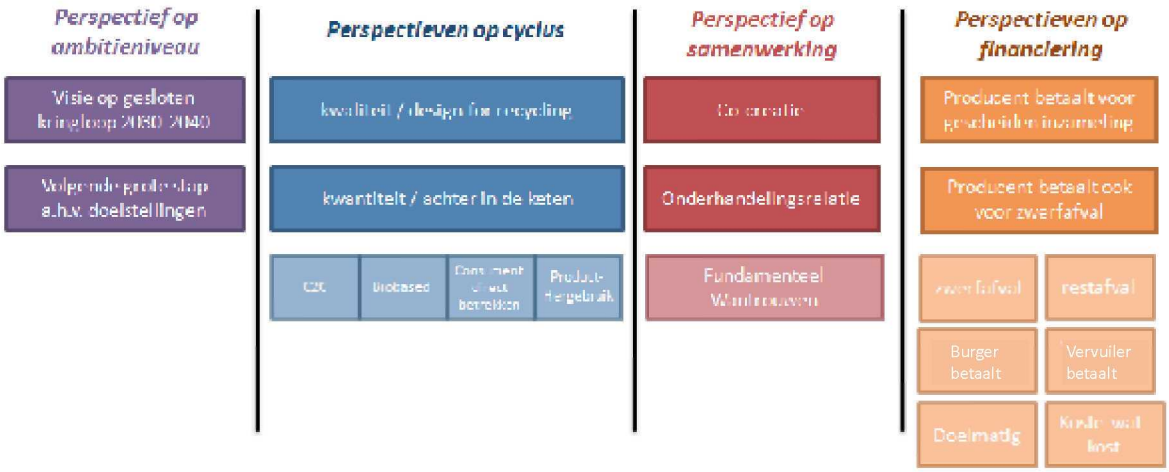

Figuur 4 Overzicht van de perspectieven op verduurzaming van de verpakkingsketen

2.1 Perspectieven op ambitieniveau

Alle betrokkenen ambiëren verbetering t.o.v. de huidige situatie in het hergebruik van kunststoffen. Het verschil zit vooral in het redeneren vanuit mogelijke toekomsten of verbeteren van het bestaande en de snelheid waarmee men wil veranderen.

Perspectief: inhoudelijke visie op kringlopen sluiten 2030-2040

De meer ambitieuze betrokkenen redeneren (impliciet) dat binnen grofweg één generatie (1-3 decennia) de kringloop vrijwel gesloten moet zijn en dus nauwelijks of geen nieuwe fossiele grondstoffen nodig zijn. Het akkoord lijkt zich slecht te verhouden tot dit perspectief. Eén procentpunt verhoging van de overall doelstelling per jaar telt niet op tot (bijna) 100% in enkele decennia.

Een directe tegemoetkoming aan dit perspectief zou zijn om de jaarlijkse percentages zodanig te verhogen dat buiten discussie staat dat het akkoord een duurzaamheidssprong zal inhouden. Het beoogde kennisinstituut kan binnen de verduurzamingsagenda expliciet de rol krijgen om waar haalbaar de percentages in het akkoord voor toepassen van recyclaat in nieuwe verpakkingen (zie hoofdstuk 4).

Misschien nog belangrijker dan percentages is dat dit perspectief er vanuit gaat dat er een ambitieuze, inhoudelijke, langetermijnvisie noodzakelijk is. In principe komt dat overeen met de duurzaamheidsagenda die in het akkoord voorzien is, maar vanuit dit perspectief komt een akkoord over de middellange termijn logischerwijs voort uit een gezamenlijke langetermijnvisie i.p.v. andersom. Een tegemoetkoming hieraan kan zijn om een inleidende visie (als een soort lange preambule) onderdeel te maken van het akkoord, bijv. als leidende principes. Anderzijds kan de duurzaamheidsagenda een prominentere rol krijgen (zie ook hoofdstuk 4).

Tot slot is er vanuit dit perspectief noodzaak om ook nieuwe materiaalsoorten te recyclen; en dan vooral drankenkartons. Het is voor deze mensen moeilijk te begrijpen waarom het akkoord zich vooral richt op de uitbreiding van kunststof, terwijl een aanzienlijke stroom onberoerd laat (zie ook onder onderhandelingsperspectief). Een tegemoetkoming hieraan in het akkoord kan zijn om op te nemen dat bij ecologisch, economisch en gedragsmatig succes de pilot met drankenkartons uitgebreid wordt naar een brede implementatie. Dit is in feite een explicatie van wat vanuit de rolbeschrijving van het kennisinstituut te verwachten is.

Perspectief: Telkens waar het kan de volgende grote stap zetten op basis van doelstelling

Dit perspectief vertrekt meer uit het heden en de opgaande lijn vanuit het verleden en kijkt pragmatisch welke stappen verder gezet kunnen worden. Men ziet kansen voor de komende jaren en grijpt deze. Het is in dit perspectief belangrijk om voor de precieze invulling de uitvoerende partijen de vrijheid te geven om hun eigen middelen te kiezen.

Dit perspectief komt overeen met de manier waarop het akkoord is ingestoken: ook het akkoord geeft veel vrijheid. Het akkoord laat allerlei detaildoelstellingen en voorgeschreven instrumenten achter zich en laat partijen vrij om betere wegen te vinden om de jaarlijkse doelstellingen op hoofdlijnen te behalen. Vanuit dit perspectief is het ook minder een probleem dat het akkoord niet echt een langetermijnvisie (na 2020) uitstraalt.

De verduurzamingsagenda kan daarmee wel mogelijk in conflict komen met een doelgerichte benadering. Een ambitieuze duurzaamheidsagenda die vanuit een lange termijn, inhoudelijk perspectief is opgesteld, kan gaan wringen met een meer pragmatische aanpak die vanuit het heden vertrekt. Om conflicten hierin te voorkomen zouden de speelruimte en bevoegdheden van het kennisinstituut dan ook duidelijk vastgelegd moeten zijn, ook hier komen we in hoofdstuk 4 op terug.

2.2 Perspectieven op sluiten kringloop

Alle partijen wensen (in enige mate) van een keten (aardolie tot as of stort) naar hernieuwde inzet van gebruikte verpakkingen willen. Het verschil zit vooral in de manier waarop men dit wil doen.

Perspectief: eerst kwaliteit, dan kwantiteit

Dit perspectief begint bij de kwaliteit van de materiaalcycli waar de verpakkingen deel van uitmaken. Het gaat hier niet om kwantitatieve resultaten achter in de keten, maar om het totale resultaat in elk van vele verschillende levenscycli van verschillende kunststoffen in verschillende verpakkingstoepassingen. Een belangrijke rol in dit perspectief speelt het **beperken van 'downcycling'**. Waar bij het volgende perspectief elk hergebruik telt als hergebruik, is dit perspectief veel kritischer. Een keten waarbij hoogwaardige virgin plastics in een volgend leven meteen een laagwaardige toepassing kennen (bijv. een bermpaal) wordt negatief gewaardeerd.
Hoe men denkt downcycling te voorkomen kan verschillen; zo kan men korte cycli van hoogwaardig hergebruik vormen, maar kan ook veel sterker worden ingezet op *design for recycling*. Het overgrote deel van de materiële *output* van de verpakkingenketen vormt ook weer de overgrote *input* van diezelfde keten (uiteraard kan het zijn dat het reservoir recyclaat ook voor andere hoogwaardige gesloten cycli dient). PET flessen die voor bijv. 90% weer PET flessen worden zijn een voorbeeld van gesloten kringlopen en is de reden dat dit perspectief zwaar hecht aan het statiegeldsysteem. Het statiegeldsysteem dwingt in feite de inzameling van een tamelijk zuivere PET stroom af. De beschikbaarheid van zuiver PET is geen garantie voor hoogwaardige recycling, maar faciliteert dit proces wel. Binnen dit perspectief wordt vaak enige downcycling overigens wel geaccepteerd en wil men vooral in zoveel mogelijk stappen downcyclen (bijv. hoogwaardige verpakking → laagwaardige verpakking → auto-onderdeel → bermpaal). Soms is de aversie tegen downcycling principieel, maar vaak is het ook de uitkomst van een rationele inschatting of berekening. In dit geval prefereert men soms verbranding boven materiaalhergebruik, waar dat een beter milieurendement geeft (bijv. PP foliën).

Een bijkomende zorg in dit perspectief is dat het moeilijk te bepalen is tot op welk punt laagwaardig materiaalhergebruik van plastic verpakkingen tot substitutie leidt en vanaf welk punt een eigen markt geforceerd wordt. In zoverre ziet men het kwalitatieve probleem uiteindelijk ook een kwantitatief probleem opleveren. In het verpakkingenakkoord wordt het sluiten van **de cyclus aan het einde van de keten met 're-cycle' aangeduid en het gebruiken van hergebruikt materiaal als input als 're-use'.** Dit is overigens niet zoals deze begrippen in de EU gedefinieerd worden. De nadruk in het akkoord ligt op re-cycle, waarvoor voor alle verpakkingen één doel wordt gesteld en minder op re-use, waar alleen voor hergebruik in PET-flessen harde, maar lagere, doelen zijn gesteld. Samen met de afschaffing van statiegeld op grote PET flessen maakt dit, dat het akkoord slecht aansluit bij dit perspectief.

Uiteraard is voor het beoordelen van het effect van het akkoord op kwaliteit, belangrijk welke kwaliteit men verwacht van bron- en nascheiding (waar een belangrijk deel

van de grote PET flessen nu in terecht zal komen). Hierover verschillen de meningen en er liggen ook geen harde bewijzen op tafel dat er geen kwaliteitsverlies plaats zal vinden. Mogelijk ook om die reden heeft de discussie tussen het kwalitatieve en kwantitatieve perspectief (zie volgende paragraaf) trekken van een richtingenstrijd: vanuit het laatste perspectief is uiteindelijk alle afval 'eerst op één hoop' het ideaal, vanuit het eerste perspectief is dit het schrikbeeld.

Het akkoord adresseert deze kwaliteitsdiscussie door – nog niet gespecificeerde – normen voor gesorteerde fracties. Men zou kunnen zorgen dat de (gedifferentieerde) kwaliteitsnormen zodanig zijn dat de kwaliteit die door het statiegeldsysteem voortgebracht wordt benaderd. Daarbij moet dan ook gekeken worden naar de stap van sorteerfractie naar recyclaat en van recyclaat naar hoogwaardig product.

Het akkoord sluit expliciet een apart inzamelingskanaal voor PET flessen uit. Vanuit een kwaliteitsperspectief, wat juist meer van beschouwingen per productcyclus uitgaat, komt dit neer op het voorschrijven om alle verpakkingen letterlijk 'op één hoop' te gooien.

Natuurlijk laat de verdere invulling van de verduurzamingsagenda en kennisinstituut ook ruimte om met gesloten verpakkingenkringlopen of hoogwaardige kringlopen volgende stappen te gaan zetten. Dit is afhankelijk van hoe het kennisinstituut vorm krijgt en hierin liggen dus kansen om tegemoet te komen aan dit perspectief. Dat zou betekenen dat het kennisinstituut ook 'achterin de keten' actief zou moeten worden. Zo kunnen partijen samen onderzoeken hoe de kwaliteit van recycling verhoogd kan worden.

Mogelijke aanpassingen aan het akkoord die aan dit perspectief tegemoet komen zijn dus:

- Verhogen, verbreden of op laten lopen doelstellingen toepassing recyclaat
- Toestaan of zelfs bevorderen van een apart inzamelkanaal voor bijv. een zuivere PET stroom, indien dit bijv. in de toekomst zichzelf economisch kan dragen of dat uit analyse van het kennisinstituut blijkt dat dit aanmerkelijke milieuwinst tegen acceptabele kosten geeft. Of op zijn minst expliciteren wat met de bepaling in het akkoord bedoeld wordt.
- De zuiverheidsnormen voor ingezameld kunststof hoog leggen en vooral niet een enkele norm, maar een bepaald percentage of absolute hoeveelheid van een hoge kwaliteit verplicht stellen. Dit zou ook in lijn zijn met de Motie Van der Werf (nr 116).
- In de financiële vergoeding de zuiverheid van het ingezamelde materiaal sterk belonen (bijv. binnen het voorziene bonus/malus systeem).
- Een doelstelling voor hoogwaardig PET hergebruik (bijv. foodgrade wordt weer foodgrade) voor bron-/nascheiding.
- Het gaat hier voor een deel over een verschil in scholen, maar voor een deel ook om een nuchtere discussie over kwaliteit van bron- en nascheiding. Er leeft bij sommigen het idee dat er wel degelijk hard praktijkbewijs is dat ook bron- en nascheiding systemen een hoge kwaliteit leveren, die bijvoorbeeld vrijwel volledige 'food-to-food' cycli mogelijk maakt. Het op tafel krijgen van deze mogelijke bewijzen zou in deze discussie ook helpen en op zijn minst sommigen overtuigen.
- Het succes van het kennisinstituut is doorslaggevend voor dit perspectief, hier komen we in hoofdstuk 4 nog op terug.

Perspectief: eerst kwantiteit en dan kwaliteit

Dit perspectief richt zich vooral op een zo hoog mogelijk recyclingpercentage. Kwaliteit is daarbij een belangrijke randvoorwaarde, of secundair doel, maar uiteindelijk telt vanuit dit perspectief elk hergebruik; of het nu een bermpaal of een nieuwe PET fles is. Een belangrijk argument hier is dat op dit moment ook voor laagwaardige toepassingen virgin materialen worden ingezet, dus vrijwel elk hergebruik spaart zo natuurlijke grondstoffen uit. Kwaliteit volgt in dit perspectief uit kwantiteit: door grotere volumes en schaalvoordelen is het ook mogelijk te zoeken naar hoogwaardigere toepassingen.

Dit perspectief sluit erg goed aan bij het gesloten akkoord. Het inruilen van een specifiek systeem voor 1 soort en 1 materiaal (PET flessen), voor een algemene hogere doelstelling over totaal hergebruik van alle kunststof verpakkingen past uitstekend in dit perspectief. Vanuit dit perspectief is – zolang er vertrouwen is in nakoming (zie 2.3) – het minder belangrijk welke kunststoffen worden ingezameld. En zolang de ingezamelde kunststof minimale kwaliteitsstandaarden haalt, is hergebruik (vrijwel) verzekerd, puur vanwege de economische voordelen (en daarna vereist volgens het concept akkoord). Ook het element dat gemeenten ongelimiteerd (dus ook ver boven de doelstelling) gescheiden inzameling vergoed krijgen is een positief punt voor dit perspectief.

Aanpassingen aan het akkoord liggen vanuit dit perspectief dan ook veel minder voor de hand. Het kennisinstituut kan een rol spelen in het conceptualiseren, kwantificeren en anderszins analyseren van de toepassing van hergebruikt kunststof in andere sectoren (zoals bouw, apparaten en voertuigen). Vanuit dit perspectief zou het kennisinstituut juist geen bindende instrumenten, ontwerpeisen etc. moeten gaan voorschrijven.

Overige perspectieven op sluiten kringloop

Circulaire economie en opschaling (waaronder cradle-2-cradle): deze concepten kunnen gezien worden als een bijzondere vorm van het kwaliteitsperspectief en gaat op sommige punten verder dan dit perspectief. Op het punt van de kwaliteit worden hoge eisen gesteld aan de content van de te gebruiken plastics: grondstoffen en additieven die bij een vastgesteld gebruik geen schade toebrengen in de gehele cyclus van de producten, dus ook bijvoorbeeld in minder hoogwaardig gebruik als bijvoorbeeld in auto-onderdelen. Het voorgenomen gebruik van het te ontwerpen product en de toepassingen die hierna kunnen volgen worden hierbij op voorhand geanalyseerd en in de technische of biologische cyclus ingedeeld. Pilot projecten zijn voor dit perspectief het belangrijkste startpunt. Het kennisinstituut zou deze pilots kunnen initiëren en hierdoor kan de kennis worden opgebouwd en gedeeld, waarna de positieve doelen behaald kunnen worden.

Biobased: in dit perspectief, **dat ook als onderdeel van 'focus op kwaliteit' gezien zou kunnen** worden, wordt de kringloop gesloten doordat materialen hergebruikt of gecomposteerd kunnen worden. Dit lost ook de jarenlange persistentie van verpakkingsresten en stoffen in het milieu op, maar niet kortdurend zwerfafval op straat. Het akkoord richt zich niet op biobased oplossingen. De verduurzamingsagenda biedt wel ruimte, aangezien één van de vier doelstellingen het toepassen van nieuwe materialen is (re-new), alleen zijn er (nog) geen concrete projecten genoemd. Ook zou nog expliciet gemaakt kunnen worden dat biobased wel gebruikt kan worden als invulling van de doelstellingen, bijv. door biobased gelijk te stellen aan toepassing van recyclaat in nieuwe flessen.

Verpakkingenhergebruik (producthergebruik): In dit perspectief wordt de cyclus (zoveel mogelijk) gesloten op het niveau van producten. In dit perspectief is het vanzelfsprekend dat bij de retourstroom van verpakkingen met een statiegeldsysteem wordt gewerkt (of dat terugbrengen op een andere manier beloond wordt). Er moet bij dit perspectief worden opgemerkt dat het vaker negatief genoemd wordt (als een perspectief waar anderen aan vasthouden), of als goed voorbeeld uit het verleden, dan dat betrokkenen het zelf als haalbare optie zien. Het akkoord gaat met het afschaffen van statiegeld op grote PET flessen tegen dit perspectief in. Ook voor de verduurzamingsagenda is re-use niet – zoals gebruikelijk – ingevuld als producthergebruik maar als materiaalhergebruik in verpakkingen. Daarmee kiest het akkoord duidelijk de lijn van materiaalhergebruik. Sommige vrezen dat het afschaffen van het materiaalhergebruik systeem voor grote PET flessen, ook de basis onder producthergebruik van bierflesjes zal wegslaan. Eventueel kan worden overwogen voor dit perspectief om in het kennisinstituut te kijken naar nieuwe, innovatieve methoden om tot alternatieve manieren van verpakkingenhergebruik te komen (zoals het hervullen van verpakkingen door de consument zelf, of integreren van verpakkingen in product).

Burger-consument als essentiële schakel: Sommigen menen dat het ideale systeem de consument-burger niet lastig moet vallen – en ook als onbetrouwbare factor elimineren – en achter de schermen kunststoffen moet terugwinnen. Het ideaal zou hierbij volledige nascheiding zijn. Vanuit een ander perspectief is het juist belangrijk dat de burger-consument bewust en betrokken blijft bij het sluiten van de kringloop. Het koppelen van verkoop en inname, i.p.v. **het 'weggooien' van verpakkingen**, is hier een logisch voorbeeld. Ook vinden sommigen dat burgers moeten betalen naar ze vervuilen. Meestal wordt de burger overigens vanuit een meer technisch perspectief als essentieel gezien vanuit zijn unieke positie om stromen niet met elkaar in aanraking te laten komen. Als tegemoetkoming van het verlies van de rol van burgers in kunststofhergebruik door het afschaffen van statiegeld zou het te onderzoeken zijn in hoeverre een communicatiestrategie ontwikkeld kan worden die de burger ook als hij niet zelf flessen retourneert of voorscheidt, betrekt bij het proces van recycling.

2.3 Perspectieven op samenwerking

Dit onderzoek vooronderstelt dat de betrokken partijen er links- of rechtsom samen uit moeten en willen komen. Maar er zijn verschillen ten aanzien van het voorgestelde proces waarlangs tot samenwerking gekomen moet worden. Deze zijn vooral terug te voeren op ervaringen in het verleden en al dan niet aanwezig zijn van onderling vertrouwen.

Focus op co-creatie

Dit perspectief gaat er vanuit dat er op dit moment ten onrechte het beeld van wantrouwen en onbegrip tussen partijen is. Men stelt dat er in het verleden ook tussen partijen positief en goed is samengewerkt, zelfs toen de wettelijke verplichtingen een stuk soepeler waren. Vanuit die observatie ziet men ook naar de toekomst het samen werken aan oplossingen en innovaties als de manier om weer vertrouwen tussen partijen te winnen. Men legt vooral de gedeelde leidende principes vast.
Bij dit perspectief sluit het akkoord goed aan: het akkoord laat ruimte aan partijen om in samenwerking oplossingen te vinden en voorkomt dat partijen in de huidige situatie van wantrouwen het akkoord zo dichttimmeren dat het onwerkbaar wordt. Maar nog belangrijker: door nu een akkoord te sluiten, laten partijen de stroperige onderhandelingssfeer achter zich en kunnen door naar de actieve uitvoering.

Onderhandelingsrelatie

Dit perspectief gaat er vanuit dat het akkoord een compromis tussen belangen als uitkomst van onderhandelingen is. Drie cruciale vragen vanuit een dergelijk perspectief zijn: is de voorziene uitkomst acceptabel? Is te controleren of partijen zich aan hun toezeggingen houden? Is er voldoende aanspreekbaarheid of afdwingbaarheid bij partijen om te kunnen vertrouwen op nakoming?

Dit perspectief gaat dus pragmatisch met het beoordelen van de inhoud van het akkoord om: het gaat niet zozeer om een theoretisch ideaal, maar of er gezien de verhoudingen tussen partijen voldoende onderhandelingsresultaat is behaald. Bij deze kwestie speelt wel een rol wat men als historisch gegeven en wat men als onderhandelingsuitkomst ziet:

- Moet het afschaffen van de verpakkingenbelasting gezien worden als preluderend op dit akkoord of mee worden genomen in de afweging hoe de kosten en baten voor rijksoverheid, gemeenten en bedrijfsleven vallen?
- Is er nu – al dan niet in een impliciet herenakkoord – een verplichting van het bedrijfsleven om grote PET flessen te belasten met statiegeld of is dit 'slechts' een productschapregeling? En als die verplichting er is, is dan al in het vorige akkoord bepaald dat met 42% overall recycling die verplichting zou vervallen, of moest die overeengekomen heroverweging veel breder worden gezien?
- Zijn in of rond eerdere overeenkomsten gedane toezeggingen, bijv. over toepassing van recyclaat in PET flessen, nog geldig of zijn deze vervallen met het einde van die overeenkomsten?

Bij dit perspectief geldt meer dan bij andere perspectieven *'where you stand depends on where you sit'*. Gemeenten en bedrijfsleven zullen elk een eigen positie hebben t.a.v. het onderhandelingsresultaat. Vanuit gemeenten (en milieubeweging) is het inhoudelijke knelpunt dat weliswaar deels zaken goed zijn vastgelegd, maar er ook overblijvende vrijheidsgraden zijn, die uiteindelijk ongelijk zijn verdeeld over de partijen. Genoemde vermeende ongelijkheden zijn:

- Het statiegeldsysteem wordt 'weggegeven', hier staat onvoldoende tegenover.
- Een aantal van de bepalingen die het bedrijfsleven tot zaken verplichten wordt gezien als 'oude wijn in nieuwe zakken': zo is men sceptisch over het einde aan gratis plastic draagtassen in supermarkten en gerecycled PET in flesjes wat al eerder was beloofd. Ook het ongelimiteerd vergoeden van ingezameld kunststof ziet men vaak als vanzelfsprekendheid i.p.v. offer van het bedrijfsleven: het is vanuit de producentenverantwoordelijkheid voor hen niet goed denkbaar dat bedrijven überhaupt een grens aan inzameling kunnen bedingen.
- Een verhoging van 4% (huidige realisatie versus toekomstig doel) of 10% (huidig doel t.o.v. toekomstig doel) wordt als bescheiden gezien.
- De prijzen per ton hebben wel een bovengrens (huidige prijs), maar geen ondergrens.
- Veel voordelen voor gemeenten (en milieuvoordelen) vragen een nog verdere uitwerking: variërend van de vergoedingensystematiek tot de te hanteren normen, terwijl andere partijen hier een aanzienlijke 'blokkade- en vertragingsmacht' hebben.
- Tot slot is vanuit dit perspectief het akkoord niet los te zien van onderhandelingsresultaten op andere verpakkingssoorten. Waarbij vooral de toezeggingen voor blik- en drankkartons nog wel eens als te beperkt worden gezien.

Overkoepelend kan men stellen dat voor sommigen tegenover het 'majeure punt' van statiegeld niet een 'majeure' prestatie van het bedrijfsleven staat. Vanuit het bedrijfsleven

gezien zijn echter de volgende concessies gedaan aan gemeenten, die men wel juist wel degelijk als 'majeur' ziet:

- 20 Miljoen voor zwerfafval, terwijl het bedrijfsleven hier vaak eigenlijk geen directe verantwoordelijkheid ziet.
- Een verhoging van de doelstelling van 10% in een situatie waar Nederland toch al bovengemiddeld in de EU presteert.
- Het 'open einde' karakter van de vergoedingsregelingen zonder afgesproken efficiencygaranties.
- Een langdurende tegemoetkoming op alle financiële risico's die de gemeenten lopen gezien wat betreft statiegeld: variërend van flessen in restafval tot verergering zwerfafval.
- Bovendien wordt het behalen van de 42% doelstelling in de vorige periode via inzameling van kunststofafval al gezien als tegenprestatie voor het afschaffen van statiegeld. Op die manier kan het gehele systeem van inzameling van kunststofafval via gemeenten voor een aanzienlijk deel als tegenprestatie voor het statiegeld worden gezien.

Naast knelpunten in de inhoud van het akkoord, ziet men vanuit dit perspectief ook problemen in de controleerbaarheid en afdwingbaarheid van afspraken. Juist vanuit een onderhandelingsperspectief moeten partijen elkaar aan afspraken kunnen houden. Dit vraagt om monitoring en mechanismes om tot naleving te komen. Wat betreft monitoring zijn suggesties:

- Het zoveel mogelijk depolitiseren van de belangrijkste kentallen doordat partijen zich van te voren committeren aan volledig onafhankelijke, wetenschappelijke en deskundige monitoring, die over voldoende middelen beschikt om een betrouwbare monitoring en waar nodig diepgaand aanvullend onderzoek te doen.
- Af te spreken dat als het huidige recyclepercentage lager blijkt te liggen, dit geen argument zal zijn om de doelstellingen in het akkoord te herzien; of op zijn minst dat de minimale verhoging van het percentage t.o.v. het huidige percentage van te voren vastligt. En in dezelfde lijn afspreken dat alleen die resultaten 'tellen' die bewezen worden en het niet kunnen bewijzen van resultaten gezien wordt als in gebreke blijven voor wat betreft die resultaten.
- Een andere oplossing zou zijn dat huishoudelijk afval dat via gemeentelijke stromen loopt, in de afspraken losgekoppeld wordt van bedrijfsafval dat via commerciële stromen loopt. Gemeenten hebben immers zelf direct inzicht in de hoeveelheid restafval die zij inzamelen en gescheiden ophalen. Doelpercentages voor deze stroom zijn dan ook gemakkelijk te controleren.

Tegemoetkomingen (richting gemeenten) wat betreft naleving zouden kunnen zijn:

- De eisen voor het tijdstip van afschaffen van statiegeld zoals beschreven in de motie van der Werf worden aangescherpt: bijv. dat bij succes met de pilot, de recycling van drankenkartons wordt ingevoerd; dat de onafhankelijke monitoring moet draaien (zodat ook duidelijk is of de eerdere 42% doelstelling gehaald is); of dat de haalbaarheid van hoogwaardige recycling (zoals foodgrade) via voor-/nascheiding is bewezen.
- Afdwingbaarheid van afspraken inbouwen: een mogelijkheid zou kunnen zijn dat – bijv. via het kennisinstituut – bij het niet halen van doelen, wel degelijk instrumenten voorgeschreven kunnen worden. Een andere mogelijkheid zou kunnen zijn dat het niet halen van jaarlijkse doelstellingen in volgende jaren door een hogere prestatie (of lagere prijs) gecompenseerd moet/mag worden.

Overige perspectieven

Fundamenteel wantrouwen: In dit perspectief heeft men vanuit gemeenten op een fundamenteel niveau geen vertrouwen meer in samenwerking met het bedrijfsleven of andersom. Aan dit perspectief is zeer moeilijk tegemoet te komen binnen de hoofdlijnen van het akkoord om twee redenen. Ten eerste, geen enkel contract – en zeker geen convenant – zal moeiteloos en volledig afdwingbaar zijn. Indien een potentiële contractpartner het niet vertrouwt geldt in het algemeen dat men er geen contract mee aan zou moeten gaan. Ten tweede, de verantwoordelijkheid en controle van een aantal doelstellingen in het akkoord – en dan met name de doelpercentages recycling – liggen niet alleen bij het bedrijfsleven, maar juist ook bij de gemeenten. Dit fundamentele wantrouwen zal deels verzacht kunnen worden door meer duidelijkheid in het akkoord en deels zal men zich ook moeten realiseren dat men met gegronde reden heeft gekozen voor een bijzondere constructie die nu eenmaal partijen met deels tegengestelde belangen verbindt. Het alternatief is uiteraard constateren dat die verbinding niet houdbaar is. In dat geval zou bijv. een groep gemeenten kunnen kiezen om ruimte te maken voor volledige uitvoering door producenten.

Volledig zelfstandige uitvoering productenverantwoordelijkheid: gemeenten laten in dit perspectief hun rol in kunststofverpakkingeninzameling en -verwerking los. Overigens is dit perspectief meestal gebruikt door de geïnterviewden als interessant of juist afschrikwekkend alternatief voor het systeem van hun voorkeur. In dit perspectief wordt de uitvoering geheel in handen van het bedrijfsleven gelegd. Buitenlandse casussen (zoals het Belgisch systeem) worden hier vaak bij als voorbeeld genoemd. Dit is echter niet hoe het huidige akkoord het bereiken van de doelstellingen lijkt te hebben voorzien (zie artikel 8). Een eventuele tegemoetkoming zou kunnen zijn dat men in twee gebieden gaat experimenteren met respectievelijk een systeem geheel uitgevoerd door het bedrijfsleven en een systeem geheel uitgevoerd door (of in opdracht van) gemeentelijke diensten. Dit laatste is al mogelijk onder het akkoord en beiden zouden ook bij de algemene lijn van het akkoord passen om meer vrijheid van middelen te geven.

2.4 Perspectieven op financiering

Zo goed als iedereen lijkt een ideaal te delen waarbij ook voor kunststoffen (zoals bij papier en glas) economisch rendabele kringlopen ontstaan, al is dit punt voor sommige verder weg dan voor anderen. De voornaamste verschillen hebben echter te maken met de flexibiliteit versus de zekerheid omtrent de financiering van de weg hiernaartoe.

Er is wel consensus dat op de middellange termijn hoe dan ook kunststof geen rendabele reststroom is en op hoofdlijnen lijkt ook consensus bereikbaar over de financiering. Vrijwel alle geïnterviewden onderschrijven de verantwoordelijkheid van de producent in de gescheiden inzameling van kunststof en vrijwel alle geïnterviewden kunnen er op zijn minst mee leven dat de gemeente vanuit haar zorgplicht primair financieel verantwoordelijk is voor zwerfvuil en restafval. Vanuit het voorgaande zagen we ook dat er nog steeds draagvlak is voor de gemeente in de regie en uitvoeringsrol voor die kunststofinzameling, al is het misschien niet voor iedereen een ideaal huwelijk. Daarmee liggen voor kunststofverpakkingen de hoofdlijnen van financiering eigenlijk al vast. De belangrijkste verschillen in perspectief richten zich eigenlijk op de mate van zekerheid en bijkomstige **risico's** die bij het sluiten van het akkoord noodzakelijk is. Dit hangt uiteraard nauw samen met in de vorige paragraaf beschreven verschillen waarin het akkoord vooral als een hard onderhandelingsresultaat gezien wordt of meer als een gezamenlijke agenda en het

vaststellen van leidende principes.

Maatwerk in financiën

Vanuit dit perspectief is het logisch en goed dat het akkoord vooral de principes vastlegt en nog niet de precieze bedragen. Tien jaar is immers een lange periode, waarin veel kan veranderen en het niet onredelijk is om te veronderstellen dat de kosten zullen veranderen door grotere volumes, innovaties en meer ervaring met het systeem. Toch zijn er ook vanuit dit perspectief wel zorgen m.b.t. het akkoord te identificeren. Zo zou maatwerk mogelijk ook vragen om differentiatie, niet alleen op kwaliteit, maar ook naar gemeentelijke context. Het zou immers goed kunnen dat de geografische context bepaalde gemeenten met extra kosten kan opzadelen. Één enkele prijs per ton is vanuit dit perspectief niet gunstig. Ook gezien het feit dat het akkoord geen ruimte laat om te constateren dat sommige gemeenten onvermijdelijk hogere kosten maken dan de huidige vergoeding. Het akkoord zou op dit punt op zijn minst verduidelijkt en indien nodig aangescherpt kunnen worden.

Zekerheid in financiën

Vanuit dit perspectief wil men meer zekerheid over financiën, bij voorkeur in de vorm van concrete bedragen. Dit heeft deels te maken onderhandelingstechnische argumenten ('niet statiegeld weggeven, voor we een goede regeling in handen hebben'), maar deels ook met de behoefte om te investeren in een permanente infrastructuur, bijv. ondergrondse containers of containers met pers, waarvoor men over langere termijn financiële zekerheid wil. Tot slot heeft deze zekerheid ook te maken met een vermoeden dat er vanuit het bedrijfsleven op zeer lage prijzen ingezet kan gaan worden (bijv. vergelijkbaar met restafval).

Naast het simpelweg vastleggen van de tarieven voor 10 jaar, zijn mogelijkheden om hier aan tegemoet te komen:

- Duidelijkere formuleringen van de financiële paragraaf. Een beter beschreven weg van kostenstudies naar veranderingen in vergoedingen.
- Indien de bovengrens (geen kostenstijging op gemeenteniveau per ton) gehandhaafd blijft, kan er ook gepleit worden voor een ondergrens. Bijvoorbeeld een afgesproken minimumvergoeding per ton (per jaar gespecificeerd) of een maximale jaarlijkse procentuele daling.

Overige perspectieven

- **Burger betaalt uiteindelijk**: Voor sommige betrokkenen betaalt uiteindelijk altijd de burger-consument: gemeentelijke kosten betaalt hij via gemeentelijke heffingen; andere overheidsbijdragen via de belasting en kosten voor het bedrijfsleven via de productprijs. Dit inzicht biedt een gezamenlijk kader om de kosten te reduceren i.p.v. voortdurend te proberen om de kosten op elkaars bord te schuiven.
- **Of juist: vervuiler betaalt uiteindelijk:** Tegenover dit perspectief stellen anderen juist dat niet iedere burger evenveel consumeert. Dit kan zijn omdat men vindt dat burgers bij een vaste heffing altijd betalen en bij doorrekening in de productprijs kunnen kiezen het product niet te kopen. Dit raakt aan een argument op macro-niveau: namelijk dat er verschuivingen in consumptie van verpakkingsintensieve naar verpakkingsextensieve producten kunnen plaatsvinden. Tot slot beredeneren sommige partijen dat het bedrijfsleven de kosten niet zonder meer door zal berekenen maar mogelijk ook een lagere winst zal moeten accepteren. Statiegeld is vanuit 'de vervuiler betaalt' bovendien een bijzonder elegante oplossing: mensen die flessen niet retourneren (bijv. omdat ze in

restafval of op straat belanden) 'betalen' hun statiegeld aan het systeem en financieren zo de recycling.

- **Producentenverantwoordelijkheid voor verpakkingen in restafval:** Dit perspectief gaat er vanuit dat de producentenverantwoordelijkheid zich ook uitstrekt tot verpakkingen in het restafval. Behalve een meer fundamenteel, bijna moreel oordeel, ligt ook de verwachting dat er een extra 'incentive' aan ten grondslag ligt voor het bedrijfsleven om een steeds hogere prestatie in het gescheiden inzamelen te boeken. Dit perspectief verhoudt zich slecht tot het akkoord. Niet alleen is een dergelijke verantwoordelijkheid voor restafval niet opgenomen, het bedrijfsleven zou een dergelijke incentive nauwelijks kunnen benutten, omdat ze in het huidige akkoord weinig controle over de inzameling hebben. Het lichtpuntje is wel dat - zoals hiervoor genoemd – door het verpakkende bedrijfsleven een eventuele stijging van grote PET flessen in restafval vergoed wordt (zelfs als er in het algemeen sprake is van een daling van verpakkingen in restafval).
- **Producentenverantwoordelijkheid voor zwerfafval:** Dit perspectief gaat er vanuit dat de producent de ultieme verantwoordelijkheid draagt voor zijn verpakkingen en dat hij als partij die uiteindelijk de winst pakt, ook alle externe kosten zal moeten dragen. Het is eerder een perspectief waar geïnterviewden hun positie tegen afzetten, dan een perspectief dat geheel haalbaar wordt geacht. Veelal vindt men dat producenten een specifieke verantwoordelijkheid hebben voor zwerfafval als gevolg van ontwerp- en systeemkeuzes: bijv. dat lipjes van blikjes niet loskomen of dat het afschaffen van statiegeld niet afgewenteld wordt. Een bijdrage van 20 miljoen door het bedrijfsleven en een garantie voor wat betreft kosten door de systeemwijziging m.b.t. statiegeld op grote PET flessen lijkt hier redelijk.
- ***Koste-wat-kost (voor producent):*** voor sommigen start het akkoord te veel vanuit (reductie van) kosten voor bedrijfsleven. Binnen dit perspectief stelt men dat het uitgangspunt zou moeten zijn wat nodig is om producentenverantwoordelijkheid waar te maken en dat dit nog niet voldoende geborgd is. Hierbij wordt verwezen naar het 'hoogst haalbare' van kennisinstituut versus de balans van 'lagere kosten, meer milieuvoordeel' dat onder de financieringsclausule lijkt te liggen.
- ***Of juist doelmatige besteding:*** Anderen zoeken juist zekerheid over de efficiënte en doelmatige besteding van de financiering door gemeenten. Men wil zekerheid dat geld niet gebruikt wordt voor inefficiënte besteding of dat het andere zaken in de gemeente kruis-subsidieert. Het onderzoek naar kosten en efficiency wat uiteindelijk in geldelijke vergoedingen vertaald zal worden sluit goed aan bij dit perspectief.

3. Synthese van perspectieven en gedeelde lange termijn principes

In het vorige hoofdstuk hebben we zo goed mogelijk recht gedaan aan de grote diversiteit aan posities en meningen die betrokkenen hebben. Om te komen tot een prioritering en overzicht, heeft dit hoofdstuk als doel tot de kern van de tegenstelling te komen en vanuit daar aanbevelingen te doen (3.1). Daarnaast zien we – zoals eerder gesteld – achter alle middellange termijn perspectieven, een zekere mate van consensus over de leidende principes op de lange termijn. Deze bespreken we in paragraaf 3.2.

3.1 Synthese van perspectieven

In het vorige hoofdstuk zijn voor elk aspect telkens twee hoofdperspectieven en een aantal kleine perspectieven uitgewerkt. Dit heeft geleid tot een grote hoeveelheid observaties en suggesties voor aanpassingen van het akkoord. In de veelheid van belangen en wensen vanuit gemeenten, bedrijfsleven en Rijk komen twee terugkerende tegenstellingen naar voren waarmee de perspectieven kunnen worden samengevat:

- 'kwaliteit volgt kwantiteit' versus 'kwantiteit volgt kwaliteit' (zie 2.1). Dit uit zich in een focus op kwaliteit van de losse kunststofstromen versus een focus op het stapsgewijs verhogen van de kwantitatieve recyclingpercentages. Er is een zekere samenhang tussen twee perspectieven uit paragraaf 2.1, en de ambitieperspectieven uit paragraaf 2.2. Vaak zien we dat een focus op 'eerst kwaliteit, dan kwantiteit' samengaat met het perspectief van *een hoog ambitieniveau en lange termijnvisie* en 'eerst kwantiteit, dan kwantiteit' samengaat met het perspectief van *pragmatisch een grote stap zetten onder één doelstelling*.
- 'co-creatie' versus 'onderhandeling': de tweede dimensie richt zich op samenwerking en financiering (paragraaf 2.3 en 2.4). Dit uit zich in een focus op co-creatie of onderhandeling. Vanuit het *co-creatie perspectief* is het logisch en goed dat het akkoord vooral de principes vastlegt en nog niet de precieze bedragen. Waar men een positievere houding heeft naar samenwerking, zal men het eerder logisch vinden om een akkoord bijvoorbeeld financieel niet volledig dicht te timmeren. Het *onderhandelingsperspectief* ziet het akkoord als een compromis en uitruil tussen belangen. Vanuit dit perspectief wil men meer zekerheid over onder meer financiën en harde doelstellingen.

Tabel 1 vat de combinaties van voornaamste perspectieven samen in relatie tot de voornaamste plus- en minpunten van het akkoord.

	Kwantiteit eerst	Kwaliteit eerst
Co-creatie	Akkoord grotendeels acceptabel. 1	Meer aandacht voor visie, duurzaamheidsagenda en kennisinstituut nodig. 2
Onderhandeling	3 Meer aandacht voor garanties financiering en monitoring.	4 Akkoord is op belangrijke punten onvolledig. Meer aandacht voor harde kwaliteitsdoelen nodig.

Tabel 1 Synthese perspectieven

Voor degenen die uitgaan van één kwantitatieve doelstelling die vanuit een co-creatie relatie bereikt wordt [1], is het akkoord over het algemeen positief. Het belangrijkste zal hier vooral zijn dat er snel een akkoord komt en dat er niet alsnog allerlei detailregelingen ontstaan als resultaat van de huidige perikelen. Voor degenen die uitgaan van co-creatie richting een agenda die zich op kwaliteit richt [2], biedt het akkoord een goede basis. Het voornaamste aandachtspunt is hier dat het kennisinstituut voldoende momentum krijgt, geen onderhandelingstafel wordt en vooral voldoende financiële reikwijdte krijgt. Daarnaast moet niet onderschat worden dat het schetsen van een gezamenlijke visie en duurzaamheidsagenda bij dit akkoord als belangrijk gezien wordt.

Het grootste probleem zit echter bij degenen die vanuit een onderhandelingshouding streven naar kwaliteitsfocus ([4]). Voor hen zijn er weinige harde resultaten en zijn er te weinig harde garanties op financiering, op naleving en wordt het kennisinstituut al snel gezien als '*window dressing*' en ziet men niet hoe onderhandelingspartijen daar tot een creatieve samenwerking kunnen komen. Terwijl juist in dit perspectief het afschaffen van statiegeld inhoudelijk en strategisch het meeste pijn doet. Ook vanuit een kwantiteitsfocus en onderhandelingshouding zijn er problemen [3], deze richten zich vooral op de monitoring, het gevoelsmatig 'te vroeg uit handen geven' van statiegeld op PET flessen, vooral in relatie tot de ruimte voor interpretatie in de financiering.

3.2 Gedeelde principes

Het huidige conceptakkoord is vooral een serie afspraken tussen direct betrokken partijen. Afspraken waar de meningen vaak behoorlijk over verschillen, zowel tussen bedrijfsleven, overheid en gemeenten als soms ook tussen gemeenten onderling. Daardoor blijft onderbelicht dat er op de lange termijn wel degelijk consensus lijkt te (zijn/vinden) over de fundamenten van een nieuw systeem. Deze vatten we samen in onderstaande principes die leidend zouden moeten zijn voor de verduurzaming in de komende tien jaar.

Proces

1. ***Ieder op zijn eigen tempo en op zijn eigen manier.*** *Er is vrijheid voor gemeenten en bedrijven voor eigen invulling van de afspraken en om zelf een hoger ambitieniveau te formuleren.*
2. ***En als geheel vooruit:*** *die vrijheid wordt wel begrensd door de collectieve garantie dat het milieurendement in ieder geval significant blijft toenemen.*

Kwaliteit

1. ***De toekomst ligt in gesloten kringlopen van materiaal en/of verpakkingen****, in combinatie met preventie en aangevuld door nuttige toepassing voor energie waar dat zonder meer betere milieuprestaties oplevert.*
2. *Streven naar minimaal kwaliteits- en energieverlies in die kringlopen is cruciaal, dat begint bij 'ecodesign' en eindigt bij een zo hoog mogelijke zuiverheid van recycling en zo hoogwaardig mogelijke toepassing. Omdat elke kringloop uiteindelijk altijd energie zal blijven kosten, is het ook van belang de totale massa van verpakkingen te verminderen.*

Rollen

1. ***Gemeenten zijn beleidspartner van rijksoverheid en lokale beleidsautoriteit:*** *zij reguleren de lokale publieke ruimte, zijn dé opsteller en eventueel uitvoerder van lokaal milieubeleid, waaronder afvalinzameling en reiniging. Vanuit die rol zijn ze gesprekspartner voor de rijksoverheid in het vaststellen van nationaal beleid.*
2. *Gemeenten zijn ook uitvoeringspartner van het verpakkend bedrijfsleven: naast dat gemeenten bedrijven in de lokale context reguleren, zijn gemeenten ook partner van het verpakkend bedrijfsleven om voor hen uitvoering aan hun producentenverantwoordelijkheid te geven.*

Economie en financiering

1. ***Uiteindelijk komt er een economisch renderend systeem van kunststofkringlopen in een circulaire economie****. Binnen de periode van dit akkoord moeten en kunnen belangrijke stappen in deze richting genomen worden.*
2. ***Tot die tijd financiert het bedrijfsleven de gemeente in zijn uitvoeringstaak****, op een manier die voldoende zekerheid voor investeringen geeft maar waarbij ook gestreefd wordt naar een kostenefficiënt systeem om de maatschappelijke kosten beperkt te houden.*

4. Rol verduurzamingsagenda en kennisinstituut

Het kennisinstituut en verduurzamingsagenda worden breed gezien als een mogelijkheid om weer met alle partijen nieuwe energie en hernieuwd enthousiasme te vinden en een gezamenlijke mogelijkheid om gedurende de looptijd van het akkoord in te spelen op (duurzame) ontwikkelingen en nieuwe inzichten. Tegelijkertijd zijn er ook veel sceptische geluiden te horen over de slagvaardigheid van een dergelijk kennisinstituut en het ambitieniveau van de resulterende agenda. Er zijn de afgelopen jaren spanningen geweest rondom kennisvraagstukken en de onderzoeken zijn soms omstreden geraakt. Een kennisinstituut zou verlamd kunnen raken indien die spanningen ook binnen het instituut optreden. Ook zijn de beelden bij de agenda en vooral het kennisinstituut vaak nog abstract en onduidelijk. Deze elementen van het akkoord zijn dus tegelijkertijd een kans en een risico.

Wat betreft de verduurzamingsagenda lijkt er nog veel ruimte over om de discussie te voeren in hoeverre de ontwikkelingen vooral een bestaand systeem dat in de kern vooral gebaseerd is op het produceren van grote hoeveelheden laagwaardig afval versterken, dan wel een fundamentele verandering mogelijk maken naar een systeem gebaseerd op de waarde en hoogste kwaliteit van (her)gebruik van grondstoffen. Vanuit dit laatste perspectief ligt het voor de hand om veel nadrukkelijker in te zetten op ontwerp en regulering voorin de keten en het betrekken van partijen uit de gehele keten. Ook kunnen hierbij ambitieuzere doelstellingen (op de langere termijn) worden geformuleerd **en concrete transitieagenda's**. Het is vooralsnog niet evident dat de partijen onderling in dit akkoord tot een dergelijke discussie zullen komen, noch dat het kennisinstituut de ontwikkeling van een verdergaande verduurzamingsagenda zal oppakken.

Het is opvallend dat er daarnaast zeer verschillende rollen en functies aan het kennisinstituut worden toegewezen:

1. Een plek waar de partijen van het akkoord via vertegenwoordigers verder kunnen overleggen over gezamenlijke afspraken.
2. Een plek waar onderzoekers, koplopers en andere personen een creatief netwerk vormen om tot nieuwe, innovatieve oplossingen te komen.
3. Een plek waar onafhankelijke, wetenschappers en andere deskundigen een autoritair oordeel kunnen vellen over kwesties als welke doelstellingen haalbaar zijn en andere (beleids-)aannames toetsen.

Een manier van omgaan met deze risico's is volgens ons dat het goed is om de meer gezaghebbende functie van kennisautoriteit en de meer innovatieve functie van het op te richten instituut van elkaar te onderscheiden. De eerste functie zou mogelijk beter in doorlopend overleg van partijen buiten het kennisinstituut vorm kunnen krijgen. Dit staat tevens in de lijn van de aangenomen motie Wiegman c.s. (nr. 113).

Vernieuwingsnetwerk / -programma

Voor de rol van het vernieuwingsnetwerk of innovatieprogramma is het makkelijker voor te stellen dat onderzoekers, de overheid en het bedrijfsleven samenwerken, al bevelen we hier aan om niet te veel van vertegenwoordiging maar meer van koplopers uit te gaan. Ook zou het goed zijn om een multidisciplinair team van onderzoekers te vormen en samenwerking

te zoeken met alle partners uit de keten; dus ook de kunststof(recyclings)industrie, sorteerders, nascheiders, inzamelaars, de verpakkingsproducenten etc.
De kritische vraag is bij een vernieuwingsnetwerk hoe een dergelijk instituut gefinancierd zal worden. Een ambitieus onderzoeks- en innovatieprogramma dat – gezien het akkoord – concrete projecten moet ondernemen zal alleen al aan programma-, begeleidings- en onderzoekskosten al snel miljoen(en) per jaar kosten. Indien ook de concrete projecten zelf deels gesubsidieerd moeten worden zullen over de hele looptijd al snel tientallen miljoenen Euro's beschikbaar moeten zijn. Deze financiering zal op lange termijn gegarandeerd moeten worden en onafhankelijk van de bevindingen van het instituut moeten zijn.

Kennisautoriteit

Mogelijke taken binnen deze functie zijn: supervisie en/of uitvoering van de monitoring, kostenstudies, (bij)stellen van de normering waaraan stromen moeten voldoen; de evaluatie van de drankkarton proef en andere pilots; het (bij)stellen van bindende doelpercentages voor partijen; en het arbitreren bij conflicten over feitelijke en/of technische zaken. *Voor de kennisautoriteit component van het kennisinstituut is het cruciaal dat elke schijn van belangenverstrengeling vermeden wordt.* Dit zou bijvoorbeeld gedaan kunnen worden door:

- Een aandeel (bijv. de helft) buitenlandse wetenschappers zonder eerdere betrokkenheid bij de Nederlandse kwestie aan te trekken.
- Het overwegend betrekken van organisaties en onderzoekers zonder financiële banden met het Nederlands bedrijfsleven
- Het eventueel vormen van een maatschappelijke/wetenschappelijke board voor peer review van de bevindingen.
- Het garanderen van expertise op alle terreinen waar een uitspraak gevraagd wordt, dit betekent expertise over alle delen van de kunststofcyclus (zie 1.1) en naast technische expertise ook financiële/bedrijfseconomische, methodologische, beleidsanalytische, statistische en/of bijv. gedragsexpertise.

Vanuit deze functie zou het instituut ook tussentijdse doelen kunnen voorstellen en onderbouwen. Er bestaat echter onduidelijkheid over de bevoegdheid van het instituut in het stellen van tussentijdse doelen en handhaven van specifieke eisen. Het akkoord stelt zelf immers ook al tussentijdse doelen en beoogt nu net meer vrijheid in beschikbare middelen. Het akkoord geeft tegelijkertijd bijna een soort carte blanche aan het instituut om in bijv. verpakkingenontwerp eisen te stellen, die in principe bindend gemaakt worden. Dit lijkt niet helemaal realistisch en o.i. zou men om teleurstellingen en conflicten te voorkomen duidelijk moeten zijn over welke mogelijkheden om bindende voorschriften te doen (via de overheid) het instituut nu wel en niet heeft.

De tweede kanttekening is dat het instituut als voornaamste criterium 'hoogst haalbaar' meekrijgt. Dit lijkt te neigen naar 'as low as reasonable achievable' of 'best available technology'. Het akkoord is inhoudelijk juist een combinatie van vooruitziend streven naar milieuwinst en kostenbeheersing. Ter illustratie: een statiegeldsysteem is een haalbaar systeem met hoge milieuprestaties. Strikt genomen haalt dit dus het 'hoogst haalbare' criterium, terwijl partijen toch niet redelijkerwijs de bedoeling kunnen hebben dat een kennisinstituut onmiddellijk weer een statiegeldsysteem invoert.

5. Conclusie: cruciale vragen voor gemeenten

Een vaak gehoorde uitspraak tijdens de interviews is 'de gemeente bestaat niet'. Iedere gemeente heeft te maken met zijn eigen context; dan gaat het om zaken als hoogbouw of laagbouw, bevolkingsdichtheid, bestaande inzamelings- en verwerkingssysteem maar ook de politieke en bestuurlijke cultuur en idealen. Het is dan ook niet verrassend dat gemeenten soms heel verschillend naar deze kwestie kijken. Van de andere kant: gemeenten delen voor het overgrote deel ook een aantal doelstellingen en hun perspectief op duurzaamheid en de bestaande verschillen lijken niet onoverbrugbaar.

Soms lijkt in de discussie nog wel vergeten te worden dat over een groot aantal punten die ter discussie staan de individuele gemeenten nu juist zelf controle hebben of krijgen. Gemeenten kunnen binnen het akkoord zelf bewijzen dat hogere inzamelpercentages haalbaar zijn. Indien ze twijfelen aan bijvoorbeeld de sorteerstap uitgevoerd door het bedrijfsleven, kunnen ze deze zelf ter hand nemen. Ook kunnen gemeenten eventueel zelf de vermarkting op zich nemen en zo de hele keten onder hun eigen controle brengen en gecoördineerd ter hand nemen, waarbij het bedrijfsleven de redelijke kosten (eventueel minus opbrengsten) vergoedt. Een van de belangrijke systeemkeuzes om kwalitatief hoogwaardige recycle-stromen te behouden is de keuze om in te zetten op bron- of na scheiden; en ook die keuze hebben gemeenten zelf in de hand.

Wij denken dat gemeenten bij hun standpuntbepaling goed van de volgende zeven vragen gebruik kunnen maken, waarbij de auteurs kort reflecteren op elke vraag vanuit onze bevindingen op de diverse perspectieven. Een volledig en/of objectief kunnen we echter niet geven, omdat uiteindelijk veel keuzes bestuurlijk-politieke keuzes zijn.

1. **Staan gemeenten (nog) achter hun rol als 'uitvoerder' van de producentenverantwoordelijkheid en eigen zorgplicht en daarmee het op zich nemen van de regie- en uitvoeringsfunctie in inzameling, sortering en (optioneel) vermarkting?**
   Hierop lijkt – ondanks wantrouwen bij sommigen – het antwoord ja te zijn vanuit beide perspectieven op samenwerking (onderhandeling en co-creatie). Wel zou het kunnen dat gemeenten hun sorteertaak nog niet volledig doordacht hebben en dat ook de gevolgen voor bijvoorbeeld monitoring nog niet doorgedrongen zijn. De collectieve structuur die nu redelijk tot goed lijkt te werken, zou niet afgeschaft moeten worden voordat alle gemeenten klaar zijn voor hun nieuwe rol of daar een partner voor hebben gevonden.

2. **Ligt de lat in kwalitatieve en kwantitatieve doelstelling hoog genoeg, nu en over 10 jaar? Wat kunnen en willen gemeenten zelf waarmaken als het op gescheiden inzameling aankomt? Voor zover belangrijk, is er voldoende garantie dat ook in het tijdperk na statiegeld er voldoende hoogwaardige recycling (zoals food-to-food) overblijft?**
   Het is moeilijk een objectief referentiepunt te vinden voor een doel over 10 jaar. Er ligt geen objectieve onderbouwing dat dit akkoord op milieugebied tot een significante verbetering leidt op milieugebied. Het is een aanzienlijke verhoging die Nederland waarschijnlijk bij de beste landen in Europa zal houden qua recyclingsdoelstelling. Van de andere kant: de doelstelling is ook niet zeer ambitieus t.o.v. de huidige gerapporteerde percentages en de doelstelling denkt meer in kwantiteit van recyclen dan in kwaliteit van recyclen. Hieraan kan in de invulling van kwaliteitsdoelstellingen en bonus-/malusregeling nog tegemoet gekomen worden. Overigens: dit is niet alleen onderhandelingsresultaat voor gemeenten, het is ook een commitment van gemeenten om dit waar te gaan maken.

3. **Is betrouwbare en onafhankelijke monitoring van het akkoord voldoende gewaarborgd?**
   Het zou voor de betrouwbaarheid en een einde aan partijdigheidsdiscussies goed zijn als de monitoring van NedVang naar een onafhankelijke of overheidsorganisatie wordt verplaatst. Dit voorkomt ook dat het bedrijfsleven straks over de gemeentelijke regie een eindoordeel velt. Nedvang kan mogelijk een belangrijke rol blijven spelen in registratie. De ***monitoring voorzien in het akkoord vraagt om de monitoring van 'daadwerkelijk hergebruik' en vanuit het kwaliteit****sperspectief zou ook de hoogwaardigheid van recycling bekeken moeten worden. Dat betekent dat de monitoringsgrens van de poort van de opwerker naar de poort van de gebruiker van het recyclaat schuift. Ook dat zou beter vastgelegd kunnen worden.*

4. **Garandeert het verpakkend bedrijfsleven de vergoeding voor de inspanningen voor gescheiden inzameling van de gemeenten, ook bij een hoog ambitieniveau van gemeenten, geeft zij voldoende zekerheid voor investeringen en garandeert het bedrijfsleven de financiering van eventuele meerkosten die gemeenten maken door het afschaffen van het statiegeldsysteem?**
   Op principeniveau lijkt dit goed geregeld, maar de financiële bepalingen zouden echter nog wel verduidelijkt moeten worden; met name hoe van kostenstudies tot een nieuwe prijs per ton gekomen wordt. De investeringen die gemeenten moeten doen, hebben afschrijvingstermijnen langer dan de periodes in het akkoord. Het vastleggen van een concrete bandbreedte (of maximale jaarlijkse reductie) zou veel angst en scepsis kunnen wegnemen. Onduidelijkheid of meer inzamelen per ton nu duurder of goedkoper is, betekent onduidelijkheid of verder gaan dan de streefdoelstelling financieel aantrekkelijk of juist niet is.

5. **Is een bijdrage van 20 miljoen van het bedrijfsleven en het continueren van 'Nederland Schoon' – gegeven dat de gemeentelijke zorgplicht hier zwaar weegt – een redelijke bijdrage aan de totale kosten voor zwerfvuil door verpakkingen?**
   Dit bedrag is uiteindelijk een compromis; dat een aanzienlijke verhoging van de huidige vergoeding inhoudt.

6. **Heeft een kennisinstituut voldoende armslag in middelen en bevoegdheden, om zijn cruciale rol in de verduurzamingsagenda waar te maken en niet tot symboolpolitiek en/of conflicten te vervallen?**
   Hier is nog een forse slag te maken met een vastgelegd budget, gegarandeerde onafhankelijkheid en een realistisch, helder beeld van daadwerkelijke bevoegdheden.

7. **Is het akkoord dusdanig opgesteld dat op het moment van het definitief loslaten van het statiegeldsysteem, de hier tegenover staande prestaties van het verpakkend bedrijfsleven zijn gegarandeerd?**
   Om de prestaties van het bedrijfsleven te garanderen kunnen een aantal zaken beter worden afgesproken. Indien de pilot succesvol is: het begin van de opschaling van recycling van drankenkartons over heel Nederland; het wetenschappelijk vastgesteld zijn van de fysieke massastromen (waaronder bedrijfsrecycling en op de markt gebrachte verpakkingen); bewijs dat bron- en nascheiding van grote PET flessen kan en zal leiden tot nieuwe PET flessen.

6. Geraadpleegde literatuur

Agentschap NL, 2011, Afvalstoffenheffing 2011 (29-6-2011)

CE 2001, Inzamel- en beloningsystemen ter vermindering van zwerfafval – drie concepten voor een aanpak

CE Delft, 2010a, De milieu-effecten van de verpakkingenbelasting, Delft, augustus 2010

CE Delft, 2010b, Inzameling van Drankenkartons – Milieu- en kostenanalyse van recyclingsopties

CE Delft, 2010c, De milieu-effecten van de verpakkingenbelasting

CE Delft, 2011, LCA: recycling van kunststof verpakkingsafval uit huishoudens

Cohrs, 2010, Onderzoek naar gemeentelijk plastic recyclingsbeleid; case study in gemeenten Utrecht en Nieuwegein (B.Sc. scriptie)

Corsten, Worrell, Van Duin en Rouw 2010, Savings Materials - Een verkenning van de potentiële bijdrage van duurzaam afval en recyclingbeleid aan broeikasemissiereductie in Nederland

Deloitte, 2010, Rapport Kostenonderzoek zwerfafval Nederland

DG-M (2012), Feitenrapport Nascheiding

EU-DGE (2012), The director-general of the DG Environment of the European Commission, June 2012, Guidance on the interpretation of key provisions of Directive 2008/98/EC on waste

EUROPEN, 2011, Packaging and Packaging Waste Statistics in Europe: 1998-2008 – An analysis of official EU data by EUROPEN

EUROPEN, 2012, European and National Leglislation on Packaging and the Environment

Tweede Kamer (2012) Handelingen en Kamerstukken dossier nr 30872 (met name AO's en moties afgelopen jaar)

Hoeben, 2009, Achtergrond tariefontwikkeling reinigingsheffingen COELO

ILT, 2012, Hergebruik en Monitoring verpakkingen nader bekeken – kunststof en glas

KplusV, 2011, evaluatie-onderzoek bron- en nascheiding kunststof verpakkingsafval.

KPMG, 2011, Kostenonderzoek nascheiding kunststofverpakkingen, eindresultaten.

LAP, 2010, Landelijk Afvalbeheerplan 2009-2021

Milieuwinst door handhaving van het verpakkingenbesluit, Robbert van Duin, RCN / Bureau B&G / Natuur & Milieu

Ministerie van VROM, 2010, Landelijk afvalbeheerplan 2009-2021

Nedvang, 2011, Monitoring verpakkingen – resultaten 2010

NedVang/VNG, 2009, Uitvoerings- en Monitoringsprotocol (Versie 2.0)

NVRD, 2012, Hoe kunnen we 2/3 van het huishoudelijk afval recyclen? Advies aan de Staatssecretaris van Milieu

PlasticsEurope, 2011, Plastic – the Facts 2010, An Analysis of European plastics production, demand and recovery for 2010

PWC, 2011, Albrecht, Brodersen, Horst en Scherf, Reuse and Recycling Systems for Selected Beverage Packaging from a Sustainaiblity Perspective

PWC, 2011, Benchmarkonderzoek inzameling kunststof verpakkingsafval gemeenten

Reezigt, 2009, Verkenning van de Nederlandse afvalbranche en haar marktstructuur

Richtlijn 2008/98/EG, afvalstoffen

Rouw en Worrell, 2011, Evaluating the Impacts of Packaging Policy in the Netherlands, in: Resources, Conservation and Recyling, 55 p. 483-492

Sandra Korthuis, 22-7-2010 Bedrijfsleven moet meer doen tegen zwerfafval

Telleman en Kieboom / Rijksadvies, 2010, Evaluatie van de werking van het instrument producentenverantwoordelijkheid in het afvalbeleid Oorzaken en analyse van conflictvorming.

Thoden van Velzen en Bos-Brouwers, 2012, Analyse Nederlands statiegeldsysteem voor PET flessen, WUR/KCN

Vos De Wael, Er is veel te leren in de NVRD Benchmark afvalinzameling

Bijlage 1. Indicatief overzicht onzekerheden

			Kennisrisico		Reduceerbaarheid		
			Onzekerheid	Impact	Ex-ante	Voor ijkmoment	Na ijkmoment (monitoring)
Fysieke stromen	1	Totaal op de markt gebrachte verpakkingen	Groot	Groot	Moeilijk	Redelijk	Redelijk
	2	Hergebruikt materiaal via bedrijfsafval gescheiden ingezameld	Groot	Middel	Moeilijk	Redelijk	Redelijk
	3	Plastic verpakkingen in restafval bedrijven	Groot	Middel	Redelijk	Redelijk	Redelijk
	4	Aangehecht en opgenomen vuil en vocht in sorteeranalyses	Groot	Groot	Makkelijk	Makkelijk	Makkelijk
	5	Percentage PET flessen niet-geretourneerd (in restafval)	Groot	Groot	Moeilijk	Moeilijk	Redelijk
	6	Aandeel grote PET flessen in toekomstig zwerfafval	Middel	Middel	Nauwelijks	Nauwelijks	Redelijk
Kosten	7	Kosten statiegeld systeem	Groot	Middel	Redelijk	Redelijk	nvt
	8	Kosten bronscheiding (inzameling en sortering)	Middel	Groot	Redelijk	Redelijk	Makkelijk
	9	Vergoeding bronscheiding (inzameling en sortering)	Middel	Groot	Moeilijk, maar onderhandelbaar	Makkelijk zodra kostenstudie beschikbaar is	Makkelijk
	10	Marktprijzen gesorteerde kunststof / kunststofrecyclaat, papier en glas	Groot	Middel / groot	Nauwelijks	Nauwelijks	Redelijk (achteraf)
	11	(Kosten nascheiding)			Redelijk	Redelijk	Redelijk
Kwaliteit	12	Kwaliteit van brongescheiden materiaal / geschiktheid voor middelwaardige toepassing	Middel/groot	Groot	Redelijk	Redelijk	Redelijk
	13	Kwaliteit van nagescheiden materiaal / geschiktheid voor middelwaardige toepassing	Groot	Middel	Redelijk	Redelijk	Redelijk
	14	Haalbaarheid food-to-food PET (zie ook 12 en 13)	Groot	Middel?	Redelijk	Redelijk	Makkelijk
	15	Verschil milieurendement statiegeldstroom / bron- & nascheidingstroom	Middel	Groot	Redelijk	-	-
	16	Te vervangen materiaal en dikwandigheid	Groot	Groot	Moeilijk	Moeilijk	Moeilijk
	17	Oververzadiging markt: marktcreatie en overaanbod	Groot	Middel	Nauwelijks	Nauwelijks	Redelijk
	18	Verbranding / milieuschade / daadwerkelijke eindbestemming bedrijfsafval in Azië	Groot	Groot	Nauwelijks	Nauwelijks	Moeilijk
	19	Daadwerkelijke eindbestemming huishoudelijk recyclaat in Europa	Groot	Groot	Moeilijk	Moeilijk	Redelijk

Toelichting tabel onzekerheden

De tabel geeft een eerste indicatie van de onzekerheden en in hoeverre en wanneer deze onzekerheden voor aanvullend onderzoek reduceerbaar zijn. Deze lijst moet niet als volledig gezien worden en de inschattingen van de reduceerbaarheid zouden zelf ook object van een verdere verkenning en onderzoek moeten zijn.

Fysieke stromen Er blijft (tot onvrede van alle betrokken partijen) discussie over een aantal kerngegevens om het recyclingpercentage te berekenen (#1-4). Enerzijds is dat een logisch gevolg van de veelheid aan kunststofstromen, berekeningswijzen en databronnen, anderzijds blijft deze discussies wantrouwen voeden en veronderstelt het hebben van afrekenbare doelen objectieve, door alle partijen geaccepteerde gegevens. Voor het ijkmoment in 2014 is er een nieuwe mogelijkheid voor alle betrokkenen (zoals Nedvang, de Inspectie Leefomgeving en Transport en het afvalfonds) om de verschillende kritiekpunten te inventariseren en adresseren. Het afschaffen van statiegeld op grote PET-flessen zal naar alle waarschijnlijkheid leiden tot meer zwerfafval en een lager recyclingpercentage van deze specifieke stroom (#5 en #6). Deze effecten van het verpakkingenakkoord kunnen na het ijkmoment wel gemonitord worden.

Kosten De resultaten van eerdere kostenstudies naar de kosten van statiegeld zijn omstreden geraakt (#7). Toch zijn in deze in principe wel te bepalen. Of deze kosten nog te bepalen zijn voor de onderhandelingen zijn afgerond en of dit ook echt cruciaal is, is aan de onderhandelende partijen. De kosten van bronscheiding voor 2010 (#8) zijn in studies van de NVRD en PWC bepaald. Een onderdeel waarop deze studies elkaar tegenspreken is of de kosten bij hogere inzamelingspercentages continu afnemen of niet. Dit is van belang omdat alleen in het eerste geval gemeenten gestimuleerd worden om een steeds hoger percentage in te zamelen. Onzekerheden rond de vergoedingen (#9) maakt het lastig voor gemeenten om hun investeringen rond te rekenen. Hier kunnen in de onderhandelingen wel afspraken over worden gemaakt. Dit is ook deels gebeurd. De marktprijzen van gesorteerde kunststof/ kunststofrecyclaat (#10) zijn van belang om te bepalen of en hoe kunststof recycling uiteindelijk economisch rendabel kan worden gemaakt. Daarnaast zijn de prijzen van kunststofrecyclaat een proxy voor de kwaliteit van het gerecycled materiaal.

Kwaliteit Zowel voor de totale milieueffecten, de principiële voorkeur van sommigen voor hoogwaardig hergebruik, als voor het evalueren van het afschaffen van statiegeld voor grote PET-flessen is het nodig om zicht te hebben op de kwaliteit van de kunststofstromen (#12-15). Dit is mogelijk maar hier ontbreken gegevens en definities. Voor het totale milieueffect is het daarnaast van belang welke materialen hergebruikt kunststof vervangt (#16 en #17). Vanwege de grote hoeveelheid toepassingen en de lastige vraag of er daadwerkelijk sprake is van vervanging moet hiervoor een groot aantal aannames gedaan worden. Dit maakt de uitkomsten moeilijk transparant te maken en hier kan altijd discussie over optreden. De duurzaamheid staat of valt met de hoeveel gerecycled kunststof dat daadwerkelijk hergebruikt wordt (#18 en #19). Omdat verwerking veelal in het buitenland plaatsvindt en bij deze verwerkers veel verschillende stromen samenkomen is dit inherent moeilijk te controleren en kunnen hier alleen schattingen voor gegeven worden. Dit geldt met name voor het kunststof uit de bedrijfsstromen (#18) aangezien dit in Azië wordt verwerkt.

Bijlage 2 Toelichting bij de massastromen

Onderstaande table geeft een toelichting bij de massastromen over 2010 van figuur 1.

	Massastroom (kton)	Berekening	Bronnen	Opmerkingen
1.Op de NL markt gebrachte kunststof verpakkingen	454	Nvt	Nedvang, monitoringsrapportage 2010	Wordt door oa de inspectie vraagtekens bij gezet
2. Consumptie door huishoudens	258	=#4x60% (kunststoffractie in plastic verpakkingen restafval[1])+ #5 x 0,66 (kunststoffractie in plastic verpakkingen brongescheiden verpakkingen [1])	1:CE, 2011, p.46	NB Dit getal is dus lager dan #4+#5 omdat zowel in het opgehaalde kunststof als in bij de kunststof verpakkingen in het restafval nog etiketten, aanhangend vocht ed zit.
3. Consumptie door bedrijfsleven	196	=#1-#2		Dit impliceert dat 75% van het bedrijfsafval ter recycling wordt aangeboden.
4. Huishoudens: kunststof verpakkingen in restafval	338	3752 (Totale hoeveelheid huishoudelijk restafval[1]) x9 % (kunststof verpakkingen[2])	1:CBS 2: Sorteeranalyses Agentschap NL	CE schat in dat 60% hiervan zuiver kunststof is
5. Huishoudens: kunststof verpakkingen opgehaald bij bronscheiding	83	Nvt	Nedvang, monitoringsrapportage 2010	
6. Huishoudens: Statiegeld	30,5	Nvt	Inspectie, 2011	Nedvang rapporteert 26,1 kton op basis van de SRN gegevens, deze namen de twee overige inzamelsystemen niet mee. Hierdoor komt de inspectie op een iets hoger getal.
7. Bedrijfsleven: ingezamelde	147	Nvt	Nedvang , monitorings-	De inspectie heeft hier vraagtekens bij en vermoedt dat deze stroom in het echt lager is

kunststof verpakkingen			rapportage 2010	
8. HH: verbranding	329	=#4-#9		
9. HH: Nascheiding	9	Nvt	Nedvang , monitorings-rapportage 2010	
10. HH: Gerecycled	59	Nvt	Nedvang , monitorings-rapportage 2010	Exclusief statiegeldstroom NB de inspectie en een afstudeer- onderzoek aan de UU/Nedvang merken op dat er bij de verdere verwerking in Duitsland waarschijnlijk 30-45% niet wordt ingezet voor kunststof-productie. De massa werkelijk recycled materiaal is dus waarschijnlijk lager
11. Verwerking door bedrijven	161,5	=131 kton (direct door het bedrijfsleven[1]) +30,5 (statiegeldstroom [2])	1:Nedvang, monitorings-rapportage 2010 2:Inspectie, 2011	Wijkt licht af van totaal cijfer door Nedvang (zie opmerking bij #6) NB de niet-statiegeldstroom wordt grotendeels verwerkt in Azië. Er is geen controle op de hoeveelheid die hier daadwerkelijk gerecycled wordt.
12. Kunststofproductie	220,5	=#11+#10		Zie opmerkingen bij #10 en #11. Dit is zeer waarschijnlijk een overschatting.

Bijlage 3.Interviews en literatuur

Categorie	Organisatie	Persoon	Datum
Kunststofproductie	Avantium	Tom van Aken	30-aug
	Morssinkhof plastics	Erik Morssinkhof	2-aug
Verpakkende industrie	FNLI	Philip den Ouden	26-jul
		Cees de Mol van Otterloo	9-aug
Distributie en verkoop	CBL	Theo Roos	25-jul
	Aldi	Piet Vink	20-jul
Inzameling , voorscheiding	NedVang	Jan Storm e.a.	21-8
& Afvalverwerking	NVRD (dir.)	Eric de Baets e.a.	1-aug
(rol gemeenten zie onder)	Omrin	John Vernooij	3-aug
	Sita	Freek van Eijk	23-aug
	NVRD (voorz.)	Han Noten	6-aug
	Ganzewinkel	Dhr. Goverde	21-aug
Gemeenten	Breda (GL)	Wilbert Willemsen	17-aug
	Pijnacker - Nootdorp	Jos Koster	8-aug
	Utrecht	Mirjam de Rijk	24-aug
	Gooi en Vechtstreek	Erik Bodar c.s.	31-jul
Rijksoverheid	I&M	Koen de Snoo	15-aug
	Politiek - CDA	Marieke van der Werf	23-aug
	Politiek - D66	Stientje van Veldhoven	23-aug
	Politiek - VVD	René Leegte	10-aug
Milieubeweging	Recycling Netwerk	Robbert van Duin	2-aug
Kennisinstellingen	kennis platform sustainable	Jan Henk Welink	30-jul
	Erasmus Universiteit/BSK	Markus Haverland	20-aug
	WUR/KCN	Ulphard Thoden van Velzen	16-aug
	EPEA / Cradle-2-Cradle Chair	Michael Braungart	13-aug

Brief aan de leden
T.a.v. het college en de raad

informatiecentrum tel.	uw kenmerk	bijlage(n)
(070) 373 8393		
betreft	**ons kenmerk**	**datum**
Gemeentelijke achtervang in de corporatiesector	FLO/U201201378 Lbr. 12/087	19-9-2012

Samenvatting

Op 22 juli 2012 stuurden wij een brief over ontwikkelingen in de corporatiesector naar aanleiding van de problemen die waren ontstaan bij woningcorporatie Vestia. Naar aanleiding daarvan heeft de VNG onderzoek laten doen naar de gemeentelijke achtervang bij het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). Nu vragen wij u een reactie op het rapport *'Herstel van vertrouwen'.*

Aan de leden

informatiecentrum tel.	uw kenmerk	bijlage(n)
(070) 373 8393		
betreft	**ons kenmerk**	**datum**
Gemeentelijke achtervang in de corporatiesector	FLO/U201201378 Lbr. 12/087	19-9-2012

Geacht college en gemeenteraad,

Op 22 juli 2012 stuurden wij u een brief over ontwikkelingen in de corporatiesector naar aanleiding van de problemen die waren ontstaan bij woningcorporatie Vestia.

Bij het oplossen van de problemen bij Vestia waren het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) en het Centraal fonds Volkshuisvesting (CFV) betrokken. De situatie bij Vestia heeft er uiteindelijk niet toe geleid dat het Rijk en de gemeenten renteloze leningen moesten verstrekken aan het WSW.

Om de acute problemen bij Vestia op te lossen bereikte Vestia een akkoord met de banken over het afbouwen van de schuldenlast. Om de derivatenpositie bij de banken af te bouwen, gebruikt Vestia 1,3 miljard euro die al aan de banken als onderpand was gegeven. Daarnaast heeft Vestia een beroep gedaan op saneringssteun van het Centraal Fonds Volkshuisvesting (CFV) voor ongeveer € 700 miljoen. Die bijdrage van het CFV moet door middel van een heffing van het CFV bij de corporaties in een 10 jaar bij elkaar gebracht worden.

Voor de VNG is een en ander aanleiding geweest om te willen laten onderzoeken of gemeenten risico's lopen binnen de borgingstructuur van het WSW. Het onderzoek diende in beeld te brengen wat er aan financiële risico's kleven aan de gemeentelijke achtervangpositie; hoe deze risico's beperkt kunnen worden; of de borging in de praktijk goed functioneert gelet op de formele afspraken en wat daar aan verbeterd kan worden.

De onderzoekscommissie bestaande uit oud BNG-voorzitter Pim Vermeulen, burgemeester Henk Jan Meijer van Zwolle en Johan Conijn, hoogleraar woningmarkt aan de UvA is met deze vraagstelling aan de slag gegaan en heeft haar onderzoek inmiddels afgerond.

Het rapport *'Herstel van vertrouwen'* is te downloaden via de site van de VNG.

Hoofdpunten van het rapport 'Herstel van vertrouwen' zijn het volgende:
Het huidige garantiestelsel voor leningen van woningcorporaties is voor gemeenten zeer waardevol. De via het WSW gegarandeerde leningen aan corporaties leveren een jaarlijks rentevoordeel op van minimaal € 860 miljoen. Dit rentevoordeel voor woningcorporaties levert (indirect) een bijdrage aan het realiseren van gemeentelijk woonbeleid, maatschappelijk vastgoed en herstructurering. Gemeenten hebben er dan ook baat bij dat het garantiestelsel blijft bestaan en dat zij hun positie in de achtervang behouden.

De onderzoekscommissie concludeert dat de kans, dat gemeenten vanwege hun achtervangpositie renteloze leningen moeten verstrekken onder de huidige omstandigheden, heel klein is. Wel stelt de commissie dat naar aanleiding van de problemen bij Vestia herstel van vertrouwen in het systeem nodig is. Om dit te bereiken moet het WSW alle informatie met de achtervangers kunnen delen en dienen het Rijk en de gemeenten een vertegenwoordiging te hebben in de Raad van Commissarissen van het WSW. Daarnaast pleit de commissie voor een betere afstemming van werkzaamheden tussen het WSW en het CFV. Tot slot wijst de commissie op enkele onderdelen uit de garantiestructuur die verbetering behoeven.

Het rapport is inmiddels gepresenteerd aan de VNG-commissie Ruimte en Wonen en aan het bestuur van de VNG. Ons bestuur zal nu een standpunt formuleren naar aanleiding van het onderzoek. Ter voorbereiding van dat standpunt zal de VNG-commissie Ruimte en Wonen worden geconsulteerd. Daarnaast willen wij ook graag van u een reactie ontvangen. Uw reactie op het onderzoeksrapport, of uw op- en aanmerkingen naar aanleiding van het rapport kunt u zenden naar informatiecentrum@vng.nl.

Hoogachtend,

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

mr. R.J.J.M. Pans
voorzitter directieraad

Deze ledenbrief staat ook op www.vng.nl onder brieven.

Herstel van vertrouwen

Rapport van de VNG-commissie Gemeentelijke achtervang in de corporatiesector

september 2012

Samenvatting

De positie en rol van de gemeenten ten opzichte van de corporaties is de afgelopen decennia sterk veranderd. Was de gemeente in de jaren tachtig van de vorige eeuw nog de financier, de subsidieverstrekker en de (mede)toezichthouder van corporaties, nu is de gemeente partner bij het maken van prestatie-afspraken en vervult ze nog voor 50% de rol van achtervanger in de garantiestructuur. Ondertussen zijn de corporaties verzelfstandigd, door fusies groter geworden en in veel gevallen niet meer werkzaam op gemeentelijke, maar op regionale schaal.

De rol van achtervang is door de Vestia-affaire ter discussie gekomen. Welke risico's lopen de gemeenten daarbij, past deze risicodragende rol nog bij de veranderde verhoudingen en welke aanpassingen zijn wenselijk? Op welke manier kan het vertrouwen bij gemeenten in de garantiestructuur hersteld worden? Op verzoek van de VNG is deze rapportage opgesteld om voorstellen te doen ter beantwoording van deze vragen.

De huidige garantiestructuur is ontstaan in de jaren tachtig van de vorige eeuw en ontwikkeld om corporaties in staat te stellen leningen op de kapitaalmarkt aan te trekken. Hiertoe staat het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) ten opzichte van de geldverstrekker borg voor de betaling van rente en aflossing van de lening. De borgstelling is ingebed in een garantiestructuur die drie lagen, drie zekerheden kent:

- de primaire zekerheid is dat de corporatie op basis van de eigen financiële soliditeit rente en aflossing betaalt; als dit niet meer mogelijk blijkt te zijn en de corporatie haar kredietwaardigheid heeft verloren, saneert het Centraal Fonds Volkshuisvesting (CFV) de betreffende corporatie (de naadloze aansluiting);

- de secundaire zekerheid loopt via het WSW die, in het geval het CFV geen afdoende sanering uitvoert, op basis van het eigen garantievermogen de betaling van rente en aflossing overneemt, waarbij ook de waarde van de woningen een onderpand vormt voor het WSW;

- de tertiaire zekerheid wordt geboden door Rijk en gemeenten, die elk voor 50% renteloze leningen aan het WSW verstrekken als het WSW onvoldoende middelen heeft om zijn verplichtingen jegens de geldverstrekkers na te komen.

In de praktijk zijn alle financiële problemen bij corporaties via de primaire zekerheid opgevangen, en dat is ook bij Vestia het geval. Het CFV heeft in de loop der jaren 18 corporaties gesaneerd.

Via de achtervangovereenkomst met het WSW neemt de gemeente deel aan de garantiestructuur. Er zijn ongelimiteerde, maar ook op verschillende manieren gelimiteerde achtervangovereenkomsten. Die keuze is aan de gemeente. De kans dat de gemeenten op grond van de achtervangovereenkomst aangesproken worden door het WSW om renteloze leningen te verschaffen is onder de huidige omstandigheden bijzonder klein. De mogelijkheden voor het CFV om ten behoeve van de sanering bij corporaties te heffen, worden verruimd waardoor die kans nog kleiner wordt. Dit wil overigens niet zeggen dat er in de (verdere) toekomst geen situaties kunnen ontstaan dat de gemeenten aangesproken worden. De garantiestructuur is in feite erg afhankelijk van de financiële soliditeit van de corporatiesector. Door allerlei oorzaken kan die soliditeit worden ondermijnd. Ontwikkelingen op de huurwoningmarkt, op de kapitaalmarkt, maar ook het beleid van de rijksoverheid, te denken valt aan de verhuurdersbelasting, kunnen daar op termijn toe leiden.

Voor de gemeenten is het de vraag of het risico dat de achtervangpositie met zich mee brengt, past bij de rol die de gemeente heeft op het terrein van het wonen. Bij het realiseren van het gemeentelijke woonbeleid zijn gemeenten en corporaties op elkaar aangewezen. Corporaties realiseren huur- en koopwoningen, zijn actief bij de herstructurering van wijken, bouwen maatschappelijk vastgoed en zetten zich in voor de leefbaarheid. De onderlinge relatie is nog verder uitgewekt in de Herzieningswet. Het uitgangspunt is dat corporatie en gemeente afspraken met elkaar maken over de voorgenomen activiteiten van corporaties. Voor de financiering van deze activiteiten is de garantiestructuur voor de corporaties van groot belang. De beschikbaarheid van leningen wordt daardoor vergemakkelijkt en de rente op de leningen is daardoor lager. Het rentevoordeel bedraagt minimaal 1%-punt wat overeenkomt met een jaarlijks rentevoordeel **van €** 860 miljoen. Deze voordelen leveren (indirect) een bijdrage aan het realiseren van het gemeentelijke woonbeleid.

Zonder achtervang van Rijk en gemeenten komt onder de huidige omstandigheden op de kapitaalmarkt de financierbaarheid van de corporaties in het geding. Ook een stelsel van onderlinge borging kan daar zonder achtervang niet adequaat in voorzien. Een mogelijk alternatief is dat het Rijk de achtervangpositie van de gemeenten overneemt en voor 100% de achtervang op zich neemt. Dit is recent bij het Waarborgfonds Eigen Woningen gebeurd. Er zijn belangrijke verschillen met dit voorbeeld. De omvang van de financieringsbehoefte van de corporaties hangt mede af van afspraken met de gemeenten. Voorts dragen de investeringen waarvoor de geborgde leningen worden aangetrokken, bij aan het gemeentelijke woonbeleid. De gemeente is dus direct betrokken en belanghebbend bij de geborgde financiering door corporaties. Er zijn daarmee voldoende redenen dat de gemeenten hun positie als achtervanger in de garantiestructuur voortzetten. Tegenover het risico staan duidelijke (indirecte) voordelen voor de gemeente die continuering van de gemeentelijke achtervang rechtvaardigen.

Na de Vestia-affaire is herstel van vertrouwen in de werking van de garantiestructuur nodig. Dit heeft mede betrekking op de positie van de gemeenten, die in de loop der jaren te zeer gemarginaliseerd zijn. Verschillende verbeteringen van de garantiestructuur zijn gewenst. Het gaat om de volgende verbeteringen:

- *recht op informatie*; om het eigen financiële belang te kunnen bewaken heeft de gemeente recht op informatie over de eigen achtervangpositie in relatie tot het ingebrachte onderpand, over de kredietwaardigheidbeoordeling van de corporatie door het WSW en over de activiteiten waarvoor de lening wordt geborgd.
Om dit mogelijk te maken dient de deelnemingsovereenkomst tussen WSW en de corporatie aangepast te worden zodat het WSW ook het recht heeft om alle informatie waarover het WSW beschikt, met de achtervangers te kunnen delen.
Verder dient de leningovereenkomst niet alleen te vermelden in welk gemeente de activiteiten, waarvoor de geborgde lening wordt aangetrokken, plaats vinden, maar ook de activiteiten zelf.

- *bestuurlijke structuur WSW*; het is gewenst dat het Rijk en VNG in overleg met de gemeenten elk een vertegenwoordiging hebben in de Raad van Commissarissen van het WSW.

- *preventiebeleid*; het CFV en het WSW vervullen een cruciale rol bij het voorkomen van financiële problemen bij corporaties. Het preventiebeleid is effectiever als de werkwijze van beide instellingen

beter op elkaar is afgestemd. Hierbij is ook van belang dat de onderlinge uitwisseling van informatie geen belemmeringen meer kent.

- *koppeling aan woongelegenheden*; in de huidige achtervangovereenkomst bestaat nog de fictie dat er sprake is van projectfinanciering omdat de achtervangovereenkomst mede betrekking heeft op de herfinanciering van de ingebrachte woongelegenheden. Het is gewenst dat deze bepaling aangepast wordt zodanig dat het aansluit bij de systematiek van bedrijfsfinanciering.

- ***'eigen geld eerst' principe***; een belangrijk uitgangspunt bij de borging van leningen is dat de corporatie eerst de eigen middelen inzet voordat een beroep wordt gedaan op geborgde leningen. Voor de handhaving van dit beleidsuitgangspunt treft het WSW momenteel nadere maatregelen. Het is gewenst dat de VNG betrokken wordt bij de uitwerking van deze maatregelen. Daarnaast is een betere verantwoording van het WSW over het gevoerde borgingsbeleid van belang.

- *administratieve splitsing*; op grond van de Herzieningswet zal er een administratieve splitsing bij corporaties komen om activiteiten die staatssteun mogen ontvangen (DAEB-activiteiten) goed te scheiden van de andere activiteiten. De nadere uitwerking hiervan heeft grote consequenties voor de achtervangpositie van de gemeenten. Het is dan ook gewenst dat de VNG betrokken wordt bij de verdere uitwerking van dit splitsingsbeleid.

- *tijdelijke liquiditeitstekorten*; het WSW heeft de mogelijkheid om leningen ten behoeve van tijdelijke liquiditeitstekorten te borgen. Het is van belang om de algemene voorwaarden waaronder dit gebeurt, in overleg met Rijk en VNG vooraf nader uit te werken. Hiermee wordt voorkomen dat er sprake is van ad hoc beleid met onvoldoende draagvlak bij de betrokken gemeente(n).

- *naadloze aansluiting*; een cruciaal onderdeel van de garantiestructuur is de naadloze aansluiting tussen WSW en CFV. Het is gewenst dat de inspanningsverplichting die het CFV hierbij heeft, nader wordt uitgewerkt. Hierbij past ook het uitgangspunt dat de corporatie in principe niet failliet gaat in formele zin, maar door het CFV wordt gesaneerd, wat overigens de opheffing van de corporatie niet in de weg behoeft te staan.

- *bepaling schadegemeenten;* de gemeenten waarvoor geldt dat zij in de achtervang zitten bij de leningen waarop wanbetaling plaats vindt, de zogenaamde schadegemeenten, dienen 25% van het totaal aan renteloze leningen op te brengen. De wijze waarop wordt bepaald welke gemeenten in een concrete situatie de schadegemeenten zijn, is niet helder en voor verbetering vastbaar.

Met deze verbeteringen van de garantiestructuur is herstel van vertrouwen bij de gemeenten mogelijk en is een basis gelegd voor het in stand houden van de huidige garantiestructuur voor de corporatiesector.

1. Inleiding

De garantiestructuur voor de corporatiesector is door de Vestia-affaire ter discussie komen te staan. Dit is ook het geval bij gemeenten die in de achtervang van de garantiestructuur gezamenlijk voor 50% risicodragend zijn. Opeens leek het een reëel scenario dat gemeenten aangesproken zouden kunnen worden op hun verplichtingen als achtervanger om renteloze leningen aan het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) te moeten verstrekken. Besloten is dat de financiële problemen van Vestia via het gebruikelijke saneringstraject van het Centraal Fonds Volkshuisvesting (CFV) opgepakt zullen worden. De kosten van € 2 miljard zullen voor € 1,3 door Vestia zelf worden opgebracht, vooral door minder te investeren en 15.000 huurwoningen te verkopen, en voor € 700 door de andere corporaties via een saneringsheffing uitgesmeerd over 10 jaar. Hiermee is de robuustheid van de garantiestructuur gebleken. Niettemin heeft de Vestia-affaire het vertrouwen in de garantiestructuur ernstig aangetast. Gemeenten vragen zich in het licht van de recente gebeurtenissen af of het wel verstandig is om de achtervangpositie te continueren. Een volgende keer, zo is de gedachte, zou het wel eens verkeerd af kunnen lopen.

Voor de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) is deze affaire reden geweest een commissie in te stellen en te vragen de garantiestructuur te onderzoeken. De probleemstelling van het onderzoek is: "Lopen gemeenten risico en is in dit kader de zekerheidsstructuur wel optimaal georganiseerd?". De doelstelling van het onderzoek is dat in beeld wordt gebracht:

- "wat er aan financiële risico's kleven aan de gemeentelijke achtervangpositie;
- hoe deze risico's beperkt kunnen worden;
- hoe in dit verband de statutaire positie van Rijk en VNG worden beoordeeld, en
- hoe in dit verband de zekerheidsstructuur kan worden beoordeeld."

De Vestia-affaire en de discussie die vervolgens is ontstaan, is de aanleiding voor het verzoek van de VNG, maar de commissie is niet gevraagd om de Vestia-affaire zelf aan een onderzoek te onderwerpen. Daar zullen anderen zich over buigen. Ook het externe en interne toezicht van de corporatiesector is geen onderwerp van onderzoek behalve daar waar het een relatie heeft met de garantiestructuur. Centraal staan de garantiestructuur en de feitelijke werking daarvan, in het bijzonder vanuit het perspectief van de gemeente.

Dit rapport is vervolgens als volgt opgebouwd. Het volgende hoofdstuk beschrijft de ontstaansgeschiedenis, de huidige garantiestructuur en de werking in de praktijk. In hoofdstuk drie komt de positie van de gemeente aan de orde, en daarbij in het bijzonder de risico's voor de gemeenten en de mogelijke consequenties. Vervolgens heeft hoofdstuk vier betrekking op mogelijke alternatieven voor de gemeenten met hun voor- en nadelen. Tot slot gaat het laatste hoofdstuk in op gewenste verbeteringen van de huidige garantiestructuur om het vertrouwen van gemeenten te herstellen.

2. De garantiestructuur van de sociale huursector

2.1 De ontstaansgeschiedenis

De garantiestructuur is historisch bezien een uitvloeisel van twee belangrijke ontwikkelingen:

1. De steeds grotere bestuurlijke en financiële verzelfstandiging van corporaties.
2. Het bezuinigingsbeleid van de rijksoverheid waardoor de rijksleningen zijn afgeschaft .

De verzelfstandiging van de corporaties is een ontwikkeling van decennia geweest waarin de corporaties steeds meer een eigen verantwoordelijkheid en eigen financiële middelen kregen. Het rapport van de commissie-De Roos uit 1964 heeft daarbij een belangrijke rol gespeeld. Mede op basis van het advies van deze commissie is de terugbetaling van eerder ontvangen subsidies bij exploitatie-overschotten geschrapt. Corporaties konden mede daardoor een eigen vermogen opbouwen waarmee de financiële basis werd gelegd voor de verzelfstandiging. Daarnaast heeft een belangrijke rol gespeeld dat de rijksoverheid in de jaren tachtig de toenmalige bezuinigingen mede realiseerde door geen rijksleningen meer te verstrekken voor de investeringen van corporaties. Er is toen een korte periode geweest dat het Rijk in plaats van rijksleningen rijksgaranties verstrekte voor de door corporaties op de kapitaalmarkt aangetrokken leningen. Vervolgens is de huidige garantiestructuur geleidelijk ontwikkeld.

Dat de verzelfstandiging van de corporaties ook zijn uitwerking heeft gekregen op de wijze waarop corporaties hun investeringen financieren, kent een lange voorgeschiedenis. Al in de jaren zeventig van de vorige eeuw werd in de corporatiesector onderzocht hoe de rijksfinanciering vervangen zou kunnen worden. Hierbij gingen de gedachten in eerste instantie uit naar de oprichting van een eigen corporatiebank. Eind 1983 is de oplossing gevonden met de oprichting van het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) met steun van het Rijk en de VNG. Het WSW is een privaatrechtelijke organisatie. Bij de start waren zowel het Rijk als de VNG nog vertegenwoordigd in het bestuur van het WSW. Het overgrote deel van de bestuursleden (15 van de 17) bestond uit vertegenwoordigers van de toenmalige Landelijke Centrales (Nationale Woningraad – NWR- en het Nederlands Christelijk Instituut voor de Volkshuisvesting – NCIV – , nadien gefuseerd in Aedes). Het WSW fungeert niet als bank, maar staat borg ten opzichte van de geldverstrekker voor de betaling van rente en aflossing van corporatieleningen.

De borgstellingen van het WSW hebben in de jaren tachtig geleidelijk de rol van het Rijk bij de financiering sterk teruggebracht. Vanaf 1984 werden geen rijksleningen meer verstrekt voor na-oorlogse woningverbeteringen. In 1987 komen daar de vooroorlogse woningverbeteringen bij. Vervolgens zijn in 1989 ook de rijksleningen voor de financiering van de nieuwbouw afgeschaft. Vanaf dat moment verstrekte het Rijk geen leningen meer aan corporaties, en evenmin rijks(contra)garanties. Gemeenten vervulden in voorkomende gevallen daarna nog wel een rol via gemeentelijke leningen of gemeentegaranties, maar dat is in de loop der jaren steeds minder geworden. Het WSW nam ook steeds meer deze rol van de gemeenten over.

Van groot belang voor de huidige garantiestructuur is ook de instelling van het Centraal Fonds Volkshuisvesting (CFV) geweest. Dit is in 1988 gebeurd op grond van de Woningwet bij Algemene Maatregel van Bestuur. Het CFV is een publiekrechtelijk orgaan. Bij de instelling hadden ook in het bestuur van het CFV de vertegenwoordigers van de Landelijke Centrales de meerderheid: 12

bestuursleden op voordracht van de Landelijke Centrales, 2 op voordracht van de VNG en een voorzitter eveneens op voordracht van de Landelijke Centrales. Momenteel verloopt de benoeming van het bestuur van het CFV volledig via de minister zonder enige bemoeienis van de corporatiesector.

Bij de instelling had het CFV twee taken:

1. De sanering bevorderen van financieel zwakke corporaties (saneringssteun)
2. Het bevorderen van investeringen voor de instandhouding en de verbetering van **corporatiewoningen (projectsteun 'avant la lettre').**

De tweede taak heeft lang een slapend bestaan geleid; in dit verband is alleen de eerste taak van belang. Het CFV werd toen gezien als een solidariteitsfonds van en voor corporaties. De inkomsten van het CFV werden verkregen via heffingen bij de corporaties. Met deze inkomsten kon de saneringssteun worden bekostigd. Het CFV leverde als solidariteitsfonds zo ook een bijdrage aan de ontwikkeling van de corporatiesector naar een grotere zelfstandigheid. Omdat corporaties de financiering rechtstreks op de kapitaalmarkt moesten aantrekken, werd dit noodzakelijk geacht.

Tot slot is ook de brutering van groot belang geweest. Eind 1992 werd een overeenkomst bereikt tussen Rijk, VNG, Landelijke Centrales en Platform Gemeentelijke Woningbedrijven om de toen nog lopende subsidieverplichtingen van het Rijk aan de corporaties af te kopen met een bedrag ineens, circa 35 miljard gulden. In samenhang hiermee verplichtten de corporaties zich alle nog lopende rijksleningen, globaal voor een gelijk bedrag, volledig af te lossen. Met name vanwege deze verplichte, vervroegde aflossing werd de rol van het WSW aanmerkelijk uitgebreid (het zogenaamde **'dubbelbesluit'** bij de brutering). Mede omdat het bedrag van de afkoop van de subsidie en het bedrag van de vervroegde aflossing op het niveau van de afzonderlijke corporatie sterk van elkaar konden verschillen, leidde de aflossingsverplichting tot een grote financieringsvraag van corporaties op de kapitaalmarkt. In verband hiermee werden de borgingsmogelijkheden van het WSW aanmerkelijk uitgebreid. Ook de herfinanciering vanwege de brutering en de financiering van nieuwe investeringen, waaronder ook ongesubsidieerde woningen, kwamen nu voor borging in aanmerking. Het WSW nam voorts de bestaande **risico's van Rijk en gemeenten over via een** vrijwaringsovereenkomst. Wilde de gemeente een vrijwaringsovereenkomst met het WSW sluiten, dan diende de gemeente een reguliere achtervangovereenkomst met het WSW te sluiten.

Mede omdat het WSW een privaatrechtelijke organisatie is, is er geen verplichting om deel te nemen aan het WSW. Die verplichting is er niet voor de corporatie; evenmin is die er voor de gemeente. De geschetste ontwikkelingen hebben er niettemin toe geleid dat nagenoeg alle corporaties deelnemer zijn bij het WSW. Ultimo 2011 waren er 381 deelnemende corporaties. Slechts enkele, kleine niet investerende corporaties zijn geen deelnemer bij het WSW. Ook nagenoeg alle gemeenten hebben een achtervangovereenkomst met het WSW gesloten. Ultimo 2011 hadden in totaal 398 gemeenten een achtervangovereenkomst met het WSW gesloten. Er zijn 17 kleinere gemeenten die geen achtervangovereenkomst hebben lopen. Het totale bedrag waarvoor het WSW borg staat is ultimo 2011 opgelopen **tot € 86 miljard.**

2.2. De huidige garantiestructuur

Met de instelling van het CFV in 1988 heeft de garantiestructuur de vorm gekregen die ze heden ten dage nog heeft.

De garantiestructuur bestaat uit drie lagen, drie zekerheden:

- *Laag 1, de primaire zekerheid,* houdt in dat in eerste instantie de corporatie zelf zorg dient te dragen voor de betaling van rente en aflossing van de lening. De kredietwaardigheidsbeoordeling van de corporatie door het WSW dient te voorkomen dat het WSW borg staat bij corporaties waarbij het risico van wanbetaling te groot is. De kredietwaardigheidsbeoordeling heeft met name betekenis bij nieuwe borgstellingen. Het financieel toezicht van het CFV heeft betrekking op de financiële continuïteit van de corporatie en is eveneens van belang. Dit toezicht dient te voorkomen dat een corporatie haar financiële verplichtingen niet meer kan nakomen. Als onverhoopt een corporatie toch in financiële problemen komt, heeft het CFV de taak om de betreffende corporatie te saneren. Deze taak vloeit voort uit de Woningwet. De wijze waarop het CFV binnen de vastgestelde kaders de sanering uitvoert, is de verantwoordelijkheid van het CFV. In een convenant tussen CFV en WSW is nader uitgewerkt hoe beide organisaties hun werkzaamheden op elkaar afstemmen: de naadloze aansluiting. De middelen die het CFV op jaarbasis ter beschikking staan om de sanering uit te voeren, zijn op basis van het Besluit Centraal Fonds voor de Volkshuisvesting gelijk aan 1% van de totale huursom. Mede als uitvloeisel van de Vestia-affaire is een procedure gestart om dit percentage met ingang van 2013 te verhogen naar 5%, hetgeen globaal overeenkomt met een maximale heffingsmogelijkheid van **€ 600 m**iljoen op jaarbasis.

Laag 2, de secundaire zekerheid, heeft betrekking op de mogelijkheden van het WSW om zelf garant te staan in het geval de sanering van het CFV niet plaats zou vinden, dan wel geen afdoende oplossing vormt voor het oplossen van de financiële problematiek van de betreffende corporatie(s). Hiervoor staat het WSW een garantievermogen ter beschikking. Dit garantievermogen bestaat uit het eigen risicovermogen (borgstellingreserve) **en de obligo's die het WSW bij de corporaties kan** opvragen. Het risicovermogen **bedraagt momenteel € 0,5 miljard en de omvang van de** bij corporaties **opeisbare obligo's € 3,2 miljard.** Het WSW komt in actie als geldverstrekkers aanspraken doen op de borgingsovereenkomst in verband met het niet (tijdig) betalen van rente en/of aflossing door een corporatie. In principe kan deze situatie zich alleen voordoen als de primaire zekerheid de financiële problematiek niet heeft kunnen oplossen.

Laag 3, de tertiaire zekerheid, komt aan de orde als de primaire en de secundaire zekerheid onvoldoende soelaas bieden. In dat geval kan het WSW bij Rijk en gemeenten renteloze leningen opvragen in de mate dat nodig is om de borgstellingen aan de geldverstrekkers na te komen. Het Rijk en alle gemeenten tezamen verstrekken elk 50% van de benodigde renteloze leningen. Dit vormt de achtervangpositie van Rijk en gemeenten. Het WSW kan deze mogelijkheid om renteloze leningen op te vragen, activeren als de borgstellingreserve minder bedraagt dan 0,25% van de uitstaande schuldrestanten. Terugbetaling van de renteloze leningen, en dan voor de helft, is pas aan de orde als de borgstellingreserve 1% van de uitstaande schuldrestanten bedraagt.

Deze garantiestructuur is tot op heden zeer robuust gebleken. Sinds het bestaan van deze structuur heeft het WSW geen enkele keer middelen behoeven uit te keren aan geldverstrekkers, laat staan dat de achtervangpositie van Rijk en gemeenten ingezet moest worden. Met enige regelmaat komen corporaties in financiële problemen. Deze zijn allemaal via sanering door het CFV, de primaire zekerheid dus, opgelost. In totaal hebben sinds de instelling van het CFV, exclusief Vestia, 18 corporaties **saneringssteun ontvangen voor een totaalbedrag van € 531 miljoen.** Mede door de **achtervangpositie van Rijk en gemeenten beoordelen de internationale ratingbureau's de algehele**

garantiestructuur met triple-A. Deze hoge rating is mede bepalend voor de relatief lage renteopslag ten opzichte van staatsleningen, die corporaties op de kapitaalmarkt moeten betalen. De Vestia-affaire heeft daarin geen verandering gebracht.

Hiermee is de garantiestructuur op hoofdlijnen weergegeven. Verderop komen onderdelen van deze structuur nader aan de orde.

2.3. Borgbare activiteiten en DAEB-splitsing

De borging van de corporatieleningen door het WSW is door de rol van het CFV bij de mogelijke sanering, en de rol van Rijk en gemeenten in de achtervang, een vorm van staatssteun. Voor staatssteun gelden beperkende regels. Sinds eind 2010 zijn deze nader uitgewerkt in de Tijdelijke regeling diensten van algemeen belang toegelaten instellingen volkshuisvesting. Deze Tijdelijke regeling is verwerkt in de Herzieningswet toegelaten instellingen volkshuisvesting die momenteel in parlementaire behandeling is, zodat de staatssteunregels een wettelijke grondslag krijgen. Borgstelling door het WSW is alleen toegestaan als daarmee aangetrokken leningen bestemd zijn voor diensten van algemeen-economisch belang (DAEB-activiteiten). Deze borgbare activiteiten zijn:

1) **investeringen in woongelegenheden met een huur niet hoger dan € 664,66 (peildatum 2012)**
2) Investeringen in onroerende en infrastructurele aanhorigheden van vastgoed behorende bij categorie 1) en investeringen in leefbaarheid
3) Investeringen in maatschappelijk vastgoed
4) Investeringen in onroerende en infrastructurele aanhorigheden van vastgoed behorende bij categorie 3) en investeringen in leefbaarheid
5) Investeringen voor noodzakelijkerwijs met categorie 1) tot en met 4) samenhangende werkzaamheden
6) Tijdelijke liquiditeitstekorten onder door het WSW, in overleg met de achtervangers, op te stellen voorwaarden.

Bij het WSW kent deze lijst een nadere uitwerking in 40 afzonderlijke items.

Het is corporaties ook toegestaan activiteiten te ondernemen waarvoor geen staatssteun, in casu WSW-borging van de leningen, wordt verstrekt. De activiteiten die aan corporaties zijn toegestaan, omdat ze in het belang van de volkshuisvesting zijn, zijn namelijk ruimer omschreven dan de DAEB-activiteiten. Zo zijn investeringen in middeldure **huurwoningen met een huur hoger dan € 664,66** en de bouw van koopwoningen toegestaan, maar komen niet in aanmerking voor WSW-geborgde financiering. Om te voorkomen dat direct of indirect er toch staatssteun terecht komt bij niet-DAEB activiteiten, schrijft de Herzieningswet voor dat corporaties hun winst- en verliesrekening, en hun balans administratief moeten splitsen in een DAEB-deel en een niet-DAEB deel. De nadere uitwerking hiervan vindt plaats in de nog te publiceren Algemene Maatregel van Bestuur. Alleen de activiteiten in het DAEB-deel komen in aanmerking voor WSW-borging. Naar het zich nu laat aanzien zal het corporaties onder bepaalde voorwaarden wel worden toegestaan om interne leningen met een marktconforme rentevergoeding vanuit het DAEB-deel aan het niet-DAEB deel te verstrekken. In het niet-DAEB deel kunnen deze interne leningen vervolgens worden gebruikt voor de financiering van bijvoorbeeld de investeringen in middeldure huurwoningen. Deze mogelijkheid van interne leningen heeft ook consequenties voor de omvang van de geborgde leningen in het DAEB-deel van de corporatie. In principe verhogen de interne leningen de omvang van de geborgde leningen met hetzelfde bedrag omdat de middelen ook gebruikt hadden kunnen worden voor meer aflossen en/of

minder aantrekken van geborgde leningen. In afwachting van de beleidskaders die het Rijk nog gaat vaststellen, heeft het WSW zijn beleid op dit punt nog niet bepaald. Verderop komt deze problematiek nog nader aan de orde.

2.4. Het borgingsbeleid van het WSW

Binnen het kader van de garantiestructuur en het rijksbeleid ten aanzien van borgbare activiteiten, heeft het WSW zijn borgingsbeleid verder uitgewerkt. Het gaat dan met name om de criteria op grond waarvan het WSW borgstelling verleent aan een financier die een lening verstrekt aan een corporatie.

Sinds enige jaren kent het WSW het systeem van bedrijfsfinanciering, in feite een vorm van portefeuillefinanciering. Projectfinanciering dat daarvoor bestond, is verlaten omdat een dergelijke financiering niet past bij de ontwikkeling in de bedrijfsvoering van corporaties. De financieringsbehoefte hangt wel samen met projecten, maar is ook van andere factoren afhankelijk waarmee rekening wordt gehouden. Het borgingsbeleid van het WSW kent twee belangrijke bouwstenen, die overigens sterk met elkaar samenhangen:

- de bepaling van het volume aan leningen waarvoor het WSW de corporatie borging verleent;

- de beoordeling van de kredietwaardigheid van de corporatie.

Het volume aan leningen waarvoor corporaties borging kunnen krijgen, wordt in eerste instantie bepaald op basis van een kasstroomprognose waarin rekening wordt gehouden met alle toekomstige kasstromen van de corporatie. Deze kasstromen hebben onder meer betrekking op de exploitatie van het bestaande woningbezit, op de opbrengst van verkoop van huurwoningen, de investeringsactiviteiten en op de herfinanciering van leningen. Als er een negatief saldo is, is er op basis van de beleidsvoornemens een financieringsbehoefte bij de corporatie.

Of het WSW in deze financieringsbehoefte via de borging van leningen voorziet, is van verschillende factoren afhankelijk. Zo dienen de netto operationele kasstromen minus een aflossingsfictie van 2% in de vijfjaars prognose positief te zijn. Als dat niet het geval is, kan het WSW eventueel maatwerk leveren. Verder stelt het WSW een bovengrens aan het totale leningvolume dat niet hoger mag zijn dan 50% van de WOZ-waarde van de woongelegenheden van de corporatie. Deze grens van 50% geldt voor het bezit van de corporatie in iedere gemeente afzonderlijk. Daarnaast beoordeelt het WSW elke corporatie op haar kredietwaardigheid uitmondend in een monitorprofiel, variërend van **monitorprofiel 1 voor corporaties met normale risico's tot monitorprofiel 5 voor corporaties die** worden doorverwezen naar het CFV voor sanering.

Op basis van deze uitgangspunten en beoordelingen bepaalt het WSW uiteindelijk de hoogte van het faciliteringsvolume per corporatie. Het faciliteringsvolume geeft het leningsvolume aan waarvoor de corporatie voor de komende drie jaren geborgde leningen kan aantrekken. De corporatie bepaalt zelf in welke tempo ze dat wil doen. In 2011 bedroeg het totale facili**teringsvolume € 27,8 miljard dat betrekking had op de jaren 2011, 2012 en 2013. Van het totale bedrag had globaal € 15,7 miljard betrekking op de financiering van nieuwe activiteiten en € 12,1 miljard op herfinancieringen. In 2011 hebben corporaties € 7,9** miljard van het ter beschikking gestelde volume opgenomen.

Het totale bedrag aan leningen dat het WSW ultimo 2011 had geborgd, **bedroeg € 86 miljard.** De totale WOZ-**waarde van het corporatiebezit was € 368 miljard. Dit bezit is voor 95% bij het WSW in**

onderpand ingebracht. Bij de bepaling van de dekkingswaarde van dit ingebracht bezit houdt het WSW rekening met het feit dat het verhuurd is en past het nog een additionele afslag toe op de waarde in verhuurde staat. De totale dekkingswaarde komt zo uit op € 171 miljard. Dit overtreft ruimschoots het bedrag van de geborgde leningen. Omdat het WSW het recht heeft om hypotheek te vestigen op het ingebrachte onderpand, vormt de overwaarde ten opzichte de omvang van de leningenportefeuille een extra zekerheid voor het WSW om zijn verplichtingen tegenover de geldverstrekkers na te komen.

3. De risico's voor de gemeenten

3.1. Inleiding

In de derde laag van de garantiestructuur, de tertiaire achtervang, staan de gemeenten samen het met Rijk, garant via renteloze leningen die het WSW in het uiterste geval kan opvragen. In dit hoofdstuk zal de positie van de gemeenten op basis van de achtervangovereenkomst nader worden beschreven. Hierbij gaat het om de achtervangovereenkomst zelf en de verplichtingen die daaruit voorvloeien voor de gemeenten. Een belangrijk aspect van de achtervangovereenkomst is de wijze waarop een eventuele schade over de gemeenten wordt verdeeld. Op basis hiervan zal vervolgens een inschatting worden gemaakt van het risico dat gemeenten lopen.

3.2. Gemeentelijke achtervangovereenkomsten

De positie van de gemeenten ten opzichte van het WSW is vastgelegd in de met elke gemeente afzonderlijk afgesloten achtervangovereenkomsten. Om de gemeenten enige keuzevrijheid te geven, heeft de gemeente hierbij verschillende mogelijkheden. De volgende keuzes ten aanzien van de achtervangovereenkomst van de gemeente komen voor:

- er is sprake van een 4-partijen overeenkomst, waarbij naast het WSW, de geldverstrekker en de corporatie, ook de gemeente als achtervanger medeondertekenaar is; er is dan sprake van een enkelvoudige, per lening, getekende achtervangovereenkomst;

- de gemeente heeft vooraf een generieke achtervangovereenkomst met het WSW gesloten, maar wel met een limitering die betrekking kan hebben op de corporaties die in aanmerking komen **('naam'), op de tijdsperiode** waarvoor de achtervangovereenkomst geldt **('tijd'), op het maximale** bedrag waarvoor de gemeente in de achtervang wil zitten **('bedrag'), op het type project** waarop de achtervangovereenkomst betrekking heeft **('project'), dan wel een combinatie van deze limiteringen;**

- de gemeente heeft een ongelimiteerde, generieke achtervangovereenkomst met het WSW gesloten.

De onderstaande tabel geeft een overzicht van de mate waarin de verschillende achtervangovereenkomsten momenteel voorkomen. De tabel laat zien dat er in de praktijk veel varianten zijn. De 4-partijen achtervangovereenkomst, waarbij de gemeente per afzonderlijke lening tekent voor de achtervangpositie komt duidelijk het meest voor. Bij 481 van de in totaal 845 achtervangovereenkomsten is dit het geval. Het andere uiterste, waarbij er sprake is van een vooraf getekende, ongelimiteerde achtervangovereenkomst, staat met een aantal van 139 op de tweede plaats. Hierbij is wel van belang dat op basis van een afzonderlijke, ongelimiteerde achtervangovereenkomst een groot aantal geborgde leningen afgesloten zijn. Het merendeel van de **geborgde leningen, gemeten in euro's, is** dan ook met een ongelimiteerde achtervangovereenkomst tot stand gekomen. In die gevallen heeft de gemeente afstand gedaan van een directe betrokkenheid bij de totstandkoming van de leningovereenkomst.

Tabel 3.1: Aantal geldende, gemeentelijke achtervangovereenkomsten

Type achtervangovereenkomst	Aantal
4 partijen	481
Limiet op bedrag en naam	41
Limiet op bedrag, naam en project	5
Limiet op naam	87
Limiet op project	2
Limiet op tijd	12
Limiet op tijd en naam	32
Limiet op tijd, bedrag en naam	44
Ongelimiteerd	139
Specifiek	2
Eindtotaal	**845**

Bron: WSW

De inhoud van de gemeentelijke achtervangovereenkomst is in alle gevallen gelijk. Het belangrijkste dat de achtervangovereenkomst met de gemeente regelt, is de mogelijkheid voor het WSW om renteloze leningen bij de gemeenten op te vragen. Als het risicovermogen (borgstellingsreserve) waarover het WSW beschikt, lager is dan het garantieniveau van 0,25% van de som van de schuldrestanten aan het einde van het laatst verstreken kalenderjaar, is dit aan de orde. Ultimo 2011 was het door het WSW geborgde leningsbedrag in totaal € 86 miljard. Het garantieniveau bedraagt daarmee € 215 miljoen. Tegenover dit garantieniveau staat momenteel een risicovermogen van € 477 miljoen. Daarnaast hebben corporaties obligo's aan het WSW afgegeven op grond waarvan het WSW nog eens € 3,2 miljard bij de corporaties kan opeisen indien en zodra het risicovermogen minder is dan het garantieniveau. In principe vraagt het WSW eerst deze obligo's op voordat het WSW aanspraak maakt op de renteloze leningen.

Als de situatie zich heeft voorgedaan dat er renteloze leningen aan het WSW zijn verstrekt, is terugbetaling van de renteloze leningen pas aan de orde wanneer het risicovermogen meer bedraagt dan 1% van de som van de schuldrestanten. Deze terugbetalingsdrempel is dus 4 maal zo hoog als het garantieniveau. Als dat het geval is, is de terugbetaling gelijk aan de helft van het positieve verschil tussen het risicovermogen en 1% van de som van de schuldrestanten. Er is geen duidelijke reden aanwezig voor deze hoge terugbetalingsdrempel. Een verlaging naar 0,25% ligt voor de hand.

In de achtervangovereenkomst is ook geregeld dat de overeenkomst niet alleen betrekking heeft op de initiële lening maar ook op de herfinanciering daarvan gedurende de exploitatieperiode van de onderliggende woongelegenheden. Deze bepaling stamt in feite uit de periode dat er sprake was van projectfinanciering. Nu, met bedrijfsfinanciering, is het niet op voorhand duidelijk hoe deze bepaling geïnterpreteerd dient te worden. Er is immers geen expliciete koppeling meer tussen een lening en een project. In hoofdstuk 5 komt dit nog verder ter sprake.

Ook is in de achtervangovereenkomst vastgelegd dat de gemeente van het WSW al die informatie ontvangt die de gemeente noodzakelijk acht voor het bewaken van haar financiële belangen. Deze informatie heeft betrekking op de achtervangpositie van de gemeente, de mutaties daarin en de daaraan gekoppelde woongelegenheden. Momenteel is er in beperkte mate uitwerking gegeven aan dit recht op informatie. Ook dit thema zal in hoofdstuk 5 verder aan de orde komen.

Een belangrijk onderdeel van de achtervangovereenkomst is de wijze waarop de eventuele behoefte van het WSW aan renteloze leningen over Rijk en gemeenten wordt verdeeld. Deze verdeling gaat als volgt:

- 50% van het bedrag aan renteloze leningen komt voor rekening van het Rijk en 50% voor alle gemeenten gezamenlijk;

- het aandeel van de gemeenten wordt vervolgens voor de helft verdeeld over de schadegemeenten en voor de andere helft over alle gemeenten gezamenlijk.

Hierbij zijn de schadegemeenten de gemeenten waarvoor geldt dat door geldvertrekkers aanspraken zijn gedaan bij het WSW betreffende de leningen waarvoor die gemeenten een achtervangovereenkomst hebben gesloten. De schadegemeenten dragen bij aan het betreffende deel van de renteloze leningen (25% van het totaal) naar evenredigheid van de aanspraken van de financiers. Het andere deel dat ten laste van alle gemeenten komt, wordt over de gemeenten verdeeld naar rato van de restschuld waarvoor ze een achtervangovereenkomst zijn aangegaan. Ook dit punt komt in hoofdstuk 5 terug.

3.3. De mogelijke risico's voor de gemeenten

Een inschatting van het risico dat gemeenten op grond van de achtervangovereenkomsten loopt, is zeer lastig te maken. Het gaat **om risico's op twee** niveaus:

- het risico dat afzonderlijke corporaties niet aan hun betalingsverplichtingen kunnen voldoen waardoor het garantiestelsel in werking dient te treden;

- het risico dat de corporatiesector zijn toebedachte rol binnen het garantiestelsel niet (meer) kan vervullen.

Beide risico's hangen met elkaar samen, maar het is zinvol ze apart aan de orde te stellen.

Dat afzonderlijke corporaties niet aan hun betalingsverplichtingen dreigen te kunnen voldoen, doet zich in beperkte mate met enige regelmaat voor. Exclusief Vestia gaat het sinds 1988 om 18 corporaties die alle zijn doorverwezen naar het CFV en vervolgens gesaneerd. Tot op heden is dit gebeurd zonder dat het WSW in actie behoefde te komen. De oorzaken dat afzonderlijke corporaties in financiële problemen zijn gekomen, zijn divers. Een belangrijke rode draad is dat mismanagement bij de corporatie een grote rol heeft gespeeld. Onder meer is dit het geval bij projectontwikkeling en recent bij derivaten. Preventie van dergelijke gevallen loopt via verbetering van de governance bij corporaties, verbetering van het interne en het externe toezicht, inclusief regelgeving, en ook verbetering van de kredietwaardigheidsbeoordeling. De kans dat derivaten in de (nabije) toekomst opnieuw tot problemen zullen leiden is met de stringente regelgeving praktisch nul. Echt voorkomen dat zich in de toekomst nieuwe probleemgevallen zullen voordoen, wellicht door nu nog niet voorziene oorz**aken of omstandigheden (de 'blinde hoek'),** is echter niet mogelijk. Voor het gemeentelijke risico om aangesproken te worden is van belang hoe robuust het garantiestelsel is om financiële problemen van afzonderlijke corporaties op te vangen. Onderzoek laat zien dat het stelsel in staat is om verschillende gevallen tegelijk op te vangen[1]. De saneringsmiddelen van het CFV, die

[1] Capital: *Onderzoek risico achtervangersrol van woningcorporaties*, juni 2012, gemeente Amsterdam. Omdat de saneringsrol van het CFV in feite buiten beschouwing is gebleven, geeft dit rapport nog een te negatief

relatief snel uitgebreid kunnen worden via een (verdere) verhoging van de saneringsheffing, en het garantievermogen van het WSW zijn in principe voldoende om de rente- en aflossingsverplichtingen van afzonderlijke corporaties in financiële problemen op te vangen. De jaarlijkse saneringsheffing **bedraagt per 2013 circa € 600 miljoen per jaar.** Overigens staat in een saneringstraject via het CFV de marktwaarde van het woningbezit ook ter beschikking om de financiële problemen op te lossen. Het **garantievermogen van het WSW is € 3,7 miljard.** Hierbij komt nog dat het WSW het recht heeft om hypotheek te vestigen op het door de corporatie ingebrachte onderpand. Door dit hypotheekrecht uit te oefenen en tot uitwinning over te gaan, komen er (op termijn) nog extra middelen beschikbaar. Een relevante factor is wel de schaalvergroting in de corporatiesector. Naarmate die zich verder voortzet en er nog grotere corporaties gaan ontstaan dan Vestia en als die dan vervolgens in financiële problemen komen, kan het beeld zich in de toekomst wijzigen. Naarmate er meer grote corporaties zijn, neemt het risico voor de gemeenten in principe immers toe, omdat de consequenties van het omvallen van een corporatie dan groter zijn.

Het gaat dan in feite om de vraag of de corporatiesector zijn toebedachte rol in het garantiestelsel nu en in de toekomst kan blijven vervullen. Het garantiestelsel is zo robuust als de robuustheid van de corporatiesector zelf. Omdat zowel de sanering via het CFV als obligostorting via het WSW, ten laste komen van de sector, zijn het in feite communicerende vaten. Het gaat uiteindelijk om de financiële mogelijkheden van de corporatiesector om de eigen financiële problemen op te vangen. Momenteel zijn die mogelijkheden in voldoende mate aanwezig. Er is nog potentie op de woningmarkt om de huren te verhogen; er zijn nog mogelijkheden om de efficiëntie te verbeteren en daarmee de kosten te verlagen; de verkoop van huurwoningen kan toenemen; de investeringen kunnen worden verlaagd. De komende jaren, zo is de verwachting, kan de corporatiesector via het CFV en desnoods via het WSW zijn eigen problemen oplossen.

Gemeenten staan echter decennia lang garant om in laatste instantie met renteloze leningen over de brug te komen. **Voor een inschatting van de risico's gaat het dus ook, en misschien wel vooral,** over de lange-termijnvooruitzichten. Het zou erg kortzichtig zijn te denken dat de corporatiesector als totaliteit nooit in financiële problemen zou kunnen komen. Er zijn zeker een aantal bedreigingen die zich ooit zouden kunnen voordoen. Te denken valt aan:

- omvangrijke huurderving waardoor de belangrijkste inkomensbron van corporaties vermindert;

- langdurig hoge rentestand dan wel problemen op de kapitaalmarkt waardoor de herfinanciering van af te lossen leningen belemmerd wordt;

- overheidsbeleid waardoor de financiële kracht van corporaties aangetast wordt.

Tot de laatste categorie behoort bijvoorbeeld de voorgenomen verhuurdersbelasting op grond **waarvan corporaties vanaf 2014 circa € 640 miljoen per jaar dienen te betalen aan het Rijk.** Dat is zeven keer zoveel als het jaarbedrag dat corporaties de komende tien jaar aan de sanering van Vestia moeten bijdragen. Berekeningen van het CFV laten zien dat deze verhuurdersbelasting via hogere huren en lagere kosten opgebracht kan worden. Op de langere duur verzwakt een dergelijke belasting echter wel de financiële spankracht van de corporatiesector.

---

beeld. Zie ook: A. El Idrissi: *Managing Public Interests. Governmental exposure to default risks in the social housing sector*. Master thesis , Erasmus Unversity, august 2012

Ook anderszins is het overheidsbeleid een risicofactor. De naadloze aansluiting functioneert zolang de gevolgen van de saneringsheffing niet dermate grote consequenties hebben voor andere corporaties dat het CFV zijn saneringsrol niet meer goed kan vervullen. Het is in laatste instantie een beleidskeuze van het Rijk met het CFV of een toereikende saneringsheffing als medicijn erger is dan de kwaal. Als dat het geval is zal voor het WSW het ook niet meer goed mogelijk zijn de obligoverplichtingen bij de corporaties te innen. Uiteindelijk zou dan de consequentie zijn dat de lasten worden afgewenteld op Rijk en gemeenten, in casu de belastingbetaler.

Hoewel het dus niet valt uit te sluiten dat gemeenten in de verre toekomst op grond van de achtervangovereenkomst renteloze leningen zullen moeten verstrekken, is de conclusie gerechtvaardigd dat er sprake is van een robuust garantiestelsel. De kans dat gemeenten (en het Rijk) dit op afzienbare termijn overkomt, is erg klein. Op de langere termijn is juist het beleid van de rijksoverheid een belangrijke factor of zich dat wel of niet zou kunnen gaan voordoen.

4. Alternatieven voor de huidige achtervang

4.1. Inleiding

De positie van de gemeenten ten opzichte van de corporaties is in de loop der jaren sterk veranderd. De betrokkenheid van de gemeenten bij de oprichting van het WSW vloeide voort uit het feit dat gemeenten toentertijd mede verantwoordelijk waren voor de financiering en de subsidiering van corporaties. De rijksleningen bestemd voor corporaties werden via de gemeenten aan de corporatie verstrekt. De gemeente stond daarmee garant ten opzichte van het Rijk voor de betaling van rente en aflossing door de corporatie. Voorts hield de gemeente in het verleden op grond van het Besluit toegelaten instellingen volkshuisvesting (BTIV) samen het Rijk toezicht op de corporaties. Belangrijke beslissingen, die de vermogenspositie van de corporatie beïnvloedden, moesten vooraf goedgekeurd worden door B&W van de gemeente. Als een corporatie gesaneerd moest worden lag het voortouw ook bij de gemeente.

De verhoudingen zijn drastisch veranderd. Corporaties zijn verzelfstandigd en mede door fusies in veel gevallen op regionale schaal actief. De gemeente neemt in de garantiestructuur samen met het Rijk nog de geschetste achtervang voor zijn rekening.

Onverminderd is van belang dat de gemeente een verantwoordelijkheid heeft voor het lokale woonbeleid. Bij de uitvoering van het gemeentelijke beleid speelt de corporatie een belangrijke rol. De corporatie is op grond van de Woningwet en Besluit beheer sociale huursector mede belast met de uitvoering van publieke taken op het terrein van het wonen. Gemeente en corporatie zijn zo vanuit de eigen verantwoordelijkheid sterk op elkaar betrokken. In de Herzieningswet, die naar verwachting binnenkort van kracht wordt, is dit verder uitgewerkt. De corporatie dient met haar werkzaamheid naar redelijkheid bij te dragen aan de uitvoering van het gemeentelijke volkshuisvestingsbeleid. Hiertoe stelt de corporatie jaarlijks een overzicht op van voorgenomen werkzaamheden in de gemeente en dient ze het initiatief te nemen tot het maken van afspraken met de gemeente.

Vanuit deze wederzijdse afhankelijkheid tussen gemeente en corporatie zal in dit hoofdstuk bezien worden welke alternatieven er zijn voor de huidige achtervangpositie van de gemeente.

4.2. Betekenis van de garantiestructuur

De huidige garantiestructuur is voor de corporaties van groot belang. Woningexploitatie is kapitaalintensief omdat de exploitatieperiode van een woning veelal 50 jaar is. Hierdoor zijn woningcorporaties erg afhankelijk van de kapitaalmarkt voor het aantrekken van leningen. Bovendien vormen de rentelasten een groot deel van de totale exploitatielasten. De garantiestructuur geeft de corporaties toegang tot de kapitaalmarkt. Dit is mede het gevolg van het feit dat door de rijks – en gemeentelijke achtervang de internationale ratingbureaus de garantiestructuur met een triple-A beoordelen. Ook is van belang dat de achtervang van de Rijk en gemeenten ertoe leidt dat er voor banken geen solvabiliteitsbeslag is bij de aan de corporaties verstrekte leningen.

De garantiestructuur zorgt voor de financierbaarheid van de corporatiesector en biedt grote voordelen. Dit komt naar voren in:

- de relatief gemakkelijke beschikbaarheid van geborgde leningen;

- de relatief lage rente die corporaties voor de geborgde leningen moeten betalen.

Het voordeel van de goede toegang tot de kapitaalmarkt is in deze tijden van grote onzekerheid over de ontwikkelingen op de internationale kapitaalmarkt en de beperktere mogelijkheden van banken om leningen te verstrekken, bijzonder groot. Nog steeds is het relatief gemakkelijk voor corporaties om hun investeringen te (her)financieren. Ook het feit dat de garantiestructuur leidt tot een lagere rente is een groot voordeel voor de corporatiesector. Als het rentevoordeel 1%-punt zou zijn, **bedraagt het totale rentevoordeel over de geborgde schuld van € 86 miljard € 860 miljoen op** jaarbasis.

In de relatie die er tussen gemeente en corporatie is, komen de voordelen van de garantiestructuur ook mede ten goede aan de gemeente. Bij het realiseren van het gemeentelijke woonbeleid zijn gemeenten en corporaties op elkaar aangewezen. De activiteiten van corporaties kunnen betrekking hebben op het realiseren van huur- en koopwoningen, op de herstructurering van wijken, op het bouwen van maatschappelijk vastgoed en op het leveren van een bijdrage aan de leefbaarheid. De onderlinge relatie is nog verder uitgewekt in de Herzieningswet. Het uitgangspunt is dat corporatie en gemeente afspraken met elkaar maken over de voorgenomen activiteiten van corporaties.

De garantiestructuur vergroot de investeringsmogelijkheden van de corporaties en stelt de corporaties in staat de huren lager vast te stellen dan anders het geval zal zijn. In potentie kan daarmee een grotere bijdrage worden geleverd aan het gemeentelijke volkshuisvestingsbeleid. Vanuit gemeentelijk perspectief is er dus alle reden om een garantiestructuur te continueren.

In het voorafgaande is aangegeven dat de huidige garantiestructuur een vorm van staatssteun is die alleen verstrekt mag worden aan activiteiten die staatssteun behoeven. De Herzieningswet heeft afgebakend welke activiteiten voor deze staatssteun in aanmerking komen (DAEB-activiteiten). Deze afbakening staat wel ter discussie. Pleidooien om de staatssteun verder te beperken staan tegenover pleidooien om de staatssteun weer uit te breiden. In dit kader zal de huidige afbakening van de staatssteun als gegeven worden beschouwd.

4.3. Alternatieven voor de huidige garantiestructuur

Gegeven het uitgangspunt dat er (vooralsnog) een garantiestructuur blijft bestaan in de corporatiesector voor de DAEB-activiteiten, is de vraag of er alternatieven zijn voor de huidige structuur. Het gaat dan in het bijzonder om de positie van de gemeenten. De huidige structuur kan worden vergeleken met:

- een garantiestructuur waarbij er geen achtervang is meer is van Rijk en gemeenten;

- een garantiestructuur waarbij het Rijk de achtervangpositie van de gemeenten volledig overneemt.

- Een garantiestructuur zonder achtervang van Rijk en gemeenten zou kunnen leiden tot een onderlinge garantieregeling tussen corporaties. Het WSW kan dan in principe de uitvoeringsorganisatie blijven. Een dergelijke constructie zal geen triple-A rating meer krijgen omdat de achtervangpositie van de overheid daarvoor cruciaal is. Dit zal negatieve consequenties hebben voor het aanbod van leningen aan corporaties. Dit geldt in het bijzonder voor de twee zogenaamde sectorbanken, de Bank Nederlandse Gemeenten en de Nederlandse Waterschapsbank, die nu een aandeel van 89% hebben in de leningen die corporaties op de kapitaalmarkt aantrekken. Deze banken zetten ter wille van de instandhouding van de eigen triple-A rating een groot deel van de

beschikbare middelen uit in triple-A papier bij corporaties. Als daar de triple-A rating wegvalt, zal dus ook het aanbod van de sectorbanken verminderen. De beschikbaarheid van leningen op de kapitaalmarkt en daarmee de financierbaarheid van de corporatiesector, zal dan in het geding komen.

Ook zal er een solvabiliteitsbeslag bij banken ontstaan als leningen aan corporaties geen triple-A rating meer hebben. Hierdoor zal de rente hoger zijn. Een onderlinge garantiestructuur is mogelijk, maar zal dus zeker negatieve consequenties hebben voor de beschikbaarheid en voor de hoogte van de rente van de leningen. Met de Vestia-affaire in het achterhoofd en de onzekere internationale kapitaalmarkt zou het onverstandig zijn om nu de achtervangpositie van Rijk en gemeenten te beëindigen. Hierbij komt dan nog het niet te onderschatten uitvoeringsprobleem hoe en in welk tempo Rijk en gemeenten afstand kunnen doen van de bestaande verplichtingen. De achtervangovereenkomst heeft niet alleen betrekking op de initiële lening, maar ook op de herfinanciering van vervolgleningen gedurende de exploitatieperiode van de onderliggende woongelegenheden.

Het andere alternatief voor de huidige garantiestructuur is dat het Rijk de positie van de gemeenten overneemt en voor 100% in de achtervang op zich neemt. Dit zal naar verwachting de rating van de garantiestructuur niet aantasten. Hierbij kan een vergelijking worden getrokken met de gang van zaken bij het Waarborgfonds Eigen Woning. Tot voor kort zaten Rijk en gemeenten hier ook voor elk 50% in de achtervang. Gemeenten zagen echter geen rol meer voor zich in de garantieregeling voor koopwoningen, mede omdat de risicofactoren zoals inkomens- koopprijs- en renteontwikkeling buiten de invloedssfeer van gemeenten liggen. Per 1 januari 2011 hebben de gemeente geen achtervangpositie meer bij het WEW. Tegelijk zijn enkele andere aanpassingen bij het WEW doorgevoerd, zoals:

- een extra lid van de Raad van Commissarissen (RvC) kan door het Rijk worden benoemd waarmee het Rijk de meerderheid van de RvC benoemt;
- het Rijk heeft recht van goedkeuring van het bestuur; bij het ontbreken van overeenstemming met de RvC benoemt het Rijk zelf;
- de vaststelling van de hoogte van de risicopremie is onderworpen aan goedkeuring van het Rijk.

Er is een precedent voor de gemeenten om ook bij het WSW de rol van achtervanger over te dragen aan het Rijk. Er zijn in vergelijking met de situatie bij het WEW echter belangrijke verschillen:

- de omvang van de financieringsbehoefte van corporaties hangt in veel gevallen samen met de afspraken die tussen corporaties en gemeenten worden gemaakt;
- de geborgde leningen dienen via de investeringen direct bij te dragen aan het gemeentelijke woonbeleid.

Er is dus een veel duidelijkere relatie tussen het gemeentelijke beleid en de financieringsbehoefte van corporaties. Bovendien komen de voordelen van de garantiestructuur in principe ook (indirect) weer ten goede aan het lokale woonbeleid. Een bijkomende punt is dat het Rijk de lopende achtervangrisico's niet zonder meer van de gemeenten over zal willen nemen. Hiervoor zal het Rijk een premie in rekening brengen die ten laatste komt van de gemeenten.

Per saldo kan worden geconcludeerd dat er voldoende redenen zijn voor de gemeenten om de huidige positie in de achtervang te continueren. Daaraan zijn per definitie risico's verbonden, hoewel deze thans erg klein zijn. Hier staat tegenover dat de gemeente ook rechtstreeks betrokken en direct belanghebbend is bij de voordelen die de garantiestructuur de corporaties oplevert.

5. Verbeteringen van de garantiestructuur.

5.1. Inleiding

Bij gemeenten is het vertrouwen in de garantiestructuur en de feitelijke werking daarvan door de Vestia-affaire geschaad. In het voorafgaande is aan de orde geweest dat het risico dat het WSW genoodzaakt is om een beroep te doen op de achtervangovereenkomst en renteloze leningen op te vragen bij de achtervangers vooralsnog erg klein is. De achtervangovereenkomst heeft echter op een zeer lange periode betrekking. Het valt niet te overzien hoe de financiële situatie zich in de corporatiesector over de komende decennia zal ontwikkelen. Tegenover deze onzekerheid staat dat gemeenten vanuit hun volkshuisvestelijke verantwoordelijkheid een groot belang hebben bij investeringen door corporaties. Verder is in het vorige hoofdstuk geconcludeerd dat er geen doorslaggevende redenen zijn om de huidige garantiestructuur drastisch aan te passen.

Bij de feitelijke werking van de garantiestructuur doen zich echter een aantal problemen voor:

- het WSW is bij de verdere ontwikkeling van het borgingsbeleid steeds zelfstandiger geworden; het Rijk, de VNG en de gemeenten zijn hierbij steeds minder aangehaakt;

- op onderdelen zijn huidige regelingen en overeenkomsten onduidelijk en deels niet meer goed toegesneden op de veranderde situatie;

- er is bij gemeenten een gebrek aan vertrouwen ontstaan over de wijze waarop de garantieregeling in concrete situatie wordt toegepast.

Door de (werking van de) huidige garantiestructuur te verbeteren is het mogelijk deze problemen te ondervangen.

5.2. Informatierechten van gemeenten

Om de eigen financiële belangen goed te kunnen bewaken, is het belangrijk dat de gemeente goed geïnformeerd is over:

- de eigen positie als achtervanger ten opzichte van de betreffende corporaties;

- de financiële positie van de corporatie, waarvoor ze in de achtervang zit;

- de investeringsactiviteiten waaraan de geborgde lening wordt besteed.

In de achtervangovereenkomst zijn maar in beperkte mate aanvullende rechten op informatie voor de gemeente geregeld. Er is een algemene bepaling in de achtervangovereenkomst dat het WSW de gemeente al die informatie zal verstrekken die de gemeente in redelijkheid noodzakelijk acht. In de praktijk is het voor de gemeente lastig om de gewenste informatie te krijgen. Het is gewenst dat de informatiepositie van de gemeente wordt verstrekt, zowel met betrekking tot de corporatie(s) als de activiteiten. Er dient expliciet vastgelegd te worden dat de gemeente het recht op informatie heeft en het WSW een brengplicht van informatie heeft met betrekking tot:

- de omvang van de gemeentelijke achtervangpositie en de relatie tot de waarde van het ingebrachte onderpand, jaarlijks voor elke corporatie afzonderlijk;

- de uitkomsten van de kredietwaardigheidsbeoordeling, inclusief het monitorprofiel van elke corporatie afzonderlijk, met daarbij onderliggende gegevens waarop de beoordeling is gebaseerd;
- de activiteiten waarvoor de geborgde lening wordt verstrekt.

Dit laatste punt hangt samen met eisen die ook al vanuit de Herzieningswet zijn geformuleerd dat de corporatie aan de gemeente informatie verstrekt over de voorgenomen activiteiten. Momenteel ontvangen gemeenten veelal geen informatie over de investeringsactiviteiten waarvoor de geborgde leningen worden aangetrokken. Onder meer voor het draagvlak binnen de gemeente is het van belang te weten op welke activiteiten de geborgde lening betrekking heeft. De huidige leningovereenkomst die de corporatie afsluit, biedt hiervoor een praktisch handvat. Bij het aangaan van de leningovereenkomst dient de corporatie al te verklaren in welke gemeente de activiteiten plaats vinden. Aanvullend dient in de leningovereenkomst omschreven te worden voor welke voorgenomen activiteiten de geborgde lening bestemd is. Op deze wijze kan relatief eenvoudig aan de informatiewens van de gemeente over de investeringsactiviteiten worden voldaan.

Daar waar het WSW beperkt wordt in het verstrekken van informatie over corporaties vanwege het vermeende vertrouwelijke karakter van die informatie, dient de deelnemingsovereenkomst te worden aangepast. In de deelnemersovereenkomst dient de bepaling te worden opgenomen dat het WSW het recht heeft alle informatie waarover het WSW beschikt, ook met de achtervangers te delen.

5.3. Bestuurlijke structuur WSW

Bij de oprichting van het WSW had de VNG nog een vertegenwoordiging in het bestuur. Dat is in de loop der jaren veranderd. Het bestuursmodel is dat van de directeur-bestuurder geworden met een Raad van Commissarissen. Verder is er een Deelnemersraad, uitsluitend bestaande uit corporatiefunctionarissen, die het bestuur adviseert. De Raad van Commissarissen bestaat uit vijf personen. De VNG (en het Rijk) zijn daarin niet meer vertegenwoordigd en hebben geen invloed op de samenstelling daarvan. Twee leden van de raad worden benoemd op bindende voordracht van Aedes. Verder heeft de Deelnemersraad het recht van bindende voordracht van één lid. De overige twee leden van de raad worden door de raad zelf aangezocht. De formele relatie die de VNG nog heeft met het WSW bestaat uit een overeenkomst, vergelijkbaar met de overeenkomst die het Rijk met het WSW heeft. In de overeenkomst met de VNG is overeengekomen dat er twee keer per jaar overleg is tussen het WSW en de VNG en dat het WSW begroting en jaarstukken overlegt aan de VNG. Verder zijn onder meer aanpassing van de statuten en de standaardovereenkomsten aan de instemming van de VNG onderworpen.

Het WSW is in de loop der jaren opgeschoven in de richting van de corporatiesector. De voor de totale garantiestructuur belangrijke achtervangpositie van het Rijk en de gemeenten, komt nog maar in zeer beperkte mate naar voren in de governancestructuur van het WSW. Gelet op het belang dat Rijk en gemeenten hebben bij het functioneren van het WSW en het risico dat ze daarbij lopen, is het gewenst dat Rijk en VNG, in overleg met de gemeenten, elk op basis van een nader vast te stellen profielschets ook het recht van voordracht hebben voor een lid van de Raad van Commissarissen van het WSW. Hierbij kan een vergelijking worden getrokken met de Waarborgfonds Eigen Woningen (WEW).

5.4. Preventiebeleid

Het voorkomen van schade voor de gemeenten voortvloeiend uit de achtervangovereenkomst begint bij een adequaat preventiebeleid. Het gaat dan met name om de kredietwaardigheidbeoordeling door het WSW en het financieel toezicht door het Centraal Fonds Volkshuisvesting. Een evaluatie van het beleid van deze twee instellingen, mede in het licht van de Vestia-affaire en andere affaires, zal door anderen uitgevoerd worden. In dit kader zullen een aantal algemene observaties aan de orde komen.

De kredietwaardigheid van corporaties en de bepaling van de borgingsruimte door het WSW vindt in belangrijke mate plaats op basis van de kasstromen van de corporatie. De beoordeling van de financiële continuïteit door het CFV op basis van de vermogenspositie van de corporatie. De kasstroomtoets van het WSW en de vermogenstoets van het CFV sluiten niet goed op elkaar aan waardoor de financiële beoordeling van een corporatie verschillend kan zijn. Dit is een complicerende factor in de onderlinge afstemming van beleid. Het preventiebeleid is effectiever als de werkwijzen van beide instellingen meer op elkaar zijn afgestemd.

Een ander aspect dat het preventiebeleid ten goede kan komen, is de uitwisseling van informatie. In de basis is er sprake van gelijke gegevens omdat er via CorpoData een gezamenlijk gegevenopvraging bij corporaties plaats vindt. Daarnaast hebben beide instellingen ook aanvullend nog een eigen gegevenopvraag. Bestaande belemmeringen voor adequate gegevensuitwisseling dienen te worden weggenomen. Nu is het zo dat de verdere uitwisseling van informatie afhankelijk is van schriftelijke toestemming van de betreffende corporatie. Deze afhankelijkheid van toestemming werkt in de praktijk blokkerend en is ongewenst.

Een ander, met enige regelmaat terugkerend punt, is de vraag waarom beide instellingen niet zouden kunnen samengaan. Het verlenen van borging en het houden van toezicht komen dan onder één dak. Enige jaren terug is dit samengaan ook bepleit door de commissie-De Boer. Hiervoor spreekt dat de huidige afstemmingproblemen binnen één organisatie vermoedelijk beter opgelost kunnen worden. Omdat toezicht in ieder geval publiekrechtelijk zou moeten blijven, wordt de borgingsfunctie ook een publiekrechtelijke verantwoordelijkheid. Daarmee trekt de overheid die verantwoordelijkheid naar zich toe.

Echter, het is van belang de uitoefening van het financiële toezicht niet te belasten met (eerder) afgegeven beoordelingen over de kredietwaardigheid. **Dan ontstaat de situatie van 'de slager die zijn eigen vlees keurt'**. Het verdient dan ook de voorkeur om beide activiteiten organisatorisch van elkaar gescheiden te houden. Als het gaat om invloed van de overheid op het beleid van het WSW, is dat ook via een privaatrechtelijke weg goed vorm te geven.

5.5. Borgingsbeleid

Het huidige borgingsbeleid van het WSW kent een aantal onderdelen, die een nadere beschouwing waard zijn. Tegen de achtergrond van de noodzaak om het vertrouwen te herstellen, is een aantal verbeteringen nodig.

5.5.1 Geen directe koppeling aan woongelegenheden

Oorspronkelijk was er bij het borgingsbeleid van het WSW sprake van projectfinanciering. De geborgde lening had betrekking op een concreet project, waarvoor financiering nodig was. Enige jaren geleden is de borgingssystematiek van het WSW veranderd. Er is nu sprake van

portefeuillefinanciering, veelal bedrijfsfinanciering genoemd. Deze verandering vloeide voort uit de ontwikkelingen in de bedrijfsvoering. Investeringsactiviteiten zijn voor de omvang van de financieringsbehoefte een belangrijke factor, maar niet de enige. De omvang van de financiering is de resultante van een veelheid van in- en uitgaande kasstromen, waaronder ook de aflossing van eerder afgesloten leningen. De bedrijfsfinanciering is verder uitgewerkt met het faciliteringsbeleid van het WSW waarbij kredietwaardige corporaties op basis van hun financieringsbehoefte voor een periode van drie jaar een faciliteringsvolume toegewezen krijgen. Dit volume geeft aan hoeveel leningen het WSW in principe wenst te borgen. Binnen dit kader van het borgingsbeleid worden vervolgens concrete leningovereenkomsten afgesloten waar de achtervangers weer partij bij zijn.

Op hoofdlijnen is deze benadering passend bij de ontwikkelingen binnen de corporatiesector. Enkele kanttekeningen bij het faciliteringsbeleid komen verderop nog aan de orde. In de huidige ov**ereenkomst tussen gemeente en WSW is nog steeds een 'restant'** van de oude systematiek van projectfinanciering aanwezig. De gemeente staat namelijk niet alleen in de achtervang voor de initiële lening, maar ook voor de herfinanciering, en wel gedurende de g**ehele "exploitatieperiode van de onderliggende woongelegenheden"** waar de initiële lening betrekking op had. Bij bedrijfsfinanciering is niet altijd meer duidelijk of er sprake is van herfinanciering van **"onderliggende woongelegenheden".** Het is wenselijk dat deze bepaling in de achtervangovereenkomst wordt geactualiseerd en in lijn gebracht met de systematiek van bedrijfsfinanciering.

5.5.2. Het 'eigen geld eerst' principe

Het uitgangspunt bij het borgingsbeleid van het WSW is dat er alleen dan borging voor leningen wordt verleend als de corporatie over onvoldoende eigen middelen beschikt, zulks ter beoordeling van het WSW. Dit is ook voor de gemeente een belangrijk principe omdat WSW bij de corporatie niet onnodig leningen borgt met achtervang van Rijk en gemeente. In principe dient de corporatie eerst de exploitatie-overschotten en de verkoopwinsten aan te wenden voor activiteiten. Pas daarna komt de borging van leningen aan de orde.

In de uitwerking van dit principe bepaalt het WSW het faciliteringsvolume vooraf op basis van alle kasstromen, inclusief die van voorgenomen investeringen, die de corporatie voor de komende jaren voorziet. Het saldo van deze toekomstige kasstromen kan in principe met geborgde leningen worden gefinancierd, mits de corporatie voldoende kredietwaardig is. Vooraf wordt zo adequaat invulling **geven aan het 'eigen geld eerst' principe.** Immers, als er bijvoorbeeld veel verkoopwinsten worden verwacht, is het te financieren saldo lager en daarmee ook het ter beschikking staande faciliteringsvolume.

Het is echter een bekend feit dat een fors deel van de voorgenomen investeringen niet dan wel later worden gerealiseerd. Ondertussen kan de corporatie wel al gebruik maken van het ter beschikking gestelde faciliteringvolume. Het is dan van belang dat het WSW in ieder geval achteraf toetst hoeveel leningen daadwerkelijk nodig waren, mede rekening houdend met de daadwerkelijk gerealiseerde investeringen, en dan ver**volgens kort ('negatieve claim') op het faciliteringsvolume.** In het recente verleden hebben corporaties geborgde leningen anders ingezet dan bedoeld. Het WSW ontwikkelt **momenteel maatregelen om de handhaving van het 'eigen geld eerst' principe beter uit t**e voeren. Het is van belang dat de VNG in kennis wordt gesteld van de getroffen maatregelen. Daarenboven is het gewenst dat het WSW jaarlijks verantwoording aflegt over het gevoerde borgingsbeleid.

5.5.3. De administratieve splitsing

De administratieve splitsing van de corporaties op grond van de Herzieningswet in een DAEB-deel dat in principe de beschikking heeft over geborgde leningen, en in een niet-DAEB deel dat geen staatssteun mag ontvangen en daarmee ook geen geborgde leningen, compliceert het 'eigen geld eerst' principe aanzienlijk. In de huidige periode dat de Tijdelijke regeling van kracht is en de Herzieningswet nog niet is ingevoerd, heeft de minister bij brief aan de Tweede Kamer aangegeven dat corporaties de investeringen in niet borgbare activiteiten, mogen financieren uit de inkomsten uit woningverhuur of verkoop. Hiermee is het 'eigen geld eerst' principe door de minister in deze tussenperiode terzijde geschoven. De deur staat open voor het besteden van de eigen, beschikbare middelen aan activiteiten die geen staatssteun mogen ontvangen, om vervolgens de activiteiten die wel in aanmerking komen voor staatssteun, volledig met geborgde leningen te financieren. De Herzieningswet, in het bijzonder de nog uit te werken Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB), zal nader regelen op welke wijze, en in welke mate beschikbare middelen van het DAEB-deel mogen worden aangewend voor de financiering van niet-DAEB activiteiten.

Voor de gemeenten is deze uitwerking in de AMvB van groot belang. Hierbij zijn twee kanten van de medaille te onderscheiden. Enerzijds heeft de gemeente vanuit de risico's in de achtervangpositie belang bij een laag borgingsvolume. Een laag borgingsvolume wordt bereikt door geen financiële middelen uit het DAEB-deel over te hevelen naar het niet-DAEB deel om daarmee de omvang van de geborgde leningen te beperken. Anderzijds betreffen de investeringsactiviteiten in het niet-DAEB deel onder meer de middeldure huurwoningen die op basis van het gemeentelijke beleid gewenst kunnen zijn. Daarbij kan het helpen dat de middelen uit het DAEB-deel juist wel beschikbaar zijn. Vanuit gemeentelijk perspectief gaat het om het vinden van een balans tussen beperking van financiële risico's en het realiseren van woningmarktbeleid. Nauwe betrokkenheid van de VNG bij de nadere uitwerking van de administratieve splitsing en de daarmee samenhangende AMvB is dan ook gewenst.

5.5.4. Borging van tijdelijke liquiditeitstekorten

Met de invoering van de nieuwe lijst van borgbare activiteiten op basis van de Tijdelijke regeling, is met ingang van 2011 ook de categorie tijdelijke liquiditeitstekorten afzonderlijk onderscheiden. Vóór 2011 was dat ook mogelijk en werd het omschreven als "tijdelijk negatief eigen vermogen bij liquiditeitstekorten". In de praktijk past het WSW deze mogelijkheid toe in urgente situaties dat een corporatie een acute liquiditeitsprobleem heeft. Dat was bijvoorbeeld het geval bij de bijstortverplichtingen ('margin calls') die Vestia had bij de derivatencontracten. Borging van een lening bij tijdelijke liquiditeitstekorten kan een probaat middel zijn om erger te voorkomen. Vervolgens kan worden bezien of het probleem op een meer structurele wijze kan worden opgelost, al dan niet via het reguliere saneringstraject van het CFV.

Borging door het WSW van tijdelijke liquiditeitstekorten dient, zo is vastgelegd, plaats te vinden onder nader op te stellen voorwaarden die in overleg met de achtervangers zijn vastgesteld. Dit gebeurt in de praktijk echter op ad hoc basis wanneer zich een urgente situatie voordoet. Als gevolg van het ad hoc beleid kan het (in de toekomst) ook lastig zijn om een gemeente bereid te vinden om in dat geval de achtervangpositie in te nemen, te meer daar de betreffende corporatie dan al in problemen verkeert. Het is gewenst ter voorkoming van uitvoeringsproblemen dat WSW, Rijk en VNG de nadere voorwaarden waaronder tijdelijke liquiditeitstekorten geborgd kunnen worden, uitwerken, om daarmee een beleidskader te hebben voor concrete gevallen. Hiermee is er ook een

duidelijker kader voor afzonderlijke gemeenten om via de achtervang mee te werken aan de borging van leningen ten behoeve van tijdelijke liquiditeitstekorten bij urgente situaties. Niet wachten op een crisis, maar vooraf beleid ontwikkelen voor een adequaat crisisbeleid.

5.6. Naadloze aansluiting

Een belangrijk onderdeel van de algehele garantiestructuur is de naadloze aansluiting tussen WSW en CFV. In concreto houdt dit in dat er geen corporatie tussen wal en schip terecht mag komen. Als het WSW niet meer borgt, dient het CFV te saneren, en omgekeerd. Dit is voor de goede werking van de garantiestructuur van groot belang. Formeel is de naadloze aansluiting geregeld via de wettelijke taak van het CFV om te saneren waar dat nodig is. Dit is verder uitgewerkt in een convenant tussen CFV en WSW.

Bij de werking van deze naadloze aansluiting zijn twee punten van belang:

- in welke mate is er daadwerkelijk sprake van een verplichting bij het CFV om zodanig te saneren dat geldverstrekkers geen beroep behoeven te doen op het WSW en daarmee ook de achtervangers buiten schot blijven?

- hoe verloopt precies de aansluiting tussen CFV en WSW en kent dat vangnet geen gaten?

Tot het onmogelijke is niemand gehouden. Er kunnen zich situaties voordoen dat het CFV zijn saneringsfunctie niet zodanig kan uitvoeren dat de geldverstrekker bij het WSW geen aanspraak behoeft te doen op de borgingsregeling. Het vertrouwen in de garantiestructuur zou wel vergroot kunnen worden door de inspanningsverplichting van het CFV nader uit te werken en steviger te verankeren. Door de jaarlijkse saneringsheffing te verhogen tot maximaal 5% van de totale huursom, is de mogelijkheid om te saneren in ieder geval al fors uitgebreid. Bij de verdere uitwerking van de inspanningsverplichting hoort ook het uitgangspunt dat een corporatie in principe niet failliet gaat. Niet omdat het voortbestaan van de corporatie niet beëindigd zou mogen worden, dat kan zeer wel het resultaat zijn van een saneringstraject van het CFV. Wel omdat bij een faillissement andere regels gaan gelden en het niet meer in handen is van het CFV, maar van de curator.

De feitelijke aansluiting tussen het CFV en het WSW heeft in de praktijk redelijk gewerkt. Wel zijn er afstemmingskwesties die mede voortvloeien uit het feit dat beide instellingen op een verschillende manier de financiële beoordeling van de corporatie maken. Als de financiële beoordeling ten behoeve van het toezicht en die ten behoeve van de borging, beter op elkaar zijn afgestemd, zal dat de naadloze aansluiting ook ten goede komen.

5.7. Bepaling schadegemeenten

Als de situatie dat het WSW renteloze leningen nodig heeft om zijn verplichtingen jegens de geldverstrekkers na te kunnen komen, zich toch voordoet, is er een verdeelsleutel van deze renteloze leningen over Rijk en gemeenten. Deze verdeelsleutel is als volgt:

- 50% van de renteloze leningen komt voor rekening van het Rijk;
- 25% van de renteloze leningen komt voor rekening van de schadegemeenten;
- 25% van de renteloze leningen komt voor rekening van alle gemeenten gezamenlijk, naar rato van alle schuldrestanten waarvoor de gemeenten zich in de achtervang bevinden.

De bepaling welke gemeenten de schadegemeenten zijn, is volgens de achtervangovereenkomst gebaseerd op de mate waarin door geldverstrekkers aanspraken op het WSW zijn gedaan. Geborgde leningen waarvoor (nog) geen aanspraak bij het WSW is gedaan, blijven bij de aanwijzing van de schadegemeenten buiten beschouwing. Dit kan in de praktijk tot enige willekeur leiden. Bij een corporatie in financiële problemen kan het zich voordoen dat een deel van de geldverstrekkers aanspraak doet omdat de corporatie een deel van zijn betalingsverplichting niet voldoet. Bovendien is deze procedure niet transparant, zeker niet in de situatie dat geanticipeerd moet worden op te verwachten aanspraken, zonder dat die daadwerkelijk zijn gedaan.

Het is gewenst dat de aanwijzing van de schadegemeenten eenduidiger en transparanter plaats vindt. Een goed alternatief is dat alle gemeenten met lopende achtervangovereenkomsten bij een corporatie met financiële problemen, tot de schadegemeenten worden gerekend. De eventuele verdeling van de renteloze leningen over de schadegemeenten kan dan naar rato van de schuldrestanten aan het einde van het laatst verstreken jaar.

Bijlage: Samenstelling commissie en werkwijze

De Commissie gemeentelijke achtervang is als volgt samengesteld:

Ir. P.O Vermeulen, voorzitter
Voormalig bestuursvoorzitter BNG en voormalig wethouder Volkshuisvesting van Rotterdam
Prof. dr. J.B.S. Conijn
Buitengewoon hoogleraar Woningmarkt, Universiteit van Amsterdam / Amsterdam School of Real Estate
Drs. H.J. Meijer
Burgemeester van Zwolle

De commissie is bij haar werkzaamheden ondersteund door drs. G. Linders, senior beleidsmedewerker van de VNG

De commissie heeft gesprekken gevoerd met de volgende personen:
- R. van der Post en E. Terheggen (WSW)
- J. van der Moolen en J. Volkert (CFV)
- M. Frequin, M. van Giessen en V. Schaap (Ministerie BZK)
- E. van Koesveld, D.S. Buitendorp en W. Schilperoort (Ministerie Financiën)
- M. Norder (Gemeente Den Haag)
- R.J. Hoekstra en J. van der Waart (Commissie van wijzen)

De commissie heeft het op prijs gesteld dat ze in een open sfeer met alle betrokkenen over de garantiestructuur van gedachten heeft kunnen wisselen. Verder is de commissie het WSW bijzonder erkentelijk voor de bereidheid een groot aantal aanvullende vragen te beantwoorden.

De rapportage van de commissie is opgesteld door J. Conijn.

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

VNG reactie op de Rijksbegroting 2013

BIJZONDERE LEDENBRIEF

Inhoudsopgave

Woord vooraf		3
I.	Ministerie van Financiën	4
II.	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties	7
III.	Ministerie van Veiligheid en Justitie	13
IV.	Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap	17
V.	Ministerie van Infrastructuur en Milieu	18
VI.	Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie	22
VII.	Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid	24
VIII.	Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport	27

Woord vooraf

De Miljoenennota van het demissionaire kabinet is gebaseerd op het eerdere Lenteakkoord van VVD, CDA, D66, GroenLinks en Christen Unie. Van dat Lenteakkoord is inmiddels door de verschillende betrokken partijen op uiteenlopende punten expliciet afstand genomen. Ook is nog onduidelijk welke van de voorgestelde maatregelen door een nieuw kabinet zullen worden overgenomen. Desalniettemin hechten wij er aan de gevolgen voor gemeenten van de voorliggende Rijksbegroting in kaart te brengen. Een aantal van de voorgestelde maatregelen kunnen immers wel degelijk gevolgen hebben voor gemeenten.

In onze inzet van de gemeenten voor nieuwe kabinetsperiode "Samen sterker uit de crisis" is recentelijk verwoord hoe de gemeenten in de komende periode samen met het Rijk de financieel-economische crisis willen overwinnen. De gemeenten zijn ervan overtuigd dat nieuwe perspectieven op het gebied van zorg, wonen en veiligheid alleen kunnen worden geboden door de kracht van de samenleving zelf te benutten. Daarvoor zijn de betrokkenheid van de gemeenten - als eerste overheid dichtbij de burger - én de voortvarende uitvoering van de decentralisaties in werken naar vermogen, de jeugdzorg en de AWBZ, van cruciaal belang. Gemeenten willen in een partnerschap met het Rijk daarover concrete en heldere afspraken maken.

Over de inzet van de gemeenten voor nieuwe kabinetsperiode is intensief met de leden van gedachten gewisseld: in twee ledenbijeenkomsten op 3 en 4 september jl. en in een gezamenlijke vergadering van bestuur en commissies van de VNG op 13 september jl. In de Buitengewone ALV van 12 oktober a.s. zullen de leden de definitieve tekst van deze inzet vaststellen.

Wij vertrouwen erop dat het nieuwe kabinet, van welke samenstelling dat uiteindelijk ook is, bereid zal zijn om de grote opgaven waarvoor Nederland staat samen met de gemeenten aan te pakken. Ook met de leden van de nieuwe Tweede Kamer willen wij namens de gemeenten een goede relatie opbouwen.

Kortom: de VNG blijft zich sterk maken voor de kracht van het lokaal bestuur. Het behoeft geen betoog dat het Rijk daarvoor belangrijke randvoorwaarden moet bieden. Maar waar het daadwerkelijk gebeurt, is in de gemeenten zelf: dicht bij de inwoners en bedrijven. Daar maken wij het verschil. Ook, en misschien wel nog méér, in de komende jaren.

Ralph Pans

I. Ministerie van Financiën

SEPTEMBERCIRCULAIRE GEMEENTEFONDS

De septembercirculaire bevat geen verrassingen, ook niet waar het gaat om de groeipercentages voor de komende jaren. De accressen zijn in zowel in juni als in september voornamelijk gebaseerd op het Lenteakkoord 2013, onder toepassing van de methode samen de trap op, samen de trap af.

Accressen gemeentefonds in miljoenen euro's (nominaal)

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Meicirculaire 2011	91	120	300	119	424	-
Junicirculaire 2012	-342	-69	571	164	506	343
Septembercirculaire 2012	-244	-177	691	127	564	443
Verschil juni-september	98	-108	120	-37	58	100

Het nominale accres 2012 valt iets hoger uit dan in de junicirculaire gemeld, het accres 2013 juist iets lager. Over beide jaren gezien is het effect uiterst gering. Belangrijk is dat de nominale accressen 2012 en 2013 negatief zijn. Wordt rekening gehouden met loon- en prijsontwikkelingen dan is het beeld nog minder rooskleurig.

De cijfers in de latere jaren zien er op het eerste gezicht goed uit. Bij elkaar opgeteld bedraagt het nominaal accres in de periode 2013-2017 ruim € 1,6 miljard. Omdat het nieuwe kabinet voor een forse taakstelling staat, is dit cijfer niet echt realistisch. Het CPB schrijft in zijn publicatie 'Keuzes in kaart 2013-2017' dat gemeenten en provincies mogelijk moeten rekenen met besparing van € 1,2 miljard in 2017 op het accres gemeentefonds ten opzichte van de huidige meerjaren raming van € 1,6 miljard in de septembercirculaire.
Op die manier blijft er van de accressen na 2013 niet veel meer over. Dan is er nog niet gerekend met het opvangen van loon- en prijsstijgingen in de komende jaren en de kosten van uitbreiding van het gemeentelijke areaal. Het wachten is dan ook op het nieuwe regeerakkoord en de doorrekening daarvan voor de accressen. In de circulaire had de voorlopigheid van de cijfers wat meer benadrukt kunnen worden.

De circulaire meldt dat het gemeentefonds wordt gekort met € 65 miljoen vanwege dubbele compensatie voor de BTW verhoging van 19% naar 21%. De hogere BTW kunnen gemeenten declareren bij het BTW-compensatiefonds. Maar ook de ministeries worden financieel gecompenseerd voor de BTW-verhoging. Omdat de omvang van het gemeentefonds met de accressystematiek is gekoppeld aan de uitgaven van ministeries krijgen gemeenten via deze weg nog eens € 65 miljoen voor de verhoging van de BTW. Dat wordt dus gekort. De VNG heeft aangegeven dat gemeenten de BTW van verschillende uitgaven niet kunnen declareren bij het BTW-compensatiefonds. Daar treedt dus geen dubbele compensatie op. Voor dat bedrag moet de korting van € 65 miljoen volgens ons worden verlaagd. De hoogte van de korting staat daarom nog niet vast, nader onderzoek moet nog plaatsvinden.

SCHATKISTBANKIEREN

Wat wil het kabinet?

In het Lenteakkoord 2013 is het verplicht schatkistbankieren zonder leenfaciliteit voor gemeenten opgenomen. Minister De Jager wil het wetsvoorstel nog deze herfst aan de Tweede Kamer voorleggen. Voor de invoeringsdatum koerst het kabinet op medio 2013.

Met het schatkistbankieren wordt beoogd de EMU-schuld van Nederland te verlagen. Decentrale overheden moeten hun geldelijke overschotten voortaan bij het Rijk aanhouden. Het Rijk hoeft dan zelf minder op de kapitaalmarkt te lenen. Onderlinge vorderingen en schulden tussen gemeenten en Rijk worden bij berekening van de nationale EMU-schuld tegen elkaar weggestreept. Door deze consolidatie van onderlinge vorderingen en schulden schat het Rijk dat door het verplicht schatkistbankieren de EMU-schuld van Nederland met 4% wordt verlaagd (€ 25 miljard).
In de miljoenennota 2012 staat zelfs dat in 2013 de EMU-schuld door schatkistbankieren al met € 6 miljard daalt. Wij hechten eraan te benadrukken dat deze verlaging van de EMU-schuld vooral een cosmetische verlaging is: de echte schuld van de overheid daalt niet.

Wat betekent dit voor gemeenten?

Gemeenten kunnen niet meer kiezen waar ze hun tijdelijk overtollige middelen stallen. Per bankrelatie van een gemeente komen er twee bankrekeningen bij: een tegenrekening bij die bank voor het schatkistbankieren èn een bankrekening bij het agentschap van het ministerie van Financiën. Elke dag opnieuw worden aan het eind van de dag de overschotten per bank afgeroomd en dan de volgende dag weer teruggestort. Dit betekent niet alleen meer boekhoudkundige handelingen voor uw gemeenten, ook zal de treasury van uw gemeente het drukker krijgen vanwege meer vereveningen van saldi tussen de verschillende banken waar de gemeente bankrelaties mee onderhoudt. Banken zullen bij gemeenten hogere kosten voor het betalingsverkeer in rekening brengen. Kortom, het is onvermijdeljik dat de administratieve lasten hierdoor zullen gaan stijgen.

Het Rijk rekent op de korte termijn op een verlaging van de EMU-schuld van Nederland met 4%. Maar op een klein aantal gemeenten na, hebben alle gemeenten per saldo schulden in plaats van tegoeden. De werkelijke verlaging van de EMU-schuld van Nederland komt door schatkistbankieren dan ook veel lager uit en bedraagt op de lange termijn hooguit 1%.

In Nederland zijn maar een veertigtal gemeenten die geen netto schuld hebben en dus overtollige middelen bezitten. Het gaat daarbij om een totaalbedrag van om en nabij € 590 miljoen. Deze gemeenten krijgen te maken met een lager rendement op hun uitzettingen. Voor tegoeden die bij het Rijk uitstaan, krijgen gemeenten voortaan een rentevergoeding gelijk aan de inleenrente van de staat bij uitgifte van kortlopend schuldpapier en staatsobligaties. Deze is zeer laag en soms zelfs negatief.
Voor het verlies aan rente-inkomsten kunnen deze gemeenten compensatie claimen van het Rijk overeenkomstig artikel 2 Financiële-verhoudingswet.

HOUDBAARHEID OVERHEIDSFINANCIËN (HOF)

Wat wil het kabinet?

Nederland heeft zich in Europees verband aan de afspraak gecommiteerd om Europese regels voor beheersing van het EMU-tekort en de EMU-schuld vast te leggen in nationale wetgeving. Daarbij is afgesproken om de begroting op termijn structureel in evenwicht te brengen. Dat betekent dat in 2013 het saldo onder de 3% bbp moet uitkomen. Na 2013 moet het EMU-tekort van Nederland in stappen van 0,5% bbp per jaar richting evenwicht worden gebracht. In het EMU-tekort van Nederland tellen ook de tekorten en overschotten van gemeenten mee.

De regels voor beheersing van het EMU-tekort en de EMU-schuld heeft het kabinet opgenomen in het wetsvoorstel Houdbare Overheidsfinanciën (wet HOF). In deze wet staan ook regels voor de beheersing van het EMU-tekort van de gezamenlijke gemeenten en hun gemeenschappelijke regelingen.
Gemeenten moeten volgens deze wet een gelijkwaardige bijdrage leveren aan het terugdringen van het EMU-tekort. Op grond van speciale omstandigheden kan van een gelijkwaardige bijdrage worden afgeweken.

Over het aandeel van de gezamenlijke gemeenten in het toegestane EMU-tekort van Nederland moeten per kabinetsperiode afspraken met het Rijk worden gemaakt. In beginsel daalt het toegestane EMU-tekort voor gemeenten op termijn ook naar 0%.

Twee keer per jaar vindt bestuurlijk overleg plaats over het EMU-tekort van gemeenten. Bij overschrijding van het toegestane EMU-tekort door gemeenten worden afspraken gemaakt over het terugdringen van het EMU-tekort. Ingeval de gezamenlijke gemeenten dan toch nog het toegestane EMU-tekort overschrijden, kan de minister van Financiën als sanctie een deel van de algemene uitkering uit het gemeentefonds in depot achterhouden. Indien gemeenten vervolgens het toegestane EMU-tekort blijven overschrijden, vervalt het depot aan de staatskas.

Wat betekent dit voor gemeenten?

In de Wet Hof wordt het bereiken van de 3 procent EMU-norm van de Europese Commissie puur boekhoudkundig benaderd en dat heeft vreemde gevolgen. Door een verschil in boekhoudmethodes (kasstelsel vs. baten-lastenstelsel van de decentrale overheden) wordt het investeren belemmerd en wordt het vrijwel onmogelijk met reserves de economie te stimuleren. Want zowel het investeren als het aanwenden van reserves wordt door Europa gezien als een tekort op de lopende begroting.

Geld sparen in een jaar mag, maar dat geld in het jaar daarna uitgeven aan investeringen niet. Dat laatste veroorzaakt namelijk een EMU-tekort in dat jaar. Hierdoor dreigen de regionale en lokale economieën vanaf 2013 ongeveer 900 miljoen euro per jaar aan investeringen mis te lopen. Dit bedrag loopt de volgende kabinetsperiode ieder jaar op. Voor de gehele kabinetsperiode schatten de gemeenten, provincies en waterschappen dat in totaal 11 miljard euro niet aangewend kan worden voor structurele investeringen in de economie. Geld dat gemeenten, provincies en waterschappen wel hebben, maar dus niet kunnen gebruiken!

Het EMU-tekort is een netto financieringssaldo. De maximering van het EMU-tekort van gemeenten betekent dat de groei van de netto-schuld van de gezamenlijke gemeenten in een jaar aan banden wordt gelegd. Op dit moment geldt voor het toegestane EMU-tekort van gemeenten in een jaar een limiet van 0,38% bbp. Dat is om en nabij de 2,5 miljard euro. Die ruimte is onder normale economische omstandigheden voldoende voor gemeenten om onbelemmerd de begroting uit te voeren en de investeringsambities waar te maken. Binnen deze ruimte rijzen de gezamenlijke schulden van gemeenten niet de pan uit. Voor 2013 blijft de EMU-tekortruimte voor gemeenten gehandhaafd op deze 0,38% bbp.
Gemeenten gaan graag het gesprek aan met het nieuwe kabinet over andere, minder schadelijke manieren waarmee dezelfde doelen kunnen worden bereikt.

Voor de vervanging van publieke voorzieningen is vanwege inflatie elk jaar een beetje meer financiële armslag nodig in de vorm van nieuwe leningen. Vervangingsinvesteringen zijn door inflatie duurder. En ruimte voor nieuwe leningen is er bij een EMU-tekortruimte van nul euro niet. Omdat in Nederland het aantal inwoners nog steeds groeit, moeten gemeenten ook leningen aantrekken voor uitbreidingsinvesteringen in bijvoorbeeld riool. Ook daardoor groeit in een jaar de netto-schuld. Alleen al voor de vervanging en uitbreiding van de riolering hebben gemeenten jaarlijks een EMU-tekortruimte nodig van € 0,5 miljard. Tot slot heeft een aantal gemeenten behoorlijke sommen geld ontvangen uit de verkoop van aandelen in energiebedrijven. Het terug investeren van deze gelden veroorzaakt in het investeringsjaar eveneens een EMU-tekort. Ook dat wordt met een te krappe EMU-tekortruimte onmogelijk gemaakt.

II. Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

OPENBAAR BESTUUR EN DEMOCRATIE

Wat wil het kabinet?

De minister van BZK wil een goed en slagvaardig openbaar bestuur. Leidend principe daarbij is het vertrouwen op de kracht van de samenleving. Dat vraagt om heldere kaders èn om ruimte voor initiatieven van burgers.

Volgens de minister is een herziening van taken van de verschillende overheden nodig: taken, verantwoordelijkheden èn bevoegdheden moeten op heldere wijze over de bestuurslagen worden verdeeld. De Wet revitalisering generiek toezicht, die op 1 oktober 2012 in werking treedt, draagt hieraan bij. Ook het wetsvoorstel afschaffing Wgr-plusregio's is hierop gericht.

De minister geeft ook aan dat zij nauw betrokken blijft bij de (voorgenomen) decentralisatie-operaties. De minister hanteert daarbij de uitgangspunten die over de interbestuurlijke verhoudingen zijn vastgelegd in de bestuursafspraken 2011–2015:

- decentraliseren is loslaten;
- uitvoeringsruimte voor decentrale overheden wordt vergroot;
- pilots en experimenten hebben geen precedentwerking;
- financiering verloopt via de algemene fondsen;
- er wordt geen specifiek interbestuurlijk toezicht ingesteld;
- er wordt door het Rijk alleen strikt noodzakelijke informatie opgevraagd.

Wat betekent dit voor gemeenten?

In de door VNG voorgestelde inzet voor de kabinetsformatie, "Samen sterker uit de crises", staat het benutten van de kracht van inwoners en hun maatschappelijke verbanden centraal. Gemeenten kunnen relevante partners, marktpartijen en maatschappelijke instellingen, mobiliseren en verbinden. Daarvoor is een inhoudelijke en organisatorische omslag nodig.

We moeten ruimte geven aan de eigen kracht van burgers, waar nodig ondersteund door professionals. Deze nieuwe benadering, dicht bij en samen met burgers, vereist een ingrijpende omslag binnen gemeenten en betrokken instellingen. Maar het vraagt vooral ook een omslag in het denken bij het Rijk. De beweging naar meer taken en verantwoordelijkheden voor gemeenten, onder andere in het sociale domein, moet onverkort worden doorgezet. Maar de manier waarop deze taken worden overgedragen, moet anders beter.

De uitgangspunten die bij de decentralisaties worden gehanteerd, vormen een goede basis maar in de uitwerking van de concept-wetgeving op het sociale domein zijn deze uitgangspunten vaak nogal magertjes uitgewerkt: een te beperkte uitvoeringsruimte, veel afzonderlijke financieringsstromen en gedetailleerde informatiearrangementen.

Om daadwerkelijk de kracht van de samenleving voorop te stellen en de aankomende decentralisaties goed vorm te geven, zou de minister van BZK zich in moeten zetten voor de wettelijke verankering van de volgende punten:

- beperking en stroomlijning van toezicht en regelgeving;
- ontschotting van financieringsstromen;

- een zorgvuldige planning in de tijd
- een toereikende financiering, die het inhoudelijke doel van de decentralisaties ondersteunt.

De bestuurlijke afspraken gelden natuurlijk ook voor EU regelgeving. Voortschrijdende decentralisatie enerzijds en toename van het belang van de EU anderzijds vragen om een scherp oog voor de genoemde principes in Europese onderhandelingen en tijdige betrokkenheid van gemeenten.

WGR/WGR-plus

Gemeenten willen de mogelijkheid om zich samen met andere gemeenten, te organiseren. Hoe ze dat willen doen, bepalen gemeenten zelf: door samen te werken of door te fuseren. Gemeenten maken hierbij onder meer gebruik van de WGR en WGR-plus regelingen. Deze mogelijkheden moeten dan ook blijven bestaan en op basis van ervaringen waar nodig worden uitgebreid met nieuwe, flexibele mogelijkheden.

Wet revitalisering generiek toezicht

Met de invoering van de Wet revitalisering generiek toezicht (RGT) per 1 oktober 2012 zal het interbestuurlijk toezicht op gemeenten soberder en terughoudend worden ingevuld. Doel van de wet is om de toezichtslasten, en de administratieve en bestuurlijke lasten die daarmee gepaard gaan, te verminderen Het toezicht op het fysieke domein gaat daarbij over van het Rijk naar de provincie.

Bij de vermindering van het verticale toezicht hoort een versterking van de horizontale verantwoording. Om dit te ondersteunen werken KING en VNG aan de toevoeging van horizontale verantwoordingsindicatoren aan waarstaatjegemeente.nl. Vanaf januari 2013 zullen de indicatoren voor het fysieke domein op waarstaatjegemeente.nl beschikbaar zijn. De andere domeinen volgen in de loop van 2013. Dit maakt het ook mogelijk om prestatie-informatie te vergelijken met de resultaten van collega-gemeenten.
Bovendien kunnen ook de verschillende toezichthouders (bijvoorbeeld Rijk en provincies) de informatie op waarstaatjegemeente.nl vinden. Dat leidt tot minder informatielasten, omdat uit de Wet RGT volgt dat informatie die publiek beschikbaar is niet nogmaals uitgevraagd kan worden.

GEMEENTELIJKE BASIS ADMINISTRATIE (GBA) BASISREGISTRATIE PERSONEN (BRP)

Wat wil het kabinet?

Ook komend jaar zet de minister weer in op de verbetering van de kwaliteit van de GBA en de PIVA[1]. Nieuw is de verkenning van de vervanging van de sedula[2] door de Nederlandse Identiteitskaart (NIK). Op het terrein van de reisdocumenten zal de minister het aanvraag- een uitgifteproces doorlichten om mogelijke risico's te inventariseren en daarop maatregelen te treffen. Eind 2013 worden naar verwachting voor het eerst reisdocumenten en NIK's met een langere geldigheidsduur van 10 jaar uitgegeven. De vingerafdruk op de chip in de NIK verdwijnt. De langverwachte inwerkingtreding van de Wet BRP staat nu voor 2013 gepland.

Wat betekent dit voor gemeenten?

De kwaliteit van de gegevens in de GBA is hoog. We zijn blij met de voortdurende kwaliteitsverbetering van de PIVA, dit zal uiteindelijk leiden tot minder doublures. Ook het gegeven dat vingerafdrukken niet langer in de Nederlandse Identiteitskaart worden opgenomen en (de-)centraal worden opgeslagen, is een positieve ontwikkeling. Hiermee wordt tegemoet gekomen aan de zorg die vele gemeenteraden hierover namens hun inwoners hebben uitgesproken.

1 Persoonsinformatievoorziening Nederlandse Antillen en Aruba (PIVA).

2 De sedula is het officiële identiteitsbewijs voor de inwoners van Curacao

Kritisch zijn we echter over de invoering van de Wet BRP in 2013. Voor de registratie van niet-ingezetenen liggen de 18 beoogde RNI-loketgemeenten op schema om op 11 februari hun deuren te openen.
Een van de doelen van de nieuwe wet is om de registratie van persoonsgegevens voor burgers, gemeenten en andere overheidspartijen efficiënter en nauwkeuriger te maken. Daarbij hebben wij twee grote lacunes geconstateerd. Ten eerste voorziet het wetsvoorstel niet adequaat in de plaatsonafhankelijke registratie van rechtsfeiten. Hierdoor wordt een aantal doelstellingen van de modernisering GBA niet gehaald. Dat is jammer want het in één hand leggen van de eenmalige registratie van rechtsfeiten draagt bij aan administratieve lastenverlichting, eenduidige gegevensverstrekking en meer rechtszekerheid voor de burger. Daarnaast wordt ook de ondersteunende ICT goedkoper.

Ten tweede is de wijze waarop de bestuurlijke boete in de huidige conceptwet wordt ingevoerd onvoldoende toereikend voor een adequate handhaving van de wet. Voor een hogere kwaliteit van de GBA is dit een gemiste kans aangezien er geen kans wordt geboden om notoire adresfraudeurs een bestuurlijke boete op te leggen. Ook kan de boete niet ingezet worden tegen de gelegenheidsgever van de fraude. Slechts het niet voldoen aan de verplichtingen die het college van B&W oplegt kan leiden tot een bestuurlijk boete.

Gezien de negatieve effecten van deze lacunes zullen wij ons er voor blijven inzetten dat de Tweede Kamer het door VNG en NVVB ingediende amendement op de Wet BRP zal overnemen.
Daarna zullen wij bezien hoe wij samen met de minister van BZK de door gemeenten gewenste verdergaande integratie van de BRP met de burgerlijke stand vorm kunnen gaan geven.

WET SUBSIDIERING POLITIEKE PARTIJEN

Wat wil het kabinet?

Politieke partijen krijgen subsidie op grond van de Wet subsidiëring politieke partijen. Voor subsidie komen alleen partijen in aanmerking die hebben deelgenomen aan de voorgaande Kamerverkiezingen en daarbij in één van beide Kamers minimaal 1 zetel behaalden.

Wat betekent dit voor gemeenten?

Hiermee blijft wenselijke regelgeving ten aanzien van de lokale politieke ambtsdragers achterwege. Dit is zeer te betreuren. Lokale politieke ambtsdragers vervullen immers een wezenlijke rol in de lokale democratie en in een tijd waarin grote decentralisaties worden geïmplementeerd is het meer dan ooit van belang dat de lokale democratie krachtig en kwalitatief goed kan functioneren.

Doordat het wetsvoorstel enkel een subsidieregeling bevat die ziet op landelijke politieke partijen bestaat er te veel onzekerheid voor de lokale politieke partijen over een (mogelijke) subsidie. Bovendien schept het stelsel ongelijkheid onder lokale politieke ambtsdragers. Zo kunnen lokale ambtsdragers gerelateerd aan een lokale afdeling van een landelijke partij indirect, bijvoorbeeld via het landelijk scholingsinstituut van de partij waar rijkssubsidie aan wordt verstrekt, profiteren van subsidie. Een mogelijkheid die lokale ambtsdragers van lokale partijen niet hebben.

DIENSTVERLENING EN INFORMATIEBELEID

Wat wil het kabinet?

Het kabinet blijft inzetten op de noodzakelijke (door)ontwikkeling en implementatie van e-overheidsvoorzieningen en standaardisatie zoals overeengekomen in de implementatieagenda Nationaal Uitvoeringsprogramma Dienstverlening en e-overheid (iNUP) en het bestuurlijk akkoord over de modernisering van de GBA. Het kabinet levert een financiële bijdrage aan de implementatieondersteuning (Operatie NUP) voor gemeenten. Deze ondersteuning wordt in opdracht van de VNG door Kwaliteitsinstituut Nederlandse Gemeenten (KING) georganiseerd. Hiermee wordt de elektronische dienstverlening voor burgers en bedrijven en de toegankelijkheid van de overheid verder uitgebreid.

Nieuw is dat het kabinet voorbereidingen treft voor verbetering van authenticatievoorzieningen, inclusief de informatiebeveiliging van die voorzieningen en haar afnemers (o.a. de verplichte ICT-beveiligingsassessments voor afnemers van DigiD). Het kabinet faciliteert kennisdeling over open data en zorgt voor het wegnemen van belemmeringen bij het aanbieden van open data. Het kabinet faciliteert tevens de ontwikkeling van nieuwe concepten als het Ondernemingsdossier om daarmee administratieve lasten voor bedrijven verder terug te dringen.

In 2013 wordt verder gewerkt aan de verhoging van de kwaliteit en de betrouwbaarheid van de GBA. Verder wordt gestart met de geleidelijke implementatie van de BRP. In 2013 zullen de eerste gemeenten hierop overgaan.

De minister is opdrachtgever voor de modernisering van de GBA. Doel van het programma is de realisatie van het 24 uur per dag online beschikbaar maken van actuele en betrouwbare persoonsgegevens voor geautoriseerde gebruikers. Dit levert een gestandaardiseerde en moderne uitwisseling van de persoonsgegevens op en een betere controle op de kwaliteit van de GBA.

Het kabinet intensiveert de aanpak van cybercrime. In 2013 wordt gewerkt aan een wettelijke regeling die randvoorwaardelijke vitale sectoren (o.a. financiën, energie en telecom) opdraagt om inbreuken op de veiligheid en/of integriteit van informatiesystemen te melden aan de sectorale toezichthouder danwel het Nationaal Cyber Security Centrum (NCSC). Op operationeel niveau zullen de belangrijkste publieke en private partijen op het terrein van cybersecurity binnen het NCSC informatie uitwisselen. In 2013 zal een kabinetsbrede visie op e-privacy aan de Tweede Kamer worden gepresenteerd en invulling worden gegeven aan de Europese cybersecurity strategie die eind 2012 vastgesteld zal worden.

Wat betekent dit voor gemeenten?

Het kabinet geeft invulling aan de bestuursafspraken over de realisatie, implementatie en gebruik van e-overheid, onder meer over de basisregistraties (iNUP). Dit heeft geresulteerd in een implementatieagenda Nationaal Uitvoeringsprogramma Dienstverlening en e-overheid (iNUP). Deze agenda draagt eraan bij dat gemeenten de komende jaren de basis op orde kunnen brengen. Zowel in de herkenbare toegang tot de overheid via KCC's, herkenbare telefoonnummers (14+) en digitale loketten als in de randvoorwaardelijke veilige bedrijfsvoering van gemeenten. Van belang is dat gemeenten de kwaliteit en betrouwbaarheid van basisgegevens op orde hebben, verder standaardiseren, onderling samenwerken waar nodig en gewenst, basisgegevens van andere overheden gebruiken en (werk)processen zo vormgeven dat gegevens eenmalig worden vastgelegd en meervoudig gebruikt. Het is in lijn met de gemeentelijke @genda informatiebeleid 2015. Het op orde hebben van de basis is nodig voor het slim, effectief en efficiënt kunnen uitvoeren van nieuwe taken (decentralisaties). Het is van belang dat het Rijk regie voert op de totstandkoming van een werkend en samenhangend stelsel van basisregistraties. Uit de begroting kan niet worden opgemaakt dat dit ook daadwerkelijk de inzet is. Gemeenten investeren in de modernisering van de GBA. Gemeenten zullen hiertoe aansluiten op de landelijke systemen en de verwerving van burgerzakenmodules realiseren.

De intensivering op het gebied van informatiebeveiliging en cybercrime ondersteunt gemeenten. Burgers vertrouwen op de dienstverlening van gemeenten als meest nabije overheid. Nu meer dienstverlening en processen langs digitale weg plaatsvinden is het van belang hierin te investeren (o.m. via DigiD-assessments) om kwetsbaarheden voor te zijn en bij incidenten adequate maatregelen te kunnen nemen. Onduidelijk is nog wat de meldplicht bij inbreuken op informatiesystemen gaat betekenen voor gemeenten. Gemeenten investeren in de beveiliging van software en systemen en nemen daarin hun aandeel, maar dit maakt daarnaast ook een intensief partnerschap dwars door overheden heen noodzakelijk.

WONEN

VERHUURDERSHEFFING OP CORPORATIES

Wat wil het kabinet?

Het kabinet is van plan corporaties een verhuurdersheffing op te leggen. Dit is een heffing op het vermogen van de corporaties. De inkomsten uit de verhuurdersheffing gaan naar de schatkist.

Deze maatregel was al eerder aangekondigd maar is met het Lenteakkoord met een jaar vervroegd naar 2013. In 2013 gaat het nog slechts om € 13 miljoen, vanaf 2014 is dat gegroeid naar € 774 miljoen. Buiten de verhuurdersheffing bevat de begroting geen voorstellen voor een fundamentele herijking van de woningmarkt.

Wat betekent dit voor gemeenten?

De heffing gaat ten koste van de investeringscapaciteit van de corporaties. Dit raakt het gemeentelijk woonbeleid omdat corporaties nu aanmerkelijk minder kunnen investeren. De VNG is er tegen dat op deze manier geld uit de sector gehaald wordt. De VNG pleit bij de herijking van de woningmarkt voor een oplossing die meerjarige zekerheid biedt, de investeringscapaciteit van woningcorporaties op peil houdt en de budgetten voor de stedelijke vernieuwing intact houdt. Om de uitdagingen aan te gaan, is een gezamenlijke aanpak van alle overheden en andere partijen geboden.

ARBEIDSZAKEN

LOONONTWIKKELING PUBLIEKE SECTOR

Wat wil het kabinet?

Het kabinet wil de huidige inzet voor een nullijn voor de loonontwikkeling in de publieke sector (uitgezonderd zorg) voortzetten.

Wat betekent dit voor gemeenten?

De VNG wil in afstemming met de andere sectoren in het openbaar bestuur een verantwoorde loonontwikkeling bereiken. Ook gemeenten ontkomen immers niet aan de noodzaak tot bezuinigen.
Dit kan volgens de VNG op verschillende manieren. Bijvoorbeeld door kortlopende afspraken om een nullijn te hanteren. Belangrijker is echter dat gemeentelijke werkgevers -budgetneutraal - toewerken naar arbeidsvoorwaarden die gemeenten helpen om hun verantwoordelijkheid voor een steeds groter en prominenter deel van het openbaar bestuur waar te maken.
Gemeenten hebben met het Rijk afgesproken om een groot aantal taken over te nemen. Het contact van de burger voor overheidsdiensten begint steeds meer bij de gemeente. Een voorwaarde voor het slagen van de

decentralisatie is daarom dat gemeenten de kwaliteit van het openbaar bestuur borgen, en dus voldoende gekwalificeerd personeel inzetten. De arbeidsvoorwaarden moeten daarom concurrerend zijn, maar vooral ook meer dan nu gericht zijn op mobiliteit, competentie- en loopbaanontwikkeling, maatwerk en duurzame inzetbaarheid. Het gaat dus niet alleen om de omvang van de loonsom, maar meer om de manier waarop de loonsom wordt ingezet.

VERHOGING AOW-LEEFTIJD

Wat wil het kabinet?

Het kabinet wil de AOW-leeftijd verhogen. Dit gaat stapsgewijs: elk jaar wordt de AOW-leeftijd verhoogd tot in 2023 de AOW-leeftijd 67 jaar is. In 2013 wordt de eerste stap gezet: vanaf dan is de AOW-leeftijd 65 jaar en één maand. Als onderdeel van de herziening van de AOW en de introductie van een vitaliteitsregeling om langer doorwerken te stimuleren, schaft het kabinet een premiekorting voor medewerkers van 62 jaar en ouder af.

Wat betekent dit voor gemeenten?

De VNG ondersteunt de verhoging van de AOW-leeftijd. De gestegen levensverwachting, de krapte op de arbeidsmarkt en de druk op sociale zekerheid en pensioenen maken het nodig dat zoveel mogelijk mensen zo lang mogelijk aan het werk blijven. De VNG zal zich de komende jaren inzetten voor twee flankerende ontwikkelingen: het hervormen van de ABP-pensioenregeling en het verder ontwikkelen en borgen van beleid voor duurzame inzetbaarheid van medewerkers. In het licht van het laatste betreurt de VNG het afschaffen van de premiekorting voor medewerkers van 62 jaar en ouder. Ook roept de VNG op om bij het ontwerp van de nieuwe regelgeving aandacht te hebben voor de uiteenlopende manieren waarop de AOW-leeftijd is verwerkt in sectorale en lokale regelingen zoals het FLO-overgangsrecht.

III. Ministerie van Veiligheid en Justitie

POLITIE

Wat wil het kabinet?

Op 1 januari 2013 gaat de nationale politie van start. De komende jaren staan in het teken van het in de praktijk vormgeven van één politieorganisatie. De minister heeft aan de Eerste Kamer toegezegd met een nader voorstel te komen om de Politiewet op onderdelen aan te passen.

Wat betekent dit voor gemeenten?

Het succes van de stelselwijziging hangt af van de mogelijkheid om de veiligheidsproblemen die de burger ervaart effectief door te vertalen naar het beleid. Het is van belang dat de samenwerking tussen lokaal bestuur en politie, zoals die zich de afgelopen jaren heeft ontwikkeld, behouden blijft. De wijze waarop de nieuwe politie wordt ingericht bepaalt of lokale prioriteiten voldoende ruimte krijgen. Aan enkele nadere voorwaarden moet worden voldaan:

- Een duidelijke afbakening van landelijk beheer en lokaal gezag;
- De lokale politieteams moeten over voldoende slagkracht beschikken en dichtbij het lokaal bestuur zijn georganiseerd. De politie moet op lokaal niveau de ruimte hebben om maatwerk te leveren;
- Duidelijkheid over het aantal agenten dat daadwerkelijk beschikbaar is als 'blauw op straat';
- De politieorganisatie dient goed aan te sluiten op de bestaande samenwerkingsverbanden op het gebied van veiligheid. De afstand tussen het lokale gezagsniveau en het regionale coördinatieniveau mag niet te groot worden;
- Een grotere betrokkenheid van het lokaal gezag bij het bepalen van de prioriteiten van de opsporing van lokaal relevante vormen van criminaliteit;
- Gemeenten moeten op landelijk niveau meer invloed krijgen op de politieprioriteiten.

DOORBEREKENEN POLITIEKOSTEN EVENEMENTEN EN BETAALD VOETBAL

Wat wil het kabinet?

De kosten van politie-inzet bij evenementen en wedstrijden in het betaald voetbal moeten worden doorberekend aan de organisatoren. Op grond van het Regeerakkoord 2010 was een bedrag van € 30 miljoen euro ingeboekt aan extra inkomsten voor de doorberekening van politie-inzet bij evenementen. In het Lenteakkoord 2012 is eenzelfde bedrag opgenomen voor het doorbelasten van de kosten van politie-inzet bij voetbalwedstrijden. Het wetsvoorstel dat dit nader invult bevindt zich in de consultatiefase.

Wat betekent dit voor gemeenten?

Het voorstel leidt tot meer regeldruk, administratieve lasten en potentieel negatieve effecten op de (lokale) economie. Het is de vraag of dit leidt tot meer beschikbare politiecapaciteit. Het lokale evenementenbeleid biedt voldoende mogelijkheden om te bewerkstelligen dat politie alleen voor haar kerntaken wordt ingezet. De praktijk is al dat politieoptreden zich beperkt tot repressief optreden en tot optreden buiten het evenemententerrein. De VNG bepleit wel om snel het doorbelasten van politie-inzet bij wedstrijden in het betaald voetbal te regelen. Daar gaat een groot deel van de politie-inzet heen.

CAMERATOEZICHT

Wat wil het kabinet?

In overleg met vertegenwoordigers van de bestuurlijke, justitiële en politiële/operationele praktijk bekijkt het kabinet hoe de toepassing van cameratoezicht kan worden verruimd, en of aanpassing van het wettelijke regime voor cameratoezicht daartoe noodzakelijk is. Inwerkingtreding van deze aanpassing is in 2013 voorzien. Gemeenten zullen bij de verruiming en uitvoering van regels over cameratoezicht ondersteund worden door de Minister van Veiligheid en Justitie door middel van onder meer een handreiking.

Wat betekent dit voor gemeenten?

Gemeenten krijgen meer mogelijkheden om camera's flexibel in te zetten voor de openbare orde en veiligheid. Ook komt er meer ruimte voor ondernemers om met camera's hun zaak te beveiligen. Deze maatregelen voorzien in een behoefte en zijn een verbetering ten opzichte van het huidige wettelijke regime, mits op een heldere manier geregeld. De uitwerking van de voorstellen van het kabinet behoeft de nodige aanpassingen. Bovendien volgen de ontwikkelingen op het gebied van cameratoezicht elkaar snel op en is het huidige wettelijk kader niet flexibel genoeg om daar op in te spelen. De VNG vindt dat op termijn een nieuwe wettelijke regeling van cameratoezicht nodig is: niet allerlei verschillende regels voor bepaalde categorieën cameratoezicht, maar één wet voor de verwerking van camerabeelden.

HIGH IMPACT CRIME

Wat wil het kabinet?

Onder de noemer "high impact crime" heeft het kabinet specifieke doelstellingen opgenomen ten aanzien van het aanpakken van overvalcriminaliteit, het verminderen van het aantal straatroven, reductie van het aantal geweldsincidenten en de aanpak van inbraken.

Wat betekent dit voor gemeenten?

De aanpak van high impact crime is gebaat bij samenwerking tussen zowel publieke als private partijen. Van gemeenten wordt dan ook verwacht dat zij vanuit hun regierol op veiligheid op lokaal niveau activiteiten coördineren om de diverse typen high impact crime terug te dringen. Afhankelijk van de lokale veiligheidsanalyse worden maatregelen getroffen, bijvoorbeeld het ondersteunen van burgers en ondernemers bij het nemen van preventieve maatregelen. Deze aanpak heeft bij het thema overvalcriminaliteit al zijn vruchten afgeworpen. Het Rijk stelt geen aanvullende middelen beschikbaar voor het behalen van de specifieke doelstellingen.

PROSTITUTIE

Wat wil het kabinet?

Het wetsvoorstel Regulering prostitutie en bestrijding misstanden seksbranche is door de Tweede Kamer aanvaard en is gereed voor behandeling door de Eerste Kamer. De kern van het wetsvoorstel wordt gevormd door de invoering van een verplicht en uniform vergunningenstelsel voor de uitoefening van een seksbedrijf. Verder voorziet het wetsvoorstel in:

- een registratieplicht voor alle prostituees;
- het verhogen van de leeftijdsgrens voor prostituees naar 21 jaar;
- een aantal maatregelen en instrumenten om toezicht en handhaving te vergemakkelijken;
- het strafbaar stellen van het gebruikmaken van illegaal aanbod van prostitutie.

Wat betekent dit voor gemeenten?

Met de inwerkingtreding van dit wetsvoorstel worden alle vormen van seksbedrijven vergunningplichtig. De regie ligt bij de gemeenten: vergunningen worden verleend en gehandhaafd door gemeenten. Voor zover gemeenten nog geen prostitutiebeleid hebben, zullen zij als gevolg van dit wetsvoorstel alsnog beleid moeten maken. Onder een aantal specifieke voorwaarden zal het voor gemeenten mogelijk zijn om geen vergunningen voor prostitutiebedrijven te verlenen, dit is de zogenoemde nuloptie. De VNG vindt het van belang dat bij toezicht en handhaving zowel ambtenaren van gemeenten als politieambtenaren betrokken kunnen worden. De VNG zal een modelverordening schrijven voor gemeenten.

DRUGS

Wat wil het kabinet?

In 2013 zijn alle coffeeshops besloten clubs en alleen toegankelijk voor verkoop aan meerderjarige inwoners van Nederland op basis van lidmaatschap van de coffeeshop. Een coffeeshop heeft maximaal 2000 leden.

Wat betekent dit voor gemeenten?

Gemeenten worden verantwoordelijk voor het verstrekken van een wietpas aan burgers die lid willen worden van een coffeeshop. Het lokale coffeeshopbeleid wordt met de invoering van de wietpas aan banden gelegd. Gezien de huidige ervaringen in de gemeenten waar de wietpas al is ingevoerd, wil de VNG dat deze ervaringen eerst nader worden bekeken. Vervolgens moet worden bezien of de wietpas definitief wordt ingevoerd, maar niet eerder dan nadat de lokale overheden hiermee hebben ingestemd.

AANPAK CRIMINELE JEUGDGROEPEN

Wat wil het kabinet?

Het aanpakken van grensoverschrijdend gedrag van risicojongeren is één van de speerpunten van het kabinet. De aanpak van criminele jeugdgroepen vormt hierbij een belangrijke prioriteit. Het kabinet wil binnen twee jaar alle criminele jeugdgroepen van de straat. Dit is een taak voor politie en Justitie. Het kabinet wil dat gemeenten op hun beurt de aanpak van hinderlijke en overlastgevende jeugdgroepen intensiveren en daarvoor de benodigde capaciteit vrijmaken. De afgelopen jaren hebben laten zien dat het aantal criminele, hinderlijke en overlastgevende jeugdgroepen is afgenomen.

Wat betekent dit voor gemeenten?

De verantwoordelijkheid voor de aanpak van criminele jeugdgroepen ligt bij het Openbaar Ministerie, de regie over de aanpak van hinderlijke en overlastgevende jeugdgroepen berust bij de gemeente. De gemeente maakt een zelfstandige afweging welke prioriteit deze problematiek heeft en of de aanpak een intensivering en extra capaciteit behoeft. Gemeenten moeten keuzes maken in het kader van het wegvallen van financiële middelen en de komende bezuinigingen. Het Rijk stelt geen aanvullende middelen beschikbaar. Het Rijk kan gemeenten wel ondersteunen door in het wetsvoorstel Versterking regierol gemeenten een doorzettingsmacht van het gemeentebestuur jegens veiligheidspartners op te nemen.

AANPAK VAN OVERLAST EN CRIMINALITEIT IN WIJK EN BUURT

Wat wil het kabinet?

Het kabinet wil dat in 2014 de ervaren overlast en onveiligheidsgevoelens met 10% is afgenomen ten opzichte van 2010. Het meetinstrument is de Integrale Veiligheidsmonitor.

Wat betekent dit voor gemeenten?

De VNG is voorstander van één instrument om de ervaren overlast en onveiligheidsgevoelens te monitoren en staat dan ook positief tegenover de huidige doorontwikkeling van de Integrale Veiligheidsmonitor. De VNG is voor de ontwikkeling van een Veiligheidsindex, waarbij naast de Integrale Veiligheidsmonitor ook andere bronnen, zoals geregistreerde politiecijfers, worden benut om inzicht te krijgen in zowel de objectieve als subjectieve veiligheid.

WET VEILIGHEIDSREGIO'S

Wat wil het kabinet?

Het kabinet wil in 2013 de evaluatie van de Wet Veiligheidsregio's afronden. Daarbij wordt gekeken naar het functioneren van het stelsel en het presterend vermogen van de veiligheidsregio's. De Inspectie Veiligheid en Justitie levert begin 2013 een nieuwe "Staat van de rampenbestrijding" op. Hierin wordt gerapporteerd of de regio's voldoen aan enkele eisen in de Wet veiligheidsregio's. Het gaat hierbij onder andere om voertuigbezetting, opkomsttijden, bovenregionale samenwerking, risicoprofiel en regionale crisisplannen. De bevindingen van de Inspectie zullen worden betrokken bij de evaluatie van de wet.

Wat betekent dit voor gemeenten?

Voor gemeenten is het belangrijk dat fysiek veiligheidsbeleid lokaal verankerd is. Bestuurbaarheid van de veiligheidsregio is essentieel. Eventuele verplichte opschaling van veiligheidsregio's naar tien regio's, zoals geopperd na het verschijnen van het rapport van de Onderzoeksraad voor de Veiligheid over de brand bij Chemiepack, zou hier haaks op staan.

VEILIGHEIDSHUIZEN

Wat wil het kabinet?

Het kabinet wil 25 bestuurlijk georganiseerde veiligheidshuizen op de schaal van de veiligheidsregio's waarbij sprake is van een slagvaardige en professionelere samenwerking in de veiligheidshuizen. Alle gemeenten in Nederland hebben toegang tot een veiligheidshuis.

Wat betekent dit voor gemeenten?

Het feit dat gemeenten op de schaal van de veiligheidsregio middelen krijgen voor Veiligheidshuizen betekent niet dat er ook slechts 25 Veiligheidhuizen hoeven te zijn. Er zijn momenteel 41 Veiligheidshuizen waar een samenwerking tussen strafrecht, zorg en veiligheid plaatsvindt. Operationele samenwerking van alle partners moet ook op kleinere schaal mogelijk zijn. De minister heeft in de bestuurlijke afspraken gegarandeerd dat de strafrechtpartners in het veiligheidshuis aanwezig zullen zijn.

IV. Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

CULTUUR

Wat wil het kabinet?

Het kabinet continueert het beleid van forse bezuinigingen op de cultuur. Instellingen in de zogeheten landelijke culturele basisinfrastructuur 2013-2016 worden met € 125 miljoen structureel gekort. De rijkscultuurfondsen worden ook gekort en bovendien geherstructureerd.

De decentralisatie-uitkering Cultuurparticipatie wordt met 25% korting omgezet in een regeling Cultuureducatie met kwaliteit in het primair onderwijs 2013-2016. Gemeenten kunnen daarbij direct of via hun provincie geld voor culturele instellingen matchen met het Fonds voor Cultuurparticipatie. De scholen voor primair onderwijs houden hun € 10,90 cultuureducatie-geld per leerling per jaar. De subsidie ten behoeve van de cultuurkaart voor het voortgezet onderwijs krijgt in schooljaar 2012-2013 een doorstart met financiële bronnen van elders. De intensivering van de Impuls brede scholen, sport en cultuur is er na enige vertraging per 2012 alsnog gekomen. De extra rijksgelden mogen echter niet voor cultuur worden aangewend.

De Wet werk en inkomen kunstenaars (Wwik) is per 1 juli 2012 afgeschaft. Dit levert het Rijk per jaar € 10 miljoen op. Het Rijk heeft gelden beschikbaar voor stimuleringsprogramma's op het gebied van (digitale) archieven, bibliotheekvernieuwing, leesbevordering, onderzoek over creatieve industrie, erfgoed en ruimte, architectuur en ruimtelijk ontwerp en cultureel ondernemerschap.

Wat betekent dit voor gemeenten?

Door de onevenredige korting op de landelijke basisinfrastructuur en de rijkscultuurfondsen vallen er 'culturele gaten' zoals het verdwijnen van podiumkunstgezelschappen, productiehuizen, festivals, musea etc.. De fondsen hebben de vestigingsgemeenten officieel verzocht om bij te plussen. Dit schuurt echter veelal met de eerdere taakafspraken tussen de overheden.

De decentralisatie-uitkering Cultuurparticipatie wordt veelvuldig en breed ingezet. De korting en de verenging tot de regeling Cultuureducatie binnen het primair onderwijs leiden ertoe dat andere doelgroepen buiten beeld raken. Bovendien wordt de lokale samenwerking tussen scholen en culturele instellingen niet verder gestimuleerd doordat het cultuurdeel van de Impuls brede scholen, sport en cultuur niet wordt verhoogd.

Ondanks een Kamermotie is er geen adequate follow-up via het Besluit bijstandverlening zelfstandigen geregeld voor de Wwik. Gemeenten hebben thans geen geschikte middelen om deze voor het cultuurbeleid relevante groep te begeleiden.

Het algemene gegeven is dat het vinden van sponsors, donateurs e.d. voor culturele instellingen in deze economisch moeilijke tijd lastiger wordt. Daarnaast lopen vanwege verminderde bestedingsmogelijkheden in diverse gevallen ook de aantallen bezoekers, leden e.d. terug. Dit verhoogt de druk op de gemeentelijke subsidies.

Vanwege de cultuurbezuinigingen verliezen duizenden kunstenaars en werknemers van culturele instellingen hun baan. Er is van rijkswege slechts een zeer beperkte compensatie via de regeling frictie- en transitiekosten. Bovendien vallen er naar verwachting ook nog ontslagen bij medewerkers van toeleverende (technische) bedrijven. Een (groot) deel van hen zal voor ondersteuning aankloppen bij het UWV of de gemeenten.

V. Ministerie van Infrastructuur en Milieu

OMGEVINGSRECHT

Wat wil het kabinet?

De huidige regelgeving in het omgevingsrecht wordt in de praktijk als knellend, duur en weinig flexibel gezien. Het kabinet wil daarom een nieuwe Omgevingswet, waarin onder meer de Wet ruimtelijke ordening, de Crisis- en herstelwet, de Wet algemene bepaling omgevingsrecht en de Wet Milieubeheer worden samengevoegd. Het kabinet streeft ernaar de eerste tranche van de wet in 2013 te publiceren. Door de Omgevingswet zouden bestuurlijke lasten verminderd kunnen worden.

Wat betekent dit voor gemeenten?

De Omgevingswet kan gemeenten praktische en flexibele instrumenten bieden om maatschappelijke opgaven aan te pakken, kan procedures eenvoudiger en sneller maken en kan zorgen voor een heldere bevoegdheidsverdeling tussen overheden. Deze grote herziening van het omgevingsrecht moet goed doordacht plaatsvinden. Vooraf moet duidelijk zijn welke problemen met de nieuwe wet kunnen en moeten worden opgelost om achteraf onvolkomenheden en teleurstellingen te voorkomen. Het neerzetten van een goed raamwerk van de wet en daarna een tranchegewijze invulling is van cruciaal belang. Pas na een analyse van het wetsvoorstel kan beoordeeld worden of de vermindering van de bestuurlijke lasten reëel is en het serviceniveau aan burgers en bedrijven gehandhaafd kan blijven.

DELTAPROGRAMMA EN DELTAFONDS

Wat wil het kabinet?

In tegenstelling tot het Lenteakkoord en de aanbeveling van de Deltacommissaris wordt het Deltafonds niet buiten de bezuinigingen gelaten en wordt een deel van de taakstelling van het ministerie van Infrastructuur en Milieu vertaald in korting op het Deltafonds, in 2028 opgeteld ruim € 600 miljoen. Voor 2013 bedraagt de taakstelling voor het waterveiligheidsdeel € 931.200 en voor het zoetwaterdeel € 800.000.

Wat betekent dit voor gemeenten?

De essentie van het Deltafonds is dat jaarlijks geld apart wordt gezet om de financiering van maatregelen op termijn mogelijk te maken. In het Deltaprogramma is aangegeven dat alle middelen in het Deltaprogramma tot 2020 reeds belegd zijn in uitvoeringsprogramma's. De VNG vraagt van de minister dan ook de toezegging dat in financieel betere tijden dit tekort aangevuld wordt om zo de uitvoerbaarheid van het Deltaprogramma in deze periode te waarborgen.

De achterstand in onderhoud van de waterkeringen en de "onderverzekering" van regio's waar economische en demografische ontwikkeling niet gepaard is gegaan met dijkversterking, dulden geen uitstel. Ook de zoetwatervoorziening en daarmee de economische belangen, bereikbaarheid via vaarwegen en de waterkwaliteit van oppervlaktewater komen in gevaar indien oplossingen te ver vooruitgeschoven worden. Door de focus te zeer op een beperking van de kosten in de watersector te leggen, vermindert het aantal meekoppelkansen en synergievoordelen die een gezamenlijke aanpak van ruimtelijke ordening, waterbeheer, natuur en milieu opleveren.

DOELMATIG WATERBEHEER

Wat wil het kabinet?

Het ministerie van Infrastructuur en Milieu gaat voor de Omgevingswet uit van de bestaande verantwoordelijkheidsverdeling, waarbij rekening wordt gehouden met de Bestuursafspraken 2011– 2015, het Bestuursakkoord Water en het Bestuursakkoord Natuur. Gesteld wordt dat de uitwerking van de afspraken uit het Bestuursakkoord Water worden voortgezet.

Wat betekent dit voor gemeenten?

Voor gemeenten is het van groot belang dat stappen die tot nu gezet zijn niet gefrustreerd worden door een nieuwe koers en grote aanvullende opgaven. Met de voortzetting van de afspraken uit het Bestuursakkoord Water wordt de regie in de regio gelaten en kunnen de stappen gezet worden om de beoogde doelen van het bestuursakkoord te realiseren. De inzet voor behoud van de huidige verantwoordelijkheidsverdeling is van belang omdat hiermee recht wordt gedaan aan de fysieke verwevenheid van water en ruimtelijke ordening en de rol die de gemeente in beide domeinen kan en moet spelen.

WATERKWALITEIT

Wat wil het kabinet?

Zoals opgenomen in de Deltawet, komt de bekostiging van maatregelen voor waterkwaliteit die niet verbonden zijn aan de opgaven voor waterveiligheid en zoetwater niet uit het Deltafonds, maar uit de begroting van het ministerie van I&M voor waterkwaliteit. Hierin valt op dat inmiddels bijna 10% van de projecten waarbij het Rijk aan de lat staat voor het bereiken van de doelstellingen van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) zijn getemporiseerd. In 2015 worden deze projecten opnieuw beschouwd.

Wat betekent dit voor gemeenten?

Door uitstel van KRW-maatregelen voor rijkswateren krijgen gemeenten in 2013 en 2014 mogelijk minder financieringsmogelijkheden voor ruimtelijke ontwikkelingsprojecten met een waterkwaliteits- of waterkwantiteitsaspect. Daarnaast worden decentrale overheden nog twee jaar geconfronteerd met onduidelijkheid over de maatregelen in de ontvangende rijkswateren. De effectiviteit van de gemeentelijke inspanningen en de mogelijke synergie van een integrale aanpak staan hiermee onder druk.

REGIONALE UITVOERINGSDIENSTEN (RUD)

Wat wil het kabinet?

Op 1 januari 2013 is het netwerk van Regionale uitvoeringsdiensten (RUD's) een feit. Het vorige kabinet heeft vooruitlopend op de totstandkoming van de RUD's gemeenten een efficiencykorting opgelegd van €100 miljoen. Deze korting wordt door het kabinet nu gelegitimeerd als een algemene korting op het gemeentefonds. Daarom is deze niet terug te vinden in de begroting.

Wat betekent dit voor gemeenten?

Gemeenten ervaren deze korting als een ernstige belemmerende factor bij het tot stand brengen van kwalitatief goed functionerende RUD's. De VNG zal zich bij de formatie van het nieuwe kabinet blijven inzetten om deze korting ongedaan te maken. Deze onevenredige korting brengt de doelstelling die onder de RUD ligt om de staat van de milieuveiligheid in Nederland te verhogen onnodig in gevaar, evenals het proces om snel tot een goed en doelmatig functionerend netwerk te komen. Dit staat diametraal ten opzichte van wat de landelijke politiek wil.

Om er van verzekerd te zijn dat alle gemeenten zich aansluiten bij een RUD is de staatsecretaris voornemens een AMvB te laten vaststellen die gemeenten, die nu nog niet zijn aangesloten als nog verplicht aan te sluiten bij een RUD. De VNG verzet zich tegen deze ontwikkeling en zal dit blijven doen. Immers die staat haaks op het proces van onderop dat met partijen is afgesproken.

KLIMAAT

Wat wil het kabinet?

Het Rijk wil het energiegebruik in de gebouwde omgeving verminderen. Daarom is voor energiebesparing in bestaande gebouwen in het Lenteakkoord een revolverend fonds van € 70 miljoen beschikbaar gesteld. Dit wordt onder andere beschikbaar gesteld voor de cofinanciering van grootschalige projecten. De opbrengsten van de projecten worden teruggestort in het fonds en kunnen weer ingezet worden voor andere energiebesparende investeringen. Het fonds moet begin 2013 van start gaan.

Wat betekent dit voor gemeenten?

Gemeenten kunnen proberen laagrentende leningen uit dit fonds te betrekken voor grootschalige projecten bij (stedelijke) herstructurering. Dat kan helpen bij het financieel rond krijgen van ISV-projecten, particuliere woningverbetering en energiebesparende maatregelen door bijv. woningcorporaties. Onduidelijk is nog of zo'n revolverend fonds daarin kan werken, er moet immers vroeg of laat afbetaald worden. Over de precieze constructie vindt nog overleg plaats tussen het ministerie en de VNG.

MOBILITEIT

Wat wil het kabinet?

Het kabinet investeert € 9,9 miljard in knelpunten op het gebied van infrastructuur, verkeersveiligheid, waterveiligheid, milieu en leefomgeving. Om de bezuiniging uit het Lenteakkoord te realiseren maakt het kabinet volgend jaar een pas op de plaats met de verdere uitwerking van een aantal plannen voor wegen en vaarwegen en de voorbereidende werkzaamheden voor een aantal projecten te faseren. Voor het Infrastructuurfonds betekent dit een structurele korting van € 200 miljoen. Tevens is € 230 miljoen in het Infrastructuurfonds doorgeschoven van 2013 naar 2014 en 2015. De generieke taakstelling van het ministerie wordt mede ingevuld door een korting op het BDU-budget van € 26 miljoen. Vooral bij wegen en vaarwegen wordt een deel van de geplande uitgaven voor projecten uitgesteld. Bij het spoor en grote regionale / lokale investeringen is het mogelijk om de gevolgen zo veel mogelijk te beperken.

Naast de genoemde bezuinigingen is in het Lenteakkoord een intensivering van € 100 miljoen structureel vanaf 2013 opgenomen voor openbaar vervoer en regionaal spoor. In 2013 wordt dit bedrag als volgt ingezet:

- € 75 miljoen voor de BDU (waarvan € 30 miljoen voor de G3 en € 45 miljoen voor de rest van Nederland);
- € 25 miljoen voor een aantal specifieke regionale OV-projecten.

Het kabinet ondersteunt initiatieven op lokaal en provinciaal niveau voor verbetering van de verkeersveiligheid op het onderliggende wegennet, omdat daar de meeste slachtoffers vallen.

Afhankelijk van de indiening van het wetsvoorstel afschaffing WGR-plusregio's, waarover het kabinet aan de hand van het advies van de Raad van State nog nader zal beslissen, zal worden gewerkt aan de vorming van twee vervoerregio's in de Randstad en aan de decentralisatie van de BDU. Dit zal zorgen voor minder bestuur en minder bestuurlijke drukte in de aansturing van het openbaar vervoer.

Wat betekent dit voor gemeenten?

De VNG gaat er vanuit dat het kabinet bij het faseren en uitstellen van infrastructuurprojecten zoveel mogelijk de aangegane verplichtingen nakomt en bestuurlijke afspraken met gemeenten respecteert. Het kabinet stelt structureel € 100 miljoen beschikbaar voor het openbaar vervoer en een aantal regionale OV-projecten, maar deze impuls wordt gedeeltelijk teniet gedaan door de structurele korting op de BDU van zo'n € 26 miljoen.

Afgesproken is dat gemeenten de lokale knelpunten op het gebied van fietsveiligheid in kaart brengen (als dit nog niet is gebeurd) en hier een verbeteraanpak voor opstellen gericht op gedrag en infrastructuur. Het kabinet heeft eerder toegezegd dat de ongevallenregistratie verbeterd wordt, zodat gemeenten gevaarlijke verkeerssituaties met gerichte acties kunnen aanpakken. De VNG zal het kabinet aan deze toezegging houden.

De VNG wil met het kabinet tot afspraken komen dat vormen van intensieve intergemeentelijke samenwerking op het gebied van mobiliteit mogelijk blijven. De wettelijke verkeer- en vervoertaken en de bijbehorende BDU-middelen dienen op dit intergemeentelijk schaalniveau beschikbaar te blijven.

AFVAL

Wat wil het kabinet?

Per 1 januari 2013 wordt de verpakkingenbelasting definitief afgeschaft. IenM en het verpakkende bedrijfsleven hebben in 2012 een overeenkomst getekend waarmee producenten, importeurs en verkopers van verpakte producten garanderen dat zij de komende 10 jaar de kosten voor inzameling en hergebruik van kunststof verpakkingsmateriaal betalen. Bovendien is met deze overeenkomst het ambitieniveau voor hergebruik voor alle verpakkingsmaterialen fors verhoogd.

Wat betekent dit voor gemeenten?

Gemeenten zijn ook na 2013 verzekerd van sluitende financieringstructuur voor de financiering van de inzameling van verpakkingsafval. Met name voor kunststofafval is dit van belang omdat hier de kringloop nog niet gesloten is, mede omdat deze nog niet economisch rendabel is.
Rijksoverheid en het verpakkende bedrijfsleven hebben naast een overeenkomst over de finaciering ook het Verpakkingenakkoord ondertekend, maar dat betekent niet dat er nu sprake is van een nieuw verpakkingenakkoord. Daarvoor is ook een handtekening van de VNG nodig.
De VNG heeft met de staatssecretaris en het verpakkende bedrijfsleven afgesproken dat de VNG deze zomer onderzoek laat doen door een onafhankelijke commissie van deskundigen naar de verdere verduurzaming van verpakkingen. De VNG heeft deze ruimte gevraagd, omdat gemeenten grote moeite hebben met het besluit van de Tweede Kamer dat statiegeld kan worden afgeschaft. Gemeenten maken zich zorgen over de gevolgen voor het milieu. Staatssecretaris Atsma heeft eerder aangegeven open te staan voor het onderzoek. De commissie heeft inmiddels haar advies opgeleverd en oordeelt over het algemeen dat het Verpakkingenakkoord een goede basis biedt, maar doet concrete aanbevelingen, zodat het akkoord een acceptabele verduurzamingsagenda biedt, als tegenwicht tegen de voorgenomen afschaffing van de verplichting tot statiegeld op grote PET-flessen. De commissie doet belangrijke aanbevelingen ter aanvulling, aanpassing en/of verduidelijking om (1) meer garanties te bieden op financiering en monitoring; (2) de visie, verduurzamingsagenda en het kennisinstituut te versterken; en (3) harde kwaliteitsdoelen te bieden. In september organiseert de VNG een aantal bijeenkomsten waar de leden zich kunnen uitspreken over de bevindingen van de commissie. Mede op grond van deze bijeenkomsten zal het bestuur een nader standpunt innemen en houdt het een ledenraadpleging.

VI. Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie

DECENTRALISATIE NATUURBELEID

Wat wil het kabinet?

Het natuurbeleid wordt in 2013 verder naar de provincies gedecentraliseerd. Op die manier kan elke provincie maatwerk bieden bij de inrichting en het beheer van de natuurgebieden.

Wat betekent dit voor gemeenten?

Veel consequenties van deze decentralisatie en de daarmee gepaard gaande bezuinigingen zijn nog steeds onduidelijk. De VNG vraagt aandacht voor afspraken uit het verleden en aandacht voor de herijking van de Ecologische Hoofdstructuur.(EHS). Van belang is dat zoveel mogelijk van het nationale netwerk van natuurgebieden wordt gerealiseerd.

NATURA 2000 en Programmatische Aanpak Stikstof (PAS)

Wat wil het kabinet?

In 2013 kunnen er door afspraken over de vermindering en de verdeling van de stikstofuitstoot weer economische activiteiten in en rond Natura2000-gebieden komen zonder dat de natuur daar onder te lijden heeft.

Wat betekent dit voor gemeenten?

De VNG constateert dat al jaren wordt toegezegd dat er een definitieve oplossing komt voor de uitstoot van stikstof, de zogeheten Programmatische aanpak stikstof (PAS). De definitieve PAS is nog steeds niet afgerond. Voor gemeenten is het van groot belang dat deze er zo snel mogelijk komt; de impasse tussen economische ontwikkeling en natuurbescherming moet worden doorbroken. Gelet op het negatieve advies van de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) dat in juli is uitgebracht, betwijfelt de VNG zeer of de PAS er inderdaad ooit zal komen.

ONTWIKKELINGEN STRUCTUURBELEID 2014–2020

Wat wil het kabinet?

In 2013 worden de onderhandelingen over de nieuwe structuurfondsen voortgezet en wordt gewerkt aan de programmatische uitwerking van de voorstellen. In de onderhandelingen in Brussel heeft Nederland steeds aangegeven dat structuurfondsen alleen besteed moeten worden aan de armste regio's in de armste lidstaten, maar voor dit standpunt is waarschijnlijk geen meerderheid.

Wat betekent dit voor gemeenten?

De structuurfondsen kunnen worden ingezet door gemeenten voor beleid op het gebied van innovatie, het MKB, een koolstofarme economie en sociaal beleid. Gemeenten zijn in de onderhandelingen en bij de programmatische uitwerking een belangrijke partner voor het Rijk. Er wordt ingezet op een vermindering van de regeldruk en aansluiting van de Europese middelen bij de stedelijke en regionale economische en sociale agenda's.

DUURZAME ENERGIEOPWEKKING

Wat wil het kabinet?

Het Rijk heeft de ambitie om decentrale duurzame energieopwekking voor met name ondernemers te stimuleren. Om Europese klimaatdoelstellingen en gemeentelijke ambities waar te maken, moeten ook particuliere initiatieven, in coöperatief verband of in samenwerking met lokale overheden, aangemoedigd worden.

Wat betekent dit voor gemeenten?

Voor gemeenten is het van belang dat het kabinet door het aanpassen van fiscale regelgeving het decentraal opwekken van duurzame energie rendabel en aantrekkelijk maakt. Halverwege oktober zal een maatschappelijk kosten baten analyse (MKBA) naar decentrale duurzame energieopwekking in opdracht van de VNG worden afgerond.

VII. Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

SOCIALE WERKVOORZIENING

Wat wil het kabinet?

Het lenteakkoord en het controversieel verklaren van de Wet Werken naar Vermogen hebben een aantal gevolgen voor de sociale werkvoorziening. De oorspronkelijk geplande afbouw van de doelgroep die een WSW-indicatie krijgt gaat niet door. Dat blijkt uit de ongewijzigde taakstelling in de begroting. Daarnaast blijft de rijksvergoeding per SW-plek op het niveau van zo'n 25.800. Het oorspronkelijke herstructureringsfonds komt daardoor te vervallen.
De bonus begeleid werken van 18 miljoen euro wordt opnieuw ingesteld. Deze bonus was eerder gebruikt als dekking voor het herstructureringsfonds.

Wat betekent dit voor gemeenten?

Het financieel perspectief voor de sociale werkvoorziening, en daarmee voor gemeenten, is verbeterd ten opzichte van de begroting van vorig jaar. Gemeenten hebben altijd geageerd tegen de verlaging van de rijksbijdrage omdat het grootste deel van de kosten voor de sociale werkvoorziening wordt besteed aan werkgeverslasten die niet verlaagd kunnen worden. De verlaging die sinds 2010 is ingezet, wordt voorlopig niet voortgezet. Dat neemt niet weg dat de afgelopen jaren de rijksbijdrage is achtergebleven en er wel sprake is van stijgende kosten. Wanneer het kabinet wil dat gemeenten een volwaardige werkgeversrol blijven vervullen voor de sociale werkvoorziening, dan zal ook de jaarlijkse compensatie voor de stijging van de lonen en pensioenlasten moeten worden uitgekeerd.
Het is daarnaast goed dat de bonus begeleid werken weer beschikbaar is. Deze bonus is een stimulans om meer mensen met een WSW-indicatie bij gewone werkgevers te plaatsen. Daarbij is het goed niet eenzijdig te kijken naar begeleid werken, juist detachering van WSW-ers neemt een steeds hogere vlucht.

BIJSTANDSVERLENING ZELFSTANDIGEN

Wat wil het kabinet?

Het kabinet wil een grotere selectiviteit bij het verstrekken van kredieten aan starters en gevestigden. Daarnaast moet het het beheer van de door gemeenten verleende kredieten verbeteren. Daarom heeft het kabinet besloten de gemeenten te stimuleren om kredieten vooral toe te kennen aan kansrijke starters en aan gevestigden met levensvatbaar perspectief en om het kredietbeheer stringenter toe te passen. De door gemeenten uit de kredietverlening voortvloeiende ontvangsten worden daartoe genormeerd. Deze normering is in opzet voor het Rijk budgetneutraal. De gemeenten tezamen hebben voordeel van deze stimulans.
De normering wordt in een AmvB vastgelegd en de precieze rekenregels komen in een ministeriele regeling. De nieuwe regeling zal naar alle waarschijnlijkheid op 1 januari 2013 van kracht worden.

Wat betekent dit voor gemeenten?

De VNG vindt ook er verbetering mogelijk is in het kredietbeheer BBZ van gemeenten. Het financieel risico ligt nu vrijwel geheel bij het Rijk, daardoor is er geen grote prikkel voor gemeenten om actief kredietbeheer te doen. De declaratiemogelijkheid zal niet worden gewijzigd, ook verandert er niets in omvang van budgetten, maar gemeenten zullen wel worden geprikkeld een beter kredietbeheer te realiseren. Zij worden beloond indien zij daarin slagen. Daarbij zal rekening moeten worden gehouden met grote jaarlijkse fluctuaties in

verstrekte kredieten en moet worden voorkomen dat gemeenten onnodig risicomijdend zullen worden.
Er wordt op dit moment (september 2012) in nauw overleg tussen VNG en het ministerie van SZW een rekenmethode uitgewerkt die in een komende verzamelbrief van SZW wordt gepubliceerd. Om gemeenten te helpen bij de implementatie is door de VNG en SZW een toolkit ontwikkeld voor gemeenten, met de titel: "Haal meer uit het BBZ" (http://www.vng.nl/Documenten/actueel/beleidsvelden/sociale_zaken/2012/20120716_meer_uit_bbz.pdf) . Divosa werkt aan een werkwijzer BBZ. De VNG zal samen met aan aantal gemeenten, de komende periode regionale bijeenkomsten organiseren over het BBZ en het kredietbeheer.

BIJSTANDSUITGAVEN

Wat wil het kabinet?

Het definitieve budget in 2012 voor de gebundelde uitkering WWB is ten opzichte van juli met € 22 miljoen verhoogd, naar € 4,965 miljard. Vorig jaar september ging het Rijk er nog van uit dat de totale bijstandsuitgaven voor 2012 uit zouden komen op € 4,497 miljard.
Voor 2013 verwacht het kabinet dat de bijstandsuitgaven verder zullen oplopen tot € 5,273 miljard. Een toename van € 308 miljoen ten opzichte van het budget in 2012. He kabinet zal daarvan € 288 miljoen inhouden ten behoeve van de incidentele en aanvullende uitkeringen die in 2013 zullen worden uitgekeerd (IAU en MAU). Het kabinet heeft het voorlopige budget voor 2013 berekend op basis van een aantal verwachte beleidseffecten. Door de vermindering van de re-integratiemiddelen met € 400 miljoen wordt in 2013 minder uitstroom uit de WWB verwacht waardoor de uitkeringslasten volgens het kabinet met € 100 miljoen zullen stijgen. Met de voorgenomen aanscherping van het fraudebeleid denkt het kabinet daarentegen een besparing van € 40 miljoen te kunnen realiseren. In 2014 zou deze besparing zelfs moeten oplopen tot € 52 miljoen. De verhoging van de AOW-leeftijd in 2013 met 1 maand leidt tot € 8 miljoen extra bijstandsuitgaven. In de jaren daarna nemen de extra kosten toe vanwege de verdere verhoging van de AOW-leeftijd.

Wat betekent dit voor gemeenten?

De verslechterde economische omstandigheden zorgen ervoor dat de bijstandsuitgaven van gemeenten ook komend jaar zullen blijven stijgen. Sinds 2012 sluit het macrobudget weer grotendeels aan bij de feitelijke uitgaven. Dit hangt samen met het aflopen van de afspraken uit het bestuursakkoord 2007-2011. Sindsdien wordt het macrobudget weer berekend op basis van toereikendheid, een uitgangspunt dat ook wettelijk is vastgelegd.
Niettemin laten de tekorten uit 2010 (€ 396 miljoen) en 2011 (€ 650 miljoen) ook nu nog hun sporen na. Vanwege die tekorten is er in 2012 en 2013 veel geld nodig om incidentele en meerjarige aanvullende uitkeringen te betalen. Dit geld wordt ingehouden op het budget dat eigenlijk bestemd is voor de bijstanduitgaven 2012 en 2013. In 2013 zal er naar verwachting 288 miljoen moeten worden ingehouden op het macrobudget ten behoeve van de IAU en MAU. De facto komen gemeenten daardoor in 2013 opnieuw honderden miljoenen tekort op hun budget, omdat de uitgaven vanwege de verslechterde economische omstandigheden veel hoger liggen.
De VNG heeft eerder al kanttekeningen geplaatst bij de verwachting van het kabinet dat de korting op de re-integratiemiddelen tot een stijging van € 100 miljoen aan uitkeringslasten zal leiden. Het CPB ging namelijk eerder uit van een toename van de bijstandsuitgaven met € 200 miljoen. Ook bij de inschatting van het kabinet dat aanscherping van het fraudebeleid zal leiden tot € 40 miljoen minder uitkeringslasten plaatst de VNG haar vraagtekens. De Tweede Kamer steunt de VNG in deze opvatting en heeft gevraagd om een artikel 2 onderzoek in het kader van de Financiële Verhoudingswet, waarin de gevolgen en vermeende opbrengsten eerst beter in kaart worden gebracht. Het wetsvoorstel aanscherping handhavings- en sanctiebeleid ligt momenteel ter behandeling in de Eerste Kamer, de plenaire behandeling staat onder voorbehoud gepland voor eind september. De VNG heeft forse bezwaren geuit bij het wetsvoorstel.

INCIDENTELE AANVULLENDE UITKERING (IAU)

Wat wil het kabinet?

Het kabinet kiest ervoor de kosten van de incidentele aanvullende uitkering (IAU) voortaan door gemeenten zelf te laten opbrengen. Van oorsprong draagt het Rijk deze kosten. De IAU is bedoeld voor gemeenten die door een uitzonderlijke situatie op de arbeidsmarkt onverwacht hogere uitgaven hebben moeten maken dan waar budgettair rekening mee was gehouden. Vanuit het uitgangspunt dat het macrobudget voor de bijstandsuitkeringen toereikend moet zijn, werden de kosten van deze regeling sinds 2004 altijd door het Rijk gefinancierd. Het demissionaire kabinet kiest er nu voor deze kosten vanaf 2014 door gemeenten zelf te laten opbrengen door het in te houden op het macrobudget.

Wat betekent dit voor gemeenten?

Bij het bestuursakkoord 2007-2011 werd met wederzijdse instemming van Rijk en VNG voor een periode van 4 jaar de Rijksbijdrage voor de IAU vastgezet op € 9 miljoen. Daarvóór kwamen de kosten van de IAU altijd volledig ten laste van het Rijk conform het uitgangspunt dat het Rijk gemeenten moet voorzien van een toereikend macrobudget. Met het aflopen van de afspraken uit het oude bestuursakkoord zouden de kosten van de IAU vanaf 2014 weer volledig ten laste van het Rijk moeten komen. Het demissionaire kabinet wijkt hier nu van af, zonder nadere afspraken hierover met de VNG. Vanaf 2014 worden de kosten van de IAU bij gemeenten neergelegd, door het in te houden op het macrobudget. Dit betekent dat de kosten van incidentele tekorten uit 2012 betaald zullen gaan worden uit het macrobudget van 2014, waardoor dat niet langer voldoet aan de eis van een toereikend budget. De VNG wil juridisch (laten) toetsen of het kabinet deze maatregel kan nemen zonder aanpassing van de wet- en regelgeving op dit punt.

VIII. Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

SPORT

EXTRA BEDRAG SPORTIMPULS

Wat wil het kabinet?

Sinds februari 2012 ontvangt NOC*NSF per jaar € 10 miljoen, wat wordt besteed aan diverse projecten uitgevoerd door sport- en beweegaanbieders in de wijk. Deze aanbieders moeten hiervoor bij ZonMw (de Nederlandse organisatie voor gezondheidsonderzoek en zorginnovatie) een projectaanvraag indienen. Doelstelling is het bevorderen van een vraaggericht sport- en beweegaanbod en het stimuleren van het sporten en bewegen.

Het Rijk voegt tussen 2013 en 2016 per jaar € 2 miljoen extra toe aan het bovengenoemde bestaande budget van de Sportimpuls. Deze middelen zijn specifiek beschikbaar voor projecten die inzetten op het bevorderen van gezond gewicht.

Wat betekent dit voor gemeenten?

Gemeenten kunnen zelf niet direct aanspraak maken op de middelen uit de Sportimpuls. Zij kunnen echter wel het initiatief nemen tot overleg met sport- en beweegaanbieders en andere partners binnen de gemeentegrenzen om een aanvraag in te dienen. De gemeente kan dan bijvoorbeeld zitting nemen in de projectgroep. De sportimpuls kan op deze wijze ondersteunend zijn aan het gemeentelijk sportbeleid.

SPORT EN BEWEGEN IN DE BUURT

Wat wil het kabinet?

Sinds februari 2012 loopt het programma Sport en Bewegen in de Buurt. Dit gaat gepaard met een Sportimpuls voor sport- en beweegaanbieders, maar ook met een structurele impuls aan gemeenten: de Brede Impuls Combinatiefuncties (deze bevat ook de middelen voor de Impuls brede scholen, sport en cultuur). Gemeenten stellen met deze middelen professionals aan als buurtsportcoaches. Zij leggen verbindingen tussen sport en sectoren als onderwijs, cultuur, zorg, welzijn en buitenschoolse opvang.

In 2013 stelt het Rijk hiervoor € 47,3 miljoen beschikbaar (€11 miljoen meer dan vorig jaar) via een decentralisatie-uitkering in het gemeentefonds. Per fte ontvangen de deelnemende gemeenten een rijksbijdrage van € 20 000. De gemeenten zijn verantwoordelijk voor een cofinanciering van € 30 000 per fte.

Wat betekent dit voor gemeenten?

373 gemeenten nemen op dit moment deel aan de Brede Impuls combinatiefuncties. Zij ontvangen van het Rijk een structurele bijdrage in het Gemeentefonds. Vanaf 2013 is er weer een extra bedrag van € 11 miljoen beschikbaar waarop gemeenten aanspraak kunnen maken. Gemeenten ontvangen in de tweede helft van 2012 het verzoek of zij aanspraak willen maken op deze middelen om buurtsportcoaches aan te stellen.
De begroting laat zien dat de middelen voor gemeenten vanaf 2015 afnemen door wegvallende loterijgelden. Voor de VNG blijft dit een belangrijk aandachtspunt.

VOLKSGEZONDHEID

EXTRA AANDACHT VOOR OVERGEWICHT

Wat wil het kabinet?

Overgewicht is een groeiend probleem onder jongeren. Ongeveer één op de zeven kinderen heeft overgewicht. Om dit tegen te gaan wordt fors geïnvesteerd in diverse bestaande programma's die raken aan overgewicht, jeugd en gezondheid. De inzet is primair gericht op voeding en bewegen, maar waar mogelijk wordt – aansluitend bij de omslag in het leefstijlbeleid – een verbredingslag gemaakt naar andere leefstijlthema's.

- Zo wordt voor € 3 miljoen aanvullend geïnvesteerd in het programma Jongeren op Gezond Gewicht (JOGG), als onderdeel van het Convenant Gezond Gewicht.
- Via scholen wordt overgewicht op verschillende manieren aangepakt (intensivering van € 5 miljoen).
- Tot slot wordt geïnvesteerd in betrouwbare informatievoorziening vanuit de overheid over een gezonde leefstijl aan ouders en jeugd via Stichting Opvoeden.nl, de digitale informatiebank voor Centra voor Jeugd en Gezin (intensivering van € 1 miljoen) .

Wat betekent dit voor gemeenten?

Bovenstaande zaken kunnen ondersteunend zijn voor het gemeentelijk gezondheids- en jeugdbeleid. Daarnaast krijgt het programma JOGG (convenant Gezond Gewicht) extra geld om gemeenten te ondersteunen in de JOGG aanpak.

ADOLESCENTEN CONTACTMOMENT

Wat wil het kabinet?

Het Rijk voegt structureel € 15 miljoen toe aan de decentralisatie-uitkering CJG via de september circulaire. Dit geld is bedoeld voor de invoering van een extra contactmoment Jeugdgezondheidszorg voor "adolescenten" ofwel leerlingen op voortgezet en middelbaar onderwijs ouder dan 14 jaar. Het contactmoment is gericht op een gezond gewicht (tegengaan van over- en ondergewicht), het bevorderen van seksueel gezond gedrag, de aanpak van sociaal-emotionele problematiek en het bevorderen van weerbaarheid en preventie van middelengebruik (waaronder alcohol).

Wat betekent dit voor gemeenten?

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de opdrachtverstrekking voor de uitvoering van de Jeugdgezondheidszorg. Gemeenten ontvangen voor het adolescenten contactmoment € 15 miljoen via de decentralisatie-uitkering CJG.
Met dit bedrag moet er voor alle kinderen tussen de 14 en de 16 jaar een aanbod beschikbaar komen. Gemeenten kunnen ervoor kiezen bestaande initiatieven voort te zetten of een nieuwe aanpak te ontwikkelen. Er zijn al veel goede voorbeelden beschikbaar. Op dit moment werken GGD Nederland, ActiZ en het NCJ aan een landelijk dekkend aanbod vanaf de start van het schooljaar 2013 – 2014. Ook de VNG is hier nauw bij betrokken.

DIEETADVISERING EN STOPPEN MET ROKEN TERUG IN HET BASISPAKKET VERZEKERING

Wat wil het kabinet?

In het Lenteakkoord 2013 is € 100 miljoen gereserveerd voor preventie en palliatieve zorg. Deels wordt dit budget ingezet om dieetadvisering en ondersteuning bij stoppen met roken met ingang van 1 januari 2013 weer in het basispakket op te kunnen nemen.

- Dieetadvisering: €44 miljoen.
- Ondersteuning bij stoppen met Roken: €20 miljoen.

Wat betekent dit voor gemeenten?

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de gezondheidsbevordering van de burgers. Hiertoe stellen gemeenten iedere vier jaar een lokale nota gezondheidsbeleid op waarin zij de landelijke speerpunten op het terrein van Volksgezondheid in acht nemen. Overgewicht en stoppen met roken maken hier deel van uit.

Nu dieetadvisering en ondersteuning bij stoppen met roken weer is opgenomen in het basispakket van de zorgverzekering, hebben gemeenten meer ingang bij de zorgverzekeraars om afspraken te maken over gezamenlijke leefstijlprogramma's.

WIJKVERPLEEGKUNDIGE

Wat wil het kabinet?

Zorg en ondersteuning moeten daar plaatsvinden waar deze het meest doelmatig en tegen de beste kwaliteit kan worden geleverd. Dat is waar mogelijk dichtbij mensen en onder eigen verantwoordelijkheid; en iets verder weg waar dat voor de kwaliteit van de zorg echt nodig is. De toename van het aantal chronisch zieken, stijgende kosten, toenemende medicalisering en een krimpende arbeidsmarkt maken het noodzakelijk om de zorg en ondersteuning anders te organiseren en te financieren.
De wijkverpleegkundige is de onmisbare schakel in buurten en wijken. Naast afspraken die in het kader van de bestuurlijke akkoorden zijn gemaakt over de versterking van zorg in de buurt, hebben de Ministeries van BZK en VWS dan ook besloten de structurele middelen (€ 10 miljoen per jaar) voor projecten rond wijkverpleegkundigen in ieder geval voor de komende twee jaar via het gemeentefonds beschikbaar te stellen in de vorm van een decentralisatie-uitkering.

Wat betekent dit voor gemeenten?

Gemeenten die deelnamen aan de projecten rondom de wijkverpleegkundigen ontvangen in ieder geval de komende twee jaar deze middelen via een decentralisatie-uitkering in het gemeentefonds. Hiermee hebben deze gemeenten de gelegenheid lopende projecten voort te zetten.
Deze ontwikkeling sluit aan bij een bredere ontwikkeling om contactpunten met de (kwetsbare) burger zo dicht mogelijk bij die burger te organiseren en een breed domein te laten bestrijken: sociale wijkteams, sociale huisartsen, frontlijnwerkers. De VNG vindt daarom dat naast het voortzetten van dit specifieke project er werk gemaakt moet worden van een structurele aanpak, waar alle burgers (en dus alle gemeenten) baat bij hebben en waarbij aangesloten wordt bij de verschillende initiatieven.

ZORG

ROLLATOR EN OVERIGE EENVOUDIGE MOBILITEITSHULPMIDDELEN UIT HET BASISPAKKET

Wat wil het kabinet?

Naast de overheid heeft de cliënt ook zelf een verantwoordelijkheid. Zorg waarvan de kosten te overzien zijn en die bij het dagelijks leven behoren, kunnen cliënten zelf bekostigen. Daarom is besloten om het advies van het College voor zorgverzekeringen op te volgen door de rollator en andere eenvoudige mobiliteitshulpmiddelen uit het pakket te halen.

Wat betekent dit voor gemeenten?

Deze bezuiniging kan ertoe leiden dat meer burgers met een laag inkomen een beroep gaan doen op de bijzondere bijstand om de kosten voor deze hulpmiddelen vergoed te krijgen.
In 2011 heeft de VNG onderhandeld met het Rijk over een financiële compensatie in het emeentefonds voor het hogere beroep dat hierdoor op de bijzondere bijstand zal worden gedaan. Doordat de maatregel toen niet doorging zijn nog geen afspraken gemaakt. De VNG wil deze afspraken alsnog maken.

BESTUURLIJK AKKOORD CURATIEVE GGZ EN VERZACHTING EIGEN BIJDRAGE GGZ

Wat wil het kabinet?

De veldpartijen in de curatieve GGZ hebben met het Rijk een akkoord gesloten over extramuralisering. Verder is afgesproken om voor 2013 en 2014 de jaarlijkse groei van de uitgaven in de GGZ te beperken tot 2,5 procent. Dit levert een besparing op van € 75 miljoen in 2013 oplopend tot € 100 miljoen vanaf 2014. Van deze opbrengst zal € 15 miljoen worden ingezet voor een aanpassing van de eigen bijdrage in de GGZ om zo de toegang tot deze zorg voor kwetsbare groepen te garanderen. Dit bedrag komt bovenop het bedrag van € 40 miljoen dat hiervoor al is gereserveerd in het Lenteakkoord.

Wat betekent dit voor gemeenten?

Het akkoord over extramuralisering leidt direct tot minder inkoop door de zorgverzekeraars. Hier is een directe relatie met het afzien van het voornemen om de zorgzwaartepakketten 1-3 te schrappen (zie op blz. 32 ‘Schrappen zorgzwaartepakketten in de AWBZ’). Voor bepaalde groepen met multi-problematiek ontstaat zo het risico dat zij een beroep moeten doen op gemeentelijk gefinancierde voorzieningen (Maatschappelijke Opvang, schuldhulpverlening e.d.).
De maatregel rond de eigen bijdrage in de GGZ wordt verzacht. Door ingrijpen van de Tweede Kamer waren bepaalde groepen al van de maatregel uitgezonderd: als sprake was van bemoeizorg, een crisis (BOPZ) of forensische zorg was geen eigen bijdrage verschuldigd. Welke groepen hier nu bij zullen komen is nog niet duidelijk. Vermoedelijk komt er een regeling voor mensen met een minimuminkomen. Voor gemeenten neemt dit de zorg weg dat burgers niet de GGZ-zorg krijgen die ze nodig hebben en daardoor in de problemen komen. Het betekent ook dat gemeenten minder inspanning hoeven te leveren om dit probleem te voorkomen. Diverse gemeenten hadden al aangekondigd dat zij een vergoeding voor de eigen bijdrage voor bepaalde groepen zouden laten opnemen in de collectieve arrangementen van hun zorgverzekeringen. Ook kiezen instellingen voor GGZ er voor de bijdrage zelf te betalen.

BETREKKEN VAN BOVENBUDGETTAIRE VERGOEDINGEN BIJ AWBZ

Wat wil het rijk?

De bovenbudgettaire vergoedingen – vergoedingen die door instellingen kunnen worden aangevraagd voor cliëntgebonden hulpmiddelen – zullen worden betrokken bij de contracteerruimte voor zorgkantoren. Dit moet de doelmatige besteding van deze middelen bevorderen.

Wat betekent dit voor gemeenten?

Deze maatregel heeft geen gevolgen voor hulpmiddelen die door de gemeente worden verstrekt

HARMONISEREN VERVOERSKOSTEN INSTELLINGEN

Wat wil het kabinet?

De AWBZ-vergoeding voor vervoer van en naar instellingen voor dagbesteding en behandeling wordt niet efficiënt besteed, zo blijkt uit onderzoek. Zo bestaan op dit moment onverklaarbare verschillen in vervoerkosten per aanbieder. De vervoerskosten voor instellingen worden geharmoniseerd per 1 januari 2013. Met de maatregel is de extra- en intramurale vergoeding gelijkgeschakeld voor alle sectoren. Hiermee wordt € 150 miljoen bespaard.

Wat betekent dit voor gemeenten?

De maatregel treft in 2013 in eerste instantie de instellingen en vervoerders die AWBZ-begeleiding/ dagbesteding bieden. Maar als de begeleiding naar de gemeenten wordt gedecentraliseerd komt er minder budget voor vervoer mee. Hoe de € 150 miljoen is verdeeld over groepsbegeleiding en groepsbehandeling is nog niet precies bekend. Ramingen gaan uit van een korting van 40% op het budget voor het vervoer van en naar de dagbesteding. Gemeenten doen er verstandig aan zo spoedig mogelijk met aanbieders en vervoerders in gesprek te gaan over maatregelen om deze bezuiniging op te vangen. Daarbij kunnen ook andere vormen van gemeentelijk doelgroepenvervoer worden betrokken.

VERHOGING VERMOGENSINKOMENSBIJTELLING AWBZ

Wat wil het kabinet?

De vermogensinkomensbijtelling wordt verhoogd tot twaalf procent. Vermogende cliënten moeten daardoor meer bijdragen aan de zorg die zij ontvangen.

Wat betekent dit voor gemeenten?

Deze vermogeninkomensbijtelling geldt ook voor de Wmo. Gemeenten zullen dus meer inkomsten uit eigen bijdragen door deze maatregel binnenkrijgen.Het Rijk heeft bij voorbaat hiervoor een bedrag van € 20 miljoen gekort op de decentralisatie-uitkering voor de Wmo.
Om er financieel niet op achteruit te gaan moeten gemeenten de ruimte volledig benutten. De VNG vindt dat de geraamde opbrengsten van de eigen bijdragen inclusief deze maatregel meegenomen moeten worden in de monitor van het Wmo-budget.

ZORGKANTOREN BLIJVEN DE AWBZ IN 2013 UITVOEREN

Wat wil het kabinet?

De voorgenomen opheffing van de zorgkantoren en het laten uitvoeren van de AWBZ door de zorgverzekeraars voor hun eigen verzekerden gaat voorlopig niet door. De uitvoering van de AWBZ in 2013 blijft een taak voor de zorgkantoren.

Wat betekent dit voor gemeenten?

Voor gemeenten betekent dit dat zij in 2013 voor het maken van samenwerkingsafspraken nog terecht kunnen bij het zorgkantoor in hun regio.

SCHRAPPEN ZORGZWAARTEPAKKETTEN IN DE AWBZ

Wat wil het kabinet?

Het kabient heeft het extramuraliseren van de zorgzwaartepakketten (ZZP) 1–3 opgenomen in de begroting. Het gaat hier om de nieuwe instroom. Mensen met een bestaande indicatie houden hun recht op zorg met verblijf, ook na herindicatie. De VNG en andere stakeholders hebben er de afgelopen maanden sterk voor gepleit om alle ZZP's 3 voorlopig niet te schrappen. Mogelijk worden de maatregelen nu aangepast zodat per 2013 alleen de lichtere ZZP's 1 en 2 geschrapt worden. De staatssecretaris informeert de Tweede Kamer daar binnenkort over .

Wat betekent dit voor gemeenten?

Voor 2013 wordt een bedrag aan het gemeentefonds toegevoegd als compensatie voor gemeenten voor de meeruitgaven voor de hulp bij het huishouden. De hoogte van dit bedrag wordt vastgesteld als duidelijk is hoe de ZZP-maatregel voor 2013 wordt verzacht.
Voor gemeenten is het van belang dat, voordat de zwaardere ZZP's (3 en mogelijk later ook 4) worden geschrapt, er breed en zorgvuldig onderzoek is gedaan naar de consequenties en meeruitgaven voor gemeenten. Om hoeveel en welke mensen gaat het die langer binnen het gemeentelijk domein blijven? Waar doen zij (langer) een beroep op? Hoe grijpt dit in op de decentralisaties van de begeleiding en jeugdzorg? Dat steeds meer mensen niet meer opgenomen worden en thuis de zorg en ondersteuning kunnen krijgen is al langer gaande en op zich een goede ontwikkeling. Nu het extramuraliseren versneld wordt doorgezet, vindt de VNG dat er stevig flankerend beleid moet zijn. Extramuraliseren is niet altijd, niet voor iedereen en niet overal mogelijk en gewenst. Er zijn zorg- en ondersteuningsarrangementen nodig die aansluiten op wat nodig is om op een goede manier langer thuis te kunnen blijven wonen.

GEVOLG PGB MAATREGELEN AWBZ VOOR GEMEENTEN

Wat wil het kabinet?

In de AWBZ wordt de toegang tot het PGB (waarvoor en wanneer een PGB) beperkt en er komt een trekkingsrecht (mensen krijgen het geld niet meer op de eigen rekening). Cliënten moeten zich eerst oriënteren op zorg in natura. Als deze niet passend is kan een beroep gedaan worden op de PGB regeling. Cliënten die alleen een indicatie hebben voor de functie begeleiding (al dan niet in combinatie met kortdurend verblijf) kunnen alleen een beroep doen op de PGB regeling als er sprake is van meer dan 10-uur begeleiding (per 2014 geldt dit ook voor bestaande PGB houders). Bij begeleiding plus verzorging en/of verpleging geldt het 10-uurscritrium niet. Mensen komen pas na één jaar gebruik van zorg in natura in aanmerking voor een PGB (uitzondering voor cliënten met een langdurige zorgvraag).

Wat betekent dit voor gemeenten?

De maatregelen hebben vooral gevolg voor mensen die een beroep doen op (alleen) de functie begeleiding. Zoals het er nu naar uit ziet zal het gevolg van de maatregel vooral neerslaan in de AWBZ, dus voordat de functie begeleiding wordt gedecentraliseerd naar gemeenten. Echter, aangezien de bestaande cliënten per 2014 hun PGB kwijtraken (als zij niet aan de criteria voldoen) kan het zijn dat deze mensen een beroep gaan doen op de Wmo mocht de decentralisatie begeleiding toch per 2014 ingaan. Hiermee moet in het bepalen van het macrobudget rekening worden gehouden. Het is nog niet inzichtelijk of de PGB maatregelen in 2013 gevolgen hebben voor het beroep op Wmo ondersteuning. Het PGB in de Wmo zal onderdeel zijn van de discussie en de besluitvorming over de wetswijziging Wmo. Vraag wordt op welke wijze straks de PGB maatregelen in de AWBZ vertaald worden naar de Wmo. Gemeenten hechten groot belang aan zelfsturing en eigen regie door en van burgers, en willen ruimte in de manier waarop zij dat vormgeven. Er zijn immers veel manieren om zelfsturing en eigen regie door burgers te bevorderen.

VERLAGEN GROEIRUIMTE TOT NIVEAU DEMOGRAFIE

Wat wil het kabinet?

Om de doelmatigheid te bevorderen wordt de uitgavenstijging in de AWBZ in 2013 beperkt tot de geraamde demografische groei van het zorggebruik. Dit betekent een uitgavenstijging van maximaal 2,5%.

Wat betekent dit voor gemeenten?

Dit percentage geldt in principe ook voor uitgaven voor begeleiding. De uitgavengroei - ook bij begeleiding – is echter tot nu toe steeds hoger geweest dan 2,5%.
Bij een eventueel nieuw te sluiten bestuursakkoord zullen wij opnieuw met het Rijk spreken over een adequaat groeipercentage, dat is gestoeld op de reële situatie.

CLIËNTONDERSTEUNING/MEE-INSTELLINGEN

Wat wil het kabinet?

MEE-instellingen worden fors gekort. In 2013 is er € 173 miljoen beschikbaar ten opzichte van € 193 miljoen in 2012.
Daarbij wordt het voornemen om de cliëntondersteuning naar gemeenten te decentraliseren gememoreerd. Tevens wordt aangekondigd dat deze decentralisatie in 2013 voorbereid zal worden door onder meerhet uitvoeren van pilots.

Wat betekent dit voor gemeenten?

De korting op de subsidies aan de MEE-instellingen betekent mogelijk dat de dienstverlening van MEE op lokaal niveau onder druk komt te staan. Bovendien betekent de korting dat er straks minder budget voor gemeenten is wanneer de decentralisatie van de cliëntondersteuning wordt geëffectueerd.

De VNG zal samen met MEE NL en het ministerie van VWS invulling geven aan de voorbereiding van de decentralisatie van de cliëntondersteuning.

MAATSCHAPPELIJKE OPVANG EN VROUWENOPVANG

Wat wil het kabinet?

Het kabinet wil een interdepartementale aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties (GIA), waaronder ook kindermishandeling, huiselijke geweld, ouderenmishandeling, eergerelateerd geweld en vrouwelijke genitale verminking vallen.
Verder wil het kabinet het bestaande stelsel voor de aanpak van geweld in huiselijke kring versterken en verbreden. Hiertoe wordt structureel € 15 miljoen vrijgemaakt die in een decentralisatie-uitkering worden verdeeld over de 35 centrumgemeenten.

Wat betekent dit voor gemeenten?

Dit biedt perspectief op een samenhangend beleid vanuit het Rijk. Het risico is dat de neiging om vanuit het Rijk te sturen en te uniformeren in sectoren die gedecentraliseerd zijn toeneemt. Voorbeeld hiervan is de wens van het Rijk om het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling en het Steunpunt Huiselijk Geweld samen te voegen, waarbij verschillende regio-indelingen en bevoegdheden een rol spelen.
Van gemeenten wordt verwacht dat zij onder de titel van 'regiovisies' regionale beleidsplannen opstellen op dit terrein. Daarin geven ze een samenhangend beeld van de aanpak in hun regio en de samenwerking tussen gemeenten. De VNG begint hiervoor, in nauw overleg met de Federatie Opvang, een ondersteuningsprogramma met subsidie van VWS.

JEUGDZORG

Wat wil het kabinet?

Per 1 januari 2015 worden gemeenten verantwoordelijk voor de jeugdzorg. In de bestuurlijke afspraken is overeengekomen dat gemeenten een bezuiniging realiseren van € 80 miljoen in 2015 oplopend naar structureel € 300 miljoen in 2017. Dat is een efficiencykorting van ongeveer 10%.
Vanwege het Lenteakkoord 2013 en de nullijn voor Rijksambtenaren krijgt het ministerie van VWS geen prijscompensatie voor zijn totale begrotingsmiddelen. De doeluitkering jeugdzorg en de instellingssubsidies voor Jeugdzorgplus worden dan ook niet geïndexeerd. Tegelijk moeten provincies vanwege het OVA-convenant wel een loonstijging binnen de jeugdzorgsector accepteren. Het resultaat is een gelijkblijvend budget waarvoor minder zorg kan worden ingekocht. Feitelijk komt dat neer op een bezuiniging van 2,65%.

Wat betekent dit voor gemeenten?

Voor het vaststellen van het macrobudget voor gemeenten vanaf 2015 wordt voor het begrotingsgefinancierde deel gekeken naar de begrote bedragen voor het jaar 2014. Bij ongewijzigd beleid zit daar de volumekorting van 2,65% in. Dit zou resulteren in een aanvullende bezuiniging bovenop de € 300 miljoen aan efficiencykorting uit de bestuursafspraken.

De VNG wil dat de nullijn van het Rijk wordt doorvertaald naar de zorgsector zodat de volumekorting zich niet voordoet. Als dat vanwege het OVA-convenant onmogelijk is, dient deze korting te worden ingeboekt als onderdeel van de efficiencykorting behorende bij de decentralisatie jeugdzorg vanaf 2015. Concreet betekent dit dat deze korting in mindering wordt gebracht op de efficiencykorting van € 80 miljoen in 2015, € 200 miljoen in 2016 en € 300 structureel vanaf 2017.

Brief aan de leden
T.a.v. het college en de raad

informatiecentrum tel.	uw kenmerk	bijlage(n)
(070) 373 8393		-
betreft	**ons kenmerk**	**datum**
Bekendmaking kandidaten bestuurlijke organisatie VNG	BB/U201201420 Lbr. 12/089	27 september 2012

Samenvatting
Op 3 september jl. informeerden wij u over de enkelvoudige voordracht van de adviescommissie voor de invulling van vacatures in een aantal vaste beleidscommissies van de VNG, alsmede over de mogelijkheid tot het stellen van tegenkandidaten. Er zijn daarop geen tegenkandidaten gesteld. Op de Buitengewone ALV van 12 oktober a.s. zullen de kandidaten op de enkelvoudige voordracht van de adviescommissie aan u ter besluitvorming worden voorgelegd.

Aan de leden

informatiecentrum tel.	uw kenmerk	bijlage(n)
(070) 373 8393		-
betreft	**ons kenmerk**	**datum**
Bekendmaking kandidaten bestuurlijke organisatie VNG	BB/U201201420 Lbr. 12/089	27 september 2012

Geacht college en gemeenteraad,

Op 3 september jl. informeerden wij u over de enkelvoudige voordracht van de adviescommissie voor de invulling van vacatures in een aantal vaste beleidscommissies van de VNG, alsmede over de mogelijkheid tot het stellen van tegenkandidaten. Er zijn daarop geen tegenkandidaten gesteld. Op de Buitengewone ALV van 12 oktober a.s. zullen de kandidaten op de enkelvoudige voordracht van de adviescommissie aan u ter besluitvorming worden voorgelegd. Gelet op het ontbreken van tegenkandidaten zullen de kandidaten op de enkelvoudige voordracht van de adviescommissie in één stemming aan u worden voorgelegd.

Voor de goede orde vermelden wij nogmaals de opengestelde vacatures en de enkelvoudige voordracht van de adviescommissie.

<u>Vacatures in de bestuurlijke organisatie</u>
In deze kandidaatstellingsprocedure zijn de volgende vacatures opengesteld:

Commissie:	Vacature door vertrek/andere positie van:
Lid commissie Werk & Inkomen	Mevrouw Koomen, wethouder Enschede (OV)
Lid commissie Werk & Inkomen	De heer Langeweg, wethouder Dronten (FL)
Lid commissie Financiën	De heer Van Bekkum, burgemeester Marum (GR)
Lid commissie Europa & Internationaal	Mevrouw Van Wingerden-Boers, burgemeester Rheden (GL)

Enkelvoudige voordracht adviescommissie

Voor de invulling van de vacatures in deze kandidaatstellingsprocedure heeft de adviescommissie de volgende enkelvoudige voordracht gedaan:

Commissie:	Vacature door vertrek/andere positie van:
Lid commissie Werk & Inkomen	De heer De Haan, wethouder Leiden (ZH)
Lid commissie Werk & Inkomen	De heer De Jager, wethouder Lelystad (FL)
Lid commissie Financiën	De heer Zijlstra, wethouder Zeewolde (FL)
Lid commissie Europa & Internationaal	Mevrouw Gopal, wethouder Hoogezand-Sappemeer (GR)

Stemming door de gemachtigde vertegenwoordigers van de gemeenten

Zoals aangegeven in de ledenbrief van 14 september jl. zullen de gemachtigde vertegenwoordigers van de leden tegen inlevering van de presentiekaart bij de ingang van de zaal een elektronische stemkaart ontvangen. Zonder inlevering van deze kaart kan de gemeente/het gewest niet aan de stemmingen deelnemen.

Hoogachtend,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten,

Mevrouw A. Jorritsma-lebbink
Voorzitter

Deze ledenbrief staat ook op www.vng.nl onder brieven.

Provincie Noord-Holland

Gemeente Texel
INGEKOMEN
28. 09. 2012
Corresp. nr:

POSTBUS 3007 2001 DA HAARLEM

Raad van de gemeente Texel
Postbus 200
1790 AE DEN BURG

Gedeputeerde Staten
Uw contactpersoon
W.J.C. de Wit-Scholten
SHV/HH/TAO

Doorkiesnummer (023) 514 4618
scholtenw@noord-holland.nl

Betreft: financiele analyse 2012

Verzenddatum 27 SEP. 2012

Kenmerk
86645/86782

Uw kenmerk

Geachte Raad,

Aan de hand van een daartoe opgestelde analyse hebben wij de financiële positie van uw gemeente beoordeeld.

Bij ons onderzoek hebben wij - behalve aan de beleids- en de financiële begroting van uw gemeente - onder meer aandacht besteed aan de weerstandscapaciteit, de risicofactoren, de staat van het onderhoud van uw kapitaalgoederen, het grondbeleid, de meerjarenraming, de jaarrekening 2010 en een doorkijk op de uitgangspunten voor de begroting 2013 en volgende jaren. Daarnaast zijn onze bevindingen voor een deel tot stand gekomen op basis van ambtelijke informatie uit uw gemeente.

De financiële positie van uw gemeente kwalificeren wij op dit moment als goed, net als vorig jaar. Deze kwalificatie is vooral tot stand gekomen door de goede structurele weerstandscapaciteit, alsmede het onderhoud van de kapitaalgoederen.

Voor wat betreft risicomanagement heeft uw gemeente nog wel een slag te slaan. De risico's zijn (nog steeds) niet gekwantificeerd, waardoor geen relatie kan worden gelegd met de weerstandscapaciteit. Hierdoor kan niet worden vastgesteld welk bedrag nodig is om de risico's financieel af te dekken.
Uit ambtelijke informatie hebben wij vernomen dat het opstellen van een plan van aanpak betreffende het risicomanagement, gelet op de organisatieveranderingen en bezuinigingstaakstellingen, nog steeds niet hoog op de planning staat.
Gelet op het belang van een goede risicobeheersing dringen wij echter toch aan op vaststelling van een notitie risicomanagement, zodat een duidelijk profiel van de bij uw gemeente aanwezige risico's kan worden gepresenteerd , gerelateerd aan de bij uw gemeente aanwezige weerstandscapaciteit.

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143
Fax (023) 514 3030

Surinameweg 11
Haarlem [2035 VA]
www.noord-holland.nl

Mochten er nog vragen zijn dan kunt u contact opnemen met Mevrouw W. de Wit-Scholten, telefoonnummer 023-514 4618.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris
G E.A. van Craaikamp

voorzitter
J.W. Remkes

Deze beslissing is namens gedeputeerde staten genomen door het lid van het college dat met dit onderwerp is belast.

Provincie Noord-Holland

Gemeente Texel
INGEKOMEN
28. 09. 2012
Corresp. nr:

POSTBUS 3007 2001 DA HAARLEM

Burgemeester en wethouders Texel
Postbus 200
1790 AE DEN BURG

Gedeputeerde Staten
Uw contactpersoon
W.J.C. de Wit-Scholten
SHV/HH/TAC

Doorkiesnummer (023) 514 4618
scholtenw@noord-holland.nl

Betreff: Financiële analyse 2012

VERZONDEN 27 SEP. 2012

Kenmerk
86645/86782

Uw kenmerk

Geacht College,

Bijgevoegd treft u een afschrift aan van onze brief van heden aan de gemeenteraad over de financiële positie van uw gemeente in 2012.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris
G.E.A. van Craaikamp

voorzitter
J.W. Remkes

1 bijlage(n)

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143
Fax (023) 514 3030

Surinameweg 11
Haarlem [2035 VA]
www.noord-holland.nl

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 2001 DA HAARLEM

Raad van de gemeente Texel
Postbus 200
1790 AE DEN BURG

Gedeputeerde Staten
Uw contactpersoon
W.J.C. de Wit-Scholten
SHV/HH/TAO

Doorkiesnummer (023) 514 4618
scholtenw@noord-holland.nl

Verzenddatum 27 SEP. 2012

Kenmerk
86645/86782

Uw kenmerk

Betreft: financiele analyse 2012

Geachte Raad,

Aan de hand van een daartoe opgestelde analyse hebben wij de financiële positie van uw gemeente beoordeeld.

Bij ons onderzoek hebben wij - behalve aan de beleids- en de financiële begroting van uw gemeente - onder meer aandacht besteed aan de weerstandscapaciteit, de risicofactoren, de staat van het onderhoud van uw kapitaalgoederen, het grondbeleid, de meerjarenraming, de jaarrekening 2010 en een doorkijk op de uitgangspunten voor de begroting 2013 en volgende jaren. Daarnaast zijn onze bevindingen voor een deel tot stand gekomen op basis van ambtelijke informatie uit uw gemeente.

De financiële positie van uw gemeente kwalificeren wij op dit moment als goed, net als vorig jaar. Deze kwalificatie is vooral tot stand gekomen door de goede structurele weerstandscapaciteit, alsmede het onderhoud van de kapitaalgoederen.

Voor wat betreft risicomanagement heeft uw gemeente nog wel een slag te slaan. De risico's zijn (nog steeds) niet gekwantificeerd, waardoor geen relatie kan worden gelegd met de weerstandscapaciteit. Hierdoor kan niet worden vastgesteld welk bedrag nodig is om de risico's financieel af te dekken.
Uit ambtelijke informatie hebben wij vernomen dat het opstellen van een plan van aanpak betreffende het risicomanagement, gelet op de organisatieveranderingen en bezuinigingstaakstellingen, nog steeds niet hoog op de planning staat.
Gelet op het belang van een goede risicobeheersing dringen wij echter toch aan op vaststelling van een notitie risicomanagement, zodat een duidelijk profiel van de bij uw gemeente aanwezige risico's kan worden gepresenteerd , gerelateerd aan de bij uw gemeente aanwezige weerstandscapaciteit.

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143
Fax (023) 514 3030

Surinameweg 11
Haarlem [2035 VA]
www.noord-holland.nl

Mochten er nog vragen zijn dan kunt u contact opnemen met Mevrouw W. de Wit-Scholten, telefoonnummer 023-514 4618.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris
G.E.A. van Craaikamp

voorzitter
J.W. Remkes

Deze beslissing is namens gedeputeerde staten genomen door het lid van het college dat met dit onderwerp is belast.

Van: VNG [mailto:VNG@VNG.NL]
Verzonden: dinsdag 2 oktober 2012 08:48
Aan: Marit de Porto
Onderwerp: Ledenbrief 12/090: Operatie NUP zet i-Ondersteuning in

informatiecentrum tel.	uw kenmerk	bijlage(n)
(070) 373 8393		-
betreft	**ons kenmerk**	**datum**
Operatie NUP zet *i-Ondersteuning* in	BABVI/U201201250 Ledenbrief 12/090	1 oktober 2012

Geachte mevrouw De Porto,

In de overheidsbrede implementatieagenda voor het Nationaal Uitvoeringsprogramma Dienstverlening en E-overheid (NUP) hebben gemeenten met het Rijk afgesproken dat ze vóór 2015 hun basisinfrastructuur voor de elektronische overheid op orde hebben. Het ondersteuningsprogramma Operatie NUP helpt gemeenten bij het implementeren van de betreffende ICT-bouwstenen en het nakomen van hun resultaatsverplichtingen.

Om de grootschalige invoering van het NUP tijdig te realiseren, zet Operatie NUP op verzoek van gemeenten en koepelorganisaties in op een gebundeld initiatief: i-Ondersteuning. Dit is een traject dat loopt vanaf oktober 2012 tot eind 2014 waarbij gemeenten gericht worden ondersteund bij de gefaseerde en gecoördineerde invoering van het NUP door:

1. informatiemanagers, I&A coördinatoren en programmamanagers NUP op te leiden via de i NUP Academy;
2. projectleiders en procesverantwoordelijken bij de NUP implementatie actiegericht te ondersteunen via i-Versnellers;
3. gemeentesecretarissen via de informatiemanagers en i-Coach actief te betrekken in het hele traject.

Als opdrachtgever van Operatie NUP adviseren wij u aan de i-Ondersteuning mee te doen, zodat uw gemeente maximaal wordt gefaciliteerd bij de invoering van het NUP.
Meedoen doet u door uw informatiemanager(s) aan te melden voor de i-NUP Academy en uw projectleiders aan te melden voor de i-Versneller Webrichtlijnen en de i-Versneller voor de verbinding tussen de Basisregistraties Adressen en Gebouwen (BAG) en de Basisregistratie Waardering Onroerende Zaken (WOZ).
Tot slot raden wij u dringend aan de investeringen die uw gemeente helpen bij de ingebruikname van de NUP bouwstenen te financieren met de middelen die u via de kasschuif in het Gemeentefonds ter beschikking heeft gekregen.

Klik op, of kopieer onderstaande link voor de gehele ledenbrief en/of eventuele bijlagen.

http://www.vng.nl/onderwerpenindex/dienstverlening-en-informatiebeleid/i-nup/brieven/operatie-nup-zet-i-ondersteuning-in

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

DIENSTVERLENING EN INFORMATIEBELEID / I-NUP / BRIEVEN

Operatie NUP zet i-Ondersteuning in

Brief aan de leden
T.a.v. het college en de raad

informatiecentrum tel.	uw kenmerk	bijlage(n)
(070) 373 8393		-
betreft	**ons kenmerk**	**datum**
Operatie NUP zet *i-Ondersteuning* in	BABVI/U201201250 Lbr. 12/090	1 oktober 2012

Samenvatting
In de overheidsbrede implementatieagenda voor het Nationaal Uitvoeringsprogramma Dienstverlening en E-overheid (NUP) hebben gemeenten met het Rijk afgesproken dat ze vóór 2015 hun basisinfrastructuur voor de elektronische overheid op orde hebben. Het ondersteuningsprogramma Operatie NUP helpt gemeenten bij het implementeren van de betreffende ICT-bouwstenen en het nakomen van hun resultaatsverplichtingen.

Om de grootschalige invoering van het NUP tijdig te realiseren, zet Operatie NUP op verzoek van gemeenten en koepelorganisaties in op een gebundeld initiatief: i-Ondersteuning. Dit is een traject dat loopt vanaf oktober 2012 tot eind 2014 waarbij gemeenten gericht worden ondersteund bij de gefaseerde en gecoördineerde invoering van het NUP door:

1. informatiemanagers, I&A coördinatoren en programmamanagers NUP op te leiden via de i-NUP Academy;
2. projectleiders en procesverantwoordelijken bij de NUP implementatie actiegericht te ondersteunen via i-Versnellers;
3. gemeentesecretarissen via de informatiemanagers en i-Coach actief te betrekken in het hele traject.

Als opdrachtgever van Operatie NUP adviseren wij u aan de i-Ondersteuning mee te doen, zodat uw gemeente maximaal wordt gefaciliteerd bij de invoering van het NUP.
Meedoen doet u door uw informatiemanager(s) aan te melden voor de i-NUP Academy en uw projectleiders aan te melden voor de i-Versneller Webrichtlijnen en de i-Versneller voor de verbinding tussen de Basisregistraties Adressen en Gebouwen (BAG) en de Basisregistratie Waardering Onroerende Zaken (WOZ).
Tot slot raden wij u dringend aan de investeringen die uw gemeente helpen bij de ingebruikname van de NUP bouwstenen te financieren met de middelen die u via de kasschuif in het Gemeentefonds ter beschikking heeft gekregen

Aan de leden

Informatiecentrum tel.	uw kenmerk	bijlage(n)
(070) 373 8393		-
betreft	**ons kenmerk**	**datum**
Operatie NUP zet *i-Ondersteuning* in	BABVI/U201201250 Lbr. 12/090	1 oktober 2012

Geacht college en gemeenteraad,

Uw gemeente staat de komende jaren voor grote uitdagingen, zoals de decentralisaties, de bezuinigingen, het organiseren van gemeentelijke samenwerking en het moderniseren van de dienstverlening. Dit slaagt alleen als de 'basis op orde' is, dat wil zeggen als de uitvoering goed is georganiseerd en als de ICT en informatievoorziening op orde zijn. Deze ambitie is opgenomen in de @genda 2015, de gemeentelijke agenda informatiebeleid[1].

De overheidsbrede implementatieagenda voor het Nationaal Uitvoeringsprogramma Dienstverlening en E-overheid (NUP) omvat de implementatie van 23 ICT-bouwstenen. Deze zijn noodzakelijk om uw basis op orde te brengen en uw dienstverlening aan burgers en ondernemers sneller, beter en efficiënter te maken. Voorbeelden van de bouwstenen zijn de Webrichtlijnen, het gemeentelijk 14+ netnummer en het stelsel van basisregistraties.

Om de implementatie van de bouwstenen in gemeentelijke processen te faciliteren voert KING, in opdracht van de VNG, het vierjarige ondersteuningsprogramma Operatie NUP uit. In mei hebben we u per ledenbrief (Lbr. 12/049) over de voortgang van Operatie NUP en enkele instrumenten uit de ondersteuningsaanpak geïnformeerd. Door middel van deze ledenbrief willen we u graag attenderen op een ondersteuningstraject van Operatie NUP dat in oktober 2012 van start gaat: i-Ondersteuning.

i-Ondersteuning

In samenwerking met gemeenten en koepelorganisaties heeft Operatie NUP een gebundeld initiatief ontwikkeld waarmee gemeenten actiegericht worden ondersteund bij een gefaseerde en gecoördineerde invoering van het NUP. Dit traject wordt i-Ondersteuning genoemd en loopt van oktober 2012 tot eind 2014.

---

[1] U vindt de @genda 2015 op de VNG website.

Met i-Ondersteuning geeft Operatie NUP antwoord op de volgende vragen van gemeenten:

- Hoe kan ik mijn dienstverlening als gemeente verbeteren met behulp van de ICT bouwstenen uit het NUP?
- Welke ICT bouwstenen kan ik wanneer implementeren?
- Wat is de samenhang, wat heeft prioriteit en wie zijn betrokken?
- Hoe zorg ik dat verschillende afdelingen gecoördineerd aan de implementatie van het NUP werken?
- Wat is de rol van de softwareleveranciers en hoe ga ik daar mee om?
- Hoe kan het NUP bijdragen aan de realisatie van de gemeentelijke ambities?

Betrokkenen vanuit de gemeente werken gezamenlijk aan de invoering van het NUP en de langdurige borging hiervan binnen de organisatie. Concreet bestaat i-Ondersteuning uit drie onderdelen die elkaar onderling versterken: de i-NUP Academy, i-Versnellers en de i-Coach.
Het traject richt zich op de gehele gemeentelijke organisatie door:

1. informatiemanagers, I&A coördinatoren en programmamanagers NUP op te leiden via de i-NUP Academy;
2. projectleiders en procesverantwoordelijken bij de NUP implementatie actiegericht te ondersteunen via i-Versnellers en
3. gemeentesecretarissen via de informatiemanagers en i-Coach actief te betrekken in het hele traject.

i-NUP Academy

De i-NUP Academy is een praktijkgerichte leergang voor informatiemanagers van gemeenten, gericht op een gecoördineerde en gefaseerde implementatie van het NUP en versterking van de rol van informatievoorziening (i-functie) binnen de gemeente. De leergang bestaat uit vijf modules, verspreid over twee jaar, en beoogt de kennis, kunde en vaardigheden van de deelnemers te optimaliseren. In het opleidingstraject staan samenwerking, actiegerichtheid en het leren door zelf te doen centraal.
De informatiemanagers krijgen de benodigde bagage mee om de informatievoorziening van hun gemeente aan te laten sluiten op de bouwstenen, het binnengemeentelijk gebruik ervan te stroomlijnen en op andere uitdagingen, zoals de decentralisaties, te anticiperen.

i-Versnellers

Een i-Versneller richt zich op versnelde implementatie van een bouwsteen, een koppeling tussen bouwstenen of een NUP thema. Gemeentelijke projectleiders gaan actiegericht aan de slag met de implementatie. De kennis, vaardigheden en instrumenten die zij daarbij nodig hebben, krijgen zij aangereikt van Operatie NUP en de politieke eigenaren en beheerders van de betreffende bouwsteen. In bijvoorbeeld fysieke regionale sessies met collega-gemeenten, vanuit het interactieve platform waarop gemeenten NUP kennis en ervaring uitwisselen (de NUP Community), via de i-Coach of door gerichte communicatie richting bestuur en management van gemeenten.

De focus van de i-Versnellers ligt in 2012 op de Webrichtlijnen en de verbinding tussen de Basisregistraties Adressen en Gebouwen (BAG) en de Basisregistratie Waardering Onroerende Zaken (WOZ), aangezien deze resultaatsafspraken als eerste aan de orde zijn .

Via de i-Versneller Webrichtlijnen worden gemeenten ondersteund om eind 2012 aan de minimale toegankelijkheidsset van webrichtlijnen te kunnen voldoen. Gemeenten krijgen onder andere een quick scan van de website aangeboden, wat resulteert in een rapportage met verbeterpunten en maatregelen om geconstateerde fouten op te lossen. Indien uw gemeente al aan de minimale toegankelijkheidsset voldoet, wordt er aanvullende ondersteuning aangeboden in een apart traject.

De i-Versneller BAG-WOZ is erop gericht gemeenten dusdanig te ondersteunen dat ze uiterlijk 1 februari 2013 de verbinding tussen hun BAG en WOZ objecten hebben gerealiseerd zodat beide registraties op elkaar afgestemd zijn en blijven. In dit kader is uw gemeente onder andere voor regio-bijeenkomsten uitgenodigd en wordt de software die gemeenten inzicht biedt in de baten van de basisregistraties (i-Spiegel) zodanig aangepast dat inzichtelijk wordt in hoeverre uw gemeente de verbinding tussen de BAG en de WOZ heeft gerealiseerd en waar nog werk verricht moet worden.

i-Coach
De i-Coach is een door Operatie NUP opgeleide adviseur met als taak gemeenten te helpen de basisvoorzieningen te implementeren, te monitoren en te gebruiken. De i-Coaches hebben met alle gemeenten contact opgenomen om een afspraak in te plannen met de gemeentesecretaris en de NUP-coördinator binnen de gemeente, die zich bij Operatie NUP heeft geregistreerd.
Tijdens het gesprek licht de i-Coach de ondersteuning en middelen toe die Operatie NUP de gemeente biedt voor de implementatie van het NUP. Er worden concrete afspraken gemaakt over onder meer deelname aan de i-Ondersteuning en de inzet van i-Spiegel. Ook de door gemeenten ervaren knelpunten komen tijdens het gesprek aan bod.

Instappen op i-Ondersteuning
Als opdrachtgever van Operatie NUP adviseren wij u aan i-Ondersteuning mee te doen, zodat uw gemeente maximaal wordt gefaciliteerd bij de invoering van het NUP. U kunt instappen op i-Ondersteuning door:

- de informatiemanager(s) binnen uw gemeente vóór november aan te melden voor de i-NUP Academy en
- de betreffende projectleiders binnen uw gemeente zo spoedig mogelijk aan te melden voor de i-Versnellers Webrichtlijnen en BAG-WOZ.

I-Ondersteuning wordt grotendeels gefinancierd vanuit de middelen van Operatie NUP. Deelname aan de i-Versnellers is geheel kosteloos. Voor deelname aan de i-NUP Academy wordt een bijdrage gevraagd van € 4.975 per persoon.

Voor meer informatie over en het aanmelden voor i-Ondersteuning kunt u terecht op de website van het programma Operatie NUP (www.operatienup.nl).

Gebruik van de financiële middelen (kasschuif)
Gemeenten ontvangen in de periode 2011- 2015 via het Gemeentefonds over een periode van vier jaar een bedrag van in totaal € 104 miljoen. De budget helpt gemeenten bij het feit dat de kosten voor de baat uitgaan. Gemeenten kunnen zo naar eigen behoefte specifieke ondersteuning inkopen. De gemeentelijke bijdrage wordt door het Rijk middels een kasschuif in het Gemeentefonds jaarlijks voorgeschoten.

Wij adviseren u nogmaals om binnen uw gemeente afspraken te maken met FEZ, dienstverlening en I&A over de mogelijke besteding van deze middelen. De constructie van de kasschuif is expliciet bedoeld om investeringen mogelijk te maken, die helpen bij de ingebruikname van de NUP bouwstenen. U kunt de kasschuif onder andere aanwenden om de deelname van uw informatiemanager(s) aan de i-NUP Academy mee te bekostigen.

Hoogachtend,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

mr. R.J.J.M. Pans
voorzitter directieraad

Deze ledenbrief staat ook op www.vng.nl onder brieven.

Gemeente Texel
INGEKOMEN
31. 08. 2012
Corresp. nr:

Augustus 2012, t'Horntje.

Geachte leiders van Texel,

Nu er volgende maand verkiezingen zijn en de vakanties bijna afgelopen, wil ik u graag wat vragen. Allereerst wil ik me voorstellen, mijn naam is Bertha Boogaard Dros, bijna 80 jaar oud, geboren in Oosterend waar mijn vader een bakkerij had. Er waren trouwens vijf bakkers in die tijd in Oosterend. Ook vijf kruideniers, twee slagers, twee groenteboeren enz. we hadden er vast allemaal onze boterham, nu is er nog een supermarkt en gelukkig de laatste tijd weer een slager, in de woonkamer van die slagerij kan je zelfs een broodje eten en koffie drinken. Ik vind dat een leuk idé ,ook in Oost schijnt iemand te zijn die veel van koken houd en soms mensen bij zich uitnodigt, ik vind zulke dingen erg leuk. Mijn vader vertelde toen hij nog leefde over de vele winkeltjes die er vroeger aan Oosterend waren, toen uit pure noodzaak, als er weer een scheepje vergaan was, en er toch brood op de plank moest komen als de vader en kostwinner niet meer thuis kwam. De vrijheid om te doen wat je leuk vind of wat nodig is maakt het leven goed. Maar het kan ook anders gaan. Mijn man en ik wonen alweer zo'n 25 jaar jaar op het Horntje, nadat we een aantal jaren met ons gezin, aan de overkant hebben gewoond. We kerken in den Hoorn en vonden daar ook onze vrienden en kennissen. Vorig jaar hoorde we dat de aardappelen en uien maar één cent per k.g. opbrachten, zo'n oogst kost dus meer dan hij opbrengt. Dat zette me aan het denken. Boeren hebben het vaak moeilijk gehad, en ik denk nu nog zwaarder dan vroeger. Vroeger hadden ze vaak grote gezinnen, de kinderen hielpen al jong mee. Als vader goed vijftig was kwam een van de zoons al van school en kon hij het wat kalmer aandoen. Dat is nu vaak anders, de kinderen moeten in ieder geval tot hun achttiende op school, vaak naar de overkant, en vader ploetert in zijn eentje om het boekengeld en kamerhuur voor zijn kinderen bij elkaar te verdienen, en komen ze dan nog thuis of hebben ze wat anders bedacht? Boeren moeten ook vaak iets bedenken om rond te komen. Ik bekijk het natuurlijk uit de verte, maar als ik zie hoe creatief ze kunnen zijn bewonder ik ze. De boerencampings bijvoorbeeld hebben ze vaak echt nodig om te overleven. Ze hebben alleen niet allemaal een kans om een camping te beginnen. Sommigen hebben een echte schapen boet en vinden dat daar ook andere mensen van mogen genieten. Ze maken een pad naar die schuur omringt door een brede bloemenrand. Een bankje om uit te

rusten en om van de prachtige omgeving te genieten, binnen staat een tafel met inlichtingen over de natuur en een potje koffiepoeder met kopjes een trommel koekjes en warm water. Je kan ook opschrijven wat je van deze welkome rustplaats vindt. De laatste tijd heb ik me een paar keer nogal boos gemaakt en dat is niet zo goed voor een oud mens, vandaar deze brief., want het mag niet. Je mag niet doen op je eigen land in je eigen boet wat je leuk lijkt! Ook het idee om met een huifkar tochtjes om den Hoorn te maken mag niet, want je hebt alleen maar een trekker en geen paard. Om natuurlijk nog maar niet te praten over een maais doolhof! Mensen weten jullie wel dat je hier mensen hebt met leuke idee-en. Jullie moeten met ouwe sinterklaas eens komen kijken wat er bedacht wordt over het afgelopen jaar maar ook over de toekomst!. Geef die boeren liever eens een schouderklopje en bedenk eens dat ze in moeilijke tijden wel eens wat geholpen zouden kunnen worden!! Denk hier eens over, juist in deze tijd nu in verschillende landen de oogst mislukt,dat we onze boeren niet kunnen missen maar moeten koesteren. Neem dit maar eens van een oud mens aan.

Groeten van Berth Boogaard Dros.
Noorder Haaks 15.
1797 SJ 't Horntje.

Kopie aan:
marit

Postadres
Postbus 200
1790 AE Den Burg

Bezoekadres
Emmalaan 15
1791 AT Den Burg

T 14 0222
F 0222 - 362287
E gemeente@texel.nl
www.texel.nl

Mevrouw B. Boogaard - Dros
Noorder Haaks 15
1797 SJ DEN HOORN

Uw brief van	31-08-2012	Contactpersoon	Dhr J.G.J.C. van Schaik
Uw kenmerk	--	Telefoonnummer	0222 - 362151
Ons nummer	12.UP11136	r/t	rvs/lc

Onderwerp "Geef boeren eens een schouderklopje in deze moeilijke tijden"

Datum - 2 OKT. 2012

Geachte mevrouw Boogaard,

Hartelijk dank voor uw brief met uw overpeinzingen over allerlei zaken die zich in uw directe omgeving afspelen. Wij stellen uw betrokkenheid op prijs en zouden willen dat iedereen zo betrokken is als u.

Uw brief geeft een mooie terugblik in de tijd met tegelijk een kritische blik naar het heden. Zo bewondert u de creativiteit in mensen en vooral van de boeren die, zoals u zegt, het ook nodig hebben om rond te kunnen komen. Wij kunnen uw bewondering delen en vinden het fijn als mensen creatief en ondernemend zijn. Dat komt de omgeving ten goede.

Niet altijd passen deze creatieve gedachten binnen de afspraken die wij voor onze gemeente hebben gemaakt. Zoals u weet hebben wij ons te houden aan wat de wetgever ons in wetten voorschrijft en wat de gemeenteraad in gemeentelijke verordeningen voorschrijft. Deze regelingen komen in een democratisch besluitvormingsproces tot stand waar ruimte voor inspraak is. Het is onze taak als dagelijks bestuur van de gemeente om deze regels naar billijkheid en redelijkheid uit te leggen en waar nodig ook handhavend op te treden. Het zijn de afspraken die wij met z'n allen hebben gemaakt.

Als u het op prijs stelt willen wij u uitnodigen eens een raadsvergadering mee te maken om te zien hoe de besluitvorming tot stand komt en dat er ruimte is voor inspraak bij de verschillende onderwerpen. Als u hiervan gebruik wenst te maken kunt u contact opnemen met onze raadsgriffier, bereikbaar op telefoonnummer 0222 - 362145 of per e-mail griffier@texel.nl, met wie u nadere afspraken kunt maken om als gast een raadsvergadering bij te wonen.

Hoogachtend,

Burgemeester & Wethouders van Texel,
De secretaris, De burgemeester,

O.J. Werkman (wnd.) F.C. Giskes

Bijlagen --

Gemeente Texel
INGEKOMEN
31. 08. 12
Corresp. nr: 12.0k893

Augustus 2012, t'Horntje.

Geachte leiders van Texel,

Nu er volgende maand verkiezingen zijn en de vakanties bijna afgelopen, wil ik u graag wat vragen. Allereerst wil ik me voorstellen, mijn naam is Bertha Boogaard Dros, bijna 80 jaar oud, geboren in Oosterend waar mijn vader een bakkerij had. Er waren trouwens vijf bakkers in die tijd in Oosterend. Ook vijf kruideniers, twee slagers, twee groenteboeren enz. we hadden er vast allemaal onze boterham, nu is er nog een supermarkt en gelukkig de laatste tijd weer een slager, in de woonkamer van die slagerij kan je zelfs een broodje eten en koffie drinken. Ik vind dat een leuk idé ,ook in Oost schijnt iemand te zijn die veel van koken houd en soms mensen bij zich uitnodigt, ik vind zulke dingen erg leuk. Mijn vader vertelde toen hij nog leefde over de vele winkeltjes die er vroeger aan Oosterend waren, toen uit pure noodzaak, als er weer een scheepje vergaan was, en er toch brood op de plank moest komen als de vader en kostwinner niet meer thuis kwam. De vrijheid om te doen wat je leuk vind of wat nodig is maakt het leven goed. Maar het kan ook anders gaan. Mijn man en ik wonen alweer zo'n 25 jaar jaar op het Horntje, nadat we een aantal jaren met ons gezin, aan de overkant hebben gewoond. We kerken in den Hoorn en vonden daar ook onze vrienden en kennissen. Vorig jaar hoorde we dat de aardappelen en uien maar één cent per k.g. opbrachten, zo'n oogst kost dus meer dan hij opbrengt. Dat zette me aan het denken. Boeren hebben het vaak moeilijk gehad, en ik denk nu nog zwaarder dan vroeger. Vroeger hadden ze vaak grote gezinnen, de kinderen hielpen al jong mee. Als vader goed vijftig was kwam een van de zoons al van school en kon hij het wat kalmer aandoen. Dat is nu vaak anders, de kinderen moeten in ieder geval tot hun achttiende op school, vaak naar de overkant, en vader ploetert in zijn eentje om het boekengeld en kamerhuur voor zijn kinderen bij elkaar te verdienen, en komen ze dan nog thuis of hebben ze wat anders bedacht? Boeren moeten ook vaak iets bedenken om rond te komen. Ik bekijk het natuurlijk uit de verte, maar als ik zie hoe creatief ze kunnen zijn bewonder ik ze. De boerencampings bijvoorbeeld hebben ze vaak echt nodig om te overleven. Ze hebben alleen niet allemaal een kans om een camping te beginnen. Sommigen hebben een echte schapen boet en vinden dat daar ook andere mensen van mogen genieten. Ze maken een pad naar die schuur omringt door een brede bloemenrand. Een bankje om uit te

rusten en om van de prachtige omgeving te genieten, binnen staat een tafel met inlichtingen over de natuur en een potje koffiepoeder met kopjes een trommel koekjes en warm water. Je kan ook opschrijven wat je van deze welkome rustplaats vindt. De laatste tijd heb ik me een paar keer nogal boos gemaakt en dat is niet zo goed voor een oud mens, vandaar deze brief., want het mag niet. Je mag niet doen op je eigen land in je eigen boet wat je leuk lijkt! Ook het idee om met een huifkar tochtjes om den Hoorn te maken mag niet, want je hebt alleen maar een trekker en geen paard. Om natuurlijk nog maar niet te praten over een maais doolhof! Mensen weten jullie wel dat je hier mensen hebt met leuke idee-en. Jullie moeten met ouwe sinterklaas eens komen kijken wat er bedacht wordt over het afgelopen jaar maar ook over de toekomst!. Geef die boeren liever eens een schouderklopje en bedenk eens dat ze in moeilijke tijden wel eens wat geholpen zouden kunnen worden!! Denk hier eens over, juist in deze tijd nu in verschillende landen de oogst mislukt,dat we onze boeren niet kunnen missen maar moeten koesteren. Neem dit maar eens van een oud mens aan.

Groeten van Berth Boogaard Dros.
Noorder Haaks 15.
1797 SJ 't Horntje.

Gemeente Texel

Motie

Raad	12 november 2012
9 Volkshuisvesting	
Portefeuillehouder	E. Hercules

Bijlagen

1. Algemene toelichting op de Startersregeling
2. Brochure Starterslening

Onderzoek naar inzet Starterslening op Texel

Starters vinden moeizaam een plek op de Texelse woningmarkt. Dat heeft te maken met (te weinig) beschikbaarheid van woningen maar ook met *betaalbaarheid*. Op 10 november 2009 diende de PvdA een motie in met als titel 'Dichterbij je eigen huis'. De motie haalde het toen niet.
Maar we zijn nu 3 jaar verder. En de starters op Texel worstelen nog steeds. Het onderzoeken van de ins en outs van een Starterslening lijkt ons zinnig.

212 gemeenten doen mee aan het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVn).

Toelichting
In de Woonvisie 2008-2015 staat het volgende:
"Wij willen als gemeente ook een bijdrage leveren aan de betaalbaarheid, bijvoorbeeld door introductie van een Starterslening. Dat gaan we nog nader overwegen."

In maart 2012 heeft de raad de Woonvisie 2008-2015 geëvalueerd. De raad concludeerde dat de Woonvisie nog steeds een prima document is om op te varen, al zijn nog niet alle doelstellingen gehaald.

Een van de signaleringen die in het oog springt bij de evaluatie is:
"Het grootste aandeel van woningzoekenden ligt, net als in 2008, in de leeftijd van 23 tot en met 35 jaar. In het totaal ligt het aantal woningzoekenden op 833, dit is zowel een stijging ten opzichte van 2008 als ten opzichte van 2009. Vooral het aantal woningzoekenden tot 23 jaar is flink toegenomen."

De Starters hebben het dus nog steeds moeilijk op Texel.

Wij vinden dat het *nu* tijd is om het voornemen dat al in de Woonvisie verwoord staat ook uit te voeren en dus te onderzoeken of het instrument 'Starterslening' een positieve uitwerking kan hebben voor starters op de Texelse woningmarkt.

Vraagt het college

1. Te onderzoeken of deelname aan Starterslening van SVn een effectief instrument kan zijn om –met name- Texelse starters een betere kans te geven op een woning op Texel.
2. De resultaten van dit onderzoek in het tweede kwartaal 2013 aan de raad te presenteren, met een integraal advies.

Algemene toelichting

De Starterslening is verkrijgbaar bij de stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVn). SVn is in 1996 opgericht op initiatief van (destijds) Bouwfonds Nederlandse Gemeenten. De aandeelhoudende gemeenten kregen via SVn de mogelijkheid hun Bouwfonds-dividend op een nieuwe manier in te zetten.
SVn is een financiële partner van gemeenten voor het beheer van revolverende fondsen. In die rol verstrekt en beheert SVn laagrentende leningen voor de kwaliteitsverbetering van de volkhuisvesting, bijvoorbeeld bij het realiseren van nieuwbouw, herstructurering en aanpassing van de bestaande woningvoorraad. Door middel van het sluiten van een deelnemingsovereenkomst kunnen gemeenten gebruik maken van de producten en diensten van SVn.

Starterslening
In 2002 heeft SVn met een aantal gemeenten en in samenwerking met Nationale Hypotheek Garantie (NHG) het product 'Starterslening' ontwikkeld. Met dit instrument worden gemeenten in de gelegenheid gesteld een financiële impuls te geven aan de lokale (koop-) woningmarkt en de doorstroming te bevorderen. Nieuwbouw en bestaande koopwoningen zijn voor starters vaak onbetaalbaar en de bestaande stimuleringsregelingen (koopsubsidie (BEW +) en dergelijke) blijken niet voldoende. De BEW + is overigens inmiddels beëindigd, doordat het ministerie van VROM geen nieuwe middelen hiervoor beschikbaar stelt. De Starterslening geeft de gemeenten een instrument in handen om op het lokale woonbeleid afgestemde Startersleningen te verstrekken aan nieuwkomers op de woningmarkt. De gemeente bepaalt de doelgroep en het woningsegment of zet de Starterslening wijkgericht in. Zo kan de gemeente optimaal inspelen op de behoeften en ontwikkelingen op de lokale woningmarkt.

De belangrijkste voorwaarden die in de gemeentelijke verordening moeten worden opgenomen, zijn de volgende punten:

1. De maximale koopsom (inclusief bijkomende kosten) mag niet hoger zijn dan de verwervingskosten NHG die op dat moment van toepassing zijn. De gemeente kan de verwervingskosten lager vaststellen.
2. De hoogte van de Starterslening is standaard maximaal 20% van de verwervingskosten van de woning. De gemeente is vrij om daarbij de hoofdsom van de Starterslening te maximeren.
3. Verder moet zowel de eerste hypotheek als de Starterslening onder Nationale Hypotheek Garantie bij het Waarborgfonds Eigen Woning (WEW) aangemeld worden.
4. Tot slot geldt de algemene voorwaarde dat de Starterslening en de Koopsubsidie BEW + niet tegelijkertijd mogen worden toegekend.

Naast de eisen die het ministerie van VROM stelt, hebben gemeenten een grote mate van beleidsvrijheid om lokaal maatwerk te leveren en op de lokale situatie in te spelen.
De gemeenten bepalen in de verordening zelf de doelgroep en het marktsegment waar de regeling op van toepassing is. Als het gaat om de doelgroep kunnen gemeenten in de

verordening een bepaling opnemen over de leeftijd, inkomen, verblijfsduur in de gemeente en dergelijke. Bij het marktsegment kunnen gemeenten bepalen of het gaat om een project, nieuwbouw, bestaande woningen en het maximale aankoopbedrag.

Procedures en gemeentelijke uitvoeringsregels Starterslening
De Procedures en Gemeentelijke Uitvoeringsregels Starterslening en de Productspecificaties Starterslening, vastgesteld door SVn, zijn van toepassing op deze verordening. Doordat de gemeente zich door middel van een deelnemingsovereenkomst heeft uitgesproken voor deelname aan de producten van SVn, zijn ook de procedures en gemeentelijke uitvoeringsregels van de verschillende producten van kracht. Hierin zijn de voorwaarden en procedures opgenomen voor deelname aan de Starterslening. Allereerst bepaalt de gemeente in een gemeentelijke verordening de algemene en bijzondere voorwaarden die van toepassing zijn waaronder de doelgroep en het marktsegment van woningobjecten.

De gemeente toetst vervolgens aan de hand van de verordening of de verzoeker in aanmerking komt voor een Starterslening en reikt het SVn-aanvraagformulier Starterslening uit. SVn verzorgt de financiële toetsing en brengt advies uit aan de gemeente over de hoogte van de Starterslening. De gemeente besluit over de toekenning van de lening en de te stellen condities, zoals de hoogte van de lening en eventuele bijzondere voorwaarden. Dit wordt door de gemeente vastgelegd in een toewijzingsbesluit. Als de lening niet wordt toegekend, wordt de aanvrager hiervan middels een afwijzingsbesluit door de gemeente op de hoogte gesteld.

Na de toekenning heeft de aanvrager de gelegenheid een bancaire lening aan te vragen en deze offerte binnen vier weken na verzenddatum van het toewijzingsbesluit naar SVn te sturen. Na een toetsing van de bancaire offerte brengt SVn een offerte voor de VROM Starterlening uit.

Gemeente Texel

.txl

PvdA PRO Texel

Initiatiefvoorstel

Een menselijke maat en Texelse aanpak voor zorg, welzijn en sociale dienst.

Raad 21 november 2012
6 Sociale voorzieningen & maatschappelijke dienstverlening
Portefeuillehouder H. Huisman-Peelen
Bijlage: De in opdracht van het Ministerie van SZW opgestelde 'Toekomstschets inrichting Sociaal Domein'

Er is een toenemende regionalisering en schaalvergroting op de terreinen Awbz, Wmo, Jeugdzorg, huishoudelijke hulp en Sociale Dienst. Argumenten achter deze processen zijn meestal: "We moeten wel", "We kunnen het niet alleen" en "Het is goedkoper". In de eerste maanden van 2013 zal één regionaal visiedocument aan de 6 raden van de Kop van Noord Holland, en dus ook aan Texel, worden aangeboden. De PvdA Pro Texel wil echter dat ook dat inzicht ontstaat in de (toekomstige) zorgvraag op Texel, alsmede de (on)mogelijkheden op beleid en uitvoering op Texel te houden.

Besluit

1. De volgende processen en trajecten te onderzoeken: transitie AWBZ-WMO (controversieel verklaard), transitie Jeugdzorg, regionale aanbesteding Huishoudelijke Hulp en decentralisatie Wet werken naar vermogen (WWnV), inclusief WAJONG, waarbij geldt dat het onderzoek richt zich op:
   a) Het huidige budget en het verwachte toekomstige budget dat naar bovengenoemde zorg en welzijnstaken.
   b) De omvang van het Texelse klantenbestand (zicht op de *zorgvraag* dus) en de te verwachten tendensen hierin.
   c) Een analyse of het proces/traject ook in eigen handen georganiseerd en uitgevoerd kan worden, met de voor- en nadelen.
2. Dit onderzoek extern te laten uitvoeren en hiervoor maximaal € 50.000 beschikbaar te stellen uit het niet bestede WMO budget 2012.
3. De Kaderstellende avond die is toegezegd n.a.v. de discussie over 'Regionale visie transitie begeleiding AWBZ naar de Wmo' te *verbreden* naar een Kaderstellende avond over het gehele Sociale Domein (inclusief Huishoudelijke Hulp). De in opdracht van het Ministerie van SZW opgestelde 'Toekomstschets inrichting Sociaal Domein' kan hier input voor geven.
4. Dat de resultaten in het eerste kwartaal 2013 –bij voorkeur gelijktijdig met het regionale visiedocument, zodat een integrale afweging kan worden gemaakt- aan de raad moeten worden aangeboden.

Toelichting

De argumenten voor regionalisering en schaalvergroting worden te weinig onderbouwd met harde cijfers. De PvdA pro Texel stelt het volgende:

1. **Menselijke maat.** Schaalvergroting en regionalisering zet de kwaliteit van persoonlijke, 'Texelse' zorg en dienstverlening juist onder druk.
2. **Zeggenschap.** Controle en mogelijkheden voor bijsturing door raad en college wordt sterk bemoeilijkt door het in de regio op afstand zetten van diverse beslissingen en processen.
3. **Werkgelegenheid.** Uitbesteden en aanbesteden leidt tot vermindering van de werkgelegenheid op deze terreinen op het eiland.
4. **Kennisverlies.** Regionalisering van beleidsvorming en aanbesteding leiden tot vermindering van kennis op dit gebied in de gemeentelijke organisatie.
5. **Overhead.** Teveel geld gaat op aan regionale overhead en problemen van andere gemeenten. Geld dat ook gebruikt kan worden om onze (toekomstige) klanten te bedienen.

PvdA Pro Texel denkt dat de meeste, zo niet alle (nieuwe) taken prima of zelfs beter op en door Texel zelf georganiseerd kunnen worden. Onderzoek naar deze taken is, op dit moment, echter vooral gericht op *regionalisering*, niet op een lokale aanpak. Daarom doet de PvdA dit voorstel.

Dit voorstel heeft als eerste doel tot meer kennis te komen van de Texelse situatie, zodat de raad gedegen afwegingen kan maken over lokale aanpak versus regionalisering. Het hoogste doel is om zorg en welzijn op Texel minimaal gelijk te houden en zo mogelijk te verbeteren.

Toekomstschets inrichting sociaal domein

Arbeidstoeleiding van multiprobleemcliënten centraler

Inhoud

Voorwoord 4
Samenvatting 5

1 Inleiding 9

2 Ontwikkelingen in het sociale domein 13
2.1 Inkomen en arbeidstoeleiding 13
2.2 Zorg en jeugd 15
2.3 Onderwijs 17

3 Leerpunten en kansen voor gemeenten 19
3.1 Leerpunten 19
3.2 Kansen 22

4 Nieuwe inrichting maatschappelijk ondersteuning 25
4.1 Lenen van de gezondheidszorg 25
4.2 Nieuwe inrichting 26
4.3 Kracht van burgers en samenleving (nulde lijn) 27
4.4 Directe afhandeling (eerste lijn) 29
4.5 Complexe en/of langdurige ondersteuning (tweede lijn) 34

Verantwoording 39

Voorwoord

De arbeidstoeleiding van huishoudens met meervoudige problemen krijgt vaak niet de aandacht die het verdient. De komst van de Wet werken naar vermogen, de overgang van Jeugdzorg en extramurale begeleiding naar gemeenten en de nieuwe wet op Passend Onderwijs, biedt gemeenten de kans om veel meer maatwerk en samenhang in beleid en uitvoering te organiseren. Vooral de dienstverlening aan burgers met problemen op meerdere leefgebieden kan verbeteren door integraal lokaal beleid. Bij multiprobleemcliënten is er sprake van combinaties van problemen met opvoeding, werkloosheid, gezondheid, sociaal isolement, schulden, huisvesting enz.

Het verwerven van economische zelfstandigheid door betaald werk staat voorop. Als dat niet mogelijk is, moeten mensen in staat worden gesteld om actief deel te nemen aan de samenleving. Voor ons is het signaleren van kansen op uitstroom naar werk en arbeidsparticipatie een belangrijk doel, ook bij burgers met veel problemen. Het inzicht dat werk de gezondheid ondersteunt en bevordert en mensen zich prettiger voelen als ze van betekenis zijn voor anderen, wordt door steeds meer partijen gedeeld.

Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) heeft met departementen van de ministeries van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS), Binnenlandse Zaken (BZK), Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) en Veiligheid en Justitie het initiatief genomen voor een handreiking voor gemeenten waarin de kansen op werk, voor de groep met meervoudige problemen, voorop staan.

Deze handreiking is tot stand gekomen met medewerking van diverse gemeenten die in tien sessies ruimhartig input hebben geleverd. Bij het opstellen van deze handreiking zijn ook VNG, UWV en Divosa betrokken. De handreiking is opgesteld door Rogier den Uyl en Bob de Levita van Radar, bureau voor sociale vraagstukken.

Maart 2012

Samenvatting

Nederland staat aan de vooravond van een ingrijpende herinrichting van de verzorgingsstaat. Dit gaat gepaard met een aantal grote decentralisaties van beleid en uitvoering op het terrein van werk en inkomen, onderwijs, jeugd(zorg) en welzijn naar gemeenten. De decentralisaties stellen andere eisen aan de inrichting van de dienstverlening van de toekomst. Veel oude instituties zullen plaats moeten maken voor nieuwe denkwijzen over inrichting en organisatie van de dienstverlening en over de rol van de overheid en van de burgers zelf.

In deze handreiking wordt gepoogd een schets te geven van de hoofdlijnen en de richting waarbinnen gemeenten de dienstverlening voor groepen burgers die ondersteuning nodig hebben, zo effectief en efficiënt mogelijk kunnen vormgeven. De nieuwe kaders van de decentralisaties bieden daartoe mogelijkheden.

Deze handreiking schrijft niet voor hoe gemeenten de invulling van het nieuwe sociale domein ter hand moeten nemen. Het biedt een denkkader om binnen gemeenten met elkaar in gesprek te gaan over systeeminnovaties die nodig zijn in het sociale domein. Daarbij is het denken over arbeidstoeleiding een belangrijk thema, om binnen de toekomstige wettelijke en financiële kaders meer kwaliteit en efficiency te bereiken in de dienstverlening aan burgers.

Arbeidsparticipatie is een van de belangrijkste doelen van gemeenten en burgers. Werk geeft zelfstandigheid, status en stabiliteit. Werk biedt contacten en maakt dat mensen van betekenis zijn voor anderen en voor zichzelf. Werken is in zijn algemeenheid goed voor de gezondheid. Als betaald werk nog niet haalbaar is, is dagbesteding of arbeidsmatige dagbesteding een zinvol doel om na te streven. Ook uit kosten oogpunt is aandacht voor werk belangrijk. Het perspectief is zo veel mogelijk een vorm van betaald werk. Dit geldt ook voor burgers met problemen op meerdere leefgebieden, zoals psychische problemen, problemen met de opvoeding van hun kinderen, verslaving en schulden. Deze ‘multiproblematiek’ maakt het krijgen en houden van werk moeilijk.

Welke kansen bieden de drie decentralisaties gemeenten om ook voor multiprobleemgezinnen een effectieve aanpak te organiseren? Het gaat om een aanpak die primair gericht is op werk en anders op meedoen of het stabiliseren van de situatie.

In 10 brainstormsessies met gemeenten[1] is deze vraag onderzocht. Deze handreiking is op basis van deze sessies geschreven.

Bij de arbeidstoeleiding van mensen met meervoudige problemen is het belangrijk om aandacht te hebben voor die problemen. Arbeidstoeleiding, sociale, maatschappelijke en psychische hulpverlening zijn echter nog te vaak gescheiden werelden. Zo is ook de hulpverlening aan deze mensen vaak nog te eenzijdig gericht op het bieden van zorg. Nu staat het verlenen van zorg voorop en komt participatie pas op de tweede plaats. In de ideale situatie zou direct oog moeten zijn voor participatie voor of naast de zorg.

---

[1] Zie voor gemeenten de bijlage verantwoording.

Gemeenten kunnen de komende tijd de ondersteuning op het terrein van werk, opvoeding, zorg, etc. opnieuw inrichten. De decentralisaties van taken en middelen op het gebied van jeugdzorg, extramurale begeleiding en sociale zekerheid bieden volop mogelijkheden voor samenhangende ondersteuning. Juist burgers met problemen op meerdere leefgebieden zijn daarmee geholpen.

Gemeenten willen toe naar een nieuw maatschappelijk ondersteuningstelsel.

Het gaat om een beweging:
- van vooral individuele naar meer collectieve arrangementen
- van aanbod- en systeemgericht naar vraag- en mensgericht
- van curatief naar preventief
- van zware zorg naar lichte ondersteuning
- van formele naar meer informele ondersteuning
- van exclusief naar inclusief
- van duur en bureaucratisch naar goedkoper, effectief en efficiënt
- van sectoraal naar integraal

In deze handreiking schetsen we een raamwerk voor de nieuwe inrichting van maatschappelijke ondersteuning in brede zin. Dit is ontleend aan initiatieven die in meerdere gemeenten in gang zijn gezet. In dit raamwerk wordt een drieslag in nulde, eerste- en tweedelijns voorzieningen beschreven. In al deze voorzieningen is aandacht voor werk en arbeidsmatige participatie mogelijk. We beschrijven voorbeelden waarin het actuele denken over toeleiding naar werk een centrale plaats in de ondersteuning van burgers kan krijgen.
Er kan nog zoveel meer gebeuren. Gemeenten en andere betrokken partijen zijn nog aan het zoeken. We geven in deze handreiking alvast de volgende tips mee om de kansen op werk te vergroten en om dagbesteding slimmer te organiseren

Versterken van de burger en kracht van de samenleving in de **nulde lijn**:
- Gemeente gaat investeren in de kracht van burgers en de samenleving. Burgers worden aangesproken op de eigen verantwoordelijkheid.
- Het gaat om initiatieven van burgers: vrijwilligerswerk en mantelzorg.
- Maar het gaat ook om goede en toegankelijke basisvoorzieningen, zoals school en consultatiebureau.
- De gemeente kan ook investeren in een breed palet aan preventieve voorzieningen. Zoals sport en cultuur om te zorgen dat mensen gezond blijven en er ruimte is voor ontmoeting en het opbouwen van een sociaal netwerk.
- Er liggen kansen om arbeidstoeleiding en arbeidsparticipatie in de samenleving te versterken. De meeste mensen willen werken en er zelf voor zorgen dat ze aan het werk komen. Als mensen dat nog niet zelfstandig kunnen, biedt de gemeente ondersteuning.

Kortdurende hulp in de **eerste lijn**:

- Bij eerstelijns ondersteuning gaat het om gratis toegankelijke individuele ondersteuning aan burgers door professionele, medewerkers. Dit is gelimiteerd, want individuele ondersteuning is kostbaar. Er zijn twee soorten eerstelijns ondersteuning: de inzet van een sociaal werker in wijkteams en een loket voor toewijzing van individuele verstrekkingen.
- De prioriteit voor hulp aan burgers met meerdere problemen moet veranderd worden: het belang van participatie moet groter worden. Werken en actief met en voor anderen bezig zijn, is belangrijk voor de gezondheid en de sociale contacten. En uitkeringen kosten de gemeente veel geld.

Inkopen gespecialiseerde ondersteuning in de **tweede lijn**:

- De toegang tot de tweedelijns ondersteuning verloopt via de eerste lijn.
- In de tweede lijn bevindt zich de complexe en/of langdurige zorg. In het verleden is die veelal buiten de directe leefomgeving van de burger geboden. We zien in dit domein de regisseur die zorgt voor de integrale ondersteuning van een huishouden of gezin met meervoudige problemen. Ook hier is aandacht voor arbeidstoeleiding van belang
- Bij de tweede lijn wordt primair gestuurd op effectiviteit, efficiëntie en kwaliteit van dienstverlening. Er zal worden gewerkt met resultaat- en prestatie indicatoren. De ontwikkeling van het nieuwe stelsel van maatschappelijke ondersteuning staat of valt bij het krijgen van inzicht in de prestaties die aanbieders leveren en het kunnen bieden van financiële prikkels die gewenst gedrag ontlokken.
- Voor burgers die langdurig hulp nodig hebben, is er een regisseur die het mandaat heeft om voorzieningen in te zetten, zoals hulp bij de administratie, huishoudelijke hulp en hulp bij het vinden van een woning.
- Er is een groep burgers die niet mee kan komen in regulier werk (ook niet met loondispensatie) of in het vrijwilligerswerk. Deze groep komt in aanmerking voor beschut werken of dagbestedingsactiviteiten.

1

Gemeenten verantwoordelijk voor kwetsbare burgers
Multiproblematiek in eigen omgeving aanpakken
Aanpak richten op hele gezin
Meer accent op toeleiden naar werk
Werken aan doelmatigheid hulpverlening

Inleiding

Gemeenten worden de komende jaren verantwoordelijk voor vrijwel de volledige ondersteuning aan kwetsbare burgers. Alleen medische zorg en onderwijs vallen nog buiten de reikwijdte van gemeenten. Gemeenten staan binnen de overheid het dichtst bij hun burgers. Zij zijn het die problemen het snelst zien en de gevolgen merken als een gezin ontspoort en het helemaal uit de hand loopt. Zeker als er meerdere problemen binnen een gezin spelen, is er een belangrijke rol weggelegd voor de gemeenten.

Een substantiële groep Nederlanders heeft te maken met meerdere problemen op verschillende leefgebieden. Deze 'multiproblematiek' maakt het krijgen en houden van werk moeilijk. Een eerste cijfermatige verkenning voor het ministerie van SZW liet zien dat het om ruim 300.000 mensen gaat.[2] Deze mensen zijn vaak in een vicieuze cirkel van problemen terechtgekomen die ze zelf niet meer kunnen doorbreken. In onderzoek van *Meccano/ AStri* zijn groepen onderscheiden waarin de multiproblematiek en het gebrek om daar op eigen kracht uit te komen in het bijzonder speelt.

Er zijn vijf groepen onderzocht:[3]

1 Laag opgeleiden
2 Jongeren
3 Ex-gedetineerden
4 Licht verstandelijk beperkten
5 Zieke vangnetters/ WWB'ers met een arbeidsbeperking.

Bij deze groepen spelen vooral zaken als een laag opleidingsniveau, gezondheidsproblemen, gebrek aan relevante werkervaring en langdurige werkloosheid. Bij gezinnen komen schulden, verslaving, opvoedingsproblemen en voortijdig schoolverlaten vaak voor.

De ontwikkelingen staan niet stil. Met de verdergaande decentralisaties krijgen gemeenten mogelijkheden om een eigen inrichting van het sociale domein te kiezen. Gemeenten kunnen daarmee een aantal knelpunten oppakken. Deze worden hier kort opgesomd:

- De aanpak is vaak gericht op een individu en niet op het huishouden of het gezin. Daarmee worden soms meer problemen aangepakt dan nodig. Sommige problemen bij kinderen verdwijnen bijvoorbeeld als het met of tussen de ouders beter gaat;
- De hulpverlening is te veel gericht op het bieden van zorg en er is weinig oog voor toeleiding naar werk, terwijl werk leidt tot economische zelfredzaamheid en minder zorgbehoeften. En soms lost werk zelfs een deel van de problemen op (bijvoorbeeld bij armoede);
- Er wordt te veel volgtijdelijk gewerkt: eerst de verslaving en schuldproblematiek oplossen en daarna ondersteunen richting werk;
- De huidige werkwijze leidt te vaak tot passiviteit van de hulpzoekers;
- Er zijn te veel hulpverleners per multiprobleemgezin, zodat diffusie van verantwoording en ondoelmatige hulpverlening kan optreden.

---

2) Bosselaar, H., E. Maurits, P. Molenaar-Cox en R. Prins (2010), *Multiproblematiek bij cliënten, verslag van een verkenning in relatie tot arbeidsparticipatie*, Den Haag: Ministerie van SZW.

3) Dit sluit niet uit dat er ook andere groepen zijn die vaak met multiproblematiek te maken hebben.

- De financiële prikkels zijn verkeerd. Hierdoor wordt er te laat, te lang en met te zware middelen ingegrepen bij gezinnen waar het niet goed gaat.

'Nu is er sprake van een "file voor de voordeur": er zijn te veel hulpverleners en casemanagers bij probleemgezinnen.'

'De hulpverlening heeft te weinig oog voor het belang van dagbesteding en werk van cliënten. Werk begint bij maatschappelijke inzet'

Het gevolg van deze knelpunten is dat de weg naar werk voor burgers met meervoudige problemen uit het zicht is geraakt. Dit leidt tot langdurige uitkeringsafhankelijkheid en daarmee tot hoge kosten voor gemeenten en de samenleving. Toeleiding naar werk, ook van mensen met veel problemen op meerdere leefgebieden, is cruciaal voor gemeenten.

Daarnaast blijkt uit onderzoek dat voor burgers werken en actief met anderen bezig zijn, belangrijk is voor de gezondheid en voor het functioneren in hun sociale omgeving. Hier is zowel internationaal [4] als nationaal bewijs voor. Uit de dissertatie van Merel Schuring [5] blijkt dat het krijgen en hebben van werk positief bijdraagt aan de gezondheid en aan het algemene welbevinden van mensen.

Werk biedt structuur, status, een betere gezondheid en een inkomen. Het is daarom van belang om ook bij een zorgtraject of andere hulpverleningstrajecten de prioriteit bij toeleiding naar werk te leggen. Zowel de burger als de overheid heeft hier baat bij.

De vraag is: hoe kunnen gemeenten de inrichting van het nieuwe sociale domein zo structureren dat knelpunten zich minder voordoen en dat zij daarbij oog houden voor de toeleiding naar arbeid? Op basis van gesprekken en brainstormsessies met tien gemeenten[6] en organisaties uit het sociale domein, worden in deze handreiking oplossingrichtingen gegeven.

Gemeenten en beleidsmakers bij ministeries krijgen op basis van deze notitie een beeld van hoe er gedacht kan worden over de inrichting van een nieuw lokaal maatschappelijk ondersteuningsstelsel, waarin een meer structurele aanpak van arbeidstoeleiding van cliënten met een multiproblematiek een centrale plek heeft.

---

[4] De negatieve effecten op de gezondheid van werkloosheid of anderszins inactief worden zijn beschreven in veel verschillende studies. Voor een uitgebreid overzicht van de psychologische gevolgen van werkloosheid, zie Wanberg (2011). Op basis van gegevens voor Zweden concludeert Korpi (2001) dat er onomstotelijk bewijs is voor het verslechteren van de gezondheidsstatus door werkloosheid. Bartley et al. (2004) concluderen op basis van onderzoek op Britse data dat: het hebben van vast werk met goede werkomstandigheden substantieel bijdraagt aan het verlagen van het ziekterisico voor gezonde mensen. Vast werk draagt ook bij aan de kans op herstel. Dus niet alleen zorgt werkloosheid voor slechtere gezondheidsuitkomsten, de terugkeer naar werk draagt bij aan het herstel van gezondheid. Ontleend aan R. Dekker, Erasmus Universiteit 2011.

[5] The role of health and health promotion in labour force participation, M. Schuring, Erasmus Universiteit, 2010.

[6] Zie voor gemeenten de bijlage verantwoording.

Leeswijzer

Het tweede hoofdstuk schetst wat er momenteel op gemeenten afkomt.
In hoofdstuk drie worden leerpunten en kansen voor gemeenten geschetst.
Op basis van de ontwikkelingen en de kansen geeft hoofdstuk vier een mogelijke nieuwe inrichting van een breed en integraal stelsel van maatschappelijke ondersteuning.

2

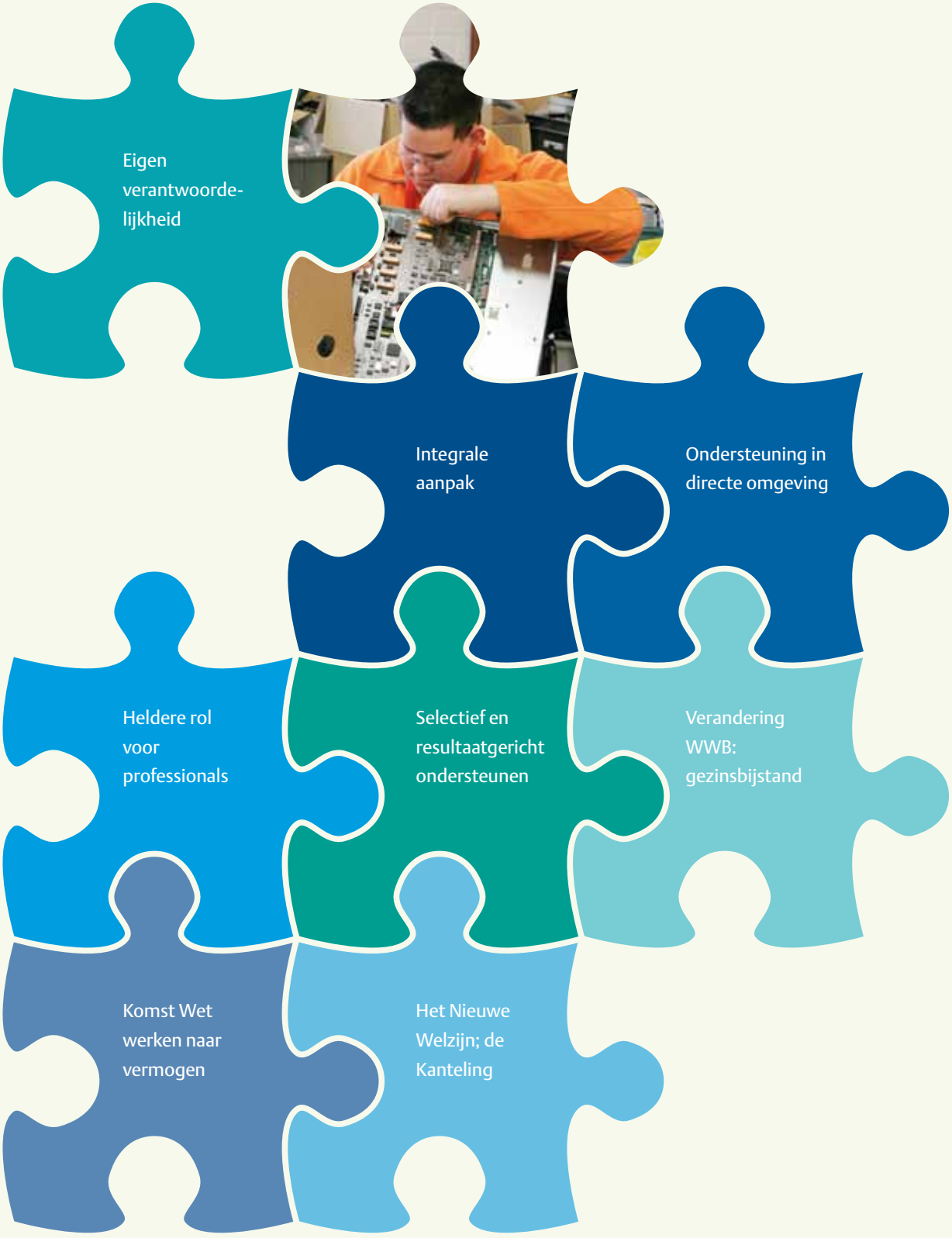
Eigen verantwoorde-lijkheid
Integrale aanpak
Ondersteuning in directe omgeving
Heldere rol voor professionals
Selectief en resultaatgericht ondersteunen
Verandering WWB: gezinsbijstand
Komst Wet werken naar vermogen
Het Nieuwe Welzijn; de Kanteling

Ontwikkelingen in het sociale domein

De komende jaren verandert er veel op het gebied van inkomen, arbeidstoeleiding, zorg en onderwijs. Gemeenten worden integraal verantwoordelijk voor: inkomensondersteuning, meedoen, arbeidsparticipatie en de zorg voor jeugd. Daarvoor krijgen zij acht miljard euro extra aan middelen tot hun beschikking, maar ze hebben ook te maken met een korting van bijna twee miljard euro. Dit vraagt van gemeenten dat ze een nieuwe kijk op het sociale domein ontwikkelen. Het speelveld van het sociale beleid verandert.

- De financiële ruimte in het participatiebudget wordt kleiner. Dit noopt tot een selectievere en efficiëntere inzet van de middelen voor ondersteuning van burgers.
- Daar staat tegenover dat gemeenten meer eigen keuzes kunnen maken over de inrichting van de begeleiding van mensen met een beperking. Ze kunnen de middelen combineren.
- Het sociale domein is traditioneel ingericht als een keten. Dit zal meer en meer veranderen in een netwerkorganisatie[7];

Naar een nieuw sociaal domein
- Eigen verantwoordelijkheid
- Collectieve voorzieningen voor individuele voorzieningen
- Integrale bundeling van expertises
- Ondersteuning is gecentreerd in de directe leefomgeving van burgers
- Versterken van de ruimte voor professionals: 'frontlijnsturing' en mandaat
- Selectiever en resultaatgericht

2.1 Inkomen en arbeidstoeleiding

Het hoofddoel op het gebied van inkomen en arbeidstoeleiding is economische zelfstandigheid voor iedereen. Er is een belangrijke omslag in het denken gaande. Ging in het verleden de discussie vooral over rechten en plichten, nu gaat het veel meer over eigen verantwoordelijkheid en prikkels om aan de slag te gaan. Al een aantal jaren is er een omslag gaande van een voorziening waarop recht bestaat, naar tijdelijke ondersteuning (vangnet), met prikkels om deel te nemen aan het reguliere arbeidsproces.

Aanpassing WWB

Met ingang van 1 januari 2012 is een belangrijke wijziging doorgevoerd in de WWB. De gezinsbijstand is ingevoerd. En er geldt een huishoudinkomenstoets. Dit betekent dat een gezin recht heeft op één bijstandsuitkering en dat rekening gehouden wordt met het inkomen en vermogen van alle gezinsleden. Het recht op meerdere uitkeringen is afhankelijk van de hoogte van het gezinsinkomen. De grens ligt bij het bijstandsniveau. Ook mag er geen in aanmerking te nemen vermogen zijn. De verplichtingen die aan de bijstandsuitkering zijn verbonden, zoals de inlichtingenverplichting en de re-integratieverplichting, gelden voor het gehele gezin.

[7] Samenwerkingsverbanden van bedrijven die juridisch of qua management geen geheel vormen. De bedrijven werken op vrijwillige wijze samen, omdat ze gezamenlijk een sterkere positie innemen dan wanneer ze afzonderlijk zouden opereren.

Als één van de gezinsleden zijn verplichtingen niet nakomt (ook de zoon of dochter boven de 18), dan kan het hele gezin daarvoor verantwoordelijk gehouden worden. Volwassen gezinsleden moeten elkaar dus op het rechte pad houden. De Wet investeren in jongeren (WIJ) is verdwenen als aparte wet en per 1 januari 2012 in de WWB opgegaan.

Wet werken naar vermogen

De Wet werken naar vermogen (WWNV) wordt naar verwachting per 1 januari 2013 ingevoerd. Het uitgangspunt van de WWNV is dat iedereen werkt naar zijn vermogen, bij voorkeur bij een reguliere werkgever. De WWNV moet de sociale voorziening terugbrengen tot de oorspronkelijke functie: de bijstand als tijdelijk vangnet, op weg naar werk; de Wajong voor personen die volledig en duurzaam geen arbeidsmogelijkheden hebben en de sociale werkvoorziening voor personen die uitsluitend in een beschutte omgeving kunnen functioneren. De invoering van de WWNV gaat gepaard met een bezuiniging.

Ontwikkelingen WWNV:

- Er is minder participatiebudget voor de inkoop van trajecten. Gemeenten moeten scherpere keuzes maken ten aanzien van de inzet van re-integratiegelden. Dit vraagt om innovatie en slagkracht van sociale diensten. Welk dienstverlening bieden we aan, aan welke klanten? Wat doen we zelf en wat wordt de rol van de andere organisaties binnen de gemeente?
  Er zal kritischer gekeken worden naar de effectiviteit van re-integratie;
- Gemeenten worden verantwoordelijk voor de inkomensondersteuning en re-integratie van mensen met arbeidsvermogen (die voor de komst van de WWNV een beroep op de WWB, Wajong of Wsw deden);
- Werkgevers krijgen een centralere rol en werkgevers krijgen ondersteuning om mensen met een arbeidsbeperking aan te nemen en in dienst te houden;
- Gemeenten krijgen de beschikking over een nieuw instrument: loondispensatie;
- De sociale werkvoorziening wordt geherstructureerd.

Belangrijkere rol op de arbeidsmarkt

Met de Wet werken naar vermogen krijgt de gemeente een nog actievere rol in het arbeidsmarktbeleid. Belangrijk daarbij wordt dat:

- er nog meer samengewerkt wordt met werkgevers. Gemeenten zullen moeten investeren in de verbinding met lokale werkgevers, door MVO-businessclubs/ pacts op te zetten en arrangementen voor instroom en begeleiding aan te gaan. Het instrument van social return kan hierbij helpen. Ook kan een gemeente investeren in gunstige vestigingsvoorwaarden en ondersteuning bieden aan startende sociale ondernemingen.
- er vanuit de gemeente via werkbedrijven en inzet van klantmanagers nog beter geschakeld moet worden om kwetsbare mensen snel, zorgvuldig en duurzaam te plaatsen.
- de vraag naar eenvoudig werk in het publieke domein wordt bevorderd. Er zijn tal van werkzaamheden te verrichten in het publieke domein voor de doelgroep van de Wet werken naar vermogen. Het gaat dan bijvoorbeeld over werk gericht op het leefbaar en veilig houden van de buurt, licht huishoudelijk werk of werken in een buurtrestaurant. Hiervoor is verbinding met andere taakvelden van de gemeenten nodig.

Rol van het UWV verandert
Het UWV trekt zich vanaf 2012 terug in een 30-tal werkgeversservicepunten. Het UWV blijft wel een belangrijke partner voor gemeenten met name voor de werkgeversdienstverlening. De focus van de samenwerking tussen gemeenten en UWV verschuift van integrale naar meer complementaire dienstverlening.

Kritische blik op re-integratie
Een andere belangrijke algemene ontwikkeling is dat er kritischer gekeken wordt naar de prestaties van re-integratiebedrijven en dat er meer aandacht is voor de effectiviteit van re-integratietrajecten. Er is minder re-integratiebudget beschikbaar voor trajecten waardoor een selectievere en nog efficiëntere inzet van middelen is nodig. Zijn deze wel zo effectief? Ook kijken gemeenten meer naar de rol van cliënt zelf. Er zal een groter beroep op eigen verantwoordelijkheid en op het eigen netwerk van mensen worden gedaan. De rol van de gemeente verandert hiermee van *zorgen voor* re-integratie (bijvoorbeeld door inkoop) naar *zorgen dat* de cliënt gaat re-integreren.

Positie Sociale werkvoorziening vraagt aandacht
Vanaf 1 januari 2013 wordt de toegang tot de Wsw voor nieuwe cliënten beperkt tot mensen die alleen in een beschutte omgeving kunnen werken. De Wsw wordt zo weer de regeling zoals oorspronkelijk bedoeld. De (fictieve) rijksbijdrage per sw-plek wordt verlaagd naar € 22.050. De sociale werkvoorziening wordt een vangnet voor ongeveer 30.000 mensen. Door deze veranderingen worden eisen gesteld aan de veranderkracht en het innovatief vermogen van gemeenten en hun sw-bedrijven. Er is een herstructureringsbudget van € 400 miljoen beschikbaar gesteld. Gemeenten vragen zich af of dit bedrag toereikend zal zijn.

2.2 Zorg en jeugd

Overgang van extramurale begeleiding naar gemeenten
Met ingang van 1 januari 2013[8] wordt de functie extramurale begeleiding voor mensen met matige en zware beperkingen van de AWBZ gedecentraliseerd naar de gemeente[9]. Deze overgang betekent een grote opgave voor gemeenten. Het is de eerste keer dat zij verantwoordelijkheid krijgen voor een groep burgers met zware beperkingen.

Gemeenten werken voor de uitvoering van de Wmo aan methodische, inhoudelijke en organisatorische veranderingen in de ondersteuning aan burgers. Ze zijn al geruime tijd bezig om de eigen kracht en de sociale steunsystemen van de burger beter te benutten. Ook zetten ze vaker informele wijknetwerken van vrijwilligers in en organiseren ze collectieve arrangementen. Dit doen ze om te voorkomen dat een burger onnodig een te groot beroep doet op individuele professionele hulpverlening. Dit proces wordt ondersteund door een reeks van initiatieven zoals de Kanteling en Welzijn nieuwe stijl.

---

[8] Deze datum geldt voor mensen die voor het eerst of opnieuw een beroep doen op begeleiding. Gemeenten worden op 1 januari 2014 verantwoordelijk voor alle cliënten met een indicatie voor begeleiding.

[9] Het gaat om mensen met een indicatie begeleiding zonder een indicatie verblijf. Vandaar de term extramurale begeleiding. Mensen met een indicatie verblijf, blijven onder de AWBZ.

Principes van de Kanteling

- De (brede) vraag achter de vraag
- Focus op resultaten, niet op voorzieningen
- Huiskamergesprek (in plaats van indicatie) om een maatwerkarrangement te kunnen formuleren; dat maatwerkarrangement is opgebouwd vanuit:
  - de focus op eigen kracht en verantwoordelijkheid van burgers;
  - mogelijkheden van informele zorg;
  - collectieve arrangementen;
  - individuele, professionele voorzieningen.
- Aanbieden van sociale wijkteams van deskundige medewerkers die:
  - het huiskamergesprek kunnen voeren
  - direct voorzien in een deel van de behoeften van burgers
  - actief sturen op eigen kracht en vergroting van de zelfregie van de burger
  - een beroep doen op de informele steunstructuur rond een burger
  - collectieve arrangementen aanbieden (op wijk/buurtniveau)

De verwachting is dat gemeenten dit nieuwe denken willen doorzetten naar de AWBZ-begeleiding. Dat is ook nodig, want er gaat weliswaar veel nieuw geld naar de gemeenten, tussen de 2,7 en de 3,1 miljard aan middelen, maar er ligt ook een efficiencykorting van 5% op het budget. Gemeenten zullen dus ook echt de begeleiding van mensen met matige en ernstige beperkingen efficiënt moeten regelen. Tegelijkertijd moeten ze natuurlijk ook de kwaliteit van de begeleiding van deze groep bewaken.

Maar naast financiële motieven, zijn er ook andere redenen om de begeleiding anders vorm te geven dan onder de AWBZ. Zorgaanbieders krijgen nu betaald voor de geleverde uren zorg. Het aantal uren zorg is afhankelijk van de indicatie. Het gevolg van dit systeem is dat het financieel niet aantrekkelijk is om minder uren betaalde zorg te leveren. Dit leidt ertoe dat zorgaanbieders in beperkte mate samenwerken. Ook gelden er hoge kwaliteitseisen die ertoe leiden dat slechts op beperkte schaal vrijwilligers worden ingezet. De CIZ indicatie is op de beperking van de persoon gericht en niet op de mogelijkheden in zijn of haar omgeving. De oplopende kosten hebben ervoor gezorgd dat er een cultuur van wantrouwen met veel administratie en verantwoording is ontstaan.[10]

Transitie Jeugdzorg

Het kabinet wil de ondersteuning en zorg voor de jeugd onderbrengen bij gemeenten. Uiterlijk 1 januari 2015 moeten alle taken en verantwoordelijkheden zijn overgeheveld. Er komt een nieuwe wet waarin de overheveling van taken en financiering naar gemeenten geregeld wordt. In deze nieuwe wet worden taken en middelen gebundeld die nu nog vallen onder:

- het gemeentelijke preventieve beleid
- de vrijwillige provinciale jeugdzorg
- de jeugd-lvg (licht verstandelijke gehandicapten)
- de jeugd-ggz (geestelijke gezondheidszorg)

[10] De AWBZ-begeleiding in de praktijk: kansen voor samenwerking en kantelen, Radar maart 2011.

- de jeugdbescherming en jeugdreclassering
- de gesloten jeugdzorg

Met de decentralisatie is circa 3 miljard gemoeid. Deze middelen zullen als decentralisatie-uitkering worden toegevoegd aan het gemeentefonds. Deze middelen kunnen worden gecombineerd met andere voorzieningen, bijvoorbeeld de arbeidstoeleiding van jongeren. De Centra voor Jeugd en Gezin zullen bij de overheveling naar de (samenwerkende) gemeenten gaan dienen als frontoffice voor alle jeugdzorg van de gemeenten.

In de visie op de Jeugdzorg leggen de VNG en de G32 de nadruk op het kunnen participeren van jongeren in de maatschappij. Ouders hebben de plicht om goed op te voeden. Professionals moeten de opvoeding ondersteunen. Van gemeenten wordt verwacht dat ze de benodigde ondersteuning leveren en het Rijk heeft tot taak om kaders te stellen. Gemeenten hebben goed toegeruste professionals nodig met voldoende handelingsruimte. Ook is er vindplaats- en contextgerichte hulp en ondersteuning nodig. Gemeenten moeten een samenhangend aanbod van hulp uit alle domeinen hebben. De verantwoordelijkheden en budgetten worden zo lokaal mogelijk vast gelegd.

2.3 Onderwijs

De wet Kwaliteit (V)SO wordt ingevoerd op 1 januari 2013.

Enkele kernthema's voor passend onderwijs zijn:
- zorgplicht (voor besturen)
- verplichte regionale samenwerking (regulier-speciaal)
- zorgbudget voor het regionale samenwerkingsverband
- handelingsgericht indiceren (samenwerkingsverband)
- onderwijs zorg profiel (iedere school)
- landelijke geschillenregeling (bindend)
- landelijk referentiekader (richting)
- verevening en ontschotten Cluster 3 en 4 (verstandelijke, fysieke handicaps en gedragsproblemen)

Er zal een bezuiniging van € 300 miljoen structureel worden doorgevoerd. Onder meer door het vergroten van de groepen in het speciaal en voortgezet speciaal onderwijs(SO/VSO), vermindering van de ambulante begeleiding en vermindering van het aantal plaatsen in SO/VSO van 110.000 naar 70.000. De gedachte is dat het speciaal onderwijs meer een tweedelijns voorziening wordt. De besturen van samenwerkingsverbanden worden een onderhandelingspartij van de gemeenten in de regio waarin ze werkzaam zijn. Er zal onderhandeld worden over het opstellen van een zorgplan met de inzet van de scholen en de jeugdzorg door de gemeenten. En er moeten afspraken komen over vervoer en accommodaties van speciale onderwijsvoorzieningen in de regio. Ook de ontwikkelingen in het MBO hebben mogelijk gevolgen. Hiervoor verwijzen we naar het actieplan MBO van het ministerie van OCW.

3

Aanpak ‘Achter de voordeur’
Regisseurs en gezinscoaches
Van zorg naar participatie
Gezin als geheel ondersteunen
Snelle en integrale samenwerking
Vergroten eigen kracht

Leerpunten en kansen voor gemeenten

3.1 Leerpunten

Radar heeft in een tiental gemeenten sessies gehouden met vertegenwoordigers van uitvoerende instellingen en met gemeenteambtenaren[11]. In deze sessies is aan de hand van een voorbeeld van een huishouden met meervoudige problemen gekeken naar de problemen die er spelen in de aanpak. Ook zijn leerpunten van gemeenten verzameld, bijvoorbeeld met de 'Achter de voordeur aanpak', het werken met frontlinie teams en de inzet van gezins- of wijkcoaches. Verder is gekeken naar de kansen die de decentralisaties bieden voor een bredere en nieuwe aanpak. Een aanpak die echt leidt tot een meer preventief, integraal maatschappelijk ondersteuningstelsel in gemeenten. Ook is er meer in het bijzonder gekeken hoe arbeidstoeleiding aandacht kan krijgen in de nieuwe werkwijzen.

We kijken eerst naar wat de diverse professionele werkers aandragen, aan de hand van een huishouden met veel problemen.

Casus Myra: de gezinssituatie

Myra is een alleenstaande Russische dame van 44 jaar die redelijk goed Nederlands spreekt. Ze heeft in Rusland een mbo-opleiding voor winkelpersoneel gevolgd en is daarna als model aan het werk gegaan. Myra is al 14 jaar gescheiden van haar Nederlandse man en is, op wat tijdelijke baantjes in het productiewerk na, ruim 14 jaar werkloos. Ze leeft van een bijstandsuitkering. Ze heeft verschillende relaties achter de rug met mannen met verslavingsproblemen of agressief gedrag. Ze heeft een zoon van 17 jaar, Jeffrey, die bij haar inwoont. Jeffrey zit niet meer op school en is al verscheidene keren opgepakt door de politie vanwege inbraak en drugshandel. Myra heeft ook een dochter van 14 jaar, Linda, die regelmatig uitvalt op het vmbo. Ze leeft een eigen leven met haar vrienden en vriendinnen en luistert niet naar Myra. Ze hebben veel ruzie. Myra houdt van de natuur en schildert graag. Ze heeft sinds ze in de uitkering zit weinig tot geen vrienden of vriendinnen meer. Met haar buren heeft ze geen contact. Als er contact is, is het vanwege de overlast die haar zoon veroorzaakt. Jeffrey is vaste klant bij Bureau Jeugdzorg.

Hij is al vele malen behandeld en ook getest. Hij zit op het randje van een lichte verstandelijke beperking en loopt nu bij een gezinstherapeut. Linda wordt eveneens intensief gevolgd door Bureau Jeugdzorg en de leerplichtambtenaar. Myra krijgt ondersteuning van een psycholoog vanwege haar labiele gesteldheid. Ze is regelmatig depressief. Verder zit ze in een schuldhulpverleningstraject om van de schulden af te komen die haar ex heeft veroorzaakt. Myra wil heel graag werken in een banketbakkerij maar wordt niet aangenomen, vanwege de problemen in haar gezin en haar regelmatige uitval. Ze heeft diverse re-integratie trajecten gevolgd en zit in een sociaal activeringstraject waarmee ze een dagbesteding heeft. Ze helpt wekelijks mee in een kookclub. Myra heeft een sterk verantwoordelijkheidsgevoel, maar als het teveel wordt dan komt er niets meer uit haar handen en loopt alles in de soep. Ze is erg chaotisch, waardoor mensen haar weinig toevertrouwen omdat ze niet op haar kunnen bouwen. Hierdoor wordt haar zelfvertrouwen steeds minder.

[11] Deze sessies zijn gehouden in de gemeenten Amsterdam, Eindhoven, Enschede, Helmond, Haarlemmermeer, Hoogezand-Sappemeer, Maastricht, Nijmegen, Oss/Veghel en Zwolle.

Wat gaat er mis en wat kan daaruit worden geleerd?

- Er wordt te laat en daarom te zwaar (in geld, maar ook in termen van impact voor het gezin) ingegrepen.
- Gezinsleden staan niet los van elkaar, ze beïnvloeden elkaar. Problemen van het ene gezinslid kunnen (mede) worden veroorzaakt door een ander gezinslid. Door naast het individuele probleem ook het gezin en de omgeving in de analyse mee te nemen, kan een interventie effectiever worden.

'De hulpverlening is teveel gericht op individuen, niet op het gezin als geheel. Hulpverleners werken vaak vanuit de eigen discipline, terwijl er een bredere blik nodig is.'

- Er zijn al vele aanpakken voor multiprobleemgezinnen, maar het ontbreekt vaak aan voldoende doorzettingsmacht en schotten zijn moeilijk te doorbreken.
- Een cultuuromslag bij de instituties is nodig. In plaats van dienstverlening aan cliënten, zou het betrekken van de samenleving (burgers en werkgevers) meer centraal moeten staan. Of zoals Jos van de Lans en Nico de Boer[12] het stellen: een beroep doen op burgerkracht.
- De professional moet ruimte krijgen: wil de gemeente zijn (ingehuurde) professional echt in zijn kracht zetten dan is het nodig dat budgetten samengevoegd worden en lager in de organisatie worden belegd (budgetdelegatie). De decentralisaties bieden daartoe kansen. Er zal goed gekeken moeten worden naar andere randvoorwaarden zoals: erkenning, ICT/ registratie, privacy, tijd, ruimte voor professionals en instrumenten (verwijzing, indicatoren, financiële prikkels, sociale waarde).
- Het aansturen van het management kan ook meer integraal gebeuren. De aansturing zou ook minder gericht moeten zijn op de juridische en administratieve organisatie, maar meer op het resultaat voor cliënt en maatschappij.

'Er is een andere cultuur van samenwerking nodig tussen de hulpverleners die bij een gezin zijn betrokken. Een integrale aanpak ontbreekt, partijen denken in hun eigen hokje en worden ook afgerekend op resultaten in het eigen domein.'

- Het is van belang om te investeren in het verbinden van bestuur, beleid en uitvoering. De verschillende decentralisaties zijn een grote opgave voor gemeenten maar bieden tegelijk ook mogelijkheden voor het leggen van die verbinding. De complexiteit vraagt om voortdurende communicatie tussen bestuur, beleid en de uitvoering. Via continue afstemming zullen politiek, beleid en uitvoering de ideale inrichting van het lokale sociaal systeem moeten vinden.

[12] Nico de Boer en Jos van der Lans, Burgerkracht, de toekomst van het sociaal werk in Nederland, NWO 2011

Casus Myra: behoefte aan een integrale benadering

De hulpverlening is nu te veel gericht op individuen en niet op het gezin als geheel. Bureau Jeugdzorg richt de behandeling te veel op de individuele kinderen, zonder de situatie van Myra te betrekken in de oplossingsrichtingen. Ook de afdeling Werk en inkomen van de gemeente kijkt teveel naar het individu (Myra), terwijl haar omgeving van grote invloed is op haar kansen en motivatie om te gaan werken. Met de juiste begeleiding en training of een opleiding krijgt Myra betere kansen op werk, meer zelfvertrouwen en misschien ook een stabielere relatie. Ook in de dagbesteding waar ze nu zit, kan zij zich ontwikkelen en werken aan haar vaardigheden, bijvoorbeeld om te leren plannen en samen te werken. Als zij haar leven weer op de rit krijgt, kan zij wellicht met opvoedondersteuning of een gezinscoach, weer een positieve invloed hebben op haar kinderen, waardoor deze hun opleiding kunnen afmaken of werk kunnen zoeken.

Om naar het gezin als geheel te kijken is er een andere cultuur van samenwerking nodig tussen de hulpverleners die bij een gezin zijn betrokken. Er is nu vaak geen integrale aanpak. Partijen denken in hun eigen 'hokje' en worden ook afgerekend op resultaten in het eigen domein. Jeugdzorg kijkt te weinig naar de mogelijkheden voor werk of participatie voor de zoon (Jeffrey). De dienst Werk en inkomen betrekt de problemen met haar kinderen te weinig bij de re-integratie van Myra. Maar hoe organiseer je een dergelijke integrale aanpak? Wie is eindverantwoordelijk? Welke problemen moeten eerst opgelost worden?

- Het succes is mede afhankelijk van het vinden van antwoorden op methodische hoe-vragen. In welke volgorde behandel je meerdere problemen die zich gelijktijdig aandienen? Moet zorg, leren of werk voorrang krijgen bij een aanpak? Hoe ga je van zorg naar participatie? Hoe bemiddel je naar werk? Wanneer en in welke vorm moet drang worden toegepast en welke keuzevrijheid heeft de cliënt?

Leerervaringen van de aanpak van huishoudens met zware meervoudige problemen

Op veel van deze punten is de afgelopen jaren ervaring opgedaan met de inzet van regisseurs, sociale interventieteams, gezinscoaches en wijkcoaches bij multiprobleemhuishoudens. Inmiddels zijn er drang en dwang methoden om in huishoudens de verandering te bewerkstelligen en zijn er volop voorbeelden van frontline- en 'Achter de voordeur' werkers. Recent is er een landelijk netwerk gevormd van 'Achter de voordeur' projectleiders die ervaringen uitwisselen. De resultaten van het experiment 'Achter de voordeur' zijn beschreven in een e-book. Dit experiment heeft zich specifiek gericht op de complexe problematiek in huishoudens waar een groot aantal instanties betrokken zijn bij de zorg-, hulp- en dienstverlening. In deze multiprobleemhuishoudens hebben meerdere leden van het gezin problemen en weten de verschillende hulpverleners vaak niets af van elkaars interventie en/of ondersteuning. De uitdaging van het experiment was uit te zoeken hoe de verschillende zorg-, hulp- en dienstverleners effectiever kunnen samenwerken.[13]

[13] E-boek: aan de slag achter de voordeur, mei 2011. Te vinden op diverse overheidswebsites.

De inzet van een regisseur of gezinscoach bij de 'Achter de voordeur' aanpak
De 'Achter de voordeur' aanpak en de inzet van gezinscoaches komt veelal voort uit de overlast en onveiligheid die probleemgezinnen voortbrengen. Deze ontwikkeling heeft, als gevolg van de tijdelijke extra gelden voor de inzet van maatschappelijke opvang, een impuls gekregen. Contacten met de politie, schoolverzuim, overlast bij buren en dreigende huisuitzettingen, zijn aanleiding geweest voor deze inzet. Waarbij in essentie de regie over de hulpverlening door een persoon tijdelijk wordt overgenomen, zodat hulpverlening effectief kan zijn. De 'Achter de voordeur' aanpak en het frontline werken kenmerken zich door een lage caseload van de professionele werker, bijvoorbeeld 1 op 5 of 1 op 7 gezinnen. Dat is ook nodig om effectief te kunnen opereren in een gezin met zoveel problemen. Aan de andere kant wordt in toenemende mate duidelijk dat de groep van huishoudens die veel overlast veroorzaakt, betrekkelijk gering is qua omvang. In de gemeente Amsterdam gaat het bijvoorbeeld om circa 300 huishoudens op ruim 700.000 inwoners. In de gemeente Utrecht gaat het om 40 probleemgezinnen op circa 250.000 inwoners. Kortom; de inzet van een regisseur of gezinscoach is effectief en kostbaar, maar hoeft gelukkig relatief weinig ingezet te worden.

3.2 Kansen

Veel overlap
De decentralisaties op het gebied van inkomen, zorg, jeugd en onderwijs bieden naast uitdagingen ook kansen. Gemeenten zien een overlap in de visie en doelen die op de leefdomeinen worden gesteld. Het gaat om participatie, meer eigen kracht en inzet van sociale steunsystemen. Er is overlap in doelgroepen en in het activiteitenaanbod. Veel mensen met een Wajonguitkering hebben ook begeleiding uit de AWBZ. Dat geldt ook voor mensen in de sociale werkvoorziening. Veel mensen met dagbesteding in de AWBZ verschillen echter niet erg van mensen in de sociale werkvoorziening of van de groep aan de onderkant van het WWB-bestand. De gezinnen met hulp vanuit de jeugdzorg, zijn ook vaak gezinnen met een bijstanduitkering en soms hebben de ouders begeleiding uit de AWBZ. Dat speelt vaak bij vormen van lichte verstandelijke beperkingen.[14]

Meer preventief: snel en integraal aanpakken
De centrale boodschap is dat gemeenten nu te maken hebben met een veel grotere groep van huishoudens. Maar ze hebben ook meer mogelijkheden om vanuit meerdere leefdomeinen de ondersteuning zo samenhangend mogelijk in te richten. Bijvoorbeeld jeugdzorg, AWBZ en Wmo, arbeidstoeleiding via Wajong, WWB of sw en ondersteuning vanuit sociale zaken als het gaat om armoede en schuldenproblematiek. Gemeenten hebben al ervaring met multiprobleemgezinnen die overlast en onveiligheid veroorzaken. Het is nu de kunst om bij de lichtere en veel bredere doelgroep, ook vanuit een integrale aanpak, betere maatschappelijke ondersteuning te bieden. Net als bij het frontline werken, geldt wel dat de gemeente er sneller bij wil zijn, nog vóórdat de

[14] Er zijn bij ons geen landelijke cijfers bekend over de overlap tussen gebruik van voorzieningen bij AWBZ, Wmo, jeugdzorg en WWB. Er vindt nu wel op verschillende plaatsen onderzoek naar plaats. Ruwweg stellen we op basis van indrukken van professionele werkers, dat doorgaans meer dan de helft gebruik maakt van meerdere voorzieningen uit sociale zekerheid, zorg en of jeugd.

problemen zich in een huishouden opstapelen. De ervaring uit het verleden leert immers, dat als ondersteuning lang uitblijft en niet effectief wordt ingezet, uiteindelijk de maatschappelijke effecten groot zijn en de kosten hoog.

Meedoen en het vergroten van de kracht en eigen verantwoordelijkheid van de burger en samenleving

Het uiteindelijke doel op het gebied van inkomen, arbeidstoeleiding, zorg, opvoeding en onderwijs is het meedoen en het vergroten van de (economische) zelfredzaamheid. De valkuil uit het verleden is dat de gemeente zelf alles gaat doen en het dan niet kan waarmaken. De opgave is om de eigen verantwoordelijkheid en de kracht van de burger aan te spreken. Daar past het principe van wederkerigheid en de kracht van de samenleving bij. Het gaat om: vrienden, familie, buren en allerlei informele hulpstructuren, maar ook om de werkgevers en maatschappelijke organisaties. Gebruik maken van de kracht van de samenleving is een opgave voor de gemeenten.

Beter kijken naar de infrastructuur

In een gemeente zijn er meerdere plekken waar geïnvesteerd wordt in een sociale en stabiele omgeving voor kwetsbare burgers. Deze investering komt tot uitdrukking in voorzieningen als: dagbesteding in de GGZ, gehandicaptenzorg, ouderenzorg, sociale werkvoorziening, buurtaccommodaties van het welzijnswerk, etcetera. Ook daar liggen kansen voor gemeenten. De vraag die een gemeente zich moet stellen is of de samenwerking geïntensiveerd kan worden en of de verschillende diensten elkaars mogelijkheden beter kunnen benutten.

Voorbeelden zijn de eigen kracht conferentie (waarbij het eigen netwerk actief betrokken wordt), buurtprojecten, gerichte preventieve activiteiten, gesubsidieerde groepsondersteuning aan kwetsbare burgers, tafeltje dekje, het inrichten van hangplekken, de formulierenbrigade en ondersteuning van verenigingen.

Gemeenten willen toe naar een nieuw maatschappelijk ondersteuningstelsel.
Het gaat om een beweging:

- van vooral individuele naar meer collectieve arrangementen
- van aanbod- en systeemgericht naar vraag- en mensgericht
- van curatief naar preventief
- van zware zorg naar lichte ondersteuning
- van formele naar meer informele ondersteuning
- van exclusief naar inclusief
- van duur en bureaucratisch naar goedkoper, effectief en efficiënt
- van sectoraal naar integraal

4

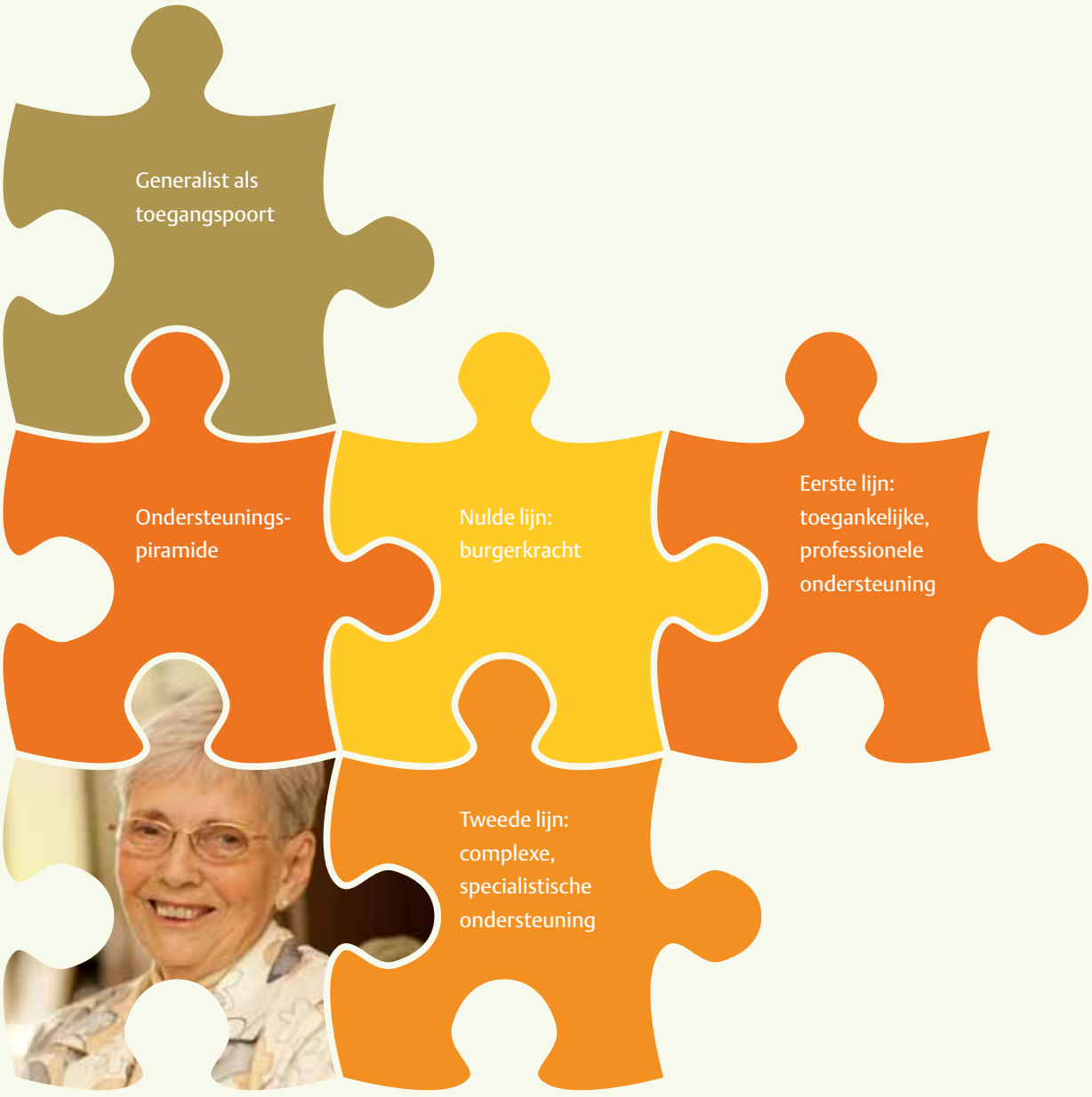
Generalist als toegangspoort
Ondersteunings-piramide
Nulde lijn: burgerkracht
Eerste lijn: toegankelijke, professionele ondersteuning
Tweede lijn: complexe, specialistische ondersteuning

Nieuwe inrichting maatschappelijke ondersteuning

Op basis van de ontwikkelingen en de kansen kunnen stappen worden genomen voor herinrichting van het sociale domein. In dit hoofdstuk geven we een oplossingrichting weer.

4.1 Lenen van de gezondheidszorg

Gemeenten staan voor de taak een beter stelsel te organiseren dat effectiever, minder versnipperd en minder bureaucratisch is. Een stelsel dat verantwoordelijkheden teruglegt bij burgers; dat burgers niet uitsluit uit hun eigen leefomgeving als dat niet nodig is; dat compenseert en niet medicaliseert en waarin slimmer met de beschikbare middelen wordt omgegaan. Dit laatste is relatief nieuw. Er is in het sociale domein al veel gekeken naar de kwaliteit en het effect maar veel minder naar de doelmatigheid. Voortbouwen op de bestaande inrichting zal vanwege bezuinigingen en oplopende kosten automatisch leiden tot grote tekorten en een verschraling van de ondersteuning.

In de gezondheidszorg spelen vergelijkbare vraagstukken van kwaliteit en beheersing van de kosten. Een effectieve oplossing daarbinnen is de huisarts. De huisarts is een generalist met grote status. Hij is de toegangspoort tot de gezondheidszorg. De huisarts is toegankelijk en heeft een zelfstandige rol in het oplossen van veel problemen. Komt de huisarts er niet uit omdat het te complex of te langdurig is, dan verwijst hij door. Van de huisarts wordt verwacht dat hij niet te veel doorverwijst. Een veel gehanteerde norm is dat op 1.000 cliënten er niet meer dan gemiddeld 174 naar een specialist doorverwezen worden. En tegelijkertijd wordt verwacht dat de huisarts bij risico snel handelt. De huisarts heeft hiervoor een gedegen opleiding, krijgt nascholing en heeft de beschikking over protocollen waarin duidelijk wordt hoe te handelen in welke situatie.

‘Er is een brede generalist nodig, een spin in het web met mandaat en regie. Deze generalist coacht, structureert en stimuleert de eigen kracht van de mensen in het gezin.’

Voor het sociale domein zou dit een sociaal werker kunnen zijn. Deze generalist zit bij een loket of in een team. De sociaal werker heeft een aantal interventies tot zijn beschikking waardoor lichte eenvoudige problemen snel op te lossen zijn. De sociaal werker krijgt net als de arts een gedegen opleiding en nascholing. De sociaal werker krijgt daarnaast bevoegdheden om problemen aan te pakken en daar waar nodig door te verwijzen naar een specialist of langdurige begeleiding. Hij draagt in een complexe situatie over aan specialisten of regisseurs. De regisseurs zijn in dit model de begeleiders van gezinnen of mensen die langdurig en complexe problemen hebben. En zij voeren de regie in het helpen oplossen van de vele problemen.

Casus Chantal

Sociaal werker Linda krijgt de melding dat er een kind van groep 1 wordt thuisgehouden door de moeder, die alleenstaand is. Linda gaat naar het huisadres. Chantal is een jonge mooie vrouw die erg wantrouwend is. Linda vraagt of ze binnen mag komen om te horen wat er speelt en aan de keukentafel gaan ze in gesprek. Chantal blijkt een geschiedenis te hebben van loverboys en gedwongen prostitutie. Ze is zwanger geraakt. Ze is door de politie en de vrouwenopvang uit de prostitutie gehaald. Dat was super. Ze leeft nu in een andere gemeente, maar is erg terughoudend en zit in een isolement. Ze heeft een bijstanduitkering. Waarom ze haar kind thuishoudt? Haar dochter gaat nu naar groep 1 en daar zit een onderwijzer die naar Chantal lonkte. Chantal vertrouwt hem niet en wil haar kind niet bij hem in de klas hebben. Linda vraagt of dit het leven is dat Chantal wil. Nee, Chantal wil wel meer, maar hoe? Linda geeft aan dat ze Chantal tijdelijk zal ondersteunen zodat ze op eigen kracht haar weg leert vinden, meer contacten met anderen aangaat en weer gaat werken. Ze spreken een aantal doelen af. Het dochtertje moet weer naar school. Linda regelt een gesprek met de onderwijzer, die Chantal de foto's van zijn kinderen en vrouw laat zien en aangeeft dat hij zielsgelukkig is met zijn gezin. Linda zorgt dat Chantal voor een paar gesprekken bij een psycholoog terecht komt, zodat ze wat meer in het reine met haar verleden kan komen. Ze zorgt dat Chantal zich weer aansluit bij het vrouwenvoetbalteam waar ze vroeger speelde.
Met enige druk zorgt ze ervoor dat Chantal via een uitzendbureau aan het werk gaat bij een verpleeghuis, waar alleen vrouwelijke collega's werken. Met ups en downs verloopt het jaar en gaandeweg begint Chantal meer naar buiten te treden. Ze krijgt bovendien een vaste aanstelling bij het verpleeghuis. De ondersteuning van Linda heeft zij niet meer nodig. Ze trekt meer op met de meiden van het voetbalteam.

4.2 Nieuwe inrichting

De eigen verantwoordelijkheid, kracht van de burger en de samenleving en de sociaal werker van de toekomst, vormen de basis voor een nieuwe inrichting van het sociale domein. Deze ondersteuningspiramide[15] is een visuele weergave van een nieuwe kijk op het sociale domein:

[15] DE PIRAMIDE; een kijk op de uitvoering in het sociale domein, Taken en verantwoordelijkheden in het lokale sociale domein van Divosa en Radar 2011

Toelichting op de Piramide

De brede basis/nuldelijns ondersteuning
De basis, dat zijn de burgers zelf. In eerste instantie zorgen zij voor zichzelf en voor elkaar. Van burgers wordt verwacht dat zij bereid zijn zich af en toe in te zetten voor anderen in hun omgeving. Daar ben je elkaars familie, buren en vrienden voor. De gemeente vertrouwt op de eigen kracht van de burger en de kracht van diens sociale netwerken. Basisvoorzieningen zoals scholen, kinderopvang, consultatiebureau en buurthuis zijn goed geregeld.

De verbindende middenlaag eerstelijns ondersteuning
De gemeente is vooral in deze middenlaag aanwezig. Hier is de expertise die nodig is om te bepalen of mensen hun probleem zelf kunnen oplossen, hun omgeving het probleem kan oplossen of dat ze daarbij professionele ondersteuning nodig hebben. Indien nodig wordt een breed scala aan kortdurende hulpverlening en ondersteuning geboden dat voor iedereen eenvoudig toegankelijk is. En tot slotte kan hier uiteindelijk ook de diagnose worden gesteld dat meer specialistische hulp nodig is. Dit zijn de loketten en sociale teams in de wijk.

De smalle top tweedelijns ondersteuning
Aan de top bevindt zich de langdurige en of specialistische zorg voor een kleinere groep burgers in de samenleving. Het gaat om geïndiceerde professionele begeleiding van en hulpverlening aan kwetsbare groepen. Het is ook meer de opgave om deze zorg niet geïsoleerd van de samenleving te organiseren, maar te verbinden aan de brede doelstelling van meedoen. Het gaat hier om specialistische hulp door professionals als schuldhulpverlener, sociaal raadslieden, psychologen, relatietherapeuten en arbeidsre-integratiecoaches. Daarnaast gaat om langdurige zorg voor complexe problemen (gezinscoaching, lifestyle coaching en dagbesteding).

In de volgende paragrafen wordt deze manier van kijken verder verkend.

4.3 Kracht van burgers en samenleving (nulde lijn)

De gemeenten gaan investeren in de kracht van de burgers en de samenleving. Dit doen zij in de ‘nulde lijn’ waar lichte ondersteuning en algemene voorzieningen worden geboden. In de nuldelijn zet de gemeente ook in op collectieve arrangementen. Het gaat om initiatieven van burgers: vrijwilligerswerk en mantelzorg. Maar het gaat ook om goede basisvoorzieningen, zoals school en consultatiebureau. De gemeente kan ook investeren in een breed palet aan preventieve voorzieningen, zoals sport en cultuur, om te zorgen dat mensen gezond blijven en er ruimte is voor ontmoeting.

Voorbeelden zijn eigen kracht conferentie (actief betrekken van het eigen netwerk), buurtprojecten, gerichte preventieve activiteiten, gesubsidieerde groepsondersteuning aan kwetsbare burgers. Zoals tafeltje dekje, het inrichten van hangplekken, de formulierenbrigade en ondersteuning van verenigingen.

Aandacht voor arbeidstoeleiding en participatie
Er liggen volop kansen om arbeidstoeleiding en arbeidsparticipatie in de samenleving te versterken. Gelukkig hebben we de periode achter ons dat sommige burgers er trots op waren te leven van een uitkering. De meeste mensen willen werken en zorgen dat ze op eigen kracht aan het werk komen. En als mensen nog niet zelf aan het werk komen, biedt de gemeente als basisvoorziening bijvoorbeeld een workfirst aanbod waarmee mensen hun arbeidsritme kunnen vasthouden.

Burgers hebben zelf ideeën en wensen waar ze willen werken. De gemeente kan daarbij faciliteren en ondersteunen door een goede informatie- en adviesfunctie. Dit kan georganiseerd worden op een werkplein of via een informatiepunt bij de sociale dienst of publiekszaken. In de nulde lijn zit in ieder geval de e-dienstverlening vanuit het UWV. Daarnaast kan een gemeente investeren in bijvoorbeeld een eigen werkplein, mentorprojecten en taalcoachprojecten.

De gemeente kan ook de betrokkenheid en kracht van de samenleving stimuleren door werkgevers aan te spreken. Niet met dwang, maar door een appel op hen te doen om een bijdrage te leveren bij de arbeidsinpassing van mensen die niet makkelijk zelf aan het werk komen.

Social return en Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen
Gemeenten kunnen in contracten met leveranciers opnemen dat zij een gedeelte van het personeel uit het bestand van werklozen moeten aannemen. Belangrijk bij het aannemen van mensen met een uitkering en/of een beperking is dat zij door de werkgever begeleid worden. Begeleiding kan soms vrij intensief zijn voor een werkgever. De werkgever kan daarin ondersteund worden, bijvoorbeeld door de gemeente, het sw-bedrijf of de zorginstelling.

De gemeente Rotterdam heeft met een aantal grote bedrijven die veel producten en diensten van de gemeente afnemen, afspraken gemaakt dat zij binnen een raamcontract als preferente aannemers mogen opereren. Die bedrijven moeten dan wel een garantie afgeven dat ze een groep werklozen in dienst nemen. Het maakt niet uit op welke plaats op de participatieladder ze staan, als ze maar gemotiveerd en leerbaar zijn. Het bedrijf is zelf verantwoordelijk voor het scholen en opleiden van deze mensen. Er zit geen intermediaire laag tussen.

Daarnaast zijn er werkgevers die vanuit maatschappelijk verantwoord ondernemen mensen met een uitkering of een beperking aannemen. Bedrijven die de lokale sportclub sponseren, kunnen mogelijk ook een bijdrage leveren aan initiatieven om mensen aan het werk te krijgen. En natuurlijk kunnen bedrijven helpen bij het bieden van dagbesteding aan mensen met beperkingen. Of dat nu is in de vorm dat ze medewerkers de gelegenheid geven om vrijwilligerswerk te doen, of dat ze zelf ruimte en faciliteiten beschikbaar stellen.

Meerdere sportclubs zoals Sparta, ADO, NAC en Heerenveen werken mee aan Niemand Buitenspel. Jongeren die niet aan het werk komen, krijgen begeleiding via de sportclub bij het vinden van werkstages bij bedrijven die de club sponseren. Via het rolmodel van de succesvolle spelers leren ze om ervoor te gaan en te werken aan het krijgen van een betaalde baan.

Vrijwilligers- en welzijnswerk als mensontwikkelingspartijen
Gemeenten kijken naar dwarsverbanden tussen projecten, organisaties en doelgroepen vanuit de Wwnv en de Wmo/AWBZ. Vanuit de Wmo kunnen gemeenten gebruik maken van de inzet van vrijwilligers- en welzijnswerk om participatie en doorstroom van werklozen naar een vorm van werk te ondersteunen. Gemeenten kunnen mensen een opstapje naar betaalde arbeid bieden. Bijvoorbeeld door gebruik te maken van vrijwilligers of mentoren die klanten helpen bij het zoeken naar (vrijwilligers)werk, bij het schrijven van sollicitatiebrieven, het oefenen van sollicitatiegesprekken of door begeleiding bij de (vrijwilligers)werkzaamheden. Daarmee krijgen vrijwilligers- en welzijnsorganisaties steeds meer een rol bij de ontwikkeling van burgers die dat steuntje nodig hebben. Deze ondersteuning kan ook ingezet worden voor mensen met een beperking. Een andere mogelijkheid voor gemeenten om de stap naar betaald werk te vergemakkelijken, is het inzetten van uitkeringsontvangers om andere uitkeringsontvangers en jongeren of mensen met een beperking te begeleiden. Op deze manier vraagt de gemeente een tegenprestatie aan mensen met een uitkering. De tegenprestatie wordt ingezet om iets terug te doen voor de maatschappij, in de vorm van activiteiten en diensten in de wijk en voor de (buurt) bewoners. Hierdoor kan ook de sociale cohesie en de leefbaarheid in de buurt verbeterd worden. Gemeenten krijgen zo een betere verbinding tussen activering, re-integratie en het opbouwen van de Civil Society. Een concreet voorbeeld hiervan is een activeringscentrum, waarbij WWB'ers elkaar activeren en diensten in de buurt aanbieden.
Deze vorm kan ook worden ingezet voor mensen met een beperking[16].

De hoofdgedachte achter de nuldelijn is dat door een goede basis:
- minder mensen een beroep doen op de eerstelijns hulpverlening (men kan bijvoorbeeld bij een eenvoudige vraag terugverwijzen);
- de toegang tot de eerste lijn vroegtijdig gerealiseerd kan worden. Op basis van een risico-inschatting kan vanuit de basisvoorzieningen en netwerken vroegtijdige signalering plaatsvinden. Preventie krijgt daarmee een prominente plaats in het stelsel.

De gemeente moet deze twee doelstellingen telkens in het achterhoofd houden als zij investeringen doet.

4.4 Directe afhandeling (eerste lijn)

Bij eerstelijns ondersteuning gaat het om gratis toegankelijke, individuele ondersteuning aan burgers door professionele medewerkers. Dit is gelimiteerd, want individuele ondersteuning is kostbaar. Er zijn twee soorten van eerstelijns ondersteuning: de inzet van de sociaal werker in wijkteams en een loket voor toewijzing van individuele verstrekkingen.

Er zijn tal van benamingen voor deze functie. Gemeenten spreken over sociale huisartsen, maatschappelijk ondersteuners, maatschappelijk werkers, wijkcoaches of sociaal werkers. Het gaat dan ook niet om de naam, maar om het type functie. De generalist die kortstondige, kleine problemen over meerdere leefgebieden kan aanpakken en oplossen. En oplossen betekent ook

[16] Om het moment wordt hier mee geëxperimenteerd, bijvoorbeeld bij de zorgaanbieder Pluryn.

maximaal profiteren van de kracht van de burger en van kracht van de sociale netwerken in de wijk en in de vrienden- en familiekring. En als het te zwaar is of te lang gaat duren is deze generalist in staat om adequaat door te verwijzen.

In deze handreiking hanteren we de term sociaal werker. Sociaal werkers in teams op wijkniveau hebben mandaat om direct handelend op te treden (zonder indicatie) of toegang te verschaffen tot achterliggende hulpverlening. Door de decentralisatie krijgt een gemeente de mogelijkheid dit te regelen.

Ruimte voor en vertrouwen in de professionele kracht

De overheid hanteert traditioneel een werkwijze om bij maatschappelijke problemen (werkloosheid, jeugdzorg en gezondheidzorg) een wet te maken om het probleem aan te pakken en daar de financiering in te regelen. Vervolgens ontstaan er uitvoeringsorganisaties die de wet uitvoeren. Bij ieder gezinsdrama of schrijnende situatie die de media en politieke arena bereikt, wordt een steeds verdergaande bureaucratie van schijnzekerheid opgebouwd, met protocollen, uitvoeringsregels en controle- en verantwoordingsmechanismen. Dat is vele jaren zo geweest. Een groot probleem bij deze werkwijze is dat bij de ondersteuning aan burgers met meervoudige problemen tegen allerlei schotten wordt aangelopen. Er komen 20 hulpverleners bij een gezin thuis die vervolgens allemaal worden aangestuurd vanuit het eigen domein, met eigen doelstellingen en organisatiestructuren.

Midden jaren ’90 hebben we, als tegenreactie, de opkomst van het Persoonsgebonden Budget (Pgb) gezien. Dit moest het instrument zijn om optimaal de ondersteuning en zorg voor burgers met complexe problemen in te richten. Anno nu kunnen we vaststellen dat het soms behoorlijk misgaat met het op grote schaal ter beschikking stellen van collectieve middelen. Deze praktijk leidt bovendien tot het extra betalen van diensten van burgers onderling door de overheid (zie het rapport van het SCP uit mei 2011). Dat willen we als overheid juist niet.

Maar er is ook een derde weg mogelijk, namelijk het bieden van ruimte aan de professionele medewerker om samen met de burger en werkgevers een integrale oplossing op maat te vinden. Een oplossing die zoveel mogelijk direct kan worden afgehandeld door de professional zelf. En een burger die adequaat door de professional wordt ondersteund om regie te voeren over zijn eigen vraag en de daarbij behorende oplossing. Met andere woorden: we hebben het over krachtige burgers en krachtige professionals.

Er zijn al voorbeelden in onder meer de gemeenten Leeuwarden, Enschede, Amsterdam, Rotterdam, Utrecht, Nijmegen en Eindhoven. Daar vinden we de aanzet voor zelfstandig draaiende teams van sociaal werkers in de wijk, die als frontliniewerkers problemen oppakken en aanpakken. En die met een goed netwerk in de wijk of van de burger zelf, ervoor zorgen dat een burger weer zelfredzaam wordt. Dit netwerk weet bij zware of langdurige problemen een burger adequaat door te verwijzen. En is ook in staat om burgers uit het professionele circuit te tillen, met inzet van dit sociale netwerk om de burger heen. Alles is erop gericht de burger weer zelfredzaam te maken en zo het gebruik van voorzieningen te verminderen.

Casus Theo

Theo is door de politie voor het eerst aangehouden wegens openbare dronkenschap. Sociaal werker Ali gaat bij hem langs. Theo is een man van 55. Hij is werkloos en sinds twee jaar gescheiden. Hij maakt een onverzorgde indruk. De flat is troosteloos ingericht. Theo heeft veel verdriet. Hij vertelt dat hij altijd veel en hard werkte en hij vindt het onrechtvaardig dat hij ontslagen is. Zijn vrouw is van hem gescheiden en hij heeft alle bezittingen bij haar achter gelaten. In plaats van dankbaar te zijn, wil ze hem steeds minder zien, omdat ze hem vervelend vindt. Ali gaat met hem in gesprek en confronteert Theo met zijn situatie: hij is werkloos, boos, verdrietig en onverzorgd. Wie heeft nou zin om met zo iemand om te gaan? Is dit wat Theo wil? Ali legt een plan aan hem voor. Ali gaat Theo helpen, maar hij moet een aantal zaken zelf oppakken. 1) Weg met de drank in huis. 2) Hij gaat naar de kapper, de sportschool, de tandarts en hij gaat nieuwe kleren kopen. Ali gaat met hem mee shoppen en betaalt eenmalig een deel van de kosten. 3) Theo gaat meedoen met de lotgenotenclub van gescheiden mannen in de wijk. Dat is een netwerk van mannen dat elkaar helpt na een scheiding. Ze volgen kooklessen, ze oefenen in sociale omgangsvormen, ze doen spelletjes en klussen voor ouderen in de wijk. Dit blijkt afdoende te zijn. Een gesprek met een psycholoog om de scheiding te verwerken is niet nodig.
4) Theo moet weer aan het werk, hoewel hij denkt dat hij niet meer kan werken. Dat blijkt niet te kloppen. Ali meldt Theo als vrijwilliger aan om bij de administratie van een sportclub te helpen. Tot zijn eigen verrassing wordt Theo al snel benaderd door een van de leden van de club voor een baan in zijn bedrijf. Weliswaar tegen een lager salaris dan vroeger, maar het is wel € 800,- per maand, meer dan de uitkering.
Na een jaar heeft Theo verkering met een vrouw die hij via een datingsite heeft ontmoet. Het klikt en hij denkt er over zijn eigen flat op te geven en bij haar in te trekken. Ali is al drie maanden niet meer langs geweest. Dat is ook niet nodig.

Er zijn diverse inrichtingsmodellen denkbaar voor eerstelijns teams. Een aantal gemeenten onderzoekt op dit moment de voor- en nadelen van de verschillende modellen.
Een belangrijke vraag is hoe de gemeente kan sturen op de kwaliteit en resultaten van zo'n sociaal team. De gemeente kan sturen op een aantal kwaliteitskenmerken. In onze optiek gaat het gaat om: integraliteit, generalisme en om hoogwaardig opgeleide medewerkers van het juiste niveau (in beginsel hbo, maar ook andere niveaus zijn denkbaar). Het gaat ook om professionele ruimte die zo'n team krijgt en om het juiste mandaat van het team. Verder stuurt de gemeente op bereik, op het zoveel mogelijk direct afhandelen van het probleem van de burger en op het beperken van het aantal doorverwijzingen naar de tweede lijn (zwaarste vorm van ondersteuning), maar vooral ook op waardering van diensten. De activiteiten en resultaten van sociaal werkers en de sociale teams kunnen via een benchmark bijgehouden worden. Opvallende uitschieters worden besproken, zodat er gaandeweg consensus groeit over de werkwijze.
De financiering van een sociale team kan vergelijkbaar worden gemaakt met die van de huisarts. Ieder team krijgt dan een basisbedrag, gerelateerd aan het aantal bewoners van de wijk en een betaling per cliëntcontact en extra betaling voor directe hulpverlening.

Voor enkelvoudige vragen houdt de gemeente vooralsnog de huidige loketten in stand (Wmo, Sociale Zaken, CJG[17]).

[17] Sommige gemeenten integreren deze drie lokketen in één loket.

Aandacht voor arbeidstoeleiding en participatie
Tijdens de gesprekken met een aantal gemeenten bleek dat arbeidstoeleiding en sociale, maatschappelijk en psychische hulpverlening nog steeds gescheiden werelden zijn. Zowel het voorkomen dat iemand afhankelijk van een uitkering wordt als het ervoor zorgen dat iemand zo snel mogelijk weer aan het werk komt, krijgen in de hulpverlening onvoldoende prioriteit.

'We werken vaak curatief in plaats van preventief. Er is pas aandacht voor iemand als die in de bakken van de sociale dienst zit.'

'Het vertrekpunt in de nulde lijn is bij ons sinds kort werk, activering en participatie; dit schept goede voorwaarden voor succes op de andere domeinen.'

Er is een aantal redenen om in de herinrichting arbeidstoeleiding meer prioriteit te geven:

- Werken en actief met en voor anderen bezig zijn, is belangrijk voor de gezondheid en voor de sociale contacten. Werk biedt bovendien structuur en status. Door gelijktijdig in een zorgtraject voor werk te zorgen, wordt de hulpverlening effectiever.
- Uitkeringen kosten de gemeente veel geld. Het verstrekken van de uitkering kost ongeveer € 15.000 per jaar en hoe langer mensen langs de kant staan, des te kleiner is de kans om weer aan het werk te komen.

'Er wordt nog te weinig gedacht vanuit schadelastbeperking door gemeenten.'

Eigenlijk zou de prioriteit van doelstellingen omgedraaid moeten worden. Nu staat het verlenen van zorg voorop en participatie komt op de tweede plaats. In de ideale situatie zou er direct oog moeten zijn voor participatie voor of naast de zorg[18].

Sociale diensten en met name klantmanagers, hebben in de afgelopen jaren veel ervaring opgedaan met arbeidstoeleiding. Door klantmanagers in te zetten in het sociale team en klantmanagers om te scholen tot sociale werkers, wordt de kennis, ervaring en de focus op arbeidstoeleiding meegenomen. In ieder geval moet de sociaal werker oog hebben voor het belang van arbeidstoeleiding en daartoe de noodzakelijke verbinding kunnen leggen. De sociale werker analyseert de problemen. Is er sprake van werkloosheid of dreiging van werkloosheid dan zal de sociale werker aan de hand van een sociale kaart terugverwijzen. Bijvoorbeeld naar dienstverlening bij het UWV, mentorprojecten, tegenprestatie/ vrijwilligerswerk, welzijnswerk of een eigen kracht benadering zoals een 'voor wat, hoort wat' aanpak.
Biedt dit onvoldoende soelaas, dan kan de sociaal werker voorzieningen inzetten als speciale werk-/leer programma's bij een ROC of andere opleidingsvoorzieningen. Ook kan gedacht worden aan het plaatsen van mensen bij werk- en leerbedrijven (sociale firma's). Een andere optie is

[18] Deze denkwijze is te vinden in het visiedocument van de G32 bestuurders over de komst van de begeleiding naar de Wmo, Hoenderkamp, VNG, mei 2011.

plaatsing bij een werkgever met inzet van loondispensatie. Is het risico van uitval te groot dan kunnen andere instrumenten worden ingezet, zoals jobcoaching voor langer tijd of begeleiding AWBZ. Voor mensen die een indicatie hebben dat ze alleen beschut kunnen werken is er de sociale werkvoorziening.
Er liggen kansen voor de inzet van klantmanagers in een sociaal team. De klantmanager is vertrouwd met deze instrumenten en heeft een mandaat om tijdelijk extra ondersteuning te geven aan een burger (bijvoorbeeld door de inzet van loondispensatie). Hij heeft ervaring met de inkoop van gespecialiseerde ondersteuning (door de ervaringen met re-integratiebureaus). In dat verband verdient het aanbeveling om het traject *Impuls vakmanschap van klantmanager* te verbinden aan de ontwikkeling van de functie van een generalistisch werkende sociaal werker.

Sociale teams zouden ook de verbinding met het onderwijs moeten maken. Een belangrijk doel bij de opvoeding is dat kinderen allemaal een opleiding op hun niveau kunnen volgen om ze voor te bereiden op hun toekomst op de arbeidsmarkt en het leven als volwassene. Daarmee heeft onderwijs ook een preventieve functie. Onderwijs speelt ook een rol bij het naar werk toeleiden van mensen die met problemen op meerdere leefgebieden kampen. Door in te zetten op scholing of bijscholing voor deze groep burgers kunnen zij weer van waarde zijn op de arbeidsmarkt. Het onderwijs heeft bovendien een signalerende functie. Leraren zien dagelijks hoe het met een kind of jongere gaat en kunnen signalen opvangen. Leerplicht en Regionaal Meld- en Coördinatiepunt (RMC) gaan met een jongere aan de slag en betrekken daarbij ook andere hulpverleners. In dit opzicht kan ook gekeken worden hoe een eerstelijns team de specifieke deskundigheid van Leerplicht en RMC beter kan benutten.

Om ervoor te zorgen dat de sociaal werker van de toekomst instrumenten in handen heeft voor arbeidstoeleiding, kan de gemeente op een aantal manieren (blijven) investeren. Hieronder wordt een aanzet gegeven.

Werkgeversbenadering, loondispensatie, jobcarving
Werkgevers krijgen met de Wwnv een nog belangrijkere rol. De gemeente die op een goede manier haar kwetsbare burgers weet te verbinden met werkgevers heeft op de lange termijn het meeste succes. Dat maakt het belangrijk om te investeren in de werkgeversbenadering. Daarbij gaat het om een uitwisseling van belangen tussen werkgever en gemeente: werkgevers zijn op zoek naar goede en betrouwbare medewerkers en anderzijds kunnen gemeenten besparen op hun uitkeringsbudget, door meer mensen duurzaam te plaatsen bij werkgevers. De mate waarin de instrumenten als jobcarving (functiedifferentiatie) en loondispensatie succesvol ingezet kunnen worden, bepaalt mede het succes dat een sociaal team haalt op het terrein van van arbeidstoeleiding van kwetsbare burgers.

Sociale ondernemingen
Gemeenten kunnen gebruik maken van zogenaamde sociale ondernemingen. Een sociale onderneming is een maatschappelijke onderneming die naast economische-, ook sociale doelstellingen hanteert[19]. Een gedeelte van de werknemers bestaat bijvoorbeeld uit mensen met

[19] Voor meer info: Aukje Smit, Bart de Graaf, Eldine Verweij. Peter Brouwer, Sociale ondernemingen en werknemers met een Arbeidsbeperking uit 2011.

een functiebeperking. De sociale onderneming is onafhankelijk en streeft naar continuïteit en een marktpositie. Door de specifieke samenstelling van het personeel wordt de sociale integratie van werknemers met en zonder handicap nagestreefd. Een belangrijk verschil tussen een sociale onderneming en de sociale werkvoorziening is dat een sociale onderneming geleid wordt door een ondernemer.

Speciale werk-/leer programma's
Het krijgen van werk is in een hoogwaardige samenleving als Nederland sterk verweven met het hebben van vaardigheden en kwalificaties. Het opleidingsniveau van iemand is een belangrijke voorspeller om zelfstandig en duurzaam in een eigen inkomen te voorzien. Het volgen van onderwijs en het halen van een beroepskwalificatie heeft een preventieve werking. Het is daarom belangrijk kinderen die nu in multiprobleemgezinnen leven te ondersteunen bij het volgen van het onderwijs. Dat moet aansluiten bij hun niveau, mogelijkheden en thuissituatie zodat zij een startkwalificatie voor de arbeidsmarkt halen.
Een belangrijk instrument zijn de speciale werk-/leerprogramma's bij ROC's. Deze programma's functioneren goed bij het bestrijden van jeugdwerkloosheid. Deze programma's kunnen ook voor oudere werkzoekenden soelaas bieden. De programma's bieden een combinatie van werken en leren, met speciale aandacht voor vaktechnische- en werknemersvaardigheden (soft skills). Deze programma's lijken op de korte termijn kostbaar maar bieden voor de lange termijn een betere garantie voor laagopgeleiden, ook met meervoudige problemen om een duurzame plaats op de arbeidsmarkt te krijgen.

4.5 Complexe en/of langdurige ondersteuning (tweede lijn)

Tweedelijns ondersteuning
De toegang tot de tweedelijns ondersteuning verloopt via de eerste lijn. In complexe situaties dragen de sociale teams de cliënt over aan specialisten of aan regisseurs.
De tweede lijn omvat complexe en/of langdurige zorg, die in het verleden meestal buiten de directe leefomgeving van de burger werd geboden. We zien in dit domein de regisseur die zorgt voor de integrale ondersteuning van een huishouden of gezin met meervoudige problemen. Ook hierin is aandacht voor arbeidstoeleiding van belang.

Een omslag die moet worden gemaakt, is dat veel tweedelijns ondersteuning, meer integraal en dicht bij de burger in de wijk wordt aangeboden. Daarbij wordt de vraag naar eenduidige ondersteuning en verantwoording door een hulpverlener groter. Een goed voorbeeld hiervan is het verlenen van buurtzorg binnen de thuiszorg. Buurtzorg biedt langdurige zorg op indicatie. De kracht van buurtzorg is dat de vraag van de cliënt, gecombineerd wordt met de inzet van de kracht van de professional. Die krijgt maximale ruimte door te opereren vanuit zelfsturende teams van 10 tot 15 medewerkers die in de wijk de cliënt ondersteunen. Het gaat om goed opgeleide professionals (veelal hbo+) die worden gefaciliteerd met hoogwaardige ict, in de vorm van een community en administratieve ondersteuning (met digitale instrumenten als buurtweb en buurtplein). Daardoor is verdere overhead in de vorm van management, p&o en administratie vrijwel overbodig. Buurtzorg claimt circa 30% goedkoper uit te zijn dan andere

thuiszorginstellingen[20]. Een tweede voorbeeld is de inzet van ACT-teams in de GGZ waar thuiswonende psychiatrische patiënten via een team op afstand worden begeleid. Inmiddels zijn in Nederland meer dan 200 van dergelijke teams actief.

Bij de tweede lijn wordt primair gestuurd op effectiviteit, efficiëntie en kwaliteit van dienstverlening. Aanbevolen wordt om te werken met resultaat- en prestatieindicatoren. Doordat in meerdere wijken soortgelijke diensten worden aangeboden, is het mogelijk wijkresultaten te benchmarken op de geleverde kwaliteit en kosten-/baten verhouding. Bij het sluiten van raamcontracten met aanbieders van tweedelijns dienstverlening kunnen gemeenten rekening houden met de benchmarkresultaten. Voor veel burgers met zware problematiek geldt dat stabilisatie van de problematiek al een goede prestatie is. Een gevolg van een slimmere herinrichting van de tweede lijn kan zijn dat veel instellingen, die nu veelal een vergelijkbaar dienstenaanbod hebben, in de toekomst met minder diensten toekunnen. De gemeente zal gaandeweg de overlap in het dienstenaanbod van diverse instellingen kunnen verminderen. Dit leidt tot besparingen.

'De huidige afrekensystematiek werkt tegen, er zitten te veel schotten in de financieringsstructuur. Veel mensen vallen hierdoor tussen wal en schip.'

Casus Myra: aanpak in de nieuwe inrichting van het sociale domein

In de nieuwe inrichting van het nieuwe sociale domein kan de hulpverlening aan Myra en haar gezin op een andere wijze georganiseerd worden dan nu het geval is. Er kan een sterker beroep gedaan worden op de basisvoorzieningen om signalen bijtijds op te pakken. Bijvoorbeeld op de scholen die merken dat Linda en/of Jeffrey niet komen opdagen, door de huisarts die Myra heeft bezocht vanwege haar depressieve klachten en door de politie die zich regelmatig met Jeffrey bemoeit. Deze instanties kunnen eerder aan de bel trekken voordat de problemen escaleren. Dit kunnen ze doen door een signaal af te geven aan één centraal, multidisciplinair werkend wijkteam.

Dit multidisciplinaire team met hulpverleners maakt een plan voor het hele gezin en zorgt dat er weer rust komt in het gezin. De inzet van het team wordt gecoördineerd en gevolgd door een generalist. De eerste focus is dat Myra naar werk wordt toegeleid. Daarnaast wordt er een gezinscoach ingezet die Myra helpt om het contact met haar kinderen te herstellen en om de kinderen te begeleiden richting school of werk. Zodra het gezin weer stabieler is, kan het team van hulpverleners weer een stap terug doen.

Verder neemt de coach uit het multidisciplinaire team contact op met de schuldhulpverlening om afspraken te maken, zodat haar schulden voor Myra geen belemmering meer vormen om aan het werk te gaan.

[20] Nieuwe vormen van zorg aan huis, Radar, den Uyl e.a., 2009

Ontwikkeling van prestatiebekostiging

De ontwikkeling van het nieuwe stelsel van maatschappelijke ondersteuning staat of valt bij het krijgen van inzicht in de prestaties die aanbieders leveren en het inzetten van financiële prikkels die gewenst gedrag ontlokken. We moeten daar reëel in zijn. Gemeenten staan nog aan het begin hiervan. Ze hebben met de WWB ervaring opgedaan met resultaatbekostiging, maar in de jeugdzorg en bij de Wmo is nog een lange weg te gaan. We zien dat een aantal gemeenten is gestart met het geven van budgetten aan sociale teams (waarbij ze vaak een gemeente-ambtenaar als regisseur budgetbevoegd maken). Die teams kopen vervolgens, aan de hand van een zorgplan dat samen met een burger is opgesteld, gericht integraal ondersteuning in. Zo kan de gemeente een budgetplafond meegeven aan het sociale team. Dit geeft een prikkel om keer op keer bewust na te denken over de kosten die samenhangen met de zorgplannen en deze ook te delen met de burger: 'het geld dat je besteedt aan het ene zorgplan, kan niet aan het andere worden uitgegeven'.
Naast het meten van de resultaten van een interventie, is het wenselijk dat gemeenten ook indicatoren ontwikkelen die de maatschappelijke effecten bij burgers meten. Want dat is uiteindelijk waar de gemeente zichzelf op wil beoordelen. 'Zijn we in staat om met de middelen die we als gemeente krijgen, burgers die dat nodig hebben te ondersteunen om zelfredzaam te worden?' Ook hiervoor geldt dat er in meerdere gemeenten interessante initiatieven zijn, zoals de sociale index van Rotterdam. Maar ook hier is nog een weg te gaan.

Lokaal of regionaal

Een belangrijk aandachtspunt bij de herinrichting van het sociale domein, is of het lokaal of regionaal opgepakt moet worden. Dit is maatwerk. Per regio en gemeente zal de samenwerking verschillen. We kunnen er een paar zaken over zeggen.
Opvoedingsondersteuning of een Wmo-voorziening moet dicht bij huis geleverd worden; vaak is de wijk of buurt de meest aangewezen plek om dit te regelen. Als het gaat om betaald werk dan is de gemeentegrens te beperkt. Betaald werk is eerder een regionaal vraagstuk.

Een tweede aspect is dat er historische regionale verbanden zijn om jeugdzorg of AWBZ zorg te regelen. Onder meer wordt de inkoop soms via deze regio's georganiseerd.

Functie regisseur met oog voor participatie/ arbeidstoeleiding

Zoals al benoemd zijn er groepen die langdurige specialistische begeleiding nodig hebben. Voor deze burgers die vaak meerdere problemen hebben, is het belangrijk dat de hulpverlening door de verschillende betrokkenen onderling wordt afgestemd. Voor burgers die langdurige specialistische begeleiding nodig hebben, kunnen gemeenten een regisseur aanstellen. Die levert niet alle begeleiding die de burger nodig heeft zelf, maar kan een beroep doen op voorzieningen die er zijn. De aangewezen regisseur heeft het mandaat om deze voorzieningen in te zetten. Denk aan: hulp bij de administratie, huishoudelijke hulp en hulp bij het vinden van een woning. De aangewezen regisseur heeft als belangrijkste taak dat de kwetsbare burger zoveel mogelijk mee kan blijven doen. Hij zal moeten kijken hoe de beperkingen zoveel mogelijk met collectieve voorzieningen worden gecompenseerd. De regisseur draagt bij aan:

- meer participatie (niet alleen zelfredzaamheid)
- arbeidstoeleiding/werken naar vermogen
- meer eigen regie van de cliënt (en dus minder afhankelijkheid)
- meer betekenisvolle contacten
- meer zinvolle activiteiten (en dus minder bezighouden van de cliënt).

Sommige burgers kunnen niet meekomen in regulier werk (ook niet met loondispensatie) of in het welzijnswerk. Deze groep komt in aanmerking voor:

- beschut werken[21];
- of dagbestedingsactiviteiten.

Deze trajecten zijn al snel kostbaar en zullen worden ingezet met een behoorlijke prestatie-component voor de specialist die de klus aanneemt.

Bij de herinrichting van het sociale domein zullen fundamentele keuzes gemaakt moeten worden, waarbij oude structuren en werkwijzen doorbroken moeten worden.
We realiseren ons dat in een aantal jaren tijd veel veranderingen op gemeenten afkomen.
Een aantal gemeenten is hiermee al mee bezig, andere gemeenten bereiden zich hierop voor.
Toch zijn wij ervan overtuigd dat de grote structuurwijzigingen in de sociale zekerheid, het onderwijs en de (jeugd)zorg de gemeenten zeker ook kansen bieden om de kwaliteit van de ondersteuning en dienstverlening voor die burgers die dat nodig hebben, op peil te houden.

[21] Per 2013 is de Wsw alleen nog toegankelijk voor wie slechts in een beschutte omgeving kan werken. Iedereen met arbeidsvermogen valt per 2013 onder de WWNV (m.u.v. zittend bestand Wajong en Wsw). Inzet in de WWNV is zo regulier mogelijk werk, waar nodig met ondersteuning.

Verantwoording

Deze notitie is in opdracht van het ministerie van SZW uitgevoerd en begeleid door de inter-departementale werkgroep multiproblematiek, bestaande uit leden van de ministeries van SZW, VWS, OCW, BZK en VenJ.
De basis voor deze notitie is gelegd in 10 brainstormsessie bij gemeenten. Deze sessies gingen over een nieuwe uitvoeringsstructuur voor de dienstverlening binnen gemeenten en de rol van arbeidstoeleiding daarbinnen. Deze sessies hebben wij gevoerd met vertegenwoordigers van de gemeenten Amsterdam, Eindhoven, Enschede, Helmond, Haarlemmermeer, Hoogezand-Sappemeer, Maastricht, Nijmegen, Oss/Veghel en Zwolle.
Aan de sessie hebben de werkgroepleden deelgenomen. Vanuit de gemeenten zijn professionals uitgenodigd. De deelnemers verschilden per sessie. Soms waren het vertegenwoordigers van organisaties in veld en soms alleen medewerkers van de gemeenten. Het was vaak een mix van uitvoering, beleid en strategie.
Wij danken allen die deelgenomen hebben aan de sessies.
Naast deze sessie hebben wij met meerdere mensen in het veld gesprekken gevoerd.
Ook hun inbreng is verwerkt in dit document.
Tot slot hebben we gebruik gemaakt van een aantal eerder uitgevoerde onderzoeken.
U vindt deze in de voetnoten.

Colofon
Maart 2012
In opdracht van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid uitgevoerd door Radar.
Auteurs
Bob de Levita en Rogier den Uyl
Redactie en coördinatie
RadarCommunicatie
Vormgeving
DATBureau

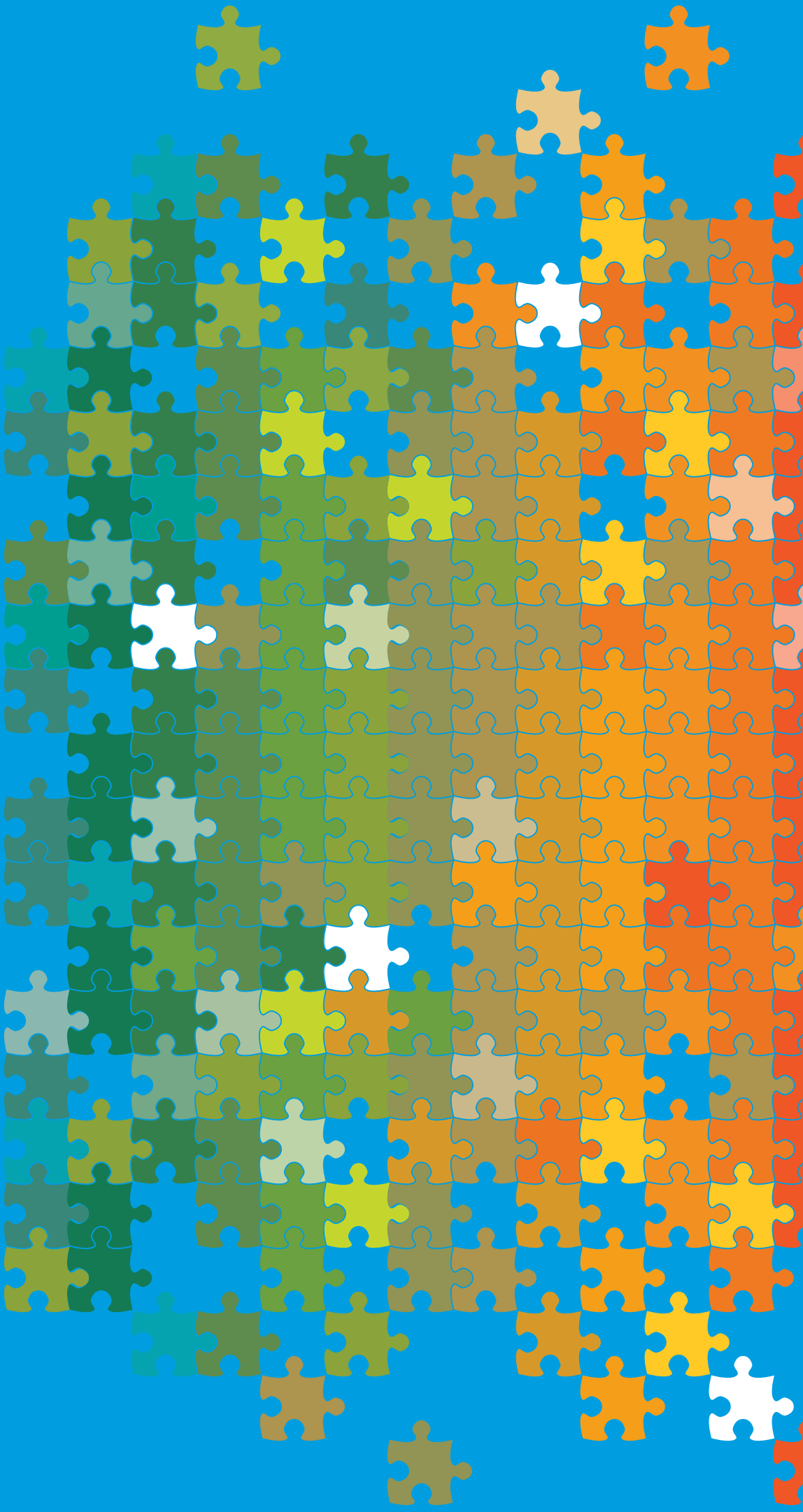

Motie

Raad	21 november 2012
9 Landschap, natuur en recreatie	
Portefeuillehouder	E.P. Kooiman

Isola Bella

Isola Bella is een prachtige stolp, waar de eigenaren alles aan doen om deze rendabel te maken en dus in stand te kunnen houden. Maar er is iets aan de hand. In de 3 jaar die verstreken zijn sinds de eerste vergunningaanvragen (eerst verleend, maar na behandeling van een bezwaarschrift alsnog ingetrokken) ligt er nu een aanschrijving van het college waarin geconstateerde overtredingen binnen 2 maanden moeten worden opgeheven.

Toelichting

Stolpen hebben een karakteristieke bouwvorm en een agrarisch landschappelijk uitstraling, waarvan wij het wenselijk vinden deze te behouden. Echter, het in stand houden van stolpen is een kostbare aangelegenheid. Vandaar ook dat in verschillende beleidstukken regels zijn opgenomen die faciliteren bij het in stand kunnen houden van stolpen door de eigenaars.

In de Beleidsnota Vrijkomende Agrarische bebouwing is onder andere het volgende opgenomen:
“*Indien het vrijkomende agrarische hoofdgebouw gebruikt wordt voor de functie wonen, kunnen monumentale boerderijen worden gesplitst in maximaal 2 woningen als wordt aangetoond dat geen afbreuk wordt gedaan aan het oorspronkelijke karakter van de bebouwing.*”

In de nota Natuur- en Landschapsbeleid staat onder meer:
“*Er wordt op het eiland gepleit voor drie oplossingsrichtingen voor het behoud van de stolpen:*

- *meer recreatieve mogelijkheden, in de vorm van inpandige recreatieve appartementen (met behoud van de woonfunctie);*
- *stolpen vrijgeven voor permanente bewoning, waarbij ook opsplitsing in twee eenheden mogelijk gemaakt wordt;*
- *kleinschalige, ambachtelijke bedrijven.*”

Het beleid spreekt voor zich: we koesteren onze stolpen. En Isola Bella is een mooie stolp. De eigenaren doen er alles aan om het rendabel te maken. En nee: niet alles is goed gegaan, maar van kwaadwil is geen sprake.
Texel 2010 vindt dat er iets voor deze mensen gedaan moet worden. Legalisatie moet worden onderzocht. En als dat niet lukt, dan moet de splitsing van de stolp alsnog worden toegestaan, zodat zij hun B & B kunnen voortzetten.

Roept het college op

1. te onderzoeken of legalisatie niet toch tot de mogelijkheden behoort. En als dat niet lukt:
2. regelen dat de stolp alsnog gesplitst mag worden in twee woonruimten, zodat er 2 x 5 B & B slaapplaatsen kunnen blijven bestaan.

Gemeente Texel

.txl

Memo

Aan	Commissie	Datum	6 november 2012
Van	B & w	Telefoonnummer	0222 - 362282
Onderwerp	Isola Bella		

Geachte leden van de brede raadscommissie,

Door de fractie Texel 2010 is een motie aangekondigd waarin het college wordt gevraagd om ten aanzien van Isola Bella te onderzoeken of legalisatie niet toch tot de mogelijkheden behoort, c.q. te regelen dat de stolp alsnog gesplitst mag worden in twee woonruimten, zodat er 10 B&B slaapplaatsen kunnen blijven bestaan.

Met betrekking tot deze motie verwijzen wij kortheidshalve naar de brief die wij hierover richtten aan de fractievoorzitter, de heer Poster. Deze treft u aan als bijlage bij deze memo.

Huidige stand van zaken
Wij hebben op 26 september 2012 aan Isola Bella een aanschrijving verzonden waarin wordt verzocht om binnen 2 maanden de splitsing ongedaan te maken en het teveel aan verhuurmogelijkheden te beëindigen. Dit houdt niet in dat het hele gebouw gesloopt dient te worden. Volstaan kan worden met enkele relatief weinig ingrijpende bouwkundige maatregelen, zoals het verwijderen van enkele deuren en een trap.
Tegen de aanschrijving is een bezwaarschrift ingediend, dat naar verwachting medio december in de commissie bezwaar kan worden behandeld. Daarop vooruitlopend heeft Isola Bella gevraagd of de termijn waarop de gevraagde maatregelen moeten worden getroffen kan worden verlengd. Wij hebben reeds op dat verzoek gereageerd en hebben daarover op korte termijn nog nader overleg met de exploitanten van Isola Bella en hun advocaat.
Bedacht moet worden dat een al te lankmoedige opstelling onzerzijds voor een derde-belanghebbende (zoals “10 voor Texel”) aanleiding kan zijn om om handhaving te vragen.

De kern van de zaak is dat wij geen medewerking willen geven aan verzoeken die slechts ten doel hebben om een schijnsituatie in het leven te roepen. Op dat punt zullen de exploitanten zich ernstig moeten beraden. Door het bedrijfsmatig onder één naam exploiteren van 10 of meer toeristische bedden verandert Isola Bella van een woning in een hotel. Er is geen beleid op grond waarvan dit kan worden toegestaan.

Wij hebben begrepen dat door de exploitanten op korte termijn een principe-verzoek zal worden ingediend, strekkende tot het alsnog mogelijk maken van de woningsplitsing en het beschikbaar stellen van recreatieve (zorg-)slaapplaatsen. Wij zullen ons daarover beraden.

De motie van de fractie Texel 2010 lijkt in deze situatie niet zinvol. De kwestie betreft handhaving in een concreet geval. Een raadsmotie zal daarop geen (juridische) invloed kunnen hebben en eerder de exploitanten op het verkeerde been zetten. Zij brengt ons in ieder geval niet dichter bij een oplossing in deze al langer slepende kwestie.

Postadres
Postbus 200
1790 AE Den Burg

Bezoekadres
Emmalaan 15
1791 AT Den Burg

T 14 0222
F 0222 - 362287
E gemeente@texel.nl
www.texel.nl

De heer G. Poster
Beatrixlaan 45p
1791 GA DEN BURG

Uw brief van	--	Contactpersoon	Mw drs. F.C. Giskes
Uw kenmerk	--	Telefoonnummer	0222 - 362216
Ons nummer	12.UP11625	r/t	fg/lk
Onderwerp	Isola Bella	Datum	01 NOV. 2012

Geachte heer Poster,

Naar aanleiding van uw brief kan ik u namens het college van Burgemeester en Wethouders als volgt berichten.

Vraag 1: Het college ziet geen aanleiding het besluit inzake Isola Bella te heroverwegen

Een Bed & Breakfast faciliteit op Texel mag maximaal 5 a 6 slaapplaatsen bevatten, waarbij deze faciliteit altijd ondergeschikt moet zijn aan het wonen. In het geval van Isola Bella is sprake van 18 slaapplaatsen in, wat gesuggereerd wordt 2 woningen te zijn, maar eigenlijk 1 woning is gebleven. Dan is sprake van bedrijfsmatige exploitatie, te vergelijken met een pension of hotel. Daar gelden andere regels voor, waaronder de aanvraag voor nieuwe toeristische bedden. In de aanschrijving van de gemeente aan Isola Bella wordt verzocht om de onechte splitsing ongedaan te maken en het teveel aan verhuurmogelijkheden te beëindigen. Dit houdt dus niet in dat het hele gebouw gesloopt dient te worden.
Het staat de familie vrij om opnieuw een aanvraag te doen om de stolp werkelijk tot 2 aparte woningen te splitsen. Per woning zou dan een normale B&B gerealiseerd kunnen worden. Hiervoor dienen nog wel aanvragen ingediend te worden. Een andere mogelijkheid is om alsnog een beroep te doen op extra bedden met een nieuw toeristisch (zorg) product op deze locatie.

Vraag 2: Het aantal verzoeken van burgers om een gesprek met een collegelid is groot.
Daarom wordt steeds bezien of een dergelijk gesprek zinvol kan zijn. Het is natuurlijk aan de collegeleden zelf om de afweging te maken, zoals dat ook voor raadsleden geldt. In algemene zin zullen in die afweging zaken een rol spelen als:

1. is er al heel veel, met het college afgestemd, ambtelijk overleg is geweest?
2. is er al overleg met een andere portefeuillehouder is geweest?
3. is er in de kwestie waar men voor komt nog enige bewegingsruimte?

Hoogachtend,

De Burgemeester van Texel,

mevrouw drs. F.C. Giskes

Bijlagen --

Gemeente Texel

.txl

Nummer 19

Raadsinformatiebrief 046

Raadscommissie	06-11-2012
4. Onderwijs	
Portefeuillehouder	F.R. Visman

Bijlagen

1. Startnotitie “Toekomstplan onderwijs”

Aanbieden startnotitie voor integrale visie op onderwijs

Het college heeft een startnotitie vastgesteld.

Doel van deze raadsinformatiebrief

Met deze raadsinformatiebrief informeren wij u over de stand van zaken omtrent de ontwikkeling van de integrale visie op onderwijs. Tegelijkertijd bieden wij u de bijbehorende startnotitie ter kennisname aan.

Aanleiding

Op 13 april 2011 is door de gemeenteraad het initiatiefvoorstel “Huisvestingsplan basisonderwijs Texel” aangenomen. Hierin geeft u het college van Burgemeester en Wethouders de opdracht om samen met de schoolbesturen van het basisonderwijs een doelgericht, samenhangend en toekomstbestendig beleid voor onderwijshuisvesting op te stellen en dit beleid uit te werken in een Integraal huisvestingsplan (IHP).
Deze opdracht is via een amendement van de VVD aangepast. Door deze aanpassing gaat de aandacht niet alleen uit naar het onderdeel ‘onderwijshuisvesting’. Ook aanverwante functies worden er in betrokken.

Tekst programmabegroting 2013-2016

“Doorontwikkelen en vaststellen van een breed gedragen integraal onderwijshuisvestingsplan, inclusief opstellen visie oude schoolgebouwen. Daarbij wordt tevens bekeken in hoeverre een bijdrage kan worden geleverd aan het streven om bredere scholen in de dorpen te realiseren, door in het huisvestingsonderzoek zaken als peuterspeelzalen, kinderopvang en BSO mee te nemen”.

Eveneens is in april 2011 met de schoolbesturen voor het basis- en voortgezet onderwijs een brainstormsessie gehouden met als titel: “Texels onderwijs in beweging naar de toekomst”. Het thema “krimp/daling van de leerlingaantallen” stond hierin centraal.
Op 9 november 2011 is samen met de schoolbesturen een vervolg gegeven aan de doorontwikkeling van het plan. In deze bijeenkomst is op basis van concrete cijfers inzicht gegeven in de verwachte leerlingaantallen, zodat zichtbaar werd op welke wijze het Texelse basisonderwijs ‘in beweging komt’.

Verzoek schoolbesturen om eerst zelf een visie op te stellen:

Op 9 december 2011 hebben de schoolbesturen aangegeven dat zij eerst gezamenlijk een visie op de toekomst van het onderwijs op Texel wilden formuleren. De schoolbesturen hebben hier de gelegenheid voor gekregen. De aanleverdatum van 1 maart werd echter niet gehaald, omdat de schoolbesturen van Stichting Schooltij en Stichting Kopwerk eerst het onderzoek naar de mogelijkheden voor bestuurlijke samenwerking voor de scholen in Oosterend zorgvuldig wilden afronden. In juni hebben de schoolbesturen hun visie aangeleverd.

Deze visie (zie startnotitie) vormt een belangrijk aandeel in de ontwikkeling van de definitieve toekomstvisie. Het college heeft hiervan in de collegevergadering van 10 juli kennisgenomen.
Vervolgens heeft op 17 juli 2012 een informele bijeenkomst met de schoolbesturen plaatsgevonden, waarbij een vervolg gegeven is aan het proces om te komen tot een integrale visie op onderwijs.

Vervolg
Mede naar aanleiding van de motie van 20 juni 2012 (“Niet nu een school sluiten…… en de gemeenteraad beslist!”) hebben wij besloten een knip te maken in het ontwikkelproces. Om te komen tot een breed gedragen visie op onderwijs hebben wij in onze vergadering van 25 september 2012 besloten eerst een integrale toekomstvisie op onderwijs op te stellen. Daarna wordt op basis van de toekomstvisie een integraal huisvestingsplan opgesteld (IHP).

Planning
Op 29 oktober 2012 wordt samen met de schoolbesturen een concept-visie gerealiseerd. In week 48 worden de gemeenteraadsleden, de fractieleden en de dorpscommissies in een gezamenlijke bijeenkomst in de gelegenheid gesteld om op de concept-visie te reageren. Hierna wordt een definitieve visie opgesteld. Deze wordt in de vergadering van de gemeenteraad van februari 2013 ter besluitvorming aangeboden. Vervolgens zullen wij in de periode februari/mei 2013 een integraal huisvestingsplan (IHP) opstellen. Onze verwachting is dat wij in de zomer van 2013 een breed gedragen Integraal Huisvestingsplan kunnen vaststellen.

Wij gaan er vanuit dat wij u in voldoende mate hebben geïnformeerd.

.txl

Toekomstplan onderwijs

naar een toekomstvisie op onderwijs en een Integraal Huisvestingsplan voor de gemeente Texel

Plan van aanpak

Project

1. Opdrachtgever

De Gemeenteraad.

2. Projectverantwoordelijke

Antoine Kersten, afdeling Ontwikkeling.

3. Omschrijving Project

Waarom doen we dit? / Probleemanalyse

Initiatiefvoorstel
Op 13 april 2011 heeft de gemeenteraad het initiatiefvoorstel “Huisvestingsplan basisonderwijs Texel” aangenomen. Hierin staat als opdracht voor het college van burgemeester en wethouders:

1. dat er een nulmeting wordt opgesteld waaruit blijkt wat in de huidige gebouwen de beschikbare lokalen zijn (inclusief gymnastieklokalen), wat de bezetting is van de schoolgebouwen, wat de staat van onderhoud is en hoe per school en per dorp de leerlingprognose eruit ziet;
2. in 2011 moet een kaderstellende startnotitie voor de totstandkoming van een ‘integraal huisvestingsplan basisonderwijs’ (IHP) te maken, waarbij de schoolbesturen actief worden betrokken;
3. in dit plantraject zonodig ook de ‘Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Texel’ van 2005 aan te passen, zodat het formele toetsingskader in de pas loopt met het IHP en
4. binnen 1 jaar een IHP voor te leggen aan de gemeenteraad, waarin een doelgericht, samenhangend, toekomstbestendig en gedragen beleid is verwoord.

Programmabegroting 2012-2015 en de kadernota 2013-2016
Een toekomstbestendig meerjarenbeleid onderwijshuisvesting (onder andere rekening houdend met ontwikkeling leerlingaantallen scholen):

1. het doorontwikkelen van een breed gedragen integraal onderwijshuisvestingsplan, inclusief opstellen visie oude schoolgebouwen. Daarbij wordt tevens bekeken in hoeverre een bijdrage kan worden geleverd aan het streven om bredere scholen in de dorpen te realiseren door in het huisvestingsonderzoek zaken al peuterspeelzalen, kinderopvang en B.S.O. mee te nemen.

2. (nieuwe) Basisscholen in alle dorpen behouden en verbreden: ingezet wordt op het behoud van de scholen en een verbreding hiervan in de dorpen waar nu een school gevestigd is. De mogelijkheden hiervoor zijn afhankelijk van de ontwikkeling van het aantal leerlingen, de opheffingsnorm van de scholen en de niet beïnvloedbare wens van de ouders.

Toelichting
1. De gegevens onder punt 1 zijn beschikbaar en kunnen direct worden gebruikt voor de doorontwikkeling van de onderwijsvisie.
2. De aanpassing van de verordening “Voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Texel” wordt in eerste instantie uit de opdracht gehouden, omdat de noodzaak voor de aanpassing moet blijken uit het definitieve IHP.

3. In de programmabegroting staat het streven naar brede scholen aangegeven. Het bredeschool-concept wordt als uitgangspunt in de visie verwerkt. Bredeschool-partners worden in eerste instantie niet in de vorming integrale onderwijsvisie betrokken, omdat uit de visie moet blijken welke partners onderdeel zijn van het toekomstscenario.
4. In eerste instantie wordt er samen met de schoolbesturen een integrale toekomstvisie voor het onderwijs op Texel opgesteld. De onderwijsvisie zal antwoord geven op de vraag "WAT de gemeente en de schoolbesturen samen op Texel willen met het onderwijs?". Deze onderwijsvisie vormt de basis voor het daarna op te stellen integraal huisvestingsplan (IHP). In het IHP staat aangegeven HOE de visie op het onderwijs wordt vormgegeven.
5. Het voortgezet onderwijs wordt ook betrokken bij deze ontwikkeling, zodat de activiteiten samen met het gehele Texelse onderwijs worden uitgevoerd.

4. Resultaatsverplichting/doelen

In het ontwikkeltraject wordt een aantal resultaten verwacht

1. *Inventarisatie en analyse van de huidige schoolgebouwen*
   Het proces start met een inventarisatie van de huidige schoolgebouwen: oppervlakten, aantallen lokalen en de verwachte leegstand in de komende jaren. Deze informatie is beschikbaar en recentelijk aangevuld met vernieuwde leerlingprognoses.

2. *Toekomstvisie*
   De schoolbesturen hebben een concept-toekomstvisie aangeleverd. Deze wordt de basis voor de doorontwikkeling naar een definitieve versie. Hierin worden ook de volgende thema's meegenomen: kwaliteit van het onderwijs, kinderopvang, peuterspeelvoorzieningen, leerlingvervoer, mobiliteit en de vitaliteit van de dorpen.

Visie schoolbesturen basisonderwijs

Uitgangspunt is passend onderwijs voor elk kind op Texel. Doel is om dat zo dichtbij mogelijk aan te bieden. De door de schoolbesturen samen ontwikkelde visie is als volgt samen te vatten:
om het onderwijs op Texel op een verantwoorde manier in stand te houden, gaan de 4 onderwijsbesturen intensief samenwerken. Het surplus aan kennis en ervaring dat samen wordt opgebouwd wordt gebruikt om de kleinere scholen, met name in de buitendorpen te ondersteunen, waar nodig.

Deze visie wordt vertaald naar de volgende huisvestingssituatie.
Een campus in Den Burg en, daar waar mogelijk, een school in de buitendorpen in stand houden.
Een gebouw in Den Burg waarin alle in Den Burg gevestigde scholen gevestigd zijn. Dit gebouw staat op een campus waar ook organisaties voor kinderopvang, peuterspeelzalen, buitenschoolse opvang, jeugdzorg, centrum voor jeugd en gezin zijn gevestigd. Kortom: alle organisaties voor op kind gerichte zorg. Vanuit deze campus wordt door de scholen intensief samengewerkt tussen de scholen en met de andere (kind-)zorgaanbieders. Op deze wijze kan vanaf 1 locatie passend onderwijs voor elk kind worden aangeboden.

De kennis en ervaring 'uit Den Burg' wordt ingezet in de scholen van de buitendorpen. Echter, alleen daar waar het in stand houden van een school mogelijk en verantwoord is. De keuze om een school in de buitendorpen open te houden, hangt af van de leerlingaantallen, de reisafstand en de mogelijkheid om vanuit pedagogische opzicht kwalitatief goed onderwijs te kunnen blijven bieden.

De gemeenteraad hecht veel belang aan een gedegen en breed gedragen visie op onderwijs en onderwijshuisvesting. Het opstellen van een onderwijsvisie is geen onderdeel van de oorspronkelijke opdracht, maar is wel van (politiek) belang. De schoolbesturen hebben hier de aanzet voor gegeven.

Eerste bijeenkomst

De concept-visie van de schoolbesturen wordt in 2 bijeenkomsten besproken. De eerste bijeenkomst wordt gehouden met de schoolbesturen. Deze bijeenkomst moet leiden tot een gezamenlijke conceptvisie op onderwijs. De basis van deze bijeenkomst is de conceptvisie die door de schoolbesturen is opgesteld. Hieraan wordt de gemeentelijke visie op onderwijshuisvesting toegevoegd.
Centraal staat de wijze waarop het onderwijs zich gaat organiseren om voor de toekomst kwalitatief goed onderwijs te kunnen blijven bieden. Vragen als: in welke dorpen blijven scholen in stand en waar verdwijnen mogelijk basisscholen? Waar en hoe moet er worden samengewerkt met kinderopvang, peuterspeelzalen? Wat betekent deze ontwikkeling voor de vitaliteit van de dorpen hoe hangt dit samen met het mobiliteitsvraagstuk?, enzovoort. Deze thema's komen terug in de visievorming.

Tweede bijeenkomst

In de tweede bijeenkomst is de input uit de eerste bijeenkomst verwerkt tot een concept-visie op zowel onderwijs als onderwijshuisvesting. Deze wordt in een brede brainstormsessie besproken met de schoolbesturen, de raadsleden, de fractieleden en de dorpscommissies. Op deze wijze worden de dorpen betrokken bij de ontwikkeling van de toekomstvisie. In deze bijeenkomst worden mogelijke alternatieve scenario's uitgezet en besproken.
Doel van deze bijeenkomst: komen tot een definitieve toekomstvisie. De resultaten worden uitgewerkt in een onderwijsvisie die in het eerste kwartaal van 2013 aan de gemeenteraad ter besluitvorming kan worden voorgelegd.

Planning

Eerste bijeenkomst : 4e week oktober
Wie : gemeente en schoolbesturen
Regie : M3V

Tweede bijeenkomst : 4e week november
Wie : gemeente, schoolbesturen, raadsleden, fractieleden, dorpscommissies
Regie : M3V

Vaststelling van de definitieve onderwijsvisie door de raad: februari 2013

Het voordeel van deze aanpak is dat er vooraf draagvlak ontstaat voor de onderwijsvisie.
Deze aanpak leidt tot een bredere aanpak dan de opdracht uit het oorspronkelijke initiatiefvoorstel van 13 april 2011. Hierin is aangegeven dat er een Integraal huisvestingsplan wordt opgesteld waarin een doelgericht, samenhangend, toekomstbestendig en gedragen beleid wordt verwoord. Het accent ligt hierin op het Integraal huisvestingsplan.

3. Uitwerking in een integraal huisvestingsplan (IHP)

De toekomstvisie zal worden uitgewerkt in concrete stappen. Dit gebeurt in een integraal huisvestingsplan. Hierin staat wanneer, welke voorziening tegen welke kosten wordt gerealiseerd. Ook een meerjaren-kostenperspectief maakt hier deel van uit.

Planning

Wanneer: direct na de vaststelling van de toekomstvisie. De verwachting is dat de ontwikkeling van het integrale huisvestingsplan vanaf februari 2013 drie maanden in beslag neemt. De vaststelling van het integraal huisvestingsplan vindt in de zomer van 2013 plaats.
Wie : schoolbesturen en gemeente
Regie : M3V

In schema

Toekomstvisie op onderwijs en onderwijshuisvesting

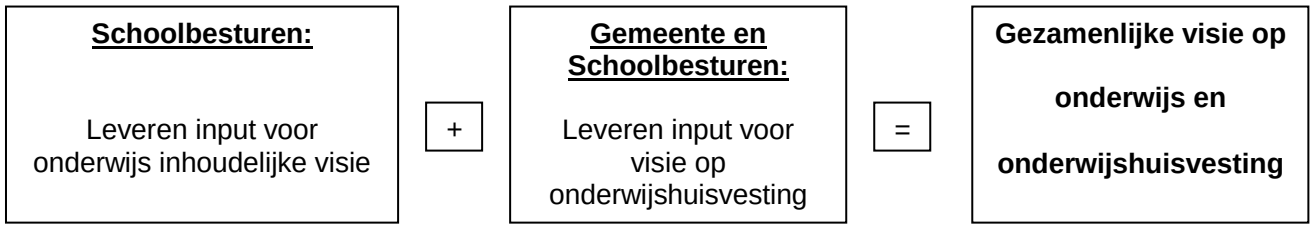

Integraal huisvestingsplan:

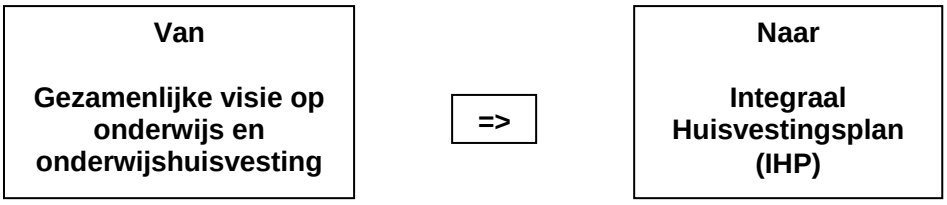

Toelichting op IHP

Een brede toekomstvisie wordt tot uitdrukking gebracht in een Integraal Huisvestingsplan (IHP). In het Integraal Huisvestingsplan worden zowel de ruimtebehoefte als de onderhoudsinvesteringen opgenomen. Het IHP geeft inzicht in de planning van het gewenste voorzieningenniveau voor het onderwijs en eventueel andere accommodaties. Het gewenste niveau is gebaseerd op de inhoudelijke visie van de gemeente en schoolbesturen. Het is een strategisch (financieel) planningsdocument waarin beleidsuitgangspunten worden uitgewerkt en waarin de consequenties van dat beleid inzichtelijk worden.
Een IHP stelt de verordening voor onderwijshuisvesting niet buiten werking en kan nooit de verordening vervangen. Wel kan de verordening worden aangepast conform de uitgangspunten uit een IHP. Op deze wijze kan beleid worden verankerd in de lokale regelgeving. Daarmee wordt zekerheid geboden aan alle betrokken partijen. De verordening blijft altijd de (wettelijke) basis.

Fasen om te komen tot een toekomstvisie en integraal huisvestingsplan, doorlooptijd 4 maanden: september tot en met augustus 2013:	**Welke instrumenten zijn daarvoor nodig?**
1. Startgesprek met M3V om: • de opdracht, ambities en doelstellingen en uitgangspunten vast te stellen, • de planning vast te stellen, • de projectorganisatie vast te tellen. Doel: uitgangssituatie vaststellen.	**Instrument:** Niet van toepassing. **Status:** Nog niet opgestart. **Planning:** september
2. Analyse van de huidige situatie door M3V	**Instrument:** Leerlingprognoses, gebouwgegevens met beschikbare lokalen (inclusief gymnastieklokalen en huidige onderhoudsplanning. **Status:** Nog niet opgestart.

	Planning: September/oktober 2012
3. Eerste bijeenkomst met de gemeente en de schoolbesturen: Doel hiervan is om te komen tot een concept-onderwijsvisie.	**Instrument:** M3V **Status:** Nog niet opgestart. **Planning:** 4e week oktober
4. Tweede bijeenkomst: Doel hiervan is om een definitieve toekomstvisie vast te stellen.	**Instrument:** M3V **Status:** Nog niet opgestart. **Planning:** 4e week van november
5. Opstellen IHP: In deze fase wordt een realisatietermijn aangegeven plus een financiële onderbouwing.	**Instrument:** M3V **Status:** Nog niet opgestart. **Planning:** Februari – mei 2013
6. Presentatie van de onderwijsvisie en het Integrale Huisvestingsplan aan de gezamenlijke partners en gemeenteraad.	**Instrument:** Niet van toepassing. **Status:** Nog niet opgestart. **Planning:** zomer 2013

5. Projectorganisatie

De doorontwikkeling van de onderwijsvisie en het IHP gebeurt in een projectgroep. Hierin zijn vertegenwoordigd:

- de 5 schoolbesturen: 5 personen.
- gemeente Texel: 3 personen (de heer D. Boot, de heer A. Kersten en de heer L. de Boer).

6.1 Middelen: Personeel

De deelnemers in de deelprojectgroep hebben tot aan de oplevering van het eindresultaat 192 uur nodig: de heer D. Boot 10 uur, de heer A. Kersten 150 uur, de heer L. de Boer 32 uur. Deze urencapaciteit is nodig voor de voorbereiding van werkzaamheden, afstemming met schoolbesturen, deelname aan de bijeenkomsten, uitwerken deelvisies, doorrekenen opties, terugkoppeling aan college, tussentijdse rapportages aan gemeenteraad.

6.2 Middelen: Externe inzet

Voor de externe begeleiding (M3V) moeten kosten worden gemaakt. Deze bedragen € 13.230 exclusief Btw en reis- en verblijfskosten. De reis- en verblijfskosten zijn begroot op maximaal € 500. Eventueel meerwerk wordt pas na goedkeuring van de gemeente in rekening gebracht.
Deze kosten worden gedekt uit het budget voor onderwijshuisvesting in de lopende begroting.

7. Uitgangspunten en randvoorwaarden

Uitgangspunt is het initiatiefvoorstel van de Partij van de Arbeid van 13 april 2011.
Sluitstuk van deze opdracht is het actualiseren/aanpassen van de verordening 'Voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Texel'. Deze deelopdracht is niet meegenomen in de opdracht aan M3V. De noodzaak voor het actualiseren dan wel aanpassen blijkt pas uit het eindresultaat van de onderwijsvisie en het integraal huisvestingsplan.

8. Planning en mijlpalen

Vaststellen startnotitie	: college 25 september 2012
Informeren schoolbesturen over vervolgaanpak	: 1e week oktober 2012
Uitwerken gemeentelijke visie en bijeenkomst in 4e week oktober door M3V	: 1e en 2e week oktober 2012
Informeren raad via raadsinformatiebrief	: raad van 17 oktober 2012
Eerste bijeenkomst met gemeente en schoolbesturen	: 4e week oktober
Uitwerken concept-visie door M3V	: 1e en 2e week november 2012
Tweede bijeenkomst met gemeente, schoolbesturen, raads- en fractieleden en dorpscommissies	: 4e week november
Uitwerken definitieve onderwijsvisie	: 1e en 2e week december 2012
Vaststelling definitieve onderwijsvisie door college	: 11 of 18 december 2012
Vaststelling definitieve onderwijsvisie door commissie	: 5 of 6 februari 2013
Vaststelling definitie onderwijsvisie	: raad van februari 2013
Uitwerken onderwijsvisie in een integraal huisvestingsplan	: februari – mei 2013
Vaststelling Integraal huisvestingsplan door raad	: naar verwachting augustus 2013

9. Relatie met andere projecten

Niet van toepassing.

10. Risicofactoren

Voor de ontwikkeling van de toekomstvisie op onderwijs is een strakke planning opgezet. De planning laat voor de schoolbesturen geen tijd over om, indien zij dit wensen, tussentijds te bespreken met hun achterban.

11. Communicatie

Over de voortgang van het project zal doorlopend gecommuniceerd worden met de deelnemende partners, het college van Burgemeester en Wethouders en de gemeenteraad. Stukken die in de vorm van een raadsinformatiebrief naar de gemeenteraad gaan, worden afgestemd met Communicatie. Dit geldt ook voor informatie die extern wordt gecommuniceerd.

12. Voortgang

Op 17 juli 2012 heeft het college van burgemeester en wethouder samen met de schoolbesturen van het basisonderwijs de conceptvisie besproken. Deze gelegenheid gold tevens als "kick-off" voor de doorontwikkeling de onderwijsvisie en het integrale huisvestingsplan.

Bijlagen

1. Concept-visie van het basisonderwijs
2. Overzicht ontwikkelingen leerlingaantallen en ruimtebehoefte per school

Aan:	College van B&W gemeente Texel
Betreft:	Visie van schoolbesturen op de toekomst van het Texelse basisonderwijs
Door:	Stichting Kopwerk, Stichting Samenwerkingsscholen, Stichting Sarkon en Stichting Schooltij
datum:	15 juni 2012

De aanleiding
Ook op Texel neemt het aantal kinderen dat jaarlijks wordt geboren sterk af. Waar 10 jaar geleden jaarlijks tegen de 200 kinderen per jaar werden geboren, zijn dat er nu minder dan 100. Dat betekent dat we mogen aannemen dat op het eiland over zo'n 5 jaar rond de 900 kinderen de basisscholen bezoeken. Deze leerlingen verdelen zich over de 10 reguliere basisscholen die we op Texel hebben. Een deel gaat ook naar De Kompasschool en De Thimoteusschool, of bezoekt het speciaal onderwijs aan de overkant.

Gemeente Texel heeft een proces in gang gezet om samen met de schoolbesturen te zoeken naar manieren om verantwoord om te gaan met deze krimp. De schoolbesturen hebben afgesproken samen met een visie te komen op de toekomst van het basisonderwijs op Texel, om op basis daarvan de gesprekken met Gemeente Texel verder te kunnen voeren. Deze visie is hieronder beschreven

Niets doen of samenwerken
Wanneer we niet ingrijpen zullen alle scholen op Texel krimpen. Dat levert de grootste onzekerheid op in de buitendorpen, waar de krimp al duidelijk merkbaar is. Aangezien Schooltij vijf van haar zes scholen in de buitendorpen heeft, is de krimp voor haar al aan de orde van de dag. In Oosterend werken Schooltij en Kopwerk daarom samen aan een nieuwe school.

Ook in Den Burg zal het leerlingaantal afnemen, zowel op de basisscholen als op OSG De Hogeberg. Willen we de Texelse kinderen de komende jaren kwalitatief goed basisonderwijs blijven bieden, dan is nodig dat alle op Texel actieve schoolbesturen hierin hun verantwoordelijkheid nemen.

Visie
Uitgangspunt is passend onderwijs voor elk kind op Texel. Doel is om dat zo dichtbij mogelijk aan te bieden. De door de schoolbesturen samen ontwikkelde visie is als volgt samen te vatten:

Om het onderwijs op Texel op een verantwoorde manier in stand te houden, gaan de vier onderwijsbesturen intensief samenwerken. Het surplus aan kennis en ervaring dat samen wordt opgebouwd wordt gebruikt om de kleinere scholen, met name in de buitendorpen te ondersteunen, waar nodig.

Uitgangspunt is om het onderwijs op Texel gezamenlijk te versterken. De ambitie is om het beter te doen dan nu (van goed naar beter). Daarbij definiëren we kwaliteit breder dan cito-scores, en ontwikkelen we samen meetbare criteria. De synergie die hier ontstaat moet de basis zijn van waaruit het onderwijs in de buitendorpen gezamenlijk wordt gedragen. Hoe

dat precies vorm moet krijgen dient verder te worden uitgewerkt. De teams van de scholen spelen hier uiteraard een cruciale rol. Daar moet het gebeuren.

Een belangrijke stap is de situatie in Den Burg toekomstbestendig maken. Wanneer we los denken van de huidige situatie, kunnen we een gezamenlijk perspectief uittekenen. Een wenkend perspectief. Dat zou er als volgt uit kunnen zien:

Wenkend Perspectief

Den Burg
Op een centrale plaats in Den Burg verschijnt een nieuw gebouw waarin alle nu in Den Burg gevestigde basisscholen een plek krijgen. Dit gebouw staat op een campus, samen met kinderopvangorganisaties, Peuterspeelzalen, BSO, Jeugdzorg, CJG en alle andere op kinderen gerichte zorg. De campus wordt een inspirerend centrum, waar kinderen van 2 tot 12 alles vinden wat voor hun ontwikkeling van belang is. Een Integraal Kindcentrum waar elk kind op Texel van profiteert.
De scholen die op deze campus staan werken intensief samen. In gebouw en faciliteiten, maar ook in zorg voor kinderen en ondersteuning. Vanuit het samenwerkingsverband wordt gestimuleerd dat elke school competenties ontwikkelt om een specifieke ondersteuningstaak goed te kunnen invullen in het kader van passend onderwijs. Door intensief samen te werken kunnen kinderen met een ondersteuningsvraag op dezelfde campus geholpen worden. In de eigen school, of bij een samenwerkingspartner. Dat biedt een versterking van het aanbod voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben, aan de 'onderkant' maar ook voor 'meerkunners'.

Buitendorpen
Daar waar mogelijk, zal in de buitendorpen een school blijven bestaan. De keuze om scholen open te houden is gebaseerd op leerlingaantallen (en het perspectief), reisafstand, en de mogelijkheid de kwaliteit vanuit pedagogisch (sociaal-emotioneel) standpunt te handhaven. Elke dorpsschool heeft een eigen basis. Om de zorg voor kinderen optimaal te houden, wordt de in Den Burg ontwikkelde kennis en ervaring, door deze samenwerkende scholen ingezet op de scholen in de buitendorpen.

Wat vragen wij van het college van B&W van Gemeente Texel?
Wij kiezen ervoor om als schoolbesturen samen sterker uit de krimp te komen. Dat doen we voor onze kinderen. Wij gaan investeren in de kwaliteit van het onderwijs op Texel. In passend onderwijs, dichtbij de kinderen, zodat elk kind op het eiland vindt wat het nodig heeft. Daar willen we graag samen met Gemeente Texel onze schouders onder zetten.

Wij stellen ons voor dat we een ontwikkelteam oprichten waarin de schoolbesturen en Gemeente Texel samenwerken. In dat team wordt de facilitaire kant van de voorgestelde operatie uitgewerkt en doorgerekend. Is dit plan haalbaar? Waar zou dit kunnen? Wat kost de nieuwbouw? Wat leveren de in te leveren schoolgebouwen op aan mogelijkheden voor bekostiging? Etc. De inhoudelijke kant gaan we uiteraard met de Texelse schooldirecties en teams verder uitwerken.

Tijdpad
Doel is om deze visie na de zomervakantie verder uit te werken, en daarna te vertalen in een huisvestingsplan. Dat huisvestingsplan zou eind 2012 gereed moeten zijn.
Graag gaan wij op korte termijn met u in overleg om over deze visie van gedachten te wisselen, en de mogelijkheden om dit samen aan te pakken te verkennen.

Namens de besturen van de basisscholen op Texel,

Jan Bot, Voorzitter Stichting Kopwerk
Ton Jong, Directeur Stichting Samenwerkingsschool
Gert Jan Veeter, Voorzitter Stichting Sarkon
Marianne Waverijn, Voorzitter Stichting Schooltij

Overzicht leerlingaantallen en ruimtebehoefte **Jaar**

School	Plaats		2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
OBS Jac. Thijsseschool	Den Burg	Aantal leerlingen	198	212	214	203	203	201	197	191	187	180	175	173	170	168	163	162	159	156	156	152	150	149	148	123
		Maximale capaciteit	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200
		Bezetting procentueel	99%	106%	107%	102%	102%	101%	99%	96%	94%	90%	88%	87%	85%	84%	82%	81%	80%	78%	78%	76%	75%	75%	74%	62%
		Benodigde huisvestingscapaciteit	1196	1266	1276	1224	1224	1214	1194	1165	1145	1109	1086	1076	1061	1051	1026	1021	1007	992	992	972	962	956	951	829
		Maximale huisvestingscapaciteit	1201	1201	1201	1201	1201	1201	1201	1201	1201	1201	1201	1201	1201	1201	1201	1201	1201	1201	1201	1201	1201	1201	1201	1201
		Bezetting procentueel	100%	105%	106%	102%	102%	101%	99%	97%	95%	92%	90%	90%	88%	88%	85%	85%	84%	83%	83%	81%	80%	80%	79%	69%
OBS Durperhonk	De Cocksdorp	Aantal leerlingen	105	103	87	81	73	64	64	60	59	57	54	53	53	53	50	50	50	50	48	49	49	48	46	46
		Maximale capaciteit	106	106	106	106	106	106	106	106	106	106	106	106	106	106	106	106	106	106	106	106	106	106	106	106
		Bezetting procentueel	99%	97%	82%	76%	69%	60%	60%	57%	56%	54%	51%	50%	50%	50%	47%	47%	47%	47%	45%	46%	46%	45%	43%	43%
		Benodigde huisvestingscapaciteit	728	718	638	607	567	522	522	502	497	487	472	467	467	467	452	452	452	452	441	446	446	442	434	434
		Maximale huisvestingscapaciteit	730	730	730	730	730	730	730	730	730	730	730	730	730	730	730	730	730	730	730	730	730	730	730	730
		Bezetting procentueel	100%	98%	87%	83%	78%	71%	71%	69%	68%	67%	65%	64%	64%	64%	62%	62%	62%	62%	60%	61%	61%	61%	59%	59%
OBS Jan Drijverschool	Den Hoorn	Aantal leerlingen	80	68	60	54	44	42	37	36	34	32	30	31	30	30	29	30	30	30	30	29	29	29	28	28
		Maximale capaciteit	116	116	116	116	116	116	116	116	116	116	116	116	116	116	116	116	116	116	116	116	116	116	116	116
		Bezetting procentueel	69%	59%	52%	47%	38%	36%	32%	31%	29%	28%	26%	27%	26%	26%	25%	26%	26%	26%	26%	25%	25%	25%	24%	24%
		Benodigde huisvestingscapaciteit	602	542	502	472	421	411	386	381	371	361	351	356	351	351	346	351	351	351	351	346	346	346	341	341
		Maximale huisvestingscapaciteit	788	788	788	788	788	788	788	788	788	788	788	788	788	788	788	788	788	788	788	788	788	788	788	788
		Bezetting procentueel	76%	69%	64%	60%	53%	52%	49%	48%	47%	46%	45%	45%	45%	45%	44%	45%	45%	45%	45%	44%	44%	44%	43%	43%
OBS Bruinvis	Oudeschild	Aantal leerlingen	158	153	142	140	134	124	117	114	111	105	104	101	99	97	94	92	90	89	88	88	87	84	84	84
		Maximale capaciteit	182	182	182	182	182	182	182	182	182	182	182	182	182	182	182	182	182	182	182	182	182	182	182	182
		Bezetting procentueel	87%	84%	78%	77%	74%	68%	64%	63%	61%	58%	57%	55%	54%	53%	52%	51%	49%	49%	48%	48%	48%	46%	46%	46%
		Benodigde huisvestingscapaciteit	995	970	914	904	874	824	789	773	758	728	723	708	698	688	673	663	653	648	643	643	638	623	623	623
		Maximale huisvestingscapaciteit	1121	1121	1121	1121	1121	1121	1121	1121	1121	1121	1121	1121	1121	1121	1121	1121	1121	1121	1121	1121	1121	1121	1121	1121
		Bezetting procentueel	89%	87%	82%	81%	78%	74%	70%	69%	68%	65%	65%	63%	62%	61%	60%	59%	58%	58%	57%	57%	57%	56%	56%	56%
OBS Jan Daalderschool	Oosterend	Aantal leerlingen	53	42	49	50	48	45	47	46	44	40	39	37	36	36	36	35	34	34	33	33	32	31	31	31
		Maximale capaciteit	66	66	66	66	66	66	66	66	66	66	66	66	66	66	66	66	66	66	66	66	66	66	66	66
		Bezetting procentueel	80%	64%	74%	76%	73%	68%	71%	70%	67%	61%	59%	56%	55%	55%	55%	53%	52%	52%	50%	50%	48%	47%	47%	47%
		Benodigde huisvestingscapaciteit	467	411	446	452	441	426	436	431	421	401	396	386	381	381	381	376	371	371	366	366	361	356	356	356
		Maximale huisvestingscapaciteit	539	539	539	539	539	539	539	539	539	539	539	539	539	539	539	539	539	539	539	539	539	539	539	539
		Bezetting procentueel	87%	76%	83%	84%	82%	79%	81%	80%	78%	74%	73%	72%	71%	71%	71%	70%	69%	69%	68%	68%	67%	66%	66%	66%
ABS Lubertischool	De Koog	Aantal leerlingen	124	124	112	98	96	88	92	90	87	84	83	81	81	81	80	78	76	75	75	74	72	72	71	71

		Maximale capaciteit	116	116	116	116	116	116	116	116	116	116	116	116	116	116	116	116	116	116	116	116	116	116	116	116
		Bezetting procentueel	107%	107%	97%	84%	83%	76%	79%	78%	75%	72%	72%	70%	70%	70%	69%	67%	66%	65%	65%	64%	62%	62%	61%	61%
		Benodigde huisvestingscapaciteit	824	824	763	693	683	643	663	653	638	623	617	607	607	607	602	592	582	577	577	572	562	562	557	557
		Maximale huisvestingscapaciteit	783	783	783	783	783	783	783	783	783	783	783	783	783	783	783	783	783	783	783	783	783	783	783	783
		Bezetting procentueel	105%	105%	97%	89%	87%	82%	85%	83%	82%	80%	79%	78%	78%	78%	77%	76%	74%	74%	74%	73%	72%	72%	71%	71%

			2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
BBS De Akker	Oosterend	Aantal leerlingen	100	96	75	63	52	47	38	36	33	26	25	24	24	23	23	23	22	22	21	21	21	20	20	20
		Maximale capaciteit	108	108	108	108	108	108	108	108	108	108	108	108	108	108	108	108	108	108	108	108	108	108	108	108
		Bezetting procentueel	93%	89%	69%	58%	48%	44%	35%	33%	31%	24%	23%	22%	22%	21%	21%	21%	20%	20%	19%	19%	19%	19%	19%	19%
		Benodigde huisvestingscapaciteit	703	683	577	517	462	436	391	381	366	331	326	321	321	316	316	316	311	311	306	306	306	301	301	301
		Maximale huisvestingscapaciteit	683	683	683	683	683	683	683	683	683	683	683	683	683	683	683	683	683	683	683	683	683	683	683	683
		Bezetting procentueel	103%	100%	84%	76%	68%	64%	57%	56%	54%	48%	48%	47%	47%	46%	46%	46%	46%	46%	45%	45%	45%	44%	44%	44%
BBS De Fontein	Den Burg	Aantal leerlingen	232	223	216	199	183	169	158	147	138	127	123	122	120	118	115	114	112	110	110	107	106	105	104	103
		Maximale capaciteit	252	252	252	252	252	252	252	252	252	252	252	252	252	252	252	252	252	252	252	252	252	252	252	252
		Bezetting procentueel	92%	88%	86%	79%	73%	67%	63%	58%	55%	50%	49%	48%	48%	47%	46%	45%	44%	44%	44%	42%	42%	42%	41%	41%
		Benodigde huisvestingscapaciteit	1367	1322	1286	1201	1120	1050	995	939	894	839	819	814	804	794	778	773	763	753	753	738	733	728	723	718
		Maximale huisvestingscapaciteit	1470	1470	1470	1470	1470	1470	1470	1470	1470	1470	1470	1470	1470	1470	1470	1470	1470	1470	1470	1470	1470	1470	1470	1470
		Bezetting procentueel	93%	90%	87%	82%	76%	71%	68%	64%	61%	57%	56%	55%	55%	54%	53%	53%	52%	51%	51%	50%	50%	50%	49%	49%
BBS Jozefschool	Den Burg	Aantal leerlingen	244	255	246	228	210	209	205	207	201	193	186	185	182	180	174	173	171	167	167	163	160	159	158	156
		Maximale capaciteit	262	262	262	262	262	262	262	262	262	262	262	262	262	262	262	262	262	262	262	262	262	262	262	262
		Bezetting procentueel	93%	97%	94%	87%	80%	80%	78%	79%	77%	74%	71%	71%	69%	69%	66%	66%	65%	64%	64%	62%	61%	61%	60%	60%
		Benodigde huisvestingscapaciteit	1427	1483	1437	1347	1256	1251	1231	1241	1211	1171	1136	1131	1115	1105	1075	1070	1060	1040	1040	1020	1005	1000	995	985
		Maximale huisvestingscapaciteit	1524	1524	1524	1524	1524	1524	1524	1524	1524	1524	1524	1524	1524	1524	1524	1524	1524	1524	1524	1524	1524	1524	1524	1524
		Bezetting procentueel	94%	97%	94%	88%	82%	82%	81%	81%	79%	77%	75%	74%	73%	73%	71%	70%	70%	68%	68%	67%	66%	66%	65%	65%
BBS Vrije School Texel	Den Burg	Aantal leerlingen	59	76	110	125	136	128	126	125	121	123	119	118	116	115	111	110	109	107	106	104	103	101	100	99
		Maximale capaciteit	90	90	90	90	90	90	90	90	90	90	90	90	90	90	90	90	90	90	90	90	90	90	90	90
		Bezetting procentueel	66%	84%	122%	139%	151%	142%	140%	139%	134%	137%	132%	131%	129%	128%	123%	122%	121%	119%	118%	116%	114%	112%	111%	110%
		Benodigde huisvestingscapaciteit	497	582	753	829	884	844	834	829	809	819	799	794	783	778	758	753	748	738	733	723	718	708	703	698
		Maximale huisvestingscapaciteit	657	657	657	657	657	657	657	657	657	657	657	657	657	657	657	657	657	657	657	657	657	657	657	657
		Bezetting procentueel	76%	89%	115%	126%	135%	128%	127%	126%	123%	125%	122%	121%	119%	118%	115%	115%	114%	112%	112%	110%	109%	108%	107%	106%
SBO Kompasschool	Den Burg	Aantal leerlingen	40	26	21	21	20	18	18	17	17	16	16	15	15	15	15	14	14	14	14	14	13	13	13	13
		Maximale capaciteit	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40
		Bezetting procentueel	100%	65%	53%	53%	50%	45%	45%	43%	43%	40%	40%	38%	38%	38%	38%	35%	35%	35%	35%	35%	33%	33%	33%	33%

		Benodigde huisvestingscapaciteit	544	441	404	404	397	382	382	375	375	368	368	360	360	360	360	353	353	353	353	353	346	346	346	346
		Maximale huisvestingscapaciteit	553	553	553	553	553	553	553	553	553	553	553	553	553	553	553	553	553	553	553	553	553	553	553	553
		Bezetting procentueel	**98%**	**80%**	**73%**	**73%**	**72%**	**69%**	**69%**	**68%**	**68%**	**67%**	**67%**	**65%**	**65%**	**65%**	**65%**	**64%**	**64%**	**64%**	**64%**	**64%**	**63%**	**63%**	**63%**	**63%**
Totaal	**Texel**	**Aantal leerlingen**	1393	1378	1332	1262	1199	1135	1099	1069	1032	983	954	940	926	916	890	881	867	854	848	834	822	811	803	774
		Maximale capaciteit	1538	1538	1538	1538	1538	1538	1538	1538	1538	1538	1538	1538	1538	1538	1538	1538	1538	1538	1538	1538	1538	1538	1538	1538
		Bezetting procentueel	**91%**	**90%**	**87%**	**82%**	**78%**	**74%**	**71%**	**70%**	**67%**	**64%**	**62%**	**61%**	**60%**	**60%**	**58%**	**57%**	**56%**	**56%**	**55%**	**54%**	**53%**	**53%**	**52%**	**50%**
		Benodigde huisvestingscapaciteit	9350	9242	8996	8650	8329	8003	7823	7670	7485	7237	7093	7020	6948	6898	6767	6720	6651	6586	6555	6485	6423	6368	6330	6188
		Maximale huisvestingscapaciteit	10049	10049	10049	10049	10049	10049	10049	10049	10049	10049	10049	10049	10049	10049	10049	10049	10049	10049	10049	10049	10049	10049	10049	10049
		Bezetting procentueel	**93%**	**92%**	**90%**	**86%**	**83%**	**80%**	**78%**	**76%**	**74%**	**72%**	**71%**	**70%**	**69%**	**69%**	**67%**	**67%**	**66%**	**66%**	**65%**	**65%**	**64%**	**63%**	**63%**	**62%**

Gemeente Texel

.txl

Nummer 20

Raadsinformatiebrief 047

Raadscommissie	06-11-2012
8 Ruimtelijke Ontwikkeling en Volkshuisvesting	
Portefeuillehouder	Edo Kooiman

Bestemmingsplan Buitengebied

Periodieke informatie over de voortgang van het project

Bijlagen

1. Nota Vooroverleg

Voortgang

Om de raad te informeren over de voortgang ontvangt u met enige regelmaat een raadsinformatiebrief (RIB) met daarin de laatste stand van zaken. Mei 2012 heeft u de laatste RIB ontvangen. In deze brief leest u de laatste stand van zaken per 1 augustus 2012.
In de raadsvergadering van 20 juni 2012 is de planning van het bestemmingsplan besproken: in mei 2013 zal het plan ter vaststelling aan de raad worden aangeboden.

Nota Vooroverleg

De Nota Vooroverleg is door het college van Burgemeester en Wethouders vastgesteld op 24 juli 2012. Deze treft u aan als bijlage bij deze brief. Uit deze Nota volgen enkele wijzigingen, die in het ontwerp bestemmingsplan worden verwerkt. Naar aanleiding van de ingediende reacties, heeft het college ervoor gekozen op enkele punten af te wijken van de Nota van Uitgangspunten. Deze punten zijn op een lijst gezet die als bijlage bij de nota is gevoegd.

Nota van Inspraak

Er zijn honderden inspraakreacties binnengekomen, toen wij in 2009 groepen grondeigenaren/ondernemers/particulieren hebben uitgenodigd om gegevens en wensen voor het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied bij ons in te dienen. De verwerking daarvan heeft geruime tijd gekost.
De reacties worden nu verwerkt in een nota, met daarin een gemotiveerd voorstel of de reactie verwerkt kan worden of niet. Om het geheel overzichtelijk te maken, is gekozen voor drie thema's: agrarisch, recreatie en overig. Het eerste deel (agrarisch) wordt nu voorbereid voor besluitvorming in het college.

Plan m.e.r.[*]

Het Startdocument is op 6 juli 2012 gepubliceerd op de bekendmakingenpagina van de Texelse Courant, op onze website en in de Staatscourant. Hierop kan een ieder zienswijzen indienen. De termijn sloot op 6 augustus 2012. Er zijn 7 zienswijzen ingediend. De zienswijzen worden verwerkt in een Nota van Zienswijzen.
Op 26 juli 2012 is de commissie mer op locatiebezoek geweest. Daarna heeft de commissie een advies uitgebracht (vrijwillig advies). Dat advies geeft voldoende informatie om het rapport planMER op te (laten) stellen. Bureau TAUW stelt het planMER op. De commissie mer dient uiteindelijk een positief oordeel te geven over het rapport, waarna de gemeenteraad het definitieve planMER tegelijk met het bestemmingsplan kan vaststellen.

[*] Planm.e.r. ziet op de gehele procedure van de milieueffectrapportage; PlanMER is het milieueffectrapport

Beeldkwaliteitsplan
Op 17 juli 2012 was er een besloten raadsinformatiebijeenkomst over het beeldkwaliteitsplan (BKP).
De heer P. Godefroy van Landschapsarchitectenbureau La4Sale presenteerde hoe een beeldkwaliteitplan is opgebouwd, waar en wanneer dit instrument voor gebruikt wordt en welke bijdrage dit kan leveren aan het behoud van de Texelse kernwaarden. Deze avond is positief gewaardeerd door de raad en er is afgesproken een soortgelijke vervolgavond te houden, als het BKP klaar is. Dit zal ongeveer eind oktober plaatsvinden.

Hoe gaat het verder?
Op het moment dat het ontwerpplan ter visie is gelegd kan iedereen zienswijzen indienen. Die worden dan verwerkt tot een zienswijzennota (met een voorstel of naar aanleiding van de zienswijze het ontwerp aangepast moet worden of niet). Deze zienswijzennota gaat, met het ontwerpplan, naar college - commissie – raad, ter vaststelling. Als dat gebeurd is hebben wij een vastgesteld bestemmingsplan. Daarna volgt de wettelijke beroepsprocedure. Afhankelijk daarvan volgt de inwerkingtreding.

Communicatie
Voor een goede communicatie over het proces van het maken van het bestemmingsplan, zetten we de volgende middelen in:
1. periodieke RIB's met voortgangsinformatie;
2. regelmatig vernieuwen van de beschikbare informatie op de website: hierbij ligt de nadruk op informatie die aangeeft wanneer burgers iets kunnen verwachten en wat zij zelf kunnen doen in de verschillende fasen van het planproces;
3. raadsinformatieavond Beeldkwaliteitplan.

Planning	1e kwart. '12	2e kwart. '12	3e kwart '12	4e kwart. '12	1e kwart. '13	2e kwart. '13	3e kwart. '13	4e kwart. '13
afronden concept								
Startnoti planm.e.r.								
Opstellen planMER								
vooroverleg								
Inspraak afronden								
Afronden ontwerp BP								
Besluitvorming college ontwerp								
Aanbieden aan cie. ontwerp								
Ter visie legging								
Verwerken zienswijzen								
(klaarmaken voor) vaststelling raad						*		

Gemeente Texel

.txl

Nota Vooroverleg

Behorende bij het Bestemmingsplan Buitengebied

Besluitvorming in college van B&W 24 juli 2012

Inhoudsopgave

Nota Vooroverleg 5

1. Provincie Noord-Holland 7

2. Ministerie van Defensie, Commando DienstenCentra 9

3. Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier 11

4. Veiligheidsregio Noord-Holland Noord 13

5. N.V. Nederlandse Gasunie 17

6. Waddenvereniging 19

7. Kamer van Koophandel Noordwest-Holland 21

8. LTO Noord 23

9. PWN Waterleidingbedrijf Noord-Holland 33

10. RECRON afdeling Texel 35

11. Werkgroep Kernwaarden Texel 37

12. Landschapszorg Texel 47

13. Monumentencommissie 51

14. Tien voor Texel 55

15. KLV Texel 61

Bijlage I 63

Nota Vooroverleg

Behorende bij bestemmingsplan Buitengebied Texel

Overleg ex artikel 3.1.1 Besluit ruimtelijke ordening

Het voorontwerp van dit bestemmingsplan is in het kader van het overleg ex artikel 3.1.1 van het Besluit ruimtelijke ordening toegezonden respectievelijk bekend gemaakt aan 45 instanties. De volgende 15 instanties hebben gereageerd.

1. Provincie Noord-Holland
2. Ministerie van Defensie
3. Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
4. Veiligheidsregio
5. N.V. Nederlandse Gasunie
6. Waddenvereniging
7. Kamer van Koophandel Noordwest-Holland
8. LTO Noord
9. PWN Waterleidingbedrijf Noord-Holland
10. RECRON afdeling Texel
11. Werkgroep Kernwaarden Texel
12. Landschapszorg Texel
13. Monumentencommissie
14. Tien voor Texel
15. KLV Texel

Algemene lijn

Waar het reacties van andere overheden betreft is het usance zoveel mogelijk tegemoet te komen aan hun opmerkingen en wensen. Zij hebben immers een direct (algemeen) belang bij hetgeen zij ingebracht hebben. Als wij ons niet aan hun aanwijzingen houden, is de kans groot dat ze verderop in de procedure naar de rechter zullen gaan om hun belangen veilig gesteld te krijgen.
Voor het overige is als algemene lijn aangehouden dat we zoveel mogelijk vasthouden aan de Nota van Uitgangspunten zoals die door de raad is vastgesteld. Toch is daar op enkele punten van afgeweken. De Nota van Uitgangspunten is vastgesteld in 2010, en het is nu halverwege 2012. Wij menen dat er toch enkele gewijzigde inzichten zijn. Met name het punt hoe je als gemeente zou moeten omgaan met het behoud van de kernkwaliteiten zoals het open, kleinschalige landschap. Enkele vooroverlegreacties geven dat ook aan. De Nota van Uitgangspunten laat op sommige punten wel erg veel extra en grotere bebouwing toe. We vinden dat we toch iets voorzichtiger met het fraaie landschap om moeten gaan, overigens zonder een gezonde economische ontwikkeling van bedrijven en bewoners in het buitengebied tekort te doen. Daar waar afgeweken is van de Nota van Uitgangspunten is dat expliciet aangegeven. In een bijlage achterin, is een lijst opgenomen van deze punten.

De reacties zijn samengevat en van antwoord voorzien.

1. Provincie Noord-Holland

Inhoud van de brief

Gelet op de Wet ruimtelijke ordening is de beoordeling van de provincie beperkt tot de provinciale belangen zoals die zijn vastgelegd in de Structuurvisie Noord-Holland 2040 en verankerd in de Provinciale ruimtelijke verordening Structuurvisie (hierna: de verordening). De onderstaande punten zijn in het kader van de verordening genoemd:

a. De planregels maken het mogelijk om sleufsilo's buiten het agrarisch bouwperceel te realiseren. Dit is in strijd met het bepaalde in artikel 28 van de verordening. Agrarische bebouwing moet worden geconcentreerd binnen het bouwperceel.

Antwoord 1a
De regeling om sleufsilo's buiten het agrarisch bouwperceel te realiseren is geschrapt. Als gevolg hiervan zullen sleufsilo's gebouwd moeten worden binnen de agrarische bouwvlakken. Dit is ook in overeenstemming met de Nota van Uitgangspunten.

b. De verordening bepaalt dat agrarische bouwpercelen niet meer dan 1,5 ha mogen bedragen. Binnen de verordening is er een mogelijkheid om middels een ontheffing de bouwpercelen te vergroten naar 2 ha. In de planregels is hiervoor een wijzigingsbevoegdheid opgenomen met onder andere de voorwaarde dat een ontheffing van de verordening wordt verkregen. Volgens recente jurisprudentie is een dergelijke constructie in strijd met een goede ruimtelijke ordening. Verzocht wordt om de wijzigingsbevoegdheid uit de planregels te schrappen.

Antwoord 1b
De wijzigingsbevoegdheid is uit het plan geschrapt, de mogelijkheid om agrarische bouwvlakken in de poldergebieden te vergroten van 1,5 naar maximaal 2 ha, met een buitenplanse procedure, zal in de toelichting worden opgenomen; conform de vigerende PRVS.

Anticiperend op de momenteel ter visie liggende ontwerpwijziging PRVS (juni 2012) is de opmerking van de provincie niet meer ter zake doende. De wijziging behelst immers het verwijderen van het provinciale ontheffingenstelsel. Als de wijziging in werking treedt op voorgenoemde wijze, zal de binnenplanse wijzigingsbevoegdheid weer in ons bestemmingsplan worden opgenomen, met als voorwaarde dat de financiële noodzaak voor de vergroting van het bebouwingsvlak, wordt aangetoond als de financiële noodzaak daartoe blijkt uit een door een erkende bankinstelling geaccepteerd bedrijfsplan.

De binnenplanse wijzigingsmogelijkheid voor vergroting van agrarische bebouwingsvlakken van 1 ha naar maximaal 1,5 ha op het Oude Land en in de Binnenduinrand blijft opgenomen.
Dit betreft een afwijking van de Nota van Uitgangspunten.

c. De planregels maken het mogelijk om huisvesting van seizoensarbeiders te faciliteren. De huisvesting van seizoensarbeiders is een verantwoordelijkheid van de werkgever en van de gemeente. In de Structuurvisie en in de verordening is geen specifiek beleid ten aanzien van huisvesting van seizoensarbeiders opgenomen. Het bestemmingsplan moet in overeenstemming zijn met de verordening. De verordening voorziet niet in de mogelijkheid tot het huisvesten van seizoensarbeiders op het agrarisch bouwperceel. Dit is een woonfunctie En is derhalve in strijd met de verordening. Verzocht wordt om deze regeling te schrappen of hiervoor een ontheffing aan te vragen.

Antwoord 1c
Huisvesting van seizoensarbeiders is voor Texel van groot belang. De regeling is conform onze beleidsnotitie "bedrijfswoningen en personeelsverblijven" uit 2006. Wij willen dit beleid graag juridisch verankeren in onze bestemmingsplannen. We zien dit als onlosmakelijk onderdeel van de bedrijfsvoering, niet als wonen. De personen die hier gebruik van maken, hebben immers elders in Nederland een woonplaats, en komen hier om tijdelijk seizoenswerk te doen. We houden de regeling in het plan.

d. In het voorontwerp is een aantal aspecten van het plan, zoals het beeldkwaliteitsplan en de planregels over het aardkundige monument nog in concept. Gelet hierop kunnen wij deze aspecten ook niet volledig beoordelen.

Antwoord 1d
Opmerking is voor kennisgeving aangenomen. Het Beeldkwaliteitsplan wordt nog nader uitgewerkt.

2. Ministerie van Defensie, Commando DienstenCentra

Inhoud van de brief

a. In de toelichting is in de paragraaf Rijksbeleid geen aandacht besteed aan het Rijksbeleid inzake militaire terreinen, zoals dit is vastgelegd in het Tweede Structuurschema Militaire Terreinen, het Barro, en de brief van de Staatssecretaris van Defensie inzake de maximaal toelaatbare hoogte van objecten in de omgeving van luchtvaartterreinen en radarstations.

Antwoord 2a
Het beleid wordt opgenomen in de toelichting. Het heeft geen wijziging in de regels van het bestemmingsplan tot gevolg, aangezien het bestemmingsplan bouwwerken van deze hoogte (hoger dan 45 m) al niet mogelijk maakt.

b. Op pagina 24 van de toelichting is een omschrijving gegeven van de activiteiten van de kazerne. Deze passage moet op enkele aspecten aangepast worden.

Antwoord 2b
De desbetreffende passage wordt aangepast.

c. Binnen de begrenzing van de kazerne is een bouwvlak gedefinieerd. In verband met toekomstige ontwikkelingen wordt verzocht dit bouwvlak op een detail aan te passen.

Antwoord 2c
Het bouwvlak wordt aangepast.

d. De op de verbeelding weergegeven begrenzing van het oefenterrein van de Joost Dourleinkazerne wijkt af van de daadwerkelijke begrenzing, zoals opgenomen in het Barro (Besluit algemene regels ruimtelijke ordening = rijksbeleid). Verzocht wordt deze begrenzing aan te passen.

Antwoord 2d
De begrenzing wordt ten dele aangepast, de begrenzing blijft wel aan het water grenzen. Het betreft hier een dynamisch zandgebied, de functionaliteit van het oefenen met aanlandingsvaartuigen maakt een begrenzing tot aan het water noodzakelijk. De begrenzing is gebaseerd op het Structuurschema Militaire Terreinen II (SMT II = rijksbeleid voor militaire terreinen en kazernes in Nederland)

e. Het oefenterrein heeft de bestemming “Natuur – Kuststrook”. In de laatste Barro is bepaald dat bij een eerstvolgende herziening van een bestemmingsplan dat betrekking heeft op een militair terrein voor die gronden de bestemming “Maatschappelijk – Militair terrein” opgenomen moet worden. Gelet op de locale situatie kan ingestemd worden met de huidige bestemming en aanduiding.

Antwoord 2e
De opmerking wordt voor kennisgeving aangenomen

f. Het grondgebied van de gemeente Texel is grotendeels binnen de radarverstoringszone gelegen. In essentie komt het erop neer dat bouwwerken hoger dan 45 m + NAP getoetst moeten worden op radarverstoring. Om duidelijkheid richting derden te verschaffen wordt verzocht dit beleid in de toelichting te vermelden.

Antwoord 2f
De toelichting wordt nader aangevuld.

3. Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier

Inhoud van de brief

a. Het is gebleken dat het bestemmingsplan een substantiële toename van verharding en bebouwing mogelijk maakt. Uitgangspunt voor het hoogheemraadschap bij de beoordeling van een nieuw bestemmingsplan is dat de wijzigingen die mogelijk gemaakt worden waterneutraal worden uitgevoerd. Een toename van de verharding kan leiden tot een versnelde afvoer van regenwater naar het oppervlaktewater en daarmee een verslechtering van het watersysteem. Als gevolg van het bestemmingsplan kunnen substantiële uitbreidingen van de bebouwing en het verhard oppervlak worden gerealiseerd zonder een omgevingsvergunning. In de 'Keur 2009' van het hoogheemraadschap is aangegeven dat het (ongeacht of er wel of geen planologische procedure hoeft te worden gevolgd) verboden is om zonder vergunning van het dagelijks bestuur neerslag versneld tot afvoer te laten komen door de aanleg van bebouwing of verharding groter of gelijk aan 800 m^2. Wij verzoeken dit mee te nemen in de toelichting van het bestemmingsplan.

Antwoord 3a
Opmerking is opgenomen in de toelichting van het bestemmingsplan.

b. Ook het in het plangebied aanwezige rioleringssysteem is van belang in relatie tot het watersysteem. Belangrijk uitgangspunt is dat een gescheiden rioolstelsel wordt aangelegd. Voor nieuwe inrichtingen wordt geadviseerd om hemelwaterafvoer van daken en schone bestratingen, in overleg met het hoogheemraadschap, zoveel mogelijk af te koppelen van de riolering. Hierbij moet in de nieuwe bebouwing onder andere kritisch worden gekeken naar de toepassing van uitloogbare materialen.

Antwoord 3b
Opmerking is voor kennisgeving aangenomen.

c. Een aantal van de (hoofd)waterlopen op Texel zijn Kader Richtlijn Water (KRW)-oppervlaktewaterlichamen. Het heeft de voorkeur deze expliciet in het bestemmingsplan te noemen. Ook wordt verzocht op de KWR doelen en maatregelen als aanduiding op te nemen in de toelichting bij de bestemmingen die vallen binnen de zonering van de KRW-oppervlaktewaterlichamen. De maatregelen voor deze waterlichamen is voornamelijk het aanleggen van natuurvriendelijke oevers. In verband met de benodigde ruimte voor de inrichting en het onderhoud van de natuurvriendelijke oevers moet in de planregels ook worden opgenomen dat er geen obstakels gerealiseerd mogen worden ten aanzien van de realisatiemogelijkheden voor het behalen van de KRW doelen. Voor ontwikkelingen die hierop van toepassing zijn moet contact opgenomen worden met het hoogheemraadschap en is mogelijk een watervergunning nodig.

Antwoord 3c
De KRW-oppervlaktewaterlichamen zijn opgenomen in het bestemmingsplan.

d. Onder artikel 61.10.1 (Vrijwaringszone – dijk, bouwregels) wordt verzocht toe te voegen dat eventuele ontwikkelingen binnen deze zonering te allen tijde aan het hoogheemraadschap moeten worden voorgelegd, ongeacht of een ontwikkeling wel of niet door het bestemmingsplan mogelijk wordt gemaakt.

Antwoord 3d
In de toelichting is opgenomen dat te allen tijde overlegd moet worden met het hoogheemraadschap.

e. Ten aanzien van het beleid dat is beschreven in het bestemmingsplan de volgende opmerkingen:

- Onder paragraaf 2.5 Waterschapsbeleid: Het waterbeheerplan 3 is inmiddels vervangen door Waterbeheersplan 4, dit aanpassen.
- Onder paragraaf 2.5 Waterschapsbeleid: Keur 2006 wordt aangehaald, deze is inmiddels vervangen door de Keur 2009, dit aanpassen.
- Onder paragraaf 2.5: Beleidsregels keurontheffing 2007 worden naar verwachting medio 2012 vervangen door het document Beleidsregels keurontheffing 2011.

Antwoord 3e
De desbetreffende paragraaf in de toelichting is aangepast.

4. Veiligheidsregio Noord-Holland Noord

Inhoud van de brief

Het concept bestemmingsplan is getoetst op het aspect externe veiligheid. Voor de beoordeling is uitgegaan van de inhoud van de toelichting, de regels en plankaarten van het concept bestemmingsplan. Ook is gebruik gemaakt van de gegevens die zijn opgenomen op de provinciale professionele risicokaart. Het plangebied is gelegen binnen het invloedsgebied van Bevi-bedrijven, een hogedruk buisleiding en een transportroute voor het vervoer van gevaarlijke stoffen over de weg. Het plangebied is gelegen buiten transportroutes voor gevaarlijke stoffen over water en het spoor.

a. LPG-tankstation Kievit, Pontweg 113 Den Burg

Door de VR NHN is in samenwerking met Prevent Adviesgroep in december 2008 een risicoanalyse uitgevoerd voor het LPG-tankstation. Bij de beoordeling is uitgegaan van een gelimiteerde LPG-doorzet van dit tankstation tot 1.000 m3/jaar. Hierdoor ligt de plaatsgebonden risicocontour (PR=10"6) op 25 meter afstand van het vulpunt en de bovengrondse delen van het LPG-reservoir. De normen voor het plaatsgebonden risico vormen hierdoor geen belemmering voor het plangebied. Een groot gedeelte van het invloedsgebied van het LPG-tankstation is gelegen binnen het plangebied. De bestaande bestemmingen worden opnieuw vastgelegd. Het concept bestemmingsplan leidt daardoor niet tot een toename van de personendichtheid binnen het invloedsgebied en daarmee ook niet tot een toename van het groepsrisico.
In 2008 is door Prevent Adviesgroep (rapportnummer 049-B16-KNH V.02, van 16 december 2008) onderzocht wat de maximaal mogelijke personendichtheid is binnen het invloedsgebied en is deze waarde getoetst aan de maximaal toelaatbare personendichtheid (MTP) tabel van het RIVM (bij overschrijding van de MTP is er mogelijk sprake van een overschrijding van de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico). Hierbij is geconstateerd dat de personendichtheid op grond van het voorliggende bestemmingsplan niet verder kan toenemen. Gezien het bovenstaande wordt door ons geconcludeerd dat het groepsrisico ruim onder de oriëntatiewaarde is en door dit concept bestemmingsplan niet verder zal toenemen. Verder wordt dit groepsrisico met name bepaald door bebouwing van de kern Den Burg (die buiten het plangebied is gelegen). De verspreid liggende bebouwing in het plangebied draagt niet significant bij aan het groepsrisico. Hierdoor achten wij een verdere verantwoording van het groepsrisico en advisering ten aanzien van de aspecten rampbestrijding en zelfredzaamheid in het kader van dit plan niet noodzakelijk.

Antwoord 4a
De opmerking is voor kennisgeving aangenomen.

b. Koninklijk Nederlands Instituut voor Zeeonderzoek (NIOZ), Landsdiep 4, 't Horntje

Voor onderzoeksdoeleinden is een beperkte hoeveelheid gevaarlijke stoffen aanwezig binnen dit instituut. Op opslag van deze stoffen heeft geen invloed op het voorliggende plangebied.

Antwoord 4b
De opmerking is voor kennisgeving aangenomen.

c. Joost Dourleinkazerne, Mokweg 18, Den Hoorn

Aan de Mokweg nabij de kern Den Hoorn is de Joost Dourleinkazerne gevestigd. Hier is het Amfibisch Gevechtssteunbataljon van Defensie gevestigd. Defensieterreinen vallen buiten de werkingssfeer van het BEVI. Om die reden zijn eventuele risico's van deze locatie verder niet beschouwd. Er bevinden zich geen kwetsbare objecten in de nabijheid van de kazerne.

Antwoord 4c
De opmerking is voor kennisgeving aangenomen.

d. Gasopslag Primagaz, Veenselangweg 1, Den Burg

Voor de opslag van propaan in een bovengrondse opslagtank (120 m3) is door de VR NHN in samenwerking met Prevent Adviesgroep in oktober 2010 een risicoanalyse uitgevoerd (rapportnummer 055-KNH-B35 V.02, van 19 oktober 2010). De plaatsgebonden risicocontour (PR=10"6) van deze inrichting ligt vrijwel geheel op het eigen terrein van de inrichting. Een klein gedeelte van de PR-contour ligt buiten het terrein van de inrichting. Het betreft hier onbebouwd agrarisch gebied. Op basis van het voorliggende bestemmingsplan zijn op dit terrein geen geprojecteerde (beperkt) kwetsbare objecten aanwezig. Binnen het invloedsgebied van de inrichting zijn met name de gebouwen van Kadijksweg 10 en 12 aanwezig, inclusief minicamping, boerenwinkel en 5 zomerwoningen. Het aantal personen binnen het invloedsgebied komt uit op maximaal ongeveer 19 personen in de dagperiode en maximaal ongeveer 34 personen in de avond-/nachtperiode. Op basis van de inhoud van het bestemmingsplan lijkt een verdere uitbreiding van de minicamping tot een grote camping niet mogelijk onder de huidige planvoorschriften. Op basis van het nu voorliggende bestemmingsplan kan de personendichtheid binnen het invloedsgebied niet significant toenemen. Er bestaat derhalve geen aanleiding om op dit moment het groepsrisico te berekenen.

Antwoord 4d

De opmerking is voor kennisgeving aangenomen.

e. Vervoer gevaarlijke stoffen over de weg

Binnen het plangebied is de provinciale weg N501 (Pontweg) aanwezig. Deze weg is vrijgesteld voor het vervoer van gevaarlijke stoffen. De N501 beschikt niet over een plaatsgebonden risicocontour. De personendichtheid kan op grond van het bestemmingsplan niet significant toenemen ten opzichte van de huidige situatie. Gezien de beperkte bebouwing is er geen sprake van een significant groepsrisico. Verder leidt het concept bestemmingsplan niet tot een toename van het groepsrisico. De normen voor het plaatsgebonden risico en het groepsrisico vormen geen belemmering voor het bestemmingsplan. Een nader onderzoek (berekening met het voorgeschreven softwareprogramma RBM II) is niet vereist.

Antwoord 4e

De opmerking is voor kennisgeving aangenomen.

f. Hoge druk buisleidingen

Binnen het plangebied bevindt zich 1 hoge druk aardgasbuisleiding van de Gasunie (leiding W-579-01) met een maximale werkdruk van 40 bar en een diameter van 8,68 inch.

Plaatsgebonden risico

Volgens de gegevens van de Gasunie en de gegevens op de risicokaart bevindt zich rond deze buisleiding binnen het plangebied geen PR=10"6-contour. Deze ligt op de leiding. De norm voor het plaatsgebonden risico vormt geen belemmering voor het bestemmingsplan.

Belemmeringenstrook

Op basis van het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) moet de ligging van de leiding en een zogenaamde belemmeringenstrook van 4 meter aan weerszijden van de buisleiding op de plankaart zijn aangegeven. De buisleiding en belemmeringenstrook zijn opgenomen in de planvoorschriften. Er is geen plankaart beschikbaar; toetsing hiervan aan het gestelde in het Bevb is door de VR NHN niet mogelijk.

Verantwoording groepsrisico

De 100% letaliteitscontour van de buisleiding is gelegen op 50 meter afstand van de buisleiding. Binnen deze strook is binnen de grenzen van het plangebied alleen enkele verspreid liggende (agrarische) bebouwing aanwezig met bouwvlakken om de bestaande bebouwing. De personendichtheid kan op grond van het bestemmingsplan niet significant toenemen ten opzichte van de huidige situatie. Gezien de beperkte bebouwing is er geen sprake van een significant groepsrisico.

Verder leidt het concept bestemmingsplan niet tot een toename van het groepsrisico. De normen voor het plaatsgebonden risico en het groepsrisico vormen geen belemmering voor het bestemmingsplan. Een nader onderzoek (berekening met softwareprogramma CAROLA) is niet vereist. Gezien het bovenstaande achten wij een verdere verantwoording van het groepsrisico en advisering ten aanzien van de aspecten rampbestrijding en zelfredzaamheid in het kader van dit plan niet noodzakelijk.

Antwoord 4f
De opmerking is voor kennisgeving aangenomen.

g. Bluswatervoorzieningen en bereikbaarheid

De eisen aan bereikbaarheid en bluswatervoorziening zijn landelijk vastgelegd in de NVBR-handleiding 'Bluswatervoorziening en bereikbaarheid' van september 2003. In het Besluit veiligheidsregio's worden wettelijke normen gesteld aan de opkomsttijden van de brandweer. De veiligheidsregio's mogen alleen gemotiveerd afwijken van de normtijden. Als in een gebied niet aan de normtijden voldaan kan worden, moeten maatregelen genomen worden op het gebied van preventie, ruimtelijke ordening of brandweerzorg. In de bestaande gebieden zijn vele doodlopende wegen terug te vinden die een adequate bereikbaarheid van deze gebieden kunnen bedreigen. Daarnaast heeft de bestaande structuur van smalle wegen en een lage asbelasting een negatieve invloed op de bereikbaarheid en opkomsttijd van hulpdiensten. Geadviseerd wordt om in overleg met de lokale brandweer bereikbaarheid en bluswatervoorziening continue te monitoren en daar waar mogelijk verbeteringen aan te brengen. De regionale brandweer draagt mede de verantwoordelijkheid voor de rampenbestrijding en de voorbereiding op grootschalige incidenten.
Op 9 februari 2012 heeft er een overleg met de brandweer plaatsgevonden. Uit dit overleg is gebleken dat de aanrijdtijden en veiligheidsaspecten onvoldoende gewaarborgd worden in het bestemmingsplan. Voorgesteld wordt om bij met name bestemmingswijzigingen de veiligheidsaspecten mee te laten wegen.

Antwoord 4g
In de regels wordt een extra afwegingscriterium opgenomen betreffende veiligheid en aanrijdtijden.

5. N.V. Nederlandse Gasunie

Inhoud van de brief

a. In het plangebied ligt een 8 inch 40 bar regionale aardgastransportleiding alsmede een gasontvangstation. Uit de verbeelding blijkt dat de voor de aardgastransportleiding opgenomen dubbelbestemming "Leiding-Gas" is ingetekend tot aan het hekwerk van het gasontvangstation. Gelet op het waarborgen van een veilig en bedrijfzeker gastransport en het beperken van gevaar voor personen en goederen in de directe omgeving van de leiding, heeft het onze voorkeur om de dubbelbestemming door te trekken tot aan het bouwvlak.

Antwoord 5a
De verbeelding wordt aangepast. Dit betreft een kleine detailwijziging in de verbeelding, het heeft geen gevolgen voor derden.

b. Binnen de bestemming "Leiding-Gas" ligt een afsluiterschema, weergegeven als een envelop. Ter waarborging van een veilig en bedrijfszeker gastransport en ter beperking van gevaar voor personen en goederen in de directe omgeving van het afsluiterschema, moet de belemmeringenstrook ter hoogte van het afsluiterschema 4 meter ter weerszijde van het schema bedragen. Doel hiervan is te voorkomen dat er te dicht gebouwd wordt op en/of werkzaamheden worden uitgevoerd op allerlei ondergrondse omloopleidingen van het afsluiterschema. Verzocht wordt de verbeelding aan te passen door de dubbelbestemming "Leiding-Gas" op 4 meter rondom het schema te projecteren.

Antwoord 5b
De verbeelding wordt aangepast. Gezien de afstanden tot naastgelegen percelen heeft dit geen gevolgen voor derden.

c. Gasontvangstation
Het gasontvangstation is in het bestemmingsplan opgenomen als "Bedrijf - Nutsvoorziening". Graag zouden wij de bestemming willen wijzigen in "Bedrijf - Gasontvangstation". Ter toelichting hierop het volgende. Het beleid van Gasunie is om binnen bestemmingsplannen gasontvangstations op een eenduidige en uniforme wijze te bestemmen. Maar ook gelet op de veiligheidsaspecten die gelden voor dit GOS. (veiligheidsafstanden uit het Activiteitenbesluit, bedrijfszeker gastransport en veiligheid van personen, goederen en milieu in de directe omgeving) Verzocht wordt om het GOS en de daarbij behorende gronden afzonderlijk te bestemmen als "Bedrijf - Gasontvangstation"(verbeelding en regels).

Antwoord 5c
De bestemming zal worden gewijzigd in “Bedrijf-Gasontvangstation” zoals gevraagd. Dit betreft geen inhoudelijke wijziging, slechts de benaming van de bestemming wordt aangepast.

d. Binnen hoofdstuk 3.10 "Externe Veiligheid" moet het externe veiligheidsbeleid rondom gastransportleidingen nog nader worden ingevuld.

Antwoord 5d
Het externe veiligheidsbeleid rondom gastransportleidingen wordt nader ingevuld in de toelichting. Dit betreft verwoording van het al geldende, bestaande beleid.

6. Waddenvereniging

Inhoud van de brief

a. Uit de natuurtoets, die bij het plan gevoegd is, blijkt dat de gemeente wil afzien van een passende beoordeling. De argumentatie die daarvoor gebruikt wordt is echter fundamenteel in strijd met de Natuurbeschermingswet 1998 (hierna Nbwet), de Habitatrichtlijn en de constante jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna Afdeling) op dit punt. Alle mogelijke effecten van (uitbreiding van) functies moeten in de beoordeling worden betrokken. Daarbij mag er niet van worden uitgegaan, dat pas bij de uitvoering van die mogelijke functies de gevolgen op de natuur beoordeeld hoeven te worden, zoals door u wordt gedaan.

Antwoord 6a
Wij hebben laten onderzoeken of en in welke mate dit noodzakelijk is. Uit dit onderzoek blijkt dat een planMER inclusief een passende beoordeling nodig is. Wij hebben opdracht gegeven aan een bureau dit voor ons uit te voeren alvorens het ontwerp bestemmingsplan ter visie te leggen.

b. Voor het bestuderen en beoordelen van een bestemmingsplan is het buitengewoon onhandig, dat de gemeente via de website geen doorlopend document beschikbaar stelt van het plan en de verbeelding. Door het opknippen van de toelichting en de regels via de site ruimtelijkeplannen.nl is het buitengewoon lastig om een goed overzicht te krijgen van de inhoud van een plan. Bovendien is de verbeelding in het geval van het onderhavige plan niet goed in zijn geheel op te roepen. Wij adviseren u dan ook om in het vervolg bij ruimtelijke plannen het gehele plan (inclusief verbeelding) via uw website beschikbaar te stellen, bijvoorbeeld als pdf-document.

Antwoord 6b
Opmerking is voor kennisgeving aangenomen. De gemeente werkt nog aan een beter systeem voor het raadplegen van ruimtelijke plannen via de eigen website.

7. Kamer van Koophandel Noordwest-Holland

Inhoud van de brief

a. Overeenstemming Toelichting en Regels

De flexibiliteit om toekomstige gewenste (economische) ontwikkelingen mogelijk te maken is positief. De regels zijn ook zo geformuleerd dat zoveel mogelijk initiatieven rechtstreeks leiden tot vergunningverlening. Initiatieven die afweging vereisen worden getoetst aan het Beeldkwaliteitsplan. Het beeldkwaliteitsplan is gedetailleerd geformuleerd, mogelijk werkt dit belemmerend. Daarnaast is het de vraag of een beeldkwaliteitsplan wel mag dienen als juridisch toetsingskader. Een beeldkwaliteitsplan biedt in het algemeen veel te veel ruimte voor (subjectieve) interpretatieverschillen.

Antwoord 7a

Het beeldkwaliteitsplan is gedetailleerd geformuleerd zodat voor de burger duidelijkheid wordt geschapen, als eraan getoetst moet worden, waar de grenzen en mogelijkheden liggen. Door een gedetailleerd beeldkwaliteitsplan worden subjectieve interpretatieverschillen zoveel mogelijk voorkomen.

b. Webwinkels

In het plan wordt in de Regels, "Artikel 1, Begrippen' geen definitie van webwinkels gegeven. Wellicht bent u het met ons eens dat er regels worden gesteld voor wat betreft deze snelgroeiende economische sector. Zo mag een webwinkel volgens de uitspraak van de Raad van State van 13 april 2011 zich niet vestigen in een woonwijk, als men een uitstraling heeft van een winkel en als ook klanten de goederen aldaar komen ophalen (met verkeersaantrekkende werking als gevolg). Een webwinkel die online (kleinschalige) producten verkoopt en gebruik maakt van besteldiensten kan nog wel gevestigd zijn in een woonhuis, maar anders is het gesteld met webwinkels in volumineuze goederen. Deze webwinkels mogen zich binnen het huidige perifere detailhandelsvestingenbeleid (detailhandel in ABC-goederen (auto's, boten, caravans en aanverwante artikelen), volumineuze en gevaarlijke stoffen, woninginrichting en bouwmaterialen en een bepaalde omvang van de verkoopvloeroppervlakte) zich ook niet vestigen op bedrijfsterreinen. Ook in winkelcentra ziet men dit soort winkels niet graag komen. Het is dus van belang dat de gemeente beleid formuleert over dergelijke webwinkels, om te voorkomen dat ze tussen wal en schip belanden. Het advies is in Artikel 1 een definitie op te nemen van webwinkel- en postorderbedrijf, zoals bijvoorbeeld: "de uitoefening van detailhandel, zonder de uitstalling ten verkoop, waarbij de goederen uitsluitend worden verkocht door middel van een schriftelijke en/of elektronische opdrachten, die niet ter plaatse aan de koper ter hand wordt gesteld". En 'Artikel 7 Bedrijf', 'Bijlage 1 bij de Regels (Niet agrarische nevenactiviteiten bij agrarische bedrijven)' en 'Bijlage 3 bij de Regels (Aan huis verbonden beroep/bedrijf)' zouden dan ook aangepast kunnen worden, zodat vestiging van webwinkels/postorderbedrijven ook mogelijk is binnen de bestemmingsomschrijving.

Antwoord 7b

In Artikel 1 van de regels wordt een definitie opgenomen betreffende webwinkels. Ook wordt de mogelijkheid van een webwinkel opgenomen bij de mogelijkheid van beroep/bedrijf aan huis.

8. LTO Noord

Inhoud van de brief

a. Biomassavergisting

LTO Noord-KAVB is van mening dat biomassavergisting op Texel moet worden toegestaan voor agrarische bedrijven, waarbij het bedrijf de eigen geproduceerde mest en/of aangevoerde mest geproduceerd door derden verwerkt. Hierbij moet toevoeging van eigen en/of van derden op Texel afkomstige co-substraten mogelijk zijn, met uitzondering van energiegewassen. Het digestaat (co-vergiste) mest wordt op tot het bedrijf behorende gronden gebruikt en/of afgevoerd naar andere Texelse agrarische bedrijven. Voorwaarden zijn:

1. Voor de co-substraten voor de vergister wordt gebruik gemaakt van op Texel beschikbare reststromen. De teelt van energiegewassen (onder andere energiemaïs) voor biovergisters past daar niet bij.
2. De benodigde installaties voor de opwekking van bio-energie moeten worden geplaatst binnen het agrarisch bouwblok.
3. Uitgangspunt is om de vergunning voor een vergistingsinstallatie te regelen middels een binnenplanse ontheffing. Daarbij kan onder meer de landschappelijke inpassing ervan nader worden afgewogen en kunnen ongewenste locaties worden geweerd.

LTO Noord-KAVB is van mening dat door deze uitgangspunten en voorwaarden te stellen, biomassavergisting past in het Texels landschap, bijdraagt aan het optimaal inrichten en benutten.

Antwoord 8a

De raad heeft op 14 december 2011 een besluit genomen over de biomassavergisting. Conform dit besluit worden de regels voor biomassavergisting aangepast.

b. Zonneakkers

LTO Noord-KAVB is geen voorstander van het mogelijk maken van zonneakkers op Texel omdat dit ten koste gaat van het voor de landbouw beschikbare areaal. In de uitgangspunten voor het bestemmingsplan Buitengebied en de programmabegroting is duidelijk opgenomen dat afname van areaal voor de landbouw voorkomen moet worden.

Antwoord 8b

De zonneakkers staan in de Nota van Uitgangspunten, tot een maximum van 10 ha op Texel, op agrarische gronden. De agrarische bestemming blijft gehandhaafd bij zonneakkers, het is aan de agrarische grondeigenaar om deze nevenfunctie goed in te vullen. Er is dus geen sprake van afname van het landbouw areaal. Daarnaast is het beleid van Texel erop gericht om in 2020 energie neutraal te zijn, de zonneakkers zijn een aspect om dit mogelijk te maken. De nieuwe bestemming agrarisch - Hoge Berg, zal hiervan uitgezonderd worden.

c. Windturbines

LTO Noord-KAVB verzoekt de gemeente Texel in de zoekgebieden voor windturbines, zoals LTO verwoord in de structuurvisie voor Texel, mogelijkheden op te nemen voor het oprichten van windturbines op agrarische erven. LTO Noord-KAVB verzoekt daarbij de gemeente Texel duidelijkheid te geven over de term 'nabij' in de toetsing ten aanzien van de Natuurbeschermingswet.

Antwoord 8c

In het bestemmingsplan worden alleen kleine windturbines mogelijk gemaakt. De toets wordt vervolgd met een planMER, hierin wordt meer duidelijkheid gegeven.

d. Agrarische nevenfuncties

LTO Noord-KAVB verzoekt de gemeente Texel inzichtelijk te maken hoe zal worden getoetst op de voorwaarde dat de agrarische hoofdactiviteit voor ten minste 5 jaar na het verlenen van de toestemming voor het uitoefenen van de nevenactiviteit is verzekerd.

Antwoord 8d

Aan de hand van een (door een erkende bankinstelling goedgekeurd) bedrijfsplan moet de intentie van een ondernemer blijken om minimaal 5 jaar de agrarische hoofdactiviteit te behouden. Dit bedrijfsplan moet voorgelegd worden bij een dergelijke aanvraag.

e. Beeldkwaliteitsplan

De uitgangspunten van het beeldkwaliteitsplan en de daaruit volgende kernwaardentoets zijn nog onvoldoende duidelijk en te abstract geformeerd. Het open houden van het vitale landschap moet voorop staan in het beeldkwaliteitsplan. In het beeldkwaliteitsplan wordt gesproken over het versterken van het landschap met windsingels, sloten en tuinwallen. LTO Noord-KAVB is echter van mening dat de kernkwaliteit van Texel juist het open landschap is. In het Texelse landschap horen naar onze mening geen windsingels, deze toevoegingen zullen het landschap verstoren en staan agrarische ontwikkelingen in de weg. LTO Noord-KAVB stelt zich op het standpunt dat de aanleg van sloten, tuinwallen en hagen geen beperkingen mogen opleveren voor agrarische ontwikkelingen.

Antwoord 8e

Het beeldkwaliteitsplan wordt op dit moment aangepast en concreter gemaakt. De bedoeling is niet om in het open landschap beplanting te realiseren. Bij een bedrijf (bij de bebouwing) kan beplanting wel voor een betere landschappelijke inpassing zorgen.

f. Waterberging

Er is een aparte werkgroep water opgericht waarin de gemeente Texel, hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en LTO Noord zitting hebben. Deze werkgroep gaat in de komende periode op zoek naar de mogelijkheden voor waterberging op Texel. LTO Noord-KAVB verzoekt de gemeente de uitkomsten van deze werkgroep op te nemen in het bestemmingsplan Buitengebied. Met betrekking tot het Masterplan Water voor Texel willen we opmerken dat de huidige ILG gebiedscommissie Texel zal eindigen. Daarnaast is de problematiek van verdroging niet opgenomen in de doelen van de ILG. LTO Noord-KAVB is van mening dat de werkgroep water ook aandacht moet besteden aan deze problematiek.

Antwoord 8f

Wij hebben kennis genomen van het bestaan van een dergelijke werkgroep. Op dit moment zijn er nog geen uitkomsten uit de werkgroep naar voren gekomen. Zodra wij op de hoogte gesteld worden van de uitkomsten van deze werkgroep en als deze ruimtelijk relevant zijn kunnen wij beoordelen of deze uitkomsten in het bestemmingsplan meegenomen worden.

g. Natuurtoets

Alleen de duinen van Texel zijn als verzuringgevoelig aangemerkt. Het uitgangspunt was dat er geen externe werking is van natuur op de omringende agrarische bedrijven. Er wordt nu uitgegaan van een zone van 250 meter rondom verzuringgevoelige gebieden op basis van de Wet Ammoniak en Veehouderij. In de zone van 250 meter is een aantal agrarische bouwblokken aanwezig. LTO Noord-KAVB verzoekt de gemeente Texel duidelijk te maken welke agrarische bedrijven binnen deze 250 meter zone zijn gelegen en welke gevolgen deze ligging heeft voor de uitbreidingsmogelijkheden van deze agrarische bedrijven. LTO Noord-KAVB is van mening dat deze bedrijven een groter bouwblok toegewezen moeten krijgen voordat het toetsingskader van Natura 2000 in werking treedt.

Antwoord 8g

Het toestaan van grotere bouwblokken is niet mogelijk. De provincie heeft aangegeven dat blokken van 2 ha alleen toegestaan zijn als zij een ontheffing verlenen op grond van de provinciale ruimtelijke verordening structuurvisie. Dit zal moeten verlopen via een buitenplanse procedure (projectafwijkingsprocedure). Als de noodzaak voldoende is aangetoond en een goede ruimtelijke onderbouwing is aangeleverd, bestaat bij ons in principe de bereidheid hieraan medewerking te verlenen. De toelichting van het plan zal hierop worden aangepast.

NB* De PRVS is in procedure om gewijzigd te worden. Als deze wijziging in werking treedt, kan de binnenplanse wijziging voor vergroting van agrarische bouwvlakken weer opgenomen worden, onder (onder andere) de voorwaarde dat de financiële noodzaak voor de uitbreiding is aangetoond door middel van een bedrijfsplan dat is goedgekeurd door een erkende bankinstelling.

h. Landbouweffectrapportage

Polder Zeeburg is met een partiële herziening al ontgrenst. De gestelde randvoorwaarde, namelijk het beheerplan rotganzenopvang, is voor de landbouw niet acceptabel en de vergoedingen zijn onduidelijk. Het landbouwareaal is door omvorming van polder Waal en Burg naar natuur afgenomen en de compensatie met volwaardige landbouwgrond is nog niet geregeld zoals in de motie van de gemeenteraad van Texel is verwoord. LTO Noord-KAVB verzoekt de gemeente daarom geen natuur te begrenzen alvorens via ontgrenzing de compensatie van volwaardige landbouwgrond geregeld is. Verder pleit LTO Noord-KAVB voor het behoud van het landbouwareaal van minimaal 9.062 ha zoals is gesteld in het Stivas Agrarisch Structuuronderzoek uit 2007. Wij verzoeken de gemeente Texel deze afspraken te verwoorden in paragraaf 4.2 van de toelichting (blz. 32).

Antwoord 8h

Voor polder Zeeburg is geen partiële herziening gevoerd, deze is ook niet nodig aangezien het altijd een agrarische bestemming heeft gehad en zal houden. Volgens ons is het agrarisch blijven van polder Zeeburg (onder meer) compensatie voor de wijziging van polder Waal en Burg naar natuur en is daarmee in voldoende mate aan de afspraken voldaan om Waal en Burg als natuur te bestemmen.

i. Geluid

De geluidsnorm in de AMvB 'Open Teelten' is met 5dB(A) verlaagd. De normen waren vastgelegd op 50 (dB(A) tussen 07.00 en 19.00 uur, 45 dB(A) tussen 19.00 en 23.00 uur en 40 dB(A) tussen 23.00 en 07.00 uur. LTO Noord-KAVB wil deze normen voor de landbouw op Texel behouden om zo de reguliere werkzaamheden op agrarische bedrijven en loonbedrijven voor nu en de toekomst veilig te stellen. Daarom verzoekt LTO Noord-KAVB de gemeente Texel gebruik te maken van de mogelijkheid die geboden wordt in de Wet Geluidshinder (artikel 110a, lid 1) om een hogere waarde voor de hoogste toelaatbare geluidsbelasting van + 5 dB(A) voor de gemeente Texel vast te stellen.

Antwoord 8i
De geluidsnormen zijn niet relevant in het kader van het bestemmingsplan. In het Besluit landbouw en milieubeheer zijn de landelijke geluidsnormen vastgelegd. Deze normen worden binnenkort opgenomen in het Activiteitenbesluit. In het concept Activiteitenbesluit zijn deze normen overgenomen. Daarin is ook opgenomen dat bij gemeentelijke verordening voorwaarden gesteld kunnen worden op grond waarvan gebieden worden aangewezen waarin afwijkende geluidsnormen gelden (hoger of lager). Op dit moment zijn er bij de gemeente Texel geen bedrijven bekend waarvoor een afwijking noodzakelijk is en is er ook nog geen reden om te kijken of de in de toekomst geldende regeling gebruikt moet worden en een verordening opgesteld moet worden.

j. Agrarische artikelen 3 t/m 6

LTO Noord-KAVB is van mening dat het toekennen van 4 verschillende artikelen aan de agrarische bestemmingen het bestemmingsplan onnodig uitgebreid en onoverzichtelijk maakt. Voor zover wij kunnen overzien zijn alle artikelen identiek op de verschillen in bouwhoogten in de binnenduinrand, oude land, strandpolders en zeepolders na. Verder zijn alleen artikel 3.7 f1 en f2 verschillend met de vergelijkbare artikelen in 4,5 en 6. LTO Noord-KAVB verzoekt de gemeente Texel de leesbaarheid te verhogen door identieke artikelen samen te voegen en via de plankaart het onderscheid tussen binnenduinrand, oude land, zeepolders en strandpolders aan te geven.

Antwoord 8j
Aangezien in de nieuwe werkwijze alle plannen digitaal zijn heeft het toekennen van 4 verschillende artikelen aan de agrarische bestemmingen niet het effect dat het plan onoverzichtelijk wordt. De verzoeker krijgt in 1 keer te zien wat voor zijn perceel is toegestaan. De grootste verschillen tussen de bestemmingen komen naar voren in de criteria in het beeldkwaliteitsplan. Hierdoor blijven de waardevolle kenmerken van de verschillende gebieden behouden.

k. Bouwblokgrootte

LTO Noord-KAVB is van mening dat op het oude land bouwblokken bij recht moeten worden vergroot naar 1,5 ha, waarbij vergroting tot 2 ha via een wijzigingsbevoegdheid mogelijk gemaakt moet worden. Agrarische bedrijven in de polders moeten bij recht een bouwblok van 2 ha krijgen. De toelichting is hierover onduidelijk. Deze afspraken zijn vastgelegd in de nota van uitgangspunten van dit bestemmingsplan. Deze nota van uitgangspunten is in een zeer afgewogen interactief proces tot stand gekomen en daarom zijn wij van mening dat dit nu ook in het bestemmingsplan als zodanig moet worden opgenomen. Dit wordt ook onderbouwd door het landelijk beleid zoals geciteerd in de toelichting van het bestemmingsplan, namelijk de 4 algemene doelen uit de Nota Ruimte, de doelstelling tot verduurzaming van de landbouw uit het Nationaal Milieuplan 4 (2001) en het provinciale beleid zoals geciteerd uit de Provinciale Structuurvisie 2040. LTO Noord-KAVB verzoekt de gemeente Texel de regelgeving zoals hierboven weergegeven duidelijk in het bestemmingsplan (regels en plankaart) op te nemen. Wanneer de regelgeving op deze manier wordt opgenomen, stemt LTO Noord-KAVB in met het niet uitgeven van nieuwe agrarische bouwblokken. Daarnaast verzoeken wij de gemeente Texel om de mogelijkheid in het bestemmingsplan op te nemen om voormalige agrarische bouwblokken (artikel 18 Bedrijf - VAB en artikel 51 Wonen - VAB) te wijzigen in Agrarisch (artikel 3 t/m 6).

Antwoord 8k
Op het Oude Land zijn bouwblokken van 1 ha mogelijk. Hiervoor is gekozen om de bijzondere waarden van het gebied te beschermen. Via een planologische procedure is het mogelijk om een blok van 1,5 ha te krijgen, landschappelijke inpassing is dan een belangrijk beoordelingsaspect. Bouwblokken van 2 ha zijn niet toegestaan door de provincie, hiervoor moeten zij een ontheffing verlenen. Deze procedure kan niet opgenomen worden in het bestemmingsplan.
De mogelijkheid om voormalige agrarische bouwblokken (bedrijf - VAB, wonen - VAB, maatschappelijk-VAB) te wijzigen in agrarisch wordt opgenomen.

NB De PRVS is in procedure om gewijzigd te worden. Als deze wijziging in werking treedt, kan de binnenplanse wijziging voor vergroting van agrarische bouwvlakken weer opgenomen worden, onder (o.a.) de voorwaarde dat de financiële noodzaak voor de uitbreiding is aangetoond door middel van een bedrijfsplan dat is goedgekeurd door een erkende bankinstelling.*

l. Huisvesting buitenlandse werknemers

LTO Noord-KAVB verzoekt de gemeente Texel huisvesting van buitenlandse werknemers op boerencampings mogelijk te maken en apart te houden van het aantal plaatsen op een boerencamping, dat wil zeggen huisvesting van werknemers extra mogelijk maken en niet als onderdeel van het aantal in te vullen plaatsen op de boerencamping. Voor de winterperiode is deze mogelijkheid niet toereikend, vooral niet voor pootgoedtelers en bloembollentelers. Daarom verzoekt LTO Noord-KAVB om op de bedrijven die in de winter gebruik maken van buitenlandse werknemers units mogelijk te maken.

Antwoord 8l

De huisvesting van (buitenlandse) werknemers op het agrarisch bouwperceel is op dit moment geregeld in het beleid bedrijfswoningen en personeelsverblijven uit 2006. Hierin wordt uitgegaan van gebruikmaking van de mogelijkheden voor kamperen bij de boer, ofwel een inpandige oplossing.

m. Natuur

Er zijn afspraken gemaakt over het begrenzen en ontgrenzen van EHS op Texel. LTO Noord-KAVB verzoekt de gemeente Texel deze afspraken uit te voeren alvorens kan worden gewerkt aan verdere natuurontwikkeling op Texel. Naast natuurgebieden van de EHS en Natura2000, hebben diverse gebieden een natuurbestemming gekregen. LTO Noord-KAVB verzoekt de gemeente aan te geven of deze gebieden met het opstellen van dit bestemmingsplan de bestemming natuur hebben gekregen. Wanneer dit het geval is, past dit niet in de afgesproken doelstelling van behoud van agrarisch areaal en wil LTO Noord-KAVB betrokken worden bij de beoordeling van deze bestemmingswijziging. Verder wil LTO Noord-KAVB benadrukken dat deze gebieden geen provinciale of landelijke bescherming kennen en daarom de ontwikkelingsmogelijkheden van omliggende agrarische bedrijven niet mogen belemmeren.

Antwoord 8m

De huidige natuurgebieden en de nieuwe natuurgebieden waarover overeenstemming is bereikt zijn opgenomen als natuur in het bestemmingsplan. De bescherming van natuurgebieden is in landelijke wetgeving geregeld.

n. Archeologie

LTO Noord-KAVB verzoekt de gemeente Texel in kaart te brengen welke agrarische werkzaamheden er worden uitgevoerd en in het verleden zijn uitgevoerd op de percelen die een archeologische dubbelbestemming hebben ontvangen. De teelt en de daarbij behorende bewerkingsdiepten zijn van grote invloed op de diepte waarop archeologische waarden nog kunnen worden verwacht. De beperking van 50 cm bewerkingsdiepte is vooral op akkerbouw- en bollenpercelen, gezien de uitgevoerde werkzaamheden, niet realistisch. LTO Noord-KAVB verzoekt deze verstoringen op te nemen in de archeologische waardenkaart. LTO Noord-KAVB is bereid de gemeente te ondersteunen bij het in kaart brengen van de uitgevoerde verstoringen. Daarnaast is LTO Noord-KAVB van mening dat normaal agrarisch gebruik en beheer, waaronder ploegen, diepspitten, aanleg van kolken en sloten, egaliseren, woelen en draineren moet worden vrijgesteld van archeologische onderzoeksplicht. De begrenzing van de artikel 54 Waarde - Aardkundig monument is niet duidelijk evenals de inhoud van deze dubbelbestemming. LTO Noord-KAVB verzoekt de gemeente met klem hier duidelijkheid in te verschaffen.

Antwoord 8n
Als de verzoeker bij zijn aanvraag kan aantonen dat de grond al geroerd is dan vormt dit geen probleem. Het in kaart brengen van de verstoringen vinden wij een goed idee. Graag maken we daarbij gebruik van de kennis van LTO. Het opnemen van de archeologische dubbelbestemming is uitvoering van landelijke regelgeving. Op de digitale verbeelding, die hoort bij het bestemmingsplan, is de begrenzing van de dubbelbestemmingen archeologie duidelijk aangegeven. De dubbelbestemming aardkundige waarden zal in de volgende planversie eveneens duidelijk aangegeven worden. Het opnemen van een beschermingsregime voor aardkundige waarden is een verplichting op grond van de Provinciale Ruimtelijke Verordening Structuurvisie (PRVS). Het aardkundig monument valt rechtstreeks onder de bescherming van de Provinciale Milieu Verordening (PMV), dit vindt dus geen weerslag in het bestemmingsplan.

o. Intensieve veehouderij

Er komt geen intensieve veehouderij (niet grondgebonden veehouderij) voor op Texel en deze kan zich op basis van de Provinciale Structuurvisie ook niet vestigen op Texel. Productie van extra organische mest en organisch materiaal is echter van cruciaal belang voor het voortbestaan van de agrarische sector op Texel gezien de ontwikkelingen in de toekomstige mestwetgeving. Ontwikkelingen als grondgebonden scharrelstallen en vergelijkbare initiatieven moeten gezien de specifieke Texelse situatie wel mogelijk zijn. LTO Noord-KAVB verzoekt de gemeente Texel hier in maatwerk invulling aan te geven.

Antwoord 8o
De gronden met een agrarische bestemming zijn bedoeld voor agrarisch grondgebruik waarbij een agrarisch grondgebonden bedrijf in het bouwvlak is toegestaan. Niet grondgebonden bedrijven en intensieve veeteelt zijn niet toegestaan op grond van de provinciale verordening. Het Bestemmingsplan laat dit dan ook niet toe. Maatwerk zal buitenplans beoordeeld worden.

p. VAB en Ruimte voor Ruimte

LTO Noord-KAVB ondersteunt het provinciale beleid dat compensatie in het kader van Ruimte voor Ruimte plaats moet vinden aansluitend aan de kernen en niet in het buitengebied. Wanneer voormalige agrarische bedrijven of woningen herbestemd worden, dan moeten deze de bestemming VAB of plattelandswoning ontvangen om te voorkomen dat omliggende agrarische bedrijven door de omzetting in hun bedrijfsvoering en ontwikkelingsmogelijkheden worden beperkt. LTO Noord-KAVB verzoekt de gemeente de agrarische sector op de hoogte te stellen van het voornemen om agrarische bebouwing te herbestemmen en de agrarische sector een zwaarwegende adviesrol te geven in deze gevallen.

Antwoord 8p
De ruimte voor ruimte regeling zal in de praktijk waarschijnlijk weinig toegepast worden. De desbetreffende woning krijgt bij de regeling een woonbestemming. Voor de bestemming wonen – VAB mag namelijk een deel van de bebouwing blijven staan, dezelfde bestemming is dus niet mogelijk. Ideaal is wel dat er bij deze regeling voor de nieuw te bouwen woning, wordt aangesloten bij het dorp, maar vaak is dit niet realistisch. Overigens wordt bij de beoordeling van een dergelijke aanvraag altijd gekeken of de omliggende agrarische bedrijven niet worden belemmerd.

q. Artikel 3 Agrarisch – Binnenduinrand en Artikel 4 Agrarisch - Oude Land

Deze 2 artikelen zijn identiek op regel 3.7 f1 en f2 na. Het zal de leesbaarheid verhogen wanneer deze artikelen worden samengevoegd.

Antwoord 8q
Aangezien in de nieuwe werkwijze alle plannen digitaal zijn heeft het toekennen van 4 verschillende artikelen aan de agrarische bestemmingen niet het effect dat het plan onoverzichtelijk wordt. De verzoeker krijgt in 1 keer te zien wat voor zijn perceel is toegestaan. De grootste verschillen tussen de bestemmingen komen naar voren in de criteria in het beeldkwaliteitsplan. Hierdoor blijven de waardevolle kenmerken van de verschillende gebieden behouden.

r. 3.1/4.1 Bestemmingsomschrijving k

Bij de bestemmingsomschrijving staat aangegeven: 'kleinschalige duurzame energieopwekking, uitgezonderd biomassa-energie'. Deze beperking moet worden verwijderd.

Antwoord 8r
regeling is aangepast in verband met het aannemen van een initiatiefvoorstel van de raad. Onder voorwaarden zijn nu biomassavergistinginstallaties toegestaan.

s. 3.5/4.5 d. Huisvesting tijdelijk personeel in kampeermiddelen

LTO Noord-KAVB verzoekt huisvesting van buitenlandse werknemers in kampeermiddelen toe te staan naast de eventueel bestaande boerencamping en niet ten koste van deze nevenactiviteit (zie ook toelichting Huisvesting buitenlandse werknemers).

Antwoord 8s
De huisvesting van (buitenlandse) werknemers op het agrarisch bouwperceel is op dit moment geregeld in het beleid bedrijfswoningen en personeelsverblijven uit 2006. Hierin wordt uitgegaan van gebruikmaking van de mogelijkheden voor kamperen bij de boer, ofwel een inpandige oplossing.

t. 3.5/4.5 i. Biomassa-energie

LTO Noord-KAVB verzoekt de gemeente Texel biomassavergisting toe te staan onder de voorwaarden zoals verwoord in deze brief onder de titel Biomassavergisting (zie boven). Regel i.2 moet worden verwijderd, omdat 'onevenredig afbreuk aan verkeerssituatie' onvoldoende concreet is en tot onduidelijkheid en discussie zal leiden. Vervoersbewegingen rondom bedrijven met de vergister zullen licht toenemen maar niet leiden tot overlast. Elders zullen vervoersbewegingen kunnen afnemen.

Antwoord 8t
Regeling is aangepast in verband met het aannemen van een initiatiefvoorstel van de raad. Onder voorwaarden zijn nu biomassavergistinginstallaties toegestaan

u. 3.6.1/4.6.1 a. Omgevingsvergunning algemeen

LTO Noord-KAVB is van mening dat de aanplant van bomen en houtgewas buiten het bouwvlak verboden moet worden en niet met een omgevingsvergunning mogelijk gemaakt moet worden. De aanplant van bomen buiten kwekerijen passen niet in het open Texelse landschap en gaan ten koste van agrarische grond. LTO Noord-KAVB verzoekt de gemeente Texel handhavend op te treden waar aanplant van bomen op agrarische grond heeft plaatsgevonden.

Antwoord 8u
Ook wij zijn geen voorstander van toename aan opgaande beplanting in het Buitengebied. Voor sommige agrarische activiteiten is aanplant van bomen / houtgewas onderdeel van de agrarische activiteit, zoals bijvoorbeeld voor een wijnboer. Het geheel verbieden van dergelijke activiteiten is dus niet wenselijk. Om hier grip op te houden is gekozen voor het instrument van de omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk of werkzaamheden (voormalige aanlegvergunning)

v. 3.6.1 e/4.6.1.e. Het verwijderen van tuinwallen en kolken; en 3.6.2/4.6.2. Uitzonderingen met betrekking tot tuinwallen en kolken

LTO Noord-KAVB verzoekt de gemeente Texel inzichtelijk te maken of dit geldt voor alle tuinwallen of alleen voor de goed onderhouden en gerestaureerde tuinwallen. Verder verzoekt LTO Noord-KAVB inzichtelijk te maken waar eventuele vervanging plaats moet vinden.

Antwoord 8v

Tuinwallen zijn juist een sterk positief punt in het Texelse landschap. Per geval zal met de aanvrager worden bekeken op welke plek tuinwallen het beste vervangen kunnen worden. Hierover is van te voren geen uitspraak mogelijk.

w. 3.7/4.7 f. Ligging en vergroting Erf Regel 3.7 f

Is verschillend ten opzichte van vergelijkbare regels in artikelen 4,5 en 6 (regels 4.7 f, 5.7 f en 6.7 f). Het is ons onduidelijk waarom er voor dit verschil is gekozen en daarom verzoeken wij de gemeente Texel hiervoor eenduidig beleid vast te stellen conform het bouwblokkenbeleid zoals hierboven verwoord (zie Bouwblokgrootte). LTO Noord-KAVB is van mening dat er een wijzigingsbevoegdheid moet worden opgenomen voor het vergroten van het agrarisch bouwvlak van 1,5 ha naar 2 ha voor het gebied Oude Land. De overige gebieden hebben bij recht een bouwblok van 2 ha.

Antwoord 8w

Op het Oude Land zijn bouwblokken van 1 ha mogelijk. Hiervoor is gekozen om de bijzondere waarden van het gebied te beschermen. Via een planologische procedure is het mogelijk om een blok van 1,5 ha te krijgen, landschappelijke inpassing is dan een belangrijk beoordelingsaspect. Bouwblokken van 2 ha zijn niet toegestaan door de provincie, hiervoor moeten zij een ontheffing verlenen. Deze procedure kan niet opgenomen worden in het bestemmingsplan.
De mogelijkheid om voormalige agrarische bouwblokken (bedrijf - VAB, wonen - VAB, maatschappelijk-VAB) te wijzigen in agrarisch wordt opgenomen.
NB De PRVS is in procedure om gewijzigd te worden. Als deze wijziging in werking treedt, kan de binnenplanse wijziging voor vergroting van agrarische bouwvlakken weer opgenomen worden, onder (o.a.) de voorwaarde dat de financiële noodzaak voor de uitbreiding is aangetoond door middel van een bedrijfsplan dat is goedgekeurd door een erkende bankinstelling.*

x. Artikel 5 Agrarisch - Strandpolders en Artikel 6 Agrarisch - Zeepolders

Deze 2 artikelen zijn identiek. Het zal de leesbaarheid verhogen wanneer deze artikelen worden samengevoegd.

Antwoord 8x

Aangezien in de nieuwe werkwijze alle plannen digitaal zijn heeft het toekennen van 4 verschillende artikelen aan de agrarische bestemmingen niet het effect dat het plan onoverzichtelijk wordt. De verzoeker krijgt in 1 keer te zien wat voor zijn perceel is toegestaan. De grootste verschillen tussen de bestemmingen komen naar voren in de criteria in het beeldkwaliteitsplan. Hierdoor blijven de waardevolle kenmerken van de verschillende gebieden behouden.

y. 5.1/6.1 Bestemmingsomschrijving l/k

Bij de bestemmingsomschrijving staat aangegeven: 'kleinschalige duurzame energieopwekking, uitgezonderd biomassa-energie'. Deze beperking moet worden verwijderd.

Antwoord 8y

Regeling is aangepast in verband met het aannemen van een initiatiefvoorstel van de raad. Onder voorwaarden zijn nu biomassavergistinginstallaties toegestaan.

z. 5.5/6.5 d. Huisvesting tijdelijk personeel in kampeermiddelen

LTO Noord-KAVB verzoekt huisvesting van buitenlandse werknemers in kampeermiddelen toe te staan naast de eventueel bestaande boerencamping en niet ten koste van deze nevenactiviteit (zie ook Toelichting Huisvesting buitenlandse werknemers).

Antwoord 8z

De huisvesting van (buitenlandse) werknemers op het agrarisch bouwperceel is op dit moment geregeld in het beleid bedrijfswoningen en personeelsverblijven uit 2006. Hierin wordt uitgegaan van gebruikmaking van de mogelijkheden voor kamperen bij de boer, ofwel een inpandige oplossing.

aa. 5.5/6.5 i. Biomassa-energie

LTO Noord-KAVB verzoekt de gemeente Texel biomassavergisting toe te staan onder de voorwaarden zoals verwoord in deze brief onder de titel Biomassavergisting (zie boven). Regel i.2 moet worden verwijderd omdat 'onevenredig afbreuk aan verkeerssituatie' onvoldoende concreet is en tot onduidelijkheid en discussie zal leiden. Vervoersbewegingen rondom bedrijven met de vergister zullen licht toenemen maar niet leiden tot overlast. Elders zullen vervoersbewegingen af kunnen nemen.

Antwoord 8aa

De regeling is aangepast in verband met het aannemen van een initiatiefvoorstel van de raad. Onder voorwaarden zijn nu biomassavergistinginstallaties toegestaan.

bb. 5.6.1/ 6.6.1 a. Omgevingsvergunning algemeen

LTO Noord-KAVB is van mening dat de aanplant van bomen en houtgewas buiten het bouwvlak verboden moet worden en niet met een omgevingsvergunning mogelijk gemaakt moet worden. De aanplant van bomen buiten kwekerijen passen niet in het open Texelse landschap en gaan ten koste van agrarische grond.

Antwoord 8bb

Voor sommige agrarische activiteiten is aanplant van bomen / houtgewas onderdeel van de agrarische activiteit, zoals bijvoorbeeld een wijnboer. Het verbieden van dergelijke activiteiten is dus niet wenselijk.

cc. Artikel 21 Cultuur en ontspanning

De onder dit artikel genoemde beeldentuin is, voor zover wij weten, gelegen op agrarische gronden. Dit is niet in lijn met de doelstelling van de gemeente om afname van agrarische grond toe te staan. Om conflicterende situaties tegen te gaan, moet de agrarische bestemming gehandhaafd blijven. LTO Noord-KAVB verzoekt de gemeente Texel handhavend op te treden tegen oneigenlijk gebruik van agrarische gronden.

Antwoord 8cc

Voor de beeldentuin is een planologische procedure gevolgd. De situatie die door het voeren van deze procedure mogelijk is gemaakt is opgenomen in het bestemmingsplan.

dd. Artikel 54 Waarde - Aardkundig monument

LTO Noord-KAVB verzoekt de gemeente Texel spoedig duidelijkheid te geven over de begrenzing en regels met betrekking tot deze dubbelbestemming.

Antwoord 8dd

De regels voor de bescherming van het aardkundig monument zijn opgenomen in de provinciale milieuverordening (PMV). Op grond van de provinciale ruimtelijke verordening structuurvisie moeten gemeenten aangeven hoe zij omgaan met aardkundig waardevolle gebieden. In het ontwerpbestemmingsplan zal hier nader op ingegaan worden.

ee. Artikel 55 Waarde Archeologie - 2 55.3.1.1

LTO Noord-KAVB verzoekt het vervangen van bestaande drainage vrij te stellen van archeologische onderzoeksplicht omdat deze gronden door de aanleg van drainage in het verleden al zijn verstoord. 55.3.2 LTO Noord-KAVB verzoekt de gemeente Texel de volgende regel toe te voegen: normaal agrarisch gebruik en onderhoud zijn vrijgesteld van archeologische onderzoeksplicht. Daarnaast moeten werkzaamheden voor agrarische verbetering worden vrijgesteld van archeologische onderzoeksplicht, waaronder aanleg van sloten en kolken, draineren en diepspitten.

Antwoord 8ee

Als de verzoeker bij zijn aanvraag kan aantonen dat de grond al geroerd is dan vormt dit geen probleem. Het in kaart brengen van de verstoringen vinden wij een goed idee. Graag maken we daarbij gebruik van de kennis van LTO. Het opnemen van de archeologische dubbelbestemming is uitvoering van landelijke regelgeving.

ff. Artikel 56 Waarde Archeologie - 3 56.2.a

Deze regel kent, in tegenstelling tot de vergelijkbare regel uit artikel 55 en 57, geen vastgestelde oppervlakte waaronder geen archeologisch onderzoek noodzakelijk is. LTO Noord-KAVB verzoekt de gemeente duidelijkheid te geven over de voorwaarden wanneer deze dubbelbestemming van toepassing is. 56.3.1.1 LTO Noord-KAVB verzoekt het vervangen van bestaande drainage vrij te stellen van archeologische onderzoeksplicht omdat deze gronden door de aanleg van drainage in het verleden al zijn verstoord. 56.3.2 LTO Noord-KAVB verzoekt de gemeente Texel de volgende regel toe te voegen: normaal agrarisch gebruik en onderhoud zijn vrijgesteld van archeologische onderzoeksplicht. Daarnaast moeten werkzaamheden voor agrarische verbetering worden vrijgesteld van archeologische onderzoeksplicht, waaronder aanleg van sloten en kolken, draineren en diepspitten.

Antwoord 8ff

Als de verzoeker bij zijn aanvraag kan aantonen dat de grond al geroerd is dan vormt dit geen probleem. Het in kaart brengen van de verstoringen vinden wij een goed idee. Graag maken we daarbij gebruik van de kennis van LTO. Het opnemen van de archeologische dubbelbestemming is uitvoering van landelijke regelgeving.
De opgenomen dubbelbestemmingen zijn conform de gemeentelijke beleidsadvieskaart. Momenteel loopt er een herziening van deze beleidsadvieskaart. Mogelijk komen daar nog gewijzigde regels uit voort.

gg. Artikel 57 Waarde Archeologie - 4 57.3.1.1

LTO Noord-KAVB verzoekt het vervangen van bestaande drainage vrij te stellen van archeologische onderzoeksplicht omdat deze gronden door de aanleg van drainage in het verleden al zijn verstoord. 57.3.2 LTO Noord-KAVB verzoekt de gemeente Texel de volgende regel toe te voegen: normaal agrarisch gebruik en onderhoud zijn vrijgesteld van archeologische onderzoeksplicht. Daarnaast moeten werkzaamheden voor agrarische verbetering worden vrijgesteld van archeologische onderzoeksplicht, waaronder aanleg van sloten en kolken, draineren en diepspitten.

Antwoord 8gg

Als de verzoeker bij zijn aanvraag kan aantonen dat de grond al geroerd is dan vormt dit geen probleem. Het in kaart brengen van de verstoringen vinden wij een goed idee. Graag maken we daarbij gebruik van de kennis van LTO. Het opnemen van de archeologische dubbelbestemming is uitvoering van wettelijke regelgeving.

9. PWN Waterleidingbedrijf Noord-Holland

Inhoud van de brief

a. Ter veiligstelling van onze in het plan te leggen c.q. aanwezige leidingen verzoeken wij u vooral ook die voorwaarden in acht te nemen die openbare nutsbedrijven nu eenmaal moeten stellen om hun taak in het algemeen belang te kunnen uitoefenen. Een zeer belangrijke voorwaarde is die van het beschikbaar stellen van voldoende ruimte in openbare grond voor het ondergronds verkeer. Deze ruimte moet vrij zijn van bomen en stekelige beplanting, terwijl de overige beplanting zo moet zijn dat ons leidingnet altijd goed bereikbaar blijft. Ingeval de leidingstrook voorzien wordt van verharding, moet deze verharding 'open' zijn. Ook moet het leidingtracé vrij blijven van opslag e.d. In dit kader willen wij u wellicht ten overvloede wijzen op de Nederlandse norm NEN 7171-1 en de praktijkrichtlijn NPR 7171-2. Onderdeel hiervan vormt een standaard dwarsprofiel voor een woonstraat en een industriegebied.

Antwoord 9a
De opmerking is voor kennisgeving aangenomen

b. Het PWN-distributienet voor de te realiseren nieuwbouw wordt ontworpen op de drinkwatervraag. Vervolgens wordt in overleg met de brandweer (gemeente) bestudeerd of het verzoek om bluswater (op de diverse locaties in het plan) in het ontwerp kan worden ingepast. In de gevallen dat dit niet kan worden gehonoreerd, moet de brandweer (gemeente) naar een alternatieve bluswatervoorziening uitzien. Wij attenderen u erop dat alternatieven, naar onze inschatting, in een zeer vroeg stadium ontwikkelt moeten worden zodat er voldoende financiële middelen voor vrijgemaakt kunnen worden.

Antwoord 9b
De opmerking is voor kennisgeving aangenomen

c. Aandacht wordt gevraagd voor het standaarddocument VANN. Dit document is door de nutsbedrijven in Noord-Holland opgesteld voor de aanleg van voorzieningen in nieuwbouwgebieden. Dit document is op te vragen bij ons bedrijf. In het belang van de volksgezondheid mogen de in het plan gelegen gronden geen gevaarlijke stoffen bevatten, die na leidingaanleg in het drinkwater terecht kunnen komen.

Antwoord 9c
De opmerking is voor kennisgeving aangenomen.

10. RECRON afdeling Texel

Inhoud van de brief

a. Het begrip Trekkershut zoals dat al jaren op Texel bekend is heeft in den lande al veel ontwikkeling gehad, zowel in maatvoering, uitvoering als inrichting. In het land worden deze varianten genoemd Trekkershut Plus en Trekkershut Comfort. Het oppervlakte van deze innovatieve varianten bedraagt tot ongeveer 35 m², de inrichting is veelal voorzien van een keuken, een natte ruimte en verwarming. Vandaar dat wij willen voorstellen om:

1. de Bestemmingsomschrijving 36.2.3. punt B te wijzigen in: de oppervlakte van een trekkershut mag maximaal 35 m² bedragen;
2. het begrip 1.84 Trekkershutten te wijzigen in: Een kampeermiddel van een eenvoudige constructie en beperkte omvang voor recreatief nachtverblijf.

Antwoord 10a

Het door u geschetste alternatief, voor de invulling van de jaarplaatsen op een kampeerterrein beoordelen wij positief als een creatieve, innovatieve invulling van een recreatieterrein.
De regels worden aangepast zodat een blokhut van maximaal 35 m² *tot de mogelijkheden gaat behoren, hiervoor zal ook de begripsbepaling worden aangepast: toevoeging begrip "blokhut".*
Het oprekken van de term "trekkershut" nemen wij niet over: dat is naar aard en karakter bedoeld voor kortdurend verblijf van steeds wisselende passanten. Daarvan is bij deze invulling geen sprake.
Aangezien het hier gaat om een andere invulling van het kamperen op jaarplaatsen, binnen de bestaande structuur daarvan en met een vergelijkbare omvang aan gebruiksruimte voor de kampeerder, blijft de slaapplaatsen telling hetzelfde: te weten 3 slaapplaatsen per eenheid.

11. Werkgroep Kernwaarden Texel

(Dit betreft een werkgroep in wording, bestaande uit de heren D. Drijver, H. de Graaf (ereburger van Texel), B. Bakker, Th. Timmer, P. Standaart en mevrouw S. Wieringa. Zij laten zich adviseren door de heren J. Duin en R. Kieft en mevrouw E. van der Stappen. De werkgroep wil meedenken en het gemeentebestuur adviseren over zaken betreffende de ruimtelijke ordening van het Buitengebied. In het bijzonder als er relaties zijn met de Texelse kernwaarden.)

Inhoud van de brief

Bestemmingsplan

a. Geadviseerd wordt om in het plan alles duidelijk, helder en eenduidig te formuleren. In het concept staan te veel vage begrippen en formuleringen, zoals ondergeschikt zijn aan, onevenredige aantasting, enzovoort. Deze formuleringen maken van de beoordeling en de toetsing een schimmenspel. Vage formuleringen zijn een bron van meningsverschillen, bezwaren en procedures. Ideeën om dit te bereiken zijn:

- Beeldkwaliteitsplan per deelgebeid afsluiten met duidelijke criteria.
- Toetsingskader kernwaarden met als sleutelwoorden: concreet, helder, niet voor allerlei interpretaties vatbaar.
- Het instellen van een onafhankelijke adviescommissie om te adviseren en mee te denken over ruimtelijk beleid en projecten met ruimtelijke impact.
- Handhaving.

Antwoord 11a

De opmerking is voor kennisgeving aangenomen. Het beeldkwaliteitsplan wordt concreter gemaakt.

b. De maatvoering bij de bestemmingen

Zowel bij recht als in de flexibele bepalingen, zijn zeer ruim bemeten. De kernwaarde ruimte en daarvan afgeleid het behoud van het open landschap vereist hierin terughoudendheid.

Antwoord 11b

Het open landschap wordt behouden omdat clustering van bebouwing wordt vereist bij verdere ontwikkeling. Een uitbreiding van een bestaand bebouwingscluster schaadt in principe de openheid van het landschap niet. Het toestaan van nieuwe bouwlocaties doet dat wel. Die mogelijkheid is dan ook afgesloten in dit plan.

c. Bestemming Agrarisch Zeepolders en Strandpolders (art. 5 en art. 6)

1. Vage formuleringen, voorstel: zoveel mogelijk verwijderen (zie argumentatie hierboven).
2. Bedrijfsgebouwen: goothoogte van 6 m niet bij recht, maar via afwijking?
3. Glaskassen: niet bij recht, maar via vergunning. Echter glaskassen die licht uitstralen helemaal niet toestaan vanwege de inbreuk op de kernwaarde duisternis.
4. Windturbines: ongewenst, want veel landschappelijke impact. Dit geldt ook voor alle andere relevante bestemmingen waar deze mogelijkheden zijn.
5. Folietunnels: beperken in tijd, niet langer laten staan dan strikt nodig.
6. Verboden gebruik buiten bouwvlak: uitzondering voor tijdelijke opslag mest, balen, enzovoort schrappen.
7. Afwijken gebruiksregels: paardrijbak: alleen mogelijk op bouwvlak of aanduiding erf.
8. Omgevingsvergunning voor verhardingen: het woord “oprijlanen” schrappen.
9. Wijzigingsbevoegdheden: bouwvlak van 2 ha schrappen. Een oppervlakte van 1,5 ha plus de aanduiding van erf van 1 ha lijkt ons voldoende.
10. Ook hier opnemen verplaatsingsmogelijkheid voor schapenboet. Meer in detail, want ze zijn het niet eens met de opgenomen regeling, ze stellen wijzigingen voor.

Antwoord 11c

1. *De opmerking is voor kennisgeving aangenomen. Het beeldkwaliteitsplan wordt concreter gemaakt.*
2. *Regel is conform nota van uitgangspunten.*
3. *Dit is een bestaande regeling uit het vigerende bestemmingsplan. In principe is een glaskas gewoon een bedrijfsgebouw. Het bouwen van bedrijfsgebouwen is bij recht toegestaan in een bouwvlak. Het bouwen van glaskassen is dus ook bij recht toegestaan binnen het bouwvlak. Vanwege de lichtuitstraling is er een regeling opgenomen om dit recht in te perken, zodat alleen glaskassen van beperkte omvang toegestaan zijn.*
   Bij nader inzien denken wij met u, dat deze regeling een behoorlijke inbreuk kan maken op de kernwaarde "Nachtelijke Duisternis". Daarom willen we deze regeling in het nieuwe plan binden aan een binnenplanse afwijking, zodat er een nadere afweging gemaakt kan worden per concreet geval. Dit betreft een afwijking van de Nota van Uitgangspunten.
4. *Regel is conform nota van uitgangspunten.*
5. *Dit is een bestaande regeling uit het vigerende bestemmingsplan.*
6. *Dit is een bestaande regeling uit het vigerende bestemmingsplan.*
7. *De opmerking, om paardrijdbakken enkel toe te staan binnen het bouwvlak of het agrarisch aangeduide erf, wordt overgenomen.*
8. *De regeling wordt conform aangepast: woord "oprijlanen" schrappen.*
9. *Wijzigingsbevoegdheid is geschrapt. De verordening bepaalt dat agrarische bouwpercelen niet meer dan 1,5 ha mogen bedragen. Binnen de provinciale ruimtelijke verordening structuurvisie (PRVS) is er een mogelijkheid om middels een ontheffing de bouwpercelen te vergroten naar 2 ha. In de planregels is hiervoor een wijzigingsbevoegdheid opgenomen met onder andere de voorwaarde dat een ontheffing van de verordening wordt verkregen. Volgens recente jurisprudentie is een dergelijke constructie in strijd met een goede ruimtelijke ordening. Verzocht wordt om de wijzigingsbevoegdheid uit de planregels te schrappen.*
   NB De PRVS is in procedure om gewijzigd te worden. Als deze wijziging in werking treedt, kan de binnenplanse wijziging voor vergroting van agrarische bouwvlakken weer opgenomen worden, onder (o.a.) de voorwaarde dat de financiële noodzaak voor de uitbreiding is aangetoond door middel van een bedrijfsplan dat is goedgekeurd door een erkende bankinstelling.*
   Het open landschap wordt behouden omdat clustering van bebouwing wordt vereist bij verdere ontwikkeling. Een uitbreiding van een bestaand bebouwingscluster schaadt in principe de openheid van het landschap niet. Het toestaan van nieuwe bouwlocaties doet dat wel. Die mogelijkheid is dan ook afgesloten in dit plan.
10. *De verplaatsingsmogelijkheid is opgenomen.*

d. Bestemming Binnenduinrand en Oude Land (art 4 en art 5)

De ontwikkelingen in deze gebieden moeten in harmonie zijn met de schaal ervan.

1. Zoveel mogelijk de vage formuleringen verwijderen.
2. Goothoogte maximaal 4,5m. Geen ontheffing voor 6m.
3. Folietunnels: in deze gevoelige gebieden binden aan vergunning met voorwaarden.
4. Verboden gebruik buiten bouwvlak: uitzondering voor tijdelijke opslag van mest, balen, enzovoort schrappen.
5. Omgevingsvergunning voor verhardingen: woord "oprijlaan" schrappen.
6. Wijzigingsbevoegdheden: bouwvlak van 2 ha schrappen. Een oppervlakte van 1,5 ha plus de aanduiding van erf van 1 ha lijkt ons voldoende.
7. Hoge Berg gebied: een aangepaste regeling voor dit gebied, zoals dit in de bijdrage voor het Beeldkwaliteitsplan is verwoord.

Antwoord 11d

1. *De opmerking is voor kennisgeving aangenomen. Het beeldkwaliteitsplan wordt concreter gemaakt.*
2. *Wij zijn met u van mening dat een goothoogte van 6,5 meter op het Oude Land en in de Binnenduinrand erg hoog is, en geen recht doet aan het fraaie, kleinschalige, open landschap ter plaatse. Daarom zullen we de regeling zodanig aanpassen dat er geen ontheffingsmogelijkheid naar een goot van 6,5 m komt. De maximale goothoogte wordt dan 4,5 meter bij recht. Dit is een afwijking van de Nota van Uitgangspunten.*
3. *Dit is een bestaande regeling uit het vigerende bestemmingsplan.*
4. *Dit is een bestaande regeling uit het vigerende bestemmingsplan.*
5. *De regeling wordt conform aangepast: woord "oprijlanen" schrappen*
6. *wijzigingsbevoegdheid is geschrapt. De verordening bepaalt dat agrarische bouwpercelen niet meer dan 1,5 ha mogen bedragen. Binnen de verordening is er een mogelijkheid om middels een ontheffing de bouwpercelen te vergroten naar 2 ha. In de planregels is hiervoor een wijzigingsbevoegdheid opgenomen met onder andere de voorwaarde dat een ontheffing van de verordening wordt verkregen. Volgens recente jurisprudentie is een dergelijke constructie in strijd met een goede ruimtelijke ordening. Verzocht wordt om de wijzigingsbevoegdheid uit de planregels te schrappen.*
   NB De PRVS is in procedure om gewijzigd te worden. Als deze wijziging in werking treedt, kan de binnenplanse wijziging voor vergroting van agrarische bouwvlakken weer opgenomen worden, onder (o.a.) de voorwaarde dat de financiële noodzaak voor de uitbreiding is aangetoond door middel van een bedrijfsplan dat is goedgekeurd door een erkende bankinstelling.*
   Het open landschap wordt behouden omdat clustering van bebouwing wordt vereist bij verdere ontwikkeling. Een uitbreiding van een bestaand bebouwingscluster schaadt in principe de openheid van het landschap niet. Het toestaan van nieuwe bouwlocaties doet dat wel. Die mogelijkheid is dan ook afgesloten in dit plan.
7. *De verschillen tussen de gebieden komen in het beeldkwaliteitsplan naar voren. Hieraan wordt ook getoetst als afgeweken wordt van het bestemmingsplan.*
   De streekrekening is een niet planologisch relevant item en kan daarom ook niet meegenomen worden in het bestemmingsplan.
   In de Nota van Uitgangspunten is ervan uitgegaan dat we dezelfde gebiedsindeling hanteren als in de landschapsanalyse "Beeld van Texel" en de Structuurvisie "Texel op Koers". Hierin is de Hoge Berg opgenomen als onderdeel van het Oude Land. Het kent immers dezelfde ontstaansgeschiedenis. Van meerdere kanten horen we dat men het geen recht vindt doen aan de kernkwaliteiten van het landschap, om de Hoge Berg niet apart te bestemmen. Het landschap is hier toch anders, beter behouden gebleven, en men wil dat graag gewaarborgd zien in het bestemmingsplan. Om de kernkwaliteiten (het karakteristieke landschap op de Hoge Berg) zo goed mogelijk te beschermen, zijn wij het met hen eens dat een aparte bestemming hier toch op zijn plaats is.
   Dit is een afwijking van de Nota van Uitgangspunten waarin de gebiedsindeling gekoppeld is aan de indeling uit de landschapsanalyse "Beeld van Texel".

e. Bestemming Bedrijf (art 7)

Geen ontheffingsmogelijkheden voor goothoogte van 6 meter op het Oude Land en de Binnenduinrand.

Antwoord 11e

Er is aansluiting gezocht bij de bouwhoogte van agrarische bedrijven. Zoals hierboven al is aangegeven bij ons antwoord 11d2, gaan we het bestemmingsplan aanpassen in die zin dat een ontheffing tot een goothoogte van 6, niet langer mogelijk is.

f. Bestemming Bedrijf – Agrarisch Loonbedrijf (art 8)

- Geen ontheffingsmogelijkheid voor goothoogte van 6 m op Oude Land en Binnenduinrand.
- Regel opnemen voor verplaatsing naar bedrijventerrein.

Antwoord 11f
Er is geen bedrijventerrein in dit bestemmingsplan, een regeling voor verplaatsing kan dus ook niet worden opgenomen.
Er is aansluiting gezocht bij de bouwhoogte van agrarische bedrijven. Zoals hierboven al is aangegeven bij ons antwoord 11d2, gaan we het bestemmingsplan aanpassen in die zin dat een ontheffing tot een goothoogte van 6, niet langer mogelijk is.

g. Bestemming Wonen (art 49)

Het woongenot in het buitengebied is gelegen in de beleving van een gave omgeving en niet in zoveel mogelijk vierkante meters. Op basis hiervan worden de volgende opmerkingen gemaakt:

1. Maximaal oppervlakte 150 m² voor de woning en 100 m² bijgebouwen.
2. Oppervlakte plat dak wijzigen van 25% naar 10%.
3. Beroep aan huis: uitgangspunt moet inpandig zijn. Uitpandig alleen toestaan met vergunning en toetsing.
4. Bestemmingsvlak van 5000 m² is veel te groot en in strijd met de kernwaarde ruimte. Voorstel is om dit te heroverwegen naar een meer passende oppervlakte.
5. Aanduiding tuin is ongewenst. In strijd met kernwaarde ruimte en daarnaast gaat het meestal om agrarische gronden en dus ook in strijd met het besluit het agrarisch areaal in stand te houden. Voorstel is om de aanduiding tuin te schrappen.
6. De mogelijkheid van een paardrijdbak in afwijken gebruiksregels geeft alle ruimte voor wildgroei van dergelijke voorzieningen. Met alle overige genoemde punten kan de woonbestemming uitgroeien tot een ware nederzetting waarbij meerdere kernwaarden in het geding zijn. Voorgesteld wordt om paardrijdbakken bij de woonbestemming niet toe te staan.

Antwoord 11g

1. *De regeling in het concept is conform nota van uitgangspunten: maximaal 200 m² voor de woning en maximaal 150 m² voor de bijbehorende bouwwerken. Bij nader inzien denken wij dat dit tot te veel verstening van het landschap in het buitengebied kan leiden. Het open landschap is een belangrijke kernkwaliteit van Texel, en het bouwen van grote woonhuizen kan daar een te grote inbreuk op maken. We zullen de regeling aanpassen in die zin dat de oppervlakte van het woonhuis maximaal 150 m² mag zijn (conform de huidige bovenmaat in het geldende bestemmingsplan) met maximaal 100 m² aan bijbehorende bouwwerken, inclusief een regeling dat een bijgebouw nooit groter mag zijn dan 80% van de oppervlakte van het woonhuis.*
   Een 2e reden om de maximale oppervlakte voor de woonhuizen en bijbehorende bouwwerken naar beneden te brengen, is dat in de tussentijd de regeling voor vergunningvrij bouwen landelijk is uitgebreid. Dus afgezien van de oppervlaktes die met vergunning gebouwd kunnen worden, kunnen de woonhuizen en bijbehorende bouwwerken ook nog vergunningvrij worden uitgebreid of gebouwd. Dit betreft een afwijking van de Nota van Uitgangspunten.
2. *Dit is een bestaande regeling uit het vigerende bestemmingsplan, die volgens ons goed functioneert. We zien geen reden het voorstel over te nemen.*
3. *Beroep en bedrijf aan huis mag plaatsvinden in de hoofdbebouwing of in een bijbehorend bouwwerk. Dat is in het geldende bestemmingsplan eveneens het geval (nu met afwijking, straks bij recht). Dat levert geen landschappelijke problemen op. Een beroep aan huis in een daarvoor geschikt bijgebouw kan een prima invulling zijn.*
4. *5000 m² is de maximale hoeveelheid die verkregen is. De daadwerkelijke situatie is bestemd en sluit aan bij de vigerende regeling.*
5. *In de actualisatie van het bestemmingsplan is de daadwerkelijke situatie bestemd.*
6. *Paardrijdbakken zijn alleen na het verlenen van een omgevingsvergunning toegestaan binnen de woonbestemming (dus in de tuin of op het bijbehorende erf). Er zijn voor het verlenen van de vergunning diverse voorwaarden gesteld waarbij rekening gehouden moet worden met de kernwaarden van het landschap, er moet getoetst worden aan het beeldkwaliteitsplan.*

h. Bestemming Recreatie (art 32 t/m 37)

De reikwijdte van de 25% regeling moet duidelijk worden aangegeven (eenmalig ter afronding van het bedrijf en bedoeld voor kwaliteitsverbetering). Voorstel is geen oprekking van deze beleidsregel. Noch in aantal slaapplaatsen noch in bestemmingsvlak, het is aan de ondernemer hoe om te gaan met deze mogelijkheden en beperkingen.

Antwoord 11h

De opmerking is voor kennisgeving aangenomen.

i. De algemene gebruiksregels (art 60)

Geeft handvatten voor opschoning van bepaalde locaties en hun omgeving. De ruimtelijke kwaliteit zou hiermee zeer gediend zijn. Artikel behoeft nog 1 aanscherping, artikel aanvullen met: 'en andere aan het gebruik onttrokken werktuigen, gereedschappen en materialen en overigens al hetgeen niet in overeenstemming is met de krachtens de bestemming toegelaten activiteiten'.

Antwoord 11i

De regeling wordt nader aangevuld. De laatste aanvullende, betreffende het niet in overeenstemming zijn met de krachtens de bestemming, toegelaten activiteiten wordt niet opgenomen, dit staat in de wet.

j. Begrippen: Tuinwallen

Zijn niet overal 1 meter hoog, dit is mede afhankelijk van de locatie. Bijvoorbeeld in de Binnenduinrand zijn de tuinwallen lager dan elders. Voorstel is om de omschrijving aan te passen in "maximaal 1 meter hoog".

Antwoord 11j

De regeling wordt aangepast.

k. Handhaving

Is een onmisbaar instrument om de ruimtelijke kwaliteit van het eiland te bewaken en te begeleiden. Handhaving moet een plaats krijgen als een volwaardig instrument voor kwaliteitsbewaking vooral waar het zaken van ruimtelijke ordening (bestemmingsplan) betreft.

Antwoord 11k

De opmerking is voor kennisgeving aangenomen; erkend wordt dat handhaving een belangrijk instrument is om ruimtelijke kwaliteit te behouden. Het staat echter los van het opstellen van het bestemmingsplan. De handhaving in het Buitengebied wordt prioriteit zodra het Bestemmingsplan is vastgesteld.

Beeldkwaliteitsplan

Het beeldkwaliteitsplan is een waardevol document voor de beschrijving en benoeming van de kwaliteiten en de identiteiten van de verschillende deelgebieden van Texel. Ook kan het dienen als basis voor een concreet en objectief te gebruiken toetsingskader voor de kernwaarden. Het is echter onvoldoende uitgewerkt om op deze manier te fungeren. Met inachtneming dat het op dit moment alleen is uitgewerkt voor het deelgebied Zeepolders worden de volgende opmerkingen gemaakt:

l. Voorwoord

- De zin volgend op "het beeldkwaliteitsplan vormt een onderdeel van het bestemmingsplan" vervangen door "Enerzijds als toetsingskader voor de kernwaarden van de verschillende deelgebieden, anderzijds als inspiratiebron voor gerichte ontwikkelingen"
- Het begrip kernkwaliteit vervangen door kernwaarden (in heel het beeldkwaliteitsplan), omdat kernwaarden het gangbare begrip is geworden en eenduidigheid gewenst is.

Antwoord 11l

- *De opmerking wordt deels overgenomen, onze zin blijft staan en daaraan wordt de zin toegevoegd die hierboven voorgesteld wordt.*
- *De term "kernkwaliteit" is de vastgestelde term uit de Structuurvisie. Vanaf nu zullen we de term "kernwaarde" gebruiken, om de eenduidigheid te bevorderen en aan te sluiten bij het inmiddels ingeburgerde begrip.*

m. Paragraaf Beeldkwaliteitsplan (blz. 10 en 11)

Deze pagina's geven aan dat het beeldkwaliteitsplan toetsingscriteria biedt en dat deze zoveel mogelijk relatief en niet absoluut zijn. Deze benadering is onjuist. Door de gemeenteraad is besloten dat er een concreet en objectief te gebruiken toetsingskader komt voor de kernwaarden. De teksten moeten hiermee in overeenstemming worden gebracht.

Antwoord 11m

Het beeldkwaliteitsplan is nog niet definitief. Op dit moment wordt het beeldkwaliteitsplan aangepast en geconcretiseerd. De opmerkingen hierover zullen worden meegenomen bij de beoordeling van het plan.

n. Paragraaf Hoornder Nieuwland (blz. 224)

Er is onduidelijkheid over de positie van dit poldertje, dit vraagt om meer duidelijkheid. Alle kleine poldertjes passen wat betreft schaal en uitstraling veel meer bij de Binnenduinrand en het Oude Land dan bij de grootschalige Zeepolders. Er wordt voorgesteld om de Kuil, de Buitendijk en de Grie en het Hoornder Nieuwland onder te brengen bij de Binnenduinrand respectievelijk het Oude Land. Dit past ook naadloos bij de genoemde provinciale indeling met romantische identiteit.

Antwoord 11n

Dit voorstel is nader bekeken. Uitgangspunt voor de gebiedsindeling in het BKP is de ontstaansgeschiedenis, gebaseerd op de ondergrond. Dit uitgangspunt blijven wij hanteren. Gekozen is om deze gebieden(de Kuil, de Buitendijk en de Grie en het Hoornder Nieuwland) dus niet onder te brengen bij het Oude Land of Binnenduinrand. Wel wordt erkend dat deze gebieden een specifiek karakter hebben. Dat specifieke karakter binnen het grotere geheel van het gebied, zal apart benoemd worden in het Beeldkwaliteitsplan.

o. Paragraaf Prins Hendrikpolder (blz. 230)

Bij de criteria staat "accentueren van bebouwingslinten met nieuwe erven met groene voet". Er zullen nauwelijks/geen nieuwe erven bijkomen (beleid). Voorstel is om het woordje "nieuwe" te schrappen.

Antwoord 11o

Het beeldkwaliteitsplan is nog niet definitief. Op dit moment wordt het beeldkwaliteitsplan aangepast en geconcretiseerd. De opmerkingen hierover zullen worden meegenomen bij de beoordeling van het plan.

p. Paragraaf Kavelpatroon (blz. 246)

Hier wordt voorgesteld om bestaande hekken te vervangen door hagen. Hagen horen van oorsprong niet in de open zeepolders en dus niet bij de identiteit ervan, hekken juist wel. Bovendien wordt het bij de identiteit behorende open landschap hierdoor geweld aangedaan. Voorstel is om deze tekst aan te passen.

Antwoord 11p
Het beeldkwaliteitsplan is nog niet definitief. Op dit moment wordt het beeldkwaliteitsplan aangepast en geconcretiseerd. De opmerkingen hierover zullen worden meegenomen bij de beoordeling van het plan.

q. Paragraaf Kavelgrenzen / sloten (blz. 252)
Hier wordt voorgesteld het vroegere slotenpatroon weer te herstellen. Hoewel dit de landschappelijke uitstraling zou vergroten en de biodiversiteit zou bevorderen is dit niet haalbaar. Als alternatief zou bij de aanlegvergunning (omgevingsvergunning) voor het dempen van sloten de voorwaarde opgenomen kunnen worden dat het verlies aan kwaliteit van landschap en biodiversiteit gecompenseerd moet worden met bepaalde pakketten van het agrarisch natuurbeheer.

Antwoord 11q
Het beeldkwaliteitsplan omschrijft een wenselijke ontwikkeling en niet wat er moet gebeuren. Het opnemen van de voorwaarden van compensatie met pakketten van het agrarisch natuurbeheer is wettelijk niet toegestaan.

r. Paragraaf Burgererven (blz. 288)
In de 2e alinea staat dat nieuwe burgerhuizen in de zeepolders de sfeer aldaar kunnen versterken. Dit is zeer discutabel, maar bovendien strijdig met het beleid van de gemeente om (burger)bebouwing in het buitengebied zoveel mogelijk te beperken. Voorstel is om deze tekst te verwijderen.

Antwoord 11r
Deze burgerhuizen worden gerealiseerd als een agrariër stopt met zijn bedrijf en gebruik maakt van de ruimte voor ruimte of de VAB regeling. Dit past in het beleid van de gemeente.

s. Paragraaf Recreatieterreinen (blz. 294)
Hier staat dat in de zeepolders aan uitbreiding van de recreatiemogelijkheden kan worden gedacht in de vorm van gebouwde voorzieningen. Zeer ongewenst vanwege niet passend bij de identiteit van de zeepolders. Bovendien in strijd met het concentratieprincipe voor toeristische voorzieningen. Deze tekst verwijderen.

Antwoord 11s
De tekst wordt aangepast.

t. Paragraaf Verkeersruimte (blz. 264)
Hier staat dat de wegen in de zeepolders smaller zouden kunnen. Een sympathieke gedachte, maar onhaalbaar en ook ongewenst. Alleen al vanwege het steeds grootschaliger landbouwverkeer is dit een utopie. Voorstel is om deze tekst te verwijderen.

Antwoord 11t
De tekst wordt aangepast.

u. Hoge Berg gebied
Het Oude Land wordt als 1 eenheid met 1 identiteit aangeduid. Binnen deze eenheid willen wij pleiten voor een “status aparte”voor het Hoge Berg gebied. De kwaliteiten van dit landschapsreservaat (sinds 1967) rechtvaardigen dit alleszins. Wij willen op deze plaats dan ook nadrukkelijk pleiten voor een aparte beschrijving van het Hoge Berg gebied in het BKP, met bijbehorende criteria voor toetsing aan ontwikkelingen. Daarbij denken wij onder meer aan behoud kavelpatronen, perceelsscheidingen, waterlopen en wegprofielen, maar ook aan bebouwingsregels en gebruiksregels.

Antwoord 11u
In de Nota van Uitgangspunten is ervan uitgegaan dat we dezelfde gebiedsindeling hanteren als in de landschapsanalyse "Beeld van Texel" en de Structuurvisie "Texel op Koers". Hierin is de Hoge Berg opgenomen als onderdeel van het Oude Land. Het kent immers dezelfde ontstaansgeschiedenis. Van meerdere kanten horen we dat men het geen recht vindt doen aan de kernkwaliteiten van het landschap, om de Hoge Berg niet apart te bestemmen. Het landschap is hier toch anders, beter behouden gebleven, en men wil dat graag gewaarborgd zien in het bestemmingsplan. Om de kernkwaliteiten (het karakteristieke landschap van de Hoge Berg) zo goed mogelijk te beschermen, zijn wij het met hen eens dat een aparte bestemming hier toch op zijn plaats is.
Dit is een afwijking van de Nota van Uitgangspunten waarin de gebiedsindeling gekoppeld is aan de indeling uit de landschapsanalyse "Beeld van Texel".

v. Het lijkt ons gewenst om het Beeldkwaliteitsplan na 2 jaar te evalueren om te bezien of het voldoet als instrument voor toetsing en inspiratie.

Antwoord 11v
Het beeldkwaliteitsplan zal worden geëvalueerd.

Aanvullende reactie op toelichting bestemmingsplan

w. Er wordt een passage gemist over het verbod op nieuwe bebouwing in de kleine kwetsbare poldertjes De Naal, het Zouteland, de Buitendijk, De Grie, De Kuil en het Hoornder Nieuwland.

Antwoord 11w
De toelichting wordt nader aangevuld.

x. Er wordt een passage gemist in de toelichting dat er geen nieuwe bouwblokken in het plangebied zullen worden uitgegeven, uitgezonderd verplaatsing.

Antwoord 11x
De toelichting wordt nader aangevuld.

y. Er wordt een passage gemist over het behoud van 4000 ha grasland op Texel (monitoring)

Antwoord 11y
De toelichting wordt nader aangevuld.

z. Er wordt een passage gemist over hoe aangetoond moet worden dat op het Oude Land en de Binnenduinrand een agrarisch bouwblok groter dan 1 ha nodig is.

Antwoord 11z
De toelichting wordt nader aangevuld.

aa. Toelichting blz. 4: in het rijtje "niet ten koste van" ontbreekt het begrip kernwaarden.

Antwoord 11aa
De toelichting wordt nader aangevuld.

bb. Er wordt een passage gemist in het recreatieblok over het verbod om slaapplaatsen naar buiten te brengen uit de categorie verblijfsrecreatieve gebouwen en uit stolpen en andere vergelijkbare bebouwing.

Antwoord 11bb
De toelichting wordt nader aangevuld.

cc. Nota van uitgangspunten paragraaf 2, blz. 8 staat dat alle vormen van agrarisch gebruik moeten worden geconcentreerd op het agrarisch bouwblok. Echter in de agrarische artikelen staan hiervoor ontheffingen. Dit is in strijd met de nota van uitgangspunten hierover.

Antwoord 11cc
De toelichting wordt nader aangevuld. In de Nota van Uitgangspunten is nog uitgegaan van grotere bebouwingsvlakken. Nu dit niet mogelijk is door de nieuwe provinciale regelgeving, is daar toch een andere regeling uit gekomen, waarbij agrarische activiteiten waarvoor geen bebouwing nodig is zoals, opslag of kamperen bij de boer, wel buiten het bouwvlak kunnen worden toegestaan. Dit kan dan binnen de aanduiding "agrarisch erf".

12. Landschapszorg Texel

Inhoud van de brief

a. Het bevreemdt ons dat in de basis in feite niet wordt uitgegaan van bescherming van het landschap. Weliswaar is met het noemen van kernkwaliteiten en het Beeldkwaliteitsplan een aanzet gegeven in die richting door deze plannen te betrekken in de afwegingen bij afwijkingen. Echter dat garandeert geenszins een adequate en duurzame (langdurige) bescherming van de kernwaarden en het landschap. Dit concept lijkt wat betreft het agrarisch gebied geheel en al te beantwoorden aan de wensen of eisen van de agrarische sector. Dit uitgangspunt is voor ons onbegrijpelijk. Immers de agrarische sector is nog slechts van ondergeschikt belang voor de economie van het eiland (10-15%). Een mooi en zoveel mogelijk oorspronkelijk landschap is juist wel van groot belang voor het toerisme, waar Texel voor ongeveer 80% zijn inkomsten aan dankt.

Antwoord 12a
Er worden geen nieuwe ontwikkelingen mogelijk gemaakt in dit bestemmingsplan. Bescherming van het (open) landschap is daarvoor de onderliggende reden geweest. Wel wordt er iets meer ruimte aan bestaande functies gegeven.

b. Het idee dat achter de keuze ligt van de afzonderlijke bestemmingen in het agrarisch gebied wordt begrepen, maar wordt geen gelukkige gevonden. In het bijzonder omdat hiermee de afzonderlijke bestemming voor het Hoge Berg gebied en zijn pleistocene uitlopers, verdwijnt. In het plan verschilt dat gebied 'bestemmingstechnisch' (met uitzondering van kamperen bij de boer) niet van het Oude Land en de Binnenduinrand. Van een speciale bescherming van dit bijzondere en unieke gebied lijkt geen sprake meer. Dit is onaanvaardbaar en komt vreemd over ook na alle inspanningen die zijn gemaakt voor het instellen van een streekrekening.

Antwoord 12b
De verschillen tussen de gebieden komen in het beeldkwaliteitsplan naar voren. Hieraan wordt ook getoetst als afgeweken wordt van het bestemmingsplan. De streekrekening is een niet planologisch relevant item en kan daarom ook niet meegenomen worden in het bestemmingsplan. Het apart bestemmen van de Hoge Berg is een goed idee. Er zal een aparte bestemming worden toegevoegd, zodat de bescherming van dit bijzondere stukje Texel nog beter tot zijn recht komt.

c. Uit het conceptplan blijkt dat er in alle agrarische bestemmingen verspreid over het hele Texelse cultuurlandschap, met betrekking tot de toekomst en ontwikkeling van het open landschap gekozen wordt voor agro-industriële activiteiten (biomassa energie)en voor niet-agrarische industriële nevenactiviteiten (opwekking windenergie). Daarmee wordt een lijn ingezet die zal leiden tot een weinig waardevol 'gemiddeld' Nederlands cultuurlandschap. Dat zal niet in het (economische) en toeristisch belang van Texel blijken te zijn en de kernwaarden en natuurlijke kwaliteit verder geweld aan doen. Wij menen ook dat deze zaken in feite in strijd zijn met het Beeldkwaliteitsplan.

Antwoord 12c
Het is conform de nota van uitgangspunten, en gaat altijd om ondergeschikte nevenactiviteiten bij al geaccepteerde functies. Nieuwe, zelfstandige “industriële”activiteiten worden niet mogelijk gemaakt in dit bestemmingsplan.

d. Op bladzijde 34: 6e alinea wordt gesproken over de verbreding van agrarische activiteiten door extensief (wat is extensief? waar ligt de grens?) dagrecreatief medegebruik toe te staan.
Geheel terecht wordt daarbij opgemerkt dat openstellen van voorheen niet toegankelijke gebieden invloeden kan hebben op het weidevogelleven en dat de aanleg van dergelijke gebieden slechts kan na een belangenafweging door middel van een omgevingsvergunning. Dit zouden wij uitgebreid willen zien, het betreft niet alleen weidevogels, maar alle vogels (en andere dieren) en niet alleen broedvogels, maar ook voedsel zoekende en rustende vogels, zowel de eigen soorten als doortrekkers en overwinteraars (weidevogels, watervogels, steltlopers, ganzen).
Daarbij heeft het niet alleen negatieve gevolgen voor de natuur, maar ook voor het landschap. Bovendien geldt een en ander ook voor het aanleggen van wandel-, ruiter-, mountainbikepaden enzovoort. Ook die zouden pas aangelegd kunnen worden na een belangenafweging.

Antwoord 12d
De bescherming van de natuur wordt door andere wetgeving meegenomen, zoals de natuurbeschermingswet en de flora & faunawet. Aanvullende eisen in het bestemmingsplan zijn hiervoor niet nodig.

e. Het is ons niet duidelijk wat de status is van de lijst 1. Niet-agrarische nevenactiviteiten bij agrarische bedrijven (op ongenummerde pagina na pagina 215). Bij al die activiteiten volgt een uitleg van de gebruiksregels, maar die ontbreekt nu juist bij nevenactiviteit 12 passende vormen van opwekking van duurzame energie (los van de vraag wat nu eigenlijk een 'passende vorm' is). Daar zijn we dus wel nieuwsgierig naar.

Antwoord 12e
De lijst is een bijlage bij de regels. De weergegeven uitleg van de gebruiksregels hoort hier niet opgenomen te worden, dit wordt aangepast.

f. De opsplitsing tussen Agrarisch-Strandpolders en Agrarisch-Zeepolders is ons evenmin duidelijk.
Wij beschikken nog niet over een kaart, maar het lijkt ons dat hier zeer veel overlap in zit.
Alle polders waren ooit (Wadden)zee: half droogvallend land (strand), met wadgeulen, half water.

Antwoord 12f
De opsplitsing is gemaakt om bij ruimtelijke procedures onderscheid te kunnen maken in de toetsing aan het beeldkwaliteitsplan. In het beeldkwaliteitsplan komen concrete toetsingskaders per deelgebied. Er is wel overlap, maar de ontstaansgeschiedenis, en dus nu de landschappelijke verschijningsvorm verschillen toch van elkaar.

g. Artikel 31 Natuur-kuststrook. Ook hier het gebrek aan goede kaart, maar uit de tekst begrijpen wij dat dit het hele duingebied (grens binnenduinrand) en het strand betreft. Ecologisch valt hier wat voor te zeggen, maar toch zijn wij er niet gelukkig mee. De bescherming van de, kwetsbare natuur, komt hiermee niet goed tot zijn recht. Bovendien is het duingebied geen gebied voor dagrecreatieve activiteiten. Volgens de terminologie van het plan zou er moeten staan: extensief dagrecreatief medegebruik. De definitie (blz. 33) daarvan klopt aardig, behalve dan het opnoemen van kanoën en vissen. Een betere term die het recreatief gebruik van het duingebied aangeeft is:'natuurgerichte recreatie'. Natuurgerichte recreatie is naast 1e natuur- en landschapsbescherming en verbetering daarvan, 2e educatie en 3e onderzoek 1 van de 4 doelen van het Nationaal Park Duinen van Texel.
Het is ons inziens beter de bestemming Natuur-Kuststrook in 2 bestemmingen op te delen: 1 Strand en 2. Natuur-Kuststrook. Onder Strand valt dan dat deel van het strand dat in de strandnota genoemd wordt als (druk) recreatief en sportief strand genoemd wordt. Onder Natuur-Kuststrook valt dan het duingebied en de stranden die als natuurstrand in de nota zijn opgenomen. In het Beheer- en Inrichtingenplan staan precies de uitgangspunten voor beheer in het duingebied voor de komende 10 jaren. De inhoud van het bestemmingsplan zou daarop moeten aansluiten en ook de doelen van het N.P. zouden in de bestemming genoemd moeten worden.

Antwoord 12g
Het bestemmingsplan is niet het enige middel dat de zonering regelt. Een bestemmingsplan wordt voor 10 jaar vastgesteld en is niet flexibel genoeg om dergelijke aspecten in vast te leggen. Het gebruik en de inrichting van het gebied wordt geregeld door diverse beheer- en inrichtingsplannen, zoals beheer- en inrichtingsplan nationaal park en het beheerplan natura 2000. Daarnaast wordt in de APV zaken vastgelegd voor evenementen en dergelijke.

h. Een groot punt van zorg is dat door de uitbreidingsmogelijkheden en de jaarrond openstelling strandpaviljoens een geheel andere functie krijgen dan alleen maar service bieden aan strand- en duinrecreanten. Het worden uitgaansmogelijkheden en feesttenten in de meest brede zin van het woord, waardoor de verkeersdrukte door het natuurgebied en het muzieklawaai ontoelaatbaar toenemen. Wij zien graag een strikte regeling in het bestemmingsplan om deze zaken te voorkomen.

Antwoord 12h
De gemeente heeft het jaarrond openstellen van strandpaviljoens nooit beperkt, dit is provinciaal beperkt geweest en vanuit het kustbeleid van Rijkswaterstaat (nu overgedragen aan het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier). Deze beperking van hogerhand is nu opgeheven. Het gemeentelijk beleid is gericht op seizoensverbreding, en wij zijn dan ook voorstander van jaarrond strandpaviljoens. Het hanteren van voorwaarden enzovoort bij evenementen, is geregeld in de APV, via de evenementenvergunning. Dit wordt niet in het bestemmingsplan geregeld.

i. In hoofdstuk 2 Beleid missen wij bij Rijksbeleid het Natuurbeschermingsbeleid: Natura 2000, EHS en NB-wet, bij Provinciaal Beleid de instelling van Aardkundige Monumenten en bij Gemeentelijk Beleid vragen wij ons af waarom bij het noemen van de Beleidsnota natuur en landschap (blz. 15), die overigens al oud is en bijstelling behoeft (van 2003) niet vermeld wordt welke specifieke maatregelen daarin worden voorgesteld om de karakteristieken van natuur en landschap te behouden en te verbeteren.

Antwoord 12i
De toelichting wordt nader aangevuld en aangepast.

j. Het volgende hoofdstukje: "Nota van uitgangspunten voor dit bestemmingsplan" is leeg ??????

Antwoord 12j
Opmerking wordt voor kennisgeving aangenomen, de toelichting wordt nog aangevuld met tekstdelen uit de Nota van Uitgangspunten.

k. In het Bestemmingsplan Buitengebied worden vele regels genoemd waarvan de uitvoering goeddeels afhankelijk is van de welwillendheid van de burger. Niettemin moet er eveneens een strikt controlebeleid worden ingevoerd evenals een consequent handhavend beleid. Zonder controle en handhaving hebben regels en voorwaarden helaas slechts weinig zin. In de afgelopen jaren hebben wij deze controle en handhaving zeker ook in het agrarisch gebied node gemist.

Antwoord 12k
Opmerking wordt voor kennisgeving aangenomen, erkend wordt dat handhaving een belangrijk instrument is om ruimtelijke kwaliteit te behouden. Het staat echter los van het opstellen van het bestemmingsplan. Na de vaststelling van het Bestemmingsplan krijgt de handhaving hiervan prioriteit.

13. Monumentencommissie

Inhoud van de brief

a. In overweging wordt gegeven om voor de meer complexe vragen een adviescommissie te benoemen. Dit geldt met name voor de aanvragen die een beroep doen op de flexibele bepalingen van het Beeldkwaliteitsplan. De adviescommissie zou moeten bestaan uit enkele onafhankelijke, deskundige personen.

Antwoord 13a
Een aanvraag wordt altijd beoordeeld door verschillende adviseurs van de gemeente Texel. Deze adviseurs zijn onafhankelijk en deskundig. Zij zullen advies leveren wat het beste is voor de gemeente. Wij zien vooralsnog geen meerwaarde in een onafhankelijke adviescommissie.

b. Een aantal bestemmingen en bouwregels en vooral de mogelijkheden die de flexibele bepalingen bieden zijn te ruim bemeten. De ruimtelijke kernwaarden (vooral ruimte, landschap, cultuurhistorie) worden daardoor aangetast. Deze overweging leidt tot de volgende reacties:

1. Bestemmingen Strandpolders en Zeepolders (art. 5 en art. 6)

- Goothoogte bedrijfsgebouwen bij recht 4,5 m. Bij hoge uitzondering middels vergunning 6m.
- Glaskassen niet toestaan.
- Bouwvlak maximaal 1,5 ha (conform structuurvisie provincie NH).
- Paardrijdbak op bouwvlak of erf.

Antwoord 13 b 1

- *Regel is conform nota van uitgangspunten*
- *Dit is een bestaande regeling uit het vigerende bestemmingsplan. In principe is een glaskas gewoon een bedrijfsgebouw. Het bouwen van bedrijfsgebouwen is bij recht toegestaan in een bouwvlak. Het bouwen van glaskassen is dus ook bij recht toegestaan binnen het bouwvlak. Vanwege de lichtuitstraling is er een regeling opgenomen om dit recht in te perken, zodat alleen glaskassen van beperkte omvang toegestaan zijn. Bij nader inzien denken wij met u, dat deze regeling een behoorlijke inbreuk kan maken op de kernwaarde "Nachtelijke Duisternis". Daarom willen wij deze regeling in het nieuwe plan binden aan een binnenplanse afwijking, zodat er een nadere afweging gemaakt kan worden per concreet geval. Dit betreft een afwijking van de Nota van Uitgangspunten.*
- *Wijzigingsbevoegdheid is geschrapt. De verordening bepaalt dat agrarische bouwpercelen niet meer dan 1,5 ha mogen bedragen. Binnen de verordening is er een mogelijkheid om middels een ontheffing de bouwpercelen te vergroten naar 2 ha. In de planregels is hiervoor een wijzigingsbevoegdheid opgenomen met onder andere de voorwaarde dat een ontheffing van de verordening wordt verkregen. Volgens recente jurisprudentie is een dergelijke constructie in strijd met een goede ruimtelijke ordening. Verzocht wordt om de wijzigingsbevoegdheid uit de planregels te schrappen in dit plan.*
  NB De PRVS is in procedure om gewijzigd te worden. Als deze wijziging in werking treedt, kan de binnenplanse wijziging voor vergroting van agrarische bouwvlakken weer opgenomen worden, onder (onder andere) de voorwaarde dat de financiële noodzaak voor de uitbreiding is aangetoond door middel van een bedrijfsplan dat is goedgekeurd door een erkende bankinstelling.*
  Het open landschap wordt behouden omdat clustering van bebouwing wordt vereist bij verdere ontwikkeling. Een uitbreiding van een bestaand bebouwingscluster schaadt in principe de openheid van het landschap niet. Het toestaan van nieuwe bouwlocaties doet dat wel. Die mogelijkheid is dan ook afgesloten.
- *De opmerking, om paardrijdbakken enkel toe te staan binnen het bouwvlak of het agrarisch aangeduide erf, wordt overgenomen.*

2. Bestemmingen Binnenduinrand en Oude Land (art. 3 en art. 4)

- Goothoogte bedrijfsgebouwen maximaal 4,5 m. Geen ontheffingen daarvoor.
- Bouwvlak 1 ha. Middels aangetoonde noodzaak ontheffing tot 1,5 ha.
- Glaskassen niet toestaan.
- Paardrijdbak op bouwvlak of erf.
- Aparte regeling voor Hoge Berg gebied.

Antwoord 13 b 2

- *Wij zijn met u van mening dat een goothoogte van 6,5 meter op het Oude Land en in de Binnenduinrand erg hoog is, en geen recht doet aan het fraaie, kleinschalige, open landschap ter plaatse. Daarom zullen wij de regeling zodanig aanpassen dat er geen ontheffingsmogelijkheid naar een goot van 6,5 m komt. De maximale goothoogte wordt dan 4,5 m. bij recht. Dit is een afwijking van de Nota van Uitgangspunten.*
- *Wijzigingsbevoegdheid is geschrapt. De verordening bepaalt dat agrarische bouwpercelen niet meer dan 1,5 ha mogen bedragen. Binnen de verordening is er een mogelijkheid om middels een ontheffing de bouwpercelen te vergroten naar 2 ha. In de planregels is hiervoor een wijzigingsbevoegdheid opgenomen met onder andere de voorwaarde dat een ontheffing van de verordening wordt verkregen. Volgens recente jurisprudentie is een dergelijke constructie in strijd met een goede ruimtelijke ordening. Verzocht wordt om de wijzigingsbevoegdheid uit de planregels te schrappen.*
  NB* De PRVS is in procedure om gewijzigd te worden. Als deze wijziging in werking treedt, kan de binnenplanse wijziging voor vergroting van agrarische bouwvlakken weer opgenomen worden, onder (onder andere) de voorwaarde dat de financiële noodzaak voor de uitbreiding is aangetoond door middel van een bedrijfsplan dat is goedgekeurd door een erkende bankinstelling.
  Het open landschap wordt behouden omdat clustering van bebouwing wordt vereist bij verdere ontwikkeling. Een uitbreiding van een bestaand bebouwingscluster schaadt in principe de openheid van het landschap niet. Het toestaan van nieuwe bouwlocaties doet dat wel. Die mogelijkheid is dan ook afgesloten in dit plan
- *Dit is een bestaande regeling uit het vigerende bestemmingsplan. In principe is een glaskas gewoon een bedrijfsgebouw. Het bouwen van bedrijfsgebouwen is bij recht toegestaan in een bouwvlak. Het bouwen van glaskassen is dus ook bij recht toegestaan binnen het bouwvlak. Vanwege de lichtuitstraling is er een regeling opgenomen om dit recht in te perken, zodat alleen glaskassen van beperkte omvang toegestaan zijn. Bij nader inzien denken wij met u, dat deze regeling een behoorlijke inbreuk kan maken op de kernwaarde "Nachtelijke Duisternis". Daarom willen wij deze regeling in het nieuwe plan binden aan een binnenplanse afwijking, zodat er een nadere afweging gemaakt kan worden per concreet geval. Dit betreft een afwijking van de Nota van Uitgangspunten.*
- *De opmerking, om paardrijdbakken enkel toe te staan binnen het bouwvlak of het agrarisch aangeduide erf, wordt overgenomen.*
- *De verschillen tussen de gebieden komen in het beeldkwaliteitsplan naar voren. Hieraan wordt ook getoetst als afgeweken wordt van het bestemmingsplan. De streekrekening is een niet planologisch relevant item en kan daarom ook niet meegenomen worden in het bestemmingsplan.*
  In de Nota van Uitgangspunten is ervan uitgegaan dat we dezelfde gebiedsindeling hanteren als in de landschapsanalyse "Beeld van Texel" en de Structuurvisie "Texel op Koers". Hierin is de Hoge Berg opgenomen als onderdeel van het Oude Land. Het kent immers dezelfde ontstaansgeschiedenis. Van meerdere kanten horen wij dat men het geen recht vindt doen aan de kernkwaliteiten van het landschap, om de Hoge Berg niet apart te bestemmen.
  Het landschap is hier toch anders, beter behouden gebleven, en men wil dat graag gewaarborgd zien in het bestemmingsplan.

Om de kernkwaliteiten (het karakteristieke landschap van de Hoge Berg) zo goed mogelijk te beschermen, zijn wij het met hen eens dat een aparte bestemming hier toch op zijn plaats is.
Dit is een afwijking van de Nota van Uitgangspunten waarin de gebiedsindeling gekoppeld is aan de indeling uit de landschapsanalyse "Beeld van Texel".

3. Bestemmingen Bedrijf (art. 7 en art. 8)

- Goothoogte bedrijfsgebouwen maximaal 4,5 meter. Geen ontheffingen voor hoger.

Antwoord 13 b 3

- *Zoals hierboven al is aangegeven bij ons antwoord 13b2, gaan we het bestemmingsplan aanpassen in die zin dat een ontheffing tot een goothoogte van 6, niet langer mogelijk is.*

4. Bestemming Wonen (art. 49)

- Oppervlakte woning maximaal 150 m².
- Oppervlakte bijgebouwen maximaal 100 m².
- Bestemmingsvlak 5000 m² terugbrengen tot aanvaardbare en redelijke proporties (bijvoorbeeld 50m x 50m).
- Aanduiding "tuin" verwijderen. De herziening van het bestemmingsplan Buitengebied Texel ex art.30 WRO geeft in artikel 14.7 en de toelichting daarnaast duidelijk aan waarom zeer terughoudend moet worden omgegaan met vergroting van het bestemmingsvlak. Wij willen deze tekst en uitleg zeer in uw aandacht aanbevelen.
- Geen paardrijdbak toestaan.

Antwoord 13 b 4

De regeling is conform de Nota van Uitgangspunten: maximaal 200 m² voor de woning en maximaal 150 m² voor de bijbehorende bouwwerken. Bij nader inzien denken wij dat dit tot te veel verstening van het open landschap in het buitengebied kan leiden. Het open landschap is een belangrijke kernkwaliteit van Texel, en het bouwen van grote woonhuizen kan daar een te grote inbreuk op maken. Wij zullen de regeling aan passen in die zin dat de oppervlakte van het woonhuis maximaal 150 m² mag zijn (conform de huidige bovenmaat in het geldende bestemmingsplan) met maximaal 100 m² aan bijbehorende bouwwerken, inclusief een regeling dat een bijgebouw nooit groter mag zijn dan 80% van de oppervlakte van het woonhuis.
Een 2e reden om de maximale oppervlakte voor de woonhuizen naar benden te brengen, is dat in de tussentijd de regeling voor vergunningvrij bouwen landelijk is uitgebreid. Dus afgezien van de oppervlaktes die met vergunning gebouwd kunnen worden, kunnen de woonhuizen en bijbehorende bouwwerken ook nog vergunningvrij worden uitgebreid of gebouwd. Dit betreft een afwijking van de nota van Uitgangspunten.

- *5000 m² is de maximale hoeveelheid die verkregen is. De daadwerkelijke situatie is bestemd en sluit aan bij de vigerende regeling.*
- *In de actualisatie van het bestemmingsplan is de daadwerkelijke situatie bestemd.*
- *Paardrijdbakken zijn alleen na het verlenen van een omgevingsvergunning toegestaan binnen*
- *de woonbestemming (dus in de tuin of op het bijbehorende erf). Er zijn voor het verlenen van de vergunning diverse voorwaarden gesteld waarbij rekening gehouden moet worden met de kernwaarden van het landschap, er moet getoetst worden aan het beeldkwaliteitsplan*

5. Stolpen (art. 49.3)

- goothoogte 2.50 meter.
- dakhelling 45 graden tot 55 graden.
- Een monumentale stolp op een agrarisch bouwvlak kan vrijwel onzichtbaar worden tussen
- andere (grote) bedrijfsgebouwen. Hiermee rekening houden bij ontwikkelingen ter plaatse.

Antwoord 13 b 5

De opgenomen stolpenregeling in het bestemmingsplan is zoals hij nu al wordt gehanteerd bij de beoordeling voor aanvragen. Naar onze mening functioneert deze regeling goed, de karakteristieke stolpvorm is ermee gewaarborgd, terwijl ook voldaan kan worden aan de eisen uit het nieuwste bouwbesluit.

6. Schapenboeten (art. 4.6)

Er moet voor deze objecten een goede verplaatsingsregeling komen. Meer in detail:

- De vereiste dat 50% uit het oorspronkelijke materiaal moet bestaan wijzigen in “zoveel mogelijk”.
- Verplaatsing naar locatie waar oorspronkelijk een boet stond, of binnen een straal van 150 meter van die locatie.
- Bij de bestemming Zeepolders ontbreekt een artikel voor verplaatsing.

Antwoord 13 b 6

- *De mogelijkheid van het verplaatsen van een schapenboet in de bestemming Zeepolders wordt opgenomen. De 50% regeling wordt aangepast. De verplaatsingseisen kunnen beperkend werken en dit is niet wenselijk.*

c. Er moet een goed handhavingsbeleid zijn. Enerzijds voor de kwaliteitsbewaking, anderzijds om de rechtsgelijkheid te borgen. Met name geldt dit voor de ruimtelijke ordening.

Antwoord 13c

De reactie is voor kennisgeving aangenomen, erkend wordt dat handhaving een belangrijk instrument is om ruimtelijke kwaliteit te behouden. Het staat echter los van het opstellen van het bestemmingsplan. Na vaststelling van het bestemmingsplan krijgt de handhaving ervan prioriteit in het jaarplan.

14. Tien voor Texel

Inhoud van de brief

a. De gemeente Texel beschikt over tal van visies, waaronder Structuurvisie 2020 “Texel op koers”. Hierin staan volgens de makers de gewenste ontwikkelingen voor de Economie, Ruimtelijke Ontwikkeling en Zorg en Welzijn. De gemeente gaat voorbij aan de kernkwaliteiten die in deze structuurvisie staan. De specifieke waarden waardoor Texel zich kon onderscheiden van de rest van Nederland, zijn kennelijk niet belangrijk meer. Het bestemmingsplan staat opvallend welwillend ten opzichte van de agrarische sector en de voorgenomen plannen om Texel in 2020 geheel onafhankelijk te voorzien van duurzame energie.

Antwoord 14a
Wij hechten groot belang aan de kernkwaliteiten van Texel. De kernkwaliteiten van Texel komen terug in het beeldkwaliteitsplan behorende bij het bestemmingsplan. Dit beeldkwaliteitsplan is het toetsingskader voor afwijkingen van het bestemmingsplan.

b. Het is noodzakelijk in dit bestemmingsplan de begrippen in artikel 1 te omschrijven zodanig dat deze begrippen overeenkomen met de begrippen die de Provincie hanteert in de provinciale ruimtelijke verordening structuurvisie.

Antwoord 14b
De gemeente is niet verplicht om dezelfde definities te gebruiken als de provincie. De definities zullen met elkaar vergeleken worden, waar passend worden ze aangepast.

c. Onder 1.5 het woord kennelijk weghalen, het gebouw wordt uitsluitend gebruikt.

Antwoord 14c
De definitie wordt aangepast.

d. Onder 1.6 Wat verstaat de gemeente onder en dergelijke bedrijven. Verzocht wordt om concreter te zijn.

Antwoord 14d
De opsomming is niet uitputtend. ‘Dergelijke bedrijven’ is een gangbaar begrip in de ruimtelijke ordening. Hiermee wordt de mogelijkheid gecreëerd om nieuwe typen bedrijven (waar je nu nog niet aan denkt) toch de mogelijkheid te bieden om zich te vestigen als dit passend is en vergelijkbaar met wat er nu is toegestaan.

e. Aardkundige waarden / monumenten wordt gemist. Dit overnemen van de provincie.

Antwoord 14e
De provincie heeft beleid voor aardkundige waarde / monumenten. Dit beleid hoeft niet overgenomen te worden in het bestemmingsplan. De regels van de provincie voor aardkundige monumenten gelden rechtstreeks (Provinciale Milieu Verordening). Voor de aardkundige waarden zullen we in de toelichting zetten hoe we daar mee om zijn gegaan in dit bestemmingsplan. Overigens heeft de provincie het conceptbestemmingsplan ook beoordeeld in het vooroverleg. De provincie toetst de bestemmingsplannen in het vooroverleg op het provinciale belang. De provinciale opmerkingen worden meegenomen in de verdere ontwikkeling van het bestemmingsplan.

f. Geluid: In de wet geluidhinder staat dat bij herziening van het bestemmingsplan een akoestisch onderzoek naar verkeerslawaai gedaan moet worden. Deze zit er echter niet bij.

Antwoord 14f
Er worden geen nieuwe ontwikkelingen mogelijk gemaakt in het bestemmingsplan. Een akoestisch onderzoek is daarom niet noodzakelijk.

g. Volgens de provincie zijn er stilte/donkerte gebieden. De provincie geeft voorbeelden van de ruimtelijke initiatieven die negatieve effecten hebben op de wezenlijke kenmerken en waarden van een gebied. In dit bestemmingsplan wordt te kort gekeken naar de wezenlijke kenmerken of worden deze genegeerd. Tien voor Texel is er niet gerust op dat het concept bestemmingsplan binnen deze provinciale regels blijft.

Antwoord 14g
De kenmerken van de verschillende gebieden zijn opgenomen in het beeldkwaliteitsplan. Elke ontwikkeling waarvoor een planologische procedure noodzakelijk is wordt getoetst aan dit beeldkwaliteitsplan. Het provinciaal beleid voor stiltegebieden geldt ook voor Texel, bij beoordeling van initiatieven wordt dit ook meegenomen. De regelgeving voor stiltegebieden geldt rechtstreeks en is opgenomen in de Provinciale Milieu Verordening.

h. De flexibele bepalingen van de gemeente zijn wel erg flexibel, de gemeente houdt in dit geval zelfs geen rekening met beeldkwaliteitsplan en kernkwaliteiten. Tien voor Texel kan niet ontdekken waar de toetsing aan en het behouden van kernkwaliteiten zich bevindt.

Antwoord 14h
De toetsing aan de kernkwaliteiten vindt plaats via het beeldkwaliteitsplan. Elk verzoek waarvoor een planologische procedure noodzakelijk is wordt ook beoordeeld aan de hand van het beeldkwaliteitsplan

i. Glaskassen met een bouwhoogte van maximaal 10 meter passen niet binnen de kernkwaliteiten van Texel.

Antwoord 14i
Glaskassen kunnen onderdeel zijn van de agrarische bedrijfsvoering. Een kas is in principe een gewoon gebouw, en mag dus geplaatst worden binnen de bouwvlakken, alleen het gebruikte materiaal is anders. Om de oppervlakte aan glaskassen op Texel te beperken, vanwege de landschappelijke kwetsbaarheid, is deze regel opgenomen. Het is dezelfde regel die ook nu in het vigerende plan zit. Bij nader inzien denken wij met u, dat deze regeling een behoorlijke inbreuk kan maken op de kernwaarde "Nachtelijke Duisternis". Daarom willen wij deze regeling in het nieuwe plan binden aan een binnenplanse afwijking, zodat er een nadere afweging gemaakt kan worden per concreet geval. Dit betreft een afwijking van de Nota van Uitgangspunten.

j. Kleinschalige duurzame energieopwekking: De windturbines passen niet binnen de kernkwaliteiten en stroken niet met provinciaal beleid.

Antwoord 14j
Texel heeft een doelstelling om in 2020 energieneutraal te zijn. Een onderdeel hiervan om het mogelijk te maken is het plaatsen van windmolens. De windmolens die via dit bestemmingsplan mogelijk gemaakt worden zijn kleine windmolens bij bebouwing. Dit past binnen het gemeentelijk beleid.

k. De regelingen voor vrijkomende agrarische bebouwing (VAB) zijn te ruim. De agrariër krijgt te veel mogelijkheden als hij stopt met zijn bedrijf. Hier moet voorzichtiger mee omgegaan worden.

Antwoord 14k
De agrariër moet een planologische procedure voeren als hij een andere functie wil. Bij zijn aanvraag zal beoordeeld worden of dit passend is en volgt een toetsing aan het beeldkwaliteitsplan. De mogelijkheden zijn duidelijk begrensd en komen uit de beleidsnota "Vrijkomende Agrarische Bebouwing".

l. Wat wordt verstaan onder kleinschaligheid? Te weinig concreet.

Antwoord 14l
Kleinschalig is een algemeen gangbaar begrip in de ruimtelijke ordening. Hiermee wordt voorkomen dat er grote fabrieken gerealiseerd kunnen worden.

m. Ook met nevenfuncties bij een agrarisch bedrijf moet voorzichtiger omgegaan worden. Nevenfuncties lopen vaak uit de hand en worden dan een ongewenste hoofdfunctie.

Antwoord 14m
Nevenfuncties zijn toegestaan zoals ook in het vigerende bestemmingsplan. Als nevenfunctie de hoofdfunctie gaan worden moet hiervoor een planologische procedure gevoerd worden.
Door handhaving moet er toezicht op worden gehouden dat een nevenfunctie ook een nevenfunctie blijft.

n. In het bestemmingsplan is een ontheffingsmogelijkheid opgenomen voor uitbreiding van een agrarisch bouwvlak naar 2 ha. Hierbij geldt onder andere de voorwaarde dat Gedeputeerde Staten een ontheffing heeft verleend op grond van de Provinciale ruimtelijke verordening. Dit klopt niet.

Antwoord 14n
De ontheffing voor een bouwblok naar 2 ha wordt verwijderd, zie vooroverleg reactie van de provincie Noord-Holland.

NB* De PRVS is in procedure om gewijzigd te worden. Als deze wijziging in werking treedt, kan de binnenplanse wijziging voor vergroting van agrarische bouwvlakken weer opgenomen worden, onder (o.a.) de voorwaarde dat de financiële noodzaak voor de uitbreiding is aangetoond door middel van een bedrijfsplan dat is goedgekeurd door een erkende bankinstelling.

o. Het Hoge Berg gebied moet apart opgenomen worden in het bestemmingsplan. Dit gebied is te bijzonder om onder het Oude Land te vallen.

Antwoord 14o
In het beeldkwaliteitsplan komen de kernkwaliteiten van de verschillende gebieden naar voren. Bij een planologische procedure wordt hieraan getoetst, de kernkwaliteiten worden hiermee gehandhaafd en beschermd, ook voor het Hoge Berg gebied. Wij zullen voor het Hoge Berg gebied een afzonderlijke bestemming maken, zodat de bescherming van dit bijzondere stukje Texel nog beter tot zijn recht komt.

p. De paardenhokjes in het land moeten weggehaald worden. Hierover zijn afspraken gemaakt en handhaving zou dit oppakken.

Antwoord 14p
Dit is een taak van handhaving, het bestemmingsplan maakt ze inderdaad niet mogelijk.

q. Volgens de uitspraak van de Raad van State (201100570/1/R1) is opslag van mest buiten het bebouwingsvlak niet toegestaan. De gemeente wil dit mogelijk maken ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van agrarisch – erf". Gezien de uitspraak lijkt dit niet haalbaar.

Antwoord 14q
De uitspraak van de RvS betreft een toetsing van het oude plan. In een nieuw plan kan je zaken anders regelen. Met de erffunctie is het nu zo geregeld dat hier bepaalde mogelijkheden gegeven worden, geclusterd bij het bouwvlak.

r. Bij Strandpolders is een toevoeging gedaan van "intensieve veehouderij" en "ganzenopvang". Dit zou vallen onder "specifieke vorm van agrarisch"?

Antwoord 14r
Dit betreft aanduidingen waar een specifieke vorm van agrarisch gebruik is bestemd.

s. De ganzenopvang is niet alleen te bestemmen in de strandpolders, er zijn meer weidevogelleefgebieden.

Antwoord 14s
De weidevogelleefgebieden worden rechtstreeks beschermd door provinciaal beleid. Dit hoeft niet opgenomen te worden in het bestemmingsplan. Het bestemmingsplan moet uiteraard wel voldoen aan het gestelde in de Provinciale Verordening. Blijkend uit de reactie van de provincie, voldoet ons plan op dit punt, en geeft het geen "verboden" ontwikkelingsmogelijkheden. Zo is er geen mogelijkheid voor nieuwe bouwvlakken of nieuw te ontwikkelen locaties in het bestemmingsplan.

t. Tien voor Texel heeft niet kunnen ontdekken waar in het bestemmingsplan rekening wordt gehouden met de weidevogelleefgebieden.

Antwoord 14t
De weidevogelleefgebieden worden rechtstreeks beschermd door provinciaal beleid. Dit hoeft niet opgenomen te worden in het bestemmingsplan. Het bestemmingsplan moet uiteraard wel voldoen aan het gestelde in de Provinciale Verordening. Blijkend uit de reactie van de provincie, voldoet ons plan op dit punt, en geeft het geen "verboden" ontwikkelingsmogelijkheden. Zo is er geen mogelijkheid voor nieuwe bouwvlakken of nieuw te ontwikkelen locaties in het bestemmingsplan.

u. Volgens de gemeente Texel zijn er 2 vormen van duurzame energie opwekking: passende en kleinschalige. Maar zijn deze vormen wel passend, toepasbaar, kleinschalig of zelfs noodzakelijk?

Antwoord 14u
De gemeente Texel heeft beleid opgesteld waarbij Texel in 2020 energieneutraal moet zijn. De mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt sluiten hierbij aan.

v. Bij de woonbestemming wordt een oppervlakte van het hoofdgebouw van 200 m² toegestaan. Het Texelse landschap gaat er op achteruit als die oppervlakte zo groot wordt, dit gaat ten koste van de authenticiteit van Texel.

Antwoord 14v
De regeling is conform de Nota van Uitgangspunten: maximaal 200 m² voor de woningen maximaal 150 m² voor de bijbehorende bouwwerken. Bij nader inzien denken wij dat dit tot te veel verstening van het open landschap in het buitengebied kan leiden. Het open landschap is een belangrijke kernkwaliteit van Texel, en het bouwen van grote woonhuizen kan daar een te grote inbreuk op maken. Wij zullen de regeling aan passen in die zin dat de oppervlakte van het woonhuis maximaal 150 m² mag zijn (conform de huidige bovenmaat in het geldende bestemmingsplan) met maximaal 100 m² aan bijbehorende bouwwerken, inclusief een regeling dat een bijgebouw nooit groter mag zijn dan 80% van de oppervlakte van het woonhuis.
Een 2e reden om de maximale oppervlakte voor de woonhuizen naar benden te brengen, is dat in de tussentijds de regeling voor vergunningvrij bouwen landelijk is uitgebreid. Dus afgezien van de oppervlaktes die met vergunning gebouwd kunnen worden, kunnen de woonhuizen en bijbehorende bouwwerken ook nog vergunningvrij worden uitgebreid of gebouwd. Dit betreft een afwijking van de Nota van Uitgangspunten.

w. Zonneakkers van 10 ha zijn veel te groot en bovendien gaat dit ten koste van agrarische grond.

Antwoord 14w
De zonneakkers komen op agrarische grond, de bestemming blijft gehandhaafd. Er gaat dus geen agrarische grond verloren.

x. Logies met ontbijt wordt uitgebreid van 5 naar 6 slaapplaatsen. Dit wordt afgeraden omdat de parkeerdruk van auto's in straten zal toenemen en het aantal tot nu toe niet geregistreerde slaapplaatsen zal toenemen.

Antwoord 14x
Parkeerdruk is bij een dergelijke functie in het Buitengebied geen probleem. Parkeren moet op eigen terrein plaatsvinden.
Er is gekozen voor een maximum van 6 slaapplaatsen, omdat de meest voorkomende vorm een 2-persoons slaapkamer is, het getal 5 past dan slecht. In de Nota van Uitgangspunten is dit al vastgesteld.

15. KLV Texel

Inhoud van de brief

a. In de Nota van uitgangspunten komen deregulering en flexibilisering nadrukkelijk aan de orde. In het conceptplan is dit doorgaans niet terug te vinden bij de kleinere recreatieterreinen en wonen met RO. Beide categorieën zoeken naar een hogere kwaliteit middels vergroting van zomerhuizen en RO's. Bouwmogelijkheden worden in het voorliggende plan beperkt door een ingetekend bouwvlak binnen de perceelsgrenzen en in sommige gevallen is het bouwvlak ten opzichte van het vigerende plan zelfs verkleind.

Antwoord 15a
Alle kleine recreatieterreinen en locaties met recreatieve opstallen worden nogmaals nagelopen. Per geval zal, aan de hand van de ruimtelijke situatie ter plekke, bekeken worden of er meer ruimte gegeven kan worden waarmee ontwikkelingen niet worden belemmerd, en tegelijkertijd het landschap voldoende wordt beschermd.

b. De invoering van een groene voet, zoals die in het voorbeeld van de Zeepolders zelfs met een verhouding van 1:6 (bebouwd: groen) is gesteld, beperkt de kwaliteitsslag die de kleine ondernemer op eigen terrein graag wil maken.

Antwoord 15b
De groene voet is geen regel, maar een kwaliteitsrichtlijn die in werking komt bij het gebruikmaken van de flexibele bepalingen. Daarnaast is deze regel bedacht voor agrarische bouwvlakken van meer dan 1 ha. De kleine ondernemer wordt hiermee niet beperkt in zijn ontwikkeling.

Bijlage I

Lijst van wijzigingen ten opzichte van de Nota van Uitgangspunten naar aanleiding het vooroverleg

Reactie van:	Wat staat er in de NvU	Wat is de wijziging
Provincie Noord-Holland	Bouwvlakken in de poldergebieden 2 ha, in Oude Land en Binnenduinrand 1 ha, met een binnenplanse wijzigingsmogelijkheid naar 2 ha.	Van de PRVS mogen bouwvlakken op Texel maximaal 1,5 ha. groot zijn. Inde Poldergebieden zijn ze ook 1,5 ha. ingetekend. In Oude Land en Binnenduinrand zijn ze 1 ha, met een wijzigingsmogelijkheid naar 1,5 ha. Bij de blokken van 1 ha is ook een aanduiding “agrarisch erf” aangegeven op de verbeelding, aansluitend aan het bouwvlak. Hierbinnen kunnen dan de agrarische activiteiten plaatsvinden waarvoor geen bebouwing nodig is, zoals opslag of kamperen bij de boer.
Werkgroep Kernwaarden Texel & Monumentencommissie	Glaskassen, zijnde agrarische bedrijfsgebouwen, (tot een oppervlakte van 2000 m²) zijn bij recht mogelijk binnen agrarische bouwvlakken. (het betreft hier niet zozeer een afwijking van iets wat in de NvU staat, maar van een geldende regeling. Voor alles wat niet expliciet in de NvU staat is het uitgangspunt dat de huidige regeling wordt voortgezet. Dat gebeurt hier nu niet)	Er is een binnenplanse afwijking nodig, zodat voorwaarden kunnen worden gesteld ter bescherming van de kernwaarde “nachtelijke duisternis”.
Werkgroep Kernwaarden Texel & Monumentencommissie	Een goothoogte van 6 m en nokhoogte van 12,5 m op het Oude Land en in de Binnenduinrand bij afwijking (bij recht is 4,5)	De afwijkingsmogelijkheid komt te vervallen, zodat de maximale goothoogte 4,5 m en nokhoogte 10 m wordt. Dit geldt zowel bij agrarische bedrijven, agrarische loonbedrijven, als bij andere bedrijven.
Werkgroep Kernwaarden Texel & Monumentencommissie & 10 voor Texel	Hoge Berg is onderdeel van Oude Land, zonder aparte regels of karakteristieken	Hoge Berg krijgt een aparte (agrarische) regeling en zal apart beschreven worden in het Beeldkwaliteitsplan
Werkgroep Kernwaarden Texel & Monumentencommissie	Maximale oppervlakte van woningen is 200 m², bijbehorende bouwwerken maximaal 150 m²	Maximale oppervlakte van woningen wordt 150 m², bijbehorende bouwwerken 100 m²

Gemeente Texel

.txl

Nummer 21

Raadsinformatiebrief 048

Raadscommissie	06-11- 2012
Programma 8 Ruimtelijke ontwikkeling & Volkshuisvesting	
Portefeuillehouder	E. Hercules

Bijlagen

--

Gebiedsontwikkeling Den Burg Centrum

Stand van zaken en planning.

Inleiding

Door de verhuizing van het gemeentehuis uit het centrum (Groeneplaats) naar de rand van Den Burg (Emmalaan), is er grond vrijgekomen die vraagt om een nieuwe invulling. De kern van het plangebied wordt gevormd door de bouwlocatie die de Binnenburg, de Vismarkt, de Groeneplaats, de Parkstraat en het park aan de Burgwal met elkaar verbindt. De gemeente wil deze locatie herontwikkelen met een invulling door Particulier Opdrachtgeverschap, zo mogelijk in collectief verband. De kaders voor deze ontwikkeling zijn gesteld door de raad en het college van Burgemeester en Wethouders heeft de uitvoering ter hand genomen.

De realisatie is onder te verdelen in verschillende fasen, te weten:

1. marktverkenning met een regierol voor de gemeente;
2. mefinitie van bestemmingsplan met een regierol en een faciliterende rol voor de gemeente;
3. mastgoedontwikkeling met een toetsende rol voor de gemeente ten behoeve van de afgifte van vergunningen en toezicht op de bouw, en een uitvoerende rol voor wat betreft het bouw- en woonrijp maken.

Hieronder een schematische weergave.

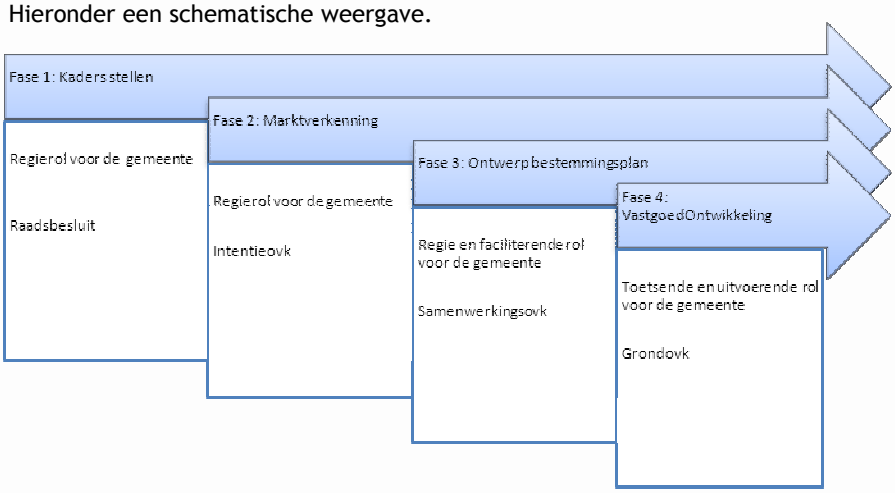

Stand van zaken

Eind 2011 startte het college met de marktverkenning. Over de resultaten van een algemene peiling van de interesse voor bouwkavels is de gemeenteraad op 31 januari 2012 geïnformeerd. Sindsdien heeft de gemeente gesprekken gevoerd met alle personen en ondernemingen die gereageerd hadden. Er blijkt voldoende belangstelling te zijn van individuele opdrachtgevers, zowel van Texelse bedrijven als van natuurlijke personen die willen investeren in woon- en werkruimte aan de Parkstraat/Groeneplaats/Vismarkt.

Bijna alle partijen geven aan een voordeel te zien in samenwerking met anderen, om functies te kunnen combineren, om de kosten te drukken, en om het bouwproces ordelijk en in beperkte tijd te laten plaats vinden. Maar er zijn ook partijen die op een bouwkavel zowel de commerciële ruimte als de daarboven gelegen woonruimte volledig in eigen beheer willen ontwikkelen. Gebleken is dat er voldoende draagkracht is voor het plan.

Planning voor de komende tijd
De fase van marktverkenning is nog niet voltooid. Om een goed beeld te krijgen van de daadwerkelijke mogelijkheden die uit de inventarisatie naar voren zijn gekomen, en om geïnteresseerden voldoende perspectief te geven op de realisatie van hun bouwplannen zal het college in gesprekken trachten om een algemeen beeld te verkrijgen van de verdeling van ruimtes en functies op de bouwlocatie. De fase van marktverkenning wordt afgesloten met het sluiten van een intentieovereenkomst tussen de partijen.
Ook zal de bouwgrondexploitatiebegroting worden herberekend en aan de raad ter besluitvorming worden voorgelegd.

Op basis van de resultaten van de marktverkenning werkt de gemeente de stedenbouwkundige visie en het gewenste programma uit in een bestemmingsplan en een beeldkwaliteitsplan. In deze plannen worden de randvoorwaarden voor de ontwikkeling van de kavels vastgelegd. Er zal uiteraard aandacht zijn voor de ontsluiting van de verschillende panden en de parkeervoorzieningen. Belangrijk onderdeel van de gebiedsontwikkeling is de herinrichting van de Groeneplaats en de Vismarkt. Het college gaat uit van een sobere en doelmatige herinrichting. Materialen worden zo veel mogelijk hergebruikt en de bestaande infrastructuur en het bestaande gebruik worden zoveel mogelijk gerespecteerd. De financiële consequenties worden uiteraard voorgelegd aan de gemeenteraad.

Het college gaat er van uit dat bij vaststelling van het ontwerp bestemmingsplan door partijen onderling een of meerdere samenwerkingsovereenkomsten zullen worden getekend. De gemeente zal met de verschillende partijen een concept grondafnameovereenkomst sluiten.

Nadat het definitieve bestemmingsplan is vastgesteld door de raad is de weg vrij voor het aanvragen en de afgifte van omgevingsvergunningen. De gemeente geeft bouwrijpe grond uit en zal tenslotte met het woonrijpmaken het project afronden.

Gemeente Texel

.txl

Nummer 22 **Raadsinformatiebrief 049**

Raadscommissie	06-11- 2012
9: Landschap, Natuur en Recreatie	
Portefeuillehouders	Giskes en Kooiman

Bijlagen

--

Dijkversterking

Voortgang project Versterking Waddenzeedijk Texel

Proces tot nu toe

Deze brief geeft de stand van zaken weer per begin oktober 2012 van het project Versterking Waddenzeedijk Texel, inclusief het dijkvak Prins Hendrikdijk (PH-dijk) en het onderzoek naar mogelijkheden voor een coupure bij Oudeschild.

Begin dit jaar is de gemeenteraad per RIB (inclusief bijlagen) uitgebreid geïnformeerd over het traject tot op dat moment. Vervolgens is er enkele malen een persbericht over dit project verspreid en tenslotte heeft de heer Stam (hoogheemraad bij HHNK) vlak voor het zomerreces een presentatie in de raadzaal gegeven. In die presentatie ging het vooral over het voorkeursalternatief voor versterking van de verschillende dijkvakken, dat uit de milieu effect rapportage naar voren kwam.

Verder belangrijk in dit proces is natuurlijk het geld dat de raad beschikbaar heeft gesteld voor realisering van een buitendijkse, zandige variant bij de PH-dijk en 2 moties die met algemene stemmen zijn aangenomen. Die moties betroffen beiden een verzoek aan het college van Burgemeester en Wethouders om met het Hoogheemraadschap in gesprek te gaan over de mogelijkheden voor buitendijkse versterking van de dijk en voor een coupure in Oudeschild. Op 3 oktober 2012 is er bestuurlijk overleg geweest over alle aspecten van de dijk, door wethouder E. Kooiman over de coupure in Oudeschild en door burgemeester F. Giskes over de dijkversterking.

Versterking van de dijk

Voor de dijkversterking vroeg HHNK advies van gemeente en provincie over de voorkeursalternatieven voor versterking van de verschillende dijkvakken. Het Dagelijks bestuur van HHNK moet daar uiteindelijk over besluiten in hun vergadering van 11 december 2012. Zoals tijdens de presentatie van de heer Stam in de raad al bleek, zijn de problemen en dus ook de oplossingen bij de 10 dijkvakken heel verschillend. De meeste gevolgen hebben de maatregelen die genomen moeten worden om het risico op ‘piping’ te verkleinen (piping is sediment meevoerend kwelwater dat onder de dijk door kan stromen). Helaas is dat op veel plaatsen nodig.

De standaard oplossing voor het probleem van piping is een kleiberm aan de binnenkant van de dijk, afhankelijk van de plaats tot ongeveer 20 meter breed. Inmiddels is door optimalisaties van het eerste ontwerp wel duidelijk dat het om veel minder ruimtebeslag gaat dan eerst gevreesd, toch neemt deze maatregel zowel landbouw als natuurgrond in beslag. Waar de ruimte er niet is, of waar andere waarden beschermd moeten worden, wordt gekozen voor een damwandprofiel verticaal in de dijk. Deze optie zal bijvoorbeeld in het dorp Oudeschild toegepast worden. Voor de PH-dijk is de buitendijkse, zandige variant het meest waarschijnlijk. Zowel provincie als HHNK verwacht dat die door kan gaan. Belangrijk besluit daarvoor ligt bij het Waddenfonds.

Een aanvraag voor bijdrage van € 12 miljoen wordt **vóór** 10 oktober 2012 ingediend, zodat in principe in de bestuursvergadering van 5 november 2012 een besluit zou kunnen worden genomen. Is dat positief, dan is daarmee de financiering voldoende geregeld en kan men verder met de uitwerking van het plan.

De gemeente is akkoord gegaan met de voorkeursalternatieven, zij het niet van harte. Liever hadden wij natuurlijk alle versterking buitendijks gezien. Maar HHNK heeft wel serieus gekeken naar buitendijkse mogelijkheden en moeten concluderen dat die vele malen duurder uitpakken. Alleen bij de PH-dijk lijkt dat dus wel te lukken. Daar was het probleem van de dijk het grootst en daarmee de aanslag op grond binnendijks ook (tot wel 90 meter kleiberm binnendijks). De omvang van de kleiberm kan op de meeste andere plaatsen beperkt blijven tot 10 á 20 meter en na aanleg kan die grond eventueel weer als weiland in gebruik genomen worden.

Zowel provincie als gemeente hebben er bij HHNK op aangedrongen om de komende jaren, tot er daadwerkelijk uitgevoerd wordt, goed te bekijken in hoeverre verdergaande optimalisaties mogelijk zijn. Er zijn signalen dat natuurbouw buitendijks, het stimuleren van kweldervorming (uitbreiding van De Schorren) een gunstig effect heeft op het voorkómen van piping. Als dat tijdig vaststaat, kan de kleiberm binnendijks wellicht nog kleiner uitvallen. HHNK is daar scherp op. Ook uit eigenbelang: zoiets zou kosten besparen.
De gemeente heeft op dit punt veel steun georganiseerd van zowel Programma naar een Rijke Waddenzee als Natuurmonumenten.

Coupure bij Oudeschild

Texel wil graag zien dat de coupure in de dijk in het verlengde van de Heemskerckstraat in Oudeschild (op de plaats van de huidige trap over de dijk) hersteld wordt. Dat hebben wij al aangegeven in de reactie op de Startnotitie MER dijkversterking (23 september 2009) en herhaald in de reactie op de Oplegnotitie (15 november 2011). Op aandringen van de Dorpscommissie Oudeschild is er bovendien in de gemeenteraad een motie met algemene stemmen aangenomen, waarin het college wordt opgeroepen te onderzoeken of het mogelijk is de coupure te herstellen.

Op basis hiervan is overleg gevoerd met HHNK, waaruit de belangrijkste conclusies zijn.

1. Conform het nieuwe, nog vast te stellen beleid van HHNK is de bestuurlijke opstelling bij dit soort verzoeken: "ja, mits". Dat wil zeggen: HHNK wil een coupure toestaan, op voorwaarde dat aan alle (veiligheids)eisen wordt voldaan.
2. HHNK beschouwd het project als een initiatief van de gemeente Texel. Dat betekent dat de gemeente de kosten daarvoor zal moeten dragen (en/of andere financiers moet zoeken). HHNK betaalt er dus niet aan mee.
3. De gemeente Texel zal het initiatief nemen. De gemeente (of een daartoe ingehuurde deskundige) zullen met een plan op hoofdlijn bij HHNK aankloppen. Op basis daarvan moet er in overleg tot een schetsontwerp gekomen kunnen worden, waarmee de gemeente financiering kan gaan zoeken.
4. Mocht tot uitvoering van het project gekomen kunnen worden, dan zijn er nog diverse aandachtspunten in onderlinge afstemming te regelen. Belangrijk is bijvoorbeeld dat HHNK verantwoordelijk blijft voor de waterveiligheid en dus ook het beheer van de coupure zal moeten hebben.
5. Het project staat technisch los van het dijkversterkingsproject. Koppeling is daardoor niet nodig en waarschijnlijk ook niet handig. Wellicht dat in de uitvoering van beide projecten, mocht de planning dat toelaten, nog voordelen te behalen zijn, dan zullen we dat uiteraard niet nalaten. Te denken valt daarbij aan het maar 1 keer afsluiten van de straat of het combineren van de communicatie over beide projecten (zoet en zuur tegelijk).

In technische zin heeft het college de beide moties van de raad (‘In ere herstellen coupure Oudeschild’ en ‘Dijkverzwaring waddenzeedijk Texel’) hiermee uitgevoerd. Op beide onderwerpen is zowel ambtelijk als bestuurlijk overleg gevoerd met HHNK, met naar onze inschatting op dit moment maximaal resultaat. Natuurlijk gaan beide processen door en zullen we op eenzelfde wijze doorgaan om de wensen die in onze zienswijzen en in de moties zijn verwoord, zoveel mogelijk tot realisatie te brengen.

Gemeente Texel

.txl

Nummer 23

Raadsinformatiebrief 050

Raadscommissie	06-11-2012
5 Sport & cultuur	
Portefeuillehouder	E. Kooiman

Bijlagen

--

Renovatie/nieuwbouw openluchtbad en binnensportaccommodaties

Stand van zaken en planning.

Stand van zaken

Op 9 november 2011 nam de gemeenteraad een principebesluit ten aanzien van de toekomst van het zwembad Molenkoog en de binnensportvoorzieningen in Den Burg. Het besluit beslaat de volgende onderdelen.

1. De raad beoogt het beheer en de exploitatie van de voorzieningen aan te besteden, waarbij de inschrijvende partij de gelegenheid krijgt aanvullende en met sport samenhangende functies te ontwikkelen.
2. De voorkeurslocaties voor de ontwikkeling van het sportcluster zijn de locatie “Oude LTS”, de locatie achter het gemeentehuis, en de ruimte achter het zwembad Molenkoog.
3. Het college van Burgemeester en Wethouders kreeg de opdracht om een raadsbesluit over renovatie en/of (gedeeltelijke) nieuwbouw van de voorzieningen voor te bereiden, en in het onderzoek het behoud van nevenfuncties van deze accommodaties mee te nemen.
4. Het college kreeg ook de opdracht een programma van eisen op te stellen dat samen met een uitgewerkt tijdpad en een aanbestedingsadvies aan de raad wordt voorgelegd ter besluitvorming. Uiteraard dient het programma van eisen geformuleerd te worden met input van de gebruikers, en wordt de Stichting Texelse Sportraad gevraagd te worden een advies uit te brengen.

Het college heeft naar aanleiding van het raadsbesluit onderzoek gedaan naar de zogenaamde levensduurverwachting van de voorzieningen, een enquête gehouden onder de gebruikers van de binnensportaccommodaties op Texel, en een analyse gemaakt van de beschikbare voorkeurslocaties.

Voor alle accommodaties is de huidige technische staat bekeken en daartegen is afgezet welke maatregelen noodzakelijk zijn om de levensduur van de voorzieningen te verlengen met 20 jaar. In het geval van de sporthal Ons Genoegen bleek nader onderzoek nodig naar de fundering om de oorzaak van de scheurvorming in het hele gebouw te achterhalen.

In grote lijnen luidt de conclusie dat de bestaande voorzieningen momenteel veilig en functioneel te gebruiken zijn, maar ook dat er voor de korte of middellange termijn maatregelen zijn te treffen.
Het college bereidt momenteel advisering aan de raad voor ten aanzien van renovatie/nieuwbouw van de voorzieningen. Via deze raadsinformatiebrief worden de eerste conclusies ter kennisname voorgelegd.

1. Voor het zwembad Molenkoog dienen de bassins en de technische installatie te worden vervangen om gebruik gedurende de komende 20 jaar veilig te stellen. Het zwembadgebouw is in goede staat. Totale nieuwbouw op deze of een andere locatie is mogelijk, maar ligt niet voor de hand. De renovatie staat een aanbesteding van beheer en exploitatie van de voorziening op een later moment niet in de weg en kan dan ook op korte termijn gerealiseerd worden.

2. Voor de binnensportvoorzieningen geldt dat de functionaliteit beperkt is. De hoogte van de zaal, het vloeroppervlak, de hygiëne, de akoestiek en de klimaatbeheersing zijn punten van aandacht.
3. De Beatrixzaal is functioneel verouderd maar bouwkundig in goede staat, en kan met de in het rationeel gebouwenbeheer voorziene maatregelen nog 20 jaar mee.
4. De technische staat van de De Koninghal is zodanig dat deze zou moeten worden vervangen. De kosten voor renovatie zijn nagenoeg gelijk aan die voor nieuwbouw. De financieringslasten voor nieuwbouw zijn lager in verband met afschrijving.
5. De sporthal Ons Genoegen (exclusief de Spiegelzaal) heeft te kampen met een vervorming in de fundering. Dit manifesteert zich in scheurvorming in het metselwerk. Constructief gevaar is er in ieder geval niet. De bestaande constructie zal bij ongewijzigd gebruik nog goed kunnen functioneren. Het doen van groot onderhoud zoals voorzien in het rationeel gebouwenbeheer is echter af te raden aangezien de hal binnen 10 jaar aan vervanging toe is. De noodzakelijke investering voor het onderhoud aan het gebouw weegt niet meer op tegen de resterende levensduur.
6. Het is te overwegen om 1 complex te realiseren ter vervanging van de Sporthal Ons Genoegen en de De Koninghal. Dat kan een efficiencyvoordeel opleveren voor investering en voor beheer en exploitatie. De Spiegelzaal kan als aparte zaal gehandhaafd blijven.

Ten aanzien van de zoeklocaties is de voorlopige conclusie dat de locatie Oude LTS voldoende ruimte biedt voor een vervanging voor de De Koninghal en ook voor een eventuele vervanging voor de sporthal Ons Genoegen, al dan niet samengebracht in 1 complex. De locaties achter het zwembad Molenkoog en achter het gemeentehuis bieden voldoende ruimte voor een vervanging van de De Koninghal, maar kennen belangrijke logistieke beperkingen (parkeerruimte, ontsluiting), bieden een beperkte mogelijkheid voor uitbreiding, de stedenbouwkundige inpassing is moeilijk te maken en met betrekking tot de sociale veiligheid scoren deze locaties ook minder goed.

Het college bereidt advisering aan de raad voor ten aanzien van renovatie/nieuwbouw van de voorzieningen en de voorkeurslocatie voor eventuele nieuwbouw van binnensportvoorzieningen. Het is van belang in het oog te houden dat de behoefte mettertijd zal veranderen als gevolg van ontwikkelingen op het gebied van sport, onderwijs en demografie. Het is voor het nemen van een gefundeerd besluit over de grootte en samenstelling van het voorzieningenaanbod dan ook nodig om deze trends mee te nemen. Het college zal de advisering onderbouwen met financiële prognoses ten aanzien van investeringen en exploitatielasten.

Planning
Naar verwachting adviseert het college de raad in december 2012 over de renovatie van het zwembad Molenkoog (vrijmaken krediet op basis van uitvoeringsplan, investeringsbegroting en dekkingsplan), en over de keuze voor een programma van renovatie en/of nieuwbouw van de binnensportaccommodaties.

Naar aanleiding van dit besluit kan de renovatie van het zwembad in gang gezet kunnen worden. Eerste stap is het maken van een programma van eisen met betrokkenheid van belanghebbenden (gebruikers en beheerders). Daarna kan worden aanbesteed. Realisatie kan starten na het zwemseizoen 2013. Dit valt nog binnen het tijdskader dat de provincie Noord Holland gesteld heeft.

Op basis van het raadsbesluit werkt het college ook het aanbestedingsadvies en het programma van eisen voor de renovatie/nieuwbouw van de binnensportaccommodaties uit. Het college streeft ernaar om deze 2 elementen in het 2^{e} kwartaal van 2013 ter besluitvorming aan de raad aan te bieden.

Gemeente Texel

.txl

Nummer 24 **Raadsinformatiebrief 051**

Raadscommissie	06-11-2012
Programma 6; Volksgezondheid	
Portefeuillehouder	H. Huisman- Peelen

Bijlagen

1. --

Burgernetwerk AED Texel

Samenvatting voor de raad over de voortgang van het burgernetwerk AED.

Werkgroep

Sinds januari 2012 is een werkgroep actief met daarin vertegenwoordigers van TOP, Ambulancedienst, Rode Kruis, Pharos, Swot, WMO adviesraad en gemeente. De heer J. Vonk en een medewerker van Holland Safe nemen op persoonlijke titel deel aan de werkgroep.
In juni 2012 is mevrouw M. van Asperen aangesteld als projectleider, zij is inmiddels voorzitter van de stichting.

De werkgroep heeft de afgelopen maanden een aantal voorbereidingen getroffen en gegevens verzameld. Er is een e-mailadres aangemaakt waarop men zich kan opgeven of contact met de werkgroep kan zoeken. In maart 2012 zijn bedrijven en organisaties aangeschreven of zij in het bezit zijn van een AED en deze, onder voorwaarden, ter beschikking van het project willen stellen. Tevens is gevraagd naar de bereidheid medewerkers toe te staan en te stimuleren, ook onder werktijd, als burgerhulpverlener aan het netwerk deel te nemen. De respons hierop was in eerste instantie wat teleurstellend, waarop recent bedrijven persoonlijk zijn benaderd om medewerking aan het project te verlenen. Belangrijk is daarbij dat men instemt met het beschikbaar stellen van de aanwezige AED voor 24 uur/7 dagen/week.

Stand van zaken

1. Op 24 augustus 2012 is de Stichting AED Texel opgericht en is een bankrekening geopend.
2. Het 24/7 netwerk voor wat betreft de beschikbaarheid van aanwezige AED's is vrijwel klaar.
   Voor een totale dekking over heel Texel dienen een aantal AED's te worden aangeschaft omdat in deze gebieden, vooral buitengebied, geen bedrijven met beschikbare AED's zijn.
3. De website is inmiddels klaar, www.aedtexel.nl
4. Er zijn subsidieaanvragen verstuurd aan stichtingen en fondsen voor een incidentele bijdrage van de inrichtingskosten van het netwerk.
   Deze bestaan uit de aanschaf en plaatsing van buitenkasten, aanschaf ontbrekende AED's en training burgerhulpverleners.
5. Er is bij meerdere fondsen een aanvraag gedaan voor een bijdrage in de jaarlijkse beheers- en onderhoudskosten van het netwerk.
6. Burgers die zich eerder via het e-mailadres bij de stichting hebben aangemeld hebben bericht gekregen over de vorderingen van het project.
7. Deelnemers die zich tijdens de trainingen bij de beide opleidingsbedrijven hebben aangemeld als burgerhulpverlener zijn bericht over de vorderingen en de manier waarop zij zich via het centrale meldpunt www.burgeraed.nl kunnen aanmelden.
8. In de Texelse courant van 16 oktober 2012 is een volledige pagina gewijd aan het project.
9. Er ligt een verder mediaplan klaar om vrijwilligers en bedrijven te stimuleren zich aan te melden voor het netwerk. Deze vrijwilligers krijgen voor de definitieve in gebruik name van het netwerk instructies.

10. De werkgroep was op 22 september 2012 aanwezig op de ondernemersbeurs om bedrijven op te roepen hun BHV getrainde medewerkers toestemming te verlenen en te stimuleren aan het netwerk deel te nemen. Dat geldt ook voor oproepen voor hulpverlening onder werktijd.
11. Zodra er voldoende geld beschikbaar is wordt gestart met het plaatsen van de buitenkasten. De keuze van de kasten is eerder door de werkgroep bepaald. Er is gekozen voor geïsoleerde en verwarmde buitenkasten voor een optimale zekerheid ook in koude periodes.
12. Het e-mailadres van de stichting is aedtexel@gmail.com.

Er is met name de afgelopen maanden veel werk verzet.
Definitieve inrichting en opstarten van het netwerk is mogelijk als er voldoende budget en vrijwilligers beschikbaar zijn. Daaraan wordt momenteel hard gewerkt en de verwachting is dat bij voldoende financiële middelen het netwerk komend najaar operationeel kan zijn.